22209

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.,

indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved

departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri.

Kristiania.

I kommission hos H. Aschehoug & Co.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

1904.

KONSULATBERETNINGER

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.,

indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved

departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri.

Kristiania.

I kommission hos H. Aschehoug & Co.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

1904.

Indholdsfortegnelse.

1. Stedregister.

	Hefte.	Side.
Aberdeen	4,	161
Adelaide	1, 44;	14, 700
Akureyri	8,	338
Alaska	5,	233
Alexandria	16,	784
Algeciras	13,	621
Almeria	17,	838
Altona	9,	480
Amsterdam	3,	97
Ancona	17,	844
Antofagasta	16,	798
Antwerpen	7,	314
Apalachicola	6, 244,	245
Apenrade	2,	62
Archangelsk	1,	1
Argentina, se Buenos Aires.		
Astrakan	4,	185
Australien, se Adelaide, Melbourne, Sydney.		
Baku	4,	185
Baltimore	6, 243,	245
Bangkok	4, 190;	17, 818
Barbados	2, 96;	18, 858
Barcelona	17,	819
Bari	5,	237
Batavia	1,	48
Batum	13,	637
Bayern, se München.		
Beaufort	6, 243,	245
Beira	3, 144;	18, 854
Belgien, se Antwerpen.		
Berdiansk	13,	637
Berlin	12,	559
Bermuda, se Hamilton.		
Bilbao	6,	274
Björneborg	8,	360
Bombay	18,	869
Boness	4,	163
Boston	6, 243—	245
Braila	18,	847
Brake	13,	652
Brasilien, se Rio de Janeiro.		
Brazzaville	1,	40
Bremen	13,	650
Breslau	4,	176
Bridgetown	2, 96;	18, 858
Brisbane	5,	226,

	Hefte.	Side.
Brügge	7, 316,	319
Brunswick	6, 243—	245
Budapest	4,	188
Buenos Aires	14,	655
Bunbury	5,	206
Cadiz	13,	620
Calcutta	18,	871
Caracas	15,	749
Charleston	6,	243
Chicago	2,	86
Chinde	18,	854
Chittagong	18,	871
Civitavecchia	9,	388
Constanza	18,	850
Cossack	5,	206
Cuba, se Havana.		
Cuxhaven	9,	480
Danmark, se Kjøbenhavn.		
Danzig	2, 87;	14, 677
Darien	6, 244,	245
Denia	17,	839
Devonport	5,	206
Diego-Suarez	8,	382
Dresden	18,	880
Dundee	4,	166
Durban	15, 724,	730
East London	15, 723,	724
Equador, se Guayaquil.		
Egypten, se Alexandria.		
Elbe—Trave-kanalen	2,	53
Elbing	2, 90;	14, 680
Emden	13,	652
England, se London.		
Eskefiord	8,	338
Eupatoria	13,	637
Falklandsøerne, se Stanley.		
Fiji-øerne	4,	175
Finland, se Helsingfors.		
Flensburg	2,	63
Florents	9,	431
Forenede Stater, se New York, San Francisco, Washington.		
Frankfurt a. M.	13,	645
Frankrige, se Havre, Paris.		
Fremantle	5,	206
Galatz	3, 142;	18, 847
Galveston	6, 243,	245

	Hefte.	Side.
Geelong	5,	205
Genf	18,	857
Genitchesk	13,	637
Genua	9,	385
Ghent	7,	316
Gibraltar	7,	332
Glasgow	4,	171
Grangemouth	4,	171
Greenock	4,	164
Grækenland, se Piræus.		
Guatemala	4,	175
Guayaquil	14,	701
Gulfport	6,	250
Hadersleben	2,	65
Hamburg	9,	437
Hamilton, Bermuda	4,	190
Hannover	18,	863
Harburg	9,	480
Havana	16,	787
Havre	1, 34; 12, 598; 15,	731
Hawaii, se Honolulu.		
Heiligenhafen	2,	65
Helsingfors	8,	340
Hobart	5,	205
Holland, se Amsterdam.		
Holtenau	2,	65
Hongkong	17,	806
Honolulu	14,	676
Horli	13,	636
Huelva	13,	621 ff.
Indien, se Bombay, Calcutta, Madras, Singapore.		
Island	8,	337
Italien, se Genua, Messina, Neapel, Venedig.		
Itzehoe	2,	65
Jamaica	18,	867
Jamestown	5,	216
Japan, se Kobe.		
Johannesburg	2,	77
Kapstaden	15,	719
Karlsruhe	18,	861
Keiser Wilhelm-kanalen	2, 59; 13,	619
Kem	1,	3
Kereth	1,	4
Kertch	13,	637
Kherson	13,	636
Kiel	2,	66
Kina, se Shanghai.		
Kingston	18,	867
Kjøbenhavn	3, 122; 13,	629
Kjøbenhavns frihavn	16,	789
Kobe	9, 384; 13, 607; 14,	672
Kolberg	16,	774
Kongo, se Brazzaville.		
Konstantinopel	1,	38
Korea	13, 610,	611
Kotka	8,	360
Kowda	1,	4
Königsberg	3,	135
La Guayra	15,	749
Las Palmas	13,	621

	Hefte.	Side.
Leer	13,	652
Leipzig	18,	881
Leith	4.	145
Libau	5, 211, 213; 15,	715
Lille-Asien, se Konstantinopel, Smyrna.		
Lissabon	13,	625
Livorno	9, 387, 388,	429
London	11,	511
Louisburg	8.	370
Lourenço Marques	3, 143; 18,	852
Lübeck	2, 49; 9, 383; 14,	699
Madagascar, se Tamatave.		
Madras	5,	240
Madrid	13,	640
Maguarie Harbour	5,	205
Majunga	8,	382
Malta	4,	187
Mannheim	18,	862
Marokko, se Tanger.		
Maulmain	5,	239
Mauritius, se Port Louis.		
Melbourne	5,	193
Memel	3,	141
Mesen	1,	5
Messina	14,	687
Methil	4,	165
Mexico	1, 45; 4,	191
Milano	9,	420
Mobile	6, 243—	245
Moji	13,	610
Montevideo	4,	177
Moskva	1, 31; 17,	815
München	18,	859
Narva	12,	601
Natal (Syd-Afrika)	15,	729
Neapel	5,	234
Neustadt	2,	69
Newcastle, N. S. W.	5,	226
Newfoundland	8, 373, 377, 379, 380,	381
New Orleans	6, 243—	246
Newport News	6,	246
New York	6,	241
Nicolaieff	13,	636
Nordenham	13,	652
Norfolk	6, 243,	245
Novorossisk	13,	637
Nürnberg	14,	691
Odessa	13,	631
Onega	1,	3
Ostende	7,	316
Paris	1,	29
Pensacola	6, 243—	246
Pernambuco	13,	648
Pernau	5, 211, 213; 15,	716
Philadelphia	6, 243—	246
Piræus	2, 96; 16,	796
Port au Prince, Haiti	14,	696
Portland	6, 243,	246
Portland, Or.	5,	233
Port Louis, Mauritius	14,	697
Port of Spain	18,	855

	Hefte.	Side.
Portugal, se Lissabon.		
Puerto Cabello	15,	749
Puget Sound	5,	233
Quebec	8,	365
Quilimane	18,	853
Rangoon	5,	239
Rendsburg	2,	69
Reykjavik	8,	338
Riga	5, 209; 15, 703; 17,	844
Rio de Janeiro	1, 35; 7, 289; 9, 436, 13,	628
Rom	4,	192
Rostock	2,	70
Rotterdam	18,	878
Rumænien, se Galatz.		
Rusland	4, 176, 191; 18,	877
— se desuden Moskva, Odessa, Riga, St. Petersburg.		
Sachsen, se Dresden.		
San Francisco	5,	227
Sanlúcar	13,	621 ff.
San Remo	9,	388
Santos	7,	312
St. Croix	4,	173
St.a Cruz de Tenerife	13,	621 ff.
St. Helena	5,	216
St. Johns, Antigua	7,	336
St. Petersburg	12,	599
St. Thomas	4,	172
Savannah	6, 243—	246
Savòna	9, 387,	418
Schleswig	2,	73
Schweiz, se Genf.		
Sevilla	13,	621 ff.
Seydisfjord	8,	339
Sfax	4,	176
Shanghai	17,	799
Singapore	18,	856
Skadowsk	13,	636
Skotland, se Leith.		
Smyrna	16,	792
Soroka	1,	4
Spanien, se Barcelona, Bilbao, Cadiz, Madrid.		
Spezia	9, 387, 388,	427
Stettin	16,	751
Stanley	3,	144
Stolpmünde	16,	775
Straits Settlements, se Singapore.		
Stralsund	16,	776
Sulina	3, 142; 18,	849
Stuttgart	4,	174
Swinemünde	16,	777
Syd-Afrika, se Kapstaden.		
Sydney, N. S. W.	5,	217
Taganrog	13,	638
Tamatave	8,	381
Tammerfors	8,	361
Tanger	11,	558
Tasmania	5,	198
Theodosia	13,	637
Transvaal, se Johannesburg.		
Triest	11,	556
Trinidad	18,	855
Tripoli	5,	240
Tunis	4, 176; 16,	778
Turin	9,	424
Tyrkiet, se Konstantinopel.		
Tyskland, se Berlin, Bremen, Breslau, Danzig, Dresden, Frankfurt a. M., Hamburg, Hannover, Karlsruhe, Königsberg, Leipzig, Lübeck, München, Nürnberg, Stettin.		
Umba	1,	5
Ungarn, se Budapest.		
Valparaiso	16,	797
Venedig	17,	842
Venezuela, se Caracas.		
Victoria, B. C.	6,	273
Wasa	8,	363
Washington	2,	80
Wiborg	8,	363
Wien	1, 36; 4,	182
Wilmington	6, 243—	246
Windau	5, 211, 213; 15,	717
Wismar	2,	73
Åbo	8,	363
Østerrige, se Triest, Wien.		

2. Sagregister.

	Hefte.	Side.
Agerbrug, se landbrug.		
Akvavit.		
Melbourne	5,	202
Aloefibrer.		
Port Louis	14,	698
Ammoniak.		
Amsterdam	3,	115
Ansjovis.		
Barcelona	17,	833
Bilbao	6,	286
Buenos Aires	14,	665
Chicago	2,	87
Hamburg	9,	477
München	18,	860
New York	6,	263
Odessa	13,	634
Appelsiner.		
Cadiz	13,	624

	Hefte.	Side.
Arak.		
Amsterdam	3,	114
Baade.		
Melbourne	5,	202
Bankvæsen.		
Amsterdam	3,	115
Barcelona	17,	837
Berlin	12,	594
Bilbao	6,	288
Buenos Aires	14, 658,	661
Cadiz	13,	624
Calcutta	18,	876
Florents	9,	431
Frankfurt a. M.	13,	646
Galatz	3, 143; 18,	851
Kjøbenhavn	3,	128
Livorno	9,	431
Madrid	13,	640
Melbourne	5,	195
Neapel	5,	238
New York	6,	255
Paris	1,	31
Riga	15,	706
Rio de Janeiro	7,	306
St. Petersburg	12,	606
Singapore	18,	857
Valparaiso	16,	798
Beg.		
Archangelsk	1,	10
Calcutta	18,	872
Bly.		
Almeria	17,	839
Frankfurt a. M.	13,	647
Blyantfabrikation.		
Nürnberg	14,	694
Boghandel.		
Leipzig	18,	881
Bomuld.		
Alexandria	16,	785
Bombay	18,	870
Calcutta	18,	873
New York	6,	272
Bomuldsvarer.		
Beira	18,	854
Dresden	18,	880
Hannover	18,	863
Kobe	13,	615
Shanghai	17,	803
Singapore	18,	856
Brisling.		
Hamburg	9,	477
Helsingfors	8,	345
Broncefarver.		
Nürnberg	14,	694
Brosten, se sten.		
Bryggerier.		
Nürnberg	14,	693
Brændevin.		
Malta	4,	187
San Francisco	5,	231
Byg.		
Berlin	12,	577
Königsberg	3,	139
Mannheim	18,	862
Riga	15,	709
San Francisco	5,	231
Stettin	16,	759
Bær.		
Buenos Aires	14,	666
Børster.		
Leipzig	18,	881
Celluloid.		
Hannover	18,	864
Leipzig	18,	882
Cellulose.		
Berlin	12,	587
Genua	9,	408
Harburg	9,	480
Helsingfors	8,	347
Leith	4,	151
London	11,	521
Messina	14,	690
München	18,	859
Neapel	5,	237
New York	6,	264
Wien	4,	184
Cellulosekub.		
Barcelona	17,	834
Cement.		
Antwerpen	7,	331
Hannover	18,	864
Helsingfors	8,	344
New York	6,	267
Rio de Janeiro	7,	308
Stettin	16,	763
Chilisalpeter.		
Amsterdam	3,	115
Chokolade.		
Genf	18,	857
Droger.		
Berlin	12,	593
London	11,	527

	Hefte.	Side.
Edikke.		
London	11,	527
Nürnberg	14,	695
Emigration og immigration.		
Bremen	13,	654
Buenos Aires	14,	671
Helsingfors	8,	360
Kapstaden	15, 727,	730
Melbourne	5,	206
New York	6,	272
Trinidad	18,	855
Washington	2,	85
Erter.		
Riga	15,	711
Esparto.		
Almeria	17,	838
Export.		
Adelaide	1, 44; 14,	701
Amsterdam	3,	102
Antwerpen	7,	321
Archangelsk	1, 8,	14
Barcelona	17,	825
Batum	13,	637
Berlin	12, 560,	564
Bremen	13,	653
Budapest	4,	188
Buenos Aires	14,	667
Calcutta	18, 876,	877
Caracas	15,	750
Danzig	2, 94; 14,	685
Frankfurt a. M.	13,	645
Galatz	3,	143
Genf	18,	857
Genua	9, 395, 401,	411
Guayaquil	14,	702
Hamburg	9,	460
Havana	16,	788
Havre	15,	746
Helsingfors	8, 341,	350
Honolulu	14,	676
Johannesburg	2,	78
Kapstaden	15, 725 ff.,	729
Kingston	18,	869
Kolberg	16,	775
Leith	4,	157
Libau	15,	715
London	11,	538
Lourenço Marques	18,	853
Lübeck	2, 50, 60; 14,	699
Madrid	13,	641
Malaga	17,	840
Mexico	1,	46
Montevideo	4,	178
Moskva	1, 31; 17,	817
Narva	12,	601
Newfoundland	8,	377
New York	6,	257

	Hefte.	Side.
Export (fortsat).		
Odessa	13,	634
Paris	1,	30
Pernambuco	13,	648
Quebec	8,	376
Riga	15, 706; 17,	846
San Francisco	5,	230
St. Johns	7,	336
St. Petersburg	12,	600
Savona	9,	418
Shanghai	17, 801,	804
Singapore	18,	856
Smyrna	16,	793
Spezia	9,	427
Stettin	16, 754,	756
Stolpmünde	16,	776
Stralsund	16,	776
Sydney	5,	220
Taganrog	13,	639
Trinidad	18,	855
Wasa	8,	363
Washington	2,	82
Wien	1, 36; 4,	184
Åbo	8,	364
Exportmuligheder.		
Beira	18,	854
Honolulu	14,	676
Kapstaden	15,	725
Montevideo	4,	181
München	18,	860
Sydney	5,	221
Faarekjød.		
Island	8,	337
Feldspat.		
Antwerpen	7,	330
Venedig	17,	844
Fisk.		
Genua	9,	400
Hamburg	9,	476
London	11,	529
Melbourne	5,	201
New York	6, 260,	261
Fisk, fersk.		
Antwerpen	7,	328
Hamburg	9,	476
Helsingfors	8,	346
Kjøbenhavn	3,	134
Leipzig	18,	882
London	11,	529
Paris	1,	30
Fisk, saltet.		
Kjøbenhavn	3,	134
Fiskehandel.		
Amsterdam	3,	116
Archangelsk	1,	22
Kiel	2,	66

	Hefte.	Side.
Fiskekonserver, se konserver.		
Fiskerier.		
Aberdeen	4,	162
Amsterdam	3,	116
Archangelsk	1,	25
Astrakan	4,	185
Hamburg	9,	478
Havre	15,	748
Island	8, 337—	339
Kjøbenhavn	3,	133
Leith	4,	152
London	11,	555
Quebec	8,	379
San Francisco	5,	232
Stettin	16,	773
Tunis	16,	783
Valparaiso	16,	798
Flesk.		
New York	6,	270
Fosfat.		
Tunis	4, 176; 16,	782
Fragter.		
Adelaide	14,	701
Alexandria	16,	786
Amsterdam	3,	118
Antwerpen	7,	319
Archangelsk	1,	2
Bangkok	4,	191
Batavia	1,	48
Bilbao	6,	276
Buenos Aires	14,	661
Cadiz	13,	621
Calcutta	18,	871
Danzig	2, 91; 14,	680
Dundee	4, 167, 168,	169
Flensburg	2,	63
Galatz	3, 143; 18,	848
Genua	9,	388
Gibraltar	7,	332
Greenock	4,	164
Hamburg	9,	439
Havre	15,	740
Helsingfors	8,	354
Hongkong	17,	807
Kapstaden	15,	721
Kiel	2,	68
Kjøbenhavn	3,	126
Königsberg	3,	136
Leith	4,	154
Lissabon	13,	628
Livorno	9,	430
Lübeck	2,	56
Melbourne	5,	203
Messina	14,	688
Montevideo	4,	182
Neapel	5,	236
New York	6,	246
Odessa	13, 632,	635
Port Louis	14,	698
Quebec	8,	369
Fragter (fortsat).		
Rendsburg	2,	69
Riga	5, 212; 15, 715,	717
Rio de Janeiro	7,	298
San Francisco	5,	229
Shanghai	17,	801
Smyrna	16,	793
Stettin	16,	770
Stolpmünde	16,	775
Stralsund	16,	776
Swinemünde	16,	777
Sydney	5,	222
Tunis	16,	779
Valparaiso	16,	798
Venedig	17,	843
Victoria, B. C.	6,	273
Frugt.		
Almeria	17,	838
Denia	17,	839
Malaga	17,	840
Rio de Janeiro	7,	311
San Francisco	5,	231
Fyrstikker.		
Adelaide	14,	700
Batavia	1,	48
Beira	18,	854
Bombay	18,	870
Calcutta	18, 873,	877
Gibraltar	7,	335
Hamburg	9,	479
Kingston	18,	868
Kobe	14,	672
London	11,	526
Madras	5,	240
Melbourne	5,	202
Milano	9,	423
Neapel	5,	237
Rio de Janeiro	7, 305,	309
Smyrna	16,	795
Trinidad	18,	855
Triest	11,	556
Fyrvæsen.		
Jasmund	16,	774
Lübeck	2,	57
Sassnitz	16,	774
Gadesten, se sten.		
Gjedost.		
Chicago	2,	86
Glas.		
Hannover	18,	864
Mannheim	18,	862
Glasvarer.		
Barcelona	17,	835
London	11,	531

	Hefte.	Side.
Granit (se ogsaa sten).		
Aberdeen	4,	161
Gibraltar	7,	334
München	18,	860
Grønsager.		
Berlin	12,	579
Guano.		
Hamburg	9,	476
London	11,	530
Guld.		
Alaska	5,	233
Johannesburg	2,	79
Melbourne	5,	199
San Francisco	5,	232
Hamp.		
Dundee	4,	168
Königsberg	3,	140
Riga	15,	710
Hampefrø.		
Königsberg	3,	140
Riga	15,	710
Handelskutymer.		
München	18,	860, 861
Harpiks.		
Amsterdam	3,	115
Rio de Janeiro	7,	308
Havneafgifter.		
Genua	9,	392
Melbourne	5,	205
Rio de Janeiro	7,	298
Rusland	4, 176,	191
San Francisco	5,	229
Savona	9,	419
Spezia	9,	427
Havneforhold findes i regelen i slutningen af beretningerne. Se desuden:		
Antwerpen	7,	318
Barcelona	17,	823
Beira	3, 144;	18, 854
Bilbao	6,	278
Brügge	7,	319
Bunbury	5,	205
Constanza	18,	850
Cossack	5,	205
Denia	17,	840
Devonport	5,	205
Durban	15,	730
Eupatoria	13,	637
Fremantle	5,	206
Geelong	5,	205
Genua	9,	394
Gulfport	6,	250

	Hefte.	Side.
Havneforhold (fortsat).		
Havre	15, 736,	741
Hobart	5,	205
Kapstaden	15,	721
Kherson	13,	636
Kingston	18,	860
Kolberg	16,	774
Lourenço Marques	18,	853
Lübeck	2, 49,	58
Maguarie Harbor	5,	205
Melbourne	5,	205
Nicolaieff	13,	636
Novorossisk	13,	637
Odessa	13,	632
Rio de Janeiro	7, 298;	13, 628
Rotterdam	18,	879
Sassnitz	16,	774
Savona	9,	419
Swinemünde	16,	774
Theodosia	13,	637
Trinidad	18,	855
Tunis	16,	783
Windau	15,	718
Havre.		
Archangelsk	1,	9
Berlin	12,	578
Königsberg	3,	139
London	11,	527
Riga	15,	709
Stettin	16,	759
Hermetik, se konserver.		
Hesteskosøm, se söm.		
Horn.		
Calcutta	18,	875
Huder.		
Amsterdam	3,	114
Berlin	12,	594
Buenos Aires	14,	669
Calcutta	18,	875
Genua	9,	409
London	11,	531
New York	6,	267
Humle.		
Nürnberg	14,	692
San Francisco	5,	232
Hummer.		
Hamburg	9,	477
Leipzig	18,	882
Quebec	8,	380
Hvalbarder.		
London	11	530
Hvalfangst.		
Dundee	4,	170
Eskefjord	8,	339

	Hefte.	Side.
Hvalfangst (fortsat).		
Kobe	13,	611
Quebec	8,	381
San Francisco	5,	232
Hvede.		
Archangelsk	1,	10
Buenos Aires	14,	670
Königsberg	3,	138
Melbourne	5,	197
Riga	15,	708
San Francisco	5,	231
Stettin	16,	758
Hyrer.		
Melbourne	5,	207
New York	6,	250
Hø.		
London	11,	529
Tammerfors	8,	362
Windau	15,	718
Import.		
Adelaide	1, 44; 14,	700
Alexandria	16,	785
Altona	9,	480
Amsterdam	3	102
Antwerpen	7,	321
Archangelsk	1,	11
Barcelona	17,	825
Beira	18,	854
Berlin	12,	560
Björneborg	8,	360
Bombay	18,	870
Bremen	13,	653
Brisbane	5,	226
Budapest	4,	188
Buenos Aires	14,	664
Cadiz	13,	622
Caracas	15,	750
Chicago	2,	86
Danzig	2, 94; 14,	684
Frankfurt a. M.	13,	645
Genf	18,	857
Genua	9, 395,	401
Guayaquil	14,	702
Hamburg	9,	460
Havana	16,	788
Havre	1, 34; 15, 741 ff.,	745
Helsingfors	8, 341,	347
Hongkong	17,	808
Honolulu	14,	676
Johannesburg	2,	77
Kapstaden	15, 725 ff.,	729
Kiel	2,	66
Kobe	13,	613
Kolberg	16,	774
Kongo	1,	41
Leith	4,	157
London	11,	535
Lourenço Marques	18,	853

	Hefte.	Side.
Import (fortsat).		
Lübeck	2, 50, 60; 14,	699
Madrid	13,	641
Malaga	17,	841
Mexico	1,	46
Montevideo	4,	178
Moskva	1, 32; 17, 816,	817
Narva	12,	601
Newcastle, N. S. W.	5,	226
Newfoundland	8,	377
New York	6,	255
Odessa	13,	633
Paris	1,	30
Quebec	8,	374
Riga	15, 706, 716, 717; 17,	844
San Francisco	5, 230,	232
St. Johns	7,	336
St. Petersburg	12,	600
Savona	9,	418
Shanghai	17, 801,	806
Smyrna	16,	793
Spezia	9,	427
Stettin	16, 752, 756,	757
Stolpmünde	16,	776
Stralsund	16,	776
Sydney	5,	221
Taganrog	13,	638
Tamatave	8,	382
Turin	9,	426
Venedig	17,	843
Wasa	8,	363
Washington	2,	84
Wiborg	8,	363
Wien	1, 36; 4,	184
Åbo	8,	363
Indigo.		
Amsterdam	3,	112
Calcutta	18,	874
Is.		
Antwerpen	7,	330
Dundee	4,	167
Havre	15,	744
Leith	4,	151
London	11,	523
Mannheim	18,	862
Jern.		
Antwerpen	7,	331
Barcelona	17,	835
Berlin	12,	585
Bilbao	6,	285
Buenos Aires	14,	667
Cadiz	13,	622
Calcutta	18, 872,	876
Genua	9,	409
Hamburg	9,	478
Hannover	18,	863
Havre	15,	743
Kjøbenhavn	3,	130
Kobe	13,	614

	Hefte.	Side.
Jern (fortsat).		
Leith	4,	153
Lissabon	13,	627
London	11,	523
Milano	9,	424
Neapel	5,	237
New York	6,	267
Riga	15,	713
Smyrna	16,	794
Stettin	16,	764
Triest	11,	557
Jernbaner.		
Lourenço Marques	18,	853
Riga	15, 705,	718
Tunis	16,	783
Jernmalm.		
Almeria	17,	839
Amsterdam	3,	108
Berlin	12,	584
Bilbao	6,	287
Cadiz	13,	623
Hamburg	9,	478
London	11,	524
Lübeck	2,	52
Riga	15,	714
Stettin	16,	764
Triest	11,	557
Jern- og staalvarer.		
London	11,	524
Jod.		
Kobe	9,	384
Jordbrug, se landbrug.		
Jute.		
Calcutta	18,	874
Dundee	4,	167
Kaffe.		
Amsterdam	3,	110
Caracas	15,	750
Guayaquil	14,	702
Mexico	1,	47
Port au Prince	14,	697
Rio de Janeiro . . 7, 310;	9,	436
Santos	7,	311
Kakao.		
Amsterdam	3,	111
Caracas	15,	750
Port au Prince	14,	697
Kalciumkarbid.		
Calcutta	18,	872
Hamburg	9,	479
London	11,	527
Kapok.		
Amsterdam	3,	113
Kautschuk.		
Hannover	18,	864
Leipzig	18,	882
Kaviar.		
Smyrna	16,	795
Kinabark.		
Amsterdam	3,	113
Kjød.		
Buenos Aires	14,	668
Königsberg	3,	138
Lübeck	2,	59
Montevideo	4,	181
New York	6,	270
Klid.		
Königsberg	3,	140
Klipfisk.		
Antwerpen	7,	328
Barcelona	17,	830
Bilbao	6,	279
Buenos Aires	14,	664
Cadiz	13,	622
Genua	9,	402
Gibraltar	7,	334
Hamburg	9,	477
Havana	16,	788
Havre	15,	748
Island	8,	337
Kingston	18,	868
Livorno	9,	430
Lissabon	13,	626
Malta	4,	187
Melbourne	5,	201
Messina	14,	689
Milano	9,	423
Neapel	5,	236
Quebec	8, 379,	380
Rio de Janeiro	7,	308
Smyrna	16,	795
Klude.		
Berlin	12,	589
Klæbersten.		
Genua	9,	411
Kobber.		
Calcutta	18,	876
Frankfurt a. M.	13,	647
Genua	9,	410
London	11,	526
Valparaiso	16,	798
Kobbervitriol.		
Genua	9,	410
Kondenseret melk.		
Barcelona	17,	837

	Hefte.	Side.
Kondenseret melk (fortsat).		
Buenos Aires	14,	665
Havana	16,	789
Kobe	13,	618
London	11,	529
Melbourne	5,	202
Konserver.		
Antwerpen	7,	328
Barcelona	17,	833
Buenos Aires	14,	665
Chicago	2,	86
Genua	9,	407
Karlsruhe	18,	862
Kobe	13,	618
London	11,	529
München	18,	860
Kork.		
Cadiz	13,	624
Gibraltar	7,	335
Karlsruhe	18,	862
Lissabon	13,	627
Korn.		
Amsterdam	3,	117
Antwerpen	7,	329
Danzig	2, 95;	14, 686
Galatz	3, 143;	18, 848
Havre	15,	748
Königsberg	3,	138
Moskva	17,	815
New York	6,	270
Odessa	13,	635
Riga	15, 707, 717,	718
Rotterdam	18,	879
St. Petersburg	12,	601
Stettin	16,	758
Tammerfors	8,	362
Kreaturhandel.		
Berlin	12,	580
Kul.		
Berlin	12,	584
Calcutta	18,	873
Galatz	18,	850
Gibraltar	7,	334
Glasgow	4,	172
Hannover	18,	863
Leith	4,	153
London	11,	532
Methil	4,	165
Newcastle, N. S. W.	5,	226
Stettin	16,	761
Sydney	5,	220
Washington	2,	85
Laks.		
Leipzig	18,	882
Quebec	8,	380
San Francisco	5,	232
Lamper.		
Leipzig	18,	882
Landbrug.		
Berlin	12,	577
Galatz	18,	850
Hamburg	9,	471
Königsberg	3,	137
London	11,	513
Moskva	17,	815
Rendsburg	2,	70
Tammerfors	8,	362
Landbrugsmaskiner og -redskaber.		
Barcelona	17,	835
Calcutta	18,	872
Karlsruhe	18,	862
Leipzig	18,	882
Milano	9,	421
Odessa	13,	634
Stettin	16,	767
Landbrugsprodukter.		
Milano	9,	421
Washington	2,	81
Legetøi.		
Nürnberg	14,	693
Lim.		
Calcutta	18,	873
Lin.		
Dundee	4,	168
Königsberg	3,	140
Riga	15,	709
Linfrø.		
Archangelsk	1,	9
Calcutta	18,	874
Königsberg	3,	140
Riga	15,	710
Lovgivning.		
Genf	18,	858
Helsingfors	8,	357
Riga	15,	704
Tunis	16,	784
Lys.		
Adelaide	14,	700
Guayaquil	14,	702
Havana	16,	789
Rio de Janeiro	7,	310
Læder.		
Berlin	12,	594
Frankfurt a. M.	13,	648
New York	6,	272
Mais.		
Buenos Aires	14,	670

	Hefte.	Side.
Makrel.		
Chicago	2,	86
Kingston	18,	868
New York	6, 260,	262
Quebec	8,	380
Margarin.		
Barcelona	17,	836
Berlin	12,	581
London	11,	529
Nürnberg	14,	695
Rotterdam	18,	879
Marmor.		
Genua	9,	412
Maskiner.		
Barcelona	17,	835
Frankfurt a. M.	13,	647
Genf	18,	858
Genua	9,	410
Kobe	13,	614
Kotka	8,	361
Meierimaskiner.		
Buenos Aires	14,	667
Rio de Janeiro	7,	305
Meierivæsen.		
Milano	9,	421
Mel.		
Berlin	12,	579
Stettin	16,	760
Melasse.		
Havana	16,	788
St. Thomas	4,	173
Metaller (se ogsaa de forskjellige metalsorter).		
Melbourne	5,	199
Mursten, se teglsten.		
Muskat.		
Amsterdam	3,	113
Møbler.		
Rio de Janeiro	7,	306
Olivenolje.		
Cadiz	13,	623
Olje.		
Calcutta	18,	876
Oljekager.		
Riga	15,	710
Ost.		
Adelaide	14,	700
Ost (fortsat).		
Barcelona	17,	836
Riga	15	711
Pap.		
Barcelona	17,	834
Buenos Aires	14,	666
Calcutta	18,	872
Helsingfors	8,	347
Kobe	13,	618
London	11,	522
Wien	4,	184
Papir.		
Adelaide	14,	700
Antwerpen	7,	327
Barcelona	17,	834
Batavia	1,	48
Berlin	12,	589
Buenos Aires	14,	666
Calcutta	18,	872
Dresden	18,	880
Frankfurt a. M.	13,	648
Hamburg	9,	476
Havana	16,	789
Kobe	13,	616
London	11,	522
Madras	5,	240
Messina	14,	690
New York	6,	266
Smyrna	16,	795
Wien	4,	184
Paraplyer.		
Hannover	18,	865
Peber.		
Amsterdam	3,	113
Pelsverk (se ogsaa skind).		
Leipzig	18,	882
Penselfabrikation.		
Nürnberg	14,	695
Petroleum.		
Amsterdam	3,	115
Galatz	18,	852
New York	6,	271
Rangoon	5,	240
San Francisco	5,	232
Pianoer.		
Dresden	18,	881
Hannover	18,	865
Potaske.		
Amsterdam	3,	115
Poteter.		
Berlin	12,	578
Havana	16,	789
Stettin	16,	759

	Hefte.	Side.
Quebracho.		
Buenos Aires	14,	670
Rhum.		
Amsterdam	3,	115
Port Louis	14,	698
St. Thomas	4,	173
Ris.		
Amsterdam	3,	112
Calcutta	18,	873
Rangoon	5,	240
Rogn.		
Barcelona	17,	832
Bilbao	6,	282
Havre	15,	744
Rug.		
Berlin	12,	577
Königsberg	3,	139
Riga	15,	709
Stettin	16,	758
Ræger.		
Kjøbenhavn	3,	134
Røgesild.		
Buenos Aires	14,	665
Genua	9,	404
Kingston	18,	868
Livorno	9,	430
Messina	14,	689
Quebec	8,	380
Smyrna	16,	795
Saft.		
Buenos Aires	14,	666
Salpeter.		
Valparaiso	16,	797
Salt.		
Almeria	17,	839
Cadiz	13,	623
Lissabon	13,	627
Messina	14,	690
Sardiner.		
Buenos Aires	14,	665
Chicago	2,	86
Genua	9,	404
Hamburg	9,	476
Havana	16,	789
Livorno	9,	430
London	11,	530, 531
Melbourne	5,	202
New York	6,	263
Separatorer.		
Adelaide	14,	700
Melbourne	5,	202
Odessa	13,	634
Shellak.		
Calcutta	18,	874

	Hefte.	Side.
Sild.		
Buenos Aires	14,	665
Chicago	2,	86
Danzig	2, 94;	14, 685
Genua	9,	404
Hamburg	9,	476
Helsingfors	8,	344
Kingston	18,	868
Königsberg	3,	141
London	11,	529
Melbourne	5,	201
Memel	3,	141
München	18,	860
Neapel	5,	237
New York	6,	260, 263
Quebec	8,	380
Riga	5, 213;	15, 716, 717
Rostock	2,	72
Stettin	16,	761
Triest	11,	557
Sildefiske.		
Island	8,	337, 339
Ski.		
München	18,	861
Skibsbyggeri.		
Antwerpen	7,	319
Bremen	13,	651
Danzig	2, 90;	14, 680
Dundee	4,	171
Glasgow	4,	171
Hamburg	9,	441
Leith	4,	153
London	11,	555
New York	6,	248
Rostock	2,	72
Stettin	16,	772
Skibsfart. Oversigt over skibsfarten paa de forskjellige konsulatdistrikter findes i regelen i begyndelsen af hver beretning. Se desuden:		
Almeria	17,	839
Batum	13,	637
Beira	18,	854
Bjørneborg	8,	360
Denia	17,	840
Donau	18,	849
Greenock	4,	164
Harburg	9,	480
Helsingfors	8,	351
Hongkong	17,	806
Kiel	2,	66
Kotka	8,	360
London	11,	548
Livorno	9,	429
Lübeck	2,	53
Malaga	17,	841
Rendsburg	2,	69

	Hefte.	Side.
Skibsfart (fortsat).		
Rhinen	18,	862
Rostock	2,	70
Rotterdam	18,	878
Stettin	16,	767
Taganrog	13,	638
Wasa	8,	363
Wiborg	8,	363
Wismar	2,	73
Åbo	8,	364
Skibsfartskutymer.		
Archangelsk	1,	17 ff.
Hamburg	9, 448,	449
Havre	15,	736
Skibspapirer.		
Rusland	18,	877
Skind.		
Amsterdam	3,	114
Berlin	12,	594
Buenos Aires	14,	669
Calcutta	18,	875
New York	6,	266
Tammerfors	8,	363
Smør.		
Amsterdam	3,	118
Barcelona	17,	836
Berlin	12,	580
Buenos Aires	14,	669
Helsingfors	8,	347
Kjøbenhavn	3,	129
Kobe	13,	618
Königsberg	3,	138
Leith	4,	152
London	11,	527
Malta	4,	188
Moskva	17,	816
Riga	15,	711
Rio de Janeiro	7,	309
Tammerfors	8,	362
Spiger.		
Buenos Aires	14,	667
London	11,	524
Spiritus.		
Berlin	12,	589
Hamburg	9,	474
Nürnberg	14,	695
Staal.		
Antwerpen	7,	331
Barcelona	17,	835
Bilbao	6,	285
Havre	15,	743
Kobe	13,	614
London	11,	523
New York	6,	267
Riga	15,	713

	Hefte.	Side.
Staalvarer, se jernvarer.		
Stav.		
Barcelona	17,	834
Cadiz	13,	622
Sten.		
Amsterdam	3,	109
Antwerpen	7,	330
Berlin	12,	582
Danzig	2, 95;	14, 686
Dundee	4,	167
Hamburg	9,	479
London	11,	522
Lübeck	2,	51, 58
München	18,	860
Stettin	16,	765
Stokfisk.		
Antwerpen	7,	328
Beira	18,	854
Buenos Aires	14,	664
Genua	9,	402
Hamburg	9,	477
Helsingfors	8,	345
Livorno	9,	430
Messina	14,	689
Milano	9,	423
New York	6,	264
Triest	11,	556
Venedig	17,	844
Streiker.		
Barcelona	17,	824
Buenos Aires	14,	660
Genua	9,	415
Rotterdam	18,	879
Strie.		
Dundee	4,	169
Stry.		
Riga	15,	710
Sukker.		
Alexandria	16,	785
Amsterdam	3,	111
Barbados	18,	859
Berlin	12,	590
Hamburg	9,	473
Havana	16,	788
Havre	15,	747
Madrid	13,	643
Mexico	1,	47
Port Louis	14,	698
Rio de Janeiro	7,	311
St. Thomas	4,	173
Stettin	16,	760
Sulfit, se cellulose.		
Svovl.		
Messina	14,	690
Svovlkis.		
Antwerpen	7,	331
Danzig	14,	685
London	11,	526

	Hefte.	Side.
Syltetøi.		
Buenos Aires	14,	666
Sæbe.		
Dresden	18,	880
Sælfangst.		
Archangelsk	1,	27
Dundee	4,	170
Quebec	8,	381
San Francisco	5,	232
Sælskind.		
London	11,	530
New York	6,	267
Søm.		
Antwerpen	7,	331
Barcelona	17,	835
Bilbao	6,	286
Buenos Aires	14,	667
Calcutta	18,	873
Genua	9,	410
Livorno	9,	430
Melbourne	5,	202
Neapel	5,	238
Tapeter.		
Buenos Aires	14,	666
Hannover	18,	865
Mannheim	18,	862
Melbourne	5,	202
Teglsten (mursten og tagsten).		
Hannover	18,	864
Königsberg	3,	138
Rio de Janeiro	7,	310
Telefonapparater.		
Barcelona	17,	835
Kobe	13,	615
Melbourne	5,	202
Tepper.		
Hannover	18,	863
Terpentin.		
Archangelsk	1,	10
Terpentinolje.		
Amsterdam	3,	115
Textilvarer (-industri).		
Berlin	12,	592
Buenos Aires	14,	666
Dresden	18,	888
Kobe	13,	615
Leipzig	18,	882
Nürnberg	14,	694
Stuttgart	4,	174
The.		
Amsterdam	3,	111
Calcutta	18,	875
Thekister.		
Calcutta	18,	872
Tin.		
Frankfurt a. M.	13,	647

	Hefte.	Side.
Tinfolium.		
Nürnberg	14,	695
Tjære.		
Archangelsk	1,	10
Calcutta	18,	872
Livorno	9,	430
Rio de Janeiro	7,	308
Triest	11,	557
Tobak.		
Amsterdam	3,	111
Havana	16,	788
Mexico	1,	47
Nürnberg	14,	695
Toldtarifer.		
Hamburg	9,	451
Johannesburg	2,	78
Rio de Janeiro	1,	35
Shanghai	17,	814
Smyrna	16,	795
Triest	11,	557
Wien	4,	184
Torv.		
Hannover	18,	863
Helsingfors	8,	344
Torvstrø.		
Kjøbenhavn	3,	331
Tran.		
Antwerpen	7,	329
Barcelona	17,	832
Bilbao	6,	283
Genua	9,	405
Hamburg	9,	477
Livorno	9,	431
London	11,	530
Melbourne	5,	202
Milano	9,	424
New York	6,	263
Quebec	8, 375,	380
Smyrna	16,	794
Triest	11,	557
Venedig	17,	844
Trælast.		
Adelaide	14,	700
Amsterdam	3,	108
Antwerpen	7,	322
Archangelsk	1,	10
Barcelona	17,	833
Beira	3, 144; 18,	854
Berlin	12,	586
Bilbao	6,	283
Bombay	18,	871
Boness	4,	163
Buenos Aires	14,	666
Cadiz	13,	622
Calcutta	18,	872
Dundee	4,	166
Flensburg	2,	64
Frankfurt a. M.	13,	647
Galatz	18,	848

	Hefte.	Side.
Trælast (fortsat).		
Genua	9,	407
Gibraltar	7,	335
Hamburg	9,	474
Hannover	18,	866
Havre	15,	742
Helsingfors	8,	346
Island	8, 338.	339
Karlsruhe	18,	861
Kiel	2,	67
Kingston	18,	868
Kjøbenhavn	3,	131
Leith	4,	150
Lissabon	13,	627
London	11,	515
Lourenço Marques	18,	853
Lübeck	2,	51
Malta	4,	188
Melbourne	5,	199
Messina	14,	689
Natal	15,	729
Neapel	5,	237
Nürnberg	14,	692
Odessa	13,	634
Paris	1,	29
Piræus	16,	796
Quebec	8,	378
Rendsburg	2,	69
Riga	15,	712
Rio de Janeiro	7,	309
Rostock	2,	71
St. Petersburg	12,	600
Smyrna	16,	794
Stettin	16,	766
Tamatave	8,	382
Tammerfors	8,	361
Wismar	2,	74
Træmasse.		
Amsterdam	3,	109
Antwerpen	7,	326
Barcelona	17,	834
Berlin	12,	587
Bilbao	6,	285
Buenos Aires	14,	666
Calcutta	18,	872
Genua	9,	408
Glasgow	4,	172
Hamburg	9,	475
Havre	15,	743
Helsingfors	8,	347
Kobe	13,	615
Leith	4,	150
Lissabon	13,	627
London	11,	521
Milano	9,	423
München	18,	859
New York	6,	264
Quebec	8,	379
Venedig	17,	843
Wien	4,	184
Trævarer.		
Antwerpen	7,	325
Beira	18,	854
Dresden	18,	881
München	18,	859
Tyttebær.		
Lübeck	2,	52
Swinemünde	16,	777
Tøier, se textilvarer.		
Tørfisk, se stokfisk.		
Udstillinger.		
Turin	9,	424
Uld.		
Adelaide	14,	701
Buenos Aires	14,	669
Island	8,	337
Melbourne	5,	198
Stralsund	16,	777
Sydney	5, 219,	220
Uldvarer.		
Kobe	13,	615
Vanille.		
Port Louis	14,	698
Velocipeder.		
Hannover	18,	864
Karlsruhe	18,	862
Nürnberg	14,	694
Verktøi.		
Calcutta	18,	872
Kobe	13,	614
Vikker.		
Königsberg	3,	140
Vildt.		
Leipzig	18,	882
London	11,	529
Paris	1,	30
Tammerfors	8,	363
Vin.		
Cadiz	13,	623
Havre	15,	746
Lissabon	13,	628
San Francisco	5,	231
Voksdug.		
Hannover	18,	863
Zink.		
Frankfurt a. M.	13,	647
Æg.		
London	11,	529
Moskva	17,	816
Riga	15,	711
Øl.		
Bilbao	6,	286
Genua	9,	407
Hamburg	9,	479
Malta	4,	187
Rio de Janeiro	7, 305,	308

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1902.

Udgivet ved
No. I. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. 1903.

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Archangelsk.

Aarsberetning for aaret 1901 fra konsul H. A. Falsen.

Den norske skibsfart i aaret 1901.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning:												
Hovedstationen.												
Dampskibe	2	1 149	4	2 420	6	3 569	4	1 848	67	50 049	71	51 897
Seilskibe	-	-	1	121	1	121	-	-	19	8 099	19	8 099
Sum	2	1 149	5	2 541	7	3 690	4	1 848	86	58 148	90	59 996
B. I ballast:												
Hovedstationen.												
Dampskibe	32	21 642	33	26 686	65	48 328	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	14	5 021	4	2 957	18	7 978	-	-	-	-	-	-
Sum	46	26 663	37	29 643	83	56 306	-	-	-	-	-	-

Bruttofragter for til Archangelsk ankomne norske fartøier kr. 11 360.oo, for fra Archangelsk afgaaede norske fartøier kr. 923 000.oo, i hvilket beløb dog ikke indgaar, hvad der er optjent af dampskibe i timecharter. Af saadanne dampskibe ankom i aaret 1901 et exceptionelt stort antal, nemlig 30.

Af svenske fartøier ankom til Archangelsk 37 dr. 35 182 tons (heraf dampskibe 35 dr. 34 485 tons).

Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved konsulatet i Archangelsk s.rb. 1 984.41; af svenske fartøier s.rb. 1 163.66; ialt tilfaldt saaledes konsulskassen s.rb. 3 148.07.

Expeditionsafgifter ved konsulatet i Archangelsk i norske sager s.rb. 33.76; i svenske sager s.rb. 11.92; i andre sager intet.

Af paamønstringer foretoges ved konsulatet paa norske frtøier 2, paa svenske fartøier 2. Af afmønstringer henholdsvis 3 og 1. Af rømningstilfælde anmeldtes fra norske fartøier 2, fra svenske 1.

Af de 71 norske dampskibe, der i aaret 1901 besøgte Arhangelsk, indehavde kun 6 last (kul, koks og stykgods). Resten kom i baast. Af de 19 norske seilskibe indehavde kun et eneste last (kul). Resten var ballastet. 8 norske dampskibe indtog her kornladninger, resten trælast. Af de norske seilskibe indtog 6 tjære og beg, resten trælast.

Fragtmarkedet. I henhold til konsulatets protokoller har norske og svenske dampskibe i aaret 1901 opnaaet følgende fragter:

For trælast: Til Bristol 42 sh., Ardrossan 40 sh., Dover 48 sh., Dundee 33 sh. 9 d, Aberdeen 40 sh., Cardiff 37 sh. 6 d—38 sh.—38 sh. 6 d, Garstone 55 sh., Glocester 58 sh., Goole 45 sh., Grimsby 35 sh.—36 sh.—40 sh.—47 sh., Grangemouth 35 sh., Kingslynn 37 sh. 6 d, Hartlepool 35 sh.—38 sh. 6 d—40 sh.—47 sh. 6 d, Hull 35 sh.—36 sh. 9 d—37 sh. 6 d—40 sh.—42 sh. 6 d, Leith 35 sh.—38 sh., Liverpool 40 sh.—47 sh., London 35 sh.—36 sh.—37 sh. 6 d—38 sh.—40 sh., Newport 38 sh. 3 d, Sharpness 37 sh. 6 d—40 sh.—41 sh. —42 sh. 6 d—48 sh. 9 d, Southampton 37 sh.—45 sh., Poole 45 sh., Plymouth 42 sh. 6 d, Yarmouth 35 sh., Wisbeach 40 sh.—45 sh., Woodberry 38 sh. 6 d, Wymouth 50 sh., samt til Antwerpen 54—57½—60—63—64—65—67 francs; Bordeaux 45 fr.; Trouville 62½ fr. og til Zaandam 22 og 26 fl., alt pr. std.

Norske og svenske seilskibe opnaaede følgende fragter: Til Ipswich 55 sh., Grimsby 42 sh. 6 d, Grangemouth 39 sh., London 50 sh. 9 d, Firth of Forth 40 sh., Northfleet 50 sh., Newcastle 42 sh. 6 d, Rochester 45 sh. --50 sh., Shoreham 47 sh., Yarmouth 42 sh. 6 d, Melbourne 82 sh. 6 d, Port Natal 100 sh., samt til Uddevalla 47½ kr., alt pr. std.

For beg: Til Glasgow og Greenock 40 h. 6 d pr. fad; samt til Livorno og Genua 32 sh. pr. ton.

For tjære stipuleredes fragten fra 1 sh.—1 sh. 6 d billigere pr. tønde end for beg.

En herværende forretningsmand har til konsulatet overleveret følgende opgaver over de i aaret 1901 erlagte fragter: Havre 1 sh. 10½ d—2 sh. 4½ d —2 sh. 1½ d pr. quarter à 320 ℔. Flax 30 sh.—35 sh. pr. ton à 63 pud. Tow og codilla 50 sh.—52 sh. 6 d pr. ton à 63 pud.

Vedkommende forretningsmand knytter hertil den bemerkning, at fragterne i løbet af aaret var underkastet store og vedvarende svingninger, indtil de, som sedvanlig er tilfældet, naaede sine høiest noteringer senhøstes.

Specificeret opgave over de til konsulets samtlige havne i aaret 1901 ankomne fartøier. (Toldkammerets opgaver).

Archangelsk.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	19	8 099	71	52 100	90	60 199
Svenske	2	697	34	34 354	36	35 051
Danske	16	3 269	13	15 606	29	18 875
Britiske	3	1 057	103	87 702	106	88 759
Tyske	8	1 522	51	43 052	59	44 574
Hollandske	—	—	34	38 586	34	38 586
Ialt	48	14 644	306	271 400	354	286 044

Sammenlignet med aaret forud betyder dette for Archangels vedkommende en øgning i skibsfarten af 56 fartøier, dr. 40 735 tons; hvilket for tonnagens vedkommende udgjør en stigning af ca. $16^1/_2$ pct. Hvad specielt den norske skibsfart angaar, er denne, sammenlignet med forrige aar steget med over 36 pct. Samtidig er den svenske skibsfart steget med ca. 19 pct.

Onega.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	2	695	3	2 668	5	3 363
Svenske	1	220	5	5 046	6	5 266
Danske	—	—	1	721	1	721
Russiske	1	85	1	286	2	371
Britiske	—	—	10	12 657	10	12 657
Tyske	1	497	1	1 397	2	1 894
Ialt	5	1 497	21	22 775	26	24 272

eller noget mindre end i aaret 1900.

Kem.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	—	—	6	4 732	6	4 732
Svenske	—	—	5	4 822	5	4 822
Danske	—	—	1	1 333	1	1 333
Britiske	—	—	5	5 730	5	5 730
Tyske	—	—	3	2 666	3	2 666
Franske	—	—	1	1 085	1	1 085
Ialt	—	—	21	20 368	21	20 368

eller noget mere end i aaret 1900.

**

Kereth.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	—	—	3	2 079	3	2 079
Svenske	—	—	3	3 069	3	3 069
Danske	—	—	1	1 144	1	1 144
Britiske	—	—	2	1 653	2	1 653
Tyske	—	—	2	2 188	2	2 188
Ialt	—	—	11	10 133	11	10 133

hvilket, sammenlignet med aaret 1900, udgjør en forholdsvis betydelig øgning i skibsfarten.

Soroka.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	2	648	4	3 152	6	3 800
Svenske	—	—	5	6 060	5	6 060
Britiske	—	—	9	8 255	9	8 255
Ialt	2	648	18	17 467	20	18 115

hvilket, sammenlignet med aaret 1900, udgjør en betydelig øgning i skibsfarten, nemlig over 54 pct.

Kowda.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	5	3 091	6	6 419	11	9 510
Svenske	—	—	5	5 808	5	5 808
Russiske	4	799	—	—	4	799
Britiske	—	—	7	6 249	7	6 249
Tyske	—	—	2	2 187	2	2 187
Ialt	9	3 890	20	20 663	29	24 553

hvilket, sammenlignet med aaret 1900, udgjør en mindre stigning paa henimod 2 000 tons. Den norske flaades deltagelse i skibsfarten paa Kowda er sidste aar steget fra 4 fartøier, dr. 1 819 tons til, som oven nævnt, 11 fartøier dr. 9 510 tons. Jeg har allerede i forrige aarsberetning paapeget, at Kowda synes at ville blive et sted med stadig stigende betydning.

Umba.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	—	—	4	2 717	4	2 717
Svenske	—	—	1	1 529	1	1 529
Russiske	1	398	—	—	1	398
Britiske	—	—	4	4 901	4	4 901
Ialt	1	398	9	9 147	10	9 545

hvilket, sammenlignet med aaret 1900, udgjør en stigning paa over 140 pct.

Mesen.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	—	—	14	7 983	14	7 983
Svenske	1	329	—	—	1	329
Danske	—	—	5	4 210	5	4 210
Britiske	—	—	7	5 874	7	5 874
Tyske	—	—	1	413	1	413
Ialt	1	329	27	18 480	28	18 809

hvilket udgjør en ubetydelighed mindre end i aaret 1900.

Summarisk opgave over de til konsulatdistriktet i de sidste fem aar ankomne fartøier. (Toldkamrenes opgaver).

1897.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	59	16 084	39	31 120	98	47 204
Svenske	11	2 794	16	15 052	27	17 846
Danske	17	3 471	12	11 452	29	14 923
Russiske	42	12 355	25	16 025	62	28 380
Britiske	2	675	180	136 141	182	136 816
Tyske	5	1 178	21	11 358	26	12 536
Hollandske	2	662	10	9 206	12	9 868
Franske	—	—	4	3 430	4	3 430
Ialt	138	37 219	307	233 784	445	271 003

1898.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	45	12 610	49	38 168	94	50 778
Svenske	6	2 372	12	11 709	18	14 081
Danske	13	2 802	15	15 914	28	18 716
Russiske	45	13 181	23	14 049	68	27 230
Britiske	3	835	147	115 452	150	116 287
Tyske	10	2 509	40	27 893	50	30 402
Hollandske	—	—	9	11 506	9	11 506
Spanske	—	—	2	2 926	2	2 926
Italienske	1	263	—	—	1	263
Ialt	123	34 572	297	237 617	420	272 189

1899.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	38	14 712	43	30 378	81	45 090
Svenske	7	2 472	33	35 173	40	37 645
Danske	13	2 941	15	16 918	28	19 859
Russiske	11	3 903	—	—	11	3 903
Britiske	4	1 175	140	136 893	144	138 068
Tyske	7	1 382	24	19 831	31	21 213
Hollandske	1	342	21	24 072	22	24 414
Belgiske	—	—	2	1 729	2	1 729
Spanske	—	—	1	1 108	1	1 108
Ialt	81	26 927	279	266 102	360	293 029

1900.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	25	8 169	68	52 925	93	61 094
Svenske	8	3 301	39	48 020	47	51 321
Danske	21	4 965	11	12 483	32	17 448
Russiske	5	1 430	1	1 582	6	3 012
Britiske	3	943	140	134 197	143	135 140
Tyske	12	2 191	56	51 383	68	53 574
Hollandske	—	—	25	29 985	25	29 985
Belgiske	—	—	3	2 471	3	2 471
Ialt	74	20 999	343	333 046	417	354 045

1901.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	28	12 533	111	81 850	139	94 383
Svenske	4	1 246	58	60 688	62	61 934
Danske	16	3 269	21	23 014	37	26 283
Russiske	6	1 282	1	286	7	1 568
Britiske	3	1 057	137	120 164	140	121 221
Tyske	9	2 019	60	51 903	69	53 932
Hollandske	—	—	34	38 586	34	38 586
Franske	—	—	1	1 085	1	1 085
Ialt	66	21 406	423	377 576	489	398 992

Ovenstaaende statistiske opgaver viser os, at skibsfarten paa Archangels konsulatdistrikt er stadig stigende, nemlig fra 271 003 tons i aaret 1897 til 398 992 tons i aaret 1901. Stigningen har saaledes i de sidst forløbne fem aar udgjort vel 47 pct. Hvad specielt den norske og svenske flaades deltagelse i skibsfarten paa Archangels konsulatdistrikt angaar, vil man se, at den norske tonnage er øget med 47 179 tons eller, temmelig nøiagtig, med 100 pct.; den svenske med 44 088 tons eller henimod 250 pct.

I skibsfarten paa Archangels konsulatdistrikt indtager Storbritannien 1ste plads; Norge har stedse hævdet pladsen som no. 2; Sverige har i løbet af de sidste fem aar indtaget henholdsvis 4de, 6te, 3die, 4de og 3die plads.

Udregnet procentvis udgjorde deltagelsen i skibsfarten paa Archangels konsulatdistrikt i:

	1897.	1898.	1899.
Norske	ca. 17½ pct.	ca. 18½ pct.	ca. 15½ pct.
Svenske	ca. 6½ pct.	ca. 5 pct.	ca. 13 pct.
Britiske	ca. 55 pct.	ca. 43 pct.	ca. 47 pct.
Tyske	ca. 4½ pct.	ca. 11 pct.	ca. 7 pct.
Hollandske	ca. 3½ pct.	ca. 4½ pct.	ca. 8 pct.
Danske	ca. 5½ pct.	ca. 7 pct.	ca. 7 pct.

	1900.	1901.
Norske	ca. 17 pct.	ca. 24 pct.
Svenske	ca 14½ pct.	ca. 15½ pct.
Britiske	ca. 38 pct.	ca. 30 pct
Tyske	ca. 15 pct.	ca. 14 pct.
Hollandske	ca. 8½ pct.	ca. 10 pct.
Danske	ca. 5 pct.	ca. 7 pct.

Foranstaaende statistiske opgaver viser os ogsaa, at Archangelsk stadig besøges af større og større skibe. Medens gjennemsnitsdrægtigheden af de

skibe, der i aaret 1897 besøgte Archangels konsulatdistrikt, var, for seilskibenes vedkommende ca. 270 tons og for dampskibenes vedkommende ca. 761 tons, var gjennemsnitsdrægtigheden i aaret 1901 henholdsvis 324 og 893 tons.

Efterhaanden som farvandet i Archangelsk uddybes, vil ogsaa skibenes gjennemsnitsdrægtighed kunne øges betydelig. Men allerede nu synes der at være anledning til at sende til Hvidehavet forholdsvis store fartøier, nemlig saaledes, at man her indtager en del af ladningen og resten i en af de andre Hvidehavshavne, hvor farvandet er dybere. Dette gjøres ogsaa tildels allerede nu.

Export.

Fra Archangelsk udførtes i henhold til exporthusenes opgaver følgende varekvanta (export til norsk Finmarken er heri ikke medregnet):

	1899.		1900.		1901.	
Linfrø	245 957	pud	230 317	pud	28 040	pud
Havre	439 857	„	1 223 120	„	2 707 207	„
Hvede	188 725	„	2 091 455	„	2 931 990	„
Rug	67 500	„	103 642	„	244 643	„
Mel og gryn	150 730	„	—		76 058	„
Lin	86 748	„	55 225	„	37 176	„
Tow & codilla	128 471	„	98 277	„	91 024	„
Terpentin	9 021	„	13 417	„	2 882	„
Oljekager	142 835	„	155 656	„	147 194	„
Tjære	89 310	tdr.	74 489	tdr.	64 780	tdr.
Beg	12 461	fade	16 560	fade	13 969	fade
Smør	—		9	dunker	150	dunker
Huder	58 985	stkr.	29 828	stkr.	20 939	stkr.
Matter	56 960	„	84 720	„	93 255	„
Tunger	1 701	dusin	2 141	dusin	2 004	dusin
Petroleum	9 554	pud	—		—	
Rundt tømmer	30 058	stkr.	52 971	stkr.	64 606	stkr.
Sleepers	—		207 206	„	44 907	„
Props	—		2 225	kub.favne	969	kub.f.
Saget trælast	104 229	stdr.	123 907	stdr.	135 863	stdr.

Nedenstaaende opgave viser, til hvilke lande de forskjellige ovennævnte varekvanta i aaret 1901 er blevet forsendt, samt med hvilket antal seil- og dampskibe forsendelsen har fundet sted.

Opgave over export fra Archangelsk i aaret 1901:

Hvorhen.	Dampsk.	Seilsk.	Linfrø. Pud.	Havre. Pud.	Hvede. Pud.	Rug. Pud.
Storbritannien	193	53	28 040	1 308 526	310 615	—
Holland	46	—	—	404 060	900 280	85 943
Belgien	22	—	—	267 334	—	—
Frankrige	24	—	—	352 671	—	—
Tyskland	19	3	—	281 616	1 362 554	—
Norge og Sverige	4	1	—	—	—	158 700
Danmark	3	—	—	93 000	358 541	—

Hvorhen.	Dampsk.	Seilsk.	Mel & gryn. Pud.	Tow & codilla. Pud.	Terpentin. Pud.	Olje-kager. Pud.
Storbritannien . .	193	53	51 662	56 816	2 230	54 628
Holland	46	—	24 396	—	—	—
Frankrige	24	—	—	—	—	74 090
Tyskland	19	3	—	—	652	18 476
Amerika	1	—	—	34 208	—	—

Hvorhen.	Dampsk.	Seilsk.	Lin. Pud.	Tjære. Tdr.	Beg. Fade.	Smør. Dunker.	Huder. Stkr.
Storbritannien . .	193	53	7 150	60 577	8 642	150	20 939
Frankrige . . .	24	—	—	—	925	—	—
Tyskland	19	3	—	4 197	1 850	—	—
Italien	—	3	—	6	2 552	—	—
Amerika	1	—	30 026	—	—	—	—

Hvorhen.	Dampsk.	Seilsk.	Matter.	Tunger.	Rundt tømmer.
Storbritannien . .	193	53	85 255 stkr.	2 004 dusin	572 stkr.
Holland	46	—	5 000 „	— „	60 623 „
Norge og Sverige	4	1	— „	— „	3 411 „
Amerika	1	—	3 000 „	— „	— „

Hvorhen.	Dampsk.	Seilsk.	Sleepers.	Props.	Saget trælast.
Storbritannien . .	193	53	30 669 stkr.	794 kub.favne	90 900 stdr.
Holland	46	—	2 396 „	— „	18 975 „
Belgien	22	—	— „	— „	10 346 „
Frankrige . . .	24	—	— „	— „	12 179 „
Tyskland . . .	19	3	— „	— „	1 409 „
Norge og Sverige	4	1	11 842 „	175 „	301 „
Afrika	1	2	— „	— „	1 214 „
Australien . . .	—	1	— „	— „	540 „

Linfrø. Af foranstaaende exportopgave vil man have seet, at der i aaret 1901 kun blev exporteret en ubetydelighed af denne vare, sammenlignet med de to foregaaende aar. Aarsagen hertil var en høist mangelfuld indhøstning i de distrikter, der pleier at forsyne Archangelsk med denne vare. Varens kvalitet opgives imidlertid at have været adskillig bedre end i aaret 1900, idet frøet var fuldere og af en lysere farve. Da der saavel fra udlandet som fra de indenlandske oljemøller herskede en livlig efterspørgsel, steg priserne progressivt, og betaltes i Archangelsk s. rb. 1.70—s. rb. 2.00 pr. pud. England bød fra 51 sh.—56 sh. pr. quarter à 424 engelske ℔ cif. østkysten af England. Al vare gik til England.

Havre. Af denne vare exporteredes i aaret 1901, som man vil have seet, over det dobbelte af, hvad der blev exporteret i aaret 1900. Høsten var, specielt i de nordlige distrikter, særdeles gunstig. Da samtidig efter-

spørgselen fra udlandet i begyndelsen kun var flau, blev indkjøbene i indlandet opgjort til billige priser. Henimod høsten steg imidlertid priserne fra 55 kopek pr. pud til 70 kopek. England bød 14 sh.—15 sh. 9 d pr. 304 engelske ℔ cif.

Hvede. Al Hvede, exporteret over Archangelsk, kommer fra Sibirien ad jernbanelinjen Perm—Wjatka—Kotlas og herfra pr. dampskib hid. Jeg har i aarsberetningen for aaret 1900 nærmere omtalt exporten af denne vare, af hvilken man lover sig adskilligt, og for hvis ophjælp der er gjort og fremdeles gjøres adskilligt. Jeg skal derfor denne gang indskrænke mig til at henvise til udtalelserne i forrige aarsberetning.

Som man vil have seet, viser exporten i aaret 1901 en øgning med henimod 900 000 pud. Kvaliteten skal have været udmerket og kornet rent og tørt. Medens i aaret 1900 den langt overveiende del af hveden gik til England, er det iaar hovedsagelig Tyskland og Holland, der er optraadt som kjøbere af denne vare. Et ikke lidet parti gik derhos til Danmark. Der blev i løbet af vinteren og foraaret budt rmk. 126—137 cif. kontinentet og 29 sh. cif. østkysten af England pr. quarter à 496 engelske ℔. Ud over sommeren faldt imidlertid priserne.

Flaxvarer. Da høsten kvantitativt var særdeles uheldig, var det kun mindre kvanta, der blev tilført Archangelsk for export. Da efterspørgselen fra udlandet i begyndelsen var meget livlig, blev forretninger opgjorte til høie priser. Udover vaaren steg priserne end yderligere. Efterspørgselen sank imidlertid noget ud over høsten. Man betalte her s. rb. 52—55 pr. 10 pud for prima zabrak med 4 rubels prisstigning for de høiere sorter, og solgtes varen for £ 45—45 pr. ton à 63 pud cif.

Tow & codilla. Hvad der ovenfor er sagt om flaxvarer, lader sig ogsaa anføre for denne vare. Man betalte her s. rb. 7.50—8.25 pr. 2 pud tow $^1/_2$ I sort, $^1/_2$ II sort og s. rb. 40 pr. 10 pud II codilla samt s. rb. 25 for III codilla. England og Amerika bød £ 30—£ 32 pr. ton fob. for tow $^1/_2$ I og $^1/_2$ II, £ 30 for II codilla og £ 19—20 for III codilla.

Terpentin. Grunden til den ringe export i 1901 af denne vare var, at Moskau og indlandsdistrikterne bød bedre priser, end udlandet var istand til.

Tjære. Indkjøbene i det indre af Rusland fandt sted til en pris af s. rb. 4.00—5.00 pr. tønde. England betalte i begyndelsen 10 sh. pr. tønde fob., men gik prisen senere betydelig op, lige til 12 sh. 6 d.

Beg. I begyndelsen af aaret betaltes i det indre af Rusland 75 kopek pr. pud leveret Archangelsk, men som følge af flau efterspørgsel sank priserne senerehen, indtil man henimod høsten kun betalte 60 kopek pr. pud. I England sank priserne efterhaanden fra 6 sh. til 4 sh. pr. cwt. fob. Holland, der dette aar intet kjøbte hersteds, siges at have dækket sit behov ved billigere indkjøb af saavel denne vare som tjære i Finland og Sverige.

Trælast. Ligesom forrige aar kunde denne vare ogsaa iaar (i begyndelsen af aaret) glæde sig ved en ret livlig efterspørgsel til temmelig høie

priser. Ud over sommeren og henimod høsten sank imidlertid priserne ganske betragtelig. England betalte for de mest gangbare dimensioner 3×11" og 3×9" planker:

For	furu	£	17.	10.	0	£	15.	0.	0 pr. std. fob I sort
„	„	-	14.	10.	0	-	11.	10.	0 „ „ II „
„	„	-	11.	10.	0	-	8.	10.	0 „ „ III „
„	„	-	10.	10.	0	-	7.	10.	0 „ „ IV „
„	gran	-	9.	0.	0	-	7.	10.	0 „ „ I „
„	„	-	8.	0.	0	-	6.	10.	0 „ „ II „

Da antallet af trælastfirmaer er i stadig stigende, viser ogsaa exporten herfra en stadig stigende tendens.

Med de talrige forespørgsler for øie, der aar om andet rettes til konsulatet om at opgive navnene paa de i Archangels guvernement værende sagbrug, indtog jeg i forrige aarsberetning en fortegnelse over samtlige disse. Jeg tillader mig at henvise til denne fortegnelse. Sammesteds vil man ogsaa finde oplysninger om Archangels export af rundt tømmer, sleepers og props.

Nedenfor meddeles et uddrag af Archangels toldkammers statistik over import og export, hvilken er udarbeidet efter et fra kjøbmændenes opgaver helt forskjelligt system.

Import.

I. Fra Norge: a) Til Archangelsk.

Fisk, saltet og tørret	1 405 727 pud,	værdi	1 473 698 rb.
Maskiner og dele deraf	diverse	„	35 867 „
Fartøier	7 stkr. dr. 146,33 tons,	„	32 120 „
Skind og pelsvarer	910 pud,	„	6 335 „
Malm, staal etc.	1 042 „	„	4 411 „
Salt	4 539 „	„	1 963 „
Cement, mursten etc.	14 740 „	„	475 „
Glas, porcelæn etc.	12 „	„	487 „
Uld- og linvarer	diverse	„	1 012 „
Træ og trærarbeider	228 pud	„	357 „
Stenkul og koks	3 996 „	„	428 „
Papir og bøger	6 „	„	250 „
Musikalske instrumenter	4 „	„	160 „
Sølv- og guldgjenstande	—	„	132 „
Andre varer	—	„	862 „
		Tilsammen	1 558 557 rb.

b) Til Onega:

Fisk, saltet	48 462 pud,	værdi	56 953 rb.
Salt	786 „	„	238 „
Diverse	21 „	„	60 „
		Tilsammen	57 251 rb.

c) Til Kem:

Fisk, saltet	3 448	pud,	værdi	3 500 rb.
„ tørret	212	„	„	800 „
Sild	162	„	„	450 „
			Tilsammen	4 750 rb.

d) Til Soroka:

Diverse varer . . . . . værdi 101 s. rb.

e) Til Suma:

Fisk, saltet	2 980	pud,	værdi	2 100 rb.
Salt etc.	50	„	„	25 „
			Tilsammen	2 125 rb.

f) Til Mesen:

Fisk, saltet . . . . . 2 857 pud, værdi 3 105 rb.

g) Til Kowda:

Fisk, saltet . . . . . 4 120 pud, værdi 6 130 rb.

Den samlede import til Archangels guvernements Hvidehavnshavne fra Norge har saaledes i aaret 1901 beløbet sig til en værdi af s. rb. 1 632 019.

II. Fra det øvrige udland.

a) Til Archangelsk:

Maskiner og dele deraf	19 350	pud & 73 stkr.,	værdi	204 172 rb.
Kul og kokes	1 198 306	„	„	184 030 „
Fartøier	5 stkr. dr. 987.16	tons,	„	119 404 „
Røgelse og vox	5 162	pud	„	122 847 „
Jern, staal etc. og dele deraf	19 907	„	„	48 261 „
Cement, mursten etc.	89 144	„	„	41 202 „
Vine, brændevine, øl	—	„	„	25 875 „
Svovlkis	158 957	„	„	23 700 „
Skind og pelsværk	360	„	„	14 125 „
Ris	2 463	„	„	6 900 „
Tjære, terpentin etc.	7 229	„	„	12 698 „
The og kaffe	461	„	„	4 538 „
Salt	31 436	„	„	5 005 „
Beitser og oljer	762	„	„	4 061 „
Frugter, tørrede og konserverede samt konditorvarer	288	„	„	3 069 „
Oljer, vegetabilske	608	„	„	3 825 „

Kemiske og apothekervarer, farver etc.	984	pud,	værdi	3 207 rb.
Glas, porcelæn etc.	—	„	„	2 239 „
Frugter, ferske	650	„	„	1 747 „
Uld-, silke-, lin- og bomuldsgjenstande	87	„	„	1 608 „
Træ og træarbeider	691	„	„	797 „
Musikinstrumenter	6	„	„	379 „
Blomster, levende	95	„	„	422 „
Papir, bøger etc.	14	„	„	681 „
Toiletgjenstande	4	„	„	325 „
Andre varer	—	„	„	861 „
			Tilsammen	836 978 rb.

b) Til Kowda:

1 dampskib, dr. 18.75 tons	værdi	15 000 rb.
Diverse varer	„	1 168 „
	Tilsammen	16 168 rb.

c) Til Mesen:

Jernvarer	værdi	470 rb.

d) Til Onega:

1 dampskib	værdi	50 000 rb.
Maskiner og dele deraf	„	24 500 „
Jern i plader	„	290 „
Stenkul	„	160 „
Andre varer	„	392 „
	Tilsammen	75 242 rb.

e) Til Umba:

Stenkul	værdi	4 700 rb.

f) Til Soroka:

Diverse varer	værdi	3 190 rb.

Den samlede import til Archangels guvernements Hvidehavshavne (importen fra Norge ikke medregnet) har saaledes i aaret 1901 beløbet sig til en værdi af s. rb. 936 748 mod i aaret 1900 s. rb. 980 007, i aaret 1899 s. rb. 778 510 og i aaret 1898 s. rb. 1 167 485.

Iberegnet importen fra Norge har konsulatdistriktets samlede import i aaret 1901 havt en værdi af s. rb. 2 568 767 mod i aaret 1900 s. rb. 2 259 781, i aaret 1899 s. rb. 1 965 955 og i aaret 1898 s. rb. 2 199 788.

Export.

I. Til Norge.

a) Fra Archangelsk.

	Pud.	Værdi.			Pud.	Værdi.	
Rugmel	420 198	335 228	rb.	Træarbeider	3 026	2 974	rb.
Rug	158 700	106 329	„	Tougverk	120	1 004	„
Træmaterialier	278 777	62 140	„	Tjære og beg	1 229	1 110	„
Næver	24 047	11 025	„	Fisk, saltet	500	750	„
Havregryn	31 960	36 288	„	Skotøi	6	310	„
Hvedemel	9 639	19 520	„	Hø	601	300	„
Petroleum	12 610	17 238	„	Kvæg, levende	7	stkr. 210	„
Smør	380	3 754	„	Havre	530	325	„
Kjød, saltet og røget	773	2 547	„	Mursten	2 700	174	„
Poteter & grønsager	4 038	1 606	„	Andre varer	—	476	„
				Tilsammen		603 308	rb.

b) Fra Onega:

Diverse træmaterialier	værdi	1 632	rb.
Poteter og gryn	„	450	„
Tilsammen		2 082	rb.

c) Fra Kem:

Diverse træmaterialier	værdi	1 118	rb.
Rugmel	„	1 170	„
Andre varer	„	165	„
Tilsammen		2 453	rb.

d) Fra Schuja:

Diverse træmaterialier	værdi	1 226	rb.
Rugmel	„	4 672	„
Gryn	„	447	„
Andre varer	„	329	„
Tilsammen		6 674	rb.

e) Fra Soroka:

Diverse træmaterialier	værdi	8 276	rb.
Tjære	„	340	„
Rugmel	„	13 605	„
Gryn	„	509	„
Andre varer	„	405	„
Tilsammen		23 135	rb.

f) Fra Suma:

Diverse træmaterialier	værdi	1 572 rb.
Rugmel	„	2 430 „
Andre varer	„	285 „
	Tilsammen	4 287 rb.

g) Fra Mesen:

Smør	værdi	1 000 rb.
Rugmel	„	960 „
Træmaterialier	„	781 „
	Tilsammen	2 741 rb.

Den samlede export fra Archangels guvernements Hvidehavshavne til Norge har saaledes i aaret 1901 beløbet sig til en værdi af s. rb. 644 680.

II. Til det øvrige udland:

a) Fra Archangelsk:

	Pud.	Værdi rb.		Pud.	Værdi rb.
Træmaterialier	21 441 659	7 625 780	Gryn	24 000	32 400
Hvede	2 922 638	2 502 173	Rug	125 700	68 471
Havre	2 687 348	1 654 490	Matter	7 157	12 516
Tjære og beg	825 134	397 297	Huder	500	5 000
Tow & codilla	79 061	307 794	Smør	500	5 000
Lin	37 192	256 615	Terpentin	4 246	1 927
Oljekager	148 287	111 229	Diverse	129	1 100
Linfrø	28 040	43 684			
Ærter	51 660	82 656		Tilsammen	12 808 132

b) Fra Onega:

Trælast, 11 530 standards	værdi	415 183 rb.

c) Fra Kovda:

Trælast	„	558 926 „

d) Fra Mesen:

Trælast	„	552 765 „

e) Fra Umba:

Trælast	„	166 204 „

f) Fra Soroka:

Trælast	„	659 600 „

g) Fra Kem:

Trælast	„	476 059 „

h) Fra Kereth:

Trælast . . . . . værdi 177 360 rb.

Hertil kommer exporten fra Murmanskystens to sagbrug.

Den samlede export fra Archangels guvernements Hvidehavshavne (exporten til Norge ikke medregnet) beløb sig saaledes i aaret 1901 til en værdi af s. rb. 15 814 229 mod s. rb. 14 699 035 i aaret 1900 og s. rb. 10 039 225 i aaret 1899.

Iberegnet exporten til Norge har Archangels guvernements Hvidehavshavnes samlede export i aaret 1901 beløbet sig til en værdi af s. rb. 16 458 909 mod s. rb. 15 176 062 i aaret 1900 og s. rb. 10 545 427 i aaret 1899.

Nedenstaaende tabel udviser distriktets export de sidste fem aar:

	1897.	1898.	1899.	1900.	1901.
Archangels export til udladet .	7 316 298	7 414 608	8 090 449	12 089 583	12 808 132
Øvrige havnes export til udlandet	2 014 561	2 019 655	1 948 776	2 609 452	3 006 097
Distriktets export til udlandet, exkl. Finmarken .	9 330 859	9 434 263	10 039 225	14 699 035	15 814 229
Distriktets export til Finmarken	335 339	548 258	506 202	477 027	644 680
Distriktets samlede export	9 666 198	9 982 521	10 545 427	15 176 062	16 458 909

Hvidehavshavnenes export er saaledes i løbet af de sidste 5 aar steget med en værdi af s. rb 6 792 711, hvilket udgjør en stigning med ca. 70 pct.

Jeg har fra flere hold hørt udtalt den anskuelse, at man ikke maa se Archangels fremtidsmuligheder som exporthavn for optimistisk an, da det vil vise sig, at den korte skibsfartssæson (ca. $4^1/_2$ maaned) meget snart vil sætte en stopper for en videre udvikling. Som svar herpaa tror jeg, det tør være tilstrækkeligt at henvise til det faktum, at St. Petersburgs skibsfartssæson i virkeligheden ikke er meget længere end Archangels. At indseilingen til Dwinafloden og Archangels havn stadig uddybes, vil bevirke, at fremtidig stadig større og større skibe vil deltage i fragtmarkedet paa Hvidehavet.

Bedre lasteapparater — særlig med en stigende kornexport for øie — vil ogsaa i ganske anden udstrækning end hidtil muliggjøre en mere intensiv udnytten af den forholdsvis korte skibsfartssæson.

Anskaffelsen af en isbryder vil ogsaa kunne faa største betydning for Archangelsk under eventuel frost henimod slutningen af skibsfartssæsonen.

Til veiledning for skibsførere, der ankommer hertil, indtoges i forrige aarsberetning den af exportørerne i Archangelsk afsluttede saakaldte „convention“ *).

Da dette dokument sees at have vakt en hel del opmerksomhed, skal jeg her knytte endel bemerkninger til samme.

Ved at gjennemlæse det nævnte dokument kommer man først og fremst til det resultat, at selve dokumentets benævnelse „convention“ er i høieste grad misvisende. Dokumentet er kun en konvention, forsaavidt som det indeholder forskjellige bestemmelser vedrørende det indbyrdes forhold exportørerne imellem. Naar dokumentet indeholder flere bestemmelser om, hvorledes skibsførere har at handle i deres samkvem med exportørerne, maa der nedlægges den kraftigste protest mod dokumentets benævnelse som „convention“, da der aldrig har fundet nogen overenskomst sted mellem exportørerne og skibsfartens repræsentanter. Dokumentet betegner for de §§'s vedkommende, der dikterer skibsføreren det ene eller det andet, kun et egenmægtigt forsøg fra exportørernes side paa at tvinge en anden person til at handle paa en maade, der maatte konvenere disse mest. For exempel konventionens § 12. Her synes exportørerne at have overskredet grænsen for sin kompetence saa langt som vel muligt. Konsulatet har da ogsaa stadig søgt at lade denne § forblive, hvad den kun fortjener at være, et dødt bogstav uden nogensomhelst bindende virkning for skibsførerne. § 12 bliver saa meget mere merkværdig, som man maa tage i betragtning, at exportøren hersteds i almindelighed sælger sin vare fob.

Heller ikke de øvrige §§, der paalægger kapteinen dette eller hint, kan siges at være berettigede. For ex. § 4, der paalægger kapteinerne at betale s. rb. 1.10 pr. læst eller 55 kopek pr. ton. Denne afgift betales rigtignok; men neppe i henhold til „conventionens“ bestemmelse. Afgiften betales sikkert kun i henhold til c e r t e p a r t i e t s bestemmelse om, at der skal erlægges „usual addressmoney“. Skulde man kunne tiltvinge sig at faa denne klausul strøget af certepartiet, bør man ogsaa være fri for afgiftens erlæggelse, selv om afgiften i den saakaldte „convention“ aldrig saa meget opstilles som en pligt. Ved samhold mellem skibsredere — om f. eks. Nordisk Skibsrederforening tog initiativet — maatte man let kunne faa denne klausul strøget af certepartiet. Afgiften er saa uforholdsmæssig høi, at ethvert middel bør prøves for at faa den i alle fald betydelig formindsket.

Denne afgift, hvis størrelse sandsynligvis turde vise sig at være uden sidestykke, er af gammel dato. Indtil aaret 1874 opkrævedes afgiften under andre benævnelser, f. ex. kirkepenge, stempelmerker og andre, hvilke havde udseende af at være lovbestemte afgifter. Efter adskillig modstand fik man i nævnte aar endelig udvirket, at afgiften i kjøbmændenes afregninger opførtes under den rette benævnelse „addresscommission“. Hermed var da godtgjort, at afgiften ikke var en lovbestemt skat, men en vilkaarlig afgift paalagt af kjøbmandsstanden.

Gaaende ud fra den anskuelse, at opkrævelsen af en saa uforholdsmæssig høi afgift sikkerlig maa siges at staa i største kontrast med den russiske styrelses bestræbelser de senere aar for ved forskjellige udbedringer af havneforholdene at bidrage sit til at muliggjøre en lavere fragtsats fra Archangelsk, har jeg troet at burde henlede de russiske myndigheders opmerksomhed paa dette forhold, og har jeg, som foreløbigt resultat af mine gjentagne udredninger

*) Se hefte nr. 21 for 1901, side 1074 ff.

af sagens detaljer, faaet det bestemte indtryk, at myndighederne med mig er principielt enige i det beklagelige i, at der er paalagt skibsfarten denne svære byrde, og har jeg faaet bestemt løfte om, at sagen skal blive underkastet den nøiagtigste undersøgelse og søgt fremmet mest mulig. Jeg er saaledes ikke uden haab om, at mine bestræbelser skal krones med held, og skibsfarten derved komme ind i et mere normalt spor, end hidtil har været tilfældet.

§ 11 i „konventionen" udtaler, at „the consignee has to clear the ship at the customhouse", samt at „in fact the consignee is bound to give the captain any such assistance as may be required".

Foranlediget ved en skrivelse fra mig er kjøbmandsstandens repræsentanter af de russiske myndigheder blevne opfordrede til at udtale sig nærmere om spørgsmaalet. Det viser sig af disses svarskrivelse, at kjøbmændene paastaar at yde skibsfarten følgende vederlag for den erlagte afgift:

1) Der ydes hjælp til hurtig lastning.

2) Der ydes hjælp ved klarering i toldboden.

3) Der ydes hjælp ved at engagere arbeidere og bugserbaade, der gives folk etc.

Da disse paastande staar i skarpeste strid med, hvad der faktisk er forholdet, har jeg selvfølgelig overfor myndighederne gjendrevet disse.

Det faktiske forhold er:

1) Kjøbmændene har ved i sin „konvention" at indtage en bestemmelse om, at indlastning af 50 std. planker eller 40 std. bord er at regne som tilstrækkeligt dagsarbeide, tydelig nok lagt for dagen, at deres bestræbelser gaar ud paa ganske det modsatte af h u r t i g lastning.

2) Skibsførere kan selv baade ind- og udklarere sine fartøier uden exportørens assistance og behøver saaledes slet ikke kjøbmandens hjælp.

3) Anskaffelse af bugserbaad og anden tilfældig assistance ydes skibsføreren af dennes private agent for extra betaling.

Skibsføreren har saaledes i virkeligheden ikke brug for — og benytter sig derfor kun sjelden af — kjøbmandens assistance, og konventionens bestemmelse om, at kjøbmanden „er pligtig til at yde kapteinen al saadan assistance, som maatte blive ønsket", maa derfor udelukkende betragtes som et middel til at skjule det virkelige forhold: Paalæggelsen af en stor afgift uden ydelse af nogen valuta derfor.

Dette forhold er det, jeg hovedsagelig i min korrespondance til myndighederne har søgt at klargjøre.

Akcepterer man imidlertid kjøbmandens paastand om, at skibsføreren skal være kutymemæssig pligtig til at modtage hans assistance ved klarering i toldboden, hvilken afgift vilde da kunne være et passende vederlag for hans udgifter og arbeide dermed?

„Konventionens" § 7 giver os en anvisning paa, hvad kjøbmanden selv vurderer disse til, nemlig 15 kopek pr. ton. Der skulde imidlertid ikke være nogen tvil om, at selv 5 kopek pr. ton vil være rundelig betaling.

Et andet punkt, der vækker berettiget misnøie, er bestemmelserne i „konventionens" § 8 om, at „it is agreed to consider as an established custom of this place & all White Sea ports", hvis f. ex. 50 std. deals & battens eller 40 std. boards, laths & staves er indlastet i et dampskib i løbet af én dag. Forholdene i Archangelsk har imidlertid af sig selv udviklet sig derhen, at denne § er paa gode veie til kun at blive døde bogstaver uden nogen bindende forpligtelse for skibsførerne. Kjøbmændenes velforstaaede interesser dikterer dem at paaskynde lastningen mest mulig, og der lastes da ogsaa faktisk gjen-

nemsnitlig betydelig mere pr. dag. Dette vil altsaa med andre ord sige, at 50 og 40 std. ikke længer er, hvad man kalder „custom of the port". Paragrafen har saaledes ikke længere nogen praktisk betydning, og skibsførerne bør ikke lade sig afskrække fra at vedholde sine eventuelle fordringer om liggedagspenge, selv om kjøbmanden paapeger § 8.

Med en i England nylig stedfunden domfældelse for øie, synes det ogsaa, som skibsførerne under ingen omstændighed længere bør lade sig nøie med 40, respektive 50 standards indlastning pr. dag, men i paakommende tilfælde fordre liggedagspenge og eventuelt tegne konossementet under behørig protest og selvfølgelig derunder fuldstændig ignorere „konventionens" § 12, der paa visse betingelser søger at tvinge skibsførerne til at tegne rent konnossement.

Vi har hersteds ikke nogen sjøret, der kan antage sig saadanne sager, og skibsførerne har derfor ikke sjelden maattet frafalde en berettiget fordring paa afladeren for derved at undgaa andre og muligens større ubehageligheder, i alle fald tidsspilde.

Jeg tror imidlertid, det nu er lykkedes mig at faa forholdet ordnet paa en for skibsførerne fuldt ud tilfredsstillende maade.

Følgende tilfælde blev for nogen tid siden (i aaret 1902) bragt til min kundskab.

Et dampskib (ikke skandinavisk) blev af afladeren negtet at tegne konnossement under protest for liggedage, og herværende toldbod resolverede, at skibsføreren ikke kunde udklarere sit skib paa sine egne konnossementer, før afladeren havde erlagt eller stillet behørig garanti for den pudafgift, der fra og med januar 1902 skal afkræves al fra Rusland udført vare. Da det praktiske resultat heraf vilde blive, at skibet skulde stoppes, til afladeren fandt for godt at opfylde den ham paahvilende pligt, skal skibsføreren have tegnet rent konossement og derved frafaldt sin fordring paa godtgjørelse for demurrage.

Da dette tilfælde, om det blev herskende regel, vilde faa den alleruheldigste indflydelse paa skibsfarten, idet det vilde fratage skibsføreren enhver mulighed for i tvisttilfælde med afladeren at faa sin ret, og da jeg derhos var af den formening, at den russiske lov om pudafgiften ikke alene ikke hjemler en saadan foranstaltning mod skibene, men tydelig giver anvisning paa en helt anden vei, optog jeg straks sagen til behandling. Det viste sig herunder, at jeg havde ret i min antagelse. Det lykkedes mig at faa slaaet fast, at toldboden principielt ikke har ret til at blande sig op i de mellem skibsfører og aflader opstaaende tvistigheder, og at toldboden ikke kan lægge nogen hindring iveien for vedkommende skibs afreise, selv om pudafgiften ikke er betalt af afladeren. Selvfølgelig under forudsætning af, at skibsføreren forøvrigt har opfyldt de pligter, der direkte paahviler ham og hans skib. Det blev ved samme leilighed slaaet fast, at et af kapteinen selv udstedt konnossement er et fuldt ud gyldigt udklareringsdokument, naar deri er anført antal stykker, skibet har indlastet. Samtidig vil toldboden, for at sikre sig pudafgiftens erlæggelse, øve et tryk paa afladeren, der sikkerlig vil fratage denne lysten til ogsaa fremtidig at gjøre saadanne experimenter.

Hermed synes forholdet mellem aflader og skibsfører at være ordnet paa bedste maade.

Det maa imidlertid paa det aller skarpeste indprentes, at skibsføreren bør forsynes med de fornødne pengemidler, saa han staar fuldstændig uafhængig af afladeren.

Dette lader sig let gjøre ved at akkreditere skibsføreren et vist maximumsbeløb ved herværende afdeling af „Russisk bank for udenrigsk handel". Dette

middel benyttes ogsaa stadig mere og mere, men endnu langtfra tilstrækkelig.

„Konventionens" § 5 viser, hvilken kurs afladeren betinger for udbetaling af fragtforskud, nemlig s.rb. 92.75 pr. £ 10. Sætter man den virkelige kurs til f. ex. s.rb. 94.00 pr. £ 10, vil man forstaa, at det er ganske betydelige summer man vilde spare, om man henviste skibsføreren til banken for erholdelse af det fornødne fragtforskud. Hertil kommer altsaa ogsaa, som oven paavist, at man ved at benytte banken fratager afladeren hans sidste magtmiddel mod skibsføreren.

I forbindelse med ovenstaaende finder jeg at burde omtale ogsaa endel andre forhold vedrørende skibsfarten paa Archangelsk. Det er gammel praksis hersteds, at skibsføreren endnu inden fuldendt lastning opfordres til at tegne et exemplar af konnossementerne, bestemt for toldboden. Skibsføreren forsikres i almindelighed om, at dette konnossements undertegnelse kun er en blot og bar formalisme, nødvendig for hurtigst mulig udklarering ved toldboden. Da samtlige exemplarer (altsaa ogsaa det for toldboden bestemte) skal være enslydende, og det har hændt, at man har faaet toldbodexemplaret udleveret af toldboden og fremlagt dette paa skibets bestemmelsessted, vil man forstaa, at undertegnelse af det ene exemplar kan faa en ganske anden betydning end en blot og bar formalistisk. Et rent undertegnet exemplar kan let i afladerens hænder blive et kjærkomment middel til at tiltvinge sig, at ogsaa de øvrige exemplarer tegnes uden protest.

Dette forhold og visse andre omstændigheder gjorde, at jeg fandt mig beføiet til at underkaste dette spørgsmaal en nøiere undersøgelse. Det viste sig herunder, at det af skibsføreren, endnu f ø r fuldendt lastning undertegnede exemplar først overleveres toldboden e f t e r — ofte flere dage efter — skibets afreise.

Det er altsaa ikke af hensyn til toldboden, kjøbmændene forlanger „toldbodexemplaret" undertegnet. Og hvordan et papir, der altsaa først forevises toldboden e f t e r skibets afreise, skal kunne bevirke en hurtigere udklarering ved toldboden, hvor NB. altsaa skibsføreren er berettiget til selv at udklarere sit skib, er vanskeligt at forstaa. Det er under disse omstændigheder raadeligst at vise den største forsigtighed ved undertegnelsen af toldbodexemplaret og maaske helst søge at ophæve denne praxis. Meget tyder paa, at toldboden nu vil søge forholdet ændret derhen, at skibsføreren selv ved udklarering indleverer til toldboden det for denne bestemte exemplar af konnossementet, hvorved kjøbmanden altsaa ikke mere vil faa dette i sit eie.

Følgende forhold turde vise sig at have speciel interesse for seilskibene:

I henhold til en lov af, saavidt erindres, 1860 skal samtlige seilskibe indehave et antal tons ballast modsvarende $^1/_3$ af skibets register-tonnage. For hvad fartøiet maatte indehave af ballast mindre end denne trediedel, betales en mulkt af 43 kopek pr. ton, hvilken afgift tilfalder bykassen. Denne lov blev i sin tid givet med det øiemed at søge forhindret, at ballasten blev kastet ud paa barren eller i floden, og synes denne lov hidtil ikke at have været gjenstand for nogen klage. Og dette tiltrods for, at nu neppe noget seilskib længer virkelig behøver det i loven paabudte antal tons ballast. Det hænder endog, at seilskibe ankommer hid uden nogen ballast. Jeg har derfor fundet mig foranlediget til at indgaa til de lokale myndigheder med en fremstilling af sagen, paavist det lidet heldige i denne lovs bestemmelse og paapeget det lidet tiltalende i den anskuelse, loven gjør sig til talsmand for, nemlig, at en skibsfører betragtes som en person, der skal „mulkteres", selv

om det kan godtgjøres, at han ikke har gjort sig skyldig i nogetsomhelst. Efterat jeg — grundet en udtalelse om, at skibsførere kaster sin ballast ud paa barren for at undgaa at erlægge pudafgiften — havde fundet mig foranlediget til i skandinaviske skibsføreres navn at nedlægge den kraftigste protest mod en saadan beskyldning, hvem resulterede i, at det blev tilfulde godtgjort, at disse aldrig har gjort sig skyldig i en saadan foreteelse, har jeg havt den glæde, at Archangels guvernør, i hvem skibsfartens interesser synes at have faaet en varm og forstaaelsesfuld forkjæmper, har akcepteret min anskuelse af lovens ubetimelighed og er indgaaet til St. Petersburg med et forslag om lovens ophævelse. Det staar saaledes til at haabe, at seilskibene snart vil blive befriet for denne uretfærdige afgift.

Grundet en misforstaaelse af loven om pudafgift blev i begyndelsen af sidste skibsfartssæson denne afgift afkrævet af den sandballast, seilskibene medbragte hid.

Saasnart jeg fik nys herom, nedlagde jeg selvfølgelig protest mod saadan afgifts afkrævelse og henvendte mig, da protesten ikke havde den forønskede virkning, til gesandtskabet i St. Petersburg, paakaldende dettes velvillige assistance. Fra dette erholdt jeg ogsaa snart efter meddelelse om, at tolddepartementet havde forklaret toldboden hersteds, at ballast er afgiftsfri. Afgiften blev da heller ikke opkrævet den øvrige del af skibsfartssæsonen. Den urigtig opkrævede afgift vil, — saasnart de fornødne formaliteter er skeet fyldest, hvortil imidlertid endnu vil medgaa nogen tid, — blive refunderet vedkommende fartøier gjennem konsulatet.

Til veiledning for skibsførere, der besøger andre Hvidehavshavne end Archangelsk, skal jeg her anføre følgende almindelige bemerkning. Da der i disse havne ikke findes nogen vicekonsul, har det desvære vist sig, at skibsførerne der har været mere afhængig af afladerens forgodtbefindende end ønskeligt. At finde et botemiddel herimod har været mig høist magtpaaliggende. Det radikaleste botemiddel — ansættelse af vicekonsul — frembød flere vanskeligheder, og hensynet til de dermed for skibene forbundne udgifter bevirkede ogsaa, at jeg til dato ikke har troet at burde fremkomme med noget forslag i den retning. Jeg har da fundet paa den udvei at anbefale de skibsførere, der maatte møde uberettigede fordringer fra afladerens side, principielt altid at paakalde konsulatets telegrafiske assistance. De tilfælde, der oftest, næsten udelukkende, har v st sig at indtræffe, er skibsføreres klager over langsom lastning og deraf opstaaende fordring paa liggedagspenge.

I et enkelt tilfælde blev sagen efter konference mellem mig og vedkommende skibsfører forsøgt ordnet paa følgende maade: Skibsføreren sendte konsulatet et telegram: „Da afladeren kun leverer . . . protesteres herved mod . . . og fordres i henhold certeparti . . .“

Denne telegrafiske protest noteredes da i konsulatets protokol, og svaredes herfra telegrafisk, at protesten var noteret. Senere erholdtes et telegram, hvori udtaltes: „da afladeren negter mig tegne konnossement under protest, ser jeg mig nødsaget tegne egne konnossementer og fraskriver mig følgerne herfor“. Ogsaa herpaa svaredes telegrafisk, at protesten var noteret. Protesterne blev herfra sendt konsulatet paa det sted, skibsføreren havde opgivet som skibets næste bestemmelsessted. Vedkommende skibsfører har senere meddelt mig, at protesterne blev anerkjendt som fuldt gyldige lovlige dokumenter, samt at han vandt sagen.

Denne praxis har senere været befulgt gjentagne gange, uden at imidlertid vedkommende skibsførere har underrettet mig om sagens udfald.

Uden selvfølgelig at turde lægge et eventuelt ansvar paa konsulatet, tror jeg at burde henlede skibsføreres opmerksomhed paa ovenpaapegede fremgangsmaade, som det formentlig hensigtsmæssigste middel til at ordne eventuelle tvistigheder med afladeren.

Imidlertid bør man nøie lægge merke til, at telegrammet, da de i Vesteuropa benyttede bogstaver er andre end de, telegrafisten paa vedkommende sted er vandt med, maa skrives mest mulig tydelig, og bør det være en fastslaaet regel, at skibsføreren ikke forlader havnen, før han har modtaget konsulatets telegrafiske svar, hvoraf vil fremgaa, om telegrammet er kommet rigtig frem.

Fiskehandelen. Der blev i aaret 1901 indført følgende kvanta fisk til Archangelsk: (Opgaverne er hentet fra Nordruslands fiskeriinspektør, Warpachowskis, publikationer). Alt i pud.

	Fra Norge.	Fra Murman.	Fra Hvidehavet.	Fra Petschora.	Fra N. Semlja.	Sum.
Saltet torsk . .	394 851	144 415	25	—	—	539 291
„ sei . . .	456 688	2 198	—	—	—	458 886
„ hyse . .	127 654	49 065	—	—	—	176 719
„ kveite . .	50 042	498	—	—	—	50 540
„ stenbit . .	42 108	459	—	—	—	42 567
„ flyndre, uer og brosme .	38 397	929	—	—	—	39 326
„ sild . . .	248 629	880	14 352	—	—	263 861
Tørfisk	26 031	9 943	—	—	—	35 974
Tørrede torskehoveder . . .	—	1 513	—	—	—	1 513
Laks	952	7 273	14 589	5 348	—	28 162
Diverse	—	25	262	3 234	288	3 809
Ialt	1 385 352	217 198	29 228	8 582	288	1 640 648

Jeg har gjentagende tidligere paapeget, at importen hertil fra Norge for en meget væsentlig del udgjøres af fiskevarer, der kun i forsvindende del tilføres Archangelsk fra Murmanskysten. Selv om man derfor bortser fra det faktum, at Murmanskysten kun tilfører Archangelsk henimod $^1/_8$ af, hvad dette marked viser sig at kunne forbruge, kan der derfor vanskelig være tale om konkurrance. Man kan snarere sige, at den norske fisk udfylder et savn, som den russiske fisk selv frembringer.

Dette gjælder først og fremst seien, der, som ovennævnt, i aaret 1901 fra Norge blev tilført Archangelsk i et kvantum af 456 688 pud.

Hovedkonsumenten af sei er guvernementet Wjatka, hvorhen fisken før bragtes pr. slæde fra en ved Dwinafloden — ca. 600 verst fra Archangelsk — beliggende by Weliki-Ustjug.

Jeg har i forrige aarsberetning givet en oversigt over, hvorfra Wjatka tilfredsstiller sit behov for fisk, hvad slags fisk hovedsagelig er gjenstand for omsætning dersteds, og hvilke omtrentlige priser disse fiskesorter opnaar dersteds.

Den Archangelsk tilførte fisk omsættes som bekjendt for den langt overveiende del paa det saakaldte „Margaritinske“ marked (fra 1ste til 30te september), det betydeligste aarsmarked inden guvernementet.

Guvernementets myndigheder har gang paa gang fremholdt, at anlægget af jernbaner, oprettelse af nye dampskibslinjer, i det hele taget forbedrede kommunikationer ufeilbarlig maatte knuse dette markeds monopolisering af fiskehandelen i Nordrusland, og at man havde haabet dette, er selvsagt. Forholdene maatte kunne udvikle sig ganske anderledes stort og frit, om ikke afsætningen var indskrænket til et saa kort tidsrum. Markedssystemet har ogsaa det uheldige resultat, at de paa markederne ophobede store kvanta kun kan virke i høi grad trykkende paa prisnoteringerne. Jeg har gang paa gang udtalt som min personlige formening, at man ikke bør regne med den forudsætning, at markedet vil faa sit dødsstød med anskaffelse af forbedrede kommunikationer, og det tør være høist tvilsomt, om man i en overskuelig fremtid vil komme til at merke nogen væsentlig forandring i den ovenantydede retning. Der er altfor meget, der taler for, at det gamle forhold — markedssystemet — maa holde sig uforandret, iallefald i store træk. Bortseet fra russernes konservative hængen ved nedarvede hævdvundne traditioner og deres forkjærlighed for markedssystemet — vi ser dette bedst i den omstændighed, at markederne i Nischni Novgorod og især i Irbit trods alt endnu den dag i dag spiller en ganske betydelig rolle i Ruslands handelsliv, — kan der endnu anføres meget vægtige grunde for, at alt i store træk vil beholde den karakter, forholdene engang har antaget.

Hovedfisket paa Murmanskysten foregaar saaledes sedvanlig først henimod og ud i august maaned, og fangsten vil altsaa som regel først kunne blive bragt tiltorvs i september. Og det samme er for en stor del tilfældet med den fisk, der tilføres fra Norge. Denne bliver jo kjøbt der i sommermaanederne i den saakaldte „makketid“.

Varen — jeg taler her om hovedmassen af den fisk, der hidføres, — vil saaledes altid maatte hidbringes henimod og ind i september maaned.

Høstmarkedet er saaledes en ganske naturlig ting, og jernbanerne vil ikke kunne forandre dette forhold.

Jeg skal nedenfor — ligeledes efter ovennævnte fiskeriinspektør Warpachowski — indtage en opgave over, i hvilke maaneder importen hertil af fisk fandt sted. Man vil deraf kunne se, hvilke kvanta blev indført f ø r markedet, hvilke under selve markedet, og endelig hvilke blev tilført e f t e r markedet.

I m a i maaned.

Fra N o r g e: ca. 60 000 pud torsk; ca. 8 000 pud hyse; ca. 2 500 pud kveite; ca. 2 800 pud stenbit; ca. 1 000 pud flyndre, uer og brosme, samt ca. 22 000 pud sild.

Fra M u r m a n: intet.

I j u n i maaned.

Fra N o r g e: ca. 40 000 pud torsk; ca. 3 000 pud hyse; ca. 2 000 pud sei; ca. 5 000 pud kveite og 5 000 pud stenbit, samt ca. 10 000 pud sild.

Fra Murman: ca. 7 500 pud torsk; ca. 4 000 pud hyse og ca. 135 pud kveite og stenbit.

I juli maaned.

Fra Norge: ca. 64 000 pud torsk; ca. 16 000 pud hyse; ca. 18 000 pud sei; ca. 7 000 pud kveite og 7 000 pud stenbit samt ca. 14 000 pud sild.
Fra Murman: ca. 27 000 pud torsk og ca. 16 000 pud hyse.

I august maaned.

Fra Norge: ca. 175 000 pud torsk; ca. 334 000 pud sei; ca. 75 000 pud hyse; ca. 25 000 pud kveite; ca. 25 000 pud stenbit samt ca. 80 000 pud sild.
Fra Murman: ca. 90 000 pud torsk; ca. 22 000 pud hyse; andre fiskesorter tilsammen ca. 700 pud.

I september maaned.

Fra Norge: ca. 70 000 pud torsk; ca. 30 000 pud hyse; ca. 150 000 pud sei; ca. 11 000 pud kveite; ca. 25 000 pud stenbit samt ca. 44 000 pud sild.
Fra Murman: ca. 50 000 pud torsk; ca. 11 000 pud hyse; ca. 1 200 pud sei; ca. 200 pud kveite og ca. 170 pud stenbit.

I oktober maaned.

Fra Norge: Diverse ca. 6 000 pud samt sild ca. 55 000 pud.
Fra Murman: intet.

Nedenstaaende tabel (ligeledes hentet fra hr. Warpachowski) viser, hvilke priser de forskjellige fiskesorter i løbet af ovennævnte maaneder har opnaaet paa herværende marked.

Fra i begyndelsen af sæsonen at være meget høie sank priserne ind i juli ganske betydelig som følge af sterkere tilførsel og faa kjøbere. En øget import i august maaned bevirkede, at kjøberne forholdt sig afventende. Da det imidlertid henimod september viste sig, at efterspørgselen var større end tilbudet, steg priserne gjennemgaaende ganske betydelig. Da imidlertid kjøberne henimod slutten af markedet begyndte at reise hjem, sank priserne atter noget. Da tilførslerne i oktober kun var yderst smaa, steg priserne atter ganske betydelig. Der var i oktober en overmaade livlig efterspørgsel efter sild, og specielle dampskibe blev fragtet for at bringe denne vare hid.

	Torsk.					
	Stor.	Middels.	Hyse.	Sei.	Stenbit.	Kveite.
	S.rb.	S.rb.	S.rb.	S.rb.	S.rb.	S.rb.
Mai:						
I midten . .	2.40	2.10	—	—	—	4.75
- slutningen .	2.40	1.80	1.40	—	—	4.25
Juni:						
I begyndelsen .	2.30	2.00	1.50	—	2.20	5.50
- midten . .	2.20	1.95	1.30	—	2.20	5.50
- slutningen .	2.10	1.90	1.60	—	1.75	4.00
Juli:						
I begyndelsen .	1.95	1.75	1.40	—	1.90	4.50
- midten . .	1.80	1.60	1.25	1.30	2.00	4.00
- slutningen .	1.70	1.35	1.00	1.25	1.20—1.70	—
August:						
I begyndelsen .	1.70	1.45	1.00	1.15	—	4.00
- midten . .	1.65	1.45	1.00	1.15	1.10—1.75	4.00
- slutningen .	1.90	1.60	1.10	1.25	1.95	5.00
September:						
I begyndelsen .	2.00	1.55	1.25	1.25	—	5.00
- midten . .	2.00	1.60	1.30	1.30	2.00	6.00
- slutningen .	1.90	—	1.15	1.15	—	5.00
Oktober:						
I begyndelsen .	2.30	1.85	1.35	1.25	2.30	4.60—4.80

Guvernementets egne fiskerier. Oplysninger om udbyttet af de murmanske kystfiskerier for aaret 1901 og nærmest foregaaende 8 aar findes i nedenstaaende opgaver:

	Antal baade.	Antal fiskere.	Pud fisk.	Pud tran.	Værdi i rubler.
Fra Alexandrowsk (tidligere Kola) distrikt .	190	675	70 377	5 416	67 197
Fra Kems	607	2 577	390 248	29 987	370 951
„ Onegas	170	553	64 820	6 033	62 638
Ialt i aarene 1901 . .	967	3 805	525 445	41 436	500 786
—„— 1900 . .	964	4 241	464 006	35 535	394 807
—„— 1899 . .	908	4 018	433 980	40 283	491 044
—„— 1898 . .	1 062	4 232	464 615	36 479	492 968
—„— 1897 . .	945	4 030	598 923	51 104	455 018
—„— 1896 . .	948	3 640	514 462	35 383	393 969

	Antal baade.	Antal fiskere.	Pud fisk.	Pud tran.	Værdi i rubler.
Ialt i aarene 1895 . .	963	3 774	799 325	39 840	516 415
—„— 1894 . .	997	3 988	713 896	65 990	350 959
—„— 1893 . .	769	3 084	584 626	55 220	295 755

Aaret 1901 har saaledes været forholdsvis meget heldigere end de foregaaende 3 aar, baade hvad kvantum og pekuniært udbytte angaar, tiltrods for at et betydelig mindre antal fiskere dette aar deltog i fiskerierne.

Fiskerne opnaaede paa fangstpladsene følgende priser pr. pud: for torsk s.rb. 0.70—1.00; for hyse s.rb. 0.40—0.70; for kveite s.rb. 2.00; for sei s.rb. 0.40 samt for tran s.rb. 1.00.

Som bekjendt bliver af udbyttet af Murmanskystens fiskerier omtrent halvdelen tilført Archangelsk; den anden halvdel føres til Østersjøhavne, fornemlig St. Petersburg. Vi har ovenfor seet, at der i aaret 1901 fra Murman blev tilført Archangelsk 217 198 pud. Ca. 308 000 pud skal altsaa dette aar været tilført Østersjøhavnene.

Sildefiskerierne i Hvidehavet. Hvidehavssilden synes som gjentagende tidligere omtalt at være en lokal sildeart, der udelukkende opholder sig i Hvidehavet. Ikke destomindre er silden gjenstand for fangst kun, naar den nærmer sig kyststrækningerne. Noget sildefiske længere ude paa havet finder ikke sted. Silden er gjennemgaaende ganske liden, men kan til sine tider være ganske fed og velsmagende.

Den fanges saavel sommer som vinter; men maanederne august og september regnes, da silden paa denne tid er fedest, for den heldigste fangsttid. Det kvantitativt største fiske foregaar ved landsbyen Soroka i Kems fogderi. Den her opfiskede sild er imidlertid meget liden. Den kommer i handelen i fersk (frossen) eller røget tilstand. I røget tilstand pakkes den ind i smaa spaankurve. Den fineste sild fanges i Kandalaxbugten. Den saltes i smaadunke paa ca. 30 russiske pund; men klages der sterkt over denne silds daarlige behandling. Prisen for disse smaadunke kan variere sterkt fra 40 kopek til over s.rb. 1.50. I de senere aar har priserne, paa grund af det stadig mindre og mindre opfiskede kvantum, holdt sig ganske høie.

Disse smaadunke er faldt ganske godt i befolkningens smag, og det hænder ikke sjelden, at norsk sild ompakkes i saadanne dunke.

Udbyttet af sildefiskerierne i Hvidehavet var i aaret 1901 følgende:

		45 508	pud	til en værdi af	s.rb.	82 823,00
mod i aaret	1900	45 332	„	—„—	„	53 085,00
—„—	1899	41 456	„	—„—	„	67 994,00
og i	1898	116 228	„	—„—	„	82 130,00

Det rigeste sildefiske fandt i aaret 1901, som ogsaa i tidligere aar, sted i fogderiet Kem, hvor der opfiskedes 40 119 pud til værdi s.rb. 73 130,00 mod 40 140 pud til værdi s.rb. 45 060,00 i aaret 1900, 31 800 pud til værdi s.rb. 50 015.00 i aaret 1899 og 112 573 pud, til værdi s.rb. 96 910.00 i aaret 1898.

Navagafiskerierne. Navaga fiskes langs Hvidehavets sydvestlige kyst op lil Kandalaxbugten samt i mundingerne af floderne Dwina, Mesen og

Petschora. Fisket foregaar hovedsagelig ved vintertid med krog gjennem huller i isen. Fisken er meget graadig og lader sig let fange med de mest primitive redskaber. En betragtelig del af denne fisk forsendes i frossen tilstand til hovedstæderne, hvor den er en meget efterspurgt vare, og hvor den vil kunne findes paa enhver restaurants spisekvarter. Det rigeste navagafiske finder sted i fogderiet Mesen.

Udbyttet af navagafiskerierne var i aaret 1901 noget bedre end i aaret 1900, nemlig:

I aaret	1901	74 058	pud	til værdi	103 110	rubel
- „	1900	66 777	„	—„—	84 803	„
- „	1899	50 814	„	—„—	67 636	„
- „	1898	62 406	„	—„—	63 330	„

Laksefiskerierne. Laksefiskerierne spiller i Archangels guvernement en meget stor rolle. Efterspørgselen efter laks er i de senere aar, som følge af de stadig forbedrede kommunikationer, stedse i stigende. Særlig er efterspørgselen fra St. Petersburg og Moskau steget ganske betydelig. Disse byer sender nu hvert aar opkjøbere til de mere kjendte fiskepladse i guvernementet, og priserne er derfor steget ganske betragtelig.

Der foregaar laksefiske i saagodtsom samtlige floder, der falder ud i Nordishavet og Hvidehavet. Det kvantitativt største fiske foregaar i Petschorafloden samt i fogderiet Alexandrowsk (tidligere kaldet Kola's fogderi).

Udbyttet af laksefiskerierne viser, som det vil sees af nedenstaaende, kvantitativt en stadig nedadgaaenda tendens. Der opfiskedes saaledes:

I aaret	1901	39 239	pud	til værdi	427 438	rubel
- „	1900	42 718	„	—„—	444 583	„
- „	1899	60 632	„	—„—	431 276	„
- „	1898	65 441	„	—„—	429 051	„

Den i floderne Dwina, Onega, Mesen og Petschora opfiskede laks regnes for den fineste og betinger ogsaa derfor betydelig høiere priser end den paa de øvrige fiskesteder i guvernementet fiskede laks.

Fisket i floder og sjøer. Dette fiske gav følgende udbytte:

I aaret	1901	75 454	pud	til værdi	144 436	rubel
- „	1900	90 667	„	—„—	156 370	„
- „	1899	90 240	„	—„—	160 675	„
- „	1898	86 041	„	—„—	160 168	„

Jagten paa sjødyr. Udbyttet af jagten paa sjødyr var efter guvernørens opgave i aaret 1901 og nærmest foregaaende 5 aar følgende:

Fogderier.	Antal fangstmænd.	Antal dræbte dyr.	Værdi i s.br.
Alexandrowsk . . .	1 142	7 748	26 201.oo
Kem	108	1 927	5 620.oo
Overføres	1 250	9 675	31 821.oo

Fogderier.	Antal fangstmænd.	Antal dræbte dyr.	Værdi i s.br.
Overført	1 250	9 675	31 821.oo
Onega	125	1 185	3 244.oo
Archangelsk. . . .	390	3 598	13 629.oo
Pinega	9	79	105.oo
Mesen	2 614	19 845	32 495.oo
Petschora	66	2 808	7 441.oo
Tilsammen	4 454	37 180	88 735.oo
mod i aaret 1900. .	3 913	37 060	82 395.oo
—„— 1899. .	4 464	54 344	108 909.oo
—„— 1898. .	3 739	74 469	172 313.oo
—„— 1897. .	4 101	59 560	137 462.oo
og i 1896. .	3 941	59 643	132 980.oo

Russernes fangst foregaar hovedsagelig fra kysten af med rifler, og har den russiske styrelse paa forskjellige maader søgt at ophjælpe denne fangst. Saaledes ved uddeling til billige priser af rifler og patroner.

Det er hovedsagelig den saakaldte Grønlandssæl, der er gjenstand for fangst, og hovedfangsten foregaar i februar maaned, da sælen føder sine unger. Det er nordlige vinde, der driver de isflag ind i Hvidehavet, paa hvilke sælen opholder sig. Af vindenes retning afhænger derfor, om den største fangst skal foregaa ved Hvidehavets østlige eller vestlige kyst. Statistiken over antal dræbte sæl viser, at hovedfangsten de senere aar har fundet sted paa østsiden.

Naar man sammenholder dette med det faktum, at sælen netop i de senere aar i stadig større og større mængde har vist sig langs Murmanskysten og norsk Finmarken, opstaar uvilkaarlig det spørgsmaal, om ikke denne forcerede jagt fra kysten af skræmmer sælen bortover imod Murmanskysten og videre over til Norge, hvor den jo, efter alles mening, har den mest skjæbnesvangre betydning for fiskerierne.

Man faar haabe, at den russiske praktisk-videnskabelige expedition — der netop har ophjælp af Murmanskystens fiskerier til sit første maal, og hvilken ogsaa vides at være beskjæftiget med studering af „kobbespørgsmaalet“, — maa have sin fulde opmerksomhed henledet paa ovenpaapegede forhold og snarest formaa at træffe en for alle parter tilfredsstillende løsning.

Kobbespørgsmaalet er jo ubestridt af saa stor vigtighed, at det fortjener alles udelte opmerksomhed. Imidlertid faar man nu det indtryk, at den norske fiskeralmue saa at sige har lagt dette spørgsmaal paa hylden. Man har fremholdt, at hvalen hidtil har formaaet at holde kobben borte fra kysten. Kan man ikke tænke sig sagen saaledes: En forceret jagt paa kobben fra østsiden af Hvidehavet har drevet dette dyr over mod Murmanskysten og Finmarken. Her har kobben da indfundet sig i saa store mængder, at den har formaaet at bortjage hvalen. Jeg mener saaledes, kan man ikke tænke sig, at kobben baade bortskræmmer fisken og hvalen? Russerne driver ingen hvalfangst fra sin Murmanskyst; men alligevel ser vi, at fiskeralmuen dersteds fremfører de samme klager, som den norske fisker, nemlig, at kobben bortskræmmer fisken, og at der nu næsten ingen hval sees mere.

Paris.

Aarsberetning for aaret 1901 fra generalkonsul Gustav Nordling, dateret 31te december 1902.

Som det fremgaar af nedenstaaende statistiske opgaver, er udførselen af trælast, jern og staal fra de forenede riger til Frankrige i aaret 1901 gaaet betydelig tilbage (6 millioner frcs. for svensk trælast og 3 millioner for jern og staal).

Aarsagen til denne tilbagegang turde, saavel hvad trælast som ogsaa hvad jern og staal angaar, for en stor del kunne tilskrives den stagnation i al industri og forretningsvirksomhed, der sedvanlig indtræffer aaret efter en verdensudstilling, og som i almindelighed vedvarer et par af de nærmestfølgende aar. I særdeleshed har formindskelse i konsumtion af nyimporteret trælast og jern gjort sig merkbar i Paris som følge af, at en stor del træ- og jernmaterialer fra udstillingens nedrivning atter blev anvendt til byggeforetagender. Der findes sikkerlig ogsaa en anden aarsag til formindskelsen i anvendelsen af nordisk trælast i Paris. Allerede før aaret 1900 var der blevet gjort forsøg med indførsel af trælast fra Bosnien, Rumænien, Siebenbürgen etc., dog uden at disse erfarede nogen videre fremgang. Paa verdensudstillingen, hvor disse landes udstillinger af trælast var særdeles vel og praktisk ordnet, blev imidlertid varerne nærmere kjendt, og da samtidig granvirke fra Kanada (spruce), som i de sidstforløbne aar har været meget anvendt til bygnings- og tømmermandsarbeider i Paris, er steget betydelig i pris paa grund af, at det har begyndt at vinde et stort marked i de Forenede Stater og Sydamerika, saa er i aaret 1901 betydelige partier trælast blevet importeret fra de ovennævnte slaviske lande. Bemeldte trælast kan i visse henseender med stor fordel konkurrere med de ringere kvaliteter af svenske og norske planker, først og fremst paa grund af de lave priser, samt endvidere fordi plankerne er meget lange, og kjøberne selv kan bestemme den længdesammensætning, de ønsker. Derimod omfatter disse varer lidet af modsvarende norske og svenske prima og sekunda kvaliteter, og særdeles lidet deraf kan benyttes til snedkerarbeide, dels paa grund af den mængde kviste og andre feil, dels som følge af træets grove beskaffenhed.

Det er ogsaa hævet over enhver tvivl, at denne import kommer til at tiltage mere og mere, da flere store selskaber er dannet i ovennævnte lande udelukkende med det maal for øie paa en mere rationel maade end hidtil og i større skala at drive tilvirkning og export af disse produkter, og turde nok som følge heraf i fremtiden priserne paa lavere kvaliteter af granplanker fra de nordiske lande komme til at presses ned. Denne import, som sker fra Bosnien over Fiume og fra Siebenbürgen og Rumænien over Galatz og Braila, interesserer specielt Parisermarkedet paa grund af de direkte dampskibsforbindelser, som findes mellem disse havne og Rouen, og formedelst hvilke mindre firmaer i Paris nu regelmæssig direkte fra exportstedet kan forsyne sig med varer i mindre partier, som passer dem, istedetfor som tidligere næsten udelukkende at stille sine behov fra havnene langs kanalen.

Trælastmarkedets stilling i almindelighed har i aaret 1901 været temmelig vaklende, og ved en stærk baisse, som indtraf ud paa vaaren og varede til senhøstes, paaførtes baade sælger og kjøber meget store tab.

Paris har ogsaa i aarets løb været hjemsøgt af et par financielle katastrofer, som berørte de forenede rigers handel, den ene paa $3^1/_2$ mill. og den anden paa 1 mill. francs. To store firmaer har gjort konkurs med disse passiva uden nogensomhelst aktiva, og flere af de forenede rigers trælastexportører har derved tabt større summer. At saa har kunnet ske, beror paa, at saavel vedkommende kjøbere som agenter, der har formidlet forretningerne, og som forøvrigt ikke er skandinaver, har vist sig at være svindlere og bedragere, som skjønt fuldkommen ukjendte i trælastbranchen, har vidst at indsmigre sig i sælgernes fortrolighed og siden misbrugt den.

Paatale er nu ved konsulatets forsorg indledet mod et par af disse agenter, og det er at haabe, at Parisermarkedet kommer til at renses for denne liga, som har været meget ulykkebringende for trælasthandelen paa Paris.

Konsulatet modtager jævnlig forespørgsler angaaende muligheden af at afsætte vildt, fisk og andre levnetsmidler, som smør, ost, bær etc. Fremdeles kan ikke andet svar gives, end at saadan handel alene kan ske gjennem de edsvorne mæglere i Halles Centrales (mandataires-facteurs), hvor hver morgen offentlig auktion holdes over tilsendte varer. Man kan derfor ikke paa forhaand beregne en fast pris, men resultatet beror paa dagens kurs, som bestemmes af de ankomne kvantiteter. Man kan forøvrigt stole paa disse „mandataires-facteurs," som er edsvorne, og som har at stille borgen til bykassen.

De varer, som har størst udsigt til at finde god afsætning, er vildt, saasom elg, ren, aarfugl, tiur og ryper.

Konsumtionen af konserveret fisk, saasom anchovis og sild etc., har tiltaget sterkt i de sidste aar, men af fersk fisk tilraades blot at sende laksørret, som her er gjenstand for mere efterspørgsel end laks, hvoraf der findes store kvantiteter inden landet.

Smør og ost har hidtil ikke kunnet konkurrere med landets egne varer.

Hvad vore vilde bærsorter, saasom multer, blaabær og tyttebær angaar, saa er forsøg blevet gjort med at importere dem, men da de ikke falder i franskmændenes smag, har altid resultaterne af disse forsøg været tabbringende.

Værdien af indførselen fra Norge til Frankrige i aaret 1901 har været frc. 29 709 000 mod frc. 27 814 000 i aaret 1900, hvoraf træmasse med frc. 18 532 000, trælast med frc. 4 136 000, hvalfiskeben med frc. 2 582 000, rhum med frc. 1 075 000, is med frc. 879 000, pelsverk med frc. 370 000.

Værdien af udførselen fra Frankrige til Norge i aaret 1901 har været frc. 6 715 000 mod frc. 6 226 000 i aaret 1900.

I dette beløb indgaar vin med frc. 1 216 000, brændevin, likører og sprit med frc. 1 000 000, kaffe med frc. 722 000, fartøier med frc. 715 000, vaaben og ammunition med frc. 500 000, hvedemel med frc. 411 000.

Værdien af indførselen fra Sverige til Frankrige i aaret 1901 har været frcs. 65 239 000 mod frcs. 70 916 000 i aaret 1900.

I dette beløb indgaar trælast med frcs. 47 439 000, træmasse med frcs. 8 131 000, jern og staalvarer med frcs. 3 069 000, zinkmalm med frcs. 2 533 000, havre med frcs 2 161 000, pelsverk med frcs. 693 000.

Værdien af udførselen fra Frankrige til Sverige i aaret 1901 har været frcs. 9 678 000 mod frcs. 12 373 000 i aaret 1900, hvoraf vin med frcs. 1 796 000, brændevin, likører og spritvarer med frcs. 1 610 000, rapskager med frcs. 788 000, kaffe med frcs. 465 000.

Børsnoteringerne for norske statspapirer har i aaret 1901 været overensstemmende med følgende tabel:

Norske laan.	1ste kvart.		2det kvart.		3die kvart.		4de kvart.	
	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.
3 pct. 1886 . .	89.00	85.40	91.40	86.25	90.45	87.00	89.50	87.50
3 „ 1888 . .	90.25	85.50	94.50	86.00	91.50	89.50	92.25	87.25
3½ „ 1894 . .	101.70	98.50	101.75	97.75	101.75	99.70	103.00	100.75
3 „ 1896 . .	90.00	86.60	92.00	85.50	92.95	88.25	92.50	88.00
3 „ 1898 . .	100.00	96.50	100.25	97.00	100.75	97.10	101.50	99.00
3½ „ 1900 . .	99.25	95.00	100.25	96.85	100.00	97.00	102.00	98.75
3½ „ 1895 . .	99.00	95.25	99.25	95.00	101.25	96.25	99.50	96.50
B./hypoth. 4 pct. .	515.00	490.00	511.50	490.00	511.00	495.00	520.00	504.00

Generalkonsulatet har i aaret 1901 været sterkt benyttet, som det fremgaar af forøgelsen i antal af indløbne og afsendte skrivelser.

Det synes forøvrigt, som om man mere og mere betragter konsulatet som et agent- eller kommissionsbureau, idet det anmodes ikke alene om at give anvisninger og oplysninger, men ogsaa om at formidle kjøb, føre processer, inkassere regninger og tage vare paa en hel mængde sager af helt og holdent privat natur.

I aaret 1901 er til konsulatet indløbet 545 skrivelser og derfra udgaaet 582; desuden udfærdigedes 345 attester og legaliseringer. Disse tal udviser en betydelig forøgelse mod aaret 1900, da der indløb 475 skrivelser og afgik 519.

Moskva.

Uddrag af aarsberetning for aaret 1901 fra konsul N. Winkel.

Ruslands udførsel af de vigtigste artikler stillede sig som følger:

	1900.	1901.
Levnetsmidler:	381 174 000 rubler	430 954 000 rubler

heraf:

	Tusinde rubler.			Tusinde rubler.	
	1900.	1901.		1900.	1901.
Hvede	104 154	122 680	Poteter	701	505
Rug	65 014	56 123	Ferskt kjød . .	831	1 266
Byg	33 587	47 796	Saltet og røget kjød	366	883
Havre	49 719	58 513	Ost	236	301
Mais	10 572	17 211	Smør (af komelk)	13 473	26 436
Hvedemel . . .	6 197	5 990	Æg (mill. stkr.)		
Rugmel	9 194	8 171	1900 1901		
Klid og andre affaldsstoffe . .	14 866	16 411	1 777 1 996	31 313	35 392

	Tusinde rubler.	
	1900.	1901.
Kaviar	2 548	1 852
Fisk, fersk . .	622	822

	Tusinde rubler.	
	1900.	1901.
Fisk, saltet, røget og marineret .	1 235	1 378
Strøsukker . .	16 166	7 564

	1900.	1901.
Raamaterialier og halvfabrikater	269 806 000 rub.	256 489 000 rub.

heraf:

	Tusinde rubler.	
	1900.	1901.
Trælast	58 327	56 910
Frø, alle slags . .	37 946	16 653
Lin	43 829	44 438
Hamp	8 146	9 864
Pelsvarer	6 355	6 107
Huder, alle slags .	7 374	6 578
Børster	5 508	5 425

	Tusinde rubler.	
	1900.	1901.
Fjær	1 317	1 428
Uld, alle slags . .	5 911	5 580
Erts	6 360	4 688
Metaller, ubearbeidede	1 840	2 798
Nafta og naftaprodukter	45 904	52 289
Apothekervarer . .	1 239	981

	1900.	1901.
Dyr	17 902 000 rub.	20 220 000 rub.
Fabrikater	19 553 000 „	21 902 000 „

Ruslands indførsel af de vigtigste artikler:

	1900.	1901.
Levnetsmidler	79 844 000 rub.	83 323 000 rub.

herunder:

	Tusinde rubler.	
	1900.	1901.
Appelsiner og citroner	4 520	5 750
The	23 639	29 186
desuden over Irkutsk	16 555	9 567
Tobak i blade . .	1 603	1 925
Cigarer	585	217
Arac, rhum, cognac etc. paa fad . .	1 161	1 442

	Tusinde rubler.	
	1900.	1901.
Do. paa flasker .	1 538	1 661
Druevin paa fad . .	6 251	5 626
Do. „ flasker .	3 769	3 971
Fisk, fersk	1 063	1 058
Do. marineret . .	1 602	1 818
Sild, saltet og røget	10 570	9 979

	1900.	1901.
Raamaterialier og halvfabrikater	307 402 000 rub.	284 762 000 rub.

herunder:

	Tusinde rubler.	
	1900.	1901.
Talg	6 242	4 968
vok . . .	2 959	3 040
Huder, ubearbeidede.	6 026	6 676

	Tusinde rubler.	
	1900.	1901.
Huder, bearbeidede .	5 136	5 694
Pelsvarer	4 229	4 867
Træ, alm. sorter . .	6 747	8 080

	Tusinde rubler. 1900.	1901.
Træ, værdif. sorter .	240	240
Korkved	1 769	2 217
Planter, frø etc. . .	9 558	11 645
Byggematerialier . .	1 905	1 563
Stenkul	33 931	17 635
Kokes	8 200	3 720
Kautschuk, guttaperka, gummi	21 239	18 918
Kemiske produkter og materialier . .	12 599	12 307
Farver og farvestoffe	11 007	11 387
Raasilke	13 050	10 221
Uld, ukardet og uspunden . . .	9 786	14 774
Bomuld, spunden . .	4 445	4 726
Uld, kardet, farvet .	3 340	4 583
Do. spunden, ufarvet	2 417	3 485
Do. tvundet . . .	3 485	7 429
Metaller, ubearbeidede derunder:	36 660	30 307
Støbejern . .	1 902	856
Jern	9 121	6 336
Blik	211	379
Staal	1 500	914
Tin	5 851	5 460
Bly	4 934	4 339
Zink	1 997	2 367
Træmasse	3 005	2 453
Raa bomuld . . .	63 208	57 231

	1900.	1901.
Dyr	1 136 000 rub.	1 432 000 rub.
Fabrikater	183 682 000 „	153 771 000 „

derunder:

	Tusinde rubler. 1900.	1901.
Snedkerarbeider og dreiervarer . . .	2 897	2 719
Glasvarer	2 042	1 691
Metalvarer:		
Af messing	3 677	3 426
„ støbejern . . .	2 399	2 062
„ jern og staal . .	8 231	6 198
„ blik	2 458	2 784
Traad	2 176	1 605
Traadvarer	2 802	2 428
Ljaaer, sigder, sauesakse	1 890	2 183
Instrumenter . . .	4 141	3 862
Maskiner, apparater og maskindele . .	76 703	56 703
Fysikalske instrumenter	4 912	3 462
Urmagervarer . . .	3 186	3 097
Musikinstrumenter .	3 105	3 509
Skrivpapir	9 770	10 045
Bomuldsvarer . . .	3 254	3 601
Uldvarer	5 604	5 984
Silkevarer og -baand	2 284	2 687
Halvsilkevarer og „ .	354	323
Galanterivarer og toiletartikler . . .	2 625	2 515

Norges vareomsætning med Frankrige i aaret 1901.

velse fra generalkonsulen i Havre, dateret 3die januar 1903.

I tilslutning til min aarsberetning for aaret 1901 har jeg den ære at indberette, at ifølge den netop udkomne franske handelsstatistik for dette aar, androg værdien af de fra Norge til Frankrige i aaret 1901 (i „Commerce Spécial") indførte varer 29 228 000 francs mod 27 620 000 francs i aaret 1900, eller 1 608 000 francs mere i aaret 1901.

Indførselen fordelte sig i disse to aar paa de forskjellige varegrupper som følger:

Vareslags.	1901. Vegt. Metr. kvintal.	Værdi. Francs.	1900. Vegt. Metr. kvintal.	Værdi. Francs.
Træmasse	853 393	18 532 000	649 798	16 482 000
Almindelig trælast	634 230	3 982 000	711 390	5 173 000
Hvalbarder, ubearbeidede	903	2 527 000	432	1 080 000
Torske- og makrelrogn	30 700	1 075 000	31 434	1 100 000
Is	292 817	879 000	328 116	984 000
Huder og skind, uberedte	1 698	370 000	1 466	357 000
Hesteskosøm	4 069	305 000	6 159	462 000
Fisk, tørret, saltet eller røget, konserveret, marineret eller tilberedt paa anden maade	1 982	215 000	1 674	167 000
Tran	3 204	234 000	4 466	271 000
Fartøier	1 953 (tons)	154 000	2 718 (tons)	477 000
Jern og staal	9 666	151 000	—	—
Sten og jordarter for industrien	43 492	140 000	48 306	135 000
Muslinger m. m.	1 820	100 000	—	—
Møbler og andre arbeider i træ	3 407	90 000	—	—
Angler	5	5 000	—	—
Kobbermalm	—	—	2 560	384 000
Sælskind, uberedte	—	—	163	147 000
Andre artikler	—	469 000	—	401 000
	Ialt frcs.	29 228 000	frcs.	27 620 000

Værdien af de fra Frankrige til Norge i aaret 1901 (i „Commerce Spécial") udførte varer var 5 289 000 francs mod 4 693 000 francs i aaret 1900, eller 596 000 francs mere i aaret 1901. De vigtigste udførselsartikler var i begge disse aar vin og brændevin, idet den samlede værdi deraf udgjorde 2 210 000 francs i aaret 1901 og 2 237 000 francs i aaret 1900.

Den brasilianske toldtarif m. v.

Skrivelse fra generalkonsulen i Rio de Janeiro af 13de januar 1903.

Herved giver jeg mig den ære at indberette, at ved lov af 29de december sidstleden er Braziliens indtægtsbudget blevet fastsat for aaret 1903, saaledes at indtægten er ansat til rs. 40 967:942$000 i guld og 248 018:000$000 i papirpenge. Ved lov af 30te december sidstleden er udgiftsbudgettet fastsat for aaret 1903 og udgiften beregnet til rs. 41 399:062$834 guld og 244 462:545$495 i papirpenge. Spørgsmaal var som tidligere reist om en almindelig revision af tarifen for told paa indførte varer. Det besluttedes imidlertid at lade denne udstaa. Der vil blive dannet en kommission, sammensat af deputerede af regjeringsfunktionærer og af kjøbmænd til at behandle dette spørgsmaal. Den gjældende toldtarif bibeholdtes altsaa nu uforandret, dog saa, at satsen for smør ændredes: For natursmør blev tolden 1$500 pr. kg. (istedenfor 1$200) og for margarin 3$500 pr. kg. (istedenfor 2$400). Tolden er anslaaet at skulle indbringe rs. 31 000:000$000 i guld og rs. 116 250:000$000 i papir, altsaa mindre end for aaret 1902 anslaaet. Af det for indført vare beregnede toldbeløb skal fremdeles 25 pct. erlægges i guld.

Fyr- og dokafgift skal erlægges i guld som før.

De under navnet „forbrugsafgift" („taxas de consumo") gjældende paalæg, der rammer visse baade indførte og indenlandske varer, (tobak, salt, drikkevarer, fyrstikker, skotøi, lys, parfumerier, farmaceutiske specialiteter, eddikke, konserver, spillekort, hatte, spadserstokke, paraplyer, tøier,) er i det hele bibeholdte. Dog er satserne for cigarer modificerede saaledes: For cigarer, hvis pris i fabriken pr. tusind ei overstiger 50 milreis, betales for hver cigar 5 reis; for cigarer, hvis fabrikpris er mellem 50 og 150 milreis, 10 reis; mellem 150 og 300 milreis 20 reis; over 300 milreis 100 reis (for hver cigar).

Den regjeringen tidligere givne bemyndigelse til mod fremmede magter at anvende differentialtarif med indtil 50 pct. høiere satser er bibeholdt. Ligesaa bemyndigelsen til at lægge en afgift paa skibsfarten for at danne et fond til visse havnes forbedring.

Bestemmelsen om betaling af £ 2. 0. 0 som fast afgift for skibe, der anløber for ordre, er bibeholdt. Nogen besparelse for disse opstaar ganske vist derved, forsaavidt som de slipper at indklarere og udklarere, men ikke saa stor, som det efter ordlyden skulde synes, saasom fyrafgift alligevel maa betales, og ialfald i flere havne hospitalsafgiften ogsaa er blevet krævet ligegodt.

Bestemmelsen er gjentaget om, at landbrugsredskaber og maskiner til fremstilling og forbedring af agerbrugsprodukter skal være toldfrie, naar de indføres af vedkommende landmænd og ligesaa apparater til meieridrift, til sukkerraffinering og til distillation af alkohol af rørsukker ligesom ogsaa pigtraad til gjerder. Finansministeren udfærdiger den fornødne expedition herom efter forelagt opgave over gjenstandene for hver gang, efter kontrol med deres tiltænkte benyttelse.

Der er givet bemyndigelse til at fritage for told apparater som brændere, lamper, ovne, strygejern etc., der kun kan anvendes med alkohol som brændsel, for saaledes at fremme forbrug og afsætning af den indenlandske alkohol. (En udstilling af maskiner og apparater, der drives med alkohol, vil søges fremmet i hovedstaden i løbet af aaret 1903).

**

Naar blikplader indføres bestemte til æsker og daaser for smørtilvirkningen, er de toldfrie.

Den tidligere givne bestemmelse om frihed for afgifter og paalæg for brasilianske fartøier, baade, (som udelukkende bruges til fiskere), apparater, instrumenter og artikler til udstyr og til fiskens konservering er bibeholdt. Den har medført, at et firma i Rio har anskaffet en trawler fra Geestemünde (med en fiskevant tysker som skipper), der er begyndt at forsøge fiskeri i havet her udenfor. Denne trawler bringer ind adskillig fisk og synes at ville give udbytte. Fisken sælges hidtil blot fersk.

Handelsforbindelsen mellem de forenede riger og Østerrige-Ungarn i aaret 1901.

Skrivelse fra Hs. majestæts legation i Wien, dateret 27de december 1902.

Ifølge den her offentliggjorte handelsstatistik for aaret 1901 opgik værdien af de i aaret fra Sverige til Østerrige-Ungarn saavel direkte som i transit indførte varer med en rund sum til 5 237 000 ø. kroner eller, i svensk mynt, til ca. 3 959 000 kroner. De tilsvarende zifre for aaret 1900 var 4 391 000 ø. kroner eller 3 320 000 svenske kroner. Af de i aaret 1901 indførte varer ankom blot for 95 000 ø. kroner eller 74 000 kroner sjøværts.

De fornemste varesorter var: jernmalm, 1 071 000 m. c. bruttovegt, til en værdi af 3 320 000 østerr. kroner (mod 970 056 m. c. og 3 007 000 ø. kroner i aaret 1900), træmasse 646 000 ø. kroner (mod 32 000 i 1900); jern og staal samt arbeider deraf 556 000 ø. kroner (mod 717 000 i aaret 1900), heraf smeltestykker 55 000, støbegods 279 000 og stænger, smedede, 161 000; gadesten 140 000 ø. kroner (helt og holden ny vare); maskiner og redskaber 117 000 ø. kroner (mod 133 000 i aaret 1900); beredt fisk 101 000 ø. kroner (mod 70 000 i aaret 1900; benmel 89 000 (mod 87 000 i aaret 1900).

I den samme tid opgik importen fra Norge til 4 647 000 ø. kroner modsvarende i norsk mynt ca. 3 513 000 kroner. Heraf indkom sjøværts varer til en værdi af 1 082 000 ø. kroner eller i norsk mynt 818 000 kroner. Størstedelen af de sidstnævnte udgjordes af stokfisk. Aar 1900 udgjorde værdien af importen fra Norge 4 003 000 ø. kroner, modsvarende ca. 3 026 000 kroner.

De fornemste importartikler var: Tilberedt fisk 3 350 000 ø. kroner (mod 2 880 000 i aaret 1900), heraf sild, saltet eller røget, 606 000 ø. kroner (mod 521 000 i aaret 1900), stokfisk 1 103 000 ø. kroner (mod 764 000 i aaret 1900), anden ikke særskilt nævnt fisk 1 641 000 ø. kroner (mod 1 591 000 i aaret 1900), fisketran 924 000 ø. kroner (mod 837 000 i aaret 1900), træmasse (kemisk) 194 000 ø. kroner (mod 139 000 i aaret 1900).

Udførselen til Sverige opgik til en værdi af ca. 5 106 000 ø. kroner eller i svensk mynt ca. 3 860 000 kroner. Heraf afgik sjøværts varer til en værdi af hlot 31 000 ø. kroner. I aaret 1900 opgik exporten til Sverige til 4 062 000 ø. kroner eller 3 071 000 kroner.

De hovedsageligste exportvarer udgjordes af: Humle 982 000 ø. kroner (mod 693 000 i aaret 1900), uædle metaller med undtagelse af jern og staal og arbeider deraf 616 000 ø. kroner (mod 365 000 i aaret 1900), maskiner og redskaber 525 000 ø. kroner (mod 267 000 i aaret 1900), garn og tøier af lin, hamp og jute 415 000 ø. kroner (mod 299 000 i aaret 1900), uldgarn og uldtøier 351 000 ø. kroner (mod 361 000 i aaret 1900), patronhylser (bestilling for den svenske stats regning) 243 000 ø. kroner (mod 190 000 i aaret 1900), undertøi, hatte og klæder 222 000 ø. kroner (mod 209 000 i aaret 1900), glas og glasvarer 220 000 ø. kroner (mod 220 000 i aaret 1900), malt 196 000 ø. kroner (mod 118 000 i aaret 1900), læder og lædervarer 174 000 ø. kroner (mod 166 000 i aaret 1900), jernvarer 138 000 kroner, smykker af uædle metaller 92 000 ø kroner (mod 102 000 i aaret 1900).

Til Norge exporteredes for tilsammen ca. 1 760 000 ø. kroner, hvilket i norsk mynt modsvarer ca. 1 331 000 kroner. Heraf førtes for blot 56 000 ø. kroner sjøværts. I 1900 opgik exporten til Norge til 1 917 000 ø. kroner eller i norsk mynt ca. 1 449 000 kroner.

De fornemste exportartikler var: malt 406 000 ø. kroner (mod 643 000 i aaret 1900), garn og tøier af hamp, lin og jute 275 000 ø. kroner (mod 227 000 i aaret 1900), læder og lædervarer 148 000 ø. kroner (mod 87 000 i aaret 1900), undertøi, hatte og klæder 141 000 ø. kroner (mod 120 000 i aaret 1900), glas og glasvarer 100 000 ø. kroner (mod 96 000 i aaret 1900).

De ovennævnte opgaver viser, at en ikke ubetydelig forøgelse har fundet sted i de forenede rigers handelsforbindelser med Østerrige-Ungarn i det forløbne aar.

Saavel den norske som den svenske import hertil har øget, til og med en ny importartikel, gadesten, er kommet til, hvis transport saa langt ind paa kontinentet som til Østerrige aabenbarlig blev muliggjort af de billige kanalforbindelser gjennem Tyskland.

De østerrigske industriprodukter finder paa sin side stadig større og større afsætning i Sverige, derimod ikke i Norge, til hvilket land exporten herfra er forblevet næsten stationær.

Bemerkelsesværdig er, som vanlig, den relativt ringe mængde varer fra de forenede riger, som indføres sjøværts over Triest eller Fiume. Alene stokfisk fra Norge forekommer i nævneværdig kvantitet. Følgen heraf er naturligvis, at den officielle statistik i Norge og Sverige knapt kjender til nogen export derfra til Østerrige-Ungarn.

Hvad exporten herfra til de forenede riger sjøværts angaar, er den endnu ubetydeligere, og vor officielle statistik omhandler derfor idethele ikke nogen import fra Østerrige-Ungarn.

Konstantinopel.

Aarsberetning for aaret 1902 fra Hans Majestæts minister grev Steenbock, dateret 1ste februar 1903).*

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	3	4 388	3	4 388	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	3	4 388	3	4 388	-	-	-	-	-	-
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	1 109	1	1 109	-	-	3	2 419	3	2 419
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	1 109	1	1 109	-	-	3	2 419	3	2 419
Totalsum af ladede fartøier	-	-	4	5 497	4	5 497	-	-	3	2 419	3	2 419
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4 388	3	4 388
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4 388	3	4 388
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	2	1 310	2	1 310	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	2	1 310	2	1 310	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	2	1 310	2	1 310	-	-	3	4 388	3	4 388

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 36 192.88, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 8 716.80.

For ordre, reparation eller lignende anløb 9 norske fartøier dr. 12 773 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 5 dr. 7 181 tons, alle 5 til hovedstationen for at erholde sundhedspas og firmaner.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 278.60,

*) Legationen i Konstantinopel forestaar tillige konsulatforretningerne i det europæiske Tyrki samt Tyrkiets asiatiske havne ved Sortehavet, Marmorasjøen, Bosporus og Dardanellerne.

ved vicekonsulsstationerne kr. 153.60; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 76.80. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 355.40.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 507.00, i svenske sager kr. 100.00.

I aaret 1902 blev Konstantinopels havn anløbet af 71 dampskibe dr. 105 638 reg.-tons, hvoraf 64 norske dr. 98 132 reg.-tons og 7 svenske dr. 7 506 reg.-tons.

Intet svensk skib har losset eller ladet i distriktets havne. De anløb alle paa reisen fra Middelhavet til Sortehavet Konstantinopel kun for at erholde sundhedspas og firmaner.

Af de norske dampskibe ankom:

1 fra Glasgow med kul til Konstantinopel og afgik, efter at have losset, til Odessa;

1 fra Newcastle med kul til Konstantinopel og afgik herfra i ballast til Taganrog;

1 fra Cardiff ligeledes med kul til Konstantinopel og afgik, efter at have losset, til Eupatoria;

1 fra Cardiff med kul til Braila;

1 fra Theodosia med korn til Algier og 59 i ballast fra Middelhavet destinerede til Sortehavet, og som paa opreisen anløb denne havn kun for at erholde sundhedspas og firmaner.

Intet af disse skibe anløb Konstantinopel paa tilbagereisen fra Sortehavet.

Kun én skibsulykke har i aarets løb passeret, idet norsk dampskib „Solfond" brækkede propelvingerne i Sortehavet og ved ankomsten hertil maatte indsætte ny propel.

Vicekonsulsstationerne har i aarets løb været besøgt af tre dampskibe, alle norske, nemlig to Saloniki og et Samsun. Endelig har 8 norske dampskibe dr. 11 608 reg.-tons anløbet havnen for ordre.

For disse 71 dampskibe har generalkonsulatet udstedt 69 sundhedspas, 138 firmaner og 4 dekreter, foretaget 3 paa- og afmønstringer, optaget 2 sjøforklaringer og afholdt 1 besigtelse.

Det svenske redningsskib „Hermes" har saa godt som hele aaret igjennem været stationeret i Dardanellerne, hvilket har havt til følge, at den græske bjergningsentreprise dersteds har maattet reducere sine hidtil uforsvarlig høie priser.

Generalkonsulatet tror paany at burde raade rederierne til at lade sig repræsentere ved gamle, kjendte og agtede firmaer, selv om disse skulde være et eller to pund dyrere end ukjendte, mindre godt anseede agenter, da den slags folk, i tilfælde af, at noget skulde tilstøde, mangler baade rutine og indflydelse, og saaledes let vil kunne foranledige tidstab for skibene — et tab, der ikke staar i rimeligt forhold til disse folks billigere klareringstakst.

Sundhedstilstanden har i aarets løb været forholdsvis god, og karantænen som følge deraf mindre følbar for skibsfarten end under de nærmest foregaaende aar.

Bagdadjernbanen, der ogsaa for vor industri vil komme til at blive

af betydning, er endnu ikke paabegyndt, og det er heller ikke megen udsigt til, at saa skal ske i aarets løb, da garantien endnu ikke er blevet erlagt.

Vor handel med Tyrkiet indskrænker sig som sedvanlig til levertran, konserver og øl, hvortil i aarets løb er kommet galoger og fyrstikker. Fra Sverige exporteres hertil anseelige partier jern samt fyrstikker fra Anneberg, hvilken fabrik nu saa godt som behersker markedet i Konstantinopel. Nogen paalidelig opgave over værdien af de forenede rigers export hertil lader sig imidlertid ikke opdrive.

Generalkonsulatet benytter leiligheden til paany at minde tilreisende om ikke at medføre bøger eller vaaben, der i regelen konfiskeres ved grænsen, samt et lade reisepasset visere af tyrkisk konsul og i tilfælde af, at veien lægges over Rumænien, ogsaa af rumænsk konsul.

Kun ét skandinavisk firma er etableret her, nemlig skibsmæglerfirmaet Reppen, Caramanian & Co., hvis ene chef er nordmand.

Forøvrigt henvises til generalkonsulatets detaljerede og udførlige aarsberetning for aaret 1901.

Brazzaville (Kongo).

Indberetning fra konsul G. Ø. Schiötz, dateret 17de december 1902.

Blandt alle Frankriges kolonier er der vel ingen, som har været — og man kan vel ogsaa sige: endnu er — saa forsømt og tilsidesat af moderlandet som Fransk Kongo.

Efter den navnkundige reisende de Brazza, hvem regjeringen ydede en saa liden sum til den nye kolonis administration, at han forbrugte en stor del af sin private formue, har de forskjellige guvernører (commissaires généraux), hans eftermænd, havt sin store møie med at faa budgettet til at balancere. Den ene mere sparsommelige guvernør afløste den anden; men ingen har, selv med den bedste vilje, kunnet udrette noget med de saa knapt tilmaalte midler.

Den umaadelige koloni var og blev den samme — her og der en liden station eller post, hvor tricoloren, vogtet af nogle senegalesere, viste den franske overhøihed; det var alt. Det rige land laa fuldstændig forsømt. Langs kysten fandtes der vel nogle handelshuse; men i det indre var „Société Anonyme Belge pour le commerce du Haut-Congo“ og et hollandsk handelshus fra Rotterdam de eneste, som havde knyttet handelsforbindelser med de indfødte.

Men saa begynder de storartede resultater, som visse belgiske selskaber havde opnaaet i Kongostaten, at tiltrække sig opmerksomhed: mens man i Frankrige drøftede, hvilket system man helst burde følge for at gjøre sine kolonier frugtbringende, havde belgierne i Kongostaten ikke spildt tiden, men handlet, og franskmændene erfarede — ikke uden en vis forbauselse —, at deres naboers foretagender i Kongo — saa kritiseret i sin begyndelse — indbragte store værdier.

Den virkning, dette belgiernes store held udøvede, var ubyre. Kapitalisterne, der hidtil havde vist sig saa skeptiske og tilbageholdne, bestemte sig nu til at sætte igang nye foretagender i Fransk Kongo; ogsaa store belgiske

kapitaler strømmede til. Kongo kom paa moden. Alle vilde have et mere eller mindre stort stykke af dette vidunderlige (!) land for der at begynde foretagender, som — derom var der nu ingen tvil — skulde blive lige saa lønnende og storartede som de paa den anden side, hos belgierne. Dette foregik i aaret 1899.

3 aar er nu henrundet siden aaret 1899. Lige saa store som illusionerne var, ligesaa store blev skuffelserne; thi det gik nok ikke, som man havde ønsket og troet; halvdelen eller mere end halvdelen af de forskjellige selskabers formuer er nu opbrugt, uden at nogen nævneværdig udførsel har fundet sted. Nogle tons elfenben er vistnok exporteret; men af kautschuk — den udførselsartikel, man hovedsagelig maatte gjøre regning paa — er hidtil kun mindre partier sammenkjøbt. Man kan vente en krise, en koloniskandale eller -fiasko, som vil blive høist ubehagelig for moderlandet.

Dette Frankriges kolonisationsforsøg i Fransk Kongo maa betragtes som hidtil fuldstændig mislykket, og saalænge den lokale regjeringsform ikke ændres, antager et mere militært præg, kan ingen forandring ventes.

De til Kongo fra Europa indførte varer kan inddeles i to hovedgrupper: 1. Varer til byttehandel med de indfødte. 2. Nødvendighedsartikler til de hvide.

De første er: Tøier, perler, salt, krudt, jernvarer o. s. v. Naar undtages jernvarer, vil de skandinaviske lande vel neppe kunne konkurrere i disse artikler. Derimod har de skandinaviske lande vist saare lidet initiativ med hensyn til at skaffe sine til de hvides brug nødvendige artikler indpas, artikler, som i kvalitet staar høit over udlandets. Man behøver kun at nævne artikler som fyrstikker, jernvarer, konserver i kjød, fisk, melk o. s. v. Nogen statistisk opgave over indførselen fra de skandinaviske lande til Fransk Kongo kan ikke skaffes, da kun Frankrige, Storbritannien-Irland, Tyskland samt Amerikas Forenede Stater har særskilte rubriker i den officielle statistik; de øvrige stater gaar ind under rubriken „Andre lande". I nedenstaaende statistik over Kongostatens indførsel fra de skandinaviske lande (desværre kun fra aaret 1899, da de tidligere aargange af statistiken er udsolgt), vil man lægge merke til nogle ubetydelige beløb, som findes under „Transit". Disse tal angiver, hvad der gjennem Kongostaten gaar til Fransk Kongo over Stanley Pool. Disse høist ubetydelige beløb er et talende bevis paa skandinavernes fuldstændige mangel paa foretagsomhed, naar det gjælder at opnaa handelsforbindelser paa nye markeder.

Kongostatens indførsel fra Norge og Sverige i aarene 1899—1900—1901

(sammenlignet med indførselen fra Danmark og den samlede indførsel fra alle lande).

1899.

	Norge og Sverige.			Danmark.	Alle lande.
	Direkte indførsel.	Transit.	Ialt.		
	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Fyrstikker . . .	136.80	—	136.80	—	15 120.05

	Norge og Sverige.			Danmark.	Alle lande.
	Direkte indførsel.	Transit.	Ialt.		
	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Fødemidler: Konserver af kjød, fisk, grønsager, smør, ost o. s v. . .	20.40	—	20.40	72 144.00	2 291 766.30
Mel, stivelse o. s. v.	28.80	—	28.80	—	550 793.53
Tørret fisk . . .	1 202.52	354.54	1 557.06	—	470 001.80
Krydderier, gjær osv.	—	—	—	—	97 726.64
Øl	—	—	—	—	228 038.31
Brændevine: Simple til tuskhandel — indtil 50 pct. alkoholgehalt . .	—	—	—	—	278 917.76
do. — over 50 pct. alkoholgehalt	—	—	—	—	367 330.99
Andre brændevine og likører . .	—	—	—	—	241 080.47
Bomuldstøier, farvede	—	1 258.80	1 258.80	—	3 264 254.94
Isenkramvarer . .	81.60	396.00	477.60	—	775 902.27
Apotekervarer . .	—	272.46	272.46	—	217 620.53
Instrumenter og videnskabelige apparater	—	32.40	32.40	60.00	102 440.19
Metalkonstruktioner (bygninger etc.) .	—	—	—	36 364.80	395 560.12
Metaller	—	15.36	15.36	—	1 819 988.45
Glasvarer	—	12 960.00	12 960.00	—	1 149 724.29
	1 470.12	—	16 759.68	108 568.80	—

1900.

	Norge og Sverige.			Danmark.	Alle lande.
	Direkte indførsel.	Transit.	Ialt.		
	Frcs	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Fyrstikker . . .	30.00	—	30.00	28.80	21 502.95
Fødemidler: Konserver af kjød, fisk, grønsager, smør, ost o. s. v.	48.00	465.60	513.60	63 661.36	2 532 048.14
Mel, stivelse o. s. v.	—	12.00	12.00	—	552 966.55
Tørret fisk . . .	96.00	—	96.00	—	695 209 40
Krydderier, gjær o.s.v.	—	14.40	14.40	12.00	211 168.50
Øl	—	—	—	49.20	265 733.58

	Norge og Sverige.			Danmark.	Alle lande.
	Direkte indførsel.	Transit.	Ialt.		
	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Brændevine: Simple til tuskhandel — indtil 50 pct. alkoholgehalt	—	31.20	31.20	46.80	321 166.34
do. — over 50 pct. alkoholgehalt	—	—	—	—	271 318.63
Andre brændevine og likører	—	79.20	79.20	30.60	248 653.82
Forarbeidet træ og gjenstande af træ	—	—	—	20 832.00	306 384.04
Klæder og linnedtøi	204.00	6.00	210.06	96.00	1 500 804.29
Bomuldstøier, farvede	12.00	—	12.00	—	134 178.08
Isenkramvarer . . .	—	—	—	240.00	1 066 191.44
Kortevarer og parfumer	—	—	—	12.00	171 686.98
Kemiske produkter .	12.00	—	12.00	12 00	34 481.24
Bøger og papir . .	18 00	—	18.00	12 00	69 456.02
Tobak: Cigarer og cigaretter	36.00	8.40	44.40	492.00	109 464.11
Anden tobak . .	72.00	4.80	76.80	96.00	95 846.26
Kaffe	—	—	—	97.20	56 793.14
	528.00	—	1 149.60	85 717.96	—

1901.

	Norge og Sverige.			Danmark.	Alle lande.
	Direkte indførsel.	Transit.	Ialt.		
	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Fyrstikker	185.40	—	185.40	—	24 285.64
Fødemidler: Konserver af kjød, fisk, grønsager, smør, ost osv.	165.60	247.20	412.18	19 710.00	2 629 555.05
Krydderier, gjær osv.	—	51.00	51.00	—	255 449.43
Øl	—	204.00	204.00	—	334 651.77
Brændevine: Simple til tuskhandel — indtil 50 pct. alkoholgehalt	—	259.20	259.20	—	62 533.79
do. — over 50 pct.	—	—	—	—	108 101.07
Andre brændevine og likører . . .	—	—	—	—	162 721.40
Baade og joller . .	—	—	—	720.00	12 997.62
Leirmateriel . . .	27.60	—	27.60	—	102 994.04

	Norge og Sverige.			Danmark.	Alle lande.
	Direkte indførsel.	Transit.	Ialt.		
	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Klæder og linnedtøi .	356.40	—	356.40	—	1 303 213.02
Isenkramvarer . . .	375.60	—	375.60	—	1 024 930.90
Kortevarer og parfumer	14.40	—	14.40	—	166 139.92
Apotekervarer . . .	84.00	—	84.00	—	193 850.65
Farver, fernis og maler varer	78.00	—	78.00	—	78 934.01
Maskiner og maskindele	126.00	—	126.00	—	—
Møbler og bohave .	374.40	—	374.40	—	212 191.08
Metaller	66.00	—	66.00	—	1 215 193.78
Tobak: Cigarer og cigaretter	—	—	—	60.00	98.919.24
Anden tobak . . .	—	—	—	—	93 407.48
	1 853.40	—	2 614.80	20 490.00	—

Adelaide.

Tillæg til konsulens aarsberetning af 10de april 1902.

Ved værdierne i nedenstaaende opgaver, der er angivne i britiske pund sterling, forstaaes værdierne i Australien, d. v. s. et tillæg af ca. 10 pct. til nettoprisen i Europa.

Importen til Syd-Australien i aaret 1901:

	Fra Norge og Sverige. Værdi.	Fra andre lande. Værdi.
Melkeseparatorer	£ 1 654. 0. 0	£ 6 322. 0. 0
Klæder	„ 1. 0. 0	„ 245 467. 0. 0
Fyrstikker, sikkerheds-*)	„ 1 251. 10. 0	„ 5 720. 0. 0
Bliktøi	„ 1. 5. 0	„ 1 534. 0. 0
Trælast, bord: 6 215 575 superf. feet	„ 42 011. 0. 0	„ 73 426. 0. 0
— planker og battens: 3 529 loads	„ 13 576. 0. 0	„ 20 791. 0. 0
Ikke nærmere angivne artikler . .	„ 98. 5. 0	„ 94 110. 0. 0
Sum	£ 58 593. 0. 0	£ 447 370. 0. 0

Anm. Rubriken „Fra andre lande" omfatter ogsaa importen fra andre dele af de forenede australske kolonier.

*) Sikkerhedsfyrstikker fra Tyskland værdi £ 3 833. Sandsynligvis er en god del af disse fyrstikker oprindelig kommet fra Norge og Sverige.

Den samlede værdi af importen til Syd-Australien var i aaret 1900 £ 8 034 552, i aaret 1901 £ 7 371 588.

Den samlede værdi af exporten fra Syd-Australien var:

	Syd-Australiens produkter.	Alle andre landes produkter.	Sum.
1900:	£ 3 610 517	£ 4 418 640	£ 8 029 157
1901:	„ 4 216 601	„ 3 799 288	„ 8 015 889

Af nedenstaaende artikler exporteredes:

	1900.	1901.
Guld og sølv, uforarbeidet og i mynt . .	£ 796 983	£ 742 253
Korn og mel	„ 867 547	„ 1 331 235
Kobber	„ 372 250	„ 468 787
Sølverts etc.	„ 2 099 338	„ 1 762 328
Uld.	„ 1 312 008	„ 1 246 245

Ovenstaaende tal omfatter ikke handelen i Syd-Australiens „Nordterritorium". Importen til dette territorium i aaret 1901 har havt en værdi af £ 106 700. Exporten fra territoriet havde i samme tidsrum en værdi af £ 302 931.

Mexico.

Aarsberetning for fiskalaaret 1ste juli 1901—30te juni 1902 fra generalkonsul Josef Breier.

Den direkte import fra og export til Norge og Sverige udgjorde ifølge den officielle statistik:

	Import.		Export.	
	1900—1901.	1901—1902.	1900—1901.	1901—1902.
Norge . . .	$ 102 905.22	$ 79 056.00	Intet	Intet
Sverige . . .	„ 31 636.06	„ 47 956.77	Intet	Intet

Importen fra Norge viser saaledes en nedgang af $ 23 849.22; importen fra Sverige en forøgelse af $ 16 320.71.

Ingen export har i fiskalaaret fundet sted til Norge eller Sverige.

Importen til Mexico fra alle lande:

Aar.	Toldfrie artikler.	Toldpligtige artikler.	Sum.
1900—1901:	26 227 591.69	106 792 578.28	133 020 169.97
1901—1902:	32 411 731.16	115 189 257.72	147 600 988.88

altsaa en forøgelse for sidste aar af $ sølv 14 580 818.91

Skibsfarten i fiskalaaret sees af følgende tabel:

	Dampskibe.		Seilskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons varer.	Antal.	Tons varer.	Antal.	Tons varer.
Ankomne	5 700	1 235 254	3 820	246 257	9 520	1 481 511
Afgaaede	5 497	479 195	3 814	115 968	9 311	595 163
Sum	11 197	1 714 449	7 634	362 225	18 831	2 076 674

De vigtigste importartikler var:

	1900—1901.	1901—1902.
Maskiner	$ 9 531 653	$ 8 194 398
Jern og staal . . .	„ 8 103 217	„ 8 028 842
Vaaben og sprængstoffe	„ 1 512 766	„ 1 387 106
Kjøretøier	„ 1 446 737	„ 1 368 617
Lervarer, porcelæn etc.	„ 1 419 465	„ 1 254 875
Husgeraad	„ 590 758	„ 522 364
Drikkevarer	„ 2 788 919	„ 2 792 659
Kemikalier og droguer .	„ 2 585 319	„ 2 653 654
Papir, alle slags . . .	„ 2 215 619	„ 1 911 297
Hermetik	„ 299 571	„ 510 668
Raa bomuld	„ 2 006 927	„ 1 526 057
Bomuldsvarer	„ 5 502 195	„ 4 695 581
Uldvarer	„ 1 876 701	„ 1 781 522
Silkevarer	„ 1 283 055	„ 667 209

Exporten fra Mexico opgik i aaret 1900—1901 til $ 158 009 486 og i aaret 1901—1902 til $ 168 041 271, altsaa en forøgelse i aaret 1901—1902 af $ 10 031 785.

De fornemste exportartikler var:

	1900—1901.	1901—1902.
Guld . . Værdi guld	$ 8 955 535	$ 9 315 256
Sølv . . . — sølv	„ 72 420 784	„ 59 581 869
Kobbererts . — „	„ 110 215	„ 2 857 717
Kobber . . — „	„ 11 067 517	„ 10 381 026
Bly . . .	„ 5 066 645	„ 5 722 045
Marmor .	„ —	„ 98 550
Kul . .	„ 130 784	„ 14 823
Levende kvæg	„ 6 126 001	„ 4 977 185
Huder og skind, værdi mex.	„ 4 986 390	„ 6 454 629
Tømmer . . — „	„ 2 390 129	„ 1 708 770
Farvetræ . . — „	„ 1 427 187	„ 1 385 321
Viskelæder . . — „	„ 356 346	„ 324 192
„Chicle“ (tyggegummi) . . — „	„ 833 950	„ 1 231 045
„Ixtle“ (agavetrevler) . . — „	„ 1 594 553	„ 1 745 077

			1900—1901.		1901—1902.
„Henequen“ (sisal-trevler)	værdi mex.	$	16 402 316	$	29 209 515
„Zacaton“ (rodtrevler for børste-fabrikation)	—	„ „	1 511 179	„	1 516 709
Tobak . .	—	„ „	1 509 328	„	975 878
Ris . . .	—	„ „	—	„	131 715
Kaffe . . .	—	„ „	6 889 809	„	10 228 858
Vanille . .	—	„ „	534 684	„	859 353
Cayennepeber	—	„ „	—	„	105 667
Krydderier .	—	„ „	—	„	23 827
„Chic peas“	—	„ „	1 221 022	„	930 116
Bønner . .	—	„ „	—	„	554 775
Friske frugter	—	„ „	376 131	„	272 238

Sundhedsforanstaltninger. Havnen Veracruz er nu forsynet med et fuldstændigt kloaksystem, der i høi grad forbedrer byens sanitære forholde. Lignende sanitære arbeider er igang i Tampicos havn.

Grubedrift. Mexico staar nu først blandt nationerne i produktionen af sølv og som no. 5 i produktionen af guld.

Tobak. Den kommende høst anslaaes til ca. 10 000 000 kg. Den største del af høsten er allerede solgt til de Forenede Stater; en del er blevet kjøbt af agenter fra sydamerikanske tobakshandlere, der foretrækker de mexikanske blade for alle andre.

Høsten iaar har, hvad kvantitet angaar, kun været middels, men kvaliteten er god, og priserne stiller sig som følger i mexikanske sølvdollars: Dækblade $ 20.00—$ 30.00, „Fillers“ $ 4.00—$ 9.00, alt pr. 25 lbs.

Kaffe. Høsten iaar viser en nedgang af 20 pct. fra forrige aar, hvad kvantitet angaar. Prisen er steget med $ 2.50 pr. 100 lbs.

Sukker. Denne sæsons høst naaede 9 000 000 arrobas (à 25 lbs.), og prisen noteredes til $ 2.00—$ 2.25 pr. arroba, alt efter kvaliteten.

I den sidste del af aaret blev en sukkertrust dannet, der opkjøbte 80 pct. af forraadet og bragte prisen til at stige til $ 2.75 pr. arroba.

Som følge af prisfaldet paa sølv i London og New York steg vekselkursen til 280 pct. (nu er den 261 pct.) paa New York og i samme forhold paa London, Paris etc.

Prisen paa importerede varer steg fra 20 til 25 pct.

Batavia.

Aarsberetning for aaret 1901 fra konst. konsul R. E. Koopmans Stadnitski, dateret 15de december 1902.

Til Batavia ankom i aaret 1901 5 norske dampskibe dr. 5 973 tons og 4 norske seilskibe dr. 2 644 tons.

2 svenske dampskibe dr. 1 978 tons besøgte Batavia i aaret 1901.

Af samtlige nationers flag ankom til Batavia i aaret 1901 294 dampskibe dr. 596 689 tons og 14 seilskibe dr. 18 274 tons. Paa grund af formindskelsen i kaffe-, tobak- og koprahøsten maatte flere af rutebaadene til Holland gaa uden fuld ladning, og endel af dem maatte dirigeres andetsteds hen. Ialt beskjæftigede sukkerexporten ca. 350 000 dampskibs-registertons.

Fragter. Til Port Said og Delaware Breakwater f. o. varierede fragterne mellem 30 sh. og 28 sh. 9 d i begyndelsen af aaret og 25 sh. à 23 sh. 9 d senere paa aaret. Til Hongkong betaltes 35 à 40 $ pr. picul og til Australien 12 sh. 6 d à 15 sh. pr. ton.

Handel. Som tidligere foregik der ingen direkte samhandel mellem nederlandsk Indien og de forenede riger. Endel svensk jern kom i transit over Holland. Fyrstikker. Svenske fyrstikker af Jönköpings fabrikat er meget efterspurgte, dog erfares en skarp konkurrence fra Japan, hvorfra importen er i stigning. Tolden paa fyrstikker er nu fl. 0.70 pr. gross æsker (à 70 stikker), hvortil kommer en yderligere afgift af fl. 0.96 pr. gross. Papir. Importen af papir opgik i aaret 1901 til en værdi af ca. $1^1/_2$ mill. fl., overveiende af tysk fabrikat. Endel svensk papir kommer i transit over Tyskland. Sukkerproduktionen opgik i aaret 1901 til ca. $12^1/_2$ mill. piculs. Kaffe. Regjeringen høstede ca. 80 000 piculs Javakaffe og ca. 30 000 piculs Liberiakaffe; den private høst opgik til 175 000 piculs Javakaffe og ca. 118 000 piculs Liberiakaffe. Ris. Den samlede export androg til 35 000 tons, hvoraf 34 000 tons til Holland. The. Der exporteredes i aaret 1901 ca. 8 mill. kg., hvoraf til Holland $4^1/_2$ mill. kg. og til England ca. 3 mill. kg. Kinin. Exporten var 32 000 kg., hvoraf kun 9 000 kg. gik til Europa. Tobak. Exporten udgjorde i aaret 1901 ca. 24 mill. kg., der næsten udelukkende gik til Holland.

Indhold: **Adelaide** s. 44. — **Archangelsk** s. 1. — **Batavia** s. 48. — **Brazzaville (Kongo)** s. 40. — **Den brasilianske toldtarif m. v.** s. 35. — **Handelsforbindelsen mellem de forenede riger og Østerrige-Ungarn i aaret 1901** s. 36. — **Konstantinopel** s. 38. — **Mexico** s. 45. — **Moskva** s. 31. — **Norges vareomsætning med Frankrige i aaret 1901** s. 34. — **Paris** s. 29.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 2. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Lübeck.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul A. R. Landström, dateret 2den marts 1903.

Almindelig oversigt. Nogen forbedring i den almindelige afmattelsestilstand inden forretningslivet, som tog sin begyndelse for ca. $2^1/_2$ aar siden, kan ikke siges at være indtraadt under aaret 1902. Dog har Lübeck ikke i samme udstrækning som Tyskland i dets helhed merket ulemperne ved denne tilstand, der i almindelighed kan siges at være karakteriseret af mangel paa ordres og af trykkede priser. Vistnok har ogsaa her saavel paa handelens som paa industriens omraade stagnation, ja stundom ogsaa tilbagegang gjort sig merkbar. Men paa den anden side kan man paa mange omraader konstatere afgjorte fremskridt og fremforalt et energisk og forhaabningsfuldt arbeide mod det maal, uden hensyn til raadende vanskeligheder, at søge at udvide eller forøge byens næringskilder. Herom vidner en mængde dels paagaaende, dels planlagte foretagender, hvis kostbarhed kan tjene som maalestok for lübeckernes tro paa byens kommercielle fremtid. Saaledes fortsættes de bekostelige arbeider med færdigbyggelsen af Lübecks havn med uformindsket kraft. Uddybningen af seilrenden i Trave er nu afsluttet med det resultat, at fartøier af lige til 6 meters dybgaaende ved normal vandstand kan løbe ind til byens havn. For at bringe industrien til at trives her har man fore indrettelsen af et ordnet fabrikkvarter med billige og velbeliggende tomter langs Trave.

Skibsrederiet har ogsaa i aarets løb vist en utvetydig tendens til forøgelse, idet Lübecks handelsflaade, som ved tiden for forrige aarsberetnings afgivelse noteredes til 17 176 reg.-tons, i sidstforløbne november var akkurat dobbelt saa stor eller opgik til 34 474 reg.-tons. Med de dampskibe, som efter november 1902 yderligere er kommet til, allerede er bestilt eller er besluttet at skulle bestilles, kommer byens flaade i aaret 1903 til at beløbe sig til 44 dampskibe dr. 63 774 tons. En væsentlig del af denne tilvækst er dog at tilskrive det forhold, at rederifirmaet H. C. Horn i Schleswig har forlagt en del af sin rederivirksomhed hertil. En afgjort impuls kommer

*

byens handel til at faa ved realiseringen af den i aaret 1901 besluttede, men paa grund af visse hindrende omstændigheder endnu ikke paabegyndte ombygning af banegaarden og udlægning i sammenhæng dermed af et storartet spornet. Sluttelig og med al grund bygger man store fremtidsforhaabninger paa den udvikling, som kanaltrafiken, efter al menneskelig beregning, vil komme til lidt efter lidt, men sikkert, at være gjenstand for.

Handel. Angaaende distriktet forøvrigt henvises til vicekonsulernes nedenfor indtagne rapporter.

I almindelighed kan det siges, at vareomsætningen mellem de forenede riger og Lübeck har været livligere under aaret, end man paa forhaand havde vovet at antage; og ved sammenligning med aaret 1901 turde den i det store taget ikke være gaaet ned, om end sammenligningen paa grund af fluktuationer inden visse varegrupper iblandt kan falde ud til fordel for det foregaaende aar.

Norge. Den ubetydelige import fra Norge til Lübeck, som tog sin begyndelse gjennem og med indsættelsen af en af det søndenfjeldske selskabs dampere i traden Kristiania—Lübeck i aaret 1900, og som bestod af en mængde forskjelligartede artikler, saasom saltet sild, saltede og tørrede huder, maskinerier, klude, tran, feltspat m. m., ophørte allerede i aaret 1901 med inddragelsen af nævnte linje.

Aarets import indskrænker sig til svovlkis (5 000 decitons), bord og planker (1 570 decitons) og tjære (450 decitons). Angaaende exporten henvises til de nedenfor indtagne officielle toldlister*).

Sverige. Import. Inden gruppen trælast viser der sig en afgjort fremgang, hvad angaar „bjelker og spærrer“ samt „bord og planker“. Af førstnævnte indførtes fra Sverige i aaret 1902 106 794 decitons (mod 39 920 decitons i aaret 1901) og af de sidste 1 094 079 decitons (mod 1 021 627 decitons i aaret 1901). Anden trælast holdt sig paa omtrent samme niveau med 63 410 decitons (mod 62 320 decitons i aaret 1901). Indførselen af gadesten gik noget ned, til 97 613 decitons fra 105 176 decitons i aaret 1901 (i aaret 1900 opgik indførselen af denne artikel til ikke mindre end 265 916 decitons).

Importen af fyrstikker naaede med 13 427 decitons ikke fuldt op til foregaaende aars (15 058 decitons) og endnu mindre til aaret 1900 (17 228 decitons). Maskiner (separatorer) indførtes i vanlig mængde, 11 906 decitons, tyttebær 25 975 decitons (1901: 14 741 og 1900: 31 934 decitons), saltede huder 6 350 decitons (heraf indførtes lidet de 2 foregaaende aar). Fersk fisk viser en svimlende nedgang: 3 227 decitons mod 45 501 decitons i aaret 1901. Kalveskind indførtes derimod i noget større mængde, 5 960 decitons, end foregaaende aar. Af jernmalm indtraf blot en eneste ladning à 29 926 decitons mod 148 785 decitons i aaret 1901. Tjære og beg gjør et pludseligt sprang op til 13 171 decitons fra 2 586 decitons i aaret 1901 og 83 decitons i aaret 1900.

Udførselen til Sverige omfattede som sedvanligt en mangfoldighed af artikler og frembyder med hensyn paa fluktuation intet af mere speciel

*) Se side 60.

interesse. Foruden specerier og en mængde fabrikartikler, hvis kvantiteter ogsaa uanseet konjunkturerne veksler mere eller mindre, merkes en næsten fordoblet mængde poteter, 132 948 decitons. Af korn var exporten forsvindende liden, tilsammen 4 167 decitons mod 54 965 decitons i aaret 1901. Salt 50 272 decitons (= foregaaende aar), soda 22 795 decitons (= foregaaende aar). Stenkul viser en ubetydelig forøgelse, 100 332 decitons, uld 6 016 decitons (1901 : 4 092).

Totaludførselen fra Lübeck til Sverige i aaret 1902 opgaar til 856 334 decitons mod 676 756 decitons i aaret 1901. Den totale indførsel resp. 1 539 764 mod 1 643 125.

Trælastmarkedet. Lagerbeholdningerne fra aaret 1901 kunde ved aarets indgang siges at være normale og modsvare behovet. Da imidlertid den nye tilførsel, som følge af den langvarige vinter, indtraf 4 à 5 uger senere end vanligt, og det gamle lager for største delen var ryddet, fandtes straks et villigt marked, som paa grund af den af de nordiske exportører besluttede indskrænkning i produktionen straks kunde antage en fast karakter. Endskjønt vel de ugunstige økonomiske forhold i kul- og jerndistrikterne og i andre industricentre samt den almindelige toldpolitiske usikkerhedstilstand gjorde, at efterspørgselen maatte underkastes en vis indskrænkning, blev det dog nødvendigt at komplettere de udtømte forraad. Da hertil kom, at byggevirksomheden i de større byer atter begyndte at tiltage, kom efterspørgselen til at fortsætte ogsaa i løbet af sommeren og høsten, saa at en relativt ganske livlig omætning gjorde sig gjældende. Importen fordelte sig temmelig ligelig over hele skibsfartstiden og ansees for i nogen grad at overstige foregaaende aars. De forhaandenværende forraad turde, som følge af den livlige afsætning og de paany skjærpede fordringer fra exportørernes side, som gjorde, at høstafskibningerne blev mindre end vanligt, komme til at vise sig knappere end de nærmest foregaaende aar.

Hvad de særskilte artikler angaar, er at merke, at baade gran og furu i alle dimensioner var gjenstand for sterk efterspørgsel, saa at tillige afsætningen af de bedre furukvaliteter, som tidligere pleiede at være mindre livlig, nu viste sig tilfredsstillende. Dette beroede dog i væsentlig grad derpaa, at priserne paa pitch-pine og red-pine under sidste halvaar er steget høist betydelig. Forraadene heraf var ikke særdeles store, og efterspørgselen var livlig; dog formaaede ikke salgspriserne at hæve sig til zifre, som stod i rimeligt forhold til indkjøbspriserne i Amerika. De smaa kvantiteter, som indførtes, fandt dog, som sagt, let kjøbere og afsattes til nogenlunde tilfredsstillende priser. Importen af finske bjelker, spærrer og lægter var større end foregaaende aar, men kunde dog ikke dække behovet, især deleshed hvor det gjaldt større dimensioner. Priserne blev uforandrede. Svenske firhugne spærrer gav kun liden avance; heller ikke var forraadene heraf betydelige. Angaaende specificerede prisopgaver henvises til de nedenfor indtagne af vicekonsulerne afgivne indberetninger. Udsigterne for trælastforretningerne under den nærmest overskuelige fremtid er ikke de lyseste, men det er vel at haabe, at den nyantagne tyske toldtarifs bestemmelser, forsaavidt de angaar trælast, ikke er at anse som vedkommendes sidste ord i sagen.

Sten. Importen af denne artikel, hvoraf som altid den vigtigste del udgjordes af gadesten, har under aaret fortsat i omtrent samme om-

fang som under næstforegaaende aar. Behovet derfor kan vel ogsaa ansees som i regelen det samme aar til andet, om ogsaa anvendelsen af varen for praktiske øiemed bliver større det ene aar end det andet, alt efter konjunkturerne. Det slag, som den nye toldtarif retter mod denne artikel, vil vel komme til at virke paa det nærmeste som et importforbud. At indlade sig paa gisninger, om og i hvilken grad den fastsatte toldsats kan ryddes afveien eller bringes ned, og, i sidste tilfælde, hvilken virkning dette kan medføre for stenindustrien i Sverige for fremtiden, er naturligvis endnu fortidligt. Saa meget turde imidlertid kunne siges, at da nordisk gadesten for Nord-Tyskland maa ansees som en virkelig nødvendighedsartikel, kan den der baade som følge af sin overlegne kvalitet og sin relative prisbillighed ikke opveies af den sachsiske og schlesiske; og da den endvidere er nødvendig ikke blot for de forholdsvis rige byer, men ogsaa for de økonomisk mindre bæredygtige landkommuner, maa det vel ogsaa fra almindeligt tysk synspunkt betragtes som en fordel, at denne vare er at faa til rimelig pris, selv om de sydtyske stenindustridrivende skulde gaa glip af den af dem efterlængtede prisforhøielse. Skulde den ved den nye tarif i udsigt stillede toldafgift komme til en gang definitivt at tillempes, er det vel høist sandsynligt, at det almindelige kommunikationsvæsen vilde komme til at lide derved, thi der findes dog en grænse for kommunernes offervillighed i denne henseende, en grænse, som man i det længste turde nøle med at overskride for til og med at erholde et daarligere gadebrolægningsmateriale.

Jernmalm. Importen af svensk jernmalm til Tyskland, som i de sidste aar har været i uafbrudt stigende, er i aaret 1902 gaaet ikke ubetydeligt ned, hvilket har sin grund i de gjennemgaaende daarlige konjunkturer, som har været raadende for hele Central-Europas jernindustri. Importen over Lübeck har, uagtet den kontinentale malmimport for en stor del ligger i lübeckske hænder, blot opgaaet til ca. 3 000 tons og har saaledes været gjenstand for en høist betydelig nedgang. Da udsigterne for kommende aars malmforretninger endnu synes ugunstige, kommer ogsaa den svenske malmtrafik til at lide derunder, forsaavidt den ikke er baseret paa allerede sluttede kontrakter. Priserne har under aaret været noget høiere end i aaret 1901 og bevæget sig omkring M. 1.65 pr. 100 kg. cif her.

Tyttebær. De store forhaabninger, man før sæsonens begyndelse gjorde sig paa grund af de fra alle kanter lydende gunstige beretninger om blomstringens forløb, gik ikke i opfyldelse. Det usedvanlig fugtige veirlig udøvede en ufordelagtig indflydelse paa frugtdannelsen, de modne bær sloges for en stor del til marken, og hvad der høstedes, viste sig ikke at være prima vare. Især deleshed fra Vermland, som i regelen leverer den største kvantitet, var exporten meget ubetydelig; og fra mange steder inden denne provins, som under vanlige forholde producerer store mængder, ankom der slet ingen bær. Fra Småland, hvor tyttebærhøsten gjennem adskillige aar har været forholdsvis ringe, men hvor veirforholdene under aaret 1902 ikke har været fuldt saa ugunstige, var exporten mod formodning bedre, særlig i begyndelsen af sæsonen. Imidlertid blev totalexporten derfra, sammenlignet med forholdet nogle aar tilbage i tiden, i det hele taget ubetydelig. Følgen blev, at priserne, som til en begyndelse holdt sig paa normal høide, steg dag for dag og sluttelig naaede en høide, som man tidligere ikke skulde anseet for mulig. Her bar imidlertid ikke den ringe høst alene skylden.

Flere konservefabrikanter havde længe før sæsonens begyndelse sluttet kontrakt om store leverancer af indkogt vare for saaledes ved spekulation at skaffe sig en stor extra gevinst. Herunder tog de imidlertid ikke med i beregningen, at misvækst ogsaa med vildt voksende naturprodukter kan indtræffe; og ved forsøgene paa at forskaffe sig det nødvendige kvantum, hvorom udsendte agenter kappedes, var det naturligt, at priserne skulde stige enormt. Indførselen af tyttebær blev imidlertid, om end betydelig mindre end i aaret 1900, da den fra Sverige udgjorde 32 000 decitons, saa dog i sammenligning med aaret 1901 (fra Sverige 14 700 decit.), ingenlunde saa ubetydelig, som man havde kunnet vente. Efterspørgselen efter varen fra konsumenternes side og opkjøbernes konkurrence gjorde, at importen fra Sverige opdreves til ikke mindre end 27 425 decitons (fra Norge fandt ingen import sted i de to sidste aar).

Af nævnte forhold turde kunne drages den slutning, at tyttebær nu ved sin i konserveret form lige velsmagende som sunde beskaffenhed er blevet en nødvendighedsartikel, som den tyske almenhed ikke gjerne vil undvære. Med hensyn herpaa er det vel muligt, at den toldsats af M. 5.00 pr. deciton, som ifølge den nye toldsats kommer til at ramme denne vare, ikke kommer til at tilintetgjøre forretningerne i tyttebær paa Tyskland. Tager man hensyn til det forhold, at efterspørgselen endog med aarets høie tyttebærpris, som i gjennemsnit kan anslaaes til kr. 32 pr. 100 kg., var større end tilgangen, turde vel, under forudsætning af normal tilgang og noget reducerede priser, denne vare under vanlige forhold kunne taale en vistnok i og for sig urimelig høi, men dog for kjøberen overkommelig told af 15 à 20 pct. ad valorem; og da den skat, som saaledes udkræves af den konsumerende tyske almenhed, falder paa en artikel, som udstykkes i smaa kvantiteter og saaledes for individet kjendes mindre tung, er der grund til at haabe, at den for de nordiske lande ligesaa indbringende som let iverksættelige tyttebærexport ikke helt skal ophøre. At den dog særlig, da anden passende frugt i større mængde og tjenlig til surrogat forefindes inden landet, kommer til mærkbart at formindskes, maa vel antages for givet.

Skibsfarten. Den afmattelse, som karakteriserede forretningen i almindelighed, synes ikke at have gjort sig saa særdeles mærkbar med hensyn paa Lübecks skibsfart. Hvad angaar indlandsskibsfarten, kan til og med konstateres en vis fremgang, der dog i betydelig grad hemmedes ved vinterens tidlige indtræden. Udenrigstrafiken har, at dømme efter den ovenindtagne tabel, opnaaet det foregaaende aars omfang.

Elbe-Travekanalen. Trafiken aabnedes allerede den 17de januar, men frembød under vaaren kun ringe livlighed, særlig større kornafskibninger udeblev. Først under sommermaanederne begyndte gods at tilbyde sig i større mængde; tilstrømningen naaede sit kulminationspunkt i juli, for derefter at formindskes i august og september, da vandstanden i Elben var særdeles lav. Da trafiken i november atter begyndte at øge, indtraadte imidlertid vinteren pludselig med fuld strenghed, saa at Elbe-skibsfarten indstilledes den 21de november, hvorefter kanaltrafiken allerede den 4de december af samme grund maatte ophøre. I slutningen af december kunde dog en rende aabnes, saa at skibsfarten atter tog sin begyndelse. Kanaltrafiken paa Hamburg har tiltaget betydelig, hvortil de betydelige sukkertransporter i den sidste tid i væsentlig grad har bidraget, men da fragterne hele tiden var lave,

beroende paa overflod af pramtonnage, og da returfragter i blot ubetydelig grad tilbødes, blev resultatet utilfredsstillende. Lignende var forholdet med hensyn til trafiken til og fra Berlin. Godstrafiken paa ruten Lübeck—Magdeburg viste ret stor livlighed, men da kornforsendelserne udeblev, viser det endelige resultat formindskelse, sammenlignet med aaret 1901. Af samme aarsag blev totalsummen af skibningen paa Saaletrakten, om end noget større end foregaaende aars, ikke saa stor, som man havde kunnet vente paa grund af de store forsendelser derhen af bord under sidste halvdel af aaret. I det hele taget vil man dog finde nogen forøgelse i kanaltrafiken, sammenlignet med aaret 1901.

Den udenrigske skibsfart. Bortseet fra de trykkede konjunkturer i almindelighed, er det i særdeleshed mangelen paa tilførsel af korn fra Rusland og Østpreussen, som har hindret fremgangen i Lübecks skibsfart under aaret. Imidlertid har saavel de regelmæssige dampskibslinjer som seilskibsfarten i almindelighed givet ret tilfredsstillende resultater. Speditionsforretningerne med Sverige, Finland og Danmark gestaltede sig livligere end forrige aar. Derimod bevægede stykgodstrafiken paa Rusland sig inden meget beskedne grænser som følge af den krise, hvorunder den russiske industri led i aaret. For udfragter fra Lübeck spillede den stadig øgende tilstrømning fra Øvre Elben af massegods, saasom salt, kainit, gibs og lign., en væsentlig rolle.

Den totale skibsfart paa Lübeck (inkl. Travemünde og Schlutup) fremgaar af følgende tabel, som udviser de ankomne fartøier i aarene 1902 og 1901. Opgaverne er toldvæsenets.

	1902.		1901.	
Nationalitet.	Antal.	Drægtighed i kbm.[1]).	Antal.	Drægtighed i kbm.[1]).
Tyske	1 211	622 050	1 190	551 219
Svenske . . .	886	571 982	961	597 368
Danske	213	89 436	227	116 643
Russiske . . .	218	205 027	192	184 254
Norske . . .	16	19 426	43	43 977
Engelske . . .	7	18 263	12	18 716
Hollandske . .	5	3 196	8	1 451
Belgiske . . .	1	385	—	—
Sum	2 557	1 529 765	2 633	1 513 628

Den samlede tonnage viser saaledes en forøgelse af ca. 16 000 tons for aaret 1902.

*) 1 ton = 2,83 kbm.

Den norske skibsfarts fordeling paa distriktets havne i aaret 1902 fremgaar af følgende tabel:

Havn.	Seilskibe. Antal.	Seilskibe. Tons.	Dampskibe. Antal.	Dampskibe. Tons.	Tilsammen. Antal.	Tilsammen. Tons.
Lübeck . . .	9	3 785	7	3 077	16	6 862
Apenrade . . .	—	—	2	420	2	420
Cappeln . . .	—	—	—	—	—	—
Flensburg . . .	6	448	5	1 223	11	1 671
Hadersleben . .	3	190	1	528	4	718
Heiligenhafen . .	3	449	—	—	3	449
Holtenau . . .	—	—	2	885	2	885
Itzehoe	7	1 016	—	—	7	1 016
Kiel	6	2 112	10	4 962	16	7 074
Neustadt . . .	1	49	3	1 447	4	1 496
Rendsburg . . .	1	75	11	4 101	12	4 176
Rostock . . .	5	302	13	4 612	18	4 914
Schleswig . . .	—	—	—	—	—	—
Wyk	—	—	—	—	—	—
Wismar	3	163	4	2 578	7	2 741
Sum	44	8 589	58	23 833	102	32 422
mod i aaret 1901	54	10 258	82	38 785	136	49 043
„ - „ 1900	79	15 734	81	30 324	160	46 058
„ - „ 1899	50	11 657	61	20 889	111	32 546
„ - „ 1898	91	18 075	54	21 108	145	39 183

Nedenstaaende oversigt udviser forholdet mellem de forenede rigers skibsfart paa distriktet i aarene 1901 og 1902:

Norske fartøier.

	1901. Antal.	1901. Tons.	1902. Antal.	1902. Tons.	Forøgelse + Formindskelse ÷ Antal.	Forøgelse + Formindskelse ÷ Tons.
Ankomne fartøier med ladning .	128	46 861	93	30 931	÷ 35	÷ 15 930
I ballast . . .	8	2 182	9	1 491	+ 1	÷ 691
Sum	136	49 043	102	32 422	÷ 34	÷ 16 621
Afgaaede fartøier med ladning .	34	9 710	22	3 276	÷ 12	÷ 6 434
I ballast . . .	103	39 633	81	29 184	÷ 22	÷ 10 449
Sum	137	49 343	103	32 460	÷ 34	÷ 16 883

Svenske fartøier.

	1901.		1902.		Forøgelse + Formindskelse ÷	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Ankomne fartøier med ladning .	2 096	381 795	1 748	352 071	÷ 348	÷ 29 724
I ballast . . .	113	15 535	165	23 457	+ 52	+ 7 922
Sum	2 209	397 330	1 913	375 528	÷ 296	÷ 21 802
Afgaaede fartøier med ladning .	906	226 018	867	234 632	÷ 39	+ 8 614
I ballast . . .	1 328	176 045	1 022	133 077	÷ 306	÷ 42 968
Sum	2 234	402 063	1 889	367 709	÷ 345	÷ 34 354

Indseilede bruttofragter udgjorde for:

	1902.	1901.	1900.
Ankomne norske fartøier	kr. 379 556.00	578 152.00	718 199.00
Afgaaede „ —	„ 28 158.00	27 465.00	61 458.00
Ankomne svenske —	„ 2 042 044.90	2 451 678.00	2 871 698.00
Afgaaede „ —	„ 1 084 085.00	932 936.00	1 027 181.00

Som det fremgaar af ovenstaaende, udviser den norske og svenske skibsfart paa distriktet ogsaa i aaret 1902 nedgang. Tager man i betragtning den omstændighed, at zifrene for aaret 1900 var de høieste i en række af aar, udmerkede ved uafbrudt forøgelse, maa det medgives, at de forenede rigers skibsfart paa distriktet, tiltrods for de daarlige konjunkturer i almindelighed, har holdt sig ganske bra oppe. Nedgangen i norsk tonnage er vistnok relativt betydelig, men maa dog indtil videre blot kunne ansees som tilfældig, da jo den norske skibsfart paa distriktet endnu i aaret 1901 viste sig i fremadskridende, hvad tonnagen angaar.

Fragtmarkedet. Rederivirksomheden har i det forløbne aar været udsat for mange skuffede forhaabninger. Den hurtige tilvækst af verdens handelsflaade, den formindskede vareomsætning i verdenstrafiken som følge af den almindelige økonomiske nedgang samt den deraf foranledigede overflod paa fragtsøgende skibsrum paa alle fragtmarkedspladse samvirkede til at trykke de allerede ved aarets begyndelse lave skibsfragter ned til et endnu lavere niveau. Fremfor alt gjælder dette seilfartøierne, som under de foregaaende aar ikke uden fremgang paa visse omraader havde kunnet optage kampen med dampskibene, men nu saa sine fragtrater synke saa dybt, at gevinsten ofte blev lig nul.

Fragterne stillede sig for dampskibe saaledes: planker og/eller bord, første halvdel af aaret, fra Sundsvall 19½ à 20 rm., fra Hernösand 20 à 20½ rm.; under aarets sidste halvdel: Sundsvall 21 à 21½ rm., Hernösand 21½ à 22½ rm. Seilfartøier opnaaede pr. f. a. v. til ultimo juni fra Karlskrona rm. 15.00 à 15.50, Norrköping rm. 16.50 à 17.00, Gefle rm. 18.00,

Söderhamn, Hudiksvall og Sundsvall rm. 18.50 à 19.00, Hernösand rm. 19.50 à 20.00, Umeå og Skellefteå rm. 20.50 à 21.00. Efter ultimo juni opnaaedes gjennemgaaende rm. 1.50 à 2.00 mere pr. std. fra botniske havne. Smaalandsfragterne holdt sig paa samme punkt. I slutningen af september, oktober og november var der stor mangel paa ladning og opnaaedes ikke over rm. 20.00 fra Hernösand. Mangelen paa fragter havde sin grund i de forhøiede prisfordringer fra svensk side. For november—december befragtedes en del dampskibe, større baade, til gjennemgaaende lave rater fra Finland og Sverige.

Blandt fragtsatser forøvrigt merkes:

Fra Stockholm: for døre 11 rm. pr. 1 000 kg., tjære kr. 1.00 pr. tønde, staal, jern, jernrør og rujern kr. 4.00 à 6.50 pr. 1 000 kg., tørrede huder kr. 14.00 à 16.00., saltede do. kr. 8.00 à 10.00, renhuder kr. 24.00 à 28.00, jerntraad kr. 4.00 à 5.00, tyttebær kr. 12.00, maskiner kr. 15.00 à 25.00, separatorer kr. 12.50, klude kr. 8.00 à 10.00, verktøi, telefoner, petroleumskogeapparater kr. 30.00, alt pr. 1 000 kg. Fra Syd-Sverige betaltes for døre 11 à 13 rm. pr. 1 000 kg., fyrstikker kr. 1.00 pr. kasse, jern kr. 4.00 à 6.00 pr. 1 000 kg., stav 15 rm. pr. std., klude kr. 10.00 pr. 1 000 kg. Fra Strømstad fersk sild 1 rm. pr. kasse. Fra Göteborg, Varberg og Halmstad fersk sild kr. 1.50 pr. kasse, for saltet do. kr. 1.00 pr. tønde, for papir kr. 8.00, jern kr. 6,00 à 8.00, klude kr. 10.00, tyttebær kr. 15.00, saltede huder kr. 8.00, tørrede do. kr. 14.00 à 16.00, sten kr. 20.00, døre kr. 10.00 à 11.00, alt pr. 1 000 kg.: fyrstikker kr. 1.00 pr. kasse; fra Helsingborg, Landskrona og Malmö betaltes for fyrstikker kr. 5.00, tyttebær kr. 12.00, døre kr. 8.00 à 9.00 pr. 1 000 kg.; for kridt kr. 1 00 pr. fad, klude kr. 8.00 pr. 1 000 kg.

Udførselen, som, foruden den sedvanlige stykgodstrafik med rutebaadene, hovedsagelig udgjorde speditionsgods via Elbe—Trave-kanalen, artede sig temmelig livlig, og intet seilskib af middelsstørrelse var nødt til at forlade Lübeck i ballast. Man betalte for gjødningssalt til Helsingborg, Landskrona 3 rm., Falkenberg og Vestervik 4 rm., Kjøbenhavn, Halmstad, Ystad og Kalmar rm. 3.50, Norrköping, Hudiksvall 4 rm., Sundsvall rm. 4.25, salt til Norrköping 4 rm., hvede til Øresundshavnene rm. 3.50, Åhus rm. 3.50, Göteborg 4 rm., gibs til Kjøbenhavn 3 rm., Gustafsberg 5 rm., ler til Surte 4 rm., Norrköping rm. 4.50, kokes til Karlshamn rm. 3.50 à rm. 4.00, til Landskrona rm. 3.50, glaubersalt til Gefle og Oxelösund 4 rm. Potetesexporten var forholdsvis ikke stor, da Lübeck ikke formaaede at konkurrere med Wismar og Rostock. Her betaltes med seilskib til Sundsvall rm. 4.50, Sölvesborg rm. 3.50, Kjøbenhavn 4 rm.

Foranstaltninger til skibsfartens fremme. Fra gammel tid af er en mængde af de sjøulykker, som har indtruffet udenfor sydkysten af Laaland, blevet tilskrevet manglende fyrbelysning af Fehmarnbelt. Efterat den sydlige del af dette sund har faaet mangelen afhjulpet ved indrettelsen af et fyr paa Staberhuk, fremtraadte behovet for en lignende indretning i dets nordre del endnu mere trængende. Dette behov er i aarets løb blevet tilfredsstillet ved udlægning af et fyrskib paa Puttgardenriff.

Angaaende belysningen i Travefarvandet har denne hidindtil blot været at betragte som en provisorisk anordning og er mod erstatning af staten blevet besørget ved det herværende handelskammers forsorg. For

imidlertid at tilveiebringe en definitiv og fuldt tidsmæssig løsning af dette spørgsmaal har handelskammeret hos Lübecks senat gjort fremstilling i sagen; der er ogsaa grund til at haabe, at anordninger, svarende til nutidens krav, ikke altfor længe maa lade vente paa sig. Fra samme hold er der ogsaa taget initiativ til forbedring af Travemünde fyr, over hvis ringe lysvidde der længe har været klager at høre. Man kan paaregne senatets bistand.

Den 7de oktober aabnedes for skibsfarten paa Trave en ny seilled, som er udgravet ved Siems mellem Gothmund og Schlutup og tjener til betydelig lettelse for navigationen. Samtidig stængtes den ældre seilled, som har voldt megen vanskelighed, særlig for større fartøier, som følge af den store krumning i Travefloden der dannede. I sammenhæng hermed bekjendtgjordes officielt, at Traves uddybning nu var fremskredet saa langt, at fra og med nævnte dag fartøier med et dybgaaende af 6 meter kunde passere hele strækningen fra Travemünde til den saakaldte „Umschlagshafen" i Lübeck ved almindelig vandstand. Fartøier, som stikker dybere end 5.5 meter, maa dog indtil videre blot om dagen og med statsloods passere den nævnte strækning. Ved lav vandstand tilkommer det „Lootsenamt" i Travemünde og „Hafenamt" i Lübeck at afgjøre, hvorvidt i hvert enkelt tilfælde et fartøi kan faa passere eller ikke.

Losse- og lasteplads for sten i Lübecks havn. I betragtning af, at en ikke ubetydelig import af al slags granit finder sted til Lübeck, gjorde handelskammeret, for end yderligere at forøge denne trafik, hos vedkommende statsmyndighed fremstilling om indrettelse af en offentlig losse- og lasteplads, saaledes beliggende, at den kunde anløbes direkte af saavel sjøgaaende fartøier som skibe i indenlandsfart. Dette maal var for Lübeck saa meget mere eftertragtelsesværdigt, som det var egnet ikke blot til at tilføre Elbe—Trave-kanalen en vigtig fragt, men ogsaa til at drage hen til Lübecks havn den nordiske flaade af mindre fartøier, som hovedsagelig sysselsatte sig med fragtning af sten. Forhandlingerne har i aarets løb ledet til det resultat, at en lagerplads for sten nu er blevet indrettet paa halvøen Wall. En del af denne lagerplads er bestemt til mod fast aarsleie at aabnes for importørerne af nordisk sten. Den øvrige del disponeres af handelskammeret for almindelig afbenyttelse.

Kommunikationer. Aarets vigtigste begivenhed i denne henseende er aabningen af jernbanen Lübeck—Schlutup. Herved har dette sidstnævnte sted, der er bekjendt ved den store fiskerøgerivirksomhed, som drives der, faaet et længe næret og ivrig udtalt ønske opfyldt. Nævnte industri kommer naturligvis herved til at faa yderligere opsving, hvilket allerede har gjort sig merkbart; og særlig turde pladsen blive en taknemlig kunde for sild fra den svenske vestkyst, saa ofte saadan tilbydes. Temmelig store kvantiteter af denne vare blev nu ved aarsskiftet losset dersteds.

Udsigterne til istandbringelse af en kanal mellem Kielerhafen og Elben med anvendelse af Elbe—Travekanalen er i aarets løb traadt nærmere, idet byen Kiel hos ministeren for de offentlige arbeider har gjort fremstilling om de forberedende nivelleringsarbeider og stillet de for øiemedet nødvendige pengemidler til forføining.

Keiser Wilhelm-kanalen. Ifølge tilnærmelsesvise beregninger (den officielle statistik er opgjort for regnskabsaaret 1ste april 1901—31te marts 1902) udgjorde kanaltrafiken:

	Antal fartøier.	Netto-tonnage.	Oppe-børsel.
1902	30 200	4 400 000	2 160 000
1901*)	29 470	4 198 754	2 075 644
1900	29 571	4 282 258	2 133 156
1899	26 524	3 451 273	1 787 399
1898	25 224	3 009 011	1 534 970
1897	21 904	2 345 849	1 198 811

Trafiken befinder sig altsaa, fraseet en mindre væsentlig tilbagegang i aaret 1901, i stadig fremadskridende. Særlig fortjener at paapeges, at fartøisgruppen pramme under regnskabsaaret forøgedes med et antal af 448 og en drægtighed af 85 014 tons eller, udtrykt i procent, med resp. 25.74 pct. og 32 pct. Gjennemsnitsstørrelsen af samtlige dampfartøier (exkl. den tyske marines fartøier), som trafikerede kanalen under sidste regnskabsaar, udgjorde 272.13 reg.-tons, for dampfartøier, som blot passerede kanalen („Durchgangsverkehr"), 370.79 reg.-tons; seilfartøiernes resp. 33.40 og 41.75 reg.-tons; prammes og skuders resp. 161.75 og 307.00 reg.-tons. Fordelingen af samtlige trafikerende fartøier paa de forskjellige flag betegnes ved følgende procenttal, af hvilke det første angiver fartøiernes antal og det sidste drægtigheden: tyske 85.41 og 62.11; belgiske 0.10 og 0.36; britiske 1.54 og 7.57; danske 4.00 og 9.16; franske 0.04 og 0.22; nederlandske 3.56 og 5.69; norske 1.13 (foreg. aar 1.40) og 4.05 (f. a. 5.35); svenske 3.31 (f. a. 3.41) og 6.20 (f. a. 6.67); russiske 0.76 og 3.53; andre 0.15 og 1.11. Trafiken til og fra svenske havne er under sidste regnskabsaar forøget med 63 fartøier og 25 000 reg.-tons netto, trafiken til og fra norske havne er gaaet ned med 49 fartøier dr. 1 837 tons. Hvad de enkelte fragt-artikler angaar, viser jern en meget betydelig forøgelse med 127 fartøier og 72 776 reg.-tons og stykgods med 118 fartøier og 87 872 tons, hvorimod trafiken med kul, trælast og korn viser en formindskelse med resp. 32, 275 og 271 fartøier dr. resp. 13 603, 122 979 og 51 450 tons.

Kjødmangel. Den utilstrækkelige tilførsel af ferskt kjød og deraf foraarsaget forhøielse i prisen har overalt i Tyskland og ikke mindst i Lübeck fremkaldt ønsket om de tyske havnes aabning for udenlandsk kvæg i den udstrækning, som lod sig forene med iagttagelse af den almene sundheds fordringer. Fremfor alt henvises der til nødvendigheden af atter at tillade indførselen af svin fra de skandinaviske riger, hvilket ansees at være den hensigtsmæssigste udvei i særdeleshed for arbeidsklassen, der mest lider under den nuværende abnorme tilstand og kun med største vanskelighed ser sig istand til af og til at skaffe sig kjødspise.

---

*) De i forrige aarsberetning angivne zifre var, af samme aarsag som nu i beretningen for aaret 1902, blot omtrentlige.

De ved aarets udgang for Lübeck gjældende indførselsforbud og indskrænkninger med hensyn til ind- og gjennemførsel af kreaturer og dele deraf fremgaar af følgende bestemmelser:

Indførsel af levende hornkvæg er forbudt fra Rusland, Nederlandene, Sverige og Norge, England, Irland og Amerika; af levende svin fra Nederlandene, Danmark, Sverige, Norge, Storbritannien og Irland; af ferskt kjød af storfæ fra Rusland, Belgien og Amerika; ind- og gjennemførsel af ferskt svinekjød fra Rusland, Danmark, Sverige og Norge; alle slags tilvirkninger af svinekjød (med undtagelse af helkogt svinekjød og smeltet svinefedt) fra Rusland; ind- og gjennemførsel af levende faar fra Rusland og Nederlandene samt af ferskt faarekjød fra Rusland, Rumænien, Bulgarien og Serbien.

Hertil kommer andre specielle indskrænkninger i kjødimporten, saasom forbud mod at indføre kjød i konserveboxer, med borsyre eller lignende konserveringsmidler eller farvestoffe behandlet kjød ligesom ogsaa dele af dyr, der har reageret ved tuberkulinindsprøitning.

Konsulatexpeditioner m. m. Antallet af indgaaende skrivelser udgjorde 1 500 mod 1 666 i aaret 1901. Af disse angik omkr. 500 norsk- og svensk-fødte, inden distriktet boende personers undersaatlige forhold; 115 skrivelser omfattede forespørgsler om faktiske forhold, exportører eller importører paa pladsen samt begjæring om udførelse af kommissioner inden distriktet.

Af sjømænd er gjennem generalkonsulatet hjemsendt: skibbrudne 8 svenske og 3 nordmænd, nødlidende 51 svenske og 1 nordmand samt af andre nødlidende norske og svenske undersaatter et antal af respektive 1 og 23.

Noget opsparet hyrebeløb er ikke blevet indbetalt for hjemsendelse.

Fem rømningstilfælde af svenske sjømænd fra svenske fartøier er i aarets løb blevet anmeldt.

Et svensk og to norske fartøier har i aaret lidt skibbrud i distriktets farvande.

Indførselen til Lübeck fra Norge i aaret 1902.

Bord og planker	decitons	1 570
Svovlkis	—	5 000
Tjære	—	450

Udførselen fra Lübeck til Norge i aaret 1902.

Asfalt	decitons	29	Bøger og tryksager .	decitons	11
Blod	„	90	Cigarer	„	11
Blyvarer	„	13	Cigaretter	„	12
Bogtrykkertyper . .	„	11	Dextrin	„	24
Bomuldsvarer . . .	„	58	Filt og filtvarer . .	„	24
Børstenbindervarer .	„	14	Flusspat	„	1 000

Frø og planter	decitons	163
Gibs	„	15
Glas og glasvarer	„	93
Gryn m. m.	„	909
Gummi og gummivarer	„	31
Jern i stænger	„	20
Jern, -traad	„	55
„ forarbeidet	„	1 351
Jordarter	„	3 555
Kaffe	„	43
Kemikalier og droger	„	32
Konserver	„	33
Koste	„	28
Lervarer	„	10
Linvarer	„	48
Læder	„	41
Maskiner	„	170
Metaller	„	79
Metalvarer	decitons	127
Mel	„	57
Ost	„	268
Pap, tag-, tagfilt	„	114
Papir	„	77
Papirvarer	„	43
Porcellæn	„	11
Poteter	„	45
Stenkul	„	603
Telegrafkabler	„	11
Trækul	„	32
Trævarer	„	47
Taugverk	„	39
Uld, -affald	„	67
Uldvarer	„	37
Vin	„	26
Erter	„	39

Indførselen fra Sverige til Lübeck i aaret 1902.

Affald (undtagen klude)	decitons	5 345
Ansjos	„	20
Bark til garverier	„	77
Benkul	„	459
Bly og blyvarer	„	82
Bomuld og bomuldsvarer	„	139
Bøger og plancheverker	„	250
Cement	„	103
Diverse varer	„	95
Fisk, fersk	„	3 227
„ røget og saltet (undt. sild)	„	84
Sydfrugter	„	60
Frø og planter	„	26
Feltspat	„	9 656
Farvestoffe m. m.	„	90
Glasvarer	„	64
Gummigaloger, nye	„	62
Gummivarer	„	79
Harpiks	„	91
Horn af kreaturer	„	726
Huder, saltede	„	6 350
Haar (tagl)	„	668
Heste	stkr.	34
Instrumenter	decitons	61
Ister	„	23
Jordarter	decitons	467
Jern, ru-	„	11 470
„ -plader og -blik	„	368
„ stang-	„	39 614
„ baand- og traad-	„	20 181
„ forarbeidet	„	6 764
Kaffe	„	327
Kemikalier og droger	„	336
Klæder og pyntegjenstande	„	14
Kobber i barrer og skrab	„	616
„ -blik og bearbeidet	„	114
„ -traad	„	19
Kurvmagerarbeider	„	1 054
Kortevarer	„	39
Kridt, slemmet	„	12 546
Krebs, røget og saltet	„	249
Kjød, røget og saltet	„	328
Lervarer	„	16
Tyttebær	„	25 975
Lin- og jutevarer	„	83
Klude	„	1 983
Læder og lædervarer	„	57
Malme	„	29 926
Manufakturvarer	„	146
Maskiner	„	11 906

Matter, flettede . .	decitons	13	Torvkul	decitons	651
Metaller og metalvarer	„	203	Tran	„	22
Møbler og effekter .	„	325	Trælast, bjælker og spærrer . .	„	106 794
Oljer, diverse . . .	„	112	„ bord og planker . .	„	1 094 079
Ost	„	4	„ lang- og rundvirke .	„	1 020
Pap og paparbeider .	„	616	„ ved . . .	„	11 215
Papir og papirvarer .	„	1 799	„ fyrstikker uden tændsats . . .	„	3 220
Pelsverk	„	17	„ andre slags	„	63 410
Porcelæn og fajance .	„	691	Trækul	„	148
Prøver	„	96	Træmasse	„	331
Ris	„	3 124	Have- og fodervækster	„	10
Sild, saltet	„	140	Tøndestav	„	6 430
Skind, kalve-, ren-, faar- og gjede- m. m.	„	6 377	Sæbe	„	4
Slag, guld- og sølv-	„	133	Taugverk	„	5
Korn og bælgfrugter, alle slags	„	558	Fyrstikker	„	13 427
Spirituosa	„	145	Uldaffald	„	48
Sten, gade-, kant- m. m.	„	97 613	Ure med tilbehør . .	„	5
„ mursten . . .	„	4 525	Voks	„	34
„ ildfast	„	909	Voksdug	„	5
„ slibe- m. m. . .	„	2 853	Vildt	„	65
Tarme	„	414	Vitriol	„	49
Telegraf- og telefon-apparater	„	1 684	Uldne varer	„	55
Tjære og beg . . .	„	13 171	Zink og zinkvarer . .	„	41
Tobak og fabrikata deraf	„	38			

Totalindførselen til Lübeck fra Sverige i aaret 1902 opgik til 1 539 764 decitons mod 1 643 125 decitons i aaret 1901 og 1 873 366 decitons i aaret 1900.

Apenrade.

Havnen besøgtes af 55 svenske fartøier (51 seil- og 4 dampskibe) samt 3 norske fartøier (2 dampskibe og 1 seilskib).

Med svenske dampskibe indførtes 698 kbm. bord, 863 tons kul og 8 800 centner solsikkekager; med norske dampskibe 882 tons kul; med svenske seilskibe 8 440 kbm. bord, 4 285 kbm. bjælker og spærrer samt 284 kbm. planker. Et svensk seilskib ankom i ballast. 50 fartøier afgik i ballast. Et svensk fartøi afgik med 56 tons havre til Göteborg.

Priserne paa trælast holdt sig under første halvdel af aaret paa samme niveau som under foregaaende aar. Under sidste halvdel steg de adskillig.

Fragterne var omtrent de samme som foregaaende aar.

Skibsfarten var i begyndelsen af aaret ikke hemmet af is. I december var den derimod som følge af sterk islægning besværlig for seilfartøier.

I aarets løb paamønstredes paa svenske fartøier 5 mand og paa norske fartøier 1 mand, samt afmønstredes fra svenske fartøier 13 mand. En udenlandsk sjømand er anført som rømling.

Flensburg.

Til havnen ankom i aarets løb 152 svenske fartøier (136 seil- og 16 dampskibe) dr. tilsammen 14 202 netto reg.-tons og en bruttofragtindtægt af kr. 131 338.00. Disse zifre er resp. 2 fartøier, 1 863 tons og kr. 28 670.00 lavere end foregaaende aars. Den forholdsvis store tilbagegang i fragtbeløbet beror hovedsagelig paa de i almindelighed lave fragter i aaret 1902.

Størstedelen af de ankomne fartøier kom fra Sverige, hvorfra der ankom 86 med trælast, 45 med granit og teglsten samt 1 med jern. Fra Norge ankom blot 1 seilfartøi med trælast.

Fragterne var, uagtet de nordlige havne aabnedes temmelig sent, forholdsvis lave, og Østersjøfarten kunde, heraf at dømme, ikke give nogen synderlig fortjeneste. I fragt for hertil ankomne ladninger betaltes:

For trælast fra Nedre Kalix mk. 22.50 pr. stand. og kr. 4.50 pr. 31 1/2 kbf.; fra Skellefteå kr. 4.60 à kr. 5.00 pr. 31 1/2 kbf.; fra Örnsköldsvik mk. 20.50 à 22.50 pr. std.; fra Hernösand mk. 19.00 à 24.50 pr. std.; fra Sundsvall mk. 24.00; fra Hudiksvall mk. 21.50 à 22.00; fra Söderhamn mk. 21.00 pr. std.; fra Karlstad mk. 22.00 à 23.00 pr. std. og 16 pf. pr. kbf; fra Vesterås mk. 21.00; fra Norrköping mk. 19.50; fra Vestervik mk. 17.00 à 23.50; fra Slite mk. 23.00 pr. std.; fra Figeholm 9 1/2 à 10 øre; fra Oskarshamn 9 à 11 øre; fra Pataholm 10 øre; fra Kalmar 8 à 11 øre; fra Bergqvara 9 1/2 à 10 øre; fra Halmstad 9 à 10 øre pr. kbf. og fra Karlskrona mk. 16.00 pr. std.; for jern fra Vesterås kr. 6.00 pr. ton; for lægter fra Kalmar 9 øre pr. kbf.; for ved fra Pataholm kr. 6.00 pr. favn; for granit mk. 3.50 à mk. 5.00 pr. ton; for teglsten fra mk. 3.25 til mk. 5.00 pr. ton.

Fra Norge betaltes for trælast mk. 17.50 pr. std.; fra Finland for trælast mk. 21.50 à mk. 23.00 pr. std.; for træmasse mk. 13.00 pr. ton.

Fra tyske Østersjøhavne for sleepers 30 à 33 pf. pr. std.; for cement mk. 5.00 pr. ton; for korn mk. 3.50 à mk. 4.00 pr. ton og mk. 8.00 pr. 2 500 kg. + 3 pct.; for rug mk. 15.00 pr. 2 500 kg.

Fra Rusland for sleepers 30 pf. pr. std., for rug mk. 7.50 pr. ton og mk. 11.00 pr. 2 000 kg.; for byg mk. 12.44 pr. 2 000 kg.

Fra Englands østkyst for salt 4 sh. 6 d; for kul 5 sh. pr. ton.

Den norske skibsfart viste en betydelig nedgang mod aaret 1901 og udgjordes af 5 dampskibe og 6 seilskibe dr. tilsammen 1 671 reg.-tons og en samlet bruttofragt af kr. 19 916. Fragterne udgjorde fra Norge for træmasse mk. 9.50 pr. ton; for trælast mk. 17.50 à 24.00 pr. std.; fra Sverige for trælast fra Kalmar 9 øre pr. kbf.; fra Gefle mk.

21.00 pr. std.; fra Englands østkyst for salt 5 sh. 6 d à 5 sh. 9 d; for jern 7 sh. 6 d; for kul 5 sh. 4½ d à 5 sh. 6 d pr. ton.

Til Norge afgik 2 dampskibe, til Sverige 1 dampskib og 1 seilskib, de andre til Tyskland, alle i ballast, deraf 2 seilfartøier til Ekensund for at laste mursten.

Det i aaret hvilende tryk paa fragtmarkedet synes ikke at vise nogen tendens til bedring for det kommende aar, idet tilgangen paa fragter ikke paa langt nær svarer til det store antal fragtsøgende fartøier. De fragter, som tilbydes, bevæger sig paa et saadant niveau, at løbende omkostninger ikke kan dækkes; og en yderligere nedgang kan blot have til følge, at rederierne foretrækker at lægge op sine fartøier for at holde dem igang med sikkert tab.

Trælastforretningerne antog ingen livligere karakter i aaret. Priserne, som i begyndelsen af aaret var meget fordelagtige for svenske og norske producenter, gik vistnok noget ned ud paa vaarsiden, særlig hvad angaar smalere dimensioner, 4 à 6″ bord, men steg atter ved senvaarssalget, og priserne ved slutningen af aaret var omtrent de samme som i begyndelsen. En vedholdende mangel paa ukantede bord og planker af sydsvensk vare var meget merkbar, og efterspørgselen efter denne artikel var større end tilgangen.

Prisnoteringerne var i gjennemsnit: fra Kalmar, Oskarshamn etc. frit leveret (cif.) her:

For ukantede furubord:

12′×1¼″ 1ma kval.	13″—14″, 12″, 11″, 10″, 9″ — 8″ M. 1.50 pr. kbf.	— Mk. 1.25	6″—7″ bredde Mk. 7.50 pr. tylvt usorteret, mk. 9.75 for 1ma, mk. 6.75 for 2da kval.

14′×1″ 10 pf. mere pr. kbf.

For ukantede og kantede furuplanker:

9″ og bredere mk. 1.60 pr. kbf. for 1ma, 25 pct. mindre for 2da kvalitet.
8″ - „ „ 1.35 —„— —„—
7″ - „ „ 1.30 —„— —„—

For kantede furubord:

7″ mk. 1.05, 6″ mk. 1.00, 5″ mk. 0.85, 4½″ mk. 0.80, 4″ mk. 0.75 pr. kbf.

For spærrer:

4/4″ à 6/7″ 60 à 62 pf., 7/7″ 65 à 70 pf., 8/8″ 80 à 85 pf. pr. kbf.

Fra Söderhamns, Sundsvalls, Hernösands etc. distr. fob.

For furu og gran: 9″ mk. 225.00, 8″ mk. 165.00, 7″ mk. 150.00, 6″ mk. 135.00 à 145.00, 5″ mk. 105.00 à 125.00, 4½″ mk. 100.00 à 110.00, 4″ mk. 90.00 à 100.00 pr. Petersburger stand. à 165 kbf.

Fra Skellefteå, Piteå og Luleå var priserne noget lave, men differencen udjævnedes ved den høiere fragt fra disse pladse.

For spærrer fra sidstnævnte distrikter betaltes, furu og gran, 4/4″ à 6/6″ 36 à 39 pf., 6/7″ à 7/7“ 43 à 44 pf. pr. kbf. fob.

De billigere priser, som erholdtes fra Finland, i særdeleshed af mindre afskibere, var ikke uden indflydelse paa afsætningen fra Sverige.

Paa svenske fartøier paamønstredes 16 og afmønstredes 9 mand.

Hadersleben.

Til havnen ankom med ladning fra Sverige 40 svenske seilfartøier dr. 3 634 tons og et svensk dampskib dr. 429 tons; fra udlandet 7 svenske dampskibe dr. 1 638 tons og 7 svenske seilskibe dr. 895 tons; i ballast et seilskib dr. 70 tons. Af norske fartøier ankom med ladning fra udlandet 3 seilskibe dr. 190 tons og et dampskib dr. 528 tons.

Af de svenske fartøier afgik til Sverige med ladning 2 seilskibe, i ballast 37 seilskibe og 3 dampskibe; til udlandet i ballast 8 seilskibe og 5 dampskibe. Af de norske fartøier afgik et seil- og et dampskib til Norge i ballast, 2 seilskibe til udlandet i ballast.

Heiligenhafen.

Til Havnen ankom 10 svenske samt 3 norske fartøier.

Til nogen videre beretning foreligger ikke stof, da handel og skibsfart bevægede sig inden de vanlige grænser.

Holtenau.

Hertil ankom i aaret 1 svensk dampskib dr. 868 tons, 2 norske dampskibe dr. 885 tons samt 13 svenske seilskibe dr. 1 082 tons eller tilsammen 16 fartøier dr. 2 835 tons, mod 17 fartøier dr. 1 236 tons i aaret 1901. Af fartøierne kom 10 fra Sverige, 6 fra andre lande, samt afgik til Sverige 10 og til udlandet 6. 15 med ladning ankomne fartøier optjente i fragt 25 201 kroner. Med de 10 fra Sverige ankomne fartøier indførtes 1 132 kbm. bord, 764 kbm. spærrer og 700 tons gadesten. 3 sjømænd blev paamønstrede og 1 afmønstret i skibsfartsperioden.

Itzehoe.

Ankomne svenske seilskibe udgjorde 17, norske 7.

Den norske og svenske skibsfartstrafik har i aaret været noget mindre end det foregaaende aar. Derimod har indførselen fra de forenede riger paa fremmede fartøier øget. Som følge af sammenslutningen mellem de

nordiske sagbrugsdrivende og den derpaa grundede indskrænkning i produktionen steg priserne 20 à 25 pct. Fragterne holdt sig uafbrudt lave og synes ogsaa at skulle komme til at holde sig paa samme standpunkt under aaret 1903. Paa grund heraf begynder man nu her og der paany at bygge træfartøier, ligesom man ogsaa begynder stadig mere og mere at besørge transporten fra Sverige, Norge og Finland ved større pramme, som bugseres.

Kiel

besøgtes i aaret 1902 af 244 svenske seilskibe dr. 22 733 tons og 105 dampskibe dr. 21 739 tons (mod 384 seilskibe dr. 29 536 tons og 90 dampskibe dr. 23 083 tons i aaret 1901).

Af de nævnte fartøier ankom fra Sverige 54 dr. 10 830 tons med stykgods, 1 dr. 308 tons med fisk, 94 dr. 13 314 tons med trælast, 100 dr. 4 833 tons med sten, 2 dr. 90 tons med ved, 1 dr. 18 tons med kridt, 4 dr. 264 tons i ballast; fra Norge 2 dr. 185 tons i ballast; fra Tyskland 12 dr. 1 081 tons med trælast, 3 dr. 108 tons med cement, 1 dr. 29 tons med malt, 1 dr. 34 tons med sten, 1 dr. 32 tons med byg, 58 dr. 10 278 tons i ballast; fra Finland 11 dr. 1 960 tons med trælast; fra Danmark 2 dr. 93 tons med sten; fra Storbritannien 2 dr. 1 015 tons med kul.

Skibsfarten mellem Sverige og Kiel med svenske fartøier viser, i sammenligning med foregaaende aar, en betydelig tilbagegang, hvilket er at tilskrive byggearbeiderstreiken under vaaren og sommeren. Vistnok indtraadte, efter streikens afslutning, i længere tid en ret livlig virksomhed, men det tabte kunde dog ikke indhentes, i særdeleshed da vinteren indtraadte meget tidlig.

Den hovedsagelige import fra Sverige udgjordes af følgende artikler:

Bygningsvirke . .	38 422 kbm.	Saltet fisk	124 956 kg.
Bygningsmaterialier	710 000 kg.	Tyttebær . . .	286 327 „
Gadesten	12 598 455 „	Trælast	1 271 799 „
Teglsten	1 943 110 „	Papir og papirmasse	13 375 „
Cement . . .	485 034 „	Sten, bearbeidet . .	16 720 „
Fersk fisk . . .	300 880 „	Kreaturfoder . . .	20 025 „

Den norske skibsfart. Kiel besøgtes af 6 norske seilfartøier dr. 2 112 tons og 10 dampskibe dr. 4 962 tons, eller tilsammen 16 fartøier dr. 7 074 tons (mod 28 fartøier dr. 11 763 tons i aaret 1901).

Af de nævnte fartøier kom fra Sverige med gadesten 1 dr. 38 tons; fra Amerika med trælast 2 dr. 1 908 tons; fra Tyskland med trælast 2 dr. 128 tons, i ballast 1 dr. 38 tons; fra Storbritannien med kul 10 dr. 4 962 tons. Til Norge udførtes 30 000 kg. poteter. Nogen indførsel fra Norge fandt ikke sted.

Fiskemarkedet. Oversigten over fiskehandelen med Sverige i aaret 1902 frembyder desværre et lidet glædeligt billede. Importen af de hovedsagelig forekommende fiskesorter sild, aal, brisling og makrel har, endog i sammenligning med forrige aars usedvanlig daarlige hovedresultat, fremvist større nedgang, end tilfældet har været paa mange aar. Under 1ste halvaar savnedes enhver tilførsel, og først i september kom de første temmelig faatallige

ladninger af svensk garnsild. Ligeledes var importen af notsild, som vanlig har pleiet at indkomme i store kvantiteter frem i november, betydelig mindre end tidligere. Fra fiskerøgeriernes side var den svenske sild hele sæsonen gjenstand for ringe opmerksomhed; heller ikke kunde den i kvalitativ henseende taale sammenligning med den engelske sild. Paa grund af den billige pris fandt den for den største del anvendelse i marineringsfabriker, til stegning o. lign. Til røgning kunde notsilden ikke anvendes, da den for det meste var for tør og mager. Derimod var den engelske sild næsten uden undtagelse fed og vakker og havde derfor altid fortrinnet. Tilførselen af brisling var høist ubetydelig, og da man under den egentlige fisketid havde usedvanlig godt fiske i egne vand, var det ogsaa naturligt, at man ikke interesserede sig meget for udenlandsk vare. Importen af fersk aal, som i de sidste aar har tiltaget betydelig, gik under aaret meget tilbage og beløb sig knapt til $^1/_{10}$ af foregaaende aars. Paa samme maade var forholdet med makrel.

Hvad der ytredes om den svenske fiskeimport i aarets første halvdel, gjælder, hvad Norge angaar, for hele aaret.

Gjennemsnitspriserne stillede sig som følger: svensk garnsild mk. 20 à 25 pr. kasse à 4 kbf., indeholdende omkr. 24 snes, notsild mk. 12 à 20 pr. kasse à 4 kbf., indeholdende omkr. 40 snes, brisling mk. 10 à 20 pr. $^1/_2$ kasse (2 kbf.), aal 90 pf. pr. pund (75 pf. forrige aar), makrel 40 à 50 pf. pr. st.

Trælastmarkedet. De stigende konjunkturer fortsatte lige til aarets slutning, da priserne paa samtlige varesorter naaede en usedvanlig høide. I særdeleshed paa gran var tilgangen knap og efterspørgselen fremdeles sterk. Nogen forskjel i prisfordringerne fra de svenske sagbrug i Hernösands- og Sundsvallstrakten paa den ene og fra Finland paa den anden side kan der ikke blive tale om, da den finske vare ved korrektere bearbeidning og konservering mere og mere vinder bifald, ja en del finske afskiberes vare, i særdeleshed gran, er her gjenstand for saadan efterspørgsel, at den delvis betinger høiere pris end den svenske. Af følgende tabel erfares prisfluktuationerne paa usorterede furu- og granbord fra aarets begyndelse til dets slutning:

	Furu.		Gran:	
	Sverige.	Finland.	Sverige.	Finland.
4″	100—110	95—105	100—110	95—110
4½″	110—120	105—110	105—120	100—120
5″	115—130	110—120	115—130	110—130
5½″	125—140	115—130	120—140	115—140
6″	140—155	130—150	130—150	125—151
7″	150—165	140—165	135—155	130—155
8″	160—175	155—175	140—160	135—160
9″	220—240	200—240	175—180	175—185

Tilhugne spærrer fra Raumo fandt afsætning og holdt sig hele aaret paa samme høide. 4 à 6″ □ spærrer betaltes til aarets slutning med 63 pf. cif.

Skellefteå- og Piteå-spærrer, som begyndte med 40 pf., steg videre til 48 pf. og sluttede med 45 pf. pr. kbf. fob.

Fra Memel var anbudene talrige, men varen mindre god, dog formaaede ogsaa her priserne at lokke til indgaaelse af kontrakter.

**

For $^3/_4$" ukantede bord i bredder til 5", som paa vaaren endnu var at faa til 72—75 pf. pr. kbf. cif. Kiel, betaltes om høsten lige til 85 pf.

Dimensionsvirke fra Königsberg og Danzig steg som følge af knap tilgang, i særdeleshed furu, saa at priserne gik op fra mk. 42 til 50 à 52 pr. kbm. for vanlige dimensioner. Pitch-pine-bord fulgte priserne paa svensk vare, og „floorings" steg fra £ 12. 10. 0 til £ 14. 0. 0, 6" „saps" fra £ 9. 10. 0 til £ 12. 5. 0.

Sagede bjælker steg fra 55 sh. 5 d til 59 sh. 5 d for 35 kbf. i gjennemsnit.

Fragterne holdt sig hele aaret paa et ganske lavt niveau, som det fremgaar af nedenstaaende opgaver:

	Dampskibe.		Seilskibe.	
	f. a. v. juni.	juli—nov.	f. a. v. juni.	juli—nov.
Karlskrona . . . } Kalmar . . . . }	mk. 19/21	mk. 20	mk. 15/16	mk. 15/16
Vestervik . . .	„ 20/21	„ 20/21	„ 17	„ 17/18
Gefle	„ 21/22	„ 21	„ 18/19	„ 19/20
Söderhamn . . . } Sundsvall . . . }	„ 22	„ 22	„ 19/20	„ 20/21
Hernösand . . .	„ 22/23	„ 23/24	„ 19/20	„ 21/23
Skellefteå . . .	„ 23/24	„ 23/25	„ 21/22	„ 23/25
Haparanda . . .	„ 25/26	„ 25	„ 23/24	„ 25/27
Viborg	„ 23/24	„ 23/24	„ 21/22	„ 22/23
Kotka	„ 22/23	„ 22/23	„ 21	„ 21/22
Lappvik	„ 21/22	„ 21	„ 18/19	„ 19/20
Räfsö	„ 21/22	„ 21/22	„ 19	„ 19/21
Memel	—	—	„ 17/18	„ 19/20
Jakobstad . . .	„ 23/24	„ 22/23	„ 21/22	„ 22/23

Paa svenske skibe			paamønstredes	29	svenske sjømænd,	4	norske og	22	udlændinge.	
„	—	—	afmønstredes	88	„	—	8	„	„	9	—
„	norske	—	paamønstredes	2	„	—	1	„	„	7	—
„	—	—	afmønstredes	4	„	—	7	„	„	1	—

2 udlændinge rømte fra svenske fartøier.

Havnevæsenet. Kaiforholdene i Kiel undergaar for nærværende en større omdannelse. Den nu under omhygning værende del af dampskibsbryggerne lige til „Fischerlager" skal snart aabnes for trafiken; og med den nærmest dertil stødende strækning ved „Innerhafen" skal der derefter fortsættes. Vanskelighederne med pladsen, der allerede nu har gjort sig temmelig sterkt gjældende, endskjønt man har søgt paa enhver maade at anvende kaipladsen, vil komme til at fremstaa i endnu høiere grad under den gjennem de nærmeste aar vedvarende byggeperiode, da trafiken stadig er i tiltagende. Nødvendigheden af at forskaffe yderligere kaistrækninger, hvor saadanne kan komme istand, bliver derfor stadig mere og mere paatrængende. Vedkommende saavel myndigheder som forretningskredse har her en baade vigtig og arbeidskrævende opgave at fylde.

Neustadt.

44 svenske og 4 norske fartøier ankom i aaret 1902 til havnen.

Trælastforretningerne ligesom ogsaa udførselen af hvede til Sverige har havt omtrent samme omfang som under foregaaende aar.

Importen af kul har tiltaget, men besørges hovedsagelig af tyske fartøier.

Rendsburg.

Til havnen ankom af svenske fartøier 5 dampskibe og 43 seilskibe dr. resp. 3 430 og 5 493 tons og af norske fartøier 11 dampskibe og 1 seilskib dr. resp. 4 101 og 75 tons. Den samlede bruttofragt udgjorde for de svenske skibe kr. 65 902.00 og for de norske kr. 30 923.00. Foruden de med svenske og norske skibe ifølge skibslisterne indførte ladninger af, som sedvanlig, trælast og sten, ankom med 20 udenlandske fartøier følgende varekvantiteter fra Sverige, nemlig 13 484 tylvter bord, 792 tons granit, 394 tons mursten og 42 tons ildfast sten. Med fremmede fartøier udførtes til Sverige 2 962 tons superfosfat, 115 tons svovlkis, 2 116 tons koks samt til Norge 115 tons superfosfat.

I sammenligning med aaret 1901 er de svenske fartøiers tonnage steget ganske betydelig; de norske fartøier holder sig omtrent ved de samme zifre som foregaaende aar.

For de med ladning til Rendsburg ankommende fartøier er forholdene væsentlig gunstigere end før, idet de Schleswig-holsteinske koks-verker i Rade nær Rendsburg siden mai maaned sidstl. har havt igang sin fabrikation af kokes, stenkulstjære m. m., og som følge deraf mange fartøier, i stedet for som før at nødes til at afgaa i ballast, nu er istand til at tage koks i retur til svenske og russiske havne.

Fragterne var hele aaret meget trykkede. Under vaaren og sommeren betaltes fra Hernösand mk. 19 à 20 pr. std. bord,

„ Sundsvall „ 18½ à 19 „ „ —

„ Skellefteå distr. kr. 4.00 pr. 31½ kbf. spærrer.

Først frem paa høsten betaltes 3 à 4 mk. mere i fragt pr. std. Som følge af skibsfartens sene aabning i Sverige kunde mange fartøier blot gjøre 3 reiser (istedetfor 4), hvorfor rederiernes fortjeneste ikke turde være bleven stor.

Trælastpriserne ab Norge, Sverige, der under sommeren 1901 havde naaet sit laveste punkt, har senere befundet sig i stadigt stigende; der betaltes:

I Januar 1902.	Høsten 1902.
Fra Hernösands distrikt.	
Usorteret furu.	Usorteret furu.
1 × 5″ mk. 105 pr. std. fob.	1 × 5″ mk. 115 pr. std. fob.
1 × 6″ „ 130 „ „ „	1 × 6″ „ 140 „ „ „

I januar 1902.					Høsten 1902.				
Fra Hernösands distrikt.									
Usorteret gran.					Usorteret gran..				
1 × 4″	mk.	90	pr.	std. fob.	1 × 4″	mk.	100	pr.	std. fob.
1 × 4½″	„	100	„	„ „	1 × 4½″	„	115	„	„ „
1 × 5″	„	110	„	„ „	1 × 5″	„	120	„	„ „
1 × 6″	„	130	„	„ „	1 × 6″	„	140	„	„ „

fra Gefle, Söderhamns og Sundsvalls distr. 2½ à 5 mk. høiere; fra Skellefteå og Haparanda distr. 2½ à 5 mk. lavere; fra Skellefteå og Piteå distr. betingede firhugne furu- og granspærrer i januar 4/4″—6/6″ mk. 39 à 40 pr. kbf. fob., om høsten 41 à 44 mk. pr. kbf. fob.; fra Oskarshamns distr.: 6 alen ukantede „Wahl"-bord 9″ og bredere mk. 1.50 pr. kbf. 1a sort med 25 pct. rabat for 2a cif. leverede i Rendsburg.

Da de svenske exportører har besluttet endnu mere at indskrænke sin produktion, og et i væsentlig grad mindre kvantum følgelig kommer til at udskibes, forlanges nu pr. aaret 1903 mk. 15 à mk. 20 høiere pris pr. std. end i aaret 1902.

I anledning af den stadig mere og mere formindskede produktion af sydsvenske sorterede bord 9″ og bredere, maa nu kunder hersteds fylde sine behov fra Øst-Preussen. Da byggevirksomheden var ret tilfredsstillende, viste behovet af nordisk trælast sig normalt. Imidlertid optræder Finland stadig mere og mere som konkurrent overfor de svenske exportører.

Angaaende aarets høst maa følgende meddeles. Hvede og rug viste en frodig vækst, men det vedholdende regn under indhøstningstiden, der drog ud til langt paa aaret, voldte stor skade og gjorde, at kvaliteten blev mindre værdifuld. Kvantiteten blev vistnok stor og af udseende god, men ikke tør og lidet skikket til bagning. For at fremstille et anvendeligt mel er det derfor nødvendigt til den indenlandske hvede at tilsætte udenlandsk vare. Paa grund af den lave pris, rugen betinger, anvendes den af landmændene i stor mængde til foder. Hveden udføres i store kvantiteter. Bedre blev resultatet af sommersæden. Havren har vistnok faaet en mørk farve ved regnet, men blev dog sluttelig temmelig vel indbjerget. Kvaliteten blev, ligesom byggets, næsten middelsgod. Boghveden blev langt bedre, end man havde ventet af dens udseende paa marken, men man havde ikke iaar besaaet noget stort areal dermed. Den første høhøst var ret god, den anden derimod havde lidt af regnet. Høstresultatet kan i gjennemsnit betragtes som ret tilfredsstillende. Halmen er ganske rigelig og derfor ogsaa billig.

Rostock.

Den svenske skibsfart og handel. Til havnen ankom i aaret tilsammen 162 svenske fartøier dr. 17 683 tons (aaret 1901: 125 fartøier dr. 14 599 tons), hvoraf med ladning fra Sverige 121 fartøier dr. 11 956 tons, fra Norge 2 dr. 84 tons og fra andre lande 8 dr. 1 817 tons, i ballast fra Sverige 16 dr. 1 726 tons og fra andre lande 15 dr. 2 100 tons. Af svenske fartøier afgik med ladning til Sverige 43 fartøier dr. 4 374 tons, til Norge 6 do. dr. 984 tons og til andre lande 14 do. dr. 952 tons; i ballast: til Sverige 92 fartøier dr. 9 872 tons, til Norge 1 do. dr. 425 tons og til andre lande

5 do. dr. 732 tons. Af de med ladning hertil ankomne 131 fartøier indseiledes en fragt af kr. 121 538 (modsvarende sum i aaret 1901: kr. 98 273). For de 63 med ladning afgaaede svenske fartøier udgjorde fragtbeløbet kr. 51 326.

Importen udgjorde med svenske fartøier fra Sverige 12 461 kbm. bord og planker, 5 485 do. spærrer og bjælker, 23 ladninger granitblokke, 16 do. gade- og kantsten, 3 077 st. slibestene, 1 ladning kalksten, 1 do. skuresten, 150 st. brynestene samt 600 hektoliter Gotlandskalk; fra andre lande 1 ladning kul, 2 do. jordnødkager, 1 do. sleepers. Med fremmede fartøier indførtes fra Sverige 4 ladninger bord, 52 do. kalksten, 5 do. mursten, 23 do. flintesten, 5 do. granitblokke, 2 do. tjære og 1 do. spærrer og bjælker.

Totalimporten af trælast fra Sverige udgjorde i aaret 1902: 13 514 kbm. (aaret 1901: 12 883 kbm.) bord og planker, 6 009 (aaret 1901: 2 508) kbm. spærrer og bjælker.

Med svenske fartøier udførtes til Sverige 8 ladninger hvede, 11 do. rug, 24 do. poteter; til andre lande: 5 ladninger havre, 3 do. rug, 4 do. med resp. hvede, hvidbeder, poteter og „scagliol"; med fremmede fartøier til Sverige 35 ladninger rug, 16 do. hvede, 14 do. havre, 1 do. scagliol, 5 do. poteter, 4 do. mursten, 5 do. jernskrab, 1 do. smørolje.

Desuden lossedes, ifølge meddelt, dog ikke fuldt officiel opgave, i Warnemünde af svenske fartøier fra Sverige 66 ladninger granit, 3 do. bord, 1 do. spærrer; af fremmede fartøier fra Sverige 21 ladninger granit, 6 do. med flintesten. Den betydelige import af granit foranledigedes af de store havnebygninger for dampfærgeforbindelsen Warnemünde—Gjedser.

Trælastmarkedet. Svensk trælast betingede følgende priser: Furu, 7″ „sagfaldende", ved aarets begyndelse mk. 140, i midten af aaret mk. 145, i slutten mk. 150; for gran resp. mk. 125, mk. 140 og mk. 145, alt pr. Petersburger std. à 165 kbf. eng. maal fob. indlastningshavn.

Tilhugget bygningsvirke betingede:

Spærrer	fra det nordlige Sverige	36	à	38	pf.	pr.	eng.	kbf.
Bjælker	„ „ — —	55	à	60	„	„	„	„
Spærrer	„ Syd-Sverige			65	„	„	„	„
Bjælker	„ —	80	à	85	„	„	„	„

cif. leverede i Rostock.

Saakaldte Kalmarbord, 12′ $1^1/_4$″, betaltes med mk. 22.50 pr. tylvt, frit i Rostock, ufortoldet, med sedvanlige forhøielser eller rabat efter kvaliteterne.

12 mand paamønstredes og 15 afmønstredes fra svenske fartøier.

Den norske skibsfart og handel. Følgende antal norske fartøier ankom i aaret: med ladning fra Norge 6 dr. 970 tons, fra Sverige 3 dr. 267 tons, fra andre lande 6 dr. 3 303 tons; i ballast fra andre lande 3 dr. 374 tons. Tilsammen 18 fartøier dr. 4 914 tons mod 12 fartøier dr. 5 461 tons i aaret 1901. Af nævnte fartøier afgik med ladning til Norge 1 dr. 74 tons, til Sverige 5 dr. 382 tons, til andre lande 5 dr. 1 396 tons; i ballast til Norge 2 dr. 826 tons, til Sverige 2 dr. 971 tons og til andre lande 3 dr. 1 265 tons.

Den indseilede fragt for de med ladning hertil ankomne 15 norske fartøier udgjorde tilsammen kr. 48 852.00; for de med ladning afgaaede 11 norske fartøier opgik fragten til kr. 17 335.00.

Fra Norge indførtes med 6 norske fartøier 7 052 hl. sild (mod 1 745 hl. i aaret 1901) og 1 ladning granit; med 2 svenske fartøier 1 ladning granit og 323 fade tjære. Til Norge udførtes med 1 norsk fartøi 1 ladning rug, med svenske fartøier 6 ladninger rug samt med fremmede fartøier 2 ladninger mel og 3 do. rug.

Fra andre lande indførtes med 6 norske fartøier 6 ladninger kul; til andre lande udførtes med norske fartøier 2 ladninger havre og 2 do. sild.

Gjentagne klager over manglende belysning i havnen har ledet til, at denne ulempe i aaret er bleven afhjulpet.

Et handelskammer for Mecklenburg er i aarets løb kommet istand.

Byggearbeiderne for dampfærgen Warnemünde—Gjedser paaskyndes ivrigt, og det antages, at denne forbindelse kan aabnes den 1ste oktober førstkommende.

Udførselen sjøværts fra Rostock af agerbrugsprodukter udgjordes af: havre 15 200 tons, rug 17 400 tons, hvede 6 300 tons, byg 650 tons og oljefrugter 3 100 tons.

Aktieselskabet „Neptun" i Rostock sysselsatte under hele aaret 1 530 arbeidere, og fuldførte bygningen af 8 dampskibe med omkr. 23 000 tons. For aaret 1903 var ved udgangen af februar maaned 11 fartøier dr. 37 050 tons kontraherede. Værftet agter ogsaa at bygge en stor flydedok med 6 000 tons bæreevne for at kunne dokke ogsaa de store dampfærger og andre større fartøier.

Fisket. Dette bliver paa Østersjøkysten daarligere for hvert aar, hvorfor tilgangen paa fisk ikke dækkede behovet. Særlig var efterspørgselen efter sild og hornfisk stor og mangelen paa aal merkbar, beroende paa den kolde sommer. Fra Danmark indførtes i aaret 1902 omkr. 11 000 ctr. sild, 7 800 ctr. aal, 2 400 ctr. hornfisk og 1 200 ctr. torsk.

Norsk fedsild. Om end konjunkturerne for norsk fedsild — hvad der er en glæde at konstatere — i aaret 1902 artede sig noget gunstigere end i de nærmest foregaaende aar, kunde dog handelen dermed ikke paa langt nær udvikle sig til tidligere aars livlighed og omfang. Aarsagerne hertil er at søge i den for sent indtraadte sommer, fremdeles i de for vort marked for smaa og uhensigtsmæssige merker samt endelig i de altfor høie priser. Ogsaa i det forløbne aar gav de betydelig tidligere paabegyndte tyske og hollandske sommerfiskerier rigelig erstatning for den utilstrækkelige norske vare. Konkurrencen, særlig fra den tyske sild, blev saa meget vanskeligere for forretningen i norsk sild, som den tyske fedsild forrige aar viste sig at være ikke alene, som vanligt, af passende størrelse, men ogsaa af særdeles god beskaffenhed. Da ogsaa priserne paa den tyske fedsild stillede sig væsentlig billigere end den norske, saa kunde det ikke undgaaes, at næsten al interesse atter vendte sig til den tyske sild til stort afbræk for den norske.

Den allerede ved tidligere leiligheder paaviste mangel ved den norske sild, nemlig upaalidelig sortering og utilfredsstillende pakning, gjorde sig ogsaa i høi grad gjældende i aaret 1902 og kunde blot yderligere bidrage til at ødelægge forretningerne.

Omendskjønt den norske fedsildimport for størstedelen kunde gaa for sig direkte pr. dampskib, saa blev den dog, som allerede nævnt, betydelig mindre

end den har været under denne artikels blomstringsperiode. Derimod opnaaede forretningerne i tysk vare, hvoraf importeredes 15 000 tdr., den største udstrækning, som er konstateret siden det tyske fedsildfiskes begyndelse.

Forretningerne i hollandsk sild var ikke af saa stor betydning, men dreiede sig dog omkring 4 à 5 000 tdr. Derimod laa handelen med skotsk sild aldeles nede. Importen deraf opgik til blot ca. 1 000 tdr.

De usedvanlig rige resultater, som det skotske og det hollandske fiske indhøstede, og som for alle deri interesserede indbragte rigelig gevinst, er almindelig bekjendte. Ogsaa det tyske fiske kunde glæde sig ved en særdeles god fangst, 250 à 300 000 tdr. mod omkring 100 000 tdr. før i tiden.

Priserne for norsk fedsild stillede sig som følger:

I begyndelsen af aaret: KKK mk. 36.00, KK mk. 34.00, K mk. 33.00, M/K mk. 26.00.

I midten af aaret: KKK mk. 35.00, KK mk. 33.00, K mk. 32.00, M/K mk. 26.00.

I slutningen af aaret: KKK mk. 36.00, KK mk. 35.00, K mk. 33.00, M/K mk. 28.00.

Schleswig.

Havnen besøgtes i aaret 1902 af 14 svenske seilfartøier dr. 1 330 tons.

Fra Sverige indførtes 1 767 tons bygningsvirke, 57 tons kantsten til trottoirer, 127 tons mursten; fra Norge 76 tons bygningsvirke. Med fartøier af anden nationalitet indførtes fra Finland 296 tons bygningsvirke; fra tyske Østersjøhavne 168 tons do.; fra Bornholm 35 tons mursten.

Indførselen sjøværts af bygningsvirke var i aaret 1902 mindre end foregaaende aar, medens endel indførtes indirekte over Flensburg. Behovet var endnu mindre end i aaret 1901 som følge af matheden i handel og industri og deraf foraarsaget mangel paa foretagsomhed. Størstedelen kom imidlertid fra Sverige.

Pitch-pine-trælast kom til endnu større anvendelse end i aaret 1901.

Ogsaa af gadesten og mursten var behovet mindre end i aaret 1901.

Wismar.

Importen fra Sverige i aaret 1902 med 166 svenske fartøier bestod af planker og bord 50 898 kbm., bjælker og spærrer 6 609 kbm., brændt kalk 2 854 hl., granit, stene og blokke, 3 115 000 kg. og med fremmede fartøier planker og bord 6 329 kbm., granit, stene og blokke, 2 025 000 kg., mursten 230 000 kg.

Fra Norge indførtes med et norsk fartøi 80 000 kg. granit og med 3 fremmede fartøier 325 000 kg. do.

Exporten til Sverige skeede dels med 66 svenske fartøier, indehavende ladning af hvede 2 595 000 kg., rug 250 000 kg., raps 100 000 kg.,

poteter 5 053 000 kg., salt 4 194 000 kg., saltsyre 1 159 damejeanner, teglsten 4 000 stkr., dels med et norsk fartøi med ladning af 60 000 kg. salt, dels med 23 fremmede fartøier, der indehavde hvede 1 365 000 kg., rug 70 000 kg, havre 110 000 kg., raps 70 000 kg., poteter 480 000 kg., salt 850 000 kg., feltspat 70 000 kg.

Til Norge afgik et svensk fartøi med 450 000 kg. hvede.

Af de angivne zifre fremgaar, at trafiken i Wismars havn ogsaa i aaret 1902 har været ret livlig, omend importen fra Sverige af hovedartiklen, nemlig planker og bord, ikke fik samme omfang som foregaaende aar. Indførselen af granitblokke derimod har tiltaget betydelig. Exporten til Sverige viser forøgelse, særlig hvad angaar hvede og poteter.

Nedgangen i importen af nævnte trælastartikler har vel sin grund deri, at priserne havde naaet en høide, som tvang importørerne til at vende sig til andre produktionslande. Saaledes toges meget trælast fra Memel og Königsberg, hvilket ikke før har været tilfældet.

Prisstigning paa svensk vare synes, at dømme efter offerterne for aaret 1903, endnu at ville fortsætte.

Landbruget har i aaret lidt meget af det ugunstige veirlig; og da under indhøstningstiden blot faa dage gik fri for regn, er en betydelig del af grøden blevet indbjerget i vaad og undermaals stand. Ogsaa hvidbeterne har lidt skade, derved at rødderne, paa grund af den allerede i november indtraadte sterke frost, paa nogle steder ikke kunde optages, men tildels maatte blive staaende i jorden. Kulden havde dog ingen indflydelse paa skibsfarten, da herværende dampskibe kunde holde seilreden aaben, saaat tillige seilskibe med en ubetydelig assistance kunde tage sig frem.

Nogen is-import fra de skandinaviske lande turde ikke komme til at finde sted dette aar, da bryggerierne og andre konsumenter allerede har havt anledning til at forsyne sig med god is i tilstrækkelig mængde.

Priserne for svensk trælast stillede sig som følger:

Usorterede planker og bord fra strækningen Gefle—Sundsvall og nordligere havne:

	Furu.	Gran.
For 9″ bredde . .	mk. 220 à 230.00	mk. 170 à 180
„ 8″ — . .	„ 155 à 185.00	„ 138 à 160
„ 7″ — . .	„ 150 à 172.50	„ 130 à 152
„ 6″ — . .	„ 135 á 160.00	„ 125 à 150
„ 5½″ — . .	„ 125 à 140.50	„ 115 à 145
„ 5″ — . .	„ 115 à 135.50	„ 105 à 132
„ 4½″ — . .	„ 100 à 125.00	„ 100 à 120
„ 4″ — . .	„ 95 à 115.00	„ 95 à 115

Ordinære smale kvinta bord — furu- og gran-mixta, kostede:

1 × 3½″ à 4½″ br. mk. 65 à 90. Kortere bord paa 6 à 8 fods længde ⅓ billigere. Alle priser gjælder pr. std. fob.

For bygningsvirke, nemlig firhugne bjælker og spærrer fra Skellefteå og Piteå distrikter, furu og gran mixta, betaltes for 4/4″—6/6″ tykkelse 40 à 50 pf.; for 6/7″—7/7″ 45 à 50 pf.; for 7/8″—8/8″ 55 à 60 pf. Kortere længder under 18 fod ⅓ billigere, alt pr. kbf. fob. Tykkere og længre bygningsvirke tages her fra Sydsverige, hovedsagelig Kalmar, Oskarshamn og Halmstad, og

kostede $^4/_4$"—$^6/_6$" tykkelse 60 à 65 pf.; $^6/_7$"—$^7/_7$" 68 à 80 pf.; $^7/_8$"—$^8/_8$" 83 à 85 pf. pr. kbf. fob., uden rabat for korte længder.

Den her paa stedet meget kurante artikel „planker og bord" hentes hovedsagelig fra Oskarshamn og Vestervik i længder fra 12 à 15 fod. Priserne var for 1ma 9—12" bredde mk. 1.55 à mk. 1.60, 8" mk. 1.30 à mk. 1.35 pr. kbf.; 2da 25 pct. billigere.

Smalere ordinære bord, nemlig 12 fods $^6/_7$" bredde kostede pr. tylvt mk. 7.50 à mk. 8.00; 14 fods bord $^1/_6$ høiere pris. Alt leveret frit her paa stedet.

Fragterne holdt sig fremdeles paa samme lave standpunkt og har forandret sig lidet siden foregaaende aar. For ladning af bygningsvirke betaltes fra Skellefteå og Piteå distrikt kr. 4.00 à 4.50 pr. $31^1/_2$ kbf., for planker og bord fra Gefle og havne nordover pr. seilskib mk. 20.00 à 21.50, pr. dampskib mk. 23.00 à 24.00 pr. std.

Paa- og afmønstringer. Paa svenske skibe paamønstredes under aaret 76 mand, hvoraf 38 svensker og en nordmand, samt afmønstredes 155 mand, hvoraf 125 svensker og 30 udlændinge.

Paa norske skibe forekom blot 2 paamønstringer.

Som rømlinge fra svenske skibe er anmeldt 2 udenlandske sjømænd.

Svenske firmaer inden distriktet (norske findes ikke). Fortegnelsen herover har for aaret følgende udseende: (Se side 76).

Generalkonsulatets adresse er fremdeles Mengstrasse 30, og nogen forandring i de derunder hørende vicekonsulaters adresser har heller ikke i aarets løb fundet sted.

Den officielle kontortid for generalkonsulatet er kl. 9—2, men har embedslokalet altid været aabent for almenheden i yderligere flere timer daglig.

Svenske firmaer inden distriktet (norske findes ikke). Fortegnelsen herover har for aaret følgende udseende:

Firmaets Navn.	Aar, da grundet.	Interessenternes navn.	Nationalitet.	Specialitet.
Lübeck:				
Carl von Freidenfelt . .	1888	Carl von Freidenfelt	Svensk.	Lager af punsch fra J. Cederlund & Sønner, Stockholm.
C. M. Hallbäck & Sønner . .	1890	Fhv. kons. Joh. Hallbäck	Do.	Speditionsforretning.
Ohlsson, M. & O. . .	1879	M. & O. Ohlsson	Do.	Metal- og klokkestøberi.
Gebrüder Buck . . .	1893	Svensk medeier: Fredr. Walter Westman	Tysk firma.	Edikke- og senepsfabrik.
Wismar:				
R. Nilsson	1894	R. Nilsson.	Svensk.	Skibsmægler.

Johannesburg.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul E. B. Suhrke, dateret 9de marts 1903.

Indførsel. Den samlede indførsel til Transvaal i aaret 1902 beløb sig til £ 13 067 671 imod £ 3 664 149 i aaret 1901, eller en forøgelse af ca. £ 9 400 000.

Af varer er der importeret:

via Natal	£ 5 412 423
„ Kapkolonien	- 6 375 482
„ Delagoa Bay	- 1 279 766

Under aaret 1902 har kjøbmændene, tiltrods for den store forskjel i jernbanefragterne, indført sine varer til Transvaal via alle de sydafrikanske havnesteder. Grunden hertil har været, at de militære i mere og mindre grad har lagt beslag paa de forskjellige jernbaner, og kjøbmændene har tiltrods for den store forskjel i jernbanefragterne været nødsaget til at benytte sig af alle havnesteder, naar disse tilbød en anledning til at faa varerne expederet og videreforsendt, men efterhvert som mere normale forholde indtræder, vil importen til Transvaal mere og mere komme til at foregaa via East London, Port Natal og Delagoa Bay.

For sammenlignings skyld kan anføres jernbanefragterne fra de forskjellige sydafrikanske havnesteder til Johannesburg:

	„Normal".	„Intermediate".	„Rough".	
Delagoa Bay	84 d	60 d	50 d	pr. 100 lbs. vægt
Durban	92 d	69 d	59 d	—„—
East London	92 d	69 d	59 d	—„—
Port Elizabeth	97 d	74 d	63 d	—„—
Capetown	130 d	98 d	85 d	—„—

Alle lettere artikler indføres fortrinsvis via East London og Port Natal, da havneforholdene der yder større garanti for en omsorgsfuld behandling af varerne. Større og tungere varer, saasom trælast, jern, cement o. s. v., importeres havedsagelig via Delagoa. Omendskjønt landingsomkostningerne i denne havn er betydelig større end i Port Natal og East London, falder det dog adskillig billigere at tage varerne via Delagoa, da jernbanefragten fra dette sted til Johannesburg er ca. 15 pct. billigere end fra de andre havnesteder.

Af de samlede indførselsbeløb falder der paa:

	1902.	1901.
Forarbeidede trævarer (høvlede bord, listværk, vinduer, døre og lign.)	£ 67 328	£ 8 542
Trælast i form af planker, bjælker og lign.	„ 275 332	„ 15 283
Cement og kalk	„ 15 952	„ 555

		1902.		1901.
Galvaniseret bølgeblik, jern og staal	£	233 181	£	10 756
Møbler	„	373 175	„	24 918
Papir	„	58 544	„	18 635
Smør og margarin	„	223 817	„	120 084
Preserveret fisk	„	135 202	„	74 346
„ kjød	„	209 321	„	131 540
„ melk	„	175 317	„	90 978
Ost	„	39 277	„	21 388
Æg	„	90 094	„	14 863
Øl	„	42 424	„	12 241
Apothekervarer og kemikalier	„	420 040	„	81 517
Kjæks	„	63 255	„	32 996
Lys	„	105 052	„	48 826
Glas	„	53 391	„	10 572
Isenkramvarer	„	393 031	„	92 451
Musikinstrumenter	„	44 107	„	10 496
Læder	„	146 563	„	47 880
Landbrugsmaskiner	„	5 562	„	2 632
Andre slags maskiner	„	1 676 160	„	185 328
Fyrstikker	„	13 360	„	6 834
Maskinoljer	„	29 869	„	9 535
Sæbe	„	82 126	„	41 179
Destillerede drikkevarer	„	357 973	„	74 338
Stenvarer	„	4 466	„	384
Tjære	„	2 566	„	214
Kjøreredskaber	„	182 588	„	7 427
Bicykler	„	211 368	„	29 912

Hvormeget af disse kvantiteter og værdier der falder paa de forskjellige oversjøiske lande, kan ikke opgives, da statistiken ikke giver nogen oplysning derom.

Udførsel. Transvaals udførsel beløb sig i aaret 1902 til £ 7 431 632. Heraf falder der paa:

Guld	£	7 239 888	Huder	£	2 021
Kul	„	104 412	Faareskind	„	822
Uld	„	35 659	Mais	„	2 824
Tobak	„	13 518			

Toldindtægterne. Transvaals toldindtægter for aaret 1902 beløb sig til £ 1 578 774 imod £ 500 734 for det foregaaende aar. Dette beløb er beregnet af varernes kostende paa afskibningsstedet med et tillæg af 20 pct. og indbefatter ikke varer, der er indført for regjeringens regning, for de militære lagere eller materiel for jernbanerne.

I oktober maaned 1902 traadte den nye totaltarif for Transvaal i kraft, ifølge hvilken store reduktioner i toldafgiften blev gjort, og for mange varers vedkommende blev tolden fuldstændig ophævet. Blandt de varer, der nu kan importeres toldfrit, kan nævnes: Trælast og bygningsmaterialier, landbrugsred-

skaber, alle slags maskiner og møbler. Cement, der før var underkastet en told af 11 sh. 3 d pr. tønde, importeres nu toldfrit. Tolden paa fyrstikker, der før var 4 sh. pr. gross, er nu nedsat til 2 sh. pr. gross. For andre varers vedkommende — med undtagelse af enkelte, der er underkastet extratold — beregnes tolden med $7^1/_2$ pct. paa værdien af varen paa afskibningsstedet med et tillæg af 20 pct.

Grubeindustrien. Den totale guldproduktion for aaret 1902 beløb sig til 1 690 100 unzer fint guld til en værdi af £ 7 179 074.

Grubeindustriens udvikling kan vises ved følgende tabel:

1902.	Antal miner i arbeide.	Antal „stamps".	Produktion i unzer fint guld.	Værdi.
Januar	21	1 075	70 340	£ 298 786
Februar	22	1 260	81 405	„ 345 782
Marts	29	1 540	104 127	„ 442 303
April	33	1 760	119 588	„ 507 980
Mai	37	2 095	138 604	„ 588 746
Juni	37	2 130	142 780	„ 606 493
Juli	38	2 235	149 179	„ 633 674
August	39	2 395	162 750	„ 691 322
September	41	2 520	170 802	„ 725 522
Oktober	43	2 650	181 439	„ 770 706
November	47	2 817	187 375	„ 795 922
December	47	2 990	196 023	„ 832 652

For sammenlignings skyld kan anføres, at i august maaned 1899 før krigens udbrud arbeidede 74 gruber med 5 970 stamps med en produktion af 392 022 unzer fint guld. Det vil saaledes sees, at — tiltrods for at krigen blev afsluttet for mere end et halvt aar siden — er guldproduktionen alligevel blot naaet op til det halve af, hvad den var før krigens udbrud. Grunden hertil er hovedsagelig den knaphed, der har været paa sorte arbeidere, og i anden række vanskeligheden ved at faa bragt op fra kysten de for grubearbeidet nødvendige materialier. Dette forhold vil imidlertid blive forbedret fra maaned til anden, og der er grund til at haabe, at grubeindustrien inden faa maaneder vil være naaet til samme høide som før krigen.

Sundhedstilstanden. Sundhedstilstanden i Transvaal i aaret 1902 har været god. Kopperne, der i foregaaende aar i ganske høi grad har hjemsøgt landet, har kun forekommet i spredte tilfælde. Af pest er endnu intet tilfælde konstateret i Transvaal.

Af kvægpest er kun enkelte spredte tilfælde forekommet i distriktet Rustenburg.

Af norske og svenske firmaer i Transvaal findes:

1) The Norwegian-African Co. Ltd., Johannesburg, importører af trælast og

bygningsmaterialier med trævarefabrik, adr. P. O. Box 3 187, telegr. adr. „Norwegia", bestyrer: E. B. Suhrke (norsk).

2) Nils Eggeling, Germiston, importør af musikvarer, adr. Germiston, telegr. adr. „Eggeling", indehaver: Nils Eggeling (svensk).

Konsulatets kontor er: Winchester House, Loveday str. Kontortid 9—11 og 2—5. Adr. P. O. Box 3 187, Johannesburg.

Washington.

Aarsberetning for 1902 fra Hans Majestæts minister, fungerende generalkonsul A. Grip, dateret 7de marts 1903.

Tiderne var under det forløbne aar ligesaa gode, om ikke endnu bedre, end under den foregaaende 5-aars periode. Der er neppe nogen tvivl om, at med hensyn til kvantumet af forretninger stod aaret over alle sine forgjængere. Det er jern- og staalindustrien, som afgiver det bedste barometer for handelens og omsætningernes blomstring, og ikke alene var tilvirkningen i den nævnte branche større end nogensinde, men den var ikke engang tilstrækkelig til at dække efterspørgselen, saa at betydelig jernimport maatte finde sted. Jernbanernes bruttoindtægt afgiver ogsaa en god maalestok for bedømmelsen af næringernes trivsel, og i denne henseende kan siges, at endskjønt der i de senere aar overalt er bleven gjort overordentlige indkjøb af lokomotiver og lastevogne, og endskjønt flere nye spor er bleven byggede, saa var det dog umuligt at overkomme al den fragttransport, som forlangtes; tillige var det umuligt for alle vognfabriker at effektuere alle de nye ordres paa vogne, som stadigen strømmede ind. Der var ikke faa omstændigheder tilstede, der burde have virket hindrende paa den almindelige trivsel, men disse synes neppe at have havt nogen virkning udenfor sine egne trange kredse. Som den fornemste af disse omstændigheder maa nævnes de talrige arbeidsnedlæggelser under aaret, og blandt disse især den store kulstreik, der varede fra den 12te mai til 23de oktober og omfattede 140 000 arbeidere; denne streik foraarsagede megen nød blandt de fattigere klasser, da kulpriserne steg til en ukjendt høide; den har derfor vakt mange nye spørgsmaal, som ivrig diskuteres af videnskabelige statsøkonomer. Man har nemlig seet, hvor farligt det er eller kan blive, at en saa almindelig og saa nødvendig artikel gjøres afhængig af arbeideres streiker eller arbeidsherrers lockouter, og man har, blandt andet paa kongressen, hørt mange udtalelser i retning af alle kulminers indkjøb for statens regning; socialistiske idéer finder imidlertid her, selv blandt de arbeidende klasser, en meget lidet frugtbar jordbund, saa det synes som om interessen for spørgsmaalet paany har tabt sig. En anden omstændighed, som man antog maatte indebære en fare for de gode tider, var de angreb, som under aaret rettedes mod de store handels- og industrikombinationer, der ialmindelighed benævnes syndikater eller truster; den indskrænkning i handels- og næringsfriheden, som tilsigtes ved de forholdsregler, der tages af unionens styrelse, synes dog endnu ikke at have havt nogen menlige følger. Under aaret for-

høiede saavel flere af disse truster som de større jernbaneselskaber paa egen tilskyndelse alle sine undergivnes afløninger. Flere af disse aktieselskaber har en virkekreds, en administration og et budget, der er betydeligere end et helt mindre kongeriges; et jernbaneselskab her i Østen har saaledes en aarsindtægt af 220 millioner dollars, altsaa omtrent 810 millioner kroner, et aarsbudget, som mangen en europæisk stat er langt fra at have; dette samme selskab holder just nu paa at foretage tunnel- og stationsbygninger, der ialt vil koste 67 millioner dollars, altsaa omtrent 248 millioner kroner.

Den amerikanske overlegenhed i industrien, der i de senere aar har været saa stor en gjenstand for den almindelige opmerksomhed, forklares nu hertillands som en umiddelbar følge af landets naturlige ressurcer, dets rigdom paa kul og jern; det har kul billigere og af bedre kvalitet end noget europæisk land, og malm findes ogsaa her i tilstrækkelige mængder for landets behov; og denne er saa rig, at jernet kan udvindes billigere end andetsteds. Alle de tidligere opstillede teorier om den amerikanske arbeiders større intelligens, om maskiners og værktøis bedre kvalitet og om mere fuldkommen industriel organisation maa altsaa ansees for feilagtige, eller snarere for ikke ganske fyldestgjørende.

Landmanden havde ogsaa et godt aar, hvilket kom vel med efter det foregaaende aars slette høst; især var aaret gunstigt for de to kornsorter, som i aaret 1901 havde staaet tilbage, nemlig mais og havre.

Af agerbrugsprodukter høstedes der i de Forenede Stater:

	Mill. bushels.		Mill. bushels.		Mill. bushels.	
I aaret 1902	670	hvede,	2 523	mais,	987	havre.
- — 1901	748	—	1 360	—	660	—
- — 1900	522	—	2 105	—	809	—
- — 1899	547	—	2 100	—	790	—
- — 1898	675	—	1 924	—	731	—
- — 1897	530	—	1 903	—	699	—
- — 1896	428	—	2 283	—	707	—
- — 1895	425	—	2 150	—	825	—
- — 1894	460	—	1 200	—	662	—
- — 1893	400	—	1 650	—	641	—
- — 1892	516	—	1 628	—	661	—
- — 1891	612	—	2 060	—	738	—

Bomuldshøsten var ogsaa rig, nemlig 10 680 680 baller mod 10 383 422 i aaret 1901 og 9 436 416 i aaret 1900.

Den samlede værdi af aarets indførsel udgjorde 969 millioner dollars mod 880 i aaret 1901 og 829 i aaret 1900.

Værdien af udførselen udgjorde 1 360 millioner dollars mod 1 465 i aaret 1901 og 1 478 i aaret 1900. Om der ifjor blev gjort meget væsen af den da foregaaede nedgang i udførselen, saa er iaar opmerksomheden bleven end mere henvendt paa forholdet; beløbet er imidlertid ikke, synes det, betydeligt nok til, at det kan ansees for et symptom paa nogen forandring i almindelige økonomiske forhold.

De vigtigste indførselsartikler under aaret var:

Sukker til en værdi af 61 millioner dollars mod 78 mill. doll. i aaret

*

1901, 92 mill. doll. i aaret 1900, 107 mill. doll. i aaret 1899 og 78 mill. doll. i aaret 1898. Af det samlede kvantum indførtes der for 30 mill. doll. fra Cuba, for 11 mill. doll. fra Ostindien, for 2 800 000 doll. fra Tyskland, mod 8 mill. doll. i aaret 1901 og 17 mill. doll. i aaret 1900.

Kaffe til en værdi af 64 mill. doll. mod 70 mill. doll. i aaret 1901, 60 mill. doll. i aaret 1900 og 56 mill. doll. i aaret 1899. Brazilien er fremdeles den overveiende afskiber af denne vare, idet værdien for dette lands vedkommende gaar op til 47 mill. doll. mod 51 mill. doll. i aaret 1901 og 42 mill. doll. i aaret 1900; fra det øvrige Sydamerika hidsendtes kaffe for 5 mill. doll., fra Centralamerika ogsaa for 5 mill. doll., fra Mexiko for 3 mill. doll. og fra Ostindien for $2^1/_2$ mill. doll.

Silke- og silkevarer til en værdi af 83 mill. doll. mod 69 mill. doll. i aaret 1901, 62 mill. doll. i aaret 1900, 69 mill. doll. i aaret 1899 og 52 mill. doll. i aaret 1898. Uld og uldvarer til en værdi af 38 mill. doll. mod 29 mill. doll. i aaret 1901, 34 mill. doll. i aaret 1900, 31 mill. doll. i aaret 1899 og 27 mill. i aaret 1898.

Farver, kemiske stoffe og lægemidler til en værdi af 60 mill. doll. mod 57 mill. doll. i aaret 1901, 54 mill. doll. i aaret 1900, 48 mill. doll. i aaret 1899 og 42 mill. doll. i aaret 1898.

Huder til en værdi af 58 mill. doll. mod 56 mill. doll. aaret 1901, 52 mill. doll. i aaret 1900, 51 mill. i aaret 1899 og 40 mill. doll. i aaret 1898.

Bomuld og bomuldsvarer til en værdi af 60 mill. doll. mod 50 mill. doll. i aarene 1901 og 1900, 34 mill. doll. i aarene 1899 og 1898. Til dette bomuldsproduktionens hovedland indførtes der for 9 100 000 dollars raa bomuld fra Egypten; den egyptiske bomuld skal have flere fordele fremfor den amerikanske; blandt andet siges den at give tøiet et mere silkeagtigt udseende.

Guttaperka til en værdi af 26 mill. doll. mod 29 mill. doll. i aarene 1901 og 1900.

Jern- og staalvarer til en værdi af 41 mill. doll. mod 26 mill. doll. i aaret 1901, 25 mill. doll. i aaret 1900, 16 mill. doll. i aaret 1899 og 12 mill. doll. i aaret 1898; af den angivne værdi falder 11 mill. doll. paa rujern, 7 800 000 doll. paa uforarbeidet jern og staal. Maskiners andel var 4 200 000 doll. og knive 1.7 mill. doll.

Træ og trævarer til en værdi af 28 mill. doll. mod 22 mill. doll. i aaret 1901, 10 mill. doll. i aaret 1900, 25 i aaret 1899 og 14 mill. doll. i aaret 1898.

Træmasse indførtes til en værdi af 2 870 000 doll., og heraf kom der for 1 690 000 fra Kanada, for 481 000 doll. fra Tyskland og for 694 000 doll. fra det øvrige Europa. I aaret 1901 indførtes der for 1 600 000 doll. og i aaret 1900 for 2 300 000 doll.

The til en værdi af 15 mill. doll. mod 9 mill. doll. i aaret 1901, 12 mill. doll. i aaret 1900, 11 og 9 mill. doll. i aarene 1899 og 1898;

Lædervarer indførtes til en værdi af 11 mill. doll. mod 12 mill. doll. i aaret 1901 og 13 mill. doll. i aaret 1900.

Vine for 16 mill. doll. mod 15 mill. doll. i aaret 1901 og 13 mill. doll. i aaret 1900.

De vigtigste udførselsartikler var:

Kornprodukter til en værdi 196 mill. doll. mod 276 mill. doll. i

aaret 1901, 251 mill. doll. i aaret 1900, 270 mill. doll. i aaret 1899 og 318 mill. doll. i aaret 1898.

Aarsagen til denne betydelige nedgang var, at saa meget mindre hvede udførtes i sammenligning med det foregaaende aar. Af hvede og hvedemel udførtes der nemlig for 165 mill. doll. mod 201 mill. doll. i aaret 1901, 139 mill. doll i aaret 1900, 151 mill. doll. i aaret 1899 og 202 i aaret 1898; af mais udførtes der for $11^1/_2$ mill. doll. mod 50 mill. doll. i aaret 1901 og 84 mill. doll. i aaret 1900, 83 mill. doll. i aaret 1899 og 79 mill. doll. i aaret 1898, af havre for 4 300 000 doll. mod 10 mill. doll. i aaret 1901, 11 mill. doll. i aaret 1900, 13 mill. doll. i aaret 1899 og 16 mill. doll. i aaret 1898.

England er fremdeles den vigtigste kunde for hvede, idet af ovennævnte 165 mill. doll. de 86 mill. doll. falder paa dets part.

Raa bomuld til en værdi af $290^1/_2$ mill. doll. mod 301 mill. doll. i aaret 1901, 314 mill. doll. i aaret 1900, 191 mill. doll. i aaret 1899 og 233 mill. doll. i aaret 1898.

Forarbeidet bomuld til en værdi af 27 mill. doll. mod 20 og 14 mill. doll. i de to nærmest foregaaaende aar.

Kjød og kjødprodukter for 114 mill. doll. mod 169 mill. doll. i aaret 1901, 181 mill. doll. i aaret 1900, 117 mill. doll. i aaret 1899 og 175 mill. doll. i aaret 1898; ogsaa her er England den fornemste kjøber;

Jern- og staalvarer for 98 mill. doll. mod 103 mill. doll. i aaret 1901, 130 mill. doll. i aaret 1900, 107 mill. doll. i aaret 1899 og 83 mill. doll. i aaret 1898; blandt de mange smaaposter, som tilsammen udgjør det ovennævnte beløb, kan merkes: Laase 7 mill. doll., elektriske maskiner $4^1/_2$ mill. doll., symaskiner 4.6 mill. doll., lokomotiver 4 mill. doll., skrivemaskiner $3^1/_2$ mill. doll., verktøi 3.9 mill. doll., „cash registers" 1.2 mill. doll.

Mineraloljer til en værdi af $68^1/_2$ mill. doll. mod 73 mill. doll. i aaret 1901, 74 mill. doll. i aaret 1900.

Trælast og trævarer til en værdi af 52 mill. doll. mod 49 mill. doll. i aaret 1901, 53 mill. doll. i aaret 1900; uforarbeidet træ indgaar i ovennævnte beløb med 39.3 mill. doll.; træmøbler opføres med 4.2 mill. doll.; døre og vinduer med 1.2 mill. doll.

Læder og lædervarer til en værdi af 31 mill. doll. mod 29 mill. doll. i aaret 1901, 27 mill. doll. i aaret 1900; heraf kommer 16 mill. doll. paa uforarbeidet læder; skotøi opføres med $6^1/_2$ mill. doll. mod 5.9 mill. doll. i aaret 1901 og 4.6 mill. doll. i aaret 1900.

Tobak til en værdi af 40 mill. doll. mod 32 mill. doll. i aaret 1901 og 33 mill. doll. i aaret 1900, 35 mill. doll. i aaret 1899 og 29 mill. doll. i aaret 1898; heraf falder 35 mill. doll. paa raa tobak, 5 mill. doll. paa cigarer, cigaretter, røgetobak og snus.

Frugt til en værdi af 15 mill. doll. mod 8 mill. doll. i aaret 1901, 11 mill. doll. i aaret 1900; paa æbler alene 5.4 mill. doll., paa plommer 3 mill. doll.

Ovenstaaende tal er selvfølgelig høilig belærende, da de viser ikke blot exportens tiltagen med hensyn til de forskjellige varesorter, men ogsaa industriens eller landbrugets udvikling hertillands.

Af den samlede udførsel transporteredes varer for 84 mill. doll. i indenlandske skibe, for 1 128 mill. doll. i udenlandske fartøier;

heraf førtes der i britiske skibe for 765 mill. doll.
„ „ „ - tyske „ - 146 —„—
„ „ „ - hollandske „ - 42 —„—

**

heraf førtes der i franske skibe for 26 682 000 doll.
„ „ „ - norske „ - 26 607 000 „ ;

i aaret 1901 førtes der i norske skibe varer for 36 mill. doll.

Af de indførte varer kom der en værdi af 115 mill. doll. paa indenlandske skibe — mod 82 mill. doll. i fjoraaret —, for 790 mill. doll. paa udenlandske;

heraf kom der i britiske skibe for 471 mill. doll.
„ „ „ - tyske „ - 115 —„—
„ „ „ - franske „ - 61 —„—
„ „ „ - belgiske „ - 34 —„—
„ „ „ - hollandske „ - 33 —„—
„ „ „ - norske „ - 29 —„—

Vareomsætningen med de vigtigere lande var i aaret, som følger:

	Indførsel fra:		Udførsel til:	
Storbritannien	180 250 000	doll.	523 770 000	doll.
Tyskland	111 999 000	„	174 264 000	„
Frankrige	87 890 000	„	70 497 000	„
Holland	20 899 000	„	74 570 000	„
Italien	33 600 000	„	33 130 000	„
Belgien	17 900 000	„	43 500 000	„
Rusland	7 780 000	„	13 300 000	„
Norge og Sverige	4 193 307	„	9 530 137	„
Danmark	682 000	„	14 812 000	„
Mexiko	38 000 000	„	42 000 000	„
Kanada	105 000 000	„	113 000 000	„
Vestindien	47 000 000	„	39 000 000	„
Kina	11 000 000	„	22 600 000	„
Japan	26 500 000	„	21 600 000	„

Toldindtraderne for disse varemængder udgjorde i aaret 270 mill. doll.

Indførselen af guld udgjorde i aaret 44 mill. doll., udførselen 36 mill. doll., saa at forskjellen til de Forenede Staters fordel udgjør 8 mill. doll. Sølvexportens overskud udgjorde 22.8 mill. doll.

Der produceredes 17 821 307 tons ru- eller støbejern i aaret, 2 mill. doll. mere end i det foregaaende aar, der atter overgik aaret 1900 med samme kvantum; uagtet denne enorme tilvirkning tiltog indførselen med 100 pct., medens exporten aftog med 5 pct.; disse tal i forening med den 12 pct. forøgede indenlandske produktion viser det sterke forbrug under aaret i det store land.

Da udførselen af æbler i aaret har taget til i en uventet maalestok, kan det være af nytte at anføre, at staten New York frembringer det største kvantum af denne frugt; denne stat har nemlig, ifølge statistiske opgaver, 15 mill. træer med en produktiv evne af 52 mill. bushels; staten Missouri har flere træer, nemlig 20 mill., men deres produktionsevne naar kun til $18^1/_2$ mill.

Det opgives, at der i de Forenede Stater ialt findes 202 mill. æbletræer, der ialt kan frembringe 300 mill. bushels.

Ved aarets udgang fandtes der i landet nedenstaaende antal af større husdyr med hosstaaende gjennemsnitsværdi for hvert af dem:

	Antal.	Gjennemsnitsværdi.
Heste	16 557 000	62.25 doll.
Melkekjør	17 105 000	30.21 „
Andet hornkvæg	44 659 000	18.45 „
Faar	63 964 000	2.63 „
Svin	46 922 000	7.78 „

Paa grund af den opmerksomhed, som kulforsyningen har vakt i aaret, kan det her anføres, at de Forenede Stater i de sidste aar i gjennemsnit har udvundet . . . . . 261 mill. tons kul
medens Englands produktion anslaaes til . . . . . 220 —„— „
Tysklands til . . . . . 109 —„— „
Frankriges til . . . . . 32 —„— „
Belgiens - . . . . . 22 —„— „

Forbruget i de større lande angives at stille sig saaledes:

De Forenede Stater	256 mill. tons,
England	162 —„—
Tyskland	98 —„—
Frankrige	45 —„—

Paa grund af trust- eller syndikatspørgsmaalets stilling vilde det maaske have sin interesse her at gjengive alle de større selskaber af denne art i de Forenede Stater; en saadan fortegnelse vilde sikkerligen have sin nytte, da den vilde vise, i hvilken retning denne forholdsvis nye bevægelse inden handels- og industriverdenen fortrinsvis gaar; men fortegnelsen vilde optage et helt hefte for sig alene, og det er derfor bedst at indskrænke sig til at anføre, at for de større selskabers vedkommende opgaar den samlede kapital til et samlet beløb af 17 296 mill. doll.; heraf er 5 973 mill. doll. i almindelige aktier, 2 091 mill. doll. i preferenceaktier og 9 231 mill. doll. i obligationer. De andre, mindre eller lokale selskaber, ansees for at repræsentere en kapital af 4 519 mill. doll.

De Forenede Staters flaade er i de senere aar bleven betydelig forøget og udgjør nu 24 273 skibe med en bruttodrægtighed af 5 797 000 tons. Disse fartøier er bemandede med 40 000 personer, hvoraf 21 000 ind- og 19 000 udlændinge; af disse sidste var 5 700 britiske undersaatter, 4 800 skandinaver — her gjøres aldrig nogen forskjel mellem danske, svenske og norske sjøfolk —, 2 000 tyskere, 900 russer og 900 spaniere. Under aaret indklarerede der i amerikanske havne 2 122 oceandampere paa ialt 7 300 000 tons.

Under aaret ankom der ikke færre end 739 000 indvandrere, mod 522 000 i aaret 1901, 472 000 i aaret 1900 og 361 000 i aaret 1899.

Af ovenstaaende antal var:

20 152 fra Norge mod 13 436 i aaret 1901 og 11 000 i aaret 1900
39 020 - Sverige „ 24 859 i „ 1901 og 20 700 i „ 1900

Det vil altsaa sees, at indvandringen fra de forenede riger har tiltaget betydelig i de sidste aar. Det samme er forøvrigt, skjønt ikke i saa betydelig grad, tilfældet med de øvrige europæiske nationaliteter; af disse anføres her:

	1902.	1901.
Italienere	201 000	143 000
Østerrigere og ungarer .	185 000	134 000
Russere	124 000	87 000
Briter	51 000	45 000
Tyskere	33 000	22 000

En ny indvandringslov er i disse dage antagen af kongressen; den kan ikke siges at indeholde nye væsentlige træk, men den indskjærper den gamle regel, at de Forenede Stater som nye borgere kun vil modtage sunde og friske folk, som kan forsørge sig selv og hverken har været eller sandsynligvis vil blive en byrde for fattigvæsenet.

Gjennem det herværende embede er der i aarets løb til fordel for svensker og nordmænd bleven oppebaaret og hjemsendt et samlet beløb af kr. 171 891.40 mod kr. 196 456.33 i aaret 1901, kr. 111 590.68 i aaret 1900, kr. 130 020.64 i aaret 1899, kr. 85 554.00 i aaret 1898.

Af det nævnte beløb sendtes til Sverige i 46 poster kr. 78 825.15, til Norge i 47 poster kr. 93 066.25.

Fra vicekonsul Lindgren i Chicago er modtaget følgende beretning om Norges handel paa nævnte by i det forløbne aar:

„Ifølge opgave fra toldvæsenet er der fra de forenede riger bleven indført til Chicago i aaret 1902:

	Værdi.			Værdi.	
Bøger og musikalier	12 000	doll.	Læderarbeider og handsker	8 500	doll.
Ansjos	17 811	„	Papir	1 600	„
Sild	75 700	„	Ost	9 200	„
Makrel	6 700	„	Nedlagt kjød	1 300	„
Andre slags fisk . .	67 000	„	Brændevin . . .	1 600	„
Jern og staal . . .	72 460	„	Huder og skind .	4 160	„

Norsk sild har fundet bedre afgang end i det foregaaende aar, og man har ikke hørt klager over dens kvalitet.

Makrelpriserne har været høie; de norske saakaldte „bloaters“ har betinget $ 40 à 45 pr tønde, der indeholder 115 à 130 stykker. Blot rygskaaren makrel ønskes.

Røgte sardiner har fundet et godt marked; der er nu, da det franske sardinfiske har slaaet feil, en god anledning til at vinde forøget indgang for denne varesort.

Gjedeost og gammelost har været ganske vel efterspurgt.

Fiskeboller af bedste kvalitet finder paa grund af sin billighed et godt marked, der har udsigt til at udvides aar for aar.

Af a n s j o s afsættes fremdeles for et ikke ringe beløb; de eneste kunder synes dog endnu at være kun de nordiske indvandrere.

Af andre madvarer, som ikke indføres uden i mindre kvaliteter, synes det, at vel præparerede kjødboller burde finde et godt marked."

Danzig.

Aarsberetning for 1901 fra konsul Einar Jørgensen, dateret 14de marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1901.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	17	6 692	74	57 334	91	64 026	17	5 098	23	12 336	40	17 434
Seilskibe	-	-	12	7 678	12	7 678	-	-	5	849	5	849
Sum	17	6 692	86	65 012	103	71 704	17	5 098	28	13 185	45	18 283
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ladede fartøier	17	6 692	86	65 012	103	71 704	17	5 098	28	13 185	45	18 283
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	1	299	10	5 733	11	6 032	4	982	59	52 617	63	53 599
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	2	2 199	5	4 631	7	6 830
Sum	1	299	10	5 733	11	6 032	6	3 181	64	57 248	70	60 429
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ballastede fartøier	1	299	10	5 733	11	6 032	6	3 181	64	57 248	70	60 429

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 836 233.78, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 152 267.54.

For ordre, reparation eller lignende anløb 1 norsk fartøi dr. 38 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 176 dr. 37 816 tons, til hovedstationen 175 dr. 37 752 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 3 804.50, ved vicekonsulsstationerne —; heraf tilfaldt konsulen kr. 3 804.50. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 2 073.42, ved vicekonsulsstationerne kr. 4.00; heraf tilfaldt konsulen kr. 2.00. Ialt tilfaldt konsulen kr. 5 879.92.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 88.53, i svenske sager kr. 24.93, i andre sager 63.87.

I aaret 1901 ankom til Danzig følgende skibe:

	Dampskibe.		Seilskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Reg.-tons.	Antal.	Reg.-tons.	Antal.	Reg.-tons.
Norske	103	71 034	12	7 678	115	78 712
Svenske	120	32 475	55	5 277	175	37 752
Amerikanske	2	1 691	—	—	2	1 691
Belgiske	12	8 887	—	—	12	8 887
Danske	74	27 771	128	11 684	202	39 455
Tyske	861	319 380	139	32 510	1 000	351 890
Engelske	168	113 669	5	1 702	173	115 371
Franske	1	12	—	—	1	12
Hollandske	42	16 009	12	1 083	54	17 092
Spanske	2	1 444	—	—	2	1 444
Russiske	8	5 276	10	2 225	18	7 501
	1 393	597 648	361	62 159	1 754	659 807

Der ankom saaledes til Danzig	dampskibe	1 393 dr.	597 648	reg.-tons
	seilskibe	361 „	62 159	—
	Ialt sjøskibe	1 754 „	659 807	reg.-tons
deraf ankom i ballast	dampskibe	279 dr.	107 058	reg.-tons
	seilskibe	55 „	9 264	—
	Ialt i ballast	334 dr.	116 322	reg.-tons
og med ladning	dampskibe	1 114 dr.	489 614	reg.-tons
	seilskibe	306 „	53 871	—
	Ialt lastet	1 420 dr.	543 485	reg.-tons
og afgik fra Danzig	dampskibe	1 393 dr.	598 979	reg.-tons
	seilskibe	368 „	62 395	—
	Ialt sjøskibe	1 761 dr.	661 374	reg.-tons

deraf afgik i ballast	dampskibe	398	dr.	195 203	reg.-ton
	seilskibe	119	„	23 080	—
	Ialt i ballast	514	dr.	218 283	reg.-tons
og med ladning	dampskibe	974	dr.	400 063	reg.-tons
	seilskibe	218	„	34 590	—
	Ialt lastet	1 192	dr.	434 653	reg.-tons
Af norske skibe ankom i ballast . .	dampskibe	11	dr.	6 033	reg.-tons
	seilskibe	—		—	
	Ialt ballastet	11	dr.	6 033	reg.-tons
ankom med ladning	dampskibe	91	dr.	64 026	reg.-tons
	seilskibe	12	„	7 678	—
	Ialt lastet	103	dr.	71 704	reg.-tons
afgik med ladning	dampskibe	40	dr.	17 434	reg.-tons
	seilskibe	5	„	848	—
	Ialt lastet	45	dr.	18 282	reg.-tons
afgik i ballast	dampskibe	63	dr.	53 600	reg.-tons
	seilskibe	7	„	6 830	—
	Ialt ballastet	70	dr.	60 430	reg.-tons

Et norsk seilskib anløb Danzig for ordre fragtsøgende.

For Bergens regning blev afleveret i juli fra et herværende skibsværft dampskibet „Hugin", 975 reg.-tons, bygget efter klasse 100 A 1, engl. Lloyd.

Fra 3die januar til og med 25de januar betaltes afgift til isbryderen, ligeledes fra 12te februar til 5te marts.

Skibsfarten erklæredes aabnet den 9de april.

I aarets løb udførte hr. Otto Thoresens dampskibslinje 15 reiser til Kristiania delvis via Göteborg og med anløb af Königsberg, og Vestlandske Lloyds dampskibe 3 reiser herfra til Bergen.

Forskjellige dampskibe tilhørende hr. Alb. W. Selmer i Trondhjem udførte 8 reiser fra Trondhjem hertil med svovlkis, og gik disse med ladning herfra via England og Danmark, et dampskib med ladning til Trondhjem.

Fra Luleå med jernmalm gjordes 28 reiser af norske dampskibe og med kul fra engelske og skotske havne 17 dampskibe, 3 fra Belgien med Thomasmel, 1 fra Sicilien med svovl, 18 med sild fra England og Skotland, og fandt disse dampere for størstedelen udfragt herfra med trælast til Danmark, Amsterdam, Gent, London, Grimsby, Sunderland, Newport, Liverpool samt sukker til London, Newcastle, Bristol, Belfast. Af norske seilskibe kom hertil fra Carleta Buena 1 med salpeter, fra Buenos Ayres og Colastine 3 med quebrachotræ,

fra Savannah og Brunswick 2 med harpiks, fra Yucatan 1 med blaatræ og 2 med sild fra England og Skotland.

Danzigs handelsflaade udgjorde foruden bugser- og kystfartøier ved aarets begyndelse 4 seilskibe dr. 1 744 reg.-tons og 27 dampskibe dr. 13 874 reg.-tons, ialt 31 sjøgaaende skibe, dr. tilsammen 15 618 reg.-tons.

I fart i havnen, paa reden og i Danziger Bugt saavelsom flodfart 71 bugser-, person- og fragtdampere og 6 kystfarere, hjemmehørende i Danzig.

Aaret 1901 bragte en almindelig nedgang i fragterne. I aaret 1900 kunde man tale om rekord-tal i høiden af betingede fragtrater, i dette aar desværre om dybden af rekord-tallene. Nord- og Østersjø-forretningerne laa mislige og virkede paa fragtmarkedet ogsaa her, og fandt de faa ladninger rigeligt rum af tonnage.

Flere større dampere optoges til den lave rate af 8 sh. til 7 sh. 6 d pr. ton sukker i sække til Nordamerika.

I transport af kul fra Rhinen og trælast herfra til tyske Nordsjøhavne deltog som tidligere sjøgaaende tyske lægtere.

Paa de herværende 3 private skibsværfter, Schichau, Klawitter og Johanssen stod under bygning i aaret 1901: 1 fragtdamper paa 800 tons for Rusland, 1 linjeskib paa 12 800 tons for den keiserlige tyske marine, 2 fragtdampere („Zieten“ og „Seidlitz“), hver paa 14 500 tons, for Nordtyske Lloyd i Bremen, 1 dobbelt skruedamper (færge), 2 117 tons for Rostock, 1 mudderpram for Rusland.

Paa disse værfter arbeidede ialt ca. 2 500 mand. Reparationer foregik i stor maalestok, idet fragtdamperne efter foregaaende gode fragtaar benyttede den nuværende flaue periode til istandsættelser.

Under ombygning var den keiserlige østerrigske regjerings damper „Krakow“.

Elbing. Schichau værft afleverede i aaret 1901 8 torpedobaade, 2 torpedojagere, 2 skruedampere og 2 hjuldampere.

Fra lokomotivfabriken leveredes 74 lokomotiver.

Under arbeide befinder sig 6 torpedobaade, 1 skruedamper og 4 hjuldampere.

Til Elbing ankom 104 seil- og dampskibe, hvoraf 1 svensk.

Fragterne fra Danzig i aaret 1901 var gjennemsnitlig for dampskibe:

Til	Kristiania	7 à 8 mk. pr. 1 000 kg. kornvarer.
„	Stockholm	8, $6^1/_4$ à 6 mk. pr. 1 000 kg. do.
„	Nyköping	5 à $5^1/_2$ „ „ 1 000 „ do. og oljekager
„	Sydsverige, Malmö .	6 mk. pr. 1 000 kg. kornvarer.
„	Danske havne . .	6 „ „ 1 000 „ do.
„	do do. . .	16 pf. pr. kubikfod furu.
„	Stettin	5 mk. pr 1 000 kg. kornvarer.
„	do.	11 pf. „ kubikfod furu.
„	do.	33 „ „ normal-sveller.
„	Rendsburg	18 „ „ furu.
„	Lübeck	$3^1/_2$ mk. pr. ton melasse.
„	Rotterdam	$5^1/_2$ à $7^1/_2$ mk. pr. 1 000 kg. kornvarer.

Til	Rotterdam	7 mk. pr. 1 000 kg. havre.
„	do.	6 „ „ — „ melasse.
„	do.	58 à 60 pf. pr. normal-egesveller.
„	do.	10 mk. pr. load egesveller.
„	Amsterdam . . .	9—7½ mk. pr. 1 000 kg. kornvarer.
„	do.	11 mk. pr. load egeplanker i sjølægter.
„	Antwerpen . . .	17 ct. pr. kubikfod furu.
„	Gent	8 sh. 6 d pr. load egesveller.
„	Ostende	9 sh. 6 d a 8 sh. 6 d pr. load do.
„	do.	frcs. 10.80 pr. load halvrunde do.
„	London	1 sh. 10½ d pr. qv. hvede.
„	do	1 sh. 1½ d „ „ havre.
„	do.	6 à 7 sh. pr. tons sukker.
„	do.	7 sh. 3 d pr. load sleepers.
„	Hull & Grimsby .	8 sh. à 10 sh. 6 d pr. load egeplanker.
„	do. .	8 sh. pr. load furubjælker.
„	Kulhavne & Firth of Forth	9 sh. pr. load „chocks“.
„	Sunderland . . .	7 sh. „ „ furu.
„	Plymouth	10 sh. à 10 sh. 6 d pr. load planker.
„	Newport . . .	11 sh. pr. load planker.
„	Cardiff	11 sh. „ „ do.
„	Belfast	10 sh. „ tons sukker.
„	Dublin	2 sh. 4½ d pr. qv. hvede.
„	Liverpool	9 sh. pr. load furu.
„	do.	7 sh. „ tons sukker.
„	Pembroke . . .	14 sh. „ load furu.
„	Greenock	7 sh. „ tons sukker.
„	Campbeltown . . .	1 sh. 7½ d pr. qv. kornvarer.
„	Malta	23 sh. pr. load dæksplanker.
„	Åbo & Helsingfors .	6 à 8 mk. pr. ton byg og sukker.
„	Wiborg	6, 7½ à 9½ mk. pr. ton sukker.
„	St. Petersburg . .	5¾ mk. pr. ton sukker og byg.

For seilskibe:

Til	Stockholm	35 pfg. pr. 50 kg. oljekager.
„	Norrköping . . .	5 mk. pr. ton do.
„	Göteborg	5 „ „ „ do. og kornvarer.
„	Gefle	6 „ „ „ do. „ do.
„	Carlshamn	3½ mk. pr. ton melasse.
„	do.	5 „ „ „ cement.
„	Danmark	50 pfg. „ 50 kg. klid.
„	do. option.	
„	Sydsverige	5 à 6 mk. pr. 1 000 kg. kornvarer og oljekager.
„	Fredrikshavn . . .	90 pfg. pr. sæk mel.
„	Danmark	9 à 10 pfg. pr. kubikfod furu.
„	Warnemünde . . .	40 pfg. pr. std. normalsveller.
„	Emden	22½ pfg. pr. kubikfod furu.
„	Lübeck	13 pfg. pr. do. do.
„	do.	3½ à 4 mk. pr. ton melasse.

Til	Flensburg	$6^1/_2$ mk. pr. ton sukker.
„	Pahlhude	22 pfg. pr. kubikfod furu.
„	Papenburg	21 „ „ do. do.
„	Köln eller Koblenz	$12^1/_2$ mk. pr. ton sukker.
„	Koblenz	$12^1/_2$ „ „ „ do.
„	Tyne	6 sh. 3 d pr. load furu.
„	Grimsby	8 sh. 6 d „ „ do.
„	Wisbeach	10 sh. „ „ do.
„	Kulhavne	8 sh. 9 d „ load „chocks“.
„	West-Hartlepool	7 sh. 6 d „ „ furu.
„	do.	8 sh. 6 d „ „ eg.
„	Sunderland	8 sh. pr. load „chocks“.
„	Cherbourg	45 cent pr. kubikfod gammelt fransk **maal.**
„	Helsingfors	8 mk. pr. ton sukker.
„	Jakobstad	$8^1/_2$ à 12 mk. pr. ton sukker.

Til Danzig:

For dampskibe:

Fra	Trondhjem	$5^1/_2$ mk. pr. ton svovlkis.
„	Kristiania	9 „ „ „ træmasse.
„	Skien	9 „ „ „ do.
„	Luleå	4 „ „ „ jernmalm.
„	Oscarshamn	$4^1/_2$ „ „ „ gadesten.
„	Carlskrona	4 „ „ „ do.
„	Carlshamn	$3^3/_4$ à 4 mk. pr. ton do.
„	Lysekil	$4^1/_2$ til 5 „ „ „ do.
„	Wisby	$3^1/_2$ à 4 mk. pr. ton kalksten.
„	Lörje, St. Olafsholm	
„	Hamburg	5 mk. pr. ton salpeter.
„	Fraserburgh	1 sh. 6 d pr. tønde sild.
„	Buckie	1 sh. 8 d „ „ do.
„	Lerwick	2 sh. 6 d „ „ do.
„	Newcastle	4 sh. à 4 sh. 3 d pr. ton kul.
„	Middlesbro	4 sh. pr. ton do.
„	Tyne	3 sh. 9 d à 4 sh. 6 d pr. ton do.
„	Sunderland	4 sh. 3 d pr. ton do.
„	Girgenti	8 sh. 6 d pr. ton svovl.

For seilskibe:

Fra	Lysekil	$4^1/_2$ mk. pr. ton gadesten.
„	Rønneby	$3^3/_4$ „ „ „ do.
„	Höganäs	$3^3/_4$ mk. pr. ton chamottevarer.
„	Helsingborg	
„	Landskrona	
„	Wisby	4 til $6^1/_2$ mk. pr. ton kalksten.
„	Bremen	5 mark pr. ton kul.
„	Savannah	2 sh. 9 d pr. fad harpiks.

Over følgende fragter opføres en sammenlignende oversigt:

For seilskibe: pr. load à 50 kubikfod kantet furu til kulhavn, Englands østkyst.

	1ste kvartal.	2det kvartal.
1901:	8 sh. 6 d—7 sh. 6 d	7 sh. 6 d
1900:	9 sh. 6 d—8 sh. 9 d	7 sh. 9 d—11 sh. 0 d
1899:	7 sh. 9 d—8 sh. 0 d	8 sh. 6 d— 9 sh. 6 d
1898:	6 sh. 0 d—7 sh. 6 d	6 sh. 3 d— 7 sh. 0 d
1897:	8 sh. 0 d—7 sh. 0 d	7 sh. 3 d

For dampskibe pr. ton sukker til London:

1901:	7 sh. 6 d—7 sh. 3 d	6 sh. 9 d—6 sh. 0 d
1900:	5 sh. 9 d—7 sh. 0 d	7 sh. 8 d
1899:	6 sh. 6 d—6 sh. 0 d	6 sh. 5 d—6 sh. 0 d
1898:	5 sh. 3 d—6 sh. 0 d	5 sh. 9 d—6 sh. 0 d
1897:	6 sh. 6 d—6 sh. 0 d	6 sh. 6 d—6 sh.

For dampskibe: pr. load egesveller til Ostende og Gent:

1901:	9 sh. 8 d—9 sh. 6 d	9 sh. 0 d
1900:	8 sh. 6 d	9 sh. 6 d—11 sh. 0 d
1899:	9 sh. 6 d—8 sh. 6 d	8 sh. 6 d
1898:	8 sh. 9 d—8 sh. $7^1/_2$ d	8 sh. 6 d—9 sh. 9 d
1897:	9 sh. 8 d—9 sh. 9 d	8 sh. 6 d—8 sh. 9 d

For dampskibe: Stenkul fra kulhavne paa Englands og Skotlands østkyst til Neufahrwasser:

1901:	3 sh. 6 d—4 sh. 6 d	4 sh. 6 d—4 sh. 0 d
1900:	6 sh. 9 d—5 sh. 6 d	6 sh. 0 d—8 sh. 0 d
1899:	4 sh. 9 d—5 sh. 6 d	5 sh. 0 d—5 sh. 6 d
1898:	5 sh. 4 d—5 sh. $7^1/_2$ d	4 sh. 6 d—5 sh. 3 d
1897:	3 sh. 6 d—4 sh. 9 d	3 sh. 9 d—4 sh. 6 d

For seilskibe: pr. load à 50 kubikfod kantet furu til kulhavn, Englands østkyst:

	3die kvartal.	4de kvartal.
1901:	6 sh. 3 d	6 sh. 3 d
1900:	11 sh. 3 d	10 sh. 0 d
1899:	8 sh. 6 d—9 sh. 0 d	9 sh. 0 d—8 sh. 6 d
1898:	7 sh. 0 d—8 sh. 3 d	—
1897:	7 sh. 3 d—10 sh. 9 d	11 sh. 0 d

For dampskibe: pr. ton sukker til London:

1901:	6 sh. 0 d	6 sh. 5 d—6 sh. 9 d
1900:	8 sh. 0 d—11 sh. 0 d	11 sh. 0 d—11 sh. 7 d
1899:	6 sh. 6 d—7 sh. 0 d	8 sh. 6 d—7 sh. 6 d

1898:	6 sh. 0 d—6 sh. 6 d	7 sh. 3 d—7 sh. 6 d
1897:	6 sh. 7 d—6 sh. 6 d	7 sh. 6 d—6 sh. 0 d

For dampskibe: pr. load egesveller til Ostende og Gent:

1901:	9 sh. 8 d—9 sh. 6 d	8 sh. 6 d—8 sh. 3 d
1900:	12 sh. 0 d—13 sh. 0 d	13 sh. 6 d—10 sh. 0 d
1899:	9 sh. 6 d—10 sh. 6 d	12 sh. 6 d—9 sh 3 d
1898:	9 sh. 3 d—10 sh. 6 d	10 sh. 6 d—10 sh. 0 d
1897:	8 sh. 6 d—9 sh. 9 d	9 sh. 9 d—8 sh. 9 d

For dampskibe: Stenkul fra kulhavne paa Englands og Skotlands **østkyst** til Neufahrwasser:

1901:	4 sh. 3 d—4 sh. 9 d	4 sh. 9 d—4 sh. 1½ d
1900:	6 sh. 6 d—6 sh. 9 d	7 sh. 9 d—3 sh. 6 d
1899:	6 sh. 7 d—6 sh. 3 d	5 sh. 10½ d—6 sh. 9 d
1898:	5 sh. 7 d—5 sh. 3 d	7 sh. 0 d—5 sh. 9½ d
1897:	4 sh. 3 d—5 sh. 9 d	5 sh. 9 d—6 sh. 1½ d

Indførselen fra Norge udgjorde:

Jernmalm	1 800 kg.	Cellulose	40 739 kg.
Svovlkis	68 600 666 „	„Bruch"-sten	103 196 „
Glasvarer	41 „	Gadesten	100 000 „
Sild	166 tønder	Tjære	88 320 „
Træmasse	200 643 kg.		

Indførselen fra Sverige udgjorde:

Ler	162 747 kg.	Kantsten	1 755 802 kg.
Jernmalm	121 619 741 „	Gadesten	24 317 884 „
Snedkerarbeide	508 „	Trævarer	516 128 „
Sild	4 810 tønder	Mursten	97 500 „
Træmasse	52 336 kg.	Ildfast sten	438 388 „
Sten i blokke	6 558 277 „	Kalksten	7 550 000 „
„Bruch"-sten	10 115 407 „		

Udførselen til Norge bestod af:

Rug	3 050 000 kg.	Potetesmel	14 452 kg.
Byg	450 000 „	Gryn	13 612 „
Erter	21 944 „	Rugmel	89 100 „
Kløverfrø	10 167 „	Bælgfrugter	465 467 „
Egestav	300 „		

Is importeredes i aaret 1901 ikke til distriktet. Svovlkis og jernmalm gik hovedsagelig til indlandet, delvis til Polen og Rusland.

Sild fra Norge. Af fedsild ankom lidt. Vaarsild og slosild omsattes her i ganske smaa kvanta.

Gadesten. Der betaltes for I sort $7^3/_4$ mk., II sort $6^3/_4$ mk. pr. kvadratmeter, kantsten mk. 4.20 pr. løbende meter.

Sundhedstilstanden var overalt i distriktet god.

Middelpriserne for korn frit leveret ombord fra transitlager i Danzig stillede sig i aaret 1901 pr. 1 000 kg. i kroner:

Kornsorterne med vegtopgave.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.
Hvede 132 punds	123	122	127	143	150	140
Do. 126 „	117	116	120	138	143	135
Rug 125/126 „	96	96	98	110	112	104
Byg (maltbyg) 115/116 punds	116	115	117	122	121	116
Do. (melbyg) 111/113 „	109	108	110	110	110	107
Foderbyg	104	102	104	105	100	101
Havre	105	107	110	125	128	110
Erter (kogeerter)	126	126	130	130	—	—
Fodererter	108	107	110	110	110	—

	Juli.	August.	Septbr.	Oktbr.	Novbr.	Dec.
Hvede 132 punds	142	135	138	130	142	148
Do. 126 „	137	130	130	120	134	139
Rug 125/126 „	106	110	104	110	110	115
Byg (maltbyg) 115/116 punds	118	125	120	119	118	116
Do. (melbyg) 111/113 „	104	115	110	110	110	110
Foderbyg	100	105	100	100	102	102
Havre	112	115	118	125	135	138
Erter (kogeerter)	—	—	132	134	133	142
Fodererter	—	—	115	115	114	115

Udførselen fra Danzig — sjøveien — af kornvarer i aaret 1901 (mængden i dz. = 100 kg.):

Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.	Bælgfrugter.	Raps.
378 988.	101 295	232 868	254 793	185 694	29 959

Til konsulatet ankom i aaret 1901 af breve og cirkulærer ialt 366; der afgik fra konsulatet 250 breve og telegrammer.

Under konsulatets adresse ankom til sjøfolk og andre personer af breve og telegrammer 1 608 stykker.

Paamønstret blev paa norske skibe 81 mand og afmønstret 86 mand. Af de paamønstrede var 66 udlændinge og af de afmønstrede 46 udlændinge.

Konsulatet befinder sig i St. Elisabethwall no. 6 a, II. etage, og holdes aabent alle hverdage fra kl. 9—12 form. og 3—5 efterm.

Barbados.

Aarsberetning for aaret 1901 fra konst. konsul H. B. Gardiner Austin, dateret 18de december 1902.

Til Barbados ankom i aaret 1901 med ladning fra fremmede lande 20 norske fartøier dr. 21 081 tons (hvoraf 15 dampskibe dr. 18 211 tons) og i ballast 60 norske fartøier dr. 35 487 tons (hvoraf 1 dampskib dr. 1 567 tons). Der afgik med ladning 19 fartøier dr. 20 184 tons og i ballast 56 fartøier dr. 33 400 tons.

Af svenske skibe ankom til Barbados 5 dr. 2 025 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe £ 44. 13. 9, expeditionsafgifter i norske sager £ 6. 2. 8.

Den samlede tonnage af de til Barbados i aaret 1901 ankomne skibe var 1 476 166 tons. Transporten til og fra Barbados besørges nu næsten udelukkende af dampskibe, idet den eneste last, som seilskibe nu kan erholde her, er sirup.

Handel. Importen bestaar for en væsentlig del af brødstoffe, især ris, af hvilken sidste artikel der i aaret 1901 importeredes ca. 8 mill. lbs.

Exporten udgjøres for den største del af sukker og sirup, hvoraf der i aaret 1901 exporteredes for en værdi af £ 740 000. Sukkeret gaar hovedsagelig til de Forenede Stater, i raa tilstand.

Piræus.

Den norske skibsfart i aaret 1901. Til Piræus ankom i aaret 1901 med ladning 3 norske skibe dr. 2 249 tons (hvoraf et seilskib dr. 550 tons); til Patras i ballast 5 norske dampskibe dr. 3 200 tons og med ladning 2 dr. 2 154 tons; til Kephalonia 2 dampskibe dr. 1 372 tons med ladning; til Zante med ladning 1 dr. 1 113 tons.

Af svenske skibe ankom til Piræus 3 dr. 3 729 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved vicekonsulsstationerne kr. 370.33.

Indhold: **Barbados** s. 96. — **Danzig** s. 87. — **Johannesburg** s. 77. — **Lübeck** s. 49. — **Piræus** s. 96. — **Washington** s. 80.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 3. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Amsterdam.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konst. generalkonsul Fr. Grüner, dat. 31te marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	55	23 148	65	33 687	120	56 835	53	22 149	50	21 179	103	43 328
Seilskibe	13	3 119	6	3 845	19	6 964	5	1 259	-	-	5	1 259
Sum	68	26 267	71	37 532	139	63 799	58	23 408	50	21 179	108	44 587
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	105	47 026	163	208 140	268	255 166	54	16 877	59	50 523	113	67 400
Seilskibe	14	2 639	39	27 099	53	29 738	10	3 527	3	1 061	13	4 588
Sum	119	49 665	202	235 239	321	284 904	64	20 404	62	51 584	126	71 988
Totalsum af ladede fartøier	187	75 932	273	272 771	460	348 703	122	43 812	112	72 763	234	116 575
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	2	454	2	454	-	-	19	13 963	19	13 963
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	10	3 202	4	2 502	14	5 704
Sum	-	-	2	454	2	454	10	3 202	23	16 465	33	19 667
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	15	15 872	15	15 872	12	11 366	158	190 553	170	201 919
Seilskibe	-	-	3	1 025	3	1 025	23	11 703	17	12 842	40	24 545
Sum	-	-	18	16 897	18	16 897	35	23 069	175	203 395	210	226 464
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	20	17 351	20	17 351	45	26 271	198	219 860	243	246 131

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 2 567 924.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 356 262.

For ordre, reparation eller lignende anløb 3 norske fartøier dr. 1 090 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 273 dr. 302 046 tons, til hovedstationen 58 dr. 60 266 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved hovedstationen kr. 1 971.90, ved vicekonsulsstationerne kr. 15 958.14; heraf tilfaldt generalkonsulen kr. 7 979.07. Af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 3 576.81, ved vicekonsulsstationerne kr. 12 016.54 ; heraf tilfaldt generalkonsulen kr. 6 008.27. Ialt tilfaldt generalkonsulen kr. 19 536.05.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 87.60, i svenske kr. 133.35; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 608.80, i svenske kr. 214.55.

Begge landes skibsfart udgjorde tilsammen:

	Antal.	Tons.
Ankomne med ladning	725	646 155
„ i ballast	28	21 945
Ialt	753	668 100
Afgaaede med ladning	339	174 049
„ „ ballast	415	495 525
Ialt	754	669 574

En oversigt over de forenede rigers skibsfart paa distriktet i den foregaaende femaarsperiode udviser:

Ankomne fartøier:

	Norske.		Svenske.		Norske og svenske.	
Aar.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1897:	553	377 006	215	175 557	768	552 563
1898:	552	428 644	251	224 498	803	653 142
1899:	711	572 901	229	204 295	940	777 196
1900:	684	456 382	241	212 647	925	669 029
1901:	565	404 434	292	303 002	857	707 436
Gjennemsnitlig for 1897—1901 . .	613	447 873	246	224 000	859	671 873
1902 . . .	480	366 054	273	302 046	753	668 100

Sammenlignes skibenes antal og drægtighed i aaret 1902 med antal og drægtighed i aaret 1901, udviser den norske skibsfart paa distriktet en formindskelse af 85 fartøier dr. 38 380 tons og den svenske 19 fartøier dr. 956 tons.

Fordelingen mellem dampskibe og seilskibe udvises af følgende tal:

Norske og svenske tilsammen:

	657	dampskibe dr.	623 837	tons
og	96	seilskibe „	44 263	„
heraf norske	405	dampskibe „	328 327	„
og	75	seilskibe „	37 727	„
samt svenske	252	dampskibe „	295 510	„
og	21	seilskibe „	6 536	„

I aaret 1901 var forholdet følgende:

Norske og svenske tilsammen:

	754	dampskibe dr.	660 881	tons
og	103	seilskibe „	46 555	„
heraf norske	482	dampskibe „	365 895	„
og	83	seilskibe „	38 539	„
samt svenske	272	dampskibe „	294 986	„
og	20	seilskibe „	8 016	„

Mellem fartøier, som i aaret 1902 ankom og afgik med ladning eller i ballast, har forholdet været følgende:

	Norske.		Svenske.		Norske og svenske.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Ankomne med ladning . .	460	348 703	265	297 452	725	646 155
I ballast . .	20	17 351	8	4 594	28	21 945
Afgaaede med ladning . .	234	116 577	105	57 472	339	174 049
I ballast . .	243	246 129	172	249 396	415	495 525

Antallet og drægtigheden af de i ballast ankomne norske og svenske fartøier har ligesom i foregaaende aar udgjort en ubetydelig brøkdel af de med ladning ankomne fartøiers antal og drægtighed. Ogsaa i aaret 1902 var det vanskeligt at erholde udfragter i nederlandske havne, af hvilken aarsag ogsaa blot lidt mere end halvdelen af norske og svenske fartøier fra distriktet afgik med ladning. De i fragtfart af norske og svenske fartøier optjente bruttofragter udgjorde:

Af ankomne skibe	kr. 4 542 377
„ afgaaede „	„ 729 984
Sum	kr. 5 272 361

**

Sammenlignet med aaret 1901 :

Af ankomne skibe	kr.	4 500 617
„ afgaaede „	„	653 189
Sum	kr.	5 153 806

Totalbeløbet af fragterne for hid ankomne og herfra afgaaede norske fartøier viser en forøgelse for de ankomne af 209 356 kroner og for de afgaaede af 37 440 kroner.

Totalbeløbet af fragterne for hid ankomne svenske fartøier viser en formindskelse af 167 596 kroner, medens for afgaaede en forøgelse af 39 355 kr.

I totalbeløbet af optjente bruttofragter er ikke medregnet fragt, som er blevet optjent af fartøier med saakaldt „time charter".

		1902.	1901.
Ankomne dampskibe	kr.	3 578 034	3 298 715
Afgaaede „	„	680 873	598 481
Ankomne seilskibe	„	964 343	1 201 902
Afgaaede „	„	49 111	54 708

Nedenstaaende tabel angiver de forskjellige lande, hvorfra norske og svenske fartøier er ankomne hertil med ladning:

Ankomne med ladning fra:	Norske skibe. Antal.	Norske skibe. Tons.	Svenske skibe. Antal.	Svenske skibe. Tons.
Norge	187	75 932	1	409
Sverige	55	70 878	232	239 928
Ruslands nordlige havne og Finland . . .	30	23 994	8	9 147
Danmark og Tyskland .	3	2 293	6	2 623
England og Skotland .	55	20 951	3	3 606
Frankrige	19	8 218	—	—
Spanien og Portugal .	20	19 418	—	—
Grækenland . .	5	8 413	—	—
Sortehavet	2	2 983	—	—
Middelhavet	1	1 862	—	—
Amerikas Forenede Stater og britisk Nordamerika	52	88 758	13	39 969
Central-Amerika . . .	2	861	—	—
Sydamerika, Brasilien .	11	9 020	—	—
Mexico, Vestindien . .	9	4 223	1	506
Afrikas nordkyst . . .	2	2 226	—	—
— vestkyst . . .	5	5 064	1	1 264
Ostindien	1	2 320	—	—
Australien	1	1 289	—	—

De med ladning fra distriktet afgaaede norske og svenske fartøier er afgaaet til følgende lande:

Afgaaede med ladning til:	Norske skibe. Antal.	Tons.	Svenske skibe. Antal.	Tons.
Norge	122	43 812	—	—
Sverige . .	3	1 674	87	42 404
Ruslands nordlige havne . . .	4	3 759	1	249
Tyske og danske havne . . .	—	—	3	1 207
England og Skotland . . .	64	25 098	4	4 020
Frankrige og Belgien . . .	3	1 186	3	1 731
Spanien og Portugal . . .	—	—	2	2 020
Forenede Stater .	16	31 375	1	1 686
Mexiko .	—	—	1	2 489
Andre steder inden distriktet .	22	9 671	3	1 668

Blandt norske og svenske fartøier, som er afgaaet med ladning til resp. Norge og Sverige, indtager de, som gjør regelmæssige reiser mellem nævnte lande og Nederlandene, den første plads.

Kristianiafirmaet Winge & Co.'s dampskibe, hvoraf 2 gjorde regelmæssige ture mellem Kristiania og Amsterdam (i de fleste tilfælde med anløb af Göteborg paa tilbagereisen) og 2 andre mellem Kristiania og Rotterdam, gjorde ialt 101 reiser, repræsenterende 37 162 tons.

Dampskibene tilhørende aktieselskaberne „Svea" i Stockholm og „Göta" i Göteborg foretog resp. 21 og 48 reiser, repræsenterende 14 030 og 19 049 tons.

Hvilken stilling Norges og Sveriges skibsfart indtager i forhold til andre nationers (den nederlandske iberegnet) i dette distrikt, fremgaar af nedenstaaende tabel:

(Officiel komparativ statistik over skibsfarten i aaret 1902 udkommer ikke førend i slutningen af november 1903.)

Ankomne i:	Alle nationers. Antal.	Tons.	Deraf norske. Antal.	Tons.	svenske. Antal.	Tons.
1899:	11 803	9 450 351	732	639 898	242	198 620
1900:	12 307	9 457 778	697	473 147	247	201 848
1901:	11 698	9 336 898	581	412 437	299	293 415

De øvrige fartøier tilhørte i aaret 1901 følgende nationer:

Nederlandske	3 438	fartøier dr.	2 570 865	tons
Engelske	4 687	— „	3 563 851	„
Tyske	1 786	— „	1 409 026	„
Danske	302	— „	306 792	„
Spanske	289	— „	415 101	„
Alle de øvrige	316	— „	365 411	„

Paa- og afmønstringer. I Amsterdam paamønstredes med norske fartøier 27 norske, 3 svenske og 19 udenlandske sjømænd, samt afmønstredes 25 norske, 3 svenske og 23 udenlandske sjømænd. Med svenske skibe paamønstredes 5 svenske sjømænd, samt afmønstredes 1 svensk, 3 norske og 2 udenlandske sjømænd. Ved hovedstationen paamønstredes altsaa tilsammen 54 og afmønstredes 61 sjømænd.

Ved samtlige vicekonsulater i distriktet paamønstredes med norske skibe 219 norske, 86 svenske og 135 udenlandske sjømænd, samt afmønstredes 330 norske, 72 svenske og 144 udenlandske sjømænd. Med svenske fartøier paamønstredes ved vicekonsulsstationerne 45 svenske, 34 norske og 37 udenlandske sjømænd, samt afmønstredes 43 svenske, 22 norske og 29 udenlandske sjømænd.

I alt paamønstredes ved vicekonsulsstationerne 556 og afmønstredes 640 sjømænd, og i hele distriktet foretoges saaledes ialt 610 paa- og 701 afmønstringer.

Rømninger. Ved hovedstationen rømte fra et norsk fartøi 1 norsk sjømand, og ved vicekonsulsstationerne rømte fra norske fartøier 2 norske, 1 svensk og 4 fremmede sjømænd samt fra svenske skibe 1 norsk sjømand.

I distriktet rømte saaledes fra norske skibe 8 sjømænd og fra svenske fartøier 1 sjømand.

Indkjøbte og solgte fartøier. For norsk regning erhvervedes 2 seilskibe med en drægtighed af 2 002 tons. Kjøbesummerne udgjorde tilsammen 116 550 kroner. Til udlandet solgtes en norsk fiskeslup dr. 56 tons.

Sjøulykker. Paa den nederlandske kyst forulykkede 2 norske og 2 svenske fartøier. Besætningerne reddedes.

Hjemsendte hyrebeløb. Af generalkonsulatet og sjømandsmissionen i Amsterdam er med posten til Norge og Sverige blevet sendt et samlet beløb af kr. 7 705.72. Af vicekonsulatet i Rotterdam og sjømandsmissionen dersteds sendtes ligeledes med posten til Norge kr. 9 129.87 og til Sverige kr. 3 280.87 samt i sjømandsanvisninger til Kongl. Kommers-Kollegium af samme vicekonsulat kr. 1 070.00.

Til Norge sendtes endvidere kr. 1 541.52, udgjørende efterladenskaber efter afdøde nordmænd, medens et beløb af kr. 72.97, udgjørende efterladenskaber efter afdøde svenske sjømænd, blev oversendt til Sverige.

Vareomsætningen mellem Norge og Nederlandene.

Opgave over indførsel og udførsel i aaret 1902 mellem Norge og Nederlandene for nogle af de vigtigste handelsartikler.
(Fuldstændig statistik udkommer ikke førend ud paa høsten).

Indførsel fra Norge:

Tømmer,	ladningen bestaaende udelukkende heraf,	usaget	14 007 tons
Do.,	—„—	saget	23 955 „
Do.,	alle andre sorter virke, ikke særskilt nævnt,	usaget	131 000 gylden
Do.	—„—	saget	opgave mangler

Kobber	257 000	kilogram
Tran	3 320 000	„
Stokfisk	3 056 000	„

Udførsel til Norge:

Hvedemel	596 000	kg.	Linolje	304 000	kg.
Margarin, færdigt smør	121 000	„	Jernvarer	185 000	„
Do. raa	522 000	„	Jordnødolie	485 000	„
Sukker	1 946 000	„	Genever	1 089	hektol.
Smørelser og stearin	121 000	„			

I aaret 1901 indførtes fra Norge:

Kemikalier			for	30 755	gylden
Fabrik-, landbrugs- og dampmaskiner			„	8 215	„
Byg	200 000	kg.	„	17 600	„
Klid	1 512 500	„	„	453 750	„
Tømmer, ladningen bestaaende udelukkende heraf, usaget	13 875	tons	„	305 250	„
Tømmer, do. do., saget	14 938	„	„	418 264	„
Do., alle andre sorter virke, ikke særskilt nævnt, usaget			„	61 028	„
Do., do. do., saget			„	1 294 483	„
Ved	253 500	kg.	„	7 605	„
Tøndestave			„	136 957	„
Træarbeide			„	8 789	„
Huder, tørrede, skind og læder	274 218	„	„	274 218	„
Do., saltede, do. do.	82 867	„	„	58 007	„
Is	7 170 000	„	„	86 040	„
Jernmalm	38 922 416	„	„	233 534	„
Smedejern	30 354	„	„	6 072	„
Bolter og spiger af jern	349 783	„	„	104 935	„
Affald af skrabjern	268 920	„	„	8 067	„
Bomuld, uspunden	37 012	„	„	22 207	„
Konserver	5 495	„	„	5 495	„
Kaffe	11 457	„	„	5 042	„
Kobber, rødt	50 000	„	„	50 000	„
Kortevarer (deriblandt fyrstikker)			„	14 558	„
Klude (deriblandt træmasse)	12 248 473	„	„	1 469 817	„
Manufakturvarer			„	29 689	„
Margarin og andre surrogater for smør	11 800	„	„	9 440	„
Møbler			„	6 953	„
Papir, alle slags, hvidt, graat, node- m. m.			„	146 145	„

Papir, møbel- og kardus- m. m. . . .			for	68 153	gylden
Sten i blokke, ubearbeidet	1 538 710	kg.	„	24 619	„
Tran	4 500 697	„	„	1 215 188	„
Bødkerarbeide			„	26 652	„
Farver, alle slags . . .	500 050	„	„	275 025	„
Fisk, sild, saltet . . .	2 462 070	„	„	246 207	„
Do., fersk saltvands . .	2 580 849	„	„	309 702	„
Do., saltet torsk . . .	204 116	„	„	20 412	„
Do., anden røget, saltet eller tørret fisk, med undtagelse af røget sild	182 954	„	„	10 977	„
Do., stokfisk	3 099 594	„	„	619 919	„
Do., flodfisk, fersk, røget eller saltet laks derunder iberegnet	168 360	„	„	336 720	„
Hvalbarder, raa	13 243	„	„	23 175	„
Diverse			„	1 649 654	„
Totalværdien af indførselen fra Norge i aaret 1901				10 099 318	gylden
Do. do. i aaret 1900				17 086 088	„
Altsaa i aaret 1901 en formindskelse af				6 986 770	gylden

Til Norge udførtes i aaret 1901:

Poteter	2 077 828	kg.	for	20 778	gylden
Potetesmel	897 505	„	„	269 251	„
Lervarer	170 431	„	„	34 086	„
Amaril	26 105	„	„	6 798	„
Soda	26 216	„	„	6 816	„
Blik	161 884	„	„	80 942	„
Planterigets frembringelser, stiklinger, træer, blomster, løg etc. .			„	129 246	„
Kakao	16 640	„	„	9 984	„
Kemikalier			„	44 962	„
Chokolade	16 221	„	„	16 221	„
Cikorirod	200 000	„	„	10 000	„
Droger, deriblandt kinin			„	42 093	„
Fabrik-, landbrugs- og dampmaskiner . . .	133 960	„	„	92 432	„
Garn af hamp . . .	27 335	„	„	17 482	„
Do. af lin	40 085	„	„	16 034	„
Do. af bomuld . . .	144 796	„	„	36 199	„
Do. af lin, sygarn . .	5 479	„	„	13 697	„
Destillerede drikkevarer, genever etc. . . .	115 204	liter	„	24 488	„

Redskaber af træ, jern, kobber, staal, samt landbrugsredskaber	6 995	kg.	tor	6 645	gylden
Glycerin	11 741	„	„	5 283	„
Bønner og erter	161 390	„	„	13 719	„
Ris	1 056 815	„	„	317 045	„
Gryn m. m.	924 211	„	„	184 842	„
Hvedemel	1 003 600	„	„	310 080	„
Rugmel	17 525	„	„	5 258	„
Rismel	24 200	„	„	7 260	„
Andet mel	400 546	„	„	120 164	„
Grønsager, ferske eller tørrede	203 504	„	„	61 051	„
Haar, alle sorter	1 018	„	„	7 126	„
Humle	16 359	„	„	8 179	„
Tøndebaand	582 081	„	„	93 133	„
Tøndestav	111 271	„	„	11 127	„
Huder, skind og læder, saltede	253 774	„	„	177 642	„
Smedejern, plader m. m. af jern	3 463 154	„	„	692 631	„
Stænger af jern	100 830	„	„	25 207	„
Rør for gas og vandledninger	258 268	„	„	64 567	„
Jernvarer	173 715	„	„	173 715	„
Jerntraad	875 420	„	„	306 397	„
Tougverk af jern	53 952	„	„	18 883	„
Instrumenter, matematiske, fysiske m. m.	7 095	„	„	17 738	„
Lys	59 545	„	„	59 545	„
Ost	176 403	„	„	61 741	„
Bomuld, uspunden	147 927	„	„	88 756	„
Klæder	1 396	„	„	9 074	„
Kaffe	2 553 575	„	„	1 123 573	„
Koks	6 630 051	„	„	33 150	„
Lim	20 193	„	„	10 097	„
Klude, ikke særsk. nævnt	95 000	„	„	11 400	„
Bly	20 525	„	„	5 130	„
Fabrikata af bomuld	4 018	„	„	12 054	„
Do. af hamp, lin etc.	9 103	„	„	10 924	„
Do. af uld	6 783	„	„	67 830	„
Margarin og andre surrogater for smør	231 407	„	„	185 126	„
Do., raa	343 100	„	„	154 395	„
Oljer, madoljer	23 776	„	„	15 454	„
Do., jordnødolje	364 452	„	„	164 003	„
Do., linolje	636 161	„	„	146 317	„
Papir, alle slags, hvidt, graat, node- m. m.	194 068	„	„	116 441	„
Do., møbel-, kardus-	27 701	„	„	24 931	„
Do., kort etc.	61 645	„	„	24 658	„

Beg	25 364	kg.	for	5 073	gylden
Flesk	250 960	„	„	100 384	„
Salpeter, raffineret	29 600	„	„	11 840	„
Zink, raa	114 035	„	„	28 508	„
Zink, arbeidet, bolter og spiger etc.	42 937	„	„	12 022	„
Staal i plader	245 091	„	„	98 036	„
Do. stænger	104 740	„	„	36 659	„
Do. staalverk	54 650	„	„	81 975	„
Do. staaltraad	44 156	„	„	44 156	„
Stearin	49 875	„	„	22 942	„
Pimpsten	88 750	„	„	7 100	„
Halm	81 200	„	„	9 744	„
Sukker	2 305 398	„	„	860 595	„
Tobak, skraa- og anden	15 048	„	„	12 038	„
Cigarer	101 377	„	„	405 508	„
Smørelse m. m.	132 360	„	„	41 032	„
Tin	4 170	„	„	6 672	„
Tougverk	26 151	„	„	15 691	„
Fjær	8 330	„	„	16 660	„
Farver	128 025	„	„	64 013	„
Do., ikke særskilt nævnt	26 413	„	„	19 810	„
Vitriol	78 160	„	„	12 506	„
Vitriololje	300 889	„	„	36 107	„
Lin, spundet	6 000	„	„	8 400	„
Uld	68 958	„	„	86 611	„
Frø, linfrø	96 210	„	„	11 545	„
Zinkhvidt	640 664	„	„	160 166	„
Salt	320 250	„	„	6 405	„
Diverse	—	„	„	133 634	„

Totalværdien af udførselen til Norge i aaret 1901: 8 179 632 gylden
Do. - — - — - „ 1900: 8 833 198 „

Altsaa en formindskelse i aaret 1901 af 653 566 gylden

I samme tid indførtes fra Sverige varer til en værdi af 19 352 768 gylden, og til Sverige udførtes varer til en værdi af 5 644 823 gylden. Importen fra Sverige hertil i aaret 1901 viste en formindskelse af 1 366 812 gylden.

I aaret 1901 indførtes til Nederlandene varer for tilsammen 2 047 081 702 gylden og udførtes for 1 733 686 445 gylden, mod resp. 1 967 840 064 gylden og 1 695 251 442 gylden i aaret 1900.

De vigtigste indførselsposter (poster der i værdi ikke gik op til 5 000 000 gylden nævnes ikke) udgjordes af:

	Gylden.		Gylden.
Potetesmel	5 415 681	Blik	10 735 080
Soda	7 525 181	Kakao	6 623 585
Blærer af dyr	7 937 591	Kinin og droger	259 424 859

	Gylden.
Kemikalier	7 253 596
Fabrik-, landbrugs- og dampmaskiner	20 468 047
Bomuldsgarn	24 151 308
Guld i barrer	5 192 835
Myntet sølv	7 930 673
Hvede	170 338 940
Rug	47 373 885
Byg	24 473 447
Mais	30 769 283
Havre	25 527 780
Ris	54 927 322
Klid	7 577 378
Hvedemel	54 161 928
Rugmel	11 649 560
Hamp, uspunden	14 028 454
Trævarer, alle sorter	63 965 257
Huder, alle slags	32 986 998
Jernmalm	20 416 738
Ru- og ballastjern	21 281 755
Smedejern, jernplader m. m.	54 737 648
Stænger	8 697 404
Rør af jern	7 083 361
Jernvarer	11 760 457
Bolter og spiger	6 690 188
Jerntraad	15 568 598
Indigo	6 168 360
Bomuld, uspunden	25 235 167
Klæder	8 318 131

	Gylden.
Jordnødkager o. l.	11 696 306
Kaffe	52 278 568
Stenkul	53 626 910
Kobbermalm	28 920 071
Kobber, rødt	39 171 739
Kortevarer	8 907 527
Klude	6 402 930
Fabrikata af bomuld	15 013 658
Do. - uld	10 392 711
Margarin, raa	22 077 538
Petroleum	11 835 297
Palmeolje	11 848 240
Beg	11 358 750
Papir	6 126 124
Flesk	12 637 040
Salpeter, raa	27 416 096
Zink, raa	7 858 581
Staal, plader	34 135 750
Do., stænger	19 117 619
Staaltraad	18 945 495
Gadesten	72 583 760
Sukker, raat	27 850 770
Tobak, alle sorter	10 327 129
Smørelser	12 040 203
The	9 022 592
Tin	24 574 310
Farver	17 618 590
Uld, alle sorter	21 793 131
Frø, alle sorter	40 281 617
Svovlkis	8 334 502

De fornemste udførselsposter (poster der i værdi ikke gik op til 5 000 000 gylden nævnes ikke) er:

	Gylden.
Potetesmel	18 079 993
Lervarer	6 268 315
Blærer af dyr	7 084 572
Planter og blomster	9 165 123
Smør	22 094 698
Kinin og droger	237 114 734
Fabrik-, landbrugs- og dampmaskiner	12 930 692
Garn af bomuld	6 400 511
Glas	7 973 188
Hvede	132 417 951
Rug	24 908 166
Byg	16 507 695
Mais	9 256 514
Havre	22 936 448
Ris	25 546 286

	Gylden.
Klid	13 577 593
Rugmel	7 324 992
Grønsager	49 263 420
Haar, ubearbeidet	6 159 048
Hamp, uspunden	9 813 498
Trævarer, alle sorter	45 194 478
Huder, alle slags	32 168 481
Jernmalm	21 865 225
Ru- og ballastjern	18 161 791
Smedejern, jernplader etc.	19 786 168
Jernvarer	16 738 151
Bolter og spiger	6 025 293
Jerntraad	14 334 580
Lys	5 718 240
Ost	16 553 497
Bomuld, uspunden	13 102 572

	Gylden.		Gylden.
Konserver	19 225 073	Do. i stænger	12 725 814
Kaffe	32 741 250	Staaltraad	11 186 690
Kobbermalm	30 677 652	Gadesten	8 946 748
Kobber, rødt	37 104 894	Sukker, alle sorter	62 510 709
Kortevarer	7 266 287	Cigarer	6 488 528
Fabrikata af bomuld	34 872 052	Tin, raa	20 409 286
Do. - uld	10 018 360	Farver, alle sorter	15 992 770
Margarin, færdig	37 396 018	Sild	6 338 941
Do. raa	9 692 027	Ferskvandsfisk, laks derunder iberegnet	15 588 895
Linolje	5 463 072	Lin, uforarbeidet	17 195 317
Papir, alle sorter	7 335 256	Kjød, alle sorter	6 120 214
Do., kortpapir, pap	33 863 236	Faare- og svinekjød	18 037 469
Beg	13 438 464	Uld, alle sorter	18 191 297
Flesk	7 313 665	Frø, alle sorter	22 250 897
Salpeter, raa	22 070 345	Svovlkis	7 958 084
Zink, raa	8 403 061		
Staal i plader	25 406 266		

Jernmalm. Fra Skien er med 7 norske dampskibe, der gjorde tilsammen 30 reiser, i aaret 1902 hertil indført 43 885 000 kg. jernmalm.

Al denne malm var bestemt til Tyskland og førtes did i lægtere paa Rhinen.

I samme tid importeredes fra Sverige tilsammen 908 161 000 kg. Med hidbringelsen sysselsattes 39 norske og 78 svenske fartøier dr. tilsammen 198 139 tons samt 114 fremmede fartøier dr. 218 230 tons.

I aaret 1901 indførtes tilsammen 3 402 789 601 kg. jernmalm til Nederlandene til en værdi af 20 416 738 gylden.

Heraf kom:

Paa Norge	38 922 416	kg. til en værdi af	233 534	gylden
„ Sverige	1 039 294 610	„ —„—	6 235 768	„
„ Spanien	1 445 208 625	„ —„—	8 671 252	„
„ Algier	256 763 000	„ —„—	1 540 578	„
„ Forenede Stater	189 474 364	„ —„—	1 136 846	„
„ Grækenland	137 196 000	„ —„—	823 176	„
„ Rusland (Sorte Hav)	114 655 561	„ —„—	687 934	„
„ Frankrige	89 488 130	„ —„—	536 929	„
„ Italien	58 524 000	„ —„—	351 144	„

Træ l a s t. Hvad saavel indkjøbs- som salgspriserne angaar, var disse for alle dimensioner og sorter i aaret 1902 stigende.

Paa grund af de høie priser, der forlanges for bjælker fra Sverige, bliver indførselen hvert aar mindre, men de faa bjælker, som dog indførtes, var af en meget god kvalitet.

Indførselen af høvlet og skaaren last var større i aaret 1902 end i aaret 1901.

Fra Hvidehavshavnene blev megen skaaren last indført; i den senere del af aaret blev derfra ogsaa indført bjælker, men skibsleiligheden blev tidlig slut paa grund af ishinder.

Omendskjøndt forraadet ikke kan regnes for at have været stort, var det dog for alle dimensioner fyldestgjørende, til den nye indførsel igjen skulde begynde.

Omsætningen var i aarets løb god og markedets stemning meget fast.

Hvad importen af rumænsk trælast angaar, kan den regnes til omtrent den samme som i det foregaaende aar.

For bjælker betaltes der fob. fl. 78—fl. 85 pr. tylvt.

Priserne for de her mest gangbare gransorter (usorterede) viser sig at have været følgende:

3 ×11 . .	pr. std.	fl.	102—112	1½×9			
3 × 9 . .	—	-	96—105	1¼×9	.	pr. std.	fl. 96—105
3 × 8 . .	—	-	78— 93	1 ×9			
3 × 7 . .	—	-	75— 87	1½×8			
2½× 7 . .	—	-	75— 87	1¼×8	.	—	- 78— 93
2½× 6½ .	—	-	75— 87	1 ×8			
2½× 6 . .	—	-	72— 84	1½×7			
1½×11				1¼×7	.		- 75— 87
1¼×11	—	-	105—114	1 ×7			
1 ×11				1½×6			
1½×10				1¼×6	.	—	- 72— 84
1¼×10		-	102—111	1 ×6			
1 ×10				1 ×5 . . .		—	- 60— 72
				1 ×4 . . .		—	- 51— 63

Af „floorings" fra Norge og Sverige:

Høvlede 1a og 2a	9″	pr. std.	cif.	fl.	112—128
	8″	—	„	-	104—120
	6″	—	„	-	94—106
	5″	—	„	-	84— 98

med reduktion for 3a fl. 9 pr. std.

Træmasse. I aaret 1902 indførtes hertil omkring 17 000 tons vaad, mekanisk træmasse, hvoraf den største del ankom med norske og svenske fartøier, og var næsten alt bestemt for den i Velsen beliggende papirfabrik.

Priserne var mindre end i aaret 1901 og varierede mellem fl. 22½ og fl. 27 pr. ton cif. nederlandsk havn.

Sten. Granit. Forbruget af granit har i aaret 1902 ikke været stort, men lover betydelig bedre for kommende aar.

Vi skandinaver har her i Nederlandene store konkurrenter i Tyskland og Belgien, hvad denne vare angaar, at kjæmpe med. For exempels skyld kan nævnes: ved en leverance paa 115 kubikmeter var der fra fransk side gjort en offerte paa 70 fl. cif. Amsterdam, medens tilbudet fra norsk side var fl. 105 cif. Amsterdam.

Priserne varierede i aarets løb fra fl. 70 til fl. 105 pr. kubikmeter.

Kun huggen granit kan indføres hid til landet, da hollænderen ikke besidder arbeidere, der forstaar at behandle vore haarde, raa granitblokke, men vel sprødere stensorter.

Klebersten. Af denne vare indførtes til Amsterdam ca. 450 tons, og varierede priserne i aarets løb fra ca. fl. 80 til ca. fl. 95 pr. kubikmeter cif. Amsterdam, inklusive fragt.

Gadesten. Priserne varierede mellem fl. 3 og fl. 4 pr. kvadratmeter, og blev lidet eller intet indført fra de skandinaviske lande. Granitgadesten benyttes næsten ikke her i landet, men derimod bruges en tysk og en belgisk stensort, nemlig tysk „lavasten" og belgisk „porphyr"- og „melaphyr"-sten, da disse sorter falder billigere og er bedre for landet end vore granitgadestene, der gjerne meget hurtig slides paa kanterne og bliver rundagtige.

Ved optagelse af ordres bestemmer altid ingeniørerne og entreprenørerne selv stenens størrelse.

Kaffe. Af det nederlandske handelskompagni solgtes i aaret 1902 ved auktion 11 780 baller og 812 kasser og af private personer 335 777 baller og 1 748 kasser kaffe. Brasiliansk og afrikansk kaffe forekommer ikke herunder. Paa grund af den udstrakte sortering var priserne meget gode.

Tilførselen til markedet var dette aar igjen større end foregaaende aar. For regning af Nederlandske Handelskompagni blev der indført 21 900 baller og for private personer 153 700 baller mere fra Java og Padang, dog 11 100 baller mindre fra Celebes.

Af fremmede sorter blev der indført 7 900 baller mindre fra Afrika, dog 85 900 baller mere fra Santos og 3 300 baller fra Centralamerika. Forbruget af sidste sort gik ikke fremad, da der fandtes mere og mere lyst for den billigere Santos.

Produktionen af Liberia-kaffe øgedes stadig paa Java. Dette aar blev af denne sort til Nederlandene indført og solgt 114 300 baller mod 108 000 baller i aaret 1901.

I det hele beløb indførselen sig i aaret 1902 for private personers vedkommende i Nederlandene til 1 814 300 baller og til det Nederlandske Handelskompagni 125 700 baller og 505 kasser.

Priserne var vistnok i det hele aar dalende, mest for Santos, hvilken sort altid var i overflod. Priserne paa Java var uafhængige af de andre sorter.

Priserne paa Java W. J. B. var meget tilfredsstillende, om end noget lavere end priserne paa centralamerikansk kaffe.

Hvad priserne paa Java og Liberia angaar, synes disse at staa under indflydelse af Santosfluktuationerne og erholdtes for disse kvaliteter ikke mere end 20 à 24 cent.

Priserne har i det hele aar været følgende:

	1ste jan.	Mai.	Juni.	Septbr.	30te decbr.
Java, god ordinær, cent	38	34	32	31½	33
„Blank" . . . „	40	38	37	38	36½
„W. J. B." . . „	39½	32	32	34	30
Liberia . . . . „	26½	22½	21	22	21
Santos . . . . „	23	17½	19	20	17½
Afrikansk . . . „	20	16½	15½	17½	15½

Udsigterne for det kommende aar synes ikke meget gunstige; verdensorraadet er tiltaget, og meget afhænger af forraadet og høsten i Brasilien.

Java-termin-markedet er paa grund af den viste ringe interesse ophævet.

T h e. Af Java-the indførtes i aaret 1902 direkte til Amsterdam 88 051/1 kasser, og fandt der 10 auktioner sted her i Amsterdam, hvor der solgtes:

	1/1 kasser.	1/2 kasser.	1/16 kasser.
I aaret 1902 . . .	87 196	781	1 921
mod i aaret 1901 . .	91 241	836	721

Indførselen af thesorten „Witpunt" var rigelig.

Priserne var i begyndelsen og i slutningen af aaret gode, medens de i midten af aaret var gaaet tilbage o: fra juli til og med oktober. Paa markedet blev ogsaa faldbudt nogle nye sorter. Paa Rotterdams marked anbragtes 875 kasser kinesisk the. Fra direkte importører paa Amsterdams marked falbødes 357/2 og 500/16 kasser mod 4 500/2 i aaret 1901.

K a k a o. De forhaabninger, som man i begyndelsen af aaret havde til denne artikel, blev ikke opfyldte. Store tilførseler fra Vestindien var aarsagen heri, og blev paa grund heraf forskjellige sorter regelmæssig solgt til lav pris.

Stemningen forblev i begyndelsen rolig undtagen for „Trinidad," hvilken sort regelmæssig formindskedes i værdi, paa samme tid som de andre sorter kom op.

Den direkte import fra Surinam var liden. Ceylon kakao havde god afsætning. Indførselen fra Java var i aaret 11 000 baller mod 22 100 baller i aaret 1901.

Priserne var i hele aaret paa faa undtagelser nær saa godt som uforandrede, og middelprisen kan sættes til 38 cent.

T o b a k. Naar man ser tilbage paa aaret 1902, vil man finde, at omsætningen af karvetobak ikke har været noget videre stor i begyndelsen af aaret, dog maaske noget bedre i slutningen; for cigartobak har det været mindre gunstigt.

Udfaldet af Sumatrahøsten var i det hele meget middelmaadig paa grund af, at tobakken ikke var pent moden, saa at kvalitet og farve i mange tilfælde kunde have været bedre.

Forbruget af Sumatratobak har tiltaget i de senere aar med salg til Amerika.

Priserne var alle lavere end i aaret 1901 med undtagelse for sorten Padang, der var 7 cent høiere.

Fra Java indførtes i aaret 1902 287 371, fra Sumatra 224 270 og fra Borneo 17 060 baller.

For hollandsk Borneo tobak beløber indførselen sig kun til 2 772 baller.

Priserne beløb sig i aaret:

For Sumatra til	ca. 94	cent
„ Java -	- 25 3/4	„
„ eng. Borneo til	- 98 1/2	„
„ nederl. Borneo til . . .	- 40	„

S u k k e r. Det forløbne aar begyndte for denne artikel meget ugunstigt, da man overalt havde tænkt, at priserne skulde have naaet sit laveste punkt.

Tiltrods for det gunstige udfald af Brysselerkonferencen angaaende afskaffelsen af præmierne blev dog markedet slapt, og ingen forbedring var forhaanden. Det store forraad som en følge af det sidste aars høst af sukkerbeter trykkede priserne.

Priserne varierede fra fl. $7^1/_4$ til fl. 10.

Forraadet var ifølge meddelelse større i slutningen af aaret end før, og skal en formindskelse deraf kun kunne ventes, hvis fabrikationen for maanederne december og januar viser sig at være betydelig mindre end i andre aar.

Fra Belgien og Tyskland var indførselen af betesukker betydelig større end sidste aar. England var vistnok det eneste sted for afsætningen.

Høsten indbragte i det hele 9 175 000 tons. Forraadet øgedes i det forløbne aar; den 31te december antoges det at have udgjort 2 198 000 tons mod 1 825 000 tons ved samme tid i aaret 1901, dog viste udførselszifrene for raffineret sukker sig at være mindre end zifrene i aaret 1901.

Middelprisen i London var for betesukker å 88° samt Java no. 14 respektive 6 sh. 8 d og 8 sh.

Ris. I første halvdel af aaret var der en rolig stemning over markedet, af og til en daarligere, saa igjen en fastere stemning, alt efter efterspørgselen efter ris fra engelsk Indien.

I den anden halvdel af maaneden august tog markedet en vending som følge af de store efterspørgsler fra Japan, hvorhen salget af Birma-ris var af saadant stort omfang, at man antog hjælpen fra de europæiske markeder ikke at være nødvendig. Paa grund heraf aftog ogsaa tilbudene af raa ris, og det var som følge af lidet eller intet tilbud meget vanskelig at kjøbe til de stigende priser.

Det ugunstige veir over hele Europa var igjen aarsag til, at der blev stemning for denne artikel, og efterspørgselen efter skallet ris tiltog; salget, fremforalt til udlandet, var betydeligt, og stigning i priserne forekom. Tilførselen hid til landet beløb sig til 2 146 000 baller, mod 1 814 000 baller i aaret 1901

Priserne stillede sig saaledes for Javatafel 1a sort 9. 8. 9, for blank Java $7^3/_4$. 7. $7^1/_2$, for Rangoon og Bassein $3^7/_8$. $3^1/_2$. $4^1/_8$ mod i aaret 1901; for Javatafel $7^3/_4$. $9^1/_2$. $9^1/_4$, for blank Java $6^1/_2$. $8^3/_4$. $8^1/_4$ og for Rangoon og Bassein 4. $4^1/_8$. $3^7/_8$. Forraadet var ved slutningen af december maaned: Javatafel 4 700 baller og 2 000 Java, tilsammen 6 700 baller ris.

Indigo. Stemningen var trykket. Dyrkningen gik langsomt frem og blev — ihvorvel udbyttet af Bengalhøsten var langt under budgettet — med vanskelighed tilendebragt, medens forskjellige plantere konsignerede sine merker til London.

De europæiske markeder maatte derfor endnu i længere tid føle tilbageslaget. For Java forløb de første maaneder af dette marked yderst rolig, og, omendskjønt priserne i modsætning til det lille forraad gik tilbage, forblev dog kjøbelysten indskrænket, og forsynede man sig kun med det høist nødvendige.

I Samarang var sagernes gang ligeledes ikke tilfredsstillende, og var det meget vanskeligt selv til middelmaadige og lave priser at faa afsætning. Kun finere sorter, hovedsagelig paa ordre fra Japan, blev solgt til regelmæssig gode priser.

Da høstningen i Samarang allerede i juli maaned var afløbet, begyndte man at faa mere tillid til dette marked.

For de finere sorter betaltes 300 à 320 cent. Javahøsten, som i 1901 leverede omkring 7 000 kasser, gav det forløbne aar omkring 6 800 kasser, og anslaaes det i aaret 1903 at kunne blive 6 700 kasser.

Ved den regelmæssige omsætning blev forraadet saavel paa første som paa anden haand lidet, og det kan ventes, at den nuværende værdi vil holde sig i den første tid. Til Amsterdam indførtes i det forløbne aar 1 407 og til Rotterdam 1 625 kasser indigo.

Kinabark. Priserne ansaaes for denne vare at have været tilfredsstillende hele aaret igjennem og varierede fra 6.05 cent til 8.65 cent med undtagelse af, hvad augustauktionen angaar, da de var nede i 4.90 cent. Importen af kinabark fra Java beløb sig til 77 803 kolli, d. v. s. fra regjeringens plantager 4 409 kolli og fra private personers plantager 73 394 kolli, og solgtes der tilsammen 74 730 kolli (71 269 baller og 3 461 kasser) = 6 502 452 kg. indeholdende ifølge analyse 320 464 kg. svovlsur kinin.

Værdien af fabrikbarken var gjennemsnitlig pr. $^1/_2$ kg. $6^{95}/_{100}$ cent under aaret 1902 mod $8^{28}/_{100}$ cent under aaret 1901.

Muskatnød og muskatblomme. Fra aar tilbage havde man, hvad denne artikel angaar, intet andet at melde end dalende priser, dog saaes der i slutningen af det forløbne aar en stigning i priserne for nødder. Af nødder indførtes 918 000 kg., og forraadet sagdes ved aarets slutning at være 82 500 kg.; af blomme indførtes 232 000 kg., og forraadet deraf turde ved aarets slutning udgjøre 43 000 kg.

Nellikker. Ambonia. Priserne for denne vare holdt sig gjennemsnitlig hele aaret igjennem i fra 29 cent til 33 cent.

Zanzibar. Prisen varierede fra $19^3/_4$ cent til $22^1/_2$ cent.

Omsætningen ved terminspekulationen her og i Rotterdam beløb sig til 195 800 matter mod 278 600 matter i aaret 1901. Forraadet her i landet var 48 000 mod 63 500 matter i aaret 1901.

Peber. Indførselen af hvid peber fra Java var 1 600 baller og betaltes for god kvalitet 60 cent, for mindre god 50 à 55 cent.

Indførselen af sort peber fra Java var 6 300 baller, hvoriblandt der forekom fortræffelige kvaliteter. Prisen varierede for denne vare mellem 27 cent til $31^3/_4$ cent.

Den totale indførsel af peber beløb sig til 40 000 baller, mod i aaret 1901 36 000 baller. Lamponghøsten bliver vurderet til omtrent 80 000 baller mod i aaret 1901 60 000 baller.

Kapok. Af denne artikel indførtes til Amsterdam i foregaaende aar 37 870 pakker renset, 353 pakker halvrenset og 635 pakker urenset samt til Rotterdam 6 693 pakker renset.

Forraadet var ved slutningen af aaret 9 272 pakker renset og 100 pakker halvrenset i Amsterdam, og 425 pakker renset i Rotterdam.

Priserne stiller sig for nærværende saaledes:

*

O. I.	extra renset	. . . .	32 à 33	cent	pr.	1/2	kg.
—	prima „	. . . . .	30 à 32	„	-	1/2	„
—	„	. . . . .	25 à 30	„	-	1/2	„
—	halv „	. . . . .	18 à 20	„	-	1/2	„
—	urenset „	. . . . .	10 à 11	„	-	1/2	„

Kapok er i den senere tid bleven meget efterspurgt og bruges i møbelhandelen til stopning af stole, sofaer og sengetøi o. s. v.

Skind og huder. Aaret 1902 kan regnes for et ualmindelig godt aar. Det havde været at vente, at Java og andre beslægtede sorter af bøffel skulde blive dyrere, men at priserne i forhold til alle de andre sorter skulde blive 15 à 20 pct. høiere, det kunde ingen have formodet.

Af forskjellige sorter huder indførtes til Nederlandene:

Kvæghuder	245 994	stkr.	Paa	lager	findes	20 586	stkr.
Bøffelhuder	260 145	„	„	—„—		6 557	„
Tørrede Venezuelahuder . . .	2 063	„	„	—„—		—	„
Do. Buenos Ayres . . .	2 350	„	„	—„—		—	„
Ostindiske hestehuder	376	„	„	—„—		32	„
Do. gjedehuder	398 356	„	„	—„—		14 343	„
Do. faarehuder	36 029	„	„	—„—		301	„
Do. hjortehuder . . .	21 463	„	„	—„—		882	„
Do. leguanohuder . . .	27 945	„	„	—„—		1 820	„
Do. bøffelhorn	10 668	„	„	—„—		—	„

Noteringer den 1ste januar 1903 var i cent pr. 1/2 kg.:

Kvæghuder, Batavia	5 à 7	kg.	55 à 60
Do. Soerabaya	5 á 7	„	58 à 65
Do. Passaroean	2 à 4 1/2	„	60 à 75
Do. Tjilatjap	5 à 7	„	55 à 60
Do. do.	2 à 4 1/2	„	60 à 70
Do. Samarang	5 à 7	„	55 à 60
Do. do.	2 à 4 1/2	„	65 à 72
Do. Padang	5 à 7	„	50 à 60
Bøffelhuder, Batavia	8 à 12	„	48 à 53
Do. Samarang	7 à 11	„	48 à 54
Do. Soerabaya, Tjilatjap, Cheribon . . .	—		45 à 50
Do. Padang	—		38 à 43

Arak. Af Bataviaarak af merkerne K. W. T., O. G. L. og A. P., der ved kontrakter sidder paa bestemte hænder, indførtes i aaret 1902 kun 1 220 hele leggers. Der sagdes, at produktionen var meget større end nødvendig for forbruget, og at fabrikatet holdtes tilbage i Batavia. Middelzifret for de sidste 4 aar er, hvad indførselen angaar, 1 344 leggers, hvorimod der aarlig skal udføres til Skandinavien 1 500 og til Tyskland 2 000 leggers.

I de forskjellige sorter kystarak var stemningen i det heletaget flau, og varierede priserne fra fl. 100 til fl. 150.

I løbet af aaret indførtes 536 leggers Cheribon, 186 leggers Tagal og 30 leggers Soerabaya, og bestod forraadet den 1ste januar d. a. af 211 leggers Tagal og 165 leggers Soerabaya.

Rhum. Jamaika. Heraf indførtes forskjellige partier, der alle blev placerede til en pris af fl. 19 og høiere, efter kvalitet og styrke.

Surinam. Heraf indførtes forskjellige partier, for det meste bestemte for London eller Liverpool. Hertil og til Rotterdam indførtes nogle smaa partier, der næsten alle blev solgte til hemmelige priser, og syntes for denne sort her at komme mere forespørgsel, fremfor alt for de gode kvaliteter.

Harpiks. Omsætningen var i dette aar ikke stor; der blev for det meste solgt flydende ladninger. Priserne stillede sig som følger for denne artikel: i de første maaneder var de for sortement G 2.65 à 2.75 for under sommerens løb at dale til 2.50 og 2.55; i september var de igjen langsomt stigende.

Terpentinolje. Udtalelserne fra forrige aar havde været, at markedet skulde blive fastere, og det havde ogsaa sin rigtighed.

I de sidste maaneder af aaret gjordes gode forretninger, fragtslutningerne skeede saavel med dampskibe som med seilskibe, og varierede priserne i aaret mellem fl. 24 og fl. 18 mod i aaret 1901 mellem fl. 18 og fl. 15.

Potaske. Prisen for denne vare stod omtrent uforandret hele aaret igjennem, nemlig fl. 10.50.

Chili-salpeter. For denne vare varierede prisen mellem fl. 6 og fl. 5.25.

Svovlsur ammoniak. For denne vare var gjennemsnitsprisen i aaret 1902 fl. 14.25 pr. 100 kg.

Petroleum. Markedet var under hele aaret fast; efterat prisen i marts maaned var gaaet op fra fl. 9.55 til fl. 9.85, blev dog noteringerne de samme indtil november maaned, da de steg til fl. 10.40, i hvilken pris de stod ved udgangen af aaret.

Under aaret lossede 35 tankbaade sine ladninger her i Amsterdam. Forraadet var den 1ste december 121 391 fade i Amsterdam og i Rotterdam 44 196 fade.

Pengemarkedet og finanserne. Ligesom i aaret 1901 spillede ogsaa i det forløbne aar de amerikanske papirer, særlig jernbaneaktier og obligationer, hovedrollen blandt værdipapirerne paa Amsterdams børs.

Holdningen var, hvad de nederlandske statsfonds angaar, i aaret 1902 i det hele taget meget fast.

Nederlandsk $2^1/_2$ pct. „Werkelijke Schuld" noteredes den 30te december 1900 $79^7/_8$, 31te december 1901 $79^{15}/_{16}$ og den 25de december 1902 $81^9/_{16}$, og 3 pct. nederlandske obligationer noteredes paa samme tid med $94^{15}/_{16}$, $94^{15}/_{16}$ og $96^7/_8$.

Laveste og høieste kurser paa norske og svenske statsobligationer var i aaret 1902 følgende:

Norge:	1888 aars oblig.	3	pct.	90	
	1892 „ —	4	„	100 og	$102^1/_2$

**

Sverige:	1890 aars	oblig.	3½ pct.	96½ og 100
	1895 „	—	3½ „	98 og 102
	1900 „	—	4 „	103 og 104

Det hollandske fiskemarked. Sildefisket. Dette fiske blev i aaret udført med 26 dampskibe og 669 seilskibe, der ialt indbragte 722 761 tønder sild, medens der i aaret 1901 arbeidedes med 8 dampskibe og 634 seilskibe, hvilke ialt indbragte 519 512 tønder sild. Endnu aldrig er saadan stor mængde sild bleven indbragt hid til landet, og frygtede man allerede ifjor, at tilbudet ved udvidelse af flaaden skulde overstige efterspørgselen, og markedet saaledes skulde dale til ukjendt lave priser. Resultatet i aaret har i denne henseende overtruffet forventningerne. Tiltrods for den enorme fangst, 203 249 tønder mere end forrige aar, var markedet godt. Middelsprisen varierede mellem fl. 14 og fl. 15 pr. tønde, saa at udbyttet af fisket har været meget gunstigt; selvfølgelig gav dette anledning til stor udvidelse af fiskeflaaden, og er man nu beskjæftiget med bygning af baade damp- og seilskibe passende for fiskeri.

Torske- og koljefisket. Udbyttet af dette fiske var ligesom i aaret 1901, fremfor alt hvad seilskibsfisket angaar, utilfredsstillende. Dampskibene gjorde det gjennemgaaende godt; om nogen stor fortjeneste var der dog ikke tale. Nogle dampskibe havde allerede tidlig sluttet sin vinterfangst, da resultaterne var for daarlige.

Trawlfisket. Udbyttet var i det hele taget, især hvad damptrawlfisket angaar, ikke ugunstigt; dog kunde der af diverse selskaber ikke blive udbetalt nogen tilstrækkelig dividende, da dannelsen af det ønskede reservefond til kjedel og maskine tog en stor del af gevinsten.

Ansjos. Af ansjos blev der i aaret 1902 indbragt 100 000 ankere mod i aaret 1901 90 000 ankere. Prisen varierede fra fl. 18 til fl. 15½ pr. anker for igjen efter fangsten at stige til fl. 18.

Forraadet ansloges den 31te december til omkring 85 700 ankere.

Laksefisket. Udbyttet af dette fiske gav dog noget mere af sig end i aaret 1901; der fangedes i aaret 1902: 37 303 stykker laks, mod i aaret 1901 kun 31 811 stykker, altsaa en forøgelse af 5 492.

Ved de høie afgifter, der betaltes til staten for leie, kunde der ikke erholdes noget tilfredsstillende resultat.

Antallet af fiskerierne er paa grund af de daarlige resultater i de sidste aar gaaet ned fra 19 til 10. Kun nogle af forpagterne var istand til at udbetale en liden dividende.

Hvad fiskemarkedet i Ymuiden angaar, er dette blevet betydelig udvidet i det sidste aar, og er Ymuiden blevet „fiskehavnen“ her i landet. Man vil af nedenstaaende statistik se, at dampskibsflaaden fra aaret 1901 er forøget med 475 stkr., og seilskibsflaaden er aftaget med 472 stkr., og er salget af fisk forøget med fl. 410 000.

Ankomne i:	Dampskibe. Antal.	Tons.	Seilskibe. Antal.	Tons.	Sum. Antal.	Tons.
1902:	1 483	261 564	10 712	294 987	12 195	556 551
1901:	1 007	173 397	11 184	323 286	12 191	496 683
1897:	84	14 488	9 710	229 451	9 794	243 939

Totaludbyttet af den til fiskehavnen indbragte, ved auktion solgte fisk var i aaret 1902: fl. 2 590 000; i aaret 1901: fl. 2 180 000; i aaret 1897 fl. 1 223 000.

De under regjeringens tilsyn holdte fiskeauktioner i Ymuiden begyndte i aaret 1897.

Man har i aaret 1902 været sterkt beskjæftiget med udvidelse af fiskehavnen, da den er altfor liden for den tiltagende trafik, og lover man sig meget af denne havn.

Der gives nu leilighed fra vestkysten af Norge med direkte dampskibsforbindelse for forsendelse af fisk til Ymuiden, og er nogle ladninger allerede ankomne og bragte i markedet.

Fiskeriet i Scheveningen. Man var i aaret begyndt med anlæg af en havn for fiskefartøierne i Scheveningen, hvilket arbeide skrider langsomt fremad. I ingen af de foregaaende aar har sildefisket givet et saa godt resultat som i aaret 1902. Der betaltes gjennemsnitlig for en lastet „bomschuit" (ɔ: et mindre fiskefartøi) fl. 7 850 og for en lastet „logger" (ɔ: et større mere rigget fiskefartøi) fl. 13 500, hvilket for hele aaret udgjorde den pene sum af fl. 3 455 600.

Uagtet denne store tilførsel holdt priserne sig meget høie, hvilket havde sin aarsag i, at Tyskland endnu mere end aarene forud optraadte som kjøber, og at den hollandske sild begyndte at finde god afsætning i Amerika.

Man regner, at i almindelighed udgjorde fl. 10 000 à fl. 11 000 en god indtægt for en „logger"; nu fandtes der adskillige, som kastede af sig fl. 20 000. Derimod maa det ikke glemmes, at en forbedring, som før kun forekom paa „loggers", er bleven indført, nemlig en „donkey", der er uundværlig ombord i fiskefartøierne for indhaling af fiskegarnene.

De smaa fiskefartøier „bomschuiten" afskaffes nu mere og mere for kun at benytte de større „loggers", der søges forbedret saa meget som muligt. Der bygges „loggerbommen" efter fransk model og ligeledes „loggers" af staal, og netop den sidste type vinder meget bifald.

For fiskedampskibe har man i Scheveningen liden interesse, da det falder meget dyrere at bygge disse, og forbruget af kul paafører store udgifter. Scheveningens fiskeflaade udvides mere og mere for hvert aar. Ifølge gammel vane bruges fortjenesten for det meste til forøgelse af flaaden.

En fiskeskole. I Katwijk er der blevet oprettet en skole, hvor man har til hensigt, saavel theoretisk som praktisk, at undervise unge folk, som er over 12 aar gamle, der ønsker at blive fiskere.

Den theoretiske undervisning er overdraget til en lærer, medens den praktiske undervisning meddeles af en forhenværende skibskaptein.

Kornmarkedet. I det for handelen mindre gunstige aar skal dette

marked dog for enkelte have været tilfredsstillende, for andre maaske meget gunstigt. For handlere i det hele taget har det været daarligt.

Hvede. Importørerne af denne artikel var udelukkende mølleeiere, og det formodes, at det forløbne aar for disse har været tilfredsstillende; der gaves vistnok handlere i de forskjellige provinser, som importerede, men var importen paa langt nær, hverken i Rotterdam eller Amsterdam, som i de foregaaende aar. Store ladninger importeredes vistnok, men blev paa anden haand solgt med liden fortjeneste.

Rug. Hvad rug anbelanger, begyndte aaret med en stor beholdning, medens der i Maastrakterne var næsten intet forraad, og paa grund heraf erholdt man gode priser for afsætning til brænderierne, men priserne dalede dog udover aaret, da tilførselen blev større, specielt fra Syd-Rusland.

Mais indførtes fra La Plata, og var den af udmerket kvalitet; før var tilførselen fra Amerika stor, men paa grund af misvæksten kom der nu næsten intet. Fra Donau og Rusland forsøgtes import, men kunde denne kvalitet ikke staa sig mod klimatet her.

Priserne var tilfredsstillende i begyndelsen af aaret, men dalede senere, da den nye amerikanske mais kom i markedet.

Agerbruget. Aaret 1902 var et meget gunstigt aar for agerdyrkningen; det havde i mange dele været meget bedre end i de foregaaende aar. Sommeren var for de forskjellige vækster meget gunstig, man fik tilstrækkelig hø, og gav kornsorterne gode resultater, men priserne var alligevel ikke høie.

Smør og ost. Smørpriserne varierede i aaret 1902 fra fl. 0.60 til fl. 0.70 pr. kg.

Ostepriserne varierede fra fl. 26 til fl. 30 pr. 100 kg.

Skibsfarten. Aaret 1902 hører til de for rederen lidet tilfredsstillende; allerede i begyndelsen af aaret taltes der om, at udsigterne ikke var lovende, man haabede paa bedring, men fragtmarkedet forblev, paa grund af den store tonnage, der faldbødes, under det hele aar i en trykket stemning, saa at man i mange tilfælde kunde være tilfreds med, at indtægterne dækkede udgifterne. En af de største begivenheder paa skibsfartsomraadet i løbet af aaret var, at der kom istand den store „Morgan Trust", visselig et af de største foretagender i den nuværende tid, hvormed næsten alle de nordatlantiske dampskibslinjer — kun enkelte udelukkede — er sammensluttede og med øiet paa at bringe økonomisk forbedring i reguleringen mellem de forskjellige amerikanske havne paa den nordatlantiske kyst paa den ene og Europa paa den anden side, tilligemed en forbedring i fragterne for den nordatlantiske fart, som havde lidt meget af den skarpe konkurrence og nu var temmelig lave. For udvidelse af skibsfarten i det fjerne østen er der dannet en ny linje: „Java—China—Japan-Linje", der har sit hovedkontor i Amsterdam, for hvilken allerede 3 dampskibe paa ca. 3 800 tons skal være under bygning. Linjen erholder en aarlig støtte af fl. 62 500 af regjeringen. Den nederlanske koffardiflaade øgedes i det forløbne aar med 19 fartøier. Antallet af dampskibe øgedes med 21 og antallet af seilskibe forminskedes med 2, me-

dens totaltonnagen øgedes med 32 866 tons. Under bygning for nederlandsk regning var 20 dampskibe, maalende 45 400 tons, hvoraf paa nederlanske skibsbyggerier 15 dampskibe, maalende 31 400 tons. Saavidt det kan bedømmes, er udsigterne for dette aar ikke lovende. Om en forbedring i fragterne synes der ikke at være tale, og mangt et skib er blevet lagt op af mangel paa lønnende fragter.

Indgaaende fragter. Trælast fra:

Nord-Østersjøhavne	pr.	std.	13 à 18 fl.
Finske og livlandske havne .	„	„	13 à 18 „
Vestkysten af Sverige, Fredrikstad, Kristianiafjorden, Laurvig	„	„	10 à 15 „
De Forenede Staters atlantiske havne	„	„	70 sh. à 85 sh.
Havne ved den mexikanske bugt	„	„	77 sh. 6 d à 105 sh.
Kanada	„	„	36 sh. 6 d à 42 sh. 6 d

Farvetræ fra:

Mexiko	pr.	ton	30 sh. à 36 sh.
Vestindien	„	„	32 sh.

Harpix fra:

De Forenede Stater	pr.	310 eng. ℔	2 sh. 3 d

Terpentin fra:

De Forenede Stater . . .	pr.	40 gall.	2 sh. 9 d à 3 sh. 6 d

Rug og hvede fra:

Østersjøen	pr.	1000 kg.	mk. 4.00.
Sortehavet og Donau . . .	„	1 015 „	8 sh. à 13 sh. 6 d

Havre fra:

Østersjøen	pr.	320 eng. ℔	9 d à 1 sh.

Kobber og jernmalm fra:

Sverige	pr.	ton	4 sh. à 5 sh. 6 d
Spanien	„	„	4 sh. 3 d å 8 sh. 3 d
Frankrige	„	„	3 sh. 6 d à 3 sh. 9 d

Svovlkis fra:

Norges og Sveriges vestkyst .	pr.	ton	7 francs.

Stenkul fra:

Englands østkyst	pr.	ton	3 sh. 6 d à 4 sh.
— vestkyst	„	„	4 sh. à 4 sh. 6 d

Udgaaende fragter. Kokes til:

Kristiania og Sveriges Vestkyst pr. ton mk. 5.00 à 5.25

Kul til:

Kristiania og Sveriges Vestkyst pr. ton mk. 4.00 à 4.50
Tyskland og russ. Østersjøhavne „ „ „ 5.00
Middelhavet . . . . . „ „ 5 sh. à 6 sh. 3 d

Cement og fosfat til:

Østersjøen . . . . . pr. ton mk. 4.00 à 5.00
De Forenede Stater . . . „ „ 2 sh.

De fornemste dampskibsselskaber gav følgende dividende i aaret 1901:

Stoomvaart Maatschappij „Nederland“ . .	$7^1/_2$ pct.
Rotterdamsche Lloyd	3 „
Holland—Amerika Lijn	6 „
Kon. West Indische Maildienst	5 „
Kon. Ned. Stoomboot Maatschappij . . .	10 „
Hollandsche Stoomboot Maatschappij . . .	8 „
Stoomvaart Maatschappij „Oostzee“ . . .	5 „
Stoomvaart Maatschappij „Noorwegen“ . .	3 „

Fortegnelse over de inden Amsterdams generalkonsulatdistrikt existerende handelshuse, i hvilke nordmænd eller svenske er medeiere:

Sted.	Firmaets Navn.	Grundet.	Adresse.	Norsk eller svensk medeiers navn.	Nationalitet.	Specialitet.
Amsterdam	Axel P. Nielsen	1886	Kalverstraat 14	Axel P. Nielsen	n.	Trælastagenturer
—	C. G. von Aken	1848	Heerengracht 504	C. W. Zethræus	sv.	Kaffe og kolonialvarer
Rotterdam	Bodewig & Petersen	1902	Wijnhaven 106	D. Mohr Friele	n.	Skibsmæglere
—	O. C. Sætrang	1895	Prins Hendriklaan 47	O. C. Sætrang	n.	Agenturer
—	E. C. Klevenberg & Co.	1899	Pelikaanstraat 25	E. C. Klevenberg	n.	Skibshandel
—	Joh. S. Krag	1881	Westerstraat 6.	Joh. S. Krag	n.	»
—	C. J. Kulberg	1891	Schiedamsche Dyk 211	C. J. Kulberg	sv.	Klædemagasin
—	Huygen & Wessel	1903	Wijnstraat 49	Bjarne Wessel (ingeniør)	sv.	Teknisk bureau
Utrecht	Joh. Holterman	1901	Kievitdwarstraat 51	Johan Grøn Lund Holtermann	n.	Agenturer
Haag	Nils Theodor Ljungberg	1902	FrançoisValentijnstr. 118	Nils Theodor Ljungberg	sv.	Agenturer.

Kjøbenhavn.

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul Adolf Berencreutz, dateret 30te marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	26	3 930	156	77 526	182	81 456	14	3 533	61	25 075	75	28 608
Seilskibe	20	1 390	68	16 382	88	17 772	6	290	11	1 325	17	1 615
Sum	46	5 320	224	93 908	270	99 228	20	3 823	72	26 400	92	30 223
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	447	106 246	550	225 842	997	332 088	422	100 227	146	52 357	568	152 584
Seilskibe	280	12 985	209	41 219	489	54 204	73	2 960	35	2 835	108	5 795
Sum	727	119 231	759	267 061	1486	386 292	495	103 187	181	55 192	676	158 379
Totalsum af ladede fartøier	773	124 551	983	360 969	1756	485 520	515	107 010	253	81 592	768	188 602
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	4	1 204	13	3 658	17	4 862	68	23 636	62	38 589	130	62 225
Seilskibe	2	138	3	116	5	254	38	10 446	36	6 298	74	16 744
Sum	6	1 342	16	3 774	22	5 116	106	34 082	98	44 887	204	78 969
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	2	920	41	8 304	43	9 224	266	100 642	208	89 699	474	190 341
Seilskibe	3	87	32	1 858	35	1 945	329	32 802	84	15 784	413	48 586
Sum	5	1 007	73	10 162	78	11 169	595	133 444	292	105 483	887	238 927
Totalsum af ballastede fartøier	11	2 349	89	13 936	100	16 285	701	167 526	390	150 370	1091	317 896

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 3 961 117,oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 1 011 271.oo.

For ordre, reparation eller lignende anløb 9 norske fartøier dr. 5 369 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 5 630 dr. 1 254 659 tons, heraf til hovedstationen 3 711 dr. 1 037 027 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 6 287.26, ved vicekonsulsstationerne kr. 18 706.91; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 9 353.45.

Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 11 155.73, ved vicekonsulsstationerne kr. 13 406.05, heraf tilfaldt konsulskassen kr. 6 703.03. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 33 499.47.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 833.75, i svenske sager kr. 2 895.50.

I sammenligning med aaret 1901 viser den norske skibsfart i aaret 1902 en glædelig opgang, navnlig naar der tages i betragtning de lave fragter og den trykkede stemning paa fragtmarkedet overhovedet. Saavel i antal og tonnage som med hensyn til bruttofragter er der stigning over hele linjen.

Nærmere angivet var forholdet dette:

	1901.		1902		Forøgelse.		Formindskelse.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Ankomne fartøier:								
Med ladning . .	1 632	431 062	1 756	485 520	124	54 458	—	—
I ballast . . .	75	10 259	100	16 285	25	6 026	—	—
Sum	1 707	441 321	1 856	501 805	149	60 484	—	—
Afgaaede fartøier:								
Med ladning . .	649	152 219	768	188 602	119	36 383	—	—
I ballast . . .	1 045	286 009	1 091	317 896	46	31 887	—	—
Sum	1 694	438 228	1 859	506 498	165	68 270	—	—

Bruttofragter:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Ankomne fartøier	3 641 463.oo	3 961 117.oo	+ 319 654.oo	—„—
Afgaaede —	899 075.oo	1 011 271.oo	+ 112 196.oo	—„—
Sum	4 540 538.oo	4 972 388.oo	+ 431 850.oo	—„—

Mellem distriktets stationer fordelte skibsfarten sig som fremgaar af følgende tabel:

	I aaret 1902.		I aaret 1901.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons
Kjøbenhavn . .	292	104 344	272	92 303
Sjælland:				
Helsingør	28	9 549	28	8 887
Holbæk	19	2 858	12	1 464
Kallundborg	32	11 718	23	7 994
Korsør	34	17 618	22	11 101
Nestved	32	7 028	38	7 108
Faxe	28	3 385	30	3 422
Møen:				
Stege . . .	16	3 441	15	2 624
Falster:				
Nykjøbing . .	17	8 707	15	6 955
Lolland:				
Nakskov . . .	40	11 803	25	6 119

	I aaret 1902.		I aaret 1901.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Langeland:				
Rudkjøbing	6	744	7	1 189
Fyen:				
Svendborg	29	11 411	24	8 059
Nyborg	15	8 200	12	5 679
Odense	73	21 830	62	18 410
Bornholm:				
Rønne	16	3 224	14	2 048
Jylland:				
Kolding	18	7 336	21	6 524
Fredericia	14	7 163	17	7 050
Vejle	17	5 068	24	8 731
Horsens	29	11 999	30	8 601
Aarhus	67	24 874	73	32 823
Grenaa	14	3 174	9	1 345
Randers	46	11 487	40	10 379
Mariager	56	10 298	43	8 362
Aalborg	152	27 572	143	25 953
Skive	25	1 112	11	460
Lemvig	23	655	13	496
Thisted	14	685	26	710
Frederikshavn	445	108 273	435	102 336
Esbjerg	42	5 992	37	5 514
Island:				
Skagen	—	—	1	21
Akureyri	68	14 643	37	8 662
Eske- og Seydisfjord	64	13 992	65	12 632
Isafjord	37	11 723	35	7 987
Reykjavik	48	9 899	48	9 373
Sum	1 856	501 805	1 707	441 321

En sammenligning mellem den norske skibsfart paa Kjøbenhavn i aarene 1902 og 1901 viser følgende forhold:

	1901.		1902.		Forøgelse.		Formindskelse.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Ankomne skibe:								
Med ladning	258	90 940	270	99 228	12	8 288	—	—
I ballast	14	1 363	22	5 116	8	3 753	—	—
Ialt	272	92 303	292	104 344	20	12 041	—	—
Afgaaede skibe:								
Med ladning	48	11 176	92	30 223	44	19 047	—	—
I ballast	220	79 097	204	78 969	—	—	16	128
Ialt	268	90 273	296	109 192	28	18 919	—	—

Bruttofragter af:	1901.	1902.	Forøgelse.	Formindskelse.
Ankomne skibe . . kr.	939 120 kr.	1 099 335 kr.	160 215 kr.	—
Afgaaede skibe . . „	61 710 „	185 730 „	124 020 „	—
Ialt kr.	1 000 830 kr.	1 285 065 kr.	284 235 kr.	—

Der er altsaa en glædelig fremgang i den norske skibsfart her paa pladsen. Navnlig mener jeg det at være af betydning, at norske skibe har faaet øget anvendelse i fart med ladning herfra. I denne fart laa de tidligere meget tilbage. Forøgelsen andrager til 44 skibe dr. 19 047 tons med en bruttofortjeneste af kr. 124 020 mere end i aaret 1901.

I det hele viser aaret 1902 vistnok fremgang for Kjøbenhavns samlede skibsfart, men ikke tilstrækkelig til at opveie tilbagegangen fra aaret 1900. Man mener ikke at kunne tro paa en konstant stigning for denne havn, navnlig fordi Kjøbenhavn i de sidste aar har faaet en slem konkurrent i Helsingborg i retning af forsyning af bunkerkul til forbiseilende dampere.

Det kan videre fortjene at bemerkes, at tyske og britiske dampere er gaaet tilbage, tyske dog kun for tonnagens vedkommende. De smaa tyske seilskibe bliver sjeldnere her, medens de hollandske optræder med fremgang som konkurrenter. De finske og russiske dampere er gaaet frem. Stigningen skyldes tildels, at en del danske dampere er gaaet over til russisk flag, og at den nye finsk-engelske linjes damper anløber Kjøbenhavn.

Om af- og tilgangen af mandskaber paa norske skibe hidsættes følgende:

Paamønstret paa generalkonsulatet . . .	189		
ved 11 af vicekonsulaterne .	100		
		289	sjømænd
Afmønstret paa generalkonsulatet	313		
ved 11 af vicekonsulaterne . .	233		
		546	—
Anmeldt rømte:			
Ved generalkonsulatet (4 norske, 1 dansk) .	5		
„ et vicekonsulat (1 dansk)	1		
		6	—
		835	sjømænd.
Af nye skibsførere blev der antaget:			
Paa norske skibe ved generalkonsulatet . .	5		
„ vicekonsulaterne . .	3		
		tils. 8	

Paa svenske skibe henholdsvis 9 og 8.

I hvilken grad norske sjømænd anvendes paa danske skibe i forhold til sjømænd af andre nationer (ikke danske), viser følgende opgave fra det herværende mønstringskontor:

	Dampskibe.				Seilskibe.			
	svenske	norske	finske	tyske o. a.	svenske	norske	finske	tyske o. a.
1902 . .	602	191	55	491	22	4	2	7
1901 . .	676	79	60	38	29	6	7	4

Foruden disse, som er forhyret ved autoriserede agenter, kan det være, at et mindre antal er forhyret uden disses medvirken.

De norske sjømænd er altsaa blevet anvendte i meget betragtelig grad i aaret 1902, selvfølgelig paa grund af fyrbøderstreiken ved aarets begyndelse. Langt mere er dog dette blevet tilfældet med tyske og andre fremmede sjømænd. De svenske sjømænd sees derimod at have stillet sig mere solidariske med de danske.

Om den svenske skibsfart paa distriktet i aaret 1902, sammenlignet med aaret 1901, hidsættes:

	1901.		1902.		Forøgelse.		Formindskelse.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Ankomne fartøier:								
Med ladning .	5 740	1 334 431	5 259	1 150 187	—	—	481	154 244
I ballast . .	411	80 537	371	74 472	—	—	40	6 065
Sum	6 151	1 414 968	5 630	1 254 659	—	—	521	160 309
Afgaaede fartøier:								
Med ladning .	3 102	1 077 256	2 744	891 686	—	—	358	185 570
I ballast . .	3 058	339 183	2 846	354 491	—	15308	212	—
Sum	6 160	1 416 439	5 590	1 246 177	—	—	570	170 262
Bruttofragter:		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.
Ankomne fartøier .		3 188 332		3 349 809	+	161 477		—
Afgaaede — .		815 892		761 482		—	÷	54 410

Fragtmarkedet. Dette marked har været stille og lavt med meget trykkede fragtsatser paa alle omraader. Paa enkelte steder var der til sine tider nok bedre efterspørgsel efter tonnage, men den fragtsøgende tonnage var større end efterspørgselen, saa at nogen bedring af varighed blev der ialfald ikke. Navnlig gjælder dette dampskibene, hvis antal trods alt, der burde tale i modsat retning, fremdeles er blevet øget. Vedvarer forøgelsen, truer den endog med at gjøre rederibedriften paa dette omraade usund.

Fragterne paa Amerika var uforandret lave og ikke lønnende. Forretningsløsheden var til sine tider saa stor, at noteringerne i al deres lavhed var ganske nominelle.

Sortehavet viste et noget livligere skue. Forretningerne var der til visse tider forholdsvis store og befragtningerne mange, men fragtsatserne naaede dog ikke ud over den jævne middelmaadighed.

La Plata og Østen har havt mere konstante forretninger end tidligere, men desuagtet har disse fragtomraader vist ikke bragt de deri deltagende rederier nogen videre fordel.

Paa Sydafrika har der været endel trafik til forholdsvis gode fragter.

Østersjøen har hele aaret været ganske ualmindelig forretningsløs; den største del af aaret var fragterne daarlige eller manglede aldeles. Trælastfarten var den bedst lønnende og mest bestandige paa Østersjøen. Trælast-

fragterne dersteds var gjennemgaaende maaske bedre end i aaret 1901, men dog lave. Der kom en ikke ubetydelig stigning i august, navnlig ved de nordlige havne, men ved sæsonens slutning var fragterne atter nede.

Heller ikke kulfragterne har været livlige. I oktober steg fragterne dog omkring 1 sh. pr. ton, men allerede efter ca 14 dage begyndte de atter at dale, og dette vedblev til først i december, da haard frost bragte større efterspørgsel efter tonnage. Fragterne steg da 6 à 9 pence, men ved aarets udgang var der atter de samme lave rater, som ved aarets begyndelse.

Fragterne „Firth of Forth—Kjøbenhavn" var:

Januar—februar	4 sh. 0 d	—4 sh. 3 d
Marts—mai	3 sh. 0 d	—4 sh. 0 d
Juni—august	4 sh. 0 d	—4 sh. 3 d
September	4 sh. 0 d	—4 sh. 6 d
Oktober	4 sh. 6 d	—5 sh. 3 d
November	4 sh. 3 d	—4 sh. 6 d
December, først	4 sh. 6 d	—5 sh. 0 d
Do. sidst	4 sh. 3 d	

Befragtningen af smaaskibe fra Kjøbenhavn til sydsvenske og danske havne med mais, kornvarer og foderstoffe har til sine tider været livlig, men stadig til minimale fragter. Til Norge og Finland har udførselen været meget ringe.

Handelen. Aaret 1902 udmerkede sig ikke ved noget virkeligt liv paa det økonomiske gebet. Høsten blev visselig i sin helhed betegnet som en ret god middelhøst, men industrien har arbeidet under noksaa trykkede forhold, fragtmarkedet var mat med lave rater, og handelsomsætningen har ikke vist noget livligt skue. I henhold til den netop nu i disse dage udgivne foreløbige statistik over vareomsætningen var saavel indførselens som udførselens værdi høiere i aaret 1902 end i noget foregaaende aar, men da indførselsværdien er vokset sterkere end udførselsværdien, er førstnævntes overskud over sidstnævnte steget, — forskjellen er 10.4 millioner større i aaret 1902 end i aaret 1901. Mængderne og værdierne af de forskjellige ind- og udførte varer skal jeg dog ikke nu komme ind paa, idet jeg først om en kortere tid kan faa adgang til fra den nævnte statistik at meddele nærmere opgaver over vareomsætningens vigtigere poster, navnlig handelssamkvemmet med Norge i aaret 1902, sammenlignet med foregaaende aar.

Blandt tildragelser, som sætter sit præg paa det forløbne aar, maa vistnok forkastelsen af traktaten om afstaaelsen af de danske besiddelser i Vestindien sættes i en af de første rækker, idet den gav anledning til startningen af „Det vestindiske kompagni" og plantageselskabet „Dansk Vestindien".

Den danske andelsvirksomhed paa landbrugets omraade har som tidligere givet heldige resultater, og aaret viser fremgang for flesk-, kjød-, smør- og æghandelens vedkommende. Herom skal nærmere oplyses i en senere beretning om vareomsætningen.

Nedenfor meddeles som sedvanlig særlige beretninger om pengemarkedet og visse andre mere betydelige markeder, grundet paa indhentede meddelelser fra sagkyndige.

Beretningen for Island vil senere blive fremsendt.

Af vicekonsulernes beretninger til generalkonsulatet vil der blive fremsendt udtog, naar arbeidet hermed kan afsluttes.

Pengemarkedet. Den nedsættelse af den officielle diskonto, som antoges forestaaende ved udgangen af aaret 1901, kom hurtigere end ventet. Den 6te januar 1902 nedsatte den danske nationalbank diskontoen fra 5 pct. til $4^1/_2$ pct., og den 4de februar blev den yderligere nedsat til 4 pct. Gjennemsnitsdiskontoen var altsaa 4.056 pct. i aaret 1902 mod 5.33 pct. i aaret 1901 og 5.87 pct. i aaret 1900.

Nedsættelsen fremkaldte en meget optimistisk stemning paa pengemarkedet, og kursen paa rentebærende papirer steg — i løbet af kort tid androg stigningen til indtil 5 pct. Denne bevægelse fik støtte ved den af de store banker og sparekasser foretagne nedsættelse af sparekasserenten til $3^1/_2$ pct.

Det viste sig imidlertid efterhaanden, at penge ikke fandtes i saa rigelig grad, som antaget. Der blev fra bankerne inddraget til anvendelse en stor del af de midler, som midlertidig var anbragte til forrentning hos bankerne (statens og kommunens laanemidler o. l.). Ligesaa vedblev man at udbyde kreditforeningsobligationer, stammende fra optagelse af laan i nybygninger, i saa stor maalestok, at pengemarkedet kun vanskelig var i stand til at optage de store poster, som til stadighed fremkom til salg. En følge heraf blev da, at der i begyndelsen af andet halvaar sporedes en tilbagegaaende tendens i obligationskurserne, som fremmedes derved, at der tidligere var spekuleret i opadgaaende tendens paa grundlag af sparekasserentens nedsættelse. I løbet af nogle maaneder kom da kurserne ned paa et niveau, der nærmede sig sterkt de kurser, som udgangen af aaret 1901 havde at opvise. Efter forskjellige svingninger sluttede aaret med fast tendens og et noget høiere niveau.

I norske og svenske obligationer har omsætningen neppe været af større betydning, idet de obligationer, som findes her, hovedsagelig er paa faste hænder og derfor sjelden kommer i markedet.

Aktiemarkedet kan betegnes gjennemgaaende som mat, og spekulationerne i aktier var kun ringe. Dette maa hovedsagelig tilskrives den omstændighed, at adskillige af de industrielle virksomheder i de sidste aar har arbeidet under noget trykkede vilkaar, hvorfor dividenderne gjennemsnitlig kun har fremkaldt ringe kjøbelyst.

For de forskjellige danske dampskibsselskabers vedkommende gjælder det samme som for udenlandske selskaber, at de ikke har kunnet undgaa at blive berørte af de daarlige konjunkturer, som i lang tid har hersket paa fragtmarkedet over hele verden. Danske dampskibsaktier er da ogsaa noterede betydeligt under pari paa grund af de smaa forventninger, man har til resultaterne i aaret 1903. Det er en selvfølge, at man under disse forhold ikke har fundet anledning til at foretage en udvidelse af dampskibsselskabernes kapital, hvad der i større maalestok fandt sted i de foregaaende aar.

Undertiden er der ogsaa blevet slaaet til lyd for oprettelsen af en sjøfartsbank eller kreditforening for skibe. Denne sag har fremkaldt indlæg fra forskjellige fagmænd i dagbladet „Børsen". Det er dog et stort spørgsmaal, om tanken kan vinde tilslutning i formaaende finanskredse. Fornylig var et udkast til love for en saadan forening til diskussion ved et møde af redere, og planen er oversendt interesserede sjøfartsforeninger o. a. til udtalelse.

En anden stor kapitaludvidelse blev dog gjort i aaret 1902, idet Den danske Landmandsbank i mai maaned forøgede sin kapital fra 24 til 36 millioner kroner.

Endvidere maa nævnes optagelsen af et nyt $3^1/_2$ pct. laan af Kjøbenhavns kommune paa ca. 20 millioner, der blev afsluttet ud paa høsten til en kurs af 94.31 pct. Dette laan blev placeret i Frankrige, Belgien og Schweiz uden at være fremlagt til subskription. Der blev ogsaa i aaret 1902 optaget et laan af Kjøbenhavns havneforvaltning paa 4 millioner efter 4 pct. Ved begge disse laan medvirkede svenske banker. Af det sidstnævnte er flere poster, saavidt vides, kjøbte af svenske institutioner.

Danmarks statsgjæld udgjør ialt 264.5 millioner, til forrentning og amortering hvoraf aarlig medgaar ca. 10 143 000 kroner. Det har i aaret været under overveielse, hvorvidt det ikke vilde være muligt for staten at indvinde rentebesparelse ved konvertering af restbeløbet af den $3^1/_2$ pct. uopsigelige statsgjæld, ca. 57.5 millioner. Planen var at opsige de nævnte obligationer og istedetfor at udstede 3 pct. obligationer uden amortisation. Forhandlingerne herom var i fuld gang paa basis af en kurs af 93 pct., men afbrødes foreløbig i anledning af det i det franske parlament fremsatte forslag om indførelse at en kuponsskat paa udenlandske obligationer. Da dette forslag, efter hvad der nu siges, ikke bliver gjennemført, antages forhandlingerne om denne sag af blive gjenoptagne, naar øieblikket derfor er gunstigt. Af de nævnte obligationer er ca. 37 millioner anbragte i Frankrige og Tyskland.

Smørmarkedet. Gjennemsnitsnoteringen for prima dansk smør har i aaret 1902 været ca. 94.90 øre pr. ℔. Den høieste notering var 102 øre (den 4de og 11te december), den laveste 87 øre (den 14de og 21de august). Gjennemsnitsnoteringerne maanedsvis var:

Januar	94 øre	Juli	90 øre
Februar	99 „	August	88.25 „
Marts	96 „	September	96.50 „
April	95 „	Oktober	101 „
Mai	90 „	November	100 „
Juni	90 „	December	99.25 „

Med undtagelse af et par ret kortvarige opgangsperioder i februar og september har smørexportforretningerne hele aaret været slæbende. Grunden menes hovedsagelig at være at søge i det tryk, der stadig hviler paa næringslivet hele Europa over. Den overordentlig store smørproduktion i sommer har selvfølgelig ogsaa nogen skyld, og det engelske marked har til sine tider været sterkt overfyldt.

Importen af og forretningen i svensk smør har været normal. Statistiken er ikke endnu tilgjængelig, men importen af svensk smør anslaaes til ca. 19 millioner ℔, indbefattet det mindre kvantum, som er transiteret over Fredrikshavn.

Indførselen af finsk smør er igjen iaar gaaet noget tilbage; formodentlig kan indførselen hertil anslaaes til 5 à 6 millioner ℔. I toldstatistiken indgaar det finske smør som russisk. Importen af det russiske smør, hvoraf jo hovedparten er sibirisk, er omtrent den samme som i aaret 1901. Beskaffenheden viser nogen fremgang, skjønt den selvfølgelig stadig staar betydelig under svensk og dansk smør og er meget uensartet. Transportforholdene fra Sibirien til afskibningshavnene har bedret sig, og der har kun været faa klager over overhedet smør. Produktionen af smør er fremdeles stigende i Sibirien. Betydelige

kvanta gaar direkte til England, og noget over $^1/_3$ menes at gaa til Kjøbenhavn.

Den samlede import af russisk og finsk smør til Danmark i aaret 1902 anslaaes til ca. 29 millioner ℔. At man gjør vel i at have sin opmerksomhed stadig rettet paa den sibiriske smørproduktion, er sikkert nok. For at træde i direkte forbindelse med kjøberne vil man oprette specielle agenturer i Kjøbenhavn og London, og der skal være fremsat forslag om ansættelse her af en russisk landbrugskonsulent.

Udsigterne for smørmarkedet i aaret 1903 menes ikke at være særlig gode.

Jernmarkedet. Aaret 1902 bragte ikke noget liv i dette marked. De høie priser paa rujern i Amerika har hjulpet til at holde priserne oppe i Europa. Men uagtet store mængder tilførtes det amerikanske marked fra engelske og tyske havne, er priserne forblevet temmelig uforandrede.

Stemningen paa rujernsmarkedet har været modløs, ogsaa af den grund, at man har næret frygt for, at det amerikanske marked og den hele trustdannelse hvilede paa et upaalideligt grundlag, og at Amerika pludselig vilde kunne komme til at kaste store mængder ind over Europa i lighed med, hvad tilfældet var for nogle aar siden.

Prisen paa svensk rujern har vekslet efter kvaliteten fra kr. 80.00 til kr. 120.00 pr. 1 000 kg. cif. Omsætningen har været høist ubetydelig. Derimod har tysk rujern i aaret 1902 fundet større indpas paa det danske marked, og sælges til kr. 60.00 à 70.00 pr. 1 000 kg. cif. for almindeligt støberijern.

Der har heller ikke i det forløbne aar været megen anvendelse for fabrikeret jern. Fabrikerne, som benytter varen, har kun faaet et faatal nybestillinger. Skibsbyggerierne bruger mest tysk og engelsk jern. Priserne har dog været bedre. Overbevisningen om, at man nu er kommen til bunden af prisnedgangen, gjør sig gjældende overalt, og det menes, at priserne vil stige.

For den interesse, sagen kan have ogsaa i Norge, skal man hidsætte nogle prisopgaver for svensk jern og staal:

Svensk stangjern, valset, pr. 100 kg. cif her:

Januar	kr.	15.50—15.75	September . . .	kr.	16.50—16.75
April	„	16.00—16.25	December . . .	„	16.00—16.25
Juli	„	16.50—16.75			

Svenske jernplader pr. 100 kg. cif her:

Januar	kr.	19.00—19.50	Simplere kvaliteter kr. 18.00—19.50.
April	„	18.25—18.75	
Juli	„	19.00—19.50	
September	„	20.00—20.50	
December	„	20.00—20.50	

Svensk staal (0.65 pct. kulstof):

Kr. 18.00 à 19.00 pr. 100 kg. cif.

		Søm og spiger, haandsmedede, cif her:				
		3″.	3½″.	4″.	3″ & 4″.	
Januar . .	pr. kiste kr.	32.00	29.00	26.00	pr. par kister	58.00
Juli . . .	— „	35.00	32.00	28.00	—	63.00
August . .	— „	36.00	32.50	29.00	—	65.00
December .	— „	37.00	33.50	30.00	—	67.00

Torvstrøelse. Importen heraf ansees kun at betale sig fra det sydlige Sverige og skrev sig udelukkende derfra. Høiere priser end ca. kr. 1.65 pr. 100 kg. cif har ikke været at erholde paa grund af konkurrancen fra de danske torvstrøfabriker. Som følge af regnveir, som gjorde tørring i tilstrækkelig grad umulig, blev kvaliteten i aaret 1902 daarlig.

Trælastmarkedet i aaret 1902. For Danmarks vedkommende maa aaret 1902 sikkert betegnes som et middelsaar. Aaret begyndte med megen ængstelse og usikkerhed hos de danske importører overfor baade kjøb og salg; aaret 1901 med det kolossale prisfald havde bragt mange importører betydelige tab og medført en saadan mangel paa tillid til markedet, at man næsten ventede, at priserne skulde gaa ned til de meningsløst lave satser fra den første halvdel af 1890-tallet. Hertil kom, at det knappe pengemarked havde lagt en dæmper paa byggevirksomheden, saa at man ogsaa med hensyn til salget imødesaa fremtiden med bekymring.

Den faste holdning hos exportørerne og navnlig beretningerne om den gjennemførte indskrænkning i hugsten af tømmer gjengav imidlertid lidt efter lidt tilliden hos importørerne til markedet, saa at de begyndte at kjøbe, tiltrods for at priserne efterhaanden, som følge af forholdenes udvikling paa verdensmarkedet, blev fastere. En medvirkende aarsag hertil blev det, at forbruget, da vaaren kom, viste sig at blive større, end man havde turdet vente. Om at naa op til den forudgaaende byggeperiodes store omsætninger kunde der selvfølgelig ikke være tale, men forbruget blev baade i Kjøbenhavn, i kjøbstæderne og paa landet saa jævnt godt, at aarets import af trælast af denne grund og som følge af de smaa lagere ved aarets begyndelse er blevet landets største næstefter importen i aaret 1898. Det er vanskeligt at sige, hvilke forhold for Danmarks vedkommende har været de afgjørende, naar byggeindustrien i det forløbne aar, trods det tryk, hvorunder næringslivet har lidt i Danmark som andetsteds, har kunnet arbeide i normale former. En aarsag tør man maaske se i det rigeligere og billigere tilbud af penge, som aaret førte med sig. Dette forhold har blandt andet sat ældre og nye hypotekforeninger for ydelsen af sekundære prioritetslaanforeninger, baserede dels paa en garantisum, dels paa laantagernes solidariske ansvar, istand til at forsyne bygherrerne med penge udover de sedvanlige første prioritetslaan til saa rimelige vilkaar, at de med befolkningens forøgelse og de stigende fordringer til gode beboelsesforhold samt med landbrugets udvikling fremkommende krav har kunnet efterkommes. En ganske underordnet rolle har derimod byggevirksomheden til industrielle øiemed spillet.

Naar det er anført, at de danske importører forholdsvis hurtig gik i markedet, da man blev paa det rene med, at samarbeidet mellem exportørerne maatte tages alvorligt, maa dette ikke forstaaes, som om man har kjøbt dristig eller i spekulationsøiemed. Tvertimod sees man at have handlet med en vis ængstelighed og gjennemgaaende at have kjøbt efter det nærmeste behov, saa

at der næsten overalt kun findes smaa partier lagrede, og kun er kjøbt forholdsvis lidet pr. f. a. v. og til senere levering i aaret 1903. Den samme ængstelse har raadet i begyndelsen af aaret 1903 som følge af stadige beretninger om, at England ganske holdt sig tilbage fra markedet, idet man har frygtet, at dette forhold skulde kunne bevirke en udbrydning i exportørernes rækker med efterfølgende katastrofe som prisfaldet i aaret 1901. Efterat England nu er begyndt at kjøbe til normale priser, og efterat man har seet troværdige beretninger om, at henimod 50 pct. af Sveriges beregnede aarsproduktion allerede var solgt sidst i februar, og at Finlands produktion i aaret 1903 bliver langt mindre end i aaret 1902, tør man sikkert vente, at de danske importører fremdeles vil vise sig villige til at betale dagens noteringer. Om forbruget tør man haabe, at de samme gode aarsager, som har virket i aaret 1902, atter vil gjøre sig gjældende i aaret 1903, men man bør dog rimeligvis være forberedt paa en nedgang i forbruget som følge af, at der i foregaaende aar har været bygget for sterkt i forhold til befolkningens tilvækst i Kjøbenhavn og i nogle af de større provinsbyer.

Den norske forretning har i aaret 1902 yderligere trukket sig bort fra Danmark. Aarsagen kan neppe være anden end den i tidligere beretninger angivne, at den norske export mest bestaar af høvlet last, og at sagbrugene finder en mere lønnende anvendelse for sine bord i den skikkelse andetsteds, end hvad der kan opnaaes her i Danmark. Ogsaa er det tænkeligt, at den mængde tarveligere sydsvenske varer, som nu føres pr. jernbane til Danmark, mangesteds og navnlig i Jylland har fortrængt de billige norske varer, som tilførtes navnlig Limfjordspladsene, Frederikshavn og Esbjerg i smaa ladninger til salg fra skib.

Betræffende den svenske forretning, da har prisen paa norrlandske varer gjennemgaaende svaret til noteringerne paa de større markeder, idet de danske importører dog fremdeles har maattet betale 3 pct. tillæg for justering i danske længder. Den sydsvenske export til Danmark fremkommer under saa forskjellig form og sælges under saa forskjellige vilkaar, at det er umuligt at opstille priser, der blot tilnærmelsesvis kan illustrere de faktiske forhold. Imidlertid betaltes sydsvensk gran høiere, end tilfældet har været i en lang aarrække; ogsaa hugget tømmer har bedret sig i aaret 1902. Det er endnu umuligt at sige, hvorvidt de ved julestormen omblæste træer vil bevirke overdrevent tilbud og dermed følgende prisfald.

Exporten af trælast fra Sydsverige og tildels Mellemsverige i vognladninger pr. færge (særlig i form af høvlede varer fra Mellemsverige) er i stigende. Med færgerne blev der overført:

I driftsaaret	1892—1893:	16 500	tons	tømmer og skogprodukter
- —	1896—1897:	55 000	„	—„—
- —	1901—1902:	110 087	„	—„—

De forskjellige landes andel i Danmarks trælastimport i de sidste ti aar vil fremgaa af følgende fortegnelse, bygget paa det danske toldvæsens oplysninger:

Import i danske kubikfod:

Aar.	Fra Sverige.	Fra Norge.	Fra Rusland.	Fra Tyskland.	Fra andre lande.	Tilsammen.
1893:	10 290 501	824 365	3 546 391	973 255	115 252	15 749 764
1894:	9 945 712	907 322	3 848 713	975 334	168 584	15 845 665
1895:	11 852 366	891 982	4 469 341	1 141 337	271 469	18 626 495
1896:	13 609 329	982 640	3 999 056	1 229 669	489 478	20 310 172
1897:	15 566 589	1 133 228	3 898 854	1 646 826	362 231	22 607 728
1898:	17 010 971	1 333 602	4 908 466	1 432 722	821 477	25 507 238
1899:	15 717 382	1 214 662	3 455 939	1 110 359	661 407	22 159 749
1900:	14 984 996	851 496	2 973 447	1 303 548	676 485	20 789 972
1901:	14 295 825	753 723	3 617 698	1 448 943	523 106	20 639 295
1902:	17 612 722	681 418	3 751 989	1 027 543	573 319	23 646 991

Fisket og fiskemarkedet i aaret 1902. Fisket betegnes som middelmaadigt. Enkelte sorter gav dog større udbytte end tidligere. Saaledes var rødspættefisket overalt rigeligere og gav en bedre kvalitet. For høstfiskets vedkommende gav hysefisket større udbytte end nogensinde, hvad der for en stor del tilskrives motorbaadene.

Betræffende de enkelte distrikter bemerkes:

Esbjerg. I pekuniær henseende var fisket det bedste, som var opnaaet, indbringende kr. 672 800.00, mod i aaret 1901 kr. 413 600.00. Der fiskedes med 70 kuttere. Fangsten var 1 418 000 ℔ rødspætter og 800 ℔ sjøtunger. En stor del døde dog kort efter fangsten. Østersfisket gav ca. 130 000 stkr.

Af rødspætterne gaar en del til tyske røgerier. Af de mindre gaar hovedparten til London.

Ringkjøbing. Her fiskes aal, men den er som regel liden, og fisket var ikke saa betydeligt som tidligere. Aalen sendes i særskilte kasser til England. Hysefisket var usedvanlig rigeligt, navnlig paa vestkysten fra Thyborøre mod nord. Da prisen i de senere aar er steget med 60 pct. og i de sidste 10 aar endog med 150 pct., bliver udbyttet af hysefisket betydeligt. Hyse tages 4—6 mil tilsjøs. Her har motorbaadene gjort stort gavn.

Omkring Hornsrev er der drevet et betydeligt rødspættefiske med omtr. 400 kuttere fra Frederikshavn og Skagen. Udbyttet blev godt, for nogle 7 à 10 000 kr. pr. kutter. Ogsaa af pigvar og tunger er fisket noget og afsat for størstedelen i Danmark. Noget sendes til Stockholm i kasser, og ved gunstig vind gaar en del kvaser til Kristiania. Der var i februar omkring Jylland en stor overflod af brisling (skarpsild). Man fiskede flere millioner tønder. En mængde gik til Tyskland, resten til røgerierne rundt i landet.

Hummerfisket var mindre end foregaaende aar.

Kattegatfisket har taget et betydeligt opsving efter aabningen af havnen paa Anholt. Sildefisket blev rigt og indbringende. En damper laa og tog imod fisken, saaledes at fiskerne undgik at seile hjem med hver fangst som tidligere. Priserne var dog ikke høie.

I Bælterne var fisket større end paa mange aar.

I Øresund var fisket af sild og aal daarligt.

Ved Bornholm var lakse- og sildefisket uden betydning. Priserne var nok høie, men fangsten ringe. Torskefisket var maadeligt.

Hvad angaar tilførselen af fisk fra udlandet, er der omtrent daglig kommet store kvantiteter helleflyndre fra Norge, undtagen i den varme sommer, og naar der var godt helleflyndrefiske paa den danske vestkyst, et fiske, som dog er i aftagende.

Af hummer er der tilført Frederikshavn 185 221 ℔ fra Norge og 192 884 ℔ fra Sverige. Der er transiteret til Tyskland 459 320 ℔ norsk og 4 508 ℔ svensk hummer. Til Kjøbenhavn kom der direkte fra Norge ca. 6 000 ℔ og fra Sverige ca. 10 000 ℔.

Dybvandsræger. Der har været forespørgsel til generalkonsulatet om markedet for norske ræger. For 5 aar siden blev der gjort forsøg med at indføre disse, men det viste sig den gang, at de kom mindre godt frem. Iaar er der atter gjort forsøg med flere sendinger, som nok kom godt frem, men man finder dem for seige og tørre, saaledes at der sandsynligvis ikke for det første vil blive gjort flere forsøg.

Man skal i denne beretning henlede opmerksomheden paa brugen af motorer for fiskebaade, idet iøvrigt henvises til generalkonsulatets skrivelse til Norges oplysningskontor for næringsveiene af 20de februar 1902. For tre aar siden forsøgtes der med motorer i aabne baade, men det er noksaa drøit at trække disse paa land, da motoren veier mindst 900 ℔. Nu forsøger man benzinmotorer af 400 ℔'s vegt og med 4 hestes maskinkraft. At motoren betyder sparet tid og sparet kraft er en selvfølge. Dette viser sig ogsaa i et langt større udbytte nu mod tidligere. Med motorjollerne vil fiskerne kunne bringe sine liner og not ud fra de store baade og gjøre mange flere træk end ved at ro med almindelig jolle. Motorjollen er 19 fod lang, 6 fod bred og af $1^1/_2$ hestes maskinkraft. Den siges at opfylde kravet paa sikkerhed i arbeidet, bæreevne og sjødygtighed.

Man skal endelig nævne, at der i de senere aar er oprettet faresignalstationer i fiskebyerne paa vestkysten, for at fiskerne maatte blive underrettet, naar storm er i vente, om hvor man bør lande, eller om man bør holde sjøen, indtil redningsdamperen kan komme til hjælp. Der vil sandsynligvis iaar blive bevilget midler til fiskerihavn ved Skagen.

I henhold til den foreløbige statistik for aaret 1902 blev der i aaret

af fersk fisk	indført 3.08	mill.	kg.,	hvoraf	fra	Norge	0.86	mill.	kg.
	udført 19.17	„	„	—	til	—	0.34	„	„
af salt fisk	indført 12.57	„	„	—	fra	—	8.54	„	„
	udført 5.76	„	„	—	til	—	0.04	„	„

Kønigsberg.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Carl L. Meyer, dateret 29de marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	31	7 846	76	22 798	107	30 644	51	13 708	62	17 951	113	31 659
Seilskibe	-	-	8	1 006	8	1 006	1	44	7	442	8	486
Sum	31	7 846	84	23 804	115	31 650	52	13 752	69	18 393	121	32 145
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	9	1 760	30	15 791	39	17 551	4	1 165	22	7 259	26	8 424
Seilskibe	2	124	7	1 103	9	1 227	-	-	9	3 781	9	3 781
Sum	11	1 884	37	16 894	48	18 778	4	1 165	31	11 040	35	12 205
Totalsum af ladede fartøier	42	9 730	121	40 698	163	50 428	56	14 917	100	29 433	156	44 350
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	3	931	40	11 199	43	12 130	3	1 121	34	9 994	37	11 115
Seilskibe	-	-	1	56	1	56	1	576	-	-	1	576
Sum	3	931	41	11 255	44	12 186	4	1 697	34	9 994	38	11 691
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	9	3 541	9	3 541	3	730	17	11 049	20	11 779
Seilskibe	1	391	3	2 881	4	3 272	1	61	2	476	3	537
Sum	1	391	12	6 422	13	6 813	4	791	19	11 525	23	12 316
Totalsum af ballastede fartøier.	4	1 322	53	17 677	57	18 999	8	2 488	53	21 519	61	24 007

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske skibe kr. 520 970.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske skibe kr. 500 480.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 2 norske skibe dr. 280 tons.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 364 skibe dr. 84 233 tons, til hovedstationen 280 skibe dr. 56 441 tons.

Erlagte konsulsafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 2 319.25; ved vicekonsulsstationerne kr. 1 541.54. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 3 496.35, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 637.19; heraf tilfaldt konsulen kr. 818.59. Ialt tilfaldt konsulen kr. 7 404.46.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 11.25, i svenske sager kr. 74.25.

Skibstrafiken paa Königsberg var indtil høsten stille og flau; fragterne stillede sig lave og lidet lønnende for rederierne. Et opsving til det bedre indtraf i begyndelsen af september, da en stor sildeimport fra Skotland begyndte at udfolde sig her, og da der samtidig ankom store korntilførsler fra Rusland og herværende provins, kunde ankomne damp- og seilskibe finde passende udgaaende befragtninger.

Paa grund af misvæksten i Norge og Sverige skeede der stor kornexport herfra til disse lande, fornemmelig af havre, og steg fragterne efterhaanden; der betaltes saaledes til Kristiania, Stavanger og Bergen fra 7 til 11 mark; til Sydsverige, Stockholm, Gefle, Helsingfors og Sundsvall fra 6 til 10 mark; til Umeå, Luleå 18 mark; til Wasa fra 7 til 11 mk. for kornvarer og mel, alt pr. 1 000 kilogram.

Exporten til andre lande holdt sig fremdeles paa samme ubetydelige standpunkt til aarets slutning.

Der ankom til Pillau og Königsberg i aaret 1902 2 236 skibe dr. 1 716 562 kbm.; deraf var 1 537 dampskibe dr. 1 564 461 kbm. Nævnte 2 236 skibe var lastede med:

Ballast og tømmer	502	skibe dr.	345 273	kbm.
Diverse stykgods	641	— „	609 702	„
Stenkul, koks	332	— „	450 933	„
Gibs, kalksten, cement . . .	312	— „	128 819	„
Sild	170	— „	120 269	„
Levende fisk	2	— „	52	„
Olje, petroleum	2	— „	1 769	„
Jern, skinner, maskiner . .	15	— „	3 702	„
Salt	5	— „	6 931	„
Tagsten, sten	227	— „	43 230	„
Sukker	2	— „	936	„
Poteter, kornvarer, oljekager .	9	— „	1 370	„
Træ, hamp	4	— „	1 463	„
Harpiks, svovl, tjære . . .	5	— „	985	„
Glas, tomme flasker	5	— „	732	„
For nødhavn anløb	3	— „	396	„

Af de indkomne fartøier var under:

Tysk flag . .	1 090 skibe	Hollandsk flag .	62 skibe
Engelsk flag .	153 —	Belgisk „ .	2 —
Dansk „ . .	470 —	Russisk „ .	24 —
Norsk „ . .	182 —	Fransk „ .	1 —
Svensk „ . .	304 —	Spansk „ .	1 —

Der afgik fra Königsberg og Pillau i aaret 1902 2 208 skibe dr. 1 686 549 kbm.; deraf var 1 503 dampskibe dr. 1 538 316 kbm.

Nævnte 2 208 skibe er afgaaede til:

Storbritannien	262	skibe	dr.	374 929 kbm.
Holland	74	—	„	108 743 „
Norge	71	—	„	58 048 „
Tyske havne, Ems, Weser, Elben, Hannover, Oldenburg	159	—	„	97 409 „
Preussen	481	—	„	282 546 „
Schleswig, Holstein . .	120	—	„	40 238 „
Danmark	282	—	„	77 776 „
Belgien	22	—	„	33 256 „
Frankrige	22	—	„	47 116 „
Rusland	138	—	„	219 445 „
Sverige	459	—	„	250 594 „
Lübeck	117	—	„	93 316 „
Tyrkiet	1	—	„	3 133 „

Deraf afseilede i ballast, tomme og med indbragte ladninger, 310 skibe dr. 391 541 kbm.

Hovedexporten sjøværts fra Königsberg i aaret 1902 anslaaes til:

Hvede . .	tons à 1 000 kg.	17 727	Klid . .	tons à 1 000 kg.	9 850
Rug . . .	—	46 875	Raps etc. .	—	4 209
Byg . . .	—	15 148	Frø og div.	—	9 054
Havre . .	—	124 039	Mais . .	—	25 104
Boghvede .	—	5 739	Lindser .	—	29 375
Erter . .	—	35 512	Lupiner .	—	260
Bønner . .	—	20 289	Hamp . .	—	25 000
Vikker .	—	9 458	Træmasse .		
Linfrø . .	—	3 467	Tømmer, stav	kubikmeter	237 172
Hampefrø .	—	4 055	Props etc.		

Landbruget i Østpreussen i aaret 1902. De daarlige veirforhold har ikke alene besværliggjort og forsinket høsten, men har ogsaa havt en ugunstig indflydelse paa grøden. Kvaliteterne overalt i Østpreussen er daarlige, og viser det sig efterhaanden, at ogsaa kvantiteterne staar langt under forventningerne.

Bælgfrugt, saasom erter, bønner og vikker, er med faa undtagelser næsten gaaet tabt. Som følge af høets lidet tilfredsstillende beskaffenhed har kvægbestanden savnet god ernæring. Sukkerroer har givet et middelmaadigt resultat, for foderroer et gjennemsnitudbytte. Poteter har lidt under mangel paa solskin og holder sig daarlig.

Udbyttet pr. hektar stillede sig:

	I 1902	mod	i 1901.
Hvede	20—40 ctr.		25—50 ctr.
Rug	20—30 „		35—50 „
Havre	30—40 „		40—60 „
Bælgfrugter	10—18 „		10—25 „
Kløver	40—60 „		50—80 „
Hø	50—80 „		40—80 „

Poteter	200—300 ctr.	200—400 ctr.
Fodervarer	500—800 „	600—1 000 „
Sukkerroer	200—500 „	500—800 „

Priserne stillede sig:

	Pr. ton à 1 000 kg. I 1902	mod i 1901.
Hvede	mk. 130—150	mk. 150—170
Rug	„ 110—128	„ 125—150
Byg	„ 100—130	„ 120—130
Havre	„ 110—130	„ 140—160
Erter	„ 130—180	„ 150—200
Bønner	„ 125—135	„ 140—150
Vikker	„ 120—160	„ 160—200
Poteter pr. 50 kg.	„ 1.50—2.50	„ 1.50—2.00
Sukkerroer —	„ 0.80	„ 0.80

Forbruget af kunstgjødning var indskrænket, priserne for thomasmel og superfosfat stillede sig noget lavere end i tidligere aar.

Smørpriserne var efter kvaliteten mk. 90 til mk. 110 pr. 50 kg.

Kjødpriserne var høie, for okser mk. 25 til 36, svin indtil mk. 53 og faar mk. 22 til 26 pr. 50 kg. levende vægt. Remonterheste betaltes som sedvanlig med mk. 700—1 200 pr. hest.

For teglsten holdt priserne sig tilnærmelsesvis som aaret forud; god vare betaltes franko byggeplads med mk. 24—28 pr. 1 000 stykker.

Foderstoffe var uden sterk efterspørgsel, da det mindre værdifulde korn anvendtes til fodring. Der betaltes for grovt hvedeklid mk. 4.50—4.80, fint hvedeklid mk. 4.00—4.50, rugklid mk. 4.50—5.00, indenlandske rapskager mk. 6.00—6.50, hampefrøkager mk. 4.00—4.60, solsikkekager mk. 6.00—6.50, russiske linfrøkager mk. 6.50—7.00; alt pr. 50 kg.

Tilsaaningen af vintermarkerne fandt meget sent sted og under ugunstige forhold. Udsigterne for aaret 1903 er ret ringe, navnlig for rughøstens vedkommende.

Königsbergs kornhandel var i aaret 1902 betydelig større end forrige aar. Tilførslerne androg:

	Tons à 1 000 kg.		
	Fra indlandet.	Fra udlandet.	Tilsammen.
1902:	108 212	501 814	600 026
1901:	205 733	241 051	446 784

Der exporteredes:

	Tons à 1 000 kg.		
	Landværts.	Sjøværts.	Tilsammen.
1902:	70 044	364 674	434 718
1901:	46 276	312 184	358 460

For hvedens vedkommende kunde Königsberg heller ikke i aaret 1902 gjenvinde sin tidligere betydning. Selv om tilførslerne var større end i aaret

1901, var exporten alligevel mindre. Provinsen Østpreussen kjøbte til eget forbrug især i maanederne august—september til høie priser, som udelukkede konkurrence paa verdensmarkedet med de billigere noteringer fra Amerika og Syd-Rusland. Kvaliteten af den indenlandske tilførsel egnede sig kun til blanding med russisk hvede, og saaledes skeede det, at kun maaske $^1/_4$ af den samlede tilførsel kom til export. Tyskland, England, Norge og Sverige var hovedaftagerne.

Rugtilførselen var omtrent ligesaa stor som i aaret 1901. I den første halvdel af aaret var der næsten mangel tilstede; først da Rusland bragte sin nye høst i markedet, udviklede forretningen sig livligere og efterkom behovet i de første høstsmaaneder fra de skandinaviske lande. Da priserne holdt sig langt over verdensmarkedets noteringer, hvad der maa tilskrives konkurrencen med den herværende store mølle, kunde af den samlede tilførsel, ca. 110 000 tons, kun omtrent 47 000 tons finde afsætning sjøværts.

Den russiske tilførsel af byg var omtrent 5 gange større end i aaret 1901, for største delen foderbyg, som ved den herskende mangel paa foder i maanederne juni, juli og august, kom de østpreussiske landmænd ret tilpas. Da priserne ved den rigelige tilførsel gik noget ned, udviklede exportforretningen sig til England og Skandinavien i de bedre varer for brændevinsbrug og i maltbyg til Tyskland.

Som allerede i de sidste aar var ogsaa i aaret 1902 havre den betydeligste exportartikel. I de første maaneder af aaret optraadte England som hovedkjøber, og forblev det endog efter indførelsen i april af den engelske indførselstold. Indførselstoldens ikrafttræden forvoldte vel en kort stansning i exporten til England, men ogsaa der maatte man efter et kort forgjæves forsøg paa at vælte tolden over paa producenterne, indse, at den slags bekostninger maa falde paa den forbrugende part. Exporten til England gik sin gang til forhøiede priser og ophørte først, da den engelske regjering ikke mere havde nødig at fortsætte indskibningen til Transvaal. Krigens ophør vilde rimeligvis have fremkaldt et prisfald i det mindste for de fortrinsvis til Königsberg kommende fineste kvaliteter russisk havre, hvis ikke misvæksten i Sverige og Norge var indtraadt og havde gjort sig gjældende. Den yderst livlige efterspørgsel fra disse to lande kom her meget tilpas, og kunde Königsberg med godt udbytte drage nytte af den fordelagtige stilling som mellemhandler mellem Rusland saavel som den leveringsdygtige egne provins og den nødlidende skandinaviske halvø. Til det nordlige Sverige solgtes ret betydelige poster, fornemmelig renset havre, som hurtigst mulig afskibedes af hensyn til de tidlige ishindringer der. Salget gik saa rigeligt fra Haanden, at selv en svag gjentagelse pr. vaaren 1903 neppe kan ventes.

Den samlede havreexport opnaaede det høie tal af over 120 000 tons. Tilførselen af boghvede var ret betydelig. Exporten heraf gik til Danmark, Holland og Tyskland. Forretningen i erter havde et betydeligt omfang, og androg tilførselen fra Rusland i aarets løb til næsten 60 000 tons.

I sommermaanederne betalte saavel provinsen Østpreussen som ogsaa naboprovinserne under den herskende mangel paa foder enormt høie priser for fodererter. Siden traadte Sverige til som hovedkjøber af saa store mængder, at de herværende exportører en stund umulig var i stand til at akceptere de indgaaede ordres i det fulde omfang, især da alle kjøbere trængte paa med øieblikkelig afskibning.

Det er neppe at vente, at en lignende export i erter saa snart skulde gjentage sig.

Vikkehøsten i Østpreussen var kun liden og daarlig. Til enormt høie priser kjøbte Skandinavien større poster, som dækkedes af den betydelige russiske tilførsel. Frankrige, der ellers kun optræder som kjøber, benyttede de høie priser til selv at exportere, og saaledes kom det til et sterkt prisfald mod slutningen af aaret. Forretningen i linfrø bevægede sig indenfor snævrere grænser. Tilførselen var ikke stor, og tillod de vedvarende betydelige prissvingninger, efterhaanden som beretningerne indtraf om høstens udfald i Indien og Argentina, ingen regelmæssig omsætning. Saavel England som Skandinavien tøvede med indkjøb og kjøbte stedse kun det mindst mulige og hver gang til hurtigste afladning, for at tilfredsstille det nødvendigste behov, og blev forretningen derved ikke fri for en vis nervøsitet. Dette allerede i flere aar for næsten alle artikler yndede „fra haanden til munden"-kjøb, er endnu aldrig traadt saa tydelig frem som i det forløbne aar. Enhver artikel kjøbtes kun paa hurtigste, ofte ugjennemførlig kort stipuleret afladningsfrist, og paa grund af disse pludselige og energiske, bestandig med mellemrum optrædende efterspørgsler forringedes den gevinst, man gjennem den store omsætning vilde have havt under roligere forhold. Hampefrø var ogsaa for dette aar en ubetydelig artikel.

I modsætning hertil var hampefrøkager hele aaret godt efterspurgt, især fra Danmark, og viste exporten en vedvarende sterk tiltagen.

Ved indtrædelsen af mai maaned var høsten for aaret 1901 fuldstændig ryddet, saa at priserne holdt sig høie trods den gode høst i aaret 1902. Først i november fandt en nedgang sted. Ogsaa for solsikkekager herskede livlig efterspørgsel aaret rundt, og kunde produktionen trods den gode høst neppe dække forbruget; i slutningen af aaret indtraadte en aftagen i efterspørgselen.

Tilførslerne af klid var meget betydelige, ca. 53 000 tons. Handelen besværliggjordes, da salg af klid „efter prøve" ikke tilfredsstillede de udenlandske kjøbere, idet det kom for dagen, at saadanne tilbud ofte bestod af en blanding af hvede og hirseklid. Maisexporten, der undtagelsesvis havde saa stor udstrækning til Danmark i aaret 1901, indskrænkede sig for aaret 1902 til effektuering af tidligere kontrakter pr. foraar til et omfang af ca. 8 500 tons. Den russiske og rumænske høst var liden og af daarlig kvalitet. Forretningen i hamp og lin var hele aaret igjennem slæbende og ikke meget lønnende for exporten. Høsten i Rusland for aaret 1901 stillede sig ikke fordelagtig, og var kvaliteterne gjennemgaaende mangelfulde; de bedre sorter opkjøbtes af russiske spinderier til høie priser. Noteringerne stillede sig aaret igjennem for hamp: Middellogen (polsk) à 31—32 mk., russisk 28½ mk., Moleskowsker logen à 28½ mk. og 30½ mk., russisk logen à 26—29½ mk., Podschetzka à 26—28 mk., Petersburger logen (ren vare) à 26½ mk.—29½ mk., (halvren vare) à 19—22½ mk., Siretzka (polsk) à 21—28 mk., Petersburger og Pensaer à 17—20 mk. pr. 50 kg. Hampestry (polsk) à 17—19 mk., ringere kvaliteter à 11—16 mk. pr. 50 kilo.

Lin, for god Slanitz lin 30—35 mk., ringere kvaliteter 21—24 mk., „geweichte" sorter 27—32 mk. pr. 50 kg. Linstry betaltes efter kvalitet, for fin vare 26—35 mk., middels vare 14—24 mk., ringere sorter 5—12 mk. pr. 50 kilo.

Sildeberetning for aaret 1902.

Totalimporten af sild beløb sig til 474 278 tønder mod 373 619 tønder i aaret 1901; hvoraf:

	1902.		1901.
Fra Norge og Sverige	44 998 tønder	mod	28 456 tønder
„ Storbritannien og Holland . . .	429 280 —	„	345 163 —

Fra Norge var tilførslerne af sild forholdsvis kun ringe i det forløbne aar, medens importen fra Skotland og navnlig England (Yarmouth og Lowestoft) antog betydelige dimensioner. Samtidig var konsumtionen meget livlig, da kjød, flesk og smult var meget dyrt.

Noteringerne for norsk sild stod ved aarets slutning som følger: For slosild à 31 mk., for I stregs fedsild à 34—35 mk., for II stregs fedsild à 29—33 mk., for III stregs fedsild à 25—28 mk., for IIII stregs fedsild à 24—25 mk., for IIIII stregs fedsild à 14—15 mk., fortoldet pr. tønde.

For skotsk og engelsk sild, Yarmouth à 32—34 mk., Fulls à 30—31 mk., Mattfulls à 27—28 mk., Matties à 29 mk., skotsk Crownmatties 28 mk., fortoldet pr. td. Det samlede lager udgjorde den 31te december mod tidligere aar paa samme tid:

	1902.	1901.	1900.	1899.	1898.
	Tdr.	Tdr.	Tdr.	Tdr.	Tdr.
Fedsild, ny	6 779	3 145	9 171	5 393	2 364
Vaarsild og svensk sild (gammel)	—	224	—	—	477
Hollandsk sild	983	91	119	—	—
Skotsk og engelsk sild . . .	176 424	104 943	107 707	66 517	68 573
Sum	184 186	109 692	118 291	71 910	71 490

Som det vil sees, er lagrene temmelig store ved aarets slutning, men antages det dog, at de vil finde anvendelse inden den nye sæson aabnes; ca. 275 000 tdr. er afskibede fra Königsberg i løbet af det sidste halvaar.

Ifølge beretning fra vicekonsulatet i Memel stillede skibsfarten og handelen sig dersteds i aaret 1902 saaledes:

Der indkom 737 skibe dr. 226 343 reg.-tons mod 826 skibe dr. 269 370 reg.-tons i aaret 1901.

Der afgik 750 skibe dr. 227 894 reg.-tons mod 849 skibe dr. 271 781 reg.-tons i aaret 1901, saa skibsfarten har aftaget ikke ubetydelig mod aaret før. Fragterne holdt sig hele aaret i Memel meget lave og ikke lønnende; ud paa efteraaret indtraadte en liden forbedring. Det derværende dampskibsselskab vil iaar ikke give nogen dividende. Pengemarkedet var let tilgjængeligt, og diskontoen holdt sig temmelig uforandret à 4 pct pr. aar.

Tilførselen af sild bestod af 20 633 tdr. fra Storbritannien og 9 236 tdr. fra Norge mod 11 328 tdr. fra Storbritannien og 15 487 tdr. fra Norge i aaret 1901. Fedsildfisket i Norge var ubetydeligt og priserne meget høie. Tilførselen bestod næsten udelukkende af den billigere vaarsild, som fandt afsætning til Rusland til nogenlunde lønnende priser. Fiskerierne paa den skotske kyst var omtrent af samme omfang som aaret før, og priserne havde

en stigende retning. Fisket paa den engelske kyst var i begyndelsen af almindeligt omfang og priserne temmelig høie, men henimod slutningen var fangsten overordentlig stor, og da markederne i Østersjøen blev overført store mængder, saa indtraadte i sidste halvdel af december en betydelig prisnedgang. Af udførselsartikler i Memel kommer hovedsagelig trælast i betragtning, dog har udførselen været meget mindre end aaret forud, idet der udskibedes 472 600 kubikmeter mod 595 284 kubikmeter i aaret 1901. Forretningen har i det hele taget neppe været lønnende.

Kornudførselen var ogsaa dette aar meget ubetydelig. Den nye kornhøst forsinkedes mindst 4 uger paa grund af vedvarende regnveir, som desuden øvede en skadelig indflydelse paa kvaliteten. Af linfrø udskibedes 512 700 kg. mod 899 200 kg. i aaret 1901, saa denne forretning aftager aarlig. Forretningen i lin var livlig ved aarets begyndelse og udover sommeren, senere indtraadte stor stilhed, da det manglede paa varer. Paa grund af daarligt veir forsinkedes den nye høst saa betydelig, at tilførslerne heraf først begyndte udi december maaned. Kvaliteten tilfredsstiller ikke.

Paa og afmønstring:

Ved hovedstationen blev paamønstret i aaret 1902 1 svenske, 7 tyskere; afmønstret 3 svenske, 6 nordmænd, 3 tyskere. Ved vicekonsulsstationerne paamønstredes 3 svenske, 12 tyskere; afmønstret 4 svenske, 1 nordmand, 1 danske, 1 russer.

Journalen over indkomne skrivelse omfatter 136 nummere; udgaaede 119 nummere.

Konsulatet har modtaget 1 410 til sjømænd adresserede breve. Sundhedstilstanden inden distriktet har ogsaa dette aar været meget god.

Konsulatets adresse er uforandret „Tragheimer Pulverstrasse“ 33. Kontortiden fra kl. 9—12 fm. og 4—6 em.

Galatz.

Aarsberetning for aaret 1901 fra konsul S. Mendl.

Skibsfarten. Til Rumænien ankom i aaret 1901 med ladning 2 norske dampskibe dr. 2 085 tons (1 til Braila og 1 til Constanza) og i ballast 4 norske dampskibe dr. 3 764 tons (2 til Braila og 2 til Galatz). Der afgik med ladning 5 norske dampskibe dr. 4 739 tons og i ballast 1 norsk dampskib dr. 1 110 tons.

1 svensk dampskib dr. 1 500 tons anløb Braila.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen frc. 183.75, ved vicekonsulsstationerne frc. 290.70; af det svenske skib i Braila frc. 132.45.

Skibsfarten paa Donau over Soulina opgik ialt til 1 229 dampskibe dr. 1 775 705 tons og 182 seilskibe dr. 54 297 tons. Minimumsdybden i flodmundingen holdt sig i aaret 1901 som i det foregaaende aar i 24 engelske fod. I Soulina-armen observeredes i august en minimumsdybde af 18 fod.

Den i forrige aarsberetning omtalte gjennemskjæring, der forkorter reisen mellem Soulina og Braila med ca. 5 mile, aabnedes for skibsfarten i oktober 1902. Skibsfarten paa nedre Donau var i aaret 1901 meget livlig paa grund af den store export af trælast og mais. Der udførtes over Soulina over $2^1/_2$ million tons korn og frø, og indførtes ca. 150 000 tons kul og petroleum.

Constanza besøgtes i aaret 1901 af 340 dampskibe og 67 seilskibe dr. 472 894 tons.

Importen til Rumænien opgik i aaret 1901 til en værdi af ca. 292 millioner francs. Heraf udgjorde textilvarer ca. 49 pct. Norge og Sverige deltog i importen med tilsammen 0.02 pct. af værdien eller 44 tons til en værdi af frc. 38 200, bestaaende af kemiske produkter, jern, fisk (1 587 kg.) og torsketran (5 575 kg.).

Exporten androg til et beløb af ca. 354 millioner francs og oversteg saaledes værdien af importen med ca. 60 millioner francs. Der exporteredes 568 523 tons hvede, 157 917 tons rug, 8 161 444 tons mais, 284 199 tons byg, 127 594 tons havre og 94 880 tons oljefrø.

Af trælast exporteredes 141 114 kub.met. rundlast af furu, 38 439 tons rundlast til skibsøiemed, 89 648 tons bord og planker, andet bygningsvirke 17 358 tons, tøndestav 15 666 tons.

Middelpriserne paa korn var pr. 100 kg. f. o. b. rug frc. 10.75., mais frc. 10.75, byg frc. 9.75, hvede frc. 13.25, havre frc. 12.00.

Fragterne for korn til England var 12 sh. pr. ton, til Middelhavet 12 francs pr. ton.

Kurserne var:

	31te decbr. 1901.	30te sept. 1902.
Check paa London	$25.22^1/_2$	25.20
— „ Paris	100.50	100.05
— „ Tyskland . . .	123.70	123.25

Lourenço Marques.

Aarsberetning for aaret 1901.

Den norske skibsfart i aaret 1901. Af norske skibe ankom i aaret 1901 til hovedstationen 14 dr. 21 199 tons (hvoraf fra Norge 2 dr. 3 624 tons og fra Sverige 3 dr. 5 244 tons), samtlige seilskibe, alle med ladning. Til vicekonsulatet i Beira ankom 4 norske skibe dr 3 318 tons og til Quilimane 1 dr. 1 098 tons, samtlige med ladning.

Et svensk skib besøgte hovedstationen.

Beira. (Rapport fra vicekonsulen). Beiras samlede import i aaret 1901 opgik til en værdi af ca. £ 500 000, hvoraf fra Norge og Sverige importeredes for en samlet værdi af £ 20 250. Den største del af importen kommer fra England og bestaar af kul og jernbanemateriel, fra Tyskland indføres bomuldsvarer, cement og hermetik, fra Norge og Sverige kommer udelukkende trælast; importen af den sidstnævnte artikel vil antagelig tiltage betydelig, i samme forhold som grubedriften udvides. Exporten bestaar for den overveiende del af guld; desuden udføres endel gummi elasticum, voks og sukker.

Beiras havn besøgtes under aaret 1901 af ialt 259 dampskibe og 21 seilskibe dr. tilsammen 426 154 tons. Følgende dampskibslinjer har regelmæssig rute paa Beira: „Deutsche Ost Afrika Linie", „British India Line" og „Rennie Line". Den største del af trafiken besørges af tyske skibe. Norske skibe bragte 5 000 tons trælast og kul. Efterhvert som de paagaaende jernbaneanlæg til det indre af landet skrider fremad, vil Beiras handel antagelig udvides i en betydelig grad.

Havneforholdene i Beira er meget tilfredsstillende; der er blevet afmerket et nyt indseilingsløb, der er 4 engl. mile kortere end det gamle, og hvor skibe af hvilketsomhelst dybgaaende kan passere selv ved laveste vandstand. Lodstjenesten er udmerket, og expeditionen i havnen rask. Kul, ferskt vand og levnetsmidler kan erholdes. Store planer med hensyn til en videre forbedring og udvidelse af havnen er bragt paa bane, og forskjellige opmudrings- og opdæmningsarbeider er igang.

Beiras betydning som transithavn for Rhodesia er i stadig vækst.

Stanley, Falklandsøerne.

Den norske skibsfart i aaret 1901. Falklandsøerne besøgtes i aaret 1901 af 3 norske skibe dr. 1 598 tons, alle seilskibe, hvoraf 2 dr. 969 tons afgik med ladning af uld og stykgods og et dr. 629 tons i ballast.

Indhold: **Amsterdam** s. 97. — **Galatz** s. 142. — **Kjøbenhavn** s. 122. — **Königsberg** s. 135. — **Lourenço Marques** s. 143. — **Stanley, Falklandsøerne** s. 144.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.
Udgivet ved
No. 4. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Leith.

Aarsberetning for 1902 fra konsul I. W. Tornøe, dateret 27de marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	21	7 802	31	36 267	52	44 069	10	2 960	48	40 832	58	43 792
Seilskibe	35	5 787	21	4 681	56	10 468	26	4 887	15	3 887	41	8 774
Sum	56	13 589	52	40 948	108	54 537	36	7 847	63	44 719	99	52 566
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	196	73 966	372	241 751	568	315 717	409	175 895	637	319 122	1046	495 017
Seilskibe	319	56 764	101	50 224	420	106 988	369	69 299	130	35 404	499	104 703
Sum	515	130 730	473	291 975	988	422 705	778	245 194	767	354 526	1545	599 720
Totalsum af ladede fartøier	571	144 319	525	332 923	1096	477 242	814	253 041	830	399 245	1644	652 286
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	6	2 164	20	7 802	26	9 966	-	-	20	10 243	20	10 243
Seilskibe	1	133	7	2 107	8	2 240	-	-	25	5 298	25	5 298
Sum	7	2 297	27	9 909	34	12 206	-	-	45	15 541	45	15 541
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	97	39 687	631	289 927	728	329 614	12	6 666	236	141 075	248	147 741
Seilskibe	54	6 554	167	32 721	221	39 275	21	8 935	121	30 989	142	39 924
Sum	151	46 241	798	322 648	949	368 889	33	15 601	357	172 064	390	187 665
Totalsum af ballastede fartøier	158	48 538	825	332 557	983	381 095	33	15 601	402	187 605	435	203 206

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 3 914 805.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 4 814 633.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 27 norske fartøier dr. 17 118 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 914 dr. 514 928 tons, til hovedstationen 51 dr. 22 789 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 4 163.00, ved vicekonsulsstationerne kr. 46 380.00; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 29 546.00. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 1 440.00, ved vicekonsulsstationerne kr. 27 835.00; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 15 696.00. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 45 242.00.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 303.00, i svenske sager kr. 125.00.

Følgende zifre udviser omfanget af den norske skibsfart paa Skotland og tilliggende øer i aaret 1902 sammenholdt med aaret 1901.

	1901.		1902.		Forøgelse.		Formindsk.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Ankomne fartøier:								
Med ladning .	1 074	438 312	1 096	477 242	22	38 930		
I ballast. . .	956	358 590	983	381 095	27	22 505		
Tilsammen	2 030	796 902	2 079	858 337	49	61 435		
Afgaaede fartøier:								
Med ladning .	1 576	585 010	1 644	652 286	68	67 276		
I ballast . .	466	216 706	435	203 206	—	—	31	13 500
Tilsammen	2 042	801 716	2 079	855 492	37	53 776		
Skibsfartens hele omfang	4 072	1 598 618	4 158	1713 829	86	115 211		

For den svenske skibsfart viser følgende tabel forholdet:

Ankomne fartøier:								
Med ladning . .	524	231 776	474	203 061	—	—	50	28 715
I ballast . . .	378	245 644	438	310 687	60	65 043		
Tilsammen	902	477 420	912	513 748	10	36 328		
Afgaaede fartøier:								
Med ladning . .	739	405 454	774	455 710	35	50 256		
I ballast . . .	166	73 923	135	55 963	—	—	31	17 960
Tilsammen	905	479 377	909	511 673	4	32 296		
Skibsfartens hele omfang	1 807	956 797	1 821	1 025 421	14	68 624		

Den norske skibsfart tiltog med 49 skibe og med 61 435 tons. Opgang viser: Alloa med ca. 13 000 tons, Ardrossan ca. 29 000 tons, Burntisland ca. 10 500 tons, Dundee ca. 5 000 tons, Dysart ca. 3 000 tons, Fraserburgh ca. 6 000 tons, Glasgow ca. 12 000 tons, Methil ca. 18 000 tons, Peterhead ca. 3 000 tons, Troon ca. 7 000 tons. Medens nedgang fandt sted ved: Leith med ca. 3 500 tons, Aberdeen ca. 16 000 tons, Ayr ca. 4 000 tons, Boness ca. 8 000 tons, Greenock ca. 10 500 tons, Lerwick ca. 5 000 tons. Den svenske skibsfart tiltog med 10 skibe og med 36 328 tons. Opgang viser fornemlig: Leith med ca. 5 000 tons, Aberdeen ca. 3 000 tons, Burntisland ca. 80 000 tons, Grangemouth ca. 2 000 tons, Granton ca. 6 000 tons, Peterhead ca. 2 500 tons, medens nedgang fandt sted ved: Alloa med ca. 7 500 tons, Boness ca. 5 500 tons, Methil ca. 42 500 tons.

I de sidste fem aar ankom til distriktet:

	Norske skibe.		Svenske skibe.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
1898	2 064	754 540	600	297 403
1899	2 002	782 728	652	340 061
1900	2 207	898 346	807	469 142
1901	2 030	796 902	902	477 420
1902	2 079	858 337	912	513 748

Bruttofragterne udgjorde i de fem sidste aar:

	Norske skibe.	Svenske skibe.
1898	£ 560 702	£ 171 106
1899	„ 566 837	„ 203 515
1900	„ 716 070	„ 302 064
1901	„ 485 069	„ 319 149
1902	„ 480 696	„ 244 872

foruden et stort antal maanedsfragter.

De forenede rigers skibsfart var i 1902 saaledes fordelt paa distriktets havne:

			Norske.				Svenske.	
Ankomne skibe.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
			Deraf	dampsk.			Deraf	dampsk.
Leith	142	66 743	78	54 035	50	22 527	22	15 347
Aberdeen . . .	46	17 686	38	13 523	16	6 329	11	4 259
Alloa	155	41 267	67	22 721	47	14 757	15	6 846
Arbroath . . .	2	1 258	1	1 036	—	—	—	—
Ardrossan . .	40	51 481	27	42 119	2	1 034	2	1 034
Ayr	18	10 020	9	5 099	2	1 866	2	1 866
Boness . . .	214	63 460	85	37 405	106	31 357	24	11 526
Burntisland . .	170	79 048	139	70 797	226	185 019	163	169 204
Charlestown . .	22	3 223	5	1 230	14	2 560	2	657
Dundee . . .	22	10 183	13	8 257	6	2 539	5	2 327
Dysart . . .	125	13 178	10	1 896	—	—	—	—
Fraserburgh . .	60	17 182	60	17 182	22	5 486	22	5 486

	Norske.				Svenske.			
	Ant.	Tons.	Ant. Deraf	Tons. dampsk.	Ant.	Tons.	Ant. Deraf	Tons. dampsk.
Glasgow . . .	190	129 021	173	116 328	43	39 699	39	37 518
Grangemouth .	388	161 890	300	146 224	99	49 919	59	38 216
Granton . . .	47	18 717	20	14 594	82	75 111	73	72 725
Greenock . . .	13	13 175	8	8 622	1	375	—	—
Kirkwall . . .	4	729	—	—	—	—	—	—
Lerwick . . .	43	9 224	41	9 141	43	10 732	41	10 401
Macduff . . .	3	407	2	274	—	—	—	—
Methil . . .	207	100 321	159	85 541	108	53 954	56	41 872
Montrose . . .	14	4 977	9	3 462	6	1 115	6	1 115
Peterhead . .	60	15 052	58	14 420	20	5 021	20	5 021
Port Glasgow .	1	353	1	353	—	—	—	—
St. Davids . .	22	5 353	11	3 490	3	803	1	304
Stornoway . .	17	4 305	13	3 756	10	2 128	8	1 875
Troon	17	10 695	15	9 268	—	—	—	—
Wick	37	9 389	32	6 593	6	1 417	6	1 417
Tilsammen	2 079	858 337	1 374	697 366	912	513 748	577	429 016

Til den norske sjømandsmissionskirke i Leith indkom som frivillige gaver fra norske skibsførere

i aaret	1902	£ 12. 4. 5
- -	1901	„ 10. 2. 7
- -	1900	„ 5. 8. 10

Af sjømandsanvisninger hjemsendtes i 1902 til det kongelige departement for det indre for norske sjømænd 7 til beløb £ 138. 0. 0 og til det kongelige kommercekollegium for svenske sjømænd 2 til beløb £ 12. 5. 0.

Antallet af skibbrudne, syge og nødlidende sjømænd, der modtog understøttelse af konsulatet i 1902 udgjorde:

Norske	152
Svenske	16
Udlændinge	5
Tilsammen	173

Med norske skibe paamønstredes:

Norske sjømænd	294
Svenske —	68
Fremmede —	169

Fra norske skibe afmønstredes:

Norske sjømænd	452
Svenske —	64
Fremmede —	147

Fra norske skibe rømte:

Norske sjømænd	39
Svenske —	7
Fremmede —	16

Med svenske skibe paamønstredes:

Svenske sjømænd	40
Norske —	22
Fremmede —	24

Fra svenske skibe afmønstredes:

Svenske sjømænd	46
Norske —	8
Fremmede —	16

og fra svenske skibe rømte:

Svenske sjømænd	9
Norske —	1
Fremmede —	2

Ialt rømte fra norske og svenske skibe 74.

For 9 afdøde norske sjømænd hjemsendtes i aarets løb £ 28. 1. 9, for 3 afdøde svenske sjømænd £ 25. 14. $5^1/_2$.

Inden distriktet indkjøbtes i 1902:

Norske skibe.

Bark	„Varuna“	bygget	1867,	drægtig	480	tons,	pris	£	730
„	„Sverre“	—	1851,	—	378	—	—	„	500
Dampskib	„Taurus“	—	1902,	—	800	—	—	„	6464

Svenske skibe.

Dampskib	„Atlanten“	bygget	1902,	drægtig	1 365	tons,	pris	£	8 517
—	„Mereddio“	—	1885,	—	918	—	—	„	10 000

For norsk regning solgtes i 1902 brig „Fidelia“ af Brevig for £ 60 og for svensk regning bark „Varuna“ af Oscarshamn for £ 730 og bark „Liljan“ af Slite for £ 150.

Antallet af expeditioner afsendte fra konsulatet udgjorde:

Til departementet for det indre	185
„ udenrigsdepartementet	40
„ kommercekollegiet	53
„ vicekonsulerne, andre myndigheder og private personer	1 686
Tilsammen	1 964
mod i aaret 1901	2 185
— i — 1900	2 084

T r æ l a s t. Forretningerne i trælast har stillet sig bedre i aaret 1902, end udsigterne var ved aarets begyndelse, og det uagtet der ikke har været nogen speciel aktivitet i handelsomsætningen i almindelighed og heller ikke noget synderlig større forbrug af trælast i aarets løb. For dem, der har været beskjæftiget med trælastforretninger, har vilkaarene været meget gunstigere end aaret før. Der var ved aarets begyndelse en vis usikkerhed over markedet, som forhindrede enhver spekulation, men den nervøsitet angaaende fremtiden, der nærmest var foranlediget ved de prisfa d, der fandt sted under det foregaaende aar, forsvandt efterhaanden, da det blev bekjendt, at produktionen blev reduceret i de træexporterende lande. Dette var især tilfældet med „white battens", der under aarets løb viser en prisforhøielse af 20 sh. à 25 sh. pr. standard. Den moderation i importen, som fandt sted i de første 5 maaneder, og som udgjorde en nedgang af 33 pct. i forhold til samme tidsrum i aaret 1901, reducerede oplagene væsentlig, og da saa dertil kom krigens afslutning i Sydafrika, fik markedet et opsving. Senere har importen igjen tiltaget, og ved aarets slutning vil beholdningerne overstige de i december 1901 med 10 pct.

I juli stillede priserne sig saaledes: Norske battens £ 7. 10. 0— £ 9. 0. 0.

	Svenske.	Deals.	Battens.
Mixed yellow . . .	£ 18. 5. 0	£ 20. 0. 0	£ 13. à £ 14. 10. 0
Third	- 14. 0. 0	- 16. 10. 0	- 10. - - 11. 10. 0
Fourth	- 10. 15. 0	- 13. 10. 0	- 9. - - 10. 10. 0
Fifth	- 10. 0. 0	- 12. 10. 0	- 8. - - 9. 10. 0

Til Leith indførtes under de første 11 maaneder til 30 november:

	Huggen last. loads.	Saget last. loads.	Ialt. loads.
1900	7 438	92 351	99 789
1901	6 636	104 102	110 738
1902	6 426	116 473	122 899

T r æ m a s s e. Under hele aaret 1902 har markedet været utilfredsstillende. Der har været en stadig nedgang i priserne, og disse er for nærværende saa lave, at de ikke alene ikke er lønnende, men maa give tab for fabrikanterne.

Efter Board of Trade's statistik indførtes til Storbritannien af træmasse:

1901	404 581	tons til værdi	£ 2 156 896
1902	469 882	— - —	- 2 153 636

altsaa en forøgelse i kvantitet af 65 301 tons, og en nedgang i værdi af £ 3 260.

I Board of Trade's maanedlige rapporter gives ikke nogen fortegnelse over de lande, hvorfra træmasse importeres, men Skandinavien nyder saa at sige et monopol paa det britiske marked, uagtet Kanada ikke ganske kan sættes ud af betragtning. Fra de Forenede Stater har kun ubetydeligt været importeret.

Kemisk masse. Der indførtes i aaret 1902:

Tør masse . . .	165 026	tons,	værdi	£ 1 348 291
Vaad — . . .	12 002	—	—	- 60 411

Priserne har været meget lave. I begyndelsen af aaret noteredes £ 8 à £ 8. 7. 6, og omendskjønt prisen steg med 2 sh. 6 d à 5 sh., kunde den dog ikke holde sig paa dette stadium, men faldt snart igjen. For flere maaneder var markedet flaut, og i august noteredes £ 7. 5. 0 til £ 7. 12. 6. For nærværende erholdes £ 7. 10. 0 à £ 7. 15. 0. Kemisk masse har aldrig været saa billig, men da beholdningerne i den senere tid er blevne ryddede, tror man, at priserne snart vil gaa op, især eftersom nylig store afskibninger har fundet sted fra Europa til Amerika.

Sodamasse stod i begyndelsen i £ 8. 0. 0 til £ 8. 10. 0, men faldt under sommeren til £ 7. 15. 0 à £ 8.

Mekanisk masse. Der indførtes i aaret 1902:

Tør masse . . .	8 898	tons,	værdi	£ 53 349
Vaad — . .	283 956	—	—	- 691 585

Ved aarets begyndelse noteredes for vaad masse £ 2. 10. 0 à £ 2. 15. 0 og tør granmasse £ 5. 10. 0 à £ 5. 15. 0, der faldt ned til henholdsvis £ 2. 0. 0 — £ 2. 2. 6 og £ 4. 10. 0 — £ 4. 15. 0. Ved aarets slutning noteredes £ 1. 18. 6 à £ 2. 0. 0 for vaad og £ 4. 5. 0 — £ 4. 10. 0 for tør masse. Priserne har været saa lave før, men blot for en kort tid.

Is. Indførselen til Skotland fra Norge beløb sig i aaret 1902, sammenlignet med aaret 1901, til:

	1902.		1901.	
Leith	3 740	tons.	5 272	tons.
Aberdeen . . .	—	„	2 138	„
Dundee	735	„	543	„
Glasgow	11 368	„	15 732	„
Grangemouth . .	653	„	620	„
Montrose . . .	400	„	392	„
Tilsammen	16 896	tons.	24 697	tons.

Der angives at være tilvirket af kunstig is i aaret 1902:

I Leith	ca.	2 500 tons.
- Aberdeen	-	40 000 —
- Glasgow	-	27 000 —

Indførselen af is til Leith fra Norge viser for aaret 1902 en nedgang af omkring 1 500 tons sammenlignet med aaret 1901; til Aberdeen, hvortil tidligere et betydeligt kvantum is indførtes, ankom i aaret 1902 ikke en ladning, da derværende fabriker tilvirkede tilstrækkelige mængder af kunstig is til at tilfredsstille behovet, heller ikke under aaret 1903 kan nogen import til Aberdeen forventes, da det antages, at der vil blive en øgning i tilvirkningen af kunstig is dersteds.

Glasgow udviser for aaret 1902 en nedgang i isimporten af ca. 4 400 tons.

Til Shetlandsøerne blev ikke nogen is indført i aaret 1902, og der er heller ikke udsigt til, at nogen import vil finde sted under aaret 1903, da der i vinterens løb er indsamlet saa meget naturlig is, at det antages at være tilstrækkeligt til at møde behovet.

Smør. For smør, indført fra Kjøbenhavn, var de høieste priser:

Januar	7	112 sh.	Juli	8	108 sh.
—	14	112 „	—	15	109 „
—	21	108 „	—	22	109 „
—	28	109 „	—	29	108 „
Februar	4	113 „	August	5	107 „
—	11	116 „	—	12	107 „
—	18	120 „	—	19	104 „
—	25	119 „	—	26	103 „
Marts	4	119 „	Septemb.	2	107 „
—	11	114 „	—	9	116 „
—	18	112 „	—	16	115 „
—	25	114 „	—	23	120 „
April	1	114 „	—	30	122 „
—	8	114 „	Oktober	7	121 „
—	15	114 „	—	14	120 „
—	22	114 „	—	21	120 „
—	29	109 „	—	28	120 „
Mai	6	106 „	Novemb.	4	120 „
—	13	107 „	—	11	119 „
—	20	107 „	—	18	118 „
—	27	107 „	—	25	118 „
Juni	3	106 „	Decbr.	2	120 „
—	10	106 „	—	9	122 „
—	17	109 „	—	16	121 „
—	24	110 „	—	23	116 „
Juli	1	109 „	—	30	112 „

De skotske fiskerier gav følgende resultater i aaret 1902, sammenholdt med 1901:

	1902.		1901.	
	Cwt.	£	Cwt.	£
Sild	4 753 643	1 360 412	4 338 536	1 060 702
Hyse	900 009	515 970	830 768	527 441
Torsk	486 400	222 510	445 673	212 864
Flyndre	105 652	119 060	122 157	134 201
Lange	118 414	40 657	157 164	48 539
„Soles“	25 271	49 704	22 461	48 131
Helleflyndre	28 783	47 389	36 129	58 295
Hvitting	149 135	50 058	123 584	45 122
Skjælfisk	—	78 172	—	81 025
Alle andre slags fisk	298 460	96 846	308 396	102 657
		£ 2 580 778		£ 2 318 977

Kul. Fra hele Storbritannien udførtes i aaret 1902 43 160 143 tons, mod i aaret 1901 41 878 345 tons, altsaa en forøgelse i aaret 1902 af 1 281 798 tons.

Fra Skotland udførtes i aaret 1902 7 105 044 tons mod i aaret 1901 6 193 494 tons, eller en forøgelse af 911 550 tons, og saaledes vil det sees, at Skotland har havt en meget stor del af den forøgede export i det sidste aar.

Fra Skotland exporteredes i aaret 1902 til Norge 495 138 tons, til Sverige 859 373 tons.

Udsigterne for den nærmeste fremtid er desværre ikke lyse, da handelen i almindelighed er fortrykt. I aarets løb hjalp de lave fragter exporten, men desuagtet var ikke omsætningen tilstrækkelig til at holde priserne oppe i begyndelsen af aaret, men da ordre indløb fra Frankrige, og et overmaade stort behov kom fra Amerika, foranlediget ved arbeidsstandsninger i kulgruberne, steg priserne til de nuværende satser.

Efterspørgselen fra Frankrige er nu normal; men fra Amerika vedvarer efterspørgselen fremdeles. Man anticiperer, at naar det kolde veir er forbi, standser denne forretning ligesaa pludselig, som den begyndte. Den hele forøgelse i exporten i aaret 1902 repræsenterer praktisk talt den kvantitet, som skibedes for at fylde, hvad der var tilkort i Amerika og Frankrige.

Jern. Af rujern produceredes ialt i aaret 1902 1 295 074 tons, mod i aaret 1901 1 113 990 tons, altsaa en forøgelse af 181 084 tons, hvilket var den første gang, der var en forøgelse, siden 1898.

Forbruget i støberierne viser en stigning af 11 105 tons, medens der var en stigning af 109 182 tons i staalproduktionen. I det hele forbrug er der en forøgelse af 120 287 tons. Exporten til udlandet tiltog med 90 554 tons, den hele export tiltog med 109 311 tons. Export og forbrug tilsammen forøgedes med 229 598 tons. Den 31de december 1902 var der 85 smelteovne i virksomhed mod 81 aaret før.

Priserne for „Scotch warrants“ stiller sig saaledes pr. ton:

	Høieste.	Laveste.		Høieste.	Laveste.
1902 .	58 sh. 4 d	48 sh. 10 d	1899 .	75 sh. 7 d	49 sh. 7 d
1901 .	58 „ 6 „	48 „ 9 „	1898 .	50 „ 5 „	55 „ 2½ „
1900 .	77 „ 10½ „	59 „ 8 „			

Skibsbyggeriet. I alle skibsbyggerierne blev der mere udført i aaret 1902, end udsigterne ved aarets begyndelse tydede paa. Ved Clyden var ved hjælp af krigsskibe og dampskibe til de regulære linjer værfterne stadig i virksomhed indtil slutten af aaret, da ordres indløb meget sparsomt, og skibsbyggerne var nødt til at nedsætte priserne i haab om, at priserne paa materialier og kul vilde gaa ned og forebygge tab ved indgaaede kontrakter.

Imidlertid er arbeidslønnen forblevet den samme ligetil det sidste, da der har vist sig nogle tegn til en reduktion.

Tilbøielighed til at bygge meget store og hurtiggaaende skibe har været sterkere end nogensinde saavel i Tyskland og Storbritannien som i Amerika. Turbinbaade bygges der flere og flere af, men indtil videre blot for kortere farvande. Det er et spørgsmaal, hvorledes denne slags baade vil passe i høi voldsom sjø, og naar det er afgjort, ventes ordres for oceangaaende turbinbaade at indløbe.

Ved skotske værfter byggedes i:

	1901.			1902.		
	Ant.	Tons.	I. H. K.	Ant.	Tons.	I. H. K.
Clyden	297	511 990	440 125	312	518 270	480 870
Forth	32	15 523	2 935	38	12 930	12 580
Tay	16	20 458	20 460	29	24 255	28 800
Dee	31	6 435	8 670	25	12 431	10 878
	376	554 406	472 190	404	567 886	533 128

Fragtmarkedet var under hele aaret meget lidet lønnende, og jo længere tiden skred frem, desto slettere blev det.

Kulfragterne især fra Leithfjorden stillede sig saaledes:

Januar maaned. Dampskibe.

Boness	til	Kjøbenhavn	4 sh.	3 d
—	„	Gibraltar	5 sh.	0 d
Burntisland	„	Malmø	5 sh.	6 d
—	„	Ostende	4 sh.	6 d
—	„	Kiel	4 sh.	4½ d
		à	4 sh.	6 d
—	„	Rendsburg	5 sh.	0 d
Methil	„	Libau	4 sh.	0 d
—	„	Trelleborg	5 sh.	9 d
Leithfjord	„	Helsingborg	4 sh.	1½ d
—	„	Jersey	7 sh.	0 d

Februar.

Burntisland	til	Fredericia	4 sh.	6 d
—	„	Aarhus	4 sh.	0 d
—	„	Lübeck	4 sh.	6 d
Methil	„	Hamburg	4 sh.	1½ d
—	„	Dover	4 sh.	3 d
—	„	Caen	5 sh.	6 d
Grangemouth	„	Marseille	5 sh.	3 d
—	„	dansk havn	5 sh.	10½ d

Marts.

Burntisland	til	Aarhus	3 sh.	10½ d
—	„	Dieppe	4 sh.	6 d
—	„	Kolding	5 sh.	3 d
—	„	Bremerhaven	4 sh.	4½ d
—	„	Schleswig	4 sh.	9 d
Methil	„	Ostende	4 sh.	4½ d
—	„	Fredrikshavn	4 sh.	0 d
—	„	Øresundshavn	4 sh.	0 d
Methil	til	Kiel	4 sh.	7½ d
—	„	Rostock	4 sh.	9 d
Leith	„	Aarhus	4 sh.	6 d
Fifeport	„	Triest	6 sh.	9 d

April.

Boness	til	Kolding	4 sh.	4½ d
Burntisland	„	Kiel	4 sh.	4½ d
—	„	Riga	4 sh.	1½ d
—	„	Ystad	4 sh.	4½ d
—	„	Aarhus	3 sh.	7½ d
—	„	Swinemünde	3 sh.	7½ d
—	„	Lübeck	4 sh.	0 d
Fifeport	„	London	4 sh.	0 d
—	„	Fairwater	4 sh.	0 d
—	„	Norge	4 sh.	0 d
Methil	„	Norrköping	4 sh.	9 d

Mai.

Alloa	til	Königsberg	4 sh.	7½ d
Grangemouth	„	Riga	4 sh.	0 d
		à	3 sh.	10½ d
Leith	„	Aarhus	4 sh.	3 d
Leithfjorden	„	dansk havn	4 sh.	9 d
Burntisland	„	Kiel	4 sh.	1½ d
—	„	Swinemünde	3 sh.	9 d
—	„	Gefle	4 sh.	3 d
Methil	„	Fairwater	3 sh.	10½ d
—	„	Aarhus	3 sh.	7½ d
Boness	„	Kristania	4 sh.	4½ d
—	„	Riga	3 sh.	10½ d

Juni.

Fifeport	til	Kronstadt	3 sh.	9 d

Grangemouth	til	Sundsvall	4 sh.	6	d
—	„	Kronstadt	4 sh.	0	d
Methil	„	Lissabon	4 sh.	9	d
—	„	Wismar	4 sh.	2	d
		à	4 sh.	6	d
—	„	Kiel	4 sh.	3	d
—	„	Kronstadt	4 sh.	0	d
		à	3 sh.	10½	d
—	„	Norrköping	4 sh.	6	d
—	„	Libau	4 sh.	3	d
Burntisland	„	Swinemünde	4 sh.	0	d
—	„	Øresundshavn	4 sh.	3	d
—	„	Kiel	4 sh.	3	d
—	„	Stockholm	4 sh.	0	d
—	„	Aarhus	3 sh.	10½	d
Boness	„	Nakskov	4 sh.	6	d

Juli.

Burntisland	til	Flensburg	4 sh.	3	d
—	„	Riga	3 sh.	10½	d
—	„	Örnsköldsvik	4 sh.	0	d
—	„	Nakskov	5 sh.	0	d
Methil	„	Wismar	4 sh.	6	d
—	„	Rostock	4 sh.	9	d
—	„	Caen	4 sh.	4½	d
—	„	Ghent	4 sh.	6	d
—	„	Fairwater	3 sh.	10½	d
—	„	Karlskrona	4 sh.	0	d
Firthfjorden	„	Kronstadt	4 sh.	0	d
Alloa	„	Warberg	4 sh.	6	d
—	„	Königsberg	5 sh.	3	d
—	„	Pillau	4 sh.	1½	d
Boness	„	London	4 sh.	6	d
Fifeport	„	dansk havn	5 sh.	0	d
—	„	Libau	4 sh.	0	d
—	„	St. Servan	4 sh.	6	d

August.

Methil	til	Marseille	4 sh.	6	d
—	„	Rostock	5 sh.	0	d
—	„	Kolding	4 sh.	1½	d
Grangemouth	„	Hamburg	4 sh.	1½	d
Fifeport	„	Kiel	4 sh.	9	d
Boness	„	dansk havn	4 sh.	6	d
Burntisland	„	Antwerpen	4 sh.	0	d

September.

Leith	til	Memel	4 sh.	3	d
Boness	„	Stettin	4 sh.	10½	d
Burntisland	„	Ystad	4 sh.	1½	d
—	„	Swinemünde	4 sh.	3	d
Methil	„	Gefle	4 sh.	3	d
—	„	Kronstadt	4 sh.	0	d
—	„	Esbjerg	4 sh.	9	d
—	„	Dieppe	4 sh.	0	d
—	„	Cherbourg	5 sh.	3	d
—	„	Nice	5 sh.	3	d
—	„	Sonderburg	5 sh.	0	d
Grangemouth	„	Fairwater	4 sh.	1½	d
—	„	Swinemünde	4 sh.	0	d
Alloa	„	Königsberg	6 sh.	0	d

Oktober.

Grangemouth	til	Drammen	3 sh.	7½	d
—	„	London	4 sh.	0	d
—	„	Kronstadt	4 sh.	9	d
—	„	Kjøbenhavn	4 sh.	9	d
Burntisland	„	Kiel	5 sh.	0	d
		à	5 sh.	6	d
Methil	„	Rostock	4 sh.	7½	d
—	„	Stockholm	4 sh.	6	d
—	„	Wismar	5 sh.	4½	d
—	„	Aalborg	5 sh.	3	d
—	„	Ghent	5 sh.	4½	d
—	„	Lübeck	5 sh.	3	d

November.

Leith	til	Riga	4 sh.	4½	d
Methil	„	Bona	5 sh.	3	d
—	„	Ystad	5 sh.	6	d
—	„	Fairwater	4 sh.	6	d
Grangemouth	„	Glückstad	4 sh.	6	d
—	„	Riga	4 sh.	9	d
—	„	Kiel	5 sh.	0	d
Burntisland	„	Kiel	5 sh.	6	d
—	„	Drammen	5 sh.	6	d
—	„	Landskrona	5 sh.	0	d
—	„	Ystad	4 sh.	9	d
—	„	Nice	5 sh.	9	d
—	„	Aarhus	4 sh.	0	d
—	„	Helsingborg	4 sh.	0	d

Burntisland	til	Sonderborg	5 sh. 3 d	Methil	til	Fairwater	4 sh. 3 d
Boness	„	Horsens	5 sh. 0 d	Burntisland	„	Odense	5 sh. 9 d
—	„	Fredrikstad	6 sh. 6 d	—	„	Helsingborg	4 sh. 3 d
Dysart	„	St. Brieux	6 sh. 9 d	Grangemouth	„	Tonning	5 sh. 0 d
Fifeport	„	Malmö	4 sh. 6 d	Boness	„	Horsens	5 sh. 0 d
				Dysart	„	Shareham	5 sh. 6 d
December.				Leith	„	Rio Janeiro	10 sh. 0 d
Methil	til	St. Servan	6 sh. 3 d				

Seilskibsfragterne.

Marts:

St. Davids . .	til	Königsberg	£ 6. 10. 0 pr. keel
Firth of Forth .	„	Oscarshamn	£ 4. 15. 0 —

April.

Burntisland . .	„	Gefle	£ 4. 17. 6 —
Grangemouth .	„	Øresundshavn	£ 4. 10. 0 —
— .	„	Hernösand	£ 4. 5. 0 —
Boness . . .	„	Gefle	£ 4. 5. 0 —
Alloa	„	„	£ 4. 5. 0 —
Leithfjord . .	„	Cadiz	£ 0 5. 6 pr. ton

Mai.

Methil . . .	„	Gefle	£ 4. 5. 0 pr. keel
Charlestown . .	„	Ystad	£ 4. 15. 0 —
Burntisland . .	„	Westervik	£ 4. 5. 0 —
Leith	„	Sundsvall	£ 3. 7. 6 —
Boness . . .	„	Helsingborg	£ 4. 0. 0 —

Juni.

Alloa	„	Helsingborg	£ 4. 5. 0 —
Leithfjord . .	„	Høganäs	£ 5. 0. 0 —
Greenock . . .	„	Øresundshavn	£ 4. 10. 0 —

Juli.

St. Davids . .	„	Königsberg	£ 7. 0. 0 —
Methil . . .	„	Sölvesborg	£ 5. 2. 6 —
Burntisland . .	„	Sundsvall	£ 4. 0. 0 —

September.

Grangemouth .	„	Karlskrona	£ 4. 5. 0 —
Burntisland . .	„	Oscarshanm	£ 4. 0. 0 —

Oktober.

Burntisland . .	„	Westervik	£ 3. 7. 6 —
Firth of Forth .	„	Åbo	£ 4. 10. 0 —
St. Davids . .	„	Libau	£ 5. 0. 0 —

November og December:

Firth of Forth . . .	til Holmestrand	£	5.	10.	0	pr. keel
Dysart	„ Stavanger	„	5.	0.	0	„ „
Firth of Forth . .	„ Karlskrona	„	4.	10.	0	„ „
— . .	„ Helsingborg	„	5.	5.	0	„ „
— . .	„ Oscarshamn	„	5.	0.	0	„ „

Import fra Norge.

Varesorter.		1901. Mængde.	1901. Værdi. £	1902. Mængde.	1902. Værdi. £
Trælast, hugget . . .	loads	63 357	70 649	89 912	94 025
— saget . . .	„	58 631	107 947	61 078	110 156
— stav	„	14 480	49 421	17 313	52 243
— forarbeidet . .	„	—	2 399	—	5 487
Jern, gammelt . . .	tons	350	530	387	607
— forarbeidet . . .	„	5 736	5 194	330	6 495
Is	„	27 305	15 919	19 420	9 926
Sten	„	9 448	15 275	7 094	9 606
Olje (fisk)	tuns	3 260	52 122	2 374	49 099
Smør	cwt.	792	3 482	584	2 492
— margarin . . .	„	4 278	11 037	3 433	8 388
Melk, kondenseret . .	„	1 188	2 290	1 673	2 860
Fyrstikker	gross box.	1 000	54	1 680	164
Papir	cwt.	157 680	121 791	170 295	129 121
— pap	„	3 803	1 533	6 145	2 426
Træmasse, kemisk tør .	tons	7 818	79 660	8 856	75 043
— „ vaad	„	826	2 896	220	1 760
— mekanisk tør	„	686	6 894	100	513
— „ vaad	„	23 596	62 057	28 204	78 139
Andre materialier til forarbeidelse af papir	„	80	738	72	686

Export til Norge.

Varesorter.		1901. Mængde.	1901. Værdi. £	1902. Mængde.	1902. Værdi. £
Dyr: heste		8	269	1	15
— uangivne . . .		2	40	2	21
Klæder		—	807	—	362
Tomsække	dusin	7 900	1 479	5 500	1 515
Øl	tønder	—	—	3	8
Brød og kjæks . . .	cwt.	944	843	355	941
Blanksværte	„	64	35	128	26
Bøger, trykte	„	2	21	—	—
Mursten	tons	228	507	132	329

		1901.		1902.	
		Mængde.	Værdi. £	Mængde.	Værdi. £
Kautschuk, forarbeidet		—	1 467	—	11 234
Gummi-galoger . . .	dus. par	7 637	11 121	—	—
Vogne og dele deraf .		—	—	—	15
Velocipeder		—	13	—	—
Kemikalier	cwt.	—	854	—	1 175
Lere	tons	142	114	52	37
Kul, koks og brænde .	„	343 571	257 394	497 700	261 963
— produkter		—	2 314	—	1 183
Konfekt	℔	800	14	—	—
Tougverk	cwt.	3 698	7 455	2 212	5 556
Korn og mel	„	—	274	340	305
Bomuldstøier		—	23 323	—	27 610
Farvestoffe		—	470	—	—
Porcelænsvarer . . .		—	382	—	138
Elektriske lysapparater		—	13	—	—
Maskinpakning . . .	cwt.	3	10	—	—
Fisk		—	—	—	23 375
Fiskeredskaber . . .		—	30	—	157
Møbler		—	238	—	202
Glas	cwt.	—	303	220	116
Talg og fedt	„	396	369	458	485
Lim og gelatin . . .	„	15	45	20	30
Kortevarer		—	262	—	221
Kramvarer	„	38	272	41	164
Hatte	dusin	18	21	—	—
Værktøi		—	838	—	1 288
Instrumenter: læge- og videnskabelige . .		—	120	—	91
Jern og staal, valset og uvalset	tons	6 431	43 214	—	—
Jute, garn	℔	77 200	1 035	125 200	1 492
— tøier		—	22 542	—	25 337
Bly, plader	tons	4	69	—	—
Læder		—	248	—	—
Lingarn	℔	95 300	3 129	37 000	1 090
Lintøier		—	20 448	—	18 973
Dampmaskiner . . .		—	3 748	—	6 832
Andre slags maskiner .		—	25 132	—	31 675
Gjødning		58	610	13	151
Matter		—	82	—	11
Medicin		—	180	—	195
Kjød og flesk . . .		324	200	350	237
Metaller		—	5	—	52 870
Oljefrø		11	332	—	7 352
Oljer		—	5 808		
Linoleum	yards	26 400	2 544	27 000	2 802
Malervarer		—	1 050	—	1 032

		1901.		1902.	
		Mængde.	Værdi. £	Mængde.	Værdi. £
Papir	cwt.	602	713	360	653
Paraffinvoks	„	2 320	2 812	1 537	1 441
Kobberstik		—	13	—	—
Proviant		—	281	—	36
Frø		383	850	288	469
Jern- og staaldampskibe	tons	1 494	17 200	1 944	31 400
Silkevarer		—	74	—	—
Whisky	gall.	71 950	24 345	78 698	27 055
Skrivematerialier		—	68	—	88
Sukker	cwt.	30 938	22 155	19 408	12 107
Sirup	„	27 031	13 438	46 976	24 281
Tin	„	12	67	—	—
Tobak	℔	784	83	766	116
Trævarer		—	104	—	117
Legetøi		—	75	—	24
Uld	„	900	13	—	—
Uldgarn		67 400	4 506	34 600	2 185
Uldtøier		—	6 455	—	5 313
Andre artikler, uforarbeidede		—	173	—	68
Do., forarbeidede		—	1 705	—	1 658
			544 892		595 832

Opgave over exporten af udenlandske og koloniale varer fra Skotland til Norge:

		1901.		1902.	
Varesorter.		Mængde.	Værdi. £	Mængde.	Værdi. £
Dyr		—	200	1	7
Kork	tons	1	47	2	105
Bomuldstøi	yards	200	7	—	—
Stentøi	cwt.	2	5	—	—
Hamp	tons	1	38	—	—
Læder		—	74	—	31
Jernarbeider		—	10	—	2 259
Margarin	cwt.	26	65	2	4
Metalarbeider	„	76	30	—	—
Olje, fisk, tran m. m.	tons	121	1 975	30	611
Papir	cwt.	7	4	86	76
— pap	„	5	10	—	—
Sten	tons	2	17	—	—
Trærbeider		—	3	—	406
Barder		—	—	5	500
Salt		—	—	—	42

		1901. Mængde.	1901. Værdi. £	1902. Mængde.	1902. Værdi. £
Silke		—	—	—	49
Jute		—	—	—	30
Æbler	cwt.	—	—	154	58
Fisk, preserveret . .	„	—	—	42	24
Mediciner	„	—	—	—	18
Stivelse m. m. . . .	„	—	—	80	52
			2 485		4 278

Af landbrugsprodukter indførtes fra alle lande til Skotland:

Varesorter.		1901. Mængde.	1901. Værdi. £	1902. Mængde.	1902. Værdi. £
Smør	cwt.	358 958	1 962 856	440 996	2 348 261
— margarin . . .	„	171 704	448 349	157 183	419 195
Ost	„	196 816	478 331	210 716	507 904
Æg	stort hundr.	2 391 330	787 140	2 735 539	905 820
Heste	stkr.	2 196	69 811	1 627	43 283
Hornkvæg	„	50 007	856 890	28 655	487 214
Faar og Lam . . .	„	37 953	57 298	12 454	18 777
Torvstrø	tons	22 908	25 742	22 383	26 298

Leith. Som man antog ved slutten af aaret 1901, har skibsfarten i aaret 1902 gjennemgaaende været temmelig utilfredsstillende og uden fordel. Omfanget af skibsfarten har imidlertid ikke vist nogen aftagen, og isærdeleshed for de afgaaede fartøiers vedkommende har forøgelsen været betydelig, hvilket ogsaa fremgaar af kuludskibningens volum. Ved sæsonens aabning var fragten fra Forth-fjorden 4 sh. 6 d à 4 sh. $7\frac{1}{2}$ d til Kiel, faldt ned til 4 sh. $1\frac{1}{2}$ d—4 sh. $4\frac{1}{2}$ d henimod september, men steg senere til 5 sh. à 5 sh. 6 d og stod ved aarets slutning i 5 sh. Træfragterne fra Archangel var fra 32 sh. 6 d til 37 sh. 6 d pr. standard. For havre betaltes 2 sh. pr. quarter og for tjære 2 sh. 3 d à 2 sh. 6 d pr. tønde. For kul til Alexandria opnaaedes kun 5 sh., til Genua 4 sh. 6 d à 5 sh., og hjemfragterne har ikke bragt nogen kompensation for disse lave udfragter. Der er ingen aarsag til at vente nogen snarlig forbedring, da de samme grunde, som har virket til fragternes nedgang i aaret 1902, vil vedvare udover aaret 1903.

De vigtigste indførselsartikler til Leith var:

	1901.	1902.
Korn	336 574 tons	346 231 tons
Mel	52 546 „	57 947 „

	1901.		1902.	
Sukker	140 194	tons	105 633	tons
Esparto	3 525	„	5 506	„
Trælast	93 279	„	104 481	„
Gjødningsstoffe . . .	37 664	„	37 133	„

Udførselsartikler:

	1901.		1902.	
Kul	511 893	tons	567 269	tons
Bunker do.	214 743	„	229 775	„
Rujern	37 168	„	44 023	„
Øl	84 692	„	78 799	„
„Sulphate of ammoniac“	31 625	„	30 441	„

Dokindtægterne:

1900	£ 83 643. 1. 9
1901	- 80 286. 9. 0
1902	- 85 761. 14. 1

Aberdeen. Det forløbne aar frembyder intet bemerkelsesværdigt. Alle industrigrene, der har vundet hævd i distriktet, har i det hele taget gjort det godt. I sparebanken er indsat i aaret 1902 £ 381 627, og indskydernes tilgodehavende er forøget med £ 83 851, hvilket tyder paa gode vilkaar blandt arbeiderklassen. Aberdeen er ikke afhængig af nogen enkelt industri i den grad, at naar den ligger under, det hele samfund lider derved, og omendskjønt flere forretninger gjennemgaar en alvorlig depression, kan alligevel forholdene i almindelighed være gode.

Byggevirksomheden har været aktiv. Nye bygninger og forandringer af gamle, som er bifaldt af „The Town Council“, udgjør et antal af 550 til en værdi af £ 328 760. Beboelseshuse er opført i et antal af 235 til en værdi af £ 200 000.

Granit har været anvendt i stor udstrækning til monumenter for de faldne i Sydafrika, og saadanne har ogsaa været sendt til Australien, Indien, New Zealand og andre kolonier, ogsaa til Amerika er denne artikel sendt i store mængder. Poleret granit har været anvendt i forøget grad til façader af butiker, banker, assurancekontorer og offentlige bygninger, desuden til indre dele som panelinger og dekorative arbeider, og denne slags bygningsmateriel vinder mere og mere udbredelse. Til den saakaldte arkitektoniske gren af stenindustrien har det forbedrede værktøi og maskineri bidraget meget.

Der er ikke nogen mangel paa ordres; men god granit kan man ikke faa i tilstrækkelige mængder. Der er vistnok granit overalt i distriktet; men vanskeligheden bestaar i at finde tilstrækkelig kvantitet af ensartet kvalitet, og der er god anledning for foretagsomhed i retning af at finde nye slags granit passende til, hvad der udfordres i handelen. Mange slags udenlandsk granit er i farve og afskygninger meget lig den bedste indenlandske sten, men vanskeligheden bestaar i at erholde tilstrækkelig kvantitet raamateriale af saadan. I mange tilfælde findes jern indsprængt i stenen og afsætter rust.

Indførselen af granit fra udlandet har været noget mindre end i aaret

1901, men oplagene var temmelig store ved begyndelsen af aaret 1902. Der indførtes

i aaret	1902	16 280 tons
mod - —	1901	20 607 „

Der er 3 skibsværfter i Aberdeen, som alle har været fuldt beskjæftigede. To store dampskibe er bleven bygget, et for den sydafrikanske og et for den ostindiske fart, medens antallet af nybyggede trawlere og andre smaafartøier har været større end nogensinde. Trawlere koster mellem £ 5 000 og £ 8 000.

Fiskeriet beskjæftiger direkte et stort antal mænd, men de industrier, der staar i forbindelse dermed, saasom reparationsværksteder for maskinerier og kjedler, isfabriker, kulimportører, netfabriker o. s. v., beskjæftiger langt flere. Man tror nu, at der er formange fiskefartøier; de har været meget indbringende i flere aar, men i det sidste aar har de gjort det mindre godt, og man forudser daarlige tider.

I aaret	1901	fiskedes	1 154 500	cwt., værdi	£ 725 112
- —	1902	—	1 264 219	„ —	- 730 308

Deraf ilandbragte

i aaret	1902 . . .	198 trawlere	1 105 842	cwt., værdi	£ 633 239
		44 damplinebaade	158 377	„ —	- 97 069

Aberdeen er en af de største fiskestationer i Storbritannien og skulde være et godt marked for de norske trawleres fangst. Der er mange tyske baade, som lander sin fangst her.

Den textile industri har været middels god, og linvarefabrikerne har været ligesaa heldige som forrige aar, idet de fik en vigtig del af regjeringskontrakterne.

Bomuldsindustrien var temmelig mislig i de første 9 maaneder af aaret paa grund af markedet i Indien. Senere er andre markeder benyttede, og for tiden er fabrikerne fuldt beskjæftigede.

Jutefabrikerne har havt et godt aar, ogsaa uldfabrikerne, der tilvirker tweeds og finere klæde.

Kamarbeidet er en Aberdeen-industri, og der er ingen andre fabriker i landet. Raamaterialet har været urimelig dyrt, og man klager over, at det færdige produkt ikke stiger i pris i samme forhold. Ingen større forandring i mode for dame-haarkamme har fundet sted i det forløbne aar.

I Aberdeen er der 3 store fabriker for skrivpapir og finere trykpapir, en blot for avispapir og en for simpelt papir og pakpapir.. De beskjæftiger et stort antal arbeidere og bringer til havnen betydelige afgifter for raamateriale, saasom espartogræs, vaad og tør træmasse, samt andre slags. Priserne har været lave; men der har ogsaa været en betydelig reduktion i raamaterialet.

Indførselen af træmasse fra Norge og Sverige har været omtrent den samme som aaret før, men har der ogsaa foregaaet indførsel fra Amerika, Tyskland og Holland.

Af andre industrigrene i Aberdeen kan merkes: møller, fabriker for

kunstig gjødning, rebslagerier, trykning, stenbrud, vognfabrikation, møbelfabriker, sæbe- og lysfabriker.

Udførsel af kvæg samt kjød fra distriktet har bragt penge ind. Der er gode græsgange, og distriktet er meget godt skikket for opfødning af kvæg, hvortil kommer, at her findes udmerket gode jernbaneforbindelser, saaledes at Aberdeen er bleven centret for denne bedrift i det nordlige Skotland.

Boness. Hovedtrækkene i kulhandelen i Skotland i det forløbne aar har været den store forøgelse i udførselen til udlandet, de lave fragter, de lave priser, til hvilke forretninger har været gjort, især i aarets begyndelse, og den paalagte kulskat. Det var uden tvivl regjeringens mening, at denne skat skulde falde paa kjøberen i udlandet, men dette er ikke bleven tilfældet. Kulskatten har i virkeligheden været betalt af afskiberen, og kulkjøberen har ikke betalt høiere pris. Ophøret af krigen i Sydafrika kastede paa markedet en overmaade stor tonnage, som har været anvendt til at føre tropper og krigsmateriel med det resultat, at fragterne paa Østersjøen og andre farvande blev meget lave. Udsigterne for skibsfarten i aaret 1903 er ikke lyse. Der er overproduktion i skibsbyggeriet, og den existerende tonnage er uden tvivl større end behovet.

Følgende tal viser kulexporten fra Bóness:

1900	746 688	tons
1901	522 670	„
1902	669 558	„

Skibsfarten paa Boness udviser en forøgelse i aaret 1902 i forhold til aaret før, alligevel er der en betydelig nedgang i den svenske og norske tonnage, der vistnok er en følge af de elendige fragter paa Østersjøen og fordelagtigere beskjæftigelse andetsteds.

Pitpropsforretningerne har været i harmoni med den store forøgelse i kulproduktionen. Importen viser en stor forøgelse til forhøiede priser for afskiberne.

Indførselen udgjorde i:

	Hugget last.	Saget last.	Tilsammen.
1900	173 874 loads	7 707 loads	181 581 loads
1901	123 354 „	8 866 „	132 220 „
1902	148 171 „	10 247 „	158 418 „

Priser i aaret 1901:

	3″.	3½″.	4″.	4½″.	5″.
1ste kvartal	2 sh. 10 d	3 sh. 4 d	3 sh. 10 d	5 sh.	6 sh.
2det —	2 sh. 7½ d	3 sh. 2 d	3 sh. 7 d	4 sh. 7 d	5 sh. 7 d
3die —	2 sh. 3 d	2 sh. 9 d	3 sh. 3 d	3 sh. 9 d	4 sh. 9 d
4de —	2 sh. 3 d	2 sh. 8 d	3 sh. 0 d	3 sh. 6 d	4 sh. 6 d

Priser i aaret 1902:

	3″.	3½″.	4″.	4½″.	5″.
1ste kvartal	2 sh. 9 d	3 sh. 3 d	3 sh. 9 d	4 sh. 9 d	5 sh. 9 d
2det —	3 sh. 0 d	3 sh. 6 d	4 sh. 0 d	5 sh. 0 d	6 sh. 0 d
3die —	3 sh. 1½ d	3 sh. 7½ d	4 sh. 0½ d	5 sh. 2 d	6 sh. 2 d
4de —	3 sh. 3 d	3 sh. 9 d	4 sh. 3 d	5 sh. 3 d	6 sh. 3 d

Oplagene af pitprops i Skotland er nu forholdsvis smaa, og det er sandsynligt, at de gode priser vil vedvare udover foraaret, men naar det varme veir begynder, og skibningerne til Amerika ophører, kan man vente et betydeligt prisfald under resten af sæsonen. Den almindelige skibsfart paa Bóness har i aaret 1902 været vel vedligeholdt, og jernbanekompaniet, som eier havnen og dokken, forstaar, at det er nødvendigt at skaffe lettelser for losning og lastning. Nye „coal hoists“ og andre maskinerier er paatænkte, og det kommende aar vil se en stor forbedring, saa at redere kan gjøre regning paa at spare tid og penge ved at sende sine skibe til Bóness.

Greenock. Der ankom til Greenock fra udlandet 137 skibe, som lossede 144 974 tons, hvilket viser en nedgang af 47 skibe og 29 720 tons mod aaret 1901. Deraf var 35 skibe og 31 203 tons udenlandske og 102 skibe og 113 771 tons britiske, hvilket er en nedgang af 15 udenlandske og 32 britiske fartøier mod aaret før. Den udenlandske skibsfart paa Greenock gaar stadig nedad.

Følgende tabel viser antallet af de forskjellige nationers skibe, der ankom i aaret 1902:

Nationalitet.	Dampsk.	Seilsk.	Tilsammen.	Tons.
Norske	8	5	13	13 176
Svenske	—	1	1	375
Danske	5	1	6	3 228
Østerrigske . . .	1	—	1	1 798
Hollandske . . .	2	—	2	2 152
Franske	1	—	1	1 451
Tyske	6	—	6	3 798
Italienske . . .	1	—	1	1 772
Russiske	—	2	2	525
Spanske	1	1	2	2 928
	25	10	35	31 203

Seilskibstrafiken gaar fremdeles nedad. For norsk regning byggedes ingen skibe, men for svensk regning byggedes et dampskib.

Fragtmarkedet har i aarets løb været yderst daarligt.

Fra San Fransisco betaltes 35 sh. til U. K. i januar og sluttedes med 11 sh. 3 d i december. Det er blot de franske skibe, som kan tage saadanne fragter, idet de erholder et betydeligt subsidium af staten. Et fransk skib faar i fragt fra Cardiff til San Fransisco 8 sh. 6 d for kul og 11 sh. 3 d hjem for hvede eller omtrent £ 3 200 ud og hjem, og desuden erholder rederiet £ 5 000 i opseilingspræmie, eller ialt over £ 8 000 for 10 maaneders fart, hvilket giver en god profit.

Nitratfragterne aabnedes med 25 sh. i januar, faldt ned til 12 sh. 6 d i november, og aaret sluttede med 16 sh. 3 d.

„Outwards"-fragter var meget lave, men bedredes fra 10 sh. i juni til 20 sh. i november for stykgods til San Fransisco.

Der har været bygget skibe i

aaret 1902 af 159 115 tons samlet drægtighed
mod i — 1901 - 164 176 „ — —

Trælast. I aaret 1902 har været indført 25 pct. mindre end i aaret 1901. 27 dampskibe har bragt trælast mod 31 aaret før, men blot 6 seilskibe mod 16 i aaret 1901. De dampskibe, der har været employeret i transporten af trælast, bliver altid større og større, og det bliver mere vanligt, at de bringer last til flere havne, foruden at der ofte er flere modtagere paa samme sted af en last. I mange tilfælde losses en del last paa kontinentet. For nærværende er oplagene over 3 millioner kubikfod af alle slags træsorter, og deraf er mere end halvparten saget pitchpine, hvilket viser, hvormeget denne forholdsvis billige og nyttige trælast er kommet i brug.

Der har været en ikke ubetydelig prisstigning i aaret 1902 for pitchpine, men paa grund af de billige fragter er det afskiberen, som har draget mest fordel deraf.

Oplagene af „teaktræ" er nu meget mindre end tidligere, og ikke mere end en fjerdedel af, hvad der var ved slutten af aaret 1901. Dette forklares ved, at dampskibene stadig bringer smaapartier, og man undgaar saa meget som muligt at holde lager deraf.

Methil. Antallet af fartøier, der udklarerede i aaret 1902, var:

1 291 dampskibe
235 seilskibe

ialt 1 526 skibe, dr. 827 785 reg.-tons,
hvoraf 1 428 afseilede med last.

Deraf var 207 norske skibe dr. 100 051 tons
og 107 svenske „ „ 53 174 „

De norske skibe tjente i fragt for ind- og udgaaende £ 53 670 og de svenske £ 24 623.

Til Methil indførtes: 25 416 tons pitprops, 12 042 tons planker og bord, 9 333 tons „square" tømmer, 1 407 tons telegrafstolper, 4 113 tons træmasse, 7 984 tons espartogræs, 2 228 tons lin og hamp, desuden cement, rujern, kridt o. s. v.

Af pitprops kom fra Norge i norske skibe 2 422 stds. og i andre skibe 202 stds.

Fra Sverige kom 6 660 stds. i svenske skibe og 899 stds. i andre skibe.

Af planker og battens kom fra Norge i norske skibe 325 stds. og fra Sverige i svenske skibe 1 145 stds.

Af træmasse kom fra Norge 1 068 tons og fra Sverige 3 045 tons.

Totaludførselen af kul var 1 759 041 tons eller 184 145 tons mere end i aaret 1901.

Til Norge udførtes	40 512	tons
„ Sverige —	95 523	„

Priserne var:

For Condenbeath.	For Dysart Main.
10 sh. 3 d—11 sh. 6 d.	8 sh. 0 d—8 sh. 6 d.

Der har i det forløbne aar været en betydelig efterspørgsel efter „washed nut coal". Dette er smaa kul, sorteret ved „revolving" og „shaking screen".

Treble nuts maaler	$1^3/_4$"—$2^3/_4$"
Double —	1" —$1^3/_4$"
Single —	$^1/_2$" —1"
Pearl —	$^1/_8$" —$^1/_2$"

For „trebles" er prisen omtrent den samme som for store kul. „Doubles" koster 6 d og 1 sh. mindre, „singles" og „pearls" koster 6 sh. pr. ton og er da fri for kulskatten, ligesaa med „pearls".

Dundee. Trælast. Uagtet indførselen hertil af trævarer fra de forenede riger ikke har været af synderlig stort omfang, udgjorde den dog sammenlignet med indførselen for det foregaaende aar omtrent det dobbelte kvantum. Da her nu aldrig indføres høvlet last, maa denne artikel forfærdiges ved herværende sagbrug, og paastaar alle vore trælasthandlere, at russisk last, uagtet noget dyrere end norsk og svensk, alligevel betaler sig langt bedre og er langt bedre skikket til fabrikering af høvlede bord (floorings) end anden last.

Her indførtes i aarets løb:

Fra Norge	3 787	loads
„ Sverige	5 473	„
Tilsammen	9 260	loads

sammenlignet med 1901:

Fra Norge	1 743	loads
„ Sverige	2 928	„
Tilsammen	4 671	loads

Aaret 1902 udviser saaledes en tilvækst i indførselen af trælast fra de forenede riger af 4 589 loads; heraf falder paa Norge 2 044 loads og paa Sverige 2 545 loads.

Her indførtes i distriktet i aarets løb ialt 63 841 loads mod 51 714 loads i aaret 1901. Det nu forbigangne aar udviser altsaa en forøgelse i trælastimporten af 12 127 loads. Af de øvrige lande, hvorfra vi faar vort behov af disse produkter, indtager som før nævnt Rusland den første plads med 43 667 loads eller omtrent $^2/_3$ af den hele import.

Fra de Forenede Stater kom 8 545 loads og fra Kanada 2 369 loads, medens intet tømmer ankom fra Tyskland.

Priser. I rapporten for aaret 1901 bemerkedes, at priserne paa Østersjø- og Hvidehavslast var steget 15 à 20 sh. pr. std. fra aarets begyndelse til udover høsten. Importørerne var da af den mening, at disse priser ikke kunde holde sig længe. Efter fartens aabning i Østersjøen forlangte dog afskiberne stadig høiere og høiere priser, indtil disse fra £ 5. 12. 6 à £ 5. 15. 0 pr. std. $2^1/_2 \times 6^1/_2$" gran ved begyndelsen af aaret 1901 ved aaret 1902's udgang var steget til £ 7. 10. 0 à £ 7. 15. 0 for Hernösands afskibning og op til £ 8. 0. 0 for Sundsvall og Kronstadt.

Pitchpine holdt sig uforandret i 54 sh. à 56 sh. pr. load gjennem hele aarets løb, uagtet fragterne var gjennemgaaende lave: 82 sh. 6 d à 85 sh. pr. std. Kanadalast, det vil sige „yellow-board pine", steg til uhørte priser, saa at der ved aarets slutning betaltes for planker af større bredde 20" à 22" omtrent samme pris som mahogni. Resultatet vil blive, at importen af dette slags materiale, uagtet næsten uundværligt for snedkere og møbelsnedkere, herefter vil blive meget indskrænket. Man har forsøgt at substituere „canary cyprus wood", men paastaaes det, at man endnu ingen træsort har fundet, som kan erstatte „yellow pine".

Fragter. Fragtmarkedet har i hele aarets løb været daarligt. Lige fra fartens aabning i Østersjøen til aarets udløb har fragterne været saa lave, at der for de fleste rederes vedkommende, som havde tonnage employeret der og i Hvidehavet, ikke kunde være tale om noget udbytte. Fragterne fra Hernösand og Sundsvalls distrikt aabnedes med 21 sh. 6 d à 22 sh. pr. standard, 19 sh. à 20 sh. fra Kronstadt, 32 sh. 6 d à 34 sh. fra Archangel til østkysten af Skotland, og ved sæsonens slutning viste der sig ikke nogen videre forbedring.

Is. Den her opførte fabrik for tilvirkning af kunstig is har havt en betydelig indflydelse paa indførselen fra Norge, da den her fabrikerede vare kan sælges meget billigere end den naturlige is. Det meste af den kunstige is forbruges af damptrawlerne og for preservering af fødevarer.

Hertil ankom ialt fra Norge 3 skibe, udlossende 736 tons is, sammenlignet med 3 skibe og 543 tons i aaret 1901, altsaa en tilvækst af 193 tons for aaret 1902.

Sten. Aaret bragte os de første ladninger af granitgadesten fra de forenede riger, idet et skib med denne vare ankom fra Norge og bragte 350 tons, og 2 skibe bragte 1 006 tons sten fra Sverige, tilsammen 1 356 tons granit.

Om denne import vil blive af nogen varighed, er vanskeligt at sige. Det nye elektriske sporveisanlæg for byens regning har foraarsaget, at der er bleven benyttet langt mere gadesten end vanligt, og da saa stor mængde skulde leveres i et kort tidsrum, kunde leverandørerne ikke faa det tilstrækkelige fra de skotske stenbrud. Her begyndes forresten nu med at brolægge gaderne med træblokke, og foretrækkes nok denne slags brolægning.

Jute. Der indførtes i aaret 1902 fra Calcutta 1 439 897 baller jute

og fra Chittagong 175 457 baller, eller i det hele 1 615 354 baller eller ca. 323 071 tons raa jute sammenlignet med en totalindførsel af 891 723 baller i aaret 1901 og 948 409 baller i aaret 1900. Det vil saaledes sees, at indførselen af jute i aaret 1902 langt overgaar de foregaaende aar, og man maa gaa tilbage til aaret 1897—1898 for at finde et sidestykke.

Priser. Ved aarets begyndelse havde spinderierne allerede sikret sig store kvantiteter af den nye avl for sit forbrug for aaret, og da de priser, de havde betalt for sine beholdninger, var moderate, var udsigterne til fortjeneste gode, især deleshed da kvaliteten i det hele var bedre end foregaaende aars. De forbedrede kontraktformer, udgivne af „The Trade" har uden tvivl havt sin virkning, da de paalægger afskiberne en større forsigtighed med hensyn til sortering af juten ved afskibningen. I begyndelsen af aaret viste priserne sig lavere, end de havde været de to à tre sidste aar. De første merker solgtes à £ 11. 10. 0, Daisee à £ 9. 10. 0, R. F. D. kvalitet à £ 9. 0. 0, medens der for fin jute, hvoraf beholdningen var indskrænket, betaltes £ 15. 10. 0 for „black" D kvalitet og £ 18. 10. 0 for R. F. C. Der var liden forandring i disse priser, 5 sh. op eller ned, indtil den første oversigt med hensyn til jutehøsten, udgiven af regjeringen den 23de juli, ankom, og da denne kun stillede en 13 anno høst i udsigt, en langt ringere høst end forventet, fik priserne straks en stigende tendens, og allerede sidst i juli betaltes der for vanlige første merker £ 13. 10. 0, Daisee £ 13. 0. 0, R. F. D. kvalitet £ 10. 10. 0. Ny jute var frembudt for 1ste gang i midten af april maaned. Nogle faa spekulationssalg effektueredes da efter £ 12. 10. 0 for bedste „First's". Denne pris betaltes atter i mai, medens Diamond D. 4s og S. 4s solgtes til £ 16. 0. 0 pr. ton, Stars og N. 4s til £ 14. 0. 0, S. B. 4s og N. B. 4s à £ 9. 10. 0 pr. ton, og disse priser vedblev uforandrede til midt i juni maaned. Øieblikkelig efter at regjeringens første oversigt var publiceret, steg priserne for første merker til £ 13. 10. 0, og nogle uger efter forlangtes 5 sh. à 10 sh. mere pr. ton, medens der for „black" D. kvalitet betaltes £ 15. 10. 0 à £ 15. 15. 0, „green" D. do. £ 14. 7. 6 à £ 14. 10. 0, Daisee £ 12. 10. 0.

Den endelige oversigt over høsten, udstedt af regjeringen, udkom den 25de september, men bekræftede kun den første oversigt, at der kun vilde blive en 13 anno høst. Ved modtagelsen af denne bekræftelse forlangte sælgerne straks 5 sh. à 7 sh. 6 d mere pr. ton, men nogle dage efter faldt priserne atter og har vedblevet at være til aarets udgang £ 13. 5. 0 à £ 13. 10. 0 for bedste „First's", £ 12. 10. 0 à £ 12. 15. 0 for Daisee, £ 14. 0. 0 à £ 14. 10. 0 for green D. kvalitet, R. F. D. kvalitet har dog steget til £ 11. 10. 0, black D. kvalitet til £ 16. 10. 0 og fin R. F. C. kvalitet fra £ 19. 5. 0 til £ 19. 10. 0 pr. ton.

Fragter. Jutefragterne fra Indien til Dundee har gjennem det hele aar været yderst elendige. For gammel jute, sæsonen januar—juli, betaltes 18 sh. 9 d à 23 sh. 6 d pr. ton. Den nye jute, sæsonen oktober, aabnede med 15 sh. og er senere gaaet op til 21 sh. 6 d à 23 sh.

Lin, stry og hamp. 66 dampskibe med en samlet tonnage af 51 710 bragte ialt 16 310 tons af disse varer til Dundee, mod 66 dampskibe af 73 208 tons reg. og 18 183 tons lin etc. i aaret 1901. Importen i det hele forbigangne aar saaledes 1 873 tons mindre end i aaret 1901.

Priser. Ved de gode efterretninger, der kom fra Rusland om en rig høst af god lin og hamp, blev vore spindere og fabrikanter ved aarets begyndelse ledet til at tro, at der skulde blive rigelig forsyning af vel indhøstede spindestoffe, og aaret aabnede ogsaa med lavere priser, end de havde været i de to sidst forløbne aar.

En maaned eller to holdt priserne sig ogsaa lave, men det viste sig snart, at beregningerne om høsten havde slaaet feil, og at den samlede høst var endnu ringere end de foregaaende aars. Følgen var, at fra mai maaned og udover steg priserne stadig. De lave priser i begyndelsen af aaret foraarsagede, at spindere og manufakturister nedsatte sine priser paa garn og tøi, og da de saa senere maatte betale de høie priser, der forlangtes for raamateriale, og efterspørgselen paa linfabrikata var utilstrækkelig til, at de kunde skrue sine priser op i forhold til, hvad de betalte for raastoffet, var følgen den, at de har arbeidet med tab.

Aaret aabnede med Bejetsky Seretz à £ 35. 10. 0, Yarapol £ 32. 0. 0, Riga Livonian Crowns £ 25. 10. 0, Hoffs £ 21. 0. 0 og Pernau D. à £ 30. 10. 0 pr. ton. Disse priser vedvarede med liden variation, 20 sh. op eller ned, til sidst i mai, da det blev klart for alle, at forraadet af lin i Rusland var meget mindre end paaregnet.

Priserne steg nu daglig, indtil der i september betaltes £ 40. 0. 0 for Bejetsky Seretz, £ 36. for Yarapol, £ 30. 0. 0 for Riga Livonian Crowns, £ 25. 0. 0 for Hoffs og £ 34 for Pernau D. Kvaliteten af det i sommerens løb modtagne lin var, uagtet noget bedre end de foregaaende 2 aars, alligevel langtfra, hvad man var vant til og afgav en uforholdsmæssig procent af affald. De første tilbud af ny lin gjordes omtrent midt i september maaned, da der nævntes £ 37. 0. 0 for B. K. K. & O., £ 38. 0. 0 for Bejetsky Seretz, £ 35. 0. 0 for Yarapol, £ 33. 0. 0 for Sytcheffka, £ 31. 10. 0 for Livonian og Apatzka Crowns. Disse priser blev dog af vore spindere anseet som altfor høie, og reducerede afskiberne efterhaanden sit forlangende. Det første salg, der effektueredes, var paa basis af £ 34. 0. 0 for Bejetska, £ 32. 0. 0 for Yarapol og £ 30. 0. 0. pr. ton for Sytcheffka. I november og december maaned var der betydelig omsætning i Slanitz til priser, afhængige af afskibningstiden, Bejetsky og Kashin til £ 29. 0. 0 à £ 30. 0. 0, Yarapol £ 28. 0. 0 à £ 29. 0. 0, men for afskibning marts eller april à £ 27. 10. 0. Høstsalgene af Pernau D. aabnede med £ 29. 0. 0 pr. ton; men der verserer rygte om, at denne vare er solgt for £ 26. 10. 0 for første aabent vande afskibning. For Dorpatvarer er £ 31. 10. 0 nævnt som laveste pris. Den forøgede efterspørgsel paa stry-garn (tow-yarns) har foraarsaget, at priserne paa god kvalitet af dette raamateriale har steget betydeligt; for varer af middels kvalitet er der betalt fra £ 26. 0. 0 til £ 30. 0. 0 pr. ton, medens £ 33. 0. 0 à £ 34. 0. 0 er bleven betalt for Mologin og £ 35. 0: 0 à £ 36. 0. 0 for Novgorod. For ny stry (tow) er £ 28. 0. 0 bleven akcepteret for Novgorod $^{8}/_{10}$ og 2, £ 27 for Mologin $^{1}/_{2}$ og $^{1}/_{2}$, medens usorteret Viasma er bleven solgt for £ 21. 0. 0 à 24. Kama er frembudt à £ 35. 0. 0 og Archangel à £ 33. 0. 0 $^{1}/_{2}$ og $^{1}/_{2}$.

Fragterne paa omhandlede varer fra Østersjøen og Archangel har holdt sig lave hele aaret, varierende fra 13 sh. til 15 sh. pr. ton fra Riga, Kronstadt, Pernau og Reval, medens der fra Archangel betaltes 25 sh. à 27 sh. 6 d pr. ton. Forsaavidt den textile industri angaar, har resultatet af aarets arbeide skuffet de forventninger, man nærede ved aaret 1902's ind-

træden saavel for lin som for jutens vedkommende. I de første seks maaneder af aaret var efterspørgselen paa jutegarn og vævede stoffe meget livlig, idet de Forenede Stater og Kanada regelmæssig tog store forsyninger samtidig med, at hjemmeforbruget ogsaa var meget betydeligt. Regjeringens behov baade for hessians (emballagelærred) og sækkelærred var meget stort og tilstrækkeligt til at holde vore spinde- og vævestole gaaende. Den sidste halvdel af aaret har desværre bragt en stor forandring, da ved ophør af krigen i Sydafrika krigsdepartementets behov for jute- og linfabrikata blev meget formindsket. Dette departement sad da inde med saa store beholdninger af sække, at det overflødige blev realiseret ved offentlig auktion og saaledes kastet ind paa markedet. Forespørgselen paa jutefabrikata baade ude- og hjemmefra blev ogsaa daglig mindre. Fabrikanterne troede, at den argentinske republik skulde behøve store forsyninger af sække, da det forlød, at dette lands høst skulde blive rigere end noget foregaaende aars, men meget faa ordres fandt sin vei hid. For manufakturisterne (væverne) har forretningen gjennem aarets løb givet liden eller ingen profit, og uagtet spinderne erholdt gode priser for sine produkter de første 6 maaneder af aaret, har de dog senere tabt penge paa næsten alle sorter garn.

Forholdet mellem arbeidsgiverne og arbeiderne har i det hele taget været tilfredsstillende. Nogle faa kortvarige streiker har dog fundet sted grundet paa raamaterialets daarlige kvalitet. Arbeidslønnen har holdt sig uforandret, og indtil begyndelsen af november maaned har alt maskineri, baade spinding og vævning, været i fuld virksomhed. Da der imidlertid efter denne maaneds begyndelse ikke blev nogen efterspørgsel paa forskjellige sorter „jutecloth", saasom small hessians og vægtige jutefabrikata, saa flere af fabrikanterne sig nødsaget til at standse enkelte afdelinger af sine fabriker. Kun 2 mindre huse, engageret i lintraden, har maattet søge akkord med sine kreditorer.

Espartogræs for papirfabrikation. 23 dampskibe bragte 17 878 tons græs fra Spanien og Nordafrika, mod 18 dampskibe og 13 073 tons i aaret 1901.

Fragterne paa disse varer har været 13 sh. à 13 sh. 6 d pr. ton presset, pakket græs.

Sæl- og hvalfiske. 4 dampskibe afgik til de arktiske regioner for at drive hvalfangst i Davisstrædet og Baffins Bay, og 1 dampskib afgik til Hudson Bay, dels for at fiske, men dog mest for at bringe hjem den eventuelle fangst af rederiets etablissement der.

Resultatet af aarets fangst var:

Sort hval.	Hvidfisk.	Hvalros.	Tran.	Barder.
12	652	76	212 tons.	181 cwts.

Priser. Uagtet resultatet i kvantitet ikke var stort, hjalp dog de høie priser for produkterne til at holde rederierne skadesløse, og for et af skibenes vedkommende vil aarets fortjeneste give et godt udbytte. Skibet „Diana" har saaledes uddelt til aktionærerne for aaret 125 pct. Da der ikke er kommet mange barder i markedet fra de Forenede Stater iaar, blev de 9 tons, der bragtes til Dundee, realiserede til den for barder høieste erholdte pris, nemlig £ 2 500 pr. ton. For olje betaltes der £ 22. 0. 0 à £ 24. 0. 0 pr. ton. Sælskind og hvidfiskskind fandt ogsaa et godt marked.

Trawlfiske. 9 her hjemmehørende damptrawlere gjorde ialt 1 224 ture til Dundee og landede 80 634 kasser med sorteret fisk og 2 106 snes stor torsk, mod 21 383 kasser fisk i aaret 1901.

Skibsbyggeri. Aaret 1902 maa for denne industris vedkommende i Dundee ansees at have givet et tilfredsstillende resultat. Der byggedes og gik af stabelen ialt 15 dampskibe med en tonnage af 17 831 tons reg. og et seilskib 2 500 tons reg.; desuden byggedes der 2 damplægtere for havnevæsenet, hver paa 240 tons, saa at den samlede tonnage, bygget og sat paa vandet i aarets løb, bliver 20 811 tons, mod 21 190 tons i aaret 1901.

Der gjenstaar for øieblikket paa stabelen 7 dampskibe dr. omtrent 10 370 tons, hvilke vil blive færdige for afløbning tidlig i aaret.

Byens sundhedstilstand har gjennem aaret været god. Enkelte sporadiske tilfælder af ægte børnekopper har været paavist, men har disse været af en mild karakter.

Statistiken udviser, at den gjennemsnitlige dødelighed har været under 20 pro mille. Der er ingen forandring i vore havneanordninger eller dok- og havneafgifter.

Grangemouth. Indførselen fra Norge udgjorde £ 330 107
Udførselen til „ — „ 338 212

Havnen besøgtes i aaret 1902 af 384 norske skibe, hvoraf 297 var dampskibe.

Den regulære dampskibslinje herfra til Kristiania og Norges vestkyst fortsatte som før.

Totaludførselen af kul i aaret 1902 udgjorde 1 404 881 tons, der viser en nedgang af 127 530 tons i forhold til aaret 1901.

Af pigjern udførtes 33 983 tons, en nedgang af 4 011 tons mod aaret før.

I aaret 1902 byggedes 4 fartøier af en bruttotonnage af 5 134 tons.

De fornemste indførselsartikler fra Norge var:

Træmasse, papir, fisketran, trælast, fisk, sten, skind, kondenseret melk, margarin, smør, flasker, guano, straa, elektriske apparater og drogerier.

De fornemste udførselsartikler til Norge var:

Kul, whisky, sukker og sirup, jutestoffe, jern og staal, maskinerier, linvarer, bomuldsvarer, gummivarer, tougverk, olje, linoleum og uldvarer.

Glasgow. Skibsbygning og skibsfart. Paa Clyden gik af stabelen i aaret 1902 518 270 tons, mod 511 990 tons i aaret 1901. I begyndelsen af aaret 1903 var der under bygning 340 000 tons, mod 400 000 tons i begyndelsen af aaret 1902. Nedgangen var væsentlig „tramp“steamers og stykgodsskibe. Fragterne faldt ned til et niveau, som gjorde det vanskeligt for rederne at arrangere ture saaledes, at skibene kunde holdes gaaende uden tab, og mange gik vistnok med tab.

Fragterne bestemmer handelstilstanden. Er de høie, betyder det i almindelighed gunstige handelsforholde. Er de lave, tyder det paa en mere eller mindre fortrykthed i forretningerne.

Kul. Aaret aabnede med en god efterspørgsel efter alle slags brænde med en dagløn for grubearbeiderne af 6 sh. pr. dag, og om der end var fluktuationer baade i kulpriserne og arbeidslønninger, sluttede det omtrent, som det begyndte. Det er tilfredsstillende at bemerke, at med stigning og falden af kulpriserne, blev arbeidslønnen reguleret af „The conciliation board", saa at ingen arbeidsstansning indtraf.

Kulskatten synes ikke at have havt nogen skadelig indflydelse paa exporten.

Priserne var:

Steam 10 sh., Ell 10 sh. 6 d, Splint 11 sh., Main 9 sh. 3 d. Til Norge udførtes 116 347 tons, værdi £ 62 817.

Træmasse. En betydelig mængde træmasse indføres aarlig fra Norge. Fra Norge indførtes træmasse 9 600 tons, værdi £ 23 698.

Korn. Handelen hermed har været mere og mindre uregelmæssig, en eller to perioder af depression væsentlig formedelst rygter om paalæg af told paa udenlandsk korn og mel. Da disse rygter blev bekræftede og tolden paalagt, blev markedet bedre. Glasgow var især daarlig forberedt paa denne told, og faa ventede, at paalægget vilde blive af.

St. Thomas.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Valdemar Riise, dateret 26de marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Dampskibe	-	-	6	9 656	6	9 656	-	-	1	1 982	1	1 982
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	6	9 656	6	9 656	-	-	1	1 982	1	1 982
B. I ballast.												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	5	7 674	5	7 67
Seilskibe	2	1 426	12	8 662	14	10 088	-	-	14	10 088	14	10 08
Sum	2	1 426	12	8 662	14	10 088	-	-	19	17 762	19	17 76

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kan ikke opgives.

For ordre anløb 14 norske seilskibe dr. 10 088 tons; for reparation intet skib.

Af svenske fartøier ankom to seilskibe dr. 1 744 tons for ordre.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 623.19, der tilfaldt konsulen. Af svenske skibe intet.

Expeditionsafgifter i norske sager kr. 10.00, i svenske sager intet.

St. Thomas' havn besøgtes i aaret 1902 af 2 236 skibe, hvoraf 315 danske, 20 norske, 2 svenske, 1 507 engelske, 197 tyske, 71 amerikanske, 64 franske, 46 hollandske, resten tilhørende forskjellige andre nationer. Heraf var 48 krigsskibe, der væsentlig ankom for kul og proviant; intet norsk eller svensk krigsskib besøgte havnen.

Af dampskibe anløb 348, væsentlig tilhørende det tyske dampskibsselskab „Hamburg American Line", det engelske „Royal Mail Co.", samt det franske „Cie. générale transatlantique", der alle 3 har stationer her.

Af seilskibe har en del flere norske anløbet havnen her for ordre, idet de havne, som de tidligere anløb i Vestindien for ordre, f. ex. Barbados, paa grund af koppeepidemi, blev undgaaet af skibene. Kopperne synes at sprede sig rundt om i Vestindien, om end i en meget mild grad og med meget faa dødsfald; hidtil har vor havn holdt sig ganske fri derfor, og et meget strengt karantænemæssigt eftersyn er iverksat her paa øen.

Der paamønstredes 3 norske sjømænd; ingen rømning fandt sted.

Toldintraderne paa St. Thomas udgjorde i 1902 $ 16 464.03, mod 17 511.59 det foregaaende aar, og skibsafgifterne beløb sig til $ 16 965.96, mod $ 21 497.84.

St. Croix's to havne, Christansted og Frederiksted, besøgtes i aaret 1902 af henholdsvis 77 og 109 skibe, væsentlig for at indtage øens produkter, sukker og rhum.

Toldintraderne paa St. Croix beløb sig til $ 89 867 mod $ 93 588.07 aaret forud.

Der udførtes fra St. Croix:

	Sukker.	Rhum.	Melasse.
Til Danmark	— ℔	22 262 gl.	— gl
- de Forenede Stater . . .	26 143 305 „	36 630 „	52 150 „
- St. Thomas	269 476 „	7 914 „	728 „
- andre amerikanske steder .	42 810 „	— „	10 483 „
Tilsammen	26 455 591 ℔	66 806 gl.	63 361 gl.
mod i finansaaret 1900—1901	18 785 396 „	69 135 „	16 841 „

Den nye høst tegner særdeles godt, og priserne synes at være opadgaaende.

I det forløbne aar, den 22de oktober 1902, blev endelig det spørgsmaal om disse øers fremtid, der i en aarrække har svævet over dem, afgjort, idet det danske landsthing nægtede at vedtage traktaten om øernes salg til de Forenede Stater.

Samtidig tog man i Danmark fat paa at søge at forbedre tilstanden herude, ophjælpe øernes naturlige erhvervsmuligheder og knytte dem nærmere til moderlandet, idet dels regjeringen udnævnte en kommission til paa stedet at undersøge, hvad der fra statens side kunde gjøres herude til øernes opkomst, dels private selskaber dannedes for at oprette en regelmæssig dampskibsforbindelse mellem moderlandet, disse øer og de omliggende havne, og et plantageselskab traadte i virksomhed for at opkjøbe jord herude og indføre en bedre dyrkning, navnlig af andre produkter end sukker. Den kongl. kommission ankom hertil i januar 1903 og befinder sig endnu herude. Plantageselskabet har i disse dage kjøbt plantager paa alle 3 øer; dampskibsselskabet lover at sende den første damper hertil inden dette aars udgang. Der er al anledning til at haabe og tro, at naar dansk kapital og arbeidskraft i større maal tager disse øer i besiddelse, vil de gaa en lysere fremtid imøde. I denne forbindelse maa heller ikke lades ude af betragtning, at nu, da Panama-kanalens anlæg endelig er vedtaget i Amerika, vil St. Thomas' udmerkede havn absolut være af stor betydning for skibsfarten gjennem samme.

Forhaabentlig vil da de forenede rigers skibe ogsaa i større udstrækning søge hertil og finde lønnende fragter i St. Thomas.

Stuttgart.

Uddrag af aarsberetning for aaret 1901 fra konsul Adolf Federer.

Maskinfabrikationen. I den elektrotekniske branche var tilstanden meget daarlig; priserne var meget trykkede, og fabrikerne arbeidede uden fortjeneste. De fabriker, der befatter sig med installationen af centralopvarmningsapparater, havde nogenlunde god beskjæftigelse, men til betydelig reducerede priser.

Textilindustrien. Saavel bomuldsspinderierne som bomuldsvæverierne arbeidede under vanskelige forhold. Fabrikationen af sytraad var i aarets første halvdel lønnende, men senere blev afsætningen vanskelig, og priserne dækkede neppe fabrikationsomkostningerne. I blege-, farve- og appreturbranchen var omsætningen god, men priserne stod ikke i forhold til den store risiko, der er forbundet med denne forretning. I trikotagebranchen aftog forretningerne paa England og Sydamerika, medens afsætningen til Nordamerika tiltog. For lintøisvæverierne var forretningen lidet tilfredsstillende, da kunderne foretrak de billigere halvuldne og bomuldsstoffe. Korsetfabrikationen havde ganske gode resultater at opvise. Derimod var i konfektionsbranchen engrosforretningerne endnu vanskeligere end det foregaaende aar.

Guatemala.

Aarsberetning for aaret 1901 fra generalkonsul H. Payens, dateret 31te december 1902.

Den norske skibsfart i aaret 1901. Til republiken Guatemalas havne ved Stillehavskysten ankom ingen norske fartøier; derimod underholdt to norske dampskibe en regulær fart mellem havnene Puerto, Barrios og Livingston samt Mobile og Alabama, befragtede af the United Fruit Company for transport af bananer. Nærmere oplysninger om de forskjellige anløb etc. kan ikke erholdes. Til republiken Salvador ankom ingen norske skibe. Hvad republiken Honduras' havne ved Stillehavskysten angaar, ankom der ifølge meddelelse fra vicekonsulatet i Amapala ingen norske skibe did. Hvad angaar republikens havne ved Atlanterhavet, kan oplyses, at norske og svenske skibe gaar i fart mellem Puerto Cortez, Trujillo og La Ceiba samt New Orleans, men af mangel paa vicekonsuler i disse havne kan ingen nærmere opgave meddeles. For republiken Nicaraguas vedkommende ankom til Corinto (Stillehavskysten) ingen norske skibe, derimod ankom til Bluefields med ladning 66 norske dampskibe dr. 27 012 tons og i ballast 18 dampskibe dr. 8 265 tons, tilsammen 84 norske dampskibe dr. 35 277 tons. Samtlige skibe paa 1 nær afgik med ladning. Hvad angaar republiken Costa Rica, kan ingen oplysninger meddeles, da vicekonsulatet dersteds i aaret 1901 har været vakant.

Handelen har i aaret 1901 idetheletaget været flau, og importen har staaet meget tilbage ligeoverfor tidligere aar grundet den høie kurs og de lave priser paa kaffe, republikens vigtigste exportartikel.

Der exporteredes af sukker for et beløb af $ 185 492, bananer for $ 131 345, kaffe for $ 6 762 125, huder for $ 94 325 og viskelæder for $ 247 550.

Fiji-øerne.

Den norske skibsfart i aarene 1901 og 1902.

Til Suva ankom i aaret 1901 med ladning 1 norsk skib dr. 488 tons og i ballast 5 skibe dr. 3 876 tons. Der afgik i samme aar med ladning 3 norske skibe dr. 2 634 tons og i ballast 3 skibe dr. 1 730 tons. I aaret 1902 ankom til Suva kun 1 norsk skib dr. 488 tons, hvilket ankom med ladning og afgik i ballast.

Til Levuka ankom i aaret 1901 med ladning 5 norske skibe dr. 3 630 tons og i ballast 7 skibe dr. 4 312 tons tilsammen 12 skibe dr. 7 489 tons, der samtlige afgik med ladning, væsentlig bestaaende af kopra. I aaret 1902 ankom til Levuka med ladning 2 norske skibe dr. 1 165 tons og i ballast 6 skibe dr. 3 353 tons. Der afgik 9 norske skibe dr. 5 439 tons, samtlige med ladning af kopra.

Breslau.

Uddrag af aarsberetning for aaret 1902 fra konsul v. Wallenberg Pachaly, dateret 22de januar 1903.

I glasindustrien gjorde mangel paa ordres sig gjældende. Det samme var tilfældet i fabrikationen af jernbanevogne, og priserne gik tilbage. Papir- og cellulosefabrikationen led i begyndelsen af aaret under stor overproduktion; henimod slutningen af aaret steg papirpriserne noget. Brændevinsbrænderierne maatte paa grund af den raadende overproduktion vedtage en produktionsindskrænkning af 25 pct. Aarshøsten var i det hele taget god, naar undtages roehøsten, idet roerne led under den tidlig indtraadte frost.

Pudafgifterne i Rusland.

Meddelelse fra konsulatet i Riga.

Den russiske finansminister har bestemt, at pudafgiften bl. a. for følgende varer skal udgjøre $^1/_4$ kopek pr. pud: rickers, pitprops, cellulosekub, splitved, planke- og bordender 1′—6′ lange (saakaldet „Firewood"), poteter, sand, benmel og chilisalpeter. Samtidig er det bestemt, at artiklen is skal være fri for pudafgift.

Exporten af fosfat fra Sfax i aaret 1902.

Opgave fra konsulatet i Tunis.

	Tons.
Til Frankrige	108 037
„ Italien	53 713
„ England	49 038
„ Tyskland	29 326
„ Holland	14 075
„ Spanien	2 125
„ Sverige	2 030
Overføres	258 344

	Tons
Overført	258 344
Belgien	2 000
Norge	1 333
Sum	261 677
Mod i aaret 1901	175 850
—„— 1900	167 276
—„— 1899	63 713

Montevideo.

Beretning fra konsul Carlos Rogberg om Uruguays handel i 1ste halvaar 1902 samt den norske skibsfart paa republiken i aaret 1901.

Den norske skibsfart i aaret 1901.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	1 672	1	1 672	-	-	1	1 672	1	1 672
Seilskibe	-	-	8	8 781	8	8 781	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	9	10 453	9	10 453	-	-	1	1 672	1	1 672
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	1	825	1	825
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	1	825	1	825
Totalsum af ladede fartøier	-	-	9	10 453	9	10 453	-	-	2	2 497	2	2 497
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9 430	9	9 430
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9 430	9	9 430
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	1	825	1	825	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	825	1	825	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	1	825	1	825	-	-	9	9 430	9	9 430

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 343 072.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 19 068.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 7 norske fartøier dr. 11 798 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 5 dr. 6 419 tons, til hovedstationen 4 dr. 6 089 tons.

*

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 704.99, ved vicekonsulsstationerne kr. 52.39; af svenske skibe ved hovedstationen kr. 354.33, ved vicekonsulsstationerne kr. 20.95.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 562.25, i svenske sager kr. 4.00.

Landets udenrigshandel beholder vedvarende fra aar tilbage den samme karakter: mathed i indførselen af visse varer som følge af den af prohibitive toldpaalæg beskyttede og styrkede indenlandske fabrikation, og fasthed i exporten som følge af kvægracernes forædling, agerbrugets og meieridriftens fremskridt, idet disse næringsveie er mere betryggede ved større tillid i politisk henseende og mindre frygt for revolutioner.

Af disse to faktorer formindsker naturligvis den første, importen, landets renter, og den sidste, exporten, forøger pengebeholdningen paa markedet, hvilket tydelig sees af nedenstaaende opgaver over ind- og udførsel, sammenlignet med foregaaende aar, hvoraf fremgaar, at importen aarlig aftager.

Men af ovenstaaende kan dog ikke drages den slutning, at landets handel i almindelighed er i nedgang fra den stilling, den indtog efter den sidste store krise. De vanskeligheder, som kan forekomme, og visse limitationer i operationer, er mest foraarsagede af en utrolig konkurrence, men er ikke følgen af nogen aarsag, som truer dens livlighed eller kredit. Nedenstaaende opgaver over ind- og udførsel for halvaaret beviser foranstaaende.

Summen af udenrigshandelen var nemlig $ 32 302 289, fordelt med $ 11 702 735 paa indførselen og $ 20 599 554 paa udførselen, hvorved opstod en balance i landets favør af $ 8 896 819, naturligvis efter de værdier, som toldtarifen bestemmer. Naar man tager i betragtning, at landet ikke har mere end ca. 950 000 indvaanere, saa maa dette resultat ansees som meget godt.

Hermed forelægger jeg sammenligning mellem 1ste halvaar af indeværende aar og samme halvaar i 1901.

Indførsel i 1ste halvaar	1901	$ 12 509 331
—„—	1902	„ 11 702 735
mindre i aaret	1902	$ 806 596
Udførsel i 1ste halvaar	1901	$ 17 782 249
—„—	1902	„ 20 599 554
mere i aaret	1902	$ 2 817 305
Summen af udenrigshandelen i 1ste halvaar	1901	$ 30 291 580
—„—	1902	$ 32 302 289
mere i aaret	1902	$ 2 010 709

I landets favør i 1ste halvaar 1901	$	5 272 918
—„ – 1902	„	8 896 819
mere i aaret 1902 . . .	$	3 623 901

Efter at have gjort disse sammenligninger af totalsummerne skal jeg nu vise de partielle summer i sammenligning mellem dette og foregaaende aars første halvaar:

Import:		1901.		1902.
Drikkevarer i almindelighed	$	1 269 733	$	1 026 754
Fødemidler, korn og krydderier	„	2 558 430	„	2 429 632
Tobak og cigarer	„	136 145	„	99 577
Manufakturvarer	„	1 936 962	„	2 103 786
Færdige klæder etc.	„	523 245	„	500 873
Industriartikler og maskiner	„	4 139 859	„	3 843 720
Diverse artikler	„	1 253 557	„	1 238 610
Levende dyr	„	691 400	„	459 783
	$	12 509 331	$	11 702 735

Af foregaaende opgave fremgaar saaledes, at i 1ste halvaar 1902 har indførselen været mindre end i samme periode 1901 af følgende artikler:

Drikkevarer	$	242 979
Fødemidler etc.	„	128 791
Tobak	„	36 575
Færdigsyede klæder etc.	„	22 372
Industriartikler	„	296 139
Diverse artikler	„	14 947
Levende dyr	„	231 617
Sum mindre . . .	$	973 420
Der indførtes mere af manufakturvarer .	„	166 824
Ren formindskelse. .	$	806 596

Export.		1901.		1902.
Levende dyr	$	319 033	$	452 040
Produkter af kvægdrift	„	16 991 146	„	18 419 159
Agerbrugsprodukter	„	117 036	„	1 377 549
Andre produkter	„	279 256	„	276 430
Diverse artikler	„	4 971	„	8 465
Skibsfornødenheder	„	70 807	„	65 911
	$	17 782 249	$	20 599 554

Heraf fremgaar, at i første halvaar 1902 er der udskibet m e r e end i samme tidsrum 1901 paa følgende rubriker:

Levende dyr	$	133 007
Produkter af kvægdrift	„	1 428 013
Agerbrugsprodukter	„	1 260 513
Diverse artikler	„	3 494
Sum forøgelse	$	2 825 027

Der udskibedes m i n d r e af følgende artikler:

„Andre produkter“	$	2 826
Skibsfornødenheder	„	4 896
	„	7 722
R e n f o r ø g e l s e	$	2 817 305

For at komplettere de foranstaaende analyser fremlægges en sammenligning mellem 1ste halvaar af den sidste 5-aarsperiode med opgave over totalsummen af udenrigshandelen og totalbalancen i landets favør.

1ste halvaar 1898.			Totalomsætning.
Import	$	13 264 372	
Export	„	18 250 025	
			$ 31 514 397
Balance	$	4 985 653	

1ste halvaar 1899.			Totalomsætning.
Import	$	12 963 763	
Export	„	21 605 123	
			$ 34 568 886
Balance	$	8 641 360	

1ste halvaar 1900.			Totalomsætning.
Import	$	12 741 283	
Export	„	17 707 638	
			$ 30 448 921
Balance	$	4 966 355	

1ste halvaar 1901.			Totalomsætning.
Import	$	12 509 331	
Export	„	17 782 249	
			$ 30 091 580
Balance	$	5 272 918	

	1ste halvaar 1902.	Totalomsætning.
Import . .	$ 11 702 735	
Export . . .	„ 20 599 554	
		$ 32 302 289
Balance . .	$ 8 896 319	

Saaledes er totalbeløbet af import og export i første halvaar af aaret 1902 blevet oversteget blot af 1899; men derimod er det førstnævnte aars balance større end noget af de foregaaende i femaarsperioden.

At importen er noget mindre i 1ste halvaar, har muligens ogsaa sin aarsag i de forestaaende senatorvalg og præsidentvalget i kommende marts. Thi aaret før præsidentvalg synes stadig forretningerne at slappe noget af. Men naar disse valg er overstaaede, og da efter al sandsynlighed den præsident, som kommer til at blive valgt, vil tilfredsstille landets tragten efter „fred og arbeide", saa ventes derefter stort opsving i forretningerne, og bør da vore exportører gjøre sig beredt til paa passende maade at søge at indarbeide og aabne marked for sine exportartikler, saavelsom vore importører undersøge, om det ikke skulde være heldigt at modtage direkte landets fornemste exportartikler, saasom uld, huder, hvede, mais etc. Konsulatet staar til tjeneste med alle de oplysninger og raad, som kan ønskes af vore ex- og importører.

Kvægdriften har lidt meget ved tørken senhøstes og i vinter, og er store mængder af hornkvæg og faar døde.

Agerbruget. Takket være det rigelige regn, som faldt i forrige maaned, synes høsten nu meget lovende, og den antages at skulle komme til at give en rigelig afkastning.

Slagterierne. Det tørrede kjød fra slagterierne, som hidindtil er udskibet hovedsagelig til Brasilien og Cuba, faar daglig vanskeligere og vanskeligere afsætning. I Brasilen er kvægdriften forøget, og slagterierne i staten Rio Grande er svære konkurrenter for La Plata-exportørerne. Paa Cuba forhøies toldsatserne paa en saadan maade, at rimeligvis ingen export derhen længere kan finde sted. Som følge af disse vanskeligheder forøges exporten af levende dyr, og der er dannet et selskab, som ved frysningssystem, refrigeratorer, tænker at exportere kjød og derhos har faaet visse lettelser i ind- og udførselstolden. Paa samme tid gjøres forsøg med konservering og saltning af kjød. Disse forsøg gjøres saavel af Liebig's fabriker som af mindre fabrikanter her i Montevideo, og leverer de i almindelighed udmerket god vare og, hvad kvaliteten angaar, betydelig bedre end andre kjendte merker. Priserne stiller sig dog endnu altfor dyre som følge af, at fabrikationen gaar for sig i altfor liden skala og endnu er i sin vorden; forsøg skal snart gjøres med export til de skandinaviske lande, specielt til Norge.

Men saavel export som import fra de skandinaviske lande vanskeliggjøres, ja forhindres derved, at ingen direkte forbindelse forefindes, og førend saadan kan istandbringes, er der ikke at paaregne noget større varebytte. Omlastninger i Hamburg eller engelsk havn fordyrer i den grad varen, at nogen konkurrence bliver særdeles vanskelig, ja umulig.

Af skandinaviske exportartikler sælges følgende hersteds i nogenlunde

nævneværdige kvantiteter: Klipfisk, medicintran, papir, papirmasse, separatorer, konserver, staalvarer og jern.

Fragtmarkedet har været stadig i nedgaaende og konkurrencen uhørt. Dampskibsfragterne til Europa og Nordamerika stillede sig som følger:

Bestemmelsessted.	Tørre huder.	Saltede huder.	Talg i fade.	Uld i baller.	Korn.
England . .	sh. —	30	15 à 20	10 à 12	10 à 12 sh. 6 d
Antwerpen .	frs. 60 à 70	—	20	10 à 15	8 à 15
Hamburg .	mk. 60	28	20	10 à 12	—
Havre . .	frs. 60	30 à 35	20 à 25	—	10 à 17½
Marseille .	„ 60	—	20 à 25	17½ à 28½	8 à 15
Bordeaux .	„ 70	—	25 à 30	32½	—
Genua . .	„ 60 à 70	—	17½ à 22½	10 à 12	9 à 15
Spanien, nordlige .	„ 85	—	—	20	22½ à 32½
Do., middelhavshavne	„ 60 à 70	—	20 à 22½	—	10 à 15
Nordamerikanske havne	$ 0.050	—	—	frs. 25	—

Wien.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul Carl Neufeldt, dateret 6te april 1903.

Den allerede i min beretning for forrige aar antydede herskende depression strakte sig ogsaa, mere eller mindre intensiv, udover aaret 1902 trods energiske understøttelser fra regjeringens side.

Kulforbruget er stadig gaaet tilbage, og paa industriens omraade stansede afsætningen endnu mere end tidligere, især er dette tilfældet i jern- og maskinindustrien. Først i de sidste maaneder viste der sig en liden bedring, som forhaabentlig vil have til følge en stadig stigende forbedring af de nuværende slette forholde.

Det sidste aars merkantile stagnation foraarsagede, at talrige kapitaler, der ikke fandt nogen anvendelse i foretagender, blev frie. Følgen heraf blev, at bankrentefoden faldt betydelig og har holdt sig paa det uvante niveau af 3½ pct. helt siden 4de februar 1902. (Privatdiskontoen nedsattes endog i løbet af ganske kort tid til 2 pct.). Sparekasserne og bankerne nedsatte rentefoden paa indskud, og alle solide 4 pct.s værdipapirer overskred parikursen 1 à 2 pct.

Paa grund af disse forholdes lange varighed saa den østerrigske regjering sig foranlediget til at fatte et projekt om konvertering af 4.2 pct. østerrigske statsobligationer. Disse 4.2 pct. statsobligationer omfatter et beløb af noget over 5 milliarder kroner, til hvis forrentning den ungarske stat aarlig har at bidrage 60 millioner kroner, uden at der i sin tid blev fastsat tilstrækkelig

nøiagtige bestemmelser om, i hvilken form en eventuel afbetaling af kapitalen skulde ske. Denne omstændighed bestemte den østerrigske regjering til at udskille den omtrent tilsvarende kapital af det ungarske rentebeløb, ca. 1 400 mill., af konvertionen og kun at omsætte 3 620 mill. efter 4 pct. Konvertionen blev imidlertid gjennemført med meget godt resultat, og der opnaaedes en aarlig rentebesparelse af ca. 7 mill. kroner.

Den i aaret 1892 — altsaa for 10 aar siden — paabegyndte valutaregulering er nu saa langt fremskreden, at samtlige statsnoter er indløste. Da de banknoter, som blev udstedt af den øster.-ung. bank, havde opnaaet den tilsvarende metaldækning, er der nu intet mere i veien for, at banken kan indgaa forpligtelse til at indløse hver banknote i klingende mynt.

Statshusholdningen befinder sig i ligevegt. Budgettet for aaret 1903 udviser visselig intet betydeligt overskud; men derimod sees af de definitive regnskabsafslutninger for de sidste aar betydelige overskud over forslagene, saaledes f. ex. et beløb af 55.5 mill. kroner for aaret 1900 ligeoverfor præliminaret for dette aar. Rigtignok er at fremhæve, at de imidlertid besluttede gageforhøielser til statens embedsmænd og pensionsforhøielser til deres efterladte fordrer saa store summer aarlig, at det er meget tvilsomt, om der for fremtiden kan opnaaes lige store overskud, endskjønt den østerrigske stat har skaffet sig nye indtægtskilder af tilsammen ca. 35 mill. kroner pr. aar, nemlig ved konvertering af obligationer ca. 7 mill., ved den ifølge Brüsseler-beslutningen indtraadte ophævelse af sukkerexportpræmier ca. 13 mill., samt endelig en større indtægt ved den i aaret 1902 besluttede indførelse af skat paa jernbanebilletter.

Handelsbalancen opviste et gunstigere resultat end for aaret 1901. Efter den foreliggende provisoriske statistik beløber den samlede udførselsværdi sig til 1 912.5 mill. (27 mill. mere end for aaret 1901) og indførselsværdien 1 723.8 mill. (72.2 mill. mere end for aaret 1901), — altsaa et aktivum af 188.7 mill. kroner.

Høsten maa for aaret 1902 betegnes som god og gjennemgaaende bedre end de sidst forløbne 4 aars.

Det sidste aar var af stor betydning paa toldpolitikens omraade, da man nemlig ved slutningen af samme havde ret til at opsige de i aaret 1891 sluttede handelstraktater med Tyskland, Italien, Belgien, Schweiz og Bulgarien. Alle disse traktater er nemlig indgaaede med 1 aars opsigelse. I virkeligheden blev kun traktaterne med Italien og Bulgarien opsagt, idet nemlig traktaten med førstnævnte stat opsagdes af Østerrige og Ungarn, medens den anden hævedes af Bulgarien. Det østerrigsk-ungarske monarki har for nærværende — bortseet fra Italien og Bulgarien — følgende handelstraktater med europæiske lande, indgaaede med 1 aars opsigelse: Med Tyskland, Schweiz, Belgien, Rusland, Norge, Sverige, Danmark, Storbritannien, Grækenland, Nederlandene og Rumænien, samt endelig med Frankrige med 6 maaneders opsigelse. Desuden bestaar der en overenskomst med Spanien og Tyrkiet uden opsigelsesfrist. Traktaten med Italien opsagdes alene, fordi den betydelig lettede indførselen af italienske vine. Saaledes beløb den aarlige indførsel sig før indgaaelsen til ca. 10 000 hl.; dette tal øgedes snart, og allerede i aaret 1893 var indførselen vokset til 1 188 000 metr. centner. Omendskjønt den igjen har aftaget lidt i de sidste aar, saa er dog den indenlandske vinavl blevet betydelig forurettet. Afslutning af nye traktater staar allerede under forhandling.

Imidlertid blev der med Ungarns samtykke paa betingelse af den parlamentariske vedtagelse udfærdiget en ny tol[illegible], der skal træde i kraft, naar de opsagte handelstraktater udløber uden nye overenskomster.

Tarifen indeholder naturligvis store toldsatsforhøielser, og af artikler, der væsentlig tangerer Norge og Sverige, er at nævne:

Saltet, tørret og røget fisk: Nu kr. 7.14 pr. 100 kg.
efter den nye tarif: Kr. 30.00 „ —
Cellulose, bleget og ubleget: Nu kr. 1.19 „ —
efter den nye tarif: Kr. 1.50 „ —
Fyrstikker: Nu kr. 11.90 pr. 100 kg.
efter den nye tarif: Kr. 17.00 „ —

dog er det ikke udelukket, at toldsatserne igjen bliver betydelig reduceret ved senere indgaaede traktater.

Paa lovgivningens omraade kan nævnes følgende i aarets løb udfærdigede nye love:

1. Lov om skatbegunstigelse for gaardeiere, der indreder sunde og billige arbeiderboliger.
2. Om indførelse af skat paa jernbanebilletter, nemlig ved persontransport i procenter af billettens kostende: 12 pct. for hovedbaner, 6 pct. for lokalbaner og 3 pct. for mindre baner.
3. En lov, ved hvilken statsembedsmændenes og deres efterladtes pension blev forhøiet.
4. En lov, der indeholder visse indskrænkninger i agenters og handelsreisendes rettigheder, især ved at forbyde salg af medbragte varer og at opsøge kunder uden særskilt opfordring, naar samme ikke fører vedkommende vare i sin forretning. Loven angaar ogsaa fremmede agenter og handelsreisende.

Fra Østerrige og Ungarn blev i aaret 1902 exporteret:

Sulfit- og natron-cellulose, bleget	199 746	mtr. ctr.
Do., ubleget	197 604	—
Træmasse	49 933	—
Pap, brun og hvid	193 521	—
Papir, ordinært, ulim. trykpapir	116 041	—

Heraf gik til:	Tyskland.	Schweiz.	Italien.	Frankrige.	Storbritannien.	Rusland.
Sulfit- og natron-cellulose, bleget	44 775	5 395	38 709	45 190	1 444	19 517
Do. do., ubleget	38 591	2 662	50 743	92 482	725	—
Træmasse	11 859	3 532	20 320	103	204	12 923
Pap, brun og hvid	30 310	1 728	1 084	49	17 282	2
Papir, ordin., ulim. trykpapir	2 913	1 214	355	6	6 452	21

De vigtigste artikler, der blev indført fra Norge, er følgende: Tran 15 463 mtr. ctr., sild, saltet og røget, 21 396 m. c., stokfisk 11 208 m. c., anden fisk, saltet, røget eller tørret, 14 578 m. c., kvarts 3 957 m. c., kaolin og feltspat 4 171 m. c., tjære 928 m. c., cellulose, bleget, 4 251 m. c.

Exporteret til Norge blev: Malt 19 163 m. c., humle 116 m. c., hatte af straa og filt 1 816 m. c.

Astrakan.

Opgave over fiskeprodukter, udførte fra Astrakan i tiden 1ste decbr. (gl. st.) 1900—1ste decbr. 1901, ifølge indberetning fra konsulatet i Baku.

I hvilken form fisken afsendtes.

Fiskesort.	Fersk.			Saltet.	Tørret.	Røget	Sum af afsendte produkter.	Værdi i rub.
	Levende.	Paa is.	Pakket i is.					
	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	
Russisk stør	30 000	70 000	15 000	70 000	—	—	185 000	1 375 000
Stjernestør	2 000	15 000	10 000	55 000	—	—	82 000	479 500
Sterlet (stør)	275	—	—	—	—	—	275	5 500
Bjeluga	15 000	85 000	—	55 000	—	—	155 000	850 000
Malle	10 000	—	3 850	10 000	—	—	23 850	57 700
„Balyk“ af bjeluga	—	—	—	—	—	1 500	1 500	25 500
— „ russisk stør	—	—	—	—	—	9 100	9 100	202 000
— „ sik-laks	—	—	—	—	—	23 000	23 000	322 000
Rygsener af stør	—	—	—	—	142	—	142	4 970
Kaviar af bjeluga, fersk	—	—	—	12 500	—	—	12 500	1 230 000
— „ russisk og stjernestør	—	—	—	5 000	—	—	5 000	230 000
— presset	—	—	—	15 000	—	—	15 000	780 000
Fiskelim af bjeluga	—	—	—	—	232	—	232	23 200
— „ russisk stør	—	—	—	—	194	—	194	3 880
Laks	—	—	40 000	—	—	—	40 000	480 000
Sik-laks	—	2 000	10 000	—	—	—	12 000	144 000
Kaspisk laks	—	—	—	1 000	—	—	1 000	16 000
Gjørs	202 500	60 000	150 000	1 200 000	300 000	—	1 912 500	4 110 000
Karpe	67 500	4 050	27 000	75 000	—	—	173 550	282 390

Fiskesort.	Fersk.			Saltet.	Tørret.	Røget.	Sum af afsendte produkter.	Værdi i rub.
	Levende.	Paa is.	Pakket i is.					
	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	
Mort	—	—	40 500	2 000 000	2 200 000	—	4 240 500	4 672 400
Volga-gjørs	—	5 400	10 000	200 000	25 000	—	240 400	251 560
Gjedde	10 800	2 700	9 400	2 500	10 000	—	57 950	82 925
Brasen	2 700	—	15 000	400 000	100 000	—	517 700	706 550
Abbor	—	—	4 050	10 000	5 000	—	19 050	13 230
Sild	—	—	—	2 200 200	—	—	2 200 000	3 080 000
Rødmort	—	—	—	15 000	—	—	15 000	7 500
Suder	—	—	—	10 000	—	—	10 000	5 000
Diverse andre sorter	—	—	—	1 112 000	—	—	1 125 000	613 000
Kaviar, ikke af størfisk	—	—	—	140 000	—	—	140 000	280 000
Sum	325 775	174 150	419 850	7 623 500	2 640 568	33 600	11217443	20333805

Malta.

Aarsberetning for 1902 fra konsul William Gollcher, dateret 31te januar 1903.

Den norske skibsfart paa Malta i aaret 1902. Af norske skibe ankom i aaret 1902 til Malta fra fremmede lande med ladning 14 dr. 19 270 tons (samtlige dampskibe) og fra Norge med ladning 1 norsk seilskib dr. 205 tons; i ballast ankom 1 norsk dampskib dr. 382 tons. Der afgik med ladning 14 norske dampskibe dr. 19 270 tons; de øvrige norske skibe afgik i ballast.

Af svenske skibe anløb 3 dr. 646 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 13.02.

Skibsfarten. Antallet af samtlige ankomne fartøier var: I aaret 1902: 2 507 dampskibe dr. 3 716 931 tons og 1 355 seilskibe dr. 70 749 tons; mod i aaret 1901: 2 522 dampskibe dr. 3 503 022 tons og 1 377 seilskibe dr. 67 899 tons.

Af dampskibene var i aaret 1902:

	Antal.	Tons.		Antal.	Tons.
Engelske . . .	1 443	2 624 422	Græske	15	17 695
Østerrigske . .	455	304 898	Russiske	14	18 804
Tyske	268	448 779	Danske	10	13 658
Italienske . . .	170	174 196	Spanske	9	13 904
Franske . . .	54	39 997	Svenske	3	646
Maltesiske . .	28	14 302	Belgiske	2	2 068
Hollandske . .	19	18 704	Amerikanske . . .	1	3 000
Norske . . .	15	19 652	Argentinske . . .	1	2 206

Handelen. Værdien af Maltas import opgik i aaret 1901 til 1 291 309 £ mod 1 026 829 £ i aaret 1900; værdien af exporten beløb sig i aaret 1901 til 81 153 £ mod 48 802 £ i aaret 1900.

Importen af stenkul androg i aaret 1902 til 507 435 tons, hvoraf størstedelen kom fra Cardiff.

Fragterne for kul fra England til Malta varierede i aaret 1902 mellem 3 sh. 6 d og 5 sh. pr. ton.

Vine, spirituosa og øl. Indførselen var i aaret 1901 i maltesiske ankere à $9^1/_2$ gallons:

Vin	303 866	ankere	mod	297 253	ankere i aaret 1900
Spirituosa . . .	13 620	—	„	10 667	— - „ „
Øl	143 767	—	„	131 839	— - „ „

Klipfisk. Der indførtes i aaret 1902 fra Newfoundland i tønder ca. 1 000 quintaler à 80 kg., og prisen varierede mellem frs. 36.00 og frs. 43.00 pr. quintal, alt efter kvaliteten.

Smør. Der indførtes i aaret 1902 til Malta:

Fra	England	. . . . .	ca.	300	kasser	paa	8	æsker	à	56 ℔	hver
„	—	. . . . .	„	400	—	„	16	—	à	14	„ „
„	—	. . . . .	„	500	—	„	20	—	à	17	„ „
„	Italien	. . . . .	„	6 000	—	„	50	—	à	1	„ „
„	—	. . . . .	„	3 000	—	„	100	—	à	1	„ „

Det engelske smør solgtes til £ 10 à 12 pr. maltesisk quintal à 80 kg. og det italienske til 10 à 12 d pr. æske à 1 ℔.

Trælast. Indførselen af trælast til snedkerarbeide og bygningsøiemed udgjorde i aaret 1902 336 000 stkr. bjelker, planker, spærrer og bord af forskjellige sorter harpiksholdigt træ; desuden indførtes 2 650 bundter tøndebaand, 6000 bundter kassebord, 2 500 stkr. aarer og 1 142 000 stkr. tøndestav. Trælasten kom fra Triest, Fiume og Venedig. Bjelker af gran og furu importeredes i dimensionerne $13' \times 2^3/_8''$ □ à $3^3/_8''$ □ og $2^6/_8'' \times 1^5/_8''$ samt $3^3/_8 \times 1^6/_8''$. Gran- og furubord $13' \times 8''$ à $15'' \times {}^5/_8''$ à $2^2/_8''$ betaltes med frs. 40 à frs. 700 pr. 100 stkr., alt efter dimensionerne. For tøndestav betaltes frcs. 5 à $6^1/_2$ pr. 100 stkr.

Budapest.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul A. Altschul, dateret 30te marts 1903.

Ungarns handelsomsætning med de forenede kongeriger bevægede sig fremdeles inden de sedvanlige beskedne grænser.

Ifølge foreliggende interimistiske opgaver indskrænkede importen fra Sverige sig til ringe mængder sædebyg og jern. Andre importvarer fra Norge og Sverige vil som sedvanlig først blive omhandlet i de endelige statistiske opgaver.

De foreløbige opgaver for exporten udviser følgende tal:

Til Norge:		
	Mel	8 352 q.
Til Sverige:		
	Bønner	200 q.
	Tørrede plommer . .	1 864 q.
	Mineralvand	100 q.

Om vareomsætningen i aaret 1901 foreligger nu følgende data:

Norge.

Samlet import fra Norge 9 594 q. til en værdi af ung. kr. 405 827, hvoraf:

Fisketran .	4 827 q.	kr. 231 696	Stokfisk . .	581 q.	kr. 61 005
Sild . . .	3 909 q.	„ 85 998	Anden fisk .	152 q.	„ 18 240

Den samlede export beløb sig til 5 898 q. til en værdi af ung. kr. 384 556, hvoraf:

Mel . . .	5 645 q.	kr. 136 609	Torpedoer .	113 q.	kr. 226 000
Rødkløver .	50 q.	„ 5 500	Glødelamper	7 q.	„ 3 990
Tougverk .	64 q.	„ 10 990			

Sverige.

Samlet import fra Sverige: 1 574 q. til en værdi af ung. kr. 74 697, hvoraf:

Fisketran etc.	1 047 q.	kr. 50 256	Lædervarer .	1 q.	kr. 2 300
Sild . . .	206 q.	„ 4 532	Maskiner . .	108 q.	„ 10 860
Trætjære . .	159 q.	„ 1 749			

Den samlede export til Sverige beløb sig til 5 107 q. til en værdi af kr. 717 401, hvoraf:

Bønner . .	200 q.	kr. 3 600	Tougverk . .	31 q.	kr. 3 100
Mel . . .	1 070 q.	„ 25 894	Skrivpapir . .	214 q.	„ 12 840
Tørrede plommer . .	1 746 q.	„ 56 745	Kabler . . .	25 q.	„ 3 500
Mineralvand .	100 q.	„ 2 400	Torpedoer . .	265 q.	„ 530 000
Træ til stokke	188 q.	„ 9 400	Glødelamper .	27 q.	„ 15 390
Færdige do.	14 q.	„ 3 290	Stivelse . .	1176 q.	„ 47 040

Ungarns handelsomsætning har efter de foreliggende provisoriske data. artet sig noget gunstigere end i aaret 1901. Importen opgik til kr. 1 160 997 307, medens exporten beløb sig til kr. 1 307 221 165. Vor vareomsætnings aktivsaldo stiller sig altsaa i 146 millioner kroner, medens vi i aaret 1901 kun havde et exportoverskud af 118 millioner at opvise.

I aaret 1902 beløb importen sig til 2 887 055 stkr. og 34 836 075 metercentner til en værdi af kr. 1 160 997 307. Export 10 089 939 stkr. og 64 040 870 metercentner til en værdi af kr. 1 307 221 165.

Af de større indførselsposter kan nævnes:

	Millioner kr.		Millioner kr.
Textilvarer	390	Kortevarer, instrumenter	45.3
Klæder, lintøi etc. . .	64	Maskiner	38
Læder og lædervarer .	63	Slagte- og trækdyr .	30
Jern og jernvarer . .	55	Drikkevarer	30.8
Trælast og kul . .	46	Korn	26

Der udførtes:

	Millioner kr.		Millioner kr.
Korn og mel	456	Dyriske produkter . .	65.7
Slagte- og trækdyr . .	224.8	Drikkevarer	38.9
Ved og kul	70.5	Planter og frugt . . .	36

	Millioner kr.		Millioner kr.
Fedtstoffe	33	Læder og lædervarer . .	20.7
Sukker	32.6	Maskiner	16.01
Uld og uldvarer . . .	72.7	Affaldsprodukter . . .	19.3
Jern og jernvarer . . .	29.4		

Hamilton, Bermuda.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul J. A. Conyers, dateret 10de januar 1903.

Den norske skibsfart. Til Hamilton ankom i aaret 1902 med ladning 10 norske dampskibe dr. 7 396 tons og 4 seilskibe dr. 2 123 tons, tilsammen 14 skibe dr. 9 519 tons; i ballast ankom et norsk dampskib dr. 704 tons. Der afgik med ladning 10 norske skibe dr. 7 468 tons og i ballast 5 skibe dr. 2 755 tons.

Bruttofragter for ankomne norske skibe kr. 126 393.60, for afgaaede kr. 104 238.40.

For at reparere sjøskade anløb tre norske seilskibe dr. 1 769 tons.

Et svensk skib dr. 1 030 tons anløb distriktet.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 649.13. Expeditionsafgifter i norske sager kr. 514.70, i svenske sager kr. 9.21.

Der foregik ingen direkte vareomsætning mellem Bermuda og de forenede riger, naar undtages en ladning granitsten, der blev importeret fra Sverige for anvendelse ved de paagaaende arbeider med udbedringen af dokkerne i Hamiltons havn.

Paa grund af den nære afstand og de lave fragter til de Forenede Stater foregaar Bermudas hovedsagelige import og export fra og til det førstnævnte land.

Bangkok.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul Chr. Brockmann, dateret 8de januar 1903.

Den norske skibsfart. Til Bangkok ankom i aaret 1902 med ladning 144 norske skibe dr. 102 665 tons og i ballast 60 skibe dr. 46 402 tons, tilsammen 204 skibe dr. 149 067 tons (hvoraf kun 1 seilskib dr. 541 tons). Samtlige skibe afgik med ladning.

Af svenske skibe ankom til distriktet 2 dr. 1 712 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 4 286.15, af svenske skibe kr. 108.70.

Den norske skibsfart udviser atter en stor stigning foraarsaget af udsigterne til en stor rishøst, men da der til sine tider ikke var tilstrækkelig last til de befragtede extrabaade, er fragterne nu gaaet betydelig ned, og skibe paa 750 reg.-tons, som de foregaaende aar opnaaede en maanedsfragt af 7 500 £, maa nu nøie sig med 2 000 £ mindre.

Risexporten overgik det foregaaende aars i størrelse; de statistiske opgaver er imidlertid endnu ikke tilgjængelige.

Efterat guldmyntfod nu er blevet indført, er der haab om, at importforretningerne lidt efter lidt vil tiltage.

Pudafgift af bunkerkul i Rusland.

Skrivelse fra konsulatet i Riga, dateret 22de april 1903.

Herved tillader man sig at meddele følgende i „Rigaer Børsenblatt" for idag indtagne, den 3die f. m. — g. st. — daterede cirkulære fra tolddepartementet til toldkamrene i russiske havnebyer:

„I anledning af en fra et toldkammer fremkommen forespørgsel om, hvor stort kvantum kul kan medføres af et fartøi for eget brug uden erlæggelse af den foreskrevne pudafgift, tilkjendegives, at ifølge betænkning fra handelssjøfarts-afdelingen i overforvaltningen for havne og handelssjøfart, blot den stenkul, som er lempet i kulboxerne, er fri for omhandlede afgift, hvorimod den stenkul, som er lastet i for varer bestemte rum, har at erlægge den bestemte afgift".

Ovenstaaende cirkulære turde være at iagttage for fartøier, som i engelsk havn indtager kullast til Østersjøhavne, da det ikke sjelden skal forekomme, at fartøier, udgaaende med saadan ladning, for eget brug — foruden hvad der kan indtages i kulboxerne — i skibsrummene under lasten forvarer egne kul, der siden, naar ladningen er losset, indlempes i kulboxerne, hvilket har sin grund deri, at i almindelighed nævnte boxer ikke er store nok til at rumme det nødvendige kulforraad for reise frem og tilbage, og kulprisen ikke altid tillader at fylde forraadet paa losningspladsene.

Som ovenanførte cirkulære tilkjendegiver, turde der nu for den under lasten henliggende, for fartøiets eget brug bestemte stenkul, ikke mere kunne undgaaes at erlægge den foreskrevne pudafgift.

Mexico.

Tillæg til aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul Josef Breier.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til konsulatdistriktet ankom i aaret 1902 fra fremmede lande med ladning: 218 norske skibe dr. 212 385 tons (hvoraf 213 dampskibe dr. 210 705 tons og 5 seilskibe dr.

1 680 tons) og i ballast: 119 norske skibe dr. 89 422 tons (hvoraf 92 dampskibe dr. 80 823 tons og 27 seilskibe dr. 8 599 tons); desuden ankom i ballast fra Norge 1 seilskib dr. 425 tons.

Der afgik til fremmede lande med ladning: 222 norske skibe dr. 179 654 tons (hvoraf 193 dampskibe dr. 170 320 tons og 29 seilskibe dr. 9 334 tons) og i ballast 117 norske skibe dr. 124 671 tons (hvoraf 112 dampskibe dr. 122 991 tons og 5 seilskibe dr. 1 680 tons).

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 3 dr. 1 867 tons.

Konsulatafgifter ved vicekonsulsstationerne: af norske skibe kr. 13 069.73 (hvoraf tilfaldt konsulen kr. 6 534.86), af svenske skibe kr. 118.56 (hvoraf tilfaldt konsulen kr. 59.28). Ialt tilfaldt konsulen kr. 6 594.14.

Rom.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul Hermann Bohn, dateret 5te mai 1903.

Den stadige bedring i de økonomiske og finansielle forhold i Italien i det hele taget gjør sig ogsaa paa en glædelig maade merkbar i dette konsulatdistrikts handel og dets som bekjendt lidet udviklede industri. Rom er paa grund af sit eget indbyggerantal og det stadig voksende besøg af fremmede en vigtig konsumtionsplads, men da stedet mangler de nødvendige betingelser for en udviklet handelsvirksomhed, er der nu som før ingen udsigt til nogen direkte handelsomsætning af nogen betydning mellem de forenede riger og denne by. Det, som her konsumeres af norske og svenske varer, som fisk, konserver, trælast etc., indføres som tidligere over Genua, Livorno, Civitavechia og Neapel og unddrager sig derfor den herværende statistiske kontrol. Det herværende konsulats bistand søges næsten udelukkende af privatfolk som kunstnere, videnskabsmænd og turister.

Indhold: **Astrakan** s. 185. — **Bangkok** s. 190. — **Breslau** s. 176. — **Budapest** s. 188. — **Export af fosfat fra Sfax i aaret 1902** s. 176. — **Fiji-øerne** s. 175. — **Guatemala** s. 175. — **Hamilton, Bermuda** s. 190. — **Leith** s. 145. — **Malta** s. 187. — **Mexico** s. 191. — **Montevideo** s. 177. — **Pudafgift af bunkerkul i Rusland** s. 191. — **Pudafgifter i Rusland** s. 176. — **Rom** s. 192. — **St. Thomas** s. 172. — **Stuttgart** s. 174. — **Wien** s. 182.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 5. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. 1903.

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Melbourne.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul H. Gundersen, dateret 5te marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	3	2 957	3	2 957	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	2	2 254	9	9 655	11	11 909	-	-	10	11 049	10	11 049
Sum	2	2 254	12	12 612	14	14 866	-	-	10	11 049	10	11 049
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 269	1	1 269
Seilskibe	1	842	13	10 864	14	11 706	-	-	78	65 928	78	65 928
Sum	1	842	13	10 864	14	11 706	-	-	79	67 197	79	67 197
Totalsum af ladede fartøier	3	3 096	25	23 476	28	26 572	-	-	89	78 246	89	78 246
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2 957	3	2 957
Seilskibe	-	-	4	3 343	4	3 343	-	-	4	3 908	4	3 908
Sum	-	-	4	3 343	4	3 343	-	-	7	6 865	7	6 865
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	1 269	1	1 269	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	55	47 829	55	47 829	-	-	4	4 299	4	4 299
Sum	-	-	56	49 098	56	49 098	-	-	4	4 299	4	4 299
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	60	52 441	60	52 441	-	-	11	11 164	11	11 164

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 568 462.oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 2 354 535.oo.

For ordre, reparation eller lignende anløb 4 norske fartøier dr. 2 731 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 11 fartøier dr. 9 260 tons, til hovedstationen 2 dr. 2 039 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 948.oo; ved vicekonsulsstationerne kr. 2 290.oo; heraf tilfaldt konsulen kr. 1 145.oo. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 128.oo; ved vicekonsulsstationerne kr. 492.oo; heraf tilfaldt konsulen kr. 246.oo; ialt tilfaldt konsulen kr. 2 467.oo.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 127.oo, i svenske sager kr. 34.oo, i andre sager kr. 13.oo, ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 88.oo, i svenske sager kr. 36.oo, i andre sager kr. 14.oo.

A l m i n d e l i g o v e r s i g t. Det forløbne aar maa for Australien i det hele betragtes som et skuffelsernes aar, men for de to mindste stater, Tasmania og Western Australia, har det medført storartet økonomisk fremgang, idet disse fik en udmerket høst, medens der var misvækst i de andre.

De store økonomiske fordele, som man ventede, at staternes sammenslutning til en „Commonwealth" næsten straks vilde medføre, er endnu kun til en liden del realiserede, og det har ikke kunnet undgaaes, at sammenslutningen af de seks staters høist forskjellige toldtariffer har bragt adskillige forstyrrelser og tab. Herunder har de smaa stater lidt forholdsvis mest, de større meget mindre; og det skulde synes, som om Victoria, der pludselig fik hele Australia til frit marked for sin kunstig opdrevne industri, maatte have havt storartet fordel af toldforeningen. Denne fordel veier dog saare lidet mod det enorme tab, som agerbrug og fædrift led inden Victoria paa grund af langvarig regnmangel.

Det forenede Australias første parliament sad med ganske korte afbrydelser fra den 9de mai 1901 til 10de oktober 1902 og blev altsaa af betydelig længere varighed end beregnet. Forslag til ny toldtarif blev fremlagt allerede den 8de oktober 1901, men først vedtaget den 16de september 1902, med betydelige forandringer og efter mange og heftige debatter. I sin nuværende skikkelse er toldtariffen et resultat af kompromis mellem de stridende partier, men synes ikke at tilfredsstille nogen; den indeholder adskillige anomalier og vil visselig snart atter undergaa gjennemgribende forandringer; for indeværende finansaar beregnes den at ville indbringe £ 8 830 000.

Staten Victorias gjæld udgjorde den 30te juni 1902: £ 64 779 357; men da heraf ca. £ 38 500 000 har været anvendt til jernbanebygning og en stor del af resten til andre produktive øiemed, bæres forrentningen af denne svære statsgjæld forholdsvis let. Alligevel har der vist sig tydelige tegn til, at det engelske marked ikke vil være villigt til at give yderligere laan paa samme billige vilkaar som hidindtil, hverken til Victoria eller til de øvrige australske stater, hvilket forhold dog antagelig kun for en mindre del beror paa aftagende tillid til disse staters økonomiske stilling. Gjennemsnitsnoteringerne for Victorias $3^1/_2$ pct. statsobligationer var i de tre sidste aar omkring $102^3/_4$ pct., 104 pct. og 100 pct., hvilket markerer en ganske betydelig nedgang i aaret 1902, og i de to første maaneder af indeværende aar er de yderligere sunkne 1 pct., og Tasmanias og Western Australias samtidig hele 2 pct.

Klagerne over ødselhed i forvaltningen af statens midler er fremdeles lige høilydte, men der gjøres lidet for at afhjælpe disse klager, og udgifterne ved-

bliver at stige; i finansaaret, som endte juni 1902, var i Victoria statens udgifter £ 401 109 større end indtægterne, og det uagtet nævnte aar burde vist en god balance, eftersom indtægterne saavel af told og akcise som af statens jernbaner var usedvanlig høie. For indeværende finansaar vil underskuddet utvilsomt blive endnu meget større, hvis ikke udgifterne betydelig reduceres.

Udgifterne til „The State Parliament of Victoria" er fremdeles overdrevent høie, medlemmernes antal urimelig stort og deres betaling altfor rundelig; paa dette gebet synes det, at besparelser først og fremst burde begynde, og har der dannet sig en ganske mægtig politisk forening, „The Kyabram League", med dette for øie. Efterat The Commonwealth Parliament har overtaget flere af The State Parliaments funktioner, skulde man tro, at udgifterne til det sidstnævnte, der i de senere aar har udgjort ca. £ 140 000, maatte kunne indskrænkes til det halve, men synes der liden udsigt til at faa nogen saa betydelig reduktion gjennemført. „The Legislative Assembly of Victoria" har 95 medlemmer for en befolkning af ca. $1^1/_4$ million mennesker, og disse er aflønnede med £ 300 pr. aar, hvilket svarer til ca. £ 4. 0. 0 for hver dag, parliamentet er samlet, hvorhos de har andre betydelige rettigheder af stor pengeværdi.

I alle regjeringsdepartementer har der gjennem de senere aar fundet sted en stadig forøgelse af udgifterne, hvilken paa ingen maade svarer til samtidig forøgelse i folketal eller velstand; exempelvis kan nævnes, at udgifterne til folkeskolerne er stegne fra £ 609 419 i aaret 1896—1897 til £ 800 000 i aaret 1901—1902 og udgifterne for forsømte og forladte børn fra £ 42 346 i aaret 1895 til £ 65 668 i aaret 1901. Statens trykkeri har i den senere tid kostet mellem £ 60 000 og £ 70 000 pr. aar.

Der har været talt og skrevet meget om at faa landet opdyrket, og man har forsøgt at naa dette øiemed ved forskjellige kunstige midler; men da man har vedblevet at lade jordbrugerne lide under tunge skatter, kostbar jernbanefragt for produkterne og høi told paa alle fornødenheder, endog paa landbrugsredskaber, er det ikke til at undres over, at landbefolkningen graviterer ind til byerne; og forholdet er ikke meget anderledes i de andre australske stater, ihvorvel troligvis noget bedre end i Victoria. En hel verdensdel med herligt klima, god jord og rige mineralske ressourcer ligger her praktisk talt folketom, og dog udvandrer der i de senere aar omtrent lige mange folk fra de australske stater, som der indvandrer til dem.

Handelsomsætningen var i det forløbne aar ganske jævn, falliternes antal ikke stort og totalbeløbet af passiva i fallitboerne mindre end vanligt. Aktiemarkedet var gjennemgaaende roligt med lidet fluktuerende priser og middelmaadig omsætning.

P e n g e m a r k e d e t, som i de nærmest foregaaende aar havde været rigelig forsynet, blev i det forløbne ganske stringent. Diskontoen paa fire maaneders gode kjøbmandsveksler steg dog ikke til mere end 6 à 7 pct. og „overdrafts" til 6 à 8 pct.; for deposita paa 12 maaneder betalte bankerne 3 pct. I maanederne februar og juli 1902 samt i januar 1903 optog Victoria indenlandske laan, hver gang for £ 100 000, betalbare om 5 aar og bærende $3^1/_2$ pct. rente. Disse laan, som formidledes ved „The Government Savings Bank," bragte fra publikum følgende gjennemsnitspriser pr. £ 100: resp. £ 99. 12. 4, £ 99. 10. $9^1/_2$ og £ 99. 2. $4^1/_2$, hvilke priser antages at være en temmelig nøiagtig afspeiling af den grad, i hvilken penge i det hele taget er blevet dyrere.

For veksler paa London beregnede bankerne i Melbourne følgende kurser:

Ved kjøb:

							a vista.	60 dage sigt.
Fra	1ste	januar	til	22de	april	. . . . .	99 5/8 pct.	99 1/8 pct.
„	22de	april	„	21de	oktober	. . . . .	99 3/4 „	99 5/8 „
„	21de	oktober	„	31te	december	. . . .	99 3/4 „	99 1/4 „

Ved salg:

							a vista.	60 dage sigt.
Fra	1ste	januar	til	22de	april	. . . . .	100 7/8 pct.	100 3/8 pct.
„	22de	april	„	21de	oktober	. . . . .	101 1/8 „	100 5/8 „
„	21de	oktober	„	31te	december	. . . .	101 „	100 1/2 „

Den i forrige aarsberetning nævnte lov om alderdomsforsørgelse (old age pension) synes fremdeles ikke at virke heldig og ialfald ikke at gjøre noget godt i forhold til, hvad den koster staten. Ved lovens ikrafttræden indsneg der sig flere misbrug, og mange personer, som ikke burde havt pension, kom til at nyde saadan; herpaa er der nu tildels rettet, og da tillige pensionernes maximum er nedsat fra 10 sh. til 8 sh. pr. uge, er følgen blevet, at medens der i lovens første virkeaar udbetaltes ca. £ 320 000 til 16 000 personer, var antallet af pensionister pr. 30te september 1902 reduceret til 13 998 med et samlet pensionsbeløb af £ 244 658. Af pensionisterne var 7 452 mænd (ɔ: 201.3 $^0/_{00}$ af alle mænd over 65 aar inden Victoria) og 6 546 kvinder (ɔ: 223.1 $^0/_{00}$ af alle kvinder over 65 aar). 5 348 erholdt maximumsbeløbet 8 sh. pr. uge, medens de øvrige fik mindre pensioner lige ned til 1 sh. pr. uge. Fra maximumsbeløbet trækkes altid den indtægt, pensionisten har fra andre kilder, dog med undtagelse af de første 2 sh. pr. uge, af hvad han tjener ved eget arbeide; dernæst fratrækkes 6 d for hvert £ 10 kapitalværdi af, hvad eiendom han besidder, dog saaledes, at indbo op til en værdi af £ 25 undtages.

Den i forrige rapport omtalte indvandringslov er bleven tillempet paa en maade, der har vakt manges forbauselse og mishag. Uagtet lovens ord omfatter indvandrere af alle folkeslag, var det en almindelig tro, at dens hensigt kun var at holde de farvede racer ude fra Australien, og saaledes blev den længe praktiseret. I den senere tid har det imidlertid enkelte gange hændt, at skibsførere er bleven mulkterede, naar sjøfolk af europæisk nationalitet, men om hvem det antoges, at de ikke kunde læse eller skrive, er rømte i Australien, og senest hændte det, at 6 engelske hattemagere, som var kommet til Sydney under arbeidskontrakt med et derværende firma, sendtes tilbage til Melbourne og udsattes for mange ubehageligheder, før de endelig erholdt tilladelse til at komme ind i landet.

Post og kommunikationer. Telegramportoen er i aarets løb saaledes nedsat, at der nu betales 3 sh. pr. ord til Europa.

Mod slutningen af aaret fuldførtes nedlægningen af den helt britiske telegrafkabel fra Queensland over Norfolk Island, Fiji og Fanning Island til Kanada.

Jernbanebygningen har inden Victoria og Tasmania været indskrænket til noget ganske ubetydeligt, men Western Australia har faaet et par bibaner lagt til sit system og eier nu over 1 500 miles jernbaner. Af større betydning er, at det i forrige rapport nævnte projekt om en jernbaneforbindelse mellem Western Australia og South Australia er rykket et betydeligt skridt frem mod sin virkeliggjørelse, idet man har fundet, at man i det hidtil aldeles ubeboede strøg østenfor Eucla kan erholde vand ved artesiske boringer, uden at gaa ned til altfor store dybder. Det vil altsaa ikke være nødvendigt at lede vand langs banen i rør fra Coolgardies vandverk, noget som kun vilde givet en yderst sparsom og meget kostbar forsyning. I Western Australia er vakt en formelig begeistring for denne banes snarlige bygning, og de fordele, som den vil yde, er saa iøinefaldende, at man vistnok ikke længe vil skræmmes af omkostningerne.

Den store vestaustralske vandledning, hvorved vand føres fra kystegnene lige til minebyen Coolgardie, en strækning af ca. 350 miles, er i disse dage fuldført. Anlægget har kostet £ 6 000 000, men det giver rigelig forsyning med vand à 6 sh. pr. 1 000 gallons i distrikter, hvor denne livsfornødenhed indtil for ganske nylig ofte betaltes med 2 sh 6 d pr. gallon, og snart vil prisen sandsynligvis blive endnu meget billigere.

Agerbrug og fædrift. Udbyttet af hvedehøsten i Victoria i aaret 1901—1902, hvilken fra først af var beregnet at ville give et overskud af ca. 200 000 tons for export, viste sig snart meget mindre, saaledes at en mængde af den paa forhaand optagne tonnage blev overflødig og maatte placeres paa anden maade. Udsigterne for det kommende aar var først meget lovende, idet maadeligt regn i vaarmaanederne gav haab om, at den række tørre aar, som har hjemsøgt den største del af Australien, endelig skulde være afsluttet. Dette haab blev imidlertid aldeles skuffet; thi en regnløs sommer og høst ødelagde saavel ager som eng i den største del af staten. Kun i det sydøstlige hjørne, det saakaldte Gippsland, paa sydsiden af bjergkjeden „The Dividing Range" havde man regn nok og fik en rigelig høst, hvilken, da produkternes pris tildels var dobbelt saa stor som vanligt, har bragt velstand mellem jordbrugerne i denne landsdel. Uheldigvis er dog Gippsland paa grund af sin uveisomme karakter endnu kun lidet opdyrket, medens agerbrug og kvægavl især drives paa sletterne i den nordlige og vestlige del af landet, hvor der absolut intet var at høste, og hvor faar og hornkvæg omkom i hundredetusindvis tiltrods for de store anstrengelser, som gjordes for at redde dem ved tilførsel af foderstoffe fra mere begunstigede egne og ved daglige vandtransporter pr. jernbane. I december og januar faldt rigeligt og jævnt fordelt regn, hvilket kom just tidsnok for at redde den største del af kvæget, men aldeles for sent for markens afgrøde.

Hvedehøsten i aaret 1902—1903 tør have givet ca. 5 000 000 bushels, hvilket er absolut utilstrækkeligt for landets behov, saaledes at betydelig import har maattet finde sted og fremdeles paagaar, især fra Kalifornien, men ogsaa fra Indien og Argentina. Hvedepriserne, som allerede ved aarets begyndelse var høie, nemlig over 3 sh. pr. bushel, steg herunder efterhaanden til 6 sh. à 6 sh. 6 d, og brød er for tiden betydelig dyrere i Melbourne end i London, nemlig $7^1/_2$ d pr. 4 lbs. Aldrig tilforn har høstens udbytte været saa ujævnt fordelt over landet; medens Gippsland og visse distrikter i det sydvestlige havde et kronaar med større afkastning end nogensinde tilforn, nemlig op til 40 og 50 bushels pr. acre, fik man i flere af de større hvede-

producerende distrikter mindre end 1 bushel pr. acre, og i „The Mallee", det nordvestlige distrikt, som omfatter vel tredieparten af landets med hvede besaaede areal, fik man absolut ingen høst, ja det siges, at den udsaaede hvede i dette distrikt laa i jorden uden at spire lige til senhøstes, da regnet kom, medens landskabet hele sommeren igjennem var aldeles ligt en ørken uden et eneste grønt straa eller blad. I Rodney, et af de centrale distrikter, havde man et exempel paa den store betydning, som kunstig vanding har for det australske jordbrug; af 100 000 acres hvedeland blev 20 000 acres vandet baade vaar og høst, andre 20 000 acres kun om høsten og 60 000 acres slet ikke, med den følge, at afgrøden blev respektive 20 bushels, 10 bushels og 4 bushels pr. acre.

Udbyttet af havre og byg var ikke paa langt nær saa slet, men dog misligt og faldt omtrent lige ujævnt; der avledes ca. 5 280 000 bushels af førstnævnte kornsort og ca. 520 000 af den sidstnævnte.

Poteteshøsten slog nogenlunde godt til og gav over 125 000 tons. For frugt- og vinavl var aaret ogsaa gunstigt. Exporten af vin er nu steget til ca. 350 000 gallons pr. aar mod ca. 150 000 for 10 aar siden.

For fædriften var aaret om muligt endnu uheldigere end for agerbruget. Antallet af dyr, som er omkommet paa grund af vandmangel, lader sig endnu ikke beregne, ligesaalidt som de enorme udgifter, eierne har havt for at redde mængder af de overlevende dyr. I hele november maaned løb der uafladelig jernbanetræn lastede med kvæg fra de af tørken værst hjemsøgte dele af landet til de mere begunstigede egne, hvor græsgange var at finde, og betydelige formuer blev vundne og tabte ved spekulation i disse udhungrede dyr, som det ofte ikke lykkedes at faa levende frem.

Uldexporten fra Victoria, hvilken omfatter saavel landets egen produktion, som hvad der kommer fra den nærmest liggende del af New South Wales, androg i aaret 1902—1903 kun til 289 755 baller, mod 351 136 baller i det foregaaende aar, og er følgelig aftaget med 61 381 baller. Med undtagelse af New Zealand og Western Australia, i hvilken sidste stat faareavlen endnu kun spiller en forholdsvis liden rolle, havde alle australske stater en betydelig formindsket uldexport, angivelig kun 1 106 710 baller, mod 1 354 877 baller i det foregaaende aar; denne aftagen beroede hovedsagelig paa faarehjordernes mindskede antal og betyder et enormt tab for disse lande.

For meieribedriften var aaret endnu slettere end det foregaaende, og smørexporten aftog igjen med flere millioner lbs.

Af frosset faarekjød, preserveret kjød, talg, huder og læder exporteredes noget mere end det vanlige kvantum, men de i Europa opnaaede priser skal ikke have været tilfredsstillende. Af kaniner exporteredes 6 780 000 i frossen tilstand, mod 4 314 000 i det foregaaende aar.

I Tasmania gav saavel agerbrug som fædrift, ligesom i det foregaaende aar, noget over et middelsaars udbytte, og priserne for alle produkter var overordentlig høie. For hø og halm, hvoraf betydelige mængder exporteredes, opnaaedes høiere priser end nogensinde tilforn. Af poteter, hvoraf som vanligt adskilligt blev exporteret, avledes ca. 115 000 tons; afkastningen var gjennemsnitlig 6 tons pr. acre. Frugtavlen gav udmerket afkastning; alene af æbler gik 300 000 kasser til England og en masse til New South Wales, og ialt

skal der fra Tasmania være exporteret frugt for £ 418 000. Humlehøsten slog godt til.

Ogsaa Western Australia fik en god høst. Denne stat, som lige til det sidste par aar har importeret betydeligt af mel, fedevarer, frugt og grønsager, nærmer sig nu sterkt til at være uafhængig af saadan import. Landets faareflokke øgedes i det forløbne aar fra ca. 2 000 000 til 2 500 000, og det synes sandsynligt, at de gjennem de nærmeste aar vil vedblive at øges i lignende forhold.

Bergværksdrift. Udvindingen af guld vedblev at gjøre store fremskridt i Western Australia, men aftog noget i Victoria og Tasmania. Bruttoudbyttet var:

	1900.	1901.	1902.
I Victoria	807 000 oz.	790 000 oz.	785 000 oz.
- Tasmania	80 000 oz.	75 000 oz.	66 500 oz.
- Western Australia . .	1 581 000 oz.	1 881 000 oz.	2 177 000 oz.

Aarets guldproduktion for hele Australien, inklusive New Zealand, opgives til 4 723 844 oz., eller 393 395 oz. mere end i aaret 1901.

Der har været tale om ved statspræmier og toldpaalæg at fremtvinge australsk jernproduktion; men uagtet der inden næsten alle de australske stater findes ganske rige leier af jernmalm, turde dette projekt endnu vise sig altfor kostbart at gjennemføre.

Tasmanias produktion af sølv og bly led under lave priser; uagtet der blev udbrudt ca. 13 000 tons mere erts end i det foregaaende aar, var værdien ca. £ 63 000 mindre. Ogsaa tin og kobber faldt i pris, hvilket alt bevirkede, at totalbeløbet af Tasmanias metalexport for aaret 1902 kun blev £ 1 532 000 mod £ 1 770 000 i aaret 1901.

Driften paa stenkul har gjort en del fremskridt saavel i Victoria som i Tasmania og Western Australia, men har i alle tre stater tildels været hindret ved streiker.

Trælast. Det forløbne aar karakteriseres ved mindsket forbrug af saagodtsom alle sorter trælast, men forhøiede priser, hvilke fremdeles holder sig og synes have tendents til yderligere stigning, uagtet beholdningerne er store.

Den samlede import til Victoria af alle slags trælast udgjorde i tiden fra 30te juni 1901 til samme datum i aaret 1902 ialt ca. 97 000 000 sup. feet mod 101 000 000 sup. feet i den foregaaende og 61 700 000 i den næstforegaaende aarsperiode, medens forbruget i de samme perioder er beregnet til respektive 72 414 000, 86 500 000 og 74 560 000 sup. feet. Da kjøbeevnen i det indre af landet, efter et for agerbrug og fædrift misligt aar, utvilsomt er svækket i betydelig grad, beror udsigten til heldig realisation af de store beholdninger, som nu haves, nærmest paa, at de forskjellige sorter trælast paa grund af forøgede priser paa produktionsstederne ikke længere kan importeres lige billig som i det foregaaende aar, hvorhos der ogsaa synes at være sandsynlighed for, at trælastfragterne, ialfald fra Amerika, ikke længe vil holde sig paa samme lave niveau som nu.

Fra Melbourne skibes stadig trælast til havne i andre australske stater, navnlig til Tasmania og Western Australia, dels i mindre partier med kystdampskibene og dels ladningsvis med smaa seilskibe.

Af høvlede bord og „weatherboards“ importeredes i sæsonen 30te juni 1901 til samme datum i aaret 1902 noget under 31 000 000 sup. feet, og forbruget i samme tid angives til 22 700 000, mod respektive 36 000 000 og 30 000 000 i den foregaaende aarsperiode, altsaa en ganske betydelig mindskning i saavel import som forbrug, men priserne holdt sig adskillig høiere og skal gjennemsnitlig have dreiet sig om:

		Furu.						Gran.					
„Floarings“	6″×1 1/8″				12	sh.	0 d	10	sh.	0 d	à 10	sh.	3 d
Do.	6″× 7/8″	8	sh.	9 d	à 9	sh.	0 d	8	sh.	0 d	à 8	sh.	3 d
Do.	6″× 3/4″	7	sh.	6 d	à 7	sh.	9 d	7	sh.	0 d	à 7	sh.	3 d
Do.	6″× 5/8″	6	sh.	6 d	à 6	sh.	9 d	6	sh.	3 d	à 6	sh.	6 d
Do.	6″× 1/2″	5	sh.	9 d	à 6	sh.	0 d	5	sh.	3 d	à 5	sh.	6 d
Do.	6″× 3/8″	4	sh.	6 d	à 4	sh.	9 d	4	sh.	3 d	à 4	sh.	9 d
„Weatherboards“, 4 out		6	sh.	0 d	à 6	sh.	3 d	5	sh.	6 d	à 5	sh.	9 d

Af furuplanker og battens importeredes i sidste sæson 5 226 000 sup. feet, mod 3 895 000 i det foregaaende. Forbruget opgives til under 2 000 000 sup. feet, og priserne har været 7 d for 3″×11″ og 6 d à 6 1/4 d for 3″×9″, engelsk maal. Af norske furuplanker er saavidt vides intet indført hertil, siden bark „Decima“ i september 1901 bragte saadan last. California Redwood bruges mere og mere istedetfor norske og svenske furuplanker.

Norske og svenske granplanker, hvoraf tidligere solgtes adskilligt hertil, er nu paa det nærmeste fortrængt af den billigere vare, amerikansk spruce, der gjennem hele aaret solgtes til priser mellem 3 1/4 d og 3 1/2 d pr. fod, 3″×9″. Importen af spruce var meget betydelig og androg til 11 670 000 sup. feet, mod ca. 7 500 000 i det foregaaende aar.

Af Oregon ankom 16 800 000 sup. feet, som svarer til mere end forbruget, og herved er den ved sæsonens begyndelse store beholdning bleven yderligere forøget. Da ogsaa fragterne har holdt sig lave, er priserne gaaet ned til mellem £ 5. 0. 0 og £ 6. 0. 0 pr. 1 000 sup. feet. Forbruget af de andre amerikanske træsorter har gjennem flere aar jævnt tiltaget. I sidste sæson var de importerede mængder og de noterede priser følgende:

	Import i sup. feet.	Pris pr. 1000 sup. feet.
White pine shelving . . .	1 387 000	£ 11. 0. 0 til £ 11. 15. 0
Clear pine	212 000	£ 18. 0. 0 til £ 19. 10. 0
Sugar pine / Yellow pine	4 569 000	£ 12. 15. 0 til £ 15. 5. 0
Californian redwood . . .	5 275 000	£ 8. 5. 0 til £ 9. 0. 0

Forbruget af kauri og kahikatea fra New Zealand er i tiltagende; der ankom af førstnævnte træsort 8 865 000 sup. feet og af sidstnævnte ca. 12 000 000, hvilket omtrent svarede til forbruget. For almindelig saget kauri betaltes 16 sh. til 18 sh. 6 d, og for kauri logs 17 sh. 6 d til 18 sh. 6 d pr. 100 sup. feet. Til fabrikation af smørkasser har man ifjor forsøgsvis anvendt Queensland pine, men fundet, at denne træsort hverken i prisbillighed eller kvalitet kan maale sig med kahikatea.

Af Queensland cedar importeredes samme kvantum, som i det foregaaende aar, nemlig ca. 430 000 sup. feet, og prisen holdt sig uforandret i £ 1. 15. 0 à £ 1. 17. 6 pr. 100 sup. feet.

Exporten af blue gum fra Tasmania tiltager i betydning, og dette er i end høiere grad tilfældet med exporten af jarrah- og karritømmer fra Western Australia, hvilken for aaret 1901 naaede en værdi af £ 572 000 og i aaret 1902 antages at have gaaet til mere end £ 600 000. Den overveiende del af exporten har hidindtil foregaaet med norske og svenske skibe, som vel ogsaa i de kommende aar vil finde rig anledning til sysselsættelse i denne trade, dersom den befindes lønnende. Uagtet de gjældende fragter synes at give rimeligt udbytte for hver enkelt reise, turde det dog ofte hænde, at slutresultatet af længere tids fart med den tunge australske trælast bliver alt andet end favorabelt, da fartøierne hurtig slides ud i denne fart.

Western Australia beregnes at have over 20 000 000 acres brugbar skov, hvoraf 8 000 000 bevokset med jarrah, 1 200 000 med karri og 7 000 000 med „wandoo", en art eucalyptus (E. redunca), der hidtil ikke har været gjenstand for export, men maaske snart vil blive det, hvorfor her nævnes, at den langtfra naar saadanne dimensioner som jarrah og karri, idet træet sjelden maaler mere end 100 fod i høide og 3 fod i diameter, men det kan forøvrigt finde samme anvendelse som disse træsorter; dets ved er haard, stærk og varig og er endnu tungere end jarrah og karri, nemlig over 70 lbs. pr. kubikfod, selv efter at det er tørret i lang tid.

Fisk. Ligesom i det foregaaende aar var markedet for importerede fiskevarer lidet tilfredsstillende, hvortil aarsagen vel nærmest maa søges i mindsket kjøbeevne i det indre af landet, men tildels ogsaa i en stadig bedre forsyning med fersk fisk. Importen til Victoria androg for aaret 1901, det sidste aar, for hvilket statistik foreligger, til følgende: Fersk fisk for £ 13 065; preserveret do. 3 347 593 lbs. til værdi £ 12 994.

Vanlig klipfisk af lange ankommer for det meste fra Skotland i kasser paa 112 lbs. Da det iaar importerede kvantum knapt nok dækkede forbruget og gjennemgaaende bestod af velsaltet og veltørret vare, opnaaedes meget gode priser, nemlig 5 d à $5^1/_4$ d pr. lb. Hvad der ankom af amerikansk „boneless cod", var ogsaa god vare og betaltes med $4^1/_2$ d til $4^3/_4$ d pr. lb. Norsk „boneless cod", hvilken pleiede at foretrækkes for de to forannævnte sorter, viser sig mindre og mindre paa dette marked og betragtes nu af kjøberne med mistillid, da adskillige hertil i de nærmest foregaaende aar importerede partier har vist sig lidet holdbare. Norsk „boneless cod" af virkelig prima kvalitet vilde iaar betinget ca. 6 d pr. lb., medens det lidet, som fandtes, var meget simpel vare og derfor saagodtsom usalgbar. Tidligere aars heldige salg har vist, at her er et godt marked for denne vare, og at det er meget vel muligt at faa den hid i udmerket stand. Pakning i blikdaaser eller i aldeles tætte kasser har vist sig mindre heldig end pakning i aabne og luftige kasser.

For saltet sild i halvtønder betaltes 22 sh. à 25 sh., og leilighedsvis for extra god vare optil 28 sh. pr. halvtønde; ca. 300 halvtønder angives at være ankomne fra Norge, medens importen fra Skotland gjætningsvis ansættes til det femdobbelte.

Importen af hermetisk nedlagt laks fra Amerika er fremdeles tiltagende; varen kommer i blikdaaser paa 1 lb. hver og solgtes i sidstforløbne aar til billige priser, nemlig 4 sh. 9 d til 7 sh. 9 d pr. dusin daaser, alt efter kvalitet og merke. Amerikansk saltet laks, der importeredes i halvtønder, betingede $4^1/_2$ à $4^3/_4$ d pr. lb.

Af fersk sild i blikdaaser importeredes en mængde fra Skotland og England og lidt fra Norge. Prisen var omkring 4 sh. 9 d à 5 sh. pr. dusin daaser.

Sardiner i olje, af ordinære kvaliteter, solgtes til 2 sh. 6 d à 3 sh. 3 d pr. dusin kvartpunds daaser, og 4 sh. 3 d til 6 sh. for halvpunds. Af norske røgede sardiner i olje sælges ikke lidet, men paa grund af skarp konkurrence gik priserne endnu lavere end ifjor, nemlig til 3 sh. 6 d à 3 sh. 9 d pr. dusin kvartpunds daaser, og 6 sh. til 7 sh. for halvpunds. Som vanligt solgtes derhos nogle smaapartier af andre norske fiskevarer, navnlig ansjos og røgede smaasild i olje, samt til skibsbrug endel stokfisk og fiskeboller.

Af tran sælges her væsentlig kun brunblank samt medicintran. Almindelig tran, uraffineret, er toldfri; der synes endnu ikke at raade enighed om, hvorvidt medicintran efter den nye tarif bør svare 6 d pr. gallon (som „raffineret torskelevertran") eller 15 pct. ad valorem (som „medicine"), og for et nylig hertil ankommet parti har der, under protest fra importøren, foreløbig maattet erlægges told efter den sidstnævnte sats.

Som i tidligere rapporter paavist, hemmes importen hertil af papir, træpap og tapeter ved mangelen paa regelmæssige direkte kommunikationer. Der kommer dog leilighedsvis adskilligt af disse varer fra de forenede riger, dels over Hamburg og London og dels med direkte seilskibe, der bringer trælast. Ogsaa cement og mursten, der tidligere har været forsøgt indført hertil fra vore lande, vilde vistnok kunne finde marked, om vi havde en direkte linje. Forbruget af dampslemmet kridt er betydelig aftaget, og en indenlandsk fabrik fylder markedet med en mindre god, men billig vare. For robaade, der tidligere var toldfrie, men nu svarer en told af 15 pct. af værdien, er her ikke længer noget fordelagtigt marked.

Af fyrstikker var importen meget betydelig, og halvdelen antages at have været af svensk tilvirkning. Konkurrencen fra Belgien er skarp, derimod synes de japanesiske fyrstikker at være næsten forsvundne fra markedet.

Af norsk og svensk kondenseret melk, akvavit, punsch, hesteskosøm, svenske separatorer, do. kogeapparater, aseptin m. v. solgtes omtrent de vanlige mængder, hvorhos betydelige ordres skal være tagne for telefonapparater af svensk tilvirkning.

Ericsons svenske tefefoner har vundet indpas, og skal kontraktprisen for samme være £ 2. 16. 0 pr. stk. for vægapparater og £ 2. 19. 0 for bordapparater. Der er ogsaa solgt hertil en del svenske maskinhøvler, symaskiner og brevholdere.

Fragtmarkedet var, hvad den oversjøiske fart betræffer, gjennemgaaende slet, medens kystfragterne, hvilke kun i ringe grad paavirkes af konjunkturerne paa verdensmarkedet, og derfor heller ikke gik op i de nærmest foregaaende aar, holdt sig omtrent uforandrede, og i visse fald endog viste en svag tendens til stigning.

Distriktet besøgtes af 4 norske dampskibe, men intet svensk.

Med trælast fra Norge eller Sverige ankom i aaret 1902 intet svensk fartøi til dette distrikt, og af norske kun 3 til Melbourne, 2 (af hvilke det ene havde losset en del af sin last i Geralton) til Freemantle, og 1 til Launceston og Hobart, men intet til Albany eller Geelong. Den væsentligste del af vor betydelige trælastexport til Australien foregik, ligesom i de nærmest foregaaende aar, med engelske og tyske skibe, men ogsaa andre fremmede nationer tog del deri. Fragterne var vistnok ikke høie, nemlig for vore fartøier fra 47 sh. 6 d til 70 sh. pr. std. til Melbourne, og de fremmede skibe skal have akcepteret endnu lavere fragter, men man finder dog anledning til at gjentage, hvad man ofte tidligere har udtalt, at disse vore egne trælastfragter, uagtet de nominelt er lavere end stykgodsfragter hertil fra London, Hamburg og New York, dog formentlig er meget at foretrække fremfor disse, hvilke er forenede med større udgifter og stor resiko for erstatningskrav.

Et norsk skib paa 1 545 reg.-tons ankom hertil i januar maaned med trælast fra Sundsvall à 70 sh. og afgik i begyndelsen af marts til Falmouth f. o. med hvedelast, udgjørende ca. £ 2 530, hvilket bør have givet et meget godt resultat. Samme fartøi er nu her tilbage med stykgods fra Hamburg.

Trælastfragterne fra Puget Sound aabnede med 57 sh. 6 d, men faldt gradvis, indtil der i marts—april kun blev tilbudt 50 sh., og vedblev at falde indtil aarets slutning, da kun 40 sh. à 42 sh. kunde opnaaes. For „redwood" fra Eureka betingedes vanligvis et par shillings mere, men forskjellen burde være større, maaske lige til 10 sh., særlig fordi „redwood" giver meget daarligere indtagende end „Oregon", men ogsaa fordi Eureka kun kan befares af grundtgaaende fartøier. I denne fart har vore skibe merkelig nok i senere aar taget mindre og mindre del, og i aaret 1902 ankom til dette distrikt kun et eneste norsk skib, hvilket bragte trælast fra Vancouver til Fremantle. Den herfra ofte paapegede anledning til i denne fart at finde fordelagtig sysselsættelse for træseilskibe med udløben 1ste klasse, turde nu være delvis tabt, idet efter forlydende to dampskibsselskaber hver vil indsætte to store baade i fast rute mellem Australien og Puget Sound, hvor et meget stort spinderi og væveri skal anlægges. Disse baade vil altsaa føre uld op og trælast tilbage; men der skal ogsaa findes afsætningsmulighed for mange andre varer begge veie, saasnart den regulære forbindelse er istandbragt.

For trælast fra Kanada noteredes mellem 57 sh. 6 d og 62 sh. 6 d, men intet norsk eller svensk skib bragte saadan last til distriktet.

I trælastfarten fra New Zealand til dette distrikt deltog kun to norske fartøier. Fragterne har angivelig dreiet sig om 2 sh. 6 d à 2 sh. 9 d fra Kaipara til Melbourne.

Stykgodslast bragtes til distriktet af 4 norske og 3 svenske fartøier; af disse ankom 3 fra London, 1 fra Liverpool, 1 fra Hamburg, 1 fra New York og 1 fra Bombay. Fragterne for denne slags last noteredes ca. 30 pct. lavere end i de nærmest foregaaende aar.

Hvedefragterne var paa grund af hvedemarkedets stilling jævnt faldende. Endel i slutningen af foregaaende aar befragtede skibe, som rak frem til sine „cancelling dates", afseilede med 31 sh. à 32 sh. 6 d, men adskillige andre, der kom for sent, maatte nøie sig med 25 sh. eller derunder. Da det snart viste sig, at høstens udbytte var meget mindre end paaregnet, begyndte fragterne at dale og sank lige til 15 sh. Endog dette var gjennem flere maaneder kun nominel notering, da de rutegaaende dampskibe konkurrerede om, hvad der kunde skibes, til fragter lige ned til 8 sh. 11 norske og 1 svensk fartøi erholdt last af hvede eller mel fra Melbourne og Geelong. Den nye høst tegnede først udmerket, men vedvarende regnmangel tilintetgjorde alle forhaabninger om mulighed for export, og mod aarets slutning saa man sig nødt til at importere. Der kontraheredes for Australien ca. 200 000 tons hvede fra Kalifornien og en mindre del fra Argentina. Til Melbourne sluttedes et dusintal større fartøier, mest franske, til meget lave fragter, nemlig først 15 sh. pr. ton, siden 12 sh. 6 d, og et eller to skal endog have akcepteret 10 sh.

Medens i tidligere aar en flerhed af vore fartøier har ført uld og talg herfra, erholdt iaar kun ét af dem saadan last; dette forhold kan imidlertid ikke ansees for noget uheld for vor flaade, da de nævnte fragter ikke alene noteredes ualmindelig lavt, men ogsaa foranledigede lange ophold, da befragterne havde ondt for at skaffe last, og paaløbne liggedagspenge tildels var vanskelige at erholde. Til Storbritannien gik 5 ladninger pr. seilskib til fragter à 22 sh. 6 d med meget lange liggedage, og til Boston kun to seilskibslaster. Som illustrerende exempel paa fragtmarkedets slette stilling kan anføres, at 4 her velkjendte klipperskibe, som aarvist har pleiet at laste uld og stykgods fra Melbourne til England, ligger ventende her og kan for nærværende aldeles ingen last erholde, samt at man, for at kunne fylde for stykgods anlagte skibe, har maattet ty til saadanne varer som sølverts importeret for øiemedet fra Port Pirie og kauritømmer importeret fra New Zealand.

Af guano forbruges en mængde inden dette distrikt, hvilket har givet adskillige af vore fartøier anledning til fragtfortjeneste; særlig kan nævnes, at eierne af guanaøen „Maldon Island", d'hrr. Grice, Sunner & Co., Flinders Lane, Melbourne, stadig har havt 2 eller 3 norske skibe i maanedsfragt, foruden at de har befragtet andre for enkelte reiser. Flere af de øer, fra hvilke guano føres, og tildels lossepladsene er lidet kjendte, saa fragterne vanskelig kan sluttes, uden af folk herude, der er tilstrækkelig nær til for at kunne indhente de fornødne oplysninger. Flere sorter australsk guano er ganske let i vægt.

Transporten af jarrah og karritømmer fra Western Australia til Sydafrika og til England spiller nu den vigtigste rolle for vore paa Australien farende skibe, hvilke i aaret 1901 førte 74 saadanne laster og i aaret 1902 et endnu noget større antal. Fragterne til Sydafrika siges at have dreiet sig mellem 30 sh. og 35 sh., alt efter laste- og losseplads, og til England ca. 40 sh. pr. load (50 engelske kubikfod). Der burde troligvis forlanges større forskjel i

fragt, end nu vanligen sker, mellem lastning i de gode havne (Fremantle, Rockingham og Albany) og de andre, som samtlige maa siges at være mindre gode.

Fra det sydlige Tasmania er der begyndt export saavel til Europa som til Sydafrika af „blue gum", der antagelig benyttes til samme øiemed som jarrah og kan erholdes i lige svære dimensioner og er lige tung som denne slags trælast (nemlig ca. 64 lbs. pr. kubikfod). Da havnene i det sydlige Tasmania er gode og billige, kan meget vel seiles derfra til Sydafrika for næsten samme fragt som fra udhavnene i Western Australia, uagtet seiladsen er ca. 1 600 miles længere.

Havneforhold. Foruden de i forrige aarsberetninger omhandlede afgifter i Melbourne har skibene fra begyndelsen af indeværende aar endvidere at svare en betydelig kaiafgift, nemlig $^1/_2$ d pr. netto registerton af fartøiets drægtighed for hver af de første 6 dage, og siden $^1/_4$ d pr. ton for hver dag, et skib ligger ved kai under lastning eller losning, søndage og helligdage dog ikke medregnede. Samme afgift skal svares, naar skib henligger ved kai for at reparere, dog saaledes, at havnemesteren i saadant fald inden visse reglementerede grænser kan indrømme fritagelse for afgiften. Denne sidste bestemmelse er dog af mindre betydning, da fartøier her i havnen sjelden ligger ved havnevæsenets kaier, naar de reparerer.

Samtlige eiere af slæbebaade i Melbourne er nu kommet overens om at holde følgende høie takster: Fra sjøen gjennem South Channel (den almindelige seilled for større skibe) eller fra Geelong, til Hobsons Bay, for de første 400 tons af et skibs drægtighed £ 17. 10. 0, med tillæg af 6 d for hver ton over 400. Dersom slæbningen foregaar gjennem den kortere seilled, West Channel, beregnes £ 2. 10. 0 mindre pr. skib. For udgaaende gjælder de samme takster, dog med 20 pct. reduktion for skibe, som gaar ud i ballast. Fra Hobsons Bay til Melbourne wharf eller tilbage betales 6 d pr. ton for de første 800 tons af fartøiets drægtighed, derefter 4 d pr. ton op til 2 000 tons og 2 d pr. ton over 2 000; til eller fra tørdok gives 25 pct. rabat. Disse takster indbefatter ikke leie af bugseringstrosse; paa alle regninger betalte inden 30 dage gives 5 pct. rabat.

Reparationsdokkerne i Melbourne skal i det kommende aar undergaa saadan udvidelse og forbedring, at de største fartøier, om hvilke det her ventes at kunne blive spørgsmaal, skal kunne indtages i dem.

Geelong har i aarets løb faaet sine lastekaier betydelig forlængede og indseilingen uddybet, saaledes at fartøier af indtil 23 fods dybgaaende bekvemt kan befare stedet.

Hobart havn er nu ved mudring gjort tilgjængelig for fartøier af 34 fods dybgaaende. Skibsfarten paa denne havn har taget et mægtigt opsving; den blev i aaret 1902 anløbet af 267 skibe, af tilsammen 762 000 tons drægtighed, hvilket er 32 skibe og 123 000 tons mere end i aaret 1901. En hertil mægtig bidragende faktor er, at franske skibe har begyndt at anløbe Hobart for ordre paa sin vei ud i ballast til vestkysten af Amerika. 10 saadanne skibe, for det meste af stor drægtighed, besøgte Hobart i aaret 1901 og 25 i aaret 1902.

I Maguarie Harbor paa vestsiden af Tasmania fuldførtes i aaret

1902 et breakwater, som allerede har bevirket, at indløbet er blevet betydelig dybere. Intet skib fra de forenede riger har endnu besøgt denne havn eller havnen Devonport paa nordsiden af Tasmania; disse havne kan angivelig befares af fartøier med respektive 14′ og 18′ dybgaaende, og om nogen tid vil de antagelig være tilgjængelige for fartøier med endnu større dybgaaende.

I Western Australia er Fremantle havn nu paa det nærmeste færdigbygget og giver sikker og bekvem plads for skibe op til 30 fods dybgaaende; rheden udenfor flodmundingen og den gamle brygge benyttes nu saagodtsom ikke af lastende eller lossende fartøier.

Tømmerexporten fra Bunbury er tiltaget saa betydelig, at denne havn ifjor blev anløbet af flere seilskibe end selve Fremantle; tiltrods for ganske betydelige havnearbeider er Bunbury endnu ikke nogen bekvem eller sikker havn og vil neppe blive det i den nærmeste fremtid; der var i det forløbne aar ofte mangel paa kaiplads, og under de vestlige og nordvestlige storme, som pleier at indtræffe i vintermaanederne, sætter ganske svær sjø ind i havnen. For indlastning af de sværeste dimensioner af tømmer, 60 fods længde og derover, hvoraf ret meget skibes, haves kun én passende plads, og da denne er den samme, som benyttes af de større kystdampskibe, maa seilskibe, som skal indtage saadan last, hyppig forhale og taber derved en mængde tid. Man fortsætter imidlertid med at udvide kaipladsen, og moloen vil blive forlænget, hvorved manglerne vel i nogen grad vil blive afhjulpne, dog bliver Bunbury ingenlunde hermed til en havn, der kan sidestilles med Fremantle eller Albany.

Ved den lille kystby Cossack, der endnu kun har 166 indvaanere, men er havneplads for et distrikt med rige ressourcer, skal bygges en stor og kostbar lastekai; et norsk barkskib er fragtet for to reiser fra Bunbury for at bringe træværket for dette kaianlæg og har herfor omtrent samme fragt, som der nu betales over til Sydafrika, uagtet det kun er en 8 à 10 dages reise. Dette er en af de mange australske fragter, som ikke frembydes ved mæglere i Europa, og som vore redere følgelig ikke kan erholde uden ved at give sine skibsførere frie hænder til at søge dem herude.

Hvad angaar udsigterne for emigranter, kan man væsentlig kun henholde til konsulatets udtalelser i foregaaende aarsberetninger, hvilke kan sammenfattes deri, at der i det hele taget neppe kan vindes synderligt ved indvandring hertil, men at sjømænd, tømmermænd, fiskere og kokke har udsigt til at gjøre det forholdsvis godt, medens folk, som ikke er duelige og villige til kropsligt arbeide, særlig kontorister og kunstnere, bestemt fraraades at indvandre hertil. Den mindre venlige stemning, som hertillands ofte ytrer sig mod udlændinge, og som i den senere tid har fundet udslag i en streng og tildels hensynsløst tillempet „Immigration Restriction Act“, har dog hidtil kun i ringe grad generet indvandrere fra de forenede riger, fordi disse lettere end alle andre assimilerer sig med den indfødte befolkning, og fordi de nyder fortjent anseelse som særdeles gode og paalidelige arbeidere. Vore landsmænd herude forstaar at arbeide godt, og enkelte af dem at spare, men næsten ingen af dem at anbringe sine sparepenge, og følgelig er det et ganske lidet antal af dem, som har skabt sig gode og økonomisk uafhængige stillinger. Det er ogsaa paafaldende, at uagtet en stor mængde af dem hjemmefra er vante til landbrug, søger forholdsvis faa af dem saadant arbeide her, og endnu færre

forsøger paa at skaffe sig egen jord, uagtet adgangen dertil er let og chancerne meget gode for den, der er villig til at gjennemgaa de for nybyggere altid vanskelige og haarde første par aar.

I Western Australia skulde der synes med den hurtig tiltagende fart med skandinaviske skibe at burde være plads for et par dygtige norske eller svenske skibshandlere og skibsmæglere, særlig i Albany, Bunbury og Fremantle.

Diverse oplysninger. Besætningerne paa de norske og svenske skibe, der i aaret 1902 besøgte distriktet, androg inklusive skibsførerne til 967 mand. Nedenstaaende tabel angiver antallet af af- og paamønstringer samt rømninger:

	Norske fartøier.			Svenske fartøier.		
Ved hovedstationen:	Afmønstrede.	Paamønstrede.	Rømte.	Afmønstrede.	Paamønstrede.	Rømte.
Norske sjømænd	25	26	2	—	—	—
Svenske do.	16	18	2	2	2	—
Fremmede do.	10	12	3	—	—	—
	51	56	7	2	2	—

	Norske fartøier.			Svenske fartøier.		
Ved vicekonsulsstationerne:	Afmønstrede.	Paamønstrede.	Rømte.	Afmønstrede.	Paamønstrede.	Rømte.
Norske sjømænd	15	40	3	1	4	—
Svenske do.	2	13	3	1	1	1
Fremmede do.	18	68	10	6	12	1
	35	121	16	8	17	2

Hyrerne paa kystdampskibe var fra 1ste juli 1901: £ 7. 0. 0 pr. maaned for matroser og £ 9. 0. 0 for fyrbødere, alt med extrabetaling efter tarif for overtidsarbeide; men mod slutten af aaret forlangte rederne hyrerne nedsatte med £ 1. 0. 0. Da sjømændenes fagforening bestemt modsatte sig enhver nedsættelse, saa det en tidlang ud til strike, hvilken kunde faaet lige sørgelige følger som den store australske sjømandsstrike i aaret 1891, men heldigvis lykkedes det efter endel diskussion at istandbringe overenskomst om en reduktion af 10 sh., gjældende indtil 31te januar 1904, medmindre rederne paa et nyt møde, der skal afholdes i næstkommende juni maaned, kan paavise, at fragtmarkedets stilling nødvendiggjør en yderligere nedsættelse, i hvilket fald hyrerne fra den 31te juli d. a. vil blive £ 6. 0. 0 for matroser og £ 7. 0. 0 for fyrbødere.

Disse høie hyrer tiltrækker endel udmerkede sjømænd, deriblandt en hel del skandinaver, hvoraf adskillige med styrmandseksamen, men en merkværdig liden procent af kystdampskibenes besætninger hører hjemme i Australien. For rederne er det intet tab at betale saa høie hyrer, da de alle betaler det samme, og da kystdampskibene er saagodtsom helt fri for fremmed konkurrence.

Paa britiske seilskibe i oversjøisk fart betaltes mest £ 4. 0. 0 mod

£ 4. 10. 0 à £ 6. 0. 0 i det foregaaende aar, og i kystfarten ogsaa ca. £ 4. 0. 0, medens norske og svenske skibe uden vanskelighed fandt folk, saavel skandinaver som britiske, til £ 3. 0. 0 à £ 3. 10. 0 pr. maaned.

Rømninger, særlig fra de forenede rigers skibe, var lidet talrige og foraarsagede ikke vor skibsfart noget væsentligt tab; de i tidligere aarsberetninger omtalte foranstaltninger har bragt „boardingsmasters" og „runners" til at forsvinde fra Melbourne. I Western Australia fristes sjøfolk ofte til rømning ved de høie dagpenge, som bydes for arbeide iland, og det er, særlig i de smaa udhavne, vanskeligt og dyrt at skaffe andre folk i de rømtes sted.

Sundhedstilstanden i distriktet var gjennem hele aaret god.

Befolkningen i Victoria udgjorde den 30te september 1902: 1 206 000, hvoraf vel 500 000 boede i Melbourne. I aarets løb udvandrede der 4 597 flere, end der indvandrede hertil; i tiaarsperioden 1891—1901 er skandinavernes antal inden Victoria (danske iberegnede) gaaet ned fra 4 613 til 3 228, medens tyskernes, amerikanernes, italienernes og kinesernes antal er aftaget omtrent i samme forhold. Resterne af den oprindelige befolkning, australnegrene, dør hurtig ud, og er deres antal inden Victoria nu kun 271 individer af ublandet race og 381 af blandingsrace.

Tasmanias befolkning er ca. 186 000, hvoraf ca. 25 000 i Hobart og over 20 000 i Launceston. Ogsaa hin stat har i aarets løb tabt ved overskud af udvandrede over indvandrede. Til Western Australia har derimod indvandringen været saa betydelig, at statens indbyggerantal allerede i marts sidstleden naaede 200 000 og antages ved aarets udgang at have været nær 215 000; i de ti aar fra 1892—1902 er Western Australias befolkning firdoblet, og tiltrods for denne hurtige tilvækst importerer landet mindre og mindre saavel af korn som af andre fødevarer og vil antagelig snart producere nok til at dække eget behov.

Fra den første juli 1901 til den 30te juni 1902 døde i Victoria 13 norskfødte og 20 svenskfødte individer; af disse døde 19 i hospitaler og andre velgjørenhedsindretninger, og 4 omkom ved ulykkestilfælde.

Man har i aarets løb paa anmodning af hjemmeværende slægt og venner eftersøgt 38 norske og svenske undersaatter, hvoraf det hidtil har lykkedes at finde 9.

Gjennem konsulatet hjemsendtes ved sjømandsanvisninger til Norge £124.10.0, til Sverige intet.

Der ankom under konsulatets adresse til sjøfolk ombord i norske og svenske skibe samt til i kolonierne bosatte landsmænd ca. 4 500 breve, hvoraf 35 ufrankerede.

Den herværende skandinaviske menighed har egen kirke og læseværelse paa hjørnet af William Street og Victoria Street. Pastorens adresse er: Rev. K. Hultmark, 62 Dudley Street, West Melbourne.

Konsulatkontoret er fremdeles i samme bygning, 376 William Street; det holdes aabent alle søgnedage fra kl. 10—4½, om lørdagene kun fra kl. 10—2. Konsulatets registrerede telegramadresse er ordet „Scandinav".

Der er ingen forandringer eller tilføielser at gjøre til den med forrige aarsrapport leverede fortegnelse over de inden distriktet etablerede handelshuse, hvori findes nogen norsk eller svensk medeier, og som befatter sig med import, export, skibsmægleri eller bankierforretning.

Riga.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konst. konsul Iwan Aminoff,
1ste del,
dateret 25de april 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	7	3 317	37	33 178	44	36 495	-	-	61	45 846	61	45 846
Seilskibe	2	113	18	10 868	20	10 981	-	-	12	4 873	12	4 873
Sum	9	3 430	55	44 046	64	47 476	-	-	73	50 719	73	50 719
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	6	1 375	43	15 245	49	16 620	8	1 848	52	18 738	60	20 586
Seilskibe	1	35	5	2 275	6	2 310	-	-	2	121	2	121
Sum	7	1 410	48	17 520	55	18 930	8	1 848	54	18 859	62	20 707
Totalsum af ladede fartøier	16	4 840	103	61 566	119	66 406	8	1 848	127	69 578	135	71 426
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	1	378	21	14 243	22	14 621	-	-	4	5 060	4	5 060
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	3	1 922	4	3 032	7	4 954
Sum	1	378	21	14 243	22	14 621	3	1 922	8	8 092	11	10 014
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	23	9 474	23	9 474	-	-	11	5 285	11	5 285
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2 189	4	2 189
Sum	-	-	23	9 474	23	9 474	-	-	15	7 474	15	7 474
Totalsum af ballastede fartøier	1	378	44	23 717	45	24 095	3	1 922	23	15 566	26	17 488

Bruttofragter (heri ikke iberegnet fragtfortjeneste af fartøier befragtede pr. maaned) for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 931 840.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 576 920.00.

For at indtage kul anløb 1 norsk fartøi dr. 322 tons.

*

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 386 dr. 136 828 tons, hvoraf til hovedstationen 150 dr. 54 961 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved hovedstationen kr. 3 781.83, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 761.84; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 880.92. Af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 3 107.98, ved vicekonsulsstationerne kr. 4 362.57; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 2 181.28. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 9 952.01.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 108.25, i svenske sager kr. 131.00 eller tilsammen kr. 239.25, hvoraf kr. 119.63 tilfaldt konsulskassen.

De for norske fartøier optegnede bruttofragter udgjorde i aaret 1902:

		Indkommende.	Udgaaende.	Sum.
Riga	kr.	594 645	377 360	972 005
Libau . . .	„	280 380	146 690	427 070
Pernau . . .	„	51 000	4 000	55 000
Windau . . .	„	5 815	48 870	54 685
Sum	kr.	931 840	576 920	1 508 760
mod i aaret 1901	„	840 400	686 800	1 527 200
„ - „ 1900	„	1 488 750	1 003 790	2 492 540
„ - „ 1899	„	713 270	661 560	1 374 830
„ - „ 1898	„	964 140	994 260	1 958 400

I disse fragter indbefattes ikke de maanedsfragter, som indtjentes af 10 norske fartøier dr. 7 165 tons, som har gjort 21 reiser og i maanedsfragt har oppebaaret tilsammen kr. 153 000.

De til distriktet ankomne norske fartøiers antal og drægtighed siden aaret 1898 udvises af nedenstaaende zifre:

Aar.	Antal.	Tons.	Aar.	Antal.	Tons.
1898	204	91 655	1901	203	102 921
1899	204	96 484	1902	164	90 501
1900	233	120 186			

Omendskjønt, som af ovenstaaende fremgaar, i aaret 1902 en sterk tilbagegang var merkbar, hvad de norske fartøiers antal angaar, — og et lavere antal har idetmindste siden aaret 1880 ikke forekommet — staar dog tonnagen ganske ubetydeligt tilbage for tonnagen i aarene 1898, 1899 og 1901, der dog er overlegne, hvad antallet angaar, med resp. 40, 40 og 39 flere fartøier. Af de til distriktet ankomne fartøier var 72.32 pct. lastede mod 57.63 pct. i aaret 1901; med ladning afgik 82.32 pct. af fartøiernes antal mod 83.38 pct. i aaret 1901.

De forenede rigers skibsfart fordeler sig som følger paa hovedstationen og hver af de derunder hørende vicekonsulsstationer:

	Norske fartøier.		Svenske fartøier.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Riga	86	62 097	150	54 960
Libau	65	20 510	218	71 322
Pernau	5	3 343	3	2 006
Windau	8	4 551	15	8 539

Inden distriktet fandt følgende mønstringsforretninger sted:
Paa norske fartøier 63 paa- og 74 afmønstringer
„ svenske — 4 „ „ 16 —

Konsulatets og de under samme hørende vicekonsulaters adresser og kontortider er:

Riga: 3 Parkstrasse, kl. 10—1 og kl. $^1/_2$3—4.
Arensburg: Kaufstrasse 7, kl. 10—6.
Libau: Möwen- og Bienenstrasse, Aktien Gesellschaft Wikander & Larson, kl. 10—1 og kl. 3—6.
Pernau: 28 Königstrasse, kl. 10—1.
Windau: 25 Hafenstrasse, kl. 10—1 og kl. 4—6.

Hvad særlig skibsfarten paa hovedstationen angaar, saa ankom ifølge fra andre konsulater samt herværende børskomite indhentede oplysninger, til Riga ialt 1 789 fartøier dr. 1 079 156 tons, der seilede under nedenstaaende nationers flag, nemlig under:

Engelsk	280 dr.	260 451	Hollandsk . .	16 dr.	14 175
Russisk	549 „	234 244	Belgisk . . .	7 „	7 053
Tysk	400 „	232 168	Spansk . . .	4 „	6 004
Dansk	296 „	206 414	Fransk . . .	1 „	1 590
Norsk	86 „	62 097			
Svensk . . .	150 „	54 960	Sum	1 798 dr.	1 079 156

Som det fremgaar af ovenstaaende zifre, indtog Sverige, med hensyn til antallet af de hertil ankomne fartøier, femte plads, og hvad tonnage angaar sjette, medens den norske skibsfart i nævnte henseender viser de modsatte zifre. De forenede rigers fartøier deltog i fragtfarten paa Riga, hvad antal angaar, med 13.19 pct. og med hensyn paa drægtighed med 10.84 pct.

Indførselen med norske fartøier til Riga. Med de ankomne ladede norske fartøier, antal 64, importeredes:

Stenkul	med 21	Kridt, lere, sten	med 2
Farvetræ	„ 17	Fosfat	„ 2
Sild	„ 7	Korkbark	„ 1
Salt	„ 5	Marmor	„ 1
Svovlkis	„ 4	Gasrensningsmasse	„ 1
Stykgods	„ 3		

Udførsel med norske fartøier. Af de herfra udgaaede 84 norske fartøier var 73 lastede, nemlig med:

**

Trælast	56	Lin	1
Stykgods	9	Lere	1
Korn	5	Sild (restladning)	1

Fragter. Udfragterne fra Riga til nedenstaaende havne var som følger:

Bord og planker pr. standard:

			Vaar.	Sommer.	Høst.
Til	tyske Nordsjøhavne	fmk.	26	25	28
„	Belgien	frcs.	23—25	22—28	24—28
„	Nordfrankrige	„	25—28	24—29	25—28
„	det vestlige Frankrige	„	35	32	35
„	Englands østkyst		17 sh. 6 d—20 sh.	17 sh.—23 sh.	18 sh.—22 sh. 6 d
„	— sydkyst		22 sh. 6 d	22 sh. 6 d	25 sh.
„	— vestkyst		22 sh. 6 d—25 sh.	25 sh.	25 sh.
„	Holland	h. fl.	12	11—12	12—13

Lægter pr. favn:

Til	Englands østkyst	27 sh.—30 sh.	25 sh.—30 sh.	27 sh. 6 d—32 sh 6 d	
„	— sydkyst	„ „	„ „	„ „	
„	— vestkyst	35 sh.	37 sh. 6 d—45 sh.	35 sh.	

Bjelker pr. load:

Til	Englands østkyst	6 sh.—7 sh. 9 d	6 sh.—7 sh. 9 d	6 sh.—7 sh. 6 d	
„	— sydkyst	„ „	„ „	„ „	
„	— vestkyst	7 sh. 6 d—8 sh.	7 sh. 3 d—8 sh. 9 d	8 sh.	

Aspevirke pr. kub.fod:

Til	det østlige Sverige	—	18 øre	—	
„	tyske Østersjøhavne	pf. 18	18	18	
„	Holland	„ 22	22	22—25	

Hamp og lin pr. ton:

Til	Englands østkyst	15 sh.	15 sh.—17 sh. 6 d	15 sh.—17 sh. 6 d	
„	Nordfrankrige	frcs. 18	18—19	18—19	
„	Belgien	„ „	„ „	„ „	

Rug pr. 2 000 kg.:

Til	Sveriges østkyst	rmk. 11	12	12—14	
„	— sydkyst	„ 12	12—13	13	
„	— vestkyst	„ 15	14	15—16	
„	Norges østkyst	„ 15	14	16	
„	Danmark	„ 14	12—14	15—16	

Havre pr. quarter à 320 lbs.:

Til	Englands østkyst	9 d—10½ d	9 d—1 sh.	10½ d—1 sh.	
„	Nordfrankrige	„	9 d—10½ d	9 d—1 sh.	
„	Belgien	7½ d—9 d	9 d—10½ d	10½ d—1 sh.	

	Vaar.	Sommer.	Høst.
Oljekager:			
Til Sverige . . .	rmk. —	12—13	14
„ Englands østkyst	6 sh. 6 d—7 sh.	6 sh.—6 sh. 6 d	6 sh. 6 d—7 sh. 6 d
„ Nordfrankrige .	frcs. 7	7—8	7—8
„ Belgien . . .	„ $7^1/_2$—8	$6^1/_2$—7	7—8

Sild. Indførlesen af norsk og svensk sild i aaret 1902 udgjorde:

	Norsk sild.	Svensk sild.	Sum.
1902:	Tdr. 31 $308^3/_4$	1	31 $309^3/_4$
1901:	„ 41 919	63	41 982
1900:	„ 50 572	3	50 575
1899:	„ 62 253	5 812	68 065
1898:	„ 89 562	24 928	114 490

Til hovedstationen indførtes:

	Norsk sild.	Svensk sild.	Sum.
1902:	Tdr. 23 177	1	23 178
1901:	„ 25 073	63	25 136
1900:	„ 34 526	3	34 529
1899:	„ 39 683	420	40 103
1898:	„ 58 089	2 760	60 849

Til Libau indførtes:

	Norsk sild.	Svensk sild.	Sum.
1902:	Tdr. 7 682	—	7 682
1901:	„ 15 526	—	15 526
1900:	„ 14 523	—	14 523
1899:	„ 20 941	5 392	26 333
1898:	„ 27 983	22 168	50 151

I den sidste femaarsperiode er til Pernau og Windau indført udelukkende norsk sild, nemlig:

	Til Pernau.	Til Windau.
1902:	Tdr. 450	—
1901:	„ —	1 320
1900:	„ 1 298	225
1899:	„ 600	1 029
1898:	„ 400	3 090

Den til Riga fra Norge indførte vragede sild udgjordes i aaret 1902 af 14 722 tønder fedsild, 6 633 tønder vaarsild samt 905 tønder slosild mod resp. 11 $590^3/_4$, 11 $457^1/_2$ og $250^1/_2$ tønder i aaret 1901.

Hvad angaar importen af skotsk sild til Riga, fremgaar af nedenstaaende zifre, at den — eiendommeligt nok — i aaret 1902 paa $1^1/_4$ tønde nær viser

samme tal som i aaret 1901, hvorimod til Libau en betydelig større kvantitet importeredes i aaret 1902.

Skotsk sild indførtes til:	Riga.	Libau.	Tilsammen.
1902:	Tdr. 45 918¼	197 916	243 834¼
1901:	„ 45 917	139 350	185 267
1900:	„ 42 321	119 282	161 603
1899:	„ 34 545	94 901	129 446
1898:	„ 45 841	140 986	186 827

Fra hvilke pladse den til Riga indførte sild ankom og de resultater, samme efter vragningen har givet, fremgaar af nedenstaaende tabel:

Norsk sild:

	Før vragningen.	Efter vragningen.	I.	II.	III.	IV.	Bedærvet.
Fra Bergen .	13 148½	12 821$^{13}/_{16}$	—	10 998$^{5}/_{16}$	1 823½	—	—
„ Kjøbenhavn	6 241¾	5 818⅞	—	5 329⅞	458	31	—
„ Stettin .	1 399	1 303½	—	1 238	65½	—	—
„ Haugesund	1 113	1 086	—	1 052	34	—	—
„ Libau . .	610	602½	—	575½	27	—	—
„ Stavanger	403	402	—	384	18	—	—
„ Stockholm	202	190½	—	8	42½	140	—
„ Hamburg .	45½	42¼	—	23	6¼	13	—
„ Lübeck .	14	13	—	9	4	—	—
Sum	23 176¾	22 280$^{7}/_{16}$	—	19 617$^{11}/_{16}$	2 478¾	184	—
„ Bergen .	2 814	} forblev uvraget.					
„ Kjøbenhavn	416½						
	26 407¼						

Svensk sild:

Fra Stettin .	1	1		1			

Hollandsk sild:

Fra Stettin .	1 068	1 061¼	—	1 008¼	53	—	—
„ Hamburg .	310	309	—	281	28	—	—
„ Rotterdam	170	167¾	—	161¾	6	—	—
„ Kjøbenhavn	110½	109¾	—	103¾	6	—	—
„ Libau . .	99	98	—	84	14	—	—
„ Windau .	50	50	—	49	1	—	—
„ Lübeck . .	4¾	4⅝	—	¼	4⅜	—	—
„ Stockholm .	1	1	—	—	—	1	—
Sum	1 813¼	1 801⅜	—	1 688	112⅜	1	—

	Før vragningen.	Efter vragningen.	I.	II.	III.	IV.	Bedærvet.
Skotsk sild:							
Fra Leith . .	11 658¼	11 496½	—	9 393¾	2 063¾	39½	—
„ Libau . .	4 431½	4 382¼	—	3 581¼	741½	59½	2
„ Fraserburgh	4 137	4 072½	—	3 232½	840	—	—
„ Stettin . .	4 095½	4 034⅛	—	3 266⅝	763½	4	7
„ Yarmouth .	3 977	3 951¼	—	3 688¼	263	—	—
„ Balthasund .	2 934	2 869	—	2 293	576	—	—
„ Peterhead .	2 838	2 819½	—	2 593½	226	—	—
„ Hamburg .	2 349	2 300½	—	1 584½	689	27	—
„ Lowestoft .	2 298	2 294	—	2 217	77	—	—
„ Hull . . .	1 755	1 739¼	—	1 609¼	130	—	—
„ Aberdeen .	1 480	1 468	—	1 280	188	—	—
„ Wick . .	1 473	1 454	—	1 126	328	—	—
„ Grangemouth	1 174	1 146	—	974	172	—	—
„ Petersburg .	450	439½	—	290½	149	—	—
„ Stavanger .	317	301	—	109	192	—	—
„ Windau . .	211	209 /4	—	187¾	21½	—	—
„ Lübeck . .	183	178⅛	—	130⅝	13	34½	3
„ Kjøbenhavn	147	143	—	51	92	—	—
„ Rotterdam .	5	5	—	5	—	—	—
„ Norrköping	5	5	—	5	—	—	—
Sum	45 918¼	45 307¾	—	37 618½	7 524¾	164½	12
„ Lowestoft .	2 766½	forblev uvraget.					
„ Hull . . .	282						
„ Leith .	120						
„ Hamburg .	15½						
Sum	49 102¼						
Islandsk sild:							
Fra Kjøbenhavn	10	9	—	9	—	—	—
„ Bergen . .	2	2	—	2	—	—	—
Sum	12	11	—	11	—	—	—
Totalsum	77 335¾	69 401⁹/₁₆	—	58 936³/₁₆	10 115⅞	349½	12

Følgende priser, deri indbefattet told og andre omkostninger, noteredes i Riga paa nedennævnte sorter sild:

	April—mai.	December.
Vaarsild, stor . .	rub. 15—16½	15—15½
— midddels		
— smaa		
Norsk slosild KKKK	„ 19—20	16—16½

		April—mai.	December.
Norsk fedsild	KKK	„ 26½—27	24—25
	KK	„ 24—26	23—24
	K	„ 22—24	20—22
	MK	„ 19—21	17—19
	M	„ —	14—15
Skotsk sild,	matjes	„ —	19—20
—	full	„ —	21½—22
Yarmouth sild,	matjes	„ 22—23	19—20
—	full	„ 23—24	22—22½

Beholdningen af sild i Riga opgaves ved foregaaende aars udgang til 21 679 tdr., hvoraf 7 614 tdr. norsk og 14 065 tdr. skotsk sild, samt i Libau til 43 000 tdr., hvoraf 8 000 skotsk og 35 000 Yarmouthsild.

Totalindførselen af sild i aaret 1902, eller 277 419 tdr., oversteg foregaaende aars indførsel med 50 145 tdr.

Importen af norsk sild stod tilbage for foregaaende aars indførsel med 10 610 tdr., hvorimod importen af skotsk sild viser en forøgelse mod aaret 1901 af 58 567 tdr.

Jamestown, St. Helena.

Aarsberetning for 1902 fra konsul H. W. Solomon, dat. 1ste marts 1903.

Til Jamestown ankom i aaret 1902 for at proviantere etc. 29 norske seilskibe dr. 23 861 tons.

Af svenske skibe ankom 5 dr. 3 597 tons.

Erlagte konsulatafgifter af 1 norsk skib, der lossede kul, £ 1. 9. 3. Expeditionsafgifter i norske sager £ 1. 19. 3.

Paa grund af den tilvækst, som St. Helenas befolkning erholdt ved anbringelsen sammesteds af det betydelige antal boerfanger og militær til bevogtning af samme, steg øens i m p o r t i aaret 1902 til en meget større høide end i tidligere aar og udgjorde, foruden ca. 2 000 stkr. kvæg og heste fra England til en antagen værdi af £ 96 295, ialt 16 680 tons varer (hvoraf ca. 16 000 tons kul og stykgods fra England og 570 tons korn og mel fra Australien) til en samlet værdi af £ 94 034. E x p o r t e n, der kun udgjorde 764 tons, bestod af tomfade samt uld og huder.

Antallet af skibe, der erholdt officiel praktika, var 200; heraf var 141 britiske.

Sydney, N. S. W.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul Olav E. Pauss, dateret 31te marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	1	195	21	5 888	22	6 083	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	3	2 806	6	5 246	9	8 052	-	-	5	4 690	5	4 690
Sum	4	3 001	27	11 134	31	14 135	-	-	5	4 690	5	4 690
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	2	968	2	968	-	-	9	4 704	9	4 704
Seilskibe	1	1 348	1	71	2	1 419	-	-	17	16 297	17	16 297
Sum	1	1 348	3	1 039	4	2 387	-	-	26	21 001	26	21 001
Totalsum af ladede fartøier	5	4 349	30	12 173	35	16 522	-	-	31	25 691	31	25 691
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	22	6 083	22	6 083
Seilskibe	-	-	7	7 734	7	7 734	-	-	11	10 799	11	10 799
Sum	-	-	7	7 734	7	7 734	-	-	33	16 882	33	16 882
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	7	3 736	7	3 736	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	16	15 842	16	15 842	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	23	19 578	23	19 578	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ballastede fartøier.	-	-	30	27 312	30	27 312	-	-	33	16 882	33	16 882

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier £ 13 713. 0. 0, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier £ 23 113. 19. 0, + £ 2 600. 0. 0 fragtgodtgjørelse, ialt £ 25 713. 19. 0.

For ordre, reparation eller lignende anløb 5 norske fartøier dr. 5 686 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 5 dr. 2 797 tons, til hovedstationen 3 dr. 1 667 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 41. 4. 6, ved vicekonsulsstationerne £ 70. 6. 8; heraf tilfaldt konsulen £ 35. 3. 4. Af svenske skibe ved hovedstationen £ 5. 16. 8, ved vicekonsulsstationerne £ 3. 19. 1; heraf tilfaldt konsulen £ 1. 19. 7. Ialt tilfaldt konsulen £ 84. 4. 1.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager £ 21. 4. 6, i svenske sager £ 24. 15. 11, i andre sager £ 0. 9. 0; ved vicekonsulsstationerne, i norske sager £ 3. 14. 4, i svenske sager £ 2. 19. 6.

Hvad angaar den norske skibsfart vedrørende denne station, synes samme neppe fuldkommen, undtagen coprafarten fra Sydhavsøerne bliver berørt, thi uagtet — hvad de forenede rigers konsulatsjurisdiktion angaar — samme ikke vedrører dette konsulat, tør det kanske være af interesse at paapege, at Sydney ikke alene er centret for al Sydhavshandel, men at befragtning af skibe for copra-lastning fra de sydlige Stillehavs-øgrupper omtrent udelukkende sker til Sydney-handelshuse, der, hvad britisk indflydelse og interesser angaar, kontrollerer samme, og til disse befragtes næsten samtlige norske skibe, medens de tyske firmaer, hvis interesser ligger i de nordlige grupper, omtrent udelukkende benytter danske skibe.

Ved det forløbne aars begyndelse var udsigterne vistnok alt andet end glimrende, men oversigten over produktionen, handelen og skibsfarten inden dette konsulatdistrikt viser sig desværre endnu mindre tilfredsstillende, naar man nu har de vigtigste af opgaverne paa industriens og de øvrige økonomiske omraader at sammenligne med tidligere aars vækst og udvikling.

Hovedaarsagen til den antydede stagnation ligger i den overordentlige tørke, der atter hjemsøgte, ikke blot dette distrikt, men næsten hele Australien i aarets løb og paaførte staten New South Wales tabet af ca. 16 millioner faar = 41½ pct., 314 000 kvæg = 21 pct., 47 750 heste = 13½ pct. af de respektive beholdninger, medens hvede-produktionen gik ned fra 14 809 000 bushels i aaret 1901 til antagelig 1 450 000 bushels i aaret 1902, et resultat, hvis lige landets statistik ikke kjender; i aaret 1891 f. ex. beløb antallet af faar i New South Wales sig til over 60 millioner mod de nu gjenværende 25 millioner.

Af andre aarsager, der har foraarsaget en mindre livlig handelsrørelse i aarets løb, angives den af „The Commonwealth Parliament“ indførte beskyttelsestold-tarif, som der nu paa det sterkeste agiteres for at faa forandret til en „revenue tarif“. Naar man tager disse ugunstige hindringer i betragtning, maa det dog indrømmes, at de medfølgende opgaver vedrørende landets interesser paa de økonomiske omraader beviser en merkværdig elasticitet og levedygtighed, samt naturlige rigdomme, thi var det jo blot i enkelte af kyst-distrikterne og de højerebeliggende distrikter, at f. ex. meieribedriften slog saa nogenlunde til.

Imidlertid, da spørgsmaal om landets kredit har været reist, vil det kanske ogsaa netop nu være af interesse at paapege den økonomiske stilling for saavel staten New South Wales som dens befolkning. Det angives, at statsgjælden (for New South Wales) er . . . . . ca. £ 79 000 000
Statens aktiva (private eiendomme ikke indbefattede) . . . £ 150 000 000

Neml.: Jernbaner og sporveie . . . . . £ 49 000 000
Vandverk og kloaksystem . . . . . „ 9 500 000

Usolgt land og tilgodehavende for solgt land	£	74 500 000
Bygninger, brygger m. m.	„	12 500 000
Eiendomme solgt til „Commonwealth"-regjeringen . . .	„	5 000 000
Statsindtægterne steg i aarets løb op til	£	11 500 000
(hvilket er £ 600 000 mere end statsindtægterne i aaret 1901).		
Privates eiendomme er værdsatte til over	£	350 000 000
Privates indtægter overstiger for aaret	£	60 000 000
Indskud i de lokale banker var ved aarets slutning . . .	„	40 000 000
(medens indskudene for hele Australien samtidig beløb sig til £ 90 000 000).		
Bankernes aktiva (hvad New South Wales angaar)	„	47 755 000
Do 's passiva	„	34 000 000

Saaledes maa vel tilliden synes vel begrundet, naar der siges, at der tiltrænges blot et godt regn i løbet af kommende høst, vinter og vaar (april—oktober) for at afhjælpe den stagnation, der nu finder sted i handel og export herude, skjønt der naturligvis vil hengaa nogle aar, forinden faare- og kvæghjorderne vil naa de dimensioner, de havde for 10 aar siden, hvor merkværdig godt kvæg og faar end trives herude under aaben himmel aaret rundt, naar blot græsgangene er gode som vanligt.

Imidlertid er med de betragtelig forhøiede priser paa landets hovedexportartikel, ulden, samt det opsving, landets store grubeindustrier har taget ved den stigende tendens i flere metaller, disse de grunde, der for en stor del har afhjulpet den lammende indflydelse, tørken har havt paa handelen, skibsfarten og industrien herude.

Handel. Ihvorvel den mislykkede avl og grøde i den største del af landet i stor udstrækning hindrede den naturlige vækst og en sund livlig handel og industri, formindskedes importværdien dog sammenlignet med forrige aars omsætning blot med ca. 5 pct. og exportværdien med ca. 10 pct. At importværdien blev nogenlunde vedligeholdt, er jo en naturlig følge af den under tørken paatvungne extraordinære indførsel af fødemidler for folk og fæ; saaledes f. ex. $8^1/_2$ million bushels hvede, foruden mais, hø og andet kreaturfoder m. m.

Naar exportværdien for New South Wales alligevel blot formindskedes med ca. 10 pct. sammenlignet med forrige aar, saa var dette vistnok delvis grundet i den paatvungne udførsel af huder, skind m. m. ved slagtning af kvæg og faar af mangel paa føde, men især holdtes exportværdien oppe ved prisstigningen paa landets hovedartikel, ulden, hvis værdi saaledes i aarets løb avancerede 15 à 20 pct. og ved aarets udløb stod, som følgende tabel udviser. Imidlertid tør det bemerkes, at prisen for renset uld stiller sig mellem 7 à $8^1/_2$ d pr. lb. høiere end for urenset eller saakaldt „greasy" uld.

Urenset (greasy) merino.

Priserne varierer alt efter kvaliteten.

		Fra	Til
Skirted (fleece)	pr. lb.	6 d	14 d
Pieces . . .	—	$5^3/_4$ d	$11^1/_4$ d
Bellies . . .	—	$3^1/_2$ d	$8^1/_4$ d
Locks . . .	—	$1^3/_4$ d	$5^1/_2$ d
Crossbred (fine skirted) . .	—	$5^1/_4$ d	$11^1/_2$ d
Long wool skirted $^3/_4$ to purebred . . .	—	$3^1/_2$ d	6 d

I et eller to tilfælde betaltes i sæsonen noget høiere priser for extra gode kvaliteter.

Prisniveauets højdepunkt for renset merino var 22 d pr. lb. for nogle faa baller.

De hersteds under uldsæsonen fra september—februar afholdte uldsalg eller auktioner tiltrækker aar for aar et større antal af europæiske uldkjøbere, der synes at indfinde sig her fra næsten alle de europæiske lande undtagen de skandinaviske.

Uldavlen iaar beløb sig desværre blot til ca. 471 000 baller af værdi ca. £ 6 000 000.

Kulexporten. Statens næstvigtigste export, og den, som jo har størst interesse for vore lande, grundet paa, at samme for en del foregaar i vore skibe, viste sig gjennemgaaende god, thi selv om den neppe kom op til foregaaende aars, kunde dette vistnok ikke heller ventes; thi bortseet fra, at kullene fortrænges af olje som brændsel, og anden konkurrence, maa det jo indrømmes, at leveringerne til transportskibene under den syd-afrikanske krig, var ganske overordentlige. Ifølge de sidste forhaandenværende opgaver antages totalproduktionen af kul for hele New South Wales at udgjøre henved 6 millioner tons, hvoraf ca. 2 millioner tons forbruges her i staten, og henved 4 millioner tons exporteres, hvoraf fra Newcastle henved 3 millioner, medens fra Sydney og de paa sydkysten beliggende jetties opgives at udskibes ca. 1 million tons; af totalproduktionen af kul i New South Wales frembringer Newcastle ca. 70 pct.

Koks. Denne industri, der næsten udelukkende drives i det syd for Sydney beliggende Illawarra kuldistrikt, steg fra 15 000 tons i aaret 1896 til ca. 110 000 tons i aaret 1902.

Af de øvrige exportartikler er de vigtigste: Guld, sølv, kobber, tin, „shale“, smør, talg, kjød, frosset saavelsom preserveret, huder, skind, ben, horn og hover, medens avlen af hvede, levende kvæg og heste mislykkedes dette aar. Jernmalm forefindes ogsaa i betydelige kvanta, men er samme ikke endnu udnyttede, derimod synes de ganske betragtelige skove af hardwood mere og mere at værdsættes og beskyttes, noget som tidligere ikke blev gjort, da store strækninger blot blev udryddede eller ødelagte ved „ringbarkning“ blot for at skaffe lidt extra græsgange. Disse værdifulde træsorter bliver nu mere og mere udnyttede og udskibede som materiale for brygger, jernbanesleepers og gadebrolægninger i New Zealand, Sydafrika og Europa.

Af importartikler kan specielt fremhæves: Manufakturvarer, bedre kvaliteter, skotøi, kemikalier, stentøi, jern, staal, maskiner, isenkram, sækkestrie, guld- og sølvsmedarbeide, trælast, spirituosa, tobak, cigarer, galanterivarer, skriv- og trykpapir, the, petroleum, fiskevarer og forskjellige kolonialvarer („oilmen's stores"), tran og oljer.

Den direkte samfærdsel med vore lande var:

Import fra Norge for £ 105 950, hovedsagelig bestaaende af høvlet trælast, fiskevarer, margarinsmør (for norske skibe) m. m.

Import fra Sverige for £ 30 591, hovedsagelig bestaaende af høvlet last, telefonapparater, meieri- og andre maskiner, hesteskosøm m. m.

Exporten fra New South Wales til Sverige beløb sig til £ 900, medens ingen direkte export fandt sted til Norge.

Foruden de direkte importerede forbruges dog ogsaa andre norske og svenske varer; men da de importeres fra lagere eller gjennem mellemmænd i udlandet, udviser toldangivelserne samme som import fra de lande, hvorfra de sidst afskibedes, af hvilken grund ingen nøiagtig opgave over handelen med de forenede riger kan gives. Der findes i handelen herude af svensk fabrikat fyrstikker, Eskilstunavarer, papir, raatjære (endel deraf er neppe ægte) samt jern og staal m. m.

Af norske varer bemerkes: Kondenseret melk, saltet og preserveret fisk, hesteskosøm, træmasse og tran.

Der synes at burde være anledning for en større og livligere handelsforbindelse mellem vore lande og dette distrikt, f. ex. i meieri- og agerbrugsmaskiner, rujern for staalfabrikation, fyrstikker, træmasse, papir, tran (brunblank for garverierne og rebslagerne), medicintran, fedsild og klipfisk; men maa emballage, udstyr og salgsbetingelser indrettes efter skik og brug her i landet, thi varernes introduktion afhænger næsten ligesaa meget heraf som af selve prisnoteringerne.

Paa den anden side burde vel ogsaa dette lands naturlige rigdomme paa forskjellige raastoffe bedre kunne udnyttes til fordel for de forenede riger, om et livligere direkte samkvem oprettedes, end det der hidtil har existeret, hovedsagelig gjennem mellemmænd i andre lande. Denne forholdsvis ubetydelige gjensidige samfærdsel er vistnok hovedsagelig grundet paa mangelen af en direkte lastedampskibsforbindelse med Australien. Siden direkte dampskibsforbindelse blev oprettet mellem Tyskland og Australien i aaret 1887, har den gjensidige samfærdsel mellem disse lande fordoblet sig, saaledes er importen til New South Wales fra Tyskland ca. £ 1 000 000, og exporten til Tyskland herfra overstiger nu £ 1 300 000.

Skibsfart. Saaledes som handelsomsætningen havde forringet sig i det forløbne aar, synes det næsten merkværdigt, at skibsfarten forøgedes. Der ankom nemlig til Sydney i aaret 1902 baade flere og større skibe end i aaret 1901, som følgende tabel fremviser:

Total skibsfart paa Sydney:	1902.	1901.
Ankomne skibe	2 093	1 953
Sammes registertonnage	5 323 430	4 859 933
Besætningens antal	106 700	99 913
Passagerernes antal	81 060	75 941

Hvad de forenede rigers skibsfart angaar, vil der bemerkes en betydelig tilbagegang, vistnok for en stor del grundet i fragtmarkedets flaue tilstand, men synes vor skibsfart næsten ligesom fortrængt af de franske og italienske skibe, der, især hvad de førstnævnte angaar, synes at seile jorden rundt i ballast „søgende" og udbydende sig til forhen uhørt lave fragter; det tør dog samtidig bemerkes, at der viser sig en udpræget antipati fra flere hold mod de franske skibe, ikke blot grundet paa den usunde konkurrence, men assurandørerne herude er specielt uvillige til at forsikre ladningerne i disse skibe, bortseet fra, at al ladning i fremmede nationers skibe kun kan assureres herude ved betaling af extra præmie, sammenlignet med britiske skibe. Dette gjælder ogsaa for de forenede rigers skibe, skjønt de regnes blandt de mest favoriserede, hvad fremmede nationer angaar.

Hvad copra-farten fra Sydhavsøerne angaar, viser assurandørerne sig derimod mere og mere tvilsomme ligeoverfor vore skibe, grundet paa de temmelig hyppig forekommende forlis og abandonneringer af skibene. Saaledes er assurancepræmierne forhøiede, medens det her i Sydney, der jo er centrum for al Sydhavs-handel, omtrent er umuligt at arrangere assurance af ladning i vore skibe, hvis alderen overstiger 10 aar, idet det formenes, at der vises mindre ligegyldighed fra skibsførernes side ved kondemnering af de nyere skibe, naar metalhuden er ny.

Hvad fragtfarten paa disse farvande angaar, har denne' været yderst elendig, hovedsagelig begrundet i verdens-markedernes flauhed og den her raadende stagnation med hensyn til export.

Fragtnoteringerne stillede sig saaledes for aaret 1902:

Sydney lastning:

	Ved aarets indgang.	udgang.
Hvede til nordeuropæisk havn pr. ton d. w.	26 sh. 3 d	—
Do. - sydafrikansk „ —„—	20 sh.	—
„Shale" til nordeuropæisk „ —„—	26 sh. 3 d	18 sh. à 19 sh. nominelt
Uld, talg m. m. do. „ pr. ton net.-reg.	40 sh.	25 sh.

Newcastle lastning:

Kul til San Francisco pr. ton d. w.	13 sh. 6 d	9 sh. 6 d
Do. „ Honolulu —„—	14 sh. 6 d	11 sh. 6 d
Do. „ Valparaiso f. o. —„—	12 sh. 6 d	10 sh. 6 d
Do. „ Manila —„—	17 sh.	12 sh.
Do. „ Java —„—	10 sh.	7 sh. 6 d
Do. „ sydafrikansk havn —„—	20 sh.	16 sh. 6 d
For copra fra 3 havne paa øerne til Europa	51 sh. 3 d	43 sh. 9 d

I den australske dampskibs-kystfart røbes der sterk jalousi ligeoverfor de forskjellige europæiske dampskibsselskaber, der ikke blot tager passagerer og last til og fra oversjøiske havne, men ogsaa her paa kysten; dette anstrenger de lokale kyst-dampskibsselskaber sig for at forebygge og støttes deri af matrosforeningerne gjennem arbeidernes parti i parlamentet, der øver tryk paa „Commonwealth"-regjeringen, at den forestaaende sjøfartslov skal indeholde et eller andet til forebyggelse af konkurrence her paa kysten; ja forsøg vil kanske blive gjort for at forebygge andre nationers konkurrence med britiske skibe til og fra kolonierne, medens paa den anden side agitation foregaar mod de britiske postbaades benyttelse af farvede mandskaber. Den almindelige mening synes dog at være den, at et lovforslag vil gaa igjennem, der vil forhindre andre skibe fra at tage passagerer eller last fra et australsk sted til et andet, undtagen de, der betaler de her gjældende hyrer; men hvad lovforslaget nu end bliver, maa jo samme sanktioneres af den engelske regjering.

I forbindelse med skibsfarten paa Australien tør det samtidig bemerkes, at der synes at være foranledning til, at de i vor dampskibsfart og vore industrier interesserede tager under alvorlig overveielse anbringelsen af en nogenlunde regelmæssig linje af lastedampskibe, f. ex. 2 á 3-maanedlig, mellem de skandinaviske lande og Australien, som med anløb af enkelte andre havne i Europa og Sydafrika burde vise sig lønnende. Væksten af blandt andre Nord-deutscher Lloyds og Deutsche-australische-Dampfschiffsgesellschafts flaader herude taler for sig selv. Under vanlige konjunkturer kan der altid gjøres regning paa fuld returlast til Europa, og i uaar og i de daarligste sæsoner kan det altid paaregnes, at kulfragter til Ostindien, San Francisco, sydamerikanske og andre havne vilde gjøre rederiet uafhængigt af disse markeder, der dog med sin vanlig rige export af uld, hvede, talg, erts, „shale", copra, hardwood og øvrige udførselsartikler burde give anledning til en lønnende udvikling af vor dampskibsfragtfart, saavelsom af de forenede rigers industrier.

Sjøassuranceforeningerne hersteds havde i aarets løb fattet en bestemmelse om ikke at udstede andre end de saakaldte førsteklasses certifikater til skibe, samtidig med at saadanne under ingen omstændighed blev indrømmet skibe over 30 aar, medens certepartierne, der her benyttedes, kun stipulerede, at skibene maatte forskaffe det høieste certifikat, som assuranceforeningernes besigtelsesmænd udstedte for skibe af de respektive aldre. Saaledes hændte det, at et norsk skib blev nægtet last. Tvisten, der opstod, afgjordes i mindelighed ved, at befragterne betalte en godtgjørelse af £ 600 for certepartiets ophævelse, og lykkedes det konsulatet ved hjælp af den herværende handelsforening (Chamber of Commerce) at bevirke assuranceforeningernes ophævelse af ovennævnte bestemmelse.

Et andet indgreb i fremmede skibes rettigheder blev, som tidligere indberettet, af det herværende navigationsdepartement, øvet ligeoverfor et norsk skib engageret i maanedsfart her paa kysten ved at paaføre samme lastelinje ifølge „Lloyds rules" og underkaste skibet besigtigelse ifølge landets love, men da dette indgreb kun var begrænset til det ene skib, skjønt adskillige norske og andre fremmede skibe har besøgt havnen siden den tid uden hindring, tiltrods for at de alle var ældre og enkelte endog uklassificerede skibe, imødesees ingen videre ulemper dermed.

Den af „The Commonwealth Parliament" gjennemførte „immigration restriction" lov synes ikke under almindelige omstændigheder at have synderlig betydning for vore landes befolkning eller skibsfart, da den agtes anvendt kun imod immigration af de saakaldte „kulørte" racer, samt til forebyggelse af, at

arbeidsgiverne indfører arbeidere under kontrakt til lavere lønninger end de her vanlige. Imidlertid tør det paamindes om, at skibsførere, der er bestemte hertil, ikke bør have asiatiske sjøfolk, da rømning eller afmønstring af saadanne sandsynligvis vilde paaføre en mulkt af £ 100 pr. mand; almindelige europæiske sjøfolk eller frie, ordentlige arbeidere eller andre emigranter, der kan skrive og læse et europæisk sprog, vides ikke at være hindret fra landgang, da dette konsulat ingen meddelelse har modtaget desangaaende; samtidig vil det erindres, at pas for emigranter, om saa ønskes, kan erholdes fra de australske generalagenter i London.

Industrien. Fabrikdriften staar i det hele taget, uagtet landets naturlige rigdomme paa raastoffe, yderst lavt, vistnok grundet paa den høie arbeidsløn, som det har lykkes arbeiderne ved sine vel organiserede foreninger (tradeunions) og eget deraf opstaaende politiske parti i parlamenterne ved lovgivning at opretholde; dog drives inden dette konsulatdistrikt en betragtelig sukkerproduktion, samt hersteds i forbindelse med samme en fuldstændig tidsmæssig fabrik for raffinering af det sukker — og udnyttelsen af alle dets biprodukter —, der forbruges inden de forskjellige kolonier. Desuden findes her et par store copra-oljemøller med tidsmæssige fabriker for tilberedelse af sæbe og andre biprodukter, ligeledes endel bryggerier, et par papirfabriker, uldtøis- og andre smaa-fabriker for rensning og forberedende behandling af raastoffe for export, samt for tilberedning af varer, bygningsmaterialier, mursten, vogne, baade og smaa kystfartøier, mekaniske verksteder og støberier, hovedsagelig engagerede med reparationsarbeider. Samtlige industrier antages at beskjæftige ca. 65 000 personer.

Fremtidsudsigterne, hvad angaar den lokale handel, sjøfart og industri, beror hovedsagelig paa tørkens ophør, og der viser sig nu tegn til, at saa vil ske, og paa grund af den opadgaaende tendens, f. ex. i kobber, tin og bly, foruden i uld, samt den tillid de lokale banker nyder, næres der haab om, at den nuværende stagnation snart vil afløses af et opsving.

Det eneste større jernbaneforetagende, der paatænkes, er den trans-kontinentale jernbane mellem Vestaustralien og samtlige øvrige stater.

Et andet større foretagende er det af regjeringen nu givne løfte om i løbet af kommende parlamentssession at fatte endelig bestemmelse om og paabegynde anlæggelsen af hovedstaden for „The Australian Commonwealth“, som ifølge grundloven skal anlægges i New South Wales, som en opmuntring eller indrømmelse til denne koloni for dens opofrelse ved at slutte sig til de mindre værdifulde kolonier under et fælles „Commonwealth“.

Af andre foretagender tør bemerkes den opmerksomhed, som der paa grund af tørken mere og mere skjænkes vand-konservation og kunstig vanding, saaledes kan det ogsaa paapeges, at der ved boring i flere af de tørreste distrikter, lige til over 4 000 fods dybde, udvindes rige underjordiske ferskvandskilder, hvis samlede udløb her i staten antages at give 51 000 000 gallons pr. dag med en omkostning af 1 penny pr. gallon.

Folkemængden i New South Wales udgjør nu 1 405 000 indbyggere, udvisende en forøgelse i aaret af 25 750, hvoraf 4 500 ved forøget immigration over emigrationen, hvilken sidstnævnte beløb sig til 142 415 personer.

I aarets løb er der hersteds oprettet et skandinavisk sjømandshjem under ledelse af en svensk missionær Gustavson, der ankom hid fra Amerika.

Epidemiske sygdomme. Bortseet fra et enkelt tilfælde af byldepest, der nu og da dukker frem i Queensland, er sundhedstilstanden god inden dette distrikt.

Ny sjøfartslov for det australske Commonwealth. Da matroshyrerne synes at komme til at danne grundlaget eller principet for bestemmelsen om, hvilke skibe der efter den forestaaende nye sjøfartslov skal ansees berettigede til at gaa i passager- eller fragtfart mellem steder her paa kysten af selve Australien, turde det kanske have sin interesse at paapege, at matroshyrerne paa kystdampskibene (hvorom alt egentlig dreier sig) for den største del af aaret stod i £ 7 pr. maaned, indtil den mellem dampskibskompagniernes forening og matrosforeningen existerende overenskomst forfaldt til fornyelse, da man enedes om en midlertidig reduktion til £ 6. 10. 0, indtil en bedring i konjunkturerne fandt sted, enten ved opsving eller ved ophør af konkurrence i passagerfarten fra de europæiske passagerbaades side. Hvor absurd denne sidste paastand er, kan bedst tolkes ved at paapege, at samtlige europæiske passagerbaade chargerer den dobbelte pris for sine billetter fra et australsk sted til et andet, sammenlignet med kystbaadenes billetpriser.

Konsulatkontoret er beliggende i 38, Pitt St., og er aabent fra kl. 10 til 1 og 2 til 4 hver arbeidsdag, undtagen lørdag, da det kun er aabent fra kl 10 til 12.

Berigtigelse af de paa side 218 anførte opgaver over hvedeproduktionen i New South Wales samt tabet af kreaturer, ifølge en under beretningens trykning indløben, paa de imidlertid udkomne statistiske opgaver baseret rapport: Hvedeproduktion i aaret 1902 1 561 205 bushels. Tab og beholdninger henholdsvis: faar 14 742 512 og 27 114 587 stkr.; kjør 312 197 og 1 735 275 stkr.; heste 37 866 og 448 850 stkr.

Tillæg til foranstaaende aarsberetning, dateret 8de april 1903.

Ihvorvel fuldstændige opgaver over handelen inden dette konsulatdistrikt først senere kan fremsendes for aaret 1902, antages samme at stille sig saaledes:

	Import.	Export.
New South Wales	ca. £ 26 000 000	£ 25 000 000
Queensland	„ „ 7 200 000	„ 8 800 000

Saaledes bliver totalomsætningen for New South Wales ca. £ 51 000 000 og for Queensland ca. £ 16 000 000.

De sidste forhaandenværende statistiske opgaver, der sammenlignelsesvis fremholder handelsomsætningen for de forskjellige australske stater, er for aaret 1900 og opgives deri (officielt anerkjendte opgaver): Totalomsætningen (import og export) for New South Wales til £ 55 725 587, Victoria 35 724 363, Queensland 16 765 674, South Australia 16 253 881, Western Australia 12 814 232, Tasmania £ 4 684 274. Totalomsætningen for det australske „Commonwealth" bliver derefter £ 141 968 011, hvoraf falder paa dette konsulatdistrikt £ 72491 261 og paa samtlige øvrige stater eller kolonier £ 69 476 750.

*

Newcastle, N. S. W.

Uddrag af aarsberetning for aaret 1902 fra vicekonsul R. Alan Wallace.

Kul. Der blev i aaret 1902 udvundet ca. 4 mill. tons kul, eller henimod samme kvantum som det foregaaende aar. Exporten opgik til ca. 3 mill. tons. Exporten til vestkysten af Sydamerika samt til Sydafrika udviser en betydelig forøgelse, sammenlignet med aaret 1901. Nye kulminer af saa at sige uudtømmelig rigdom paa særdeles ren kul er i aarets løb aabnet for drift. Priserne udgjør for tiden 8 sh. 6 d à 11 sh. pr. ton for store kul og 4 sh. 6 d à 5 sh. 6 d for smaa og vil i aaret 1903 antagelig holde sig i henholdsvis 10 sh. og 4 sh. 6 d à 5 sh. 6 d for 1ste sort kul.

Fragtmarkedet befandt sig i en stadig nedgang. Seilskibene fortrænges nu mere og mere fra den fart, hvor de tidligere var eneraadende, idet de store „tramp"-steamere optager deres plads. Fra Newcastle udklareredes i aaret 1902 ialt 1 476 skibe dr. 2 099 098 tons.

Af importartikler kan nævnes: smør (værdi i aaret 1902 £ 46 265 mod £ 4 013 i aaret 1901), øl (værdi £ 7 608 i aaret 1902 mod £ 9 357 i aaret 1901) og trælast (værdi i aaret 1902: uforarbeidet £ 15 087, forarbeidet £ 9 546, mod i aaret 1901 henholdsvis £ 9 790 og £ 15 398). Den store import af smør skyldes den ved tørken foraarsagede nedgang i landets egen produktion.

Brisbane

Uddrag af aarsberetning for aaret 1902 fra vicekonsul Arthur J. Carter.

Kolonien Queensland har ogsaa under det forløbne aar lidt meget under den langvarige tørke, som har bevirket, at kvægbestanden, der for 10 aar siden udgjorde 23 mill. faar og $6^1/_2$ mill. stort kvæg, nu er gaaet ned til henholdsvis 8 mill. og $3^1/_2$ mill. Af samme grund maatte regjeringen i det forløbne aar indføre hvede til sædekorn for jordbrugerne. Ligeledes maatte der i aaret 1902 indføres kjød, medens der i aaret 1901 exporteredes kjød til en værdi af £ 1 320 800.

Kolonien har en stor rigdom af kobber, som naar jernbanenettet udvides tilstrækkelig, vil kunne blive exporteret i store mængder. Man er nu beskjæftiget med startningen af antracitkulgruber; landet er nemlig uhyre rigt paa antracitkul, der i godhed skal svare til de bedste Wales antracitkul.

Importen opgik i aaret 1901 til en værdi af £ 6 376 239, hvoraf importen fra Norge og Sverige udgjorde en værdi af £ 32 783. Af de enkelte poster kan nævnes: kalciumkarbid (samlet værdi £ 364, hvoraf fra de forenede riger for £ 147), separatorer (henholdsvis £ 23 675 og £ 17 662), fyrstikker (resp. £ 1 326 og £ 812), kondenseret melk (resp. £ 21 030 og £ 5 384), papir (resp. £ 47 873 og £ 5 434), tjære (resp. £ 95 837 og £ 830), spiger (fra de forenede riger £ 479), fisk (fra de forenede riger £ 241).

San Francisco.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Henry Lund, dateret 30te april 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	39	76 329	39	76 329	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	2	2 296	2	2 296	-	-	1	749	1	749
Sum	-	-	41	78 625	41	78 625	-	-	1	749	1	749
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	4	9 364	4	9 364	-	-	5	11 798	5	11 798
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8 803	8	8 803
Sum	-	-	4	9 364	4	9 364	-	-	13	20 601	13	20 601
Totalsum af ladede fartøier	-	-	45	87 989	45	87 989	-	-	14	21 350	14	21 350
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	39	76 329	39	76 329
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	39	76 329	39	76 329
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	4	9 379	4	9 379	-	-	3	6 945	3	6 945
Seilskibe	-	-	12	12 749	12	12 749	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	16	22 128	16	22 128	-	-	3	6 945	3	6 945
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	16	22 128	16	22 128	-	-	42	83 274	42	83 274

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 977 850 00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 912 150,00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Ingen svenske skibe besøgte konsulatdistriktet.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 323.60; ved vicekonsulsstationerne kr. 727.87; heraf tilfaldt konsulen kr. 363.93. Ialt tilfaldt konsulen kr. 1 687.53.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 778.00, i svenske sager kr. 2 270.00; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 707.00, i svenske sager kr. 2 999.00.

Til konsulatdistriktet ankom i 1902 61 norske fartøier dr. 110 117 reg.-tons. Af disse var 47 dampskibe dr. 95 072 tons og 14 seilskibe dr. 15 045 tons. Sammenlignet med 1901 var der en nedgang i ankomne fartøier af 25 og i tonnage af 52 841 reg.-tons.

Dampskibene ankom samtlige under maanedsfragt, hvoraf 38 med kul fra Vancouver-øen, Br. Col., til San Francisco, 2 til San Diego, Cal., og 1 til Port Los Angeles, Cal. Af de øvrige dampskibe ankom 3 i ballast fra Manila og 1 med stykgods fra Hongkong.

Af seilskibene ankom 1 med kul fra Newcastle, N. S. W., 1 med stykgods fra Antwerpen og 12 i ballast fra Australien, Chile, Guatemala, Mexico og Honolulu.

Fra konsulatdistriktet afgik 56 norske fartøier dr. 104 624 tons, hvoraf 47 dampskibe dr. 95 072 tons og 9 seilskibe dr. 9 552 tons.

Af de afgaaede dampskibe returnerede 41 i ballast til Br. Col. under maanedsfragt, 3 tog hvede til Europa og 1 stykgods til Japan.

Af seilskibene afgik 5, for det meste mindre fartøier, med rødtræ fra Eureka, Cal., hvoraf 1 til Skotland og 4 til Australien. Af de øvrige seilfartøier afgik 1 med byg til England, 1 med hvede og 2 med trælast til Syd-Afrika.

De samlede ind- og udgaaende bruttofragter anslaaes for aaret 1902 til kr. 1 890 000.00, hvilket beløb sammenlignet med aaret 1901 viser en tilbagegang af kr. 2 113 272.00, som foruden aftagende i fartøiernes antal ogsaa bevirkes af de langt lavere fragter i aaret 1902.

Dette konsulatdistrikt er fremdeles uden nogen direkte skibsfartsforbindelse med de forenede riger.

Ingen svenske fartøier ankom eller afgik fra konsulatdistriktet i aaret 1902.

Intet fartøi anløb for ordre eller havari.

Der overligger til aaret 1903 5 norske fartøier drægtige 5 493 tons.

San Francisco har nu 400 000 indbyggere, og den aarlige tilvækst anslaaes til 25 000 individer.

Den oversjøiske skibsfart paa San Francisco i aaret 1902 udviser følgende tal:

Ialt ankom 897 fartøier dr. 1 526 404 tons, hvoraf 416 dampskibe dr. 868 441 tons og 481 seilskibe dr. 657 963 tons. Totalantallet for aaret 1901 udviser 963 ankomne fartøier dr. 1 562 050 tons; der er saaledes en tilbagegang af 66 fartøier og 35 646 tons.

De til San Francisco i aaret 1902 ankomne fremmede nationers skibe udviser følgende forhold:

	Antal.	Reg.-tons.		Antal.	Reg.-tons.
Storbritannien . .	195	385 575	Holland	3	6 588
Tyskland	58	121 301	Chile	3	5 070
Frankrige . . .	71	118 170	Uruguay	1	2 355
Norge	41	78 625	Rusland	2	2 143
Japan	14	48 210	Mexico	1	464
Danmark	15	34 795			
Italien	9	12 782	Ialt	418	824 782
Østerrige	5	8 704	mod i aaret 1901	391	774 076

Den norske skibsfart paa San Francisco udviser en nedgang af 11 fartøier og 22 476 tons sammenlignet med aaret 1901.

Havneagifter. Lodspenge for fartøier paa over 500 reg.-tons er $ 5 pr. dybgaaende fod og 4 cents pr. reg.-ton; bugsering fra sjøen fra $ 100 til $ 250, alt efter veir og distance; fra havnen tilsjøs for et 2 000 reg.-tons fartøi $ 110; bryggepenge for skibe over 200 reg.-tons under losning: $ 4 for de første 200 reg.-tons og $^3/_4$ cent pr. reg.-ton derover pr. dag. Under lastning beregnes $^1/_2$ afgift.

Stuvningsafgifter: For lastning af hvede, mel og borax 30 cents pr.ton à 2 240 lbs., byg 30 cents pr.ton à 2 000 lbs., laks og frugt i kasser 45 cents pr. ton à 2 240 lbs. og for trælast fra 90 cents til $ 1.10 pr. 1 000 fod (12″×12″×1″) efter lastens størrelse.

Fragtmarkedet har i det forløbne aar været i stadig nedgaaende, indtil kornfragterne til Europa gik ned til 10 sh. 6 d, det laveste, som de nogensinde har været, og som blev akcepteret af et fransk fartøi. Paa grund heraf og som følge af et nyt certeparti, der af befragterne hersteds promulgeredes, og som rederne ikke vilde gaa ind paa, var der i sidste halvdel af aaret meget faa fragtslutninger, og de, som var, gjaldt for det meste kun franske skibe paa grund af de dem fra den franske regjering tilflydende subsidier. Følgen er derfor, at der ved slutningen af aaret fandtes en hel flaade af seilskibe oplagte i San Franciscos havn afventende et bedre fragtmarked. Den ubefragtede tonnage pr. 31te decbr. 1902 var saaledes 86 237 reg.-tons mod paa samme tid i aaret 1901 6 370 reg.-tons.

Hvedefragter for jern- og staalskibe fra San Francisco til U. K. i aaret 1902 sluttedes som følger:

Januar . .	28 sh. 9 d à 35 sh. 6 d	Juli . .	27 sh. 6 d
Februar .	25 sh. 0 d à 28 sh 9 d	August .	23 sh. 0 d à 27 sh. 6 d
Marts . .	22 sh. 0 d à 25 sh. 0 d	Septbr. .	21 sh. 3 d
April . .	23 sh. 0 d à 25 sh. 0 d	Novbr. .	11 sh. 3 d à 13 sh. 9 d
Mai . .	23 sh. 9 d à 25 sh. 0 d	Decbr. .	10 sh. 6 d à 11 sh. 9 d
Juni . .	25 sh. 0 d à 26 sh. 3 d		

Trælastfragterne holdt sig bedre paa grund af større efterspørgsel efter tonnage. Fra Puget Sound noteredes i december til Sydney 31 sh. 3 d à 32 sh. 6 d, til Melbourne eller Adelaide 37 sh. à 38 sh. 9 d, Port Pirie 35 sh. à 36 sh. 3 d, Fremantle 47 sh. 6 d à 50 sh., vestkysten af Sydamerika 32 sh. 6 d à 35 sh., Buenos Ayres 40 sh. à 42 sh. 6 d, Hongkong 40 sh., Shanghai 37 sh. 6 d à 40 sh., Taku 45 sh., Port Arthur 40 sh., Japan 37 sh. 6 d, Sydafrika 52 sh. 6 d à 57 sh. 6 d og U. K. f. o. 50 sh. pr. 1 000 fod (12″×12″×1″), hvilket er betydelig lavere end fragterne i decbr. 1901.

Kulfragterne fra Australien holdt sig under aaret gjennemgaaende meget lave: omkring 12 sh. fra Newcastle N. S. W. og 1 sh. 6 d mindre fra Sydney.

Handelen. Ogsaa i det forløbne aar gjordes store fremskridt i San

Franciscos handelsforbindelser i forskjellige retninger. En maanedlig direkte dampskibsforbindelse er bleven etableret med Manila. Der agiteres for at forbedre og forstørre kaierne langs San Franciscos havn, da der nu paa grund af sjøfartens store opsving ikke er rum nok for de mange forskjellige dampskibslinjer saavelsom for losning af skibe med stykgods fra Europa og andre kontinenter. Hunters Point Dry Dock er nu færdig og kan tage ind de største skibe. I decbr. sidstl. paabegyndtes nedlægning af en telegrafkabel mellem San Francisco og Honolulu, og kort tid efter var denne i fuld virksomhed til stor fordel for handelsforbindelsen med de frugtbare Hawaii-øer. Telegrafforbindelsen med Farallon-øerne, ca. 30 engelske mile udenfor Golden Gate, er netop bleven fuldført, og vil sandsynligvis arrangement blive gjort, saa at fartøier kan beordres til Farallons for ordre.

San Francisco vedbliver at gjøre store fremskridt i antallet af tidsmæssige bygninger, der opføres til en høide, der forhen var utænkt. Omsætningen af faste eiendomme opgik i aaret 1902 til $ 47 396 612, hvilket overstiger omsætningen i aaret 1901 med 60 pct. San Franciscos 9 sparebanker indehavde den 31te decbr. 1902 150 millioner dollars deponerede. Handelsbankernes omsætning i aaret 1902 var $ 1 373 362 025, der overstiger omsætningen i aaret 1901 med $ 195 192 489. — Siden aaret 1898 har stigningen i „bank clearances" været overordentlig. En vigtig omstændighed for San Franciscos udvikling som fabrikby er billig brændsel, som man har i California „fuel oil" fra distriktet omkring Bakersfield og Los Angeles. Dertil kommer overførselen af elektrisk kraft pr. traad fra vasdragene i Sierra Nevada og kystfjeldene, som nu udgjør 70 000 hestekræfter. Industrien i San Francisco har havt et udmerket aar med gode priser og et villigt marked. Det samme kan siges om kaliforniske produkter i det hele taget, og i flere tilfælde, hvor det exporterede kvantum i aaret 1902 var mindre end i aaret 1901, er dog værdien større.

San Franciscos oversjøiske dampskibsforbindelser er: Kosmos Line fra Hamburg via sydamerikanske havne; American Hawaii S. S. Co. fra New York via Kap Horn og Honolulu; Oceanic S. S. Co. fra Australien, Samoa, Tahiti og Hawaii; Occidental & Oriental S. S. Co. fra Philipinerne, Kina og Japan; Pacific Mail S. S. Co. fra do.; Toyo Kisen Kaisha S. S. Co. fra do.; Pacific Mail S. S. Co. fra New York via Panama og mellemliggende havne; Panama Railroad S. S. Co. Line fra do.

Udførselen af varer og produkter i aaret 1902 ad sjøveien viser følgende værdier:

Til Europa: Storbritannien $ 13 261 432, det øvrige Europa $ 1 300 833, tils. $14 562 265. Til Asien og Oceanien: Kina $ 5 966 519, Japan $ 4 063 710, Philippinerne $ 1 118 818, andre lande $ 469 938, tils. $ 11 618 985. Til Australien og Polynesien: Hawaii $ 4 766 001, Australien $ 3 488 185, New Zealand $ 742 360, Polynesien $ 690 750, tils. $ 9 687 296. Til amerikanske republiker: Centralamerika $ 2 268 660, Mexico $ 1 643 557, øvrige stater $ 1 018 262, tils. $ 4 930 479. Til andre lande: Britisk Columbia $ 1 120 170, Sydafrika $ 738 220, diverse $ 6 379, tils. $ 1 864 769. Til Øststaterne (U. S. A.) $ 4 937 628. Ialt $ 47 601 422 mod i aaret 1901 $ 41 638 410, eller en tilvækst af $ 5 963 012, der dog væsentlig fremkommer ved, at udførselen til Hawaii ikke var indbefattet i ovennævnte totalsum for aaret 1901.

Indførselen ad sjøveien fra fremmede lande viser følgende forhold: Fra Japan $ 9 005 608, Kina $ 6 964 305, Ostindien $ 3 453 296, Central-

amerika $ 2 900 169, Storbritannien $ 2 481 396, Br. Columbia $ 2 252 980, Tyskland $ 1 676 600, Sydamerika $ 1 502 271, Frankrige $ 1 315 290, Australien $ 945 368, Belgien $ 794 574, Philippinerne $ 614 635, Mexico $ 586 935, Italien $ 528 991, fransk Oceanien $ 394 383, Cuba $ 245 093, andre lande $ 416 376, tilsammen $ 36 078 270. Heraf var fortoldede varer $ 16 595 696, toldfrie varer $ 19 482 574. Indførselen for aaret 1901 var $ 37 266 655.

Ædle metaller. Udførselen af guld og sølv i aaret 1902 beløb sig til $ 14 851 789, hvoraf ca. $ 3 000 000 guld, resten sølv. Udførselen foregik væsentlig til Hongkong, Japan og Indien.

Hvedehøsten i Californien i aaret 1902 anslaaes til ca. $13^1/_2$ million centals (100 lbs.) mod ca. 13 millioner centals i aaret 1901. Hvedepriserne fluktuerede i aarets løb mellem $ 1.05 og $ 1.45 pr. cental og i december fra $ $1.37^1/_2$ til $ $1.43^3/_4$ pr. cental. Udførselen ad sjøveien var 8 237 782 centals af værdi $ 10 297 227, mod 9 294 538 centals i aaret 1901 af værdi $ 9 526 812. Udsigterne for aaret 1903 synes meget lovende for en god høst af de forskjellige kornsorter.

Hvedemel udførtes i aaret 1902 med 1 188 884 tønder ad sjøveien til værdi $ 4 161 093, mod 1 169 184 tønder i aaret 1901 af værdi $ 3 624 470.

Byg. Høsten anslaaes til ca. $9^1/_4$ million centals, mod ca. 10 millioner i aaret 1901; priserne fluktuerede i aaret mellem $77^1/_2$ cents og $ $1.28^3/_4$ pr. cental. Udførselen ad sjøveien var 3 937 894 centals af værdi ca. 4 millioner dollars, mod 4 072 241 centals i aaret 1901 af værdi ca. $3^3/_4$ million dollars.

Vine og brændevine. Der produceredes i aaret 1902 27 millioner gallons tørre vine à ca. 16 cents pr. gallon og 15 millioner gallons søde vine à ca. 29 cents pr. gallon paa produktionsstedet mod respektive 12 millioner og $8^1/_2$ million gallons i aaret 1901. Produktionen i aaret 1902 var saaledes den dobbelte af produktionen i aaret 1901. Denne industri er i stadig opgang, eftersom der aarlig kommer nye vinhaver til. Af brændevine produceredes i aaret 1902 ca. 1 525 000 gallons.

Frugtavlen var i aaret 1902 et godt middelsaars. Der nedlagdes hermetisk af forskjellige sorter 2 141 650 kasser à 2 dus. „tins“ à $2^1/_2$ pund.

Af tørrede frugter produceredes:

	Mill. pund.	Værdi.		Mill. pund.	Værdi.
Rosiner .	96	$ 4 950 000	Æbler	6	360 000
Svedsker .	150	„ 4 250 000	Figener . . .	$7^1/_4$	357 500
Ferskener .	24	„ 1 765 000	Valnødder . . .	$17^1/_2$	1 250 000
Aprikoser .	12	„ 985 000	Mandler . . .	$5^1/_2$	457 000
Pærer . . .	5	„ 425 000			

Appelsinhøsten opgik til $8^1/_4$ million kasser, og af citroner høstedes 800 000 kasser. Produktionen af betesukker har siden aaret 1900 vokset fra 60 millioner pund til 150 millioner pund i aaret 1902.

Uldproduktionen beløb sig i aaret 1902 til henimod 26 millioner pund mod ca. 22 millioner i aaret 1901. Meget lidet uld udføres fra Californien ad sjøveien.

Humle produceredes med ca. 55 000 baller à 190 pund. Priserne i det forløbne aar var meget høiere end i de foregaaende og holdt sig omkring 25 cents pr. pund for „choice". Høsten i aaret 1901 var 45 000 baller.

Guldproduktionen i aaret 1902 beløb sig til $ 17 124 941 mod $ 15 730 700 i aaret 1901.

Skibsbygning. I aaret 1902 blev der i Californien bygget 42 fartøier dr. 26 226 bruttotons, af hvilke 15 var under 100 tons. Der byggedes i aaret 1901 41 fartøier dr. 11 519 bruttotons.

Petroleum. Fra 2 152 producerende oljebrønde udtoges i aaret 1902 noget over $13\frac{1}{2}$ million tønder af værdi $10\frac{1}{4}$ million dollars. Petroleumsproduktionen har siden aaret 1895 gjort kjæmpemæssige fremskridt. Transporten fra oljebrøndene til hovedmarkedet, San Francisco, har hidindtil paa grund af de store udgifter været en hindring for den fulde udvikling af industrien, men har man nu overkommet samme ved at bygge en rørledning, hvorigjennem oljen kan pumpes fra petroleumsdistriktet til San Francisco Bay, en distance af ca. 300 engelske mile, hvormed omkostningerne ved transporten reduceres til et minimum. Flere af de større sjøgaaende dampskibe har i det forløbne aar installeret oljebrændende ildsteder med fuldstændig tilfredsstillende resultat.

Hvalfangst. De til San Francisco i aaret 1902 hjemvendte 16 hvalfangere bragte 10 976 tønder olje, 110 662 pund hvalben og 15 566 pund elfenben, et langt bedre udbytte end i aaret 1901. Prisen paa spermacetolje er 65 cents pr. gallon og for hvalolje 45 cents pr. gallon, elfenben 60 cents pr. pund, medens hvalben skibes direkte til markederne i øststaterne.

Sælfangst. Fra Alaska ankom i aaret 1902 til San Francisco 22 304 skind mod 22 699 i aaret 1901; dertil kommer de af Brit. Columbias sælfangerflaade i det nordlige Stillehav og Behring-sjøen paa 37 fartøier tagne 16 301 skind, mod 24 160 skind paa 39 fartøier i aaret 1901. Gjennemsnitsprisen af saltede skind solgt ved auktion i London var £ 6. 6. 0.

Laksefisket kom ikke i aaret 1902 op til udbyttet i aaret 1901, der var det største, man har havt paa denne kyst. Der blev nedlagt 4 224 750 kasser mod 5 045 355 kasser i aaret 1901. Priserne er for Columbia River laks $ 1.30 og for rød Alaska 95 cents pr. dus. æsker à 1 pund. Der gaar 4 dus. æsker paa en kasse.

Torskefisket. Torskefangsten i Alaska i aaret 1902 af San Franciscos fiskerflaade udgjorde 1 600 000 fisk eller ca. 3 600 tons, mod ca. 3 000 tons i aaret 1901. Prisen er steget fra $2\frac{1}{2}$ til $3\frac{3}{4}$ cents pr. pund. Af Puget Sounds fiskerflaade blev hjembragt ca. 180 000 fisk.

De norske varer, der indføres hertil, bestaar hovedsagelig af fiskeprodukter og kommer for det meste over Chicago eller andre mellemsteder.

Svenske varer: Der importeredes ca. 3 000 tons jern, der solgtes til ca. $ 60.00 pr. ton à 2 000 pund fortoldet. Af fyrstikker importeredes ca. 700 kasser. Indførselen heraf er i aftagende paa grund af forøget og billig produktion af de lokale fabriker. Af „Stockholm tjære" importeredes ca. 1 000 tønder, der solgtes til en pris af $ 8.50 pr. tønde. Denne tjære gaar under navn af Stockholmtjære, men antages at skrive sig fra Finland.

Saalænge man ingen direkte forbindelse har med de forenede riger enten pr. dampskib eller seilskib, bliver det kostbart at indføre norske og svenske varer til dette marked, hvilket vanskeliggjør konkurrencen med andre lande, som har direkte forbindelse med San Francisco. Som det nu er, har man heller ingen statistik over indførselen fra de forenede riger og udførselen dertil, da denne foregaar over andre lande og derfor opføres som tilhørende dem.

Oregon og Washington. Disse stater vedbliver at gjøre store fremskridt og rivaliserer med Californien i udførsel af korn og mel. Af humle produceredes i Oregon i det forløbne aar 85 000 baller à 190 pund og i Washington 30 000 baller.

Den fremmede skibsfart paa Portland, Oregon, for aaret 1902 viser følgende forhold:

	Fartøier.	Reg.-tons.		Fartøier.	Reg.-tons.
Storbritannien	89	182 976	Norge	1	2 419
Tyskland	21	38 400	Chile	1	1 300
Frankrige	15	26 310			
Østerrige	2	4 149	Tilsammen	131	258 329
Danmark	2	2 775			

Puget Sound, Wash., er hovedsædet for trælastbedriften paa Stillehavskysten. Der blev i aaret 1902 skaaret i: Washington 1 110 millioner fod (12″×12″×1″), Oregon 380 do. do., Californien 420 do. do., Britisk Columbia 190 do. do., tilsammen 2 100 millioner fod, hvortil kommer 285 millioner fod rødtræ skaaret i Humbolt County, Californien, og hvoraf udførtes til fremmede lande ca. 30 millioner fod. Rødtræ kommer mere og mere i efterspørgsel som en træsort af ualmindelig varighed.

Alaska. Udviklingen af guldfelterne omkring Nome foregaar nu hurtigere end i de foregaaende aar. I distriktet blev i aaret 1902 udtaget ca. $ 5 000 000. Større kompanier er blevet dannede for anlæg af vandledninger og pumpeverk til forsyning for „claims" i distriktet. Uden vand kan nemlig intet udbytte vindes i grusminerne. Nomes befolkning er i vintertiden ca. 2 500 og stiger i sommertiden op til 5 000 à 10 000. Det er uden kommunikation fra november til midt i juni. Underretning er kommet om et nyt guldfund i Tanana-distriktet. Der paatænkes anlæg af jernbaner i Alaska, hvilket vil bidrage til at aabne landet for bebyggelse. Det antages, at større dele af territoriet vil egne sig udmerket for kvægavl.

Sundhedstilstanden i konsulatdistriktet i det forløbne aar har været god.

Der modtoges ved hovedstationen i aaret 1902 1 224 skrivelser og afsendtes 1 061.

I arvesager sendtes til Sverige $ 14 233 og til Norge $ 5 252.

Konsulatets adresse er 214 California str., telegramadresse „Lund", San Francisco.

Neapel.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul G. Lampe, dateret 15de mai 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	14	9 428	9	10 169	23	19 597	9	6 213	3	2 970	12	9 183
Seilskibe	-	-	1	81	1	81	-	-	-	-	-	-
Sum	14	9 428	10	10 250	24	19 678	9	6 213	3	2 970	12	9 183
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	5	3 586	1	737	6	4 323	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	5	3 586	1	737	6	4 323	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ladede fartøier.	19	13 104	11	10 987	30	24 001	9	6 213	3	2 970	12	9 183
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	991	1	991	-	-	12	11 405	12	11 405
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	1	81	1	81
Sum	-	-	1	991	1	991	-	-	13	11 486	13	11 486
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4 323	6	4 323
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4 323	6	4 323
Totalsum af ballastede fartøier.	-	-	1	991	1	991	-	-	19	15 809	19	15 809

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 160 368,00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 8 024.00.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 2 dr. 3 142 tons, til hovedstationen 2 dr. 3 142 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 248.44, ved vicekonsulsstationerne kr. 170.10; heraf tilfaldt konsulen kr. 85.05. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 211.28. Ialt tilfaldt konsulen kr. 1 544.77.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 191.44, i svenske sager kr. 23.54.

Til Neapels konsulatdistrikt ankom i aaret 1902 31 norske fartøier dr. 24 992 tons (deraf 30 dampskibe dr. 24 911 tons og 1 seilskib dr. 81 tons) samt 2 svenske fartøier (dampskibe) dr. 3 142 tons; altsaa ialt: 33 fartøier dr. 28 134 tons, deraf til Neapel 27 fartøier dr. 23 811 tons og til Bari 6 fartøier dr. 4 323 tons.

De opseilede bruttofragter udgjorde: for norske fartøier lire 222 733, for svenske fartøier lire 40 950.

Ifølge oplysninger, indhentede fra vedkommende myndigheder, ankom der i aaret 1902 til havne inden distriktet, hvor vicekonsul ikke er ansat:

Torre Annunciata . . .	2	norske	dampskibe dr.	2 531 tons
	1	svensk	— „	1 220 „
Ortona	3	norske	— „	2 581 „
Salerno	1	„	— „	1 113 „

Den norske og svenske skibsfart paa distriktet i de sidste 5 aar stiller sig saaledes:

1898.

	Norske.		Svenske.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Neapel	45	29 940	3	3 073	48	33 013
Distriktet forøvrigt . .	12	3 626	2	1 908	14	5 534
Sum	57	33 566	5	4 981	62	38 547

1899.

Neapel	28	19 819	7	9 140	35	28 959
Distriktet forøvrigt . .	9	4 008	—	—	9	4 008
Sum	37	23 827	7	9 140	44	32 967

1900.

Neapel	25	19 382	3	4 233	28	23 615
Distriktet forøvrigt . .	6	3 215	1	1 105	7	4 320
Sum	31	28 293	4	5 338	35	27 935

1901.

Neapel	31	25 365	5	5 765	36	31 130
Distriktet forøvrigt . .	5	2 928	1	1 644	6	4 572
Sum	36	28 293	6	7 409	42	35 702

1902.

	Norske.		Svenske.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Neapel	25	20 669	2	3 142	27	23 811
Distriktet forøvrigt . .	6	4 323	—	—	6	4 323
Sum	31	24 992	2	3 142	33	28 134

Af de til stationerne ankomne norske fartøier bragte: 20 fiskevarer og træmasse fra Norge, 9 stenkul fra England, 1 stykgods og 1 kom i ballast, og der afgik: 9 med stykgods (hamp, vin etc.) til Norge, 3 med do. (hamp vin etc.) til andre lande, 19 i ballast.

Dampskibe tilhørende den subvenerede norsk-spanske linje (herr Otto Thoresen's, Kristiania) anløb her i aaret 1902 paa reise fra Norge 13 gange; dampskibene faar her hovedsagelig ladning af hamp til Norge.

Fragter. Der noteredes i aaret 1902 følgende fragter for norske og svenske skibe til og fra Neapel:

1. For ankomne skibe:

Klipfisk fra Norge:	Løs . . .	lire 40/35 pr. ton.
— „ —	I bundter . .	„ 45 „ „
Stokfisk „ —	. .	„ 60 „ „
Træmasse „ —	. . .	22 sh. 6 d à 18 sh. 6 d pr. ton.
Sardiner „	Spanien	lire 13 pr. ton.
Stenkul „	England	5 sh. à 6 sh. 6 d pr. ton.

2. For afgaaede skibe:

Hamp til Norge	35 sh. à 45 sh. pr. ton.
Vin „ —	40 sh. à 45 sh. „ „
Makkaroni til Norge	45 sh. pr. ton.
Terrakottavarer til do.	45 sh. „ „
Appelsiner og citroner til do. .	1 sh. 3 d pr. kasse.

Der paa- eller afmønstredes ingen mand, hverken for norske eller svenske skibe.

Handel.

Fiskevarer: Klipfisk. Tilførselen af norsk klipfisk har aftaget betydelig i det sidste aar, hovedsagelig fordi der — som sedvanlig i de sidste aar — altid fandtes store partier af St. John's og Gaspé til meget lave priser i markedet; videre fordi man nu har begyndt mere at importere islandsk klipfisk, som opnaaede gode priser.

Norsk klipfisk betaltes: I begyndelsen af aaret med lire 78, mod aarets slutning med lire 75.

Stokfisk. Handelen med norsk stokfisk var hele aaret rundt noksaa livlig; men paa grund af den undertiden altfor rigelige tilførsel gik priserne undertiden ned. Hele tilførselen var gjennemgaaende af en god kvalitet.

Priserne i løbet af aaret 1902 var som følger:

Kløvet brosme . . .	lire 83 à 75	Ord. „Hollænder“ .	lire 108 à 125
Rund — . . .	„ 76 à 70	„Italiener“ . . .	„ 98 à 120
Kløvet sei	„ 76 à 63	Ronghi	„ 95 à 105
Hyse	„ 78 à 76		

Ifølge opgave fra toldvæsenet skal totalimporten til Neapel fra Norge af norsk klipfisk og stokfisk have udgjort 1 532 041 kg.

Den samme opgave fra toldkammeret viser, at totalimporten af klipfisk og stokfisk til Neapel i det hele stiller sig saaledes:

Fra Frankrige 2 238 377 kg., fra England 1 595 660 kg., fra Norge 1 532 041 kg., fra Kanada 1 372 222 kg., fra Amerika 606 914 kg., fra Tyskland 124 266 kg., ialt 7 469 480 kg.

Spanske sardiner: Tilførsel ca. 2 000 000 kg. Prisen var i begyndelsen lire 28, senere lire 15.

Engelske pilchards: Total tilførsel ca. 160 000 kg. Pris i begyndelsen lire 55, senere lire 30.

Yarmouth-sild: Total tilførsel ca. 300 000 kg. Pris i begyndelsen lire 34, senere lire 20.

Fransk lavé: Der indførtes det betydelige kvantum af ca. 30 000 baller = 1 800 000 kg. Pris i begyndelsen lire 48.50, senere 45 lire.

Bari: Ifølge opgave fra vicekonsulatet i Bari indførtes til Bari i aaret 1902: Norsk klipfisk 425 700 kg., norsk stokfisk 128 000 kg., ialt 553 700 kg. Klipfisk betaltes med lire 58 à lire 66, stokfisk betaltes med lire 58 à lire 93.

Cellulose: Ifølge opgave fra toldkammeret importeredes i aaret 1902 til Neapel:

Fra Holland .	1 229 111 kg.	Fra Frankrige . . .	109 085 kg.
„ Belgien	935 633 „	„ Østerrige . . .	25 605 „
„ Norge og Sverige	72 485 „		
„ England . . .	155 285 „	Ialt	3 142 876 kg.
„ Tyskland . . .	615 672 „		

Trælast: Der fandt ingen import sted fra Norge og Sverige; derimod indførtes fra andre lande: fra Pensacola: 7/8 000 kbm. pitchpine; priser: lire 58 à 60 pr. kbm.; fra Bucovina via Galatz: ca. 4 000 kbm. egetræsplanker; priser: lire 58 à 60 pr. kbm.; via Metkovic Gravosa (og dels via Fiume og Triest): 50/55 000 kbm. egetømmer; priser: lire 47 à 50 pr. kbm.

Fyrstikker: Der importeredes fra Sverige („Vulcan“, Tidaholm) 50 000 æsker.

Jernvarer: Afsætningen af svensk jern bevægede sig omtrent inden de samme grænser som i aaret 1901.

Importen fra Sverige til Neapel opgives til ca. 175/200 tons smedejern, ca. 250/275 tons spigerjern og ca. 120/130 tons valsejern. Priserne var: For Smedejern: Frcs. 26 à 28 pr. januar/juli og frcs. 27½ à 27 pr. juli/december; for spiger- og valsejern frcs. 24 à 26 pr. januar/juli og frcs. 25½ à 27 pr. juli/december pr. ton cif. Neapel.

Hesteskosøm: Merket „Corona" (fra Uddeholms Aktiebolag) foretrækkes her fremdeles for den italienske vare, og omtrent samtlige herværende kavalleriregimenter bruger „Corona".

Fra Sverige indførtes til Neapel i aaret 1902 ca. 47 000 kg.

Priserne stillede sig saaledes:

No.	4.	5.	6.	6½.	7.	7½.	8.	8½.	9.	10.
Svensk søm										
(„Corona") lire	112	97	86	78	73	70	68	66	64	62
Italiensk søm										
(„Aquila V.F.") „	110	102	94	88	80	80	76	76	74	74
(„Reale") „	108	100	92	86	78	78	74	74	72	72
(„Campana") „	107	99	91	85	77	77	73	73	71	71

Kursen paa sigtveksler og italienske obligationer (5 pct.) var gjennemsnitlig:

Maaned.	Paris.	London.	Obligationer.
Januar	lire 101.83	25.57	101.53
Februar . . .	„ 102.33	25.73	102.35
Marts	„ 102.30	25.73	102.42
April	„ 102.16	25.71	103.43
Mai	„ 101.86	25.66	104.52
Juni	„ 101.42	25.56	104.80
Juli	„ 101.15	25.45	104.80
August . . .	„ 100.73	25.35	103.67
September . .	„ 100.28	25.25	102.90
Oktober . . .	„ 100.07	25.22	102.88
November . .	„ 100.06	25.24	103.21
December . . .	„ 99.98	25.17	103.38

Neapel besøgtes i aaret 1902 af følgende skibe: under fremmed flag 1 294 fartøier dr. 2 613 770 reg.-tons, under italiensk flag 5 336 fartøier (drægtigheden af ankomne italienske fartøier er endnu ikke bekjendtgjort).

Af de under fremmed flag ankomne skibe var:

348	tyske . .	dr.	1 131 715	reg.-t.	20	danske .	dr.	20 055	reg.t.
430	engelske .	„	890 569	„	15	spanske .	„	32 183	„
179	østerrigske	„	154 209	„	8	tyrkiske .	„	3 353	„
162	franske .	„	208 780	„	2	svenske .	„	3 142	„
72	græske .	„	90 675	„					
33	hollandske	„	58 420	„	Ialt 1 294 fartøier dr. 2 613 770 reg.-t.				
25	norske .	„	20 669	„					

Høstudbyttet i Italien i aaret 1902: Hvede. Der indhøstedes $46^1/_4$ millioner hektoliter — seks millioner hl. mindre end i aaret 1901 og syv millioner under gjennemsnitsudbyttet af de sidste aar. Man venter saaledes en betydelig tilførsel fra udlandet, saa at toldindtægterne som følge deraf burde indbringe meget mere end beregnet i budgetoverslaget. Mais har givet et lidet tilfredsstillende udbytte. Ris har givet en rigelig høst i Norditalien. Oliven. I Sicilien og Ligurien betegnes produktionen som utilstrækkelig; derimod noget bedre for Syditaliens vedkommende. Kastanjer og poteter har givet et meget daarligt udbytte. Vindruer har givet et nogenlunde godt og tilstrækkeligt udbytte.

Sundhedstilstanden inden distriktet har været og er fremdeles normal og tilfredsstillende.

Ingen norsk eller svensk forretningsmand er etableret i Neapels konsulatdistrikt.

Rangoon.

Aarsberetning for 1902 fra konst. konsul J. A. Manyon, dateret 31te marts 1902.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Af norske skibe ankom i aaret 1902 til Rangoon med ladning af stykgods og ris 12 dampskibe dr. 11 356 tons og i ballast 6 skibe dr. 7 247 tons (hvoraf 1 seilskib dr. 522 tons). Ialt 18 skibe dr. 18 603 tons. Af disse skibe afgik 2 i ballast og de øvrige med ladning bestaaende af ris, stykgods og trælast.

Til vicekonsulsstationen i Maulmain ankom med ladning af stykgods og ris 21 norske dampskibe dr. 19 135 tons og i ballast 2 norske skibe dr. 1 662 tons (hvoraf 1 seilskib dr. 532 tons). Ialt 23 skibe dr. 20 797 tons. Samtlige skibe afgik med ladning af ris og teaktræ.

Af svenske skibe ankom til Rangoon 3 dr. 2 664 tons og til Maulmain 1 dr. 845 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 43. 16. 4, ved vicekonsulsstationen i Maulmain £ 24. 0. 0; af svenske skibe ved hovedstationen £ 9. 6. 3, ved vicekonsulsstationen i Maulmain £ 2. 19. 1.

Burmas handel i finansaaret 31te marts 1901—31te marts 1902. Følgende tal viser værdien i rupees af den samlede handelsomsætning i de tre sidste aar:

	1901—1902.	1900—1901.	1899—1900.
Import . .	rs. 62 136 778	rs. 68 687 833	rs. 48 697 999
Export . .	„ 105 469 386	„ 100 362 647	„ 101 874 995

Med Norge og Sverige fandt ingen direkte samhandel sted.

Ris. Den samlede export androg til 1 213 099 tons mod 1 071 345 tons det foregaaende aar. De vigtigste exporthavne er Rangoon, Maulmain, Bassein og Akyab. Den største del af risexporten gaar til Europa, Afrika og Østen.

Teaktømmer. Der exporteredes i finansaaret til Europa 58 012 c. tons og til Indien 117 702 c. tons, mod henholdsvis 71 192 c. tons og 123 416 c. tons det foregaaende aar.

Petroleum. Der blev i aaret udvundet 49 326 276 gallons mod 36 974 288 gallons det foregaaende aar.

Bjergverksdriften. „The Burma Ruby Mines Co." udvandt i aaret stene til en værdi af rs. 1 567 148, hvilket udgjør rs. 107 250 mere end i det foregaaende aar. Af kul blev udvundet 12 469 tons.

Af de til Burma ankomne skibe var ca. 85 pct. af britisk nationalitet. De norske og svenske skibe udgjorde tilsammen 3.66 pct. af den samlede skibsfart, mod 1.82 pct. det foregaaende aar.

Madras.

Aarsberetning for 1902 fra konsul J. M. Young, dateret 26de marts 1903.

Den norske skibsfart i 1902. Et norsk dampskib dr. 554 tons anløb i aaret 1902 2 gange Madras i ballast.

Fyrstikimporten til præsidentskabet Madras opgik i aaret 1902 til følgende værdier: Fra Norge rupees 141 403, fra Sverige rs. 16 605, fra Japan 59 763.

Trykpapir. Der importeredes fra Sverige 478 cwts. til en værdi af rs. 4 330.

Fra Sverige indførtes desuden 3 446 cwts. jern og staal til værdi rs. 35 449 samt isenkram for rs. 905.

Tripoli.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til Tripoli i ballast 1 norsk dampskib dr. 1 156 tons. Skibet afgik med ladning af esparto. Det betalte i konsulatafgift £ 4. 0. 11.

Indhold: **Jamestown, St. Helena** s. 216. — **Madras** s. 240. — **Melbourne** s. 193. — **Neapel** s. 234. — **Rangoon** s. 239. — **Riga** s. 209. — **San Francisco** s. 227. — **Sydney, N. S. W.** s. 217. — **Tripoli** s. 240.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 6. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

New York.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Chr. Ravn, dateret 21de mai 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	249	233 743	249	233 743	-	-	153	146 801	153	146 801
Seilskibe	1	973	11	7 071	12	8 044	-	-	21	20 371	20	20 371
Sum	1	973	260	240 814	261	241 789	-	-	174	167 172	174	167 172
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	1204	975 273	1204	975 273	2	922	707	613 699	709	614 621
Seilskibe	-	-	11	11 358	11	11 358	2	1 617	167	153 122	169	154 739
Sum	-	-	1215	986,631	1215	986 631	4	2 539	874	766 821	878	769 360
Totalsum af ladede fartøier	1	973	1475	1227445	1476	1228418	4	2 539	1048	933 993	1052	936 532
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	22	28 437	22	28 437	-	-	116	110 253	116	110 253
Seilskibe	-	-	13	15 171	13	15 171	-	-	3	1 871	3	1 871
Sum	-	-	35	43 608	35	43 608	-	-	119	112 124	119	112 124
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	179	221 987	179	221 987	3	981	672	580 059	675	581 040
Seilskibe	5	4 444	157	139 738	162	144 182	-	-	5	6 062	5	6 062
Sum	5	4 444	336	361 725	341	366 169	3	981	677	586 121	680	587 102
Totalsum af ballastede fartøier	5	4 444	371	405 333	376	409 777	3	981	796	698 245	799	699 226

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 961 398.00; for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 5 481 660.00. Desuden optjentes af dampskibe i „timecharter" paa distriktet kr. 12 437 766.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 41 norske fartøier dr. 38 642 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 66 dr. 78 853 tons, deraf til hovedstationen 3 dr. 3 886 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 14 668.56, ved vicekonsulsstationerne kr. 64 584.43; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 46 960.77.

Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 204.70, ved vicekonsulsstationerne kr. 4 000.65; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 2 205.02. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 49 165.79.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 3 239.88, i svenske sager kr. 3 207.99; ialt kr. 6 447.87, hvoraf tilfaldt konsulskassen kr. 5 158.30.

Sammenlignet med aaret 1901 stillede den norske skibsfart sig som følger:

	1902.			1901.		
			Bruttofragt.			Bruttofragt.
Seilskibe:	Antal.	Tons.	Kroner.	Antal.	Tons.	Kroner.
Ankomne med ladning	24	20 349	407 520	17	11 683	207 684
— i ballast	173	160 433		259	229 162	
Tilsammen	197	180 782		276	240 845	
Afgaaede med ladning	190	174 610	4 728 888	286	247 766	7 833 672
— i ballast	8	7 733		1	1 132	
Tilsammen	198	182 343		287	248 898	
Dampskibe med fragt pr. reise:						
Ankomne med ladning	16	26 270	553 878	6	10 583	389 970
— i ballast	13	19 768		1	1 979	
Tilsammen	29	46 038		7	12 562	
Afgaaede med ladning	16	24 856	752 772	2	3 019	95 040
— i ballast	15	17 697		6	10 583	
Tilsammen	31	42 653		8	13 602	

I „time-charter" (dampskibe):

		1902.		
		Antal gange.	Tons.	Fragt. Kroner.
Ankomne	169	1 625	1 410 402	12 437 766
Afgaaede		1 622	1 410 762	

		1901. Antal gange.	Tons.	Fragt. Kroner.
Ankomne	153	1 565	1 409 419	15 697 818
Afgaaede		1 559	1 412 445	

Af de ovenanførte „time-charter"-fragter optjentes i fart paa:

	1902 Kroner.	mod i 1901. Kroner.
New York	2 261 304	3 500 064
Baltimore	1 410 012	1 794 402
Beaufort	—	33 876
Boston	803 880	781 110
Brunswick	53 208	—
Charleston	424 170	159 552
Galveston	168 642	351 324
Mobile	2 025 540	2 444 508
New Orleans	1 638 162	1 771 146
Norfolk	426 546	765 126
Pensacola	343 692	992 754
Philadelphia	2 644 164	2 722 680
Portland	202 266	118 260
Savannah	2 844	236 664
Wilmington	33 336	26 352
	12 437 766	15 697 818

Oversigt over den norske skibsfart paa distriktets havne:

	1902. Antal gange afgaaede til								1901.	
Dampskibe.	Antal dampskibe ankomne.	Vest-Indien.	Central-Amerika.	Kanada.	Europa.	Andre havne i de Foren. Stater.	Andre.	Samlet antal gange afgaaede.	Ant. dampsk. ankomne.	Saml. ant. gange afgaaede.
New York	85	157	50	22	6	22	3	269	80	312
Baltimore	51	188	3	7	2	18	—	218	57	182
Boston	44	35	12	84	3	—	4	138	26	90
Brunswick	3	—	—	1	—	2	—	3	—	—
Charleston	22	57	13	—	3	1	1	75	5	11
Darien	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—
Galveston	12	9	9	—	—	1	8	27	13	24
Mobile	43	49	259	—	2	9	—	319	40	344
New Orleans . . .	34	8	225	—	2	6	—	241	37	271
Norfolk	36	6	—	3	1	41	—	51	39	66
Pensacola	8	1	11	—	3	4	—	19	19	33
Philadelphia . . .	59	158	1	33	21	43	—	256	56	198
Portland	15	—	—	24	1	—	—	25	4	16

Dampskibe.	Antal dampskibe ankomne.	Antal gange afgaaede til: Vest-Indien.	Central-Amerika.	Kanada.	Europa.	Andre havne i de Forenede Stater.	Andre.	Samlet antal gange afgaaede.	1901. Antal dampskibe ankomne.	1901. Samlet antal gange afgaaede.
		1902.								
Savannah .	5	2	—	—	3	1	—	6	8	14
Wilmington	3	—	—	—	2	2	—	4	2	2
	422	670	592	174	49	152	16	1 653	386	1 563
mod i 1901	390	564	589	126	117	162	9	1 567	—	—

Seilskibe ankomne i aaret 1902:

	I ballast.	Med ladning.	Tils.
New York	11	13	24
Apalachicola	3	—	3
Boston	—	5	5
Brunswick	24	—	24
Darien	12	—	12
Mobile	26	1	27
New Orleans	1	—	1
Pensacola	41	—	41
Philadelphia	4	4	8
Savannah	42	1	43
Wilmington	9	—	9
	173	24	197
mod i aaret 1901 . . .	259	17	276
„ - „ 1900 . . .	338	39	377

Fra	Afgaaede. Europa.	Syd-Amerika.	Andre havne.	Tilsammen.	Deraf i ballast.
New York . . .	16	2	6	24	3
Apalachicola . . .	3	—	—	3	—
Boston	—	1	3	4	3
Brunswick . . .	24	—	1	25	—
Darien	9	—	—	9	—
Mobile	14	9	4	27	1
New Orleans . .	—	1	—	1	—
Pensacola . . .	15	20	6	41	—
Philadelphia . .	6	—	2	8	—
Savannah . . .	44	2	1	47	—
Wilmington . . .	9	—	—	9	—
	140	35	23	198	7
mod i aaret 1901	229	55	3	287	—
„ - „ 1900	305	53	24	382	—

Oversigt over de forskjellige nationers skibsfart paa New Yorks konsulatdistrikt i aaret 1902 (amerikanske fartøier i kystfarten ikke indbefattet):

Nationalitet.	New York.		Apalachicola.	Beaufort.	Baltimore.	Boston.	
	Dampsk.	Seilsk.	Seilsk.	Dampsk.	Dampsk. og seilsk.	Dampsk.	Seilsk.
Amerikansk .	461	433	—	1	90	139	79
Britisk . . .	1 458	540	—	6	486	778	547
Belgisk . . .	27	—	—	—	—	—	—
Kubansk . . .	18	—	—	—	—	—	—
Dansk	65	8	—	—	1	20	—
Fransk . . .	96	18	—	—	1	1	—
Hollandsk . .	121	9	—	—	27	8	—
Italiensk . . .	97	34	1	—	10	3	3
Norsk	269	24	3	—	218	138	5
Russisk . . .	2	—	3	—	—	—	—
Spansk . . .	44	2	—	—	2	2	—
Svensk . . .	2	—	—	—	—	5	—
Tysk	532	23	—	—	89	26	—
Østerrigsk . .	31	—	—	—	10	8	—
Andre	16	1	—	—	2	3	3
	3 289	1 092	7	7	936	1 131	637
mod i aaret 1901	4 523	3 357	6	25	865	1 913	

Nationalitet.	Brunswick.		Darien.		Galveston.		Mobile.		Norfolk.	
	Dampsk.	Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.
Amerikansk . .	—	—	—	49	3	15	5	68	1	24
Britisk	21	4	12	1	172	—	59	60	133	6
Dansk	—	—	—	—	2	—	—	—	4	—
Fransk . . .	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—
Hollandsk . . .	1	—	1	—	—	—	9	—	3	—
Italiensk . . .	—	3	—	—	4	1	26	14	4	6
Norsk	3	25	2	9	27	1	319	27	51	—
Russisk . . .	—	1	—	4	—	1	—	23	—	—
Spansk . . .	3	24	—	—	21	—	5	—	5	—
Svensk	—	7	—	—	—	—	17	2	—	—
Tysk	1	1	1	—	7	—	15	—	16	—
Østerrigsk . . .	1	—	—	—	2	—	1	—	1	—
Andre	—	7	—	—	—	—	—	12	—	—
	30	72	17	63	238	18	456	207	219	36
mod i aaret 1901	33	—	6	—	287	—	473	—	876	—

Nationalitet.	New Orleans.		Pensacola.		Philadelphia.		Portland.	
	Dampsk.	Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.
Amerikansk . .	154	26	19	18	48	110	—	—
Britisk	440	1	102	30	459	48	115	128
Belgisk . . .	—	—	—	—	65	—	—	—
Dansk	29	—	—	3	16	1	1	—
Fransk	13	—	—	—	1	7	—	—
Hollandsk . . .	6	1	13	—	18	—	—	—
Italiensk . . .	30	—	4	51	2	18	4	2
Norsk	241	—	19	47	256	8	25	1
Russisk . . .	—	13	15	—	—	—	—	—
Spansk . . .	53	3	37	—	12	1	—	—
Svensk	6	—	2	1	4	2	—	—
Tysk	46	9	12	5	72	13	5	—
Østerrigsk . . .	18	—	6	—	9	1	—	—
Andre	6	26	—	—	—	—	—	—
	1 042	66	224	168	977	209	150	131
mod i aaret 1901	1 644	—	162	204	962	195	208	168

Nationalitet.	Savannah.	Wilmington.		Newport News.	
	Dampsk. og Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.	Dampsk.	Seilsk.
Amerikansk . . .	327	—	5	—	—
Britisk	114	41	20	132	1
Belgisk	13	—	—	—	—
Dansk	7	—	—	—	—
Hollandsk	3	2	—	20	—
Italiensk	21	—	—	—	—
Norsk	53	4	9	1	—
Russisk	7	—	2	—	—
Spansk	6	—	—	—	—
Svensk	11	—	4	—	—
Tysk	21	3	—	20	20
Østerrigsk . . .	11	—	—	—	—
	— 594	50	40	173	21
mod i aaret 1901	— 1 039	145	148	250	2

Om fragtmarkedet kan berettes, at det har været i yderste grad flaut i hele aarets løb, og fragterne, som ved aarets begyndelse ansaaes næsten tabbringende, naaede desuagtet ved slutningen af aaret 1902 et endnu lavere niveau.

En af Liverpoollinjerne i begyndelsen af februar indgaaet overenskomst om visse minimumsfragtsatser vedligeholdtes uden afbrydelse under resten af aaret. Uagtet disse fragtsatser var stillet meget lavt, var det som regel umuligt for linjerne at opnaa tilstrækkeligt fragtgods til fuldlastning af deres fartøier, tildels paa grund af de vedholdende høie kornpriser, som hemmede exporten, dels ogsaa fordi enkelte mindre jernbaner ved billigere transport til sydligere havne ledede en større del af korn og stykgodsexporten bort fra New York.

Den sterke konkurrence paa et saa lavt fragtmarked gjorde det næsten umuligt for lastedampskibe at deltage i kornexporten fra de nordligere havne. Beretninger i juli om en gunstig bomuldshøst bevirkede en stigning fra 25 sh. for prompt til 32 sh. 6 d for september og oktober lastning af denne vare, men denne stigning var af kort varighed, thi i september begyndte en større indførsel af kul fra England som følge af den herværende kulstreik, hvorved markedet fyldtes med fragtsøgende dampskibe, og desuden ankom i oktober et større antal ballastede dampskibe i forventning af beskjæftigelse ved den da vanligvis indtræffende export af agerbrugsprodukter, hvilken imidlertid ikke svarede til forventningerne. Paa grund af den saaledes opstaaede overflod af fragtsøgende fartøier faldt de allerede lave fragter end yderligere i begyndelsen af november, og markedet forblev til aarets slutning lavere og slappere end nogensinde, uden nogen udsigt til snarlig forbedring.

Maanedsfragterne for tidsmæssige dampskibe holdt sig jævnt i 3 sh. 3 d à 3 sh. 6 d pr. ton d. v. for 6 à 12 maaneder timecharter fra januar til begyndelsen af november, da de faldt til 2 sh. 10 d à 3 sh. 3 d. For befragtere, som har indehavt længere timecharters, sluttede til foregaaende høiere rater, har det sidste halvaar af aaret 1902 bragt temmelig utilfredsstillende resultater, idet flere af fartøierne har været oplagt tildels for længere tidsrum, da det har været umuligt at finde beskjæftigelse for dem.

Forøvrigt stillede fragterne sig som følger:

For dampskibe:

Korn til „picked port U. K. or Cont."
fra Atlanterhavne 1 sh. 9 d à 1 sh. 4½ d — Cork for ordre.
„ Golfhavne til U. K. Cont. 2 sh. 6 d à 2 sh. — 2 sh. 4½ d à 2 sh.

Stykgods til U. K. eller kontinentet:
fra New York 12 sh. à 7 sh.
„ Golfhavne 10 sh. à 8 sh. 6 d.

Bomuld til Liverpool, Bremen:
fra Atlanterhavne 32 sh. 6 d à 19 sh.
„ Golfhavne 35 sh. à 25 sh.

Tømmer til U. K. eller kont.:
fra Golfhavne 82 sh. 6 d à 75 sh.

Kul til Italiens vestkyst:
fra Norfolk 8 sh. à 7 sh.

Petroleum til Shanghai: — Japan:
fra New York 22 à 18½ cents — 22 à 16 cents.

For dampskibe:

Fosfat til kontinentet:
fra Ferandina 14 sh. 3 d à 7 sh. 6 d
„ Tampa 16 sh. 6 d à 14 sh.

Rutedampskibe fra New York.

	Korn.	„Provisions".
Til Liverpool, januar	1 à $1^1/_2$ d pr. bush.	7 sh. 6 d pr. ton
„ — februar—december	$1^1/_2$ d „ „	10 sh. „ „
„ Hull	3 d à 2 d „ „	15 sh. „ „
„ Hamburg	25 à 15 pfg. „ „	16 à 14 cents pr. 100 pd.
„ Kjøbenhavn . . .	2 sh. 3 d à 1 sh. pr. quart.	17 sh. 6 d à 15 sh. pr. ton.

	Maalegods.	Mel.
Til Liverpool, januar	7 sh. 6 d pr. ton	5 sh. 6 d pr. ton.
„ — februar—december	10 sh. „ „	7 sh. 6 d „ „
„ Hull	17 sh. 6 d „ „	10 sh. „ „
„ Hamburg	12 à 10 cents pr. 100 pd.	12 cents pr. 100 pd.
„ Kjøbenhavn	17 sh. 6 d à 15 sh. pr. ton	10 sh. pr. ton.

Seilskibe:

Petroleum . . .	New York til U. K. kont. 3 sh. à 2 sh. 3 d
	— - Shanghai 20 à $17^1/_2$ cents
	— - Anjier f. o. 17 à 15 „
	— - Japan 20 à 16 cents
Stykgods . . .	— - Sydney 17 sh. 6 d à 15 sh.
Tømmer . . .	Golfhavne til Buenos Ayres $ 10.00 à 11.50 pr. 1 000 fod
	Boston og Portland til do. $ 9.00 à 7.00 „ — „
Harpiks . . .	Savannah til Cork f. o. 2 sh. $4^1/_2$ d à 1 sh. 9 d
Terpentinsprit .	— „ — „ 3 sh. $10^1/_2$ d à 3 sh.

De Forenede Staters handelsflaade bestod den 30te juni 1902 af 7 727 dampskibe dr. 3 176 874 tons og 16 546 seilskibe dr. 2 621 028 tons, eller

ialt 24 273 fartøier dr. 5 797 902 brutto-tons mod
23 947 — „ 5 524 218 tons den 30te juni 1901.

Af disse 24 273 fartøier var 1 190 dr. 873 235 tons engagerede i fart paa fremmede havne; 36 dr. 9 320 i hvalfangst; 1 531 dr. 56 633 i torske- og makrelfiske og 21 516 dr. 4 858 714 i kystfarten paa de Forenede Staters havne.

Der byggedes i finansaaret endende 30te juni 1902 1 481 fartøier dr.

468 831 brutto-tons mod 1 580 dr. 483 489 tons det næst foregaaende aar. Af disse 1 491 fartøier var 50 over 3 000 brutto-tons og 68 mellem 1 000 og 3 000 tons.

Udsigten med hensyn til nybygning synes for indeværende aar at være mindre lovende som følge af de lave fragter og vanskelighederne ved at erholde bygningsmateriale prompt leveret, da staalverkerne er fuldt optagne med kontrakter for fremtidig leverance. Udvidelse eller nybygning af flere større skibsværfter berettes desuagtet at være under forberedelse, som „Norfolk-Hampton Roads Shipbuilding & Dry Dock Co." i Norfolk, der med en til 8 mill. dollars forøget kapital berettes at skulle bygge en 1 000 fods tørdok og at skulle udvides til at beskjæftige 8 000 mand; „The Massachussetts Dry Dock Co." i Boston, hvis kapital er forøget til 1 mill. dollars for bygning af en stor tørdok; et selskab dannet i Savannah under navn af „Savannah Dry Dock & Shipbuilding Co." for bygning af et skibsværft og tørdok paa 500 fods længde; i Mobile har „The Marine Railway Co." forøget sin kapital for at bygge en 380 fod lang tørdok.

Den 1ste september sammensluttede der sig ogsaa efter længere tids underhandlinger 7 af de større skibsbyggerier med værfter i San Francisco, New Jersey, Maine, Connecticut, Delaware og Pennsylvania og 2 større staalverk til et selskab under navn af „United States Ship Building Co." med en samlet arbeidsstyrke af omtrent 15 000 mand.

Naar det kommer an paa at bygge fartøier for fart paa fremmede havne, kan dog de Forenede Stater endnu ikke konkurrere med udlandet, da de høiere omkostninger saavelsom raamaterialets større kostende fremdeles gjør de her byggede fartøier for dyre til at kunne konkurrere med de udenlands byggede, hvortil kommer, at selve driftsomkostningerne som bekjendt er høiere for amerikanske end for nogen anden nations fartøier.

Amerikansk dampskibstonnage under fremmed flag er derfor stadig tiltagende; den har vokset fra 200 000 tons i aaret 1894 til over 1 mill. tons i aaret 1902.

En af aarets mest fremtrædende skibsfartsbegivenheder var den af bankier J. P. Morgan istandbragte „Transatlantic Merger" eller sammenslutning af de amerikanske dampskibskompanier „International Navigation Co." og „Atlantic Transport Line" med de britiske dampskibsselskaber „White Star Line", „Leyland Line" og „Dominion Line" under navn af „International Mercantile Marine Co.". Dette selskabs samlede flaade udgjør 136 dampskibe paa tilsammen 1 034 884 bruttotons og vil blive yderligere forøget med fartøier paa tilsammen 100 000 tons nu under bygning for disse linjer. Skjønt selskabet berettes at kontrolleres af amerikanere, fører blot 16 af de 136 fartøier amerikansk flag, idet to tredjedele af de amerikanske linjers dampskibe allerede før gik under fremmed flag.

Syndikatet har sluttet en overenskomst med Hamburg-Amerika-linjen og Nordtyske Lloyd, ifølge hvilken disse linjer betaler det en aarlig dividende paa en fjerdedel af deres samlede kapital, der nu er 100 mill. mark, hvorimod syndikatet betaler de tyske selskaber 6 pct. rente af samme beløb. De kombinerede selskaber skal understøtte hverandre mod udenforstaaende konkurrence, og skal fortrinsvis befragte hverandres skibe, naar de maatte behøve extra fartøier; de har ogsaa en overenskomst, med hensyn til hvilke havne hver af parterne kan befare eller ikke.

Syndikatet skal saaledes ikke besøge tyske havne og ikke anløbe franske havne mere end to gange ugentlig uden samtykke af modparten, hvis linjedampskibe paa

Amerika ikke faar anløbe belgiske havne og ikke engelske havne over 300 gange aarlig. Oprettelsen af nye linjer bliver gjenstand for speciel overenskomst mellem selskaberne. I tilfælde af krig mellem de 3 nationer ophører kontrakten, som ellers er bindende for 20 aar.

Syndikatet har ogsaa indgaaet kontrakt med Harland Wolff ltd. i Belfast, hvorved dette firma stiller sit skibsværft næsten udelukkende til syndikatets raadighed for nybygninger og reparationer med fastsatte procenter efter det arbeide, der udføres.

Det beregnes, at syndikatet og de tyske selskaber vil tage 60 pct. af varetransporten mellem staterne og Europa, og man imødeser vistnok overalt med en vis spænding, hvilken indflydelse denne mægtige kombination vil udøve baade paa den amerikanske passagertrafik og paa fragtmarkedet.

Gulfport, en havn ved Missisippi Sound nær Biloxi, $2^1/_4$ times jernbanereise fra New Orleans og midtveis mellem New Orleans og Mobile, er ved en 20 fod dyb rende bleven sat i forbindelse med dybvande ved det 10 mil længere tilhavs liggende Ship Island, saa at fartøier som hidtil har lastet ved Ship Island herefter ventes at kunne gaa direkte op til Gulfport for lastning. „The Gulf & Ship Island Rail Road" med endepunkt i Gulfport strækker sig med sidebaner gjennem 160 mile af Missisippis rigeste skovland med henimod 100 sagbrug, som opgives at kunne producere 900 mill. fod tømmer aarlig og staar i forbindelse med flere af de større jernbaner, der fører til de bomulds- og kornproducerende egne af staterne. Jernbanekompaniet har anlagt et efter opgave 300 fod bredt og omkring en engelsk mil langt dokanlæg med bassin, hvor 30 fartøier skal kunne laste samtidig, og man formener, at Gulfport, som nu har blot 2 500 indbyggere, har en stor fremtid ivente.

Lodsafgift fra og til sjøen opgives til $ 4.00 pr. fod. Bugsering fra sjøen til kaien 5 cents pr. ton og fra kaien tilsjøs 10 cents. Losning af blandet ballast 10 cents pr. ton; af stenballast gratis.

Dampskibshyrerne var i New York:

Fartøier paa 500 til 1 500 tons.

For norske fartøier:

	Til Vestindien og Central-Amerika.	Sydamerika og Europa.
Styrmænd	$ pr. md. $32^1/_2$ à 40	—
1ste maskinister . . .	„ - „ $62^1/_2$ à 70	$67^1/_2$
2den do.	„ - „ $37^1/_2$ à 45	$42^1/_2$ à 50
Matroser	„ - „ 20	18 à 20
Fyrbødere	„ - „ 25	23 à 25

Amerikanske fartøier:

	Vestindien og Central-Amerika.	Sydamerika og Europa.
Styrmænd	$ pr. md. 65	60
1ste maskinister . .	„ - „ 125	115
2den —	„ - „ 75	70
Matroser	„ - „ 27.50	18 à 20
Fyrbødere	„ - „ 35	30

Nogen forandring af loven af 1898, der forbyder hyreforskud, er ikke ivente, idet amerikanske skibsførere og redere ifølge „The Commissioner of Navigation's" beretning finder den tilfredsstillende, endskjønt de i enkelte havne som Philadelphia for at erholde sjømænd for lang-reise maa betale en bonus af op til $ 22 pr. md. til boardingmestrene, som da de ikke længere har anledning til at røve sjømændene for et større hyreforskud, har slaaet sig sammen om at udsuge rederne til dækkelse af dette tab.

Det er bleven foreslaaet ved lov at fastsætte den bonus, som en boardingmaster skulde kunne forlange for at skaffe sjømænd for de forskjellige farvande, men dette forslag er bleven afvist som upraktisk. Forøvrigt er der neppe nogen tvil om, at denne lov har bidraget til at stanse rømningen, da boardingmasteren ikke har nogen fordel af at faa rømte og saaledes udblottede sjømænd i logi i havne, hvor bonussystemet ikke florerer, og hvor han saaledes intet kan tjene paa rømlingen. For vore fartøiers vedkommende foreligger der forøvrigt ikke aarsag til rømning i samme udstrækning som før, da fyrbødere og tildels ogsaa dæksfolk hyppigst mønstres for hver reise til Vestindien eller Centralamerika, i hvilken fart størstedelen af vore fartøier er engagerede, saa at de er berettigede til afmønstring ved tilbagekomsten til amerikansk havn. Forbedringen i denne henseende fremgaar bedst af følgende sammenligning af forandringer i skibsbesætningerne paa distriktets havne i aarene 1902 og 1899.

	Paamønstrede.	Afmønstrede.	Rømte.
1902	5 473	4 325	751
1899	3 748	2 273	908

Forandringer i de norske skibsbesætninger paa distriktets havne i aaret 1902:

	Paamønstrede.			
	Norske.	Svenske.	Fremmede.	Ialt.
New York . . .	1 083	237	361	1 681
Baltimore . . .	307	71	282	660
Boston	152	47	74	273
Brunswick . . .	7	8	21	36
Galveston . . .	12	7	31	50
Mobile	461	112	411	984
New Orleans . .	188	62	367	617
Norfolk	5	3	42	50
Pensacola . . .	49	35	187	271
Philadelphia . . .	303	114	290	717
Portland	6	6	14	26
Savannah	21	15	75	111
Wilmington . . .	1	3	8	12
	2 595	720	2 163	5 478

Afmønstrede.

	Norske.	Svenske.	Fremmede.	Ialt.
New York	968	220	327	1 515
Baltimore	254	37	196	487
Boston	191	39	77	307
Brunswick	6	2	—	8
Darien	2	—	2	4
Galveston	27	4	4	35
Mobile	320	59	242	621
New Orleans	226	63	308	597
Norfolk	17	2	5	24
Pensacola	44	6	32	82
Philadelphia	305	97	196	598
Portland	29	5	15	49
Savannah	16	3	13	32
Wilmington	—	1	—	1
	2 405	538	1 417	4 360

Rømte.

	Norske.	Svenske.	Fremmede.	Ialt.
New York	79	13	26	118
Baltimore	38	10	23	71
Boston	27	9	16	52
Brunswick	10	5	7	22
Darien	4	3	4	11
Galveston	2	—	3	5
Mobile	25	11	18	54
New Orleans	24	2	1	33
Norfolk	6	1	2	9
Pensacola	44	10	35	89
Philadelphia	81	37	54	172
Portland	1	—	1	2
Savannah	40	16	45	101
Wilmington	6	—	6	12
	487	117	247	751

I distriktets havne afmønstredes fra svenske fartøier 26 mand; 20 rømte og 43 paamønstredes.

„U. S. Commissioner of Navigation" beretter, at der i finansaaret til 1ste juli 1902 af 108 554 ved de officielle mønstringskontorer forefaldne mønstringer forekom 16 317 mønstringer af skandinaver (nordmænd, svensker og danske), repræsenterende 4 500 mand. I 13 879 af disse mønstringer var 745 norske, 809 svenske og 220 danske, saa at forholdsvis beregnet skulde af de nævnte 4 500 skandinaver 1 910 være nordmænd og 2 025 svensker.

Hertil kommer dog et endnu meget større, heri ikke indbefattet antal norske og svenske sjømænd i amerikanske kystfartøier og i staternes orlogsfartøier, for ikke at nævne norsk- og svenskfødte sjømænd, som har ladet sig naturalisere som amerikanske borgere.

Af sjømænds opsparede hyrebeløb hjemsendtes gjennem konsulatet $ 4 014.20 til Norge, hvoraf $ 3 010.20 indbetaltes gjennem konsulatet direkte og $ 598, $ 206 og $ 200 henholdsvis gjennem vicekonsulaterne i New Orleans, Philadelphia og Baltimore og $ 155 til Sverige.

Der ilagdes sjømænd paa norske fartøier bøder paa tilsammen $ 200.10.

Gjennem konsulatet inkasseredes og hjemsendtes til Norge 38 arvebeløb udgjørende kr. 27 556.16 og til Sverige 19 arvebeløb, udgjørende kr. 27 928.37.

Handel og økonomiske forholde. Skjønt de Forenede Staters fremmedhandel i kalenderaaret 1902 sammenlignet med aaret 1901 viser, at udførselen aftog med 106 millioner dollars, og at indførselen tiltog med 80 millioner dollars, ansees dog det forløbne aar som en fortsættelse af den række fremskridtsaar paa handelens og industriens omraade, som tog sin begyndelse med aaret 1896.

Den formindskede udførsel tillægges tørken, som i aaret 1901 hærjede de vestlige maisproducerende stater, og som foruden at bevirke en nedgang i maisexporten af $38^1/_2$ million dollars var indirekte aarsag i en formindsket produktion af „provisions" samt et større indenlandsk forbrug og prisforhøielse paa hvede og andre kornsorter og en deraf følgende aftagen i udførselen af disse artikler til henholdsvis 41 og 37 mill. dollars.

Den forøgede indførsel maa tilskrives dels en større efterspørgsel efter raamaterialier for fabrikvirksomheden og dels det med forøgede indtægter følgende begjær efter udenlandske luxusgjenstande.

Den indenlandske handel prægedes af en ualmindelig stor omsætning paa alle felter, hvilket fremgaar deraf, at bankudligningerne („bankclearings") beløb sig udenfor New York til ialt 2 647 mill. dollars mere end i aaret 1901. New Yorks „bankclearings" var derimod 3 099 mill. doll. mindre end i det foregaaende aar som følge af den forholdsvis indskrænkede spekulation paa „New York Stock Exchange".

Agerbruget afkastede en rigelig grøde af alle ledende artikler; paa grund af det foregaaende aars snaue maishøst reduceredes udsæden af hvede, men medens hvedehøsten derfor blev 78 mill. bushels mindre end i aaret 1901, forøgedes maishøsten 1001 mill. bushels. Den samlede grøde af de forskjellige kornsorter udgjorde 4 350 mill. bushels mod 3 157 mill. bushels i aaret 1901. Tiltrods for denne overflod har farmerne ved at tilbageholde varen fra markedet været istand til at opretholde priserne udover aarets slutning.

Skjønt der af bomuld høstedes 430 000 baller mere end i aaret 1901, var gjennemsnitsprisen dog $^3/_4$ cents pr. pd. høiere end i aaret 1901.

Kvæg- og svineavlen indskrænkedes paa grund af maismangel i første halvaar, og priserne paa kvæg og især svin steg som følge deraf ganske betydelig høiere end sedvanligt.

Uldklipningen beløb sig til 324 mill. pund urenset, af 43 mill. faar, mod $316^1/_2$ mill. pund af 42 mill. faar i aaret 1901 og bragte særdeles lønnende priser som følge af den store dødelighed blandt faarene i Australien og deraf følgende efterspørgsel for export af uld til Europa.

Fra kulminerne udvandtes 295 mill. tons mod 293½ mill. tons i aaret 1901, tiltrods for en over 5 maaneder varende streik blandt arbeiderne i antracitminerne, som formindskede produktionen af antracitkul fra 67½ mill. tons i aaret 1901 til 43¾ mill. tons.

Der produceredes 17¾ mill. tons pigjern mod 16 mill. tons i aaret 1901; 67 mill. unzer sølv mod 55 mill. unzer i aaret 1901; guld til værdi 87¾ mill. dollars mod 80 mill. dollars i aaret 1901 og 299 000 tons kobber mod 269 000 tons i aaret 1901; 231 000 tons kobber forbrugtes i staterne ved fabrikation af elektrisk materiale.

Sølvprisen faldt i New York fra 56⅛ cents pr. unze i januar til 47⅞ cents pr. unze ved aarets slutning som følge af den vedvarende store produktion i staterne og Mexico i forbindelse med fremstillingen af andre meget efterspurgte metaller, paa samme tid som den i Japan antagne guldmyntfod og mislige forholde i Indien og Kina formindskede disse landes sølvbehov.

Fabrikdriften berettes at have givet særdeles tilfredsstillende resultater i de allerfleste brancher; især maa nævnes jern- og staalindustrien, som efter den i aaret 1901 dannede „trust" opviser store fremskridt og stadig travlhed i alle staalverker med et nettoudbytte i aaret 1902 af 108 mill. dollars, hvoraf 74 mill. dollars anvendtes til betaling af renter paa obligationer og dividende paa aktier, hvis samlede kapital udgjør noget over 1 400 mill. dollars. Det maa imidlertid erindres, at denne kapital ikke paa langt nær repræsenterer sande værdier, idet kompaniet for at erhverve de forskjellige staalverker, miner og cokesfelter, har maattet betale disse med obligationer og aktier, som beløber sig til 3 à 4 gange større summer end de virkelig er værd. Opretholdelse af aktiernes renommé kræver uddeling af tilfredsstillende dividender, som igjen afhænger af en vedligeholdelse af høie priser paa de forskjellige jern- og staalprodukter, men efter nu at have fjernet saagodtsom al konkurrence staar det „The Trust" frit for at regulere priserne efter eget forgodtbefindende til aktiehavernes behag, skjønt samtidig naturligvis paa bekostning af landets mangfoldige industrigrene, for hvilke staal er en nødvendighedsartikel. Man begynder at se med stor betænkelighed paa den magt, som kompaniet saaledes har tilvendt sig og at gjøre toldbeskyttelsessystemet, denne væsentlige faktor i staalindustriens udvikling, i stor grad ansvarlig for dette resultat. Fremstaaende handelstidsskrifter har saaledes fremholdt, at det eneste vaaben, man nu har i hænde mod „The Trust's" vilkaarlige optræden ligeoverfor andre industrigrene er ved toldreduktion eller endog eventuel toldafskaffelse at indbyde udlandet til konkurrence med syndikatet.

Den offentlige uvilje mod „trust-"overgreb har i den sidste tid foranlediget retslig indskriden for overtrædelse af den i aaret 1890 tilblevne antitrustlov. 5 af de største kjødproducenter dømtes saaledes hver til $ 5 000 i mulkt og retsomkostninger for ved lovstridig sammenslutning at have opskruet ferskkjødpriserne og derved forhindret fri omsætning af varen. De Forenede Staters regjering har ogsaa anlagt og i april d. a. foreløbig vundet en sag mod „The Northern Security Co.", hvis øiemed var at sammenslutte „Northern Pacific", „Great Northern" og „Chicago Burlington & Quincy" jernbaner, idet hensigten dermed, at tilintetgjøre den mellem de nævnte linjer bestaaende konkurrence og den deraf følgende hindring af handelens frie udvikling, fandtes at være en overtrædelse af antitrust-loven.

Ifølge rapporter fra tre fjerdedele af landets jernbaner paa tilsammen 60 000 eng. miles banelængde var disses samlede bruttoindtægt 1 434 mill. dollars mod 1 378 mill. dollars i aaret 1901; der lagdes 6 026 miles nyt spor

og byggedes 162 000 fragtvogne (hvoraf 2 800 for export), 1 950 passagervogne samt 4 070 lokomotiver.

Aktie- og obligationsmarkedet var forholdsvis roligt, og omsætningen paa New Yorks „Stock Exchange" beløb sig til blot 188½ mill. aktier og obligationer værd 14 218 mill. dollars mod 226 mill. do, værd 20 431 mill. dollars i aaret 1901.

Pengemarkedet var tildels for længere tidsrum temmelig stivt, saa at der for „call loans" betaltes i mai, september, oktober og december 15 à 20 pct. og i begyndelsen af oktober endog 35 pct., hvilket var den høieste rate i aarets løb.

Kursen paa London varierede mellem $ 4.85¼ og 4.87⅞ pr. £ stg. for sigt og 4.82½ à 4.85½ for 60 dages veksler. Sigtkursen paa Kristiania og Stockholm varierede mellem 26.75 cents og 26.90 cents pr. krone.

Totaludførselen af amerikanske varer beløb sig i finansaaret endende den 30te juni 1902 til $ 1 381 719 401 mod $ 1 487 764 991 i aaret 1901 og indførselen til $ 903 320 948 mod $ 823 172 165 i aaret 1901.

Indførselen fra de forenede riger beløb sig i kalenderaaret 1902 til $ 4 193 307 mod $ 3 582 217 i aaret 1901 og udførselen til $ 9 530 137 mod $ 11 088 391 i aaret 1901.

Følgende oversigt viser de forenede rigers handel med staterne i finansaaret endende 30te juni 1902, sammenlignet med næstforegaaende finansaar, samt de Forenede Staters totale fremmedhandel i førstnævnte finansaar.

Indførsel.

	Fra de forenede riger.		Totalindførsel.
	Finansaaret 1900—1901.	Finansaaret 1901—1902.	Finansaaret 1901—1902.
	$	$	$
Bomuld	—	—	11 712 170
Bomuldsvarer, trikotage	—	8 777	5 363 515
Do., andre	466	—	39 096 611
Bøger, noder etc.	34 088	34 054	4 132 443
Børster	267	27	1 154 016
Cement	14 025	5 155	1 529 992
Diamanter og guld- og sølvvarer	—	1 257	25 990 570
Fiskevarer og medicintran	533 231	808 341	8 844 656
Fjær og dun	73	70	2 340 218
Frugter, friske og præparerede	6 898	486	21 095 313
Frø	964	820	3 192 851
Fyrstikker	103 422	140 547	184 819
Glasvarer, inkl. flasker	—	5 930	6 198 254
Glimmer	—	160	384 818
Grønsager og rodfrugter	121	3 228	7 039 835
Guttapercha	—	—	25 652 797
Guttaperchaaffald	17 515	23 051	1 437 690
Hamp, lin, sisalgræs etc. og fabrikater deraf	—	—	76 894 324

	Fra de forenede riger.		Totalindførsel.
	Finansaaret	Finansaaret	Finansaaret
	1900—1901.	1901—1902.	1901—1902.
	$	$	$
Hansker	15 583	7 647	5 366 381
Huder og skind	556 443	493 597	58 006 618
Maskiner og dele deraf	163 279	245 318	3 646 572
Jern og staal samt fabrikater deraf undtagen knivsmedarbeider	1 499 912	1 309 802	18 018 363
Knivsmedarbeider	10 999	11 750	1 706 454
Kaffe	—	—	70 982 155
Kemikalier	29 165	45 770	57 073 592
Kjød og kjødextrakter	—	2 939	845 148
Kobber, halvforarbeidet	—	—	24 982 047
Kunstgjenstande	2 173	390	3 516 606
Maltdrikke	2 086	2 795	1 880 548
Metaller og fabrikater ikke ellers nævnt	44 554	42 800	30 275 176
Nikkel	5 600	—	1 426 083
Ost	6 011	16 255	2 551 366
Papir og fabrikater	4 635	4 505	4 269 861
Papirmateriale, exkl. træmasse	5 208	8 100	2 770 255
Pelsværk	4 291	4 132	15 623 601
Porcelæn og stentøi	3 772	3 455	9 680 166
Silke, raa og tilvirket	—	—	72 423 672
Spirituosa	4 267	11 359	4 445 154
Stearin	3 425	667	90 606
Sukker	—	—	55 061 097
Svovlkis	—	9 080	1 571 577
The	—	—	9 390 128
Tobak, raa og tilvirket	—	—	17 706 495
Træmasse	333 641	481 726	2 059 092
Tømmer, bord, planker etc.	—	—	19 610 115
Trævarer	6 848	9 514	765 695
Uhre og dele deraf	178	299	2 459 990
Uld og fabrikater	8 152	3 694	34 982 047
Vin	—	488	8 921 143
Andre artikler	66 347	49 109	115 307 676
Tilsammen i aaret 1901—1902	—	3 806 179	903 320 948
Do. i — 1900—1901	3 487 639	—	823 172 165
Do. i — 1899—1900	4 245 407	—	849 941 184

Af sidste finansaars indførsel fra de forenede riger indklareredes:

Til Baltimore varer til værdi	$	115 418
„ Boston —„—	„	585 719
„ New York —„—	„	2 079 076

Til Philadelphia varer til værdi	$	416 081
„ Chicago —„—	„	298 681
„ andre toldsteder varer til værdi . .	„	311 137

Udførsel af amerikanske produkter:

	Til de forenede riger. Finansaaret 1900—1901. $	Til de forenede riger. Finansaaret 1901—1902. $	Til alle lande. Finansaaret 1901—1902. $
Brugt bohave og effekter . . .	42 816	20 145	2 570 369
Bomuld	599 771	491 949	290 651 819
Bomuldsaffald	3 735	2 601	946 537
Bomuldsfabrikater	14 021	10 856	32 108 422
Bøger og tryksager	9 670	6 769	3 997 977
Dyr, levende	1 090	130	44 871 688
Do., produkter af do.	4 442 417	3 407 396	199 861 378
Fiskevarer	357	6 509	6 560 649
Frugter, friske og tørrede . .	38 713	38 692	7 251 837
Do., preserverede	3 797	1 866	1 289 958
Fernis	14 311	12 663	607 685
Fjær	5 300	2 469	239 756
Fosfat	156 296	166 400	5 588 595
Glucose	5 800	973	2 319 286
Græs- og andre frøsorter . . .	5 670	5 800	8 400 870
Gummifabrikater	33 431	14 873	3 462 408
Gummiaffald	10 113	18 318	569 698
Harpiks	9 015	12 375	4 202 104
Honning	566	399	106 112
Hyssing.	11 259	25 615	2 955 377
Instrumenter, videnskabelige og elektriske	11 135	7 101	5 389 476
Do., musikalske	25 949	27 027	3 694 143
Kemikalier	37 878	5 618	9 488 506
Klokker og uhre	10 040	10 758	2 144 490
Kornvarer	1 537 784	1 475 409	213 134 344
Kul	27 576	9 508	20 765 641
Kunstgjenstande	656	911	250 069
Lamper	3 846	2 441	963 638
Læder og lædervarer	607 332	453 516	29 798 323
Maling og farvestoffe	15 958	13 290	2 146 379
Mediciner, patent-, og andre. .	3 989	3 157	3 137 890
Metaller og fabrikater:			
Kobber, halvforarbeidet . . .	70 136	202 707	39 190 619
Messingvarer	2 993	4 487	1 930 810
Jern og staal:			
Rujern	—	—	898 118
Billets, ingots etc.	—	—	78 355
Stangjern	475	—	778 708

	Til de forenede riger. Finansaaret 1900—1901.	Til de forenede riger. Finansaaret 1901—1902.	Til alle lande. Finansaaret 1901—1902.
	$	$	$
Stangstaa	8 518	1 564	816 737
Staalplader	36 458	1 193	593 177
Wirerods	—	—	405 445
Staaljernbaneskinner	452 364	22 660	4 613 264
Traad	57 003	35 124	5 278 254
Bygningsjern	9 681	16 814	3 202 020
Jernrør	24 997	31 262	5 153 080
Støbegods	16 688	6 229	1 628 652
Andet	793	—	893 350
Maskiner:			
Agerbrugsmaskiner	339 351	351 337	16 287 640
Bicykler og dele deraf	69 243	75 825	2 627 572
„Cash Registers“	15 143	25 650	1 144 062
Dampkjedler og dele deraf	3 023	1 501	1 791 062
Elektriske maskiner	897	13 202	5 379 476
Lokomotiver	—	—	3 257 894
Metalarbeids-maskiner	66 424	50 194	2 977 290
Pumpemaskiner	37 941	16 941	2 159 999
Skomaskiner	3 141	830	966 582
Skrivemaskiner	27 677	29 440	3 302 191
Stationære dampmaskiner	6 534	8 101	709 975
Symaskiner	1 694	864	4 022 697
Trykkepresser	8 350	6 094	808 943
Vaskemaskiner	16 694	11 649	536 716
Andre	240 946	133 209	20 505 421
Laase og hængsler	108 670	96 126	5 938 156
Ovne	9 281	5 608	811 836
Skydevaaben	799	889	937 081
Verktøi	50 469	38 641	3 977 946
Andre fabrikater	27 470	30 323	15 235 345
Kaffe	—	17 413	3 209 946
Glasvarer	842	1 919	1 960 154
Oljer:			
Bomulds-	131 747	166 462	12 992 303
Fiske-	3 650	13 611	586 327
Mais-	61 145	50 164	1 769 370
Mineral-	1 704 111	1 844 908	72 327 640
Smult-	9 578	9 193	327 734
Oljekager	5 715	1 400	19 943 198
Paraffin og paraffinvoks	18 662	34 820	8 858 844
Papir og fabrikater	6 245	6 624	7 312 030
Pelsverk	—	—	5 030 204

	Til de forenede riger.		Til alle lande.
	Finansaaret 1900—1901.	Finansaaret 1901—1902.	Finansaaret 1901—1902.
	$	$	$
Fotografimateriel	2 583	2 774	2 109 533
Sirup	100 537	149 381	2 048 561
Sæbemateriale	3 439	2 772	2 610 925
Sække	1 730	1 049	416 462
Stentøi	2 610	2 669	549 571
Smergelhjul	10 818	9 525	183 230
Sæbe	225	2 740	1 171 846
Tobak:			
Blade	117 813	121 603	26 881 641
Stilke	754	7 240	222 355
Cigaretter	65 013	27 313	2 104 893
Andre fabrikater	309	1 639	3 563 960
Trævarer:			
Saget tømmer	2 989	7 800	5 225 003
Hugget	3 250	4 500	1 030 687
Bord og planker	4 175	4 950	16 978 332
Tøndestav	27 759	24 798	3 954 432
Møbler	36 221	18 811	4 125 953
Træmasse	3 291	1 265	740 103
Andre	49 665	40 234	14 312 322
Uldvarer	2 991	1 837	1 525 826
Vine	4 140	5 446	450 325
Alle andre artikler	52 760	44 682	68 634 255
Tilsammen i aaret 1901—1902	—	10 103 330	1 355 481 861
Mod i — 1900—1901	—	11 838 911	1 460 462 806
— i — 1899—1900	—	10 436 817	1 370 763 571

Toldindtraderne beløb sig til $ 254 456 927 mod $ 233 556 110 i finansaaret 1900—1901.

Af sidste finansaars udførsel til de forenede riger falder der paa:

Baltimore	$ 1 011 417
Boston	„ 812 752
New York	„ 5 643 980
Philadelphia	„ 1 787 725
Savannah	„ 246 888
Tampa, Florida	„ 93 900
Andre havne	„ 506 668

Fiskevarer:

I finansaaret 1901—1902 indførtes:

Fra	Ansjos og sardiner. $	Stokfisk og klipfisk. Pund.	$
De forenede riger	61 370	519 884	31 138
Belgien	47 826	—	—
Frankrige	1 371 073	—	—
Holland	3 179	2 000	40
Kanada	—	24 518 075	1 001 271
Italien	37 647	3 564	229
Portugal	141 761	—	—
Storbritannien	26 696	12 500	398
Tyskland	6 318	11 129	820
Andre lande	14 904	1 602 632	61 440
	1 710 774	26 169 784	1 095 336
mod i aaret 1900—1901	1 322 252	17 513 267	667 667
Totalindførselen fra 1ste juli 1902—31te marts 1903	1 249 418	21 236 305	844 475
Fra de forenede riger i aaret 1900—1901	53 095	315 037	23 176

Sild.

	Lagesaltet. Pund.	$	Røget eller tørret. Pund.	$
De forenede riger	5 018 391	133 137	—	—
Holland	17 095 861	722 361	367 226	17 683
Storbritannien	8 268 425	296 214	1 710 963	58 050
Tyskland	621 758	24 160	49 625	2 624
Kanada	6 937 760	135 465	2 604 824	52 407
Andre lande	80 034	2 260	2 307	180
Tilsammen	38 022 229	1 313 597	4 734 945	130 944
mod i aaret 1900—1901	31 040 240	1 163 611	3 212 574	88 274
Totalindførselen fra 1ste juli 1902—til 31te marts 1903	43 270 262	1 619 847	2 205 282	48 330
Fra de forenede riger i aaret 1900—1901	2 609 506	70 398	242 048	4 392

	Makrel. Pund.	$	Anden fisk. $
De forenede riger	4 816 988	335 386	34 127
Holland	507 085	27 444	10 777
Storbritannien	5 241 759	310 509	105 517

	Makrel. Pund.	$	Anden fisk. $
Tyskland	8 366 410	330 258	41 787
Kanada	—	—	162 612
Andre lande	7 029	257	270 502
Tilsammen	18 939 271	1 003 854	725 322
mod i aaret 1900—1901	17 544 978	837 790	834 432
Totalindførselen fra 1ste juli 1902—31te marts 1903	13 608 360	1 014 319	581 715
Fra de forenede riger i aaret 1900—1901	2 157 194	162 603	81 428

Endvidere indførtes, hovedsagelig fra Kanada, præserveret eller anden hummer til værdi $ 877 842; fersk laks til værdi $ 141 532 og anden fersk fisk til værdi $ 1 485 859.

Af fiskevarer udførtes:

Torsk, hyse etc., tørret, røget eller saltet.

	Amerikansk.	Importeret.
Azorerne	$ 5 868	4 495
Italien	„ 12 170	4 834
Centralamerika og Mexico	„ 18 296	4 646
Vestindien	„ 130 218	280 348
Sydamerika	„ 47 534	10 674
Hong Kong	„ 6 241	—
Br. Australasien	„ 22 902	—
Philippinerne	„ 9 445	—
Andre lande	„ 17 766	11 138
	$ 270 440	316 135
mod i aaret 1900—1901	„ 345 597	424 971

Sild, tørret, røget etc.	$ 57 287	26 898
Anden fisk —„—	„ 15 707	—
Makrel, lagesaltet	„ 15 634	1 075
Anden fisk „	„ 83 602	3 104
Laks, hermetisk	„ 3 991 402	—
Do., anden	„ 694 435	1 054
Østers	„ 743 521	—
Anden skjælfisk	„ 310 109	—
Anden fisk og fiskeprodukter	„ 378 512	81 252
	$ 6 290 209	113 383
mod i aaret 1900—1901	„ 6 393 897	140 081

Makrelfisket i New England afgav blot 45 534 tdr. saltet vare mod 67 589 tdr. i aaret 1901 og 87 967 tdr. i aaret 1900; det daarlige fiske i Norge i forbindelse med et forholdsvis mindre fiske af høstmakrel i Kanada og Irland bevirkede en prisforhøielse i oktober af 50 à 60 pct. for den da indkommende nye vare. Priserne var:

Norsk makrel.	Jan.—febr.	Marts—mai.	Juni.	Juli—aug.
Bloaters	$ 24 à 25½	24—25	25 —26	25—26
No. 1	„ 18½ à 19	17—18	16½—17½	18—19
„ 2	„ 17½ — 18	17—17½	—	17—18
„ 3	„ 16 — 16½	—	—	
Halifax.				
No. 1	$ 16 —	16	16	16—16½
„ 2	„ 14 — 15½	15½	12 —12½	—
„ 3	„ 13 — 13½	13½	11 —11½	11—13½
Shore.				
Bloaters	$ —	—	—	—
No. 1	„ 16 — 17	16—17	—	12½—15
„ 2	„ —	—	—	—
Irsk	$ 16 — 17	15½—16	15—15½	14 —15½
Hollandsk. .	„ 11 — 12	—	—	—

	Oktbr.	Novbr.	Decbr.	Apr. 1903.
Bloaters. . . .	$ 40	40	42	45
No. 1	„ 29 —30	32 —33	32½—33½	35
„ 2	„ 25½—26½	27	27 —29	28—29
„ 3	„ 22 —23	24½	25 —26	—
Halifax.				
No. 1	$ —	—	27	25—26
„ 2	„ —	21½	21½—25	23—24
„ 3	„ —	18	20 —21	21
Shore.				
Bloaters	$ 24 —26	29 —30	31½—32½	30—31
No. 1	„ 21 —23	28½	27 —28	26—27
„ 2	„ 20 —22	23½	23½	—
Irsk	$ 19½—20	21 —22	21 —22	—
Hollandsk . .	„ —	—	17 —18½	16—18½

Indførselen fra Norge af damprenset medicintran beløb sig det sidste finansaar til 211 468 gall. værd $ 109 775, mod 235 800 gall. værd $ 137 959 det næstforegaaende finansaar.

Indførselen i kalenderaaret 1902 anslaaes til 7 150 tdr. mod 8 600 tdr. i aaret 1901.

Med beretningerne fra Norge om det daarlige tran-udbytte steg førstehaands pris i New York fra $ 24 pr. td. i april til $ 29 i mai, $ 33 à 38 i juni, $ 40 à 45 i oktober, $ 50—54 i december, $ 60 à 65 i februar 1903 og i slutningen af april 1903 noteredes op til $ 110 à 130 pr. td.

Cirka 500 tdr. norsk medicintran berettes at være bleven reexporteret herfra til London siden begyndelsen af februar d. a. til priser som opgives til $ 50 à 70 pr. td. f. o. b. New York.

Priserne opgives som følger for:

	Jan.—apr.	Mai.	Sep.—okt.	Nov.—decbr.	April 1903.
Sild.					
Norsk fedsild.					
KKKK	$ 11½	8½	12	12	12
KKK	„ 11	—	8	10 —11	10½
KK	„ 10	—	8	8½—10	9—10
Slosild	„ 11½	8½	8½	10½	10½
Hollandsk.					
Mixed	$ 8 — 9 —		9 — 9½	9—10	6½—7
Milchers . .	„ 10¼—12 —		10 —11	10—11	8 —9½

	Jan.—apr.	Mai.	Sep.—okt.	Nov.—dec.	April 1903
Skotsk.					
Large selected fulls . . .	$ 12—14	13 —14	11½—14	12 —13¼	13½—14½
Large fulls	„ 10—11	9½—10½	11½—12	12 —12½	—
Newfoundland.					
„Scotch cured“ large fulls .	$ 9 —10½	10—10½	—	9½—10	10 —11
Fulls	„ 8½	8½	—	8	8¼
Irsk . . .	$ 11 —12	—	—	14 —15	11 —12

Cutheads . . . jan.—okt. $ 6 ; nov.—apr. 1903 $ 6¼
Belly cuts. . . —„— „ 7½; —„— „ 8½
Brisling . . . —„— „ 7 ; —„— „ 7¼
Ansjos . . . . —„— „ 5½ pr. ½ td.; nov. og dec. $ 5½ à 5. April 1903 $ 4.75.

Appetitsild $ 8—12 pr. kasse.

Røgede sardiner i olje ½ tins $ 13.75 pr. kasse; ¼ tins $ 8½ à 9½ pr. kasse. Marineret sild ¼ tins $ 11 pr. kasse.

Stokfisk.

Rødskjær	Jan.—okt. 8 à $8^1/_2$ cents pr. pd.	
	Nov.—dec. $10^1/_2$ „	—
Zartfisk	Jan.—okt. 9 cents pr. pd.	
	Nov.—dec. $9^1/_2$ „	—

Cellulose. Skjønt de Forenede Staters produktion af kemisk og mekanisk træmasse fremdeles har været i tiltagende, har papirfabrikernes overordentlig store og vedvarende travlhed i forbindelse med forholdsvis lavere cellulosepriser i Europa givet anledning til en forøget indførsel, som fremdeles vedvarer og lover et større resultat for indeværende end noget af de 10 foregaaende finansaar. Udførselen, der fornemmelig bestaar af bleget „poplar" soda cellulose, har af samme grund aftaget omtrent 40 pct.

Indførselen fra Europa bestaar hovedsagelig af bleget sulfitcellulose; af de 2 900 tons sulfitcellulose, som angives at være bleven produceret daglig i de Forenede Stater i aaret 1902 var nemlig blot 550 tons bleget mod 2 350 tons ubleget vare.

Det berettes, at cellulosens fabrikationsomkostninger har været noget større i aaret 1902 end i foregaaende aar, paa grund af høiere arbeidsløn og formindskelse af let tilgjængeligt raamateriale, og der synes derfor at være nogen udsigt til, at de sidste aars forøgede indførsel tør vedvare.

Ifølge en afgjørelse den 23de marts d. a. af New Yorks „General Board of Appraisers" bliver træmasse indført fra provinsen Quebec at belægge med extra told af 25 cents for hver „Cord" tømmer, som anvendes til dens fabrikation, hvilket beregnes at svare til 25 cents pr. ton mekanisk og 35 cents pr. ton kemisk masse; denne extratold forklares som berettiget gjengjældelse i henhold til de Forenede Staters toldlov for den extraskat eller i virkeligheden udførselstold af 25 cents, som i Quebec maa erlægges for hver „Cord" træmassetømmer hugget paa kronens land, som udføres.

Priserne stillede sig som følger:

	Sulfit			
	Importeret.		Amerikansk.	
	Bleget.	Ubleget.	Bleget.	Ubleget.
Januar—april. . . .	$2^7/_8$—$3^1/_4$	2.30—2.50	$2^1/_2$—3	1.85—1.90
Mai—september . .	$2^3/_4$—3	1.85—2.15	$2^1/_4$—$2^1/_2$	1.65—1.90
Oktober—december .	„ —3	1.95—2.15	2.40—2.50	1.65—2
I mai 1903	„ —3.20	—„—	—„—	1.85—2

	Soda.		
	Importeret.	Amerikansk.	
	Bleget.	Ubleget.	Bleget.
Januar—April	$3^1/_8$—$3^7/_8$	2—$2^1/_4$	2.05
Mai—september	2.80—$3^1/_4$	1.90—$2^1/_8$	1.90—2.05
Oktober—december	„ — „	„ — „	$2^1/_8$
I mai 1903	„ — „	„ — „	„

De ovenstaaende prisnoteringer for importeret cellulose er „leveret fra kaien" og for amerikansk „leveret til papirfabriken".

For mekanisk træmasse noteredes i januar og februar $ 14 à 15

f. o. b. træmassefabriken; i marts til august $ 15.; september $ 16.; oktober—december $ 15; den 1ste mai 1903 $ 14.50.

Indførsel:

Fra	Finansaaret 1901—1902. Tons.	$	Mod i aaret 1900—1901. Tons.	$
De forenede riger	10 300	481 726	6 955	333 641
Kanada	51 262	1 322 518	36 753	1 077 789
Tyskland	5 533	238 461	2 823	163 868
Østerrige	229	11 506	112	4 366
Holland	45	2 457	104	5 717
Storbritannien	47	2 424	10	1 021
Tilsammen	67 416	2 059 092	46 757	1 586 402

Hvoraf i aaret 1901—1902 til:

New York	7 018	tons værd	$ 351 548
Bangor	8 805	—„—	„ 272 452
Boston	4 615	—„—	„ 214 809
Philadelphia	4 563	—„—	„ 173 449
Andre østlige toldsteder fra Kanada	8 445	—„—	„ 201 908
Middelstaterne fra Kanada	33 970	—„—	„ 844 926

I de 9 maaneder til 1ste april d. a. indførtes 86 089 tons værd $ 2 503 452 mod 47 010 tons værd $ 1 446 275 i de tilsvarende 9 maaneder til 1ste april 1902.

Der udførtes:

Til	Finansaaret 1901—1902. Tons.	$	Mod i aaret 1900—1901. Tons.	$
Storbritannien	8 563	312 330	18 389	552 206
Belgien	3 803	149 900	3 865	162 114
Tyskland	1 510	60 032	2 086	79 110
Italien	1 291	52 254	1 243	52 615
Frankrige	944	40 574	1 028	44 842
Rusland	624	23 676	349	13 368
Holland	286	10 416	342	12 878
Spanien	63	3 500	—	—
De forenede riger	32	1 265	79	3 291
Danmark	21	833	—	—
Kanada	666	23 113	479	14 848
Mexico	633	27 757	1 497	78 253
Hong Kong	396	19 493	—	—
Andre steder	342	14 960	1 407	38 342
Tilsammen	19 174	740 103	30 764	1 051 867

I de 9 maaneder endende 31te marts 1903 udførtes 8 715 tons værd $ 342 333 mod 14 202 tons værd $ 546 697 i 9 maaneder til 1ste april 1902.

De Forenede Staters produktionskapacitet pr. døgn var ifølge Lockwoods Directory i aaret 1902 som følger:

		Mekanisk træmasse.		Cellulose.	
		Tør.	Vaad.	Sulfit.	Soda.
New York	Tons	983	859	839	64
Maine	„	274	657	572	280
New Hampshire	„	61	176	375	—
Vermont	„	80	316	35	—
Pennsylvania	„	46	11	169	213
Massachussetts	„	5	52	52	—
Wisconsin	„	221	369	424	—
Michigan	„	60	11	126	6
Sydlige stater	„	56	31	207	165
Andre veststater	„	192	131	138	105
	Tons	1 978	2 613	2 937	833

eller ialt 4 591 tons mekanisk træmasse og 3 770 tons cellulose mod henholdsvis 3 900 og 2 932 tons i aaret 1900 og 2 465 og 1 479 tons i aaret 1895.

Af papir udførtes:

Til	Tapeter. $	Trykpapir. $	Skrivpapir og konvolutter. $	Andet. $
De forenede riger	—	94	1 748	4 781
Storbritannien	90 406	821 545	107 263	812 794
Tyskland	483	280	33 267	99 929
Belgien	—	25 168	4 258	45 479
Holland	97	6 751	1 350	83 596
Kanada	137 712	168 321	169 321	73 692
Mexico	28 060	24 182	116 379	282 217
Andre lande	44 581	1 874 275	311 443	1 943 558
	301 339	2 920 616	744 029	3 346 046
mod i aaret 1900—1901	145 992	2 521 320	463 248	3 085 273

Derimod indførtes papir hovedsagelig fra Tyskland og Storbritannien til værdi $ 4 223 125 mod $ 3 241 661 i næstforegaaende finansaar.

Af huder og skind indførtes fra de forenede riger:

	1901—1902		mod i aaret 1900—1901.	
	Pd.	$	Pd.	$
Gjedeskind (toldfri) . .	—	—	71 786	30 310
Ko- og oksehuder . .	3 027 189	261 076	3 632 204	312 737
Andre	1 534 707	232 521	1 426 663	211 386
„Cuttings“	—	70	—	1 685
Tilsammen	4 561 896	493 667	5 130 653	556 118

Der berettes at være et godt marked for smaa saltede sælhuder i størrelser af fra 1 m. lang og $^1/_2$ m. bred til $1^1/_3 \times 1$ m. Disse huder, som i handelen benævnes „baby-skins“ og „harps“, indføres nu fra Newfoundland og berettes at indbringe $ 1.00 pr. hud f. o. b. St. John. Huderne bør renses mest muligt for kjødtrevler og ansees bedst at kunne forsendes i bundter eller større tønder.

Cement. Paa grund af det store antal cementfabriker, som er opsprungne i staterne i løbet af de sidste aar, aftog totalindførselen fra $ 3 270 916 i finansaaret 1899—1900 til $ 2 198 891 i 1900—1901 og $ 1 478 452 i 1901—1902. Indførselen fra de forenede riger beløb sig i de nævnte 3 aar til henholdsvis $ 40 401, $ 14 025 og $ 5 155.

I aaret 1902 planlagdes imidlertid et overordentlig stort antal byggeforetagender, som atter har stimuleret indførselen af den bedre europæiske cement, saa at der i tiden fra 1ste juli 1902 til 31te marts 1903 indførtes $832^1/_4$ million pund værd $ 2 639 156, hvoraf:

Fra Tyskland	511 382 613	pund	til værdi af	$1675 859
„ Belgien	266 971 045	—	„	—	-	„ 781 008
„ Storbritannien	39 669 899	—	„	—	-	„ 129 925
„ Frankrige	4 964 387	—	„	—	-	„ 20 673
„ det øvrige Europa	6 700 046	—	„	—	-	„ 19 568
„ Kanada og andre lande . .	2 570 866	—	„	—	-	„ 12 123

Indførselen fra de forenede riger er ikke specificeret i den nu tilgjængelige statistiske opgave.

Jern og staal. Svensk jern. Medens indførselen af stangjern var større end i noget af de foregaaende 10 aar, undtagen i finansaaret 1895—1896, da den beløb sig til 18 713 tons, men dog til en værdi af blot $ 671 144, har indførselen af „blooms“ aftaget fra 8 820 tons til værdi $ 507 992 i nævnte finansaar, det største i de sidste 10 aar, til 632 tons værd $ 45 148 i aaret 1901—1902 og indførselen af „Wire Rods“ fra 241.30 tons værd $ 1 116 937 i aaret 1891—1892 til 6 801 tons værd $ 309 598 i det sidst forløbne finansaar.

For stangjern („ord. Merchant bars“) noteredes i januar £ 9. 2 6 cif. New York, Boston eller Philadelphia, — i april £ 9. 10. 0 à £ 9. 12. 6; i løbet af sommeren £ 9. 15. 0 og i september £ 10. 0. 0 —, hvilken pris vedvarede til aarets slutning.

„Melting Bars“ varierede mellem £ 8. 15. 0 og £ 12. 15. 0 efter kvaliteten; „Blooms“ avancerede gradvis fra £ 7. 12. 6 d til £ 8. 2. 6.

„Wire Rods“ avancerede gradvis fra £ 9. 10. 0 i januar til £ 10. 7. 6 i august, men faldt senere til £ 9. 17. 6 à £ 10. 0. 0 og „Nail Rods“ rangerede fra £ 9. 10. 0 til £ 9. 17. 6 à £ 10. 0. 0.

Der indførtes i finansaaret 1901—1902:

Fra	Jernmalm.		Skrabjern og staal.		Rujern.	
	Tons.	$	Tons.	$	Tons.	$
De forenede riger (Sverige) . .	—	—	2 397	64 931	809	21 579
Kuba . . .	629 602	1 109 205	6 861	79 956	—	—
Grækenland .	12 950	42 896	—	—	—	—
Kanada . .	276 362	685 540	15 190	235 923	21 169	214 050
Newfoundland og Labrador .	72 510	72 510	—	—	—	—
Spanien . .	188 744	406 662	—	—	250	12 198
Storbritannien	863	25 536	7 334	138 965	89 610	2 050 651
Tyskland . .	559	4 743	11 459	192 213	38 129	878 739
Andre lande .	8 141	15 452	5 947	56 765	8 994	189 955
	1 189 732	2 362 544	49 188	768 753	158 961	3 367 172
mod i aaret 1900—1901 .	771 457	1 135 271	20 414	340 732	39 325	1 355 231
Fra de forenede riger i aaret 1900—1901 . . .	25	100	3 159	97 325	3 415	107 260
Totalindførselen fra 1ste juli 1902—31te marts 1903 . . .	771 728	1 725 320	97 944	1 419 606	725 270	12 645 060

Der indførtes i finansaaret 1901—1902:

Fra	Stangjern.		„Hoops & bands“ etc.		Staalingots, blooms, billets etc.	
	Tons.	$.	Tons.	$.	Tons.	$.
De forenede riger	17 911	789 160	743	21 494	632	45 148
Belgien	—	—	—	—	9 057	189 746
Kanada	—	—	—	—	9 050	160 917
Storbritannien .	2 742	251 994	3 336	121 558	15 973	1 292 789
Tyskland . . .	1 161	48 214	1 114	33 832	48 547	1 222 077
Andre lande . .	110	3 213	41	. 1 318	7 168	595 698
Tilsammen	21 924	1 092 581	5 234	178 202	90 427	3 506 375
mod i 1900—1901	17 744	1 035 232	343	22 526	8 859	1 281 329

	Stangjern.		„Hoops & bands“ etc.		Staalingots, blooms, billets etc.	
	Tons.	$.	Tons.	$	Tons.	$.
Fra de forenede riger i 1900—1901	13 638	691 864	2	63	730	44 033
Totalindførselen fra 1ste juli 1902—31te marts 1903	34 450	1 438 001	1 280	74 683	293 560	7 551 374

Fra	Wire rods.		Sheets & plates.		Traad og fabrikata deraf.	
De forenede riger .	6 801	309 598	4	1 232	965	56 669
Storbritannien . .	8 148	535 583	5 012	387 617	2 876	398 741
Tyskland	739	20 897	1 757	127 648	312	160 340
Andre lande . . .	148	3 779	1 249	84 752	72	17 560
Tils.	17 181	902 296	8 022	601 249	4 225	633 301
mod i 1900—1901	18 566	1 082 827	2 184	266 403	2 786	488 304
Fra de forenede riger i 1900—1901	10 664	524 243	14	3 604	620	35 613
Totalindførselen fra 1ste juli 1902—31te marts 1903	17 476	856 316	5 825	366 293	2 490	459 217

Det indenlandske forbrug af jern og staal var i det forløbne aar overvældende stort især for bygnings- og jernbaneforetagender. Skjønt produktionen anslaaes at være bleven indskrænket 1 000 tons pr. dag under den i 5 maaneder varende kulminestrike, frembragtes der ikke destomindre over $17^1/_2$ million bruttotons rujern eller $2^1/_2$ million tons mere end i aaret 1901, hvilket dog ikke var tilstrækkeligt til staalverkernes behov, saa at der indførtes og fremdeles indføres overordentlig store kvantiteter af de forskjellige raamaterialier, som ovenstaaende statistiske opgave ogsaa viser. De fleste staalverker berettes at være fuldt optagne med bestillinger til udover høsten, og indeværende aar ventes at opvise større resultater end nogensinde før i denne branche.

„The United States Steel Corporation“s i april 1903 udkomne første aarsrapport viser en omsætning af over 560 millioner dollars. For at tilfredsstille arbeiderne og forhindre streiker forhøiede kompaniet af egen drift arbeidslønnen 10 pct. og indbød dem til subskription paa et vist antal preferenceaktier. Det berettes, at 27 379 af kompaniets 168 000 arbeidere benyttede sig heraf og subskriberede paa tilsammen 48 980 aktier til en samlet markedsværdi af $ 6 091 000.

Det tilskrives ogsaa denne af de større jern- og staalverker indgaaede forening, at markedet uagtet de tilstedeværende betingelser for spekulation og prisforhøielse har holdt sig forholdsvis jævnt, idet kompaniet, som med de store kapitaler til sin raadighed har kunnet regulere markedet, har fundet moderate priser at være den bedste politik. Saaledes stod prisen uforandret for staal-

jernbaneskinner i $ 28 pr. ton og for „plates“ paa basis af 1.60 cent for „1/4 inch tank“ f. o. b. Pittsburg. For stangjern og -staal noteredes $ 1.50 til den 1ste april, da prisen efter overenskomst mellem verkseierne forhøiedes til $ 1.60, som vedvarede til aarets slutning. Bessemer-pig avancerede fra $ 16.50 i januar til $ 22.50 i december leveret Pittsburg, og Bessemer-billets fra $ 27.00 i januar til $ 32.00 i mai; i juni solgtes 2 500 tons importerede billets à $ 32.50 leveret Pittsburg, og prisen faldt derefter til $ 29.50 ved aarets slutning.

Kornvarer. Skjønt alle kornsorter undtagen hvede afgav en rigelig grøde, holdt priserne sig forholdsvis jævnt og paa et høiere standpunkt end i foregaaende rige kornaar. Den eneste undtagelse dannede havreprisen, som i løbet af sommeren dreves op fra 47 til 65 cents pr. bushel, fra hvilken sidste pris den pludselig faldt til 34 cents i august, da den nye havre kom i markedet.

Den ringe udførsel af mais i finansaaret endende 30te juni 1902 forklares ved den feilslaaede maishøst i aaret 1901 og de deraf følgende høie priser for denne artikel.

Priserne stillede sig som følger:

	Høiest.	Lavest.	31te decbr. 1902.
Hvede no. 2, rød . . .	mai 93 1/8	oktbr. 73 3/4	79 5/8 cts. pr. bush.
— „ 1, Northern .	jan. 89 7/8	„ 79	86 3/4 „ - „
Mais, mixed	septbr. 73	aug. 63	59 „ - „
Havre no. 2	aug. 65	septbr. 32	38 1/4 „ - „
Hvedemel	marts 3.95	aug. —oktbr. 3.40	3.50 $ pr. tønde.
„Winter-straights“ . .			

Ifølge agerbrugsdepartementets rapport beregnes vinterhvedehøsten i aaret 1903 at skulle opgaa til 590 millioner bushels mod 412 mill. bush. i aaret 1902.

Der udførtes i finansaarene

	1901—1902.		1900—1901.	
	Til de forenede riger.	Ialt.	Til de forenede riger.	Ialt.
Byg	—	3 995 303	5 155	2 883 566
Havre	—	4 153 238	120 000	11 765 380
Havremel	42 050	1 617 298	120 388	2 308 649
Hvede	788 944	112 875 222	255 579	96 771 743
Hvedemel	627 397	65 661 974	747 756	69 459 296
Klid	9 487	962 595	8 041	1 383 246
Mais	—	16 185 673	382 862	82 527 983
Maismel	1 387	1 046 643	48 803	2 065 432
Kornpræparater . .	2 459	2 205 018	4 437	2 832 930
Andre kornvarer . .	3 685	4 431 380	8 763	2 276 465
	1 475 409	213 134 344	1 537 784	275 596 668

Kjød- og fleskevarer. Den som følge af den mangelfulde maishøst

i aaret 1901 indskrænkede produktion af kjød- og fleskevarer i forbindelse med den store efterspørgsel efter disse næringsmidler, som aarets almindelige velstand blandt alle klasser førte med sig, var skyld i, at priserne, som forhøiedes ved slutningen af aaret 1901, steg endvidere i løbet af aaret 1902, saa at de ved aarets slutning var fra 40 til 50 pct. høiere end den 1ste januar 1901. Sidste aars overflødige maishøst har endnu ikke ved slutningen af april 1903 bevirket den nedgang i priserne for disse artikler, som man havde ventet.

Priserne stillede sig som følger:

	Mess Pork.	Family Beef.	Lard Prime Western.
	Doll. pr. td.	Doll. pr. td.	Doll. 100 pr. pd.
Lavest . . . jan.	16	jan. 12.50	jan. 9.52½
Høiest . . . juli	20 oktbr.	—decbr. 18.00	nov. 10.75
31te december	18.25 à 18.75	15 à 17	10.47 à 10.60
30te apr. 1903	18.25 à 18.75	12 a 12.50	9.10

Der udførtes i finansaaret:

	1901—1902.		1900—1901.	
	Til de forenede riger.	Ialt.	Til de forenede riger.	Ialt.
	$	$	$	$
Oksekjød, hermetisk	50 919	6 646 130	42 150	5 307 501
— saltet . .	137 040	3 031 027	142 479	3 145 219
— ferskt .	—	29 045 056	—	31 851 361
— andet .	19 735	112 639	—	72 677
Flesk, „bacon“ . .	738 659	35 449 797	1 340 128	37 499 026
— skinker . .	34 244	25 222 744	19 229	22 842 778
— hermetisk .	456	832 910	—	708 381
— ferskt . . .	—	3 652 464	—	2 424 537
— saltet . . .	349 324	10 117 562	462 217	9 926 633
Smult	761 529	52 375 864	861 893	46 560 148
— kompositioner	2 550	2 687 653	4 291	1 449 878
Oleo-olje	1 073 412	12 254 969	1 224 334	11 836 373
„ -margarin . .	—	601 521	1 499	481 501
Pølser	5 147	1 795 044	14 383	923 974
Talg	112 639	1 924 577	184 281	3 848 561
Andre kjødprodukter	108 880	7 006 651	126 432	6 179 830
Smør	12 857	2 885 609	18 493	4 014 905
Ost	5	2 745 597	608	3 950 999
Andre meieriprodukter	—	1 473 564	—	1 437 818
	3 407 396	199 861 378	4 442 417	194 472 100

Petroleum. Der udførtes til de forenede riger:

	1901—1902.		1900—1901.	
	Gall.	$	Gall.	$
Raa	26 334	1 973	84 897	6 495
Nafta	465 566	34 485	187 104	16 352
Raffineret . . .	31 209 568	1 736 574	27 809 142	1 620 355
Lubricating . . .	512 002	71 876	389 293	60 909
	32 213 470	1 844 908	28 470 436	1 704 111

Prisen steg gradvis fra $ 1.15 pr. tønde leveret Pittsburg for „Crude“ og 7.20 cents pr. gallon leveret New York for raffineret olje til henholdsvis $ 1.51 og 8.30 cents ved aarets slutning, hvilke sidste priser fremdeles noteredes den 30te april 1903.

Læder og lædervarer. Udførsel til de forenede riger:

	1901—1902.	1900—1901.
	$	$
Saalelæder	334 491	487 171
Glaceret „kid“ . .	15 980	16 481
Andet overlæder . .	90 688	88 408
Skotøi . . .	5 960	3 078
Andre lædervarer . .	5 527	12 194
	452 646	607 332

Priserne for „Middle Weights“ varierede mellem 37 og 39 cents pr. pd. for „Oak“, 34 og 36 cents for „Union“ og 22 og 25 cents for „Hemlock non-acid“, leveret New York, og stod den 30te april 1903 i henholdsvis 38 à 39 cents, 33 og 23 cents.

Bomuldshøsten angives for aaret 1902 til ca. 11 mill. „commercial“ eller 10 630 000 „standard“ baller à 500 pund (mod 10 330 000 „commercial“ baller i aaret 1901), hvoraf udførtes 6 642 000 baller mod 6 530 000 baller i aaret 1901. Den høieste pris for „middling uplands“ var i New York $9^7/_8$ cents i april, den laveste $8^1/_4$ cents i februar; i New Orleans $9^1/_4$ cents i mai og $7^7/_8$ cents i januar.

Beretninger om ufordelagtige veirforholde i bomuldsstaterne og indskrænket beholdning paa markedet har givet spekulanter anledning til gradvis at forhøie priserne i indeværende aar, indtil der den 30te april 1903 noteredes 10.50 cents pr. pund i New York og $10^1/_{16}$ cents i New Orleans, men de nuværende udsigter for indeværende sæsons bomuldshøst synes ikke at give nogen berettigelse til vedligeholdelse af disse høie priser.

Immigrationen. I kalenderaaret 1902 indvandrede fra:

Danmark . . .	6 318	personer	
Frankrige . . .	3 391	—	
Italien	201 266	—	
Norge	20 152	—	
Rusland	123 862	—	
Storbritannien . .	51 372	—	
Sverige	39 020	personer	
Tyskland . . .	32 736	—	
Østerrige-Ungarn .	185 000	—	
Andre lande . .	38 601	—	
Tilsammen	702 368	personer	

mod 500 386 i aaret 1901 og 472 126 i aaret 1900.

Af de norske immigranter var 13 973 mandlige og 6 179 kvindelige, ialt 20 152, mod 13 436 i aaret 1901 og 11 059 i aaret 1900. Af svenskerne var 24 791 mandlige og 14 229 kvindelige, ialt 39 020, mod 24 859 i aaret 1901 og 20 785 i aaret 1900. „Skandinaverne" opgives at have medbragt hver gjennemsnitlig $ 17.99 i kontanter mod englændernes $ 62.05, tyskernes $ 26.96 og syditalienernes $ 9.96; af skandinaverne var blot 1 pct. ikke læsekyndige, mod 4 pct. af tyskerne og franskmændene, 5 pct. af japaneserne, 6 pct. af hollænderne, 12 pct. af norditalienerne og 49 pct. af syditalienerne og portugiserne.

Arbeidslønnen var i og nær New York $ 2.50 à $ 3.00 pr. dag for nyankomne haandværkere som snedkere, jernarbeidere, tømmermænd etc.; $ 1.50 pr. dag for dokarbeidere, samt for jordbrugere og tjenestepiger henholdsvis $ 16.00 à $ 17.00 og $ 12.00 pr. maaned med kost og logi. For ingeniører og arkitekter har det været forholdsvis let at erholde arbeide, hvorimod kontorfolk finder det høist vanskeligt at faa beskjæftigelse, da de større byer er overfyldte med denne klasse arbeidssøgende.

Victoria, B. C.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Thomas R. Smith, dateret 7de mai 1903.

Den norske skibsfart. Til konsulatdistriktet ankom i aaret 1902 fra fremmede lande 47 norske skibe dr. 88 713 tons (hvoraf seilskibe 6 dr. 7 858 tons); heraf kom til hovedstationen kun 2 skibe (begge seilskibe) dr. 2 333 tons. Samtlige skibe ankom i ballast og afgik med ladning, bestaaende af tømmer og kul.

Intet svensk skib besøgte konsulatdistriktet.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen intet, ved vicekonsulsstationerne kr. 314.00, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 157.00.

Expeditionsafgifter i norske sager kr. 7.50, i svenske sager intet.

Fragterne, som i 1901 holdt sig paa et tilfredsstillende niveau, sank i 1902 til det største lavmaal, som man nogensinde har erfaret paa denne kyst. Dette skyldes for en stor del den feilslagne hvedehøst i Kalifornien ligesom den omstændighed, at skibningen af laks fra Fraserfloden til England, der tidligere har foregaaet i seilskibe, blev overtaget af dampskibe, idet „The China Mutual Steamship Company" satte igang en direkte dampskibslinje mellem Britisk Columbia og London via Hongkong, Straits Settlements og Suezkanalen. Man antager, at den største del af den fisk, som nedlægges her, vil blive skibet til England med den nævnte rute, saaledes at behovet for seilskibe for skibning af laks vil aftage tilsvarende.

For trælast betaltes følgende fragter: til Ostende 80 sh., Cardiff 72 sh. 6 d, Queensboro 67 sh. 6 d, Algoa Bay 65 sh., Fremantle 56 sh. 3 d, Iquique 52 sh. 6 d.

*

Mineindustrien gaar stadig fremad, og det stadfæster sig mere og mere, at saavel kolonien Britisk Columbia i sin almindelighed som specielt Vancouver-øen besidder stor rigdom paa mineralier. Der udførtes store kvantiteter af kul, og flere norske skibe var engagerede i kultraden mellem Britisk Columbia og Kalifornien under time-charter.

Bilbao.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul W. Klouman, dateret 31te mai 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	41	21 953	34	25 639	75	47 592	-	-	162	122 342	162	122 342
Seilskibe	-	-	2	136	2	136	-	-	-	-	-	-
Sum	41	21 953	36	25 775	77	47 728		-	162	122 342	162	122 342
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	73	44 185	26	15 551	99	59 736	-	-	92	58 981	92	58 981
Seilskibe	-	-	2	1 489	2	1 489	-	-	-	-	-	-
Sum	73	44 185	28	17 040	101	61 225	-	-	92	58 981	92	58 981
Totalsum af ladede fartøier	114	66 138	64	42 815	178	108 953	-	-	254	181 323	254	181 323
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	87	74 750	87	74,750	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	1	82	1	54	2	136
Sum	-	-	87	74 750	87	74 750	1	82	1	54	2	136
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	10	7 469	10	7 469	-	-	17	8 224	17	8 224
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	2	1 489	-	-	2	1 489
Sum	-	-	10	7 469	10	7 469	2	1 489	17	8 224	19	9 713
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	97	82 219	97	82 219	3	1 571	18	8 278	21	9 849

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 770 200,oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 1 146 100,oo, ialt kr. 1 916 300.oo, mod i aaret 1901 kr. 2 168 700,oo og i aaret 1900 kr. 2 774 200.oo.

For ordre, reparation eller lignende anløb 8 norske fartøier, dr. 5 972 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet (for at losse eller lade) 37 dr. 29 997 tons, deraf til hovedstationen 18 dr. 17 815 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 6 453.23, (pesetas 11 126.25), ved vicekonsulsstationerne kr. 3 105.47 (pesetas 5 354.25), heraf tilfaldt konsulskassen kr. 8 005.96 (pesetas 13 803.38). Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 1 118.36 (pesetas 1 928.20), ved vicekonsulsstationerne kr. 722.24 (pesetas 1 245.25), heraf tilfaldt konsulskassen kr. 1 479.48 (pesetas 2 550.83). Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 9 485.44 (pesetas 16 354.21).

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 633.67 (pesetas 880.10); i svenske sager kr. 44.21 (pesetas 61.40).

De i aaret 1902 ankomne 275 norske skibe var fordelt som følger paa distriktets havne:

Bilbao .	162	dampskibe,	dr.	122 342	tons	og	2	seilskibe,	dr.	136	tons
La Coruna	18	—	„	9 929	„		—	—	„	—	„
Ferrol . .	1	—	„	287	„		—	—	„	—	„
Pasajes . .	24	—	„	16 938	„		1	—	„	655	„
Santander .	35	—	„	23 098	„		1	—	„	834	„
Vigo . .	31	—	„	16 953	„		—	—	„	—	„
ialt	271	dampskibe,	dr.	189 547	tons	og	4	seilskibe,	dr.	1 625	tons
mod i aaret 1901:	303	—	„	227 791	„		7	—	„	929	„
og mod i aaret 1900:	272	—	„	206 279	„		7	—	„	1 181	„

Den statsunderstøttede norsk-spanske linjes skibe anløb i aaret 1902 paa reise fra Norge Bilbao 20 gange, La Coruña 14 gange, Pasajes 1 gang, Santander 19 gange og Vigo 20 gange, ialt 74 anløb, mod 81 anløb i aaret 1901 og 58 anløb i aaret 1900.

Et af samme selskabs skibe anløb Santander 1 gang for ordre og Bilbao 1 gang paa reise til England med jernmalm.

Af andre norske fartøier, der bragte fiskeprodukter fra Norge, ankom til Bilbao 12, til La Coruna 2, til Santander 2 og til Vigo 3, tilsammen 19 fartøier, mod 25 do. i aaret 1901 og 12 do. i aaret 1900. Derhos ankom til Bilbao fra Færøerne med samme slags varer 3 norske fartøier og fra Island 1 norsk fartøi.

Med træmasse ankom til Pasajes fra Kristianiafjorden og Trondhjem 12 norske dampskibe og fra Gøteborg 9 do. do.; til Bilbao fra Kristianiafjorden og Trondhjem 9 do. do. og fra Gøteborg 12 do. do.; ialt 42 fartøier; mod 63 i aaret 1901 og 36 i aaret 1900.

Til Bilbao ankom fra England 19 norske dampskibe med stenkul og cokes, mod 12 i aaret 1901 og 6 i aaret 1900. Endvidere kom, ligeledes med stenkul og cokes, fra England til La Coruña 2 norske dampskibe, til Ferrol 1 do. do., til Pasajes 3 do. do. og til Vigo 8 do. do., tilsammen 14 norske fartøier.

Det norske flag var ogsaa i aaret 1902 omtrent udelukket fra trælasttraden mellem Sverige, Finland og Nordspanien, idet denne hovedsagelig besørgedes af engelske og spanske skibe.

I aaret 1902 afgik fra Bilbao 136 norske fartøier med 240 900 tons jernmalm, mod 139 fartøier og 247 800 tons i aaret 1901 og 139 fartøier og 240 000 tons i 1900.

I Santander erholdt 10 norske dampskibe ladning af ialt 16 100 tons jernmalm, mod 29 dampskibe og 47 100 tons i aaret 1901 og 33 dampskibe og 64 000 tons i aaret 1900.

Fragter. I aaret 1902 noteredes følgende fragter for norske og svenske fartøier i farten paa Nordspanien:

1. For ankomne skibe:

Klipfisk. Fra Norge: Løs, frcs. 25 à 28, i bundter frcs. 31 à 33 pr. ton. Fra Færøerne: Løs frcs, 26 à 28 pr. ton og mark 5.25 pr. skippund. Fra Westmannaøerne mark 5.25 pr. skippund.

Rogn. Fra Norge frcs. 4 à 4.50 pr. tønde. Fra Westmannaøerne mark 5.25 pr. tønde.

Tør træmasse fra Kristianiafjorden til Bilbao og Pasajes frcs. 14.50 à 18 pr. ton; fra Gøteborg, Hernösand, Sundsvall og Halmstad til Bilbao og Pasajes frcs. 16 à 20 pr. ton; fra Trondhjem til Bilbao 20 sh. pr. ton.

Vaad træmasse fra Kristianiafjorden til Bilbao frcs. 10 pr. ton.

Trælast fra Norge til Bilbao frcs. 35 à 45 pr. stdr.; fra Østersjøen til Bilbao frcs. 35 à 45 pr. do. (for et lidet parti fra Piteå til Bilbao betaltes frcs. 65 pr. stdr.). Fra Norge til Santander frcs. 35 pr. do.

Jern fra Gøteborg til Bilbao frcs. 12 pr. ton.

Ansjos fra Norge til Bilbao frcs. 4 pr. 100 kg.

Stenkul fra Newcastle til Bilbao 3 sh. 6 d. à 4 sh.; fra Newport 3 sh. 6 d à 4 sh.; fra Methil 3 sh. 9 d., alt pr. ton.

Cokes fra Newcastle til Bilbao 5 sh. 6 d à 5 sh. 10 d. pr. ton.

2. For afgaaede skibe.

Jernmalm pr. ton fra Bilbao.

Til	1ste kvartal.	2det kvartal.
Middlesborough	4 sh. 3 d à 5 sh. 1½ d	4 sh. 3 d à 5 sh. 3 d
Stockton	4 sh. 7½ d	4 sh. 10½ à 5 sh. 3 d
West Hartlepool	4 sh. 3 d à 4 sh. 6 d	4 sh. 10½ d
Tyne Dock	—„—	4 sh. 7½ d à 4 sh. 9
Sarrow	4 sh. 6 d	—„—
Maryport	5 sh. 9 d	—„—
Workington	6 sh.	—„—
Boness	4 sh 6 d à 5 sh.	4 sh. 9 d à 5 sh.
Glasgow	5 sh. 1 d à 5 sh. 1½ d	5 sh. à 5 sh. 1½ d
Grangemouth	5 sh.	—„—
Glasson Dock	—„—	5 sh. 10½ d
Cardiff	—„—	3 sh. 10½ d
Ardrossan	—„—	—„—
Leith	—„—	—„—
Swansea	—„—	—„—

Til	3die kvartal.	4de kvartal.
Middlesborough	5 sh. à 5 sh. 7½ d	4 sh. 9 d à 5 sh. 6 d
Stockton	5 sh. 3 d	5 sh. 2 d
West Hartlepool	—„—	—„—
Tyne Dock	4 sh. 9 d à 4 sh. 10½ d	—„—
Sarrow	—„—	4 sh. 6 d
Maryport	—„—	—„—
Workington	6 sh. 6 d à 6 sh. 7½ d	5 sh. 3 d
Boness	—„—	—„—
Glasgow	5 sh. à 5 sh. 4½ d	4 sh. 9 d à 5 sh. 4½ d
Grangemouth	5 sh. à 5 sh. 6 d	4 sh. 6 d à 5 sh.
Glasson Dock	5 sh. 10½ d	5 sh. 10½ d à 6 sh.
Cardiff	4 sh. 6 d	—„—
Ardrossan	5 sh. 3 d	—„—
Leith	—„—	5 sh. 3 d
Swansea	—„—	4 sh.

Fragterne for Jernmalm fra Santander varierede mellem 4 sh. 6 d og 5 sh. 3 d pr. ton.

Til Norge solgtes et i Bilbao matrikuleret dampskib, dr. 946 register tons. Kjøbesummen opgives at have været £ 9 100. 0. 0. Baaden blev overtaget i England.

Under sommeren 1902 udbrød delvis streik i minerne i Bilbaos omkreds, da minearbeiderne forlangte kortere arbeidstid og forhøielse af sin dagløn med 25 centimos; men efter ca. 2 ugers forløb gjenoptog de arbeidet uden at faa sine forlangender opfyldt.

I dette konsulatdistrikt forliste intet norsk eller svensk fartøi i aaret 1902.

Følgende tabel viser den samlede skibfart paa Bilbao under aaret 1902.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Reg.-tons.	Antal.	Reg.-tons.	Antal.	Reg.-tons.
Spanske . .	667	12 762	1 645	1 226 144	2 312	1 238 906
Britiske . .	8	2 752	765	707 068	773	709 820
Norske . .	2	136	162	122 342	164	122 478
Tyske . .	—	—	99	96 077	99	96 077
Franske . .	6	370	128	75 403	134	75 773
Belgiske . .	—	—	57	72 363	57	72 363
Hollandske .	—	—	52	49 063	52	49 063
Svenske . .	1	496	17	17 319	18	17 815
Danske . .	10	2 334	14	10 554	24	12 888
Italienske .	1	248	4	4 426	5	4 674
Uruguayiske.	—	—	2	2 728	2	2 728
Russiske . .	—	—	1	756	1	756
	695	19 098	2 946	2 384 243	3 641	2 403 341

Af ovenstaaende tabel fremgaar, at Norge ogsaa i aaret 1902 indehavde stillingen som nr. 3 i skibsfarten paa Bilbao. For Spaniens vedkommende er skibsfarten paa Bilbao gaaet betydelig fremad, medens den for Englands vedkommende er gaaet tilbage.

Paa- og afmønstringer. For norske fartøier paamønstredes i Bilbao 2 mand (begge udlændinge) og i Santander 1 mand (nordmand) og afmønstredes i Bilbao 7 mand (hvoraf 3 nordmænd) og i Santander 6 mand (hvoraf 1 nordmand og 3 svensker). For svenske fartøier fandt hverken paa- eller afmønstring sted.

Af rømning anmeldtes 2 tilfælde, begge fra norske fartøier. En af de rømte var nordmand.

En stor del af Bilbaos dampskibsflaade var af forskjellige grunde længere tid af aaret 1902 oplagt.

For tiden holder man i Bilbao paa at bygge en tørdok, hvis dimensioner vil blive 450 fod lang, 70 fod bred og 30 fod dyb ved høivande og 22 fod ved lavvande. De fleste herværende skibsredere er aktieeiere i dette foretagende.

Det i tidligere indberetninger udførlig omhandlede, storartede havnearbeide i Bilbaos ydre havn er nu paa det nærmeste afsluttet, idet den sidste sten paa breakwateret blev lagt ned i september maaned 1902, ved hvilken anledning den spanske konge var tilstede.

Det nuværende fyr paa Galea, der viser indløbet til Bilbaos havn, skal

ombyttes med et andet med sterkere lysstraaler. Paa hver af de to nye moloer, der danner Bilbaos ydre havn, skal der anbringes fyre, som formentlig snart vil blive tændt.

De store spekulationer og lidet sunde forretningsforhold, som i aarene 1900 og 1901 fandt sted i Bilbao, har bevirket, at pengeforholdene nu er trykkede og markedet i almindelighed noksaa slapt. De daarlige fragter har selvfølgelig bidraget meget til de nuværende mindre gode tider, da Bilbao, som jo kun i de senere aar har havt nogen stor handelsflaade, indkjøbte mange skibe i en meget dyr periode, og er aktierne i de herværende dampskibsselskaber faldt betydelig.

Sundhedstilstanden inden distriktet var gjennemgaaende god.

Til konsulatet indkom i aaret 1902 578 skrivelser, telegrammer m. v., mod 549 i aaret 1901, og afsendtes 771 skrivelser, telegrammer m. v., mod 745 i aaret 1901; deraf til indredepartementet 81, udenrigsdepartementet 50, kommercekollegiet 3, legationen i Madrid 45, distriktets vicekonsuler 398, Norges fiskeristyrelse i Bergen 55, andre norske og svenske myndigheder 11, andre konsuler 10 og privatpersoner 118.

Konsulatets adresse er Calle de Gardoqui no. 11. Kontortiden er fra 9—1 og 3—6.

Handelen. Klipfisk.

Af de forskjellige sorter klipfisk importeredes i aaret 1902 følgende kvantiteter:

	Bilbao.	La Coruña.	Pasajes.
	kg.	kg.	kg.
Norsk . .	7 177 000	978 100	—
Fransk . .	2 272 200	113 800	6 585 800
Islandsk .	1 312 850	—	—
Færøisk .	1 214 450	—	—
Skotsk . .	438 100	24 400	—
ialt	12 414 600	1 116 300	6 585 800

	San Sebastian.	Santander.	Vigo.	Tilsammen.
	kg.	kg.	kg.	kg.
Norsk . . .	—	1 668 600	2 097 700	11 921 400*)
Fransk . . .	—	82 000	—	9 053 800
Islandsk . .	—	—	—	1 312 850
Færøisk . .	—	10 000	—	1 224 450
Skotsk . . .	151 000	186 400	—	799 900
	151 000	1 947 000	2 097 700	24 312 400

mod i aaret 1901 23 727 100 kg. (hvoraf norsk fisk 13 733 800 kg.) og
— 1900 23 402 200 „ (—„— 11 702 200 „)

*) Heri er indbefattet fisk i bundter bestemt til det indre af landet.

Udtrykt i procenter var forholdet følgende:

	1900.	1901.	1902.
Norsk klipfisk	50.00	57.89	49.03
Fransk do.	38.62	28.33	37.24
Islandsk og færøisk do. . .	8.69	11.76	10.44
Skotsk	2.69	2.02	3.29

Af klipfisk i bundter bestemt for det indre af Spanien ankom i aaret 1902:

Via Bilbao	275 100 kg.
„ Santander	66 450 „

Til Santander ankom derhos 25 kasser, 625 kg., norsk klipfisk i transit for det indre af landet.

Saavidt bekjendt foregik hele importen af norsk klipfisk til Bilbaos konsulatdistrikt i aaret 1902 med norske skibe.

Den første ladning ny norsk klipfisk ankom hertil den 6te mai, og da markedet var uden nogen beholdning, solgtes partiet snart til pesetas 61.50 pr. kv. for 1ste sort.

Efterhvert som nye tilførsler indtraf, faldt prisen i forhold til de lavere noteringer i Norge, saa denne i løbet af sommeren varierede mellem pesetas 55.50 og pesetas 57.50.

Som følge af god hvedehøst i indlandet var afsætningen livlig, indtil den billige franske klipfisk kom i markedet i begyndelsen af oktober maaned, efter hvilken tid forbruget af norsk vare reduceredes meget, medens betydelige kvanta fransk fisk importeredes, grundet den store prisforskjel mellem denne vare og den norske, hvilket jo er naturligt, da de mindre bemidlede klasser er de største forbrugere af klipfisk og saaledes ser mere paa prisen end paa varen. Som exempel paa den store prisforskjel mellem den norske og den franske fisk kan anføres, at medens norsk vare afhændedes til pesetas 57.00 pr. kv. for 1ste sort, solgtes den franske fisk til pesetas 42.50. Vistnok indeholder det franske produkt langt mere vandstof end det norske og gjør saaledes varen tungere, men desuagtet er endnu prisdifferencen værd at lægge merke til.

Paa grund af den mangelfulde tørring egner den franske fisk sig ikke for længere lagring, hvorfor ogsaa tilførslerne i den varme sæson begrænses mest mulig efter omstændighederne, men derimod tiltager betydelig i høstmaanederne og udover, naar kjøligere veirforholde indtræffer.

Efter forlydende skal der i Bordeaux, hvortil yderligere tilførsler ventes, forefindes et betydeligt kvantum usolgt fransk fisk, hvoraf en stor del formentlig vil blive tilført spanske markeder.

Den islandske fisk, hvormed markedet har været stadig forsynet, har ikke opnaaet høiere priser end den norske.

Priserne pr. kv. for 1ste sort norsk klipfisk var i aaret 1902:

	Bilbao.	Santander.
Januar	pesetas 58.00 à 60 00	pesetas 57.00
Februar	„ 60.00 à 62.50	„ 60.00 à 62.50
Marts	„ 62.50	„ 62.00 à 62.50

April	pesetas	61.oo	à 62.50	pesetas	62 oo
Mai	„	59.oo	à 61.50	„	60 oo à 61.50
Juni	„	56.oo	à 57.50	„	56.oo à 57.50
Juli	„	57.oo		„	56.oo à 57.oo
August	„	57.oo		„	57.oo
September . .	„	57.oo		„	57.oo
Oktober . . .	„	55.oo	à 56.oo	„	55.oo à 57.oo
November . . .	„	56.oo	à 57.oo	„	54.oo à 56.oo
December . . .	„	56.oo	à 57,oo	„	56.oo à 57.oo

Konsulatet tillader sig forøvrigt at henvise til sine ugentlige telegrafiske rapporter til Norges fiskeristyrelse i Bergen og til sine ugentlige indberetninger til det kongelige indredepartements udenrigsafdeling, hvori der er gjort rede for klipfiskmarkedets stilling i Nordspanien under aaret 1902.

Importen

af klipfisk til Bilbaos konsulatdistrikt i de sidste 45 aar opgives at have været:

Aar.	Kg. Norsk fisk.	Kg. Anden.	Kg. Tilsammen.
1858	8 564 200	2 329 000	10 893 200
1859	10 421 200	2 706 200	13 127 400
1860	9 393 400	2 190 500	11 583 900
1861	10 556 600	1 411 900	11 968 500
1862	9 668 800	3 799 500	13 468 300
1863	9 503 900	3 915 400	13 419 300
1864	13 697 000	3 479 400	17 176 400
1865	13 968 400	2 120 600	16 089 000
1866	11 855 600	1 999 400	13 855 000
1867	13 130 700	1 951 400	15 082 100
1868	13 807 500	2 316 200	16 123 700
1869	12 655 000	1 962 500	14 617 500
1870	10 806 200	3 230 500	14 036 700
1871	11 091 700	2 426 400	13 518 100
1872	14 145 400	2 205 300	16 350 700
1873	13 145 600	1 890 300	15 035 900
1874	12 941 400	3 210 400	16 151 800
1875	13 354 700	2 397 600	15 752 300
1876	11 790 000	2 970 000	14 760 000
1877	12 449 300	2 896 900	15 346 200
1878	12 826 300	3 712 200	16 538 500
1879	14 681 500	3 550 700	18 232 200
1880	15 857 200	4 730 000	20 587 200
1881	12 901 000	5 176 000	18 077 000
1882	13 757 100	6 832 000	20 589 100
1883	10 722 000	7 291 100	18 013 100
1884	15 469 900	8 542 100	24 012 000
1885	14 525 800	7 996 800	22 522 600
1886	12 971 800	9 294 000	22 265 800

Aar.	Kg. Norsk fisk.	Kg. Anden.	Kg. Tilsammen.
1887	13 560 000	8 612 400	22 172 400
1888	12 577 400	7 899 200	20 476 600
1889	14 181 800	8 072 900	22 254 700
1890	16 204 900	6 492 500	22 697 400
1891	14 896 300	5 215 400	20 111 700
1892	16 941 900	3 910 000	20 851 900
1893	17 758 900	4 782 700	22 541 600
1894	19 094 600	4 951 400	24 046 000
1895	18 058 300	5 812 100	23 870 400
1896	12 846 200	8 696 600	21 542 800
1897	14 927 500	7 409 100	22 336 600
1898	11 764 300	6 131 100	17 895 400
1899	10 840 400	7 871 000	18 711 400
1900	11 702 200	11 700 000	23 402 200
1901	13 733 800	9 993 300	23 727 100
1902	11 921 400	12 391 000	24 312 400

Klipfiskimportører i Nordspanien.

Bilbao: Hijo de Pedro Basterra y Cia.; Hijo de Gurtubay y Cia.; Viuda de Hilario Lund y Clausen; Schmedling y Cia.; Sociedad en Comandita.

La Coruña: Genaro Fernandez; B. Marinas; Morodo Hermanos; Pena y Cia.; Porubo y Cia.; Sastre y Cia.; Alcalde Suarez y Cia.

Santander: Hijo de Gurtubay y Cia.; Jorge Mowinckel.

Vigo: Emilio Fabregas; Luis Garcia; Gil y Sequeiros; Pedro M. Molins; I. Ribas é Hijo; Viuda de Rodriguez Laforet; Sitsa é Hijos; Vicente y Cia.

Rogn. Heraf indførtes:

Fra	Til Bilbao tønder.	Til La Coruña tønder.	Til Pasajes tønder.	Til Santander tønder.	Til Vigo tønder.	Tilsammen tønder.
Norge	2 084	1 209	—	2 083	1 802	7 178
Island og Færøerne	397	—	—	—	—	397
Frankrige	109	—	19	102	—	230
Skotland	—	138	—	—	—	138
Tyskland	—	63	—	80	—	143
Belgien	—	34	—	—	—	34
ialt	2 590	1 444	19	2 265	1 802	8 120

Om rognmarkedets stilling i aaret 1902 har vicekonsul Tonning i Santander indberettet følgende:

„Sardinfisket begyndte ogsaa ifjor meget sent (i begyndelsen af juni), og noteredes da prisen for 1ste sort rogn til pesetas 150.oo pr. tønde, men maatte allerede i slutten af samme maaned forhøies til pesetas 160.oo grundet

de høiere noteringer i Norge. Denne pris holdt sig lige til slutten af oktober maaned, da der for bagateller opnaaedes optil pesetas 185.oo.

Meddelelserne om det feilslagne sardinfiske i Frankrige og tillige rognofferter derfra influerede imidlertid straks paa priserne ogsaa hernede, hvorefter der ved sæsonens slutning solgtes 1ste sort rogn lige ned til pesetas 120.oo pr. tønde, medens 2den sort vare afgaves til pesetas 100.oo og derunder.

Heldigvis lagrer her ikke noget ret stort kvantum."

Rognimportører i Nordspanien.

Bilbao: Hijo de Pedro Basterra y Cia.; Hijo de Gurtubay y Cia.; Viuda de Hilario Lund y Clausen; Pedro de Mac Mahon; Schmedling y Cia., Sociedad en Comandita.

La Coruña: Agustin Bendamio; Genaro Fernandez; Pena y Cia.; Eduardo del Rio.

San Sebastian: Hijos de Adrian Marqueze.

Santander: Jorge Mowinckel; E. Tonning. Vigo: I. Bofill; Ferrer y Cia.; Luis Garcia; P. M. Molins; I. Ribas é Hijo; Soler é Hijo.

Tran. Den direkte import fra Norge til Bilbao indskrænkede sig til kun nogle ganske faa tønder; til Santander, det eneste sted i dette konsulatdistrikt, hvortil der i aaret 1902 fandt nogen direkte import af betydning sted, ankom 16 tønder. Fra andre lande indførtes til Bilbao, fra Tyskland 114 tønder, fra Skotland 190 tønder, fra Belgien 31 tønder og fra Frankrige 2 tønder; til La Coruña fra Tyskland 18 tønder, fra Belgien 3 tønder og fra Frankrige 3 tønder; til San Sebastian fra Skotland 8 tønder.

En større del af dette fra andre lande indførte kvantum tran var sandsynligvis af norsk oprindelse.

Tranimportører i Nordspanien.

Bilbao: Sociedad Española de Drogueria G.ral; A. de Videa y Cia.; Tomás de Zubiria y Cia.

La Coruna: Bescansa é Hijos; Viuda é Hijos de Villar.

San Sebastian: Simon Echeverria; Francisco Loyarte; Viuda de Tornero.

Santander: Sociedad Española de Drogueria G.ral.

Vigo: Sociedad Española de Drogueria G.ral.

Træ l a s t. Importen heraf udgjorde:

Til	Fra Norge. m.³	Fra Sverige. m.³	Fra Finland. m.³	Fra Nord-Amerika. m.³	Fra Frankrige. m.³	Fra Tyskland. m.³	Ialt. m.³
Bilbao . . .	2 414	33 633	18 460	10 749	11 594	—	76 850
La Coruña . .	—	4 961	—	2 282	—	—	7 243
Ferrol . . .	—	691	—	—	—	—	691
Pasajes . . .	102	133	2 432	—	159	—	2 826*)

*) Endvidere kom fra Nordamerika 169 967 stav, fra Frankrige 64 077 do. og fra England 8 415 do.

Til	Fra Norge. m.³	Fra Sverige. m.³	Fra Finland. m.³	Fra Nord-Amerika. m.³	Fra Frankrige. m.³	Fra Tyskland. m.³	Ialt. m.³
San Sebastian .	—	4 715	2 357	1 414	—	—	8 486
Santander . .	1 761	17 279	5 604	3 059	—	—	27 703
Vigo	8	1 448	—	795	—	—	2 251
Tilsammen	4 285	62 858	28 853	18 299	11 753	—	126 050
mod i aaret 1901	7 135	52 193	29 457	8 588	9 882	63	107 318
—„— 1900	7 700	43 200	28 400	10 400	10 800	2 200	102 700

Som det fremgaar af foranstaaende tabel har importen i aaret 1902 været noget større end de nærmest foregaaende aar, hvilket maa tilskrives den livlige byggevirksomhed, især for Bilbaos vedkommende.

Størsteparten af trælastimporten til Bilbao gaar til andre byer i provinsen og udenfor samme, og har markedet paa disse steder været jævnt med omtrent samme forbrugsevne som under tidligere aar.

Priserne har gjennemgaaende været gode.

Importen af t r æ l a s t til Bilbaos konsulatdistrikt i de sidste 20 aar opgives i runde tal at have været:

Aar.	Fra Norge. m.³	Fra Sverige. m.³	Fra Finland. m.³	Fra Nord-Amerika. m.³	Ialt. m.³	Deraf til hoved-stationen. m.³
1883 . . .	10 600	68 200	19 600	8 300	106 700	56 400
1884 . . .	10 200	69 600	14 600	12 300	106 700	56 100
1885 . . .	12 100	67 700	5 200	9 400	94 400	56 700
1886 . . .	12 100	88 300	10 300	7 800	118 500	65 100
1887 . . .	16 300	71 900	9 500	8 700	106 400	61 300
1888 . . .	20 600	63 400	6 200	5 400	95 600	50 900
1889 . . .	22 900	74 100	7 400	7 500	111 900	60 800
1890 . . .	13 900	80 800	6 000	10 400	111 100	58 000
1891 . . .	12 500	77 600	6 900	6 900	103 900	56 900
1892 . . .	30 800	79 800	5 800	6 200	122 600	64 100
1893 . . .	14 400	68 000	5 900	8 000	96 300	49 000
1894 . . .	2 200	84 700	7 800	6 000	100 700	49 600
1895 . . .	2 600	91 100	6 400	9 100	109 200	51 500
1896 . . .	1 300	76 700	10 900	8 700	97 600	47 600
1897 . . .	3 000	67 700	15 300	7 400	93 400	45 500
1898 . . .	700	38 500	15 200	6 700	61 100	37 800
1899 . . .	2 000	67 400	27 100	7 900	104 400	58 300
1900 . . .	7 700	49 900	32 600	11 200	101 400	55 100
1901 . . .	7 100	67 300	36 700	11 100	122 200	58 100
1902 . . .	4 300	74 900	45 600	22 100	146 900	65 300

(I foranstaaende opgave er ogsaa for de 4 sidste aars vedkommende Gijon, hvor vicekonsulatet er inddraget, medtaget)

Trælastimportører i Nordspanien.

Avilés: Castro y Cia.

Bilbao: Arana y Cia ; Francisco Arana y Lupardo ; La Compañia de Maderas; Viuda de Latiegui é Hijos, en liquidación; Viuda de Hilario Lund y Clausen.

La Coruña: Eduardo Cervigon; Manuel Nuñez; Luis Puig y Marceli; Antonio Yaspe.

Ferrol: Antonio Toqorres.

Gijon: Compañia Gijonesa de Maderas; Juan G. Posada.

Pontevedra: Eulogio Fonseca.

San Sebastian: José Maria Mugica; Ramón Mugica; Viuda de Urcola.

Santander: Manuel Casanueva; La Compañia de Maderas; Leopoldo Pardo Garcia.

Vigo: Antonio G. Castro; Janez Hermanos.

Af træmasse importeredes følgende kvantiteter:

Fra	Til Bilbao tons.	Til Pasajes tons.	Til Vigo tons.	Tilsammen tons.
Norge	1 906	3 679	15	5 600
Sverige	5 632	6 881	—	12 513
Belgien	1 078	1 026	—	2 104
Holland	769	—	—	769
Tyskland	120	1 195	8	1 323
Rusland (Helsingfors og Riga)	867	2 438	—	3 305
Andre lande	—	470	—	470
ialt	10 372	15 689	23	26 084
mod i aaret 1901	9 735	12 098	15	21 848
—„— 1900	6 567	13 713	70	20 350

Træmasseimporten til dette konsulatdistrikt var større end i de nærmest foregaaende aar. Denne øgning falder især paa importen fra Sverige. I samme aar kom ogsaa flere større ladninger fra Rusland (Helsingfors og Riga).

For Norges vedkommende gik importen noget tilbage.

Ifølge en „Real Orden“ af 20de december 1902 forlanges intet oprindelsesbevis for, at perforeret træmasse, som importeres til Spanien, kan blive toldbehandlet efter den spanske toldtarifs 2den eller lavere tarif.

Jern og staal. Heraf ankom:

Fra	Til Bilbao tons.	Til La Coruña tons.	Til Pasajes tons.	Til San Sebastian tons.	Til Santander tons.	Tilsammen tons.
Norge	6	—	—	—	—	6
Sverige	16	—	11	—	—	27

	Til Bilbao	Til La Coruña	Til Pasajes	Til San Sebastian	Til Santander	Tilsamme
	tons.	tons.	tons.	tons.	tons.	tons.
Belgien	2 503	370	1 145	—	4 469	8 487
England	3 222	158	57	10	875	4 322
Holland	954	—	—	—	93	1 047
Tyskland	—	90	118	—	131	339
Frankrige . . .	—	51	—	—	61	112
Forenede Stater .	531	2	—	—	—	533
ialt	7 232	671	1 331	10	5 629	14 873

Hesteskosøm. Heraf importeredes:

Fra Norge	11 079	4 256	15 335
„ Belgien	2 775	—	2 775
„ Tyskland	548	15 038	15 586
Tilsammen	14 402	19 294	33 696
mod i aaret 1901 .	69 874	13 848	83 722
—„— 1900 .	15 800	76 200	92 000

Den herværende hesteskosømfabrik, der stadig gjør fremgang, kan nu producere 5 tons hesteskosøm daglig.

De nordiske søm er ubetinget bedre; men de høie kurser og vore priser gjør, at vi vanskelig kan konkurrere med den herværende fabrik.

Ifølge opgave fra toldboden importeredes til Bilbao i aaret 1902 56 220 liter øl; deraf 28 900 liter fra England, 16 314 liter fra Holland, 8 734 liter fra Belgien og 2 272 liter fra Tyskland.

Til La Coruña importeredes i samme aar fra Tyskland 6 557 liter og fra England 264 liter øl; til Pasajes fra Frankrige 104 liter; til San Sebastian fra Tyskland 1 000 liter og til Santander fra England 1 110 liter; fra Tyskland 215 liter og fra Belgien 260 liter; totalimporten af øl til dette konsulatdistrikt skulde saaledes i aaret 1902 have været 65 730 liter.

Af ansjos importeredes til Bilbao 1 680 kg.

Da der i Spanien er faldt dom for, at ansjos i trædunker skal fortoldes efter tarifens numer 362 som konserver med en told af 1 peseta 50 centimos pr. kg. og ikke som hidtil efter tarifens numer 327, som har en sats af 12 pesetas pr. 100 kg, vil importen af den norske ansjos, der netop havde faaet indpas i Nordspanien, formentlig aftage betydelig. Konsulatet har imidlertid henledet legationen i Madrids opmerksomhed paa sagen.

Norske firmaer i Nordspanien:

Bilbao.

Andrés Amland, adr. Muelle de Ripa no. 1, skibsagent.

La Compañia de Maderas, adr. Calle de la Sierra no. 4, importører af trælast.

Viuda de Hilario Lund y Clausen, adr. Calle de Berástegui no. 5, importører af klipfisk og trælast. Bankier- og rederiforretning.
Schmedling y Cia., Sociedad en Comandita, adr. Calle de Barroeta letra R., importører af klipfisk og rogn.

Santander.

La Compañia de Maderas, importører af trælast.
Sucesores de A. Heiberg, Calle de Castelar, agenturforretning.
Jorge Mowinckel, adr. Calle de Velasco nr. 4, importør af klipfisk og rogn.
E. Tonning, adr. Muelle no. 27, importør af rogn; exportør af fjær, vin etc.; skibsagent.

Svensk firma i Nordspanien:
Bilbao.

Hegardt y Cia., adr. Muelle de Ripa no. 1, agenturforretning, importører af staal, kabler og sage etc.; exportører af frugt og vin.

Stenkul. Importen heraf til Bilbao opgives at have udgjort:

Fra England	522 500	tons
- Holland	17 600	„
- Frankrige	200	„
Tilsammen	540 300	tons

Af indenlandsk stenkul kom i aaret 1902 fra Asturias 101 600 og fra Palensia og Leon 88 500 tons.

Fra England til Bilbao indførtes 55 100 tons cokes og fra Tyskland 600 tons.

Jernmalm. I Bilbao produceredes i aaret 1902 følgende kvanta: Rubio 4 182 500 tons, Carbonato 442 200 tons, Campanil 57 100 tons, tilsammen 4 681 800 tons.

Nedenstaaende 3 betydelige jernverker producerede følgende kvanta pigjern og staal i aaret 1902:

	Pigjern.	Staal.		
		Siemens.	Bessemer.	Robert.
	tons.	tons.	tons.	tons.
Altos Hornos	108 015	15 127	83 250	—
Vizcaya	69 775	28 613	—	18 380
San Francisco	30 000	—	—	—
Tilsammen	207 790	43 740	83 250	18 380

Ifølge opgave fra toldboden exporteredes følgende kvanta jernmalm fra Bilbaos havn i aaret 1902:

Til England og Skotland	3 042 900	tons
„ Holland	690 500	„
„ Frankrige	213 600	„
„ Belgien	227 100	„
„ Tyskland	48 500	„
„ Nordamerikas Forenede Stater	46 700	„
Tilsammen	4 269 300	tons
mod i aaret 1901	4 118 400	„
—„— 1900	4 386 000	„

Den til Holland udskibede malm var hovedsagelig bestemt for Tyskland.

Fra Santander exporteredes, ifølge indberetning fra vicekonsul Tonning, dersteds, følgende kvanta jernmalm:

Til England	530 500	tons
„ Holland	182 700	„
„ Tyskland	20 400	„
„ Frankrige	13 800	„
ialt	747 400	tons
mod i aaret 1901	644 100	„
—„— 1900	605 000	„

Gjennemsnitspriserne for jernmalm pr. engelsk ton f. o. b. Bilbao stillede sig som følger:

Sort.	1ste kv.	2det kv.
Carbonato 1° . .	10 sh. 9 d à 11 sh.	11 sh. 3 d à 11 sh. 6 d
do. 2° . .	9 sh. à 10 sh.	10 sh. à 10 sh. 10 d
Rubio 1° . .	10 sh. 8 d à 11 sh.	11 sh. à 11 sh. 2 d
do. 2° . .	8 sh. 3 d à 10 sh 4 d	8 sh. 9 d à 10 sh. 6 d
Campanil 1° . .	11 sh. à 11 sh. 2 d	11 sh. à 11 sh. 3 d
do. 2° . .	9 sh. 6 d à 10 sh. 8 d	9 sh. 6 d à 10 sh. 8 d

Sort.	3die kv.	4de kv.
Carbonato 1° . .	11 sh. 6 d à 12 sh.	12 sh. à 12 sh. 3 d
do. 2° . .	10 sh. 3 d à 11 sh.	10 sh. 6 d à 11 sh. 2 d
Rubio 1° . .	11 sh. à 11 sh. 2 d	11 sh. à 11 sh. 2 d
do. 2° . .	8 sh. 9 d à 10 sh. 6 d	8 sh. 9 d à 10 sh. 6 d
Campanil 1° . .	11 sh à 11 sh. 3 d	11 sh. à 11 sh. 3 d
do. 2° . .	9 sh. 6 d à 10 sh. 8 d	9 sh. 6 d à 10 sh. 8 d

I aaret 1902 exporteredes via Bilbao 6 221 877 liter vin, hvoraf størstedelen gik til den Argentinske Republik, Kuba og Mexiko.

Vekselkurser.

De af konsulatet ugentlig indberettede avistakurser var:

Maaned.	Paris. Høiest. Pesetas.	cts.	Paris. Lavest. Pesetas.	cts.	London. Høiest. Pesetas.	cts.	London. Lavest. Pesetas.	cts.
Januar . .	134	75	134	15	33	87	33	62
Februar . .	135	75	135	—	34	08	33	85
Marts . .	138	45	136	90	34	80	34	41
April . . .	138	—	135	60	34	60	34	05
Mai . . .	138	05	137	10	34	60	34	60
Juni . . .	137	40	136	—	34	60	34	32
Juli . . .	137	45	136	80	34	50	34	40
August . .	136	95	136	75	34	48	34	45
September .	136	45	133	—	34	36	33	48
Oktober .	133	30	131	20	33	53	32	94
November .	135	65	132	50	34	07	33	26
December .	136	10	134	80	34	03	33	69

Indhold: **Bilbao** s. 274. — **New York** s. 241. — **Victoria**, B. C. s. 273.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.

indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved

No. 7. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Rio de Janeiro.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul I. M. Bolstad, dateret 25de marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	4	5 980	4	5 980	-	-	3	4 630	3	4 630
Seilskibe	-	-	12	7 837	12	7 837	-	-	7	2 935	7	2 935
Sum	-	-	16	13 817	16	13 817	-	-	10	7 565	10	7 565
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	1	1 376	1	1 376	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	103	50 271	103	50 271	-	-	28	10 582	28	10 582
Sum	-	-	104	51 647	104	51 647	-	-	28	10 582	28	10 582
Totalsum af ladede fartøier	-	-	120	65 464	120	65 464	-	-	38	18 147	38	18 147
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 367	1	1 367
Seilskibe	-	-	5	1 887	5	1 887	-	-	13	10 697	13	10 697
Sum	-	-	5	1 887	5	1 887	-	-	14	12 064	14	12 064
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 376	1	1 376
Seilskibe	-	-	6	3 104	6	3 104	1	1 031	74	37 935	75	38 966
Sum	-	-	6	3 104	6	3 104	1	1 031	75	39 311	76	40 342
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	11	4 991	11	4 991	1	1 031	89	51 375	90	52 406

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 488 702.32, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 495 604.56.

For ordre, reparation eller lignende anløb 3 norske fartøier dr. 3 501 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 22 dr. 9 139 tons, til hovedstationen 5 dr. 1 407 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 246.30, ved vicekonsulsstationerne kr. 3 257.07; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 1 628.53. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 69.15, ved vicekonsulsstationerne kr. 443.33; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 221.66. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 3 165.65.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 375.76, i svenske sager kr. 24.06, i andre sager kr. 41.31; ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 1 163.75, i svenske sager kr. 51.50, i andre sager kr. 10.00.

Ved hovedstationen udførtes der følgende mønstringsforretninger i løbet af aaret 1902:

Paa norske fartøier paamønstredes der 11 nordmænd, 11 svensker og 43 udlændinge, tilsammen 65 og afmønstredes 11 nordmænd, 2 svensker og 11 udlændinge, tilsammen 24; der rømte 2 nordmænd, 5 svensker og 7 udlændinge, tilsammen 14; der efterlodes syge 1 nordmand, ingen svenske og 4 udlændinge, tilsammen 5. Der døde 5 nordmænd og 1 udlænding, tilsammen 6; 1 nordmand døde paa reise fra Pensacola til Rio. Paa svenske fartøier paamønstredes 1 svenske og 6 udlændinge, tilsammen 7; der afmønstredes 2 svensker og 1 udlænding, tilsammen 3; ingen sjømand rømte; ingen efterlodes syge; der døde 4 svensker.

Som sedvanligt sørgedes for de syge sjømænd saaledes, som deres tilstand gjorde det nødvendigt.

I aaret 1902 gik heldigvis intet svensk fartøi tilgrunde i distriktet. Af norske fartøier tabtes desværre skonnertskib „Grei" af Lillesand paa reise fra Port Talbot (Swansea) til Rio Grande do Sul; det blev vrag nordenfor Rio Grande do Sul barre den 23de april 1902; besætningen reddedes. Bark „Natant" af Drammen, paa reise fra Buenos Ayres til Libau, maatte for skade og læk gaa ind til Pernambuco og blev der kondemneret i oktober 1902. Bark „N. P. Nielsen" af Lillesand, paa reise fra Manchester til Maranhão med kul, blev vrag 27de september 1902 paa banke udenfor Maranhão. Besætningen, paa to mand nær, blev reddet. Bark „Noel" af Kristianssand S., paa reise fra Champoton (Mexico?) til Rotterdam med logwood, sprang læk i sjøen og maatte forlades. Besætningen blev reddet. Disse fartøiers besætninger modtog enhver fornøden bistand.

Ved generalkonsulatet har som i tidligere aar spørgsmaal om handelssedvaner, fordringer, overliggedagspenge og havaritilfælde været behandlet, idet dets assistance i saadan henseende har været begjæret og ydet. En klasse spørgsmaal, der trods alle bestræbelser for at bringe dem ud af verden fremdeles oftere optræder og fremkalder tvist, er de, der foranlediges ved trælastladninger fra de nordamerikanske sydstaters havne, hvor der fremkommer angivelig „shortage" ved udmaalingen i fod. Disse spørgsmaal har i det forløbne aar ogsaa paakaldt toldbodens opmerksomhed, og regler er derfra bleven givne for at søge dem løst, ihvorvel det er tvilsomt, hvad praktisk rækkevidde disse regler vil have. Herfra er disse spørgsmaal bleven søgt bilagte og ordnede efter

omstændighederne bedst muligt. Resultatet af disse bestræbelser afhænger naturligvis ogsaa af den større eller mindre beredvillighed til forlig hos de respektive importhuse. Men det er spørgsmaal, der som regel ikke er behagelige, og som ved certepartiernes affattelse maatte kunne undgaaes. For at vise baade hvorledes tvisten opstaar, og hvorledes den skulde afvendes, er forholdet bleven gjort til gjenstand for en udførlig indberetning. [1])

Da det antoges af interesse at samle og levere oplysninger angaaende de forskjellige brasilianske havne, hvad fart, afgifter og sedvaner angaar, er i aarets løb disse forhold bleven behandlede i en særlig længere rapport. [2])

Den specielle ændring i forholdene i Santos' havnevæsen, sundhedsvæsen og hele virksomhed, der er bleven en ligefrem følge af dets dok og havnearbeider, behandledes efter mit besøg der i en fremstilling, der antoges at have sin interesse. [3])

Fra de forskjellige næringsdrivende i de forenede riger gjordes i aarets løb forespørgsler, der foranledigede undersøgelser paa mange omraader i Brasilien angaaende varer, afsætning og priser, og det i noget større omfang end før. Oprettelsen af Norges oplysningskontor for næringsveiene medførte, at en række specialstudier efter begjæring gjordes betræffende de brancher, der for vor handel kunde antages at have eller faa mest interesse, — oplysninger, der, om de maaske under de noget trykkede tider i øieblikket i Brasilien ikke kan udnyttes i større grad, maaske vil lette senere bestræbelser paa dette marked. Sammen med dem blev efter henstilling vareprøver fra forskjellige forretningsgrene tilveiebragt og indsendt.

Fra generalkonsulatet hjemsendtes i aaret 1902 intet svensk hyrebeløb. For norske sjømænd hjemsendtes rs. 1 710$000 (= £ 85. 8. 5 = ca. kr. 1 551.27). Desuden hjemsendtes for fartøier til rederier endel remisser, mellem £ 900 og 1 000.

Til generalkonsulatet indkom af korrespondance 717 skrivelser foruden besigtigelsesrapporter, memorandums og mindre meddelelser, og afgik 755 skrivelser foruden cirkulærskrivelser og mindre meddelelser.

Nedenfor skal efter spredte kilder, optegnelser og oplysninger dels omhandles skibsfartens vilkaar i aarets løb, dels handel, industri og lokale næringers forholde.

Skibsfarten. Der var ganske vist noget mindre virksomhed sammenlignet med tidligere aar, men dog lidt fremskridt fra aaret 1901. Baade var antallet og tonnagen af ankomne og afgaaede fartøier betydeligere. Der ankom 6 seilskibe og 8 dampskibe flere end i aaret 1901 og afgik 26 seilskibe og 25 dampskibe. Alligevel var havnen til stadighed lidet livlig, og dens tomhed var paafaldende. Dette forhold stod fremdeles i forbindelse med trykkede (omend noget lettede) handelsforholde, ringere kjøbeevne, mindre tillid til de indenlandske kunders soliditet og frygt for at strække sig længere i bestillinger, end man baade er sikker paa at klare og fra sin side atter at blive af med. Bestillingerne effektueres derfor fremdeles efterhaanden, efterhvert som efterspørgsel gjør sig gjældende, og det i smaapartier, der tages med dampbaade. Dette forhold gjør saaledes i virkeligheden, at ruteskibene erholder en betragtelig mængde gods, der under lettere eller blomstrende tider ikke vilde

---

[1]) Se hefte no. 3 for 1902, side 133.
[2]) » » » 15 » » » 689.
[3]) » » » 16 » » » 796.

tilfalde dem, idet bestillerne da vilde se sin fordel i at tage hel last for sig selv i fragtet seilskib. Man ser fremdeles varer, der før kom i seilskibe, som kul, ris, trælast, nu ankomme i dampskibe. At slutte deraf, at seilskibenes tid for disse artikler i disse farvande er forbi, vilde maaske være urigtigt. Det er klart, at dampbaadene i daarlige tider tager, hvad de kan faa, og indlader sig paa fragter, der ikke kan være meget indbringende, ja muligens knapt dækker udgifterne. Lige klart er det, at saasnart opsving i fragter gjør sig gjældende, vil de vælge fordelagtigere ladninger og fordelagtigere farvande, og da skulde nævnte artikler atter kunne formodes at falde tilbage til seilskibene, der kan gaa paa beskednere vilkaar. Lignende forhold gjør sig, som i aaret 1901, gjældende med kaffe. Er der daarlige fragter og normal udførsel, tages ladningerne til Nordamerika og Europa gjerne af dampere, men stiger fragterne, eller tilførsel til export fra det indre pludselig øges, bliver der straks tale om afsendelse af en eller flere ladninger i seilskib. I Santos saaes exempler herpaa. Eiendommelig nok trængte dampskibene ikke ind i farten til Sydafrika, ihvorvel bestillingerne derfra af kaffe efter krigens ophør blev livligere og livligere. Endel af kaffeen derhen gik fremdeles omveien om Europa, endel skibedes i ladninger paa 4000 à 9 000 sække med seilskib fra tid til anden. For de skibe, der var sysselsatte i export og import, var det en lettelse, at ihvorvel pest optraadte i hovedstaden, men mild og med forholdsvis ikke mange tilfælde i aarets løb, blev der ikke gjort nogen saadan officiel erklæring derom, at karantæneanordninger blev følgen, som aaret før, hvorfor altsaa fartøier fra Rio, der berørte flere havne paa kysten, ikke fik saadanne vanskeligheder med sin losning og lastning i nævnte mellemhavne som de, hvorunder de havde lidt i aaret 1901.

Hvad vor egen fart angaar, var antallet af til Rio ankomne norske skibe: Seilskibe 17 dr. 9 724 tons og dampskibe 4 dr. 5 980 tons samt 5 svenske seilskibe dr. 1 407 tons og ingen svenske dampskibe, mod respektive 16 norske seilskibe dr. 14 789 tons og 3 norske dampskibe dr. 4 444 tons samt 1 svensk seilskib dr. 378 tons og 1 svensk dampskib dr. 2 050 tons i aaret 1901. Vor tonnage her var altsaa mindre i aaret 1902 end i aaret 1901, men den var større end i aaret 1900. Disse tal er betydelig lavere end for nogle aar tilbage, ihvorvel de enkelte fartøiers tonnage er bleven relativt større. Hører man om det store antal af vore fartøier, særlig svenske, der kom hid i 1860- og 1870-aarene direkte fra norden med varer, især træ og jern, og bragte direkte tilbage kaffe, vil man jo antage nedgangen i farten, sammenlignet med antallet fartøier i senere aar betydelig større, end den i virkeligheden er, naar man erindrer, at det nu er ganske store skibe, medens det dengang mest var brigge og skonnerter paa 300 à 400 tons. Enhver lysning i landets økonomiske forholde vilde ganske vist straks øge vor fart. Ligesaa paabegyndelsen af større arbeider, som f. eks. havnearbeiderne i Rio de Janeiro, til hvilke maskiner, cement etc. vilde tiltrænges. De nuværende formindskede tal imod tidligere skyldes, som allerede for aaret 1901 bemerket, de daarlige tider og den formindskede en gros-import og forhaabentlig ogsaa den omstændighed, at vore fartøier istedetfor at nøie sig med lave og lidet tilfredsstillende fragter hid, hvorfra der er liden anledning til returfragt, søgte og fandt noget fordelagtigere paa andre farvande, især i den Mexikanske Golf og til Sydafrika.

I den indenrigske fart var der ligesaalidt som i aaret 1901 nogen livlighed at tale om. Vi kan fremdeles med forundring nævne tilbagegangen i saltfarten fra Mossoró, Assú og Macau, denne fart, hvori vore fartøier omkring aarene 1890—1896 mangengang havde saa god og regelmæssig fortjeneste. Nu er udskibningen stilnet ret meget af, udskiberne klager over, at de lokale afgifter

kvæler dem, og skibene over, at farten kun lidet passer dem eller lønner sig. Om nye seilfartøiers bygning eller indkjøb hører man sjelden eller slet ikke, trods saadan forøgelse af flaaden var stillet i udsigt som sikker, og bygning tilskyndedes ved præmie af femti milreis pr. ton. Kun faa dampskibe erhvervedes eller byggedes. Det blev saaledes de store dampskibsselskaber, især „Lloyd Brazileiro" og „Lage Irmãos", der baade skulde paatage sig og tjene ved den siden aaret 1896 forbeholdte kystfart. Ganske vist blev nogle udenlandske dampbaade satte under brasiliansk flag, deltog i kystfarten og høstede sin del af fortjenesten. De var alligevel faa i tallet. Det varede ikke længe, inden der hørtes klager over, at der var mangel paa skibe, og at fragterne var ublue. Disse klager blev sterkere og sterkere. De naaede sluttelig kongressen.

„Lloyd Brazileiro", det største brasilianske selskab, med fart helt til Manaos til den ene side og til Corumbá og Cuyabá til den anden, og som har statsunderstøttelse, var kommet i daarlige omstændigheder, var taget under likvidation og dreves faktisk for „Banco da Republica's" regning og under dens tilsyn. Den europæiske presse har ganske vist villet vide, at det var solgt til et tysk syndikat. Tilbud har formentlig ogsaa været gjort. Tanken var dog, at selskabet helst skulde forblive brasiliansk, men at det skulde omdannes og reorganiseres, hvad der ogsaa nu i aaret 1903 er under iverksættelse; med navnet „Novo Lloyd Brazileiro" fortsætter det altsaa samme virksomhed. Dette selskab havde som nævnt statsunderstøttelse, men holdt høie fragter. I løbet af aaret 1902 havde det faaet tilslutning fra flere andre brasilianske dampskibsselskaber om (som en trust, der beherskede farten) at forhøie fragterne. Men herved kom de forskjellige næringsdrivende under tryk. Især sattes den allerede sygnende sukkerindustri i Nordbrasilien i megen forlegenhed. Protester gjordes fra mange hold, og klagerne kom frem i kongressen.

Man var der saa aabenhjertig at udtale, at kystfartens forbehold var et feilgreb. Man havde ventet, at dette forbehold skulde binde baandet mellem de enkelte stater fastere, til landets engere forening, men det var i fare for at virke til det modsatte, til national splittelse. Man fremhævede, at transporten mellem nationale og udenlandske havne nu er billigere end transporten mellem nationale havne. Der blev saaledes pudsig nok oplyst, at en sæk kaffe for exempel, der sendes fra Rio de Janeiro og derfra til Kapkolonien i Syd-Afrika, betaler to trediedele mindre fragt, end den vilde betale for at befordres fra Rio de Janeiro til Manaos; at transporten fra Pernambuco til Rio Grande do Sul er mange gange dyrere end fra Pernambuco til England. Ja, det er her i Rio blevet paastaaet, at kjøbmænd her, naar de sender varer til Pernambuco, staar sig paa at sende dem med de tyske dampere til Hamburg og derfra tilbage til Pernambuco. Man fremholdt i kongressen, at medens en sæk Mandioka-mel fra Porto Alegre til Rio de Janeiro før kostede i fragt 800 reis, kostede den nu 1$600, en sæk bønner før 900 reis, nu 1$800 og andre varer i samme forhold. Fra anden kant fremhævedes, at en sæk sukker fra Pernambuco, der før fragtedes for rs. 1$000 til Rio de Janeiro, 1$200 til Santos, 2$000 til Rio Grande do Sul, 3$000 til Porto Alegre, 2$000 til Pará og 6$150 til Manaos, nu maatte betale til Lloyd Brazileiro respektive 1$500, 2$000, 4$000, 4$500, 3$750 og 9$600, altsaa rent urimelige forhøielser. Man mente nu fra forskjellige sider, at var det et statsunderstøttet selskab, som saaledes havde presset fragterne op, at hele distrikter derved ikke kunde faa afsætning for sine produkter, vilde det fornuftige være at stryge understøttelsen. Enkelte mente, at det rimeligste vilde være ogsaa at revidere konstitutionen angaaende kystfarten og give denne fri.

De misfornøiede kunde nu imidlertid ikke godt søge at fravriste Lloyd Brazileiro dets subvention, thi hvis Lloyd mistede denne, vilde det staa frit og ubundet af statens kontrol og kunde istandbringe saamange trusts, det selv vilde, og derved skulde fragterne blive end høiere. At gjøre bestemmelsen om kystfarten om igjen, kunde de paa den anden side heller ikke godt foreslaa; thi at begynde med revision af konstitutionen er man engang bange for.

Den deputerede Paula Ramos, støttet af en talrig gruppe af sine kolleger, fremsatte da, forat ikke tvil om forstaaelsen af udtrykkene i kystfartsloven og reglementet skulde kunne gjøres til paaskud, og de paagjældende tilladelser negtes, udtrykkeligt forslag om, at sukker, mel, tørret kjød, tobak, ris, bønner, mais, smør, fedt, smult og flesk, salt, frugter og grøntsager skulde betragtes som skrøbelige og let bedærvelige agerbrugs- og industriprodukter i den forstand, hvorom loven om kystfartens forbehold af 11 november 1892 no. 4 og art. 35 IV af dens reglement taler, og at de altsaa, naar det behøves, kan skibes i kystfart i hvilketsomhelst fremmed skib. Mere praktisk vilde det maaske have synes at være at foreslaa blot, at det henstilledes til regjeringen fra denne dag og til bestemt dag at give tilladelsen angaaende de nævnte varer ganske kurant og uden indskrænkning, thi i grunden er det vel det, forslagsstillerne mente. Det allerenkleste havde jo naturligvis været, at regjeringen havde givet toldbodcheferne i de forskjellige havne fuld myndighed til konduitemæssig indenfor et vist tidsrum paa sine vegne at give eller negte tilladelsen, men paa en saadan overdragelse af myndighed har man ikke turdet indlade sig.

Vedkommende kommission i kammeret behandlede nævnte deputeredes forslag og udtalte sig i en betænkning af 29de november 1902 til gunst derfor. I denne er det blandt andet udtrykkelig sagt, at en tilbagekaldelse af loven om kystfarten maaske vilde være den fornuftigste udvei, hvis det ikke var, at dens paabud indeholdtes i konstitutionen. Nogen yderligere behandling modtog projektet ikke i aaret 1902 (eller i de første maaneder af aaret 1903) og er altsaa hidtil ikke bleven lov. Om der vil komme mere ud deraf, er usikkert. Regjeringen bevægede imidlertid Lloyd Brazileiro til at nedsætte fragterne; agitationen i anledning af disse har lagt sig, og ved selskabets omorganisation vil de paaklagede forholde antageligvis end yderligere tages i betragtning til afhjælpelse af fragtnøden. Hvad der et øieblik saa ud som en mulighed, kystfarts-forbudets afskaffelse, synes allerede at være definitivt sat tilside.

Af andre nationers skibe ankom til Rio de Janeiro i oversjøisk fart: Tyske ankomne 5 seilskibe, 105 dampskibe; afgaaede 5 seilskibe, 116 dampskibe. Argentinske ankomne ingen seilskibe, 21 dampskibe; afgaaede ingen seilskibe, 9 dampskibe. Østerrigske ankomne ingen seilskibe, 17 dampskibe; afgaaede ingen seilskibe, 15 dampskibe. Belgiske ankomne ingen seilskibe, 17 dampskibe; afgaaede ingen seilskibe, 13 dampskibe. Brasilianske ankomne 1 seilskib, 39 dampskibe; afgaaede 1 seilskib, 36 dampskibe. Danske ankomne 5 seilskibe, ingen dampskibe; afgaaede 8 seilskibe, ingen dampskibe. Franske ankomne 2 seilskibe, 116 dampskibe; afgaaede 3 seilskibe, 122 dampskibe. Spanske ankomne ingen seilskibe, 7 dampskibe; afgaaede ingen seilskibe, 7 dampskibe. Hollandske ankomne ingen seilskibe, 2 dampskibe; afgaaede ingen seilskibe, 2 dampskibe. Engelske ankomne 35 seilskibe, 384 dampskibe; afgaaede 31 seilskibe, 359 dampskibe. Italienske ankomne 2 seilskibe, 69 dampskibe; afgaaede 2 seilskibe, 71 dampskibe. Nordamerikanske ankomne 28 seilskibe, ingen dampskibe; afgaaede 27 seilskibe, ingen dampskibe. Uruguayske ankomne 4 seilskibe, ingen dampskibe; afgaaede 4 seilskibe, ingen dampskibe. Portugisiske ankomne 1

seilskib, ingen dampskibe; afgaaede 1 seilskib, ingen dampskibe. Russiske ankomne 3 seilskibe, ingen dampskibe; afgaaede ingen seilskibe, ingen dampskibe.

De ankomne seilskibes antal var større end i aaret 1901, men tonnagen lidt mindre, dampskibenes baade antal og tonnage derimod større. De afgaaede fartøiers, saavel seil- som dampskibes antal og tonnage var betydeligere end i aaret 1901. Som før nævnt er der dog en meget ringere rørelse end i aarene 1895—1898. For at belyse dette hidsættes følgende sammenligning og oversigt over den oversjøiske fart i denne havn.

Der ankom til Rio fra udlandet af alle flag:

1895	1 460 skibe	dr. 2 243 103 tons
1896	1 535 „	„ 2 469 554 „
	(441 s. + 1 094 d.)	(370 709 + 2 098 919)
1897 . . .	1 274 skibe	dr. 2 146 854 tons
	(347 s. + 927 d.)	(306 599 + 1 840 255)
1898	1 218 skibe	dr. 2 069 161 tons
	(295 s. + 923 d.)	(271 064 + 1 798 097)
1899 . . .	1 070 skibe	dr. 1 916 939 tons
	(194 s. + 883 d.)	(190 883 + 1 726 056)
1900 . . .	843 skibe	dr. 1 522 754 tons
	(147 s. + 696 d.)	(147 545 + 1 375 209)
1901	871 skibe	dr. 1 686 543 tons
	(97 s. + 774 d.)	(88 179 + 1 598 364)
1902 . . .	885 skibe	dr. 1 801 880 tons
	(103 s. + 782 d.)	(83 397 + 1 718 483)

Der afgik fra Rio til udlandet af alle flag:

1895	1 327 skibe	dr. 2 136 474 tons
1896	1 405 „	„ 2 283 499 „
	(419 s. + 986 d.)	(344 744 + 1 938 755)
1897	1 219 skibe	dr. 2 044 858 tons
	(361 s. + 858 d.)	(316 580 + 1 728 278)
1898	1 130 skibe	dr. 1 957 711 tons
	(301 s. + 829 d.)	(271 041 + 1 686 670)
1899	1 019 skibe	dr. 1 852 707 tons
	(212 s. + 807 d.)	(206 751 + 1 646 956)
1900	790 skibe	dr. 1 407 122 tons
	(169 s. + 621 d.)	(153 881 + 1 253 241)
1901	809 skibe	dr. 1 570 332 tons
	(81 s. + 728 d.)	(78 502 + 1 491 332)
1902	860 skibe	dr. 1 832 674 tons
	(107 s. + 753 d.)	(85 298 + 1 747 376)

Der ankom til Rio i kystfart:

1895	1 358 skibe	dr.	773 278 tons
1896	1 415 —	„	825 016 „
1897	1 437 —	„	775 675 „

1898	1 248	skibe	dr.	673 226 tons
1899	1 229	—	„	632 298 „
1900	860	—	„	445 016 „
1901	955	—	„	634 324 „
1902	1 110	—	„	805 683 „

Der afgik fra Rio i kystfart:

1895	944	skibe	dr.	944 806 tons
1896	1 532	—	„	963 655 „
1897	1 459	—	„	782 489 „
1898	1 342	—	„	751 531 „
1899	1 263	—	„	682 080 „
1900	917	—	„	513 859 „
1901	1 007	—	„	705 077 „
1902	1 153	—	„	857 721 „

Mellem dem, der er opført som ankomne til Rio i kystfart, er naturligvis, nu da kystfarten er forbeholdt det nationale flag, de allerfleste brasilianske fartøier, saaledes i aaret 1902: 891 ankomne fartøier dr. 346 961 tons og 920 afgaaede fartøier dr. 346 008 tons. Men der opføres ogsaa ligesom i de foregaaende aar adskillige udenlandske, nemlig 10 ankomne seilskibe dr. 2 985 tons og 209 dampskibe dr. 455 737 tons og 233 afgaaede dampskibe dr. 495 689 tons (ingen seilskibe). De har væsentlig været under tysk, engelsk og fransk flag, men ogsaa, i mindre antal, under østerrigsk, argentinsk, italiensk, belgisk, dansk, norsk og svensk flag. Som kystfart er da i de fleste tilfælde ligesom i de foregaaende aar — ihvorvel uegentlig — medregnet de udenlandske dampere i regelmæssig rute, som berører brasilianske havne uden dog at føre last mellem disse og de udenlandske seil- eller dampskibe, som efter at have losset i en brasiliansk havn, gaar i ballast til anden brasiliansk havn for der at laste for udlandet.

Som paapeget forrige aar har den direkte fart mellem Brasilien og de forenede riger i de senere aar været liden. I aaret 1902 ankom der 2 fartøier fra Wisby til Rio med trælast, men jeg kan ikke se, at der afgik noget fartøi til norsk eller svensk havn fra den brasilianske hovedstad. Til en vis grad er dette forklarligt. For 30—40 aar siden og tidligere kom talrige fartøier direkte, dels lastede med trælast, dels med fisk, dels med jern og staal, dels med tjære, dels som udfyldning med andre varer fra Norden. Og en stor del af dem vendte direkte tilbage med kaffe. Saa begyndte de Forenede Stater gjennem sin pitchpine i stigende kvanta at konkurrere med vor trælast, hvis afsætning alligevel var sikker, fordi den ialfald til enkelte øiemed var den eneste brugelige (panel, tagbord, kasseemner), og de regulære dampskibslinjer overtog de andre varers transport. Vor trælast vedblev altsaa dog i nogen grad fremdeles at kunne afsættes og at kunne komme direkte. Vor fisk, jern og staal, tran, tjære, glasvarer, separatorer og andre maskiner, petroleumsovne, konserver, vævede varer, papir og pap gik efterhaanden over til faste artikler for tyske mellemhænder i Hamburg eller engelske i Liverpool, der sendte dem ud hid i dampskib i smaa sendinger, eftersom behovet meldte sig. For vore exportører var det ganske vist en fordel, at de derved blev kvit det bryderi at sysselsætte sig med dette markeds bevægelser, og at de fik sin vare betalt ved afsendelsen eller senest ved modtagelsen i Hamburg og ikke behøvede at vente

til ankomst her eller indrømme de lange terminer, der herude er brugelige. Men selvfølgelig fordyredes deres varer ved omlastninger og ved mellemhænderne, hvad der i konkurrencen med andre varer herude, der maaske kom direkte, nødvendigvis maatte spille en rolle. Og arbeidet med selv at søge markedet for artiklerne udvidet herude frasagde de sig derved; dette kom til at afhænge af den større eller mindre interesse derfor, som mellemhænderne, hvis de ikke forhandlede lignende artikler af andet lands fabrikat, kunde have. Denne ordning er næsten udelukkende den nu gjældende. Vi sælger vore varer til Brasilien i Hamburg eller Liverpool og kjøber kaffe, kakao, sukker, bomuld, huder, piassava, tobak og nødder fra Brasilien der, hvilket ogsaa har sine fordele, men ogsaa det modsatte. Vi indfører f. ex. til Norge og Sverige mangfoldige bedre sorter kaffe fra udlandet og betaler dem som saadanne, og man ser vistnok i mindre grad „Rio"- eller „Santos"-kaffe nævnt. Men det sandsynligste er, at den allerstørste del af vor indkjøbte kaffe er bare brasiliansk kaffe i sorterede kvaliteter, men med mere storartet navn og til høiere pris. Thi det samme er paavist at gjælde de Forenede Staters og Uruguays indførte kaffe. Og omlastninger og mellemhænder kommer til. Kjøbt i første haand vilde altsaa varens pris været relativt meget mindre, og nævnte omkostninger vilde været sparet. Gik Hamburger-dampskibsselskaberne saalangt, at deres baade begyndte at gaa, ligesom til Kjøbenhavn, op til vore vigtigste havne ogsaa, f. ex. Stockholm, Malmö, Göteborg, Kristiania, Bergen og Trondhjem, vilde omlastning for varerne til og fra Brasilien (og La Plata-landene) altsaa undgaaes og spares og omsætningen betydelig lettes. Men ganske vist vilde vor egen ikke store rutefart paa Hamburg derved sættes i fare, hvis ikke stort samhold var tilstede, og maaske knækkes, og vi, med plads blandt de største sjøfarende nationer, vilde være i den ironiske stilling at afhænge for vor export til og via Hamburg ganske af fremmed tonnage. Spørgsmaalet er saaledes, om det aldrig skulde lønne sig for forretningsmænd hjemme at skibe til eller fra Brasilien direkte. Utvilsomt vilde, for at det skulde lykkes, bedre kjendskab til udenlandske markeder og forholde være fornødent samt større kapital hjemme og bedre tider herude. Men hvad det første angaar, er der jo, synes det, skeet en paatagelig udvikling hjemme, interessen vakt, initiativet ansporet, energien og evnen styrket ved sammenslutning, saa at baade de praktiske og økonomiske betingelser skulde stille sig heldigere, eftersom aarene gaar Og at tiderne herude skulde bedre sig inden ikke altfor længe, er jeg optimist nok til at antage. At vore vilkaar skulde tillade os selv at oprette regelmæssig dampskibslinje paa Sydamerika i et nært tidsrum, er maaske lidet sandsynligt; men i mangel af denne turde det fortjene overveielse, om ikke noget kapitalsterkt rederi eller noget større handelsfirma, der selv har mindre skibe, skulde staa sig paa at forsøge udsendelse af smaa ladninger af vore produkter for at afsætte her i nogen af disse havne og selv i første haand kjøbe og hjemføre de produkter fra dette land, som ellers hos os kjøbes i anden og tredie haand. I et fra vicekonsulatet i Bahia i aarets løb indkommet og hjemsendt arbeide, hvori forholdene i denne stat og i Nordbrasilien omhandledes, lagdes dette spørgsmaal frem med forskjellige data, der skulde tale derfor. Med rette fremhævedes der for exempel, hvor lidet vore klipfisk-afskibere har gjort for at søge at vinde marked deroppe (de har et ret stort og sikkert marked i Rio de Janeiro, hvor de holder britisk fisk stangen), hvor de næsten ikke har afsætning, og hvor britisk fisk dominerer. Og om forskjellige af vore varer, der dog sælges paa andre steder i Brasilien, kunde maaske lignende bemerkninger gjøres. Jeg har ved at indsendte nævnte arbeide vistnok raadet til forsigtighed

ved forberedelsen og planlæggelsen af saadanne kombinerede export- og importreiser til dette land, men ogsaa fremholdt, at der var noget i tanken, og anbefalet den til overveielse, undersøgelse og forsøg, saasnart bedre tider indtræder. Det kan tillægges, at nordamerikanerne i nogen grad har forsøgt og praktiseret princípet. Her kommer nogle seilfartøier fra Baltimore i regelmæssige reiser, bringende hvedemel og tagende kaffe hjem igjen. Smaa seilskibe fra Nova Scotia bringer klipfisk derfra og tager stundom kaffe med hjem.

Fragtmarkedet. Den forholdsvise stilhed, der raadede i havnen, fik sit udtryk i, at der ligesom forrige aar ikke hørtes om mange befragtninger. Ruteskibene til Europa tog, hvad gods og varer de kunde faa, til billige fragtsatser, hvad enten det var kaffe, huder, malm, ben eller andre exportartikler, og rute-damperne til Nordamerika tog store partier kaffe. Sjeldnere blev der spørgsmaal om at befragte outsider-dampere eller seilskibe for at tage kaffe til Nordamerika, lidt oftere om at faa seilskibe passende til overførelse af mindre kaffeladninger til Sydafrika. Af de 20 fra Rio afgaaede norske seilskibe gik de 13 i ballast for at søge fragt i Nordamerika, Kanada, Vestindien, Mexiko, Australien og La Plata-floden, 1 gik med kaffe til Falmouth og 6 med kaffe til Sydafrika. Af de 4 afgaaede norske dampskibe gik 1 i ballast til La Plata, 1 til Santos med rest af rislast, 1 til Fleetwood med manganez, 1 til New York med kaffe. Af de 4 fra Rio afgaaede svenske seilskibe gik det ene med saltede huder til Falmouth, de tre andre til Sydafrika med kaffe. Af de fra Santos afgaaede 5 norske seilskibe gik de tre med kaffe til Europa, de to i ballast, ligesom et dampskib. De fire svenske seilskibe, der afgik derfra, var alle i ballast. I Rio Grande do Sul var der relativt mere at gjøre: Af 18 norske seilskibe, som forlod denne havn, var blot 2 i ballast, de andre 16 lastede med huder, benaske og stykgods. Af de 6 svenske seilskibe, som afgik derfra, var 3 lastede (huder og benaske). Ser vi paa de nordlige havne, bemerker vi, at i Pará og Maranhão maatte alle vore fartøier, respektive 8 og 14 norske seilskibe og 1 svensk seilskib afgaa igjen i ballast. Fra Pernambuco og Bahia var der dog ialfald nogle udfragter. Fra Natal og Parahyba do Norte erholdt de faa fartøier, der var der, bomuldsladninger.

Sjøfartsbestemmelser. Som i de nærmest foregaaende aar bibeholdtes bestemmelsen om, at kai- og dokafgiften skulde betales i guld. Denne bestemmelse indtages nemlig i budgetloven og gjælder altsaa kun for det løbende aar og gjentages derfor i næste, om den skal vedblive i kraft. Ligesaa gjentoges bestemmelsen om, at fartøi, der løber ind i brasiliansk havn for at søge ordre, kun skal betale en fast afgift af £ 2. 0. 0, og at det dermed er berettiget til at ligge i havnen i 10 dage uden yderligere afgift og uden forpligtelse til at indklarere. Denne bestemmelse hilsedes af sjøfarten først med megen tilfredshed, men den har ikke faaet den rækkevidde, som ordene skulde synes at udsige. Nogen besparelse for de ordresøgende fartøier opstaar ganske vist derved, forsaavidt som de slipper at indklarere og udklarere, men ikke saa stor som ventet, da de alligevel maa betale fyrafgiften, og ialfald i flere havne ogsaa hospitalsafgiften er bleven krævet.

Regjeringen beholdt i budgetloven for aaret 1903 fremdeles den tidligere bemyndigelse til at lægge en afgift paa skibsfarten af fra 1 til 5 reis pr. kilo varer, som i havnen losses eller lastes (derimod ikke af blot omskibede varer), og skal produktet af denne afgift for hver havn danne et særskilt fond, bestemt til at fremme forbedringer. De havne, paa hvilke nærmest er tænkt,

er Maranhão, Ceará, Natal, Parahyba do Norte, Paranagua, Pernambuco, Maceió, Desterro de St.a Catharina (Florianopolis) og Rio Grande do Sul. Bestemmelsens fornyelse gav anledning til fremsættelse af tvil i kongressen om dens konstitutionelle berettigelse, men denne blev bortryddet, og materiale bragtes tilveie til sammenligning med samme slags afgifter paalagte i andre landes havne til samme øiemed.

I aarets løb blev derimod ingen bestemmelse given om de havnearbeider, der allerede længe har været paatænkte i hovedstaden, og hvorved løbende kai skulde tilveiebringes fra Botafogo til Ponta do Arsenal de Guerra og maaske ogsaa fra Arsenal de Marinha over til Ponta do Cajú. Selv et stykke af en saadan kai vilde øiensynlig straks lette losning og lastning i havnen, ophæve en stor del af ulemperne ved lægtervæsenet og gjøre expeditionen hurtigere. Den nye præsident satte dette spørgsmaal som et af de vigtigste paa sit program, og det vides ialfald, at dets løsning er under arbeide. En af vanskelighederne er at træffe ordning med de to selskaber, der har koncession paa kaianlæg i havnen, „Companhia Melhoramentos do Brazil" og „Rio de Janeiro Harbour Works Co.", hvilke begge hidtil ikke kan siges at have faaet noget arbeide istand.

Bestemmelsen om til statistisk brug at afgive manifest over indlastede varer med meget detaillerede oplysninger under stor mulkt, der ilægges, om regelen ikke befølges, opretholdtes.

I den europæiske presse hed det, at der var udfærdiget bestemmelse om, at dampskib, der vilde fare paa Amazonfloden, skulde være forsynet med lyskaster, men ved foretagen undersøgelse viste det sig, at noget saadant paabud ikke var givet hverken af federale eller lokale authoriteter.

Forskriften (til fiskeriernes ophjælp) om, at brasilianske fartøier og baade, som udelukkende bruges til fiskeri, samt apparater, redskaber og artikler, som anvendes i denne industri, skal være fri for afgifter og paalæg, bibeholdtes. Den medførte iøvrigt allerede i det forløbne aar, at et firma i Rio de Janeiro anskaffede en trawler fra Geestemünde (med en fiskevant tysker som skipper). Den begyndte at forsøge fiske i havet her udenfor og med held. Dens tilsynekomst vakte bestyrtelse og modløshed hos den fiskerbefolkning, der er bosat rundt Rio-bugten, særlig paa Ilha do Governador, og som saa sin ruin i konkurrencen fra et moderne udrustet fartøi, hvor de selv kun havde skrøbelige kanoer og simple redskaber. Denne trawler bringer ind adskillig fisk og synes at ville give udbytte. Fisken sælges fersk. Det havde sin vanskelighed for trawleren at kunne faa løbe ind og ud af havnen naarsomhelst, ogsaa om natten, men man kom over denne vanskelighed ved, at der blev sat en toldvagtmand ombord, naar den var i virksomhed.

Økonomiske forholde. Naar man skal nævne et lands økonomiske tilstand, vilde det uden nærmere eftersyn ligge nærmest at antage, at statskassens og befolkningens kaar maatte være de samme. Saa behøver naturligvis ikke at være tilfældet. Statskassen kan være i blomstrende forfatning og befolkningen i daarlig (hvor næringsveiene pludselig gaar tilbage, almene ulykker indtræffer og skatteevnen er udpint), og paa den anden side kan statskassen være i daarlig forfatning og befolkningen være i gode kaar (hvor kostbare reformer, statsarbeider eller andre store udgifter er foretagne jævnt, medens statsindtægterne er forblevne de samme og skattefundamenterne ikke bleven øgede).

Syntes den brasilianske statskasses og den brasilianske befolknings kaar at

være meget gode i de første aar efter revolutionen af 1889, forekom de at være lige trykkede i aarene fra 1895 til 1898. Ganske vist opfyldte statskassen altid sine forpligtelser mod udlandet — hvad der er dens store hæder —, men det saaes dog klart, at vanskelighed følte ved at faa budgetterne til at balancere og midler tilveiebragte til tilfredsstillelse af de udgifter, administrationen paa de forskjellige felter maatte gjøre. Og ganske vist betalte befolkningen sin told og andre afgifter og skatter, og den almindelige virksomhed gik jævnt videre, fordi det dog altid er et rigt land med ressurcer, og fordi banker og private hjalp hverandre og havde al gjensidig interesse i, at stod man ved en krise, maatte denne gjøres saa ufarlig som mulig, og at den med taalmodighed og føielighed maatte og skulde kunne rides over.

Men fra aaret 1898 af synes forholdet unegtelig noget ændret: Takket være finansiel energi og patriotiske opofrelser er statskassens stilling klarlig meget forbedret: Staten betaler atter renterne af sin udenlandske gjæld i guld, dens budgetter balancerer, dens løbende papirpenge-masse er formindsket, den skaffer sig (gjennem de 25 pct. af tolden i guld) endel af sine indtægter i guld, den afsætter fonds til indløsning af papirpenge, den ser sine statspapirer i udlandet, der var meget deprecierede, atter gaa hurtig op, den faar bevis for, at dens kredit atter er befæstet i England, Tyskland og Frankrige, den indløser jernbaner for at mindske sit udlæg (rentegarantier) til disse og paa samme tid gjøre dem til statseiendom, faa kontrollen over dem og selv erhverve indtægt af og disposition over dem, og den kan begynde at tænke paa forbedringer (sanitære arbeider, havneverker), der er af vigtighed for landet. En udvikling, der har faaet sit udtryk i fastere kredit, større egen tillid, høiere og fastere pengekurs.

Den private økonomis stilling er derimod, om ikke forværret, snarest den samme. Der er ikke gode tider, og der er adskilligt mismod. De øgede paalæg (told, konsumtionsskat, større stempelafgifter) er blevne baaret med god vilje. Men det vilde være feilagtigt at sige, at de ikke er blevne følte som haarde. Og spørger man sig for om de forskjellige egne af Brasilien (dog i liden grad i Rio Grande do Sul og i mindre grad i S.ta Catharina og Paraná) hører man allevegne fra det samme: Alt er trykket, foretagsomhed er bundet, penge er vanskelige at opdrive, befolkningen er i daarligere kaar end før. Men man maa dog gjøre nogen forskjel i handel og i de andre næringer: Der klages fremdeles over krise i handelen. Man ser ganske vist, at der er en ganske anden forsigtighed i kreditgivning end før, man ser sikkerlig leilighedsvis betalingsindstillinger af huse og likvidation af banker og selskaber. Men takket være den elasticitet og indre kraft, der findes i handelsforholdene her, takket være store kapitaler og god vilje ser man trods krisen, at en almindelig sammenstyrtning ingenlunde truer, ulykkerne afvikles og vanskelighederne løses. Man hører klager over, at kjøbeevnen er alvorlig skadet, at sjøfarten er gaaet beklagelig tilbage, at vexelkursens forbedring og fasthed ikke har nogen betydning i den indre omsætning. Ikke destomindre ser man, at toldbodernes indtægter øgedes i aaret 1902. Enten maa altsaa dette skyldes en mere kontrolleret oppebørsel eller en øget indførsel, eller begge. At importen er øget, synes utvilsomt, thi man kan konstatere det for en mængde artikler ved at sammenligne med tallene for aaret 1901, og isaafald skulde jo det atter tyde paa større optimisme og bedre raad hos kjøbmændene og bedre evne hos kunderne. Hvis det da ikke var handelsmanøvre fra importørerne, fordi de ønskede at forsyne sig fra udlandet til den høiere kurs og fylde lageret, inden toldsatserne forhøiedes, i paavente af, at kursen siden vil gaa ned og varepriserne

her atter stige. Lidt af den sidste opfatning turde maaske være berettiget. Men at medgive, at en, omend ikke stor bedring er indtraadt for handelen, og at større tillid til fremtiden raader, turde være rigtigt. Alligevel er det paafaldende at iagttage, hvor forsigtige de allerfleste inden handelskredse er. At penge ikke mangler, kan man overbevise sig om ved at se, hvilke beholdninger af deposita uden rente bankerne sidder inde med. Folk vil ikke alene nødig vove dem i handelsspekulationer eller store eller nye foretagender; de foretrækker slet ikke at anbringe dem, saalænge det ikke er i mindre og let overskuelig virksomhed, hvorover de selv har kontrol. Og de, som skulde ville begynde foretagender med laant kapital, holder sig enten modløse tilbage eller kan ikke tilveiebringe garantier for kredit. I dette forhold maa forklaringen søges til den paafaldende efterspørgsel efter og stigning i noteringen paa obligationer af den indenlandske statsgjæld, papirer, der med nominelt paalydende af 1 000 milreis og 5 pct. rente fra en pris af 750 milreis for faa aar siden nu staar i en pris af mellem 950 og 960. De, som kunde sætte penge i rørelse, foretrækker at vente og have et mindre, men sikkert udbytte deraf.

I fabrik-næringen hører man ganske vist klager over vanskeligheder. Men man ser dog, at ialfald en hel del fabrikers aktier efterspørges, at virksomheden giver udbytte, og at nye fabriker oprettes. Dette gjælder især textil-fabriker.

I landbruget lyder klagerne fremdeles sterkere og der nok med al grund. Jeg har i forrige aarsberetning med nogen udførlighed omhandlet stillingen: I Nordbrasilien er sukkeravlen under tryk, i Midtbrasilien er kaffeavlen i knibe. Man staar ved det samme resultat: Produktet er faldt sørgelig i pris, eiendommene er forgjældede, deres eiere har vanskelig for at klare sig og klager høilydt. Man behøver for kaffeens vedkommende blot at se paa udførselszifrene fra Rio og Santos for de sidste aar for at merke, at der er en skjæbnesvanger overproduktion. Det er sent, efterat den almindelige enthusiasmes periode er endt, at sige til landbrugerne: Hvorfor lagde I eder udelukkende efter produktion af kaffe, sukker, brændevin, tobak, kautschuk etc. og undlod i overflod at producere mais, bønner, ris etc.? De kunde komme med et bidende svar om alle de tilbud om forstrækninger og den rigelighed af laan, som baade private og stat opmuntrede dem med for at lægge sig overveiende efter kaffeavlen. I det forløbne aar har landbrugernes stilling atter i skrift og tale daglig været drøftet, hjælp paakaldt og botemidler været foreslaaet. Men man har nødig villet se det vigtigste punkt: Der er overproduktion. En saadan kan maaske omgaaes kunstig, eller den retter sig naturlig Det sidste vil sige, at en hel del fazendaer bliver nedlagte, at andre kun drives delvis, at en del familier mister sine indtægter og eiendomme, som gaar over paa andre hænder, og at en hel del folk bliver staaende arbeidsløse. Den kunstige omgaaelse skulde være at fremtvinge øget afsætning og stigende pris. Den naturlige løsning af problemet og produktionens jævne tilbagegang synes imidlertid grusom Følgelig er raabet paa den anden udvei lige sterkt. Og saa sterkt, at staten São Paulo's regjering slnttelig saa sig beføiet til at optage spørgsmaalet, indkalde dens kongres til extraordinært møde den 5te marts 1903 og forelægge den forslag. Da det her ikke mere er private, men en stat, der udfinder botemidler, er det værdt at gjengive hovedpunkterne deraf. 1. Regjeringen skulde bemyndiges til at lægge en afgift af indtil 20 pct. at oppebære fra 1ste juli 1903 in natura paa al til export bestemt kaffe eller ad valorem paa de daarlige kvaliteter, beregnede efter den officielle takstværdi (hvorefter nu exporttolden beregnes), ved siden af de allerede gjældende afgifter. I første fald skulde da den oppebaarne kaffe tilintetgjøres. Man skulde med straffe-

bestemmelser hindre, at man opblandede kaffe for at unddrage sig afgiften. Man skulde tilstaa dampskibsselskaber understøttelse for at transportere kaffe til lave fragter fra Santos til andre stater i republiken, der ikke selv producerer kaffe. Man skulde skabe officielle kaffetyper for at opnaa, at de høiere sorter blev gradvis mindre betyngede med afgift end de lavere. Man skulde begunstige oprettelse i det indre af landet af etablissementer for maling af kaffe. Man skulde hjælpe oprettelse af handelshuse i udlandet med begunstigelser af regjeringen for salg af kaffe. Man skulde etablere skarp kontrol med handelen med brændt og malet kaffe for at undgaa forfalskninger og opblandinger. 2. Regjeringen skulde bemyndiges til at gjøre udlæg af indtil 10 millioner milreis for at hjælpe det kaffeavlende landbrug i staten, og i den anledning gjøre de nødvendige kreditoperationer i eller udenfor landet. Denne hjælp skulde gives i form af laan paa eiendommene eller med sikkerhed i god kaution eller i værdipapirer gjennem godkjendte banker eller agerbrugs-syndikater og med disses garanti. Laanene skulde ikke overstige 50 000 milreis, og renten ikke være høiere end 8 pct., laanetiden ved hypothek ikke være længere end 3 aar, renterne betales aarlig og kapitalen afbetales med regelmæssige amortisationsbeløb. Laanetiden ved laan mod værdipapirer ikke være mere end et aar, dog med adgang til forlængelse paa nok et, hvis ialfald halvparten af laanet er betalt tilbage. Sluttelig skulde regjeringen bemyndiges til at træffe aftale med unions-regjeringen om sammenkaldelse i São Paulo af en international kaffekongres for at drøfte de bedste midler til at forsvare kaffeavlen, kaffehandelen og kaffeforbruget i alle lande og til at træffe aftaler med regjeringerne i de andre kaffeproducerende stater (ɔ: antagelig i Brasilien) om foranstaltningerne til at hæve kaffeens værdi. Det vil være interessant at iagttage, til hvilke resultater kongressen i den største kaffeproducerende stat vil komme i anledning dette forslag. Man havde iøvrigt ogsaa ved lov villet lægge afgift paa alle nye kaffeplantninger for saaledes at hindre disse. Denne forholdsregel mødtes imidlertid med forestillinger, saaledes fra distriktet Bananal i den nordlige del af São Paulo.*)

Og de, der klager ianledning kaffeen, er ikke blot selve fazendeiro-klassen. Dennes skjæbne er sammenknyttet med „Commissarios" og "Ensaccadores", mellemhænderne, der har givet dem forskud, saaledes som det før var brug, og som det endnu er det. Og nu føler ogsaa disse mellemhænder sig i forlegenhed.

Iøvrigt har de daarlige tider gjort, at der maaske vil blive en ændring i kaffesystemet saaledes, at fazendørerne vil komme til at søge at gaa mellemhænderne forbi og sælge direkte til exporthusene hersteds og i Santos, for ikke at sige til selve udlandet med én gang. Der er i Rio paa den ene side, ligesom i Santos, exporthuse, der selv har overtaget at være commissario og ensaccador (den første indkjøber kaffe fra fazendaerne, den sidste sorterer den i kvaliteter og fylder den i sække til export). Der er ogsaa større fazendører, der har forsøgt, hvorledes det skulde gaa selv at sortere sin kaffe, selv pakke den i sække eller i tønder og selv befragte skibsrum for den til oversjøisk marked. Det er imidlertid klart, at nu vil de kunne tælles meget let, der skulde være uafhængige og pengesterke nok til at kunne drive det saaledes. De øvrige er bundne med hænder og fødder til mellemhænder eller exportører, eller ialfald uden penge til selv at kunne undvære et øieblikkeligt salg nærsagt til laveste pris. I aarets løb bevilgede staten en understøttelse af 30 000 milreis til et selskab, „Sociedade Brazileira Exportadora de Café," der i udlandet vilde gjøre propaganda for brasiliansk kaffe. Spørgsmaa-

*) Ifølge en senere indberetning er lovforslaget blevet vedtaget af São Paulo's kongres, og loven vil træde i kraft fra 1ste juli d. a.

let om, hvorvidt en speciel kaffebørs's oprettelse skulde være af interesse og nytte for kaffehandelen her, har været fremkastet. Hidtil kan man ikke sige, at der h e r er bleven spekuleret meget i kaffe; exportørerne har som regel trykket prisen og kjøbt op; spekulationerne med artikelen er bleven drevne paa New Yorks og Europas børser.

Hvad sukkeravlernes stilling angaar, medførte ogsaa denne, at talrige forslag og ideer fremkom, hvilke kriticeredes af andre. Forholdene ansaaes, da sukkeravlen jo er en af de ældste, mest kjendte og hidtil sikreste i landet, og som passer fortrinlig baade til jord og klima, kritiske nok til, at „Sociedade Nacional de Agricultura" tog sagen op. Man fandt, at brasiliansk sukker egentlig ikke skulde staa tilbage for udenlansk sukker, og at det baade burde have bedre pris og større markeder, end det har. (Hvad man ikke rigtig ser endnu, er, at produktionen her i landet mangesteds er for gammeldags og for kostbar, og at den procentgehalt, der kan udvindes af sukkerrør, ikke udvindes paa langt nær, og at man for at følge med, maa anskaffe de nyeste maskiner og indretninger som i Europa. Dog gives der i Midtbrasilien, saaledes i Piracicaba, Lorena og ved Campos store sukkerfabriker med nyeste stel.) For at kunne gjøre de forbedringer, som skulde sikre dette resultat, maa man imidlertid have en kredit og en kapital, der mangler. Det blev saaledes anseet heldigt, at man først ved et møde af mænd, der dyrkede sukkerrør, tilvirkede, tilgodegjorde eller forhandlede sukker, skulde se spørgsmaalet udførlig diskutteret, botemidler angivne og forslag gjorte og derpaa søge at vække det offentliges interesse for disse forslag. Dette møde blev afholdt den 25de Juni 1902 i Bahia. Det blev godt besøgt, der raadede interesse, og man søgte at være praktisk. Derunder fremkom skildringer af forholdene i Nord-Brasilien, der vare lidet lyse. Fazenda-eierne var forgjældede, eiendommene i forfald, arbeiderne henvist til en dagløn af 500 reis, og levende med daarlig ernæring under usle kaar. Den 19de september blev holdt et lignende møde i Campos (staten Rio de Janeiro), ogsaa godt besøgt. Begge møder fremkaldte det resultat, at dels blev for Midt-Brasiliens vedkommende tarifferne for sukkers transport nedsat paa Estrada de Ferro Central og paa Leopoldina-Banen, dels bestemte kongressen, at der skulde gives et laan paa 5 millioner milreis til de i sukker-industrien interesserede, ligelig fordelt i vedkommende stater. Dette skulde ydes saa, at regjeringen skulde give i forskud for hver sæk (à 60 kg.) sukker af sorterne „branco," „crystal" og „turbina" et beløb af 13 milreis i Nord-Brasilien og 14 milreis i Rio de Janeiro, af 8 milreis for kulørt sukker („3a sorte" „crystal amarello" og „mascavinho") og af 4 milreis for simpelt sukker („mascavo"). Vedkommende partier sukker skulde deponeres i betryggende magasiner, hvorfra det altsaa ikke erholdtes tilbage, indtil laanet var tilbagebetalt. Laanetiden var 1 aar og der skulde svares 6 % renter af pengene. Denne hjælp blev hilset med tilfredshed.

For at støtte sukkerindustrien er der ogsaa ivret for, at alkohol burde søges benyttet meget mere i industrien og til belysning. For at forklare dens forskjellige fortrin i saa henseende er der arbeidet adskilligt i pressen. Der vil i løbet af aaret 1903 i hovedstaden antagelig blive afholdt en udstilling af motorer, apparater og lamper, hvor akohol benyttes for saaledes at vække interesse for sagen. Disse artikler skulde kunne indføres toldfrit eller med toldlettelser.

Som nævnt tegnede statens økonomis stilling sig med adskillig lysere farver.

Aaret 1902 var det sidste i præsident Campos Salles' periode. Hans

opgave og stræben var da at holde finansstyret i samme spor som i de tre næstforegaaende aar. Heri blev han hjulpen af sin dygtige og iethvertfald haardnakkede og seige finansminister dr. Joaquim Murtinho (der imidlertid traadte af i september). Hvilke meninger end almenheden havde om dennes theorier, begyndte man betræffende hans praxis at blive enige om, at et fast regelmæssigt og konsekvent finansstyre havde sine fordele for landet istedetfor de vekslinger og ændringer i opfatninger og system, som her er de vanlige og siges at være uundgaaelige i det politiske liv.

Denne præsident aftraadte den 15de november. Han afløstes af dr. Rodrigues Alves (finansminister i den næstforrige præsidents tid). Denne tiltraadte med et maadeholdent og velment program, hvori forsigtig statshusholdning og udførelse af nogle nødvendige arbeider (sanitære forbedringer) i Rio og opførelse af kaibygninger var de fremtrædende punkter. Det forudsaaes, at disse sidste vilde kræve opofrelser muligens i form af laan. Man havde imidlertid al tillid til statens nye chef, en arbeidsom, jævn, fordringsfri og med administration fortrolig mand. Kursen forblev derfor i aarets slutning omtrent uforandret og paavirkedes end ikke af begyndende vanskeligheder med Bolivia om Acre, hvilke i aaret 1903 gjorde militære forberedelser nødvendige, der ganske vist maa komme til at medføre opofrelser, men dog ikke ventes at skulle indvirke uheldig paa den økonomisk bedrede situation, hvortil staten nu var naaet.

I budgetloven, der voteredes i aarets slutning, blev indtægten for aaret 1903 ansat til rs. 40 967 942$000 i guld og rs. 248 018 000$000 i papirpenge, medens udgiften opførtes med rs. 41 399 062$834 i guld og rs. 244 462 545$495 i papir, hvorved altsaa fremkommer et lidet overskud af indtægt.

Den udenlandske statsgjæld regnes nu, idet der er kommet til ca. $14^1/_2$ million £ i anledning af indløsningen af de udenlandske selskaber tilhørende jernbaner, at beløbe sig til ca. 57 millioner £. Den indenlandske statsgjæld, altsaa i papir, til ca. 511 millioner milreis.

Den for aaret 1902 gjældende t o l d t a r i f blev næsten uforandret bibeholdt ogsaa for 1903. En revision er paatænkt. Det er, for at den kan blive praktisk, besluttet, at man lader finansministeriet og kongressens finansudvalg arbeide sammen med handelsstandens forskjellige foreninger, og at der indhentes udtalelser angaaende de forskjellige varegruppers omstændigheder og forholde først, saa at man har et nogenlunde paalideligt grundlag at bygge paa for de følgende diskussioner og beslutninger. Derpaa vil man da gaa i gang med en almindelig revision.

J e r n b a n e r. Den i forrige aarsberetning omhandlede indløsning af jernbaner tilhørende udenlanske selskaber fortsattes.

Hovedfordelen ved arrangementet er, at staten nu er eier, at den kan bortforpagte banerne og saaledes faa ialfald nogen indtægt af dem (paa samme tid som forpagterne er interesserede i at drive dem saa godt som muligt for at øge udbyttet af dem), og at den er fri for de besværlige og ofte irriterende rentegarantier.

I n d u s t r i e r. Ogsaa i det forløbne aar har væverierne havt god fortjeneste. Efterhaanden har Brasilien faaet en hel række af dem, udstyrede gjennem et herværende engelsk firma med de bedste og nyeste maskiner. Det er billige bomuldsvarer, de tilvirker, hvilke her passer og let afsættes, og de fortrænger paa sit omraade de udenlandske artikler. Herved har raa-bomulden

fra de nordlige stater sit sikre marked her. Det nye raamateriale, kaldet aramina, som jeg i en indberetning har omtalt, synes at ville have en fremtid for sig, da dets fibre synes at være bedre end jute, men spørgsmaalet er, om man kan opnaa at forarbeide det med billigere arbeidsomkostninger end hidtil, forat det skal kunne lønne sig. Den store fabrik, der til dette fiberstofs bearbeidelse blev opført ved São Paulo, er færdig og igang, men hidtil synes man foreløbig at spinde mere jute end aramina paa maskinerne. I denne forbindelse kan det være af interesse at anføre, at der af São Paulo's botaniske have gjøres forsøg med at indføre plantning af jute paa den varme og fugtige kyst omkring Santos, forsøg, der, efter hvad der er mig sagt, er lykkedes og maaske kan føre til noget. For spinding og vævning af uld er der ved Rio de Janeiro kommet en større fabrik i gang, „Fabrica de tecidos de lan de Tijuca", hvilken synes at gaa med held. For spinding og vævning af lin existerer ogsaa i hovedstaden et selskab, „Fabrica nacional de linho", men den har kjæmpet med vanskeligheder, der dog haabes overvundne. Det er at merke, at dyrkning af lin, der var gaaet meget tilbage, atter er i opkomst i Minas Geraes, og at man der i sidste aar havde en ikke ubetydelig høst deraf. For spinding og vævning af silke existerer fabriker, saaledes i Petropolis. Det er især i Paraná og Minas Geraes, at man har lagt sig efter silkeormavl, dog ikke i den udstrækning, hvortil klima og vegetationsforholde kunde berettige. For at opmuntre silkeindustrien bevilgede derfor kongressen i aaret 1902 et beløb af 30 000 milreis.

Bryggeri-industrien er i aarets løb ogsaa gaaet nogenlunde godt. De større ølbryggerier, Antarctica, Bavaria (i São Paulo), Teutonia, Bavaria, Babylonia, Brahma (i Rio de Janeiro), arbeider nu mere sammen. Den sammenslutning til trust, der paatænktes, blev dog ikke til virkelighed. Nærmest antagelig, fordi trust-organisation her var noget nyt, og fordi man straks ymtede om, at tolden paa udenlandsk øl endnu kunde nedsættes. Det er saaledes fremdeles indenlandsk øl, som tilfredsstiller forbruget. Endel engelsk stout indføres, men forøvrigt lidet udenlandsk øl.

Fyrstikindustrien staar trods den næsten prohibitive told, der holder udenlandsk konkurrence borte, omtrent paa samme standpunkt. Den forventede blomstring kan langtfra siges at være indtraadt. Enkelte fabriker („Marca Brilhante", Ferreira & Co., og „Marca Olho", før Scarsi & Co., nu Migliora & Co.) realiserer fremdeles betydelig vinding. Den sidstnævnte især kjøber materialet færdigt fra udlandet og paasætter satsen her. De, som skulde lave æsker og splint af brasiliansk træ med egne maskiner, har ikke havt held i den udstrækning som ventet. En større fabrik her er bleven solgt, men drives af den nye eier i beskeden skala. Fabrica Cruzeiro, der skulde arbeide i forening med American Diamond Match Co., har ikke kunnet udvikle den virksomhed, der var ventet, og skal sælges.

Meieri-industrien er i fremskridt. Før er sagt, at forskjellige stater, som Minas Geraes, Paraná og Sta. Catharina har gode betingelser for den. Hidtil har man kjæmpet med vanskeligheder Nærmest hovedstaden er især den omstændighed i veien, at det er fordelagtigere at sælge melken (der betales med 600 reis (ca. 6 d) pr. flaske) end at tilvirke den til smør og ost. Men i det indre, hvor saadan fordelagtig afsætning for melken ikke findes, skulde jo sagen kunne gaa. For at støtte den er tolden paa smør og paa

*

margarin bleven forhøiet, og toldfrihed er tilstaaet for blikplader, der skal bruges til daasernes forfærdigelse. Meieristel, maskiner og apparater begynder at blive kjendte og vinde afsætning. Der findes nu saadanne paa lager fra Nordamerika, Tyskland, Belgien og Frankrige samt Sverige. Mange af dem er for komplicerede og fordrer en jævn rengjøring af de enkelte dele, som man endnu ikke forstaar sig paa her. Af svenske separatorer har baade „Alfa Laval", „kron-"separator og „Radiator" faaet indpas og er blevet vurderede. Ved en i São Paulo afholdt udstilling blev kron-separatoren forevist praktisk og erholdt udmerkelse.

Møbel-industrien har gjort fremskridt. Her i Rio arbeider et par større fabriker; de tilvirker dog mest kostbarere sager af kunstnerisk præg. I São Paulo og Paraná kan man se smukke ting i denne branche, hvortil jo landets rigdom paa fine træsorter af de forskjelligste farver, der tager god politur og kan bruges til den mest varierede indlægning, egner sig fortræffelig. Billige møbler indførtes hidtil, især fra Østerrige, der for sine af „krummet træ" havde stor afsætning. Da fabrik for denne sort med benyttelse af brasiliansk træ er bleven oprettet her i Rio af den samme mand (dr. J. B. Ottoni), der har bragt den brasilianske lysindustri op, besluttede kongressen at lægge en told paa udenlandske møbler af den sort (ogsaa paa simplere), der vil stænge veien for de østerrigske.

Mine-industrien. Utvilsomt vil denne engang blive af ganske anden betydning for Brasilien, end den nu er. At der er mineralier af værdi nok i det indre, er tilstrækkelig kjendt fra gammel tid. Der ventes kun paa en lignende start som den, der fandt sted i Sydafrika. Hvad der er i veien, er forældede bestemmelser om grubers optagelse og drift. Hvad der mangler, er kapital og tildels arbeidskræfter. Opmerksomheden hos pengemænd synes at vaagne for, hvad der kunde være at gjøre. Nogle udenlandske selskaber med ret stor kapital er i virksomhed inde i Minas Geraes efter guld og diamanter, og det siges, at de arbeider med fremgang. Hvad guldminerne angaar, ser man imidlertid, at ikke alle har samme held. Anlægsomkostningerne er store, og driften sluger ofte en uforholdsmæssig stor del af udbyttet.

Banker. Bevægelsen i de forskjellige banker i aarets løb var ialfald tilsyneladende mindre end ellers, man var forsigtig og tilbageholdende, men man havde fortjeneste. De udenlandske banker udvidede tildels sit felt, saaledes „British Bank of South America", der erholdt tilladelse til at aabne filial i Manaos — en tilladelse, der dog maaske ikke bliver benyttet for tiden, idet banken henimod aarets slutning inddrog sin filial i Pará. Banco da Republica, det største brasilianske institut, fik en ændret organisation og har nu tre direktører. Den virker atter, som det synes, sikkert og med held, ihvorvel den ikke ganske har forvundet virkningerne af den krise, hvori den pludselig kom i aaret 1900. De øvrige i krisen skadelidende banker arbeider fremdeles og afvikler efterhaanden krisens følger; en af dem, Banco Rural & Hypothecario, skal likvideres.

Børsen. Man bemerkede ogsaa i aaret 1902 et livligt salg og kjøb af statsobligationer, fordi folk gjerne vilde sætte sine penge fast i disse som sikre anseede papirer. Ligesaa i fabrik-, bank- og tildels jernbaneaktier.

Særlig i indenlandske „debentures“ i Sorocabana-banen blev der stor omsætning, idet man ventede, at regjeringen vilde overtage banen, og deres pris er efterhaanden gaaet op til henimod det dobbelte. Priserne paa papirer fluktuerede ogsaa meget i aaret 1902. Som før figurerede mængder af aktier i haabløse selskaber, papirer, der er trøstesløse erindringer om „gründeri“, umoden spekulation og daarlig bestyrelse.

Pengekursen stod i aarets løb saaledes:

	England. Pence pr. milreis.	Frankrige. Rs. pr. frc.	Tyskland. Rs. pr. mk.
Januar	$11^{7}/_{16}$ d à $12^{1}/_{2}$ d	763 à 840	942 à 1$037
December	$11^{3}/_{4}$ d à $11^{15}/_{16}$ d	799 à 814	986 à 1$004

	Forenede Stater. Rs. pr. dollar.	Italien. Rs. pr lira.	Portugal. Pr. 100 $
Januar	3$995 à 4$393	756 à 840	323 à 373
December	4$185 à 4$253	809 à 833	363 à 380

Middelkursen for aaret 1902 blev ca. $11^{9}/_{10}$ d. I aaret 1901 oscillerede kursen paa England mellem $9^{3}/_{4}$ og $12^{5}/_{8}$ d og i aaret 1900 mellem $6^{5}/_{16}$ og $14^{3}/_{8}$ d. Kurserne ovenfor paa England, Frankrige og Tyskland angaar bankpapirer paa 90 dage sigt. De paa de Forenede Stater, Italien og Portugal angaar 3 dage sigt.

Kontrol med fødemidler. Et spørgsmaal, der i det forløbne aar gav anledning til megen drøftelse, var den af toldboden drevne kontrol med indførte levnetsmidlers tilstand. Toldboden i hovedstaden har et kemisk laboratorium, hvor analyser mod lovbestemt betaling udføres. Indeholder fødemidler og drikkevarer sundhedsfarlige emner, saaledes salicylsyre og borsyre, slipper de ikke ind. Importøren har dog ret til atter at udføre dem. Varer, der før passerede uden bemerkning, stoppes i tilfælde nu, og analysens resultat indrykkes i „Boletim da Alfandega“ samt meddeles de øvrige toldboder. Med smør og præparater for ostefabrikation har man været særlig nøie. Exportører af fødemidler hertil maa altsaa være meget forsigtige og ikke tilsætte „sundhedsskadelige elementer“ for ikke at se varen stoppet. I særlig rapport i aaret 1902 gjordes opmerksom paa forholdet.

Handel. Som tidligere nævnt kan Brasiliens exporthandel ansættes til en værdi af 35 à 36 millioner £ sterling og importhandelen til ca. 20 millioner £ sterling. Ganske vist mangler nøiagtige data, men tilnærmelsesvis turde dog disse tal være rigtige.

Som almindelig bemerkning kan siges, at den samme kappestrid mellem de store udenlandske nationer for at vinde overhaand paa Brasiliens marked fortsættes med samme iver, og at Tyskland stadig gjør fremskridt gjennem ang kredit, dygtige handelsreisende, opmerksomt hensyn til kundernes ønsker, omhyggelig indpakning og hyppige kommunikationer til landets forskjellige havne.

Her skulde egentlig gives en kort oversigt over hele Brasiliens import og export i aaret 1902. Vedkommende statistiske data (ligesom over sjøfartsbevægelsen i det hele lands havne) vil dog først senere i aaret foreligge tilgjængelige, og kan en saadan altsaa først da tillægsvis blive meddelt.

Nedenfor kan saaledes blot leveres data angaaende landets vigtigste importcentrum, hovedstaden.

Rio de Janeiros handel. Hovedstaden indførte, som allerede nævnt, mere i aaret 1902 end i aaret 1901. En formindskelse merkedes for nogle enkelte varers vedkommende som alf-alfa, klipfisk, amerikansk smult (svinefedt), tørret kjød fra La Plata (opveiet ved en forøget import fra Rio Grande do Sul), hvedemel, levende kvæg, mais fra La Plata, salt og flesk.

Klipfisk. Importen af denne vare udgjorde i aaret 1902 30 059 bøtter og tønder, 35 653 kolli og 38 151 kasser mod 23 368 bøtter, 42 131 kolli og 44 856 kasser i aaret 1901, eller en formindskelse af 6 478 kolli og 6 705 kasser, men en forøgelse af 6 691 bøtter og tønder. Der kom saaledes formentlig mindre norsk fisk og mere britisk fisk end aaret før. Dette aar hørtes ikke, saavidt mig bekjendt, klager som i aaret 1901 over den norske fisks kvalitet. Priserne var ved aarets begyndelse 43 à 46 milreis pr. bøtte eller tønde Kanada-fisk og 45 à 49 milreis pr. kasse norsk fisk og ved aarets slutning respektive 34 à 41 milreis og 40 à 49 milreis. Beholdningen pr. 31te december 1902 ansloges til 8 000 kolli.

Tjære. Der ankom i aaret 1902 915 tønder mod 91 tønder i aaret 1901, eller en forøgelse af 524 tønder. Prisen var i aarets løb 43 à 46 milreis pr. tønde eller fad.

Alfalfa. Der ankom 215 207 baller i aaret 1902 mod 224 693 baller i aaret 1901 eller en formindskelse af 9 486 baller.

Ris. Der ankom fra Indien 802 401 sække i aaret 1902 mod 623 752 i aaret 1901, eller 178 649 mere og fra Europa 168 545 i aaret 1902 mod 148 645 i aaret 1901, eller 19 900 mere, ialt en forøgelse af 198 549 sække.

Stenkul. Indførselen beløb sig til 525 284 tons i aaret 1902 mod 501 513 i aaret 1901, eller en forøgelse af 23 771 tons.

Tørret kjød. Heraf indførtes 37 190 310 kg. mod 35 898 710 kg. i aaret 1901, eller en forøgelse af 1 291 690 kg. Varen kom som vanlig dels fra Argentina og Uruguay, dels fra Rio Grande do Sul.

Øl. Der ankom 1 313 kasser i aaret 1902 mod 1 012 i aaret 1901, eller 301 kasser mere. Næsten alt var engelsk øl. Prisen var 22$500 à 25$500 pr. dusin guinness hele flasker (14 à 17 $ pr. halve).

Harpiks. Der ankom 22 665 fade i aaret 1902 mod 18 932 fade aaret før, eller en forøgelse af 3 733 fade. Prisen var fra 16 til 24 milreis pr. 280 pund lysfarvet og 15 à 19 for mørk vare.

Cement. Der indtraf 162 754 fade i aaret 1902 mod 89 500 i aaret 1901, eller den betragtelige forøgelse af 73 254 fade. Varen var af merkerne Knight, Bevan & Sturges eller andre engelske merker, Boulogne Lonquety og nogle andre franske merker samt tyske tilvirkninger. Priserne var fra $11^1/_2$ à 12 op til 17 milreis pr. fad, alt efter kvaliteten.

Hvedemel. Der indførtes 349 962 fade i aaret 1902 mod 380 021 fade i aaret 1901, eller en formindskelse af 30 059 fade. Omtrent de to tredjedele kom fra de Forenede Stater og en tredjedel fra Argentina. Prisen var 24$500 à 28$000 milreis pr. fad for amerikansk mel, 23 à 27 $ for argentinsk mel og 22$500 à 28$000 for brasiliansk mel.

Smør. Tilførselen i aaret 1902 dreiede sig om 34 893 kasser mod 35 833 i aaret 1901 eller 940 kasser mindre. Det meste var fransk smør (ca. 20 000 kasser), dernæst kom italiensk (7 600 kasser) og fra forskjellige lande, maaske mest dansk, (ca. 7 000 kasser). Prisen var fra 1$930 til 2$600 pr. æske. Dansk smør (Heymann) kostede 2$550 à 2$600 pr. æske.

Trælast. Importen steg.

Af svensk trælast ankom 2 518$^{1}/_{12}$ tylvter planker i aaret 1902 mod 1 252$^{6}/_{12}$ i aaret 1901, eller en forøgelse af 1 265$^{7}/_{12}$ tylvter. Priserne var fra 74 til 85 milreis for gran og 84 à 95 for furu pr. tylvt.

Indførselen af amerikansk trælast beløb sig til 26 600 539 fod mod 17 080 218 fod i aaret 1901, eller 9 520 321 fod mere, saaledes fordelt:

Pitchpine. Der ankom 21 091 262 fod i aaret 1902 mod 13 000 259 i aaret 1901, eller 8 091 003 fod mere. Priserne var fra 62 til 80 milreis pr. tylvt planker. Varen indtraf fra Pensacola, Pascagoula, Ship Island, Mobile og Brunswick.

Whitepine. Der ankom i aaret 1902 2 687 270 fod mod 1 603 770 i aaret 1901, eller 1 083 500 mere end i aaret 1901. Prisen var fra 240 til 280 reis pr. fod. Varen kom for det meste fra New York, noget ogsaa fra Boston og noget over Havre.

Spruce. Der ankom i aaret 1902 2 822 007 fod mod 2 476 189 i aaret 1901, eller 345 818 fod mere. Prisen var fra 70 til 84 milreis pr. tylvt planker. Varen kom fra St. John og Trois Pistoles.

Importørerne af trælast var: Domingos I. da Silva & Co., Artayette Mello & Co., F. P. Passos, Honoré Berrogain & Co., A. Avenier & Co., Gabriel Carregal, Estrada de Ferro Leopoldina, Zuayle Davidson & Co., Companhia Luz Stearica, Velloso Barrocas & Co., Moss & Irmão, Ferreira Irmão & Co. Importen er altsaa atter gaaet lidt op, dog er den mindre end den var i tidligere aar, f. ex. i aarene 1897, 1898 og 1899. I denne fart finder vore fartøier jævnlig sysselsættelse.

Fyrstikker. Der ankom 33 kasser i aaret 1902 mod 2 i aaret 1901. Imidlertid gjør tolden indførselen fra udlandet næsten umulig. Den brasilianske vare solgtes i aarets løb til 47 à 52 milreis pr. blikkasse (hvoraf der gaar 6 paa en kasse).

Salt. Der indførtes 2 908 tons og 18 014 sække i aaret 1902 mod 110 000 liter og 1 250 sække i aaret 1901. Prisen var fra 2$700 til 3$200 pr. 40 liter.

Tagsten og mursten. Der ankom i aaret 1902 fra Marseille 695 100 tagsten mod 668 380 i aaret 1901 eller 26 720 mere. Priserne var fra 270 til 320 milreis pr. tusind.

Lys. De bedre merker kommer fra Frankrige og Belgien, men den største del af markedets forsyning er simplere sorter, tilvirkede her. Der indførtes i aaret 1902 1 360 kasser mod 1 372 i aaret 1901 eller 12 kasser mindre.

Brasilianske produkter. Kaffe. Om aaret 1902 kan siges omtrent det samme som om aaret 1901. Med den overvættes store export af denne vare og med de pinlige klager, der fra alle landdistrikter hørtes, kunde man ventet, at resultatet skulde blevet meget daarligere. Selv de, der kunde holde paa sin kaffe i paavente af prisstigning, solgte til de noteringer, der bødes, og ihvorvel saa store masser kaffe kastedes ind paa oversjøiske markeder, der allerede var ret fulde, gik priserne ikke ned, saaledes som det kunde befrygtes. Megen vinding realiserede fazendeiros og mellemmænd naturligvis ikke, men det synes, som om man dog ogsaa er kommen nogenlunde fra det uden tab. Er tab lidt, siges der, var det denne gang snarere exportører, der under sine spekulationer led det. Kaffepriserne holdt sig lave, ihvorvel de som altid her, oscillerede noget. De interesserede tænkte naturligvis med et suk paa tidligere aars priser. I aaret 1897 bevægede prisen for no. 7 sig nemlig mellem 16$400 og 10$800 pr. aroba (15 kg.), i aaret 1898 mellem 9 $ og 15$600, i aaret 1899 mellem 9 $ og 14$600, i aaret 1900 mellem 16$100 og 9$800, i aaret 1901 mellem 6$200 og 10$300. I aaret 1902 mellem 8$100 og 6$100, af hvilke de høiere noteringer gjorde sig gjældende i aarets begyndelse, de lavere jævnt og vedholdende i aarets sidste del. Priserne paa de forskjellige sorter Rio kaffe oscillerede i aarets løb saaledes: No. 6 mellem 6$500 og 8$500 (i aaret 1901 mellem 6$600 og 10$600), no. 7 mellem 6$200 og 8$100 (i aaret 1901 mellem 6$200 og 10$300), no. 8 mellem 5$500 og 7$600 (i aaret 1901 mellem 5$900 og 9$900), no. 9 mellem 5$200 og og 7$300 (i aaret 1901 mellem 5$600 og 9$600).

Til prisfaldet i aaret 1902 bidrog selvfølgelig, at de amerikanske og europæiske markeder sad med store beholdninger, medens herfra ingen stands i forsyningen indtraadte, og ogsaa det kommende aars høst (aaret 1902—1903) beregnedes at blive stor. Mod aarets slutning gjorde skaden paa de blomstrende kaffemarker ved frost, at haabet straks lysnede om, at nu den vordende høst (aaret 1903—1904) vilde blive meget liden, og at det vilde rette paa alle kaffepriser. Endnu strides man i gjætningerne om denne høsts eventuelle omfang. Den mening, at Brasilien selv da vil komme op til en udførsel af $12^1/_2$ à 13 millioner sække, turde vel kanske ikke vise sig urigtig. Forskjellige har fulgt et tidligere givet exempel, nemlig selv at oprette kaffeudsalg (med kaffebrænderi) udenlands, hvor god kaffe herfra sælges som brasiliansk kaffe. Saadanne brasilianske forretninger findes nu paa flere steder i de Forenede Stater og i England samt i Paris og andre franske byer. Greb dette initiativ om sig, er det klart, at den brasilianske kaffes anseelse derved vilde stige.

Fra Rio de Janeiro afskibedes i aaret 1902 4 186 017 sække kaffe (mod 4 761 224 i aaret 1901), hvoraf der gik 2 578 740 sække til de Forenede Stater, væsentlig til New York og noget til New Orleans, Baltimore og Charleston, 1 012 737 sække til europæiske og nogle asiatiske og afrikanske

havne og 292 863 sække til sydamerikanske og sydafrikanske havne samt 301 677 sække i kystfart. De europæiske havne, til hvilke de største kvanta afgik, var Hamburg (275 823 sække), Marseille (105 086), Triest (104 490), Havre (103 579), Antwerpen (74 428), Konstantinopel (57 534), Kjøbenhavn (46 830), Genua (36 722), London (27 071), Smyrna (25 154), Oran (23 955). Mindre kvanta gik bestemte til forskjellige svenske og norske steder: Stockholm (2 125), Göteborg (1 877), Kristiania (1 355), Norrköping (625), Bergen (400). Halmstad (374), Gefle (375), Karlskrona (250), Helsingborg (250), Kalmar (125), Stavanger (125), Trondhjem (125).

Fra Santos udskibedes i aaret 1902 8 717 827 sække mod 9 620 492 i aaret 1901. Prisen vekslede der i aarets løb mellem 4$400 og 5$500 pr. 10 kilos for typen „good average Santos“ (mod 4$300 à 5$700 i aaret 1901, 6$300 à 9$600 i aaret 1900, 6$200 à 9$000 i aaret 1899).

Fra det øvrige Brasilien maa regnes omtrent 1 million sække (500 000 fra Victoria, 450 000 sække fra Bahia, 50 000 sække fra Ceará).

Den samlede udførsel fra Brasilien i aaret 1902 skulde derefter udgjøre ca. 14 millioner sække.

Sukker. Tilførselen til Rio, der aarlig dreier sig om 1 à $1^1/_2$ million sække, var i aarets første maaneder regelmæssig, og afsætningen var da ret livlig. I midten af aaret gik salget trægt og til faldende priser Mod dets slutning var forretningerne bedre, priserne fastere, og man forudsaa lysere tider for denne artikel.

Af bomuld, der her har sikkert marked, var tilførselen jævn. Denne dreier sig aarlig om 150 000 à 200 000 baller.

Frugter. Af sin store rigdom paa frugt ved Brasilien hidtil at gjøre sig relativt liden nytte, og mange gange har jeg undret mig over dette forhold. Der er kun lidet spørgsmaal om at afsætte for exempel Bahias prægtige oranger og mangos eller de forskjellige sorter bananer for ikke at tale om abacates (Alligator Pears), ananas eller de andre, mindre kjendte frugter. Hvad der sælges, gaar til de brasilianske byer selv; fra Santos og Paranaguá føres kanske nu og da endel bananer til Rio de la Plata. I en indberetning har jeg tidligere berørt, hvad fortjeneste Brasilien kunde have af at plante kokos og udføre kopra (de knuste kjerner af kokusnødderne), og hvor liden sans der er derfor. Man indvender, at arbeidsomkostningerne her i landet er for store, og at skattepaalæg straks vilde ramme og gjøre det af med en saadan industri.

Den brasilianske konsul i Manchester har nu i en rapport gjort opmerksom paa, hvad England i saa henseende har kunnet gjøre for Jamaicas export. England indførte hidtil meget lidet bananer og anden oversjøisk frugt sammenlignet med f. ex. de Forenede Stater. Da det imidlertid erkjendtes, at bananer var en sund og nærende frugt, besluttede Colonial Office at begunstige indførsel deraf og sluttede med Elder, Dempster & Co. en kontrakt, hvorved der gives firmaets dampskibslinje „Imperial Westindia Steamship Service“ en aarlig understøttelse af £ 40 000. Til gjengjæld skal selskabets skibe medtage ialfald 20 000 klaser bananer hver fjortende dag og udvikle frugthandelen paa Jamaica. Selskabets skibe skal i den anledning være specielt indrettede, ligesom vore frugtdampere er det. Den første af disse dampere, som naaede Manchester,

medhavde 30 000 klaser bananer, 100 sække kokusnødder samt oranger og mangos i masse. Den brasilianske konsul i Manchester spørger med rette, hvorfor der herude ikke er nogen, der forsøger saadan export.

Landbrug. Dettes forholde er allerede i det foregaaende nævnt. Den af landbrugsselskaberne øvede virksomhed med at henlede opmerksomheden paa nye kulturer, udbrede kundskab om metoder og redskaber, give adgang til fordelagtige planter og frø, bringer utvivlsomt sin frugt. Den forskjelligartede dyrkning, istedenfor overveiende masseproduktion af en enkelt vækst, er optaget paa mange steder i det indre. Vanskeligheden er kun, at medens kaffe taaler ret store tarifsatser, lønner det sig ei at føre mange af de andre produkter frem til marked, hvis ikke transportomkostningerne kan blive betydelig nedsatte.

Sundhedstilstanden. Gulfeber optraadte i aarets første del med mild karakter, og om nogen betydeligere epidemi var ikke tale.

Om dens lunefulde tilsynekomst var dog to af vore fartøier vidne, hvor den pludselig satte sig fast, og hvor desværre nogle dødsfald blandt befal og mandskab foraarsagedes.

Byldepest gik i hovedstaden omtrent det hele aar, men uden karakter af voldsom epidemi, ligesom den ogsaa her og der mere sporadisk viste sig med mild karakter. Koppeepidemien i Rio de Janeiro holdt sig ogsaa i aaret 1902, men var i nedgaaende. I det hele kunde aaret i hovedstaden siges at have været nogenlunde godt. I Santos var tilstanden meget god. I Pernambuco var der endel byldepest, der atter ophørte, ligesom sygdommen ogsaa viste sig i Victoria. I de øvrige havne var idethele intet at bemerke.

Santos. Det turde fremdeles kunne siges, at krisen heller ikke i det forløbne aar gjorde sig saa bemerket i sine virkninger i Santos som andetsteds. Handelsbevægelsen der gik i det forløbne aar sin vante gang, saavel hvad import som export angaar. Hertil bidrog saavel de i havnen som de paa jernbanen gjorte forbedringer, der letter al trafik, ligesom ikke mindst den i saa høi grad forbedrede sundhedstilstand i byen begunstiger en livligere rørelse.

Santos' havn besøgtes i aaret 1901 af følgende antal skibe:

Brasilianske 331 dampskibe dr. 219 231 tons og 54 seilskibe dr. 3 929 tons, engelske 198 dampskibe dr. 432 426 tons og 15 seilskibe dr. 10 103 tons, tyske 120 dampskibe dr. 288 825 tons og 4 seilskibe dr. 2 335 tons, franske 98 dampskibe dr. 190 444 tons (ingen seilskibe), italienske 76 dampskibe dr. 169 453 tons, østerrigske 16 dampskibe dr. 26 124 tons, belgiske 12 dampskibe dr. 32 044 tons, spanske 8 dampskibe dr. 16 241 tons, svenske 1 dampskib dr. 1 306 tons og 4 seilskibe dr. 2 109 tons, norske 1 dampskib dr. 1 376 tons og 5 seilskibe dr. 2 980 tons, argentinske 2 dampskibe dr. 1 215 tons, danske 1 dampskib dr. 2 159 tons og 4 seilskibe dr. 1 907 tons, hollandske 1 dampskib dr. 2 284 tons og 1 seilskib dr. 462 tons, russiske 2 seilskibe dr. 1 551 tons, nordamerikanske 2 seilskibe dr. 2 018 tons — eller ialt 956 fartøier dr. 1 410 522 tons.

Følgende data betræffende Santos er nu offentliggjort af stedets handelsforening.

Sammenligner man de fra Santos i de tre sidste aar udførte mængder kaffe, finder man, at der afskibedes i aaret 1900 5 857 102 sække, i aaret 1901 9 694 869 sække og i aaret 1902 8 622 383 sække. Sammenlignes de tre høste, der svarer dertil — en høst regnes fra 1ste juli til 30te juni det næste aar — sees det, at høsten i aaret 1899—1900 i São Paulo udgjorde 5 711 732 sække høsten i aaret 1900—1901 udgjorde 7 973 148 sække og høsten i aaret 1901—1902 10 171 916 sække. Pr. 30te juni 1902 var der en beholdning i Santos af 838 028 sække.

Foruden af kaffeen (der i vægt svarede til 485 589 tons, og en værdi af ca. 216 millioner milreis) var de vigtigste exportartikler af national tilvirkning, der fandt sin vei ud gjennem Santos følgende: Øl ca. 610 tons værdi ca. 387 000 milreis, hatte ca. $16^1/_2$ tons, værdi ca 214 000 milreis; klid ca. 2 265 tons, værdi ca. 174 000 milreis; saalelæder 76 tons, værdi ca. 167 000 milreis; huder og skind 304 tons, værdi ca. 122 000 milreis; uldtøier $8^1/_2$ tons, værdi ca. 107 000 milreis; sækkestrie ca. 53 tons, værdi ca 87 000 milreis. Desuden: Kautschuck fra São Paulo, Minas og Goyaz, 12 tons til en værdi af 47 000 milreis og kaffe fra Minas, ca. 34 546 tons, værdi 16 120 174 milreis; foruden andre varer af mindre betydning.

Man regner, at i aaret 1900 var exportmængden ca. 370 000 tons til værdi ca. 264 mill. milreis, i aaret 1901 ca. 587 000 tons til værdi ca. 292 mill. milreis og i aaret 1902 ca. 530 000 tons til værdi ca. 237 mill. milreis. Det vil saaledes sees, at mængden i aaret 1902 var betydelig større end i aaret 1900, men værdien ikke paa langt nær saa stor, hvad der imidlertid straks forklares ved prisfaldet paa forskjellige artikler, væsentlig paa kaffe.

Af udenlandske varer gjenudførtes til de andre havne mere end i de foregaaende aar. Medens der i aaret 1900 regnes gjenudført fra Santos ca. 2 187 tons og i aaret 1901 ca. 665 tons, var mængden i aaret 1902 4 057 tons. (Værdien deraf kjendes ikke). De vigtigste elementer derimellem var: Klid ca. 3 000 tons, gammelt jern 821 tons, hvedemel 92 tons, splint til fyrstikemner 31 tons, listverk og støbearbeider 27 tons.

Importen til Santos var større end i de to foregaaende aar saavel af udenlandske som nationale varer.

Medens den officielle værdi af importen af udenlandske varer for aaret 1900 anslaaes til ca. 77 millioner milreis og for aaret 1901 til 97 millioner milreis er den for aaret 1902 opført med ca. $100^1/_2$ millioner milreis.

De varer, som herved i aaret 1902 kom mest i betragtning, var: Jern og staal ca. 8 millioner milreis, grønsager, kornvarer og mel ca. 34 millioner milreis, tobak, alkoholholdige og gjærede drikke ca. $12^1/_2$ millioner milreis, bomuld ca. 7 millioner milreis, kjød, fisk og oljer ca. $5^1/_2$ millioner milreis, maskiner ca. $4^1/_2$ millioner milreis.

Medens det officielle kvantum af importen af indenlandske varer til Santos for aaret 1900 anslaaes til ca. 38 000 tons, forsaavidt man da kjendte det for de vigtigste varer, og for aaret 1901 til 59 661 tons, er den for aaret 1902 opført med 77 862 tons (værdien er ikke angivet). Heri indgik i aaret 1902 som de vigtigste elementer sukker 34 622 tons, mel og mandiocamel 8 009 tons, fedt og smult 2 910 tons, bomuld 1 984 tons ris 1 386 tons, løg 1 754 tons, tørret kjød 1 488 tons.

Skibsfartsrørelsen var livligere end i de to foregaaende aar. Der ankom nemlig i aaret 1902 955 fartøier dr. 1 368 150 tons (foran efter anden kilde anført med 956 fartøier dr. 1 410 522 tons) mod 918 fartøier dr. 1 253 596 tons i aaret 1901 og 703 fartøier dr. 882 302 tons i aaret 1900. Der afgik i

aaret 1902 959 fartøier dr. 1 375 853 tons mod 923 fartøier dr. 1 258 200 tons i aaret 1901 og 697 fartøier dr. 860 972 i aaret 1900.

Af immigranter ankom i aaret 1902 19 030 mod 49 988 i aaret 1901 og 10 643 i aaret 1900.

Norske og svenske handelshuse. I den i forrige aarsberetning givne fortegnelse over norske og svenske forretningsmænd etablerede i distriktet er ingen forandring at anføre.

Generalkonsulatets adresse er Rua Theophilo Ottoni no. 56, kontortid 10—3; men det er i regelen aabent til 4, ligesom dets bistand ogsaa ydes udenfor den tid, om saa skulde fornødiges.

Antwerpen.

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul W. Christophersen, dateret 25de mai 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	63	37 716	107	75 429	170	113 145	57	34 218	93	44 710	150	78 928
Seilskibe	2	537	11	11 541	13	12 078	1	311	8	7 294	9	7 605
Sum	65	38 253	118	86 970	183	125 223	58	34 529	101	52 004	159	86 533
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	31	16 348	61	30 225	92	46 573	-	-	19	7 303	19	7 303
Seilskibe	37	10 411	6	3 738	43	14 149	-	-	1	289	1	289
Sum	68	26 759	67	33 963	135	60 722	-	-	20	7 592	20	7 592
Totalsum af ladede fartøier	133	65 012	185	120 933	318	185 945	58	34 529	121	59 596	179	94 125
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	3	1 550	35	15 557	38	17 307	-	-	55	47 667	55	47 667
Seilskibe	-	-	3	1 760	3	1 760	4	3 246	4	4 307	8	7 553
Sum	3	1 550	38	17 517	41	19 067	4	3 246	59	51 974	63	55 220
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	10	3 631	10	3 631	5	2 734	78	40 167	83	42 901
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	38	11 659	4	2 201	42	13 860
Sum	-	-	10	3 631	10	3 631	43	14 393	82	42 368	125	56 761
Totalsum ballastede fartøier	3	1 550	48	21 148	51	22 698	47	17 639	141	94 342	188	111 981

Bruttofragterne for de til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier, der ikke var i maanedsbefragtning, opgik i aaret 1902 til kr. 2 661 465.00; under aarets løb anvendtes derhos 24 norske skibe i maanedsbefragtning paa distriktet og optjente kr. 1 886 760.00 under forudsætning af, at deres kontrakt var gjældende under det hele aar, om hvilket punkt generalkonsulatet imidlertid ikke har kunnet erhverve nøiagtig underretning.

Bruttofragterne af de norske skibe, som er afgaaede fra distriktet — skibe i maaedsbefragtning ikke medregnede — opgik i aaret 1902 til kr. 1 025 316.00. Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 211 dr 166 082 tons; heraf var 13 seilskibe, dr. 4 883 tons; til hovedstationen ankom i det hele 178, dr. 143 665 tons, hvoraf 12 dr. 4 594 tons var seilskibe.

Erlagte konsulatafgifter og gebyrer udgjorde i aaret 1902 i kroner:

	Ved hoved-stationen.	Ved vicekonsuls-stationerne.		Ialt tilfaldt konsulskassen.	Expeditions-gebyrer.
		Ialt	Deraf tilfaldt konsulskassen.		
Af norske skibe	kr. 6 719.94	3 714.84	1 857.42	8 577.36	521.42
„ svenske —	„ 6 865.50	1 400.18	700.09	7 565.59	90.50
Ialt	kr. 13 585.44	5 115.02	2 557.51	16 142.95	611.92

Et hersteds i aarets løb bygget dampskib dr. 334 tons, blev i aaret 1902 sat under norsk flag. Intet norsk skib er i aaret 1902 bleven solgt eller kondemneret i distriktet.

Ved hovedstationen paamønstredes i aaret 1902 352 mand og afmønstredes 456 mand; 6 mand rømte. Den store difference i antallet af hersteds paa- og afmønstrede mandskaber skriver sig hovedsagelig fra den omstændighed, at forskjellige skibe kompletterer sine besætninger ved direkte fra hjemlandet at lade hidsende dersteds paamønstrede sjømænd, istedetfor hersteds at forhyre nye folk.

Gjennem generalkonsulatet hjemsendtes som opsparede hyrebeløb fra norske sjømænd frcs. 5 695.00 mod frcs. 9 735.00 i aaret 1901. Til den herværende sjømandskirke erlagdes gjennem generalkonsulatet i frivillige bidrag et beløb af frcs. 531.04. mod frcs. 481.20 i aaret 1901.

Den norske skibsfart paa distriktet i det sidste femaar stiller sig saaledes:

			Deraf seilskibe.		Deraf dampskibe.	
	Antal.	Tons	Antal.	Tons	Antal.	Tons.
1898 . . .	367	213 382	138	58 769	229	154 613
1899	399	223 279	107	49 566	292	173 713
1900	514	277 701	134	57 833	380	219 868
1901	387	225 085	63	23 740	324	201 345
1902 . . .	369	208 643	59	27 987	310	180 656
Deraf falder paa Antwerpen:						
1898 . . .	222	151 149	50	28 595	172	122 554
1899 . . .	251	158 775	44	28 665	207	130 110

	Antal.	Tons.	Deraf seilskibe. Antal.	Tons.	Deraf dampskibe: Antal.	Tons.
1900	306	183 114	43	29 199	263	153 915
1901	234	154 340	20	11 421	214	142 919
1902	224	144 290	16	13 838	208	130 452
Paa vicekonsulsstationerne:						
Ghent.						
1898 . . .	88	41 695	50	17 780	38	23 915
1899 . . .	72	33 926	30	9 837	42	24 089
1900	129	59 298	56	16 978	73	42 311
1901	88	47 105	15	4 385	73	42 720
1902	73	33 528	14	4 867	59	28 661
Ostende.						
1898	57	20 538	38	12 434	19	8 104
1899	76	30 578	33	11 064	43	19 514
1900	79	35 289	35	11 647	44	23 642
1901	65	23 640	28	7 934	37	15 706
1902	72	30 825	29	9 282	43	21 543

Til Brügge ankom i aaret 1902 12 norske fartøier — alle seilskibe — med en samlet drægtighed af 2 485 tons og en optjent bruttofragt af kr. 26 928.oo. Samtlige afgik derfra i ballast. Da der i Brügge ikke gives noget vicekonsulat, er disse fartøier ikke medtagne i opgaverne over den norske skibsfartsbevægelse paa distriktet.

Som det fremgaar af ovenstaaende opgaver, er den i aaret 1902 til distriktet ankomne norske tonnage lavere end noget forudgaaende aar i femaaret; dette gjælder især for Antwerpens og Ghents vedkommende, medens derimod Ostende viser nogen forøgelse sammenlignet med aarene 1898, 1899 og 1901.

I fireaaret 1898 til 1901 ankom gjennemsnitlig aarlig til distriktet 417 norske skibe dr. 234 862 tons.

I sammenligning hermed viser altsaa det sidstforløbne aar en tilbagegang af 48 skibe og 26 219 tons. Denne underlegenhed mod tidligere aar kan maaske i og for sig ikke betragtes som særlig høi, navnlig naar hensees til de uheldige fragtforholde, som har været raadende i aaret 1902, men viser dog den usikre stilling, som vor flaade, der næsten udelukkende bestaar af „outsiders", indtager, naar det internationale varebytte indskrænkes, og de fast etablerede linjer viser sig istand til helt at udfylde efterspørgselen efter tonnage.

Dette bliver mere og mere tilfældet, hvad angaar skibsfartsbevægelsen paa Belgien, og navnlig paa Antwerpen. Dels forfleres de faste linjer, dels forøger de sin tonnage og skyver outsiders stedse mere tilside. Den tid tør ikke være fjern, da de, hvad Belgien angaar, under regelmæssige forhold ganske vil udfylde behovet for maritime transportmidler og kun levne plads for outsiders, naar omfanget af omsætningerne antager en pludselig og uventet stigning.

Dette har tildels vist sig under det forløbne aar. Tiltrods for de daarlige fragtforholde er nemlig skibsfartsbevægelsen paa Belgien og navnlig Antwerpen i det forløbne aar ikke gaaet tilbage. Som følge af den gradvise udvikling

af de faste linjer, som sætter Belgien i forbindelse med alle verdens større havne, er den jævne stigning i distriktets internationale skibsfartsbevægelse, der i det sidste decennium har givet sig tilkjende, og som kun i aaret 1900 led en mindre indskrænkning, tvertimod fortsat i aaret 1902, hvilket aar for Antwerpens vedkommende opviser et overskud af 398 skibe og 916 841 tons mod aaret 1901.

Den frygt, som for nogle aar siden næredes for, at Antwerpen som sjøhavn skulde blive overfløiet foruden af Hamburg ogsaa af Rotterdam, har altsaa ikke i aaret 1902 fundet nogen stadfæstelse.

Det er navnlig den tyske flaade, som mere og mere vinder fodfæste paa det herværende fragtmarked.

Dette fremgaar tydeligst af nedenstaaende opgave over den procentvise fordeling efter nationalitet af den hertil ankomne tonnage i aarene 1898 og 1902. Af denne tonnage var nemlig:

	1898.	1902.
Engelsk	47.01 pct.	46.00 pct.
Tysk	19.60 „	28.90 „
Belgisk	20.00 „	5.70 „
Norsk	2.80 „	1.96 „
Svensk	1.80 „	1.66 „
Dansk	2.60 „	1.54 „
Japanesisk	2.20 „	2.50 „

Af forannævnte nationers flaader er i femaaret altsaa kun den tyskes og den japanesiskes procentvise deltagelse i skibsfartsbevægelsen paa Antwerpen gaaet fremad. England beholder vistnok stadig et sterkt supremati, men Tyskland gjør det aarlig mere og mere rangen stridig. Det ene store tyske dampskibsselskab efter det andet har efterhaanden bragt Antwerpen ind under sine ruteforbindelser, saaledes at foruden engelske linjer 15 tyske selskaber formidler sjøtransporten mellem Antwerpen og alle større havnesteder i de 5 verdensdele.

Som oplyst i en tidligere rapport repræsenterede i aaret 1884 det norske og det svenske flag 7.9 pct. af den totale skibsfartsbevægelse paa Antwerpen, medens i samme aar Tyskland kun deltog med 9.1 pct.

Seilskibsbevægelsen paa Antwerpen har i det sidste decennium ikke vist nogen synderlig tilbagegang, men heller ikke nogen fremgang, idet tonnagen omtrent jævnt har holdt sig omkring 260 000 tons. Fremgangen er udelukkende kommet dampskibe tilgode, hvilke fra $4^1/_2$ million tons i aaret 1893 har forøget sin tonnage til 8 141 530 tons i aaret 1902, eller med næsten 100 pct. Samtidig er den gjennemsnitlige tonnage af de enkelte skibe fra 1 062 tons gaaet op til 1 503 tons. I aaret 1902 ankom saaledes til Antwerpen 78 dampskibe, hvis drægtighed oversteg 7 000 reg.-tons, og hvoraf 11 maalte mellem 9 200 og 9 300 tons.

Det overveiende antal skibe ankommer hertil med kornvarer, stykgods, mineralier, trælast, uld og bomuld. Saaledes har i aaret 1902 ikke mindre end 759 skibe hidbragt kornvarer, 659 skibe mineralier, 305 skibe trælast og 1 620 skibe stykgods.

Hvor lidet norske skibe har deltaget i denne bevægelse vil maaske bedst fremgaa af nedenstaaende sammendrag, udvisende ladningens art for de hertil under aarets løb ankomne ladede norske skibe. Der ankom i aaret 1902 til Antwerpen:

Med	Fra Norge. Antal.	Fra andre lande. Antal.	Med	Fra Norge. Antal.	Fra andre lande. Antal.
Beg og tjære . .	—	15	Kornvarer . . .	—	9
Frugter	—	5	Mineralier . . .	—	39
Fisk	1	—	Trælast	9	14
Guano	—	1	Træmasse . . .	—	2
Kul . . .	—	3	Stykgods . . .	55	30

Heraf vil altsaa sees, at kun 9 norske skibe ankom hertil med kornvarer, 39 med mineralier og 23 med trælast, hvorhos 85 hidbragte stykgods.

Hvad sidstnævnte last angaar vil bemerkes, at det overveiende antal skibe, der medfører stykgods, kommer fra Norge, idet af de 63 ladede norske skibe, der i aarets løb er ankomne hertil fra Norge, 55 indehavde saadan ladning.

Disse skibe henhørte udelukkende til den af Østlandske Lloyd, mellem Norge og Antwerpen etablerede faste linje der, i aarets løb har havt 4 dampskibe i fart paa distriktet.

Det stykgods, disse skibe hidbragte, bestod af de forskjellige artikler, som er gjenstand for export fra Norge til Belgien, altsaa hovedsagelig træmasse, trælast, fyrstikker, mineralier og søm.

Direkte forbindelse mellem det østlige Norge og Belgien optages i den grad af denne linjes baade, at kun 7 andre norske skibe ankom hertil med last, hovedsagelig trælast fra Trondhjem, Kristianssand, Arendal og Risør.

Desværre har den for nogle aar siden af Vesteraalens dampskibsselskab etablerede faste linje mellem det vestlige Norge og Antwerpen maattet afbryde sin virksomhed, hovedsagelig som følge af den konkurrence, som den mødte fra det tyske selskab „Neptuns“ side. Dette selskab havde i nogle aar havt endel skibe i uregelmæssig fart paa det vestlige og nordlige Norge, men neppe havde „Vesteraalen“ begyndt sin virksomhed, førend „Neptun“ forøgede antallet af sine reiser, paa samme tid som det nedsatte sine fragter til saa lave rater, at en forlænget konkurrance fra det norske selskabs side blev umulig.

Som tidligere indberettet, blev i aaret 1900 et stort antal norske skibe anvendt i maanedsbefragtning mellem Antwerpen og forskjellige udenrigske havne. Denne slags befragtning underkastedes i aaret 1901 nogen indskrænkning, og en yderligere reduktion fandt sted i aaret 1902, men desuagtet ankom hertil i løbet af afvigte aar 24 skibe under saadant certeparti. Af disse skibe anløb enkelte indtil 17 gange distriktet, hovedsagelig i fart mellem Antwerpen og britiske havne, medens atter igjen andre kun en enkelt gang ankom hertil.

Den aarlige tilvækst i Antwerpens skibsfartsbevægelse har havt tilfølge, at allerede for længere tid tilbage de i 70-aarene iverksatte havnearbeider, som dengang ansaaes for unødvendig omfattende, har vist sig utilstrækkelige, og at der fra interesseredes side har reist sig sterke klager over de hindringer, som den indskrænkede kaiplads lægger iveien for skibes hurtige expedition. I aarenes løb er der vistnok søgt at rette herpaa, men i indskrænket maalestok, og de sidste aar har klagerne været mere lydelige end nogensinde. Man har indseet nødvendigheden af at istandbringe paa én gang omfattende udvidelser, men den belgiske regjering og Antwerpens kommunestyre har ikke kunnet enes om planerne for en saadan udvidelse, og midlertidig er man nødt til at nøie sig med mindre udbedringer. Saaledes er der i aaret 1902 anlagt 930 meters kaiplads mod havnens sydende, en dok for lægtere er under arbeide sammesteds, og ved slutningen af aaret 1903 vil losning af

petroleum blive henlagt til sydsiden, medens den hidtil i dette endemaal anvendte „America Dock“ vil blive stillet til brug for almindelig trafik, efterat være bleven underkastet enkelte modifikationer.

I oktober f. a kom derhos regjeringen og byens kommunestyre overens om anlæg af en sluse fra Schelde til „Bassin Lefebvre“ og af en ny stor dok i Y form, der vil blive at sætte i forbindelse med „Bassin Lefebvre“. I henhold til programmet skal denne dok kunne tages i brug om 4 aar.

Til udførelse af disse anlæg og til andre arbeider til fremme af sanitære og urbane formaal har byen Antwerpen i indeværende aar optaget et laan paa 100 millioner francs.

De væsentligste ulemper vil saaledes formodentlig foreløbig kunne afhjælpes, men skal havnen bevare og udvide den stilling i den internationale skibsfartsbevægelse, som dens forretningsmænd efterstræber, maa der fra alle hold arbeides henimod snarlig iverksættelse af end mere omfattende udvidelser og forbedringer.

Af andre havneanlæg, som for tiden paagaar i Belgien, maa derhos fremhæves de store arbeider, som i nogen tid er bleven drevne med det formaal atter at gjøre Brügge til en sjøhavn Planen gaar ud paa: 1) anlæg af dokker og havneindretninger i Brügge, 2) anlæg af en kanal, der sætter Brügge i forbindelse med Heyst og 3) anlæg af en havn ved Heyst. Ogsaa disse anlæg vil endnu kræve længere tid, inden de i sin hele udstrækning vil kunne komme skibsfarten tilgode. Imidlertid har det hidtil udførte allerede lettet adgangen til Brügge, hvoraf, som ovenfor anført, endel norske seilskibe har benyttet sig.

Ogsaa i Ostende klager man over, at de tilgjængelige kaipladse og oplagssteder er for trange, og at som følge deraf navnlig skibe med trælast, bestemte for Ostende, maa losse i Ghent eller Antwerpen. En trælastdok er dog under anlæg og vil sandsynligvis kunne tages i brug henimod slutningen af indeværende aar.

Tidligere er meddelt, at der nylig hersteds er anlagt forskjellige skibsverfter Blandt disse udvikler navnlig „Chantier Naval Anversois“ i Hoboken tæt ved Antwerpen megen virksomhed. Grundlagt i aaret 1901 har det allerede sat paa vandet 7 dampskibe, hvoraf 3 for norsk regning, 3 andre er bestilte ligeledes for norsk regning, hvoraf de to vil blive færdigbyggede i mai og det tredje i august d. a.

Skibsverftet er forsynet med de nyeste forbedringer i maskineri og redskaber. Alle maskiner drives ved elektricitet. Verftet er istand til at aflevere et skib af en hvilkensomhelst størrelse 8 maaneder, efterat kjølen er lagt.

Det første skib, som verftet byggede, var for belgisk regning, et dampskib paa 2 200 tons d. w., bestemt for transport af trælast fra Østersjøen og det Hvide Hav Fartøiets dæk er sterkt bygget for at kunne taale en tung dækslast, dæksstøtter er ikke anvendte. Det har to store lasterum og brede luger. Med fuld ladning stikker det 16 fod.

Der er gjentagne gange fra generalkonsulatets side blevet gjort opmerksom paa, at det norske flag nu næsten er udestængt fra transport af trælast fra Østersjøen og det Hvide Hav til Belgien, en fart, der tidligere for os spillede en saa stor rolle. Denne fart er nu i engelske, tyske og danske hænder, og det synes, som om den nu ogsaa vil optages af belgiske.

F r a g t e r. Det er en selvfølge, at den opgang eller ned-

gang i fragterne, som gjør sig gjældende paa verdensmarkedet i sin almindelighed, for en havn af Antwerpens betydning ogsaa i fuld udstrækning giver sig tilkjende paa det herværende fragtmarked. Og hvorsomhelst rederivirksomheden i aaret 1902 rettede blikket, har den kun mødt billedet af den yderste depression. I denne henseende vil nedenstaaende sammenligning mellem de rater, som i aaret 1902 og i de forudgaaende tre aar noteredes for fart paa de hyppigst befærdede ruter, være oplysende. Der betaltes i slutningen af juli:

Udgaaende fragter:

Til	1899.	1900.	1901.	1902.
Genua	8 sh. 9 d	11 sh. 3 d	7 sh. 9 d	4 sh. 6 d
Alexandria . . .	11 sh. 3 d	13 sh. 0 d	9 sh. 0 d	5 sh. 0 d
Port Said . . .	10 sh. 9 d	11 sh. 9 d	8 sh. 0 d	4 sh. 9 d
Colombo . . .	11 sh. 6 d	24 sh. 6 d	14 sh. 3 d	12 sh. 0 d
Rio de Janeiro .	12 sh. 3 d	21 sh. 6 d	14 sh. 6 d	12 sh. 3 d
La Plata . . .	11 sh. 6 d	21 sh. 0 d	14 sh. 6 d	13 sh. 3 d

Returfragter:

Fra				
Calcutta . . .	27 sh. 6 d	28 sh. 0 d	20 sh. 0 d	16 sh. 3 d
Bombay . . .	18 sh. 0 d	14 sh. 0 d	13 sh. 6 d	9 sh. 6 d
San Lorenzo . .	24 sh. 6 d	20 sh. 6 d	18 sh. 0 d	7 sh. 0 d
Mexikanske Bugt, bomuld . . .	42 sh. 6 d	52 sh. 6 d	42 sh. 6 d	32 sh. 6 d
New York . . .	2 sh. 9 d	3 sh. 3 d	2 sh. 4 d	1 sh. 6 d
St. Laurence, planter . . .	47 sh. 6 d	53 sh. 9 d	40 sh. 0 d	32 sh. 6 d

Mange omstændigheder har bidraget til denne universelle depression i rederivirksomheden. Som den væsentligste tør maaske ansees den enorme tonnage, som i de sidste aar er bleven bygget, og som langt overskrider de krav paa skibsrum, som vareomsætningen og persontransporten under almindelige forhold opstiller. Dertil kommer, at disse krav som følge af Transvaalkrigen og uheldige aaringer i 1902 i flere retninger underkastedes en indskrænkning, som end mere gjorde denne tonnage overflødig. Høiere kulpriser og forøgede driftsudgifter formindskede end yderligere nettoprovenuet. Ikke destomindre fandt rederierne ikke foranledning til at anvende det eneste virksomme botemiddel mod disse forhold: Oplægning i stor udstrækning af sine fartøier. Istedet derfor kastede de dem i mængdevis ind i ruter, hvor af lokale grunde en eller anden opgang gav sig tilkjende. Dette havde kun tilfølge, at denne lokale opgang hurtig atter veg pladsen for den tidligere depression.

Som anført har fragterne paa Antwerpen med nødvendighed maattet følge denne universelle nedadgaaende bevægelse, og paa samme maade har ogsaa vore fartøier maattet lide derunder. Nedenstaaende sammenlignende oversigt

over de under de sidste 4 aar raadende rater i ruter paa Antwerpen, hvori norske skibe har været anvendte, vil kunne tjene til belysning.

Der betaltes:

	1899.	1900.	1901.	1902.
Arendal, trælast	22 sh.	28 sh.	22 sh.	20 sh.
Hernösand —	28 sh.	40 sh.	33 sh.	26 sh.
Uleåborg —	32 sh.	45 sh.	32 sh.	30 sh.
Laguna, logwood	—	31 sh. 9 d	37 sh. 6 d	31 sh. 3 d
Luleå, malm	—	—	6 sh. 7 d	5 sh. 8 d

Denne nedgang i fragterne har gjort sig mindre gjældende for de dampskibes vedkommende, som er sat i fast rute mellem Norge og Belgien, men ogsaa disse har lidt under trykket og været nødt til at gjøre allehaande afslag. Da disse afslag har vekslet saavel efter varernes art som efter det skibede kvantum, er der ikke anledning til herfor at gjøre rede.

Handel. Den officielle statistik over Belgiens handelsomsætning i det forløbne aar er endnu ikke offentliggjort i sin helhed, men kun hvad angaar „Commerce Spécial", d. v. s. import af varer, bestemt til forbrug i Belgien og export af varer, producerede i landet selv. I nærværende indberetning er man derfor indskrænket til blot at behandle denne specielle gren af omsætningen med udelukkelse af transithandelen, der udgjør en høist væsentlig del af den samlede omsætning. Om saadanne for vore forbindelser med Belgien vigtige artikler som kornvarer, kaffe, sukker, uld, bomuld, huder, talg, linfrø etc. er altsaa fra den officielle belgiske statistik ingen oplysning at hente.

Aaret 1901 afsluttedes under en universel depression som ogsaa, om end i mindre udstrækning end i mange andre lande, gjorde sig gjældende i Belgien. I aaret 1902 har man dog formaaet i Belgien for en del at overvinde følgerne af denne depression, takket være især den udvikling, som i aarets løb to af landets vigtigste næringsveie: kuludvindingen og den metallurgiske industri antog som følge af forskjellige gunstige konjekturer. Om der end fremdeles i enkelte næringsgrene arbeides under et noksaa føleligt tryk, imødeser man derfor ogsaa i almindelighed fremtiden med større forhaabningsfuldhed, end i aaret 1901 var tilfælde.

Den officielle statistik bærer vidnesbyrd om disse forbedrede forhold. Vegten af de i aaret 1902 indførte varer oversteg saaledes med 11 pct. indførselsvegten i aaret 1901, og vegten af udførte varer var i aaret 1902 3 pct. større end i aaret 1901; paa lignende maade oversteg værdierne af omsætningen i aaret 1902 med respektive 6 pct. og 5 pct. værdierne i aaret 1901.

Ser man hen til Belgiens omsætning med Norge, viser indførselen til Belgien af norske varer i aaret 1902 i sammenligning med aaret 1901 en ikke ubetydelig stigning, hvad hesteskosøm, brostene, bygningssten og fisk betræffer, men derimod en tilbagegang, hvad angaar trælast, mineralier, papir, tjære og navnlig træmasse. Da sidstnævnte artikler udgjør hovedmassen af den norske export til Belgien, følger deraf, at den belgiske import af norske varer, taget i sin helhed, i aaret 1902 er importen i aaret 1901 underlegen saavel i vegt som i værdi.

Derimod udviser exporten i aaret 1902 af belgiske varer til Norge for de fleste artiklers vedkommende en ikke uvæsentlig forøgelse mod exporten i aaret 1901. Dette gjælder navnlig kornvarer (mais undtagen), forskjellige oljer,

*

gjødningsstoffe, kemiske produkter, allehaande metaller, vinduesglas og tougverk, medens derimod exporten til Norge af lingarn, vævede varer af hamp, bomuld og uld, cement og talg viser nedgang. Denne er dog hverken saa stor eller saa omfattende, at den paa sin side opveier omfanget og værdien af den antydede forøgelse.

Nedenstaaende redegjørelse for omsætningen af de vigtigste af disse artikler vil nærmere belyse disse forhold.

Trælast. I henhold til den officielle belgiske statistik indførtes i aaret 1900 af hugne bjælkér saavel fra Norge som fra Sverige høist ubetydelige kvanta; dette virke kommer hertil næsten udelukkende fra Rusland og Frankrige; forsvindende ringe var derhos importen af sagede bjælker. Som sedvanlig bestod hovedimporten af „andet" saget virke, saasom planker, battens og bord. Heraf er der i de sidste 3 aar bleven indført til forbrug i selve Belgien fra:

	1902.	1901.	1900.
Norge	124 839	138 233	158 563
Sverige	385 566	311 691	267 349
Forenede Stater	82 091	120 929	86 568
Rusland	290 558	205 506	290 946
Andre lande	35 708	18 808	18 941
Kub.meter	918 762	795 167	822 367

Som det heraf vil sees, er importen af dette virke fra Norge i treaaret gaaet jævnt nedad, medens samtidig importen fra Sverige jævnt er steget, saaledes at den i aaret 1902 overstiger importen fra hvilketsomhelst andet konkurrerende land; i henhold til svenske opgaver maa man gaa tilbage til aaret 1893 for at finde et aar, som i betydning af den svenske export til Belgien af saget virke overgaar aaret 1902.

I sammenligning med andre lande er derimod saavel Sveriges som Norges export til Belgien ringe af spirer og kub af mindre end 75 cm.'s omfang i den tykke ende. Medens saaledes Frankrige i aaret 1902 deraf hidførte 140 500 kbm., Holland 119 400 kbm. og Rusland 117 000 kbm., exporteredes deraf fra Norge til Belgien kun 10 500 kbm. og fra Sverige 544 kbm.

Indførselen hertil af høvlet last er som følge af de høie toldsatser (frcs. 9 pr. kbm.) omtrent ophørt; i aaret 1902 kom fra Norge 1 448 kbm. og fra Sverige 56 kbm.

„La section de bois" under „la Chambre de Commerce d'Anvers" udarbeider aarlig en detaljeret opgave over trælastimporten til Antwerpen. Af denne hidsættes de opgaver, som vedrører Norge, Sverige og Finland.

Planker, stkr.

	3" og 4"×10" og derover.	3"×9"	3"×8" og derunder.
Norge	12	35 373	7 971
Sverige	32 805	59 492	24 810
Finland	1 876	13 145	46 214
	34 693	108 010	78 995

	3″ og 4″×10″ og derover.	3″×9″	3″×8″ og derunder.
Import i aaret 1901	4 341	65 748	106 125
Do. i — 1900	16 375	163 500	100 050

Battens, stkr.

	2½″×8″ og derover.	2½″×7″	2½″×6½″	2½×6″ og derunder.
Norge .	90	180 105	150 324	234 676
Sverige .	5 908	141 552	47 751	155 837
Finland .	3 167	399 113	268 638	612 853
	9 165	720 770	466 713	1 003 366
Import				
i aaret 1901	27 465	681 765	291 745	557 366
i — 1900	14 902	573 935	365 699	690 900

Bord, stkr.

	2″	6/4″	5/4″	4/4″	Høvlede.
Norge . .	35 508	20 297	5 656	251 368	—
Sverige . .	184 709	187 103	272 185	3 559 279	—
Finland .	411 855	867 407	560 621	5 393 506	—
	632 072	1 074 807	838 462	9 154 153	—
Import					
i aaret 1901	391 632	788 916	666 027	6 028 680	83 749
i — 1900	507 707	1 017 025	632 861	6 156 483	27494

Kassebord og tøndestav: Norge 20 878, Sverige 31 244, Finland 12 224, ialt 64 346 kubikmeter. Importen i aaret 1901 35 582 kbm., i aaret 1900 56 656 kbm.

Som af foranstaaende opgave vil sees, er exporten fra Norge til Antwerpen af planker ubetydelig (3″×9″ delvis undtagne), medens den for battens vedkommende ikke ubetydelig overgaar den svenske. Derimod staar exporten fra Norge af bord langt tilbage for den svenske og end mere for den finske. Export af høvlet last til Antwerpen sees i aaret 1902 ikke at have fundet sted.

Trælastmarkedet aabnede i aaret 1902 under indflydelse af det store prisfald, der i løbet af aaret 1901 havde foraarsaget saavel exportører som importører store tab.

En prisforhøielse var vistnok indtraadt sent paa høsten, hvilken omstændighed i en vis udstrækning havde hjulpet paa forholdene, men tilliden til en bestemt overgang til det bedre var dog ikke alment raadende blandt importørerne.

Da imidlertid sælgernes stocknoter for aaret 1902 i november maaned

begyndte at udkomme, og da deri viste sig en betydelig stigning i de raadende priser — en stigning, som med ønskelig bestemthed fastholdtes af sælgerne tiltrods for forskjellige offerter til underpris, fremsatte fra vegtige kjøbere — begyndte lidt efter lidt kjøberne at gaa sælgerne mere til møde og paa samme tid energisk at arbeide paa forbedring af priserne paa pladsmarkederne, hvor de tidligere indtrufne prisfald endnu var raadende.

Allerede i december maaned solgtes betydelige partier virke af bedre merker af saavel Övre Botten som Gefle, paa samme tid som norske furubattens i ganske stor udstrækning fandt kjøbere.

For Övre Bottens furu betaltes følgende priser:

9″	8″×7″	6½″	6″	5″	4½″	4″
260	180	170	160	135	125	120 francs

Samtidig stillede priserne paa norske furubattens og planker sig omtrent saaledes:

	9″	8″	7″	6½″	6″
frcs.	205	180	170	150	130 fob.

Til disse priser solgtes betydelige partier, saaledes at størsteparten af det forhaandenværende lager af battens af bedre norske battens pr. f. a. v. temmelig snart blev placeret.

Midlertidig steg priserne paa granplanchetter fra Sverige og Finland ganske betydelig, delvis paa grund af den knappe tilgang af dette virke, hvilket forhold sluttelig havde det eiendommelige resultat til følge, at der i visse tilfælde opnaaedes høiere priser for gran end for furu.

Efterat imidlertid en betydelig del af salgene pr. f. a. v. var afsluttede, og efterat man mere almindelig havde begyndt at forberede sig for sommerordres, viste der sig paany tegn til svaghed paa markedet; disse skyldtes forskjellige aarsager og blandt dem fornemmelig langsom konsumtion af virket inden landet i forening med mange efterforsælgeres utilbøilighed til at akceptere de af importørerne nu opstillede høiere priser.

Som følge heraf afsluttedes fra finsk side endel salg til saavidt reducerede priser, at de maatte fremkalde en vis uro saavel blandt kjøbere som sælgere.

Følgerne heraf viste sig ogsaa snart i stor forsigtighed fra kjøbernes side ved indledelse af nye forretninger og, forsaavidt underhandlinger om saadanne foregik, i nævneværdige reduktioner i de priser, der tilbødes.

Foruroligede af denne tingenes tilstand fandt visse sælgere sig foranledigede til at akceptere priser, som de tidligere havde afslaaet, men i almindelighed viste dog importørerne saavidt fasthed, at man kunde forudse, at denne utilfredsstillende sagernes tilstand ikke skulde kunne blive af lang varighed.

Lidt efter lidt indtraadte ogsaa en afgjort forandring til det bedre, om end først efter et par maaneders forløb, og efterat som anført et og andet salg havde fundet sted til lavere priser.

Efterspørgselen særlig efter furu-og granbord blev livligere, og efterhaanden dreves priserne paa dette virke ikke ubetydelig op, hvilket atter indvirkede paa priserne paa de øvrige dimensioner.

Under den senere del af sommeren og under høsten gjenvandt man saaledes

og bibeholdt al ønskelig fasthed i markedet med det resultat, at priserne ved sæsonens slutning i sin almindelighed kunde betragtes som 10 til 15 francs høiere end ved dens begyndelse, og at ved dette tidspunkt de bedre produktioner saavel fra Norge som fra Sverige i sin almindelighed var vel udsolgt.

Hvad importen fra Rusland angaar, maa særlig fremhæves den fra Hvidehavs-havnene stedfundne. Der er aldrig derfra bleven hidsendt saa store kvanta som i aaret 1902, og alt hvad der er bleven importeret, er med begjærlighed bleven opkjøbt. Grunden hertil ligger saavel i virkets i de fleste tilfælde udmerkede beskaffenhed som i den udsedvanlig store proportion af 1ma og 2da kvalitet, der skibes, i forbindelse med virkets gode længder.

Hvad battens betræffer, omfattes disse med særlig interesse, naar priserne ikke er drevne op til en uopnaaelig høide, men i almindelighed er de priser, som forlanges for dem af svenske exportører, saa høie i sammenligning med dem, som fordres af finske og delvis af norske exportører, at nogen mere omfattende import deraf fra Sverige til Belgien med vanskelighed kan finde sted.

Som anført i aarsberetningen for aaret 1891 gik importen hertil af kassebord i nævnte aar betydelig tilbage som følge af en langvarig streik af glasarbeiderne. Efter ophøret af denne streik er importen atter stegen til sin normale høide, hvortil en forøget import fra Rusland ikke uvæsentlig har bidraget.

Med hensyn til rundvirke, saasom props, kub til træmasse etc., importeres fortiden til Belgien fra Sverige og Norge for det meste blot saadanne partier, som af vedkommende kjøbere er blevne anskaffede direkte paa produktionsstedet, eller som skriver sig fra egne afvirkningsrettigheder, som de der personlig besidder.

Beholdningen af trævarer i importørernes hænder er noget større end sedvanlig, dels som følge af den ovenfor berørte store indførsel, dels paa grund af, at importørerne under den stadig raadende vanskelighed ved at drive pladspriserne op til det niveau, som betinges af nugjældende høie importpriser, har seet sig nødsaget til i mange tilfælde at lagre for overvintring varer, som oprindelig var bestemt til umiddelbar forsælgning.

Forarbeidet trævirke. Den belgiske statistik har herfor en egen rubrik, der udviser, at der i aaret 1902 er bleven importeret til forbrug i Belgien for frcs. 1 874 000, hvoraf for frcs. 808 000 fra Tyskland, frcs. 440 000 fra Frankrige og frcs. 294 000 fra Holland. Derimod sees intet indført hverken fra Sverige eller Norge. Og dog synes der at være al grund til at antage, at forskjellige af vore herunder hørende artikler, saasom færdige døre og vinduer, lister m. v., i Belgien vil kunne finde et godt marked. Ikke alene er forbruget af disse artikler meget stort og indførselen deraf fra andre lande — saaledes som anført — betydelig, men vor industri er, hvad disse arbeider betræffer, saa langt fremskreden, at fabrikationen intet lader tilbage at ønske, hverken hvad angaar træets kvalitet eller arbeidets udførelse, paa samme tid som priserne ikke er utilfredsstillende.

Der er ogsaa til forskjellige tider gjort enkelte forsøg paa hertil at indføre fra Sverige og Norge nævnte artikler, men hidtil uden synderlig fremgang. Grunden maa tildels søges i den omstændighed, at de faa personer, som i Belgien har beskjæftiget sig med denne forretning, ikke har været tilstrækkelig udholdende i kampen mod alle de vanskeligheder, som er uundgaaelige, naar det gjælder introduktion paa markedet af hidtil ukjendte fabrikata. En anden omstændighed har dog maaske havt en endnu vægtigere indflydelse.

Naar under nærværende forholde en bestilling gjøres, forløber 6 à 8 uger og ofte mere, inden bestillingen kan effektueres. En saa lang ventetid konvenerer i almindelighed ikke bygningsentreprenørerne, paa samme tid som det anføres, at der i Sverige og Norge ikke tages hensyn til bestillinger, der er under frcs. 1 000.

Der synes at være fuld anledning til at rette paa disse ulemper ved i Brüssel at etablere et depot for norske og svenske snedkerivarer. Eventuelle bestillinger vil derved øieblikkelig kunne blive effektuerede, selv den mindste vil kunne blive gjort fyldest, og ved valg af en dygtig og solid agent, der kun solgte pr. kontant, vilde formentlig al risiko være fjernet.

Træmasse. Den belgiske statistik skjelner ikke mellem mekanisk og kemisk masse, ligesaalidt som mellem vaad og tør. Der er altsaa fortiden ingen mulighed for at erhverve oplysning om omfanget af import og export særskilt for hver enkelt af disse forskjellige slags træmasse. Af den hidtil offentliggjorte opgave over import til belgisk forbrug — „Commerce Spécial" — fremgaar, at der i de sidste 3 aar er bleven indført af alle slags:

Fra	1902.	1901.	1900.
Norge	23 674 690	35 720 929	30 062 278
Sverige	22 203 787	18 743 559	21 478 907
Kanada	16 840 320	687 676	410 815
Tyskland	13 322 032	7 765 048	10 975 309
Forenede Stater	3 101 637	3 295 183	2 041 908
Rusland	2 848 308	9 700	—
Andre lande	1 234 605	841 012	1 502 291
	83 225 379	67 063 107	66 471 508

Exporten til Belgien af træmasse sees saaledes under treaaret i sin helhed at være tiltaget, undtagen for Norges vedkommende, idet den norske export af varen fra 35 720 tons i aaret 1901 sank ned til det lave niveau af 23 674 tons i aaret 1902. Hvad videre særlig paatrænger sig opmerksomheden er den forholdsvis enorme import, der i aaret 1902 pludselig fandt sted fra Kanada, og den omstændighed, at ogsaa Rusland, om end i mindre skala, i aaret 1902 har optraadt konkurrerende paa det herværende marked.

Denne konkurrence fra de forskjelligste hold i forbindelse med det tryk, som i de sidste aar har hvilet paa papirfabrikationen, har ikke kunnet undlade at have den mest deprimerende indflydelse paa omsætningen i træmasse. Fra alle hold forsikres, at det forløbne aar for denne artikel har været et af de daarligste, som kjendes.

Den sterke prisnedgang, som sulfit havde undergaaet i aaret 1901, fortsatte fremdeles i aaret 1902. Denne nedgang, fra 1 til 2 francs i januar til april, naaede 2 à 3 francs i oktober og har holdt sig udover indeværende aar. Man haaber dog, at aaret 1903 vil vise sig lidt gunstigere for denne industrigren; priserne bliver fortiden (i marts maaned) allerede lidt fastere.

For mekanisk masse havde aaret 1902 begyndt med de relativt høie priser af 13 à 14 francs for tør masse og 11.50 à 12 francs for vaad, cif. Antwerpen. Men i marts og april indtraadte et prisfald af frcs 0.50 à 1.00, som i juli naaede frcs. 2.00 og i september lige til frcs. 2.50, saaledes at der for tør masse betaltes frcs. 10.50 til 11.00 og frcs. 10.00 for vaad, eller endog

under disse priser; saaledes blev i november et parti paa et tusinde tons solgt paa basis af frcs. 8.50 cif. Antwerpen.

I de sidste maaneder af aaret fra oktober til december har stillingen været af den art, at man ikke egentlig kan sige, at prisnoteringer har fundet sted, idet man har solgt til hvilkensomhelst pris, naar ved et sjeldent tilfælde en kjøber har fremstillet sig. Senere har imidlertid priserne holdt sig mere faste, ialfald fra producenternes side, thi konsumenterne har som oftest afholdt sig fra at kjøbe.

Inden herværende handelskredse tilskrives dette ugunstige forhold hovedsagelig den overproduktion, som fra alle hold mere og mere har gjort sig gjældende, men fremfor alt den konkurrence, som i det forløbne aar har fundet sted fra Kanadas side, og som ikke blot har strakt sig til Belgien, men ogsaa til Storbritannien og forskjellige andre lande. Det heder, at det ikke skyldes varens gode kvalitet, naar kanadisk masse vinder afsætning paa det herværende marked, men væsentlig den omstændighed, at forskjellige belgiske papirfabriker og importører er interesserede i driften af træmassefabriker i Kanada.

Hvad der yderligere har demoraliseret markedet, er den spekulation à la baisse, som har raadet i artikelen, navnlig fra tysk side. Disse spekulanters fremgangsmaade har været at bemægtige sig alle aabne kontrakter hos kjøberne, derved skabe for producenterne et tomt marked og derefter at opstille ruinerende priser, naar producenterne er blevne nødt til at sælge enten som følge af mangel paa oplagssted eller for at skaffe penge.

Der er bleven foreslaaet forskjellige botemidler mod denne tingenes tilstand. Enkelte anbefaler som i denne henseende virksom en overenskomst mellem norske og svenske fabrikanter betræffende indskrænkning af produktionen. Andre anser det ønskeligt, at grupper af vore producenter enes om at overlade sine herværende interesser til en betroet mellemmand, som ved kontant betaling kan befri dem for al risiko med hensyn til kreditgiven, og som ved sine direkte og ofte intime forbindelser med kjøberne er istand til mere virksomt at danne modvegt mod spekulanternes optræden. I disse henseender er der imidlertid saamange hensyn at tage ikke blot til lokale, men ogsaa og særlig til internationale forhold, at man maa være i besiddelse af universelt overblik over en forretningsgren, for med virkning at kunne paapege og sætte i virksomhed et bestemt botemiddel.

P a p i r. Ogsaa af herhenhørende arktikler viser importen fra Norge i aaret 1902 en nedgang, ialfald hvad angaar hovedartiklen: pakpapir, hvoraf der i nævnte aar fra Norge kun indførtes 67 tons mod 188 tons i aaret 1901. Derimod steg exporten af pakpapir fra Belgien til Norge i aaret 1902 til 298 tons mod 207 tons i aaret 1901.

Importen hertil af pap (karton) af norsk fabrikat viser derimod nogen opgang, idet den fra 143 tons i aaret 1901 steg til 180 tons i aaret 1902. Stigningen var dog for Sveriges vedkommende af større betydning, idet der af pap af svensk tilvirkning indførtes 269 tons mod 119 tons i aaret 1901.

F i s k. Hverken den belgiske eller den norske statistiks opgaver over omsætningen mellem Norge og Belgien af herhenhørende artikler kan lægges til grund for bedømmelsen af importen. Ifølge den belgiske statistik ankom saaledes i aaret 1902 fra Norge til Belgien — for indenlandsk forbrug — 392 000 kg. fisk, hvoraf 69 000 kg. sild og 323 000 kg. anden fisk, og efter

den norske handelsstatistik skibedes i aaret 1902 fra Norge til Belgien 83 000 kg. fisk, hvoraf 28 000 kg. fersk.

Ifølge private meddelelser, som tør antages for fuldt paalidelige, skibes der imidlertid fra Norge til Belgien aarligaars over 1 million kg. alene af tørfisk. Denne vare forsendes imidlertid næsten udelukkende over Rotterdam, med hvilken havn Vest-Norge har direkte dampskibsforbindelse — hvad det som anført savner for Belgiens vedkommende —, og i de respektive statistiker opføres følgelig varen som forsendt til eller kommende fra Holland.

Denne import af tørfisk antages at fordele sig paa følgende maade: Antwerpen tager 250 à 300 000 kg., Brüssel ca. 200 000 kg., Ghent ca. 150 000 kg., Louvain ca. 150 000 kg., Brügge ca. 100 000 kg., øvrige byer ca. 200 000 kg.

Gjennem en længere aarrække har omfanget af denne import været temmelig stationær, men har dog i de senere aar været i nogen stigning.

Under normale priser beløber værdien af denne import sig til omtrent frcs. 700 000, men kan nu paa grund af de høiere priser, som betales, ansættes til omtrent frcs. 900 000.

Den hertil indførte tørfisk konsumeres for den allerstørste del af Belgien. En ringe brøkdel — kanske $^1/_{20}$ af den hele import — udføres atter til Rhinlandene, hvorhos en bagatel gaar til oversjøiske lande.

Priserne paa de forskjellige kvaliteter stokfisk var i aaret 1902 pr. 100 kg. cif Antwerpen følgende:

„Vestre“	frcs. 105	Hollandsk titling	frcs. 98
Fin „Hollænder“	„ 98	Bremer	„ 88
Almindelig „Hollænder“ .	„ 100	Hysetitling	„ 58
Bremer	„ 96		

Det er det første aar, i hvilket priserne for „almindelig Hollænder“ har staaet høiere end „fin Hollænder“. Grunden hertil maa søges i den omstændighed, at aarets fisk har faldt adskillig smaa, medens den fisk, som tiltrænges for ludning, og som mere og mere efterspørges, maa være af en vis størrelse.

Af norsk klipfisk indføres saagodtsom intet, idet denne vare ikke er gangbar paa det herværende marked. Den klipfisk, der indføres, er islandsk vare, der kommer over Kjøbenhavn. Der indføres heraf aarligaars 200 til 300 kasser á 45 kg. netto til en værdi af ca. frcs. 35 pr. kasse. Denne fisk sælges væsentlig til proviant ombord i skibe, der gaar i langfart

Af fersk fisk er der saavel fra Norge som fra Sverige i aaret 1902 kommen lidet, skjønt priserne som følge af i det hele taget smaa forsendelser har været temmelig høie. Fersk sild er i Antwerpen bleven solgt til frcs. 25 pr. kasse paa 100 kg. netto, sloesild til 35 à 38 frcs. pr. tønde, helleflyndre fra frcs. 45—50 pr. 100 kg. netto, torsk til frcs. 50 à 70 og hyse til frcs. 40 à 60 pr. 100 kg.

I Ostende synes dog priserne at have været bedre. I henhold til meddelelser fra direktøren for „La Minque“ — fiskeauktionshallen — har gjennemsnitsprisen i aaret 1902 været pr. kg. for fersk torsk frcs. 0.75, for hyse frcs. 0.70 til 0.80, for kveite frcs. 1.45 og for fersk sild frcs. 13.35 pr. 100 kg.

Enkelte konsignationer af fersk sild siges at være fremkomne til Antwerpen bedærvede som følge af daarlig isning og har bragt afsenderne ikke ubetydelige tab.

Indførselen til Belgien af fiskekonserver fra Sverige og Norge spiller en

forholdsvis ubetydelig rolle, og nogen opgave over samme er ikke indtaget i den officielle belgiske statistik. Betræffende omsætningerne i disse artikler kan man derfor kun henholde sig til private opgaver.

Af fiskekonserver saasom ansjos i dunker og æsker indtager importen fra Stavanger den første plads. Den finder hovedsagelig sted under vintermaanederne, og Brüssel er dens bedste marked. Derhen føres ogsaa fra Norge endel ørret og aal i gelé, men disse artikler har sterke konkurrenter i tysk og navnlig i russisk ørret.

Mest efterspurgt er fiskeboller, og der synes at være al grund til at antage, at importen af denne artikel vilde kunne vinde en betydelig udvikling, hvis indførselstolden, der opgaar til frcs. 15.00 pr. 100 kg., ikke lagde sig hindrende iveien.

Importen af fiskeguano var for endel aar tilbage af en vis betydning, men er nu gaaet sterkt tilbage, og saavidt generalkonsulatet har kunnet bringe i erfaring, har i aaret 1902 nogen import fra Norge af denne artikel ikke fundet sted.

T r a n. Forbruget af norsk tran er i de sidste aar sammenlignet med tidligere aar sunket ned til en ubetydelighed, særlig som følge af konkurrence med japansk tran. Denne kan vistnok ikke komme op mod den norske i kvalitet, men paa samme tid som den er betydelig billigere end den norske, ansees den for tilstrækkelig brugbar. Den eneste kvalitet af norsk tran, hvoraf der endnu kan paaregnes nogen afsætning, er den brune tran, der benyttes til garvning, og som til dette brug ansees mere hensigtsmæssig, da den lettere trænger ind i skindet under garvningen. Men selv af denne kvalitet bruges norsk tran kun som tilsætning til den japanske — sandsynligvis som følge af denne sidste vares større prisbillighed.

Det kan ikke af den belgiske statistik sees, at der i aaret 1902 overhovedet blev indført tran fra Norge. I henhold til denne kilde kom derimod i aaret 1901 fra Norge 63 000 kg. og i aaret 1900 113 000 kg. Samtidig indførtes fra Japan respektive 999 000 og 1 615 000 kg.

K o r n v a r e r. I herhenhørende artikler foregaar der i Belgien og navnlig i Antwerpen saa betydelige omsætninger, at man med grund kan kalde denne havn det vestlige Europas kornmarked. Fra alle kornproducerende lande og navnlig fra de Forenede Stater, Rumænien og den Argentinske republik kommer enorme kvanta — i aaret 1901 2 447 000 tons til en værdi af frcs. 386 151 000 — „Commerce Général“ —, der atter fordeles hovedsagelig mellem Tyskland, Holland og Frankrige. Tiltrods for sin betydelige kornimport har dog Norge først i de senere aar taget nogen, om end ikke synderlig livlig, del i disse omsætninger. Mais, rug og hvedemel har hovedsagelig været efterspurgt, og i aaret 1902 sees exporten herfra til Norge af sidstnævnte tvende artikler at have været meget livlig, medens derimod exporten af mais — ialfald hvad der kommer ind under „Commerce Spécial“ — viser sig at staa betydelig tilbage for tidligere aars.

Som følge af de store beholdninger, som undertiden forefindes, og af de billige fragter, som ikke sjelden opnaaes hertil fra udskibningsstederne, staar priserne paa kornvarer undertiden lavere hersteds end i endel andre havne, og det tør anbefales vore importører med opmerksomhed at følge de prisnoteringer betræffende kornvarer, som herfra kommer dem ihænde.

Mineralier. Exporten fra Norge til Belgien af herhenhørende artikler omfatter fornemmelig is, sten, kvarts, feltspat og svovlkis; fra Belgien til Norge indføres hovedsagelig cement.

Naturlig is har i Belgien farlige konkurrenter i de isfabriker, som er oprettet i forskjellige af landets større byer, og i den naturis, som man under lidt strenge vintre indsamler. Naturlig is indføres derfor fortiden udelukkende til Ostende til brug for de derværende fiskerier. Indførselen i aaret 1902 var noget ringere end i aaret 1901 — 12 060 tons mod 13 375 tons — og foregik næsten udelukkende i sommermaanederne (juni—august inkl.). Vicekonsulen indberetter, at der som følge af den strenge vinter 1902—1903 er indsamlet noksaa store kvanta is, og at derfor importen i indeværende aar neppe vil antage noget større omfang.

Sten og kvarts. Tiltrods for Belgiens store stenproduktion (der udførtes i aaret 1901 for 43 millioner frcs. sten af alle slags) er efterspørgselen efter sten fra udlandet leilighedsvis ikke ubetydelig. I de sidste aar er fra Norge og Sverige kommen noksaa store kvanta af saavel bygningssten som af brosten. Efter de statistiske opgaver indførtes i aaret 1902 fra Norge 1 147 tons bygningssten og 119 tons brosten, medens der fra Sverige kom 326 tons bygningssten. Naar indførselen fra Sverige i de senere aar har været mindre end fra Norge, ligger grunden dertil hovedsagelig i priserne, idet de svenske stenhuggerier, som hidtil har havt et godt marked i Tyskland, har holdt disse høiere, end tilfældet har været i Norge, paa samme tid som fragtforholdene som oftest stiller sig heldigere for den norske end for den svenske vare.

Prisen for gadesten er bleven opgivet fortiden at variere mellem frcs. 7.50 og 8.00 cif. Antwerpen.

De ovenfor omhandlede dokanlæg i Antwerpen vil kræve anvendelse af store kvanta sten. Ifølge sin kontrakt er entreprenøren for disse anlæg berettiget til at anvende til større arbeider delvis eller i sin helhed norsk eller svensk granit, og til brolægning aflange stene paa 0.13×0.20 cm., hvilke kan hentes fra Idefjord eller andre stenbrud i Norge og Sverige.

Der indføres af feltspat, især fra Norge, ikke ubetydelige kvanta, men da den officielle statistik ikke indeholder nogen særskilt rubrik for artikelen, kan omfanget af denne import ikke erfares. Størstedelen skibes over Antwerpen til Tyskland.

Indførselen fra Norge af svovlkis er betydelig og synes at være i fremgang; efter private meddelelser er værdien af samme i aaret 1902 gaaet op til ca. frcs. 500 000.

Der er hersteds dannet tvende selskaber for grubedrift i Norge: „la Société de Bosmo“ og „la Compagnie Belge — Norvégienne“. Det førstnævnte har sin virksomhed i Bosmo, Ranenfjord, og udvinder fortiden aarlig 33 000 tons jernkis til en værdi af ca. kr. 460 000. Det sender sine produkter hovedsagelig til England, en del til Rusland og en del til det sydlige Norge. Det opgives, at selskabet siden dets dannelse har nedlagt i Norge i driftsomkostninger m. v. henved 2 millioner kroner.

Det andet selskab beskjæftiger sig fornemmelig med mineundersøgelser i Norge, har underafdelinger i Stavanger, Trondhjem og Ranenfjord og driver en grube i Hardanger. Det har derhos nylig kjøbt betydelige jernforekomster

i Dunderland, tidligere tilhørende pastor Olsen og firmaet Bache-Wiig, og beliggende i nærheden af det engelske Dunderland Iron Ore Co.

Exporten til Norge af belgisk cement er fra 7 000 tons i aaret 1900 gaaet ned til 1 654 tons i aaret 1902.

Metaller. I ingen varegruppe er omsætningerne mellem Norge og Belgien livligere end i denne. Det er dog blot exporten fra Belgien til Norge, som er af betydning; i henhold til den norske statistik havde denne i aaret 1901 en værdi af omtrent $4^1/_2$ million kroner, medens vor export af metaller til Belgien, næsten udelukkende bestaaende af søm, kun opgik til en værdi af kr. 292 200.

Det tør ikke være uden interesse at hidsætte en opgave over omsætningen under de sidst forløbne 3 aar af varer henhørende under denne gruppe; det vil af samme sees, at exporten til Norge i aaret 1902 af enkelte belgiske jern- og staalartikler og navnlig af staalrails endog oversteg exporten i aaret 1900, i hvilket dog saamange foretagender i Norge sattes i gang.

Export til Norge af belgisk jern og staal:

Staal.		1902.	1901.	1900.
Bjælker	kg.	41 904	59 394	132 675
Rails	„	10 077 497	901 200	22 429
Valset	„	145 017	58 587	265 520
Ikke nærmere betegnet	„	692 853	116 885	623 347
Forarbeidet	„	739 578	554 620	197 639

Jern.		1902.	1901.	1900.
Bjælker	kg.	291 154	176 118	476 497
Valset	„	1 071 818	584 164	1 237 118
Stangjern, hamret m. v.	„	1 805 624	1 806 098	2 798 881
Forarbeidet	„	1 202 990	382 518	134 426
Importen fra Norge bestaar udelukkende af søm, hvilken import viser fremgang, idet den omfattede . .	„	459 816	365 330	304 552

I aarets løb har den herværende metallurgiske industri, der længe havde arbeidet under trykkede forhold, mere og mere kunnet befæste sin stilling, og tiltrods for høie kulpriser og hyppige streiker har de fleste belgiske jern- og staalverker formaaet i aaret at give noksaa tilfredsstillende dividender. Det heder, at der indløber talrige bestillinger, navnlig af jernbanemateriel, fra de forskjelligste lande og endog fra Nordamerika, samt at efterspørgselen fra Sydafrika mere og mere gjør sig gjældende.

Da derhos Belgiens anden store industrigren: kulminerne fortiden arbeider under heldige vilkaar, nærer man fuld tillid til, at man efterhaanden vil kunne rede sig ud af de trykkede forhold, som krisen i aaret 1900 ogsaa i Belgien har fremkaldt, om end ikke i saa vid udstrækning som i mange andre lande.

Det har vakt megen opmerksomhed og tilfredsstillelse, at man i det nordlige Belgien i det relativt tyndtbefolkede saakaldte „Campine“ nylig har fundet vidtstrakte kulanvisninger. Vistnok befinder de fleste sig i en betydelig dybde — 500 meter under overfladen og derover —, men der næres ingen tvil om deres fordelagtige drift og om den heldige indflydelse, denne vil have paa den belgiske industris udvikling i sin helhed.

Gibraltar.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul George A. Prescott, dateret 30te april 1903.

Af norske skibe ankom i aaret 1902 til Gibraltar med ladning fra Norge 4 fartøier dr. 2 771 tons, fra Sverige 3 fartøier dr. 1 870 tons og fra andre lande 30 dr. 18 607 tons, ialt 37 skibe dr. 23 248 tons, hvoraf 32 dampskibe dr. 21 953 tons. Bruttofragterne for disse fartøier udgjorde £ 14 314. 5. 1. Samtlige fartøier afgik i ballast til fremmede lande.

For ordre, reparation o. l. anløb 25 norske skibe dr. 15 078 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 1 453.65, af svenske skibe kr. 360.89, tilsammen kr. 1 814.54, der tilfaldt konsulen. Expeditionsafgifter i norske sager kr. 219.75, i svenske sager intet.

Sammenlignet med aaret 1901 udviser de i aaret 1902 for at lade eller losse ankomne skibe en forøgelse i antal af 9 og i drægtighed af 4 801 tons, men en formindskelse i bruttofragterne af £ 110. 12. 7.

S e i l s k i b e. Af de i aaret 1902 ankomne fartøier kom 4 seilskibe dr. 1 097 tons fra England og Wales med 1 604 tons kul, der lossedes her. Fragterne for de medbragte kulladninger varierede mellem 6 sh. 6 d og 9 sh. pr. ton. 1 seilskib dr. 198 tons kom fra England med en ladning af 246 tons mursten; fragten var 9 sh. 6 d pr. ton. Disse fartøier afgik alle i ballast til fremmede havne.

D a m p s k i b e. 24 dampskibe dr. 16 601 tons ankom fra England, Skotland og Wales med 31 967 tons kul og afgik i ballast for spanske og portugisiske havne. Fragterne varierede mellem 4 sh. 9 d og 5 sh. 6 d pr. ton.

7 dampskibe dr. 4 641 tons lossede 8 691 tons granit fra Norge og Sverige og afgik i ballast for fremmede havne. Fragterne for de medbragte granitladninger var 11 sh. 6 d—12 sh. pr. ton.

D e t s a m l e d e a n t a l ankomne skibe, der anløb havnen forrige aar, er med angivelse af deres drægtighed, som følger:

65 dampskibe for at indtage kul . . . . . dr. 54 339 tons

3	seilskibe	for at indtage proviant	„ 323 tons
4	—	„ nødhavn	„ 1 334 „
72	fartøier		dr. 55 996 tons
16	dampskibe	for ordre (hvoraf 1 tillige for reparation)	dr. 13 613 tons
1	dampskib	for reparation alene	„ 682 „
8	seilskibe	for ordre	„ 783 „
25	fartøier		dr. 15 078 tons
32	dampskibe	for losning	dr. 21 953 tons
5	seilskibe	„ „	„ 1 295 „
37	seilskibe		dr. 23 248 tons

Tilsammen 134 ankomne skibe dr. 94 322 tons mod i aaret 1901 139 ankomne skibe dr. 92 650 tons, hvilket viser en formindskelse i antal sidste aar af 5, men en forøgelse i drægtighed samme aar af 1 672 tons.

Af samtlige nationers skibe ankom i aaret 1902 til Gibraltar 3 182 dampskibe dr. 4 267 308 tons og 510 seilskibe dr. 56 983 tons, ialt 3 692 fartøier dr. 4 324 291 tons. Heraf var:

	Dampskibe.		Seilskibe.		Ialt.	
Nationalitet.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Britiske . .	1 952	2 922 345	149	19 363	2 101	2 941 708
Spanske . .	326	157 843	233	11 615	559	169 458
Tyske . . .	266	596 701	6	889	272	597 590
Franske . .	141	112 573	8	863	149	113 436
Norske . .	114	90 587	20	3 735	134	94 322
Danske . .	96	58 688	19	2 695	115	61 383
Hollandske .	69	60 758	2	314	71	61 072
Østerrigsk-ungarske .	60	68 187	—	—	60	68 187
Italienske .	49	65 325	20	8 456	69	73 781
Græske . .	38	54 841	—	—	38	54 841
Svenske .	30	26 307	3	947	33	27 254
Russiske . .	26	32 899	17	4 132	43	37 031
Belgiske . .	6	7 414	—	—	6	7 414
Rumænske .	4	5 746	—	—	4	5 746
Uruguayske .	3	4 562	—	—	3	4 562
Argentinske .	1	2 180	—	—	1	2 180
Siamesiske .	1	352		—	1	352
Portugisiske .	—	—	32	3 585	32	3 585
Amerikanske	—	—	1	389	1	389

Ved at sammenligne ovenstaaende med opgaven over ankomne skibe i aaret 1901 bemerker man en formindskelse i sidstforløbne aar i antallet af skibe ankomne her til havnen af 111, men en forøgelse i drægtigheden af 154 123 tons. Nedgangen i fartøiernes antal skyldes de herskende lave fragtsatser og streiker blandt kularbeiderne her i bugten, der vedvarede i 4 maaneder, fra april til august.

Forbruget af og priserne paa kul. 1 513 dampskibe af forskjellig nationalitet har indtaget kul her i havnen, og 167 316 tons bunkerkul solgtes i sidste aar, hvoraf 5 727 tons for 83 norske og 1 711 tons for 24 svenske dampskibe. Af det importerede kvantum kul førtes 31 967 tons hertil af 24 norske dampskibe og 1 924 tons med 1 svensk damper, hvilket tilsammen udgjør 25 skandinaviske dampskibe med 33 891 tons, medens 2 540 tons huskul ankom til havnen med 6 skandinaviske seilskibe, nemlig 1 604 tons med 4 norske og 936 tons med 2 svenske seilskibe, alt bestemt for privat forbrug iland. Der var nedgang baade i antallet af dampskibe, der indtog kul her, og i det kvantum kul, som solgtes, nemlig 368 dampskibe og 52 055 tons mindre end foregaaende aar. Priserne for almindelige Cardiffkul for dampskibe var hele aaret igjennem: for dampskibe med kontrakt 22 sh. pr. ton, markedspris 24 sh. pr. ton. Siden 1ste januar 1903 har baade kontrakts- og markedsprisen begge været 21 sh. pr. ton.

Sjøfolks paa- og afmønstring. I sidste aar er der her ved konsulatet blevet paamønstret 3 norske og 3 udenlandske sjømænd paa 4 norske skibe og afmønstret 16 norske og 3 udenlandske sjømænd fra 7 norske skibe. Ingen svensk sjømand er blevet paamønstret norsk eller svensk skib og blot 2 svenske sjømænd afmønstret fra 1 svensk dampskib. Ialt er der blevet paamønstret 6 og afmønstret 21 sjømænd her ved konsulatet ifjor; det samlede antal paa- og afmønstringer bliver saaledes 27.

1 tilfælde af rømning fra norsk skib meldtes til konsulatet i aarets løb.

2 dødsfald ombord i norske skibe er blevet meldt til konsulatet i aarets løb. 3 norske sjømænd (1 fra norsk dampskib og 2 fra britiske dampskibe) er blevet indlagt paa Gibraltars kolonihospital og helbredet. 6 svenske sjømænd blev ligeledes indlagt og helbredet. Det nævnte hospital, der er en offentlig institution, udstyret med alle moderne forbedringer og bekvemmeligheder, staar aabent for alle sjømænd ombord i skibe, der ankommer her til havnen, og ansees for et af de bedste hospitaler ved Middelhavet.

Indførsel. Der er vedvarende ingen efterspørgsel efter norsk klipfisk her paa markedet, idet man foretrækker Islandsfisken, som er billigere. 4 350 baller à 50 kg., eller 2 175 000 kg. Islandsfisk, mest hyse, er blevet importeret via Liverpool og solgt til priser varierende mellem p.tas 32.50 og p.tas 40.00 pr. balle. Indførselen heraf er sidste aar gaaet op med 2 900 baller eller 145 000 kg. sammenlignet med aaret 1901. De vigtigste importører er fremdeles d'herrer Murto Hermanos, Hector Cavanna, Adolfo Gomez, B. Saccarello, R. & J. Abrines og Abraham de Y. Benyunes, vel kjendte, respektable og godt situerede kjøbmænd.

5 460 tons granit importeredes fra Fredrikshald og Idefjord i 5 norske dampskibe og 1 britisk seilskib. Importen af granit fra Sverige sidste aar var 3 735 tons i 3 norske dampskibe og 1 dansk skonnert; totalimporten af granit fra Norge og Sverige i aaret 1902 har saaledes været 9 195 tons. Importørerne her er d'herrer Topham, Jones & Railton, leverandører til admiralitetet; stenen anvendes til de nye havne- og dokarbeider og importeres ligeledes fra Savona (Italien) og fra Cornwall. Fra Norge betaltes saavel pr. damp- som pr. seilskib en fragt af 11 sh. 6 d og fra Sverige 12 sh. pr. ton.

Fra Sverige indførtes 2 000 gross svenske Jönköping-sikkerhedsfyrstikker af merket „Trotting“ via London og solgtes af d'herrer R. & J. Abrines til p.tas 3.00 eller 2 sh. pr. gross. Importen i aaret 1901 var 500 gross mere end i sidstforløbne aar. Af hollandske fyrstikker importeredes 95 500 gross, der solgtes til p.tas 2.50 eller 1 sh. 8 d pr. gross. Der indførtes forrige aar af denne vare 58 500 gross mere end i aaret 1901. De vigtigste importører er d'herrer A. Pernot, B. Saccarello, J. de A. Benyunes, Casciaro Brothers, Charles T. Armstrong og Murto Hermanos, samtlige vel situerede kjøbmænd.

154 standards planker importeredes fra Slite (Gotland) med 1 svensk seilskib og 150 standards med en dansk skonnert fra Umeå; fragten var 45 sh. pr. standard. 1 939 standards tømmer kom fra Pensacola, Mobile, New Brunswick og Finland i 8 ladninger, fordelt som nedenstaaende opgave viser, og lossedes her af 6 dampskibe (2 britiske, 2 østerrigsk-ungarske, 1 fransk og 1 spansk) og 2 seilskibe (1 spansk og 1 russisk). Der importeredes altsaa forrige aar 10 ladninger eller 2 243 standards trælast mod 1 317 standards i 5 ladninger i aaret 1901, hvilket viser en forøgelse i denne import af 926 standards. Følgende opgave vil give en oversigt over denne import:

3	dampskibe	fra	Pensacola	lossede 951	standards
3	do.	„	Mobile	„ 556	„
1	seilskib	„	New Brunswick	„ 206	„
1	do.	„	Finland	„ 226	„

Importører af trælast her er, foruden ovennævnte stenimportfirma, d'herrer Levy & Co., M. H. Bland & Co. Limited. Markedspriserne for trælast har vedvarende været de samme som det foregaaende aar, nemlig: Svensk furu p.tas 107.50 eller £ 3. 4. 2 (efter en kurs af p.tas 33.50 pr. £ 1. 0. 0) pr. tylvt planker à 14×9×3 eller 168 fod; finsk furu samme pris som for svensk; amerikansk gran p.tas 87.50 eller £ 2. 12. 2.

4 ladninger granit, ialt 3 725 tons importeredes fra Sverige og lossedes her af 3 norske dampskibe og 1 dansk skonnert; fragten var 12 sh. pr. ton. Ingen indførsel fandt sted med svenske skibe.

Udførsel. 10 ladninger korketræ, ialt 890 baller eller 49 531 kg., er blevet afskibet til Norge via Kjøbenhavn med „Det forenede dampskibsselskabs“ baade.

Konsulatets kontor er fremdeles i Commercial Square, nær landingspladsen, og kontortiden er kl. 10—3.

Telegrafadressen er „Tabellion“, Gibraltar.

St. Johns, Antigua.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul R. Warneford, dateret 14de april 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Antigua ankom i aaret 1902 6 norske skibe dr. 5 454 tons med ladning af stykgods og kul; af samme afgik 1 skib i ballast og de øvrige med ladning, væsentlig bestaaende af stykgods. Til St. Kitts ankom 15 norske skibe dr. 16 316 tons med ladning af stykgods og sukker, hvilke samtlige afgik med ladning tildels bestaaende af sukker. Til Montserrat og Dominica ankom 8 norske skibe dr. 6 824 tons med ladning af stykgods, der alle afgik med ladning.

Ialt ankom saaledes til Leeward Islands 29 norske skibe dr. 28 594 tons.

Ingen svenske skibe besøgte distriktet i aaret 1902.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe £ 19. 1. 7. Expeditionsafgifter i norske sager £ 0. 7. 9.

Den samlede drægtighed af de til kolonien i aaret 1902 ankomne skibe var 1 885 684 tons, hvilket var en forøgelse af 89 980 tons sammenlignet med aaret 1901. Den norske skibsfart paa kolonien var i aaret 1902 vel dobbelt saa stor som i aaret 1901.

Exporten. Der exporteredes i aaret 1902:

30 327 tons	sukker	til en værdi af	£ 176 681
10 881 „	sirup	—	„ 12 383
82 294 gallons	rhum	—	„ 2 773
1 331 624 lbs.	kakao	—	„ 28 434

Desuden exporteredes der citronsaft til en værdi af £ 47 567. Den samlede export opgik til en værdi af £ 343 312 eller £ 35 968 mere end i aaret 1901. Exporten sker væsentlig til Storbritannien, Kanada og de Forenede Stater.

Importen De vigtigste importartikler er textilvarer, isenkram, kolonialvarer og spirituosa fra England, fisk fra Kanada og forskjellige næringsmidler fra de Forenede Stater.

Indhold: Antwerpen s. 314. — Gibraltar s. 332. — Rio de Janeiro s. 289. — St. Johns, Antigua s. 336.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 8. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. 1903.

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Island.

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsulatet i Kjøbenhavn, dateret 22de juni 1903.

Polarisen drev ind til kysten tidligere, end man nogensinde mindes, og blokerede denne i stor udstrækning. Vestkysten blev dog forholdsvis hurtig fri, men nord- og østlandet var blokeret til langt ud paa vaaren. Den deraf foraarsagede sterke kulde øvede skadelig indflydelse paa landbruget. Den varme sommer hjalp dog noget herpaa, men høhøsten blev de fleste steder kun middelmaadig.

Dels af denne grund, dels ogsaa fordi exporten til England af levende faar var meget ringere end sedvanlig — kun 5 à 6 000 mod ca. 24 000 i aaret 1901 og ca. 30 000 i aaret 1900 — nedslagtedes der usedvanlig mange faar ud paa høsten, saaledes at udførselen af saltet faarekjød androg til mellem 16 og 17 000 tdr., eller 3 à 4 000 tdr. mere end i aaret 1901. En større del heraf blev udført til Norge og betaltes med særdeles gode priser, 50—55 kr. pr. tønde à 112 kg.

Udførselen af islandsk uld til de norske uldvarefabriker androg formentlig til ca. 3 000 baller à ca. 70 kg., medens exporten til Danmark og England tilsammen androg til 9 400 baller. Det samlede uldkvantum, der udførtes fra Island, var noget mindre end i aaret 1901. Af det til Danmark udførte gik antagelig 1 à 2 000 baller ud igjen til svenske fabriker.

Torskefisket gav større udbytte end de to foregaaende aar. Exporten udgjorde i aaret 1900: ca. 75 000 skpd. à 160 kg. og i
— 1901: „ 86 800 — - „ „

I aaret 1902 skibedes 23 000 skpd. til Danmark, 21 000 skpd. til Spanien, 18 000 skpd. til Storbritannien, 14 300 skpd. til Italien og 14 000 skpd. til Norge; ialt ca. 90 300 skpd.

Forøgelsen skyldes det udmerkede fiske paa vest- og sydkysten. Fisket paa nordkysten var kun middelmaadigt og paa Østisland langt under et middelsaars.

Østfjordene havde i de sidste 20 aar stadig havt mere eller mindre sildefiske, da silden aldeles svigtede i aaret 1902. Paa nordlandet opfiskedes der i Øfjorden henimod 30 000 tdr. sild, dels vaarsild af ringe kvalitet, dels høstsild af god kvalitet. Priserne for vaarsilden dreiede sig om kr. 12 à 13 pr. td. og for høstsild kr. 25 à 28 pr. td. Størsteparten, antagelig to tredjedele, exporteredes til Danmark, hvorfra den delvis gik til Østersjøhavne.

Endel norske dampere, væsentlig fra Haugesund, drev sildefiske paa Øfjord, men disse expeditioner bragte, paa et par undtagelser nær, bare tab.

Til Norge indførtes antagelig 8 à 10 000 tdr. af den opfiskede sild.

I de senere aar har torskefiskerierne udviklet sig henimod anskaffelse af dæksfartøier, og der findes for tiden paa Island ca. 160 fiskekuttere med en samlet tonnage af ca. 9 000 reg.-tons. Ved at betjene sig af disse bliver fiskerne bedre sjøfolk, og fisket bliver stabilere.

Fisket med dampere, som er blevet forsøgt under Island, har givet et meget slet resultat. Der er dog bygget en fiskedamper for islandsk regning i Stavanger, der agtes benyttet dels til langlinefiske, dels til drivgarnsfiske efter sild. Sidstnævnte fiske har i aaret 1902 været drevet med held, foruden af et par Stavangerdampere, af norske og islandske seilkuttere. Som omtalt i en række tidligere beretninger har firmaet Ths. S. Falck i Stavanger særlig gjort sig fortjent af dette fiske. Ifølge dette firmas beretning androg det med drivgarn i aaret 1902 ved Island opfiskede kvantum til ca. 5 000 tdr. sild af fin kvalitet til værdi af ca. kr. 100 000.

Exporten fra de forenede riger til Island bestaar fremdeles væsentlig af trælast samt sildetønder og salt til sildefiskerierne. Fra Norge er endvidere indført endel norske fabrikvarer, navnlig sildenoter og garn, baade, oljeklæder, skotøi o. a.

Den svenske trælastexport fra Halmstad til Island er tiltaget betydelig, og blev der direkte forbindelse mellem Halmstad og Island, menes hovedmassen af trælastimporten til Island at ville komme til at gaa ad den vei. For denne forbindelse er der som bekjendt søgt subvention, og den svenske handels- og sjøfartskommission stillede sig imødekommende til sagen.

Uddrag af vicekonsulernes beretninger for aaret 1902.

Reykjavik. Fisket blev drevet af 46 kuttere. Den samlede fangst androg til 3.8 mill. (mod 3.7 mill. i aaret 1901) med 53 fartøier.

Der blev afskibet ca. 9 200 skpd. til Spanien og 4 600 skpd. til Italien, foruden endel til England og Danmark. I behold ved aarsskiftet fandtes der ca. 3 400 skpd. storfisk, 600 skpd. smaafisk og 400 skpd. kuller. For storfisk betaltes der 60 kr., for smaafisk 50 kr. og for kuller 40 kr. pr. 320 ℔.

Hyren for fiskere har været ualmindelig høi, 45—55 kr. pr. maaned med præmie af 4—5 øre pr. st. fisk. Der er nu indført en anden ordning, saaledes at fisket foregaar pr. part. Derved vil forholdene blive sundere. Med de nævnte vilkaar for forhyring har mange skibe givet tab.

Landboforholdene er saa godt som uforandrede. Der klages over mangel paa arbeidskræfter. Store, frugtbare strækninger ligger ubenyttede, navnlig paa sydkysten. Der kunde drives stor og lønnende avl af kjør og faar. Man hører stemmer ønske udlændinge herop for at raade bod paa arbeidermangelen.

Der er videre udført af uld ca. 100 000 ℔ og af heste ca. 2 500 st., samt smaapartier smør til England fra fællesmeierierne. Exporten deraf sees at have fremtid for sig, og den støttes af regjeringen ved en præmie pr. ℔.

Foruden af norske skibe til et antal af 48 dr. 9 899 tons har skibsfarten paa udlandet været besørget af 1 svensk seilskib dr. 327 tons, 81 danske og islandske skibe dr. ca. 34 300 tons og 8 engelske og tyske skibe dr. ca 2 380 tons.

Der udvandrede fra Reykjavik ca. 300 personer mod ca. 500 i aaret 1901.

Akureyri. Fisket af torsk og havkalv var betydelig slettere end i aaret 1901. Sildefisket var ret heldigt i april—juni og september—oktober. Midt i oktober hørte det op.

Der udførtes klipfisk, tran og sild. Fra Øfjord alene blev der udført i forsommeren 18 290 tdr. sild og i løbet af høsten 22 166 tdr. fed sild.

Græsvæksten var mindre god. Kreaturholdet og avlen af faar blev ikke saa gode som i aaret 1901. Den daarlige høhøst foranledigede stor slagtning og export af saltet kjød og saltede skind til Norge og Danmark. Af levende „beder" udførtes kun ca. 2 600 til England. Tillige blev der udført en del uld og landbrugsprodukter.

Vicekonsulen meddeler, at der skal raade megen misnøie med de „nordmandsfiskere", som uden at være bosiddende i landet driver sildefiske under de s. k. „straamænds" navn. Man vil søge at faa lovene skjærpet. Sagen siges at skulle fore paa altinget isommer. Der er ogsaa endel røre for hvalfangstens vedkommende, idet man sees at ønske en lov, som forbyder hvalfangere at transportere skudte hvaler til landet eller indenfor sjøterritoriets grænse, eller paalæggelse af en større afgift af enhver død hval, der føres til land. Man sees at nære frygt for, at hvalfangsten vil ødelægge silde- og torskefiskerierne paa nord- og østlandet.

Handelsomsætningen og skibsfarten har været meget livlige. Af norske skibe var der 68 dr. 14 643 tons. En del norske kuttere drev fiske med drivgarn, hvilket var meget lønnende og menes at have fremtid for sig.

Af trælast indførtes der et større kvantum end tidligere, mest fra Mandal, Kristiania og Halmstad. Alene i Akureyri og Oddeyri er der i aaret 1902 bygget henved 30 tømmerhuse, idet folk flytter ind fra landet og fra det østlige Island. Der er her saa godt som ingen emigration.

Eskefjord og Seydisfjord. Den eneste fangst, som blev dreven med udbytte, var havkalvfangsten, men kun faa havde udrustning dertil. Torskefisket vilde have givet et glimrende udbytte, hvis der ikke havde været mangel paa sild til agn. Haabet om godt sildefiske, hvortil der var udrustet mange expeditioner fra Norge, slog fuldstændig feil. Paa hele østkysten fiskedes kun ca. 100 tdr. sild med not. De fleste notbrug drog da til Øfjord og nogle vestpaa. Silden stod i store stimer udenfor kysten, hvorfor drivgarnsfiske med billig udrustning sandsynligvis vilde have betalt sig udmerket. Det forlyder, at mange vil komme paa drivgarnsfiske fra Norge i indeværende aar. Her maa paany erindres om de gode udsigter for dette fiske, som man har anledning til at vente i henhold til de erfaringer, der blev indhøstet ved konsul Falcks fiskeforsøg.

Hvalfangsten, der blev dreven af firmaerne Ellefsen i Mjøfjord og Bull i Hellisfjord, gav rigeligt udbytte. Der blev indbragt ialt 610 hvaler, som til afskibning gav 23 185 tønder tran à 210 ℔ pr. tønde.

Ogsaa paa østkysten hersker der uvilje mod hvalfangsten som formentlig ødelæggende for silde- og torskefiskerierne fra baade. Vicekonsulen tror dog, at det kun kan vare faa aar, inden al hval er udryddet der paa kysten.

For landbrugets vedkommende var aaret heldigt, og høhøsten var et middelsaars. Til at forestaa arbeidet med udryddelsen af skab hos faarene har man faaet nordmanden Myklestad. Man haaber da snart at faa sygdommen udryddet her ligesom i Norge.

Helsingfors.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konst. generalkonsul Waldemar Eckell, dateret 6te juni 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	1	231	5	3 759	6	3 990	-	-	5	3 405	5	3 405
Seilskibe	1	34	5	2 129	6	2 163	-	-	2	566	2	566
Sum	2	265	10	5 888	12	6 153	-	-	7	3 971	7	3 971
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	6	1 553	23	13 867	29	15 420	-	-	170	126 682	170	126 682
Seilskibe	10	606	16	6 185	26	6 791	2	86	91	41 412	93	41 498
Sum	16	2 159	39	20 052	55	22 211	2	86	261	168 094	263	168 180
Totalsum af ladede fartøier	18	2 424	49	25 940	67	28 364	2	86	268	172 065	270	172 151
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	5	3 405	5	3 405	-	-	6	3 990	6	3 990
Seilskibe	-	-	1	222	1	222	-	-	5	1 819	5	1 819
Sum	-	-	6	3 627	6	3 627	-	-	11	5 809	11	5 809
Konsulatdistriktet forøvrigt												
Dampskibe	-	-	161	122 606	161	122 606	-	-	20	11 344	20	11 344
Seilskibe	10	6 362	66	30 252	76	36 614	-	-	9	1 907	9	1 907
Sum	10	6 362	227	152 858	237	159 220	-	-	29	13 251	2	13 251
Totalsum af ballastede fartøier	10	6 362	233	156 485	243	162 847	-	-	40	19 060	40	19 060

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier fmk. 351 668, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier fmk. 2 930 510.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 637 dr. 241 294 tons, til hovedstationen 69 dr. 22 255 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen fmk. 777.33,

ved vicekonsulsstationerne fmk. 14 329.57; heraf tilfaldt konsulskassen fmk. 7 942.11. Af svenske skibe ved hovedstationen fmk. 1 913.97, ved vicekonsulsstationerne fmk. 17 083.03; heraf tilfaldt konsulskassen fmk. 10 455.53. Ialt tilfaldt konsulskassen fmk. 18 397.64.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager fmk. 297.60, i svenske sager fmk. 1 401.76, i andre sager fmk. 23.20.

Fra det sidstforløbne aar vil man, forsaavidt Finlands økonomiske forhold betræffer, særlig mindes den misvækst, som den usedvanlig kolde og regnfulde sommer fremkaldte i de nordlige dele af landet, og som har foraarsaget megen nød og elendighed blandt disse trakters fattigere befolkning. Det daarlige udfald af aarets høst, hvorom man tør henvise til de tidligere indsendte rapporter samt til den af vicekonsulen i Tammerfors givne indberetning, satte sit præg paa aaret og fremkaldte en følelse af modløshed inden alle kredse.

Men selv om det maa erkjendes, at de daarlige tider, som udmerkede aarene 1900 og 1901, ingenlunde kan siges at have forsvundet med indgangen af 1902, var stillingen under 1902 dog utvilsomt i det store og hele snarere bedre end værre end under de nærmest foregaaende aar.

Store dele af landets industri led vistnok fremdeles under meget trykkede konjunkturer. Aaret var f. ex. daarligt for jern- og metalindustrien og de mekaniske verksteder, som i mange tilfælde maatte reducere sin arbeidsstok, hvorved mange arbeiderfamilier kom paa bar bakke, ikke mindst her i hovedstaden.

Men ikke alle industrier var lige uheldig stillet. For papirfabrikerne og delvis ogsaa for træmassefabrikerne maa saaledes aaret 1902 betegnes som et godt aar.

Nye foretagender paa industriens omraade indlod man sig ikke paa. Man var bleven forsigtig og foretrak at sætte sine opsparede penge i banken indtil videre.

Pengemarkedet var i det hele fast, rentesatserne holdt sig omtrent uforandrede, dog med nedadgaaende tendens, og for bankerne viser aaret tilfredsstillende resultater.

Det var de lavere klasser, som mest fik føle tidernes tryk. Dette forhold illustreres af postsparebankens virksomhed. Medens der i aaret 1901 var 17 280 udtagninger paa tilsammen fmk. 1 908 833, steg udtagningerne i aaret 1902 til 19 423 paa tilsammen fmk. 2 031 297. Indsætningerne viser paa den anden side nedgang. Som følge af det stigende kjendskab til postsparebanken er vistnok antallet af indskuddene steget fra 54 033 til 58 444, men totalsummen af de indsatte beløb sank fra fmk. 2 120 437 til fmk. 2 119 440.

Ser man hen til Finlands udenrigshandel, faar man indtryk af, at der er nogen fremgang i den økonomiske evne. Værdien i millioner finske mark af landets import og export var nemlig under de sidste fire aar:

	Import.			Export.		
Aar.	Fra Rusland.	Fra andre lande.	Tilsammen.	Til Rusland.	Til andre lande.	Tilsammen.
1899 . . .	85.1	165.9	251	54.9	130	184.9
1900 . . .	99.2	171.5	270.7	57.2	140.5	197.7
1901 . . .	86.7	128.9	215.6	55.3	131.5	186.8
1902 . . .	93.3	140.9	234.2	56.4	144.2	200.6

Importen under aaret 1902 var altsaa 18.6 millioner mark større end i aaret 1901, hvorved dog maa tages hensyn til, at den i sidste aarsberetning nævnte forcerede import i oktober 1900 naturlig medførte en stagnation under første halvdel af det følgende aar. Dette er vistnok en hovedsagelig aarsag til, at f. ex. kaffeimporten steg fra 8 874 tons i aaret 1901 til 10 025 tons i aaret 1902 og importen af vine i fustager fra 888 til 1 096 tons. At den fremgang i befolkningens kjøbeevne, som importens stigning synes at betegne, er mere tilsyneladende end virkelig, turde ogsaa bevises deraf, at importværdien i aaret 1902 endnu var 16.8 millioner mark mindre end under det aar som bedst egner sig til sammenligning, nemlig 1899.

Et glædeligt tegn paa øget aktivitet udgjør derimod den ikke ubetydelige stigning af landets export. At handelsbalancen, som i aaret 1899 udgjorde 66.1 millioner mark, i 1902 var gaaet ned til 33.6 millioner, synes ogsaa at pege paa sundere tilstande, selv om det er saa, at en formindskelse i importens overskud over exporten ikke uden videre kan tages til indtægt som bevis for en tilsvarende bedring af landets financielle stilling. Det bør i denne forbindelse ogsaa erindres, at udbyttet af skibsfarten var mindre under sidstforløbne aar end tidligere.

En følge af den øgede handelsomsætning med udlandet er det vel, at statsbanernes indtægter steg, om end ikke i betydelig grad, nemlig fra fmk. 26 523 259 i aaret 1901 til fmk. 26 931 391 i aaret 1902.

Den samlede værdi af import og export inden de forskjellige i den officielle statistik optagne varegrupper udgjorde under de tvende sidst forløbne aar:

	Import.		Export.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
	1 000 m.	1000 m.	1 000 m.	1 000 m.
1. Levende dyr	208	203	1 789	1 643
2. Kjød og flesk og tilvirkninger deraf, melk og fløde, ost, smør, æg, vildt m. m.	7 751	9 168	24 782	23 932
3. Fisk, fersk, tørret, saltet eller røget	2 399	1 730	3 484	3 064
4. Korn, tilvirkninger deraf og bælgfrugter	66 391	52 733	2 085	2 433
5. Grøntsager, poteter m. m. .	2 609	2 169	66	119
6. Frugt og bær m. m.	4 021	3 897	63	273
7. Konserver og spiselige skjældyr	500	392	434	368
8. Kolonialvarer og krydderier	24 319	23 081	406	323
9. Drikkevarer	4 855	4 194	6	9
10. Apothekervarer	553	525	12	15
11. Ben, bust, norn, haar, tagel etc. og tilvirkninger deraf . .	1 774	1 873	272	191
12. Huder og skind samt tilvirkninger deraf	6 956	7 392	4 430	4 771
13. Levende vækster og frø samt vækststoffe og tilvirkninger deraf, ikke andetsteds nævnte	8 416	7 068	940	710
14. Trævirke og træarbeider. .	1 352	1 565	116 060	101 539
15. Træmasse og papir samt papirarbeider	1 363	1 108	22 425	21 172

		Import.		Export.	
		1902.	1901.	1902.	1901.
		1 000 m.	1 000 m.	1 000 m.	1 000 m
16.	Spindestoffe	11 938	10 849	125	125
17.	Garn og traad samt rebslagerarbeide	5 717	6 909	1 327	1 351
18.	Vævede stoffe	12 103	12 244	4 270	4 625
19.	Færdige klæder og diverse manufakturvarer af spindestoffe	4 426	4 726	492	360
20.	Gummi, guttapercha, tjære m. m. samt tilvirkninger deraf .	5 497	4 931	1 749	1 660
21.	Oljer og fedtstoffe samt tilvirkninger deraf	7 028	6 733	20	67
22.	Kosmetiske stoffe	416	419	4	2
23.	Mineralier og jordarter samt tilvirkninger deraf . . .	7 533	8 245	2 284	2 960
24.	Kemiske præparater og materialier	4 766	2 442	203	290
25.	Spræng- og tændstoffe . .	302	259	1 435	592
26.	Farver og farvestoffe . .	3 198	3 015	200	229
27.	Metaller og metalarbeider .	18 446	17 872	2 483	3 213
28.	Maskiner, motorer m. m. og dele deraf	10 587	12 338	1 917	2 987
29.	Instrumenter og urmagerarbeider	1 299	1 579	1	114
30.	Vognmagerarbeider . . .	490	364	136	395
31.	Fartøier og baade . . .	1 485	1 234	2 600	4 129
32.	Literatur og kunstsager, undervisnings- og skrivemateriel .	2 159	1 596	460	343
33.	Galanteri- og kortevarer .	1 244	1 357	—	—
34.	Andre varer	2 080	1 364	3 646	2 872
	Tilsammen	234 181	215 574	200 605	186 874

Det vil af ovenstaaende opgaver sees, at stigningen i importværdien for en væsentlig del skyldes den forøgede indførsel af kornvarer, som var en følge af uaaret i landet. Der indførtes af

		1902.	1901.	1900.	1899.
rug	1 000 kg. . .	80 902	44 159	69 199	77 867
rugmel	— „ .	178 378	147 475	168 848	144 751
hvedemel	— „ . .	59 581	51 075	68 403	45 382

Det var mod aarets slutning, da man havde faaet klart for sig misvækstens omfang, at importen af kornvarer tog fart. Saaledes importeredes der under december 10 gange saa meget rug og 6 gange saa meget rugmel som under december 1901.

Importen af gryn er ogsaa steget. Der indførtes saaledes af

		1902.	1901.
boghvedegryn	1 000 kg.	1 535	1 286
havregryn	— „	1 761	949

		1902.	1901.
hvedegryn	1 000 kg.	2 072	1 869
byggryn	— „	4 672	2 689
risengryn	— „	1 726	905

Hvedeklid har under de senere aar fundet stor anvendelse her som kraftfoder. Medens importen heraf i aaret 1898 alene udgjorde 13 708 tons, er den nu steget til 36 376 tons til en værdi af 4 millioner mark.

Med cement forsynes Finland for en væsentlig del fra Tyskland og Sverige. Den samlede import udgjorde

	1902.	1901.	1900.
1 000 kg.	20 905	16 492	20 972
Hertil bidrog Sverige med	?	5 051	9 174
„ „ Tyskland -	?	9 654	10 098
„ „ Danmark -	?	1 310	1 147

Som tegn paa stilstand i den industrielle virksomhed maa det betegnes, at importen af stenkul og koks er gaaet ned fra 134 112 tons i aaret 1901 til 124 747 i sidstforløbne aar. Det er dog muligt, at nedgangen ogsaa i en vis grad kan tilskrives den omstændighed, at man istedetfor kul har begyndt at benytte t o r v.

Af den mængde torvmyrer, som findes i Finland, er vistnok kun en mindre del af saadan beskaffenhed, at de med fordel kan anvendes for tilvirkning af torv til brændsel, men der er dog nok til, at der heraf skulde kunne skabes en ganske betydelig industri. Den første finske fabrik paa dette omraade grundlagdes i aaret 1900, og ifjor startedes to lignende foretagender. De større fabriker i Wasa skal have dannet et konsortium for at forsyne sig med torvbrændsel.

Torv er delvis bleven anvendt ved en finsk jernbane istedetfor ved og skal da have medført en besparelse i komsumtionen af brændsel af henimod 50 pct. Ved en herværende fabrik skal 1 300 kg. torv have frembragt samme varmeeffekt som 1 000 kg. stenkul, og et bryggeri, som har benyttet torv til brændsel, oplyser, at torven pr. kilo har fordampet 6.3 liter vand.

F i s k. Af saltet sild (undtagen hollandsk) importeredes der til Finland under de sidste tre aar:

	1902.	1901.	1900.
Fra Norge . . . . . kg.	1 525 632	1 148 915	977 153
- Sverige . . . . . -	705 876	599 280	717 689
- Danmark . . . . . -	14 626	10 223	146 971
- Tyskland . . . . . -	475 993	599 225	543 691
- Storbritannien . . . . -	1 583 433	504 601	519 957
- udlandet via Rusland . -	33 235	21 627	27 643
- Rusland . . . . . -	1 865	1 002	128
Tilsammen kg.	4 340 660	2 884 873	2 933 232

Af den fra Sverige og Danmark indførte sild turde en del være norsk vare, medens importen fra Tyskland væsentlig omfatter skotsk sild.

Som grund til den sterkt øgede import under aaret 1902 er det blevet nævnt, at den fattigere befolkning som følge af de høie priser paa amerikansk flesk har maattet opgive dette fødemiddel og ty til sild istedet derfor. Hvad den norske sild angaar, paastaaes det imidlertid, at forbruget i Finland, forsaavidt angaar storsild, snarere har været i aftagende end i tiltagende, og at forklaringen til den øgede import maa søges deri, at en stor del af samme sandsynligvis er videreforsendt til Rusland fra Wiborg, til hvilken havn der i aaret 1902 importeredes 2 704 129 kg. sild mod blot 1 587 909 under aaret 1901.

Som fremhævet i tidligere aarsberetninger, har den skotske sild under senere aar mere og mere fortrængt norsk vare, væsentlig beroende derpaa, at den skotske sild er bedre behandlet ved saltningen, bedre sorteret og fremfor alt bedre pakket. En skotsk tønde indeholder 110—115 kg. netto, medens derimod en norsk tønde sjelden indeholder mere end 95 og høist 100 kg. sild.

Af den norske sild er det nu væsentlig de mindre merker, som her finder afsætning, som M., M. K., K., K. K. og K. K K.

Af „strømming" og „brisling" opgives importeret under de sidste to aar:

		1902.	1901.
Fra Norge	kg.	507 657	109 380
„ Sverige	„	463 322	698 103
„ Danmark	„	108 670	119 120
„ Tyskland	„	7 455	—
„ udlandet via Rusland	„	—	5 650
„ Rusland	„	452	38 995
Tilsammen	kg.	1 087 556	971 248

Som „strømming" tør være bleven fortoldet endel fra Norge importeret smaasild, hvilken her har fundet god afsætning som følge af utilstrækkelig tilgang paa indenlandsk strømming. Tolden paa saltet strømming og brisling er fmk. 2, paa anden saltet sild fmk. 5 pr. 100 kg., og det skulde synes naturligt at henføre den lidet værdifulde norske smaasild, som ogsaa ofte er opblandet med brisling, under rubriken „strømming og brisling". Den finske toldstyrelse har imidlertid nu i cirkulære af 2den februar d. a gjort gjældende, at norsk smaasild ikke er „strømming", og at den derfor er underkastet den høiere toldsats.

Importen af tørfisk har udgjort:

		Graasei og sei.		Andre slags.	
		1902.	1901.	1902.	1901.
Fra Norge	kg.	184 834	251 844	12 127	8 288
„ Sverige . . .	„	425 243	371 217	20 126	13 964
„ Danmark . . .	„	3 700	4 009	3 739	4 716
„ Rusland . . .	„	1 114	183	5 377	5 098
„ andre lande . .	„	—	300	—	18
Tilsammen	kg.	614 891	627 553	41 369	32 084

Omsætningen af tørfisk var i aaret 1902 mindre end vanligt, grundet paa høie priser.

Af fersk fisk indføres der aarlig mindre partier fra Sverige, og ifjor forsøgte man ogsaa at sætte igang en lignende export fra Norge. Det tør dog være tvilsomt, om noget af landene har havt synderligt udbytte af heromhandlede export, og særlig hvad Norge betræffer, bør man neppe haabe paa nogen større udvikling af denne forretning, forinden der bliver gjennemgaaende jernbaneforbindelse.

Trælast. Der udførtes heraf under de tvende sidstforløbne aar:

	1902.	1901.
Master, spirer, stok- og sagtømmer m.³	143 081	164 186
Props og pitprops . . . . . „	531 956	582 807
Træmassekub . . . . . „	338 271	502 156
Ved af furu og gran . . . . . „	403 322	445 374
Planker . . . . . „	364 826	335 861
Battens . . . . . „	863 622	694 329
Bord . . . . . „	1 153 447	1 065 810
Stav . . . . . „	85 118	78 668
Splitved . . . . . „	137 596	126 982
Ved af anden indenlandsk træsort end furu og gran . . . . . „	521 955	499 536

Om dette markeds stilling under sidstforløbne aar har et herværende større exportfirma meddelt følgende:

„De daarlige konjunkturer i trælastmarkedet i aaret 1901 fortsatte til sommeren 1902, da man i juni maaned sporede en livligere efterspørgsel og en stigning i priserne, i særdeleshed for gran; de bedste efterter kom ogsaa dennegang fra Tyskland. Medens man saaledes under vinteren og vaaren solgte 7" granbord for rmk. 130, betaltes for samme dimension i august—september rmk. 147.50, og de i Frankrige og Belgien efterspurgte $2^1/_2 \times 7$ furubattens steg i pris fra frcs. 165 til frcs. 190. Da de fleste exportører allerede havde solgt størstedelen af sin produktion til de under vinteren og vaaren raadende lave priser, kom dog denne prisstigning tildels for sent til, at de kunde drage nogen fordel deraf.

Imidlertid var lagerbeholdningerne her i landet under høsten smaa, hvilket styrkede exportørerne i deres haab om, at denne prisstigning vilde holde sig til det kommende aar, især da gode anbud indgik allerede da for aaret 1903 fra Tyskland og Holland for gran og fra Belgien og Frankrige for furu. De engelske importører, som under aarets løb syntes at have fyldt sine behov, var derimod ikke tilbøielige til at spekulere i kjøb for aaret 1903.

Den usedvanlig regnfulde sommer foraarsagede ganske store reklamationer fra kjøbernes side, da det næsten var umuligt at faa virket tørt indlastet.

En forholdsvis ny exportvare fra Finland er props og grankub, hvoraf store kvantiteter i de senere aar er exporteret hovedsagelig til England og Frankrige. De fleste udenlandske kjøbere af denne vare sender sine repræsentanter hid for at kjøbe direkte af bønderne eller tildels af exportørerne. Den maales, godkjendes og betales i regelen paa afladningspladsen, inden den skibes, da sælgerne ikke sætter nogen tillid til opmaalingen i udlandet.

Denne export er imidlertid til stor skade for skovene i landet, da det

kun er unge, kraftige træer, som hugges. Forbud mod afvirkning har flere gange været paa tale, men endnu er ingen lov, som kunde hindre afvirkningen, kommet istand."

Det bør dog nævnes, at en komite allerede for nogen tid siden blev nedsat med opdrag at overveie, hvad der fra statens side bør gjøres for at hindre de private skoves fuldstændige udhugst, og en indstilling i sagen vil antagelig nu ikke lade længe vente paa sig.

Brændeveden gik væsentlig til Rusland.

Af træmasse exporteredes under sidstforløbne aar:

Til	Mekanisk masse. Vaad.	Mekanisk masse. Tør.	Kemisk masse. Vaad.	Kemisk masse. Tør.	Tilsammen.
Tyskland kg.	80 000	1 320 268	12 281	185 285	1 597 834
England „	1 016 994	413 966	—	38 900	1 469 860
Frankrige „	2 864 425	704 834	—	—	3 569 259
Spanien „	—	1 255 180	—	—	1 255 180
Rusland „	5 694 948	8 667 019	—	3 627 943	17 989 910
Tilsammen kg.	9 656 367	12 361 267	12 281	3 852 128	25 882 043
mod i 1901 „	8 720 332	13 876 450	3 719 218		26 316 000

Det vil sees, at Rusland er Finlands fornemste marked paa dette omraade.

Af træpap exporteredes i aaret 1902 25 253 tons til en samlet værdi af 4 millioner mark; heraf gik 7 102 tons til Rusland, 18 151 tons til andre lande.

At de finske papirfabriker, som ovenfor antydet, har saa gode resultater at opvise, skyldes afsætningen til Rusland.

Smør. Exporten af denne for Finland saa vigtige handelsartikel har under de senere aar været i nedadgaaende, men aaret 1902 viser atter fremgang, idet udførselen steg fra 8 972 200 kg. i aaret 1901 til 9 668 700 kg. Den væsentligste udførsel sker fra Hangö, hvorfra der sidste aar exporteredes 9 279 222 kg. finsk smør og 209 903 kg. russisk smør mod henholdsvis 8 639 441 kg. og 536 309 kg. i aaret 1901. Om denne export har vicekonsulen i Hangö meddelt følgende:

„Aarsagen til den glædelige fremgang i exporten af finsk smør turde bero hovedsagelig derpaa, at melkeproducenterne nu talrigere har begyndt at levere sin vare til meierier, som tilvirker smør bestemt for export. Tillige maa fremholdes, at den indenlandske konsumtion, som under en række af aar har været i sterkt stigende, under aaret 1902 i nogen grad er aftaget. Da det udenlandske smørmarked, ialfald delvis, var daarligere end under aaret 1901, har det finske smør ikke betinget lige gode priser under sidstforløbne aar."

Med hensyn til de forenede rigers handelsomsætning med Finland hidsættes de officielle opgaver for aaret 1901, idet den fuldstændige statistik for aaret 1902 endnu ikke er offentliggjort. Man har kun medtaget varer, hvis værdi gaar op til mindst 20 000 finske mark.

Import fra Norge.

	Kvantitet.	Værdi i fmk.
Saltet sild . . . . . kg.	1 148 915	379 142
„ strømming og brisling . . . . . „	109 380	21 876

		Kvantitet.	Værdi i fmk.
Graasei eller sei	kg.	251 844	138 514
Krudt	„	17 600	27 325
Seilskibe af træ	st.	2	200 000
Importens samlede værdi udgjorde		—	805 239
mod i aaret 1900		—	558 542

Til Norge opgives alene exporteret endel trævarer til en samlet værdi af fmk. 56 841.

Import fra Sverige.

		Kvantitet.	Værdi i fmk.
Kjød og flesk, saltet, røget eller tørret	kg.	66 454	66 454
Saltet sild	„	599 280	197 762
„ strømming og brisling	„	698 103	139 621
Graasei eller sei	„	371 217	204 170
Byg	„	330 000	59 400
Knækkebrød og vandkringler	„	51 416	25 708
Kakao og chokolade	„	6 494	31 171
Konjak paa flasker	st.	4 283	20 344
Fjær	kg.	48 950	48 950
Huder, vaadsaltede	„	224 018	268 822
Skotøi af læder	„	5 518	104 842
Handsker	„	184	22 080
Farvede faare- og andre slags skind	„	563	22 367
Pelsverk, muffer, huer m. m. af faare- og andre slags skind	„	748	33 440
Græsfrø	„	338 568	507 852
Uskaaret korketræ	„	66 616	49 962
Finere kurvmagerarbeide	„	5 317	24 990
Trævirke	„	—	74 096
Snedkerarbeide, alle slags	„	61 647	95 675
Rebslagerarbeide	„	194 370	25 568
Træ- og papirmasse, stenpap m. m.	„	277 793	111 117
Papirtapeter	„	8 777	26 331
Papirarbeider, ikke særskilt nævnte	„	6 108	61 080
Bomuldsaffald	„	36 138	32 524
Uldgarn, farvet	„	44 483	266 898
Sysilke	„	808	48 480
Tøier og duge af silke	„	796	79 600
Klæder af uld og halvuld	„	1 146	30 942
— - bomuld, lin, hamp eller jute	„	4 136	74 448
Lakfernis af olje	„	27 719	69 292
Birketjære	„	152 880	48 921
Stearin	„	70 222	73 733
Aromatisk vand, spiritusholdigt	„	1 877	21 961
Parfumeret sæbe samt sæbepulver	„	5 747	33 333
Sæbe, andre slags	„	3 613	46 969
Kalk, ulæsket	„	3 685 530	81 082
„ læsket, og kalkopløsning	„	1 494 986	23 920
Kridt, raat	„	581 969	20 951

		Kvantitet.	Værdi i fmk.
Cement	kg.	5 051 501	227 318
Jernmalm	„	18 647 137	410 237
Ildfast ler	„	736 100	24 798
Ikke særskilt nævnte raastoffe og halvfabrikater af mineralier og jordstoffe	„	684 983	24 338
Slibe- og brynestene	„	187 621	22 515
Mursten og tagsten	st.	558 745	47 493
— af ildfast ler	„	1 707 369	170 737
Dræneringsrør	kg.	796 550	74 463
Kemiske præparater og materialier, ikke særskilt nævnte, belagte med told	„	12 632	25 264
Dynamit	„	17 000	42 500
Hvidt kridt	„	656 337	24 284
Anilin, pikrinsyre, muroxid	„	1 498	20 972
Finere farver, ikke specificerede	„	8 012	28 042
Rujern	„	1 924 006	173 161
Stangjern	„	960 912	182 573
Jern- og staalplader af 3 mm. tykkelse og derover	„	338 496	85 469
Jern- og staalplader af mindre end 3 mm. tykkelse	„	164 878	46 166
Jern- og staalplader, fortinnede	„	358 010	232 706
Jernbaneskinner m. m.	„	2 457 213	344 010
Tuber og rør	„	101 422	26 370
Jern- og staaltraad, overtrukket med andre metaller	„	65 608	24 931
Større pladearbeider	„	70 493	42 296
Mindre støbegods og simplere grovsmedarbeide	„	211 937	112 327
Almindeligt grovsmedarbeide	„	328 783	207 133
— — overtrukket	„	64 814	74 536
Smede- og støbegods, filet, dreiet og høvlet	„	77 619	57 438
Smede- og støbegods, slebet, grovere	„	36 135	57 816
Smedegods, finslebet eller poleret	„	4 255	40 423
Velocipeder	„	1 764	29 459
Spiger af 5 cm. og derover	„	141 012	46 534
Kobber, messing og aluminium, ubearbeidet	„	63 516	95 274
Kobber og messing, ikke specificerede tilvirkninger, ogsaa i forening med andre stoffe	„	14 496	54 360
Tin, ubearbeidet, og speilbelægning	„	17 150	34 300
Arbeider af sølv	„	133	30 781
Landbrugsredskaber og maskiner	„	656 518	360 593
Meieriredskaber og maskiner	„	88 334	450 467
Elektrotekniske maskiner og motorer af større vegt end 100 kg. pr. st.	„	23 911	63 259
Elektrotekniske maskiner og apparater af høist 100 kg. pr. st.	„	20 375	161 897
Kabler, isoleret ledningstraad, akkumulatorer og galvaniske batterier	„	15 831	22 868
Damp- og brandsprøiter	„	8 560	30 134

		Kvantitet.	Værdi i fmk.
Andre slags maskiner og maskindele af jern og staal	kg.	1 065 518	1 174 408
Andre slags maskiner af kobber og andre uædle metaller	„	9 380	57 991
Udvekslingsremme	„	22 875	137 250
Ikke specificerede instrumenter	„	1 074	20 521
Lommeuhre med kasse af guld eller forgyldt metal	st.	601	43 291
Seilskibe	„	3	88 000
Bøger og manuskripter		—	603 956
Malerier og tegninger		—	107 277
Skriveblæk og blækpulver	kg.	23 109	32 353
Ikke specificerede galanterivarer af forgyldte eller forsølvede metaller	„	506	38 794
Andre galanterivarer	„	2 159	26 616
Importens samlede værdi udgjorde			11 259 036
mod i 1900			13 103 002

Denne betydelige nedgang i importen fra Sverige i aaret 1901 skyldes væsentlig formindsket indførsel af fisk, huder, cement, rujern og stangjern, jern- og staalplader (undtagen fortinnede), lokomobiler, dræneringsrør, bomuldsgarn og papirtapeter m. m.

Indførselen af maskiner og maskindele af jern og staal samt af landbrugsmaskiner og redskaber har dog holdt sig nogenlunde uforandret, og den stadig paagaaende udvikling af den finske meieriindustri har foraarsaget en tilsvarende fortsat øgning i importen fra Sverige af meieriredskaber og maskiner. Værdien af denne import steg saaledes fra fmk. 290 223 i aaret 1899 og fmk. 336 754 i aaret 1900 til fmk. 450 467 i aaret 1901.

Ogsaa andre artikler viste fremgang, f. ex. græsfrø (fra fmk. 236 484 i aaret 1900 til fmk. 507 852), skotøi, korketræ, trævirke, rebslagerarbeide, uldgarn og jernbaneskinner. Det fortjener særlig at nævnes, at importen af bøger og manuskripter fra Sverige ogsaa tiltager aar for aar. Den er steget fra fmk. 505 773 i aaret 1899 og fmk. 560 902 i aaret 1900 til fmk. 603 956 aar 1901.

Export til Sverige.

		Kvantitet.	Værdi i fmk.
Større hornkvæg	st.	2 024	229 015
Heste	„	108	60 300
Rensdyrkjød	kg.	21 826	26 191
Kjød og flesk, ferskt, andre slags	„	279 858	195 900
—„— saltet, røget eller tørret	„	33 784	37 162
Smør i dritler	„	14 358	35 177
„ i anden pakning	„	296 575	652 465
Æg	st.	2 734 565	136 728
Fersk laks	kg.	8 268	24 804
Anden fersk fisk	„	272 704	190 893
Saltet laks	„	42 788	128 364

		Kvantitet.	Værdi i fmk.
Saltet strømming	kg.	339 292	61 073
Havre	»	3 648 926	474 360
Rug	»	785 338	141 361
Poteter	»	1 506 657	82 866
Levende krebs	»	94 690	47 345
Cigaretter	»	11 385	153 698
Raa huder: kalveskind	»	17 331	51 993
— renhuder	»	19 963	59 889
Oljekager og kreaturfoder	»	453 850	90 770
Trækul	»	3 498 560	87 464
Trævirke af furu eller gran: master, spirer og sagtømmer	m.³	123 288	1 849 320
Brændeved	»	41 591	124 773
Sleepers	»	1 406	21 090
Planker	»	1 379	68 950
Bord	»	1 332	42 624
Brændeved af andet træ end furu eller gran	»	38 595	115 785
Asfaltfilt og tjæret forhudningsfilt	kg.	349 704	69 941
Beg og begolje	hl.	2 003	44 066
Tjære	»	11 526	207 468
Dampskibe af jern	st.	1	41 000
Bøger			148 298
Flyttegods			56 170
Reexport			221 811
Exportens samlede værdi udgjorde			6 273 360
mod i aaret 1900			7 358 023

Ogsaa exporten viste altsaa i aaret 1901 betydelig nedgang, der væsentlig skyldes formindsket udførsel af trælast og endel andre varer, som kjød og og flesk, havre og trækul.

Der var derimod fremgang i exporten til Sverige af hornkvæg, æg og poteter, ligesom ogsaa af bøger.

Skibsfart. Finlands handelsflaade udgjorde

ved udgangen a	Seilskibe. Antal.	Tons.	Dampskibe. Antal.	Tons.	Tilsammen. Antal.	Tons.
Aaret 1901	2 291	290 700	298	45 948	2 589	336 648
— 1900	2 182	283 677	287	49 372	2 469	333 049

I aaret 1901 forøgedes altsaa handelsflaaden med 120 fartøier og 3 599 tons. Væsentlig gjennem salg til udlandet af forholdsvis større dampskibe gik disses samlede drægtighed ned med 3 424 tons, uagtet antallet forøgedes med 11. Man fortsatte i aaret 1901 med nybygning af smaa seilfartøier (141 paa tilsammen 10 225 tons), og den gjennemsnitlige drægtighed af seilskibene gik herigjennem ned fra 130 tons den 1ste januar 1901 til 127 tons den 1ste januar 1902.

Betræffende de forskjellige landes deltagelse i skibsfarten paa Finland hidsættes nedenstaaende officielle opgaver for aaret 1901:

Med ladning ankomne fartøier.

Nationalitet.	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Finske . . .	2 341	155 275	1 245	420 060	3 586	575 335
Svenske . . .	191	26 725	91	33 990	282	60 715
Russiske . . .	198	14 055	152	42 741	350	56 796
Tyske . . .	12	1 784	140	53 385	152	55 169
Norske . . .	43	10 150	57	36 745	100	46 895
Britiske . . .	2	658	48	38 937	50	39 595
Danske . . .	69	11 316	27	17 984	96	29 300
Hollandske . .	6	1 320	8	7 245	14	8 565
Spanske . . .	—	—	5	5 081	5	5 081
Østerrigske . .	6	2 894	2	1 974	8	4 868
Belgiske . .	—	—	4	3 341	4	3 341
Græske . . .	1	637	—	—	1	637
Amerikanske .	1	391	—	—	1	391
Tilsammen . .	2 870	225 205	1 779	661 483	4 649	886 688
mod i aaret 1900	3 003	256 691	1 847	701 012	4 850	957 703

Med ladning afgaaede fartøier.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Finske . . .	4 557	371 575	1 025	390 648	5 582	762 223
Norske . . .	119	41 829	220	154 501	339	196 330
Tyske . . .	20	4 905	316	189 314	336	194 219
Danske . . .	179	29 412	171	143 584	350	172 996
Britiske . . .	—	—	201	172 802	201	172 802
Svenske . . .	300	57 006	250	102 686	550	159 692
Russiske . . .	301	64 706	59	18 585	360	83 291
Hollandske . .	24	13 994	33	32 309	57	46 303
Spanske . . .	—	—	36	36 993	36	36 993
Franske . . .	3	394	7	8 675	10	9 069
Belgiske . . .	—	—	7	5 923	7	5 923
Østerrigske . .	3	1 530	1	987	4	2 517
Italienske . .	2	1 124	—	—	2	1 124
Amerikanske .	1	734	—	—	1	734
Græske . . .	1	637	—	—	1	637
Tilsammen	5 510	587 846	2 326	1 257 007	7 836	1 844 853
mod i aaret 1900	5 129	611 310	2 264	1 255 734	7 393	1 867 044

Af de fremmede fartøier, som deltager i formidlingen af exporten fra Finland, har de britiske tidligere indtaget første plads; men i aaret 1901 maatte de vige pladsen for de norske, tyske og danske. Særlig de tyske dampskibe viser her en betydelig fremgang fra det foregaaende aar.

Følgende tal udviser omfanget af den norske skibsfart paa Finland under aaret 1902, sammenlignet med det næst foregaaende aar:

	1902.		1901.		Forøgelse.		Formindskelse.	
Ankomne	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
med ladning . .	67	28 364	135	71 735			68	43 371
i ballast . . .	243	162 847	240	147 946	3	14 901		
Tilsammen	310	191 211	375	219 681			65	28 470
Afgaaede								
med ladning . .	270	172 151	319	190 302			49	18 151
i ballast . . .	40	19 060	56	29 379			16	10 319
Tilsammen	310	191 211	375	219 681			65	28 470
Bruttofragter	Fmk.		Fmk.		Fmk.		Fmk.	
med ankomne fartøier	351 668		501 032				149 364	
afgaaede fartøier	2 930 510		3 318 657				388 147	
Tilsammen	3 282 178		3 819 689				537 511	

De modsvarende opgaver for den svenske skibsfart viser:

	1902.		1901.		Forøgelse.		Formindskelse.	
Ankomne	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
med ladning . .	278	70 246	282	91 887			4	21 641
i ballast . . .	356	170 406	356	134 267		36 139		
Tilsammen	634	240 652	638	226 154		14 498	4	
Afgaaede								
med ladning . .	497	196 686	511	194 878		1 808	4	
i ballast . . .	140	44 608	127	31 057	13	13 551		
Tilsammen	637	241 294	638	225 935	9	15 359		

	1902.	1901.	Forøgelse.	Formindskelse.
Bruttofragter med				
ankomne fartøier	630 523	515 983	114 540	
afgaaede fartøier	2 880 919	3 308 465		427 546
Tilsammen	3 511 442	3 824 448		313 006

Den depression, som har raadet overalt paa skibsfartens omraade, har ikke undladt at sætte sine spor ogsaa i vor skibsfart paa Finland, og man vil neppe forundre sig ved at finde, at totalbeløbet af optjente bruttofragter

er gaaet yderligere ned, og det i meget sterk grad, nemlig med fmk. 537 511 for norske og med fmk. 313 006 for svenske fartøier.

De norske seilskibe viser, hvad samlet drægtighed angaar, en smule fremgang, men til gjengjæld er den norske dampskibstrafik gaaet betydelig tilbage, nemlig med 58 fartøier og 34 433 tons. Grunden maa vistnok søges deri, at mange fartøier af ældre type med stort kulforbrug har vanskelig for at konkurrere under de nuværende lave fragter, dels kanske ogsaa deri, at de norske, ligesom de britiske dampskibe, søgte sysselsættelse paa andre felter, medens samtidig svenske og tyske dampskibe mere og mere er komne ind i trafiken paa Finland.

De svenske dampskibe er saaledes til trods for de daarlige tider gaaet frem med 9 fartøier og 17 711 tons. Det vil sees, at den gjennemsnitlige drægtighed stadig tiltager. De svenske seilskibe viser, i modsætning til det foregaaende aar, nogen nedgang. Deres gjennemsnitsdrægtighed er blot 171 tons, og eiendommeligt er det, at omtrent ikke et eneste større svensk seilskib besøgte distriktet i aaret 1902.

De forenede rigers skibsfart var i aaret 1902 saaledes fordelt paa de havne inden distriktet, hvor konsulatfunktionær fandtes ansat:

	Afgaaede fartøier.				Samlet konsulatafgift.	
	Norske.		Svenske.			
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Fmk.	p.
Helsingfors . . .	18	9 780	69	22 255	2 691	30
Björneborg . . .	33	18 329	75	22 994	3 417	86
Borgå	17	11 080	16	6 717	1 273	79
Brahestad . . .	7	3 736	6	3 445	633	35
Ekenäs	—	—	5	2 067	173	53
Fredrikshamn . .	11	6 897	13	9 201	1 267	68
Gamla Karleby . .	7	4 297	33	11 668	1 123	93
Hangö.	4	3 279	28	5 395	648	31
Jakobstad . . .	13	10 768	15	11 140	1 842	80
Kotka	60	38 653	67	31 395	5 529	94
Kristinestad . . .	8	5 942	18	6 895	1 088	20
Mariehamn . . .	—	—	3	1 450	127	90
Nystad	1	392	1	119	45	05
Raumo	9	4 668	30	8 195	812	35
Torneå	9	4 590	37	5 746	763	70
Uleåborg	24	17 774	22	18 956	3 157	15
Wasa	10	4 910	59	14 980	1 300	02
Wiborg	60	36 122	83	37 869	5 990	05
Åbo	19	9 994	57	20 807	2 216	99
Tilsammen	310	191 211	637	241 294	34 103	90

Fragtmarkedet. Til hvilket lavmaal fragterne sank i aaret 1902, vil sees af nedenstaaende opgave over fragtsatser ved udskibning af trælast fra de vigtigste exporthavne i Finland, beregnede pr. standard eller 165 engelske kubikfod:

Fra Helsingfors, Åbo, Borgå eller Lovisa:		Mai.	Juni.	Juli.
Til tyske Østersjøhavne	rmk.	19 à 21	19 à 21	21 à 22
„ — Nordsjøhavne	„	26 à 27	26 à 27	26 à 27
„ Kjøbenhavn	„	18 à 20	18 à 20	20 à 22
„ Holland	fl.	12 à 13	12 à 13	12 à 13
„ Nordfrankrige	frcs.	28 à 30	28 à 32	28 à 32
„ London	sh.	23 à 24	23 à 24	23
„ Leithfjorden	„	21 à 22	21 à 22	22
„ Sevilla	frcs.	60	—	60
„ Barcelona	„	55	55 à 60	—
Fra Bjørneborg:				
Til Kjøbenhavn	rmk.	20 à 21	20 à 21	22
„ tyske Østersjøhavne	„	19 à 20	20 à 21	21
„ — Nordsjøhavne	„	26 à 27	26 à 27	—
„ engelske østkysthavne	sh.	21 à 22	21 à 22	—
„ London	„	23	—	23 à 24
„ Bristol	„	—	26 à 27/6	26 à 27/6
„ Antwerpen	frcs.	29 à 30	30	—
Fra Fredrikshamn:				
Til Lübeck, Kiel, Wismar	rmk.	20 à 21	20 à 21	22 à 23
„ Amsterdam og Rotterdam	fl.	12 à 13	—	13
„ London	sh.	—	23 à 25	—
„ Grimsby og Hull	„	21/6 à 22	21/6 à 22	22
Fra Kotka:				
Til Lübeck, Rostock, Kiel	rmk.	20 à 21	21½	22 à 23
„ tyske Nordsjøhavne	„	26 à 27	—	26 à 27
„ Kjøbenhavn	„	20 à 21	20 à 21	21 à 22
„ andre danske havne	„	21½	21 à 22	22 à 23
„ Amsterdam, Rotterdam	fl.	12	12 à 13	—
„ Ghent	frcs.	30	31	31 à 32
„ Antwerpen	„	29 à 30	29 à 30	—
„ London	sh.	23	23	23/6
„ Kulhavne paa Englands østkyst	„	21 à 22	21/6 à 22/6	21/6 à 22/6
„ Leithfjorden	„	21 à 22	21/6 à 22	21/6 à 22
„ Nordfrankrige	frcs.	28 à 30	28 à 35	—
Fra Trångsund:				
Til Lübeck, Wismar, Kiel og Flensburg	rmk.	20 à 22	20 à 22	22
„ de danske øer	„	21 à 22	21½ à 22½	21½ à 22½
„ Kjøbenhavn	„	20 à 21	21	21 à 22
„ tyske Nordsjøhavne	„	—	26 à 27	—
„ Amsterdam	fl.	12	12½	12½
„ Antwerpen	frcs.	30	30	30 à 31
„ engelske østkysthavne	sh.	21 à 22	21/6 à 22/6	21/6 à 22/6
„ London	„	22/6 à 23	22/6 à 23	23
„ Nordfrankrige	frcs.	28 à 30	29 à 30	

		Mai.	Juni.	Juli.
Til Malaga, Almeria		—	—	—
„ Cartagena, Valencia og Tarragona	frcs.	53	53	53 à 55
„ Barcelona	„	53	55 à 57	—
Fra Helsingfors, Åbo, Borgå eller Lovisa:		Aug.	Septbr.	Oktbr.
Til tyske Østersjøhavne . . .	rmk.	22 à 23	23 à 24	24 à 25
„ — Nordsjøhavne . . .	„	26 à 27	27	27 à 28
„ Kjøbenhavn	„	22 à 23	23	24 à 25
„ Holland	fl.	$12^1/_2$ à $13^1/_2$	13 à 14	13 à 14
„ Nordfrankrige	frcs.	30 à 32	30 à 33	34 à 35
„ London	sh.	24	24 à 25	25
„ Leithfjorden	„	22	22/6	22 à 23
„ Sevilla	frcs.	60 à 62	—	60 à 65
„ Barcelona	„	—	58	58 à 60
Fra Bjørneborg:				
Til Kjøbenhavn	rmk.	23	23 à 24	24
„ tyske Østersjøhavne . . .	„	21 à 22	22 à 23	23 à 24
„ — Nordsjøhavne . . .	„	26 à 27	—	28 à 29
„ engelse østkysthavne . . .	sh.	21 à 22	—	22 à 23
„ London	„	—	—	25
„ Bristol	„	—	27/6 à 30	27/6 à 30
„ Antwerpen	frcs.	30	30 à 32	30 à 32
Fra Fredrikshamn:				
Til Lübeck, Kiel, Wismar . .	rmk.	23	23 à 24	24
„ Amsterdam og Rotterdam .	fl.	—	$13^1/_2$	—
„ London	sh.	23 à 25	25	—
Grimsby og Hull	„	22	—	22/6
Fra Kotka:				
Til Lübeck, Rostock, Kiel . .	rmk.	22 à 23	—	24 à 25
„ tyske Nordsjøhavne . . .	„	$26^1/_2$ à $27^1/_2$	$26^1/_2$ à $27^1/_2$	27 à 28
„ Kjøbenhavn	„	22 à 23	23 à 24	24
„ andre danske havne . . .	„	22 à 23	23 à 24	25
„ Amsterdam, Rotterdam . .	fl.	13	13	$13^1/_2$
„ Ghent	frcs.	—	31 à 32	32 à 33
„ Antwerpen	„	30	30 à 32	—
„ London	sh.	24	24/6	25
„ kulhavne paa Englands østkyst	„	22/6	—	23
„ Leithfjorden	„	22	—	22/6 à 23
„ Nordfrankrige	frcs.	30 à 36	—	32 à 38
Fra Trångsund:				
Til Lübeck, Wismar, Kiel og Flensburg	rmk.	22 à 23	23 à 25	23 à 25
„ de danske øer	„	22 à 23	23 à 24	25
„ Kjøbenhavn	„	22	22 à 23	24
„ tyske Nordsjøhavne . . .	„	26 à 27	27 à 28	27 à 28
„ Amsterdam	fl.	$12^1/_2$ à $13^1/_2$	$12^1/_2$ à $13^1/_2$	13 à $13^1/_2$
„ Antwerpen	frcs.	30 à 31	31 à 32	—
„ engelske østkysthavne . .	sh.	22/6 à 23	22/6 à 23	23
„ London	„	23/6	24	24 à 25

Til Nordfrankrige	frcs. 30		30 à 31	31 à 33
„ Malaga, Almeria		—	—	—
„ Cartagena, Valencia og Tarragona	„	—	55	55
„ Barcelona	„	57 à 60	—	60

Følgende forandringer har under aaret fundet sted i fartøiernes besætninger:

	Norske fartøier.		Svenske fartøier.	
	Paa-mønstrede.	Af-mønstrede.	Paa-mønstrede.	Af-mønstrede.
Helsingfors	2	3	16	14
Gamla Karleby . . .	1	—	1	1
Kotka	21	10	4	2
Wasa	12	—	2	12
Wiborg	5	2	14	7
Åbo	3	3	16	11
Tilsammen	44	18	53	47

En rømning fra norsk fartøi anmeldtes i Wasa og en rømning fra svensk fartøi i Åbo.

Som nødlidende hjemsendtes 5 norske undersaatter, alle sjømænd, samt 43 svenske undersaatter, hvoraf 7 var sjømænd.

Ingen norsk eller svensk sjømandsanvisning hjemsendtes under aaret.

En mulkt paa fmk. 16.80, ilagt en sjømand fra et norsk fartøi, indsendtes til indredepartementet.

Der indkom under aaret til generalkonsulatet 1 013 skrivelser og afsendtes 995, hvoraf 119 til udenrigsdepartementet, 54 til indredepartementet og 118 til kommercekollegiet.

Den i fortegnelsen over norske og svenske handelshuse i Finland opførte importør af sild og kornvarer i Helsingfors Søren Berner er afgaaet ved døden. Forretningen fortsættes uforandret af hans enke.

Herværende „Svensk-Norska Gillet“ har under aaret fortsat sin virksomhed for understøttelse af trængende landsmænd og har ydet kontant hjælp til 66 nødlidende med 675 mark foruden 5 „laan“ paa tilsammen 57 mark. „Gillet“, som nu tæller 144 aarlig betalende medlemmer, havde ved aarets udgang en kassebeholdning paa fmk. 1 720,16.

Den af svenske og norske arbeidere i Finland oprettede kasse for syge- og begravelseshjælp har under sidste regnskabsaar ydet sygehjælp til et samlet beløb af fmk. 758.34 og sad inde med en kapital paa fmk. 8 062.67.

Lovgivning. Paa lovgivningens omraade var 1902 et særdeles betydningsfuldt aar for Finland.

Af de under aaret emanerede love og forordninger skal her nævnes følgende:

Ved lov af 23de januar er der, med visse indskrænkninger, paalagt rederen af ethvert finsk fartøi, som i henhold til gjældende forordninger skal føres af examineret kaptein, ansvar for legemsskade, der som følge af

ulykkeshændelse under tjenstgjøring rammer person tilhørende fartøiets besætning, og som medfører invaliditet eller den skadedes død.

For at sikre besætningens ret til erstatning paalægger loven rederen at melde sig ind i en paa deltagernes gjensidige ansvar grundet ulykkesforsikringsanstalt for sjømænd i Finland, hos hvilken anstalt, hvis sæde er i Åbo, eventuelt krav paa erstatning maa fremsættes.

Deltagernes bidrag til anstalten skal ifølge reglement af 9de oktober f. a. bestaa dels i en forskudspræmie, hvis størrelse fastsættes for det kommende aar af generalforsamlingen, dels i en tilskudspræmie, som udlignes, saafremt de oppebaarne forskudspræmier viser sig ikke at dække aarets behov.

Præmierne, der i almindelighed betales for helt aar, men med fradrag for den tid, hvorunder fartøiet har været oplagt, beregnes efter fartøiets netto-drægtighed med progressiv stigning samt med særskilte klasser for dampskibe og seilskibe.

Afholdsvennernes bestræbelser har foranlediget udfærdigelse af nye bestemmelser angaaende salg og udskjænkning af øl. Ifølge forordning af 24de januar f. a. maa bryggeri ikke oprettes uden kommunestyrets samtykke, og salg af øl fra bryggeri maa ikke uden særskilt tilladelse ske i mindre partier end 24 flasker. I byerne bestemmer magistrat og kommunestyre, eller i tilfælde af uenighed mellem disse länets guvernør, hvert andet aar, hvor mange rettigheder for salg af øl til afhentning der skal tilstaaes for de kommende to aar, samt i hvilke dele af byen udsalgssteder ikke maa findes. Uden magistratens tilladelse maa udsalgssted ikke flyttes eller anden bestyrer af samme antages.

Salg af øl til afhentning maa ikke finde sted i butik, hvor der sælges andre varer end brændevin eller vin; salg og udskjænkning maa i almindelighed kun finde sted hverdage mellem kl. 9 morgen og 6 aften og maa ikke ske til person under 15 aar, og guvernøren kan forbyde saavel salg til afhentning som udskjænkning af øl under markedet og torvdage samt foregaaende dag.

Den 19de juni s. a. udfærdigedes lov om leie af jord paa landet. Efter den nye lov skal kontrakt om jordleie opgjøres skriftlig og med vidner samt maa ikke afsluttes anderledes end for bestemt tid, høist 50 aar, eller paa livstid, samt med fastsættelse af vis og virkelig aarlig leieafgift. Loven giver endvidere udførlige bestemmelser om forholdet mellem eier og bruger.

Aarets vigtigste lovgivningsarbeider paa det økonomiske omraade er en lov om vandretten og en fiskerilov, begge daterede den 23de juli.

Førstnævnte lov indeholder blandt andet bestemmelser om tilgodegjørelsen af vand og vandkraft, om flødning af skovprodukter, om afledning af grundvand over andens mark samt om sænkning af indsjø eller vasdrag.

Betræffende tømmerflødning bemerkes, at for derved forvoldt skade paa stranden paahviler ansvaret alle dem, som under aarets løb har ladet fløde tømmer i den del af vasdraget, hvor skaden er skeet, dog med ret for enhver eier af virke til at befri sig for ansvar ved at føre bevis for, at det ham tilhørende virke er bleven flødet paa saadan maade eller til saadan tid, at det ikke har kunnet medvirke til skaden.

Om virke tilhørende flere personer flødes i samme vasdrag, skal flødningen som regel ske for fælles regning.

Af den nye fiskerilovs forskrifter nævnes her alene følgende:

Alt fiske med andet bevægeligt garnredskab end hov er som almindelig regel forbudt under isløsningen og derefter indtil 1ste juli. Dog er drivgarnsfiske i havet altid tilladt.

Laks er fredet, undtagen i Ladoga og i saltvand, fra 1ste september til 30te april; fangst af laks med snøre er dog tilladt til 15de september. Sik er fredet fra 1ste oktober til 30te november og gjøs under hele juni maaned.

Om laks, sik og anden værdifuld fisk er bleven udsat i vasdrag, hvor den tidligere ikke fandtes, maa fangst af saadan fisk ikke finde sted i vasdraget under 6 aar derefter.

Krebs er fredet fra 1ste mai til 15de juli; desuden er det forbudt at fange krebs, som ikke er mindst 10 centimeter lang.

I landet saltede fiskevarer, som falbydes tilsalgs, skal være omsorgsfuldt nedpakkede i propre, sterke og tætte tønder, forfærdigede af tørt virke, rummende 120, 60, 30, 15 eller 8 liter og forsynede med stempel angivende tøndens rumindhold, nedsalterens fiskemerke og hjemsted samt aarstallet for saltningen. Fiskevarer kan dog ogsaa sælges efter gjældende maal og vegt samt stykkevis.

Laks, sik, gjøs og krebs i fersk tilstand maa ikke sælges under fredningstiden; under de første syv dage af denne gjælder dette forbud dog ikke fisk, som tidligere er bleven lovlig fanget.

Loven forbyder endvidere salg af havlaks, ørret, sik og enkelte andre slags fisk under en vis størrelse, exempelvis havlaks og gjøs under 35 centimeters længde.

Under 14de august f. a. udfærdigedes en forordning angaaende slagtning af husdyr m. m., hvorved vil opnaaes, at slagtning foregaar paa den maade, som for dyret medfører den mindste lidelse, og som ogsaa forøvrigt tilfredsstiller nutidens krav.

Ved forordning af 29de august f. a. er der aabnet kvinder adgang til at blive apothekere.

Fremdeles bør her nævnes, at det under 31te januar 1901 givne forbud mod indførsel fra England og Skotland af levende kvæg og alle slags raastoffe af saadanne dyr igjen ophævedes ved naadig kundgjørelse af 9de mai f. a.

Forsikringsvæsen. De fornemste svenske forsikringsselskaber har under aaret fortsat sin virksomhed i Finland, hvorimod intet norsk selskab nu er repræsenteret her.

Et ikke ubetydeligt afbræk i sin virksomhed tør de her arbeidende udenlandske brandforsikringsselskaber have lidt gjennem dannelsen af „Industriidkarnes i Finland Ömsesidiga Brandförsäkringsbolag“, som skal have kunnet begynde med forsikringer til en samlet eiendomsværdi af 150 millioner mark.

Kommunikationer. En ny ugentlig statssubveneret dampskibsforbindelse er bleven aabnet mellem Finland og Newcastle samt Grimsby.

Konkurrancen mellem de forskjellige finske dampskibsselskaber, som har faste linjer paa udlandet, er stadig bleven heftigere, til fordel ganske vist for importører og exportører, saavelsom for den reisende almenhed, men neppe til samme fordel for selskabernes aktionærer. Underhandlinger er da ogsaa nu i gang angaaende en sammenslutning mellem selskaberne, men man er til dato ikke kommet til noget resultat.

Den 1ste juli aabnedes jernbanen Kuopio—Iisalmi for regelmæssig trafik og den 1ste november Helsingfors—Karis- og Uleåborg—Kemi-banerne for provisorisk drift. Begge de sidstnævnte antages at ville blive fuldt færdige under indeværende aar.

De nødvendige midler er bevilget til anlæg af en jernbane fra Iisalmi til Kajana.

Paa grund af den stadig stigende trafik har man besluttet en betydelig udvidelse af Hangö havn. Hertil er bevilget 3½ million mark.

Emigrationen fra Finland var i aaret 1902 større end nogensinde tidligere. Alene over Hangø udvandrede til transatlantiske pladse 14 177 mænd, 5 417 kvinder og 2 280 børn, eller ialt 21 874 personer.

Det er et stort tab af arbeidskraft, som landet herigjennem lider, og man faar haabe, at den emigrationsfeber, som nu raser, under forbedrede forhold efterhaanden vil aftage.

Af de fra distriktets vicekonsuler indkomne aarsberetninger skal man tillade sig at hidsætte følgende uddrag:

Bjørneborg. Ihvorvel saavel exporten som importen paa stedet viser fremgang fra aaret 1901, maa det dog siges, at de trykkede konjunkturer, vi har havt under de sidste aar, ogsaa i aaret 1902 gjorde sig gjældende. Forøgelsen i exportværdien beror ikke paa prisstigning, men skyldes udelukkende de fra det foregaaende aar overliggende trælastbeholdninger. Ligesaa beror forøgelsen i importværdien paa en større korntilførsel som følge af det i hele landet indtrufne uaar.

Værdien af hele importen for aaret udgjorde fmk. 5 572 570 mod fmk. 4 560 338 i aaret 1901. Exportværdien udgjorde fmk. 13 799 202 mod fmk. 11 595 805 aaret før. Varebyttet mellem dette sted og de forenede riger udgjorde: Import fmk. 215 916 mod fmk. 389 669 i aaret 1901, export fmk. 194 679 mod fmk. 193 610 i aaret 1901. Importen fra Norge og Sverige af saltet og tørret fisk er gaaet ned fra fmk. 32 162 i aaret 1901 til fmk. 14 610, af frø fra fmk. 15 975 til fmk. 4 870, af maskiner og maskindele fra fmk. 118 369 til fmk. 35 826, af mursten fra fmk. 25 505 til fmk. 7 362, af kobber og messing og arbeider deraf fra fmk. 13 306 til fmk. 5 707. Nogen væsentlig fremgang viser derimod ingen artikel, naar undtages tran, hvoraf i aaret 1901 intet importeredes, i aaret 1902 for fmk. 10 050.

Havnen besøgtes under aaret af 347 dampskibe paa 182 859 tons og 233 seilfartøier paa 50 698 tons Heraf var 20 dampskibe og 13 seilskibe under norsk samt 16 dampskibe og 60 seilskibe under svensk flag. Fragterne var betydelig lavere end forrige aar.

Kotka. Havnen aabnedes af isbrydere den 12te mai, men paa grund af pakis kunde det første handelsfartøi ikke komme ind til Kotka før 17de mai. Under aaret besøgtes Kotka ialt af 627 fartøier paa 258 482 tons, heri ikke medregnet fartøier paa 30 tons og derunder.

Fragterne har ogsaa under aaret 1902 været meget lave og ufordelagtige for skibsfarten, og uden tvil har mangt et rederi maattet være fornøiet, om det har sluppet uden direkte tab. Til de lave fragter kommer endvidere, at lasten har skullet indtages paa flere steder, hvorved baade forøgede udgifter og tidstab har rammet rederiet.

For trælastexportørerne har vistnok aaret 1902 heller ikke været meget indbringende, da prisen paa raamaterialet ligesom ogsaa arbeidslønnen og andre omkostninger er steget, uden at et modsvarende plus i salgsprisen er bleven opnaaet. Visselig begyndte udover høsten en liden forbedring i trælastpriserne at gjøre sig gjældende, men den større del af produktionen var

da allerede tidligere disponeret, og denne forbedring kom derfor ikke mange tilgode.

For Kotka har under sidstforløbne aar en ny markedsplads aabnet sig, nemlig det sydafrikanske marked. Desværre kan dog ikke alle afskibere nyde godt heraf, da der fordres store dimensioner i planker samt meget lang middellængde; og da de private skove allerede i snart 30 aar har været benyttet for at skaffe Kotkas og andre steders sagbrug det nødvendige kvantum pr. aar, og væksten ikke paa langt nær kan holde skridt med forbruget, vil det for flere blive knapt for det større tømmer.

Værdien af de til Kotka i 1902 importerede varer overstiger værdien af importen i 1901 med ca. 28 pct. Denne store forøgelse har sin aarsag i anlæggelsen af en cellulosefabrik i Kotka og et større træsliberi i Kotkas nærhed, til hvilke tvende anlæg maskinerne indførtes fra Norge og delvis ogsaa fra Sverige.

Kotkas havn tilfrøs den 3dje december.

T a m m e r f o r s. Man nærede ved aarsskiftet ganske gode forhaabninger om, at aaret 1902 i flere henseender skulde vise sig gunstigere end dets forgjænger; men desværre slog disse aldeles feil. I en stor del af landet raadede fuldstændigt uaar, og selv dette distrikt rammedes af en helt igjennem daarlig høst, som først og fremst gjorde situationen særdeles vanskelig for landbrugerne, hvilke tiltrods for fjoraarets smaa besparelser havde megen møie med at klare sig. Kropsarbeiderne var ikke bedre stillet, idet de allerede aaret før havde havt at kjæmpe med armod og nød paa grund af arbeidsmangel, og dette forhold ikke bedredes under aaret 1902. Indskrænkningerne ved fabriker og haandverksdrift saavel med hensyn til arbeidernes antal som arbeidstider m. m. bibeholdtes i hele sin udstrækning, da den i mange dele af landet raadende nød i forbindelse med den fremdeles overalt meget følelige pengeknaphed indvirkede paa virksomheden i fabrikerne, for hvilke en stor afsætning af deres produkter er af saa væsentlig betydning. Det bør dog noteres, at arbeidslønnen i de større fabriker heldigvis ikke yderligere nedsattes i forhold til arbeidstiden.

Ingen nye industrielle anlæg eller større udvidelser af saadanne har fundet sted, og saavel den private som den offentlige byggevirksomhed har ligget helt nede. Paa grund heraf saa ogsaa kommunestyret sig nødsaget til at foranstalte saakaldte nødhjælpsarbeider for saavidt muligt at afhjælpe mangelen paa arbeide; men da kommunens midler selvfølgelig er strengt begrænsede, kunde dette blot ske delvis.

At emigrationen til Amerika, for hvilken tavastlændingerne hidtil har havt ringe tilbøielighed, under disse bedrøvelige forhold vilde tage større fart, var naturligt, og der udtoges ogsaa under aaret over 250 emigrantpas hos herværende myndigheder mod knapt et eneste under sidste decennium og nogle og tyve under aaret 1901.

T r æ l a s t m a r k e d e t. I aarsberetningen for 1901 nævntes en mellem sagbrugseierne truffen overenskomst om at formindske afvirkningen for 1902, og denne beslutning blev ogsaa gjennemført; men da beholdningen af færdige trævarer var betydelig, og der fandtes adskilligt tømmer i vasdragene vinteren over, kunde reduktionen ikke indvirke paa aarets export, som mod forventning viser en forøgelse af ca. 10 000 std. mod fjoraaret. Dette uventede resultat bør dog i nogen grad tilskrives det faktum, at de forud raadende ruinerende

priser straks i begyndelsen af aaret noget forbedredes og senere efterhaanden steg, hvorfor sagbrugseierne fandt sin regning ved at sage i større udstrækning end paatænkt sin delvis for vintersagning oplagte tømmerbeholdning. Skade blot, at den exceptionelt regnfulde sommer voldte exportørerne af saget virke bekymring og tildels tab gjennem mere eller mindre berettigede reklamationer med deraf følgende skadeserstatning. Trods alt nærer exportørerne dog godt haab om, at det kommende aar skal blive et rigtig gunstigt for trælastmarkedet.

Trælasten fra Tammerfors udførtes hovedsagelig over Björneborg og Raumo, delvis ogsaa over Åbo og Helsingfors. I Tammerfors og omegn sagedes og solgtes ca. 31 000 std. trælast.

Veden holdt sig uagtet meget god tilgang i ligesaa høi pris som det foregaaende aar nemlig fmk. 15 à 16 for birk og fmk. 13 à 14 for gran og furu, alt pr. metrisk favn ved kai eller jernbane hersteds.

Jordbruget og dets binæringer. Den usedvanlig kolde og regnfulde sommer hindrede i høi grad aarsvæksten, særlig hvad betræffer de forskjellige kornsorter, hvorfor ogsaa høsten af havre og byg slog fuldstændig feil. Rughøsten var, kvantitativt seet, visselig ikke saa daarlig, men kvaliteten var langt under middels. Til udsæd egnede hverken det ene eller det andet slags korn sig, og der fandtes derfor ingen anden udvei end at importere saadant fra udlandet (Rusland, Tyskland, Kanada).

Afkastningen af rodfrugter og poteter var i sig selv ikke daarlig, men det ugunstige veir umuliggjorde en ordentlig indbjergning. Ligesaa indvirkede det regnfulde veir meget skadelig paa høhøsten, hvilken havde været meget rig, saa at afkastningen, da høet ikke kunde bjerges og tørres i god tid, i det hele blev temmeltg utilfredsstillende.

Meieribedriften er under aaret i saa henseende kommen ind i et nyt spor, som landmanden, og specielt den mindre jordbruger, har begyndt at forstaa den store nytte, andelsmeierier medfører, og nu mere og mere vender sig til disse istedetfor som hidtil at arbeide for sig selv. Fordelen af at exportere smør i større partier med et og samme merke vil let indsees, ligesom melkeproducenterne som følge heraf kan betinge sig jævnere og høiere priser. Paa adskillige steder inden dette distrikt er ogsaa under aaret nye andelsmeierier bleven indrettet og har givet forholdsvis gode resultater.

Tilvirkningen af ost er derimod i Tavastland næsten fuldstændig tilsidesat.

Hvad priserne paa landsmandsprodukter angaar, saa varierede rug af 1901 aars høst mellem 17 og 16 penni pr. kg., rug af dette aars afkastning kun mellem 15 og $14^1/_2$ penni. Af 1901 aars høst solgtes havre og byg til henholdsvis $15^1/_2$ à $14^1/_2$ p. og 17 à 16 p. pr. kg., hvorimod disse kornsorter af aarets høst slet ikke bragtes til torvs, da det meste deraf som umodent blev anvendt som grøntfoder til kreaturerne. Poteter betingede en pris af omkring fmk. 6 pr. hektoliter, men kvaliteten var ikke altid den bedste. Høpriserne viste under aaret ganske exceptionelle fluktuationer. Medens prisen paa vaaren tildels stod høiere end for korn, nemlig lige til 20 p. pr. kg., kunde hø henimod aarets udgang knapt betinge 4, ja til og med $3^1/_2$ penni pr. kg.

Meierismør holdt sig aaret rundt i en middelpris af fmk. 2.50, „bondesmør“ fmk. 2.25 pr. kg.

Skovfugl, vildt og dyreskind fandt villige kjøbere i russere og tyskere, som holdt priserne i samme høide som aaret før, saa meget mer som tilgangen ikke var rigelig. Saaledes betaltes tiur fremdeles med fmk. 5, aarfugl med fmk. 3 à 3.50 og hjerper med fmk. 1.50, alt pr. par, samt harer med fmk. 1.25 pr. stykke.

Dyreskind exporteredes hovedsagelig til Sverige, Rusland og Tyskland og betaltes med høiere priser end aaret før, nemlig ekorn 60 à 65 p., hare 30 à 35 p., ræv 23 à 25 fmk., maar 20 à 25 fmk., oter 20 à 35 fmk. faar fmk. 2.50 à 3, alt pr. stykke, og kalveskind fmk. 2.25 à 2.30 pr. kg.

Heste solgtes under aaret hovedsagelig til Sverige, idet det næsten ganske har lykkedes de svenske hestehandlere at fortrænge russerne, som før dominerede markedet. Arbeidsheste betaltes med fmk. 300 op til 550. Gode travere forekom yderst sjelden.

Restitutionerne af toldafgifter paa grund af de fabrikerne medgivne begunstigelser i henhold til Tammerfors fristads privilegier beløb sig til fmk. 562 942 i aaret 1902 mod fmk. 604 671 i aaret 1901.

Byens folkemængde udgjorde ved aarets udgang ifølge kirkebøgerne 38 759.

Wasa. Skibsfarten aabnedes her den 16de mai og fortsatte til 30te november. Under november maaned var isbryder stationeret her, hovedsagelig for at sikre den livlige korn- og melimport.

Af exporten til Sverige kan nævnes: Fisk 25 910 kg., hø 229 698 kg., havre 729 019 kg., rug 275 200 kg., foderklid 337 365 kg., kjød 72 165 kg., smør 25 622 kg., heste 81 st., hornkvæg 521 st., svin 271 st., æg 116 600 st.

Importen fra Sverige bestod væsentlig af spiger, staal, smedearbeide, kridt, ildfast teglsten, dræneringsrør, meieri- og jordbrugsredskaber, ansjos, huder, brød, bøger etc. Fra Norge kom sild, tørfisk og krudt.

Wiborg. Efter en snerig vinter og en kold vaar aabnedes skibsfarten først den 13de mai, da isbryderen „Sampo“ indkom til Trångsund, og afsluttedes den 27de november.

Ifølge opgave fra herværende importører indførtes hertil fra Norge i aaret 1902 11 573 tønder sild og 900 tønder brisling.

Åbo. Nogen direkte import fra Norge fandt ikke sted. Den fornemste import fra Sverige udgjordes af:

		1902.	1901.
Bly, tin og arbeider deraf	kg.	50 326	25 700
Cement	„	996 880	300 510
Fisk, saltet	„	323 060	259 517
— tørret	„	48 025	64 605
Farver	„	66 045	63 748
Jernmalm	„	10 443 640	12 499 490
Jern og staal: i stænger	„	236 310	246 725
—„— - plader	„	182 969	209 017
—„— grovere smedearbeide og støbegods	„	231 543	256 080

			1902.	1901.
Jern og staal:	finere smedearbeide	kg.	16 727	21 146
—„—	traad og arbeider deraf . .	„	13 954	18 510
—„—	spiger	„	21 966	29 430
Jern og rujern		„	71 575	352 080
Frø		„	76 085	112 730
Kobber og messing og arbeider deraf . . .		„	42 500	46 642
Kridt		„	253 740	134 750
Ildfast ler		„	241 425	145 000
Lerrør		„	729 000	60 600
Maskiner og dele deraf		„	268 030	428 922
Kvarts		„	478 000	277 000
Sandstensfliser		„	235 000	11 000
Slibestene		„	52 300	2 910
Oljer, alle slags		„	53 614	35 159
Tran		„	13 500	9 330

Af exporten til Sverige kan nævnes: Asfaltfilt 9500 kg., kjød og flesk 8 203 kg., havre 751 095 kg., rug 127 400 kg., korkaffald 158 486 kg., kalksten 390 000 kg., krebs 257 280 st., samt i transit fra Rusland 59 510 snes æg og 97 817 kg. fuglevildt.

Havnen besøgtes af 19 norske og 57 svenske fartøier mod henholdsvis 31 og 54 i aaret 1901.

Generalkonsulatets adresse er fremdeles Manegegatan 2 B og kontortiden fra kl. 11 til kl. 2, idet konsulær bistand dog ogsaa til andre tider paa begjæring er bleven ydet.

Quebec.

Aarsberetning for aaret 1901 fra konstitueret konsul Richard Bagge, dateret 30te april 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1901.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	15	23 648	15	23 648	-	-	12	21 601	12	21 601
Seilskibe	-	-	2	1 809	2	1 809	-	-	6	5 665	6	3 665
Sum	-	-	17	25 457	17	25 457		-	18	27 266	18	27 266
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	222	365 498	222	365 498	1	1 925	226	338 574	227	340 499
Seilskibe	-	-	23	12 356	23	12 356	-	-	193	125 005	193	125 005
Sum	-	-	245	377 854	245	377 845	1	1 925	419	463 579	420	465 504
Totalsum af ladede fartøier	-	-	262	403 311	262	403 311	1	1 925	437	490 845	438	492 770
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	4	7 319	4	7 319	-	-	7	9 366	7	9 366
Seilskibe	-	-	4	3 940	4	3 940	-	-	1	1 234	1	1 334
Sum	-	-	8	11 259	8	11 259	-	-	8	10 600	8	10 600
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	1	867	192	295 968	193	296 835	-	-	185	315 768	185	315 768
Seilskibe	16	11 349	156	102 262	172	113 611	-	-	2	962	2	962
Sum	17	12 216	348	398 230	365	410 446	-	-	187	316 730	187	316 730
Totalsum af ballastede fartøier	17	12 216	356	409 489	373	421 705	-	-	195	327 330	195	327 330

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 684 295.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 5 364 188.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 18 norske fartøier dr. 23 340 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 36 dr. 77 216 tons, til hovedstationen 2 dr. 5 044 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen $ 503.37, ved vicekonsulsstationerne $ 8 016.82; heraf tilfaldt konsulen $ 4 511.78. Af

venske skibe ved hovedstationen $ 85.86, ved vicekonsulsstationerne $ 525.67; heraf tilfaldt konsulen $ 348.69. Ialt tilfaldt konsulen $ 4 860.47.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager intet, i svenske sager $ 44.27, i andre sager $ 1.00.

Skibsfart. Den norske skibsfart paa de havne inden Quebecs konsulatdistrikt, hvor konsulær repræsentation findes, havde i aaret 1901, hvad angaar fartøier, som lossede eller ladede eller udførte begge nævnte slags forretninger, følgende omsætning:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Quebec	7	6 899	19	30 967	26	37 866
Matane	4	2 929	—	—	4	2 929
Metis	2	1 734	—	—	2	1 734
Montreal	2	962	134	230 362	136	231 324
St. Anne des Monts	2	2 466	—	—	2	2 466
St. Thomas, Montmagny	3	3 453	3	4 884	6	8 337
Three Rivers	1	545	2	4 226	3	4 771
Sydney	1	575	164	297 044	165	297 619
Bridgewater	5	4 418	1	642	6	5 060
Halifax	17	10 052	24	22 643	41	32 695
Northport	2	1 960	—	—	2	1 960
Parrsboro	1	1 214	4	7 277	5	8 491
Pictou	5	3 309	27	25 478	32	28 787
Pugwash	7	3 323	1	1 634	8	4 957
Sheet Harbour	2	1 082	1	744	3	1 826
Ship Harbour	8	4 093	—	—	8	4 093
St. Margaret's Bay	3	1 627	—	—	3	1 627
Baie Verte	9	4 122	1	1 479	10	5 601
Bathurst	7	5 656	2	2 778	9	8 434
Buctouche	1	467	—	—	1	467
Campbellton	18	11 792	2	2 602	20	14 394
Chatham-Newcastle	42	30 177	11	14 449	53	44 626
Dalhousie	20	13 637	—	—	20	13 637
Richibucto	3	800	—	—	3	800
Shediac	9	4 621	—	—	9	4 621
St. John, N. B.	16	10 518	19	27 597	35	38 115
St. John's, N. F.	5	435	19	18 494	24	18 929
Tilsammen	202	132 866	434	693 300	636	826 166
mod i aaret 1900	320	215 829	373	504 799	693	720 628
samt - „ 1899	274	197 081	293	398 138	567	595 219

Den svenske skibsfart repræsenteredes samtidig af følgende zifre:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
	8	4 213	28	73 003	36	77 216
mod i aaret 1900	8	5 050	17	43 275	25	48 325
samt - „ 1899	12	7 390	—	—	12	7 390

Norges og Sveriges skibsfart paa nævnte havne stillede sig saaledes:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1901	210	137 079	462	766 303	672	903 382
1900	328	220 879	390	548 074	718	768 953
1899	286	204 471	293	398 138	579	602 609

Medens seilskibene stadig har sunket saavel i antal som i tonnage, har dampskibenes proportionalt større forøgelse medført en tilvækst i det hele af 134 429 tons i aaret 1901 i sammenligning med aaret 1900, nemlig 105 538 norsk tonnage og 28 891 svensk, samt af 300 773 tons, nemlig 230 947 norsk tonnage og 69 826 svensk i sammenligning med aaret 1899.

De bruttofragter, som indtjentes i aaret, har beløbet sig til for norske fartøier, ankommende fra andre lande end Norge og Sverige, seilskibe £ 4 972, dampskibe £ 88 083, tilsammen £ 93 055, for norske fartøier, afgaaende til Norge, dampskibe £ 2 200, til andre lande end Norge og Sverige, seilskibe £ 156 412, dampskibe £ 137 752, tilsammen £ 294 164; tilsammen ankomne og afgaaede seilsk. £ 161 384, dampsk. £ 228 035, tilsammen £ 389 419.

I disse zifre indgaar maanedsfragter ifølge beregninger, som er vedføiede konsulatets og vicekonsulaternes skibslister for aaret. Modsvarende beregninger for foregaaende aar findes ikke tilgjængelige, saa at sammenligning kan anstilles.

Den norske skibsfart paa distriktet, som den viser sig af konsulatskibslisterne, kan for aaret sammenfattes i nedenstaaende opgaver med hensyn til lande, hvorfra fartøier er ankommet, og til hvilke de er afgaaet, samt forskjellige slags ladning:

Norske seilskibe, ankomne i ballast:

	Antal.		Antal.	
Fra Norge	16	Fra konsulatdistriktet .	2	
„ Storbritannien . . .	109	„ øvrige verdensdele .	7	
„ øvrige Europa . . .	42			176

Norske seilskibe ankomne med ladning:

	Antal.		Antal.	
Salt fra Storbritannien . .	16	Trælast fra distriktet (for komplettering) . . .	2	
„ - øvrige Europa . .	2			25
Sukker fra Vestindien . .	2	Overliggende fra aaret 1900		1
Kul fra Storbritannien . .	2			
„ - distriktet . . .	1		Sum	202

Norske seilskibe, afgaaede i ballast til distriktet:

Med Ladning:	Antal.		Antal.	
Trælast til Storbritannien	177	Kul til distriktet	1	
Do. til øvrige Europa	6	Stykgods til do.	1	
Do. - Australien .	4	Træmasse - Aberdeen . .	1	
Do. til øvrige verdensdele	5	Klipfisk til den spanske halvø	4	
	192			199
			Sum	202

Norske dampskibe, ankomne i ballast:

	Antal.		Antal.	
Fra Norge	1	Fra distriktet	157	
„ Storbritannien . . .	30	„ øvrige verdensdele .	5	
„ øvrige Europa . . .	4			197

Norske dampskibe, ankomne med ladning:

Kul fra distriktet: Sydney	123		
Pictou	23		
		146	
Storbritannien		7	
Forenede Stater		4	
			157
Jern fra distriktet			2
Jernmalm fra distriktet		33	
„ „ Spanien		6	
			39
Træmasse fra distriktet (for komplettering)			1
Træ fra distriktet			2
Salt fra Europa			5
Sukker fra do.			3
Andet stykgods fra distriktet			7
„ „ „ Europa			21
			237
		Sum	434

Norske dampskibe, afgaaede i ballast:

	Antal.		Antal.	
Til de Forenede Stater .	9	Jern til Storbritannien	6	
„ distriktet	183	„ - distriktet . .	2	
	192			8
Med ladning:		Træmasse til Storbritannien		1
Trælast til Storbritannien	47	Hø til Kap		1
Do. til øvrige Europa	3	Tjære til Forenede Stater		1
Do. - andre verdensdele	1	Stykgods til Storbritannien	7	
	51	Do. til distriktet .	27	
Kul til Norge . .	1			34
„ - distriktet .	140			239
„ - For. Stater	1	Overliggende til aaret 1902 . .		3
„ - øvrige verdensdele . .	1		Sum	434
	143			

Fra Storbritannien og Irland ankom ialt 170 norske og svenske fartøier, nemlig 130 seilskibe, deraf 127 norske og 3 svenske, samt 40 dampsk., deraf 37 norske og 3 svenske. Til Storbritannien og Irland afgik 249, nemlig 183

seilskibe, deraf 178 norske og 5 svenske, samt 66 dampskibe, deraf 61 norske og 5 svenske. Paa reiser inden distriktet 5 norske seilskibe, 352 norske og 21 svenske dampskibe, i alt 378 fartøier.

Den norske og svenske tonnage har hovedsagelig fundet anvendelse for udførsel af trælast fra Kanada (199 seilsk. og 59 dampsk., tilsammen 158 fartøier), transport af jernmalm til Sydney jern- og staalverker (58 dampskibe) samt transport af stenkul fra gruberne ved Sydney, North Sydney og Pictou fornemlig til Montreal og Quebec (145 dampsk.). I denne sammenhæng kan ogsaa specielt nævnes, at Sydneykul for første gang direkte udførtes til vore lande, nemlig en ladning i norsk damper til Norge samt en ladning til Sverige under svensk flag. — Jernmalmtransporten er hovedsagelig udført af to dampskibe, et svensk af 2 769 tons nettodrægtighed med 19 reiser og et norsk dr. 2 302 tons med 26 reiser, hvert med omkring £ 1 800 i fragt pr. maaned. De 145 dampere, som førte kul fra Nova Scotia's gruber, repræsenteredes i virkeligheden af blot 12 forskjellige fartøier med reiser varierende fra 3 op til 19 dage for hvert. De var samtlige tidbefragtede. 7 med en middeldrægtighed af 1 970 tons netto havde i gjennemsnit 1 296 £ i maanedsfragt, 1 dr. 1 507 tons havde £ 840, 3 dr. gjennemsnitlig 925 tons havde omkr. £ 708, og endelig havde 1 dr. 648 tons £ 675.

Fragtsatserne for trælast til Storbritannien og Irland sank fra 47 sh. 6 d og 45 sh., alt efter fartøiets størrelse, ved aarets begyndelse til 37 sh. 6 d og 35 sh. ved dets slutning.

I aaret 1901 fandt følgende forandringer sted i fartøisbesætningerne inden distriktet:

Paamønstredes paa norske fartøier:	nordmænd . .	56		
	svenske . . .	11		
	udlændinge .	72		
			sum	139
„ svenske —	svenske . . .	8		
	nordmænd . .	4		
	udlændinge .	18		
			„	30
			tils.	169
Afmønstrede fra norske fartøier:	nordmænd . .	35		
	svenske . . .	7		
	udlændinge . .	22		
			sum	64
— „ svenske —	svenske . . .	4		
	nordmænd . .	9		
	udlændinge . .	13		
			„	26
			tils.	90
Rømte fra norske fartøier:	nordmænd . .	84		
	svenske . . .	29		
	udlændinge . .	46		
			sum	159
— „ svenske —	svenske . . .	15		
	nordmænd . .	6		
	udlændinge . .	9		
			„	30
			tils.	189

De ovenfor gjengivne fra konsulatdistriktets skibslister hentede zifre angaaende de forenede rigers skibsfart kan desværre ikke tages til sammenligning ved en redegjørelse for, hvor stor del denne har udgjort af den samlede skibsfart paa Kanada. Dette lands statistik er nemlig dels opgjort efter et finansaar, der udløber den 30te juni, dels gjør den, hvad kystfarten angaar, ingen forskjel paa de forskjellige fremmede nationaliteters fartøier, men sammenfatter dem alle under én rubrik. Nedenstaaende fremstilling er saaledes udelukkende bygget paa den kanadiske statistik, der forøvrigt ikke i de i trykken udgivne publikationer fremtræder i aldeles tilforladelige detaljer. Svenske og norske fartøier er slaaede sammen.

Under finansaaret, der udløb den 30te juni 1901, indklareredes fra fremmede oceanhavne („from sea") 689 norske og svenske fartøier med en samlet drægtighed af 835 401 tons, samt udklareredes til saadanne havne („for sea") 770 dr. 928 658 tons. Heraf faldt paa Britisk Columbia:

	Indklarerede.		Udklarerede.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Chemainus (trælasthavn)	9	14 530	12	19 944
Comox (træ og kul)	11	20 217	10	18 649
Ladysmith	4	6 448	4	6 448
Nanaimo (kul)	29	64 950	29	64 950
Vancouver	4	5 359	2	2 090
Victoria	3	4 159	1	1 015
Tilsammen	60	115 663	58	113 096
Paa andre kanadiske havne kom:				
Hvor konsulær repræsentation findes .	405	417 138	466	463 343
Hvor saadan ikke findes	224	302 600	246	352 219
Tilsammen	689	835 401	770	928 658

Af fartøier i de havne inden dette konsulatdistrikt, hvor konsulattjenestemand ikke findes ansat, udgjordes de indklarerede fartøier af:

Seilskibe . . . . . 59 dr. 46 814 tons
Dampskibe . . . . . 165 „ 255 786 „ tils. 224 dr. 302 600 tons,

samt de udklarerede af:

Seilskibe . . . . . 83 dr. 68 023 tons
Dampskibe . . . . . 163 „ 284 196 „ tils. 246 dr. 352 219 tons.

De var fordelt paa 23 havne, alle af mindre betydning med undtagelse af Louisburg, for hvilken følgende zifre gives:

Indklarerede norske og svenske, alle dampsk.	156 dr.	244 552 tons
Andre nationaliteter:		
Britiske . .	84 dr.	100 324 tons
For. Stater .	47 „	5 213 „
Franske . .	5 „	1 748 „
Tils.	292 dr.	351 837 tons

Udklarerede norske og svenske, alle dampskibe,	158 dr.	277 102 tons
Andre nationaliteter:		
Britiske . .	103 dr.	141 327 tons
Foren. Stater	1 „	77 „
Franske . .	2 „	760 „
Tils.	264 dr.	419 266 tons

Fra oceanhavne ankom til Kanada ialt:

	Med ladning:		I ballast:	
Britiske fartøier . .	1 242 dr.	2 380 524 tons	1 102 dr.	1 258 722 tons
Kanadiske „ . .	2 955 „	492 116 „	2 033 „	335 379 „
Tils.	4 197 dr.	2 872 640 tons	3 135 dr.	1 594 101 tons
	Tils. 7 332 dr. 4 466 741 tons.			
Fremmede fartøier	2 814 dr.	1 471 435 tons	3 606 dr.	1 576 556 tons

Tils. 6 420 dr. 3 047 991 tons; britiske og fremmede, med ladning og i ballast, altsaa tils. 13 752 dr. 7 514 732 tons, deraf:

	Dampskibe.		Seilskibe.	
Britiske	3 067 dr.	3 921 652 tons	4 265 dr.	545 089 tons
Fremmede . . .	3 517 „	2 347 821 „	2 903 „	700 170 „
Tils.	6 584 dr.	6 269 473 tons	7 168 dr.	1 245 259 tons

Til oceanhavne afgik fra Kanada følgende antal fartøier:

	Med ladning.		I ballast.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Britiske . .	1 743	2 839 719	232	215 168	—	—
Kanadiske .	3 315	696 041	1 607	153 602	6 897	3 904 530
Fremmede .	4 130	2 539 902	1 926	583 898	6 056	3 123 800
Tils.	9 188	6 075 662	3 765	952 668	12 953	7 028 330

deraf dampsk. 5 905 dr. 5 703 923 tons samt seilsk. 7 048 dr. 1 324 407 tons.

Hvorledes de forskjellige flag var repræsenterede i denne fart, fremgaar af nedenstaaende tabel:

	Ankomne.		Afgaaede.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Britiske	7 332	4 466 741	6 897	3 904 530
Østerrigsk-ungarske .	15	14 204	19	21 780
Argentinske	1	1 135	—	—
Belgiske	4	7 754	3	5 939
Chilenske	7	6 408	5	4 116
Danske	7	12 328	8	11 913
Hollandske . . .	5	5 531	5	8 295
Franske	115	41 961	129	43 371
Tyske	79	149 980	64	122 529
Italienske	60	57 314	65	62 339
Japanske	24	66 761	13	34 912
Mexikanske	1	514	—	—
Norske og svenske .	689	835 401	770	928 658
Peruanske	1	398	—	—
Portugisiske	5	858	2	352

Russiske	9	7 723	22	43 443
Spanske	4	7 194	1	93
De Forenede Stater .	5 394	1 832 527	4 949	1 834 925
Uruguayske	—	—	1	1 135
Tilsammen	13 752	7 514 732	12 953	7 028 330

Af disse ankom fra Storbritannien og Irland . 1 521 dr. 2 625 261 tons
Forenede Stater . . . . . 8 123 „ 3 360 466 „
havfiskerierne . . . . 2 193 „ 151 861 „

samt afgik til Storbritannien og Irland 1 458 „ 2 292 770 „
Forenede Stater . . . 7 107 „ 3 419 231 „
havfiskerierne . . . . . 2 574 „ 175 579 „

Farten paa oceanet har i aaret vokset, hvad tonnage angaar, i sammenligning med foregaaende aar, hvilket fremgaar af følgende zifre:

1901: Ankomne 13 752 dr. 7 514 732 tons
Afgaaede 12 953 „ 7 028 330 „ tils. 26 705 dr. 14 543 062 tons
1900: Ankomne 14 607 „ 7 262 721 tons,
Afgaaede 13 939 „ 6 912 400 „ „ 28 546 „ 14 175 121 „

Kystfarten paa Kanada besørgedes under finansaaret 1901 af:

		Dampskibe.		Seilskibe.		Tilsammen.	
		Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Ankomne:	Britiske	41 295	14 274 167	29 186	3 076 526		
	Fremmede	812	471 073	511	106 193	1 323	577 266
	Tils.	42 107	14 745 240	29 697	3 182 719	—	—
			Tils. 71 804 dr. 17 927 959 tons.				
Afgaaede:	Britiske	38 212	12 912 584	29 609	3 047 200	—	—
	Fremmede	809	461 709	472	95 344	1 281	557 053
	Tils.	39 021	13 374 293	30 081	3 142 544	—	—
			Tils. 69 102 dr. 16 516 837 tons.				

I sammenligning med det foregaaende aar er de fremmede fartøiers deltagelse i denne fart øget ganske overordentlig, nemlig til:

I 1901: Ankomne 1 323 dr. 577 266 tons
Afgaaede 1 281 „ 557 053 „ tils. 2 604 dr. 1 134 319 tons
- 1900: Ankomne 527 „ 265 964 „
Afgaaede 516 „ 296 189 „ „ 1 043 „ 562 153 „

De britiske, de kanadiske iberegnet, viste ikke forøgelse i samme forhold. De udgjorde nemlig i aaret 1901 138 302 dr. 33 310 477 tons mod i aaret 1900 142 186 dr. 33 069 577 tons.

Trafiken mellem Kanada og de Forenede Stater paa floder og indsjøer besørgedes af kanadiske fartøier, 10 373 dr. 3 489 378 tons, og de Forenede Staters fartøier, 10 441 dr. 2 231 197 tons, tils. 20 814 dr. 5 720 575 tons.

Skibsfarten paa Newfoundland i finantsaaret 1901 viser ifølge nævnte kolonis statistiske publikationer nedenstaaende zifre:

Ankomne seilfartøier:	Med ladning.		I ballast.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Britiske	115	15 485	33	5 148	148	20 633
Britiske besiddelser	829	50 341	164	17 582	993	67 923
Forenede Staters .	86	8 075	103	8 618	189	16 693
Norske	12	1 019	8	1 250	20	2 269
Danske	7	950	—	—	7	950
Franske	3	86	9	371	12	457
Brasilianske . . .	1	159	—	—	1	159
Tils.	1 053	76 115	317	32 969	1 370	109 084
Afgaaede seilfartøier:						
Britiske	134	18 639	—	—	134	18 639
Britiske besiddelser	374	37 977	535	23 164	909	61 141
Forenede Staters .	43	3 955	41	3 710	84	7 665
Norske	18	1 883	1	425	19	2 308
Danske	10	1 259	—	—	10	1 259
Brasilianske . . .	2	318	—	—	2	318
Hollandske . . .	1	119	—	—	1	119
Franske	—	—	5	232	5	232
Tils.	582	64 150	582	27 531	1 164	91 681
Ankomne dampskibe:						
Britiske	126	228 660	9	15 220	135	243 880
Britiske besiddelser	337	141 848	37	19 514	374	161 362
Norske	44	49 648	56	118 561	100	168 209
Danske	1	2 242	7	17 364	8	19 606
Italienske	2	4 576	4	8 685	6	13 261
Tyske	—	—	1	2 166	1	2 166
Tils.	510	426 974	114	181 510	624	608 484
Afgaaede dampskibe:						
Britiske	140	256 873	10	18 172	150	275 045
Britiske besiddelser	224	86 590	73	34 061	297	120 651
Norske	85	155 255	15	12 954	100	168 209
Danske	8	19 606	—	—	8	19 606
Italienske	6	13 261	—	—	6	13 261
Tyske	1	2 166	—	—	1	2 166
Franske	1	48	2	58	3	106
Tils.	465	533 799	100	65 245	565	599 044

Handel, industri og andre næringsveie. Kanada kunde i finansaaret 1901 opvise sine hidindtil høieste værdizifre i handelsomsætningen. Sammenlignet med for 10 aar siden har Kanadas udførsel fordoblet sig, idet den er steget fra 98 til 196 millioner $, medens dets indførsel er forøget fra 120 til 190 mill. $. Kjernen i dette fremskridt ligger i høsten, og denne var i aaret 1901 ikke alene overflødig rigelig, men den var ogsaa af god beskaffenhed og betingede gode priser. Manitobas sletter bar 50 millioner bushels hvede og 35 millioner bushels andet korn, tils. 85 mill. bushels sæd, medens $ 926 370 indbragtes i provinsen af meieriprodukter, nemlig $ 837 970 for 5 209 000 lbs. smør og $ 88 400 for 1 040 000 lbs. ost. Indvandringen til nævnte provins forøgedes i samme grad, nemlig fra 36 180 i aaret 1899 og 31 937 i aaret 1900 til 38 065 personer, hvoraf svensker og nordmænd i de nævnte aar udgjorde følgende resp. antal: 769, 1 628 og 2 468.

Mineralproduktionen i Britisk Columbia var 25 pct. større end aaret forud — guld 5.6, sølv 2.6, kobber 5, bly 2 samt kul 4.5 millioner $. Laksefangsten paa Stillehavskysten gav den største afkastning i mands minde. Trælastindustrien var ogsaa blomstrende. Dog siges Britisk Colnmbia i det hele taget ikke at have været saa heldig stillet under aaret som det øvrige Kanada, beroende paa flere falliter især i Victorias forretningsverden.

Jern- og staalindustrien i Nova Scotia har under aaret vist sig betydelig, ligesom fremfor alt kulproduktionen dersteds. Trælastindustrien og dermed sammenhængende industrigrene led vistnok i den tørre sommer af mangel paa vandkraft for drift af sagbrug og fabriker i de østre provinser, men dette opveiedes i det hele taget af den rigelige gevinst, Kanada gjorde ved udskibning for Storbritanniens regning af hø, havre og mel til krigsskuepladsen i Sydafrika. Skibsrederbedriften havde ogsaa fordel deraf.

Indførselen til Kanada opgik ialt til en værdi af . . .		$ 190 415 525.
Med fradrag af mynt og til myntning bestemt metal til værdi	$ 3 537 294	
samt for reexporteret vare	„ 9 177537	
		$ 12 714 831
udgjorde indførselen til forbrug inden landet		$ 177 700 694

Deraf kom fra:	Toldpligtige varer.	Toldfrie varer.	Tilsammen.
Storbritannien	$ 31 701 654	$ 11 118 341	$ 42 819 995
Britiske besiddelser . . .	„ 1 745 402	„ 2 087 492	„ 3 832 894
Forenede Stater	„ 53 600 278	„ 53 549 047	„ 107 149 325
Andre lande	„ 18 922 422	„ 4 976 058	„ 23 898 480
Tils.	$ 105 969 756	$ 71 730 938	$ 177 700 694
deraf fra Norge og Sverige	„ 54 029	„ 4 313	„ 58 342

I indførselen fra de forenede riger indgik følgende artikler til angiven værdi:

Toldpligtige.		Toldpligtige.	
Kemikalier og mediciner . .	$ 769	Glasvarer . .	$ 55
„Fancy goods“	„ 10	Læderartikler .	„ 161
Fisk og fiskeprodukter . .	„ 168	Stangjern . .	„ 9 508
		Svensk valset jerntraad under	

Toldpligtige.			Toldfrie.		
½ toms diameter (for tilvirkning af hesteskosøm)	$ 29 567		Kemikalier og mediciner	$ 113	
Andet jern og staal, forædlet eller ikke	„ 5 479		Metaller og mineralier	„ 50	
Fiskeolje	„ 7 475		Farver	„ 389	
Anden olje	„ 281		Osteløbe	„ 2 333	
Andet toldpligtigt gods	„ 900		Andet frit gods	„ 1 424	
		$ 54 373			$ 4 309
				Tils.	$ 58 682

Den samlede indførselsværdi har i de sidste fem aar holdt sig ved omtrent de samme zifre. Vekslingen for de fornemste artikler har været følgende:

		Kvantiteter.				
		1897.	1898.	1899.	1900.	1901.
Stangjern	cwt.	1 825	5 282	1 961	4 009	3 574
Valsetraad	„	11 435	12 723	16 353	16 325	12 654
Tran	gallons	4 850	13 835	7 341	21 655	15 243

		Værdi.				
		1897.	1898.	1899.	1900.	1901.
Stangjern	$	3 218	10 111	3 719	8 413	9 508
Valsetraad	„	18 946	23 158	26 341	38 261	29 567
Tran	„	4 487	8 873	3 758	10 906	7 475

Kanadas hele import af jern- og staalvarer repræsenterede i aaret 1901 en værdi af $ 19 185 281, hvoraf fra Norge og Sverige kom for $ 44 554.

Af fisketran indførtes, foruden fra Norge, som anført til en værdi af $ 7 475, fra Storbritannien for $ 762, Tyskland $ 1 650, de Forenede Stater 9 959, saaledes til en samlet værdi af $ 19 846.

Den kanadiske statistik har fordelt de indførte varer i følgende klasser:

Dyr og fødevarer	værdi	$	30 655 995
Redskaber for industrien	„	„	35 934 067
Varer, helt eller delvis forarbeidede for yderligere at forædles	„	„	32 795 276
Tilvirkede varer, færdige til forbrug	„	„	65 597 144
Luxusartikler	„	„	12 718 212
	Tils.	$	177 700 694

Ovenfor nævntes, hvor stor del af denne indførsel der kom fra de forenede riger, Storbritannien og dets besiddelser samt de Forenede Stater. Af andre landes indførsel til Kanada kan fremhæves bl. a.:

Danmark	$	11 325	Italien $ 327 301
Østerrige-Ungarn	„	286 237	Schweiz „ 602 658

Spanien	$ 742 539	Belgien	$ 3 828 450
Holland	„ 797 462	Frankrige	„ 5 397 793
Japan	„ 1 619 102	Tyskland	„ 7 020 100

Samtidig exporterede Kanada til følgende værdibeløb:

Mineralprodukter	$ 40 531 314	
Fiskeriprodukter	„ 10 730 999	
Skogprodukter	„ 30 276 180	
Dyr og animalske produkter	„ 56 299 282	
Agerbrugsprodukter	„ 38 568 052	
Fabrikvarer	„ 17 751 350	
Diverse	„ 351 966	
	$ 194 509 143	
Mynt og myntmetal	„ 1 978 489	
		$ 196 487 632
deraf reexporteret fremmed vare		„ 19 056 246
samt kanadiske tilvirkninger		„ 177 431 386

Denne udførsel af kanadiske tilvirkninger fordelte sig paa forskjellige lande saaledes:

Til Storbritannien	$ 92 857 525	Til de Forenede Stater	$ 67 983 673
„ britiske besiddelser	„ 7 890 572	„ andre lande	„ 8 699 616

og blandt disse sidste maa nævnes:

De forenede riger	$ 45 500	Italien	$ 315 063
Danmark	„ 55 902	Tyskland	„ 1 374 716
Spanien	„ 155 229	Frankrige	„ 1 436 628
Holland	„ 186 932	Belgien	„ 1 728 484
Japan	„ 187 933		

Udførselen til Norge og Sverige omfattede følgende artikler:

Vogne	til værdi	$ 76	staalvarer		$ 20 656
Nedlagt hummer	„ —	„ 12 616	Tobak		„ 656
Agerbrugsredskaber	„ —	„ 972	Stivelse		„ 172
Støbejern	„ —	„ 7 670	Andre varer, ikke specif.		„ 2 682
Andre jern- og				Tils.	$ 45 500

Udførselen af nedlagt hummer, som i aarene 1897—1900 stadig er steget saaledes: fra $ 375 i aaret 1897 til resp. $ 8 120, $ 31 302 og $ 33 556, sank anseelig i aaret 1901. Udførselen af støbejern viste samme forøgelse og formindskelse, nemlig fra $ 4 775 i aaret 1897 til $ 15 410 i aaret 1898, $ 21 030 i aaret 1899 og $ 27 908 i aaret 1900 samt endelig $ 7 670 i aaret 1901. Andre jern- og staalvarer er derimod udført i stadig stigende mængder i de sidste fem aar, nemlig fra $ 783 i aaret 1897 til $ 4 295, $ 6 481, $ 7 550 og $ 20 656. Hvilke disse andre slags jern- og staalvarer er, fremgaar ikke af den kanadiske statistik. Udførselen af agerbrugsredskaber har i samme femaarsperiode været meget vekslende, nemlig $ 10 500 i aaret 1897, $ 3 818 i aaret 1898, $ 25 844 i aaret 1899, $ 1 253 i aaret 1900 samt som nævnt blot $ 972 i aaret 1901.

Af foregaaende zifre fremgaar, at handelsbalancen i sidstnævnte aar i for-

hold til Kanada har været til de forenede rigers fordel, idet nemlig deres udførsel hertil ($ 58 682) har været $ 13 182 større end deres indførsel fra Kanada ($ 45 500), et forhold, som ikke har existeret i de sidste fem aar. Naar man sammenligner ind- og udførselen mellem paa den ene side Storbritannien samt de Forenede Stater og paa den anden side Kanada, stiller forholdet sig saaledes:

	Kanadas indførsel fra:			Kanadas udførsel til:
	Toldpligtigt:	Toldfrit:	Tilsammen.	
Storbritannien	$ 31 701 654	$ 11 118 341	$ 42 819 995	$ 92 857 525
Foren. Stater	„ 53 600 278	„ 53 549 047	„ 107 149 325	„ 67 983 673

og naar bemerkes, at de indbetalte toldafgifter har beløbet sig til for britiske varer $ 7 845 406 og for varer fra de Forenede Stater $ 13 311 750 eller en middelprocent af resp. 24.7 og 24.8 af de toldpligtigtige varers værdi, kan man sige, at handelsbalancen ikke har været til Storbritanniens fordel, samt at Kanadas preferentialtarif for moderlandet ikke har dybere virkning.

Newfoundlands handelsomsætning i finansaaret 1901 (udløbende den 30te juni) fremgaar af nedenstaaende zifre af vareværdien:

		Udførsel.		
	Indførsel.	Koloniens produkter.	Reexport af fremmede varer.	Total-udførsel.
Totalsummer .	$ 7 476 503	$ 8 232 954	$ 127 024	$ 8 359 978
deraf fra og til:				
Storbritannien	„ 2 328 621	„ 1 777 199	„ 54 742	„ 1 831 941
Kanada . .	„ 2 489 499	„ 655 310	„ 56 436	„ 711 746
Foren. Stater	„ 2 088 465	„ 869 708	„ 14 360	„ 884 068
Spanien . .	„ 99 646	„ 364 256	—	—
Portugal . .	„ 28 169	„ 1 187 676	—	—
Tyskland . .	„ 33 467	„ 111 696	—	—
Frankrige . .	„ 6 453	„ 77 660	—	—
Holland . .	„ 15 451	„ 98 100	—	—
Italien . . .	„ 1 902	„ 30 000	—	—
Brasilien . .	„ 168	„ 2 100 031	—	—
Sverige . .	„ 4 966	„ 1 250	—	—
Norge . . .	„ 2 043	—	—	—

Indførselen fra Norge bestod af:

Trawls	til værdi	$	182
Fiskekroge . . .	„ —	„	339
Høvlemaskiner .	„ —	„	207
Løftekraner . .	„ —	„	568
Diverse fartøistil-behør og skibs-fornødenheder .	til værdi	$	747
	Tils.	$	2 043

Fra Sverige importeredes: ovne . . . . . til værdi $ 197
løftekraner . . . „ — „ 4 769
$ 4 966

og exporteredes did 100 kasser nedlagt hummer til værdi $ 1 250.

Klassificerede udgjør Newfoundlands fornemste exportartikler følgende: Fiskeriprodukter til værdi $ 6 907 949, agerbrugsprodukter $ 7 294, skogprodukter $ 114 309, mineralprodukter 850 720, pelsverk, skind etc. $ 334 081, manufakturvarer $ 48 654.

Af interesse for udsigten til konkurrence med vore lande maa nogle ord her særlig vies følgende næringsgrene i distriktet.

Trælastindustrien. Af trælast af landets egen produktion exporterede Kanada under finantsaaret 1901 for en samlet værdi af $ 30 009 857, hvoraf gik til Storbritannien $ 15 662 749, de Forenede Stater $ 12 190 617, andre lande $ 2 156 491. Af særskilte sorter kan nævnes:

	Kvantitet.		Værdi.	
Usaget virke	fod	137 781	$	1 055 551
Planker, pine	std.	70 572	„	2 837 828
„ spruce og andre . .	„	338 593	„	8 174 304
Plankestump	„	26 108	„	681 384
Bord	fod	735 695	„	9 380 505
Stav		—	„	438 973
Sviller	stkr.	834 817	„	152 209
Tømmer, hugget, birk . .	tons	25 187	„	219 208
— „ alm . . .	„	13 128	„	220 204
— „ eg . . .	„	11 359	„	213 408
— „ „white pine“	„	49 394	„	891 359
— „ andre sorter	„	26 051	„	385 766
Træmasseved		—	„	1 397 019

Prisen paa kanadisk trævirke stod ganske høit i England i begyndelsen af aaret 1901. Da udpaa sommeren fragterne sank, forceredes udskibningen, hvilket foraarsagede et prisfald. Fra de Forenede Stater, hvor priserne holdt sig høie aaret rundt, kom der udpaa høsten forøget efterspørgsel, og dette i forbindelse med formindsket skibning frembragte prisstigning paa det engelske marked mod slutningen af aaret. Den formindskede skibning var foraarsaget af den sterke tørke under sommeren og høsten. Vandet i elvene faldt, saa at masser af virke ikke kunde flødes ned, særlig i provinsen New Brunswick, hvor mange sagbrug stod uvirksomme. Skibningen af spruce fra nævnte provins formindskedes i kalenderaaret med 91 millioner fod eller til 398 m fod mod 489 m. fod i aaret 1900. Formindskelsen i Montreal opgik samtidig til 17 millioner fod eller fra 239 til 222 m. f. Ogsaa fra Quebecs havn var udførselen mindre. I december strømmede regnet ganske uventet ned i overflod, og alle brug kom atter i fuld gang. Formindskelsen i udførselen bliver derfor ikke synlig i den kanadiske statistik, som jo er opgjort efter finansaaret. Prisen paa spruceplanker etc. vekslede mellem 20 og 25 $ pr. Petersburger std. Træmasseveden exporteredes hovedsagelig til de Forenede Stater, nemlig til en værdi af $ 1 364 821, mod $ 32 198 til Storbritannien, og betingede gode priser. Medens udførselen af denne vare til sidstnævnte land i de sidste 10 aar har holdt sig ved omtrent samme værdizifre, har derimod exporten til de Forenede Stater samtidig været i stadig tilvækst.

Fra Newfoundland exporteredes trælast til en samlet værdi af $ 61 652, deraf til Storbritannien $ 57 736 og til de Forenede Stater $ 2 607.

Træmasseindustrien. Ved slutningen af aaret 1901 paastaaes Kanada at have eiet 36 træmasse-, 5 sodafiber- og 11 sulfitfabriker med en kapacitet af 382 000 tons aarlig produktion. Imidlertid opgik tilvirkningen blot til ca. 70 pct. af kapaciteten eller til 264 602 tons, hvoraf 169 362 tons mekanisk, 84 500 tons sulfit og 10 740 tons soda. For export til fremmede lande beregnes 120 000 tons, medens resten forbruges inden landet.

Industrien led ganske vist af mangel paa vandkraft om sommeren og høsten, men formindskelse af produktion fremtræder ikke i zifrene for udførselen, som er i stadigt og jævnt stigende i det hele taget, hvilket vil fremgaa af nedenstaaende tabel, der viser Kanadas udførsel af træmasse i de fem sidste finantsaar (forskjel er desværre ikke gjort mellem forskjellig slags masse):

	Til Storbritannien.	Til Forenede Stater.	Til andre lande.	Tilsammen.
1901	$ 934 722	$ 937 330	$ 65 155	$ 1 937 207
1900	„ 562 178	„ 1 193 753	„ 60 085	„ 1 816 016
1899	„ 671 704	„ 578 229	„ 24 343	„ 1 274 276
1898	„ 676 100	„ 534 305	„ 16	„ 1 210 421
1897	„ 164 138	„ 576 720	„ 1 101	„ 741 959

alt koloniens egen produktion. Af sidste aars udførsel til andre lande faldt der paa Australasien $ 12 102, Belgien $ 15 362, Frankrige $ 10 380, Tyskland $ 18 736, Japan $ 7 655, andre lande $ 920. Reexporteret vare opgik samtidig til en værdi af $ 1 039. Priserne var ganske jævne. Erfaring fra den tørre sommer i aaret 1900 havde lært tilvirkerne at holde masse paa lager, saa at vandmangelen sidste sommer og høst indvirkede mindre paa priserne, ligesom heller ikke decemberflommen virkede i modsat retning.

Newfoundland exporterede i aaret 1901 22 322 baller træmasse af egen tilvirkning, alt til Storbritannien; udførselens værdi var angivet til $ 37 820. Det turde være vaad mekanisk masse fra Black River.

Papirindustrien. I Kanada findes 5 papirfabriker; men de fylder langtfra landets eget behov. Papir af forskjellig slags indføres hovedsagelig fra de Forenede Stater eller til en værdi af $ 1 324 795 af en toldimport af 1 797 516 dollars værdi.

Fiskeribedriften. I Kanadas havfiskerier anvendes 802 fartøier dr. 26 639 tons samt 12 974 mindre farkoster med en samlet besætning af 28 502 fiskere. Afkastningen opgik til $ 19 506 188. Udførselen beløb sig ialt af fisk og fiskeprodukter til 10 680 739 dollars værdi, reexporteret vare ikke medregnet. Af særskilte slags maa fremholdes:

Torsk (hvorunder ogsaa indbefattes kolje, „ling“ og „pollock“) $ 2 763 360,
deraf til de Forenede Stater $ 670 060, til Brasilien $ 434 189, Brit. Guiana $ 167 979, Brit. Vestindien $ 750 486, Cuba og Puertorico $ 473 937.
Sild, fersk eller frossen, til de Forenede Stater . . . . . „ 106 566,
nedlagt („pickled“) . . . . . „ 259 731,
deraf til de Forenede Stater $ 83 359, til Brit. Vestindien $ 138 086.

Sild, røget, til de Forenede Stater $ 38 364, ialt . . . . . $ 51 627
Hummer, fersk, til do. $ 299 257, ialt . . . . . „ 301 447
— nedlagt . . . . . „ 2 283 930
deraf til Storbritannien $ 697 743, Forenede Stater $ 840 237, Frankrige $ 608 343, Sverige og Norge $ 12 616.
Makrel, fersk, til de Forenede Stater $ 18 055, ialt . . . . „ 18 134
— nedlagt, til do. $ 227 189, ialt . . . . . „ 283 157
Laks, fersk, til do. $ 136 591 . . . . . „ 141 628
„ nedlagt . . . . . „ 2 889 482
deraf til Storbritannien $ 2 322 111, til de Forenede Stater $ 335 685, til Australasien $ 182 281, til Japan $ 38 921.
Al anden fersk fisk, til de Forenede Stater $ 1 208 074, ialt „ 1 213 643

For nedlægning af hummer fandtes 919 konservefabriker spredte over hele kysten af sjøprovinserne. I disse fabriker fandt 18 200 personer sysselsættelse. I Britisk Columbia fandtes 71 anlæg for konservering af laks med et arbeidspersonale af 19 787.

Fra Newfoundland udførtes:

	Quintaler.	Værdi.
Torsk, tørret	1 233 107	$ 5 171 910
deraf til Storbritannien . .	95 559	„ 358 784
De Forenede Stater	37 594	„ 154 749
Gibraltar	181 625	„ 583 501
Britisk Vestindien .	67 425	„ 298 994
Italien	6 500	„ 30 000
Spanien	84 112	„ 364 213
Portugal	276 647	„ 1 187 626
Brasilien	458 249	„ 2 099 981

Torsketran . . . . . $ 385 329
deraf til Storbritannien $ 223 509, til de Forenede Stater $ 144 492.
Torskelevertran . . . . . „ 12 710
deraf til Storbritannien $ 4 330, til Kanada $ 7 773.
Sild, frossen . . . . . „ 62 132
„ nedlagt . . . . . „ 169 281
Hummer, nedlagt . . . . . „ 448 501
deraf til Storbritannien $ 217 379, til Tyskland $ 76 123, til Holland $ 26 075, til de Forenede Stater $ 19 991, til Belgien $ 19 431, til Sverige $ 1 250.
Laks, fersk . . . . . „ 6 710
„ nedlagt, „pickled“ . . . . . „ 139 101
„ „ „canned“ . . . . . „ 255

Hummer svinder ind i antal og størrelse. Næsten hver fangstmand nedlægger nu selv sin hummerfangst; 1 440 konservefabriker findes paa en fangst af 33 000 kasser.

Sælfangsten. 39 kanadiske fartøier dr. 2 791 tons med en besætning af 443 hvide mænd og 465 indianere med 139 baade samt 226 kanoer indfangede i aaret 1901 et antal af 24 422 sæl, nemlig ved nordamerikanske kyster 8 533, ved den japanske kyst 2 130, omkring de russiske øer 3 397 samt i Behringshavet 10 362. Fangsten var forholdsvis liden, aaret forud dræbtes 35 523 Skindene var gjennemgaaende gode og indbragte ved det aarlige salg i London omkring $ 350 000.

Newfoundland udsendte samme aar 18 sælfangstdampere dr. 5 998 tons med 3 836 mand. De ilandførte fra Newfoundlandskysten og St. Lawrencegolfen 345 382 sæl med en samlet bruttovægt af 7 110 tons. Et fartøi gik tabt med 5 000 sæl ombord — besætningen blev dog reddet. Kolonien udførte 327 163 sælskind til en samlet værdi af $ 282 895, hvoraf til Storbritannien 251 920, værdi $ 220 188, samt til de Forenede Stater 74 722, værdi $ 62 217. Af tran udførtes til en værdi af $ 424 632, det meste til Storbritannien.

Sluttelig maa nævnes, at Newfoundland i de sidste aar har slaaet sig paa hvalfangst. I aaret 1898 dannedes det første selskab „The Cabot Whaling Co." med baad, besætning og redskab fra Norge samt ogsaa norsk kapital interesseret i foretagendet. Denne næringsvei er gaaet fremad, som der vil blive anledning til at vise i næste aarsrapport. Nu kan siges, at der i finansaaret 1901 udførtes til Storbritannien 27 tons hvalbarder til værdi $ 8 300 og til de Forenede Stater 14 tons do. til værdi $ 5 250, tilsammen 41 tons til værdi $ 13 550, samt at der til Storbritannien exporteredes 635 tønder hvaltran til en værdi af $ 54 221.

Tamatave (Madagascar).

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul Christian Bang, dateret 20de mai 1903.

Skibsfarten. Af norske skibe ankom i aarets løb med ladning 12 dr. 6 157 tons og i ballast 2 dr. 400 tons, samtlige seilskibe. Der afgik med del af originallast 5 skibe, hvoraf 2 til kystbyer, resten til fremmede havne. I ballast afgik 2 skibe til fremmede havne. Bruttofragter for ankomne norske skibe frcs. 139 050.

Den norske skibsfart viser nedgang fra forrige aar, endskjønt antallet af fartøier er det samme; grunden hertil er, at „Brasil" i aaret 1901 gik i maanedsfragt og anløb stationen flere gange.

Af svenske skibe ankom i aarets løb i ballast 2 dr. 616 tons og afgik med ladning 1 skib og i ballast 3 skibe, hvoraf 2 gjenliggende fra aaret 1901.

Konsulatafgifter af norske skibe frcs. 472.50, svenske skibe frcs. 113.85.

Expeditionsafgifter i norske sager frcs. 178, i svenske sager intet.

Norsk bark „Charlotte" forliste paa kysten ved Diego-Suarez og tremastet skonnert „Brasil" ved Ratsianaroma.

Med trælast ankom fra Norge 3 skibe dr. 1 666 tons og fra Sverige 1 dr. 462 tons.

Majunga. Denne havn blev i aaret 1902 anløbet af 2 norske skibe dr. 1 128 tons og 1 svensk skib dr. 393 tons, alle med trælast fra de forenede riger.

Svensk bark „Adelaide" dr. 495 tons med trælast fra Sverige forliste i nærheden af Majunga, førend den havde losset.

Diego-Suarez. Her ankom i aarets løb 5 norske skibe dr. 2 351 tons med trælast fra Norge eller Sverige og 1 norsk skib dr. 200 tons med indlandstræ samt 1 svensk skib dr. 308 tons med do.

Trælasthandelen var i aarets løb meget trykket, og ser markedet heller ikke ud til at ville forbedre sig dette aar.

Beholdningen er fremdeles stor og afsætningen ubetydelig, grundet financielle daarlige tider over hele øen. Priserne er derfor ogsaa gaaet ned og noteres pr. løbende meter 3″×9″ frcs. 1.60 à frcs. 2.10.

Indførselen af varer udgjorde efter den officielle statistik fra:

		Værdi.	Vegt.
Frankrige	frcs.	37 430 000	73 476 tons
England med kolonier	„	2 173 000	18 800 „
Norge og Sverige	„	1 092 000	5 851 „
Afrika	„	597 000	382 „
Tyskland	„	544 000	1 860 „
Amerika (U. S.)	„	273 000	1 362 „

Indførselen og udførselen for de betydeligeste byers vedkommende viser tilsammen ifølge statistiken nedenstaaende zifre:

Tamatave	frcs.	22 730 000	Mananjary	frcs.	3 920 000
Majunga	„	8 841 000	Andevorante	„	1 867 000
Diego-Suarez	„	7 381 000			

Angaaende forholdene for havne, ballast, sundhedspas og returfragt er intet at tilføie til, hvad jeg i min forrige aarsberetning har udtalt.

Pesten. Endskjønt den nærliggende ø Mauritius har været pestsmittet hele aaret, har intet tilfælde forekommet paa Madagascar.

Beri-Beri. Intet tilfælde af denne sygdom er forekommet ombord i skandinaviske skibe.

Paa- og afmønstrede samt rømte sjømænd ved konsulatet ingen.

Ankomne skrivelser:		Afgaaede skrivelser:	
Fra udenrigsdepartementet	0	Til udenrigsdepartementet	4
„ indredepartementet	11	„ indredepartementet	9
„ legationen i Paris	1	„ andre konsuler	5
„ andre konsuler	6	„ øvrige myndigheder	14
„ øvrige myndigheder	5	„ private personer	27
„ private personer	31	„ kommercekollegiet	6
„ Norges oplysningskontor for næringsveiene	4	„ Norges oplysningskontor for næringsveiene	4
Tilsammen	58	Tilsammen	69

Lübeck.*)

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	7	3 077	7	3 077	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	1	117	8	3 668	9	3 785	-	-	3	195	3	195
Sum	1	117	15	6 745	16	6 862	-	-	3	195	3	195
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	6	949	37	17 432	43	18 381	-	-	10	2 554	10	2 554
Seilskibe	10	1 034	24	4 654	34	5 688	2	137	7	390	9	527
Sum	16	1 983	61	22 086	77	24 069	2	137	17	2 944	19	3 081
Totalsum af ladede fartøier	17	2 100	76	28 831	93	30 931	2	137	20	3 139	22	3 276
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	2	930	5	2 147	7	3 077
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	2	816	4	2 774	6	3 590
Sum	-	-	-	-	-	-	4	1 746	9	4 921	13	6 667
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	4	1 204	4	1 204	16	6 099	25	12 103	41	18 202
Seilskibe	-	-	5	287	5	287	6	719	21	3 596	27	4315
Sum	-	-	9	1 491	9	1 491	22	6 818	46	15 699	68	22 517
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	9	1 491	9	1 491	26	8 564	55	20 620	81	29 184

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 379 556.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 28 158.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 1 135 dr. 139 048 tons, til hovedstationen 778 dr. 236 480 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen rmk. 489.72, ved vicekonsulsstationerne rmk. 1 822.80; heraf tilfaldt konsulskassen rmk. 1 401.12. Af svenske skibe ved hovedstationen rmk. 6 123.29, ved vicekonsulsstationerne rmk. 8 395.90; heraf tilfaldt konsulskassen rmk. 10 321.24. Ialt tilfaldt konsulskassen rmk. 11 722.36.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager rmk. 60.55, i svenske sager rmk. 1 022.10, i andre sager intet.

*) Se hefte nr. 2, side 49.

Den japanesiske jodindustri.

Rapport fra generalkonsul P. Ottesen, Kobe, dateret 30te juni 1903.

Da den japanesiske jodindustri optræder som vor konkurrent ogsaa paa europæiske markeder, og da jeg har bragt i erfaring, at denne konkurrance søges udnyttet til at holde priserne paa jod nede paa den norske produktion, har jeg anstillet undersøgelser angaaende denne industris vilkaar hertillands og kan som resultat af samme hidsætte følgende oplysninger, som muligens turde have interesse for de norske exportører.

Ihvorvel den officielle statistik ikke optager jod blandt sine rubriker, kan det dog med nogenlunde sikkerhed siges, at den aarlige produktion af jod i Japan udgjør ca. 60 000 lbs. „crude Jodine", hvoraf ca. 52 000 lbs. „Jodide of Potash", ca. 1 500 lbs. rafineret jodine, ca. 4 500 lbs. jodoform og ca. 2 000 lbs. „Compounds".

Hvormeget der heraf forbruges inden landet selv, og hvor meget der er gjenstand for export, kan der ikke udtales noget bestemt om; bl. a. paastaaes det, at exportører af denne artikel afskiber ikke ubetydelige kvanta deraf under urigtige angivelser for derved at vildlede sine konkurrenter. En væsentlig del af exporten gaar til Indien og andre østlige markeder, hvor den paa grund af sin paastaaede ringere kvalitet sælges til billigere pris end god europæisk vare.

Jodine exporteres herfra i krukker indeholdende 56 lbs.; af disse krukker gaar der to paa én kasse. Fragten herfra til London eller Hamburg er for denne artikel 50 shillings (÷ 10 pct.) pr. ton à 40 kubikfod.

Prisen paa Jodine af 93 pct. er hersteds ca. yen 3.30 pr. lb. og paa „crude Jodine" af 90 pct. ca. yen 3.00 pr. lb. (1 yen = ca. 2 shillings).

Raamaterialet — veltørret sjøgræs „arabu" — opgives at koste yen 480 pr. 625 piculs, af hvilket kvantum der ved brænding udvindes ca. 105 piculs aske. Arbeidslønnen for indsamlingen af sjøgræsset og dets videre behandling er forskjellig, men overskrider neppe 50 à 0 øre pr. dag.

Indhold: **Den japanesiske jodindustri** s. 384. — **Helsingfors** s. 340. — **Island** s. 337. — **Lübeck** s. 383. — **Quebec** s. 365. — **Tamatave (Madagascar)** s. 381.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 9. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Genua.

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul Axel Conradi, dateret 15de juni 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	16	10 933	48	58 054	64	68 987	-	-	6	4 855	6	4 855
Seilskibe	-	-	4	1 597	4	1 597	-	-	-	-	-	-
Sum	16	10 933	52	59 651	68	70 584	-	-	6	4 855	6	4 855
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	6	4 256	35	48 092	41	52 348	-	-	9	7 531	9	7 531
Seilskibe	-	-	1	129	1	129	-	-	-	-	-	-
Sum	6	4 256	36	48 221	42	52 477	-	-	9	7 531	9	7 531
Totalsum af ladede fartøier	22	15 189	88	107 872	110	123 061	-	-	15	12 386	15	12 386
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	57	62 710	57	62 710
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	3	702	3	702
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	60	63 412	60	63 412
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	8	5 845	8	5 845	-	-	40	49 750	40	49 750
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	2	247	2	247
Sum	-	-	8	5 845	8	5 845	-	-	42	49 997	42	49 997
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	8	5 845	8	5 845	-	-	102	113 409	102	113 409

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 057 699.oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 10 718.oo. Maanedsfragter for ankomne kr. 166 860.oo, for afgaaede kr. 61 200.oo.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 19 dr. 21 364 tons, samtlige dampskibe, hvoraf til hovedstationen 2 dr. 2 459 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen lire 5 925.55, ved vicekonsulsstationerne lire 4 748.62, hvoraf tilfaldt konsulskassen lire 2 374.31. Af svenske skibe ved hovedstationen lire 229.65, ved vicekonsulsstationerne lire 1 430.06, hvoraf tilfaldt konsulskassen lire 715.03. Ialt tilfaldt konsulskassen lire 9 244.54.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager lire 236.10, i svenske lire 22.10, i andre lire 11.00, tilsammen lire 269.20.

I maanedsbefragtning var 25 norske dampskibe dr. 18 679 tons og et svensk dr. 651 tons.

Under de i ballast afgaaede skibe er ogsaa opført et antal af 17 norske dr. 11 149 tons, der er afgaaet med indehavende restladning til andre, navnlig italienske havne uden at indtage ny ladning.

Fra norske skibe afmønstredes 12 mand og med norske skibe paamønstredes 14 mand. For svenske skibe foretoges ingen mønstringsforretninger. Som i forrige aarsberetning anført finder her i Genua kun faa afmønstringer sted, idet det som regel er forbundet med vanskelighed at faa ny hyre.

Intet norsk eller svensk fartøi solgtes i aarets løb inden konsulatdistriktet; ikke heller erhvervedes noget fartøi for norsk eller svensk regning.

De forenede rigers skibsfart paa hovedstationen Genua viser i de sidste 10 aar følgende tal:

	Ialt.		Deraf dampskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske skibe:				
1893	98	83 283	82	76 797
1894	94	79 867	87	77 618
1895	111	90 216	96	83 524
1896	67	59 015	61	55 423
1897	74	60 520	71	59 964
1898	93	78 563	86	76 857
1899	72	62 621	70	62 369
1900	65	65 898	62	65 523
1901	57	49 135	54	48 760
1902	68	70 584	64	68 987
Svenske skibe:				
1893	9	6 617	4	3 552
1894	2	1 402	1	797
1895	5	2 813	2	1 844
1896	3	2 949	2	2 696
1897	6	6 196	4	5 334
1898	14	16 135	12	15 418
1899	14	19 952	13	19 549
1900	6	6 955	5	6 405
1901	9	14 809	9	14 809
1902	2	2 459	2	2 459

For hele distriktets vedkommende var skibsfarten:

1900	norske skibe	104	dr.	106 199	tons,	hvoraf dampskibe	96	dr.	104 397 tons,
—	svenske „	28	„	29 926	„	— —	27	„	29 376 „
1901	norske „	122	„	109 274	„	— —	111	„	106 404 „
—	svenske „	34	„	41 873	„	— —	34	„	41 873 „
1902	norske „	118	„	128 906	„	— —	113	„	127 180 „
—	svenske „	19	„	21 364	„	— —	19	„	21 364 „

Den norske skibsfart er saaledes med hensyn til tonnage gaaet frem i de sidste aar, hvorimod den i aaret 1901 stedfundne fremgang i den svenske skibsfart ikke har fortsat.

Af de 4 i aaret 1902 til Genua ankomne seilskibe medførte to 322 500 kg. klipfisk fra Labrador, et 330 std. pitchpine fra Pensacola og et 520 tons teaktræ fra Bangkok.

De til Genua ankomne 64 norske dampskibe dr. 68 987 tons indehavde samtlige ladning. Heraf ankom fra engelske havne 30 dr. 47 712 tons med 92 371 tons kul og 153 tons kokes, fra Philadelphia 2 dr. 3 622 tons med 7 483 tons kul; et dr. 988 tons fra Middlesbrough med 1 810 tons jern, et dr. 988 tons fra Antwerpen med 11 tons jernvarer, 11 dr. 3 009 tons med 2 130 tons klipfisk fra Island, 1 dr. 346 tons med 360 tons klipfisk fra Færøerne; 16 dr. 10 933 tons, medbragte fra Norge 276 800 kg. klipfisk, 1 356 060 kg. stokfisk, 61 tønder tran, 54 096 kg. træmasse, 312 077 kg. gammelt jern, 4 162 kg (15 tdr.) hvaltran, samt fra anløbssteder under reisen: Fra Santander 8 517 kg. sardiner, Vigo 21 353 do., Lissabon 13 971 do., 46 862 kg. kakao og 2 582 kg. stykgods, fra Barcelona 17 490 kg. fisk og 182 004 kg. stykgods, bestaaende af glycerin, bomuldsaffald m. m.

Af svenske ankom et dampskib dr. 1 808 tons fra England med 2 900 tons gods og et do. dr. 651 tons i ballast.

Til Savona ankom i aaret 1902 20 norske dampskibe dr. 26 775 tons mod i aaret 1901 21 dr. 23 333 tons, hvoraf fra engelske havne 13 dr. 20 707 tons med 40 243 tons kul, fra Bergen 4 dr. 2 775 tons med 1 417 tons gammelt jern, fra Shields 2 dr. 2 302 tons med 4 481 tons støbejern, og fra Antwerpen et dr. 991 tons med 791 tons gammelt jern. Ingen norske seilskibe ankom.

Af svenske dampskibe ankom fra engelske havne 3 dr. 5 202 tons medbringende 6 523 tons kul og 1 900 tons støbejern.

Til Spezia ankom 3 norske dampskibe dr. 3 667 tons, deraf 1 dr. 988 tons fra Newcastle med stykgods maanedsbefragtet for £ 400, 1 drægtigt 1 108 tons og 1 dr. 1 571 tons henholdsvis fra Newcastle og Cardiff med tilsammen 4 823 tons kul.

Af svenske dampskibe ankom til Spezia 1 dr. 960 tons medbringende fra West Hartlepool 1 833 tons kul.

Til Livorno ankom 15 norske dampskibe dr. 13 034 tons, hvoraf i ballast 8 dr. 5 845 tons og med ladning 7 dr. 7 189 tons. 3 dr. tilsammen 4 084 tons medbragte 7 744 tons kul fra Glasgow og West Hartlepool, 2 dr. 1 979 tons ankom med stykgods fra Antwerpen, 1 dr. 728 tons fra Norge via Genua med 50 tons klipfisk og 1 dr. 398 tons fra Labrador med 220

tons do. Der ankom et norsk seilskib dr. 129 tons fra Labrador med 3 200 kvintaler klipfisk.

Af svenske dampskibe ankom til Livorno 11 dr. 9 578 tons, hvoraf 2 dr. 977 og 1 423 tons henholdsvis fra Cardiff og Newcastle med tilsammen 3 912 tons stenkul. I ballast ankom 9 dr. 7 178 tons.

Til Civitavecchia ankom 10 norske dampskibe dr. 13 437 tons, hvoraf 2 dr. 1 481 tons medbragte fra Bergen 81 000 kg. klipfisk, 7 dr. 10 965 tons fra Newcastle 17 361 tons kul og 1 492 tons koks; 1 dr. 991 tons ankom fra Antwerpen via Livorno med stykgods, 500 tons koks og 6 tons jernrør.

Af svenske skibe ankom til Civitavecchia 2 dampskibe dr. 3 165 tons fra Newcastle med 5 574 tons kul.

Til San Remo ankom 1 norsk dampskib dr. 1 280 tons med 1 016 tons kul.

Udfragter fra hovedstationen fik 7 norske dampskibe dr. 5 445 tons, der afgik med stykgods, marmor, vermuth, tomatpasta, asbestvarer, albumin, klæbersten, sardiner m. m., ialt ca. 963 tons.

Af de to svenske dampskibe, der ankom til Genua, afgik det ene med 500 tons stykgods (mel, gryn, talk m. m.) til Liverpool.

Fra Livorno afgik i ballast 6 norske dampskibe dr. 5 127 tons og med ladning til fremmede lande 8 do. dr. 6 540 tons medbringende: 3 dr. 2 970 tons, 619 000 kg. marmor til Antwerpen, 20 000 kg. hamp og 70 000 kg. stykgods til London, 600 000 kg. marmor til Manchester, samt til norske havne 97 964 kg. marmor og 32 083 kg. stykgods. 2 norske seilskibe dr. 247 tons afgik i ballast til fremmede lande.

Af de 11 svenske dampskibe dr. 9 578 tons, der i aaret 1902 afgik fra Livorno, var 2 dr. 2 074 tons i ballast. 6 dr. 5 019 tons medbragte til Sverige 97 781 kg. marmor og 37 968 kg. stykgods, til Danmark 9 183 kg. marmor og 11 764 kg. stykgods, til Norge 179 kg. marmor og 1 000 kg. stykgods, til nordtyske havne 18 500 kg. marmor og 466 kg. stykgods, og til Oporto 54 700 kg. marmor. 3 dr. 2 485 tons medførte af marmor og stykgods til Sverige 604 961 kg., til Danmark 63 396 kg., til Norge 523 kg. og til Oporto 44 552 kg.

Fra Spezia afgik 3 norske dampskibe dr. 3 667 tons og et svensk dampskib dr. 960 tons i ballast til fremmede havne.

Fra Civitavecchia afgik til fremmede lande af norske dampskibe med ladning 1 dr. 991 tons og i ballast 9 dr. 12 446 tons samt 2 svenske dampskibe dr. 3 165 tons i ballast.

Fragter.

Efter skibsførernes opgaver kan anføres følgende om de i aaret optjente fragter (til Genua):

Kul. Fra Cardiff i januar 5 sh.—5 sh. 3 d, februar 5 sh. 6 d, mai 6 sh., september 4 sh. $1^1/_2$ d, november 4 sh. $10^1/_2$ d, december 5 sh. 3 d.

Fra Glasgow i februar 5 sh. 3 d, april 5 sh. 6 d. Fra Newcastle i marts 5 sh.—5 sh. 9 d, april 6 sh., mai 5 sh. $7^1/_2$ d—5 sh. 9 d, august 5 sh. Fra Barry i marts 6 sh. 3 d, august 5 sh. $4^1/_2$ d, december 5 sh. 3 d. Fra Methil i januar 4 sh. 6 d, marts 5 sh. $7^1/_2$ d, november 5 sh. Fra Newport i april 6 sh., september 4 sh. 3 d, december 5 sh. 9 d. Fra Swansea i juli 6 sh. 9 d.

Fra Philadelphia i januar 9 sh., marts 8 sh., oktober 8 sh.

Klipfisk fra Kristianssund og Bergen 40 lire pr. ton, Reykjavik mark 6.75—7.25 pr. skpd. + 10 pct., Labrador (seil) £ 2. 15. 0 pr. ton.

Stokfisk fra Bergen 60 lire pr. ton.

Tran fra Bergen 6 lire pr. tønde.

Jern fra Middlesbrough 6 sh. pr. ton.

Bricks fra Newcastle 7 sh. 6 d pr. ton.

Gammelt jern fra Kristiania 10 sh. pr. ton.

Teaktræ fra Bangkok 75 sh. pr. ton (seil).

Pitchpine fra Pensacola 82 sh. pr. std. (seil).

Træmasse fra Kristiania og Skien 18 sh. 6 d pr. ton.

Sardiner fra Vigo frcs. 30 + 10 pct., fra Lissabon frcs. 15—20.

Fisk fra Barcelona 12 lire pr. ton.

Glycerin fra Barcelona 8 lire pr. ton.

Kakao fra Lissabon lire 20—21, huder fra do. lire 15, silke fra do. lire 15 pr. ton.

Af udgaaende fragter fra Genua kan nævnes til Kristiania vermouth 30 sh., Ortona fisk 15 lire, Venedig, Ancona, Neapel do. 20—25 lire pr. ton.

Af noterede maanedsfragter kan anføres: Med kul fra England ankom 1 dampskib dr. 1 416 tons til maanedsfragt £ 450, 1 dr. 700 tons £ 400, 1 dr. 698 tons £ 400, med klipfisk fra Island 1 dr. 259 tons £ 190, 1 dr. 311 tons £ 230, 1 dr. 335 tons £ 230, 1 dr. 260 tons £ 185, 1 dr. 295 tons £ 255; med stykgods fra Antwerpen 1 dr. 991 tons £ 450, 1 dr. 988 tons £ 400.

I kulfarten ankom til hovedstationen 32 norske dampskibe dr. 51 334 tons, og et svensk dr. 1 808 tons mod i aaret 1901, 20 norske dampskibe dr. 48 760 tons og 7 svenske dr. 12 972 tons.

Gjennemsnitsdrægtigheden af de til distriktet ankomne norske dampskibe var i aaret 1902 1 125 tons mod i aaret 1901 976 tons, i aaret 1900 1 087 tons, i aaret 1899 964 tons, i aaret 1898 926 tons, og af svenske dampskibe i aaret 1902 1 124 tons mod i aaret 1901 1 232 tons, i aaret 1900 1 087 tons, i aaret 1899 1 466 tons og i aaret 1898 1 240 tons.

Til Genua er i de sidste 10 aar ankommet følgende skibe:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1893 .	2 481	264 413	3 145	3 410 984	5 626	3 675 397
1894 .	2 221	274 974	3 264	3 464 210	5 485	3 739 184
1895 .	2 708	319 144	3 354	3 646 541	6 062	3 965 685
1896 .	2 715	290 110	3 426	3 759 252	6 141	4 049 362
1897 .	2 774	303 166	3 506	3 983 729	6 280	4 286 895
1898 .	2 596	280 680	3 609	4 119 308	7 205	4 379 988
1899 .	2 886	311 109	3 635	4 236 797	6 521	4 547 906

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1900 .	3 169	329 758	3 647	4 511 129	6 816	4 840 887
1901 .	2 409	297 138	3 538	4 723 524	5 947	5 020 662
1902 .	2 549	285 705	3 944	5 230 485	6 493	5 516 190

De forskjellige nationers deltagelse i denne fart vil fremgaa af nedenstaaende opgave, udarbeidet efter handelskammerets maanedlige opgaver over skibe ankomne til Genua:

1901.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Italienske	2 339	273 457	1 661	1 836 503	4 000	2 109 960
Engelske	13	6 943	705	1 071 546	718	1 078 489
Østerrigske	1	430	206	200 630	207	201 060
Tyske	2	1 788	272	730 902	274	732 690
Franske	2	1 299	182	145 505	184	146 804
Hollandske	—	—	100	176 061	100	176 061
Græske	31	8 287	118	147 994	149	156 281
Spanske	2	109	173	278 088	175	278 197
Norske	3	375	54	48 760	57	49 135
Svenske	—	—	9	14 809	9	14 809
Danske	6	1 050	40	42 533	46	43 583
Belgiske	—	—	3	3 912	3	3 912
Tyrkiske	5	1 761	—	—	5	1 761
Russiske	3	893	8	11 937	11	12 830
Andre	2	746	7	14 344	9	15 090
Tilsammen	2 409	297 138	3 538	4 723 524	5 947	5 020 662

1902.

Italienske	2 482	262 766	1 971	2 070 080	4 453	2 332 846
Engelske	13	4 628	810	1 272 661	823	1 277 289
Østerrigske	1	452	196	193 924	197	194 376
Tyske	5	5 947	288	763 749	293	769 696
Franske	—	—	136	119 979	136	119 979
Hollandske	1	146	105	183 250	106	183 396
Græske	22	4 787	158	214 575	180	219 362
Spanske	3	153	168	292 559	171	292 712
Norske	4	1 597	64	68 987	68	70 584
Svenske	—	—	2	2 459	2	2 459
Danske	10	1 801	26	22 538	36	24 339
Belgiske	—	—	7	10 743	7	10 743
Tyrkiske	3	571	1	954	4	1 525
Rusiske	2	362	8	9 170	10	9 532
Andre	3	2 495	4	4 857	7	7 352
Tilsammen	2 549	285 705	3 944	5 230 485	6 493	5 516 190

De foranstaaende tal viser en stadig og stor fremgang i trafiken, nemlig med ca. 10 pct. i et aar og ca. 20 pct. i tre aar, alt beregnet efter tonnagen, hvorved navnlig springer i øinene det italienske flags voksende overlegenhed. Det engelske flag er atter begyndt at gaa frem, og det græske er tiltaget med ikke mindre end ca. 40 pct., medens det spanske i det forløbne aar har holdt sig omtrent stationært, og det franske viser nogen nedgang. Den danske skibsfart paa Genua er i aaret gaaet tilbage med det samme beløb, hvormed den norske er tiltaget, nemlig ca. 20 000 tons. Det danske forenede dampskibsselskab underholder fast fart paa havnen en, delvis flere gange om maaneden.

I endel af de som italienske opførte skibe er anbragt tysk kapital, idet det Hamburg-amerikanske dampskibsselskab har ladet nogle af sine dampskibe overføre til italiensk flag, for hvilke der er dannet et eget selskab under navn af Italia. Rygtevis berettes, at et større rederi i Marseille omgaaes med en lignende plan.

Den norske subvenerede linje (Otto Thoresens) har forøget sin fart paa Italien, idet samme i aaret 1902 anløb Genua med 15 skibe dr. 10 518 tons mod 13 dr. 9 148 tons i aaret 1901. Linjen expederer nu et skib ultimo hver maaned via Lissabon direkte til Italien, sædvanlig Genua, medtagende samtlige ledende steder, som Neapel, Bari, Ortona og Venedig, ligesom Savona, Livorno, Civitavecchia, Taranto og Ancona leilighedsvis anløbes. Anløbsstederne afhænger i det væsentlige af fiskeimporten, hvorhos Savona og Civitavecchia som regel anløbes for losning af gammelt jern. Desuden expederes et skib maanedlig, som regel den 18de og 20de, til Catalonien og Italiens vestkyst, sjelden længere end til Neapel og Messina. Begge ruter returnerer via forskjellige havne, som Marseille, Tarragona, Valencia, Malaga, Cadiz, Lissabon og Oporto til Norge.

Af „Svenska Lloyds" dampskibe anløb intet Genua. Blandt distriktets havne er det kun Livorno, som regelmæssig anløbes af denne linje, hvis rute er 3-ugentlig paa Marseille, italienske, spanske og portugisiske havne medtagende returlast til Kristiania, Göteborg, Helsingborg, Malmö, Kjøbenhavn, Norrköping, Stockholm og andre Østersøhavne

Der synes i aarets løb ikke at have været mange retstvistigheder mellem vore skibsførere og lastemodtagerne, hvilke sidste dog stundom gjør forsøg paa at holde sig til fragten for differencer. Dette hænder saaledes med fartøier, der kommer med fisk fra Newfoundland og Labrador, hvor kontrollen med det indtagne kvantum er saa vanskelig, at der kan opstaa undervægt langt overstigende det betingede svind af 1 pct. Et lidet norsk fartøi paa 89 tons fik i en saadan anledning af modtageren præsenteret en regning paa £ 90, der blev nedsat til £ 30 foruden £ 20 i tab af fragt. For et andet norsk skib, der ankom med kul, blev af føreren fremsat fordring paa erstatning, £ 56, for overliggedage, hvilket modtageren afslog under opgivende, at opholdet skyldtes dampskibets ubekvemhed til losning. Ved fragtens inkassering holdt modtageren tilbage lire 1 750, angivelig til dækkelse af procesomkostninger for det tilfælde, at føreren vilde bringe spørgsmaalet om overliggedage for retten. Ved mellemkomst af „Nordisk Skibsrederforening" er nu proces bleven anlagt for at faa afgjørelse af begge de to nævnte tvistpunkter.

Den skandinaviske sømandsmission i Genua har som i tidligere aar været i virksomhed med bidrag, foruden af frivillige gaver, af 500 kroner af „Svenska Kyrkans Missionsstyrelse" og 1 000 kroner af sømandsmissionen i Bergen, hvorhos den herværende skotske mission tilstaar frit lokale i Via

Milano no. 15 og dækker eventuelt underskud. Efter hr. pastor Seebergs fraflyttelse er som ny missionær tiltraadt hr. Bertelsen.

Skibsfartsafgifter.

Da enkelte forandringer heri er indtraadt siden generalkonsulatets indberetning i aarsrapport for aaret 1892, hidsættes desangaaende følgende:

I havneafgift erlægges af skibe, der anløber en havn for at foretage en handelsoperation:

Dampskibe kommende fra udlandet pr. reg.-ton netto	lire	1.40
Do. — „ italienske havne „ „	„	0.50
Denne afgift gjælder for 30 dage regnet fra det første anløb. Der kan ogsaa abonneres paa havneafgiften for en tid af 12 maaneder mod betaling af det tredobbelte af ovennævnte afgifter.		
Seilskibe kommende fra havne udenfor Middelhavet: For de første 100 tons, pr. reg.-ton	„	0.50
for hver overskydende ton pr. reg.-ton	„	0.80
Denne afgift gjælder for alle anløb inden en tid af 12 maaneder.		
Seilskibe, der alene gaar i fart paa Middelhavet, det Sorte og Azowske Hav, erlægger, fra 20—50 tons drægtighed, pr. ton . . .	„	0.20
for hver overskydende ton fra 50—100	„	0.40
„ „ — „ over 100	„	0.60
hvilke afgifter gjælder for 12 maaneder.		

Skibe, der alene udlosser eller indtager varer, hvis vægt er henholdsvis $^1/_5$ eller $^1/_{10}$ af dets læstedrægtighed, har kun at erlægge henholdsvis halvdelen eller fjerdedelen af havneafgiften. Er varernes vægt under $^1/_{20}$ af læstedrægtigheden, erlægges for hver ton varer lire 5. Indtages eller udskibes alene passagerer, har man adgang til, istedetfor havneafgiften, at betale 14 lire for hver passager. Er de indtagne eller udlossede varer under resp. $^1/_5$ eller $^1/_{10}$ af læstedrægtigheden, kan man mod erlæggelse af henholdsvis halvdelen eller fjerdedelen af havneafgiften uden yderligere betaling ind- eller udskibe saamange passagerer, som der mangler i ovennævnte $^1/_5$ eller $^1/_{10}$, hver passager beregnet til 4 tons varer. For hver overskydende passager betales 14 lire.

Ved dekret af 21de december 1899 blev det i henhold til lov af 2den august 1897 art. 3 bestemt, at skibe, som anløber Genuas havn og der udfører de handelsoperationer, der er forudsat for anvendelsen af havneafgiften, skal betale et tillæg til samme af 5 centesimi pr. ton, hvilken tillægsafgift skal erlægges for hvert anløb af Genuas havn og opkræves efter de for havneafgiften fastsatte regler. Tillægsafgiften anvendes til arbeider i og ved havnen.

Lodsafgifter. Lodstvang findes ikke i Genua, ligesom overhovedet ikke i Italien. Lodspengene udgjør 8 centesimi pr. nettoton af de første 1 000 tons, 5 centesimi pr. ton for de følgende fra 1 001—2 000 tons, og 3 centesimi pr. ton for, hvad der overstiger 2 000 tons. Mindste afgift for indgaaende er lire 32, største lire 160.

For udgaaende er afgiften halvdelen af den for indgaaende.

For lodsning om natten forøges afgiften med lire 10 for hvert skib af en drægtighed indtil 2 000 tons og med lire 20 for hvert skib af større drægtighed.

Naar et skib, der indlodses henholdsvis om formiddagen eller eftermiddagen, ikke fortøies henholdsvis før kl. 4 om eftermiddagen eller kl. 10 paafølgende morgen, eller overhovedet inden den frist, der er foreskrevet for at opretholde fortrinsretten til anlæg ved kaien, har den lods, som leder fortøiningen, ret til et tillæg i afgiften af $^1/_3$. Samme tillæg betales for flytning i havn.

Hvis lodsning først forlanges, efterat fartøiet er kommet indenfor Dolo Duca di Galliera, erlægges kun halvdelen af afgiften. Hvis den tidligere tilkaldte lods af forsømmelse først indfinder sig indenfor nævnte molo, skyldes ingen afgift; er aarsagen force majeure, erlægges halv afgift.

Ballast. For grusballast betales fra lire 1 til lire 1.50 pr. ton. For stenballast fra lire 3 til lire 3.50 pr. ton.

Vand koster: Fra vandbaadene lire 4 pr. ton. Fra vandledningen, naar skibene ligger i nærheden af kaierne, fra lire 0.75 til lire 1 pr. ton. Akkord kan gjøres.

For vagthold mod ildsvaade erlægges 3 lire pr. nat.

Fortøiningsudgifter vil for et dampskib paa ca. 1 000 reg.-tons dreie sig om 50 lire ind og ud uden anker agterud, med anker 60 lire.

For sundhedspas til udlandet erlægges: Af seilskibe under 51 reg.-tons lire 0.25, fra 51—100 tons lire 0.50, af større drægtighed lire 2. Af dampskibe under 501 tons lire 2, over 501 tons lire 5. I tilfælde af, at tøi eller personer fra skibet skal føres iland til desinfektion eller karantæne, har kapteinen at sørge for transporten deraf, ligesom han er ansvarlig for betaling af de personers underholdning, der af sundhedshensyn maa forblive iland, indtil skibet faar fri praktika. For syge, der indlægges paa hospital, betales 3 lire daglig, trængende undtaget. Skibet er ligeledes ansvarligt for udgifterne ved de nødvendige sanitære foranstaltninger i henhold til derom offentlig fastsat tarif. Til havnelægen erlægges for besøg af mandskab og passagerer 5 lire for dampskibe af over 500 tons drægtighed og 2 lire for dampskibe af mindre drægtighed og for seilskibe. Andre læger betales efter offentlig tarif. For sundhedsvagt betales for hver paabegyndt dag lire 3

Slæbebaad til flytning i havn vil efter skibets størrelse koste ca. 20—40 lire hver gang.

Af stenkul losses efter certepartierne 500 tons daglig.

Faste udgifter i Genua for et dampskib dr. 2012 tons netto register med ladning af kul fra England.

Lodspenge ind og ud	lire	195.55
Fortøining —„— med anker	„	60.00

Havneafgift 2 012 tons (italienske) à lire 1.45	lire	2 923.60
Toldbodexpeditionen, sundhedspas m. m.	„	115.00
Vagtmand for ildsvaade 8 nætter à lire 3	„	24.00
Kontrol med veining à 6 cmi. pr. ton	„	226.60
Konsulatafgift, norsk	„	189.60
Baadleie, porto m. m.	„	25.00
Agentkommission £ 5	„	125.00
Ialt	lire	3 884.35

Losningen stipuleret i certepartiet til $6^1/_2$ pence pr. ton og udføres af lastemodtagerens folk.

Faste udgifter i Genua for et dampskib dr. 683 tons netto register ankommet fra England.

Lodspenge ind og ud	lire	81.95
Fortøining —„— med anker	„	50.00
Havneafgift 683 tons à lire 1.45 pr. ton	„	996.55
Toldbodexpedition, sundhedspas, stempler m. m.	„	100.00
Vagtmand for ildsvaade 6 nætter	„	18.00
Kontrol med veining af lasten („checkweigher") à 6 cmi. pr. ton	„	80.00
Konsulatafgift, norsk, og udklareringsattest	„	35.00
Baadleie, porto m. m.	„	20.00
Agentkommission £ 4	„	100.00
Ialt	lire	1 481.50

Losning som ovenfor $6^1/_2$ pence pr. ton.

En længe omhandlet plan vil nu komme til udførelse ved den under 12te februar d. a. publicerede lov om selvstyre for Genuas havn, hvorved denne er bleven underlagt et konsortium bestaaende af repræsentanter for de i Genuas havn interesserede korporationer, til hvilket staten gratis overdrager anlæg i havnen og tilbehør dertil, medens den selv beholder administrationen af alt vedkommende militær-, lods-, justits-, sundheds- og toldvæsen. Konsortiet bestaar af 27 medlemmer, hvoraf 10 repræsenterer staten, 5 Genua og Sampirdarena, 3 de provinser, som bidrager til havneudgifterne i et vist forhold (Milano, Turin og Alessandria), 5 handel og skibsfart, 2 jernbanevæsenet og 2 arbeiderne. Af disse medlemmer er enkelte selvskrevne, andre valgte. hvilke sidste omvælges hvert 3dje aar. Præsidenten for konsortiet er fast aflønnet. Afgjørelsen af mere kurante sager sker ved et udvalg bestaaende af 11 medlemmer.

Til bestridelse af udgifter har konsortiet, foruden endel mindre indtægter, saasom afgifter af faste indretninger, erstatningsbeløb m. m., derhos de midler, som ved lov af 2den august 1897 blev tilstaaet Genuas kommune til havnens fuldendelse, samt de afgifter, som efter lov af 2den april 1885 hertil paa-

hviler flere provinser og kommuner, og endvidere et aarligt statsbidrag af 1 million lire, hvilket, naar de i havnen ind- og udskibede varer overstiger 5 millioner tons, forøges med 10 000 lire for hvert overskydende kvantum af 50 000 tons, dog ialt ikke over 2 millioner lire. Endelig kan konsortiet paalægge afgifter paa ind- og udførte varer, hvilke paalæg beregnes pr. metrisk ton og kan variere efter varernes art, emballage m. m. fra 10 ct. til 1 lire pr. ton. Afgifterne maa approberes af regjeringen. Konsortiet skal snarest af regjeringen erholde sig forelagt en plan for havnens forstørrelse og systematisering og staar i udførelsen af disse arbeider, forsaavidt de er af større omfang, under regjeringens opsigt.

Handel.

Efter den officielle statistik udgjorde værdien af Italiens indførsel (fraregnet ædle metaller):

	1902.	1901.
	lire 1 775 742 751	lire 1 718 488 588
Heraf var:		
Raastoffe for industrien	„ 665 235 335	„ 655 940 512
Andre stoffe, nødvendige for industrien	„ 393 630 511	„ 350 891 335
Fabrikater	„ 354 537 214	„ 353 954 492
Fødemidler	„ 362 339 691	„ 357 702 249

Udførselens værdi var:

	lire 1 472 408 192	lire 1 374 457 890
Heraf var:		
Raastoffe for industrien	„ 242 209 020	„ 204 466 966
Andre stoffe, nødvendige for industrien	„ 558 071 126	„ 505 321 618
Fabrikater	„ 309 555 437	„ 311 428 518
Fødemidler	„ 362 572 615	„ 353 240 788

De ovennævnte tal udviser en ganske betydelig stigning af udførselsværdierne, dog ikke for italienske fabrikater. Indførselen viser ogsaa fremgang, dog ikke forholdsvis saa betydelig; at denne væsentlig dreier sig om raastoffe og andre stoffe til brug for industrien, synes at tilkjendegive en fortsat fremgang i landets fabrikdrift, væsentlig for uld- og silkeindustrien. Af kul indførtes $^1/_2$ mill. tons mere, men med en nedgang i værdien af $9^1/_2$ mill. lire. Under „fabrikater“ er indførselen af jernbaneskinner og jernbanevogne gaaet ned med henholdsvis $^2/_3$ og $^4/_5$ og en samlet mindre værdi af $14^1/_2$ mill. lire. Under „fødemidler“ konstateres en betydelig nedgang (ca. $^1/_3$) i importen af udenlandsk sukker.

Blandt indførselsartiklerne kan nævnes følgende:

		1902.		1901.	
		Mængde.	Værdi i lire.	Mængde.	Værdi i lire.
Øl paa fad . . .	hekt.	61 022	2 562 924	56 285	2 363 970
„ „ flasker . .	stkr.	377 700	253 059	384 800	257 816
Tran, urenset . .	kvintal	16 666	916 630	13 922	751 788
Melk, kondenseret og koncentreret (indtil 40 pct. sukker)	„	258	25 800	254	25 400
Børnemel (farina lattea)	„	785	149 150	759	151 800
Kobbervitriol (solfato di rame)	„	251 065	12 051 120	320 584	17 632 120
Ikke særskilt nævnte medicinske stoffe (hvorunder medicintran) . . .	„	18 662	3 359 160	33 836	6 090 480
Sæbe, almindelig .	„	10 632	520 968	8 600	421 400
Træ, almindeligt: ubearb. eller kun tilhugget med øxe firkantet, skaaret efter længden . .	tons	76 306	4 120 524	63 469	3 808 140
	„	619 579	50 805 478	556 244	50 061 960
Tøndestav . . .	„	9 944	1 889 360	13 342	2 668 400
Smaabord til æsker etc. . .	kvintal	16 697	534 304	9 835	334 390
Spaan til fyrstikker . . .	„	7 105	92 365	8 539	111 007
Redskaber og arbeider af almindeligt træ: simple	„	8 650	432 500	9 026	451 300
Velocipeder . .	stkr.	4 231	1 057 750	3 572	893 000
Papirmasse af træ, straa etc.:					
Cellulose	kvint.	222 281	6 668 430	243 265	7 541 215
Anden, tør . . .	„	42 978	730 626	24 705	444 697
Blæk		3 405	308 120	2 906	272 600
Papir, hvidt eller farvet i massen, ikke linieret	„	9 713	728 475	8 027	602 025
Pakpapir, valset paa én side	„	978	36 186	1 186	43 882

Papir:		1902. Mængde.	1902. Værdi i lire.	1901. Mængde.	1901. Værdi i lire.
Farvet, forgyldt etc. ogsaa for lithografisk og fotografisk brug	kvint.	2 850	456 000	2 790	446 400
Tapetpapir	„	3 370	539 200	2 946	471 360
Trækpapir	„	238	19 040	212	16 960
Pakpapir, grovt, simpelt, ufarvet og uvalset straapapir	„	19 496	428 912	15 315	336 930
Pap, almindelig	„	71 221	1 566 862	62 797	1 381 534
Skind og huder, raa:					
af oxer og kjør	„	144 039	30 248 190	144 485	29 619 425
- kalve	„	5 892	1 914 900	7 279	2 292 885
- gjeder	„	1 156	289 000	1 928	433 800
- faar	„	39 208	4 704 960	43 519	5 222 280
- lam	„	1 152	489 600	1 635	686 700
- kid	„	380	273 600	373	268 560
Skotøi af gummi, foret eller garneret	par	175 500	877 500	118 400	592 000
Remme af skind, for transmission	kvintal	1 182	709 200	997	598 200
Skind og huder, garvede uden haar og bearbeidede:					
af kid for handsker	„	75	211 875	153	436 050
- lam „ do.	„	44	82 500	46	87 400
saalelæder	„	190	57 950	60	18 300
andet: af kviger	„	436	202 740	468	215 280
- kalve	„	9 066	7 343 460	7 443	5 954 400
- gjeder	„	957	846 940	974	852 250
alle andre slags	„	1 973	1 381 100	2 251	1 575 700
Jern: Slag, thomasfosfat	„	56 340	28 170	73 120	43 872
Gammelt jern	„	1 989 144	15 913 152	1 483 045	13 347 405
Støbejern og arbeider deraf	„	1 617 459	16 708 665	1 656 667	18 497 115
Smeltestykker	„	153 292	2 299 380	102 490	1 639 840
Falset og smedet jern	„	512 810	9 899 693	411 412	8 003 631
Traadjern	„	6 960	166 836	6 667	169 424
Jernblik	„	316 198	7 182 120	210 958	5 173 596
Jernbaneskinner	„	104 153	1 562 295	365 533	5 848 528
Smedejern (2den fabrikation) og arbeider deraf	„	267 443	17 676 965	220 735	15 242 675
Jernblik, overtrukket med zink og bly etc.	„	3 860	187 809	1 987	104 570

		1902.		1901.	
		Mængde.	Værdi i lire.	Mængde.	Værdi i lire.
Jernblik, overtrukket med tin, kobber etc.	kvint.	49 476	2 897 230	35 730	2 204 487
Værktøi og redskaber, almindelige . . .	„	10 879	740 394	9 235	642 284
Ljaer og sigder . .	„	2 863	271 985	3 103	300 991
Andet værktøi, poleret etc.	„	11 507	1 104 672	9 821	962 458
File og rasper . .	„	4 329	601 807	4 352	611 519
Naale	„	1 083	1 018 020	1 019	968 050
Kjedler for maskiner	„	17 744	1 484 790	25 010	2 315 370
Maskiner og redskaber til bearbeidelse af træ, metaller etc. . .	„	16 622	1 412 870	17 089	1 538 010
Maskiner, damp- .	„	14 802	1 747 450	19 473	2 875 809
Hydrauliske m. m.	„	4 973	497 300	10 096	1 009 600
Lokomotiver . .	„	13 145	1 840 300	25 551	3 577 140
Lokomobiler . .	„	7 933	1 031 290	8 732	1 135 160
Maskiner til skibsbrug	„	9 858	2 168 760	8 889	2 000 025
Landbrugsmaskiner	„	51 466	4 889 270	43 215	4 321 500
Karde-, spinde-, vævemaskiner etc.	„	157 127	20 376 905	127 807	17 388 025
Dynamo-elektriske .	„	30 335	6 752 970	46 297	10 579 675
Symaskiner . . .	„	28 928	5 703 245	27 769	5 473 275
Strikkemaskiner .	„	825	99 000	538	67 250
Maskiner til fabribrikation af papir og papirmasse . .	„	4 054	445 940	3 203	368 345
Maskiner til møller	„	4 903	514 815	4 054	445 940
Andre	„	53 070	5 572 350	67 738	7 451 180
Maskindele . .	„	65 561	9 344 645	65 011	8 673 885
Jernbanevogne:					
Godsvogne og tendere	„	20 816	1 353 040	182 343	11 852 295
Vogne af 1ste, 2den og 3die klasse . .	„	23 095	2 713 340	21 155	2 483 700
Kul	tons	5 406 069	140 557 794	4 838 994	150 008 814
Fisk, fersk alle slags	kvint.	5 418	650 160	4 104	492 480
Tørret eller røget:					
1. Pressede sardiner og „salacchini“ . . .	„	57 864	2 198 832	67 165	2 350 775
2. Klipfisk og stokfisk	„	325 888	24 441 600	283 986	21 582 936

		1902.		1901.	
		Mængde.	Værdi i lire.	Mængde.	Værdi i lire.
3. Røgesild . . .	kvint.	42 361	1 652 079	40 886	1 594 554
4. Anden . . .	„	203	9 744	418	20 064
Fisk i lage:					
1. Sardeller, ansjos etc.	„	81 959	5 327 335	58 944	3 831 360
2. Anden . . .	„	415	33 200	1 005	80 400
Marineret eller i olie:					
1. I boxer: a. thunfisk .	„	25 028	3 754 200	23 477	3 404 165
b. anden	„	7 563	1 134 450	7 901	1 110 340
2. Anderledes konserveret: a. thunfisk .	„	714	107 100	1 384	193 760
b. anden	„	86	12 040	40	5 400
Kaviar og anden tilberedt fiskerogn .	„	73	65 700	79	69 520
Lim (colla forte) . .	„	10 030	501 500	10 606	636 360
„ fiske-	„	55	28 875	41	22 550
Gummi elasticum og guttapercha:					
ubearbeidet . . .	„	7 058	5 999 300	6 375	5 737 500
bearbeidet . . .	„	4 259	4 098 780	3 338	3 120 020
Elektrisk traad, isoleret . . .	„	4 591	1 061 720	4 883	1 192 180

Blandt vigtigere indførselsartikler fra Norge og Sverige findes opført: Bygningstømmer tons 2 188, træmasse kvintaler 4 071, jernvarer kvintaler 18 215, fisk, tilberedt, kvintaler 101 929.

Blandt udførselsartikler: Salt tons 70 040, svovl kvintaler 234 340, oranger m. m. kvint. 20 971, tørre frugter kvint. 1 322.

Beregnet efter ovenstaaende værdier skulde den samlede værdi af sidstnævnte indførsel være lire 8 230 530 og af udførselen lire 2 680 316.

For 1901 angives indførselsværdien fra Sverige og Norge til Italien i den italienske statistik til lire 7 499 583.

Ifølge den svenske og norske statistik skulde derimod denne værdi for det sidstnævnte aar (1901) have udgjort:

Fra Norge (indbefattet fremmede, antagelig delvis svenske varer)	kr. 2 232 700
„ Sverige	„ 64 948
Tilsammen	kr. 2 297 648

eller ca. 3 200 000 lire.

Forskjellen mellem disse beløb er alt for betydelig til at kunne bero alene paa forøgelsen i varernes værdi ved ankomsten paa bestemmelsesstedet og kan

vistnok kun have sin grund i, at den største del af importen foregaar i transit over andre lande, men i vore statistiker feilagtig godskrives det land, hvorover transiten foregaar — hovedsagelig Tyskland, England og Holland — istedetfor at opføres under vor handelsomsætning med Italien. I hvor høi grad dette er tilfældet, bliver iøinefaldende, naar det erindres, at ogsaa den italienske statistik, der dog opviser saameget høiere tal for indførselen, viser en lignende sammenblanding, om end ikke saa stor, af transitlandene med oprindelsesstedet for vore i transit hertil ankomne varers vedkommende.

Som et ganske illustrerende exempel herpaa kan anføres opgaverne over indførselen af norske fiskevarer til Italien. Efter generalkonsulatets aarsrapport samt velvillig meddelte opgaver fra de andre konsulater i Italien indførtes i aaret 1901:

Til Genua	Stokfisk kg.	2 281 406,	klipfisk (norsk) kg.		588 730
- Livorno	— „	300 000,	— „		75 000
- Civitavecchia . .	— „	„	— „		30 000
- Venedig	— „	1 256 600	— „		50 000
- Neapel	— „	641 450	— „		1 253 162
- Messina	— „	1 255 316	— „		„
Tilsammen:	Stokfisk kg.	5 734 772,	klipfisk	kg.	1 996 892
mod efter den norske officielle statistik .	— „	3 744 320,	— „		754 390
forlidet efter norsk statistik	— „	1 990 452	— „		1 242 502

Tilsammen indført af klipfisk og stokfisk til Italien efter norsk statisik . . . . . kg. 4 498 710
mod efter konsulatopgaverne . . . . . „ 7 731 664

Sammenligner man hermed opgaverne over udførselen af de nævnte fiskevarer fra Norge til endel andre lande, fremgaar det, at udførselen af klipfisk og stokfisk til Tyskland efter norsk statistik var 10 170 162 kg. Efter den tyske statistik skulde der i aaret 1901 være indført fra Norge til Tyskland 638 000 kg. „stokfisk". Til Hamburgs frihavn indførtes i aaret 1901 efter konsulatberetningen af klipfisk og stokfisk ialt kg. 10 566 000, hvoraf fra Norge kg. 10 027 000. Alt dette blev gjenudført, hvoraf alene til Italien kg. 2 134 000.

Udførselen til England af klipfisk og stokfisk var efter den norske statistik kg. 6 216 930. Der er vel al grund til at gaa ud fra, at den overveiende del heraf gaar videre til andre lande, da forbruget af tørfisk og klipfisk i England ansees for at være høist ubetydeligt. Efter velvillig meddelelse fra generalkonsulen i London udførtes fra England i aaret 1901 af „fish, cured or salted other than sardines", 254 886 cwt., hvoraf til Italien 59 945 cwt.

Til Holland angives i norsk statistik i aaret 1901 udført kg. 3 054 940 stokfisk. Efter hollandsk statistik, velvillig meddelt af generalkonsulen i Amsterdam, var indførselen ialt kg. 3 154 698, hvoraf fra Norge 3 099 594 kg. Der udførtes imidlertid ikke mindre end 2 066 665 kg., hvoraf til Italien 79 635 kg. Som konsument af norsk fisk er saaledes Holland i den norske statistik opført med et tre gange for høit beløb.

Til gjengjæld er derimod Belgien i vor statistik omtrent sat ganske

ud af betragtning, forsaavidt angaar indførselen af tørfisk, der for 1901 kan opgives til 44 000 kg., medens dette land efter meddelelse fra hr. konsulatstipendiat Foss aar om andet konsumerer 10—1 100 000 kg. stokfisk, der hovedsagelig indføres via Rotterdam.

Af ovenstaaende synes at fremgaa, at der for de nævnte fiskevarers vedkommende i statistikens opgaver over indførselen til Italien er en feil af ca. 3 millioner kg., der urigtig er skrevet paa transitlandene Tysklands, Englands og Hollands konto. Der er grund til at antage, at lignende uoverensstemmelser forekommer ogsaa for andre varers vedkommende, med andre ord, at den i handelsstatistiken givne oversigt over de forskjellige landes relative betydning for vor export er i væsentlig grad misvisende, et spørgsmaal, som ikke er af ringe betydning, da denne statistik jevnlig benyttes og paaberaabes i vigtige offentlige dokumenter. For Italiens vedkommende giver den ialfald et urigtigt billede af dette lands betydning for vor handel. Det kan vistnok indrømmes, at den samme mangel findes ogsaa ved andre landes statistik, men herved maa dog erindres, at den for udførselen neppe nogetsteds er saa fremtrædende, som for de skandinaviske lande, hvis export i saa høi grad er transit.

Til belysning af den svenske statistiks ovennævnte tal kan anføres, at indførselen for aaret 1901 alene af en enkelt artikel, metalvarer, i italiensk statistik angives til en værdi af 605 000 lire. Alene af hesteskosøm indførtes fra Sverige for 235 000 lire, alt indirekte.

Genuas andel i ovennævnte handelsrørelse skulde efter foreløbige opgaver af toldkammeret udgjøre følgende værdier i lire:

	Indførsel (Commercio speciale).		Udførsel.	
1. Drikkevarer og olier	lire	12 318 880	lire	28 020 350
2. Kolonialvarer, droger, tobak .	„	18 419 892	„	1 352 745
3. Kemiske produkter, medicinalvarer etc.	„	25 999 141	„	10 400 517
4. Farvevarer etc.	„	7 701 551	„	1 216 595
5. Spindestoffe (ikke bomuld) . .	„	10 554 722	„	7 277 891
6. Do. (bomuld)	„	132 482 647	„	43 096 441
7. Uld, haar og fjær	„	7 691 240	„	10 857 556
8. Silke	„	65 100 877	„	84 424 008
9. Træ og trævarer	„	14 226 200	„	4 423 565
10. Papir og bøger	„	1 998 525	„	8 210 830
11. Skind og huder	„	18 990 315	„	4 639 558
12. Mineralier, metaller og arbeider deraf	„	48 440 476	„	19 034 596
13. Sten- og jordarter, ler- og glasvarer	„	60 538 533	„	4 298 335
14. Kornvarer og vegetabilske produkter	„	117 239 953	„	13 050 160
15. Dyr og produkter af dyr . .	„	31 160 746	„	15 664 479
16. Diverse varer	„	9 537 268	„	10 279 506

Efter toldvæsenets opgaver hidsættes følgende fortegnelse over varer, der angives indført fra Norge og Sverige, samt de derfor approximativt beregnede værdier:

Fra Norge og Sverige: Kobbervitriol kg. 23 010, lire 11 010, andre kemiske produkter kg. 1 326, l. 1 193, gummi, tjære, harpix m. m. kg. 92 251, l. 18 441, ost kg. 1 320, l. 1 600, gammelt jern kg. 173 410, l. 15 607.
Fra Norge: Ikke særskilt nævnte medicinske produkter (hvoriblandt medicintran) kg. 110 302, l. 198 541, klikfisk og stokfisk kg. 5 188 507, l. 3 943 359, røgesild kg. 210 659, l. 81 708.
Fra Sverige: Trævarer, skaarne, kg. 1 642 820, l. 147 672, tøndestav kg. 13 000, l. 2 599, redskaber og arbeider af træ, simple, kg. 1 873, l. 936, skibe tons 3 164, l. 280 000, cellulose kg. 207 700, l. 64 050, anden tør træmasse kg. 109 949, l. 19 791, rujern i stykker kg. 49 820, l. 7 971, hamret og valset jern og staal i stænger kg. 332 435, l. 60 687, traadjern kg. 1 326, l. 371, smedejern (2den fabrikation) kg. 4 318, l. 3 627, jern i arbeider, simple, kg. 397, l. 325, do., andre, blandet med andre stoffe, kg. 3 299, l. 3 800.

Den samlede værdi af indførselen fra de forenede riger til Genua skulde saaledes udgjøre l. 4 863 304 eller ca. 20 pct. mere end det foregaaende aar; heraf angives som særlig fra Norge l. 4 223 608 og fra Sverige l. 591 855. Herved maa imidlertid bemerkes, at opgaverne over tørfiskimporten er væsentlig for høie; vistnok var nemlig denne indførsel i forrige aar betydelig større end i aaret 1901, men priserne var ogsaa lavere. Heller ikke har man kunnet konstatere noget nærmere om den af toldvæsenet angivne indførsel af røgesild fra Norge. Paa den anden side maa erindres, at en ikke liden del af importen unddrager sig kontrol som kommende ad indirekte vei. Dette gjælder saavel træmasse som jern, antagelig heller ikke lidet af maskiner og andre artikler, f. ex. „urenset fiskeolje".

Blandt de faa udførselsartikler til de forenede riger anføres vermuth og vin paa flasker for 272 lire, sprit paa flasker 250 lire, fernisser kg. 3 500, l. 7 000, hamp og tougverk kg. 1 184, l. 234, bomuldstøier kg. 105, l. 322, møbler, udskaarne, m. m. kg. 181, l. 502, marmor og alabast kg. 9 560, l. 4 649, ost l. 560, kunstsager l. 200. Om disse opgaver gjælder i endnu høiere grad, hvad ovenfor for importens vedkommende er anført.

Stokfisk og klipfisk. Efter toldvæsenets opgaver ankom af klipfisk og stokfisk til Genua i aaret 1902 kg. 9 856 342 af værdi frcs. 7 490 788, hvoraf fra Norge kg. 5 188 507 (frcs. 3 943 359), England kg. 4 374 113, Danmark 37 525, Tyskland 55 144, Østerrige 6 040, Holland 3 146, Kanada 13 615.

Efter de af skibsførerne meddelte opgaver og andre af generalkonsulatet indhentede oplysninger skulde den samlede indførsel søværts fra Norge have udgjort 2 917 390 kg. stokfisk og 276 800 kg. klipfisk, hvoraf ankommet i fremmede skibe via Hamburg, Hull, Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen 1 561 346 kg. stokfisk, og i norske skibe 1 356 060 kg. stokfisk og 276 800 kg. klipfisk.

Ved beregningen heraf er en balle stokfisk efter gjennemsnit af de i norske skibe ankomne partier ansat til 62 kg.

Efter opgave fra en herværende importør skulde den samlede indførsel have udgjort:

Af stokfisk	kg.	3 401 220
- norsk klipfisk . .	„	25 000
- islandsk og færøisk do.	„	3 486 500
- Labrador . . .	„	4 020 262
	kg.	10 932 982

Forskjellen mellem de to sidstnævnte opgaver ligger formentlig i en forskjellig vægtberegning. I toldbodens statistik er norsk og dansk fisk slaaet sammen.

Følgende priser er noteret i generalkonsulatets rapporter:

Bergen: Vestre ult. januar 96, februar 94—95, marts 90—92, april 90—95, mai 90—92, juni 92, juli 103—104, august 104, september 105, oktober 106—108, november 106—107, december 107—108. Ordinaire ult. januar 78, februar 80—82, marts 78—80, april 78—80, juli 85—90, august 88—90.

Finmarken: Titling ult. januar 76—77, marts 78—80, april 80—82, mai 85—86, juni 85—86, september 94—95, oktober 90, november 94—95, december 96—97.

Regolare ult. januar 82—83, februar 78, marts 78—80, april 80—82, mai 85—86, juni 85—86, september 94—95, oktober 96—97, november 94—95, december 96—97.
Hyse ult. januar 58, februar 58—60, marts 55—60, april 53—54, juni 65, september 66—67, oktober 65—66, november 63—64, december 64—65.

Klipfisk: Labrador ult. januar 48, februar 48, marts 46, april 45, mai 50—52, oktober 42—43, november 40, december 40—41.
Islandsk ult. januar 57—58, februar 56—58, marts 55—60, juli 62—63, august 65, september 62, oktober 58, november 54—55, december 52.

Islandsk hyse ult. januar 48, februar 48, marts 45—46, august 55, september 54, oktober 45, november 42—43, december 40.

For norsk klipfisk ingen noteringer.

Alle disse priser er pr. kvintal (100 kilogram) paa lager ufortoldet. Tolden er 5 lire pr. kvintal, hvortil kommer by- eller kommunaltold, der er forskjellig i de forskjellige byer, og i Genua udgjør 15 lire pr. kvintal.

De i forrige aar opnaaede maximumspriser staar gjennemgaaende under noteringerne for aaret 1901.

I de tre første maaneder af aaret var salget af stokfisk lidet aktivt med nedadgaaende priser. I begyndelsen af marts blev salget efterhaanden livligere, indtil den gamle fisk var udsolgt i juli. Indtil november var salget under stigende priser livligt, og blev først henimod aarets slutning mindre aktivt.

Paa tvistigheder mellem modtagere og sælgere mangler det i regelen ikke, som oftest under vexlende konjunkturer og nedadgaaende priser, da enkelte modtagere under forskjellige paaskud søger at opnaa en godtgjørelse paa sælgerens bekostning. I et tilfælde nægtede saaledes en modtager, under den forøvrigt ganske grundløse paastand, at varen ikke var afsendt i kontraktmæssig tid, at betale fuldt ud den for samme trukne vexel. Sælgeren, som indgik paa foreløbig at modtage den delvise betaling, fik ikke restbeløbet udbetalt, da modtageren senere yderligere gjorde vanskeligheder med hensyn til fiskens kvalitet.

Ved en anden anledning havde vedkommende agent forespeilet en afskiber, at han ved at give kjøberne kredit paa en del af kjøbesummen skulde faa indarbeidet sine varer hos herværende handlende. Resultatet blev, at kjøberne

***

efter en afholdt besigtelsesforretning gjorde vanskeligheder ved at modtage varerne, der maatte tages tilbage, og sagen ordnedes først efter adskillige trakasserier med agenten og betaling af en regning paa flere hundrede francs for besigtelse, advokatsalær, telegrammer m. m.

Under henvisning hertil maa det bestemt fraraades at indgaa paa noget afslag i de almindelige regler om fuld betaling mod dokumenter, eller at indlade sig paa at give særlig henstand for nogen del af kjøbesummen.

Af „pilchards" fra England opgives i sæsonen 1902—1903 indført 18 818 tønder, ca. 200 000 kg.

Af presset sild fra Spanien 2 000 000 kg. til værdi omtrent 440 000 lire.

Af fisk i lage (ansjos, accinghe etc.) kg. 5 061 199 til værdi lire 3 289 780, hvoraf fra Spanien kg. 4 794 571, Portugal 155 972, England 110 656.

Af sardiner og sild i æsker, marineret og i olje, indførtes kg. 641 189 til værdi lire 897 680, hvoraf fra Spanien 312 088, Portugal 267 065 og Frankrige 59 458.

Af thunfisk i olie indførtes kg. 2 429 471 til værdi lire 1 093 375, hvoraf fra Spanien kg. 2 321 311.

Af røgesild indførtes til Genua efter toldvæsenets opgaver kg. 895 365 til værdi lire 347 296, hvoraf fra England kg. 684 706. Fra „Sverige og Norge" angives hidført kg. 210 659. Det er imidlertid ikke lykkedes at udfinde, hvorfra denne sidstnævnte vare skulde have sin oprindelse. En norsk exportør, der vaaren 1902 hidsendte en prøvesending paa 300 kasser, og som var indgaaet paa et arrangement om afsendelse af et begrændset parti hver maaned, har meddelt, at det i denne sæson har været ham umuligt at effektuere dette, da silden kom alt for sent ind paa kysten. Sæsonen her tager sin begyndelse omkring oktober, naar sit høidepunkt ved jul og nytaar og varer de første maaneder af det nye aar. Saa sent som ud i marts eller april nytter det ikke at sende røgesild hertil.

Efter forannævnte opgaver fra toldboden skulde værdien af den samlede indførsel af fiskevarer fra udlandet til Genua i 1902 have udgjort ca. $13^1/_2$ million lire. Naar hertil lægges de ikke ubetydelige kvantiteter, der ankommer fra andre dele af Italien, vil det sees, hvilken stor rolle Genua spiller for denne artikel.

Efter den officielle statistik var hele Italiens indførsel af „tilberedte fiskevarer":

	1902.	1901.
	Kvintaler 542 081	Kvintaler 485 236
hvoraf fra Østerrige-Ungarn . . .	— 6 115	— 6 046
— „ Danmark	— 376	— 1 836
— „ Frankrige	— 67 317	— 73 490
— „ Tyskland	— 8 691	— 5 661
— „ Storbritannien	— 162 183	— 146 643
— „ Portugal	— 4 681	— 5 110
— „ Spanien	— 128 479	— 99 326

		1902.	1901.
hvoraf fra	Sverige og Norge . . .	Kvintaler 101 929	Kvintaler 91 006
— „	Afrika	— 17 280	— 18 939
— „	Nordamerika	— 42 858	— 35 306
— „	andre lande	— 2 172	— 1 873

Som det vil sees, er importen af dansk fisk her altfor lavt ansat og antagelig blandet sammen med indførselen fra Norge m. m.

Fiske- og hvaltran. Med hensyn til toldbehandling vil de forskjellige transorter kunne komme ind under følgende kategorier:

1. Sammensatte, ikke særlig nævnte, lægemidler, der erlægger 120 lire efter generaltarifen og 60 lire efter konventionaltarifen pr. kvintal (100 kg.). Herunder indbefattes alle stoffe, for hvilke der enten paa indpakningen eller paa anden maade betegnes, at de har medicinske egenskaber. Den norske medicintran forekommer ofte i detailsalg hersteds tilsat med andre stoffe, der angivelig tilsigter at forbedre dens smag og fordøielighed, og ved før indførselen at præpareres paa denne maade, vilde den maaske kunne resikere at blive klassificeret efter den her omhandlede toldsats.
2. Ikke særskilt nævnte medicinske stoffe 10 lire pr. kvintal. Herunder indbefattes enkelte (semplici) substantser, der ikke særlig er nævnt i repertoiret til toldtarifen, og som benyttes i medicinen, forsaavidt de ikke henhører under „kemiske produkter". Til denne kategori henregnes almindelig renset torskelevertran, samt anden renset tran af andre sødyr, saasom hval og sæl.
3. Tran, som ikke kan betragtes som renset, kommer ind under den lavere sats for „faste urene fiskeolier", nemlig 6 lire pr. kvintal. Under denne kategori kommer tran, naar den tilsættes paa den maade og paa de vilkaar, som fastsættes af finansministeren. Tilsætningen maa foregaa paa en af efternævnte tre maader:
   a. Ved at tilsætte i et forhold af 2 pct. af det hele, en blanding bestaaende af gelatin 6 pct., talg 10 pct., potaske 0.05 pct., syrer (efter valg) 0.05 pct., diverse stoffe, jordarter etc. 1 pct., degras 82.9 pct.;
   b. eller ved tilsætning for hvert 1 000 kilogram olie af 1 gram potaske, 1 gram syrer, 20 gram diverse stoffe efter valg og 200—250 kg. mineralolje, eller endelig
   c. ved tilsætning for hvert 1 000 kg. olie af 10 gram potaske, 10 gram syrer, 20 kilogram talg og 10 gram jord og diverse. Importøren har selv valget, hvilken af disse methoder han vil foretrække. Naar det hele parti ikke kan tilsættes paa én gang, kan toldvæsenet tillade, at tilsætningen foregaar efterhaanden, hvorunder den rene del af oljen anbringes under opsigt i et lukket pakhus. Ved bestemmelsen af de forskjellige methoder, hvorpaa tilsætningerne kan foregaa, er hensyn taget til den forskjellige industrielle brug, hvortil oljen agtes benyttet. Efter hvad der siges, skal tilsætningen ikke medføre nævneværdigt bryderi eller omkostning.

Foruden indførselstold har tran at erlægge kommunal afgift, der i Genua for „olio vegetale e animale" udgjør 2 lire pr. kvintal.

Efter toldvæsenets opgaver skulde der af „ikke særskilt nævnte medicinske stoffe", hvorunder indgaar tran, være indført til Genua i aaret 1902 kg. 1 350 120 af værdi lire 2 430 180, hvoraf fra Norge kg. 110 302, værdi lire 198 541, England kg. 496 855 og Tyskland kg. 179 080.

Efter skibsførernes opgaver ankom med norske skibe direkte fra Norge 61 tønder tran, ialt 8 205 kg. Den indirekte indførsel søværts fra Norge er i generalkonsulatets periodiske opgaver anslaaet til 1 430 tønder.

Efter private opgaver skulde priserne have været for lys, i aaret 1901 lire 90, 1902 l. 150—160, brunblank 1901 l. 80, 1902 l. 120—125, brun 1901 lire 52, 1902 lire 70, alt pr. tønde à 100 kg. ufortoldet.

Som før angivet kommer den norske tran under kategorien „ikke særskilt nævnte medicinske stoffe", forsaavidt den ikke som bestemt til industrielt brug ved tilsætning kan komme under den lavere toldsats. For norsk regning sælges neppe for tiden i Italien medicintran som særlig tilberedt lægemiddel paa flasker med etiketter, uagtet ialfald et firma længe har havt patent paa saadant produkt her i landet. For at indføre det sidstnævnte præparat, der i andre lande har vundet stor udbredelse, har firmaet ikke for Italiens vedkommende villet underkaste sig uleiligheden og omkostningerne ved den reklame, der selvfølgelig er en ueftergivelig betingelse for at kunne introducere en saadan artikel i større stil. Medens man saaledes i Norge har overladt til italienerne at præparere vor medicintran og ved tilsætning af endel mere eller mindre ordinære stoffe at sælge den med fordel som et nyt lægemiddel, har samtidig en udenlandsk konkurrent, den saakaldte Scott's emulsion, hvis grundbestanddel er n o r s k tran, i løbet af et halvt snes aar sikret sig en vigtig plads paa markedet ved ihærdigt og planmæssigt arbeide. I paaskriften paa de flasker, paa hvilke denne komposition sælges, betegnes den som „ren torskelevertran med glycerin og undersvovlsurt kalcium og soda, der i en behagelig og fordøielig form indeholder de vigtigste bekjendte elementer til at frembringe blod, muskler og ben". Etiketterne angives at være paaført „den norske fiskers velbekjendte fabrikmærke". For at undgaa den høie indførselstold (se ovenfor no. 1) har firmaet, der ogsaa har egne fabriker i Schweiz og Tyskland, for 10 aar siden oprettet en fabrik i Milano. Efter hvad vicekonsulen i Milano meddeler, tilsendes denne fabrik, Viale Venezia no. 12, alle de raastoffe, som indgaar i sammensætningen. En gang om aaret ankommer enten Mr. Scott selv eller hans associé med sine agenter og arbeidere, der er kjendt med hemmeligheden, hvorpaa fabrikationen begynder. Naar hele den kvantitet, der behøves for et aar, er færdig, reiser mr. Scott med hele sit personale til sin fabrik i Schweiz for der at udføre de samme operationer. Alle flasker fabrikeres i Italien. Beløbet af det aarlige salg i Øvreitalien anslaaes til 500 000 flasker eller derover. En gros prisen er for store flasker 48 lire, middels 26, smaa 13 pr. dusin. I detail er priserne naturligvis høiere og varierer meget, idet enkelte apothekere tager indtil 6 lire for en stor flaske. For dette lægemiddel reklameres uafladelig; her udkommende aviser indeholder saaledes stadig avertissementer derom.

Som før nævnt er der foruden Scott's emulsion mange andre præparater med tran som hovedbestanddel, der her har opnaaet at trænge ind i publikums smag. Da medicintran her er en saa almindelig anerkjendt artikel, maa det beklages, at fabrikanterne hjemme ikke har kunnet erhverve sin andel i udbyttet af disse forretninger.

Af h v a l t r a n skulde der direkte fra Norge kun have været indført til

Genua 70 fade, ca. 8 500 kg. Naar det imidlertid tages i betragtning, at der af „urenset fiskeolie" fra Tyskland og England skulde være indført ca. $^1/_2$ million kg. til værdi 2 300 000 lire, hvoraf endel antagelig er af norsk oprindelse, medens for en anden del norsk hvaltran maa antages at være benyttet som raaprodukt, kan det vel heraf sluttes, at norske importører er adskillig mere interesseret i denne import. Foruden til belysningsøiemed anvendes hvaloljen tildels til garverierne, samt til jutespinderierne, for hvilke sidste der angives at indføres hertil ca. 200 tons aarlig. Et norsk firma opgiver prisen paa raffineret hvalolje cif. Genua til frcs. 68 pr. 100 kg. for no. 1 og frcs. 58 for no. 3. En jutefabrik opgiver, at varen ved slutningen af aaret 1902 kjøbtes til 55 lire pr. kvintal uden fad. Ogsaa denne artikel er formentlig gjenstand for adskillige tilsætninger og bearbeidelser, hvad de norske exportører ikke synes at have gjort sig tilgode, hvorhos disse vistnok skatlægges af mellemmænd i England og Tyskland m. m. For exportører, der gjør direkte forretninger her, henvises til, hvad ovenfor er anført om betingelsen for at komme ind under den lavere toldsats, 6 lire.

Af hermetik sælges ikke lidet hos fedevarehandlerne. Af „fisk, marineret eller i olje i æsker" indførtes saaledes til Italien i aaret 1901 7 931 kvintaler til værdi 1 110 340 lire, hvoraf fra Frankrige for ca. 260 000, Portugal 280 000 og Spanien 386 000 lire. Da der saavel i Norge som i Sverige er gode hermetikfabriker, skulde det vel kunne lade sig gjøre for disse at faa nogen afsætning her i landet, hvis de kan stille sine priser i forhold til konkurrenternes. Man har forsøgt med nogle prøvesendinger, uden at der hidtil, saavidt vides, har været istandbragt forretninger. En saadan mindre sending fra Norge blev refuseret af bestilleren, fordi den ankom 3—4 maaneder efter bestillingen paa en tid, da den bedste sæson for salg blev opgivet at være udløben.

Øl. Under henvisning til forrige aarsrapport bemerkes, at indførselen til Italien af øl paa fad i de 5 sidste aar har været stadig tiltagende, nemlig i aaret 1898 hekt. 46 920, aaret 1899 h. 48 021, aaret 1900 h. 50 738, aaret 1901 h. 56 285 og aaret 1902 h. 61 022. De vigtigste importlande var Østerrige med hekt. 34 085 og Tyskland med hekt. 21 846. Af øl paa flasker indførtes i aaret 1898 stkr 402 100, aaret 1899 244 700, aaret 1900 400 700, aaret 1901 384 800, aaret 1902 377 700.

Trælast. Fra Sverige ankom to skibsladninger, en med et italiensk seilskib fra Nordmaling, medbringende 220 std. furubord, hvoraf endel solgtes til 342 frcs., en anden del til 338 frcs. pr. std., ialt frcs. 73 140, indbefattet fragt. Fra Luleå ankom med en østerrigsk brig paa 252 tons drægtighed en ladning furubord af værdi med fragt ialt frcs. 45 614.

Fra Amerika ankom 39 seilskibe og 5 dampskibe med pitch-pine, planker og bord af forskjellige dimensioner, samt firhugget tømmer af ens assortiment, ialt std. 17 580, hvoraf sagede planker m. m. std. 11 200 til en pris af 245 frcs. pr. std., udgjorde i værdi frcs. 2 640 000. Af bord ankom std. 6 380 à frcs. 340, ialt frcs. 2 169 000.

Fra Adriaterhavet (Fiume, Triest m. m.) ankom ca. 30 000 kubikmeter planker og bord af gran og bøg til en gjennemsnitlig pris af lire 42 pr. kbm., ialt l. 1 200 000.

Fra Donau (Galatz, Bosnien m. m.) indførtes betydelige mængder granlast af forskjellige dimensioner, bredde fra cm. 20—40 og mere, tykkelse cm. 1—8 og længde fordetmeste 4 meter. Ialt ankom heraf ca. 45 500 kubikmeter, der betingede en pris af lire 42, ialt lire 1 911 000.

Derhos ankom betydelige kvantiteter granlast fra Kroatien, Istrien etc. tillands med jernbaner, hvorover korrekte opgaver ikke kan erholdes.

Et fra Norge afsendt prøveparti „unassorted" blev ikke akcepteret, da det indeholdt ca. 25 pct. vankantede bord, hvilket erklæredes ikke at være stemmende med kutyme i Genua.

I den italienske statistik angives som indført fra „Sverige og Norge" til Italien af „almindelig trælast, firkantet, skaaret efter længden":

	1898.	1899.	1900.	1901.
Tons	5 677	3 699	2 544	2 456
Værdi i lire	426 000	285 000	234 000	221 000

Træmasse. Direkte søværts fra Norge og Sverige ankom til Genua kun 381 baller, 53 096 kg., hvilket kun er en ringe del af den hele indførsel fra nævnte lande, der af toldvæsenet opgives til 317 000 kg., men i virkeligheden vistnok er adskillig større. Indførselen til hele Italien opgives i den officielle statistik for aaret 1902 til 26 525 900 kg. og fra Sverige og Norge til kg. 861 600 i aaret 1898, 681 700 kg. i 1899, 112 700 i 1900, 538 700 i 1901, 407 100 i 1902.

Det meste af indførselen fra de forenede riger ankommer via Hull, Antwerpen, Hamburg og Kjøbenhavn. Grunden til, at de direkte dampskibslinier fra Norge og Sverige saa lidet benyttes, er væsentlig den, at transporten findes at tage for lang tid, medens derhos fragtforskjellen ikke er af saa stor betydning. Fragten stiller sig via Hamburg og Hull i 18—20 sh., men med den direkte linie i 16—17 sh. pr. ton. Det bedste marked for cellulose og træmasse er Norditalien, hvor de bedste og solideste papirfabriker findes. Angaaende de betalte priser, kan specificeret opgave vanskelig meddeles paa grund af de mange forskjellige kvaliteter. I det hele har de varieret fra 14 frcs. for træmasse til 20 frcs. for cellulose pr. 100 kg. efter kvalitet cif. Genua. Betaling stipuleres ved akcept 4 maaneder fra varens modtagelse.

En træmasseagent skriver angaaende det faktum, at skandinavisk træmasse endnu ikke har opnaaet den plads paa det italienske marked, som skulde betinges af dens kvalitet og pris, at dette blandt andre omstændigheder vistnok staar i forbindelse med salgsbetingelser og transportforhold. Han bemerker herom:

„I et land som vort er man endnu ikke nok opdraget til internationale omsætningsforbindelser og har derfor ikke let for at akceptere kontant betaling mod dokumenter, især da man endnu hos os nærer mistillid til fjerne forbindelser, der kan afstedkomme ubehagelige overraskelser. Dernæst maa bemerkes, at husene i Norden i regelen ikke indlader sig paa at forsyne fabrikerne her med mindre efterhaandsbestillinger, men fordrer store kontrakter og betydelige forsendelser gang paa gang, hvilket er umuligt at opnaa i Italien, da vi ikke her som i Tyskland og England har store spekulanter i træmasse og cellulose, men simpelthen konsumenter, som, om de end er betydelige, alene forsyner sig med raastof efterhaanden som maanedens behov kræver det, medens de dog ialt i aarets løb gjør meget betydelige kontrakter.

Disse vanskeligheder ved at indføre de nordlige produkter forøges derhos

ved den omstændighed, at ofte fabrikerne dersteds, paa grund af de derværende transportforhold tilvands om vinteren, paa den tid næsten ganske stanser sine afsendelser."

Som en anden antagelig medvirkende aarsag til, at de skandinaviske producenter endnu ikke indtager nogen fremragende plads paa markedet i Italien, kan vistnok anføres den mistillid, som de under sit ukjendskab til forholdene nærer til de herværende konsumenter, og som blandt andet bevirker, at adskillige istedetfor at sælge direkte til Italien foretrækker at henvende sig til mellemmænd i Tyskland og andre steder, til hvem de umiddelbart kan holde sig for betalingen. Dette system bidrager vel ogsaa til at forøge omkostningerne.

Naar det tages i betragtning, at den samlede indførsel af træmasse til Italien, ca. 26 mill. kg., er noget større, end hvad der heraf ialt indføres til det nærliggende land Spanien, men at det sidstnævnte land i aaret 1901 heraf indførte fra Norge og Sverige over 14 mill. kg., medens Italiens indførsel af skandinavisk træmasse i forhold dertil reducerer sig til en ubetydelighed, synes denne sammenligning at maatte lede til den slutning, at vore producenter her har forsømt en vigtig og betydelig kunde.

Skind og huder. Som det vil fremgaa af foranstaaende statistiske opgaver andrager indførselen af raa huder til Italien til meget store værdier. Efter meddelelser modtaget underhaanden, er der grund til at tro, at der i den senere tid af denne vare er indført hertil for temmelig betydelige beløb fra de forenede riger.

Jern. Produktionen af jern i Italien anslaaes til 220 000—230 000 tons aarlig og begunstiges ved en indførselstold af 6—9 lire pr. 100 kg. Foruden det svenske jerns høiere pris har ogsaa denne told en væsentlig hemmende indflydelse paa indførselen deraf. Som seneste priser for ordinær Lancashire cif. Genua og ufortoldet er opgivet for svensk vare l. 23.75, tysk l. 19 og italiensk l. 24. Tillægges told 6 lire, stiller disse priser sig henholdsvis i 30, 25 og 24 lire.

Det existerende jernsyndikat, „La Siderurgica Italiana", har bidraget meget til udvikling af landets produktion og indbefatter en stor mængde etablissementer. I den senere tid har imidlertid flere medlemmer, saasom fabrikerne i Bolzaneto og fabriken „La Siderurgica" i Savona, trukket sig tilbage fra syndikatet. Dette er oprindelig dannet for at bekjæmpe importen fra udlandet, navnlig Tyskland og Belgien, men uagtet beskyttelsestolden er det ikke lykkedes at bekjæmpe denne konkurrence, idet navnlig indførselen fra Tyskland er særdeles betydelig.

Efter hvad der siges, har syndikatet ophørt med salg af den kvalitet, der fabrikeredes under navn af „svensk" jern. Kunderne forlanger den genuine vare, der væsentlig sælges gjennem agenter i Milano og Turin.

Af gammelt jern skulde indførselen til Italien i aaret 1902 have udgjort 1 989 144 kvintaler, hvoraf fra Sverige og Norge 7 896 kvintaler. Priserne opgives forskjelligt: For skinner pr. ton lire 90—95, do. af staal l. 80, plader l. 85—95, kjedelplader 93—98, andet gods for støberierne l. 65—70.

Som importører af gammelt jern er opgivet for generalkonsulatet: Giuseppe Buet, Calame e Cortese, Fratelli Bruzzo, alle i Genua. I Sampierdarena: Vittorio Rolla. I Turin: G. B. Pignone og Eugenio Festa. I Milano: Monneret

& C. og S. D. Levi. I Livorno: L. Donegani, O. M. Pulis, Paolo Vernazza e C, Gioberto Barbensi.

Hesteskosøm. Fra Sverige indførtes 307 000 kg. til værdi lire 235 000, eller noget mere end i aaret 1901. Priserne varierede efter nummere fra lire 62—112 pr. 100 kg. iberegnet emballage leveret cif., altsaa uden told, i alle italienske havne. Betalingsvilkaarene er kontant, d. v. s. 30 dage efter varens modtagelse med sconto varierende fra 2—5 pct. Af norsk hesteskosøm skal kun en ubetydelighed være bleven indført.

Maskiner. Angaaende landbrugsmaskiner tillader man sig at henvise til en rapport fra vicekonsulen i Milano, indtaget i Norges oplysningskontors meddelelser og i „Svensk export" no. 200 for 1ste november 1902 samt ligeledes til vicekonsulens nedenfor indtagne meddelelser.

Efter den officielle statistik skulde indførselen af maskiner fra de forenede riger til Italien have udgjort (i kvintaler): aaret 1897 27, 1898 432, 1899 708 samt 100 kv. maskindele, 1900 931 samt 220 kv. kjedler, 1901 1 404 samt 33 kv. maskindele. De for aaret 1901 opførte maskiner henhører alle under textilbranchen, for de tidligere aar væsentlig lokomobiler og agerbrugsmaskiner. Den samlede værdi af indførselen for aaret 1901 opgives til lire 180 000. En nærmere kontrol af disse tal er af før opgivne aarsager ikke mulig.

Kobbervitriol og kobber. Af kobbervitriol indførtes i aaret 1902 251 065 kvintaler til værdi lire 12 051 120 efter den i den officielle statistik opførte pris l. 48 pr. kvintal.

Til fabrikation af dette stof, der tilvirkes i mindst 21 fabriker, samt til andre øiemed udkræves en betydelig import af raastof fra udlandet. Der indførtes 81 547 kv. kobber i stykker og stænger etc. til en værdi af l. 11 450 685. Det meste heraf kom fra England, de Forenede Stater og Tyskland. Af diverse kobbermalme indførtes 11 721 tons til værdi lire 2 682 150.

Værdien af raffineret kobber i barrer opgives til 173 francs pr. 100 kg. cif. Genua kontant uden rabat. For svovlkis retter priserne sig ialmindelighed efter noteringerne i London.

For engelsk kobbervitriol opgives en pris af l. 56 pr. 100 kg. franko jernbanevogn Genua.

Den indenlandske produktion af kobbermalme af forskjellige slags opgives for aaret 1901 til 107 750 tons af værdi lire 3 404 853. Produktionen foregaar hovedsagelig i Toscana, samt i den sydlige del af Ligurien og i Piemont.

En herværende agent har henvendt sig til generalkonsulatet med opgivende, at der efter hans mening maatte kunne gjøres betydelige forretninger her i disse artikler.

Kul. Heraf indførtes:	Til Genua.	Til Savona.
1898	Tons 2 122 618	Tons 506 893
1899	„ 2 356 046	„ 659 446
1900	„ 2 455 623	„ 610 200
1901	„ 2 220 912	„ 716 163
1902	„ 2 424 047	„ 721 070

Fremgangen i importen giver ikke noget fuldt billede af udviklingen af Italiens industri. Indførselen af kul vilde nemlig have været større, hvis den ikke havde været paavirket af den tiltagende brug af elektricitet i fabriker, angivelig overstigende 200 000 hestekræfter. Navnlig i det paa vandløb rige Øvreitalien udvikler sig stedse mere anvendelsen af vandkraft i industriens tjeneste. Der meddeles saaledes, at selskabet „til benyttelse af Venetiens vandkraft", dannet med en kapital af 10 millioner lire, har paabegyndt store arbeider til kraftoverføring fra floden Cellina i provinsen Udine med ledning indtil det i 100 kilometers afstand liggende Venedig. Dette anlæg paastaaes at ville blive et af de største i Europa.

U d f ø r s e l. Af det før anførte vil sees, at udførselen til de forenede riger fra Genua kun er ubetydelig og alene dreier sig om et faatal af artikler. Nogle af disse var tidligere gjenstand for en større udførsel, der nu synes delvis at være gaaet over til Marseille.

Handelskammeret i Genua har meddelt følgende opgave over exportører:

I Genua: Oljer: Canepa & Co., Tomaso Moro e Figli, Parpaglioni Luigi figli e Co., Croce Andrea e Co., Costa Giacomo fu Andrea. Paste alimentari (maccaroni m. m.): Cassanello e Co., Ravano Francesco e Co., Ravano Giuseppe fu Marco. Mel: Semoleria Italiana, Ravano Bozano e Co., Societá Molini Alta Italia, Racagno Hermanos, Staudt e Co., Franco e Medina, Aman, L. Diverse: Carlo I Hofer e Co., Costa Giuseppe di F.cesco.

I Chiavari: Puccio Carlo Sebastiano (vin).

Som exportører af bomuldsaffald for maskinpudsning er opgivet for generalkonsulatet: William Specker, Piazza del Portello 2, Genua, Storace Salvatore, Genua, Portman, A. & C., Pontedecimo (Genua), Bianchi Giovanni Batt, Como, Bühl Eugenio, Milano, Cotonoficio di Cornigliano Ligure, Cornigliano Ligure, de Benedetti, M, Torino, Ferrero, A., M. Fratelli, do., Gagliardi Andrea, Sacconago, Milano, Parodi Antonio fu Nicolò, Sestri Ponente (Genua), Pozzi e Varese, Torino.

Som exportører af fiskegarnstraad: Anglo Italian Hemp Spinning Co., Ferrare, Balestreri Emanuele e Co., Ponte a Moriano (Lucca), Bushy e Strangmann, Sarno, Salerno, Filatura di canape e lino, Montaguana, Padova, D'Andrea Francesco, Sarno, Salerno, Carugati e Co., successori, Cerianii e Co., Milano, Roi Giuseppe Vicenza, Scalabrini Cinzia in O'Neilly, Sarno, Salerno, Trombini e Co., Milano, Filatura di canape, Soc. An., Bologna.

Disse opgaver er meddelte uden ansvar.

Fra distriktet foregaar forøvrigt udførsel af et par sorter mineralier, hvorom man har troet, at det kunde være af interesse at hidsætte nogle oplysninger, da de ogsaa, ialfald tildels, er gjenstand for produktion i de skandinaviske lande.

T a l k (klæbersten). I anledning af indkomne forespørgsler om en formentlig betydelig industriel udnyttelse af klæbersten i Italien, er det bleven meddelt generalkonsulatet, at den stenart, som hos os gaar under navn af klæbersten, er almindelig i Piemont, hvor deraf produceres ca. 165 000 kg. aarlig (i aaret 1901); dens anvendelse er imidlertid nærmest lokal til forarbeidelse af forskjellige kar og husgeraad m. m. samt ved fabrikation af simpel sæbe. Nærbeslægtet hermed, men renere i sin sammensætning og som følge deraf langt mere anvendelige i industrien, er de to mineralier steatit og talk, der, saavidt vides, ikke er gjenstand for produktion hos os. Det førstnævnte er det reneste, men ogsaa det sjeldneste; det forekommer især i dalen ved Pinerolo, men er

vanskeligt at erholde, da produktionen optages af fabrikerne af vox- og stearinlys. Talk, der som det foregaaende danner et ganske hvidt pulver, har derimod en meget udstrakt anvendelse, og deraf skal leveres indtil 10 jernbanevogne om maaneden. Det anvendes ved fabrikation af lys, papir, finere sæbe til husgeraad, som udsættes for ilden, til lak, til anbringelse i handsker og skotøi, til sminke, forfalskning af forskjellige varer m. m. Produktionen, der iøvrigt holdes hemmelig, opgaves for aaret 1901 til 11 770 000 kg. af værdi l. 342 750. Udførselen, der især foregaar til England, er i de senere aar hemmet ved konkurrence fra Spanien.

Marmor. Denne i Italien saa storartede industri har sit hovedsæde i den nordlige, nær kysten liggende del af Toscana, hvor marmorleierne strækker sig gjennem den største del af de apuanske alper, der danner mægtige lag tilhørende den øvre triasformation (Keuper), hvilken særlig i sin underste del (ved Carrara ca. 1 000 meter mægtig) kan ansees som et uhyre marmorleie, i det væsentlige bestaaende af almindeligt hvidt marmor samt af aaret, blaagraat (bardiglio) og enkeltvis af billedhuggermarmor (statuario). Delvis forekommer ogsaa de forskjellige sorter i formationens øvre dele, men væsentlig, som nævnt, i den nedre, der beregnes til 5 900 hektarer i en længde af 22 kilometer, hvortil kommer ca. 200 hektarer for de øvre dele. Under marmorlagene findes derhos leier af forskjellig farvede, dekorative „breccie", samt over samme saakaldte „cipollini" (pietra bianca, Travertin og pietra di Volegno), der vistnok ikke er saa kompakte som de øvrige, men som paa grund af sin tavleagtige struktur let kan formes som plader til trapper, dørposter m. m., der betinger endel omsætning.

Den hovedsageligste udvinding af marmor finder sted i dalene Carrione, Frigido og Vezza, samt i de nærmere havet liggende egne Carrara, Massa og Versilia. Af disse er Carrara den egn, som frembyder de bedste betingelser for produktionen, dels i betragtning af lagenes ovennævnte uhyre mægtighed, dels fordi lagene sædvanlig hælder efter dalstrøgenes retning, og endelig fordi marmoret er frit for metalliske og andre tilsætninger og er i besiddelse af en særlig krystalinsk struktur, der i lige høi grad udmærker de andre farvede og aarede varieteter, hvoraf massen bestaar.

Massen afbrydes hyppig af spalter eller revner, dels lodret paa lagenes retning, dels i andre retninger, og disse er ofte til megen nytte ved driften; navnlig frembringer de førstnævnte, naar de er i en passende afstand, fra 50 centimeter til 2 meter, blokke, der passer for almindeligt brug. I de høiere lag frembyder mineralet ved sin struktur større lethed i bearbeidelsen. Det her forekommende 1ste sort marmor (statuario), findes regelmæssig i stykker afdelt eller omgivet af en skal af kalkholdig skifer, madrimacchie, hvis større eller mindre kompakthed og indbyrdes nærhed har stor indflydelse paa marmorets finhed og renhed. Bearbeidelsen af disse forekomster ved hugning, sagning og kiler kan være langvarig og kostbar, men lønner sig ved marmorets bedre kvalitet.

I de nærliggende strøg Massa og Versilia er forekomsterne delvis analoge med Carraras. Saavel her som navnlig i den nordlige del af de apuanske alper er imidlertid massen gjennemgaaende mindre krystallinsk og gjennemskinnende, sprødere og mere skiferagtig, hvorfor den ikke egner sig til skulpturarbeider. Da spalterne ikke er vertikale, men parallelle med lagenes retning, bliver arbeidsmethoden forskjellig, tildels mere kostbar og besværlig. Ved indsprængning af dybe „kanaler" løsrives uhyre blokke, men med et stort spild af pulveriseret sten og grus, der paa sine steder spærrer og fylder bruddene.

Ved sprængning i bruddene benyttes dels almindeligt krudt, dels ogsaa saltsyre, der dekomponerer kalken. Arbeiderne paabegyndes med at fjerne de øvre ubrugbare lag for at prøve det underliggende marmors kvalitet. Viser dette sig brugbart, paabegynder man grubens ordning og indredning, hvilket arbeide medfører større eller mindre udgifter, der kan stige til 10 000 lire eller mere. Ved udvindingen af en kubisk marmorblok vil sædvanlig forsiden og oversiden være i dagen, medens man paa en tredie side i regelen har en af de før nævnte naturlige revner. De øvrige sider fremstilles ved hjælp af sprængning samt kiler, der drives ind i massen, hvilket arbeide kræver omtanke og forsigtighed, navnlig ved at paase, at marmoret ikke bearbeides i andre retninger, end hvor det naturlig spalter sig. De affaldende masser af grus og sand styrtes lige ned fra grubens rand og fylder den underliggende dal. Ved den førnævnte proces kan fremstilles marmorblokke af kolossale dimensioner, indtil 450—500 kubikmeter, der efter yderligere sønderdeling overleveres til „riquadratori" for at reduceres til de i handelen brugelige parallellelepipeder. Man har ogsaa forsøgt ved udvindingen at anvende staalbor. Det er af vigtighed, at et brud foran er forsynet med en plads af passende størrelse. Mangler saadan, og bruddet ligger ret opad en steil fjeldvæg, bliver det vanskeligt at bearbeide, hvorhos eiendommenes udstykning heller ikke altid tillader en ordning af fjeldsiden i trin eller afsatser. Ved Carrara findes saaledes brud, der danner fjeldvægge paa over 150 meters høide, der kun kan drives ved almindelig udsprængning af uhyre masser, som derpaa styrter ned og herunder undertiden fylder eller ødelægger nærliggende brud, hvoraf opstaar talrige tvistemaal, hvorhos blokkene i faldet for en større del knuses i smaastykker og grus, der i stedse større udstrækning opfylder dalene og hindrer bedriften.

Paa grund af bruddenes delvis overordentlige høide, indtil over 1 000 meter, frembyder transporten af de fremstillede blokke særegne vanskeligheder. Den mest primitive transportmaade er at lade blokkene simpelthen rulle eller glide ned af skrænterne, hvilket dog i regelen, for at de ikke skal ødelægges, kun sker, naar der er et tilstrækkeligt underlag af affald og grus, og derhos medfører fare for ødelæggelse af, hvad stenene træffer paa sin vei. I de mere velordnede brud nedbringes marmoret i en rende, der i en vinkel af sjelden over 45° gaar fra pladsen ved brudet ned til kjøreveien i dalens bund. Marmoret lægges paa en slæde, og nedbringelsen reguleres ved to eller flere hampetoug af 7 centimeters gjennemsnit, der bindes om stenene, og ovenfra, hvor touget er viklet om ruller, styres ved haandkraft, eftersom der udkræves større eller mindre hastighed. Ogsaa dette system frembyder farer og medfører derhos stort konsum af tougværk. Efter nedkomsten føres marmoret videre paa oxekjærrer. Ved Carrara benyttes derhos jernbane, der har en længde af 19 kilometer og gaar op i fjeldet indtil en høide af 450 meter med adskillige stationer og tunneler. Ved Massa foregaar transport af marmor ogsaa paa sporvei, medens man i Arnidalene anvender landeveislokomotiver. For transport af marmor paa jernbanen m. m. fra de forskjellige gruber til søen beregnes fra $6^1/_2$ til $9^1/_2$ lire pr. ton for Carrara og fra 9 til $14^1/_2$ lire for Massa. Fra de fjernere liggende steder er transporten forholdsvis kostbarere, indtil over 30 lire pr. ton.

Antallet af arbeidere ved gruberne opgives i aaret 1901 til ialt 10 549, hvoraf for Carrara 6 779, Massa 1 138 og Versilia med Arni 2 632. Af det hele antal var 6 516 sysselsat i gruberne og 3 079 ved sagning og forarbeidelse af marmor. I en beretning for aaret 1894 opgives arbeidslønnin-

gerne i Carrara at have været daglig for grubeformænd lire 4—5, minerere og huggere (riquadratori) l. 3—3.50, haandlangere l. 2—2.50, heisere af blokke (lizzatori) l. 3.50—4 og arbeidere ved sagværkerne l. 2—2.20. I gjennemsnit opgives for aaret 1901 daglønnen for hver arbeider til l. 2.81 og den aarlige løn lire 702.79. I Massa $^1/_3$ mindre og i Versilia omtrent halvdelen. Arbeidet i gruberne foregaar kun om dagen, og da det er under aaben himmel, kan det ikke ske i regn eller sne, hvorfor det aarlige antal arbeidsdage kun beregnes til ca. 250. I de høiest, over 1 000 meter liggende gruber arbeides kun om sommeren. Arbeidstiden er 8 timer, men i den gode aarstid arbeides i overtid, hvorved tjenes $^1/_4$ dagløn for hver 2 timer. Arbeiderne tilhører næsten alle de omliggende distrikter og gaar efter arbeidet om aftenen til sine hjem, hvilket kan være indtil 2 timers vei. Disse arbeideres kyndighed i sit arbeide er traditionel og i generationer overleveret fra fader til søn.

For aaret 1901 opgives antallet af de under bearbeidelse værende marmorbrud til 622. Kvantiteten af det udvundne marmor var 290 570 tons af værdi lire 11 622 800, hvoraf fra Carrara tons 205 177. Gjennemsnitsværdien af det raa marmor paa jernbanestation eller udskibningssted ansættes til 55 lire pr. ton; da arbeidsomkostningerne beregnes til i gjennemsnit l. 15.83 pr. ton, bliver værdien ved gruben ikke over 40 lire. Af den nævnte kvantitet var ca. 129 000 tons ubearbeidet. Der afsendtes tilsøs og med jernbane i aaret 1901 267 277 tons, hvoraf 68 859 tons til indlandet og resten især til de Forenede Stater, Frankrige, Tyskland og England. Til de forenede riger gik 614 tons, hvoraf kun 58 tons raa marmor.

Af andre marmorbrud i Italien kan nævnes de veronesiske med en produktion af 17 460 tons af værdi l. 546 594, samt i Brescias distrikt (Botticino), gult marmor fra Sovicille i Sienas distrikt, hvoraf produceredes 1 800 tons af værdi l. 144 000, samt endelig i Ligurien (2 200 tons af værdi l. 238 000), hvoraf navnlig portoro fra Spezia, rødt fra Levanto og grønt fra Polcevera er bekjendt.

I 1901 udførtes ialt fra Italien marmor til en værdi af lire 19 319 270, hvoraf billedhuggerarbeider for ca. lire 800 000 og „anderledes forarbeidet“ for ca. 7 millioner lire.

Alabast produceres i Toscana, navnlig Volterrano, provinsen Pisa. Produktionen var 2 714 tons af værdi l. 293 860.

I den ovennævnte beretning for aaret 1894 opgives følgende priser for ubearbeidet marmor:

Hvidt (bianco chiaro)	pr. kubikmeter	lire	130—255	efter kvaliteten
Aaret (venato) . . .	„ —	„	190—260	„ —
Blaat (bardiglio) . .	„ —	„	380 i gjennemsnit (efter andre opgaver 200—350 for 2den sort).	
Til skulptur (statuario), 1ste kvalitet,			efter dimensioner og renhed fra 400—1 800 lire pr. kubikmeter.	

1 kubikmeter veier 28—29 kvintaler.

For saget almindeligt marmor varierer priserne efter tykkelse og kvaliteter (hvoraf 3). Plader af 1—2 centimeters tykkelse sælges for lire 5—8.50 pr. kvadratmeter, hvilke priser tiltager for hver centimeters yderligere tykkelse. Plader paa 10 centimeter opgives at koste lire 30.40 pr. kvadratmeter, paa 12 cm. l. 37.44, paa 15 cm. 44, over 15 cm. l. 240 pr. kubikmeter.

I en katalog over italiensk marmor udstillet i London 1888 forekommer ikke mindre end 76 sorter.

Streiker. Af industri- og agerbrugsministeriet er udgivet en interessant statistik over streiker i Italien i aarene 1879—1900. Blandt industriarbeiderne var antallet af streiker i det førstnævnte aar 32 og i det sidstnævnte 383. I aaret 1900 forefaldt af de nævnte 383 streiker 124 inden textilindustrien, 45 blandt murere m. m., 27 blandt mekaniske arbeidere, 25 blandt grubearbeidere, 18 blandt dagarbeidere. 210 streiker grundedes i fordring paa lønsforøgelse eller protest mod lønsnedsættelse, 37 i spørgsmaal om arbeidstiden og 136 i andre aarsager, blandt hvilke nævnes modstand mod disciplinære foranstaltninger, støtte af andre streikere eller afskedigede arbeidere, spørgsmaal om betalingsmaaden (dagløn eller akkord m. m.), fordring paa afskedigelse af formænd eller betjente, indskrænkning i antallet af læredrenge eller bortfjernelse af arbeidere fra andre steder etc. Hyppigst blandt disse „andre aarsager" var solidaritet med andre afskedigede arbeidere i 29 tilfælde.

Som til en vis grad betegnende for lønningsforholdene for de forskjellige klasser af industriarbeidere gives en statistik over procentforholdet inden hver klasse af streiker, foranlediget ved fordring paa lønsforhøielse, udvisende for dagarbeiderne 72 pct., bagere 68 pct., teglbrændere 66 pct., kjørere 62 pct., jernbanearbeidere 61 pct. og murere 60 pct., medens textilindustrien alene har 33 pct.

Antallet af de ved streikerne for arbeiderne tabte arbeidsdage i aaret 1900 anslaaes til 493 093 foruden 72 482, der tabtes af ikke-streikende, der ved streikerne blev ledige; den samlede værdi heraf anslaaes til lire 1 100 000.

Af streikerne endte 29 pct. med et for de streikende helt og 37 pct. med delvis gunstigt resultat, medens 34 pct. havde et for dem ugunstigt udfald. De fleste tilfælde af gunstigt udfald udviser streiker for at hindre forøgelse af arbeidstiden (67 pct.) og for at opnaa nedsættelse deraf (52 pct.), medens streiker for at opnaa forhøielse af løn alene lykkedes i 25 pct. af tilfældene.

De industrielle streikers fordeling over de enkelte landsdele giver et billede af disses større eller mindre industrielle betydning. Af de 383 streiker i aaret 1900 forefaldt saaledes i Lombardiet 149, Piemont 49, Emilien 33 og Toscana 29. Hvad antallet af streikende angaar, staar for aaret 1900 Ligurien høiest med 22 000 paa grund af den store arbeidsnedlæggelse af havnearbeiderne i Genua i december.

Blandt agerbrugsarbeiderne forefaldt i aaret 1902 27 streiker mod 9 i aaret 1899, en forøgelse, som betegner indledningen til den i de senere aar stedfundne agraragitation. De fleste af disse streiker forefaldt i Lombardiet (13) og Emilien (8). 6 streiker foretoges af landarbeidere paa faste kontrakter for at erholde en større kvantitet eller bedre kvalitet af deres omkontraherede andel af produktionen eller andre fordele. 9 streiker skeede af risarbeidere og 5 af hvedehøstere for at faa høiere løn, kun to med et for arbeiderne ugunstigt udfald. I et af de sidstnævnte tilfælde, hvor 6 300 personer streikede, bevægede eierne regjeringen til at sende soldater til stedet for at beskytte de ikke-streikende samt udføre selve indhøstningen. Antallet af dagsværk, der i det hele tabtes for arbeiderne, anslaaes til 150 000. Den længste af disse streiker varede i 3 maaneder og var grundet paa arbeidernes fordring paa en nedsættelse i arbeidstiden, og en forøgelse af lønnen til lire

1.30 istedetfor lire 1.20 for mænd og lire 1.10 for kvinder. Ved kompromis blev arbeidstiden (i februar) sat til 7 timer med en betaling af 20 cmi. pr. time for mænd

Beretningen giver derhos nogle oplysninger om lock-outs eller arbeidsstansninger fra arbeidsgivernes side. Af saadanne forefaldt i aaret 1900 14. 5 af disse foretoges for at straffe arbeiderne for uden tilladelse at være blevet borte paa arbeidsdage (f. ex. 1ste mai) eller for mangel paa disciplin. De øvrige 9 tilfælde beroede ikke paa stridigheder med arbeiderne, men tilsigtede at forhindre paalagte forhøielser af statsskatter eller kommunale afgifter eller andre administrative foranstaltninger, som regel med gunstigt udfald.

Beretningen indeholder endel opgaver over daglønninger, som har været udbetalt de streikende arbeidere. Uagtet disse opgaver, paa grund af mange forskjellige omstændigheder, ikke egner sig til deraf at uddrage ensartede slutninger og saaledes væsentlig kun faar approximativ betydning, har man anseet det af interesse, deraf at hidsætte følgende:

Arbeidere i spinderier og væverier af bomuld, lin, hamp og jute opgives at have kunnet tjene i dagløn, mænd lire 1.50—4, kvinder lire 1—2.50, børn 0.40—1.10 og ved akkordarbeide mænd lire 1.20—5, kvinder 0.60—2.75 for 10—12 timers arbeide.

I silkespinderier mænd lire 1.50—2, kvinder 0.60—1.10, børn 0.30—0.75. Akkord mænd 2.10—2.80, kvinder 0.80—1.50, $10^1/_2$—$12^1/_2$ time, børn mindre. I mekaniske verksteder, støberier m. m.: Formænd lire 4—6, andre arbeidere lire 2, 4—5 efter duelighed, kjedelarbeidere lire 1.70—2.50, akkord indtil 3.50—5, lærlinge 1.50, kvinder 1.30, børn 0.50—1.50. Elektriske arbeidere lire 4. I kobber-, guld-, kviksølv-, antimon-, zink-, alun- og lignitverker lire 2—3, haandlangere lire 1.70, børn 1, kvinder 0.80—1.10. For akkordarbeide minimum lire. 2.25, 8—12 timer. I svovlgruberne paa Sicilien huggere lire 2.50—3.50, transportører 1.25—1.70, 5—10 timer.

I jernverker akkordarbeide lire 3—8 for „laminatori", metallurgisk fabrik, akkordarbeide lire 2.50—7 for „laminatori" i kobber, 11 timer. Glasverk, „laminatori" lire 2.50—8, „chiodainoli" lire 5—6, „aggiustatori" lire 3—5, haandlangere lire 1.75—2.75, kvinder lire 2, 8—12 timer. Fyrstikfabrik, 1ste klasses arbeidere lire 3, 2den lire 1.75—2.50, akkordarbeide lire 2.50—3, 10—$11^1/_2$ time. Flaskefabrik lire 2.50—8. Kalciumkarbidfabrik lire 1.50—2.50, 12 timer. Tobaksfabrik, akkord, mænd 4.50, kvinder 2, 8 timer. Teppefabrik mænd lire 4, kvinder lire 1.80, 10 timer. Sytraadfabrik, kvinder 0.90—1.05. Chokoladefabrik, kvinder, akkord, modellerere lire 1.50—2, pakkersker lire 1—3, 10 timer. Mineralvandfabrik, kvinder lire 1.25, 10 timer. Kamfabrik lire 1—2, 10 timer. Papirfabriker, mænd lire 1.20—3.30, kvinder 0.50—1.50, 10—11 timer. Møbelfabrik lire 1.25—2.25, 10—11 timer. Do. af jernmøbler, voxne lire 2.80—4. Sæbefabrik, mænd lire 2—2.75, kvinder 1.50, børn 0.75, 11 timer. Fabriker for bronzer og elektrisk belysning, mænd lire 3.75—4, kvinder lire 1.40, børn 0.95, $9^1/_2$ time. Cementfabrik, akkord lire 1.80—3.50, 9 timer. Listefabrik, voxne 0.70—1.90, børn 0.80—0.90, 10 timer. Murere lire 1.20—4. Særligt for murere af 1ste klasse 1.80—4, 2den klasse 2—2.50, haandlangere 1—1.70, gutter 1—1.20, $8^1/_2$—12 timer. Stenhuggere lire 1.50—3, om vinteren delvis mindre, minerere, akkordarbeide, lire 4, 5, 5.50, grøftegravere, veiarbeidere, tømmerflødere m. m. lire 1.10—2.75, kornlossere i Genua lire 6, teglverksarbeidere lire 2—4, akkord lire 3, 5—5.50, indtil 15 timer, kvinder lire 1.50—2, børn 0.70, 9—12 timer.

Af haandværkere anføres: For bogtrykkere: sættere og trykkere 2—3.50. —4.40, faktorer 4.50—4.80, lærlinge 1.50—2.80, kvinder 0.80—lire 2, børn 0.40—1.80, 8—10 timer. Garvere lire 3—3.60, hjælpere 1.70—2.40, 10 timer. Bagere „infornatori" lire 3.25, „impastatori" lire 2.50, hjælpere lire 2 samt for 50 c. brød. Fra andre steder lire 45 (børn lire 15) maaneden, 12 timer. Skræddere: mænd lire 3, kvinder lire 1.60, børn 0.40, 10 timer. Hattemagere: mænd lire 2.80, kvinder lire 1, børn 0.60. Hovsmede lire 3, „fabbri" lire 2, børn lire 1, guldsmede 27—39 cmi. timen, 10 timer. Bødkere lire 1.75—2.50, 14 timer. Skomagere: mænd lire 3—4, kvinder lire 2, børn 0.75—1, 8—12 timer. Gibsmagere lire 2—3.50, 11 timer.

For landbrugsarbeidere er noteret: For løsarbeidere, mænd lire 1.20 (6 timer), 1.50 (11 timer), kvinder 0.70 (9 timer), pligtarbeide efter fast kontrakt, mænd og kvinder 0.80 (10 timer). Ved kornhøsten, akkord mænd 2.50—3.50, 26 lire pr. hektar (gjennemsnitlig 4 lire dagen), 12 pct. af udbyttet, 9—10 timer. Ved rishøst mænd 1.40—2, 7—10½ time, kvinder 1—1.20, 7—12 timer. Akkord, mænd 2.80, 9 timer. Plougmænd lire 30 maaneden, plantager af sukkerroer mænd 2.25, kvinder 1.40, børn 0.80, 8½ time. Høhøstere lire 1.75, 12 timer. Vingaardsmænd lire 1.20—1.30, 11½ time.

Til generalkonsulatet ankom i aaret 1902 1 328 skrivelser mod i aaret 1901 1 295. Fra generalkonsulatet afgik 1 307 skrivelser, hvoraf til udenrigsdepartementet 69, indredepartementet 111, kommercekollegiet 40.

Opgave

over firmaer inden distriktet, hvoraf nordmænd eller svenske er indehavere eller medeiere.

I Genua: F. W. Mowinckel. Piazza Pelliceria 5. Etableret 1845. Fiske- og kommissionsforretning. Indehaver F. W. Mowinckel. Norsk.

Hugo Trumpy. Via Fossatello 16. Etableret 1876. Skibsmæglerforretning. Indehavere: Hugo og Eugenio Trumpy. Norske.

Arfwedsson, John. Vico della Vena 4. Etableret 1888. Agenturforretning. Indehaver: John Arfwedsson. Svensk.

Bozzo & Jacobsen. Via S. Luca 6. Etableret 1899. Børsmæglere. Indehavere: Bozzo, italiensk, Christen Jacobsen, norsk.

Nilsen, H. M. Galleria Mazzini 5. Etableret 1899. Agentur i likører og vine. Indehaver: Herman Marius Nilsen. Norsk.

*

I Livorno: Herman Trumpy. Scali Finochietti 3. Etableret 1857. Dampskibsagentur og kulimport. Indehaver: Herman Trumpy. Norsk.

Generalkonsulatets kontor er i Via Mameli no. 36, aabent 10—12 og $1^1/_2$—4.

Vicekonsulaterne.

Savona. (Vicekonsul Martinengos beretning).

Indførselen var i aaret 1902 980 767 tons mod i aaret 1901 959 425 tons, heri indbefattet kystfarten. De vigtigste indførselsartikler fra udlandet var stenkul 726 000 tons, jern og staal 59 500 tons, petroleum 56 504 tons, kornvarer 29 362 tons, kalk, cement og gibs 25 660 tons. Heraf viser kornvarer den største tilvæxt mod aaret 1901, nemlig 8 317 tons.

I kystfarten indførtes fra Italien havsalt 17 760 tons, jern og staal 16 800 tons, svovl 10 300 tons. Endvidere sand, sten, mineralier, trævarer m. m. Indførselen af trævarer synes at vise nogen nedgang, hvilken dog maaske vil udjævnes ved tillæg af, hvad der indkommer uden at erlægge indførselstold. Af skaaret og hugget træ under 15 cm. indførtes 2 021 tons, over 15 cm. 5 176 tons. Nedgangen beror paa formindskelse i bygning af smaa skibe, der tidligere havde vist nogen fremgang.

Af stokfisk og klipfisk indførtes til konsumtion paa pladsen i aaret 1902 670 kvintaler, og udenfor 244 kv., ialt 914 kvintaler mod 809 kv. i aaret 1901 Af røgesild indførtes 41 kv. og af anden sild (alici) 257 kv.

Udførselen til udlandet udgjorde 9 825 tons og bestod især af kul, bygningssten, mineralolier, træ etc.

Til indlandet udførtes ca. 42 000 tons, hvoraf jern- og staalvarer 23 000 tons, slag 3 600 tons, mineralolier 4 300 tons, glas og porcellæn 2 400 tons, terrakottaarbeider 2 400 tons, mursten 1 350 tons m. m.

Til Savona ankom i aaret 1902 389 dampskibe dr. 544 272 tons, og 759 seilskibe dr. 74 915 tons. Der afgik 408 dampskibe dr. 552 711 tons og 769 seilskibe dr. 78 377 tons.

Af de ankomne skibe var engelske 192 dr. 307 022 (italienske) tons, italienske 848, dr. 163 640 tons, tyske 32 dr. 45 522 tons, norske 20 dr. 26 775 tons, græske 19 dr. 28 269 tons, hollandske 13 dr. 11 698 tons, østerrigske 6 dr. 10 879 tons, spanske 5 dr. 8 300 tons, svenske 3 dr. 5 202 tons.

Angaaende den lokale industri er lidet at anføre. Den har i aaret gaaet sin regelmæssige gang uden mærkelige forandringer. Kun kan bemærkes, at alkoholfabrikationen i Savona, der dreves en kort tid, men i aaret 1901 maatte standse med tab for aktionærerne, nu er kommet i hænderne paa nye interesserede, der har benyttet omstændighederne til at erhverve fabriken for en meget lav pris, hvorfor denne industri synes at ville faa nyt liv.

Som en fremdeles blomstrende industri maa nævnes udvindingen af biprodukter af kul, anilin, naphtalin, benzin, tjære, lysolier etc., der drives af

selskabet „til bearbeidelse af kul og biprodukter", og som til sin bedrift indfører ca. 75 000 tons kul aarlig.

Af havnearbeider er udført forlængelse af tværmoloen til venstre for indløbet til havnen mod nordost i en længde af ca. 50 meter, saa at man nu kan beregne en samlet udstrækning af 210 m. med en ny kaiplads til losning og lastning af varer af ca. 100 kvadratmeter. Derhos er i god gang anlæg af en anden molo i forlængelse af den førnævnte i retning nordost til øst paa yderligere 100 meter med 80 kvadratmeters overflade. Endelig i samme retning yderligere forlængelse af molo Foangifutti af 130 meters længde med kaiplads mod den indre havn, særlig for losning af petroleum.

Savonas havn har i aaret 1902 indbragt staten i toldafgifter lire 9 874 068 og i havneafgifter lire 583 585, ialt lire 10 457 653. Endnu større kunde dette udbytte blive, hvis havnen, der har en vel beskyttet kailængde af 2 500 meter, hvor 15 skibe paa 3 000 tons kan ligge langskibs, ogsaa kunde faa en lettet adgang til videre transport af de ca. 7 000 tons varer, som disse dampskibe lettelig kan losse paa en dag, selv kun med de nuværende midler, der forbedres ved elektriske kraner. I gjennemsnit losses nu 500 tons pr. dampskib daglig.

Der foreligger et nyt jernbaneprojekt, for hvilket der allerede underhandles med regjeringen om koncession, til afhjælpelse af den nuværende abnorme tilstand, der af mangel paa let kommunikation med det indre hindrer havnen fra at udvikle hele den virksomhed, som den ogsaa med de nuværende midler paa grund af sin begunstigede beliggenhed vil kunne præstere til eget og hele landets vel.

Havneudgifter i Savonas havn:

Lodsafgift, ind pr. ton 6 cmi., ud 3 cmi., samt fast afgift, ind lire 15, ud lire 7.50.

Fortøining for hvert skib lire 35, løsgjøring lire 30, hvis ikke forankret agterud lire 25.

Ballast: Sten etc., dampskibe, italienske lire 2 pr. ton, fremmede lire 2.50, seilskibe lire 1.80.

Vandballast lire 0.50 pr. ton med fast tillæg for slange om dagen lire 6, om natten lire 3.

Vagt mod ild: pr. nat for dampskibe lire 3.

Tarif for losning af varer i Savonas havn pr. ton: Kul, store cmi. 45, smaa c. 42, ildfast sten c. 42, svovl c. 42, støbejern i stykker c. 40, smeltestykker, hjulringe m. m., umbra (Terra d'Olanda) c. 48, skinner c. 50, fosfat: Bona c. 45, skadelig i sække c. 55, løst c. 60, cokes c. 80, havre umaalt c. 80, hvede fyldt i maal c. 42, do. i kurve c. 52, gammelt jern efter aftale, hvis mindst $^1/_3$ baand, skinner og anden god vare c. 90, hvis over $^2/_3$ smaat lire 1.10.

Pro forma udgiftsregning for et dampskib paa 1940 norske (2065 italienske) tons register ankommet fra Newcastle med kul, afgaaet i ballast. Losset 3924 tons.

Lodsning ind	6	cmi.	pr.	ton	af	2 065	tons,	og	fast	afgift	lire	15	lire	138.90
Do.	ud	3	„	—„—	„	—	„	„	„	—	„	7.50	„	69.45

Fortøining do. (35) do. (16) med anker (12)	lire	63.00
Havneafgift 2 065 tons à lire 1.40	„	2 891.60
Toldbodklarering, sundhedspas, stempler etc.	„	33.70
Vagt mod ild 10 nætter à 3 lire	„	30.00
Kontrol med veining à 10 cmi. pr. ton ladning	„	392.40
Konsulatafgift (norsk)	„	181.25
Agentkommission £ 5	„	125.00
	Ialt lire	3 925.30

Baadleie, porto, telegrammer m. m. Losning fastsat i certepartiet til $6^1/_2$ d pr. ton, at foretages af modtagerens folk.

Milano. (Vicekonsul Szylanskis beretning.)

Jeg beklager, at min aarsrapport dennegang ikke er saa fuldstændig, som jeg skulde kunne ønsket, grundet paa den langvarige typografstreik i Rom, hvorved trykningen af den officielle statistik blev forhalet.

Agerbrug. Som nævnt i foregaaende rapporter, deler dette sig i Lombardiet i to vel adskilte grene; i den øvre del af provindsen tør dyrkning, bestaaende især af hvede og mais, og i den nedre, for en stor del oversvømmede, del, vaad kultur, bestaaende af dyrkning af ris og især i overrislet england (marcite); tillige akcessorisk i hele Lombardiet dyrkning af morbærtrær til opdrættelse af silkeorme.

Som i foregaaende aar er anvendelsen af maskiner begrændset og gaar meget langsomt frem, grundet paa forskjellige aarsager, som jeg har drøftet i mine andre rapporter.

Man troede en tid, at agrarstreikerne i de sidste to aar skulde give et større fremstød til anvendelsen af maskiner, og brugen heraf er vistnok senere tiltaget, men ikke i det forhold, som man haabede. Dette kommer maaske af den omstændighed, at arbeidslønnen i denne bedrift, der tiltog i betydelig grad strax efter streikerne, efterhaanden er gaaet tilbage til sit tidligere omfang. Som et exempel paa denne hurtige forandring af lønningerne kan nævnes de kvinder, hvoraf flere tusinder anvendes til lugning af ugræs paa rismarkerne. Dette er et meget besværligt arbeide, hvorunder man altid staar i koldt vand til knæerne. Det antal kvinder, som behøves til dette arbeide, kommer fra den mellemste del af Apenninerne. Om foraaret kommer de til Piemont og Lombardiet i skarer paa flere hundrede, anført af entreprenører, som staar i forbindelse med eierne af rismarkerne. Strax efter streikerne betalte man dem 2 fr. 50 om dagen for 7—8 timers arbeide, hvilken forholdsvis høie pris medførte en saadan tilstrømning af arbeidere, at man det følgende aar (1902) i Novara og Vercelli, de betydeligste centrer for risavlen, ikke betalte mere end 70—80 centimer dagen for 10 timers arbeide. Nu ser jeg af aviserne, at man i provindserne Novara og Vercelli har begyndt en slags agitation for at faa forhøiet lønnen for dette arbeide.

De i agerbruget mest anvendte maskiner og redskaber er plougen, harven og især slaattemaskiner. Omtrent 90 pct. af de maskiner af denne slags, der sælges i Milano, er af amerikansk oprindelse, især hvad plougene angaar. Kun i visse lavere dele af provindsen anvender man paa grund af jordbundens

natur, der kræver dybt arbeide, den tyske ploug, medens overalt ellers den amerikanske har overmagten.

Brugen af tærskemaskiner, drevet ved lokomobiler eller paa anden maade, er yderst udbredt, og saavel maskinerne som lokomobilerne er for det meste af engelsk oprindelse.

Landbrugsstreikerne, i al sin udstrækning og stundom voldsomhed, har været uden indflydelse paa dyrkningsmethoderne og de forhold, der forbinder arbeiderne med forpagterne og de sidstnævnte igjen med jordeierne.

Med hensyn til priserne for de i Lombardiet almindeligst solgte agerbrugsmaskiner foreligger følgende opgaver:

Harve sælges fra 200—300 lire stykket.

Særskilte lænkeharve for enge sælges à 30—60 lire hver. Slaa-(meie-) maskiner efter systemet „Plano" i Chicago koster ca. 500 lire hver.

Maskiner til spredning af hø ca. 550 lire.

Maskiner til vending af hø 400—450 lire.

Maskiner til opsamling af hø 240—350 lire.

Høpresser 30—200 lire efter konstruktion.

Prisen for en komplet amerikansk ploug med forstilling er 100—220 lire efter de forskjellige modeller. Uden forstilling 65—90 lire.

I disse katalogpriser gives et afslag af ca. 15 pct. For salg paa henstand tilstaaes en kredit af 18 maaneder.

Nedenstaaende opgave over indførselen af landbrugsmaskiner i aaret 1902 er ikke fuldstændig formedelst manglende statistik.

Af lokomobiler 8 732, hvoraf fra England 8 172 kvintaler. Det er firmaerne Ruston & Proctor, Marshal og Clayton, der næsten har monopol herpaa.

Diverse agerbrugsmaskiner: Fra Østerrige-Ungarn 1 309, Frankrige 3 395, Tyskland 14 159, England 10 674, Schweiz 428 og de Forenede Stater 13 029 kvintaler.

Meieriv æsen. Medens der i aaret 1901 udførtes fra Italien 36 739 kvintaler ferskt og 6 257 420 kvintaler saltet smør, var det forløbne aar 1902 nærmest uheldigt for meieribedriften.

Opmuntret ved resultaterne af sæsonen 1901 sluttede tilvirkerne kontrakter om leverancer af melk til de temmelig høie priser af 12 og endog 14 lire pr. hektoliter, men da efterspørgselen efter smør hele aaret var ringe og priserne lidet faste, arbeidedes der ofte med tab under salg af smør til de priser, som kunde opnaaes. Iaar tales der om at fornye kontrakterne om melkeleverance (hvilket sker to gange aarlig, vaar og høst) til en pris ikke overstigende 11 eller $12^1/_2$ lire pr. hektoliter.

Ostetilvirkningen har havt god fremgang i aaret og resultaterne af denne industri var tilfredsstillende, især for fabrikanterne af almindelig halvfed ost (parmesan) fremstillet af naturlig skummet melk uden maskiner. Vistnok giver den saaledes skummede melk i høiden 3 pct. smør i stedet for de 4 eller 4.3 pct., der præsteres ved maskiner, men paa den anden side kan den mekanisk skummede melk ikke mere benyttes til fabrikation af halvfed ost (klassen parmesan, parmigiano, grana), men anvendes enten til opfødning af grise eller fabrikation af ost af meget mere underordnet beskaffenhed ved kunstig tilførsel af fedtstof til den skummede melk ved margarin eller olein. Denne op-

blandede ost af typen „Caccio cavallo“ konsumeres næsten udelukkende i Italiens sydlige provindser og sælges til 50—80 centimer pr. kilogram en gros.

Nedenfor anføres exempler paa de vigtigste methoder for melkens industrielle behandling med salgspris og udbytte efter forarbeidelsens art. Disse priser er selvfølgelig approximative og noget afvigende i de forskjellige egne paa grund af lokale forhold.

1. Den første og simpleste maade at benytte melken paa er at sælge den i naturlig tilstand som føde. Dette kan kun ske nærved de store konsumtionscentrer, i hvilket tilfælde den gjennemsnitlige salgspris er 15—30 lire pr. hektoliter, hvoraf dog producenten kun faar en del, medens resten optages af udgifter ved transport og kommission til forsælgerne.
2. Forarbeidelse af melk til fedost.
   a) Gorgonzola-typen:
   100 kg. melk giver 10 kg. Gorgonzola ost af værdi lire 0.95 pr. kg. lire 9.50
   og 90 kg. kasein, serum etc. . . . . „ 0.90
   Ialt lire 10.40
   b) Emmenthal-typen:
   100 kg. melk giver 9 kg. Emmenthal ost à lire 1.40 pr. kg. lire 12.60
   1 kg. smør af valle separeret ved turbinen . . . „ 2.20
   85 kg. valle og kasein . . . . . „ 0.85
   Ialt lire 15.65
3. Forarbeidelse af melken ved naturlig skumning af fløden og benyttelse af den skummede melk til fabrikation af halvfed ost af Parmesantypen (Parmigiano, formaggio di grana):
   100 kg. melk giver $5^1/_2$ kg. ost à lire 1 . . . . . lire 5.50
   „ $2^1/_2$ „ smør à lire 2.25 . . . . „ 5.50
   valle og kasein . . . . . „ 0.90
   Ialt lire 11.90
4. Forarbeidelse af melken til produktion af smør ved centrifugalskumning og magerost:
   100 kg. melk giver 4 kg. smør à lire 2.30 . . . . . lire 9.20
   6 „ magerost à lire 0.50 . . . . . „ 3.00
   85 „ valle og kasein . . . . . „ 0.85
   Ialt lire 13.05
5. Forarbeidelse af melk til produktion af smør ved skumning paa mekanisk vei og opblandet ost so: ost kunstig tilsat fedt ved olein eller margarin (type Caccio cavallo), især anvendt i Syditalien:
   100 kg. melk giver 4 kg. smør à lire 2.30 . . . . . lire 9.20
   7 „ blandet ost à 0.80 . . . . . „ 5.60
   85 „ valle og kasein . . . . . „ 0.85
   Ialt lire 15.65
   Med fradrag for 1 kg. margarin . . . . . „ 1.20
   lire 14.45

De svenske separatorer, især af systemet Laval, anvendes i nogle meierier, men de mest udbredte er af dansk oprindelse og blandt disse den sort, som i handelen gaar under navn af „Alexandra". Den sidste sort er den, som sees hyppigst. Denne separator sælges, for haandkraft fra 270—550 lire og med mekanisk drivkraft fra 630—1 700 lire.

De to fornemste huse i Lombardiet, som befatter sig med installation af meierier og handler med maskiner for denne industri, er Ingre E. Bazzi & Ci. i Milano og firmaet Melchiore Sordi i Lodi.

Kemisk og mekanisk træmasse til papirfabrikation. Til den hidtilværende eneste fabrik for cellulose, tilhørende firmaet Vonwiller, er nu kommet et nyt betydeligt hus tilhørende firmaet Binda Lamberti & Ci., der nylig er dannet i Porto-Mantovano. Saaledes har Italien nu 2 cellulosefabriker foruden flere fabriker for mekanisk masse.

I de første 11 maaneder af 1902 indførtes der af cellulose 201 785 kvintaler og af tør og vaad træmasse 38 784 kvintaler. Disse tal viser en nedgang mod aaret 1901 af 22 000 kvintaler cellulose og forøgelse af 17 000 kvintaler i importen af mekanisk masse. I totalindførselen, 240 000 kvintaler, indtager fremdeles Østerrige-Ungarn den første plads med ca. $^2/_5$, men dets andel gaar hvert aar tilbage, medens Tysklands har fordoblet sig i de 5 sidste aar; det samme er tilfældet med indførselen fra Belgien og Schweiz.

Fyrstikker. Denne i Italien meget udbredte industri befinder sig i det hele i en ganske god fremgang. Der findes i landet 210 fyrstikfabriker, hvoraf de fleste er meget smaa; dog synes antallet af de smaa fabriker at aftage fra aar til andet, især efter foreningen af de største fabriker til en slags trust, hvorom nærmere nedenfor.

Paa grund af den forsinkede statistik kan her kun gives opgaver for aarets første 11 maaneder, i hvilken tid der i Italien fabrikeredes 43 200 000 000 stykker svovlstikker og 15 552 000 000 paraffin- og voxstikker. Derhos tilvirkedes 9 750 000 stykker store fyrstikker, der bruges til belysning, naar man gaar op af trapperne om natten. Man regner pr. stykke istedetfor efter vægt, da afgiften paa fyrstikker beregnes efter antallet uafhængigt af vægten.

Ialt repræsenterer ovennævnte tal 5 milliarder fabrikerede fyrstikker mere end i aaret 1901.

Udførselen var 5 130 000 000 svovlstikker og 8 295 000 000 paraffin- og voxstikker, eller omtrent som i aaret 1901. Denne udførsel gik ligeledes til de samme lande som før: ca. $^1/_3$ deraf til Tyrkiet, $^1/_3$ til Egypten og resten til Australien og Amerika.

Som nævnt i tidligere rapporter har de største fyrstikfabriker forenet sig, for 4—5 aar siden, til en eneste under navn af „Fabbriche riunite di fiammiferi", hvis sæde er i Milano. Denne association arbeider godt; dens helt indbetalte kapital $2^1/_2$ million lire er næsten ganske amortiseret, da man i de første 5 aar af driften nøiede sig med meget begrændsede dividender og anvendte alt udbytte til amortisering. Iaar har man istedetfor 123 376 lire, som man efter statuterne skulde anvende til amortisering, herpaa afskrevet 350 000 og alene afsat til dividende 298 456 lire.

Klipfisk og stokfisk. Den egentlige „Morue" eller kløvet og flad fisk er lidet efterspurgt i Lombardiet, og den kvalitet, som bruges, gaar under navn af islandsk. De foretrukne sorter er fransk, Labrador og Newfoundland.

De lombardiske huse kjøber ikke denne kvalitet direkte fra produktionsstederne, men forsyner sig gjennem huse i Genua. For at faa den saakaldte stokfisk henvender man sig derimod direkte til firmaer i Hamburg og selv til norske huse.

De fornemste forbrugscentrer er Bergamo og Brescia. Efter mig meddelte oplysninger beløber hele komsumtionen i Lombardiet sig til 5—600 kvintaler aarlig.

Med hensyn til torsketran, da anslaar man den kvantitet af naturlig tran, som sælges af apothekerne i distriktet, til ca. 500 kvintaler aarlig, men hvis man medtager de firmaer, som fabrikerer lægemidler, der har torsketran til grundstof, saasom Emulsion Scott, Pitjecor, Bertelli etc. etc., konsumerer efter kompetente personers mening disse huse alene mere end 1 000 kvintaler aarlig.

Det bør bemerkes, at salgsprisen for torsketran er tiltaget uhyre i løbet af aaret 1902; især ved aarets slutning er der en overordentlig stigning. Lys medicintran, der i begyndelsen af aaret 1902 var værd 160—200 francs, betaltes ved aarets slutning med 350 frcs. pr. 100 kg. Dog har de mørkere kvaliteter tran kun i forholdsvis mindre maalestok været underkastet denne prisforhøielse.

Jern og jernvarer. Af støbejern indførtes 1 600 523 kvintaler til en værdi af lire 16 005 230; herunder figurerer ikke Norge og Sverige.

Af staal og jern i stænger indførtes 411 412 kvintaler til en værdi af lire 8 002 000, hvoraf angivelig fra Norge og Sverige 6 850 kvintaler. For andre slags jern og staal af 2den fabrikation figurerer Norge og Sverige med 13(?) kvintaler.

Under rubriken jernvarer og redskaber for agerbrug, kunst og industri figurerer heller ikke de forenede riger blandt indførselslande, skjøndt det dog synes, at der i denne gren kunde være meget at gjøre.

Italien indfører fra Norge og Sverige: Tørfisk og klipfisk, tran, lægemidler, træmasse og cellulose, gammelt jern og jernaffald (6 101 kvint.), høvlet jern (281 kvint.), hamret og valset jern (6 937 kvint.), cylindre for karder, ikke opsatte (1 048 kvint.).

Derimod udfører Italien til de forenede riger:

Vin (mindre end det foregaaende aar), borsyre, salt, hamp, tougværk, tøier af silke og af silke og bomuld, svovl, paste alimentari (macaroni m. m.), mandler etc., i smaa kvantiteter.

Turin. (Vicekonsul Rossis beretning).

Den 10de mai 1902 indviedes i Turin den 1ste internationale udstilling af moderne dekorativ kunst, hvis i sandhed, navnlig fra kunstnerisk synspunkt, tilfredsstillende resultat væsentlig skyldes deltagelse fra alle de nationer, der med hensyn til moderne kunst har erhvervet sig de første pladse. I Europa blev indbydelsen fra udstillingskomiteen efterkommet af England, Skotland, Frankrige, Tyskland, Østerrige, Belgien, Ungarn, Holland, Norge og Sverige.

Japan og de forenede amerikanske stater holdt ogsaa særskilte udstillinger af gjenstande, der var fuldstændig originale og stemmende med disse nationers smag og særlige kunstsyn. England, der med rette tilkjendtes ærespladsen, havde udstillet et helt historisk tilbageblik paa den nye kunstretning. A. Craft

Society i London sendte en meget interessant samling af de bedste arbeider af elever af de tre store mestere i moderne dekorativ kunst, Burnes, Morris og Walter Crane. Sidstnævnte, der havde organiseret denne udstilling af selskabet, hvis præsident han er, sendte for sit vedkommende alle de gjenstande og tegninger, der er bleven beundret ved flere tidligere udstillinger.

Det vil imidlertid let forstaaes, at medens udstillingen frembød stor interesse fra kunstnerisk synspunkt som fremstillende oprindelsen til den moderne kunst, kunde den ikke opvise et lignende resultat i kommerciel henseende, da ikke alle kan forstaa eller fuldt værdsætte en udstillet gjenstand eller tegning, selv om den altid har kunnet tiltrække sig deres nysgjerrighed.

Det samme kan siges om den skotske afdeling, hvor der med undtagelse af enkelte gjenstande kun foregik faa salg.

Den franske afdeling, der indbefattede meget smukke arbeider af en betydelig artist i genren, samt endel møbler, keramik, glas, fliser, juvelerarbeide, fremviste ikke hele den store udvikling, der i Frankrige virkelig er naaet i denne kunst, hvor det franske folks fine smag har gjort sig gjældende.

Derimod var Tyskland, hvor den dekorative kunst indtager en meget solid plads i industrien og handelen, repræsenteret paa en fuldt imponerende maade. Denne afdeling bestod af 40 fuldt møblerede rum, der blev meget beundret af de besøgende, der, selv om de var ukjendt med kunstens nye frembringelser, dog kunde danne sig en ide om den tyske industris magt, der i saa kort tid har kunnet forandre sin produktions karakter og samtidig gjøre den tiltrækkende for publikum. De talrige salg var utvilsomt det bedste bevis paa et godt resultat, saavel for afdelingens organisationskomite som for regjeringen, der havde tilstaaet komiteen betydelige beløb til udgifterne, der var meget store.

Østerrige blev meget beundret paa grund af sin villas og pavillons smukke arkitektur. Det indre indeholdt alt nødvendigt til møblement af et hus, meget smukke ting til billig pris. De af juryen tilkjendte priser, saavelsom salgene, viser, at den østerrigske industri med optagelse af finesserne i den moderne kunst, vel har forstaaet at afpasse sig saavel til det rige som det mere beskedne livs behov.

Megen beundring vakte ogsaa Ungarn, der udstillede meget og smukt juvelerarbeide, keramik, glas, møbler, værelser, tepper, farvede stoffe etc., modsvarende amatørers og kjøberes smag og ønsker.

Belgien og Holland, begge i meget elegante og med kunstnerisk smag ordnede ensembler, havde den velfortjente tilfredsstillelse at se sine saloner fulde af besøgende, der ikke alene kom for en flygtig besigtigelse, men ogsaa for specielt at studere glasvarerne og især den lette hollandske keramik.

Den svenske sektion var fuldstændig henrivende. Den i høieste grad fine og smagfulde dekoration, sammensat af de svenske farver, skyldtes hr. arkitekt F. Bobergs artistiske talent og gav salonen, hvor ca. 23 svenske udstillere var repræsenteret, en distingueret karakter.

Fraseet kunstneriske betragtninger, som ikke vilde være paa sin plads i denne korte rapport, og alene henseende til denne sektions økonomiske karakter, kan det med sandhed siges, at de modige artister og fabrikanter, der fulgte hr. Bobergs opfordring, kan være meget stolte af det for dem høist smigrende resultat af deres utvivlsomt ædle forsøg, at ville gjøre Sydeuropas folk bekjendt med den moderne kunst, som den opfattes i deres land. Juryen, der bestod af de mest bekjendte personligheder inden den moderne dekorative

kunst, konstaterede for sit vedkommende de svenske udstilleres utvivlsomme fortrin og gav næsten alle priser. De erholdt 5 æresdiplomer, 2 guldmedaljer, flere sølvmedaljer og meritdiplomer. Juryens smigrende anerkjendelse bekræftedes af publikums beundring af alle de udstillede gjenstande.

Rörstrands udmærkede keramik, møblerne fra Sachs, der var udført efter tegninger af Boberg, fru Bobergs prægtige gobeliner og Ericksons artistiske bronzer, behagede meget det kosmopolitiske publikum i denne afdeling, der, selv om den har medført betydelige udgifter for organisatører og udstillere, dog har ydet hele landets industri en stor fordel og formidlet virkelig betydlige salg, der var saa meget mere tilfredsstillende, som priserne var temmelig høie. Vistnok solgtes der lidet af møbler, broncer og guldsmedarbeide, der væsentlig udstilledes som en honørsag, idet en stor del af disse gjenstande ikke var tilsalgs. Derimod havde de fabrikanter, der udstillede til salg, nemlig de to fabriker af porcelæn og fajance, de to glasvarefabriker, tinvarefabriken og de to selskaber for kvindelige arbeider, betydelig fremgang. Af disse firmaer solgte endog nogle for det dobbelte af de udstillede varers værdi. Som middeltal af samtlige salg kan fastsættes 75 pct. af værdien af de udstillede gjenstande, fraregnet nogle større dekorationsstykker, repræsenterende en ganske betydelig sum. Efter udstillingens slutning indløb derhos flere ordrer fra italienske kjøbere.

I anledning af det udmærkede resultat af den svenske udstilling har kongen, paa forslag af hertugen af Aosta, udnævnt hr. Boberg til kommandør og d'hrr Sachs og Folcher til officerer af kroneordenen.

Norge repræsenteredes af to betydelige personligheder inden kunsten: Frida Hansen, der paa grund af talrige bestillinger alene havde kunnet sende et smukt teppe, og hr. Hans Lerche med statuetter og smaa gjenstande, der strax tildrog sig almindelig sympathi og var meget eftersøgt af kjøbere paa grund af sin orginalitet og gode udførelse. Juryen konstaterede ogsaa denne afdelings kunstneriske fortjeneste ved at tilstaa de to udstillere æresdiplomer og guldmedaljer.

Hvad endelig angaar Italien, der med traditionel kurtoisi havde forenet i denne udstilling alle de bedste produkter fra andre nationer, da beviste dette land for sit vedkommende, med hvilken energi dets industri er indtraadt paa det nye kunstfelt. Selv om det endnu ikke kan sammenlignes med de i denne henseende mest fremskredne nationer, har det dog ved denne udstilling vist sig som kunstens fædreland.

Handelsbevægelsen mellem de forenede riger og Piemont i aaret 1902 har ikke frembudt nogen forskjel mod aaret 1901.

Indførselen af jern har atter kun været ca. 2 000 tons, for største delen valset jern.

Som en væsentlig grund til denne mangel paa fremgang anfører man, da jernprisen ikke kan nedsættes, den altfor høie told. Importørerne paastaar, at en toldnedsættelse af frcs. 2.50 vilde bringe konsumtionen op til 10 000 tons aarlig, da svensk valset jern her altid nyder den bedste anseelse.

Der foregik ogsaa i aarets løb en mindre indførsel af tran, af beg og tjære og træmasse fra Norge.

Handelen med klipfisk udviste en stor nedgang i priserne, men ingen forskjel i konsumtionen.

Spezia. (Vicekonsul Lardons beretning).

Forøgelsen af trafiken i Spezias havn er ubestridelig, og regjeringen har erkjendt nødvendigheden af havnens forstørrelse. For tiden har handelshavnen en overflade af 70 000 kvm. med en vandstand af 8 m. til 8 m. 50. Kaierne har en udstrækning af 500 m. med en grundflade af 30 000 kvm., hvorpaa jernbane forbundet med byens hovedstation og saaledes med det indre af landet. Efter en parlamentet forelagt lov skal kaierne forlænges med 200 m. og grundfladen forøges til 40 000 kvm.; der skal bygges et pakhus og anbringes flere faste kraner til losning af marmor etc. Ved at andrage om disse arbeider har Spezias kommune allerede bifaldt en kontrakt med staten, hvorefter den forpligter sig til at skaffe de nødvendige pengemidler, hvorhos staten bemyndiger den til at opkræve en extraordinær havneafgift af 10—20 centimer pr. register-ton af alle skibe, der udfører handelsoperationer i havnen.

Indførselen til havnen i aaret 1902 var følgende: Vin, drikkevarer og olier liter 103 887, af værdi lire 34 634, kolonialvarer og tobak kg. 72 063, lire 53 499, kemiske produkter kg. 1 108 251, lire 242 166, farver og fernisser kg. 22 001, lire 9 439, hampe- og jutelærred kg. 36 207, lire 18 099, bomuld kg. 1 785, lire 7 674, uld, læder etc. kg. 4 859, lire 43 017, silke kg. 321, lire 31 591, træ, bearbeidet og ubearbeidet, tons 22 241, lire 400 231, papir og bøger kg. 1 004, lire 1 942, huder kg. 323, lire 6 115, mineralier og metaller, raa og forarbeidede kvint. 33 403, lire 3 448 114, sten, kul, glasvarer tons 243 922, lire 7 631 407, korn, mel etc. tons 19 491, lire 6 104 126, dyr og produkter deraf kvint. 30 661, lire 108 879, diverse produkter kg. 2 462, lire 26 380.

Udførselen bestod af:

Vine, drikkevarer og olier	liter	8 474,	værdi	lire	8 111
Hamp- og jutelærred etc.	kg.	320	—	„	272
Bomuld	„	307	—	„	138
Træ, ubearbeidet og bearbeidet	kvint.	1 633	—	„	11 760
Mineraler, bly og metaller	tons	55 570	—	„	1 123 004
Marmor, bygningssten, kul	kvint.	31 271	—	„	492 776
Dyr og produkter deraf	kg.	25	—	„	16
Diverse	„	128	—	„	361

Ialt indførsel lire 18 167 253, udførsel lire 1 636 438.

Af skibe ankom 512 dampskibe dr. 338 102 tons, hvoraf italienske 425 dr. 220 749 tons, engelske 60 dr. 78 864 tons, græske 10 dr. 13 181 tons, tyske 5 dr. 5 569 tons, norske 4 dr. 5 528 tons, danske 1 dr. 1 021 tons.

Af seilskibe ankom 638 dr. 38 805 tons, hvoraf italienske 636 dr. 37 531 tons. Udgifterne for et skib, der her losser fuld ladning, er følgende:

	Dampskibe.		Seilskibe.
	700 reg.-tons.	1 500 reg.tons.	700 reg.-tons.
Havneafgift	lire 980	lire 2 100	lire 560
Lods ind og ud (ikke obligatorisk)	„ 85	„ 150	„ 85
Italiensk tonnagecertifikat (hvis det ikke haves)	„ 12	„ 12	„ 12
Fortøining	„ 50	„ 50	„ 30
Toldexpedition etc.	„ 40	„ 40	„ 30

Losning { lire 1 pr. ton for beg og koks.
„ 0.60 pr. ton for kul.
Ballast lire 1.50 pr. ton.
Vand „ 5.00 —

Pro forma regning over udgifter for et norsk eller svensk dampskib paa 2 225 italienske register tons, ankommet fra Cardiff med kul og afgaaet i ballast.

Losset ladning tons 4 282.

Lodsning ind lire 0.07 pr. ton maximum	lire	150.00
Do. ud „ 0.35 — —	„	75.00
Fortøining ind	„	30.00
Do. ud	„	20.00
Havneafgift 2 225 italienske tons à lire 1.40 pr. ton	„	3 115.00
Toldklarering, sundhedspas, stempel etc.	„	72.75
Brandvagt		Intet
Kontrolveier lire 0.10 pr. leveret ton	„	428.20
Konsulatafgift og nulla osta	„	207.80
Telegrammer, breve, mindre udgifter	„	32.75
Diverse gratifikationer	„	20.00
Baadtjeneste for 9 dage à lire 5 pr. dag	„	45.00
Leie af 5 heisekraner	„	25.00
4 winchemænd à lire 3 for 9 dage	„	108.00
Agentkommission £ 5. 0. 0	„	125.70
	Ialt lire	4 455.20

Udlosning stipuleret i certepartiet til $6^1/_2$ pence pr. ton og udføres af modtagerens folk.

Pro forma regning over udgifter for et norsk eller svensk dampskib paa 1 421 italienske register tons, ankommet fra Cardiff med kul, og afgaaet i ballast.

Losset ladning tons 2 553.

Lodsning ind lire 0.07 pr. ton	lire	99.47
Do. ud „ 0.035 —	„	49.73
Fortøining ind	„	30.00
Do. ud	„	20.00
Havneafgift 1 421 italienske tons à lire 1.40 pr. ton	„	1 989.40
Toldklarering, sundhedspas, stempel etc.	„	63.80
Brandvagt		Intet
Kontrolveier lire 0.10 pr. leveret ton ladning	„	142.10
Konsulatafgift og „nulla osta“	„	132.70
Telegrammer, breve, mindre udgifter	„	27.60
Diverse gratifikationer	„	15.00
Baadtjeneste for 5 dage à lire 5 pr. dag	„	25.00
Leie af 4 heisekraner	„	20.00

4 winchemænd à lire 3 for 5 dage	lire	60.00
Agentkommission £ 5. 0. 0	„	125.70
	Ialt lire	2 800.50

Udlosning stipuleret i certepartiet til $6^1/_2$ pence pr. ton og udføres af modtagerens folk.

Livorno. (Vicekonsul Trumpys beretning).

Til vicekonsulatets distrikt ankom i aaret 1902 15 norske dampskibe dr. 13 034 tons, et norsk seilskib dr. 129 tons og 11 svenske dampskibe dr. 9 578 tons, ialt 27 skibe dr. 22 741 tons.

(Nærmere herom se ovfr. pag. 388.)

Til vicekonsulatet blev erlagt konsulatafgifter: For svenske fartøier kr. 380.40, hvoraf tilfaldt konsulskassen kr. 190.20. For norske fartøier kr. 571.00, hvoraf tilfaldt konsulskassen kr. 285.50. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 475.70. Expeditionsafgifter af norske skibe lire 33.15; svenske lire 23.55.

Bruttofragter for til vicekonsulatet ankomne norske og svenske fartøier beløb sig til kr. 61 380.00 foruden 5 norske dampskibe i maanedsfragt til resp. £st. 450, 400, 380 pr. maaned. For ordre, reparation eller lignende anløb intet fartøi.

Med 6 norske dampskibe af den subvenerede spansk-norske linie blev udført herfra til Kristiania og andre norske havne: Marmor kg. 183 684, fragt £st. 275. 10. 7, og stykgods kg. 40 726, fragt £st. 78. 14. 9.

Med 9 svenske dampskibe tilhørende Svenska Lloyd i Göteborg blev udført til Stockholm og andre svenske havne: Marmor kg. 1 699 445, fragt £st. 2 338. 17. 5, stykgods kg. 132 679, fragt £st. 215. 18. 0.

Aarsagen til den betydelige nedgang i norske og svenske fartøier, som iaar har besøgt vor havn, nemlig 19 fartøier med en drægtighed af 15 281 tons mindre end i det forløbne aar, beror sandsynligvis paa de daarlige fragtkonjunkturer, som har tvunget flere skibsredere til at lægge skibene op for ikke at seile med tab.

Der ankom til Livornos havn i aaret 1902 2 713 seilskibe, dr. 132 162 tons, hvoraf italienske 2 695 dr. 128 034 tons, engelske 11 dr. 2 220 tons, græske 4, dr. 1 441 tons, norske 1 dr. 129 tons, andre landes 2, dr. 338 tons.

Af dampskibe ankom 1 817 dr. 1 843 315 tons, hvoraf italienske 1 099 dr. 1 029 229 tons, engelske 337 dr. 464 865 tons, østerrigske 6 dr. 10 254 tons, hollandske 45 dr. 36 422 tons, franske 149 dr. 103 582 tons, tyske 80 dr. 83 469 tons, græske 34 dr. 46 296 tons, norske 15 dr. 13 034 tons, svenske 11 dr. 9 578 tons, andre landes 41 dr. 46 586 tons.

Ialt 4 530 skibe dr. 1 975 477 tons mod i aaret 1901 4 814 dr. 1 910 432 tons. De 41 dampskibe fra „andre lande“ indbefatter 22 danske dampskibe med en samlet drægtighed af 17 158 tons.

Fragterne herfra til England, Kontinentet, Østersjøen og Nordamerika med de regulære dampskibslinjer har ikke varieret siden min sidste indberetning og er fra 12 sh. 6 d til 25 sh. pr. ton for marmor og 12 sh. 6 d—30 sh. for stykgods, alt efter bestemmelsessteder.

Kul- og koksimporten var i aaret 1902 kg. 357 717 326, mod aaret forud kg. 365 815 000.

Fragterne til Livorno i aaret 1902 var:

	Fra Tyne.	Cardiff.	Skotland.
Maximum. . . .	6 sh. 3 d	7 sh. 0 d	6 sh. 3 d
Medio	5 sh. 7 d	5 sh. 5 d	5 sh. 3 d
Minimum . .	4 sh. 6 d	4 sh. 6 d	4 sh. $4^1/_2$ d

Af varer importeredes for en værdi af lire 92 405 220 og exporteredes for lire 47 175 209. Tolden paa importerede varer var lire 12 035 097, paa exporterede lire 27 622.

Trælast. Af denne vare indførtes fra Sverige intet. Fra Pensacola ca. 1 600 meter bjelker pitchpine, der solgtes til 56 à 60 lire pr. kbm., og 1 300 meter bjelker, der solgtes til 69 à 74 lire pr. kbm. Fra Triest indførtes ca. 2 600 meter bord I og II kvalitet, der solgtes gjennemsnitlig til lire 50.

Klipfisk. Af Labrador indførtes kg. 1 963 000, der solgtes til 12—15 sh. pr. $50^3/_4$ kg. cif. Livorno.

Af San Giovanni indførtes kg. 965 000, der solgtes til 20—22 sh. pr. $50^3/_4$ kg.

Af norsk vare indførtes kg. 50 000, der solgtes til 64 frcs. pr. 100 kg.

Af „Lavé" indførtes 4 388 280 kg., der solgtes til 40—46 frcs. pr. 100 kg.

Rundfisk. Af denne vare indførtes hertil via Hamburg blot ca. kg. 25 000, der solgtes til lire 75—110 pr. 100 kg. cif. Livorno.

Sardiner fra Spanien 44 291 tønder, der opnaaede en pris af lire 6—18 pr. 1 000 fisk.

Pilchards fra England 2 709 fade, der solgtes til lire 43—49 pr. fad.

Røget sild fra Yarmouth tønder 38 000. Prisen varierede fra lire 20—28 pr. tønde.

Saltet lax fra England fade 50, der opnaaede en pris af lire 140—145 pr. fad.

Tjære og beg. Konsumtionen af disse artikler er i stadigt aftagende aar efter aar, og indførselen hertil sker i smaa partier via Hamburg, Königsberg og Libau.

Man kan beregne, at der indførtes til Livorno i aaret 1902 ca. 300 tønder tjære og ca. 300 tønder beg. Prisen for polsk tjære varierede fra lire 36—38 og for beg lire 28—30 pr. tønde med 16 pct. tara, uden told.

Hesteskosøm. Fra Sverige indførtes til Livorno i aaret 1902 kg. 63 000 og varierede priserne fra lire 62—112 pr. 100 kg. efter de forskjellige numere leveret cif. Livorno.

Norsk sild. Ingen import og ingen efterspørgsel.

Tran. Paa grund af fiskeriernes ringe resultat, har indførselen været kun omtrent halvparten af imod forrige aar og priserne meget høie. Hvid medicinvare er blevet solgt fra lire 250—400 pr. 100 kg. netto, gul vare fra lire 200—300 pr. 100 kg., rød vare fra lire 150—250 pr. 100 kg., for tran til garverierne fra lire 60 —65 pr. 100 kg.

Ifølge toldvæsenets opgaver til vicekonsulatet blev indført af uren fiskeolie:

I aaret 1902 fra Østerrige kg. 2 117, Belgien 1 519, Frankrige 6 772, Tyskland 14 899, Storbritannien 51 675 (i aaret 1901 79 967), Spanien 232, Algier 214, Nordamerika 44 478 (i aaret 1901 10 198), ialt kg. 121 906 mod i aaret 1901 kg. 121 823.

Af ren fiskeolie:

I aaret 1902 fra Belgien kg. 6 342, Frankrige 3 412, Tyskland 16 073, Storbritannien 13 323, Holland 9 711, Norge og Sverige 5 011, Rusland 10 119, asiatisk Tyrki 504, Tunis 4, Nordamerika 3 481, ialt kg. 68 340, mod i aaret 1901 kg. 31 443.

De fornemste industrier, som existerer i Livornos provinds, beskjæftiger 9 413 arbeidere og er fordelte som følger:

Skibsbyggerier, arbeidere 1 776, jerngruber 1 505, mineralske og metallurgiske værksteder 1 051, mekaniske verksteder 457, kalk, gibs og terracottafabriker 541, glasverker 530, gruber 226, jord- og lerfabriker 295, forskjellige verksteder for fabrikation af metalgjenstande 90, kemiske og farmaceutiske fabriker 240, fabriker af ildfast mursten 39, verksteder for belysning 67, saltverker 73, næringsindustrier 453, væveindustrier 75, diverse industrier 1 995.

Sundhedstilstanden har det hele aar været tilfredsstillende.

Kursen for sigtvexler var gjennemsnitlig i aaret 1902:

Januar	Paris	lire	101.65	London	lire	25.55	Hamburg	lire 125.40
Februar . . .	—	„	102.30	—	„	25.68	—	„ 125.70
Marts	—	„	102.40	—	„	25.75	—	„ 125.85
April	—	„	102.30	—	„	25.74	—	„ 125.80
Mai	—	„	102.30	—	„	25.75	—	„ 125.80
Juni	—	„	101.77	—	„	25.66	—	„ 125.25
Juli	—	„	101.40	—	„	25.53	—	„ 124.85
August	—	„	101.30	—	„	25.47	—	„ 124.40
September . . .	—	„	100.50	—	„	25.31	—	„ 123.55
Oktober . . .	—	„	100.25	—	„	25.24	—	„ 123.35
November . . .	—	„	100.15	—	„	25.15	—	„ 122.90
December . . .	—	„	100.25	—	„	25.19	—	„ 123.15

Vicekonsulatets kontor Scali Finochietti 3. Aabent fra kl. 10—12 formiddag og fra kl. 2—5 eftermiddag.

Florents. (Vicekonsul Fierz's beretning).

Medens aaret 1901, som anført i forrige aars rapport, udmærkede sig ved det opsving, som det medførte i Italiens kredit, har forrige aar intet i saa henseende at misunde det. Aaret 1902 kan visselig henregnes til de

mærkelige for Italiens finanser og økonomi. Der er især tre omstændigheder af betydning, der har gjort sig gjældende i aarets løb.

For første gang i Italien har det typiske papir, den konsoliderede italienske rente, efter at have opnaaet en kurs af frcs. 100 i Paris, med fradrag for kuponen, holdt sig ved samme kurs i gjennemsnit hele aaret. Hidtil havde den italienske rente 5 pct. kun to gange i nogen tid overskredet 100 pct. i Paris, første gang kun momentant i aaret 1852 under ministeriet Cavour, anden gang i aaret 1886. Men herved er at bemærke, at den i aaret 1852 gav 5 pct. netto, og endnu i aaret 1886—87 4.34 pct. netto, da den naaede og oversteg pari i Paris. I aaret 1902 indbragte den derimod kun 4 pct. netto.

Kursen paa udlandet, et fundamentalt kjendetegn paa et lands moralske og materielle kredit, faldt til pari i oktober sidstl. for første gang efter alle Italiens kostbare anstrengelser og ofre i aarene 1881—86 for at opnaa tvangskursens ophævelse. Siden oktober har kursen paa udlandet fremdeles holdt sig omtrent ved pari med smaa fluktuationer, saa at man kan sige, at agioen for øieblikket praktisk talt er forsvundet.

For det tredie er de aarlige budgetter siden aaret 1898—1899 afsluttet med et progressivt overskud, hvilket vel er det bedste bevis paa de italienske finansers soliditet.

Disse tre mærkelige og udisputerlige fakta, hvoraf hvert for sig i en række af aar har været gjenstand for de italienske finantsmænds haab og drømme og ofte været omtalt som maal og pris for skatteydernes tungeste ofre, har kunnet realiseres uden nogen kunstig eller særskilt foranstaltning enten fra statens eller den italienske statskasses side.

De konsoliderede obligationer har saaledes kunnet overstige pari i guld uafhængig af nogen syndikat- eller børsoperation, samtidig med at kursen stadig er gaaet ned, saa at ialfald for øieblikket agioen er forsvundet. Ligesaa kan man gaa ud fra, at budgetoverskuddet er et veritabelt resultat af indtægter og udgifter med udelukkelse af alle kunstgreb enten ved specielle fonds eller andre illusoriske midler.

Det maa ogsaa bemærkes, at de italienske finantsers nuværende tilstand ikke skyldes extraordinære offentlige arbeider eller spekulationer, der har medført nye laan eller forøgelse af pengecirkulationen; alt dette har nemlig i de sidste aar været holdt inden de klogeste grændser. De ovennævnte fakta beviser, at statsbudgettet og Italiens økonomi er i en sund og solid tilstand, og er resultatet af den strænge og forstandige finantspolitik, som Italien stadig har fulgt i de sidste 10 aar, især efter arbeidet med den financielle og økonomiske rekonstruktion i aarene 1893 til 1896. Allerbedst godtgjøres dette ved de definitivt approberede og verificerede budgetter, der er udenfor diskussion og fremviser følgende resultater (i millioner lire):

	Indtægt.	Udgift.	Overskud + Underskud ÷.	Extraordinære udgifter i Afrika og China.
1896—1897:	1 614.8	1 624.0	÷ 9.2	39.5
1897—1898:	1 629.4	1 620.0	+ 9.4	—
1898—1899:	1 658.8	1 626.1	+ 32.6	—
1899—1900:	1 671.5	1 633.1	+ 38.4	—
1900—1901:	1 720.7	1 652.3	+ 68.3	14.8
1901—1902:	1 743.4	1 679.8	+ 63.6	10.2

Takket være den rigorøse dæmper, der blev lagt paa udgifterne, vilde der allerede have været et overskud af 30 millioner, hvis man ikke havde havt de extraordinære udgifter til felttoget i Afrika. Overskuddet viser sig strax i det paafølgende aar og stiger næsten stadig, selv efter dækning af udgifterne til felttoget i China, som Italien, heri enestaaende blandt Europas nationer, udelukkende dækker ved sine effektive indtægter. Skadeserstatningen fra Chinas side vil saaledes tilveiebringe et nettooverskud for budgettet eller den italienske statskasse.

Vi vil med nogle ord nævne, hvorledes disse overskud anvendtes. Foruden de sædvanlige effektive indtægts- og udgiftsposter indeholder Italiens budget to andre kategorier, nemlig: 1. jernbaneanlæg, 2. „kapitalbevægelse", o: indtægt og udgift vedkommende statsformuen.

Disse to kategorier er for tiden hvert aar passive enten paa grund af den stadige bygning af nye jernbaner eller paa grund af den betalbare gjæld, der forfalder hvert aar. De to kategorier viser følgende resultater for de sidste 5 aar (i millioner lire):

	Jernbane-bygning.	Kapital-bevægelse.	Ialt.	Overskud.	Rest, aktiv eller passiv.
1897—1898:	÷ 20.42	+ 9.86	÷ 10.56	+ 9.4	÷ 1.1
1898—1899:	÷ 18.09	+ 0.52	÷ 17.57	+ 32.6	+ 15.1
1899—1900:	÷ 20.79	÷ 12.42	÷ 33.21	+ 38.4	+ 5.2
1900—1901:	÷ 8.45	÷ 8.68	÷ 27.13	+ 68.3	+ 41.2
1901—1902:	÷ 17.34	÷ 13.69	÷ 31.03	+ 63.6	+ 32.05
	÷ 95.09	÷ 24.41	÷119.50	+212.30	+ 92.9

De af disse tal fremgaaende udmerkede finansielle resultater tiltrænger nogen kommentar, især forsaavidt angaar „kapitalbevægelsen", der er en anstødssten for dem, der studerer Italiens finanser, især i udlandet.

Kapitalbevægelsen udtrykker forøgelsen af gjæld og statskassens passiva (indtægt) samt afbetaling af gjæld (udgift). Naar finansaaret 1897—1898 udviser + 9.86 millioner som resultat af kapitalbevægelsen, vil dette sige, at man i det aar har optaget laan, paadraget gjældsforpligtelser eller solgt statsaktiva for 9.86 millioner mere end den betalte eller amortiserede gjæld. Naar derimod aaret 1899—1900 som resultat af kategorien „kapitalbevægelse" viser ÷ 12.42 millioner, betyder dette, at afsluttede laan eller passiva er 12.42 millioner mindre end betalt gjæld, hvorefter statskassens formue er forøget med samme sum, 12.42 millioner.

Overskuddet (+) af kapitalbevægelsen bestaar sædvanlig i forøgelse af gjæld, underskuddet (÷) er amortisering af gjæld.

De sidste 5 aars regnskaber giver saaledes følgende resultater:

1. Statens effektive indtægter og udgifter viser et overskud af 212 millioner.
2. Med dette overskud af 212 millioner har man i de 5 aar bygget jernbaner for 95 millioner, amortiseret gjæld for 24 millioner mere end den stiftede gjæld og endelig indbetalt i statskassen et aktivt overskud af ca. 93 millioner (92.9), hvilket viser, at budgettet med sine effektive ressurcer ikke alene har dækket de ordinære og extraordinære udgifter, men ogsaa dækket:

*

1. Udgifter til felttoget i China med 25 millioner;
2. til bygning af jernbaner 95 millioner;
3. til amortisering af gjæld 24 millioner;
4. og endelig givet et kontant overskud af 93 millioner.

Det kan saaledes siges, at ingen af de store europæiske nationer i de sidste 5 aar har kunnet opvise saa glimrende resultater.

Man har ofte indvendt, at denne exceptionelle finanssituation især skyldtes usædvanlig indførsel af kornvarer. Da imidlertid indførselen af korn fra udlandet varierer betydelig fra aar til andet, maa man tage et gjennemsnit for at kunne bedømme vægten af denne indvending.

I gjennemsnittet for tiaaret indtil aaret 1901—1902 har man en sikrere maalestok baade som den laveste og sikreste, idet den omfatter en længere aarrække. I de ti finansaar 1892—1893 til 1901—1902 var i gjennemsnit indførselen af korn 7 200 000 kvintaler aarlig respræsenterende efter l. 7.50 pr. kvintal en aarlig indtægt af 54 millioner lire. De politiske begivenheder i aaret 1898 formindskede yderligere dette gjennemsnit, og det kan saaledes siges, at overskuddet i det italienske budget siden aaret 1898—1899 ikke skyldes exceptionelle indtægter af kornvarer, idet statens indtægt heraf, langt fra at opnaa et aarligt gjennemsnit af 54 millioner, eller ialt 270 millioner i 5 aar, kun var 245 millioner eller 25 millioner mindre. Disse 5 millioner under det for tiaaret beregnede gjennemsnit af 54 millioner giver saaledes et aarligt middeltal af kun 49 millioner.

Yderligere kan anføres, at overskuddet i de to sidste finansaar kun for en halvdel skyldes extraordinær indførsel af kornvarer. Fradraget overskuddet ved indtægten af kornindførselen udviser aaret 1900—1901 endnu et aktivt overskud af ca. 21 millioner (+ 20.9) selv efter udgifter til jernbaner og amortisering af gjæld. Aaret 1901—1902 udviser under samme forudsætning et effektivt overskud af 48 millioner og en kontant restbeholdning af næsten 17 millioner (+ 16.8).

Det er utvilsomt, at disse ti aar opviser et merkeligt fremskridt for Italiens finanser, hvilket vil fremgaa ved sammenligning af resultaterne for aarene 1901—1902 med aarene 1890—1891:

	1890—1891.	1901—1902.
Indtægter	lire 1 540 001 590	lire 1 743 478 740
Udgifter	„ 1 615 041 090	„ 1 679 857 600
Forskjel	÷ lire 75 039 500	+ lire 63 619 140

Fra en deficit af 75 millioner er man i 10 aar naaet op til et effektivt overskud af 63 millioner, skjønt statsudgifterne er betydelig tiltaget, især paa grund af nybygning af jernbaner.

Ved dette gunstige resultat maa derhos tages i betragtning, at Italien har indløst for et betydeligt beløb af sine i udlandet anbragte statspapirer, hvorved betalingen af kuponer i udlandet er aftaget meget i betydning. Man anslaar værdien af de papirer, som er tilbagekjøbt fra udlandet og kommet tilbage til Italien i de sidste 6 aar til omtrent en milliard. Samtidig maa paany nævnes, at kursen er gaaet ned med 4 pct., medens den italienske rente har oversteget pari. Italiens økonomiske fremskridt er saaledes en kjendsgjerning, der sikrer landets fremtidige velstand, hvis man alvorlig fortsætter paa den i tiaaret paa-

begyndte vei, og hvis intet forstyrrer det økonomiske og finansielle opsving, hvoraf et forholdsvis saa nyt land har al grund til at være stolt.

Hvad angaar Toscanas handel og industrier, da findes import- og exportopgaverne indbefattet i toldbodens statistik og kan her kun ganske approximativt angives, hvorfor jeg indskrænker mig til nogle almindelige oplysninger med vicekonsulatets rapport for aaret 1901 som udgangspunkt.

For at begynde med agerbrugsprodukter, var vinhøsten meget tilfredsstillende i aaret 1902 saavel i kvalitet som kvantitet og foranledigede en betydelig export. De toscanske vines kvalitet, der hidtil ikke har været vurderet efter fortjeneste, begynder at erhverve sig et renommé i alle verdensdele, idet producenter, der viser alvor og dygtighed i behandlingen af sin vin, nu kan levere et produkt, der kan staa ved siden af de bedste bord- og luxusvine.

Olivenoljen kan ikke mere fremstilles i de samme kvantiteter som i de tidligere aar paa grund af sygdom paa træerne, der har bragt myndighederne til alvorlig at beskjæftige sig med spørgsmaalet og søge et hjælpemiddel. Med hensyn til kvalitet er olivenoljen fra Toscana som altid meget søgt og yndet, især i det latinske Amerika.

Udførselen af grønsager og blomster til Schweiz og Syd-Tyskland er fremdeles meget livlig og tiltager aarlig ligesom af taffeldruer. I aaret 1902 forsøgte man at udføre frugt til fjernere lande, især den tyske hovedstad, i hvilket øiemed producenterne forenede sig til et konsortium og betroede sine interesser til en enkelt person som præsident, der tillige var overdraget at forhandle med agenten for de berlinske importører. Der udførtes især æbler, pærer, ferskener etc., men mangelen af erfaring i langveis export og af forudgaaende overenskomster med jernbanerne om hurtige og direkte transporter, samt forsinkelser i modtagelsen har foraarsaget, at producenterne ikke har havt fordel af dette første forsøg, hvorfor de har fuldstændig opløst konsortiet, ganske modløse over dettes lidet gunstige resultat, uden at synes tilbøielige til at gjenoptage arbeidet paa samme vilkaar.

Straaindustrien i den florentinske genre er paany gaaet tilbage, men er i stor udstrækning erstattet ved fabrikation af fantasihatte og fletninger, der har været meget søgt, især i Nordamerika, hvortil udførselen har været meget livlig. Raastoffet for denne fantasigenre leveres hovedsagelig fra øen Cuba (Cuba Bast) og Japan (straw braid).

Turisttrafiken er stadig meget betydelig, og antallet af turister tiltager hvert aar, saavel af saadanne, som kommer for at tilbringe vintermaanederne i Toscana, som af dem, der kun er her midlertidig for at tilfredsstille sin smag for kunstsager og antikviteter, der altid finder kjøbere, undertiden til virkelige affektionspriser.

Samme fremskridt kan konstateres for kunstkeramik i alle genres, hvorfor der er stor afsætning i udlandet.

Væverierne af mekanisk uld, bomuld og blandingsstof arbeider fremdeles regelmæssig og udfører sine produkter til Orienten og Sydamerika.

Glasverkerne, der især fabrikerer „fiaschi" til udførsel af vin, har betydelig forøget sin produktion og er altid godt beskjæftiget.

I fyrstikfabrikationen fortrænges de mere ordinære kvaliteter stedse mere af den saakaldte svenske sort.

Silke- og læderindustrierne har gjennemgaaet og gjennemgaar endnu en meget alvorlig krise, hvorfor de er gaaet meget tilbage i betydning.

Bomuldsindustrien har arbeidet regelmæssig, skjønt den maaske har lidt under indflydelsen af den meget stærke konkurrence.

**

I den metallurgiske branche har fabriken for blikfabrikation i Piombino havt megen fremgang. Fabrikationen er tiltaget, og man forbereder sig paa en yderligere forøgelse.

Ligesaa har der været god fremgang i forretningen med maskiner, især for agerbrug. De produktionslande, som indtager første plads, er Tyskland og de Forenede Stater paa grund af de af dem tilbudne lave priser og lettelser med betalingen — især det første land.

Hvad angaar indførselen af kolonialvarer, hermetiske fødemidler etc., forsyner Toscanas handlende sig ikke dermed fra produktionslandene, men gjennem kommissionærer i Genua, Livorno og andre havne, saa at disse artikler her kun frembyder lokal interesse.

Jeg slutter denne korte rapport i det haab, at ovenstaaende meddelelser ogsaa maatte kunne bidrage lidt til opmuntring af handelsforbindelserne mellem Italien og de lande, som jeg har den ære at repræsentere for Toscana.

Kaffehøsten i Sao Paulo.

Skrivelse fra generalkonsulen i Rio de Janeiro, dateret 19de mai 1903.

Det i min aarsberetning for aaret 1902 omhandlede lovforslag i anledning af kaffe-krisen i São Paulo*) blev af den estadoale kongres vedtaget og proklameredes som lov (no. 866 af 7de april 1903), der skal træde i kraft fra 1ste juli d. a. Ved lovens paabud om, at 20 pct. in natura eller 300 reis pr. kg. af de laveste sorter skal holdes tilbage som afgift til staten, haabes det at bringe prisen paa kaffe op. Det er altsaa meningen, at nævnte 20 pct. in natura af staten ødelægges og ikke atter sælges. Ved overenskomst af 30te april 1903 mellem Associação Commercial i Santos og den estadoale regjering i São Paulo er det bestemt, at de sorter kaffe, paa hvilke nævnte bestemmelser skal anvendes, er: De 20 pct. in natura skal tages af kaffe, der svarer til no. 10 amerikansk type; de 300 reis pr. kilo skal erlægges af kaffe, der svarer til no. 8 amerikansk type. Loven indeholder forøvrigt bl. a. følgende anordninger:

Regjeringen bemyndiges til:

1. At tilstaa en understøttelse af 400 000 milreis som maximum til nationale sjøfartsselskaber, som maatte nedsætte fragten paa kaffe fra denne til andre stater, der ikke er producenter af denne vare.

2. At anordne et officielt stempel eller merke, der er bestemt til autentisk at betegne kvaliteten og oprindelsen af den i staten producerede kaffe.

---

*) Se hefte nr. 7, s. 301—2.

Hamburg.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul A. Bødtker, dateret 19de juni 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	277	140 151	50	43 684	327	183 835	300	148 795	30	34 163	330	182 958
Seilskibe	-	-	33	17 931	33	17 931	2	607	18	10 353	20	10 960
Sum	277	140 151	83	61 615	360	201 766	302	149 402	48	44 516	350	193 918
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	6	1 397	18	5 689	24	7 086	-	-	2	749	2	749
Seilskibe	2	959	20	11 804	22	12 763	3	412	8	5 987	11	6 399
Sum	8	2 35 6	38	17 493	46	19 849	3	412	10	6 736	13	7 148
Totalsum af ladede fartøier	285	142 507	121	79 108	406	221 615	305	149 814	58	51 252	363	201 066
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	9	4 215	29	21 854	38	26 069	8	3 215	27	21 778	35	24 993
Seilskibe	-	-	7	3 021	7	3 021	8	2 840	15	10 959	23	13 799
Sum	9	4 215	36	24 875	45	29 090	16	6 055	42	32 737	58	38 792
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	1	440	1	440	4	911	19	5 866	23	6 777
Seilskibe	-	-	3	713	3	713	5	2 147	9	4 865	14	7 012
Sum	-	-	4	1 153	4	1 153	9	3 058	28	10 731	37	13 789
Totalsum af ballastede fartøier	9	4 215	40	26 028	49	30 243	25	9 113	70	43 468	95	52 581

Bruttofragter for til Konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 2 197 600.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 2 456 000.

For ordre, reparation eller lignende anløb 5 norske fartøier dr. 3 266 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 248 dr. 135 807 tons, til hovedstationen 271 dr. 115 592 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 8 812.49, ved vicekonsulsstationerne kr. 853.70; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 9 239.34. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 3 377.18, ved vicekonsulsstationerne kr. 835.98; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 3 795.17. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 13 034.51.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 1 299.24, i svenske sager kr. 1 563.42, i andre sager intet.

Den norske skibsfart var i aaret 1902 saaledes fordelt paa distriktets havne:

Ankomne til Hamburg 405 skibe dr. 230 856 tons, til Altona 33 skibe dr. 11 212 tons, til Cuxhaven 7 skibe dr. 3 445 tons, til Harburg 10 skibe dr. 6 345 tons, ialt 455 skibe dr. 251 858 tons.

De til Hamburg siden aaret 1891 ankomne norske skibes antal og drægtighed har været følgende:

	Antal.	Tons.		Antal.	Tons.
1891:	428	230 723	1897:	522	299 345
1892:	415	216 420	1898:	601	336 570
1893:	411	220 043	1899:	567	310 161
1894:	423	211 781	1900:	522	321 998
1895:	421	208 177	1901:	476	284 249
1896:	520	291 216	1902:	405	230 856

Afgaaede fra Hamburg i aaret 1902 408 skibe dr. 232 710 tons, fra Altona 32 skibe dr. 10 889 tons, fra Cuxhaven 7 skibe dr. 3 445 tons, fra Harburg 11 skibe dr. 6 603 tons, ialt 458 skibe dr. 253 647 tons.

De af norske fartøier optjente bruttofragter var:

	Ankomne skibe.	Afgaaede skibe.	Tilsammen.
I 1897:	4 147 300 mk.	2 705 200 mk.	6 852 500 mk.
- 1898:	4 736 600 „	3 645 000 „	8 381 600 „
- 1899:	4 136 870 „	2 757 515 „	6 894 385 „
- 1900:	4 869 200 „	2 636 500 „	7 505 700 „
- 1901:	3 699 600 „	3 189 600 „	6 889 200 „
- 1902:	2 472 300 „	2 758 500 „	5 230 800 „

Ved hovedstationen paamønstredes i aaret 1902 ialt 566 mand og afmønstredes 430 mod henholdsvis 699 og 733 i aaret 1901 og 982 og 1 123 i aaret 1900. For norske fartøier paamønstredes i aaret 1902 410 mand, hvoraf 111 norske, 77 svenske og 222 af anden nationalitet, og afmønstredes 336, hvoraf 192 norske, 50 svenske og 94 af anden nationalitet. For svenske fartøier paamønstredes ialt 156 mand, hvoraf 65 svenske, 11 norske og 80 af

anden nationalitet, og afmønstredes 94, hvoraf 53 svenske, 6 norske og 35 af anden nationalitet.

Ved det herværende „Seemanns-Amt“ blev der i aaret 1902 paamønstret 2 508 udlændinge paa tyske skibe. Heraf var 133 mand af norsk, 299 af svensk nationalitet.

I samme aar meddelte nævnte myndighed 75 tyske sjøfolk tilladelse til at mønstre paa norske skibe samt 13 til at fare med svenske.

Gjennem generalkonsulatet hjemsendtes i aarets løb følgende hyrebeløb: For norske sjømænd mk. 4 731.25, svenske do. mk. 4 476.79; tils. mk. 9 208.04.

Desuden hjemsendtes følgende beløb gjennem herværende skandinaviske sjømandsmission: Til Norge kr. 15 956.93, til Sverige kr. 28 948.82.

Skibsfartens stilling i aaret 1902. Den allerede i aaret 1901 indtraadte betragtelige nedgang i fragterne er i aaret 1902 fremdeles fortsat, saaledes, at dette aar ogsaa for skibsfartens vedkommende maa karakteriseres som særdeles ugunstigt, især efterat de ved aarets begyndelse endnu løbende -- under heldigere forhold afsluttede -- timecharters og fragtkontrakter var blevne afviklede.

Den tidligere som følge af krigstilstanden i Østasien og Sydafrika med transporter til disse verdensdele beskjæftigede tonnage fandt ikke efter fredsslutningerne i den grad, som man havde ventet, ny sysselsættelse i en opblomstrende handelstrafik paa hine lande, og kulstreiken i Nordamerika bidrog til at trykke fragterne, idet de talrige skibe, der i denne anledning førte kulladninger fra England til Amerika, altsaa kom til at optræde som konkurrenter om returfragterne, hvilke ogsaa trykkedes paa grund af, at den nordamerikanske kornexport ikke var saa betydelig som ellers.

Endelig forværredes stillingen ogsaa derved, at de talrige for engelsk regning nybyggede dampskibe -- de saakaldte „tramps“ — lidt efter lidt sattes i virksomhed.

Naar stillingen for de hamburgske rederier under disse saa ugunstige forhold dog ikke har været helt mislig, saa skyldes dette den omstændighed, at en stor del af Hamburgerskibene er sysselsatte i faste linjer, og saadanne er jo regelmæssig sikre paa en vis virksomhed.

Medens saaledes ca. 80 pct. af hele den engelske handelsflaade skal bestaa af „tramps“, saa finder kun 22 pct. af de i Hamburg hjemmehørende dampskibe sin beskjæftigelse i saadan fri fragtfart.

Af de til Hamburg ankomne dampskibe udgjordes 68 pct. af saadanne, der gik i fast rute.

Opgave over fragter.

Indgaaende fragter:

Fra Norge:

Trælast fra det østlige Norge med seilskibe . .	20 – 23	mk.	pr.	std.
— „ „ „ — „ dampsk. . .	18—21	„	„	„
Træmasse (tør) fra Kristianiafj.-havne med dampsk.	8—10	„	„	ton.
— (vaad) „ — „ „ seilskibe	6—8	„	„	„
Flusspat og andet tungt gods fra Østnorge . . .	5—6	„	„	„

Fra Sverige med damp- eller seilskibe:

Trælast fra det sydlige Sverige	17—25 mk. pr. std.
— „ Norrland	25—32 „ „ „
Granit	6 „ „ ton.
Anden sten	3.5—5 „ „ „

Fra andre lande med dampskibe:

Kul fra England	3 sh. 6 d—4 sh. pr. ton.
Korn „ Sortehavet	10—12 sh. pr. ton.
Erts „ Spanien	8—9 „ „ „
Korn „ La Plata (Rosario)	15—18 „ „ „
Salpeter fra Amerikas vestkyst	12—19 „ „ „

Med seilskibe:

Harpiks og terpentin fra Savannah eller Brunswick	1 sh. 6 d til 2 sh. pr. fad.
Do. fra Mobile eller Pensacola	1 sh. 6 d „ 2 sh. 3 d pr. fad.
Terpentin altid $^1/_3$ mere.	
Pitchpine fra Mobile eller Pensacola	85 sh. til 90 sh. pr. std.
— „ Sapelo	75 sh. „ 77 sh. 6 d pr. std.
Mahogni fra Laguna	35 sh. „ 37 sh. 6 d „ ton
Logwood „ —	27 sh. 6 d til 30 sh. „ „
— „ Yucatan	25 sh. til 26 sh. „ „
Dividivi „ Maracaibo	45 sh. „ 47 sh. 6 d „ „
Kaffe „ Santos	25 sh. til 27 sh. 6 d „ „
Quebracho fra Buenos Ayres	14 sh. 6 d til 17 sh. 6 d „ „
Saltede huder fra Rio Grande	30 sh. til 32 sh. 6 d „ „
Coprah fra Sydhavsøerne	40 sh. „ 45 sh. „ „
Salpeter fra Amerikas vestkyst	ca. 15 sh. til 16 sh. „ „
Ceder fra Kuba	25 sh. til 27 sh. 6 d „ load.

Udgaaende fragter:

Til Norge med seilskibe:

Korn til Østnorge	$4^1/_2$—6 mk. pr. ton.
— „ Vestlandet	6—8 „ „ „
Koks til Østnorge	5—7 „ „ „
— „ Vestlandet	7—8 „ „ „
Syre til Østnorge	1.50 „ „ ballon.

Med dampskibe noget høiere.

Til Sverige med seil- og dampskibe:

Koks (Sydsverige)	5—7 mk. pr. ton.
Salt	4—5 „ „ „
Korn (Sydsverige)	4—6 „ „ „

Til andre lande med dampskibe:

Stykgods til Wladiwostock	27 sh. 6 d til 30 sh. pr. ton.
— „ Nicolaieff	32 sh. 6 d „ 37 sh. 6 d „ „

Stykgods til Newyork	. . . . .	7 sh. 6 d til 10 sh. pr. ton.
Sukker „ England	. . . . .	7 sh. 6 d „ 8 sh. 6 d pr. ton.

Til andre lande med seilskibe:

Stykgods til Pará	. . . . .	12 sh. til 15 sh. pr. ton.
— „ Pernambuco	. . . . .	14 sh. „ 16 sh. „ „
— „ Santos	. . . . .	17 sh. 6 d „ „
— „ Buenos Ayres	. . . . .	12 sh. til 14 sh. pr. ton.
— „ Mexicos vestkyst	. . . .	20 sh. „ 22 sh. 6 d pr. ton.
— „ Sydafrika	. . . . .	19 sh. „ 22 sh. pr. ton.
— „ Adelaide	. . . . .	15 sh. „ 16 sh. „ „
— „ Melbourne	. . . . .	17 sh. 6 d til 18 sh. 6 d pr. ton.

Skibsbyggeri. Man havde ventet, at fragtmarkedets ufordelagtige stilling skulde medføre en nedgang i den livlige virksomhed, som hidtil havde hersket paa de tyske verfter, men nogen saadan nedgang har i det hele og store taget ikke været at spore.

Enkelte skibsbyggerier holder tvertimod paa med at udvide sin bedrift, og dersom bestillinger i noget kortere tidsrum har været savnede, saa er nybygningen i almindelighed bleven fortsat for verftets egen regning.

Ifølge „Germanischer Lloyd's" offentliggjorte skibsbygningstabel befandt sig i aaret 1902 under bygning:

Paa tyske verfter:	742	skibe	med	549 285	br.-tons rumindhold.
„ udenlandske verfter for tysk regning:	57	„	„	76 143	„ —
Tilsammen	799	skibe	med	625 428	br.-tons rumindhold.

Deraf blev i aaret 1902 færdigbyggede:

Paa tyske verfter:	507	skibe	med	270 998	brutto-tons	rumindhold.
„ udenlandske verfter for tysk regning:	44	„	„	57 734	—	—
Tilsammen	551	skibe	med	328 732	brutto-tons	rumindhold.

Saaledes at der i december 1902 befandt sig under bygning:

Paa tyske verfter:	235	skibe	med	278 287	brutto-tons	rumindhold.
„ udenlandske verfter for tysk regning:	13	„	„	18 409	—	—
Tilsammen	248	skibe	med	296 696	brutto-tons	rumindhold.

Det fremgaar saaledes heraf, at verfterne har fuldt op med arbeide for en lang tid fremover, og at den i forhold til næst foregaaende aars forøgelse noget aftagne forøgelse af skibsflaaden udelukkende har havt indflydelse paa bestillingerne i udlandet.

Samme forhold fremgaar ogsaa af en oversigt over de største tyske skibsbyggeriers dividender i de sidste fire aar:

	1899.	1900.	1901.	1902.
Vulkan i Bredow	14	12	14	14
Neptun i Rostock	8	9	9	9
Howaldswerke i Kiel . .	7	8	8	8
Flensburger Schiffbaugesft. .	13	18	18	18
Blohm & Voss i Hamburg .	7	7	8	9
Reiherstieg i do.	9	10	10	13
Weser i Bremen	8	8	12	12
Bremer Vulkan i Vegesack .	12	12	12	9
Seebeck i Bremerhaven . .	8	8	10	10

I virkeligheden vil en ganske betydelig forøgelse af skibsbyggeriet være nødvendig, inden verfterne bliver istand til at effektuere de bestillinger, der bare indløber som en følge af den tyske krigs- og handelsflaades naturlige fornyelse og regelmæssige udvidelse.

Den tyske handelsflaade. Den tyske handelsflaade har i det forløbne aar fuldt ud hævdet sin fremragende stilling. Dens tonnage opgik ved udgangen af aaret 1902 til 2 098 000 reg.-tons, hvori kun er medregnet dampskibe paa over 100 og seilskibe paa over 50 tons.

Ved sammenligning med tidligere aar finder man, at Tysklands handelsflaade er bleven fordoblet siden 1876, og at denne storartede forøgelse med mere end halvdelen falder paa de sidste seks aar, i løbet af hvilke de to største rederier: „Hamburg—Amerika-linjen“ og „Norddeutscher Lloyd“ har udviklet en storartet energi.

Naturligvis falder denne forøgelse paa dampskibsflaaden, medens seilskibsflaaden om end langsomt er gaaet tilbage.

Ved udgangen af aaret 1902 opgik den første til 1 631 000 tons netto, medens den sidste omfattede 527 000 tons mod 875 000 tons i aaret 1876, da seilskibsflaaden stod paa sit højdepunkt, og 566 000 tons i aaret 1896.

Dampskibsflaadens forøgelse under det forløbne aar udgjør 83 000 nettotons, hvilket repræsenterer en betydelig procent af den hele verdensdampskibsflaades forøgelse, der omfatter 768 000 tons register.

Hamburgs handelsflaade. Naturligvis har Hamburg som det tyske riges vigtigste havnestad i væsentlig grad bidraget til handelsflaadens opkomst.

Naar fiskeriflaaden lades udenfor, stiller de sidste fire aars forøgelse sig, som nedenstaaende statistik viser:

		Skibe.	Netto registertons.	Deraf: Dampsk.	Netto registertons.	Seilskibe.	Netto registertons.
1ste januar	1902:	864	1 086 583	531	843 921	333	242 662
—	1901:	793	987 943	486	748 435	307	239 508
—	1900:	723	856 839	437	638 007	286	218 832
—	1899:	691	765 636	396	548 701	295	216 935

Ved udgangen af aaret 1902 bestod Hamburgs handelsflaade af:

218	seilskibe . .	med	ca. 3 300	mand,	netto rumindhold	ca.	219 059	reg.-tons
119	lægtere . .	„	„ 438	„	—„—	„	35 923	—
14	lystfartøier .	„	„ 59	„	—„—	„	341	—
563	sjøg. dampsk.	„	„ 20 385	„	—„—	„	918 790	—
10	„ fiskeridsk.	„	„ 101	„	—„—	„	327	—
924	skibe . . .	med	ca. 24 283	mand,	netto rumindhold	ca.	1 174 440	reg.-tons
mod 874	skibe . i aaret 1901	„	„ 22 370	„	—„—	„	1 087 013	—

En særskilt opmerksomhed fortjener den stadig voksende anvendelse af sjøgaaende lægtere — især for kyst- og flodfarten.

Rederiet Laeisz. Specielt udmerker Hamburg sig ved sine store jern- og staalseilskibe, af hvilke de betydeligste tilhører rederiet F. Laeisz, hvis flaade for tiden bestaar af 16 seilskibe, der befinder sig i fart, samt 1, der er under bygning.

Disse 17 seilskibes samlede tonnage udgjør ikke mindre end ca. 39 400 reg.-tons. Blandt fartøierne, der alle er byggede af jern og staal, befinder der sig to 5-mastere, hvoraf det ene — „Preussen“ — er verdens største seilskib.

Fartøierne er hovedsagelig beskjæftigede i fragtfart mellem Hamburg, hvor de laster stykgods, og Sydamerika, hvor de indtager salpeter. I den sidste tid er der ogsaa oprettet en linje: Antwerpen (hvor der næsten altid ligger et skib under lastning) — Valparaiso—Iquique.

De Laeisz'ske seilskibe udmerker sig ved sine særdeles hurtige reiser; saaledes seilede f. eks. „Potosi“ fra Lizard til Valparaiso paa 55 dage; „Pitlochry“ tilbagelagde strækningen Cuxhaven—Taltal i 64 dage, og „Preussen“ brugte paa sin første reise fra Kanalen til Iquique 65 dage.

I sammenligning med det foregaaende aar stillede Hamburgs skibsfart i aaret 1902 sig som følger:

	1901.		1902.	
	Antal.	1 000 reg.-tons.	Antal.	1 000 reg.-tons.
Ankomne med ladning	9 449	7 620	9 624	7 943
— i ballast . .	3 398	763	3 660	746
Sum	12 847	8 383	13 284	8 689
Afgaaede med ladning	9 647	5 918	10 093	6 010
— i ballast . .	3 176	2 434	3 190	2 656
Sum	12 823	8 352	13 283	8 666

I aaret 1902 kom fartøierne fra følgende lande:

	Seil- og dampskibe.		Deraf dampskibe.	
	Antal.	1 000 reg.-tons.	Antal.	1 000 reg.-tons.
Tyske havne inkl. Helgoland	4 882	866	1 561	442
Nord-Europa	1 662	485	1 083	439
Storbritannien og Irland (kulbaade)	1 617	1 161	1 610	1 151
Do. „ do (med anden last)	2 285	1 442	2 242	1 426
Holland og Belgien	622	304	545	281
Middelhavshavne	228	260	228	260
Øvrige Europa	444	623	441	622
Fra Europa tilsammen	11 740	5 141	7 710	4 621
Forenede Staters Atlanterhavshavne	380	1 234	362	1 217
Mexikos østkyst	58	68	27	56
Vestindien	53	66	42	63
Venezuela	7	2	—	—
Brazilien	110	232	100	229
Argentina og Uruguay	143	333	136	328
Amerikas vestkyst	217	436	72	172
Amerika forøvrigt	40	63	31	61
Afrikas vest- og nordkyst	187	238	186	237
Afrikas østkyst og Kaplandet	54	128	53	128
Ostindien og de indiske øer	137	358	135	356
Kina og Japan	41	152	41	152
Det øvrige Asien	82	133	82	133
Australien med øer	37	105	35	102
Udeneuropæiske havne tilsammen	1 544	3 548	1 302	3 234
Ialt —	13 284	8 689	9 012	7 855

De norske skibe, der i aaret 1902 anløb Hamburg, kom fra og gik til følgende lande:

Ankomne fra:	Seilskibe. Med ladning. Antal.	Tons.	I ballast. Antal.	Tons.	Dampskibe. Med ladning. Antal.	Tons.	I ballast. Antal.	Tons.
Norge	—	—	—	—	277	140 151	9	4 215
Sverige	—	—	—	—	1	309	—	—
Danmark	—	—	—	—	—	—	2	671
Tyskland	—	—	6	1 476	2	2 413	12	4 920
Storbritannien	—	—	1	1 545	35	20 688	9	9 456
Nederlandene	—	—	—	—	—	—	5	6 500
Belgien	—	—	—	—	1	949	—	—
Spanien	—	—	—	—	4	3 614	—	—

	Seilskibe.				Dampskibe.			
	Med ladning.		I ballast.		Med ladning.		I ballast.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Rusland (Sortehavet)	—	—	—	—	1	1 897	—	—
Nordamerika	7	7 174	—	—	6	12 624	—	—
Mexico . .	12	4 189	—	—	—	—	—	—
Centralamerika	2	804	—	—	—	—	—	—
Vestindien .	1	505	—	—	—	—	—	—
Sydamerika	10	4 706	—	—	1	1 497	—	—
Afrika . .	1	573	—	—	—	—	—	—

Afgaaede til:	Seilskibe.				Dampskibe.			
	Med ladning.		I ballast.		Med ladning.		I ballast.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norge . .	2	607	8	2 840	300	148 795	8	3 215
Sverige . .	4	542	2	1 106	—	—	—	—
Danmark .	—	—	—	—	1	258	—	—
Tyskland .	—	—	—	—	1	1 018	1	440
Storbritannien	—	—	—	—	10	4 974	24	18 589
Frankrige .	—	—	—	—	1	444	—	—
Rusland (Østersjøen) . .	1	268	1	313	—	—	—	—
Britisk Nordamerika .	—	—	1	435	—	—	—	—
Nordamerika	—	—	7	7 394	9	18 807	—	—
Mexikos østkyst . .	—	—	3	1 215	—	—	—	—
Mexikos vestkyst . .	2	1 349	—	—	—	—	—	—
Vestindien .	—	—	1	496	—	—	—	—
Sydamerika	4	1 214	—	—	—	—	—	—
Kanariøerne	1	428	—	—	—	—	—	—
Ostindien .	1	1 288	—	—	—	—	—	—
Australien .	1	1 545	—	—	—	—	—	—
Sydhavsøerne	1	1 249	—	—	—	—	—	—
Sibirien . .	—	—	—	—	8	7 660	—	—
Sydafrika .	3	2 470	—	—	—	—	—	—

Foreningen „Seefahrt“. Indtil „Seemannsordnung“ af 1872 traadte i kraft, maatte ethvert Hamburgerfartøi tage mindst én skibsgut ombord; men efterat denne bestemmelse er bortfaldt, har redere og skibsførere vist alt mindre beredvillighed til at modtage skibsgutter, ja har tilsidst helt vægret sig herfor.

Heri vil der imidlertid nu indtræde en forandring, idet der efter initiativ af fremtrædende Hamburgerborgere vil blive oprettet en ny forening — „Seefahrt“ —, der har stillet sig til opgave med særligt hensyn til Hamburg at supplere den i Bremen allerede existerende „Deutscher Schulschiff-Verein“s virksomhed, idet det er meningen at anbringe for sjømandsstanden egnede

gutter paa saadanne Hamburgerseilskibe, hvis rederier har erklæret sig villige hertil, og at understøtte disse gutter ved anskaffelse af udstyr og i tilfælde ved betaling af lærlingepenge til rederierne.

Desuden er det planen at fremme seilsporten ved bl. a. at søge uddannet et stammandskab af tyske yachtmatroser og ved at lade bygge en større seilyacht, der skal konkurrere ved de betydeligere regattaer.

Endelig vil foreningen have sin opmerksomhed henvendt paa saadanne tilfælde, hvor tyske sjøfolk i sin virksomhed har udvist et hæderligt forhold, der ikke paa anden maade finder paaskjønnelse, og vil den i saadanne tilfælde yde belønninger i form af medaljer og pengegaver.

Til foreningen, der allerede har en kapital paa $^1/_3$ million mk., har saavel keiseren som Hamburgs senat meldt sig som ordentlige medlemmer.

Skibsgutter. Det er at haabe, at „Seefahrt"s virksomhed vil bringe det nuværende, i tidligere rapporter paapegede, uheldige forhold, at der paa vore skibe ansættes et stort antal tyske skibsgutter til fortrængsel af vore egne, til at ophøre.

I aaret 1902 blev der saaledes ved generalkonsulatet paa norske fartøier paamønstret 35 saadanne tyske gutter mod 48 i aaret 1901, 99 i aaret 1900, 61 i aaret 1899 og 66 i aaret 1898.

Disse gutter, der gjerne kommer fra det tyske indland, maa i Hamburg henvende sig til en hyrebas, som mod en urimelig høi godtgjørelse skaffer dem udrustning og hyre — den sidste efter forlydende ved at betale vedkommende skibsfører en vis pengesum. Det er at befrygte, at denne sidste omstændighed ofte leder til, at der ansættes skibsgutter, som dels er lidet egnede for tjenesten, eller som dels fartøiet egentlig slet ikke har brug for, hvorved rederierne paadrages unødvendige udgifter.

Ifald imidlertid vedkommende skibsfører virkelig skulde trænge en skibsgut, vilde det med den korte afstand mellem Hamburg og Norge for øie jo være en overmaade let sag at faa en saadan engageret fra Norge.

„Schutzverein deutscher Rheder". For omtrent halvandet aar siden blev der af et større antal tyske redere dannet en „Schutzverein deutscher Rheder", der har til formaal at være foreningens medlemmer behjælpelig med at ordne alle de tvistigheder, der kan opstaa af forsikrings- og fragtkontrakter, af skadeserstatningsspørgsmaal ved tab eller beskadigelse af ladningen, af havarigrosse eller bjergelønsfordringer eller af andre lignende forholde, ligesom foreningen skal bringe saadanne tvistigheder til afgjørelse for sin regning.

Foreningen har kunnet glæde sig ved en hurtig fremgang; for tiden omfatter den ikke mindre end 125 rederier, der repræsenterer en flaade paa 544 skibe.

Mere end 200 retstvister er blevne bestyrelsen forelagte til udtalelse og afgjørelse, og betydelige summer er blevne indvundne for medlemmerne. Af endnu større betydning er det, at foreningen i talrige tilfælde har kunnet forhindre processer, og at den paa den anden side ofte ved at understøtte sine medlemmer med al sin autoritet som repræsentant for saa mange redere har kunnet bringe principspørgsmaal til opklarelse og afgjørelse.

Lastelinjespørgsmaal. I anledning af spørgsmaalet om indførelse af lastelinjebestemmelser for tyske fartøier har „Die Deutsche See-

Berufsgenossenschaft" anstillet omfattende statistiske undersøgelser — i hjemlandet gjennem betroede mænd og gjennem sine tekniske opsynsfunktionærer, i udlandet ved hjælp af de tyske konsulater.

Haand i haand hermed er gaaet undersøgelserne af, om de enkelte tyske skibes anmeldte dybgaaende har kunnet give anledning til betænkelighed. Herved har man havt righoldigt materiale i de af de tyske skibsførere indsendte anmeldelser angaaende fartøiernes dybgaaende, hvoraf der i aaret 1901 indløb ikke mindre end 13 745 stykker.

Saasnart der paavistes en betydeligere difference mellem det konstaterede dybgaaende og det efter den engelske regel tilladte, blev der straks indledet videre undersøgelser.

Særlig blev der ved disse søgt bragt paa det rene, hvilket veir der havde hersket paa den i betragtning kommende reise, hvorledes skibet havde bestaaet prøve med det havte dybgaaende, hvorvidt dæksskade var forekommet, eller hvorvidt nogen af besætningen var bleven kvæstet af overskyllende sjøer og saa videre.

I en række af tilfælde blev der foranstaltet besigtigelse af skibene af kompetente sagkyndige, der afgav en skriftlig betænkning om besigtigelsens udfald, i hvilken det i tilfælde ogsaa blev anført, hvorvidt der kunde gjøres indvending med et fartøis dybgaaende.

Hele det paa denne maade indvundne materiale blev overgivet til bearbeidelse til „Germanischer Lloyd", der i denne anledning i en betænkning bl. a. har bemerket:

„I løbet af omtrent et aar har tre ingeniører i „Germanischer Lloyd"s bureau været beskjæftiget med for tilsammen 263 dampskibes vedkommende at bestemme fribordet efter Board of Trade's regler og med at sammenligne resultaterne med vedkommende fartøiers virkelige fribord, saaledes som dette fremgik af det anmeldte dybgaaende.

Det viste sig herved, at af de omhandlede 263 dampskibe havde 91 fartøier overskredet det efter Board of Trade's regler tilladte dybgaaende.

Med faa undtagelser tilhørte disse skibe typer med overbygninger over fartøiets hele længde eller over den største del af denne.

Da det nu kan konstateres, at denne slags skibe i forhold til deres antal ikke har lidt flere havarier end fartøier af andre typer, saa kan det vel antages, at man ved førstnævnte tør tillade et større dybgaaende end det, som Board of Trade's regler berettiger til.

Paa den anden side viste det sig, at skibe uden overbygninger („Glattdecksschiffe") i almindelighed ikke var saa dybt ladede, som den engelske regel tillader, hvilket igjen tyder paa, at det ifølge disse lovlige fribord her er for knapt.

Derimod overskred næsten alle de i trælasttraden beskjæftigede skibe ofte ganske betydelig det af Board of Trade tilladte dybgaaende, medens de samme fartøier, naar de gik med anden last, i almindelighed havde det for tyske skibe af samme bygningsmaade sedvanlige dybgaaende."

I det hele mener „Germanischer Lloyd" at kunne udlede som resultat, at den engelske lastelinjelov ikke for alle tyske skibstypers vedkommende egner sig som norm ved kontrollen med deres dybgaaende.

Omdrivende vrag. I anledning af de talrige klager over de i Atlanterhavet omdrivende vrag og bøier er der hersteds bleven paavist nødvendigheden af, at der gjøres noget for at faa disse hindringer for skibsfarten fjernede.

I denne anledning har man foreslaaet at lade sjøgaaende bugserbaade foretage krydstogter for til nærmeste havn at indslæbe saa mange vrag og bøier som muligt.

Samtidig udtaltes der, at det er mindre tilraadeligt at søge at ødelægge vragene, idet de omdrivende rester vil kunne blive vel saa farlige for skibsfarten som det hele vrag.

Sikkerhedsforanstaltninger paa skibe. I rigskommissæren for udvandringsvæsenets sidste aarsberetning omtales med anerkjendelse de paa de tyske passagerskibe trufne sikkerhedsforanstaltninger.

Blandt de indførte forbedringer, med hvilke særlig „Hamburg—Amerikalinjen" gaar i spidsen, kan saaledes nævnes, at alle hurtiggaaende passager- og postdampskibe hver bliver forsynede med 2 redningsbaade af hvalbaadform (med bred skvætgang), hvori selv en liden besætning kan ro mod storm og sterk sjøgang.

Paa hvert af de ovennævnte linjers skibe hænger natredningsbøier i beredskab, hvis lys antændes, saasnart bøien berører vandet.

Af vigtighed er ogsaa indretningen af et elektrisk nødbelysningsanlæg paa passagerskibe, hvis dynamomaskiner ligger under vandgangen, hvilke anlæg, selv naar maskin- og kjedelrummene staar under vand, med 40 minutters varsel kan levere strøm til at oplyse hovednedgangene, passagerrum og baaddæk.

Til sikring mod ildsfare er der truffet ganske nye foranstaltninger, idet man ved at benytte sig af dampildslukningsledningens rør ved lugt eller ved tilsynekomst af udtrædende røg straks kan konstatere og lokalisere en ildebrand.

For at forhindre urigtige maskinmanøvrer har man paa enkelte skibe i maskinen anbragt et ringeapparat, der staar i elektrisk forbindelse med kommandobroens maskintelegraf, saaledes at det førstes alarmklokke ringer saa længe, indtil maskinen har udført den befalede manøvre.

Konnossementklausuler. Til modarbeidelse af de enhver rimelig grænse overskridende befrielsesklausuler i konnossementerne har de store forsikringsselskaber, der behersker verdenstrafiken, i sin tid afholdt to kongresser i Paris, hvilke igjen har foranlediget handelskamrene i Hamburg, Lübeck og Bremen til gjennem sine respektive regjeringer at anmode rigskansleren om at gribe initiativet til at faa sammenkaldt en konference af de interesserede stater for at søge anerkjendt den grundsætning, at rederierne befries for ansvar for sine funktionærers nautiske feil, medens paa den anden side overenskomster, hvorved rederierne befries for sin øvrige heftelsespligt, skulde erklæres ugyldige.

Ved at antage en saadan regel mener man ikke at komme kontraktsfriheden for nær, idet man siger, at der i de fleste tilfælde ligesaalidt kan være tale om kontraktsfrihed mellem befragter og reder som mellem befragter og jernbane, og at den første oftest maa antage de opsatte konnossementer uden at kunne udøve nogen synderlig indflydelse paa deres indhold.

„Kollissionsrecht". I september 1902 har den for at arbeide mod opnaaelse af en ensartet international sjøret dannede „Congrès maritime international" afholdt møder i Hamburg. Ved denne anledning blev et ifølge de tidligere kongressers beslutning udarbeidet udkast til en international „kollisionsret" vedtaget i væsentlig uforandret form, og det blev besluttet at oversende udkastet til de forskjellige regjeringer med anmodning om, at der maatte blive

sammenkaldt en statskonference for gjennem traktater at faa udkastet hævet til positiv ret i de deltagende lande.

Da udkastet imidlertid led af den meget væsentlige mangel, at omfanget af rederiernes erstatningsansvar ikke var bleven reguleret, saa besluttede kongressen at give sin redaktionskommission i opdrag at udarbeide et udkast til saadan regulering, hvilket skal forelægges den næste kongres.

Da det imidlertid hidtil har vist sig umuligt at komme til enighed, anser man det i Hamburg som ikke ganske udelukket, at man tilsidst skulde komme tilbage til et under kongressen fremsat forslag, ifølge hvilket man overhovedet skulde afskaffe redernes heftelsespligt for de ved deres underordnedes feil forskyldte kollissioner og lade hver part selv bære sin skade, hvorved altsaa trangen til en kollisionsret vilde bortfalde.

Skibsmaaling. Ved maaling af fartøier, særlig for Suezkanalen, er der ofte opstaaet vanskeligheder med hensyn til behandlingen af de tildækkede, men ikke helt tillukkede rum, der til bedre udnyttelse af skibene stadig finder mere anvendelse, idet der har været tvil om, hvorvidt disse rum skal maales sammen med de afgiftspligtige rum, eller om der kun skal opkræves afgift for hver gang efter den i dem forhaandenværende last.

Suezkanalkommissionen har nu foreslaaet, at rederierne skal afgive en for afgiftens størrelse bestemmende erklæring om, hvorvidt de agter at benytte de omhandlede rum eller ikke; skulde disse rum saa i strid med en saadan erklæring paa en reise findes at være benyttet til transport af last, saa skulde de senere varig henregnes til de afgiftspligtige rum.

Den britiske regjering har sluttet sig til forslaget; men i Hamburg har handelskammeret andraget hos rigsregjeringen om, at denne maatte negte sin tilslutning, idet der gjøres gjældende, at ikke varernes mængde, men deres art vil være bestemmende for, om de omhandlede rum bliver benyttede.

Bestaar ladningen saaledes — hvad der især er tilfældet paa udreisen — af tungt gods, kan rummene ikke benyttes, hvorimod det modsatte er tilfældet, dersom ladningen — som sedvanlig paa tilbagereisen — bestaar af let gods.

Man finder det derfor ubilligt ved en i tilfælde truende varig afgiftsopkrævning at hindre skibene fra saa meget som muligt at udnytte sin transportevne.

Desertering af tyske sjømænd i udlandet. I løbet af aaret 1902 er der fra Hamburgerskibe i udlandet deserteret 1 344 sjømænd, heraf: i New York 782, i Philadelphia 66, i Baltimore 46, i San Francisco 74, i Sydney 22, i Buenos Aires 16.

Fra Hamburgerredernes forening er der gjentagne gange blevet gjort opmerksom paa de store ulemper, der foraarsages saavel for rederne som for sjøfolkene selv ved disse sidstes rømning fra sine fartøier.

I mange oversjøiske havne — særlig i havnene paa Nordamerikas vestkyst — er rømningsuvæsenet blevet til en stor plage for skibsfarten, idet konsuler og skibsførere som følge af de derværende myndigheders slaphed staar magtesløse ligeoverfor de mægtige hyrebasforeninger, som med list og overtalelser lokker folkene væk fra skibene for saa — efter ganske at have udsuget dem — mod enorme gebyrer at anbringe dem paa nye fartøier.

Imidlertid har nu saavel den tyske som den britiske regjering ladet gjøre forestillinger i Washington for at søge opnaaet forbedringer i disse forhold.

For at forhindre rømninger i Tyskland har man foreslaaet her at ind-

*

føre det britiske system og saaledes lade vedkommende „Seemanns-Amt", naar der til dette af et rederi gjøres anmeldelse om, at en sjømand, der skal afmønstres ved Seemanns-amtet, tidligere er deserteret fra et andet skib, isaafald sørge for, at der af det ham tilkommende hyrebeløb bliver tilbageholdt en saa stor sum, som svarer til det tab, som hans tidligere rømning har foraarsaget vedkommende rederi.

Det er imidlertid vistnok tvilsomt, om man ad denne vei kan opnaa at stanse rømningsuvæsenet, idet en grundig forbedring af forholdene vel først kan ventes, naar magterne engang indgaar overenskomst om, at forhyring af sjøfolk ikke skal finde sted, medmindre de ved afmønstringsbevis godtgjør, at de har forladt sit forrige skib paa lovlig maade.

Derved vil uvæsenet med „boardingsmasterne" af sig selv ophøre, da disse ikke vil have nogen interesse af at lokke folk til at rømme, naar de ikke siden kan skaffe dem ny ansættelse og derved faa fat paa folkenes forskud paa hyre.

Kuhwärderhavn. I høsten 1902 har Hamburgs havn faaet en betydelig udvidelse derved, at den rummelige Kuhwärder-havn er taget i brug.

Arbeiderne paa de bagenfor liggende havne for Hamburg—Amerikalinjen gaar jævnt fremover og haabes tilendebragt i løbet af aaret 1903.

Anvendelse af „thermit". Ved en i sin Tid i Hamburg foretagen reparation af dampskibet „Sevilla's" brukne agterstævn blev der anvendt en ny interessant fremgangsmaade, bestaaende deri, at agterstævnen istedenfor som ellers under saadanne omstændigheder at blive taget ud og erstattet af en ny, i dette tilfælde ved hjælp af „thermit" blev sveiset sammen igjen.

Denne thermitfremgangsmaade bestaar i, at man ved at antænde en blanding af et metaloxyd med knust aluminium kan fremstille en enormt høi temperatur og derigjennem sammenbinde det brukne stykke ved flydende jern saaledes, at der opstaar et nyt hele.

Den ovennævnte reparation var heldig tilendebragt paa otte dage, og man mener, at thermitfremgangsmaaden i lignende tilfælde vil kunne faa en stor betydning og spare fartøierne for de ellers ofte ret høie reparationsomkostninger og for at maatte ligge længere tid i dok. Metoden anvendes i „Norddeutscher Lloyds" reparationsverksted i Bremerhaven.

Nyt kart over Atlanterhavets fysiske forhold. Paa L. Friederichsen & Co.s forlag er der i Hamburg udkommet et af „Die Deutsche Seewarte"s direktion udgivet „Atlas der physikalischen Verhältnisse und der Verkehrstrassen des Atlantischen Ozeans", der med hensyn til paalidelighed og grundighed menes at overgaa alle hidtil foreliggende fremstillinger af Atlanterhavets fysiske forhold, og som man derfor antager vil blive af stor betydning til lettelse og sikring af skibsfarten, særlig da seilskibsfarten.

Verkets pris er mk. 22.50.

Det i Tyskland efter de foregaaende aars usedvanlig gode tider i aarene 1900—1901 indtraadte sterke tilbageslag synes muligens i de fleste forretningsbrancher i det forløbne aar nogenlunde at være stanset; men da noget opsving imidlertid ikke har kunnet konstateres, maa den økonomiske stilling i aaret 1902 i sin almindelighed betegnes som lidet gunstig.

Vistnok har de for det forrige aar karakteristiske skjæbnesvangre financielle stansninger ikke gjentaget sig; men det synes nu, som om man maa være forberedt paa en længere varighed af den i forretningslivet indtraadte død-

vandsperiode, og man formoder, at den tyske handel og industri vil maatte regne med en betydelig værdiforringelse af sine faste og rørlige eiendele.

Under disse omstændigheder har det forløbne aars forretningsliv naturligen maattet fremvise manglende foretagsomhedslyst og en stilstand, der særlig er gaaet ud over den tyske storindustri, og som har faaet sit tydelige udtryk i den under det hele aar herskende lave diskontosats.

Det indenlandske marked har ikke kunnet forvinde følgerne af den tidligere overproduktion, og den udenlandske handel er trukket med i den almindelige depression.

Ganske vist er krigstilstanden i Sydafrika og i Kina nu ophørt; men det nærede haab om, at disse for den frie udvikling saa hindrende momenters fjernelse skulde skabe et opsving i handelsforbindelserne, er ikke bleven virkeliggjort i den ventede udstrækning, og paa den anden side har de politiske forhold i Vestindien og Sydamerika forværret sig endnu mere end tidligere.

Hertil kommer endvidere, at den usikkerhed, der hersker med hensyn til, hvorledes de tyske handelstraktater med udlandet for fremtiden vil arte sig, jo længere den varer, des mere gjør sig skadelig gjældende i forretningslivet.

T o l d t a r i f. Tysklands indre politik beskjæftigede sig under det forløbne aar hovedsagelig med den nye toldtarif. Sjelden har et økonomisk spørgsmaal i høiere grad sysselsat en nation, og saavel fra agrarisk som fra industrielt hold gjordes der alt for at bringe seiren hjem.

Imidlertid paagik den i sagens anledning nedsatte rigsdagskommissions arbeide med febrilsk iver; det hvilede ikke engang under ferierne. Saa kom endelig afgjørelsen i aarets sidste maaned med det resultat, at agrarerne seirede paa næsten alle punkter, idet kommissionsforslaget som bekjendt vedtoges en bloc, og idet det kun lykkedes regjeringen at sætte igjennem, at der for endel varers vedkommende (hvede, rug, malt, byg og havre), for hvilke agrarerne havde forlangt minimaltoldsatser, medens tarifen forøvrigt er autonom, blev fastsat lavere minimaltoldsatser (for hvede mk. 5.50, for malt-byg mk. 4.00, for rug og for havre mk. 5.00 pr. 100 kg.).

Der klages nu over, at den nye tarif gjennemgaaende er ukonsekvent. Medens regjeringens forslag betegnes som et logisk gjennemtænkt beskyttelsessystem med jævn stigning af toldsatserne for raastoffe, halvfabrikater og færdige industriprodukter, finder man i den vedtagne tarif de eiendommeligheder, som maa blive følgen, naar agrarernes interesser blev valgt til systemets princip.

Det kan bemerkes, at der selv ikke blandt landbrugerne raader fuld enighed om den nye tarifs formaalstjenlighed, idet man paapeger, at kornprisernes stigning paa det indenlandske marked mere end ophæves af den deraf følgende forhøielse af grundrenten.

Ogsaa fra landarbeiderbefolkningen er der fremsat udtalelser i samme retning.

I betragtning af den store interesse, hvormed den nye tyske toldtarif omfattes af Norges og Sveriges handelskredse, skal nedenfor gives et uddrag af tarifen for en del af vore vigtigste exportartiklers vedkommende, ved hvilket uddrag for sammenlignings skyld de hidtil gjældende satser for de omhandlede varer er tilføiet.

**

Den nugjældende tarif:

	Toldsats i mk. ifølge: Almindelig tarif.	Traktattarif.	Toldsatsen beregnet pr.:
Fersk fisk, levende eller ikke levende . .	fri	fri	—
Saltet sild i tønder	3.00	—	1/1 tønde
I ikke almindelig forpakning, ligesom saltet sildemelk og sildelage	2.00	—	d. c.*)
Fisk, saltet og importeret i tønder (undtagelse for sild) tørret, røget, stegt eller kogt.	3.00	—	d. c.
Importeret i glasbeholdere, daaser o. lign.	60.00	—	d. c.
Tilberedt med olje, edikke eller kryderier (i tønder)	12.00	12.00	d. c.
Importeret i glasbeholdere, daaser o. lign.	60.00	—	d. c.
Til finere brug	60.00	60.00	d. c.
Havskaldyr, levende eller ikke levende, kogte eller saltede, ogsaa uden skal:			
Hummer	br. 50.00	—	d. c.
Do., saltet, i glasbeholdere, daaser o. lign	60.00	—	d. c.
Andre havskaldyr	br. 24.00	60.00	d. c.
Do. saltede i glasbeholdere, daaser o. lign.	60.00	60.00	d. c.
Fisk- og sælspæk, fisk- og sæltran i raa eller renset tilstand, hvalfedt og lignende paa samme maade som dette fremstillet fedt, ligesom fiskebensfedt	3.00	3.00	d. c.
Guano, kunstig eller naturlig	fri	fri	—
Tømmer (kun gjældende for bløde træsorter):			
Uforarbeidet eller kun forarbeidet paa tvers med økse eller sag med eller uden bark	0.20	0.20	d. c.
eller	1.20	1.20	kbm.
Tilhugget i længderetning eller paa anden maade forarbeidet med økse eller sag eller formindsket	1.00	0.80	d. c.
eller	6.00	4.80	kbm.
Trævirke, saget i længderetning eller paa anden maade forarbeidet, dog ikke høvlet	1.00	0.80	d. c.
eller	6.00	4.80	kbm.
Virke, høvlet, falset, spaltet, ubearbeidet	3.00	3.00	d. c.

*) D. c. (ɔ: Dobbelt-centner) = 100 kg.

Den nye trarif.

	Toldsats i mk.	Toldsatsen beregnet pr.:
Fisk, levende eller ikke levende, fersk, ogsaa frossen (undtagelse for karper)	fri	—
Saltet sild, hel i $^1/_1$, $^1/_2$, $^1/_4$ eller $^1/_8$ tønder	3.00	$^1/_1$ tønde
Anderledes pakket, ligesom saltet sildemelk og lage . .	2.00	d. c.
Fisk, tilberedt (med undtagelse af hel, saltet sild), tørret saltet eller anderledes tilberedt uden edikke, olje eller kryderier (enklere sort)	3.00	d. c.
Tilberedt med edikke, olje eller kryderier (enklere sort)	12.00	d. c.
Til finere brug	75.00	d. c.
Havskaldyr, levende eller ikke levende, kogte eller saltede, ogsaa uden skal:		
Hummer	br. 100.00	d. c.
Andre havskaldyr	br. 24.00	d. c.
— — — — — — — — — — — —		
— — — — — — — — — — — —		
— — — — — — — — ogsaa paa flasker.		
. . . . .	3.00	d. c.
. . . . .	fri	fri
. . . . .	0.20	pr. d. c.
	1.20	kbm.
. . . . .	0.50	d. c.
. . . . .	3.00	kbm.
. . . . .	1.25	d. c.
Ubearbeidet do.	7.50	kbm.

Den nugjældende tarif.

	Toldsats i mk. ifølge: Almindelig tarif.	Traktattarif.	Toldsatsen beregnet pr.:
Virke, farvet, beitset, poleret, lakeret . .	10.00	10.00	d. c.
Grove snedkervarer tilligemed andre grovere trævarer, raaarbeidede:			
Vinduesrammer, døre, trapper og trappedele, profilerede trælister, ufarvede	3.00	3.00	d. c.
Farvede, beitsede	10.00	10.00	d. c.
Feltspat, ogsaa pulveriseret eller brændt, flusspat, tungspat tilligemed nogle nærbeslægtede stenarter	fri	fri	—
Malm	fri	fri	—
Sten (med undtagelse af skifer), raa eller blot hugget — ogsaa saget — skjønt høist paa 3 sider, eller i ikke spaltede eller sagede plader	fri	fri	—
Sten (med undtagelse af skifer) i sagede blokke:			
indført sjøveien	fri	—	—
ad anden vei indført	1.00	1.00	d. c.
Jod.	fri	fri	—
Kalciumkarbid og øvrige metalkarbider, ikke særskilt anførte*)	fri	fri	—
Klorsur kali (ikke i hylser)	fri	fri	—
Fyrstikker	10.00	10.00	d. c.
Halvfabrikat til pap- og papirfabrikation, vaad eller tør masse, bleget:			
Mekanisk træmasse, sleben . . .	1.00	1.00	d. c.
Kemisk træmasse, cellulose . . .	1.00	1.00	d. c.
Pap: Glanspap, læderpap, „Pressspäne“ . .	6.00	6.00	d. c.
Forud ikke nævnt, ogsaa farvet i massen eller overstrøget, impregneret, overdraget (asfalt, tjærepap etc.), ligesom rør af asfaltpap; „Steinpappe“ . . .	1.00	1.00	d. c.
Gult halmpapir (raat)	1.00	1.00	d. c.
Glattet do.	6.00	3.00	d. c.

*) Her ikke medtagne.

	Toldsats i mk.	Toldsatsen beregnet pr.:
Bearbeidet do.	10.00	d. c.
Grove snedkervarer tilligemed andre grovere trævarer, raaarbeidede:		
Vinduesrammer, døre, trapper og trappedele, profilerede trælister	8.00	d. c.
Andre	6.00	d. c.
Bearbeidede	12.00	d. c.
. . . . .	fri	—
. . . . .	fri	—
Sten (med undtagelse af skifer og gadesten)	fri	—
Sten (med undtagelse af skifer og gadesten), saget paa mere end tre sider, de ikke sagede sider raa eller blot raat tilhugne	0.50	d. c.
Gadesten	0.40	d. c.
. . . . .	fri	d. c.
. . . . .	4.00	d. c.
Klorsur kali (ikke i hylser eller kapsler)	fri	—
. . . . .	10.00	d. c.
Halvfabrikata til pap- eller papirfabrikation, vaad eller tør masse, ogsaa bleget, farvet eller tilsat med mineralske stoffe, lim etc., fremstillet af træ, halm eller andre vegetabilske, fibrøse emner:		
. . . . .	3.00	d. c.
. . . . .	3.00	d. c.
Pap af mekanisk eller kemisk træmasse (ogsaa saakaldt læderpap), halmpap, torvpap tilligemed andre grovere paparter, ogsaa farvet i massen	4.00	d. c.
Pap, overdraget, impregneret eller bestrøget med asfalt, tjære o. lign., ligesom rør af asfaltpap, „Steinpappe“	1.50	d. c.
Gult halmpapir	4.00	d. c.

Den nugjældende tarif.

	Toldsats i mark ifølge: Almindelig tarif.	Traktat-tarif.	Toldsatsen beregnet pr.
Alm. indpakningspapir, uglattet	4.00	3.00	d. c.
Glattet do.	6.00	3.00	d. c.
Almindeligt indpakningspapir, farvet, skjønt ikke i massen, uglattet	4.00	3.00	d. c.
Glattet paa begge sider, farvet i massen .	6.00	3.00	d. c.
Papir, der ikke henhører under andre rubriker, inklusive kartonpapir, pergamenteret og linjeret	10.00	6.00	d. c.
Tryk-, skriv-, træk- og silkepapir . . .	10.00	—	d. c.
(For nedenstaaende posters vedkommende bemerkes, at begrebet jern i almindelighed ogsaa omfatter staal).			
Rujern af alle slags ligesom ikke smedbare jernlegeringer	1.00	—	—
„Luppeneisen", der endnu indeholder slag, „Millbars", „Ingots" (i blokke) . . .	1.50	—	d. c
Smedejern i stænger, ogsaa façoneret, samt baandjern uden mønster	2.50	2.50	d. c.
I stænger, høist 12 cm. lange, som er bestemte til omsmeltning . .	2.50	1.50	d. c.
Jerntraad, ogsaa façoneret og glattet, raa overdragen med kobber, messing, zink o. s. v., lakeret, ferniseret	3.00	—	d. c.
Rør af smedbart jern (valsede eller dragne) med undtagelse af „spiralrør" . . .	—	—	—
Spader, skyfler, hakker, plogjern, pander og lign., raaarbeidede	6.00	6.00	d. c.
Afslibede, ferniserede o. s. v.	10.00	10.00	d. c.
Polerede, lakerede	24.00	24.00	d. c.

	Toldsatsen i mk.	Toldsatsen beregnet pr.
Indpakningspapir, farvet i massen, ogsaa glattet paa den ene side	4.00	d. c.
Papir, ikke henhørende under andre nummere i tarifen, ligesaa kartonpapir, linjeret, pergamenteret . . .	10.00	d. c.
. . . . .	1.00	d. c.
„Rohluppen", „Rohschienen", blokke, platiner, „Knüppel", digelstaal i blokke	1.50	d. c.
Smedejern i stænger (valset, smedet eller udtrukket) ogsaa façoneret tilligemed baandjern ikke over 12 cm. langt til omsmeltning	1.00	—
Med valsede mønstre eller forsiringer	5.00	d. c.
Andre slags	2.50	d. c.
Traad, valset eller uddraget, ligeledes formet og façoneret, raa eller bearbeidet, dog ikke poleret, lakeret eller overdraget med andre uædle metaller eller legeringer		
med tykkelse af 1.5 mm. eller derover	2.50	d. c.
„ — „ mindre end 1.5 mm. eller derover	3.00	d. c.
„ — „ mindre end 0.5 mm.	4.50	d. c.
Poleret, lakeret eller overdraget med andre uædle metaller eller legeringer:		
med tykkelse af 1.5 mm. eller derover	3.00	d. c.
„ — „ mindre end 1.5 mm. indtil 0.5 mm.	4.00	d. c.
„ — „ mindre end 0.5 mm.	5.50	d. c.
Rør, valsede eller dragne, med undtagelse af spiralrør:		
Raaarbeidede, Rørvæggens tykkelse 2 mm. eller mere	6.00	d. c.
Raaarbeidede, Rørvæggens tykkelse mindre end 2 mm. . . .	10.00	d. c.
Bearbeidede, Rørvæggen med tykkelse 2 mm. eller mere . . .	12.00	d. c.
Bearbeidede, Rørvæggen med tykkelse mindre end 2 mm. . . .	20.00	d. c.
Spader, skuffer, hakker, plogjern, pander o. lign. . . .	4.50	d. c.

Den nugjældende tarif.

	Toldsats i mk. ifølge: Almindelig tarif.	Traktat-tarif.	Toldsatsen beregnet pr.:
Vognfjedre (ikke jernbanevognfjedre):			
Raaarbeidede	3.00	3.00	d. c.
Afslibede, ferniserede o. s. v. . . .	10.00	10.00	d. c.
Polerede, lakerede	24.00	24.00	d. c.
Huder, raa, saltede, kalkede, tørrede, huder og skind til lædertilberedning, ogsaa uden haar, skjønt ikke videre bearbeidede, ligesom dele af saadanne huder og skind	fri	fri	—
Faareskind, uden haar, halvtilberedte, saavelsom garvede eller videre tilberedte, kløvede eller ukløvede	3.00	3.00	d. c.
Gjedeskind, do.	3.00	1.00	d. c.
Klid	fri	fri	—
Is	fri	fri	—

Den nye tarif.

	Toldsats i mk.	Toldsatsen beregnet pr.:
Vognfjedre, ogsaa jernbanevognfjedre, raaarbeidede eller blot afslibede paa siderne og bladenderne, buffertfjedre	4.00	d. c.
Slebne over hele overfladen, anderledes bearbeidede . .	15.00	d. c.
. . . . .	fri	—
. . . . .	3.00	d. c.
. . . . .	3.00	d. c.
. . . . .	fri	—
. . . . .	fri	—

Handelsstatistik. I aaret 1902 opgik Tysklands indførsel til 5 805.78 millioner mark (mod 5 710.34 millioner i aaret 1901).

Heraf falder paa Norge: 23.8 millioner mk. (mod 20.9 mill. i aaret 1901); paa Sverige: 80.5 mill. mk. (mod 84.3 mill. i aaret 1901).

I samme aar opgik Tysklands udførsel til 4 813.14 millioner mark (mod 4 512.65 millioner i aaret 1901).

Heraf falder paa Norge: 61.41 millioner mk. (mod 65.03 mill. i 1901); paa Sverige: 119.18 mill. (mod 111.40 mill. mk. i aaret 1901).

Indførselen til Hamburgs frihavn sjøværts opgik i aaret 1902 til 2 296 808 220 mk. mod 2 160 711 320 mk. i aaret 1901.

Heraf falder paa Norge: 22.89 millioner mk. (mod 20.07 mill. i 1901); paa Sverige: 32.62 mill. mk. (mod 29.66 mill. i aaret 1901).

I samme aar beløb udførselen fra Hamburgs frihavn sig sjøværts til 1 899 883 990 mk. mod 1 819 547 350 mk. i aaret 1901.

Heraf falder paa Norge: 66.90 mill. mk. (mod 61.67 mill. i aaret 1901); paa Sverige: 78.09 mill. mk. (mod 69.94 mill. i aaret 1901).

En dedaljeret fortegnelse over Norges export og import til og fra det tyske rige og Hamburgs frihavn følger nedenfor:

	Tysklands indførsel.		Tysklands udførsel.	
	Ialt d. c.	Heraf fra Norge.	Ialt d. c.	Heraf til Norge.
Guano (kunstig)	223 625	60 345	12 517	—
Klid	6 852 489	156 523	328 349	—
Bomuldsgarn, 1—2 traads, bleget, farvet, (indtil no. 17)	332	—	20 375	815
Do. (over no. 17 indtil no. 47)	498	—	16 702	476
Do. 2-traads, akkom.	3 811	—	20 111	420
Tøi, tæt, bleget	5 203	—	28 328	701
Fløil, opskaaret	1 011	—	8 554	167
Tøi, tæt, farvet, med tryk	8 970	—	225 650	2 151
Possement- og knapmagervarer	308	—	27 072	330
Strømpevarer	303	—	95 160	274
Tøi, utæt, bleget farvet	3 459	—	12 303	271
Broderier	963	—	7 189	115
Bogtrykkertyper	180	—	8 862	502
Haar- og klædesbørster	48	—	6 067	155
Lak og lakfernis	9 419	—	18 910	1 081
Ets-kali	422	—	138 038	5 918
Soda, kalcineret	1 205	—	331 086	5 860
Potaske	21 116	—	140 411	2 656
Anilin og andre tjærefarvestoffe	11 788	—	288 062	1 163
Kalciumkarbid	112 865	21 497	1 262	—
Is	224 096	122 324	160 466	—
Quebrachotræextrakt	59 380	—	101 449	3 314

	Tysklands indførsel.		Tysklands udførsel.	
	Ialt d. c.	Heraf fra Norge.	Ialt d. c.	Heraf til Norge.
Glycerin, renset	13 230	—	16 722	622
Jod	2 200	152	241	—
Zinkaske, zinkhvidt	39 542	—	197 773	9 363
Kemiske præparater til tekniske øiemed	62 284	—	127 369	702
Kemiske præparater til pharmaceutiske øiemed	29 031	—	22 087	231
Drogerier og apothekervarer, ufuldstændigt deklarerede	—	—	2 179	267
Vinkeljern	1 841	—	3 821 217	56 983
Jernbaneskinner	1 359	—	3 668 147	9 188
Smedbart jern i stænger, hjulkransjern	245 788	—	3 612 156	52 250
Jernblik og jernplader (raa)	16 002	—	2 730 206	56 965
Jerntraad (raa)	61 188	—	1 477 321	30 606
Do. forkobret, fortinnet, poleret	11 258	—	857 809	14 022
Ambolte, brækjern	5 744	—	53 291	3 407
Broer og brodele	708	—	96 415	5 687
Staaltraadsline	1 410	—	31 305	1 856
Raat smedet jern til grove maskin-, skibs- og vogndele	796	—	30 967	6 683
Jernbaneaxer, hjuljern og puffers	5 877	—	474 906	7 449
Valsede og trukne af smedejern (raa)	103 035	—	554 640	6 486
Grove jernvarer, uslebne	76 986	—	1 230 514	17 693
Emaljerede jernvarer	3 872	—	209 943	1 525
Afslebne, forniserede jernvarer	41 944	—	685 952	11 867
Fine støbejernsvarer	6 610	—	79 781	1 174
Smedejernsvarer	15 328	—	195 217	3 642
Symaskiner	14 995	—	60 021	945
Cykler og cykledele	2 291	—	23 802	178
Knive og skjæreverktøi (fine)	889	—	62 111	274
Rom. og Portl. cement	519 473	—	6 415 204	150 218
Kaolin, feltspat	2 295 555	98 617	1 369 280	—
Myntet guld	268.79	0.53	184.68	—
Raat guld	260.34	0.44	213.25	—
Raat sølv	2 827.74	—	3 723.90	75.64
Hamp, foruden aloe- og manila	408 606	—	142 514	9 911
Hvede	20 745 304	—	821 788	8 211
Rug	9 760 417	—	1 046 008	73 557
Havre	3 892 538	25 038	1 329 563	4 182

	Tysklands indførsel.		Tysklands udførsel.	
	Ialt d. c.	Heraf fra Norge.	Ialt d. c.	Heraf til Norge.
Malt af byg og havre . .	978 915	—	83 067	5 885
Levende planter, blomsterløg	131 611	—	52 942	962
Poteter	1 588 004	—	1 972 913	105 764
Kjøkkengrønsager, friske .	1 548 799	—	404 028	6 887
Elektriske glødelamper .	956	—	3 362	38
Glas- og emaljevarer . .	3 262	—	37 068	660
Sengefjær, rensede . . .	7 797	—	11 106	501
Kalvehuder, raa og saltede	72 680	1 261	48 065	—
Kalvehuder, kalkede, tørrede	108 346	3 600	50 335	—
Huder af hornkvæg, raa og saltede	554 283	386	333 820	5 069
Huder af hornkvæg, kalkede, tørrede	208 874	—	47 174	730
Kobbe- og sælhundsskind .	269	5	26	—
Gjedeskind, raa, med haar	38 969	274	15 951	—
Huder og skind til pelsverk	38 316	130	24 936	95
Bygnings- og gavntømmer, saget paa tværs eller raat	18 542 889	44 044	1 488 623	—
Do. do. „Kanthölzer“ . .	13 399 636	434 465	1 081 895	—
Snedkerarbeider, grove .	252 556	699	270 692	4 846
Bødkervarer, grove . . .	2 344	654	212 776	—
Trævarer, fine	14 065	—	124 504	479
Kurvmagerarbeider, fine .	655	—	11 982	600
Humle	27 234	—	102 978	991
Pianoer	1 108	—	123 247	1 358
Astronomiske og optiske instrumenter	121	—	2 720	20
Lokomotiver og lokomobiler	18 632	—	197 368	698
Landbrugsmaskiner . . .	177 126	—	129 481	2 114
Bryggerimaskiner . . .	975	—	28 326	147
Møllemaskiner	7 902	—	68 112	1 916
Elektriske maskiner . .	14 342	—	134 498	2 613
Væverimaskiner	35 450	—	85 902	703
Dampmaskiner	24 169	—	218 416	2 520
Maskiner til træmasse- og papirfabrikation . . .	1 510	—	67 285	2 254
Løftemaskiner	8 740	—	132 673	1 375
Andre maskiner til industrielt brug	70 878	63	480 788	4 135
Jernbanevogne uden læder	1	—	779	3
Do. med læderarbeide . .	—	—	133	2
Kautschuk og guttapercha	150 288	351	62 360	—

	Tysklands indførsel.		Tysklands udførsel.	
	Ialt d. c.	Heraf fra Norge.	Ialt d. c.	Heraf til Norge.
Kautschuktraad, overspundet	1 568	—	24 485	573
Haardgummivarer	285	—	9 907	128
Klæder, pyntesager og underklæder af halvsilke	93	—	2 926	39
Klæder af uld, bomuld, lærred for mænd og gutter	401	—	9 407	471
Do. for kvinder	1 115	—	39 037	836
Andre klæder af vegetabilske stoffe	508	—	13 928	216
Korsetter	163	—	11 475	167
Underklæder af bomuld og lærred	198	—	19 584	433
Garnerede damehatte af filt eller tøi	66 287	—	103 528	6 022
Messing og tombak	11 920	1 322	53 021	—
Kobberlegeringer i stænger og plader, upletteret	4 071	—	37 631	2 722
Kobbertraad, upletteret	819	—	79 581	2 063
Elektriske ledningskabler	4 984	—	94 807	3 713
Traad af uædle metaller eller legeringer	29	—	4 198	58
Kobbersigt og kobberdug	123	—	3 456	259
Grove messingvarer	1 392	—	19 310	936
Fine kobbervarer	1 063	—	17 253	636
Fine varer af messing og uædle metaller	7 594	—	75 480	1 636
Telegraf- og telefonapparater	141	—	3 758	105
Fine forniklede kobber- og messingvarer	4 122	—	24 989	335
Varer af ædle metaller, egte smykkestene	320.84	—	892.45	5.12
Varer af celluloid og xylonit	703	—	5 067	88
Varer af uædle metaller, forgyldte, forsølvede, galanterivarer	2 181	—	5 963	72
Uhre	199	—	39 005	391
Legetøi	—	—	329 949	699
Spundne varer	1 507	—	13 430	150
Læder (exkl. nedenfor nævnte sorter)	19 935	—	49 791	581
Handskelæder, lakeret læder	10 078	—	60 678	323
Saalelæder	14 452	—	25 689	609
Grove varer af graat paklærred	516	—	11 668	335
Fine sko af læder	6 985	—	4 436	152

	Tysklands indførsel.		Tysklands udførsel.	
	Ialt d. c.	Heraf fra Norge.	Ialt d. c.	Heraf til Norge.
Fine lædervarer . . .	2 487	—	8 251	100
Do. do. i forbindelse med andre materialier . .	963	—	18 592	213
Varer af fin voksdug og lign.	1 338	—	8 689	416
Lingarn, 1-traads . . .	1 832	—	1 961	499
Sygarn, akkomod. . . .	2 049	—	1 860	128
Rebslagervarer	—	—	61 644	1 053
Lærred, væv af jute og manilahamp etc. . . .	—	—	25 676	1 231
Bøger, karter, musikalier	50 515	—	142 734	818
Farvetryk, fotografier, kobberstik	6 487	—	68 097	356
Malerier og tegninger . .	5 267	—	3 712	29
Sild, fersk	452 007	51 018	5 818	—
Anden fersk fisk . . .	194 760	29 606	29 685	—
Stokfisk	11 669	7 081	455	—
Tilberedt fisk (med eddike, olje o. s. v.)	3 974	2 431	1 617	—
Sild, saltet i fade . . .	1 609 955	194 500	2 435	—
Sild, saltet til gjødning .	7 292	1 887	—	—
Kaffesurrogater undt. cikori	187	—	7 731	1 672
Sago og sagosurrogater .	34 258	—	1 730	386
Korn, bælgfrugter, gryn .	48 416	—	460 959	21 805
Hvedemel	315 448	—	202 525	12 438
Rugmel	21 245	—	629 470	112 386
Andet slags mel af korn	3 712	—	42 155	20 267
Ris, skallet i Tyskland .	—	—	1 032 571	17 691
Hummer	5 111	2 231	33	—
Salt	264 043	—	3 283 242	69 072
Tobaksauce	9 912	—	81	38
Cigaretter	4 801	—	830	118
Cigarer	3 569	—	3 994	362
Raasukker	—	—	4 952 157	815
Sukker i toppe etc . .	—	—	5 520 507	261 604
Sukker forøvrigt . . .	—	—	263 311	28 273
Rapsolje, Roeolje . . .	2 185	—	93 287	2 434
Oljekager, oljekagemel .	4 873 809	—	1 491 273	32 352
Fiske- og kobbespæk . .	190 383	92 023	3 954	—
Sleben træmasse . . .	67 555	14 646	87 978	—
Cellulose	219 384	33 695	754 544	—
Pakpapir, glattet . . .	24 493	2 164	253 726	—
Guld- og sølvpapir, kulørt do.	2 196	—	69 582	562
Skrivpapir	9 066	—	80 271	1 916
Papir, ikke særskilt nævnt	4 692	—	88 772	1 371
Linoleum	867	—	41 146	1 638

	Tysklands indførsel. Ialt d. c.	Heraf fra Norge.	Tysklands udførsel. Ialt d. c.	Heraf til Norge.
Papir og papvarer, ikke særskilt nævnt	—	—	156 852	2 948
Silketraad	279	—	1 141	37
Baand af silke og halvsilke i forbindelse med metaltraad	135	—	1 422	46
Tøi og tørklæder i forbindelse med metaltraad	2 435	—	2 615	83
Baand af halvsilke uden metaltraad	265	—	5 969	114
Halvsilketøi og tørklæder uden metaltraad	1 592	—	34 386	188
Ædelstene, granater	125.76	5.37	43.72	—
Sten til videre forarbeidelse	655 981	27 987	281 360	—
Gadesten	4 350 874	90 959	619 249	—
Møllesten	17 277	—	72 412	6 698
Sten i sagede blokke	9 661	3 890	10 653	—
Grove stenhuggerarbeider (ikke marmor)	178 454	45 691	20 387	—
Koks	3 624 876	—	21 823 834	140 467
Stenkul	64 256 579	—	161 011 411	76 961
	Stykker.		Stykker.	Stykker.
Hatte af straa etc., ugarnerede	1 980 400	—	2 415 281	106 606
Hatte af straa etc., garnerede	119 077	—	922 443	109 340
Terpentinharpix, terpentinbalsam	d. c. 896 022	—	d. c. 153 117	d. c. 11 326
Blærer og tarme (ikke til føde)	225 582	—	29 720	574
Lervarer, mangefarvede	12 704	—	141 484	5 310
Porcelæn, hvidt	1 831	—	50 573	1 186
Porcelænservice, malet	3 775	—	193 104	572
Faareuld, raa, vasket paa kroppen	1 459 920	—	58 590	700
Faareuld, vasket efter klipning	158 117	—	55 795	672
Uldgarn, enkelt, raat	14 113	—	33 814	416
Uldgarn, dobbelt, raat	8 151	—	23 392	304
Uldgarn, enkelt, bleget eller farvet	3 848	—	9 676	206
Uldgarn, dobbelt, bleget eller farvet	2 378	—	16 332	462
Uldgarn, tre- og flertraadet	11 954	—	24 894	791
Filt	485	—	15 959	308
Vævede gulvtæpper	5 578	—	14 085	200
Strømpevarer, utrykkede	498	—	28 128	477

	Tysklands indførsel		Tysklands udførsel.	
		Heraf		Heraf
	Ialt d. c.	fra Norge.	Ialt d. c.	til Norge.
Klædevarer	—	—	225 957	6 800
Plysch	135	—	7 690	216
Possementmagerarbeider	53	—	10 938	91
Zink, valset	1 337	—	170 143	3 898
Ufuldstændigt deklarerede varer	—	—	48 171	1 125

Indførsel

fra Norge til Hamburgs frihavn i aaret 1902 af varesorter, hvoraf der er indført til et beløb af mindst 5 000 mark.

Varesort.	Mk.	Varesort.	Mk.
Tobak, raa	17 850	Kobbermalm, guld- og sølvholdig	101 520
Spiritus, raa og raffineret	104 340	Svovlkis	7 400
Likør	43 660	Anden malm	9 580
Øl	15 250	Bly, raat	6 600
Eddike	100 780	Stang- og smedejern	12 660
Klid	272 090	Kobber, raat	25 400
Brød	5 870	Kobber, guld- og sølvholdig	6 500
Sild, saltet	1 821 930	Guld- og sølvaffald	24 670
Anden saltet fisk	119 140	Gulmetal	183 560
Røgelaks	6 430	Messing, raa	17 650
Sardiner	172 040	Zink, raa	5 720
Ansjovis	155 870	Oksehuder, saltede	18 970
Anden tilberedt fisk	252 650	Oksehuder, tørrede	32 550
Tørret fisk	6 508 490	Kalvehuder	302 490
Fersk fisk	1 431 710	Faare-, lamme- og gjedeskind	149 220
Hummer	192 960	Sælhundskind	7 480
Vildt og fjærkræ	44 820	Andre huder og skind til lædertilberedelse	6 500
Saltet og røget kjød	10 980	Hjorte-, raa- og rensdyrskind	176 940
Andet tilberedt kjød	6 840	Pelsskind	112 530
Margarin	27 710	Færdigt pelsverk	19 610
Ost	10 460	Andet læder	11 150
Melk, kondenseret	812 960	Limlæder	9 880
Konserver	8 920	Hvalfiskbarder	289 340
Planker og bord	278 470	Benmel	9 400
Stavtræ	17 880	Tarme	5 300
Sand-, granit- o. s. v. sten	102 430	Guano	841 690
Gummi elasticum	17 130	Okse- og kohaar	11 870
Oxalsyre	10 300	Hestehaar	6 150
Jod	270 830	Sengefjær	23 460
Glaubersalt	5 150		
Kalciumkarbid	398 690		
Kalk, fosforsur	6 340		
Kaolin	70 190		

Varesort.	Mk.	Varesort.	Mk.
Lim	28 930	Papirvarer	10 220
Talg	27 050	Bøger	18 660
Benfedt	73 400	Malerier	83 630
Tran	1 938 490	Jernspiger	729 340
Europæisk gavntømmer	192 400	Traadstift	7 790
Træmasse	1 021 390	Fine jernvarer	58 570
Uld- og halvuldvarer	10 790	Messing-, kobber- og andre metalvarer	10 690
Bomuldsvarer	22 130	Maskiner	69 450
Gardinstoffe af bomuld	37 180	Drivremme af gummi	13 340
Seildug	5 040	Telegraf- og telefonapparater	18 290
Nyt tougverk	15 230	Andre phys. instrumenter	14 780
Tønder	85 410	Fyrstikker	33 660
Trævarer, grove	166 330	Kortevarer	9 250
Trævarer, fine	24 890	Passagergods	49 040
Galocher	65 910		
Papir	2 010 970		
Pap	38 750		

Udførsel

fra Hamburgs frihavn til Norge i aaret 1902 af varesorter, hvoraf der er udført til et beløb af mindst 5 000 mark.

Varesort.	Mk.	Varesort.	Mk.
Kaffe, raa	5 235 260	Dadler	6 840
The	114 870	Mandler	53 040
Kakaobønner	420 820	Paranødder	11 280
Krystalsukker	564 750	Val- og hasselnødder	27 570
Raffinade	3 200 580	Svedsker	42 430
Farin	60 030	Anden tørret frugt	47 240
Sirup	136 040	Vindruer	19 730
Honning	20 330	Frisk frugt	109 900
Tobak, raa	121 440	Friske grønsager	88 280
Røgetobak	16 320	Vin i fad	275 280
Cigarer	345 490	Vin i kasser	41 750
Cigaretfer	131 470	Mousserende vin	9 940
Ris, skallet	40 030	Cognac	10 940
Sago	82 520	Spiritus, fransk og spansk	7 050
Peber	85 770	Likører og andre spirituosa	13 510
Piment	21 570	Øl	67 390
Kardemomme	20 030	Eddike	7 840
Kryddernellik	15 990	Mineralvande	9 580
Ingefær, raa	27 100	Hvede	523 750
Kanel	6 850	Rug	135 130
Cassia lignea	35 010	Byg	269 350
Appelsiner	108 500	Havre	108 830
Citroner	7 600	Mais	397 910
Tørrede figener	12 660	Malt	200 730
Korinter	27 980	Bønner	6 260
Rosiner	109 400	Erter	34 970

Varesort.	Mk.
Humle	474 830
Poteter	44 870
Stivelse	36 810
Potetesmel	11 150
Dextrin	19 760
Hvedemel	2 741 020
Rugmel	358 360
Byg- og andre sorter mel	355 900
Gryn etc.	290 650
Risstøv og -affald, klid	16 370
Sild, saltet	11 630
Tilberedt fisk	139 600
Fersk fisk	6 440
Vildt og fjærkræ	39 140
Saltet og røget kjød	2 128 530
Pølser	11 440
Andet tilberedt kjød	39 180
Smør	6 180
Smør, kunstigt	38 740
Smult	718 340
Ost	128 480
Æg	88 610
Kondenseret melk	6 080
Koge- og sjøsalt	192 720
Kjødextrakt	41 240
Konserver	51 020
Chokolade	79 040
Konfiturer	92 690
Asfalt	11 850
Cement	308 690
Gibs	11 530
Marmor, raa	32 480
Møllestene	57 330
Stenkul	24 850
Andre brændematerialier	17 190
Indigo	54 430
Blaatræ	9 800
Blaatræextrakt	10 660
Bogtrykkersværte	40 640
Karamel	5 930
Garvestofextrakter	156 330
Dividivi	23 920
Galæbler („Knoppern“)	58 660
Terra katechu	16 520
Alizarin	14 880
Anilin	13 080
Anilinfarver	383 130
Okker	10 180
Oljefernis	8 150
Andre fernisser	114 280

Varesort.	Mk.
Skosværte	8 930
Vitriol, grøn	9 140
Zinkhvidt	17 410
Zinober, rød	8 420
Malerfarver	89 950
Andre farve- og garvestoffe	34 830
Forskjellige medicinske rødder	7 780
Medicinske frø	6 450
Kamfer, raffineret	18 810
Guttaperka	112 460
Harpiks og galipot	145 020
Lakrits	24 690
Schellak	23 510
Gummi arabicum	12 770
Gummi elasticum	50 860
Kakaoolje	14 700
Ricinusolje	9 300
Anisolje	9 810
Bergamot- og citronolje	5 940
Pebermynteolje	5 040
Terpentinolje	38 330
Andre ætheriske oljer	19 230
Borsyre	9 000
Salicylsyre	8 270
Svovlsyre	108 200
Vinstensyre	8 490
Andre syrer	6 050
Alun	6 890
Salmiak	12 640
Bromkalium	8 870
Brækvinsten	5 160
Jod	5 280
Kalk, citronsur, etc.	13 840
Glaubersalt	9 890
Kalcineret soda	99 450
Kaustisk soda	11 640
Dobbelt kulsur soda	9 440
Kromsur kali	8 450
Kaustisk kali	227 220
Potaske	83 740
Chilisalpeter	231 890
Kalisalpeter	60 500
Medicinske salte	23 800
Borax	11 660
Klorkalk	9 550
Renset glycerin	88 480
Svovlkalium	6 400
Tobakssauce	30 910
Æther	50 970

Varesort.	Mk.	Varesort.	Mk.
Essentser etc.	18 100	Hvalrav	1 125 940
Droger og kemikalier	190 060	Bryggerbeg	18 100
Tungspat	5 980	Talg	152 100
Lithografistene	13 330	Benfedt	22 330
Slibestene	10 820	Tran	40 920
Jordarter	10 610	Raffineret petroleum	48 610
Grafit	7 040	Mineralske smøreoljer	382 910
Manganerts	5 000	Bomuldsfrøolje	88 960
Valset bly	32 460	Kokosnødolje	52 200
Vinkeljern	344 100	Olivenolje	68 430
Stang- og smedejern	142 120	Palmeolje	73 730
Staal	47 090	Roeolje	14 110
Raat kobber	75 690	Oleïn	34 360
Kobber i stænger og plader	54 020	Græsfrø	35 670
Gulmetal	289 610	Kløverfrø	40 870
Raa messing	20 380	Linfrø	112 510
Raa zink	9 780	Raps- og roefrø	145 210
Raat tin	49 000	Alle andre frøsorter	10 060
Andre uædle metaller	29 910	Stenkulstjæreolje	8 470
Valset jernblik	52 780	Bomuldsfrømel	923 910
Fortinnet jernblik	17 050	Oljekager	251 850
Messingblik	29 460	Nøddetræ	14 150
Jerntraad	45 880	Europæisk gavntømmer	73 190
Staaltraad	8 580	Cedertræ	5 360
Kobbertraad	192 520	Mahognitræ	8 440
Messingtraad	47 700	Korketræ	34 680
Heste	12 000	Andre fremmede gavntømmersorter	9 040
Raa hestehuder	31 300	Træ til furnering	23 470
Saltede oksehuder	879 740	Piassava	26 530
Tørrede do.	399 930	Risrødder	15 800
Faare-, lamme- og gjedeskind	5 630	Stolerør, raa	9 490
Skind til pelsverkstilberedelse	126 040	Stolerør, bearbeidede	11 670
Færdigt pelsverk	65 620	Bark	159 820
Saalelæder	313 220	Kurvfletning	17 070
Andet læder af alle slags	440 530	Stokke, raa	12 380
Benmel	22 300	Kopra	5 570
Tarmer	50 280	Levende planter	73 270
Klorkalium	77 940	Blomster og blade	16 680
Abraumsalte	108 090	Børster og manilahamp	64 690
Superfosfat	5 010	Filler	31 410
Andet ikke nævnt affald	33 710	Raa faareuld	279 580
Hestehaar	43 550	Kamgarnsuld	10 470
Børster	26 640	Shoddyuld	107 540
Sengefjær	222 790	Silketraad	38 310
Pyntefjær	5 090	Floretsilke	11 030
Gelatin	19 740	Bomuld	159 440
Lim	90 230	Bomuldsaffald	29 170
Paraffin	33 440	Hamp	47 570
		Jute	101 090

Varesort.	Mk.
Stry	6 740
Bomuldsgarn	648 690
Uld- og halvuldgarn	773 850
Kokusgarn	87 380
Lingarn	356 210
Lintraad	40 820
Silkevarer	276 950
Halvsilkevarer	113 150
Possementvarer af hel- og halvsilke	27 110
Silketørklæder og -baand	37 040
Kniplinger af hel- og halvsilke	18 000
Filt og filtvarer	211 240
Uld- og halvuldvarer	5 812 600
Possementvarer af uld	60 990
Strømpevarer af uld	296 370
Kniplinger etc. af uld	6 040
Bomuldsvarer	2 116 550
Possementvarer af bomuld	295 960
Strømpevarer af bomuld	222 690
Gardinstoffe af bomuld	100 570
Fiskenet af bomuld	12 690
Smergeldug	13 860
Bomuldsvat	6 000
Bomuldsbroderier	51 370
Bomuldsvæger	27 840
Lin- og bomuldsundertøi	336 200
Lintøier	96 750
Gulvmatter af manilahamp	33 120
Seildug	56 910
Pak- og sækkelærred	26 480
Sække	12 120
Andet linlærred	409 010
Voksdug	98 080
Haardug	16 340
Herrehatte	74 690
Damehatte	26 350
Herreklæder	210 680
Andre færdige klæder	1 033 850
Kunstige blomster	13 470
Diverse possementvarer	8 310
Diverse manufakturvarer	898 170
Nyt tougverk	29 740
Seilgarn	179 490
Andre rebslagervarer	185 530
Straahatte	161 690
Bastmatter etc.	44 420
Andre bast- og straafletninger	7 560

Varesort.	Mk.
Finere kurvvarer	36 880
Kork	7 460
Møbler	66 990
Tønder	11 070
Parketgulvdele	6 740
Grove trævarer	65 140
Fine trævarer	265 750
Paraplyer	68 000
Paraplydele	49 660
Galocher	6 710
Lædertøi	8 020
Gummislanger	91 740
Haarde gummivarer	90 440
Andre gummivarer	113 710
Skotøi af læder	191 340
Andre lædervarer	215 240
Grove sadelmagerarbeider	5 540
Sandpapir	20 310
Guld- og sølvpapir	87 730
Asbestpapir og -pap	16 650
Andet papir	573 240
Tagpap	87 410
Pap	26 190
Spillekort	11 590
Papirtapeter	17 920
Tæpper af boulinikon	41 170
Andre papirvarer	348 350
Blyanter	65 140
Blæk	7 570
Bøger	183 440
Kobberstik	63 210
Malerier	71 410
Hulglasvarer	155 980
Speilglas, ubelagt	27 820
Speilglas, belagt	83 620
Glødelamper	16 940
Andre glasvarer	148 680
Gibsvarer	8 770
Porcelæn	138 650
Stentøi	210 240
Skiferplader	7 090
Asbestvarer	5 020
Jernbaneskinner	6 160
Jernrør	92 830
Staaltraadsline	11 320
Ammunition	209 310
Andre grove jernvarer	251 080
Jernspiger	22 130
Jerntraadstift	14 320
Cykler	163 220

Varesort.	Mk.	Varesort.	Mk.
Andre fine jernvarer	1 427 270	Automobiler	22 100
Blyrør	37 580	Jernbanevogne	46 000
Blyvarer	26 180	Andre vogne og slæder	5 990
Typer	141 090	Geværer	18 400
Telegrafkabler	379 330	Kanoner	2 935 730
Zinkvarer	68 470	Dynamit	134 400
Tinvarer	25 580	Krudt	5 900
Kobber- og messingvarer	794 730	Messingpatroner	554 980
Andre metalvarer	246 530	Fængstoffe	36 110
Dampkjedler	9 080	Børstevarer	67 200
Symaskiner	245 680	Knappe	142 920
Karder	15 280	Pibevarer	47 090
Andre maskiner	2 453 400	Dukker	15 950
Drivremme af bomuld	110 130	Legetøi af gummi	11 080
Drivremme af gummi	31 910	Legetøi af træ	133 820
Drivremme af læder	53 040	Legetøi af jern	13 820
Pianoer	322 770	Andet slags legetøi	8 080
Andre musikinstrumenter	171 680	Kortevarer	210 930
Briller etc.	5 210	Stearinlys	11 480
Elektriske apparater	225 230	Toiletsæbe	22 030
Andre physik-instrumenter	77 520	Parfumerier	6 300
Lommeuhre	75 890	Passagergods	100 300
Væggeuhre	98 540	Kloroform	14 030
Uhrdele	8 560	Speile	74 760

Høstresultater og landbrugets stilling. Helt siden det keiserlige „Statistisches Amt“ har begyndt at offentliggjøre sine aarlige rapporter om høstresultaterne i det tyske rige, har disse med hensyn til de indhøstede kvantiteter aldrig opvist saa store tal som i det forløbne aar.

Følgende tabeller giver en oversigt over høstresultaterne i de sidste 20 aar:

Den dyrkede jords areal udgjorde, udtrykt i hektar:

Aar.	Rug.	Hvede.	Byg.	Poteter.	Havre.	Hø.
1883	5 811 856	1 920 950	1 750 885	2 906 263	3 763 213	5 896 930
1887	5 842 280	1 919 682	1 731 121	2 918 147	3 810 244	5 911 461
1892	5 678 733	1 975 652	1 690 096	2 929 808	3 987 719	5 892 717
1897	5 966 776	1 920 666	1 643 871	3 067 762	3 999 052	5 911 962
1902	6 154 545	1 912 215	1 644 025	3 240 577	4 156 290	5 949 533
Forandringerne i denne tid var, udtrykt i pct.:	+ 5.9	÷ 0.5	÷ 6.2	+ 11.4	+ 11.0	+ 0.9

De indhøstede mængder udgjorde i tons:

Aar.	Rug.	Hvede.	Byg.	Poteter.	Havre.	Hø.
1883	5 625 343	2 359 324	2 134 883	24 978 297	3 729 755	16 894 031
1887	6 375 734	2 830 804	2 205 504	25 272 998	4 301 407	16 362 238

Aar.	Rug.	Hvede.	Byg.	Poteter.	Havre.	Hø.
1892 . .	6 827 712	3 162 885	2 420 736	27 988 557	4 743 036	16 554 291
1897 . .	5 966 776	3 263 235	2 564 439	33 776 060	5 718 644	25 303 197
1902 . .	9 494 150	3 900 396	3 100 227	43 462 393	7 467 250	26 017 083
Tilvækst i pct. i aaret 1902 mod i aaret 1883	+ 68.7	+ 65.3	+ 45.2	+ 74.0	+ 100.2	+ 54.0

Denne afkastningens forøgelse skyldes ikke saa meget tilvækst af agerjorden som dennes mere rationelle og efter nye videnskabelige opfindelser afpassede, intensive dyrkning. Det er øiensynligt, at følgende vedholdende forøgelse af høstudbyttet beregnet i tons pr. hektar ikke kan skyldes en konstant forbedring af veirforholdene:

Aar.	Rug.	Hvede.	Byg.	Poteter.	Havre.	Hø.
1883	9.6	12.2	12.4	85.7	9.9	28.6
1887	10.9	14.7	12.3	86.6	11.3	27.7
1892	12.0	16.0	13.8	95.5	11.9	28.6
1897	13.7	13.7	13.7	110.1	17.2	42.8
1902	15.5	20.6	18.9	134.1	18.0	42.7
Forøgelse i pct. i aaret 1902 mod i aaret 1883 . . .	61.5	68.2	52.5	56.4	81.9	52.8

Det sidste aars store udbytte synes ogsaa desto merkeligere, som veirforholdene var alt andet end heldige. Den sterke nedbør og mangel paa solskin og varme forsinkede sædens vækst betydelig og forhindrede til og med mangesteds, at kornet modnedes.

Paa kornmarkedet har derfor som følge af den tyske vares kvalitative underlegenhed efterspørgselen efter udenlandsk vare været ganske livlig.

Som det af ovenstaaende statistik vil fremgaa, indtager potetesavlen en fremskudt stilling inden det tyske landbrug.

Man har talt om overproduktion, men de nye anvendelsesmetoder, som skyldes teknikens fremskridt, vil sikkerlig ogsaa fremdeles forøge potetesavlen.

Hvad som først og fremst vil bidrage hertil, vil vel være de nylig opfundne metoder for potetestørring. De store tab, som hidtil er forvoldt jordbrugeren derved, at poteterne i saa liden udstrækning lader sig opbevare, har længe gjort det til et ønskeligt maal at finde en billig tørremetode, og man har især i det forløbne aar, da tilgangen af mais var ringe, fordoblet sine anstrængelser i denne retning.

Disse er nu omsider blevne kronede med held, idet der ved den i Berlin afholdte udstilling for „Kartoffelverwertung“ blev uddelt præmier til ikke mindre end fem hensigtsmæssige apparater.

Det ved hjælp af disse fremstillede fodermel har i sammenligning med mais følgende sammensætning:

	Kvælstofholdige bestanddele.	Kvælstoffrie bestanddele.	Fedtstof.
Tørrede poteter	7.1 pct.	71.4 pct.	0.3 pct.
Mais	10.1 „	68.6 „	4.7 „

Eftersom fedtstoffe i almindelighed paastaaes at være af ringe betydning, naar det gjælder kreaturfoder, kan man sige, at det nye foderemne er maisen overlegent. Tørringsprocessen vil antagelig koste ca. 15 à 20 pf. pr. centner raa poteter.

Tørringsapparaterne kan sedvanligvis ogsaa benyttes til tørring af sukker-

roernes blade og af andre lignende vandrige plantedele, hvis tilgodegjørelse er af stor betydning.

I Norge, hvor betingelserne for en stor potetesavl er særdeles gode, og hvor spørgsmaalet om at finde et billigt kraftfoder er blevet alt mere aktuelt, burde den nye potetestørremetode være egnet til at tiltrække sig opmerksomhed, og det saa meget mere, som den kunde give anledning til en lønnende industri.

Som et fremskridt paa potetesavlens omraade skal til slutning nævnes, at der er opfundet en ny potetessættemaskine, der har erholdt de bedste lovord. Den fabrikeres af firmaet J. Kolberg i Freienswalde a/Oder.

Forbruget af kunstige gjødningsstoffe udviser som sedvanlig forøgelse. Som exempel kan anføres, at Tysklands omfattende jerntilvirkning ikke paa ca. 1 million dobbeltcentner nær formaar at dække behovet af thomasfosfat, hvorfor der i aarets løb i forøget grad har maattet indføres andre mineralske fosfater.

Trangen til øget kontrol med gjødningsmidler gjør sig stadig føleligere gjældende, eftersom der ofte udbydes gjødningsstoffe af slet beskaffenhed.

Den bakteriologiske opgave at overføre luftens kvælstoffe til en for planterne absorberbar form tildrager sig alt mere opmerksomhed inden landbrugsinteresserede kredse. For en tid siden skjænkede thomasfosfatfabrikanternes forening en sum af 40 000 mk. til prisbelønning af en metode for lettelse af de ved overførelsen virksomme bakteriers livsbetingelser.

Myrkulturen gjør alt større fremskridt fra aar til aar. Hæderen herfor tilfaldt især foreningen „zur Förderung der Moorkultur im Deutschen Reiche".

Man anstrenger sig for blandt de mindre landbrugere at sprede oplysning om de nye metoder, som forsøgsvirksomheden har opfundet. Særlig kan fordelagtige resultater noteres fra de nyanlæg, hvor faschiner er anvendt til drænering istedenfor dræneringsrør.

Tallerkenharven samt Cambridgevalsen er landbrugsredskaber, der tilvinder sig stadig mere anvendelse ved myrjordens bearbeidelse.

Sukker. Tysklands tilslutning til Brüsselerkonventionen udgjør en af det forløbne aars vigtigste økonomiske tildragelser.

Som bekjendt træder konventionen først i kraft den 1ste september 1903, men allerede nu kan man merke dens virkninger derved, at det til roedyrkning udlagte jordareal er formindsket fra 429 341 ha. i aaret 1902 til 412 093 ha. i aaret 1903, hvad der repræsenterer en formindskelse af 4 pct.

Tysklands chancer i konkurrencen paa verdensmarkedet bliver naturligvis i høi grad forringede, efterat exportpræmierne er bortfaldne, og det staar endnu tilbage at se, hvorvidt konsumtionen inden landet selv skal kunne drives saa høit op, at produktionen kan fortsættes i sit nuværende omfang. Herom er meningerne meget delte. Mørkest sees fremtiden af roedyrkerne, der betoner, at da staten, som ved den særskilte beskyttelse, som den har ladet sukkerindustrien blive til del, har bidraget til dens umaadelige udvikling, nu tilføier den et saa haardt slag ved at stænge det udenlandske marked, saa er det ogsaa statens pligt ikke blot at formindske, men helt at ophæve sukkerskatten, hvilken ogsaa maa ansees overflødig, da sukkeret er et vigtigt næringsmiddel og ikke nogen luxusartikel.

Blandt fabrikanterne imødeser man konventionens ikrafttræden med større ro.

Man formoder, at allerede den nu besluttede sænkning af konsumtionsskatten vil medføre en betydelig forøget afsætning; men udtalelser angaaende det ønskelige i en yderligere nedsættelse er fremkomne ogsaa fra dette hold.

Da faren for fremmed konkurrence paa det indenlandske sukkermarked

ikke ansees ganske udelukket, har handelskammeret i Magdeburg i en promemoria fremholdt det formaalstjenlige i en fragtnedsættelse for sukker.

Spiritus. Den store potetesproduktion har havt til følge, at Tysklands spiritustilvirkning aar for aar er bleven forøget, saa at den nu betydelig overstiger ethvert andet lands.

Den opgik under arbeidsaaret 1901—1902 til 4 238 908 hl. mod 4 051 860 hl. i aaret 1900—1901.

Den samlede verdensproduktion skal tilnærmelsesvis kunne anslaaes til 20 millioner hl.

Den tyske spiritusfabrikation vilde naturligvis ikke have kunnet forøges efter denne maalestok, dersom man ikke stadig havde fundet nye maader at anvende spiritusen paa i industriens og kommunikationernes tjeneste. Formaalet er herved nærmest i saa høi grad som muligt at gjøre landet uafhængigt af den udenlandske petroleumsproduktion, og af de 1 110 050 hl. spiritus, som i aaret 1901—1902 er anvendt til teknisk brug, har en betydelig procent tjent formaal, som tidligere har været petroleum forbeholdt.

I virkeligheden frembyder spiritusen mange fordele fremfor det sidstnævnte brændemateriale; men fremforalt maa erindres, at petroleumskilderne, som aarlig formindskes ved en konsumtion paa ca. 20 millioner tons, ikke kan betragtes som uudtømmelige, medens der for spiritusens vedkommende ikke findes nogen grænser for produktionen, saalænge tilstrækkelig dyrkbar jord haves.

Trælast. Tysklands import af trælast har for efternævnte sorters vedkommende i aaret 1902 stillet sig saaledes:

Bygningstømmer og gavntømmer, uforarbeidet eller kun forarbeidet paa tversiden med økse eller sag: 1 854 289 tons, hvoraf fra Norge 4 404 tons (i aaret 1901 3 536 tons), fra Sverige 3 032 tons (i aaret 1901 6 479 tons), fra Østerrige-Ungarn 1 117 430 tons, fra Rusland 714 031 tons.

Bygnings- og gavntømmer, tilhugget efter længdeaksen: 398 881 tons, hvoraf fra Sverige 46 560 tons (i aaret 1901 33 698 tons), fra Finland 22 707 tons, fra Rusland 212 547 tons, fra Østerrige-Ungarn 112 591 tons.

Saget trælast: 1 447 647 tons, hvoraf fra Norge 43 446 tons (i aaret 1901 39 247 tons), fra Sverige 439 678 tons (i aaret 1901 380 703 tons), fra Finland 132 649 tons, fra Rusland 160 775 tons, fra de Forenede Stater 241 188 tons.

Grovere snedkerivarer: 25 256 tons, hvoraf fra Norge 70 tons (i aaret 1901 449 tons), fra Sverige 9 286 tons (i aaret 1901 7 278 tons).

Det forløbne aars trælastmarked viste et helt andet billede end det foregaaende aars, idet de store forventninger, som knyttedes til den i Sverige afsluttede overenskomst om at mindske tømmerhugsten, har vist sig at være fuldt ud berettigede.

I betragtning af den i sin almindelighed i forretningsverdenen, særlig paa industriens omraade, uheldige økonomiske stilling er dette trælasthandelens opsving saa meget des mere glædeligt, og det er at haabe, at fremtiden vil stille sig gunstigere, alt eftersom resultaterne af de svenske sagbrugseieres overenskomst tildrager sig opmerksomhed, og eftersom denne overenskomst bliver efterlignet i andre trælastexporterende lande — særlig Rusland og Finland.

Markedet var imidlertid ikke lige gunstigt under det hele aar. Som følge af de lave priser i aaret 1901 havde man fyldt sine lagere, hvorfor efterspørgselen — især i januar maaned — var temmelig ringe.

Allerede i februar steg omsætningen imidlertid betydelig, og i marts indlededes underhandlinger om store høstleverancer fra Sverige og Finland. Priserne var allerede da steget og viste tendens til stadig opgang.

Noteringerne for granbattens, som i marts maaned var mk. 130—135 for 7″, mk. 125—130 for 6″ og mk. 115—120 for 5″, steg under løbet af sommeren og udviste ved høstens begyndelse i gjennemsnit mk. 145—150 for 7″, mk. 140—145 for 6″ og 130—135 for 5″.

I oktober var priserne omtrent 20 mk. høiere end ved sæsonens begyndelse og havde naaet en høide, som man ikke har kunnet notere i de sidste 28 aar.

For furubattens blev efterspørgselen ikke paa langt nær saa livlig som for granbattens, og priserne noteredes i gjennemsnit 10 pct. lavere, hvad der er saa meget mere at bemerke, som furu de foregaaende aar noteredes høiere end gran.

Priserne paa granbord var i almindelighed analoge med priserne paa battens — sommetider dog noget høiere.

Efterspørgselen var under hele vaaren og sommeren stor med hensyn til $1^1/_4$″ og 1″ i alle bredder fra 4″—9″, skjønt især 1×6″, $5^1/_2$″ og 5″ betingede gode priser.

Opmerksomheden var især henvendt paa vare fra Söderhamn og Hudiksvall.

At bemerke er den forøgelse, som konsumtionen af usorterede furubord som følge af de billige priser har udvist. Priserne paa smale furubord var lavere end for granbord, medens derimod de finere kvaliteter, som i mindre partier leveredes fra Gefle og Söderhamn, holdt sig oppe.

Tynde, usorterede furubord fra Gefle $^5/_8$″ og $^3/_4$″×4—6, som ved sæsonens begyndelse noteredes til mk. 115, steg høist ubetydelig, og det samme var tilfældet med tynde granbord $^3/_4$″ og $^5/_8$″, medens derimod tykkelsen $^7/_8$″ fandt efterspørgsel til gode priser.

Granplanker, battens og bord fra Sydsverige solgtes som sedvanligt betydelig billigere end fra Norrland paa grund af deres slettere kvalitet og sagning. Ukantede furubord fra Sydsverige nød sterk efterspørgsel til stigende priser. Fra Göteborg og Karlstad solgtes granbattens og bord til priser modsvarende Norrlandsnoteringerne.

For bjælker var sæsonen mindre god, om end noget bedre end den foregaaende; særlig gjælder dette sidste for sagede kantbjælker.

For hugne spærrer var der ringe efterspørgsel, og priserne var ubetydelig forhøiede.

Ligesom under det foregaaende aar var forretningerne med Norge af ringe omfang. „Schaalbretter“ fra Kristiania og Glommen i dimensionerne $^3/_4$″×5 noteredes til $4^1/_4$—$4^1/_2$ mk.

Bord fra Kristiania, Kragerø, Arendal og Kristianssand i dimensioner $1^1/_4$ og 1×5—8 fandt ligeledes kjøbere.

Snedkerivarer. Priserne var ved aarets begyndelse de laveste, som nogensinde er noterede: 40 à $42^1/_2$ pct. rabat paa standardpriserne, men de steg senere og var ved aarets udgang oppe i 33 à 35 pct. rabat. For øieblikket er efterspørgselen meget livlig, og i Sverige, hvorfra udførselen er ganske betydelig, skal fabrikerne knapt være i stand til at fylde behovet.

Paa mange steder solgtes aaret 1903's tilvirkning allerede i aaret 1902 og til lave priser.

Træmasse og cellulose. Af træmasse og cellulose blev der næppe indført mere end et middelsaars sedvanlige kvantum. For en kort tid stimuleredes forretningerne paa grund af en i slutningen af november ved de sach-

siske sliberier indtraadt sterk frost, der bragte den indenlandske produktion ned paa $^1/_5$ af den almindelige, men da sliberierne snart atter erholdt tilstrækkelig vandtilførsel, blev denne omstændighed, da konsumtionen ikke var særdeles stor, uden nævneværdig indflydelse paa markedets almindelige stilling.

Indførselen over Stettin beløb sig til 3 639 tons træmasse og 2 968 tons cellulose.

Cellulosemarkedets stilling var under det hele aar noksaa trykket, og en formindsket indenlandsk konsumtion foranledigede flere fabriker til at konkurrere med de nordiske fabriker paa det udenlandske marked, som derved forværredes ganske betydelig. Først efterat større partier havde fundet afsætning i Amerika, indtraadte der en almen forbedring. Man kan imidlertid efter forlydende næppe sige, at der endnu er opnaaet tilstrækkelig lønnende priser for fabrikerne.

Papir. Baade paa grund af formindsket indenlandsk forbrug og paa grund af tilbagegaaende export var det tyske papirmarked — særlig i den første halvdel af aaret — temmelig trykket, hvilket naturligvis ogsaa influerede uheldig paa importen fra Norge og Sverige.

Hertil kom en som følge af foretagne udvidelser eller nyanlæg af indenlandske fabriker indtraadt overproduktion.

Ved aarets udgang blev efterspørgselen imidlertid livligere.

Fisk. Tysklands import af fisk og fiskeprodukter har for efternævnte sorters vedkommende i aaret 1902 stillet sig saaledes:

Fersk sild	45 201	tons
hvoraf fra Norge	5 102	„
— „ Sverige	2 193	„
— „ Storbritannien	29 507	„
Anden fersk saltvandsfisk	19 476	„
hvoraf fra Norge	2 961	„
— „ Sverige	874	„
— „ Danmark	7 490	„
Stokfisk	1 167	„
hvoraf fra Norge	708	„
Fisk, tilberedt med eddike, olje og lignende i tønder og daaser	397	„
hvoraf fra Norge	243	„
Sild, saltet i tønder	1 609 955	tønder
hvoraf fra Norge	194 500	„
— „ Sverige	10 610	„
Guano, kunstig	22 363	tons
hvoraf fra Norge	6 035	„
Tran og lignende	19 038	„
hvoraf fra Norge	9 202	„
— „ Storbritannien	2 501	„
— „ Japan	4 625	„

Til Hamburgs frihavn indførtes i aaret 1902 fra Norge og Sverige fisk og fiskevarer til følgende værdier:

	Norge.	Sverige.
Saltet sild	1 821 930 mk.	27 930 mk.
Anden saltet fisk	119 140 „	1 480 „
Sardiner	174 640 „	810 „

	Norge.	Sverige.
Ansjovis	155 870 tons	19 190 tons
Anden tilberedt fisk .	252 650 „	24 350 „
Tørret fisk	6 508 490 „	2 900 „
Fersk fisk	1 431 710 „	87 820 „
Hummer	192 960 „	—
Røget laks	6 430 „	160 „
Anden røget fisk . .	4 620 „	380 „

Sild. Det forløbne aar har i det hele taget været særdeles gunstigt for sildeforretningen.

Aaret begyndte med smaa forraad og i de første fire maaneder med normal tilførsel, idet dog importen fra Holland og Norge var større end i de sidste aar. Efterspørgselen var livlig og holdt sig den hele tid, hvad der vistnok tildels skyldtes de høie kjødpriser.

Matjestilførselen var lavere end i aaret 1901 og priserne gode.

Afsætningen af fedsild led under konkurrencen med den tyske sild, der paastaaes at være reellere behandlet. Særlig var man misfornøiet med den af norske fartøier ved Shetlandsøerne fangede sild, der i behandling og reellitet skal have staaet langt tilbage for den sild, der kom direkte fra disse øer.

Skaaren sild fandt ikke saa god afsætning som tidligere, idet den til benyttelse ved fiskekonservefabrikerne fortrænges af den ferske sild, der har den fordel at kunne indføres toldfrit.

Slosild af god kvalitet opnaaede i begyndelsen af aaret høie priser; men salget led snart under konkurrencen med den ferske sild, der ogsaa sælges til røgning.

Brisling fandt fremdeles anvendelse ved de herværende ansjovisfabriker, hvis efterspørgsel var den sedvanlige.

Tran. Paa tranmarkedet viste der sig mere forandring end ellers. Priserne for damptran steg i løbet af sæsonen fra 55 mk. helt op til 145 mk., ja til og med til 190 mk. og derover.

Af hvaltran indførtes fra Norge og Sydamerika tilstrækkeligt til at dække den jævnt gode efterspørgsel.

Klipfisk. For ny klipfisk, som allerede var færdig til forsendelse i slutningen af april, stillede priserne sig i de første maaneder noget lavere end tidligere. Til trods for de ugunstige fangstforhold lod der sig til en begyndelse ikke opnaa høiere salgspriser, da afsætningen til de forskjellige klipfiskkonsumerende lande ikke var saa god som ønskeligt. Spanien og Portugal kjøbte mindre end i 1901, og exporten til de oversjøiske lande naaede heller ikke den samme høide som i nævnte aar. Syd-Brasilien bestilte særdeles lidet, og ogsaa landets mere centrale dele (Rio de Janeiro og Santos) indførte mindre norsk klipfisk; derimod kjøbte Nord-Brasilien ganske godt som følge af sin bedre økonomiske stilling, og ogsaa Mexicos klipfiskforbrug stod ikke tilbage for de tidligere aars. Med La Plata-staterne blev der i løbet af sommeren afsluttet større kontrakter for sukcessiv afladning i løbet af aaret; men under 2den halvdel af dette blev afladningerne forholdsvis smaa som følge af staternes fortsatte uheldige økonomiske stilling.

Stokfisk. Ifølge indhentede oplysninger skal priserne for stokfisk have stillet sig høiere end under fjoraaret og ikke alene have kunnet hævde denne stilling, men skal ogsaa være gaaet videre i stigende retning, hvad der skyldtes en paafaldende sterk efterspørgsel fra konsumtionslandene, især fra Italien, hvor man tilslut betalte priser, der var 30 pct. høiere end de ved sæsonens begyndelse raadende.

Ved aarets udgang skal det sjeldne tilfælde være indtraadt, at de herværende lagere saagodtsom var tømte.

Det tyske havfiske. Det tyske havfiske har udviklet sig betydelig under de sidste decennier. Medens fiskeriflaaden i aaret 1886 udgjordes af 377 skibe med en samlet tonnage af 30 491 kbm. og med 1 329 mands besætning, saa bestod den ved udgangen af aaret 1902 af 529 fartøier dr. 109 868 kbm. og 4 019 mands besætning.

Bemerkelsesværdigt er det, at den samlede tonnage forholdsvis er vokset langt sterkere end antallet af fartøier, hvilket forhold dels skyldes indførelse af bedre fangstmetoder, dels — og i høiere grad — den tiltagende anvendelse af dampskibe.

I aaret 1886 fandtes der i hele Tysklands fiskeriflaade blot et eneste dampskib, medens dampskibene ved udgangen af aaret 1902 indtog en betydelig stilling, hvad nedenstaaende oversigt udviser:

	Dampskibe.		Seilskibe.	
	Antal.	Tonnage.	Antal.	Tonnage.
	135	60 638 kbm.	394	49 230 kbm.
heraf falder paa Hamburg:	11	4 656 „	123	13 088 „

Udbyttet af Tysklands havfiske udgjorde paa de fire vigtigste markeder: Hamburg, Altona, Geestemünde og Bremerhaven, ca. 10.7 millioner mk. eller en halv million mere end det foregaaende aar. Paa det Hamburgske marked falder heraf 4 236 797 mk.

Det bør bemerkes, at fisketransporten til det tyske indland betydelig fremmes og lettes derved, at fersk fisk for almindelig fragtgodsbetaling bliver forsendt til indlandet som ilgods.

Naar importen fra Norge ikke er saa betydelig, som man kunde ønske, skyldes dette vistnok for en stor del den herskende mangel paa hurtig forbindelse mellem de store tyske fiskemarkeder og det nordlige Norge, og at de fartøier, der for tiden gaar i rute mellem Hamburg og den norske vestkyst, ikke er indrettede for transport af fersk fisk.

Muligens kunde det tænkes, at den efter Ofoten-Gellivarebanens aabning etablerede malmexport paa Nordtyskland kunde bidrage til at ophjælpe fiskeexporten, ifald de i malmtrafiken beskjæftigede skibe blev forsynede med fryseapparater for fisketransport.

Malm og jern. I det forløbne aar udgjorde Tysklands import af jernmalm 39 574 028 dobbeltcentner (mod 43 700 217 d. c. i aaret 1901); heraf kom fra Spanien 19 180 032 d. c.; fra Sverige 11 440 056 d. c. (mod 14 771 243 d. c. i aaret 1901). Fra Norge har som bekjendt hidtil ingen export fundet sted.

Det tyske jernmarked viste under det forløbne aar til en begyndelse en opadgaaende tendens, men allerede ved slutningen af andet kvartal indtraadte der stagnation i bevægelsen, og en vis usikkerhed gjorde sig gjældende hos kjøberne.

Kartelvæsenet, som spiller en fremtrædende rolle inden staal- og rujernsproduktionen, er kanske ikke uden skyld i det trykkede marked.

For at kunne lade tilvirkningen foregaa efter den maalestok, som man ved de senere aars udvidelse af etablissementerne har havt for øie, har man været nødt til at exportere jern i store kvantiteter — særlig til Amerika — og til priser, som gjennem konkurrencen er blevne særdeles lave.

Dette har igjen ført til en ubillig prisforhøielse paa det indenlandske marked.

Udtrykt i tons var produktionen i det foregaaende aar i sammenligning med de to nærmest foregaaende som følger:

	1902.	1901.	1900.
Pudle- og speiljern	1 206 550	1 356 794	1 612 664
Bessemerrujern	387 334	464 036	495 790
Thomasrujern	5 189 501	4 452 950	4 826 459
Forskjellige sorter smeltejern af 1a smeltning	1 619 275	1 512 107	1 487 929

Sten. Tysklands indførsel af gadesten udgjorde i det forløbne aar 4 350 874 dobbeltcentner, hvoraf 90 959 d. c. kom fra Norge, 3 635 737 d. c. fra Sverige. I aaret 1901 beløb indførselen sig til 133 022 d. c. fra Norge, 3 391 542 d. c. fra Sverige.

Som følge af overproduktion saavel i Norge som i Sverige er priserne gaaet særdeles betydelig ned, og henimod slutningen af aaret 1902 fandt de svenske exportører sig foranledigede til at danne en ring, hvis opgave skulde være saavel at moderere produktionen som at opnaa en forhøielse af salgspriserne.

Det er endnu for tidligt at udtale sig om denne rings virksomhed, idet nemlig de største leverancekontrakter, som f. ex. med Hamburg, Berlin og Stettin, først afsluttes i august eller september maaned, men som en svaghed ved ringen er der bleven anført, at de norske stenbrudseiere ikke har sluttet sig til samme, saa at konkurrence ikke er udelukket.

Paa grund af sin udmerkede beskaffenhed og store prisbillighed er den skandinaviske gadesten bleven saa godt som uundværlig for Tysklands byer og kommuner, og man havde derfor i det længste haabet, at den ikke skulde blive rammet af nogen indførselstold ved den nye tarifs antagelse.

Fyrstikker. Tysklands indførsel af fyrstikker i aaret 1902 udgjorde 2 587 d. c., hvoraf der fra Sverige kom 1 457 d. c. (mod 2 353 d. c. i aaret 1901), samt fra Belgien 428 d. c. (mod 1 271 d. c. i aaret 1901). Til Hamburgs frihavn indførtes fra Norge 588 d. c., fra Sverige 37 526 d. c.

Den mellem de svenske producenter i aarets løb stedfundne sammenslutning har endnu ikke varet tilstrækkelig længe, til at man har kunnet merke nogen nævneværdig indflydelse paa markedet af samme; men det ansees sandsynligt, at de forhaabninger, som er blevne knyttede til syndikatets virksomhed, skal gaa i opfyldelse.

Hvad særlig angaar Sveriges udførsel af fyrstikker til Tyskland, saa er denne, som i tidligere rapporter nævnt, fra aar til aar bleven formindsket, og det ansees ikke troligt, at dannelsen af syndikatet i nogen større grad skulde kunne modarbeide dette forhold.

Den tyske vare er nu af god — ja stundom til og med af fortræffelig — kvalitet, hvortil kommer, at den kan sælges til en omkring 30 pct. lavere pris end den svenske, som er underkastet en høi told.

Muligens vil sammenslutningen dog kunne lede til en heldigere konkurrence med de belgiske exportører.

Øl. Den norske ølexport over Hamburg gaar fremdeles tilbage og er nu ganske ubetydelig.

Kalciumkarbid. Indførselen af denne vare til Tyskland er stadig i tiltagende og udgjorde i det forløbne aar 112 865 d. c. mod 95 261 d. c. i aaret 1901; den finder hovedsagelig sted fra Norge med 21 497 d. c. i aaret 1902 (mod 18 133 d. c. i aaret 1901), fra Schweiz og fra Amerika.

Da den svenske vare ifølge syndikatets bestemmelse fornemmelig bliver udskibet til England, Australien og Brasilien, importeredes der til Tyskland i aaret 1902 blot 6 617 d. c. (mod 16 634 d. c. i aaret 1901). Til Hamburgs frihavn indførtes 4 324 d. c. fra Norge og 14 997 d. c. fra Sverige.

Syndikatet, der som bekjendt staar under svensk ledelse, og som omfatter Amerikas og Europas fabriker med undtagelse af enkelte norske og tyske samt alle italienske, har at kjæmpe med en temmelig sterk konkurrence.

Priserne, som under hele aaret har været ca. 27 mk. pr. 100 kg. netto cif. Hamburg, har maattet nedsættes til 23 à 24 mk.

Uddrag af vicekonsulatet i Altonas aarsberetning. Altonas beliggenhed som en geografisk, om end ikke politisk, integrerende del af Hamburg har medført, at Altona har at opvise forholdsvis liden handelsrørelse, idet denne trækker ind til den vigtigere naboby.

En medvirkende aarsag hertil er ogsaa den omstændighed, at jernbanefragterne fra indlandet er høiere til Altona end til Hamburg, hvilket forhold man sterkt agiterer for at faa rettet paa.

Som fabrikby er Altona derimod gaaet raskt fremover.

Til Altona indførtes direkte sjøværts i aaret 1902 184 942 tons varer.

Heraf kom ca. 2 314 tons fra Norge og 31 376 tons fra Sverige. Af importen fra Norge udgjordes ca. 984 tons af sild og 836 tons af trælast. Af importen fra Sverige udgjordes ca. 17 028 tons af gadesten, 9 027 tons af trælast.

Fra Altona udførtes direkte sjøværts 44 774 tons varer.

Heraf gik til Norge ca. 423 tons og til Sverige ca. 1 168 tons.

Uddrag af vicekonsulatet i Cuxhavens aarsrapport. Importen til Cuxhaven fra Norge og Sverige var ubetydelig.

Fra Sverige indførtes 629 tons granit. Nogen export til de forenede riger fandt ikke sted.

Uddrag af vicekonsulatet i Harburgs aarsberetning. Skibsfarten paa Harburg er i de sidste aar stadig aftaget, saaledes som nedenstaaende oversigt viser.

Ankomne og afgaaede skibe:

1899	1 031	fartøier	med	last	og	med	134 200	tons	drægtighed
1900	982	—	„	„	„	„	130 495	„	—
1901	918	—	„	„	„	„	125 853	„	—
1902	893	—	„	„	„	„	119 846	„	—

Denne tilbagegang kan vel tilskrives de sidste aars stadig slettere handelsforhold som følge af hvilke ogsaa Norges og Sveriges skibsfart paa Harburg er gaaet tilbage.

I almindelighed var fragterne til og fra Harburg temmelig lave til og fra England samt de nordiske havne, hvorimod relativt gode fragter betingedes for harpiks, hvoraf store kvantiteter indføres til Harburg fra havnene i Nordamerika, hvor der synes at være et godt felt for fragtsøgende norske og svenske skibe.

De skandinaviske skibes deltagelse i denne harpikstransport er imidlertid gaaet sterkt tilbage, idet der saaledes i aaret 1902 af norske fartøier i denne trafik kun i fragter optjentes ca. 100 000 mk. (af svenske intet), medens i aaret 1901 norske fartøier optjente ca. 170 000 mk. og svenske ca. 30 000 mk.

Fra Norge indførtes 220 tons sulfat; til Norge udførtes 1 962 tons ler.

Indhold: **Genua** s. 385. — **Hamburg** s. 437. — **Kaffehøsten i São Paulo** s. 436.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 10 departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Rapport

fra generalkonsul A. Bødtker, Hamburg, angaaende administrationens forhold til næringsveiene i Tyskland, dateret 12te februar 1903.

Den stadig øgende betydning af de materielle interesser er maaske det eiendommeligste fænomen, vor tids historie frembyder. Vi ser, hvordan staternes ydre politik og partiernes indre gruppering altid mere ledes og dikteres af praktisk-økonomiske hensyn. Staternes socialpolitiske virksomhed, deres kolonial- og handelspolitik lægger alt mere beslag paa interessen og trænger ofte de rent politiske og nationale interesser forholdsvis i baggrunden. Samtidig som næringslivets organisation er blevet altid mere udviklet og fuldkommen, har det tillige gjennemgaaet en indre omdannelse. Det har nemlig indgaaet en stadig intimere forbindelse med videnskaben; derved er de gamle arbeidsmethoder omvæltet, og nye felter aabnet for den menneskelige foretagsomhed. Man er blevet vant til af videnskaben at vente alle opgavers løsning. Dens magt er jo, som en tysk videnskabsmand udtrykker det, uendelig: Naar man kalder paa den, saa gjengjælder den kaldelsen ikke én, men tusinde gange.

Det 19de aarhundredes historie fremviser en uafbrudt række videnskabelige seire paa saa godt som alle næringslivets omraader. De store fremskridt, som industrien, særlig den kemiske, har gjort, er væsentlig frugten af videnskabelige experimenter. De mange farvestoffe f. ex., som tilvirkes fabrikmæssig i kolossale kvantiteter, er oprindelig fremstillet i de kemiske laboratorier. Her maatte først en indgaaende undersøgelse af deres egenskaber og eiendommeligheder finde sted, før den nye industri kunde startes. Ved kemiens hjælp er ogsaa de før ubrugbare fosforholdige jernmalme blevet anvendbare. Det er ogsaa til naturvidenskaberne, vi maa tage vor tilflugt for at løse opgaven, hvorledes vi uden stenkul skulde kunne smelte vor jernmalm for at skabe en større jerntilvirkning, og hvorledes vor vandkraft i en ganske anden udstrækning end hidtil skulde kunne komme vore forskjellige næringer tilgode.

Landbruget, der kunde synes at staa i et fjernere forhold til videnskaben end industrien, er ligeledes i stadig tiltagende grad kommet ind under dens indflydelse. Det store opsving hænger væsentlig sammen med Liebigs epokegjørende opdagelse paa de mineralske gjødningsstoffes felt. Universiteternes laboratorier og de praktisk-videnskabelige forsøgsstationer har fortsat paa den af Liebig anviste vei. De grundige undersøgelser af planters og dyrs ernærings-

forhold har ogsaa i høi grad øget udbyttet af landbruget. De epidemiske husdyrsygdomme er ikke saa vanskelige at bekjæmpe som før. Den store omvæltning i meieribedriften er danske videnskabsmænds verk.

Endelig maa nævnes biologien som den videnskab, hvortil man med rette stiller store forhaabninger. Den lærer os at kalde bakterierne og mikroberne tilhjælp ved planternes ernæring, idet de omdanner gjødselen til stoffe, som igjen ved bakteriernes fortsatte virksomhed kan resorberes af planterne.

Af ikke mindre betydning er videnskaben for fiskerierne, hvor den baade udvider kjendskabet til fiskenes liv og livsbetingelser og opfinder nye fangstmethoder og midler til fiskens konservering.

Saaledes som paa de her nævnte omraader forholder det sig i mere eller mindre grad ogsaa paa alle de andre felter af næringslivet, idet videnskaben altid mere gjør sig gjældende som en hovedfaktor i deres udvikling. Dette forhold maa visselig betragtes som det vigtigste moment i næringslivets nyere historie og som grundaarsag til dets øgede kulturelle betydning i det forløbne aarhundrede.

Spørgsmaalet bliver da, hvilken stilling vort eget land indtager ligeoverfor denne almindelige udvikling, og hvorvidt vi i forhold til vor evne og vore ressurcer har holdt skridt med denne.

I modsat fald bliver der igjen spørgsmaal om aarsagerne til vor underlegenhed, og hvordan denne bedst kan afhjælpes.

I almindelighed synes der hjemme at raade en gjennemgaaende tilfredshed med vor økonomiske tilstand. Man indser nok, at den har sine skyggesider; men glæden over de gjorte fremskridt er dog det overveiende træk, og man nærer store tanker om landets økonomiske fremtid. For den, som ikke ubetinget deler denne mening, maa det imidlertid synes, som om allerede denne optimisme gjemmer en betydelig fare i sig; thi den første betingelse for, at man skal forandre sin kurs, er dog, at man indser, at den, man styrer, er urigtig.

Lord Roseberry har i sin tid givet en karakteristik af sine landsmænd, som ogsaa kan finde anvendelse paa os. „Den nation", siger han, „som er tilfreds med sig selv, er fortabt; den nation, som ikke gaar fremad, gaar tilbage. Hvil dig ud og vær taknemlig, er et motto, som betegner forfald. Vor nation viser sig at besidde en foruroligende grad af selvtilfredshed. Vi ser med tilfredshed tilbage paa vor historie og siger med det gamle ord: Der vaager et forsyn over os. Men vi skulde sige, at forsynet bliver træt af at vaage, hvis vi ikke ogsaa selv vaager. En gang imellem vaagner nationen op og finder, at maskineriet er forældet og i uorden, og forlanger, at et eller andet departement skal blive sat i forretningsmæssig orden. Naar denne fordring er opfyldt, retter den sin opmerksomhed paa noget andet eller slumrer ind igjen. Men nationen selv maa ved alle reformer være den drivende kraft".

Den engelske statsmand ser med rette en fare i den altfor sterke dvælen ved det vundne, hvad der ogsaa er vor nations feil. I stedet for altid at have for øie, hvormeget vi staar tilbage, har vi som oftest kun havt øie for de fremskridt, vi allerede har gjort. I stedet for at blive en spore til nye fremskridt vil paa denne maade glæden over det vundne let føde ligegyldighed og slaphed overfor det, som staar til rest.

Ganske vist paaberaaber man sig statistiken som bevis for, at vor økonomiske udvikling er paa god vei; men intet er i denne forbindelse mere misvisende end de blotte tal. Naar nemlig udgangspunktet er særdeles lavt, kan stigningen, angivet i procenter, være meget høi, uden at derfor resultatet kan

ansees for godt. Enhver maa vel indrømme, at en mand, som i aarets løb øger sin formue fra 10 000 til 11 000 kr., altsaa med 10 pct., har et bedre resultat at opvise end den, som i samme tid lægger 10 kr. til den ene han havde og altsaa øger sin formue med 1 000 pct.

Hvad det kommer an paa, er jo ikke fremskridtet som saadant, men fremskridtet i forhold til andre landes i samme tid og paa samme omraader og i forhold til vore naturlige udviklingsbetingelser, og naar disse momenter tages med i betragtning, tør man vistnok ikke tale for høit om vore økonomiske fremskridt.

At specielt konsulerne, der er ansat i udlandet for at varetage vort lands kommercielle og materielle interesser, maa se sagen i et andet lys end den store almenhed, er ganske naturligt. Der paatrænger sig dem jo hver dag anledninger til at anstille sammenligning mellem forhold hjemme og ude. De har hyppig leilighed til at erfare, at tilfredsheden med vore resultater ofte er den sande hindring for virkelige fremskridt. — — —

De lavere „gewerbliche Fachschulen“ er i modsætning til de egentlige fortsættelsesskoler bestemt for uddannelse i et bestemt fag. Der forlanges gjerne en vis praktisk fordannelse af eleverne. I sin almindelighed kan man sige, at der neppe er en eneste profession, som savner sin fagskole. Der gives saaledes skoler for vævere, urmagere, keramikere, kurvflettere, træskjærere, murere, vognbyggere, skræddere o. s. v. Skolerne er ofte forbundne med læreverksteder. De er meget ofte oprettet af haandverkernes egne laug eller foreninger; men kommunerne træder støttende til ved pengetilskud eller bevilgning af frit lokale.

Regjeringen har forsøgsvis oprettet kortvarige mesterkurser ved fagskolerne for at give haandverksmestre leilighed til videre uddannelse.

Særlig maa nævnes de saakaldte „verksmesterskoler“, der er at betragte som en slags industrielle underofficersskoler, og hvor der kræves større forkundskaber af aspiranterne.

En særegen institution er de aabne tegnesale, hvortil man har adgang den hele dag. En saadan tegnesal i Plauen i Sachsen besøgtes i aaret 1899 af 9 500 personer.

De tyske haandverkere faar under disse omstændigheder gjennemgaaende en solid uddannelse. Ved en officiel undersøgelse angaaende haandverksmestrenes faguddannelse, der strakte sig over et distrikt med mellem 2 og 3 millioner indbyggere, viste det sig, at af 61 199 selvstændige mestre havde 80.6 pct. gjennemgaaet en læretid af 2 aar, 56.9 pct. fra 2 til 3 aar, 23.7 pct. over 3 aar og kun 3.3 pct. under et aar.

Et høiere trin af teknisk uddannelse erholdes ved „die gewerblichen Mittelschulen“, som omtrent svarer til vore tekniske skoler og har til formaal at uddanne kemikere, ingeniører, maskinkonstruktører, bygningsteknikere og ledere af mindre fabriker. Den ældste af disse er den kgl. sachsiske høiere tekniske skole i Chemnitz, som har uddannet 5 400 ingeniører. Undervisningen i Chemnitz varer 7 halvaar ved den kemiske og mekaniske, 8 i den elektrotekniske afdeling. I det praktiske liv konkurrerer de ved disse tekniske skoler uddannede ingeniører med held med de fra høiskolen udgaaede. De har nemlig som regel fordelen af en mere praktisk uddannelse. I aaret 1898 var der ved 105 anseede firmaer ansat 3 281 ingeniører, hvoraf 1 124 havde besøgt høiskoler, de andre havde derimod gjennemgaaet en teknisk middelskole.

Tyskland har for tiden 9 tekniske høiskoler, og en er i begreb med at oprettes. De besøgtes i aaret 1901 af 11 000 tilhørere. Professorernes og docenternes antal gik op til 850. Udgifterne for disse høiskoler beløb sig til 6 millioner mark.

Specielt maa det være af interesse at paapege, hvad der i en enkelt af de tyske stater, f. ex. Sachsen, gjøres for undervisningsvæsenets fremme, særskilt det tekniske. Foruden universitetet i Leipzig, hvortil er knyttet en handelshøiskole, findes der en teknisk høiskole i Dresden med 58 lærere og 1 097 elever, en høiskole for veterinærer med 22 lærere og 162 elever, forstakademiet i Tharandt med 14 lærere og 86 elever og bergakademiet i Freiburg med 21 lærere og 306 elever. Totaludgifterne for disse 5 høiskoler opgik i aaret 1899 til 3 243 900 mark, hvoraf statskassen bidrog med 2 854 494 mark.

Desuden fandtes 129 tekniske og „gewerbliche“ fagskoler med 823 lærere og 13 807 elever, 36 „gewerbliche Fortbildungsschulen“ med 401 lærere og 9 019 elever, 116 andre „gewerbliche“ og handelsskoler samt væverskoler med 693 lærere og 10 943 skoleelever.

Ogsaa paa landbrugets omraade findes i Tyskland en række af anstalter, afpasset efter de forskjellige klassers kundskabsbehov. Det laveste trin beteg-

ner „die landwirthschaftlichen Fortbildungsschulen". Lærefagene er de almindelige elementære skolefag, men afpasset efter landbrugets særegne behov; hertil kommer da naturfag og landbrugslære. Undervisningen er beregnet paa bonde- og arbeidersønner og er, forat saamange som muligt kan deltage, henlagt til vinteraftener og søndags eftermiddag. Som lokale benyttes folkeskolerne, ligesom undervisningen for en stor del besørges af disses lærere, der ofte ved seminarierne har nydt en særegen uddannelse i vedkommende emner. Skolerne holdes oppe ved bidrag fra kommunerne, tildels med støtte af landbrugsforeninger. Staten har efterhaanden grebet altid mere ind; den opmuntrer til oprettelse af nye skoler, opstiller almindelige statuter og yder desuden pengebidrag.

En anden art lavere landbrugsskoler er de saakaldte „landwirthschaftliche Winterschulen", der er beregnede paa kurser af 2 vintres varighed. Som regel er de af hensyn til den lettere adgang til gode lærerkræfter henlagt til byerne. De understøttes af kommuner (provinser, kredse) eller af landbrugsforeninger, men nyder ogsaa statsunderstøttelse. Direktøren er som regel tillige vandrelærer og gjennemreiser om sommeren sit distrikt, som han derved lærer grundig at kjende. Derved bliver han istand til at anlægge undervisningen praktisk med de lokale forhold for øie. Disse skoler kan glæde sig ved en stadig voksende tilslutning.

En tredje art af lavere landbrugsskoler er de saakaldte „Ackerbauschulen", som forøvrigt nu er i tilbagegang. Oprindelig var de rent private anstalter, og bestyreren selv eier eller forpagter af en landeiendom. Eleverne boede i hans hus og nød paa én gang en theoretisk og praktisk undervisning. Undervisningens værdi afhang i høi grad af bestyrerens personlige dygtighed. Nogle af disse skoler er udstyret med offentlige midler.

De lavere landbrugsskolers virksomhed suppleres af vandrelærerne. De reiser om i sine distrikter, tilser bøndernes gaardsbrug, hjælper dem med raad og daad og holder foredrag om tekniske og agrikulturelle emner i tilknytning til de lokale forhold. For tiden har man til hensigt at fordele vandrelærernes funktioner paa flere hænder. Jo mere begrænset den enkeltes felt er, desto større dygtighed vil han naturligvis paa dette omraade kunne være i besiddelse af.

En videregaaende uddannelse byder de saakaldte „Landwirthschaftsschulen". Den første tyske skole af denne art oprettedes i aaret 1858. Siden den tid er deres tal vokset til 22, hvoraf 16 i Preussen. De danner mellemtrinet i landbrugsundervisningen og er nærmest at betragte som en slags realskoler med bredere plads for naturfagene og med landbrugslære som ny disciplin. Kurset er tre-aarigt og berettiger til etaarig militærtjeneste. Staten fastsætter læreplanen, og skolens examiner er offentlige. Omkostningerne bestrides af kommuner, kredse eller foreninger; men ved siden af yder staten et betydeligt tilskud.

Det høieste trin af landbrugsundervisningen er henlagt til universiteterne, landbrugshøiskolerne og landbrugsakademierne. Den tid ligger ikke fjern, da man med mistroiske øine saa paa den landbrugsvidenskabelige universitetsdannelse; men denne følelse er forsvundet, og landbrugsvidenskabens ret til at doceres ved universitetet ansees hævet over enhver tvil. Fortjenesten deraf tilkommer de mænd, som i rigtig erkjendelse af landbrugets høie kulturopgaver, har omdannet en praktisk kunst til en videnskabelig disciplin. Den ægte videnskabs væsen ligger ikke saameget i emnet selv som i arten og maaden, hvorpaa den behandles. Skjønt Thaer med rette kaldes landbrugsvidenskabens

stifter, er Schultze den første, som har knyttet den til universitetet. Det er nemlig hans bestræbelser, det skyldes, at der i aaret 1826 knyttedes et landbrugsinstitut til Jena universitet. Han har ogsaa fortjenesten af at have bragt landbrugsøkonomien i nøie forbindelse med statsøkonomiens grundsætninger. Men æren for at have lagt den solide grundvold for den nye videnskab gjennem kemien og fysiologien tilkommer Liebig. Dermed var ogsaa dens ret til en plads ved universitetet sikret; den maatte nødvendigvis dyrkes ved den samme anstalt, hvor dens to hjælpevidenskaber hørte hjemme.

Ved de fleste tyske universiteter findes der nu landbrugsvidenskabelige institutter, medens der kun findes to isolerede landbrugsakademier. De andre er nedlagt eller knyttet til universiteterne ligesom alle nyoprettede anstalter af denne art. Dermed har man baade villet give studiet en høiere social anseelse og villet aabne de studerende adgang til rigere læremidler og en mere alsidig videnskabelig paavirkning.

For at give en forestilling om den rolle, den høiere landbrugsundervisning spiller, kan her nævnes et par tal vedkommende de studerendes antal ved nogle af de høiere anstalter: Landbrugsinstitutet ved universitetet i Breslau besøgtes under vintersemesteret 1899—1900 af 105 studerende, anstalten i Leipzig havde under vintersemesteret 1898—1899 139 studerende, landbrugsakademiet i Bonn-Poppelsdorf besøgtes under vintersemesteret 1899—1900 af 342 elever, hvoraf 21 tillige var indskrevne ved Bonn's universitet, ved universitetet i Halle studerede under vintersemesteret 1897—1898 322 landbrugselever. De studerende er dels godseiersønner, som engang selv skal overtage et gods, og dels folk, som vil blive forvaltere, forpagtere, landbrugslærere eller søge ansættelse ved landbrugskammere eller landbrugsforeninger. Fordannelsen er da ogsaa meget forskjellig. Nogle har absolveret abiturientexamen (artium), andre har kun de kvalifikationer, som berettiger vedkommende til et-aarig krigstjeneste, altsaa en uddannelse, omtrent svarende til vor middelskoleexamen, andre har været officerer, kjøbmænd o. s. v. Man kan f. ex. i Halle underkaste sig en dobbelt slags examen. Der er en diplom-examen, hvortil kræves 2 aars studium og bevis for, at man har havt mindst 2 aars praktisk øvelse, og en statsexamen for landbrugslærere, som udkræver modenhedsbevis fra gymnasium eller realskole og 3 aars landbrugsstudium. Undervisningen gaar nærmest ud paa at meddele de studerende et videnskabeligt grundlag for selvstændigt arbeide i landbrugsvidenskaben, men tager ogsaa sigte paa en høiere almendannelse. Der undervises baade i statsret og statsøkonomi. I et program for Halle henstiller endog professor Kühn til de studerende at høre forelæsninger over literatur, historie og filosofi.

Den bedst udstyrede anstalt af denne art er maaske den i Halle; men ogsaa i Berlin, Leipzig, Breslau og Göttingen findes fortrinlige institutter. I Halle holdes de egentlige fagforelæsninger ved et eget landbrugsinstitut, medens de almindelige forelæsninger holdes ved universitetet. Desuden er der et landbrugs-fysiologisk institut, som beskjæftiger sig med raceforsøg og plantekultur, en landbrugs-samling, som indeholder en rigdom af geologisk, zoologisk, botanisk og teknisk materiale, og en have paa ca. 2 ha., hvor der anstilles dyrkningsforsøg, og hvor de forskjellige kulturplanter og husdyrracer fra alle zoner er rigt repræsenteret. Et kvarters vei fra institutet ligger et forsøgsfelt paa 106.4 ha. I maskinhallen findes en rig samling af maskinprøver, og fabrikanter indsender stadig nye modeller til prøve; meieribygningen har fuldt udstyr til smør- og ostefabrikation, og de studerende har anledning til praktiske øvelser. Endelig er der en dyreklinik.

Som et exempel paa, hvilket uhyre felt den unge landbrugsvidenskab allerede omspænder, kan nævnes, at man i Breslau har fundet det mest praktisk at henlægge hver af studiets hovedgrene til en særlig anstalt. Der gives saadanne for planteproduktionslæren, husdyravl og veterinærlære, agerbrugskemi, bakteriologi og for agrikulturteknologi.

Af stor betydning for landbruget er videre det keiserlige „Gesundheitsamt" i Berlin med sin biologiske afdeling for landbrugs- og forstvidenskab, der fornemmelig befatter sig med udforskning af livsbetingelserne for de for kulturplanterne nyttige og skadelige organismer, særlig de insekter, som har betydning for deres befrugtning. Afdelingen skal sætte sig i forbindelse med lignende anstalter i andre lande og give landbrugsskolerne meddelelse om ethvert tilfælde af nogen interesse.

Til slutning maa ogsaa omtales de mange skoler, der giver en høiere eller lavere undervisning i landbrugets bisysler og binæringer. Der er engdyrknings-, have- og frugtavlsskoler, blandt andet et pomologisk institut i Proskau.

Der er skoler i vinavl, brænderi og bryggeri. I Mahlsdorf (Brandenburg) er der oprettet en læreanstalt i fjærkræavl med forskjellige grader af uddannelse og offentlige examensprøver. Desuden er der meieri- og husholdningsskoler, læresmedier og beslagskoler m. m.

Ogsaa for den forstvidenskabelige uddannelse og bjergverksstudiet er der som bekjendt i Tyskland sørget bedre end i de fleste andre lande.

Hvad endelig den kommercielle uddannelse angaar, saa findes der ogsaa her et meget stort lærdomsapparat. De fleste handelsskoler er oprettet af foreninger. De lavere er enten dagskoler eller fortsættelsesskoler. Foruden høiere handelsskoler existerer der siden aaret 1898 ogsaa handelshøiskoler. I Aachen er den knyttet til den derværende tekniske høiskole, i Leipzig er den forbundet med universitetet. I Frankfurt a/M. er den anlagt efter en lignende plan som i Aachen. Studiet varer 4 til 5 semestre. I december maaned i aaret 1899 studerede ved Leipzigs høiskole 248 personer.

Som man vil have bemerket, er, bortseet fra de tekniske høiskoler, de tilsvarende institutioner paa de andre næringers gebet for en stor del knyttet til universiteterne. Derved, at de tekniske høiskoler nu har faaet ret til at forlene doktorgraden, er deres fulde ligestilling med universiteterne definitivt fastslaaet. Flere af dem er rigere udstyret med lærerkræfter og læremidler end mangt et universitet, og de staar desuden saa høit i den almindelige opinion, at de ikke behøver at frygte for nogen tilsidesættelse. Ikke destomindre er der mange, som beklager, at ikke en sammensmeltning med universiteterne har fundet sted. — — — — — — — — — — — — — — —

Ogsaa ved flere tyske universiteter findes lærestole for anvendt kemi og fysik, eller disse fag foredrages idetmindste af en privatdocent.

Den ovenfor givne oversigt over Tysklands teknisk-økonomiske undervisningsvæsen kan ikke betragtes som afsluttet, uden at et par ord ofres paa de mange foredragscykluser og feriekurser, der aarlig afholdes. De har til hensigt saavel at holde den enkeltes videnskabelige interesse vedlige, efterat han er gaaet over i praktisk virksomhed, som at holde ham à jour med videnskabens nyere fremskridt. Mange af disse kurser er ledsaget af praktiske øvelser; nogle er gratis, for deltagelsen i andre betales et lidet gebyr. Udmerkede videnskabsmænd leder dem, og den altid voksende tilslutning viser, med hvilken interesse de omfattes. Ved et saadant kursus, nylig afholdt i Kiel, foranstaltet af landbrugskammeret, fremmødte 53 jordbrugere. De omfatter alle mulige

emner og er beregnet paa de forskjelligste klasser, lærere, landmænd, forstmænd, vindyrkere, bryggere, bagere og forvaltningsembedsmænd.

Det tyske næringsliv staar saaledes i en uhyre taknemlighedsgjæld til den tyske videnskab og skoledannelse. Der staar enhver en næsten ubegrænset adgang aaben til at lære og til at bygge videre paa det lærte. Kundskaben er massens eiendom som i neppe noget andet land, og en jævn trinstige fører fra den høieste videnskab ned til den haandverksmæssige færdighed.

Men videnskaben træder ogsaa paa en anden maade i næringernes tjeneste, idet den stiller sig i spidsen for det produktive arbeide og til stadighed beskjæftiger sig med spørgsmaal af indgribende praktisk betydning. En vigtig rolle spiller herved de saakaldte forsøgsstationer, hvis formaal det er gjennem praktisk videnskabelige undersøgelser at fremme det tyske næringslivs interesser. De fleste er oprettet af centralforeninger; statsanstalter i egentlig forstand er kun de, som er knyttet til høiskolerne.

Den første forsøgsstation paa landbrugets omraade aabnedes i Möckern i aaret 1851. Siden den tid er deres tal stadig vokset. Iberegnet institutet for gjæringsindustri og stivelsesfabrikation i Berlin findes der for tiden 69; men dertil kommer, at de største anstalter falder i flere selvstændige afdelinger, der virker uafhængige, hver paa sit felt. Den agrikulturkemiske station i Halle tæller 7 saadanne afdelinger. De nødvendige midler til deres underhold, der i aaret 1900 opgik til halvtredje million mark, dækkedes dels ved bidrag af staten, dels af landbrugsforeninger, hvortil kommer indtægterne af de kontrolforsøg, som ved stationerne anstilledes over tilsendte gjødningsstoffe, frøsorter og fodermidler. Fra en famlende begyndelse har disse stationer efterhaanden arbeidet sig frem til strengt videnskabelige methoder, og deres ledere har ofte et stort navn som videnskabsmænd. De videnskabelige undersøgelser dreier sig om jordbundsforhold, foder- og gjødningsstoffe, myr- og hedekultur, dyrkningsforsøg, husdyravl, meieri og ystning, planters og dyrs ernæring og sygdomme, udvalg af sædefrø og lignende. Desuden bistaar de landmændene med raad i deres bedrift, f. ex. ved indkjøb af maskiner, og ved sin kontrol tvinger de fabrikanterne til at levere varer af en bestemt kvalitet og vanskeliggjør forfalskninger. Man har klaget over, at de forskjellige stationer har anvendt ulige methoder ved disse undersøgelser, og at de store har søgt at underbyde de smaa. Disse ulemper har man søgt at afhjælpe ved dannelsen af et „Verband deutscher Versuchsstationen", hvoraf nu 67 stationer er medlemmer. Der indtræder forøvrigt stadig mere en arbeidsdeling mellem de forskjellige stationer, ligesom de altid mere synes at skulle træde i statens tjeneste, hvorfor et fælles regulativ snart bliver en nødvendighed.

Forsøgsstationerne har allerede indlagt sig store fortjenester af det tyske landbrug, men endnu større forventninger sætter man dog til deres virksomhed i fremtiden, idet de maa ansees for en uundværlig faktor i landbrugets udvikling. Man tror at kunne forudse den tid, da Tyskland ved et mere rationelt landbrug, forbedring af saakornet og rationelle gjødningsmethoder skal blive i stand til at brødføde sig selv. Og i virkeligheden er man allerede kommet langt paa denne vei, hvilket fremgaar af følgende tal, der angiver det stigende udbytte pr. ha. i 100 kg.:

	1879—1888.	1887—1896.	1899.
Ved rug . . .	9.80	10.8	14.9
„ hvede . . .	13.10	14.3	19.3

	1879—1888.	1887—1896.	1899.
Ved byg . . .	13.00	13.4	18.2
„ havre . . .	11.40	11.9	17.2
„ poteter . .	81.00	89.6	122.9

Særlig er det værd at lægge merke til de store resultater, som dyrkningsforsøgene med poteter*) har bragt. Der gives nemlig ingen anden kulturplante, hvor udbyttet i saa høi grad afhænger af, at man vælger den rette sort. Medens saaledes vegtdifferencen mellem udbyttet af ulige udsæd for kornarternes vedkommende neppe vil overstige 25 pct., beløber den sig ved poteterne til 50 pct., ja kan gaa op til 100 pct. Foruden undersøgelse af poteternes størrelse, stivelsegehalt og foldrigdom er de nævnte forsøg ogsaa gaaet ud paa undersøgelse af de forskjellige potetessorters større eller mindre anvendelighed, fortrinsvis i industrien eller som spisepoteter, samt jordbundsforholdene, eftersom der ikke gives nogen sort poteter, som passer ligegodt for ethvert jordsmon. Fremskridtene i den tyske poteteskultur har i de sidste aar været saa store, at der nu aarlig avles ca. 200 millioner dz. (1 dz. = 100 kg.) mere end for 10 aar siden, hvad der repræsenterer et kvantum af næringsstoffe, svarende til alt, hvad der aar om andet indføres til Tyskland af korn og foder. Da poteterne er meget vandrige og derfor vanskelige at opbevare, vil den sterke produktion føre til et prisfald. Poteteskulturstationen i Berlin vil derfor gaa igang med forsøg paa at indrette potetestørre-anstalter i stor stil, ligesom der er udsat en præmie paa 30 000 mark for opfindelsen af en praktisk og billig form for potetestørring. Er man heldig dermed, vil poteterne faa et øget værd som kreaturfoder. Da vort land er udmerket skikket for potetesavl, og vi har stort behov af kreaturfoder, har spørgsmaalet ogsaa for os en betydelig interesse.

En stor fremgang viser ogsaa dyrkningen af andre rodfrugter, hvad følgende tal viser, der angiver udbyttet af sukkerroer pr. hektar i 100 kg.: I 1876—1877 udgjorde det 252, 1881—1882 283, 1886—1887 300, 1895—1896 310.

Endnu for 50 aar siden gjaldt roer af 10—12 pct. sukkergehalt for gode, medens man nu kan præstere roer, der er ca. 4 pct. rigere paa sukker.

Ogsaa af sukkerroens blade søger man at drage nytte. Medens de i raa tilstand har liden værdi, har man ved sindrige tørringsmethoder forsøgt at gjøre dem til et værdifuldt foderstof. At det her ikke dreier sig om smaasummer, vil fremgaa af følgende tal. Der er i Tyskland udlagt ca. 1 500 000 morgen land til sukkerroedyrkning. Deraf kan leveres ca. 25 millioner centner tørrede blade, hvis foderværdi svarer til ca. 20 millioner centner bønner, medens deres pengeværdi kan anslaaes til ca. 120 millioner mark. I utørret stand vilde den knapt være 18 millioner. En præmie af 20 000 mark er udsat for opfindelse af en let billig tørringsmethode for sukkerroens blade.

Hos os dyrker vi ganske vist ikke sukkerroer; men der lod sig maaske ogsaa af vore almindelige rodfrugters blade fremstille et godt fodermiddel, om de tørredes paa den rette maade. For tiden benyttes de vistnok for en del til grøntfoder, særlig for svin, men størstedelen gaar dog unyttet til grunde.

Det betydelige opsving, som myrkulturen har faaet i Tyskland, skyldes i ikke ringe grad de her oprettede forsøgsstationer. Allerede i aaret 1877

*) Poteter avles i større kvantiteter særlig i Østpreussen.

anlagde den preussiske stat en saadan ved Bremen. I Bayern findes siden 1894 en myrkulturanstalt, der skal undersøge kongerigets myre, anstille praktiske forsøg og bistaa de enkelte myrdyrkere med raad og daad.

Ogsaa paa andre felter end landbrugets gives der i Tyskland forsøgsstationer. Der gives saaledes foruden en centralforst-forsøgsstation adskillige forstforsøgsstationer, som regel i forbindelse med statens forstskoler.

Paa industriens gebet findes ligeledes tilsvarende indretninger. Allerede de store fabrikers laboratorier kan betegnes som saadanne; men der gives ogsaa forsøgsstationer i egentlig forstand. Mest bekjendt er institutet for gjæringsindustri og stivelsefabrikation i Berlin, hvis leder er den berømte professor Delbrück. Institutet falder i 6 forskjellige afdelinger, en for stivelse, en for spiritus, en for kornbrænderi og en for fremstilling af pressegjær, en for eddike, en for brygning og endelig en for potetes-, byg- og humlekultur. Anstaltens annuum er 800 000 mark, hvoraf størstedelen skaffes tilveie af vedkommende industrielle foreninger, hvis medlemsantal gaar op til 9 000. Staten er eier af bygninger og grundstykker, hvis samlede værdi udgjør over 3 millioner mark. Nogle og tredive videnskabelig uddannede funktionærer er beskjæftiget ved denne anstalt.

Blandt de mange vigtige problemer, som man her arbeider med, kan nævnes petroleums afløsning af spiritus, fremstillet af poteter. I Tyskland forbrugtes i aaret 1900—1901 1 155 869 hl. denatureret spiritus til industrielt brug. Spiritusen har allerede vundet anvendelse som belysningsmateriale og som brændsel i motorer. Betydelige præmier er udsat for konstruktionen af en spirituslampe, der kunde konkurrere med petroleumslamperne. I betragtning af sagens store betydning for os var det, at jeg i sin tid foreslog udsendt en teknisk sagkyndig til den i Berlin afholdte udstilling af spiritusindustri.

Den fysikalsk-tekniske rigsanstalt i Charlottenburg henhører under rigsregjeringens departement for det indre. Dens opgave er ved experimenter at fremme den exakte naturforskning. Den falder i 2 afdelinger, hvoraf den ene vier sig til den videnskabelige forskning, medens den anden udnytter forskningens resultater i tekniske øiemed.

For nogen tid siden forenede en gruppe af større elektricitetsverker sig til et selskab, hvis opgave det skulde være at studere elektricitetens anvendelighed i jernbanedriften. Dette var selskabets eneste formaal, og det gav paa forhaand afkald paa enhver umiddelbar fordel. Den sammenskudte kapital udgjorde ca. 2 millioner mark. Ligeledes har der dannet sig et selskab for videnskabelig-tekniske undersøgelser paa sprængstof-industriens gebet med en kapital paa 2 millioner mark. Et officielt foretagende er oprettelsen af den nye forsøgsstation for mølleprodukter ved landbrugshøiskolen i Berlin. Dens formaal er dels at anstille melprøver for myndigheder og korporationer, dels at give bagere og møllere raad i deres bedrift. Foruden med disse løbende forretninger skal den beskjæftige sig med undersøgelser angaaende melkesyrens rolle ved bagningsprocessen, angaaende de forskjellige melsorters vandbindende evne og ulige skikkethed til bagning.

Man kan i almindelighed ikke vente, at den enkelte næringsdrivende skal kunne tilegne sig de videnskabelige resultater, inden disse er blevet afpasset efter de givne forhold; det er erkjendelsen heraf, som har medført, at forsøgsstationerne i Tyskland tilkjendes en saa overordentlig stor betydning, og at snart hver næringsbranche vil faa sin forsøgsstation, ligesom den allerede har sin skole.

Men er forsøgsstationerne en hovedfaktor i Tysklands økonomiske udvik-

ling, saa burde de endnu mere blive det hos os, hvor man kan vente saa meget mindre af de privates eget initiativ og interesse, og hvor vore næringers udvikling næsten paa ethvert punkt hemmes af vanskeligheder, der ikke kan fjernes uden videnskabens hjælp. Hertil kommer, at vort land paa grund af sin store udstrækning og sine forskjelligartede naturforhold maaske mere end noget andet land har et stort behov for forsøgsvirksomhed.

Paa landbrugets omraade burde vel myrdyrkningsforsøgene hos os som i Tyskland blive en sag af første rang.

Af Norges overflade anslaaes ca. 5 pct. eller 16 000 kvadratkm. at udgjøres af myrland. For tiden ligger disse strækningers væsentlige betydning i deres værdi som havnegang under en kort tid af sommeren, medens de som skabere af nattefrost paa den anden side ofte gjør stor skade paa den omliggende dyrkede jord. Det er derfor øiensynligt, at en udnyttelse og frugtbargjørelse af myrstrækningerne vilde betyde en stor gevinst for vort land. En saadan udnyttelse lader sig naturligvis ikke udføre for al myrs vedkommende, men man antager, at i alle fald 6 000 kvadratkm. af denne kan benyttes i produktive øiemed og deraf omtrent den ene halvdel til agerdyrkning, medens den anden halvdel kan skaffe os brændsel, torvstrø m. m. Hvad specielt kornavlen paa vore dyrkbare myrer angaar, saa antages denne endog at ville kunne dække hele vor nuværende samlede import — ca. 5 millioner tønder korn.

Da myrdyrkningen i de sidste aar i Sverige har tildraget sig større opmerksomhed end hos os, og forholdene dér ikke frembyder betydeligere forskjel fra vore, saa har jeg henvendt mig til den svenske „moskulturförening", der velvillig har tilstillet mig endel oplysninger, hvoraf et uddrag hidsættes:

Den approximative værdi af en aarlig afhøstning af Sveriges myrstrækninger, naar disse engang kommer til at opdyrkes, kan for tiden ikke opgives, da myrarealet i Sverige endnu ikke er tilstrækkelig bekjendt, og man kun for visse dele af landets vedkommende kan vide, hvor stor procent der af dette bestaar af dyrkbar mark.

Ifølge beregninger, udførte af landbrugsingeniør Steinmetz, skulde arealet af myrlændt, „vattensjuk", mark være 5 198 600 hektar.

Undersøgelser er blevet iverksat af „Svenska Moskulturföreningens" funktionærer for at søge bragt paa det rene, hvor stor procentsats af myrene, der egner sig for opdyrkning inden de forskjellige len, og efter en af disse undersøgelser resulteret, særdeles approximativ tabel skal arealet af dyrkbar myr opgaa til 1 402 890 hektar — eller i rundt tal 1.4 millioner hektar.

Paa myrene dyrkes væsentlig havre og græs. Anden sæd som f. ex. rug og byg ligesom ogsaa rodfrugter forekommer yderst sjelden.

Det er næsten umuligt nærmere at bestemme forholdet mellem de dyrkede mængder havre og græs, da græsdyrkningen i de senere aar har vundet mere og mere terræn, og da kornavlen paa myrene i de norrlandske len som følge af den korte vegetationstid og den tidlige frost kun i ringe udstrækning kan anvendes. Naar man beregner, at høist 25 pct. besaaes med havre og 75 pct. med græs, saa skulde 350 000 hektar i fremtiden kunne bære sæd og 1 050 000 hektar græs.

Hvis man ogsaa for myrstrækningerne tager til norm det statistiske centralbureaus gjennemsnitsberegning for høsten i det hele rige, saa skulde den totale afkastning af Sveriges myre i opdyrket stand fremtidig kunne blive:

For havre: 350 000 hektar med 9 100 000 hl. korn med 735 000 000 kg. halm.
„ hø 1 050 000 — „ 2 940 000 000 kg.

hvilket efter den i aaret 1900 herskende markedspris med et rundt tal vilde give en værdi af 225 millioner kroner.

I denne beregning er imidlertid ikke medtaget de til dags dato opdyrkede myre, idet man savner en samlet statistik over disses størrelse, hvorfor totalsummen skulde kunne blive ikke ubetydelig forøget.

Naar myrdyrkningen først i den senere tid har givet saa gode resultater, er grunden den, at man ikke tidligere kjendte, hvilke gjødningsstoffe myrene krævede, nemlig kalisalte og fosfater. Disse stoffe findes, som bekjendt, ogsaa hos os. Vor granit og feltspat indeholder nemlig en ikke ubetydelig procent kaliumsilikat, og dennes dekomposition er grunden til, at det tynde jordlag over granitgrund er saa frugtbart. Nu trænger imidlertid det spøgsmaal sig frem, om ikke fint pulveriseret feltspat eller granit skulde kunne anvendes som gjødning paa en kalifattig jordbund. Medens jeg var ansat i Skotland, blev der paa mit forslag anstillet forsøg hermed; men forsøgene faldt ikke heldig ud hverken der eller i Sverige. Saavidt jeg erindrer, strakte forsøgene sig dog kun over et enkelt aar. De kan saaledes ingenlunde ansees for afgjørende og bør derfor gjenoptages; thi det er ikke at vente, at en dekomposition, selv af et meget fint feltspatpulver, skal kunne indtræde allerede i løbet af et aar. Det saakaldte stenpulver turde i fremtiden komme til at spille en stor rolle, saafremt det her nævnte forsøg fik et godt udfald. Vi kunde da anvende vor rigdom af granit og feltspat til gjødning af ager, eng, ja endog af skovbund. Professor Torell foreslog at smelte feltspat sammen med kalk; men om man end derved vilde opnaa at bringe kaliet i opløselig form, saa vilde vistnok processen falde for dyr til at have praktisk betydning. Det er imidlertid kanske ikke utænkeligt, at dekompositionen af granit eller feltspatpulver vilde kunne fremmes ved, at pulveret blev blandet med kalk.

Hvad det andet gjødningsstof, fosfat, angaar, saa har vi i vore fosforholdige malme rigelig anledning til ved jerntilvirkning at erholde dette som biprodukt.

Den største del af vort land ligger over korngrænsen og er derfor af naturen henvist til at producere græs og fodervækster. Det gjælder derfor hos os i lighed med, hvad der gjøres i Schweiz og Østerrige, at skabe en alpekultur forat kunne benytte vore vidtstrakte fjeldbeiter; men for at naa derhen, maa vi som disse lande anlægge forsøgsstationer paa vore fjelde. Ved udvidelsen af vort jernbanenet vilde vi ogsaa blive i stand til i langt større grad end hidtil at kunne drage nytte af vore fjeldbeiter, idet vi da let og billig vilde kunne sende kvæg paa jernbane fra de distrikter, der mangler beiter, til dem, hvor de rige fjeldbeiter findes. I Skotland har saaledes jernbanen en betydelig indtægt af faaretransport om sommeren fra lavlandene til høilandene og tilbage derfra om høsten.

Af mindst ligesaa stor betydning som at udvide landbrugets areal er det imidlertid at opnaa, at det nuværende giver et stort udbytte, og her spiller saakornets forædling en fremskudt rolle. Jeg har i det foregaaende paavist, hvad forsøgsstationerne allerede har udrettet i Tyskland, ligesom ogsaa hvilke forhaabninger der knyttes til deres fremtidige virksomhed. Af mindst ligesaa stor betydning burde lignende bestræbelser være hos os. Som bekjendt har vi et godt materiale at arbeide med. Vore haardføre arter af saakorn har jo den egenskab, at de ved overflytning til sydligere egne modnes hurtigere end disses egne kornsorter, hvorfor de ogsaa der burde være særlig efterspurgt. Det gjælder at benytte sig heraf for derved at fremskaffe arter af saakorn, som forener haardførhed med alle øvrige ønskelige egenskaber. Derefter kunde

vort saakorn, naar vi først har tilfredsstillet vort eget behov, blive en vigtig exportartikel. Til trods for, at det saaledes lønner sig bedre at benytte græsfrø, avlet under vore breddegrader, end frø fra sydligere lande, saa importerer vi fremdeles amerikansk og tysk frø, fordi det falder billigere end det norske. Det er imidlertid saa langt fra, at vi staar os ved at kjøbe det billige frø, at vi tvertimod ved at bruge dette lider et aarligt tab, beregnet til ca. $^3/_4$ million kroner. Men ogsaa i valget af frø af de forskjellige græssorter er der mange hensyn at tage, og der er her et vidt felt for forsøg.

Som betegnende for den betydning, planteforædlingen spiller i andre lande, fortjener at anføres, at i det danske landbrugs budget for aaret 1901/1902 er der i dette øiemed opført et beløb af 66'424 kroner.

Ogsaa paa de øvrige næringsveies omraade findes en mangfoldighed af spørgsmaal, der endnu venter paa sin løsning. En af de største hindringer for vor materielle udvikling er, som bekjendt, mangelen paa billigt brændsel. Stenkul er derfor en af vore vigtigste importartikler, og de stigende konjunkturer paa kulmarkedet gjør sig sterkt gjældende. Spørgsmaalet om at gribe til den udvei at anvende torv i stedet for stenkul begynder derfor at blive et problem af stor national betydning, til hvis løsning kundskab og kapital maa arbeide i fællesskab. Det bør heller ikke ansees for ligegyldigt, om dette spørgsmaal faar sin løsning nu, eller om det opsættes til fremtiden, naar andre nationer engang kan lære os af sin erfaring. Vi er paa dette omraade henviste til at gaa i spidsen med forsøg, og da sagen er for omfattende til at kunne løses ad privat vei, maa staten række en hjælpsom haand. En ikke ringe begyndelse er som bekjendt allerede gjort; men tiltrods for, at udlandet paa grund af sin rigelige kultilgang har mindre interesse i denne sag end vi, saa er dette dog gaaet foran os.

Dersom brændtorven bliver mere benyttet, vil kulimporten, der nu opgaar til 35 millioner kroner, i betydelig grad kunne formindskes. Den store betydning, torv og torvkul kan komme til at faa i metallurgiens tjeneste, er ogsaa en væsentlig faktor at regne med.

Rigtignok trøster vi os med, at vi til erstatning for den herskende stenkulmangel til gjengjæld har overflod paa vandkraft; men det er dog en temmelig fattig trøst, saalænge vi saa lidet har formaaet at udnytte fossenes energi som hidtil. Dertil kommer, at bestræbelserne væsentlig synes at gaa ud paa at faa solgt saa mange fosse som muligt til udlændinge. Man har endog exempler paa, at disse har kjøbt fosse og derpaa leiet kraften ud til indenlandske industridrivende. Det skulde dog ligge nærmere, at vi selv forsøgte at tage vandfaldenes energi i vor tjeneste. Ikke bare i vor industri, men ogsaa i vort landbrug burde elektriciteten blive en faktor af første rang. For tiden hindres jo ikke blot landets opdyrkning, men selv driften af vort landbrug ligefrem af mangel paa arbeidere. Intet skulde da være rimeligere, end at vi tog tilflugt til vore vandfald og vore torvmyre til oprettelse af elektriske kraftstationer, og at vi saa udførte mange af de landlige arbeider ved hjælp af elektricitet. I Tyskland er der allerede gjort betydelige forsøg i denne retning. Saaledes har en professor Backhaus i Königsberg paa sit landgods „Quednau" sat en interessant drift i gang. Hans regnskab stillede sig meget gunstigt. Belysning, pløining, tærskning, vandpumpning, meieristel etc. foregik ved elektrisk kraft. Hos os, hvor det falder saa meget billigere at fremstille elektriciteten, burde den tid ikke ligge saa fjern, hvor denne tjener vore landmænd paa en gang til belysning, opvarmning og drivkraft i hus og paa mark. Det er derfor i jordbrugets interesse af vigtighed, at elektriske forsøg anstilles.

Som bekjendt har vi uhyre malmfelter, men mangelen paa stenkul har hemmet udviklingen af en indenlandsk jerntilvirkning, og udførselen af jernmalm ventes at komme til at foregaa i en stedse stigende grad. Hovedgevinsten kommer derved til at tilfalde det fremmede land, hvor forædlingen foregaar.

Det gjælder derfor, som jeg i talrige rapporter allerede tidligere har fremført, at udfinde nye smeltningsmetoder, f. ex. ved elektricitet eller torvkul.

Det vil allerede af det her antydede være klart, at vort næringsliv ikke kan undvære videnskabens støtte, og forsøgsstationerne er da den naturligste og mest praktiske form for et saadant samarbeide. De smukke resultater, som statens ofre til fiskeriundersøgelsers fremme allerede har bragt, bør opmuntre til at strække forsøgene videre, thi ogsaa paa de andre omraader af vort næringsliv er der, som paavist, nok af vigtige spørgsmaal, som venter paa sin løsning, og staten har i det ene som i det andet tilfælde den samme pligt til og interesse af at intervenere. — — —

fandt den støtte i den saakaldte kathedersocialistiske skole, der er den herskende ved alle Tysklands høiskoler.

I modsætning til de tidligere herskende systemer anser ikke denne skoles tilhængere de økonomiske kræfters fri spil for et ubetinget gode, men har et aabent blik for de dermed forbundne misligheder, som den holder det for statens pligt at raade bod paa.

Selv inden Hamburgs handelsstand, som dog skulde være særlig interesseret i, at handelen var saa fri og ubunden som muligt, er frihandelsskolens anskuelse faktisk i sterk tilbagegang. Hvad man nu strides om, er ikke længere principerne selv, men spørgsmaalet om arten og graden af den understøttelse, som tilkommer de enkelte næringer, og særlig er det da modsætningen mellem agrarerne og de industrielle, som gjør sig sterkt gjældende. De første anser landbrugets stilling for truet af fremmed korn og andre landbrugsprodukter og fordrer en toldsats, høi nok til at holde den fremmede vare ude, medens de industrielle hævder nødvendigheden af billig føde i et land, hvor industrien er en hovednæring, men dog paa den anden side heller ikke benegter berettigelsen af en moderat told. Striden gjælder altsaa ikke tolden som saadan, men toldens størrelse. — — —

Ministeriet . . .	1 181 980	mark	dige-, strand- og dyneväsen . .	2 284 298	mark
Oberlandeskulturgericht	157 460	„	Diverse udgifter . .	985 000	„
Generalkommissioner	8 406 940	„			
Bankteknisk revision	10 900	„	Samlede, ordinære udgifter	17 101 172	mark
Landbrugsskoler og andre læreanstalter	1 571 099	„	Extraordinære udgifter	10 128 440	„
Dyrlægehøiskoler og veterinærvæsen . .	1 264 569	„			
Kvægavlens fremme	848 420	„	Samlede udgifter	27 229 612	mark
Fiskeriets fremme .	390 506	„			
Landforbedringer,					

Indtægterne opgik til et beløb af tilsammen 1 791 776 mark, hvoraf omtrent en halvdel bestod af indtægter fra landbrugs- og veterinærskolerne.

De preussiske ministerier staar ikke isoleret, men er til alle sider omgivet af mægtige institutioner af mere eller mindre officiel karakter, som hver repræsenterer den høieste sagkundskab inden sin gren af næringslivet, og hvorigjennem de næringsdrivendes ønsker og tendenser til enhver tid kan give sig udtryk. Gjennem disse saa at sige føletraade staar regjeringen i stadig rapport med næringslivets mænd, og faren for, at statens intervention skal antage præget af bureaukratisk formynderi og juridisk formalisme, er derved afværget. De næringsdrivende anspores til selv virksomt at deltage i statens foranstaltninger, og der bliver ikke tale om blot passivt at lade sig regjere. I dette samarbeide mellem staten og de næringsdrivende klasser ligger maaske den bedste egenskab ved det preussiske system, og i den henseende fortjener det visselig den høieste opmerksomhed ogsaa hos os, hvor vi i denne retning jo kun har gjort en begyndelse.

For handelens og industriens vedkommende danner handelskamrene det naturligste mellemled mellem disse næringer og myndighederne. I Preussen kan de kun oprettes med handelsministerens samtykke. De er i besiddelse af alle en juridisk persons rettigheder. Medlemmerne vælges af distriktets indregistrerede handelsmænd for et tidsrum af 6 aar. Hvert tredje aar udtræder $^1/_3$. Hvert kammer har sin egen kasse, hvortil de valgberettigede i forhold til sin indtægtsskat har af svare et aarligt bidrag, der indkræves som offentlig afgift. Handelskamrenes opgave er paa foranledning at afgive betænkninger og stille forslag i handelssager og overhovedet at varetage standens interesser. I de 40 aar, de har virket, har de vundet en vigtig stilling i det offentlige liv. Foruden at tjene som regjeringens raadgiver har de i stigende maalestok overtaget umiddelbare forvaltningsopgaver. I den altid voksende kamp mellem de enkelte industrigrenes interesser har de det vanskelige hverv at veie de forskjellige krav og interesser mod hverandre. Ogsaa ved oprettelsen af handelstraktater vil de kunne spille en vigtig rolle.

Af handelskamrenes aarsberetninger faar man et meget godt indtryk af disse institutioners livlige virksomhed. Snart udtaler de sig om lovudkast, toldpaalæg eller skatteforslag, snart gjør de forestillinger om postordningen eller underhandler med jernbanedirektionerne om forbedringer i godstrafiken eller togforbindelsen. De foreslaar handelsdommere, medvirker ved ansættelsen af mæglere, forvalter børsen, fører opsyn med offentlige industrielle anlæg og med skoler, afgiver betænkninger for retten, indsamler statistisk materiale o. s. v. Særlig har handelskammeret i Hamburg en meget stor kompetence og kan næsten betragtes som et slags handelsministerium. Det afgiver medlemmer til

handels-, skibsfarts-, skatte- og udvandringsdeputationerne, udnævner efter parternes forlangende voldgiftsmænd i civile retstvister, opnævner skibstaksationsmænd, opsynsmænd for emigrantskibe, sagkyndige i retssager o. s. v.

Da handelskamrene repræsenterer distrikter af høist ulige størrelse, maa ogsaa deres indflydelse og betydning blive høist forskjellig. Denne mangel er dog til en vis grad afhjulpen gjennem handelskamrenes store fællesrepræsentation, handelsdagen, der blev oprettet i aaret 1861. Den har vundet stor betydning og kan næsten betragtes som en art rigsdag for den tyske handelsverden. Ofte overværes dens forhandlinger af handelsministeren i egen person.

Da de mindre næringsdrivende mange steder inden det tyske rige ikke er repræsenteret gjennem handelskammere, har man villet indrette en art „Kleinhandelskammer". I flere stater udføres denne mission dog af de enten selvstændige eller i forbindelse med handelskamrene staaende „Gewerbe"-kammere, ved siden af at de repræsenterer haandverkerne. Ved lov af 26de juli 1897 har de preussiske haandverkere faaet en særskilt repræsentation i haandverkskamrene, som er af stor betydning.

Den store industri har hidtil ikke havt nogen særegen repræsentation. For at imødekomme det billige krav herpaa har man i Hamburgs handelskammer nedsat en særegen sektion paa 6 medlemmer, der fortrinsvis skal beskjæftige sig med de industrielle anliggender og i tilfælde sikre sig den fornødne bistand ved tilkaldelse af 18 repræsentanter for industrien, der dog ikke bliver at betragte som egentlige medlemmer af kammeret. Ligeledes har der i den sidste tid fra industrielt hold været udtalt ønsket om at faa oprettet et eget industriraad som centrum for den tyske industri, ligesom den tyske handel har sit i handelsdagen. Denne har imidlertid udtalt sig imod planen af hensyn til den nære forbindelse mellem handel og industri. Til gjengjæld har den foreslaaet oprettelsen af særegne komiteer for handel, for industri og for skibsfart inden handelsdagen selv, ligesom den har erklæret sig villig til at optage større industriforeninger som medlemmer.

Paa landbrugets omraade spiller i Preussen landbrugskamrene den samme rolle som handelskamrene i forretningsverdenen. Hvert landbrugskammer skal som regel repræsentere en provins. Medlemmerne vælges paa 6 aar af de selvstændige jordbrugere i kredsen og har ingen særegen godtgjørelse for sit arbeide. Udgifterne udlignes som skat paa jordeiendommene og indkræves af kommunerne. Tillige yder staten delvis tilskud. Kamrene kan kun oprettes ved en kongelig forordning, og deres statuter er foreskrevne ved lov. Deres hensigt er at varetage landbrugs- og skovbrugsinteresserne i distriktet, at opbjælpe foreningsvæsenet og bistaa myndighederne med oplysninger. De har ogsaa ret til at stille selvstændige forslag. Institutionen er hidtil indskrænket til Preussen, hvor den har vundet en stor betydning. Gjennem kredsforeningerne og de lokale landbrugsforeninger udstraaler deres indflydelse til alle kanter. Forat kunne magte sit uhyre omfattende arbeide er de delt i flere udvalg, hvert med sit arbeidsfelt og sit eget kontor med sagkyndigt personale. Naturligvis er deres budget meget betydeligt. Det medgaar dels til de løbende forretninger og lønninger, dels til udgivelse af tidsskrifter, til understøttelse til landbrugsforeninger, forsøgsstationer og lignende. Forstvæsenet sorterer ogsaa under landbrugskamrene; men der har været ytret ønske om oprettelsen af et eget „Landforstrath" ved hvert landbrugskammer.

Samtlige landbrugskammere har en fællesrepræsentation i landøkonomikollegiet, som staar i direkte forbindelse med det preussiske landbrugsministerium, og kan betragtes som dettes konsultative organ i alle landbrugssager.

*

I sit første møde vælger det nye kollegium en staaende komite („Centralstelle für die Landwirthschaftskammern"), hvori hvert landbrugskammer er repræsenteret. Komiteen skal repræsentere kamrene i den tid, da landøkonomikollegiet ikke er samlet. Den bistaar dem med indsamling og ordning af oplysninger og har desuden at sammenarbeide deres beslutninger og betænkninger, inden disse bliver forelagt for landbrugsministeren.

Til det preussiske landøkonomikollegium svarer i Bayern et „Landwirthschaftsrath", i Sachsen et „Landeskulturrath", i Würtemberg et „Centralstelle für die Landwirthschaft".

Siden aaret 1872 har ogsaa det tyske rige faaet en centralinstitution for landbruget i „der deutsche Landwirthschaftsrath", der bestaar af 75 repræsentanter for landbrugskammere og centralforeninger, og som tjener rigsregjeringen som konsultativt organ.

Fra enkelte hold har man bebreidet de tyske landbrugskammere, at de formeget gaar agrarernes ærinder og derved let antager en politisk karakter. En rent standsmæssig repræsentation vil naturligvis overhovedet let føre til en ensidig betoning af klasseinteresser. Idet staten er traadt i forbindelse med de omhandlede foreninger, har den imidlertid paatrykket dem en officiel karakter, der gjør det til en pligt for dem at afholde sig fra ensidig partieller klassepolitik. Paa den anden side medfører afhængigheden af staten igjen en vis fare for kamrenes selvstændige udvikling. Deres fremtidige betydning vil afhænge af, hvorvidt de formaar at holde sig klar af disse vanskeligheder.

Under og ved siden af disse mere officielle forvaltningsorganer staar et vel organiseret og særdeles udbredt frivilligt foreningsvæsen. Tyskland er jo foreningernes land par excellence, og der ligger adskillig sandhed i den spøgefulde sats, at to tyskere ikke kan komme sammen, uden at de stifter en forening.

En samlet oversigt over det tyske foreningsvæsen vil kunne erholdes af et snart udkommende, paa regjeringens foranstaltning til næringslivets fremme oprettet register over alle foreninger.

Deres opgave er at varetage de respektive næringsgrenes interesser udad, at udbrede oplysning blandt medlemmerne indad og at styrke evnen til selvhjælp. Staten begunstiger deres oprettelse og virksomhed og benytter sig af deres formidling under sin intervention i næringslivet. Grænsen mellem de mere eller mindre officielle og de rent private foreninger er meget vanskelig at trække.

Blandt de vigtigere forbund maa nævnes agrarbevægelsens midtpunkt, det mægtige „Bund der Landwirthe" og „die deutsche Landwirthschaftsgesellschaft", hvilket sidste arbeider for udførelse af tekniske forbedringer og for fremme af udstillingsvæsenet.

De private skoveieres repræsentationer omgaaes for tiden med planer om i det allerede omtalte „Forstwirthschaftsrath" at erholde en permanent komite med det opdrag at arbeide for gunstige told- og fragttarifer, forbedring af kreditforhold og oprettelse af nye kommunikationsveie.

Handelsverdenens foreningsliv har sit centrum i de tyske kjøbmænds centralforening, til hvilken der har sluttet sig 400 mindre foreninger med 16 000 medlemmer.

De fleste handelsskoler er oprettet af foreninger, af hvilke sidste der gives én med medlemmer fra alle dele af riget, der faar bidrag fra 13 forbundsregjeringer, og som har kjøbmandsuddannelsen til udelukkende opgave.

For at fremme handelen med udlandet udsender særskilte exportforeninger et stort antal faste og reisende agenter. Den sachsiske exportforening har

saaledes i løbet af 10 aar udgivet 380 000 mark til dette øiemed. Handelskamrene udsender ogsaa kommissioner af sagkyndige for at undersøge fremmede markeder.

Detailhandlerne, hvis foreningsliv hidtil har været temmelig uudviklet, har nu ogsaa begyndt at oprette foreninger.

Inden haandverk og industri gives der knapt en eneste erhvervsgren, hvor ubetydelig den end kan synes, som ikke har sin frivillige organisation.

Den nylig oprettede centralforening, „Verband der deutschen Gewerbevereine", tæller ikke mindre end 200 foreninger med 14 000 medlemmer.

„Der Verband deutscher Industriellen", „Der Bund der Industriellen", „Der Verein zur Wahrung der gemeinsamen wirthschaftlichen Interessen in Rheinland und Westphalen" og „Der Verein zur Wahrung der Interessen der chemischen Industrie" er alle mægtige industriforeninger.

„Verband der deutschen Elektriker" har ikke mindre end 2 874 medlemmer. Foreningen for tysk sukkerindustri repræsenterer 450 fabriker. Den feirede iaar sit 50 aars jubilæum. Foreningen har fortjenesten af at have udviklet sukkerindustriens exportevne i en storartet grad. Den har oprettet et foreningslaboratorium og en forsøgsstation. Dens tidsskrift er sukkerindustriens centralorgan.

Bageri- og kornbrænderieiere, stivelses-, spiritus- og presgjærfabrikanter, staal- og jernindustridrivende o. s. v. har ligeledes sluttet sig sammen.

Nylig dannedes et stort „Schiffbautechnische Gesellschaft", for hvilket keiseren stillede sig i spidsen, og ved hvis første møde han var personlig tilstede. Blandt andre foreninger til skibsfartens fremme maa nævnes „Schulschiffsverein" med opgaven at uddanne sjøfolk ved saavel theoretisk som praktisk undervisning samt den store „Deutsch-Nautischer Verein". „Deutscher Seefischerverein" befordrer havfiskeriet og dermed forbundne industrier. For ferskvandsfiskeriets fremme arbeider talrige foreninger.

Tilsidst skal nævnes, at der gjennem foreninger er gjort meget for at løse det brændende spørgsmaal om tidsmæssige arbeiderboliger. Bortseet fra, at et eget hjem i høi grad bidrager til at bibringe arbeiderne bevidstheden om sine medborgerlige forpligtelser, saa findes der vel intet bedre middel til at hindre en altfor stor lokal udflytning af arbeidere — særlig da fra landet til byerne. Midtpunktet for denne bevægelse er foreningen „Arbeiterheim" i Bethel ved Bielefeld, der staar under keiserens egen beskyttelse.

Inden det tyske foreningsvæsen fortjener imidlertid de saakaldte „Genossenschaften" den største opmerksomhed. De repræsenterer selvhjælpsystemet i dets mest udprægede form, idet de enkelte næringsdrivende ved frivillig sammenslutning forskaffer sig allehaande fordele, som ellers kun kommer de store kapitalister tilgode. Fra en ringe begyndelse har det tyske Genossenschaftsvæsen udviklet sig til en økonomisk faktor af første rang, og bevægelsen gaar fremad med stadig voksende hastighed, idet der ikke alene bestandig opstaar nye Genossenschaften, men idet ogsaa deres formaal og opgaver mangfoldiggjøres.

Ved enden af aaret 1902 fandtes der 12 836 Genossenschaften med et medlemsantal af 2 070 661 personer, fordelte som nedenfor anført:

	Antal foreninger.	Antal medlemmer.
Kreditgenossenschaften	7 773	1 152 857

	Antal foreninger.	Antal medlemmer.
Rohstof-Genossenschaften		
gewerbliche	73	3 518
landwirthschaftliche	697	60 575
Waareneinkaufsvereine	18	692
Werkgenossenschaften		
gewerbliche	62	9 026
landwirthschaftliche	245	14 213
Magazingenossenschaften		
gewerbliche	28	490
landwirthschaftliche	102	14 241
Rohstof- & Magazingenossenschaften		
gewerbliche	46	1 836
landwirthschaftliche	7	811
Produktivgenossenschaften		
gewerbliche	118	14 058
landwirthschaftliche	2 004	137 943
Konsumvereine	1 118	570 880
Wohnungs- & Baugenossenschaften	321	63 128
Vereinshäuser	37	2 958
Andre Genossenschaften	185	23 072
Tilsammen	12 836	2 070 661

At indgaa paa en nærmere redegjørelse af disse foreningers virksomhed ligger ikke indenfor rammen af denne rapport, saa meget mere som Genossenschafterne allerede har tiltvunget sig opmerksomhed og er blevet efterlignet hos os.

Blandt de saakaldte „Landwirthschaftliche Genossenschaften“ vil jeg dog særlig fæste opmerksomheden ved kornhusforeningerne, der modtager jordbrugernes korn til rensning, magasinering og salg. De spiller en stor rolle, særlig for den mindre jordbruger, hvem de giver økonomisk bistand derved, at denne ved kornets aflevering kan faa forskud paa salgssummen. Gjennem disse institutioners virksomhed kommer kornet ud paa markedet i en langt bedre tilstand end den, hvori det af den enkelte mand i almindelighed kan leveres, og de mange mellemhandlere, som ellers tager en stor del af fortjenesten, undgaaes. Dertil kommer, at afsætningen reguleres, og at salget først da finder sted, naar markedet befindes at være gunstigt.

Som karakteristik for den aand, der besjæler Tysklands Genossenschaften, bør ogsaa anføres, at to mægtige centralforeninger af landwirthschaftliche Genossenschaften: „Der allgemeine Verband“ og „Bund der Landwirthe“ i forening med de kristelige bondeforeninger nylig har udført et storartet foretagende derved, at de har indkjøbt salpeterfelter i Chile, som for en lang fremtid tænkes at sikre dem et af landbrugets vigtigste gjødningsemner.

Som det af nys anførte tabel fremgaar, udgjøres mere end halvdelen af hele det tyske riges Genossenschaften af „Kredit-Genossenschaften“, og disses

opgave er da ogsaa uimodsigelig den betydningsfuldeste. Paa grund af de vanskeligheder, som de under sin tilværelses første periode havde at kjæmpe med, fandt i Preussen statsmagten grund til at understøtte dem, hvilket skeede gjennem den i aaret 1895 dannede Centralgenossenschaftskasse med 5 millioner marks kapital, der dog senere blev forøget til 50 millioner.

Følgerne af Genossenschafternes virksomhed har været velsignelsesrige paa alle næringslivets omraader; men særlig kan det tyske landbrug i dem søge en af grundene til de store og hurtige fremskridt, til at oplysningen er steget og arbeidsmethoderne forbedret, og til, at solidaritetsfølelsen er forøget i en tidligere uanet grad. Det vilde være vanskeligt at sige, hvorledes denne næringsvei uden Genossenschafterne skulde have kunnet holde sig oppe i de sidste aars økonomiske kriser.

Ogsaa mangelen paa kapital kommer i betragtning, naar man vil forklare sig vort næringslivs ringe udvikling. Ingen vil negte pengenes betydning. Særlig i et land som vort, hvor der er saa store naturlige hindringer at overvinde, vil der paa de fleste omraader udkræves betydelige pengebeløb, om noget virkeligt skal udrettes. Men man maa ikke glemme, at evnen til at nyttiggjøre kapitalen er mindst ligesaa vigtig som kapitalen selv, og at kanske ligesaa mange foretagender er strandet paa grund af en ukyndig og letsindig plan, som fordi kapitalen har været utilstrækkelig. Denne er et i vore dage meget bevægeligt element og vil snart af sig selv finde veien til et land, hvor man forstaar at anvende den. Her gjælder, hvad den bekjendte danske finansmand Tietgen anførte: „Har I kundskaber, alvorlig flid, paalidelighed og arbeidsevne, saa vil fornøden kapital aldrig mangle. Den kappes bankerne om at præstere". Derimod er man sikkert inde paa en falsk vei, naar man mener, at den blotte tilstedeværelse af fremmed kapital er nok til at hjælpe os udover alle vanskeligheder. Man fremhæver saa ofte den virksomhed og rørelse, som saaledes skabes; det vigtige spørgsmaal, om denne virksomhed i sig selv er til gavn eller skade for landet, oversees derimod let. En væsentlig forskjel er det dog, om de fremmede kapitaler nedlægges i opdyrkning af jord, i skovkultur eller indenlandsk jerntilvirkning, altsaa i produktive foretagender, der forøger nationalformuen, eller om deres anbringelse ikke tjener andet formaal end vore skoves nedhugning og vore ertsers udskibning i uforædlet tilstand, med andre ord forringer vor nationalformue. Til virksomhed af den sidste slags skulde vi ikke behøve assistance af udlandets kapitalister. Ligesaa stor vinding, som det vilde være for os, om kapitalsterke udlændinge nedsætter sig i vort land og gaar i spidsen for vort næringsliv, ligesaa betænkeligt vilde det derimod være, om vore største nationale rigdomskilder væsentlig skulde udnyttes i udlandets interesse. Ligeoverfor de bestræbelser, der fortiden gjør sig gjældende for at bringe vore malmleier over i udenlandsk besiddelse, kan man derfor ikke noksom anbefale forsigtighed og varsomhed. Det kan maaske fortjene at bemerkes, at den bekjendte amerikanske jernverkseier Carnegie nylig udtalte, at Amerikas og Englands jerngruber kanske ikke er saa uudtømmelige, som man har troet. Dersom vi derfor nu skiller os af med vore, saa vil vi maaske en dag se dem have opnaaet en ganske anden værdi, end hvad man nu kan ane, uden at denne forhøielse da er kommet os det mindste tilgode. Den arbeidsfortjeneste, som de gruber, der befinder sig i udenlandske hænder, skaffer os ind i landet, er forøvrigt heller

ikke et ubetinget gode, da vort tyndt befolkede land i høi grad selv behøver sin arbeidskraft i jordbrugets og vore egne næringers tjeneste.

Mere end tvilsomt er det vel ogsaa, om det er til vor fordel, at udlændinge starter industrier, der blot kan opretholdes ved vore opofrelser; disse gaar for tiden ud paa, enten at vi gjennem handelstraktater skaffer de for udenlandske penge producerede varer lave toldsatser i udlandet, eller at vi gjennem høi told beskytter dem paa det hjemlige marked.

Vor opgave maa blive ved en forstandig omordning af vort kreditvæsen at søge at afhjælpe kapitalnøden. Hovedbetingelsen for at erholde laan af de offentlige laaneindretninger har hidtil været, at der stilledes fornøden garanti for pengenes tilbagebetaling. Derimod tages der vistnok ikke tilstrækkelig hensyn til, i hvad øiemed pengene bruges. Et saadant laanesystem har naturligvis sin store betydning; men det forekommer mig end mere paakrævet, at der findes adgang til at bevilge laan, hvor man ikke blot har garanti for, at pengene bliver tilbagebetalt, men ogsaa for at disse bliver anvendt til nyttige og produktive formaal. Netop her kan udlandet forsyne os med gavnlige forbilleder.

I en rapport af 14de november 1884 gjorde jeg opmerksom paa, hvordan staten i Storbritannien og Irland efter kornlovens ophævelse har søgt at komme landbruget til hjælp gjennem bevilgning af laan til udførelse af lønnende og nyttige forbedringer under statens kontrol, mod prioriteret pant i eiendommen med forbigaaelse af tidligere hæftelser, og hvorledes dette laanesystem i Irland udvidedes til andre næringsgrene, som f. ex. fiske og skovdrift.

I aarene 1846 til 1884 bevilgedes der i sidstnævnte land laan til et samlet beløb af £ 7 320 000. Kontrollen udøves af „The Land Commissioners" i England og Skotland og af „The Commissioners for public Works" i Irland.

Ogssa i Tyskland findes i de saakaldte meliorationslaan et lignende laanesystem. De her omtalte laan har den fordel fremfor de laan og bevilgninger, som staten aarligen yder til næringernes fremme, at de kan gives i langt større udstrækning, da de ikke som disse er afhængige af rent budgetmæssige hensyn. Følgelig vil man heller ikke risikere, at de indskrænkes eller endog helt bortfalder i daarlige tider, naar man særlig har brug for dem, og budgettet er spændt. Sammenlignet med vore hypotheklaan har de den fordel, at de direkte kommer landbruget til gode, og at deres anvendelse ledsages af kontrol.

De vanskeligheder, som i vort land har fulgt hypotheklaanene, har ogsaa gjort sig gjældende i Tyskland. Den paa eiendommene hvilende pantegjæld kommer nemlig let som følge af amortisationstidernes længde til at blive en gjældsbyrde, som gaar i arv fra generation til generation. For at afvende dette onde har man projekteret oprettelsen af en livsforsikrings-hypothekbank i Berlin. Meningen er, at laantageren samtidig med, at han optager et hypotheklaan, tegner en livsforsikring, som efter hans død anvendes til at dække den resterende hypothekgjæld.

Det sikreste middel til at forbedre vore økonomiske forhold turde kanske dog være et udbredt Genossenschaftsvæsen; at indføre dette møder dog store vanskeligheder. Vore naturlige forhold og vor befolknings spredthed har havt til følge en næsten rodfæstet „esprit d'individualisme", som lægger store hindringer i veien for alt, som association heder. Ethvert større fællesforetagende har at kjæmpe mod ligegyldighed og partikularistiske interesser. Denne individualisme maa modarbeides, og evnen til selvhjælp øges; thi uden

denne bliver statens indgriben aldrig frugtbringende, lige saa lidt som den kan blive synderlig effektiv, dersom privat initiativ ikke findes.

Af interesse for os maa det være at kjende den store rolle, som de tyske stater spiller som eiendomsbesiddere og driftsherrer.

I aaret 1890 eiede den preussiske stat 1080 domæner paa tilsammen 340 556 ha. eller 1.19 % af landets hele dyrkede areal. Deres værdi kan anslaaes til 240 millioner mark. Fra enkelte hold har man udtalt sig for, at staten skulde sælge sine domæner, da den deri nedlagte kapital neppe kunde forrente sig tilstrækkelig. Det er imidlertid meget vanskeligt at udtale sig om domænernes fremtidige pengeværdi. Siden aaret 1849 har forpagtningsafgiften pr. hektar næsten tredoblet sig, og i det samme tidsrum er forpagtningssummen i det hele øget med næsten 7 millioner mark. Domænerne er af ikke ringe betydning som grundlag for statskrediten; men fremfor alt er domæneforvaltningen et ypperligt grundlag for løsningen af statens opgaver overfor landbruget i det hele. Den overveiende del af domænerne bortforpagtes. Disse forpagtere er altid udsøgte, dygtige folk, og domænerne hører faktisk til de bedst drevne landbrug i Tyskland og gaar stadig i spidsen for alle forbedringer. Overhovedet danner de et bindeled mellem staten og de praktiske jordbrugere, hvis betydning i det tyske jordbrugs historie ikke kan vurderes høit nok. —

Den preussiske stats skovareal var i aaret 1896 2 759 453 ha., og det forøges aarlig med fra 5 500 til 8 200 ha. Budgettet for aaret 1898 til 1899 viser en indtægt af over 67 millioner mark og en udgift af henved 41 millioner. Skovens samlede værdi anslaaes til ca. 830 millioner mark. Der er ansat 720 overførstere og 3 637 underforstmænd. Skovene er fortræffelig drevne. Et rationelt skovbrug kræver i det hele taget særlige kundskaber og færdigheder, som vanskelig kan ventes hos den almindelige landmand. Dertil kommer, at e x t e n s i v drift er det mest lønnende i skovbruget. Et stort skovkomplex kan drives forholdsvis baade billigere og bedre end et lidet. Staten ligesom flere provincialforeninger kjøber op golde, ufrugtbare strækninger og beplanter dem med skov. I lignende øiemed yder den understøttelse til kommunerne.

Man er i Tyskland fuldt opmerksom paa, at tilførselen af trævirke fra nabolandene paa grund af den dersteds existerende rovdrift i en ikke fjern fremtid maa ophøre, og man er derfor betænkt paa i tide at udvide sine skovstrækninger.

I vort kapitalfattige land, hvor der ingen garanti findes for, at ikke skoven bliver hugget ned, naar pengemangel indtræder, er det naturligvis af endnu større betydning end i Tyskland, at staten kommer i besiddelse af store skovarealer.

Hertil kommer, at skovkultur overhovedet egner sig bedre for staten end for privatfolk, idet disse sidste nemlig i almindelighed saa hurtig som mulig vil se frugterne af sit arbeide og faa sine udlæg tilbage, medens staten kan vente, indtil pengene kommer igjen med renter og renters rente.

Den preussiske stat besidder betydelige bjergverker og saliner, der delvis drives for statens regning. I aaret 1901 gav de et overskud af 41 273 138 mark. For at være uafhængig af private spekulanter indkjøbte den preussiske stat i det sidste budgetaar stenkulsgruber for et beløb af 60 millioner mark, der betaltes ved udstedelse af statsobligationer.

Skulde det vise sig, at de private midler hos os ikke strækker til for at beholde og drive vore store jerngruber, saa vil selvfølgelig det spørgsmaal opstaa, om ikke disse burde indkjøbes af staten, og af denne enten drives fiskalt eller bortforpagtes.

Den mangelfulde teknisk-økonomiske uddannelse og organisation har ogsaa havt tilfølge, at Norge, uagtet landet i forhold til sin udstrækning er et af Europas mindst befolkede, ikke har kunnet sysselsætte og ernære sin ringe befolkning, medens landets unyttede ressurcer burde kunne beskjæftige et flerdobbelt antal mennesker; arbeidskraft er og forbliver den vigtigste faktor i udviklingen, men vor er kommet andre lande tilgode. Emigrationen er steget til en foruroligende høide, og dens virkning i vort tyndt befolkede land svarer næsten til følgerne af en pestepidemi eller krig.

Da Norge ikke har kolonier, gaar udvandrerne som regel fuldstændig tabt for det land, som har født og fostret dem. De udflyttede drager sin slægt og sine venner efter sig, saa udvandringen paa mange kanter næsten har karakter af en folkevandring. Indtil aaret 1900 var 1 500 000 skandinaver udvandret til Amerika. I enkelte aar har endog udvandringen været større end befolkningens tilvækst ved fødsler. Den kulminerede i ottiaarene, for Sverige i aaret 1887 med 50 786 personer, for Norge i aaret 1882 med 28 800 personer. I aaret 1900 udvandrede 10 931 nordmænd. I sammenligning kan anføres, at der fra Tyskland i samme aar udvandrede 22 309. For øieblikket findes der i Amerika halvt saa mange indvaanere af norsk afstamning som i Norge — en tredjedel saa mange svenske som i Sverige og en femtedel saa mange danske som i Danmark.

Hvilket tab der herigjennem er paaført nationen, kan man gjøre sig en forestilling om, da man beregner, at den forøgelse, som skandinaverne har tilført de Forenede Staters nationalformue, opgaar til 1 397 500 000 dollars. Vore landsmænd derover nyder et velfortjent ry for arbeidsevne og vindskibelighed og har en betydelig andel i de vestlige staters opdyrkning. Hvor vilde ikke vor egen produktionsevne være steget, om vi havde forstaaet at nyttiggjøre os disse kræfter i vort eget land i stedet for at udskibe dem til Amerika.

Saalænge emigrationen vedvarer, ser det mørkt ud for vor økonomiske og politiske fremtid, og hvordan den skal afværges, er et nationalt livsspørgsmaal, som paatvinger sig os til løsning, da der neppe er nogen udsigt til, at ondet af sig selv skal hæves. Emigrationens egentlige aarsager har aldrig været gjenstand for en ordentlig undersøgelse, og man har heller ikke tænkt paa midler til at modarbeide den. Der foreligger intet statistisk materiale, hvoraf man kunde faa et samlet overblik over de forskjellige faktorer, som foranlediger den enkeltes udflytning. Det er et spørgsmaal, om ikke motiverne er af meget forskjellig art i de forskjellige landsdele. At næringslivets opkomst og forbedrede livsvilkaar i høi grad modvirker emigrationen, er i sig selv klart nok og fremgaar ogsaa tydelig af Tysklands emigrantstatistik, hvorefter udvandringen i de aar, da den økonomiske udvikling skjød saa sterk fart, aftog fra ca. 120 000 til 22 000.

Men der er ogsaa andre faktorer, som spiller en vigtig rolle, og som aabner en mulighed for en virksom indskriden gjennem lovgivningen eller ad administrativ vei.

Som bekjendt øver den lette adgang til erhvervelse af egen jord i Amerika en sterk tillokkelse paa vor landbefolkning. Det forekommer mig, at vi burde anvende samme middel til at hindre emigrationen, som amerikanerne

benytter for at befordre den. Imidlertid er det — til trods for vort lands store udyrkede vidder — meget vanskeligt for den ubemidlede at komme i besiddelse af jord, og dernæst maa man ikke forglemme, at der er en stor forskjel mellem at dyrke den jomfruelige jord i Amerika og at bryde jord og drive landbrug i Norge, saa at selv om folk hjemme fik gratis jord, saa vilde Amerika alligevel lokke dem.

Naturligvis hænger derfor hele spørgsmaalet om at hemme emigrationen paa det nærmeste sammen med landbrugets opkomst.

Der maa gjøres alt for at hindre dette krafttab, og under arbeidet herfor fremstiller de midler sig til overveielse, som man i Preussen har anvendt til ledelse af den indre emigration.

Den preussiske stat har forskjellige gange bevilget midler til et samlet beløb af 250 millioner mark for at støtte den i Posen og Vestpreussen herskende saakaldte „Ansiedelungs"-bevægelse, og den har oprettet et særligt organ for bevægelsens administration: „den kgl. Ansiedelungskommission for provinserne Vestpreussen og Posen".

Hensigten hermed er flerfoldig. For det første vil man derved søge at befolke og opdyrke landstrækninger, som hidtil har ligget øde, eller som i lange tider har været forsømte, for det andet er det hensigten at modarbeide det polske elements tiltagen i udbredelse i disse landsdele, idet man ved at assimilere dette element helt vil germanisere disse provinser, for det tredje vil man gjennem udstykning af de store godser forøge antallet af mindre jordbrug.

For at fremme indvandringen hertil er denne kommission berettiget til at bevilge erhververen af en kolonistation følgende lettelser:

Jorden behøver ikke at betales kontant, men overlades til eiendom mod en aarlig rente af høist 3 pct. af den fiskale indkjøbspris. Til bygning af huse etc. maa kjøberen ganske vist besidde en vis formue, men der kan dog under visse omstændigheder bevilges ham et saakaldt supplementærlaan.

For erlæggelse af renter bliver der bevilget fra et til tre friaar. Nybyggeren og hans bagage bliver gratis afhentet, og denne sidste bliver foreløbig anbragt i forhaandenværende godsbygninger. Ved opførelse af bygninger og den første indredning støttes nybyggeren af den fiskale godsforvaltning. Den, der ikke vil bygge, kan mod erlæggelse af det oprindelige kostende erholde fuldt færdige avlsgaarde. Vil han derimod bygge, erholder han materialier til indkjøbspris.

Nybyggeren erholder gratis indtil den første indhøstning — bortseet fra saakornet — husholdningsforraad for sig, sin familie og sin kvægbesætning efter nærmere udfærdigede bestemmelser.

Anskaffelsen af frugttræer foregaar gjennem kolonisationskommissionen mod overtagelsen af $^3/_4$ af deres kostende.

Til lettelse af de offentlige byrder bliver der gratis tildelt nybyggerne grundstykker til en værdi af 5 pct. af det hele opdelte godsareal, ligesom alle udgifter ved regulering af kirke-, skole- og kommuneforhold udredes af kommissionen.

For at sikre sig dygtige kolonister har man i den sidste tid sat sig i forbindelse med landsbyer i Vesttyskland, hvis yngre bondesønner ellers let i mangel af egen gaard vil drage til byerne og derved gaa tabt for landbruget.

Kommissionen taber ikke kolonisterne af sigte, efterat de har overtaget sine eiendomme, men arbeider for udviklingen af „Genossenschaften" blandt dem og staar dem paa forskjellige maader bi. Fra et landøkonomisk standpunkt har man grund til at være tilfreds med kommissionens resultater. Der er ialt anbragt 10 000 kolonister, der gjennemgaaende klarer sig godt.

Størrelsen af de summer, som er medgaaet til „Ansiedelungen", bør ikke virke altfor afskrækkende paa os; thi vore forhold er i denne henseende langt fordelagtigere. Staten eier jo i den nordlige del af landet arealer, som for tiden kun giver liden eller ingen indtægt, men som udparcellerede og i arbeidsomme hænder vilde blive lønnende jordbrug, og som paa gode vilkaar kunde overlades nybyggerne. Her skulde forsøgsstationer og mønsterbrug blive af største vigtighed.

Et andet middel til at hemme udvandringen vilde man have, hvis man bedre regulerede forholdet mellem tilgang og efterspørgsel paa arbeide, noget som desuden vilde være af overordentlig nytte for hele arbeidsmarkedet. Dette kunde ske ved oprettelsen af passende arbeidsanvisningskontorer. I et saa udstrakt land som vort er det en selvfølge, at der paa sine steder kan være mangel paa arbeidere, medens disse til gjengjæld gaar ledige paa andre.

I Tyskland har arbeidsanvisningskontorerne udrettet meget godt. Hvad man har savnet, er en fællesorganisation og et centrum for dem alle; thi kun saaledes er det muligt at overskue og regulere arbeidsmarkedet og at udjævne de ofte ubillig høie differencer i arbeidslønnen inden de forskellige landsdele. Ogsaa streiker vilde i mange tilfælde kunne undgaaes, naar begge parter fik det fornødne materiale til at bedømme udsigterne for en styrkeprøve. Man har da ogsaa i den senere tid bestræbt sig for at faa dannet en forbindelse mellem de enkelte kontorer, og det første møde med dette maal for øie har været afholdt i München. Blandt de spørgsmaal, som her drøftedes, var ogsaa det, hvorledes man skal stanse den stadige strømning til byerne af landets arbeidskræfter. Fra et enkelt hold tog man ordet for, at arbeidskontorerne skulde søge at modarbeide denne for landbruget saa skadelige bevægelse ved at indrømme byfødte arbeidere fortrinsretten til arbeide i byerne. De fleste fandt dog, at kontorerne skulde holde sig udenfor denne sag og nøies med at give almindelige oplysninger.

Man har ogsaa drøftet spørgsmaalet om oprettelse af særegne arbeidsanvisningskontorer for kvinder, en opgave, som nærmest maatte tilfalde kvindeforeningerne. Til de private engagementsbureauer næres der med rette megen mistillid, og paa det ovennævnte møde blev der endog talt for, at de helt skulde undertrykkes.

I Luxemburg har man med held praktiseret en form for arbeidsanvisning, som ogsaa i Tyskland har tiltrukket sig opmerksomhed. Den er nemlig der knyttet til postkontorerne. Saavel tilbud som ansøgninger om arbeide rettes til disse paa særegne brevkort og sendes derfra til et offentligt hovedkontor („bourse générale"). Paa grundlag af de indløbne anmeldelser opsætter saa dette en liste, som opslaaes paa postanstalter og jernbanestationer. Tillige uddeles listerne hver lørdag i restauranter og paa hoteller. Postanstalterne erholder daglig berigtigelser til ugelisterne. I aaret 1897 skaffede man paa denne maade 3 444 arbeidere sysselsættelse.

I forbindelse med emigrationen maa ogsaa nævnes vore sjøfolks udvandring, der foregaar i en mere dulgt form og derfor lettere undgaar opmærksomheden, men som ikke desto mindre finder sted i stor maalestok. At vi her staar ligeoverfor en betydelig fare, er selvsagt. Et lands skibsfart afhænger jo i høi grad af, at det har en talrig og dygtig sjømandsstand. I vor tids skarpe konkurrence er dette en faktor af høi rang. Hvad vore egne sjøfolk angaar, saa regnes de som bekjendt til verdens bedste, og er der

noget, som vi ikke har raad til at miste, saa er det disse. Men faktum er, at et stort antal sjøfolk aarlig drager ud for at søge hyre paa fremmede skibe. Baade taber vi derved dygtige arbeidskræfter, og mange af de udvandrede gaar desuden til grunde.

Hvad der lokker dem, er specielt den høiere hyre paa de fremmede skibe; men ved de hyppige afmønstringer og deraf foraarsagede ophold iland gaar fortjenesten ofte tabt, og resultatet er i mange tilfælde, at de efter nogle aars forløb staar forladte og hjælpeløse, nedbrudte paa sjæl og legeme. Om de samme folk havde tjent ombord i vore egne skibe, selv for en ringere hyre, og fulgt vedkommende skib tilbage til hjemstedet, saa vilde de uden tvil have havt et bedre udbytte af sit arbeide.

Der er liden udsigt til, at der i en nærmere fremtid vil blive rettet paa disse forhold. De store nationer udvider stadig sine krigs- og handelsflaader, og dermed tiltager ogsaa betjeningen med fremmed mandskab. Allerede nu udgjør de skandinaviske sjømænd en betydelig brøkdel deraf.

Skal denne udvikling blive ved, turde vi løbe fare for at se vor egen skibsfart reduceret af mangel paa bemanding. Vor opgave maa altsaa være at skaffe vore sjøfolk beskjæftigelse ombord i vor egen flaade, i fiskeriet eller anden beslægtet bedrift. Men om end en almindelig opkomst af vore næringsveie naturligvis vilde være det bedste middel til at hemme udvandringen ogsaa paa dette felt, saa kunde der dog udrettes adskilligt ad lovgivningens vei. Vor lovgivning synes nemlig ikke at have taget tilstrækkeligt hensyn til de forandrede forhold, hvorunder skibsfarten nuomstunder drives. Medens tidligere vore skibe efter endt reise vendte tilbage til hjemlandet med samme mandskab, gaar — i alle fald de store — nu i stadig fragtfart paa fremmede lande, saa der ikke ofte bliver anledning for sjøfolk til at reise hjem med samme skib. De afmønstres i udlandet, tager tjeneste paa fremmede skibe og gaar tabt for hjemlandet. Englænderne, der er den nation, som paa dette felt har den største erfaring, burde her tjene os som mønster. Medens vi tillader, at vore sjøfolk afmønstres paa hvilket som helst sted, er de engelske skibe forpligtet til at besørge de i England forhyrede sjøfolk tilbagesent dertil.

Englænderne har ogsaa paa en anden maade lagt sin iver for sine sjøfolks hjemsendelse for dagen. „Board of Trade“ har nemlig ved flere britiske konsulater i de nordeuropæiske havne ansat særegne funktionærer, der umiddelbart efter skibets ankomst gaar ombord og hjælper dem af mandskabet, som skal afmønstres, til hurtigst mulig at ordne sin hjemreise, der saaledes ofte kan foregaa samme dag. Derved redder de sine penge og undgaar de mishigheder, som afmønstrede sjøfolk gjerne er udsat for, naar de hengaar ledige i en større by. Ogsaa hjemsendelsen af optjent hyrebeløb bidrager sit til at holde forbindelsen mellem sjømanden og hjemlandet vedlige. De engelske sjøfolk har som vore anledning til at hjemsende hyren gjennem konsulaterne, men pengene kommer meget hurtigere og nemmere i modtagerens hænder efter det engelske system end efter vort, der er tungvindt og derfor aldrig er blevet omfattet med den interesse, som det burde, hvorfor ogsaa antallet af de ad denne vei hjemsendte beløb hos os stadig er aftagende.

Gjennem rømning gaar der i aar og dag mangen en sjømand tabt for os. En effektiv stansning af rømningsuvæsenet vil vistnok kun opnaaes gjennem international overenskomst mellem alle interesserede magter. Som forholdet for tiden er, tager ligefrem de sjøfarende nationer sjøfolk fra hverandre. Man vil særlig kaste skylden over paa de Forenede Stater i Nordamerika. Dette land har dog truffet en udmerket forføining til forebyggelse af rømning ved

forbudet mod forskudsvis udbetaling af hyren. Dermed er der lagt en vigtig hindring i veien for boardingsmestrenes trafik at lokke sjøfolk i land og tage sig betalt ved forskud paa deres hyre, naar de atter tager tjeneste. Desværre omgaaes forbudet, og en grundig forbedring af forholdene kan vel først ventes, naar magterne engang indgaar overenskomst om, at forhyring af sjøfolk ikke skal finde sted, medmindre de ved afmønstringsbevis godtgjør, at de har forladt det forrige skib paa lovlig maade.

Man skulde tro, at det egentlige forvaltnings-embedsverk i et land som Tyskland, hvor staten griber saa sterkt ind i alle forhold, maatte være meget alsidig sammensat for at magte sine omfattende opgaver. Forholdet stiller sig noget forskjelligt i de forskjellige stater. I Preussen aflægger de blivende forvaltningsembedsmænd efter $3^1/_2$ aars universitetsstudier den samme theoretiske examen som de egentlige jurister, hvorpaa de i 2 aar driver samme praktiske studier. Derefter skilles deres veie, idet de førstnævnte begynder at gjøre tjeneste i forvaltningen. Assessorexamen, der afslutter disse studier, er ogsaa forskjellig for disse to grene af embedsbanen. Imidlertid er der intet, som hindrer, at en „Gerichtsassessor" indtræder i forvaltningen.

Der har været klaget over, at denne fordannelse ikke er tilstrækkelig overfor de store krav, som i vore dage stilles til en forvaltningsembedsmand. Den stadig voksende sociale lovgivning, kommunikationsvæsenet og statens udstrakte intervention i næringslivet sætter et uhyre apparat i virksomhed og kræver en vid omsigt og alsidig erfaring hos de betræffende embedsmænd. Den blotte kontorrutine er her langtfra nok. Skal der udarbeides forslag til en skattelov, saa udfordres der, naar det f. ex. gjælder en børsskat, nøie kjendskab til bankaffærer, hvis det er en skat paa øl eller tobak, en ganske nøie fortrolighed med fabrikationsmaaden; ligesom en bestemmelse om toldsager kræver varekundskab. Ligedan forholder det sig paa ethvert andet omraade. Ganske vist har staten en ypperlig hjælp i de mange sagkyndige institutioner, hvoraf den er omgivet, men ligefuldt kræves der af embedsmændene i den daglige forvaltning selvstændigt initiativ og grundig sagkundskab.

Paa forskjellige maader har man søgt at bøde paa manglerne ved embedsmændenes uddannelse. Der har været afholdt specielle kurser for de unge embedsmænd, som gjør tjeneste i landbrugsforvaltningen, tildels i forbindelse med studiereiser i en eller anden provins. Hyppig har ogsaa de unge embedsmænd tilbragt nogen tid paa en af statens domæner for at faa et indblik i driften. Det har tillige været stillet i udsigt, at de nyudnævnte assessorer skulde tilbringe en del af sin forberedelsestid ved et landbrugs- eller handelskammer.

Til slut maa nævnes, at den preussiske regjering atter har forelagt landdagen et forslag om forandring af loven om forvaltningsembedsmænds kvalifikationer. Ved denne anledning tog den bekjendte politiker Eugen Richter tilorde for en fuldstændig adskillelse af de for dommere og de for forvaltningsembedsmænd nødvendige universitetsstudier. Men fra anden side har man sterkt betonet vigtigheden af en juridisk uddannelse for forvaltningens embedsmænd, da de ellers let vil mangle sikkerhed i afgjørelser og det rette blik paa det principielle i de mange retsspørgsmaal, som de statsøkonomiske interessekampe afføder.

I enkelte af Tysklands øvrige stater som Baden, Hessen og Würtemberg

synes embedsuddannelsen at befinde sig paa et i flere henseender mere fremskredet standpunkt end i Preussen. Man har i disse stater en egen finansuddannelse, hvorved hovedvegten ikke er lagt paa juridisk studium, men paa statsøkonomi og finansvidenskab. I Hessen studeres der tillige mathematik og naturvidenskab, medens man i Baden har indskrænket fordringerne i det sidste fag til fordel for jusen. Denne saakaldte kameralistiske examen har i praxis bestaaet sin prøve. Fra de sydtyske universiteter er der udgaaet mange udmerkede embedsmænd og ledere af forretningslivet.

Et andet vigtigt spørgsmaal vedrørende de vordende embedsmænds uddannelse er ogsaa for tiden gjenstand for diskussion. Man klager over, at statsøkonomien foredrages i strid med sit væsen paa en altfor abstrakt maade, hvilket skulde bero paa, at professorerne som hovedsagelig theoretikere staar det praktiske liv for fjernt. Den preussiske kultusminister har nylig i en tale i landdagen antydet det ønskelige i at knytte fremragende mænd i praktiske livsstillinger til universiteterne som lærere i dette fag. For at aabne de studerendes blik for livets virkelige forhold burde de tilholdes at tilbringe nogen tid i en praktisk bedrift. Han fandt det ogsaa uheldigt, at de juridiske og statsøkonomiske begreber holdtes saa sterkt ud fra hverandre. Naar juristen fik en dybere indsigt i de juridiske, sociale og statsøkonomiske begrebers indre sammenhæng, vilde den fordærvelige juridiske formalisme væsentlig modarbeides. Han lovede sig i den henseende meget af den nye borgerlige lovbog, som vilde bidrage til at simplificere det juridiske studium i Tyskland.

Ogsaa spørgsmaalet om den statsøkonomiske undervisning burde ofres en større opmerksomhed hos os. Ved vort universitet har denne disciplin spillet en ganske underordnet rolle. Ingen vil benegte det gavnlige i, at juristerne lærer statsøkonomi, men det synes dog, som at solide tekniske kundskaber vilde danne et vel saa godt grundlag for dette studium som den rene jurisprudens. Det er paa forhaand at vente, at naturvidenskabelig uddannede folk vil føle sig mere tiltrukne af statsøkonomiske theorier, som gaar i en mere produktiv retning end den, som staar det tekniske arbeide fjernt. I ethvert fald er det en sag af stor vigtighed for det hele samfund, at dets ledende mænd handler og tænker ud fra et rigtigt statsøkonomisk grundsyn.

Af hvad der her kortelig er anført om Tysklands administration, organisation, nationaløkonomiske undervisning samt om de bevægelser, der virker for yderligere fremadskriden paa disse omraader, fremgaar, at de herværende forhold vel er værd vor opmerksomhed.

Det forhold, at de administrative embedsmænd hos os hovedsagelig har været jurister, har ikke været til gavn for en produktiv indgriben i næringslivet fra statsmagternes side. Som tidligere i forbigaaende nævnt, er den samme anmerkning fremkommet i Tyskland, og dog er forholdet her ikke paa langt nær saa iøinefaldende, idet der her findes de talrige sagkyndige institutioner, der forbereder alle sager, inden de kommer under behandling af de egentlige embedsmyndigheder. Hos os har vi ikke, og kan vi maaske først i en fjern fremtid haabe at faa saadanne institutioner, og derfor er det af saameget større betydning, at centralmyndighederne og embedsstanden er udrustet med størst mulig grad af kundskab, initiativ og autoritet.

Man kan ikke, som nu ofte sker, erstatte mangelen heraf ved nedsættelse af kommissioner.

Hvad som først og fremst er nødvendigt, er, at det teknisk-økonomiske element gives en mere fremskudt plads inden styrelse og forvaltning, og at

vedkommende institutioner sammensættes af mænd med et indgaaende kjendskab til landets næringsliv.

Ved istandbringelsen af disse reformer tror jeg, at vi har meget at lære af Tyskland. Den bedste maade at tilgodegjøre os dette lands erfaring paa vilde vistnok være, om vi hertil udsendte kvalificerede personer med opgave at studere de mange administrative institutioner, hvem omsorgen for næringsveienes fremme er betroet, og om muligt skaffe dem adgang til at arbeide nogen tid ved disse, som f. ex. ved handels- og landbrugskamrene, „Genossenschafterne", „Ansiedelungs-" og generalkommissionerne o. s. v., ligesom det er nødvendigt at ofre opmerksomhed paa den nationaløkonomiske undervisning og de inden samme foregaaende reformbestræbelser.

Videre er det paa grund af det tyske næringslivs og dets organisations hastige udvikling nødvendigt, at en person med udelukkende opgave at følge dennes bevægelse blev permanent ansat i Tyskland. Da Berlin er den plads, hvor en saadan virksomhed bedst vilde kunne udøves, saa burde vedkommende embedsmænd formentlig attacheres vor derværende legation. Tyskland har allerede vist os veien ogsaa i denne henseende, idet sagkyndige med mere eller mindre lignende opgaver er blevne knyttede til et stort antal af dets legationer og generalkonsulater. — — —

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. II. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. 1903.

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

London.*)

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul Daniel Danielsson, dateret 5te juni 1903.

Den begivenhed under sidstforløbne aar, som havde størst betydning for det forenede kongerige paa det økonomiske omraade, var uden tvil afslutningen af krigen i Sydafrika.

Men eftersom den langvarige ufred havde grebet temmelig dybt og forstyrrende ind i nationens liv, kunde det næppe ventes, at en fuldt ordnet virksomhed skulde gjenoptages straks efter fredstilstandens indtræden. Aaret kom derfor i sin helhed til at bære præget af raadende usikkerhed og hemmet udvikling. Hertil bidrog ogsaa den omstændighed, at rørelsen inden visse industrigrene, særlig paa grund af krigen, var bleven opdrevet i betydeligt omfang, medens naturligvis den saaledes forøgede omsætning ikke kunde vedblive under det opsving i de forskjellige forretningsbrancher, som fulgte umiddelbart efter fredsslutningen. Ligeledes maa tages i betragtning, at frygten for et udvidet system af finanstold under den første del af aaret fremkaldte forøgelse i indførselen af en flerhed af varer, som senerehen maatte trykke markedet og bringe priserne ned. Trods alt dette turde imidlertid aaret i det store og hele taget betragtes som gunstigt, omend de store forventninger, som efter freden kom tilsyne paa forskjellige omraader, kun i ringe grad blev til virkelighed. Specielt gjaldt dette med hensyn til handelsgevinsten, der som følge af den allerede nævnte lave værdi paa varer ikke naaede op til at modsvare den forøgelse i omsætningens volum, som i hvert fald var betegnende for det forløbne aar.

Den før nævnte frygt for paalæg af finanstold opveiedes paa mange hold af en visselig noget svævende, men dog tilstrækkelig tydelig fremtrædende forestilling om, at i forbindelse med finanstoldsystemets udvidelse landets hele handelspolitik skulde ledes over i protektionistisk retning, og denne opfatning støttede sig blandt andet derpaa, at under aarets løb en begivenhed skulde indtræffe, som lettelig kunde foranledige, at der opdroges nye grundlinjer for det britiske verdensriges fremtidige organisation som en enhed ogsaa i kommerciel henseende. Foranledningen hertil var, at en konference var bleven bestemt at skulle finde sted mellem den britiske kolonialminister og ministercheferne for det britiske riges selvstyrende kolonier, som forventedes at skulle indtræffe i London for at overvære kroningshøitidelighederne. En saadan konference kom ogsaa virkelig istand i tiden juni—august, men resultatet af de derunder førte forhandlinger blev dog ikke af den art, at det kunde ret-

*) Den vanlige oversigt over skibsfarten findes paa side 548.

færdiggjøre den forhaabning, som næredes inden visse kredse, at den britiske frihandelspolitik nu skulde afløses af et modsat regime.

Om imidlertid forventningerne i nævnte henseende ikke var bestemte til at realiseres gjennem den saaledes anordnede kolonialkonference, kan det ikke heller siges, at derigjennem den tanke fik afgjort fremgang, som inden andre kredse i den britiske forretningsverden maaske næredes om opnaaelse af et saavidt muligt frit varebytte mellem det forenede kongerige og de britiske oversjøiske besiddelser, ligesaalidt som kolonierne fik sat igjennem sin stræben efter oprettelse af et system for gjensidige preferencetarifer mellem kolonierne og moderlandet, endskjønt der paa konferencen fremkom tydelige udtalelser om ønskeligheden af, at der med hensyn til alle disse punkter skulde træffes foranstaltninger til opnaaelse af fuld enhed og fællesskab mellem det britiske riges forskjellige dele. Det turde nemlig være klart, at hvad der end senere hen i tiden under andre forhold kan komme til at besluttes i den antydede retning, den nuværende tid ikke passer for indførelse af bestemte regimeforandringer i økonomisk henseende, saalænge Storbritanniens handel vedbliver hovedsagelig at være afhængig af udlandet, hvorved uvilkaarlig forholdet til det udenlandske marked fremfor hensynet til kolonierne maa blive afgjørende for den britiske handelspolitiks ledelse.

Og det turde vel næppe være tvil underkastet, at den overveiende stemning i landet er for en ledning, som fastholder frihandelssystemet, hvorunder nemlig endog tiltrods for de seneste aars mindre gunstige konjunkturer den britiske handel stadig er gaaet fremad og fremdeles har kunnet bevare sin høie dominerende stilling — et system, som har medført, at landets handelsomsætning fra i aaret 1892 at udgjøre £ 715.000.000 i aaret 1899 er vokset til £ 815.000.000 for under sidstforløbne aar med dets tilspidsede konkurrence at stige endog til £ 878.000.000 eller det høieste zifer, som hidindtil er naaet. Men dermed er ingenlunde afgjort, at ikke behovet kan gjøre sig gjældende for en organisation, som i kommerciel henseende formaar fastere at sammenknytte det britiske riges besiddelser inden de forskjellige verdensdele, hvilken anordning isærdeleshed anføres at være ønskelig som et middel til at bekjæmpe de foreteelser, som under navn af ringe eller syndikater er opstaaet i visse lande med det resultat, at virkelige monopoler er skabt for endel produkter til hinder for den frie konkurrence og særlig skade for den konsumerende almenhed.

Det turde imidlertid indtil videre være et aabent spørgsmaal, hvilke foranstaltninger der burde træffes i den anførte hensigt. For nærværende synes almenheden at være beskjæftiget med andre opgaver, ligesom foretagsomheden turde være trykket paa grund af den paa det britiske marked raadende pengeknaphed som følge af de store udgifter for den afsluttede krig. Under disse omstændigheder gjælder det først at gjenvinde ligevegten i finanserne, hvilket vel tager nogen tid, eftersom man ikke ønsker at paalægge nye skatter, men istedet snarest muligt afskaffe dem, som paalagdes for krigens skyld, blandt hvilke ogsaa regnes det toldpaalæg, som har foranlediget tale om den britiske handelspolitiks forestaaende overgang til protektionisme.

De forventninger, som man i sidstnævnte henseende har næret, er ogsaa til en vis grad realiserede gjennem den britiske regjerings seneste finanslovforslag, hvorved korntolden foreslaaes ophævet, og tør det vel antages, at forslaget i dette punkt kommer til at vedtages af parlamentet, ihvorvel ikke ringe modstand herimod har givet sig tilkjende, dels fra forskjellige dele af landet, hvor man har fremholdt, at tolden ikke har bevirket nogen forøgelse

i brødprisen, dels ogsaa inden de britiske kolonier, hvor man havde haabet ved opnaaelse af preferencesatser at kunne for sine egne jordbrugsartikler vinde fortrin paa det britiske marked fremfor fremmede konkurrerende lande.

Derimod har regjeringen ikke fundet sig beføiet til at forandre exportafgiften paa stenkul — da samme udelukkende er finanstold —, uagtet sterkt paatryk herfor har gjort sig gjældende fra de interesserede sider.

I forbindelse med ordningen af finanserne kommer ogsaa opgaven at hæve landets kredit, som i det sidste aar har været i nedgaaende, at dømme efter noteringerne paa consols, som fra aaret 1898 til slutningen af marts d. a. opgives at være faldt ikke mindre end 21 pct., hvorimod visse fremmede statspapirer samtidig har været gjenstand for en ganske betydelig kursforhøielse.

K o r n h ø s t e n i Storbritannien i aaret 1902 sammenlignet med det nærmest foregaaende aar stillede sig saaledes:

	Hvede.		Byg.	
	Den hele afkastning bushels.	pr. acre bushels.	Den hele afkastning bushels.	pr. acre bushels.
1902 . . .	56 676 783	32.83	66 494 606	34.82
1901 . . .	52 457 602	30.84	61 107 623	30.98

	Havre.	
	Den hele afkastning bushels.	pr. acre bushels.
1902	130 383 682	42.65
1901	110 105 530	36.74

Som det fremgaar af det anførte, var saaledes resultatet af sidste aars høst ganske fordelagtigt. Det opgives ogsaa, hvad afkastning pr. acre betræffer, at kun to tidligere aar, nemlig 1896 og 1898, har havt saa høie tal at opvise for hvede, og at byghøsten i aaret 1902 opgik til to bushels og havre ikke mindre end omtrent fire og en halv bushel over middelsafkastning. For det sidste slags korn turde ogsaa udbyttet af høsten være det rigeste, siden officiel statistik foreligger herom, nemlig i aaret 1884.

Dette heldige resultat er saameget mere bemerkelsesværdigt, som veiret lod meget tilbage at ønske, specielt under indhøstningstiden, da der herskede stadigt regn. Som følge heraf blev ogsaa beskaffenheden af den indbjergede grøde ikke i fuld overensstemmelse med høstens exceptionelle rigdom.

Paa grund af den store udvikling af industrien her i landet har mange forladt sysselsættelsen med jordbruget, og det er i manges tanker nødvendigt, at der findes paa midler til at raade bod herpaa, om ikke jordbrugsnæringen skal lide alvorlig skade. Flere forslag i dette øiemed er ogsaa fremkommet fra forskjellige hold.

Det forenede kongeriges h a n d e l s o m s æ t n i n g opgik under de to sidstforløbne aar til følgende værdi:

	1902 £	1901 £	forøgelse + formindskelse ÷ i 1902 £
Indførsel	528 860 284	521 990 198	+ 6 870 086
Udførsel af indenlandske produkter (iberegnet nybyggede skibe)	283 539 980	280 022 376	+ 3 517 604
Transit	65 810 684	67 841 892	÷ 2 031 208
Tilsammen	878 210 948	869 854 466	+ 8 356 482

**

Efter denne opgave er forøgelse opstaaet under aaret 1902 saavel i indførsel som i udførsel, for hver i en proportion af 1,3 pct., medens derimod transitrørelsen er aftaget med 2,9 pct. I det hele viser imidlertid omsætningen en stigning af 1 pct.

Som allerede nævnt har vareværdien i det sidste aar været i nedadgaaende og staar saaledes ikke i overensstemmelse med handelsomsætningens volum, som derimod har været stigende. I denne henseende oplyses, at man her i landet har betalt de varer, som indførtes til forbrug, £ 2 892 000 billigere i aaret 1902, end hvad der betaltes for samme kvantitet i det nærmest foregaaende aar, medens man paa den anden side erholdt for de herfra i aaret 1902 udførte varer £ 15 640 000 mindre, end tilfældet skulde have været, om noteringerne for aaret 1901 havde holdt sig.

Omsætningens volum opgives at være tiltaget specielt under aarets anden halvdel, hvilket til en vis grad var en følge af den da indtraadte fredstilstand.

Men ved siden heraf siges i endnu høiere grad den omstændighed at have medvirket, at det nordamerikanske marked paa grund af den betydelige rørelse, som der opstod gjennem gunstig høst og storartede forretningskombinationer, behøvede for sit brug at indføre en mængde produkter, hvoraf det lykkedes den britiske exporthandel især at erobre den stenkul- og jernbranchen at drage stor fordel, som ikke opveiedes hverken af den forøgede konkurrence fra Tyskland eller den som følge af ugunstige indre forhold formindskede konsumtionsevne i de britiske kolonier i Australasien.

Paa det indenlandske marked i det forenede kongerige anføres det, at man ogsaa der har sporet nogen forbedring under sidste aar, omend visse industrigrene i ikke ringe grad led derigjennem, at kroningshøitidelighederne opsattes. Som bevis for denne forbedring paaberaabes dels resultatet af jernbanernes drift, der specielt for det andet halvaar viser stigende zifre, dels beretningerne om bankernes virksomhed, der i det hele vidner om voksende forretningsrørelse, dels ogsaa opgaven over fartøier, som sysselsættes i kystfart, hvoraf det fremgaar at ind- og udklareringer i nævnte trade for aaret 1902 er øget med tilsammen henved 2 000 000 tons.

Forholdet paa det indenlandske arbeidsmarked har derimod været mindre tilfredsstillende, idet antallet af arbeidsløse er tiltaget, hvilket delvis tilskrives tilbagesendelsen til hjemlandet af reservister fra den sydafrikanske krig.

Arbeidslønnen har ogsaa været underkastet forandringer, som overhovedet ikke er faldt ud til fordel for arbeidsklasserne.

Dog paastaaes det, at forbruget selv blandt de mindre bemidlede klasser ikke er gaaet tilbage trods de forhøiede priser, som maatte sættes paa visse fornødenhedsartikler som følge af de under aaret tilkomne indførselsafgifter.

I denne forbindelse maa nævnes, at bestræbelse til forebyggelse af arbeidsindstilling er sporet gjennem en retsudøvelse, der hævder, at arbeidsforeninger kan gjøres ansvarlige for skadelige følger, som voldes arbeidsgiver gjennem streik anordnet af saadanne foreningers formænd, saafremt derved er anvendt særskilte midler til at overtale eller tvinge foreningsmedlemmerne til at stanse arbeidet for at opnaa et vist øiemed. Betydningen af saadan retsudøvelse indsees let, naar man tager i betragtning, at paa denne maade en fagforenings kasse kan angribes til betaling af skadeserstatning og saaledes foreningen sættes ud af stand til at opretholde sin organisation, hvorved arbeidsindstilling for fremtiden blot skulde kunne opstaa, naar arbeiderne selv paa egen haand er kommet til den opfatning, at streik er berettiget.

For det britiske trælastmarked var aaret 1902 maaske mindre ufordelagtigt end, hvad man ventede i erindring om de særdeles vanskelige forhold, som herskede under det næst foregaaende aar. Markedets stilling bestemtes, som altid, dels af størrelsen af de forhaandenværende lagere her i landet og dels af tilbudene fra exportørernes side; og ihvorvel i førstnævnte henseende stillingen ved aarets begyndelse antoges at være saadan, at det herværende forraad var tilstrækkeligt for forbruget under længere tid, viste det sig dog snart, at det ikke var saa ganske afgjort tilfældet, ligesom det ogsaa viste sig, at afskiberne fra vore lande anstrængte sig for fuldt alvor for at begrænse udførselen til det mindst mulige, hvori de dog kunde være blevne bedre understøttede end som skeet af exportørerne fra Rusland og Finland.

Under disse omstændigheder beholdt markedet aaret gjennem præget af at være trykket, men fra tid til anden viste sig imidlertid større aktivitet, som medførte en vis livlighed i omsætningen, endskjønt priserne var saa lave, at der var liden mulighed for at høste nogen fortjeneste og antageligvis ingen anden artikel havde at kjæmpe med mindre gunstige konjunkturer.

Efter de fuldstændig oprevne priser under størstedelen af aaret 1901 indtraadte i noteringerne for høstskibning samme aar en vis stigning, som efterfulgtes af tilsvarende forhøielse i detaljpriserne blandt andet her paa stedet.

Dette formaaede dog ikke at frembringe nogen stadig tillid til markedets fasthed, især da den indtraadte forbedring straks fremkaldte en forøgelse i importen, hvilket igjen ikke undlod at virke nedtrykkende paa priserne. Under saadanne forhold gik vinteren, og nogen forandring af mere bestemt art iagttoges ikke før i april og mai sidste aar, samtidig med, at forhandlingerne om den sydafrikanske krigs ophør bragtes til afslutning. Stillingen vedblev at synes lovende under juni og specielt juli, men som vanlig bevirkede de forholdsvis gode tider ny stigning i importen, og dermed syntes videre opgang i prisen at være hemmet; paa den anden side kunde det dog ei siges, at nogen bestemt tilbagegang traadte istedet. I ethvert fald opfyldtes ikke de forhaabninger, man nærede om den storartede afsætning, som skulde opnaaes i Kapkolonien og andetsteds, saasnart fred sluttedes, men i stedet herfor kunde der, efter hvad der paastaaes, for første gang tydelig opdages tegn til, at det britiske marked havde naaet grænsen for sin forbrugsevne. Har man her seet ret, saa er dette utvilsomt en begivenhed, som fortjener vore afskiberes største opmerksomhed, og er det at haabe, at det fingerpeg, som kan ligge deri, alvorlig paaagtes af dem

Under aarets senere del var stillingen ikke underkastet forandring af nogen betydning, men i november og december opgives det, at indførselen steg, uden at dog priserne paa det indre marked derved paavirkedes, medens afskiberne stadig holdt fast ved sine forhøiede prisnoteringer.

Det turde kunne ansees konstateret, at den formindskelse i tømmerafvirkningen, som paastaaes at have fundet sted i vore lande, og som vel for en del fremkaldtes paa grund af vanskelige transportforhold, har udøvet en velgjørende virkning paa det herværende markeds stilling; denne virkning burde imidlertid være bleven endnu større, men den forstyrredes af tvende omstændigheder. Dels var nemlig ikke denne begrænsning i skovens afvirkning tillempet paa alle steder, og dels opgik, som allerede nævnt, forbruget her i landet ikke til indførselens niveau. Som følge heraf fandtes her i landet ved aarets slutning betydelige lagere, hvilket bevirkede, at forret-

ningsforholdene ved indeværende aars begyndelse ikke var saa gunstige, som de ellers burde have været.

Man nærer imidlertid lyse forhaabninger til fremtiden af den grund, at afsætningen af trælast i Sydafrika formodes, før eller senere, at blive storartet, og at alle dimensioner der skal finde kjøbere. Ligeoverfor dette forventede vældige forbrug antages det, at alle nu paa markedet indvirkende mindre gunstige forhold skal forringes eller forsvinde, saasom de herværende lageres overfyldning, den store nedgang i efterspørgslen paa træ til emballage siden krigens ophør, ligesom ogsaa anvendelse af australsk træ istedetfor nordisk virke til gadebelægning, samt den indskrænkning, som paa flere steder er foregaaet i bygningsvirksomheden, m. m.

Men hvad transaktionerne under den allerede forløbne del af dette aar betræffer, kan det kun siges, at de har været træge og vanskelige, medens skibningspriserne hidtil har holdt sig høie. Mest beror det naturligvis paa fremtiden, om disse noteringer kan holdes ved magt, hvilket paastaaes af sælgerne, med tilføiende, at afvirkningen nu er betydelig reduceret, medens kjøberne ikke er sikre paa, at ikke i aar, ligesom ved lignende tilfælde i tidligere tider, prisen omsider kan gaa ned mere eller mindre hastig, og at de af den grund indtil videre bør holde sig tilbage. I denne henseende regner man ikke saa lidet paa, at naar skibsfarten aabnes paa Østersjøen, skal konsignationsladninger ankomme derfra i en vis udstrækning, og at derhos som en faktor ved prisens bestemmelse skal gjøre sig gjældende indførselen fra det Adriatiske og Sorte Hav, som siges at udvikle sig meget; virket fra disse trakter kan vistnok ikke maale sig med det nordiske i henseende til beskaffenhed, men har dog vist sig ganske brugbart i visse øiemed og har desuden den fordel at kunne erholdes til lav pris. Imidlertid turde, hvad man end siger, faren ikke true fra det hold, men stillingen saa meget mere bero paa afskibernes holdning, naar skibsfarten fuldstændig aabnes, og om det da kan blive muligt for exportørerne i de forskjellige lande ikke at vige for omstændighedernes paatryk, hvilket desværre saa grundig skeede under sidstforløbne aar.

De senest noterede priser paa det herværende marked kan ifølge et privat cirkulære, dateret 4de mai 1903, angives i følgende tal:

Pr. Petersburger standard hundred.

White Sea	First yellow deals	. . . . .	£	16.	15.	0	à £	19.	10.	0
	Second „ „	. . . . .	„	13.	10.	0	„ „	17.	0.	0
	Third „ „	. . . . .	„	12.	0.	0	„ „	13.	10.	0
	First yellow battens	. . . . .	„	12.	5.	0	„ „	14.	5.	0
	Second „ „	. . . . .	„	10.	5.	0	„ „	12.	5.	0
	Third „ „	. . . . .	„	7.	10.	0	„ „	8.	15.	0
	White deals	. . . . .	„	10.	0.	0	„ „	14.	0.	0
	„ battens	. . . . .	„	8.	5.	0	„ „	10.	5.	0
St. Petersburg	First yellow deals	. . . . .	„	14.	15.	0	„ „	16.	10.	0
	Second „ „	. . . . .	„	10.	10.	0	„ „	12.	10.	0
	First yellow battens	. . . . .	„	10.	5.	0	„ „	12.	5.	0
	Second „ „	. . . . .	„	7.	15.	0	„ „	10.	0.	0
	White deals	. . . . .	„	8.	10.	0	„ „	11.	0.	0
	„ battens	. . . . .	„	8.	5.	0	„ „	9.	10.	0
Riga	„ deals	. . . . .	„	7.	15.	0	„ „	8.	10.	0

Swedish mixed yellow deals	£	17.	15.	0	à	£	19.	10.	0
Third „ „	„	13.	10.	0	-	„	16.	10.	0
Fourth „ „	„	11.	10.	0	-	„	14.	0.	0
Fifth „ „	„	10.	10.	0	-	„	13.	0.	0
Mixed yellow battens	„	12.	5.	0	-	„	14.	0.	0
Third „ „	„	9.	5.	0	-	„	11.	0.	0
Fourth „ „	„	8.	15.	0	-	„	9.	15.	0
Fifth „ „	„	7.	15.	0	-	„	9.	0.	0
Finnish unsorted yellow deals	„	9.	0.	0	-	„	10.	5.	0
Yellow battens	„	7.	0.	0	-	„	9.	5.	0
White „	„	6.	10.	0	-	„	8.	5.	0
Norwegian battens	„	6.	15.	0	-	„	8.	10.	0
St. Lawrence pine deals etc. pr. P. S. H.:									
1st bright & dry, regular sizes	„	22.	0.	0	-	„	29.	5.	0
„ — oddments . .	„	15.	0.	0	-	„	22.	5.	0
2nd — regular sizes	„	18.	10.	0	-	„	23.	5.	0
„ — oddments . .	„	13.	10.	0	-	„	16.	5.	0
3rd — regular sizes	„	11.	10.	0	-	„	14.	5.	0
„ — oddments . .	„	8.	10.	0	-	„	11.	0.	0
4th — regular sizes	„	10.	5.	0	-	„	11.	10.	0
„ — oddments . .	„	8.	5.	0	-	„	9.	10.	0
St. Lawrence spruce deals etc.:									
First, regular sizes	„	12.	15.	0	-	„	15.	10.	0
Second —	„	9.	15.	0	-	„	10.	10.	0
Third —	„	9.	10.	0	-	„	10.	0.	0
Fourth —	„	8.	15.	0	-	„	9.	10.	0
Battens —	„	7.	0.	0	-	„	8.	0.	0
New Brunswick, spruce deals etc. . . .	„	8.	15.	0	-	„	10.	0.	0
Oddments, battens & fourths	„	7.	0.	0	-	„	9.	0.	0
United States pitch pine, planks & boards	„	11.	5.	0	-	„	15.	10.	0

Prepared boards pr. square:						
$1^1/_4 \times 6^1/_2$ & 7 in. 1st yellow .	13	sh.	9	d	til 19	sh. 0 d
—„— 2nd „ .	12	sh.	3	d	- 16	sh. 0 d
$1 \times 6^1/_2$ & 7 in. 1st „ .	11	sh.	9	d	- 13	sh. 6 d
—„— „ white . .	9	sh.	0	d	- 11	sh. 9 d
—„— 2nd yellow . .	10	sh.	3	d	- 12	sh. 0 d
—„— „ white . .	9	sh.	6	d	- 11	sh. 6 d
$^7/_8 \times 6^1/_2$ & 7 in. 1st & 2nd yellow	8	sh.	3	d	- 9	sh. 9 d
—„— „ „ white	8	sh.	0	d	- 9	sh. 3 d
$^3/_4 \times 6^1/_2$ & 7 in. 1st yellow & white (grooved, tongued & beaded)	8	sh.	6	d	- 10	sh. 3 d
& 7 in. 2nd yellow & white (do.)	8	sh.	0	d	- 9	sh. 9 d
$^5/_8 \times 6^1/_2$ & 7 in. 1st yellow & white (do.)	7	sh.	3	d	- 8	sh. 0 d
$^5/_8 \times 6^1/_2$ 87 in. 2nd yellow & white	6	sh.	9	d	- 7	sh. 6 d
Danzig, Memel, Fir timber pr. load:						
Best middling	77	sh.	6	d	- 95	sh. 0 d
Good middling & second . . .	67	sh.	6	d	- 90	sh. 0 d
Common middling	60	sh.	0	d	- 85	sh. 0 d
Undersized	57	sh.	6	d	- 77	sh. 6 d
Swedish & Norwegian balks	47	sh.	6	d	- 65	sh. 0 d

Baltic Oak timber — Danzig & Stettin —			
Large		80 sh. 0 d	til 105 sh. 0 d
Small		55 sh. 0 d	- 85 sh. 0 d
Quebec timber pr. load:			
Yellow pine		80 sh. 0 d	- 120 sh. 0 d
Oak		100 sh. 0 d	- 150 sh. 0 d
Elm		92 sh. 6 d	- 180 sh. 0 d
Ash		97 sh. 6 d	- 170 sh. 0 d
Birch		105 sh. 0 d	- 195 sh. 0 d
New Brunswick etc. birch pr. load		72 sh. 6 d	- 160 sh. 0 d
American pitch pine timber		53 sh. 0 d	- 115 sh. 0 d
Wainscot pr. log, 18 cubic feet:			
Brown (Eng. & Dutch)	nominal	67 sh. 6 d	- 105 sh. 0 d
Brack	nominal	47 sh. 6 d	- 67 sh. 6 d
Lathwood pr. cubic fathom		£ 4. 0. 0	- £ 6. 0. 0
Norway poles pr. foot run		1 d	- 1½ d
Oak staves pr. mille full size pipe:			
Memel, crown		£ 220. 0. 0	- £ 230. 0. 0
Bosnia, single barrel		„ 35. 0. 0	- „ 37. 10. 0
United States, pipe		„ 37. 10. 0	- „ 45. 0. 0

Ifølge officiel opgave udgjorde indførselen af „wood and timber“ til det forenede kongerige i værdi:

Hugget virke fra:

	1900.	1901.	1902.*)
Norge	£ 549 832	£ 440 628	£ 426 432
Sverige	„ 807 481	„ 692 390	„ 668 447
Rusland	„ 1 138 651	„ 979 181	„ 889 977
Tyskland	„ 725 719	„ 697 323	„ 575 189
Nordamerika	„ 878 656	„ 799 989	„ 922 106
Britisk Ostindien	„ 731 842	„ 475 081	„ 502 697
Kanada	„ 604 052	„ 497 944	„ 460 542
Andre lande	„ 1 026 492	„ 867 516	„ 990 336
Tilsammen	£ 6 462 725	£ 5 450 052	£ 5 435 726

Saget eller kløvet, høvlet eller skantet, fra:

Norge	£ 1 384 329	£ 1 314 717	£ 1 318 519
Sverige	„ 4 873 873	„ 4 035 671	„ 3 881 697
Rusland	„ 4 854 630	„ 4 424 114	„ 5 056 428
Nordamerika	„ 2 483 324	„ 1 987 143	„ 1 900 494

*) Zifrene for aaret 1902 kun tilnærmelsesvis.

	1900.	1901.	1902.
Kanada . . .	£ 4 637 654	£ 4 029 223	£ 4 385 261
Andre lande . .	„ 452 549	„ 528 146	„ 630 374
Tilsammen	£ 18 686 359	£ 16 319 014	£ 17 172 773

	1900	1901.	1902
Tøndestav, alle størrelser	£ 721 850	£ 730 521	£ 668 615

Foranstaaende zifre udviser, at værdien af hertil indført træ saavel fra Norge som fra Sverige har været i nedadgaaende. Med hensyn til kvantiteten var derimod indførselen af hugget virke noget betydeligere i aaret 1902 end i aaret 1901 baade fra Norge og Sverige, men dog mindre end i aaret 1900, og af saget last var importen i aaret 1902 for Norges vedkommende større end baade i aaret 1901 og 1900, medens den svenske vare i alle tre aar har været i stadigt nedadgaaende ogsaa i henseende til indførselsmængden. Det bør ikke lades ubemerket, at i modsætning hertil specielt indførselen fra Rusland af saget tømmer var mere omfattende i aaret 1902 baade i mængde og værdi end i noget af de to nærmest foregaaende aar.

Ifølge opgave fra en mægler i London udgjordes beholdningen af træ i Surrey Commercial og Millwall Docks den 1ste mai 1903 af følgende kvantiteter sammenlignet med stillingen ved samme tidspunkt det foregaaende aar:

	Baltic deals.	Baltic battens.	Deals & battens in aggregate.
1903:	1 122 527 pcs.	2 099 442 pcs.	4 746 537 pcs.
1902:	904 276 „	2 516 740 „	5 593 917 „

	Rough boards (all countries).	Floorings.
1903:	3 073 364 pcs.	6 770 870 pcs.
1902:	2 545 451 „	7 278 463 „

I forbindelse hermed kan her anføres nedenstaaende meddelelse om forholdet i Hull, hentet fra derværende vicekonsuls aarsberetning for aaret 1902:

Betræffende trælastmarkedets stilling kan følgende udtalelse i „The Annual Review of the Hull Chamber of Commerce“ have sin interesse som belysende opfatningen blandt herværende importører:

„Sidste aars handel har været tilfredsstillende, takket være den omstændighed, at exportørerne har ladet sig nøie med moderat gevinst og forøvrigt opfattet stillingen paa fornuftig vis. Forholdene under sommeren 1901 med da raadende panik gjorde, at man frygtede det værste for fremtiden, men da det i aaret 1902 viste sig, at exportørerne holdt moderate priser, og at forraadene i udskibningshavnene ikke var for store, indtraadte handelen atter i normale forhold, og kjøbelysten steg paa alle hold, hvilket bevirkede, at exportørerne lidt efter lidt kunde forhøie prisen, efterhaanden som aaret skred frem. Kjøbelysten vandt endnu mere i styrke under eftersommeren og høsten ved meddelelse om, at oplagene var for smaa til, at bestillingerne, som skulde leveres „ved første aabne vande 1903“, kunde tilfulde effektueres.

At beregne, hvorvidt bestillinger skulde kunne tilfulde effektueres under et kommende aar, er altid yderst vanskeligt, men saa meget turde kunne siges, at en hel del leverancer kontraherede ved første aabne vande og for sommeren paa Archangel, St. Petersburg og finske havne ikke kommer til at

blive helt udførte. Vi nærer alligevel den opfatning, at den formindskelse, som har gjort sig gjældende i efterspørgselen, skal opveies af tilgangen, thi det er ikke tvil underkastet, at efterspørgselen paa træ i det hele taget er mindsket i den sidste tid, og at oplagene saavel inde i landet som i havnene er tilstrækkelige uden at være altfor store. Dette forhold udgjør i vor opfatning en garanti for en sund handelstilstand. Thi skulde exportørerne begjære for høie priser i aaret 1903, saa er importørerne her istand til for nogen tid at indstille sine opkjøb, indtil de faar anledning til at se, hvorledes stillingen udvikler sig. Allerede er store kjøb af „Whitewood" afsluttede i Tyskland til meget høie priser, som vi tror er fuldkommen berettigede, naar hensyn tages til den knappe tilgang paa denne træsort og den omstændighed, at saavel Tyskland og Skotland som adskillige andre lande endnu anvender „Whitewood", om end assorteret „Redwood" i mange tilfælde stiller sig billigere. Fragterne har været lave under hele den forløbne skibningstid og kommer sandsynligvis ikke til at stige meget i aaret 1903, som følge af den formindskede tilgang og det paa alle omraader trykkede forretningsliv."

I tilslutning til denne udtalelse har fremstaaende importører hersteds meddelt, at kjøbelysten under indeværende skibningstid (1903) er meget svag paa grund af de høie priser, som noteres af exportørerne.

Samme importører paastaar, at udsigterne inden byggevirksomheden stiller sig gunstig som følge af overdreven spekulation.

Man har meddelt mig, at der i aarets løb har fundet import sted af træ fra et nyt hold, nemlig fra havne ved det Adriatiske Hav og Sortehavet (Galatz), samt at yderligere kvantiteter kommer til at indføres derfra i aaret 1903. Varen er vistnok ikke af samme gode beskaffenhed som det svenske træ, men udbydes til billigere pris og konkurrerer sterkt med whitewood-planker fra Sverige og Riga.

Af snedkeriarbeide (høvlede bord undtagne) indførtes under de tre sidste aar her til landet til følgende værdi:

1900.	1901.	1902.
£ 2 304 724	£ 2 283 313	£ 2 465 674

Af denne artikel er saaledes tilførselen steget noget i det sidste aar. Det kan nævnes, at der fra vore lande er sporet en bestræbelse efter at udvide afsætningen paa det britiske marked af snedkerifabrikater, saaledes f. ex. billige møbler, lister, søiler og lignende, ligesom ogsaa generalkonsulatet har havt forespørgsel fra forretningsmænd og andre personer her i landet om adresser paa fabrikanter i Norge og Sverige af villaer og andre bygninger, ligesom ogsaa af dreiede sager og diverse specielle træarbeider, hvilket formenes at tyde paa, at dette forretningsfelt er under bearbeidelse ogsaa fra vor side, ihvorvel naturligvis konkurrencen er livlig fra andre lande, blandt hvilke efter den britiske toldstatistik fortjener at fremholdes Tyskland, Holland, Belgien og specielt Nordamerika, hvilket sidstnævnte land alene besørger næsten halvdelen af tilførselen af træarbeide til det forenede kongerige.

Indførselen af trævarer af heromhandlede slags fra vore lande udgjorde i værdi:

	1900.	1901.	1902.
Fra Norge	17 139	19 576	25 680
„ Sverige	224 842	217 998	222 580

udvisende en forøgelse under sidste aar baade for Norges og Sveriges vedkommende, omend tilførselen fra Sverige ikke opgik til samme zifer som i aaret 1900.

Indførselen af træmasse i de to sidst forløbne aar stillede sig saaledes:

		1901.		1902.	
		Tons.	£	Tons.	£
Kemisk tør fra	Norge . . .	52 161	457 074	57 413	466 213
	Sverige . .	84 955	746 237	102 174	824 825
	Tyskland . .	2 324	21 950	3 870	32 665
	Holland . .	3 535	35 000	5 309	46 776
	Nordamerika .	7 500	63 491	2 878	23 848
	Andre fremmede lande	4 619	39 548	4 675	37 018
	Kanada . .	18 707	154 742	9 124	76 210
	Tilsammen	173 801	1 518 042	185 443	1 507 555
Kemisk vaad fra	Norge . . .	8 383	42 371	8 358	42 281
	Sverige . .	5 638	36 986	4 587	20 994
	Andre fremmede lande	351	3 151	216	1 929
	Kanada . .	774	5 322	—	—
	Tilsammen	15 146	87 830	13 161	65 204
Mekanisk tør fra	Norge . . .	2 464	16 784	2 394	12 539
	Sverige . .	4 122	31 500	3 957	23 861
	Tyskland . .	75	421	55	397
	Nordamerika .	3 798	27 667	1 727	11 743
	Andre fremmede lande	772	5 942	958	9 000
	Kanada . .	2 078	14 503	2 012	8 740
	Tilsammen	13 309	96 817	11 103	66 280
Mekanisk vaad fra					
	Norge . . .	187 386	532 942	211 196	516 059
	Sverige . .	8 847	27 929	32 014	73 203
	Andre fremmede lande	87	295	—	—
	Kanada . .	48 551	137 789	72 635	169 420
	Andre britiske besiddelser	1 328	4 440	247	494
	Tilsammen	246 199	703 395	316 092	759 176

Heraf fremgaar, at den væsentlige del af tør træmasse, saavel mekanisk som kemisk, kommer fra Sverige, medens den vaade træmasse af begge slags fornemmelig er af norsk oprindelse.

Tilførselen fra Kanada, Nordamerikas Forenede Stater, Holland og Tyskland er imidlertid ingenlunde ubetydelig, specielt af tør kemisk vare, og for Kanadas vedkommende ogsaa af vaadt mekanisk produkt.

Angaaende vor afsætning af denne artikel paa det britiske marked i sidste aar oplyses, at forretningerne har været træge med lidet tilfredsstillende pris for vore exportører. Dog har tilførselen fra saavel Norge som Sverige af kemisk tør masse tiltaget, ligesom ogsaa af vaad mekanisk masse fra Sverige, hvorimod de andre slags er indkommet fra begge lande til mindre værdi. Det maa dog bemerkes, at vaad mekanisk masse i aaret 1902 er indført i større mængde ogsaa fra Norge, hvorimod værdien er gaaet tilbage, hvilket turde angive, at prisen paa varen i det sidst forløbne aar har været betydelig faldende.

Angaaende den nuværende stilling paa det britiske træmassemarked er underretningerne ikke synderlig gunstige, dog mere lyse for den kemiske end for den mekaniske vare. Prisen siges nemlig at være lav, medens ikke destomindre kjøberne holder sig tilbage, hvilket nærmest turde tyde paa, at markedet for øieblikket er overfyldt. Som typiske prisnoteringer anføres følgende:

Sulfitmasse, bleget, £ 10. 18. 0 à £ 11. 10. 0, ubleget £ 7. 10. 0 à £ 8. 0. 0; natronmasse £ 6. 10. 0 à £ 7. 10. 0; mekanisk, vaad, £ 2. 2. 6 à £ 2. 5. 0 samt tør £ 4. 10. 0 à £ 4. 15. 0, beregnet pr. ton cif. London eller anden østengelsk havn.

I forbindelse med foranstaaende turde kunne nævnes, at begge vore lande fremdeles livlig deltager i indførselen hertil af p a p i r. For aaret 1902 anføres i denne henseende nedenstaaende opgave:

Papir, utrykt paa ruller: Norge £ 204 658, Sverige £ 220 695. Andet slags: Norge £ 391 199, Sverige £ 451 158; desuden indførtes af grovere papir („strawboard or millboard") fra Norge £ 2 835, fra Sverige £ 13 695 samt af træpap fra Norge £ 13 879 og fra Sverige 44 579.

Norge og Sverige er de største exportører af utrykt papir til det britiske marked, men vore lande indtager en mindre fremstaaende plads med hensyn til pap, da de kommer meget langt efter Holland, Rusland, Tyskland og Nordamerikas Forenede Stater

Den tilførsel, som finder sted fra vore lande til det forenede kongerige af b y g n i n g s s t e n i mere eller mindre bearbeidet form er i sidste aar gaaet op for Sveriges vedkommende saavel i henseende til mængde som værdi, medens den norske artikel vel ogsaa er indkommet i nogen større mængde, men derimod formindsket noget i værdi.

Vedkommende indførsel udgjorde:

	1900.		1901.		1902.	
	Tons.	£	Tons.	£	Tons.	£
Fra Norge . . .	99 599	164 979	150 699	232 228	150 811	211 157
„ Sverige . .	29 383	51 211	92 137	141 520	116 375	161 885

Den fra Norge og Sverige hidsendte sten bestaar for den væsentligste del af gadesten og granitblokke for anvendelse til grundmure og kaianlæg. Det opgives, at en norsk exportør har erholdt leverancen til havneanlægget i Dover, hvilken tør være meget betydelig. Det forekommer ogsaa, at granit fra vore lande benyttes til dekoration, saasom piller og lignende, og kan det

nævnes, at en nylig hersteds opført børsbygning er dekoreret med kolonner af norsk granit.

I aaret 1902 har herværende i s m a r k e d vist sig noget mindre fordelagtigt, idet tilførselen fra Norge, hvorfra denne artikel saa godt som udelukkende kommer, baade i henseende til værdi og mængde er mindre end i det foregaaende aar. Indførselen udgjorde nemlig:

1900.		1901.		1902.	
Tons.	£	Tons.	£	Tons.	£
449 701	274 761	460 946	269 897	362 867	203 424

Antagelig har det formindskede forbrug af varen i betydelig grad beroet paa det kolde veir under sidst forløbne sommer, men det anføres ogsaa, at konkurrencen fra fabrikerne for kunstig is nu har gjort sig mere merkbar end tilforn.

Aarets prisnoteringer paa naturis opgives saaledes: Vaartiden 8 sh. 3 d, sommeren 10 sh. 3 d, høsten 11 sh. fra seilfartøier samt 10 sh. 6 d i gjennemsnit fra dampskibe, alt pr. ton à 20 cwts., leveret i London.

J e r n - o g s t a a l m a r k e d e t her i landet befandt sig sidste aar i en bedre stilling, end man havde vovet at haabe, eftersom man ved aarets begyndelse endnu var saa at sige midt oppe i den reaktion, som fulgte paa den opdrevne virksomhed paa dette omraade, som gjorde sig gjældende i tidligere aar. Aarsagen til dette forholdsvis gunstige forhold var, siges det, fornemmelig den store efterspørgsel paa rujern og bearbeidet jern og staal, som udgik fra Nordamerikas Forenede Stater, hvilket land nu synes at indtage første plads inden verdens jern- og staalindustri.

Vicekonsulen i Sheffield meddeler angaaende forretningstilstanden paa markedet, at virksomheden inden panserbeklædnings- og projektiltilvirkningen har været træg i det sidst forløbne aar, eftersom ældre bestillinger var under afslutning, og nye ordres paa projektiler kun sparsomt indkom efter krigens ophør, og yderligere bestillinger paa pansermateriel ikke kunde ventes før ved finansaarets slutning. Endvidere var efterspørgselen paa jernbanemateriale begrænset, ihvorvel forhaandenværende lagere reduceredes betydelig. Derimod kan tilvirkningen af rujern siges at have været forholdsvis blomstrende saavel i de nordlige som i de østlige og vestlige distrikter, omend prisen ikke gav synderlig gevinst.

Man vovede alligevel ikke at paaregne, at denne livlige omsætning skulde komme til at vare længe, eftersom den efterspørgsel fra Amerika, som i betydelig grad fremkaldte rørelsen, nu var i aftagende. Inden Bessemer- og Siemens-Martin-tilvirkningen forekom ikke nogen ophobning af samtidige bestillinger, men istedet merkedes en jævn og god afsætning i forhold til det forhaandenværende behov, hvilken afsætning dog synes at være paa tilbagegang. Stor nedgang havde atter fundet sted inden forretningerne i støbestaalbranchen i modsætning til den livlige rørelse, som der var raadende for nogle aar tilbage. Det var endog tvilsomt, hvorvidt der fandtes et eneste firma inden branchen, som kunde fuldt ud sysselsætte sin arbeidsstok, som endog var bleven væsentlig indskrænket, og nogen forbedring var ikke synbar.

Hvad specielt angaar afsætningen af rujern i Sheffield, tillægger vicekonsulen, at salget af dette produkt var ganske ringe i aaret 1902 paa grund af, at tilvirkningen af maskiner og tungt gods holdtes paa et lavt standpunkt.

Stillingen var derfor saa meget mindre tilfredsstillende, som ved siden deraf betydelige lagere af denne artikel fandtes paa pladsen. Det bør ikke forbisees, at indførselen paa markedet af „High Speed Steels" antagelig kommer til i en vis grad at indskrænke anvendelsen af svensk jern af mere fremstaaende merker, da nemlig nævnte nye staal i stor udstrækning træder i stedet for det almindelige støbestaal.

Følgende zifre turde paa en overskuelig maade fremstille udviklingen af den britiske jern- og staalindustri under de tre sidste aar ligesom omfanget af den omsætning, som under nævnte aar har fundet sted paa markedet:

	1900. Tons.	1901. Tons.	1902. Tons.
Tilvirkning af rujern	8 908 570	7 761 830	8 000 000
Indførsel - do.	175 293	195 409	223 138
Udførsel - do.	1 427 525	830 182	1 102 835
Rujern, afseet for brug i landet . .	7 756 338	7 472 049	7 170 303
Beholdning af rujern den 31te decbr.	455 419	550 000	500 000
Udførsel af bearbeidet jern . . .	2 116 808	2 070 877	2 476 279
Indførsel af bearbeidet jern og staal (transit ikke medregnet) . . .	763 685	755 248	1 101 778

Nedenstaaende opgave udviser indførselen af jern og staal fra vore lande omfattende de tre sidste aar:

	1900. £	1901. £	1902. £
Jernmalm, heri indbefattet kromjern:			
fra Norge	18	—	584
„ Sverige	95 275	80 678	136 851
Rujern:			
fra Sverige	322 408	369 458	300 492
Stangjern m. m.:			
fra Norge	210	21	64
„ Sverige	447 161	397 990	296 347
Puddeljern:			
fra Sverige	38 374	19 330	24 467
Gammelt jern og staal:			
fra Norge	2 358	1 631	2 577
„ Sverige	11 931	11 352	10 137
Staal, ikke forarbeidet:			
fra Sverige	129 880	113 561	90 489
Staal, spiger, skruer og nagler			
fra Norge	Ikke særskilt opg.	Ikke særskilt opg.	49 517
„ Sverige	do.	do.	31 649
Andre arbeider af jern og staal:			
fra Norge	43 155	56 786	3 848
„ Sverige	231 557	181 131	120 587

Det gjør et virkelig nedslaaende indtryk saaledes at konstatere, hvorledes vor udførsel paa alle disse omraader gaar tilbage (naar undtages gammelt

jern for Norges vedkommende og den simpleste raavare — jernmalm — for Sveriges vedkommende), og dog har tilførselen f. ex. af stangjern kunnet stige for saadanne lande som Belgien og Holland, idet der indførtes hertil fra førstnævnte land af denne artikel i aaret 1902 for en værdi af £ 506 764 mod £ 223 754 i aaret 1901 og £ 91 095 i aaret 1900, medens importen fra Holland (vel antagelig mest tysk vare) udgjorde: £ 13 993 i aaret 1900, £ 72 117 i aaret 1901 og £ 265 284 i aaret 1902.

Angaaende prisnoteringerne paa jern haves nedenstaaende opgave fra Sheffield distrikt:

	1900.	1901.	1902.
Hematit rujern:			
1ste januar . . .	93 sh. 6 d	82 sh. 6 d	69 sh. 0 d
1ste april	97 sh. 0 d	69 sh. 6 d	68 sh. 6 d
1ste juli	95 sh. 0 d	68 sh. 6 d	69 sh. 6 d
1ste oktober . . .	92 sh. 6 d	71 sh. 0 d	69 sh. 6 d
20de december . .	82 sh. 6 d	69 sh. 0 d	69 sh. 6 d
Almindeligt smedejern:			
1ste januar . . .	70 sh. 0 d	57 sh. 6 d	47 sh. 6 d
1ste april	68 sh. 0 d	45 sh. 6 d	48 sh. 6 d
1ste juli	68 sh. 0 d	45 sh. 6 d	49 sh. 6 d
1ste oktober . . .	60 sh. 6 d	47 sh. 6 d	51 sh. 0 d
20de december . .	57 sh. 6 d	47 sh. 6 d	50 sh. 0 d

	1902. Ved aarets begyndelse.		Ved aarets slutning.
Svensk jern og staal: Rujern, god almindelig vare	£ 6. 10. 0	til	£ 5. 10. 0
Do., Dannemora	„ 9. 10. 0	-	„ 7. 10. 0
Smeltestykker, enkeltsveisede	„ 7. 5. 0	-	„ 7. 5. 0
Do., dobbeltsveisede	„ 10. 0. 0	-	„ 9. 10. 0
Trækulstangjern	„ 9. 5. 0	-	„ 9. 10. 0
Siemens-Martins	„ 9. 15. 0	-	„ 9. 15. 0
„Steel Iron" for smeltning efter merke: almindelige	„ 8. 10. 0	-	„ 9. 0. 0
Do., god almindelig vare	„ 9. 10. 0	-	„ 10. 10. 0
Do., Dannemora	„ 10. 10. 0	-	„ 12. 0. 0
Valset eller hamret jern for smeltning:	Gjennemsnitspris i aaret 1902.		
Efter merke	£ 9. 10. 0	til	£ 11. 0. 0
Dannemora	„ 13. 0. 0	-	„ 24. 0. 0
Iron Box Ends:			
Dannemora	„ 14. 0. 0	-	„ 11. 0. 0
Billigere merker	„ 9. 0. 0	-	„ 7. 0. 0
Nail Rods Siemens Martin scrap	£ 6. 10. 0		
Merchant Iron	£ 9. 10. 0		
Svensk Bessemer:			
Ingots	„ 8. 0. 0	til	£ 9. 0. 0
Billets	„ 10. 0. 0	-	„ 11. 0. 0
Squares, Rounds or Flats	„ 11. 0. 0	-	„ 12. 0. 0

Siemens Martin Billets omkring 10 sh. mindre end svensk Bessemer.
Swedish Bessemer Box Ends £ 7. 0. 0, alt beregnet pr. ton.

I forbindelse hermed maa anføres, at der af maskiner og maskindele i aaret 1902 indførtes fra Sverige for mindre værdi end i aaret 1901, nemlig for £ 101 619 i førstnævnte aar imod £ 124 172 i aaret 1901. Det samme er ogsaa tilfældet med elektriske apparater, af hvilke importen efter i aaret 1901 at være steget til £ 17 712 i sidstforløbne aar atter faldt ned til £ 13 225. Ligeledes er værdien af hertil indkommet svensk knivsmedarbeide gaaet ned fra £ 1 637 til £ 1 270.

Af øvrige metaller exporteres fra vore lande af nogen betydning til herværende marked kun kobber, og stiller indførselens værdi i aaret 1902 sig saaledes:

		Fra Norge. £	Fra Sverige. £
Kobber:			
„	Malm	17 804	2 804
„	Præcipitat	—	1 550
„	Gammelt	10 573	3 894
„	Uforarbeidet i stænger	7 597	10 831
„	Forarbeidet	323	1 821

Hertil kommer svovlkis, hvoraf indførtes i aaret 1902 fra Norge til en værdi af £ 61 250 og fra Sverige £ 2 383, hvilket for Norges vedkommende viser en betydelig forøgelse fra det foregaaende aar.

Indførselen af kemiske fyrstikker opgik i de tre sidste aar til følgende værdi:

	1900.	1901.	1902.
Fra Norge	£ 10 901	£ 15 354	£ 18 309
„ Sverige	„ 138 860	„ 133 063	„ 122 385
„ Tyskland	„ 1 333	„ 862	„ 8 153
„ Holland	„ 11 237	„ 14 908	„ 11 961
„ Belgien	„ 41 258	„ 36 821	„ 44 420
„ andre fremmede lande . .	„ 229	„ 248	„ 887
Tilsammen	£ 203 818	£ 201 256	£ 206 115
Andre slags:			
Fra Norge	£ 4 996	£ 10 456	£ 10 013
„ Sverige	„ 129 373	„ 172 568	„ 158 226
„ Tyskland	„ 831	„ 1 326	„ 2 426
„ Holland	„ 2 318	„ 1 831	„ 1 401
„ Belgien	„ 39 058	„ 35 290	„ 40 668
„ andre fremmede lande .	„ 663	„ 570	„ 250
Tilsammen	£ 177 239	£ 222 041	£ 212 984

Dette viser for Norge vedkommende en forøgelse, derimod for Sveriges vedkommende en ganske betydelig nedgang, og en meget betydelig tilvækst,

hvad Belgien betræffer, fra hvilket land den største konkurrence synes at foregaa med vore fabriker.

I denne forbindelse turde kunne nævnes, at importen af kalcium-karbid fra Sverige i aaret 1902 er forøget i den grad, at derfra nu indkommer den største kvantitet af hele indførselen, nemlig 7 948 cwts. til en værdi af £ 6 196 mod i aaret 1901 kun 1 171 cwts. til værdi £ 981. Næst i rækkefølgen kommer Frankrige, hvis export hid af dette produkt i aaret 1902 gik ned fra 8 286 cwts. af værdi £ 7 197 til 5 313 cwts. af værdi £ 3 951. Af droger indførtes hertil i sidstforløbne aar fra Norge til en værdi af £ 24 227, udvisende en sterk stigning fra foregaaende aar og af edikke til en værdi af £ 4 480. Soda importeredes fra Sverige til en værdi af £ 3 181 og af ikke særskilt specificerede slags kemikalier £ 16 687.

For landmandsprodukter fra vore lande synes det at være vanskeligt at vinde noget større marked hersteds.

Af svensk havre indførtes saaledes i aaret 1902 en betydelig mindre kvantitet end aaret forud, nemlig 171 978 cwts. til en værdi af £ 56 330 mod 333 200 cwts. til værdi £ 105 488 i aaret 1901. Muligens var denne nedgang en følge af den toldafgift, som den 15de april 1902 paalagdes denne artikel, eftersom der viser sig en formindskelse i importen i sin helhed for sidste aar. Ligeledes er indførselen af bønner fra Sverige gaaet ned i aaret 1902, nemlig fra 4 320 cwts. til 2 954 cwts., ihvorvel merkelig nok værdien er gaaet op fra £ 1 125 til £ 1 149. Nogen indførsel af denne vare findes ikke angivet fra Norge.

Af meieriprodukter forsendtes ifølge den officielle britiske statistik fra vore lande til herværende marked smør fra Norge og Sverige, samt margarin kun fra Norge, medens derimod ost ikke synes at egne sig for afsætning hersteds fra vore lande.

Indførselen af smør opgik i det hele til følgende værdi:

Fra	1900. £	1901. £	1902. £
Norge	131 415	142 038	139 262
Sverige	1 013 775	938 889	995 838
Rusland	980 770	1 655 352	2 196 234
Danmark med Island og Grønland	8 029 625	8 951 663	9 304 841
Tyskland	190 820	150 206	145 399
Holland	1 414 441	1 511 564	1 973 930
Belgien	367 106	379 020	399 381
Frankrige	1 785 504	1 704 128	2 233 122
Italien	4 213	2 767	25
Amerika	247 724	689 164	252 874
Argentina	130 111	113 656	351 412
Andre fremmede lande	293	95	86
Britiske besiddelser	3 154 638	3 058 854	2 534 286
Tilsammen	17 450 435	19 297 396	20 526 690

*

Let fremgaar af ovenstaaende zifre, at den udenlandske smørtilførsel til det herværende marked er i stadig tilvækst. Hvad vore lande betræffer, kan man desværre ikke sige, at vor afsætning af denne vare under sidst forløbne aar hverken i kvantitet eller værdi er naaet op til det tidligere niveau. Derimod er indførselen fra Danmark steget i høi grad, og endnu mere fra Rusland, ligesom ogsaa Frankrige, Holland, Belgien og Argentina har godt resultat at opvise. Ved siden heraf tildrager det sig speciel opmerksomhed, at importen af smør fra de britiske kolonier og besiddelser er i gradvis aftagende. Ifølge en mere specificeret statistik gjælder denne nedgang alle britiske besiddelser med undtagelse af Kanada, hvorfra importen gaar i en helt modsat retning. Da adskillige klagemaal er fremkommet betræffende vandgehalten i smør, som holdes tilsalgs her i landet, har den britiske regjering i marts maaned d. a. for underhuset fremsat lovforslag i den hensigt at raade bod paa dette misforhold, og indeholder dette forslag følgende hovedbestemmelser:

1. Det er under straf forbudt at tilvirke, udstille tilsalgs eller indføre smør eller smørblanding med større vandgehalt end 20 pct.
2. Smør, som har erholdt tilsætning, hvorved vandmængden er bleven forøget over den fastsatte grænse (der fra og med den 15de mai 1902 er bestemt til 16 pct.), skal i handel bære merket „Adulterated butter", dog gjøres herfra undtagelse for saakaldt „Irish salt firkin butter" og margarin; samt
3. dersom smør eller smørblanding skulde befindes at indeholde mere vand, end hvad der ifølge gjældende forskrifter er tilladt for rent smør, skal den saaledes konstaterede forøgede vandgehalt ansees at være fremkommet gjennem tilsætning af fremmed substans, forsaavidt ikke bevis føres for, at vandmængden hidrører fra den almindelige behandlingsmaade ved smørtilvirkningen.

Ifølge nævnte forslag skulde det saaledes være en forbrydelse at sælge eller indføre smør med høiere vandgehalt end 20 pct., medens, naar varen holder mellem 16 pct. og 20 pct., merket „Adulterated butter" skulde anvendes, og produktet saaledes forklares ikke at være ægte, med undtagelse dog af irsk smør, hvilken artikel kommer til at stilles i en særskilt kategori, og alene smør med høist 16 pct. skulde kunne uhindret gaa i handelen under dette navn.

Forslaget er fremdeles under behandling og er i det hele bleven mødt med billigelse, dog saaledes, at der fra mange hold er fremkommet paastand om ophævelse af den anførte særstilling for det irske smør, ligesom man ogsaa har ment, at høieste tilladte grænse for vandgehalten skulde sættes til 18 pct. Her bør ogsaa anføres, at der her i landet er vakt spørgsmaal om at bestemme, hvorvidt smør er ægte i henhold til det kvantum flygtige fedtsyrer, som produktet indeholder.

Angaaende stillingen paa herværende smørmarked kan meddeles, at prisen ifølge de seneste underretninger er nedadgaaende, hvilket ogsaa skulde være i overensstemmelse med værdiformindskelsen overhovedet for alt slags smør.

Som „current quotations" anføres: (Slutningen af mai 1903): New Zealand „choicest" 97 sh. à 98 sh.; do., „finest" 92 sh. à 96 sh.; dansk „choicest" 94 sh. 6 d, „finest" 92 sh. (modsvarende pris i aaret 1902: 101 sh. og 98 sh. 6 d), alt pr. cwt.; andre merker skulde noteres i forhold til nævnte priser. Forøvrigt maa oplyses, at russisk smør fremdeles indføres i

stadig øgende kvantiteter, samt at vedkommende russiske myndigheder opgives at have foretaget alle nødvendige skridt for at lette transporten af denne artikel paa russisk omraade. Ligeledes bemerkes, at afsætningen af fransk og hollandsk smør er i tiltagende paa det herværende marked.

Af andre livsfornødenheder af samme klasse som smør har følgende indførsel fundet sted her til landet under sidste aar:

Margarin og andet kunstigt smør fra Norge til en værdi af £ 14 918 (imod £ 2 409 257 fra Holland).

Fjærkræ og vildt fra Norge for £ 2 932, æg fra Sverige til en værdi af £ 8 332 (imod £ 1 366 073 fra Danmark og £ 1 260 871 fra Tyskland).

„Bacon" ligeledes fra Sverige for £ 57 653 (imod £ 3 749 108 fra Danmark).

Denne indførsel findes at være i tilvækst kun hvad æg betræffer, medens den for de øvrige produkters vedkommende har været større i tidligere aar, hvilket ogsaa er tilfældet med preserveret kjød af andet slags end flesk, hvoraf der i aaret 1902 indførtes fra Norge 423 cwts. til en værdi af £ 943.

For at give en forestilling om udviklingen af kjødimporten her til landet kan anføres, at der indførtes i aaret 1902 af ferskt eller konserveret kjød 16 970 588 cwts. mod 10 607 672 cwts. i aaret 1892.

Som en glædelig foreteelse kan imidlertid i denne forbindelse fremholdes, at kondenseret melk fra Norge synes mere og mere at finde et marked her i landet. Saaledes indførtes hertil i aaret 1902 af nævnte norske vare til en samlet værdi af £ 198 469 mod £ 112 426 i aaret 1901, heri iberegnet med og uden sukkertilsætning og anden preserveret eller steriliseret melk. Det bemerkelsesværdige er, at denne tilvækst har fundet sted trods den indførselsafgift, der her i landet siden 19de april 1901 er paalagt det med sukker tilsatte produkt.

Af andre landbrugsprodukter, som kunde gjøres til gjenstand for afsætning paa det britiske marked fra vore lande, turde nævnes hø. Heraf indkom i aaret 1902 fra Norge 18 875 tons til en værdi af £ 80 390. Hele importen af denne artikel opgik i det nævnte aar til 357 041 tons til en angiven værdi af £ 1 359 967, hvoraf størstedelen kom fra Amerika med 121 777 tons og dernæst fra Frankrige og Holland, med omtrent 40 000 tons fra hvert land.

Den tilførsel af fiskeriprodukter, som har fundet sted hertil fra vore lande under de tre sidste aar er specificeret paa følgende maade:

	1900.		1901.		1902.	
Fersk fisk:	Fra Norge. cwts.	Fra Sverige. cwts.	Fra Norge. cwts.	Fra Sverige. cwts.	Fra Norge. cwts.	Fra Sverige. cwts.
Fersk sild	299 448	1 819	426 539	16 520	407 876	5 346
Andre slags . . .	44 690	2 396	61 963	1 199	44 417	148
Skjælfisk (østers ikke iberegnet) . . .	283	—	740	—	283	—

**

Salt fisk:	1900. Fra Norge. cwts.	1900. Fra Sverige. cwts.	1901. Fra Norge. cwts.	1901. Fra Sverige. cwts.	1902. Fra Norge. cwts.	1902. Fra Sverige. cwts.
Sardiner i boxer . .	911	—	9 467	—	15 720	—
Andre slags fisk i boxer	—	—	23 081	—	18 145	—
Paa anden maade konserveret	—	—	229 285	—	203 405	—
	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.
Sælskind	72 649	5 964	48 927	—	92 200	185
	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.	Cwts.
Hvalbarder	705	—	2 164	—	896	—
	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.
Tran	4 267	—	6 625	—	4 880	—
	Tons.	Tons.	Tons.	Tons.	Tons.	Tons.
Guano	575	—	580	—	458	—

Foranstaaende oversigt udviser saaledes, at det næsten udelukkende er Norge, som er interesseret i fiskehandelen paa det herværende marked, og størst afsætning nyder fersk sild og fisk konserveret paa anden maade end i boxer; af førstnævnte vare indkom her til landet i aaret 1902 til en værdi af £ 148 389 og af den sidstnævnte £ 260 183.

Værdien af den fra Sverige hertil indførte ferske sild i aaret 1902 opgik kun til £ 2 060.

Vicekonsulen i Hull anfører om det derværende fiskemarked, at indførselen dertil næsten udelukkende kom fra Norge i sidste aar, idet kvantiteten derfra udgjorde 620 857 cwts. mod 663 412 cwts. i aaret 1901. Fra Sverige ankom kun 4 381 cwts. mod 17 331 aaret før.

De derværende prisnoteringer opgives saaledes:

	„Shots".	„Fulls".
Januar 1—4	17 sh. 0 d—18 sh. 0 d	20 sh. 0 d—23 sh. 0 d
5—11	19 sh. 0 d—22 sh. 6 d	22 sh. 3 d—26 sh. 9 d
12—18	15 sh. 0 d—18 sh. 9 d	20 sh. 0 d—23 sh. 0 d
19—25	12 sh. 9 d—11 sh. 6 d	19 sh. 0 d—25 sh. 0 d
26—31	9 sh. 0 d—13 sh. 6 d	10 sh. 9 d—14 sh. 6 d
Februar 2—8	—	16 sh. 0 d—25 sh. 3 d
9—15	13 sh. 6 d—15 sh. 6 d	14 sh. 0 d—22 sh. 0 d
16—22	18 sh. 0 d—19 sh. 0 d	14 sh. 0 d—22 sh. 6 d
23—28	9 sh. 0 d—12 sh. 0 d	13 sh. 0 d—21 sh. 6 d
Marts 1—8	—	5 sh. 6 d—24 sh 0 d
9—15	—	7 sh. 0 d—11 sh. 0 d
16—23	—	6 sh. 3 d—20 sh. 6 d
24—31	—	11 sh. 0 d—24 sh. 0 d

(1 ladning 5 sh. 0 d—10 sh. 9 d)

Den indførte silds beskaffenhed var overhovedet god, dog indtraf det en og anden gang, at dele af ladningerne underkjendtes, eftersom ankomsten forsinkedes paa grund af stormende veir. I forbindelse hermed tilføier vicekonsulen nedenstaaende bemerkning:

Man har i den senere tid talt meget om den fare, som er forbunden med fortæring af billig fisk af mindre god kvalitet, og det antages, at myndighederne kommer til at øve strengere tilsyn med, hvad der udbydes her i landet; det er derfor af største vegt og i exportørernes egen interesse, at alt gjøres for at holde kvaliteten oppe. I denne henseende maa fremholdes nødvendigheden af, at der ved transport af fisk kun anvendes saadanne fartøier, som er specielt byggede, eller idetmindste skikkede herfor.

Store tab foranledigedes under sidste vinters stormende veir derved, at endel fartøier, som ikke var udstyrede med tilstrækkelig sterke maskiner, maatte vende tilbage, eller blev opholdte, hvilket selvfølgelig havde en skadelig indvirkning paa deres last, og at denne fremkommer i daarlig tilstand, skader naturligvis markedet. En meget almindelig aarsag til klagemaal er, at kasserne, hvori silden pakkes, ikke er tilstrækkelig fyldte, men ofte indeholder en uforholdsmæssig mængde is, noget som specielt er tilfælde med forsendelser fra Kristianssand og Aalesund, og tildels fra Fredrikstad.

Det samlede antal norske og svenske fartøier, der ankom til Hull med sild i sæsonen (1902—1903), opgik til 78 mod 75 under samme tid forrige aar.

Af forananførte opgave fremgaar, at indførselen af norske s a r d i n e r i boxer er tiltaget ganske betydelig i aaret 1902 (værdien deraf udgjorde nemlig ikke mindre end £ 41 667 mod £ 26 171 aaret før), hvorimod afsætningen af norsk konserveret fisk af andet slags (ligeledes i boxer) gik ned i værdi fra £ 47 652 til £ 34 723.

H u d e r, raa eller tørre, indførtes hid til følgende værdier:

	1900. £	1901. £	1902. £
Fra Norge	18 335	20 205	17 156
„ Sverige	21 401	14 623	19 854

Saaledes ikke nogen udvikling paa dette omraade fra noget af vore lande.

Efter den officielle britiske statistik synes forøvrigt vor indførsel til dette land ikke at være af videre betydning, undtagen for g l a s v a r e r s vedkommende.

Heraf indkom i værdi:

	1900. £	1901. £	1902. £
K r y s t a l v a r e r fra Norge	—	—	—
Do. „ Sverige	46 790	46 021	50 548
F l a s k e r fra Norge	969	4 457	13 262
Do „ Sverige	54 753	76 602	94 965
A n d r e g l a s v a r e r fra Norge	2 151	3 112	4 697
Do. „ Sverige	30 312	25 178	27 307

Dette udviser, at der er en ikke ringe afsætning af disse artikler specielt fra Sverige, og at den er i tilvækst.

Med hensyn til udførselen fra det forenede kongerige til vore lande kan intet af særskilt betydning siges vedrørende det sistforløbne aar til adskillelse fra de nærmest foregaaende, undtagen hvad stenkul betræffer, hvilken artikel i aaret 1902 belagdes med en udførselsafgift af 1 shilling pr. ton.

Angaaende de forhold, som staar i forbindelse med stenkulsudførselen, skriver vicekonsulen i Cardiff følgende:

I det heletaget maa kulexporten fra South Wales i det forløbne aar siges at have været tilfredsstillende, om det end nu og da har truet med streiker og tiltrods for, at handelsomsætningen i sin almindelighed har været sterkt trykket her i landet som overalt andetsteds.

Den samlede udførsel fra Cardiff gik saaledes i aaret 1902 op til 19 056 310 tons mod 18 135 608 tons i aaret 1901.

Den omstændighed, at exporten er steget, har været anført som et argument for, at udførselsafgiften, 1 sh. pr. ton, har vist sig ikke at have havt nogen skadelig virkning. Denne slutning turde imidlertid næppe være beføiet, idet den nævnte forøgelse for en stor del skyldes den paa grund af streik fremkaldte nye og betydelige efterspørgsel fra Amerika efter kul fra South Wales. Antagelig skibedes der i aarets løb ca. 500 000 tons til Amerika alene.

Usandsynligt er det derimod ikke, at en prisforskjel af 1 sh. pr. ton paa grund af den stadig skjærpede konkurrence i fremtiden vil udelukke de waleske kulsorter fra en stor del af markedet.

Ved aarets begyndelse varierede prisen paa „Best steam coal" fra 14 sh. 9 d—15 sh. 9 d og paa „Best smalls" fra 8 sh. 6 d—8 sh. 9 d.

Saalænge efterspørgselen fra Amerika varede, steg prisen paa „Best steam coals" til 16 sh. 6 d—17 sh., medens „dry coals" solgtes til 18 sh. pr. ton; derefter faldt imidlertid prisen jævnt til aarets slutning, da „Best steam coals" leveredes til en toppris af 14 sh. 6 d og „Best small steams" til 8 sh. 6 d.

Retssagen om „the stop-day" har fundet en for arbeiderne fordelagtig afslutning, idet ledernes anordning af disse „stop-days" konstateredes ikke at være skeet i ond hensigt.

Arbeidsgiverne har under overveielse at appellere sagen, men hvorvidt dette vil ske, tør være tvilsomt. „The Sliding Scale Agreement" (arbeidernes aflønning beregnet i forhold til kullenes salgspris og varierende med denne), der i mere end 25 aar har været bestemmende for de sydwaleske minearbeideres fortjeneste, ophørte ved udgangen af december maaned, og siden den tid har arbeidsgiverne og arbeiderne været sterkt optagne med at fastsætte detaljerne for et nyt udarbeidet lønningsgrundlag. Dette har antaget form af en slags voldgiftskomite („Conciliation Board") med en uafhængig formand, der skal være bundet til en minimums- og en maximums-lønningsgrænse, respektive 30 pct. og 60 pct. høiere end lønningsstandarden af 1879.

Detaljerne venter paa sin endelige afgjørelse, medens man er kommet til enighed om de nævnte grænser, idet dog arbeidsgiverne vil have en ækvivalent for minimumsgrænsen (30 pct. høiere end standarden af 1879), som repræsenterer en salgspris af 12 sh. 3 d, medens arbeiderne vil have en ækvivalent for samme grænse, der repræsenterer en salgspris af 11 sh. 3 d

og faktisk paa det nærmeste svarer til 30 pct. over den nævnte standard af 1879.

Det nøiagtige udgangspunkt (minimumsgrænse), der altsaa maa fastsættes paa basis af en salgspris, der falder mellem 11 sh. 3 d og 12 sh. 3 d, skal imidlertid bestemmes af en uafhængig opmand.

Selvfølgelig vil det være i arbeidernes interesse at faa minimumsgrænsen saa lav som muligt, da udsigten til øget fortjeneste derved bliver saa meget større.

Ved første øiekast kunde det synes, som om denne nye beregningsmaade for arbeidernes aflønning er „Sliding Scale System" i en anden form, nemlig med faste lønningsgrænser, minimums og maximums; dette er dog ikke tilfældet, idet „the Conciliation Board" ved fastsættelsen af arbeidsfortjenesten indenfor grænserne ikke udelukkende er bundet til kullenes salgspris, men ogsaa kan tage andre omstændigheder i betragtning.

Ved ophævelsen af „the Sliding Scale Agreement" den 31te december var grubearbeidernes fortjeneste $48^3/_4$ pct. over standarden af 1879 (repræsenterende en salgspris af 13 sh. 6 d pr. ton), medens den ved udgangen af aaret 1901 var $63^3/_4$ pct. over nævnte standard, hvilket repræsenterer en salgspris af 15 sh. 3 d.

Følgende fortegnelse over de vigtigste kulgruber ordnet i forhold til kvaliteten af de kul, de for tiden ansees at yde, turde maaske være af interesse:

Gruppe I.	Gruppe II.
Ocean,	Hoods Merthyr,
Ferndale,	Lockets Merthyr,
Cambrian,	Cory's Merthyr—Pentre,
Nixon's Navigation,	Hills Plymouth,
Albion,	Dowlais, National,
Penrikyber.	Cyfarthfa, Powell Duffryn,
	Standard, Lewis Merthyr,
	Great Western, Insoles Merthyr,
	Norths Navigation, Ffalda.

Det bemerkes, at det britiske admiralitet for ca. 30 aar siden af særegne grunde udelukkende opkjøbte „Nixon's Navigation upper 4 feet coal", men er forraadet af dette slags kul nu paa det nærmeste udtømt.

Nedenfor hidsættes nogle statistiske oplysninger betræffende exporten af kul og koks fra Cardiffs distrikt samt opnaaede gjennemsnitspriser for kul for hver maaned i aarene 1900, 1901 og 1902:

Udskibning af kul og koks.

Aar.	Cardiff. Tons.	Penarth. Tons.	Barry.*) Tons.
1889 (5 maaneder)	—	—	1 073 575
1890	7 420 080	1 558 911	3 192 691
1891	6 949 424	1 930 219	3 959 621
1892	7 323 095	2 082 425	4 191 074
1893 (streik) . .	6 725 320	2 132 290	4 211 822

*) Anm: Barry Dock aabnedes for trafik den 18de juli 1889.

	Cardiff. Tons.	Penarth. Tons.	Barry. Tons.
1894	7 668 606	2 428 045	4 896 683
1895	7 542 220	2 509 752	5 051 831
1896	7 690 205	2 818 368	5 279 232
1897	7 722 995	3 051 743	5 854 920
1898 (streik) . .	5 652 666	1 953 147	4 369 448
1899	8 279 005	3 368 255	7 223 669
1900	7 549 312	3 253 256	7 225 599
1901	7 216 311	3 467 538	7 844 464
1902	7 090 291	3 599 404	8 673 728

Gjennemsnitspris for Cardiff „Best Large Steam Coal".

Maaned.	1900.	1901.	1902.
Januar . . .	27 sh. 1 d	20 sh. 1 d	15 sh. 7 d
Februar . . .	25 sh. 0 d	18 sh. 1 d	14 sh. 7 d
Marts. . . .	21 sh. 0 d	17 sh. 3 d	14 sh. 6 d
April	22 sh. 4 d	17 sh. 0 d	15 sh. 1 d
Mai	23 sh. 4 d	18 sh. 7 d	15 sh. 9 d
Juni	23 sh. 1 d	19 sh. 6 d	16 sh. 0 d
Juli	24 sh. 4 d	19 sh. 3 d	15 sh. 7 d
August . . .	28 sh. 4 d	19 sh. 0 d	15 sh. 6 d
September . .	32 sh. 0 d	18 sh. 4 d	15 sh. 6 d
Oktober . . .	26 sh. 4 d	16 sh. 10 d	16 sh. 6 d
November . .	21 sh. 6 d	16 sh. 9 d	15 sh. 3 d
December . .	20 sh. 1 d	16 sh. 9 d	14 sh. 6 d

Nedenstaaende fra „The Coal Merchant and Shipper" hentede tabel udviser den beregnede produktion af kul i Storbritannien, sammenlignet med andre lande i aarene 1901 og 1902.

	1901. Tons.	1902. Tons.
Storbritannien	219 047 000	227 000 000
Amerikas Forenede Stater — Bituminous . .	225 826 000	248 226 000
— — „ — Anthracite . .	67 471 000	45 071 000
Tyskland	152 600 000	150 000 000
Belgien	23 352 000	24 500 000
Frankrige	33 270 000	31 500 000
Rusland	15 890 000	15 000 000
Østerrige-Ungarn	38 739 000	39 000 000
Kanada	5 332 000	6 500 000
Indien	6 200 000	6 800 000
Spanien	2 772 000	3 000 000
Japan	6 761 000	7 500 000
Australasien (Ny Syd Wales)	5 506 000	6 000 000
Sydafrika	2 000 000	2 500 000
Andre lande	3 500 000	4 500 000
	808 266 000	817 097 000

Ifølge officiel britisk statistik skal vore landes handelsforbindelser med Storbritannien og Irland i sidstforløbne aar kunne angives til nedenstaaende zifre, som i sammenligning med omsætningen under forudgaaende femaarsperiode (1897—1901) viser nogen tilvækst for Norges vedkommende baade i import og export, men en afgjort tilbagegang, hvad Sverige betræffer.

Indførsel.	1902. £	I gjennemsnit under perioden 1897—1901. £
Fra Norge til Storbritannien og Irland	5 408 650	5 321 493
„ Sverige - do. - do.	9 567 844	10 009 568
Udførsel.		
Til Norge fra Storbritannien og Irland	2 919 492	2 888 166
„ Sverige - do. - do.	4 275 033	4 447 782
Transithandel.		
Med Norge	417 240	633 470
„ Sverige	765 775	1 159 204

Det maa bemerkes, at de for aaret 1902 anførte zifre er noget ulige dem, som efter anden kilde i det følgende angives for samme aar, hvilket har sin grund deri, at de sidste opgaver blot er provisoriske.

Ifølge statistiske opgaver fra herværende toldkammer stillede vareomsætningen mellem Norge paa den ene side og Storbritannien og Irland paa den anden side sig saaledes i aaret 1902, sammenlignet med aaret 1901:

Indførsel fra Norge.

Varesorter.		Mængde.		Værdi i £.	
		1902.	1901.	1902.	1901.
Heste	stkr.	—	15	—	470
Ammunition o. l. . .	cwts.	—	2	—	25
Kurve		—	—	27	—
Øl	fade	447	495	2 006	2 250
Bøger	cwts.	45	48	261	312
Smør	„	26 266	26 341	139 262	142 038
Gummivarer		—	—	—	136
Kemikalier, ikke ang. hvad slags. . . .		—	—	9 688	9 281
Tougverk		—	—	682	445
Havre	cwts.	4 800	1 600	1 781	582
Ris	„	1	—	1	—
Bomuld, affald . . .	lbs.	—	42 368	—	190
Do.-varer, graa, ubleg.	yards	58 870	—	1 164	4 707
Do. „ trykte . .	„	401 750	—	3 742	—
Do. „ ikke ang. hvad slags . . .		—	—	1 870	—
Knivsmedarbeide . .	cwts.	3	1	16	8

Varesorter.		Mængde.		Værdi i £.	
		1902.	1901.	1902.	1901.
Droger o. l.		—	—	24 227	13 978
Æg . . . . store hundreder		180	860	67	286
Elektriske apparater .		—	—	2 503	2 507
Fisk, fersk sild . . .	cwts.	407 876	426 539	148 389	148 155
Do., skjældyr . . .	„	238	740	872	3 992
Do., andre slags . .	„	44 417	61 963	90 069	131 112
Do., tilberedt, nedlagt, sardiner	„	15 720	9 467	41 667	26 179
Do., tilberedt, nedlagt: Laks	„	11	—	35	—
Do. andre slags . .	„	18 145	23 081	34 723	47 652
Do. ikke nedlagt . .	„	203 405	229 285	260 133	307 368
Frugt, ikke ang. hvad slags, frisk . . .	„	655	—	760	—
Do. konserveret . . .	„	—	232	—	235
Glas, flinteglas . . .	„	3 924	3 096	6 731	5 371
Do., flasker	gross	23 843	10 239	13 262	4 457
Do. andre slags . .	cwts.	3 085	1 659	4 697	3 112
Lim	„	4 863	3 280	4 668	3 969
Isenkramvarer . . .	„	63	150	121	188
Haararbeide		—	—	—	650
Hø	tons	18 875	1 550	80 390	6 668
Huder, tørre	cwts.	3 348	3 129	8 415	6 810
Do. raa	„	4 984	7 624	8 741	13 395
Horn	tons	24	24	524	507
Is	„	362 867	460 946	203 424	269 897
Verktøi		—	—	126	320
Lamper og lygter . .	stkr.	282	580	70	61
Læder, ugarvet . . .	cwts.	—	128	—	588
Do., garvet . . .	„	21	26	251	355
Do.,-varer, ikke ang. slags		—	—	5 755	2 823
Linnedvarer		—	—	724	—
Maskiner, damp- . .		—	—	1 366	1 645
Do., andre slags .		—	—	2 960	2 720
Gjødningsstoffe, ikke ang. hvad slags . .	tons	—	97	—	519
Do., ben		—	255	—	878
Do., guano	tons	458	580	2 672	3 211
Do., fosfat	„	600	727	1 200	1 134
Margarin	cwts.	6 067	7 787	14 918	20 553
Fyrstikker:					
Sikkerheds- . .	gross æsker	394 540	338 120	18 309	15 354
Do., andre slags	„ „	199 000	209 000	10 013	10 456
Kjød, flesk	cwts.	6	9	14	20
Do., konserveret . .	„	423	493	943	999
Kobbermalm	tons	4 653	5 049	17 804	19 772
Kobber: Regulus . .	„	—	165	—	2 590
Do., gammelt . .	„	326	303	10 573	10 065

Varesorter.		Mængde.		Værdi i £.	
		1902.	1901.	1902.	1901.
Do., ikke bearbeidet	tons	147	321	7 597	23 250
Kobbervarer		—	—	323	1 522
Jernmalm	„	624	—	584	—
Jern, stang-	„	8	3	64	21
Do., gammelt . . .	„	1 003	668	2 577	1 631
Staal, uforarbeidet . .	„	—	1	—	13
Jernvarer: Spiger . .	„	2 918	—	49 517	—
Do. diverse . .	cwts.	240	56 735	3 848	56 789
Bly	tons	—	91	—	1 013
Svovlkis	„	43 186	38 279	61 250	43 614
Zinkmalm	„	208	—	590	—
Zink, raa	„	30	24	413	391
Malm, andet slags . .	„	8	—	525	—
Metal, forarbeidet . .	„	14	367	1 254	1 083
Do., gammelt . . .	„	111	49	1 901	1 494
Melk, kondenseret . .	cwts.	103 695	100 036	197 334	188 229
Do. do., andre slags	„	567	322	1 135	824
Gibsornamenter . . .		—	—	793	259
Olje, tran	fade	4 880	6 625	99 131	119 795
Do. af frø	„	—	—	—	48
Malerfarver		—	—	484	509
Papir, utrykt . . .	cwts.	880 565	884 608	595 857	636 913
Do., trykt	„	—	16	—	53
Millboard	„	6 428	2 328	2 835	1 133
Træmassepap . . .	„	30 448	22 507	13 879	10 011
Lin- og bomuldsfiller .	tons	36	66	497	732
Papirmateriale, ikke ang. hvad slags . .	„	248	324	2 095	2 495
Træmasse	„	279 361	250 394	1 037 092	1 049 171
Petroleum	gallons	74 820	313 255	1 225	8 123
Beg	cwts.	5 816	2 721	1 592	563
Grafit	tons	—	757	—	1 909
Vildt og fjærkræ . .		—	—	2 932	2 900
Videnskabelige instrumenter		—	—	1 830	267
Skind, garvet og ugarvet	stkr.	—	217	—	543
Gjedeskind, ugarvet .	„	3 988	9 740	591	1 730
Sælskind	„	92 200	48 927	17 499	11 586
Pelsverk, ikke ang. hvad slags	„	2 199	315	962	1 162
Alkohol, brændevin .	gallons	—	3 342	—	316
Sten	tons	150 861	150 699	211 157	232 228
Poteter	cwts.	—	1 569	—	321
Eddikke	gallons	67 340	44 350	4 480	2 784
Hvalben	cwts.	896	2 164	4 182	7 427
Talg og stearin . . .	„	80	—	102	—
Tjære	„	249	—	79	—
Legetøi		—	—	105	—

Varesorter.		Mængde. 1902.	Mængde. 1901.	Værdi i £. 1902.	Værdi i £. 1901.
Hø	tons	1 022	—	2 844	—
Vin		—	964	—	251
Trælast, huggen:					
Do., furu og gran	loads	58 814	54 248	104 833	103 065
Do., eg	„	505	203	2 084	1 069
Do., pitprops	„	256 548	246 532	318 951	335 818
Do., ikke ang. hvad slags	„	313	319	564	676
Do., saget, furu og gran	„	495 756	464 820	1 294 416	1 303 558
Trælast:					
Saget, ikke ang. slags	loads	8 354	3 717	24 094	11 159
Stav	„	27 514	25 232	78 922	77 793
Byggemateriel og andre bearbeid. varer	„	—	—	25 680	19 576
Uld: faare-	lbs.	24 850	16 340	817	591
„ , filler	tons	343	300	7 333	6 386
Uldvarer, andre slags		—	—	384	2 960
Div. varer, uforarbeidede		—	—	16 967	17 048
„ „ forarbeidede		—	—	1 901	2 197
„ „ sendt med pakkepost	stkr.	6 368	5 692	11 308	11 041
				5 391 025	5 557 032

Udførsel til Norge.

I. Britiske varer.

Varesorter.		Mængde. 1902.	Mængde. 1901.	Værdi i £. 1902.	Værdi i £. 1901.
Dyr: Heste	stkr.	29	28	1 683	1 047
„ Faar	„	—	3	—	19
„ Svin	„	—	3	—	17
„ ikke ang. slags	„	11	5	42	80
Beklædningsgjenstande		—	—	12 429	11 874
Krigsmateriel		—	—	37 464	17 160
Tomsække	dusin	23 500	19 300	5 486	4 184
Øl	fade	74	78	262	267
Brød og kjeks	cwts.	3 076	4 186	10 336	10 624
Blanksværte	„	3 108	3 429	2 660	3 205
Pølseskind m. m.		—	—	45	23
Bøger	„	310	313	1 928	1 792
Teglsten	1 000 stkr.	462	628	1 129	1 538
Børster	dusin	—	4	—	22
Lys	lbs.	4 200	4 500	80	105
Gummivarer		—	—	25 746	24 159
Jernbanevogne og dele deraf		—	—	2 522	152

Varesorter.		Mængde.		Værdi i £.	
		1902.	1901.	1902.	1901.
Vogne, andre slags . .		—	—	603	481
Velocipeder og dele deraf		—	—	442	1 102
Cement	tons	257	417	526	1 119
Ost	cwts.	16	27	94	119
Foderstoffe	,,	418	—	279	—
Kemikalier, vitriol . . .	,,	225	75	61	93
,, blegningstoffe	,,	9 800	22 700	3 065	7 028
,, kobbersulfat .	tons	57	12	1 096	263
,, farvestoffe .		—	—	1 427	1 220
,, salpeter . .	cwts.	—	75	—	38
,, soda, præparat	,,	67 896	80 850	9 760	10 257
,, ikke ang. slags		—	—	35 181	24 252
Ler	tons	5 944	6 025	5 256	5 303
Uhre og dele deraf . .		—	—	71	101
Tøifiller	,,	1	—	12	—
Stenkul, kokes o. l. . .	,,	1 425 786	1 353 826	767 663	822 449
Produkter af stenkul . .		—	—	2 543	4 903
Kakao og chokolade . .	lbs.	—	4 100	—	193
Tougverk	cwts.	6 636	7 610	16 491	16 001
Syltetøi, konserveret frugt	lbs.	—	157 100	—	2 705
Korn og mel		—	—	—	19 081
,, - ,, ...	cwts.	63 705	—	23 670	—
Bomuldstraad	lbs.	2 251 300	2 057 900	78 040	74 590
Bomuldsvarer, alengods .	yards	16 053 000	15 438 000	215 026	208 776
,, andre slags		—	—	47 538	48 504
Smeltedigler, grafit . .	cwts.	381	297	612	550
Knivsmedarbeide . . .		—	—	2 094	2 791
Tandlægerekvisita (instrumenter undtagne) . .		—	—	1 708	1 370
Porcelæn o. l.		—	—	11 621	13 461
Elektriske lysapparater .		—	—	755	970
Maskinpakning	cwts.	754	380	1 906	1 370
Fisk		—	—	29 039	16 891
Fiskeredskaber		—	—	2 277	6 975
Hamp	cwts.	12	29	44	60
Møbler		—	—	1 240	3 060
Glasvarer	,,	1 806	1 926	2 415	3 298
Lim	,,	27 586	26 352	3 539	3 451
Talg og fedt	,,	3 546	6 655	5 690	9 918
Galanterivarer		—	—	22 584	9 047
Isenkramvarer	,,	3 510	3 922	21 088	21 860
Hatte	dusin	3 604	3 829	3 756	4 388
Andre Hattemagerartikler	cwts.	—	—	276	60
Huder, raa	,,	—	38	—	80
Redskaber, agerbrugs- .	,,	—	—	2 731	1 805
Do., ikke ang. slags .	,,	—	—	12 057	12 972
Videnskabelige instrumenter		—	—	2 032	2 484
Guldsmedarbeider . . .		—	—	—	10

Varesorter.		Mængde. 1902.	Mængde. 1901.	Værdi i £. 1902.	Værdi i £. 1901.
Jutegarn	lbs.	149 000	128 100	1 813	1 679
Jutevarer, alengods	yards	5 349 300	5 156 800	31 007	31 954
„ andre slags		—	—	1 503	777
Læder		—	—	12 633	9 076
Lingarn	lbs.	62 200	127 400	2 420	4 556
Linvarer, alengods	yards	504 900	557 800	22 030	22 760
„ andre slags		—	—	6 519	5 785
Maskiner, damp-		—	—	31 848	25 282
„ andre slags		—	—	94 012	101 862
Gjødningsstoffe	tons	15 743	11 043	27 511	18 614
Fyrstikker	gross æsker	100	100	22	20
Matter		—	—	326	266
Kjød	cwts.	10 625	8 697	5 426	6 063
Apothekervarer		—	—	3 203	4 857
Messingvarer	tons	62	—	4 722	—
„	cwts.	—	1 242	—	5 824
Kobber	„	596	12 056	38 976	46 971
Jernmalm	tons	11	—	34	—
Jern og staal	„	54 402	53 316	389 339	371 039
Bly	„	196	160	2 295	2 225
Blyvarer	„	425	434	5 261	6 413
Tin	„	124	—	14 770	—
„	cwts.	—	2 594	—	15 788
Zinkvarer	tons	1	84	33	134
Metaller, ikke ang. slags		—	—	3 317	3 002
Musikinstrumenter		—	—	834	238
Olje, vegetabilsk	„	862	878	26 190	26 111
„ andre slags		—	—	20 879	16 877
Voksdug, square	yards	259 500	263 200	13 268	13 650
Linfrøkager etc.	tons	—	19	—	308
Malerfarver etc.		—	—	14 785	13 575
Papir	cwts.	3 923	3 174	5 728	5 068
Paraffin	„	1 537	2 320	1 441	2 812
Parfymer		—	—	43	8
Pickles, eddikke etc.		—	—	1 923	2 215
Oljemalerier	stkr.	11	7	105	58
Flettede straaarbeider	lbs.	11 817	13 968	953	1 035
Pletterede og forgyldte varer		—	—	953	—
Pletterede og forgyldte varer	tons	—	49	—	935
Poteter	cwts.	100	—	16	—
Kobberstik etc.		—	—	564	264
Fødemidler, ikke ang. slags		—	—	3 728	4 036
Filler etc. for papirmateriel	tons	17	42	54	83
Sadelmagerarbeide		—	—	184	320
Salt	tons	17 469	11 890	10 383	7 586

Varesorter.		Mængde. 1902.	Mængde. 1901.	Værdi i £. 1902.	Værdi i £. 1901.
Frø	cwts.	472	590	834	1 180
Fartøier samt maskiner	br. tonnage	23 876	10 657	316 682	665 058
Silke	lbs.	2 100	100	1 673	15
Silkevarer		—	—	1 187	2 443
Skind, ikke ang. slags		—	—	125	152
Sæbe	cwts.	2 403	2 404	3 355	3 410
Alkohol	proof gall.	93 995	85 881	33 416	29 986
Stivelse	cwts.	493	560	580	494
Skrivemateriale (ikke papir)		—	—	15 222	14 267
Slibestene	tons	1 279	1 050	4 145	3 406
Sukker	cwts.	40 194	41 569	21 888	28 838
Sirup og druesukker	„	64 531	41 163	30 389	18 506
Konfektyrer etc.	„	2 262	—	2 414	—
Telegraftraad o. l.		—	—	2 197	4 951
Foderstoffe	„	35	—	27	—
Tobak	lbs.	10 948	10 081	1 117	952
Legetøi		—	—	584	148
Paraplyer og parasoller		—	—	153	129
Trævarer, sagede etc.	loads	6	—	32	—
„ stav etc.		—	—	18	—
„ ikke ang. slags		—	—	455	541
Uld	lbs.	1 159 000	1 013 100	39 181	31 799
Uldgarn og -traad	„	1 774 200	1 526 100	109 555	103 203
Alpaka etc.	„	2 300	1 700	248	218
Garn af uld og haar, art ikke angivet	„	14 300	49 900	485	1 598
Uldvarer, alengods	yards	669 800	769 800	43 512	53 113
„ andre slags		—	—	21 375	23 632
Div. varer, uforarbeidede		—	—	762	2 435
„ „ forarbeidede		—	—	5 472	6 936
„ „ sendt pr. pakkepost	stkr.	16 596	17 174	23 857	23 773
				2 919 492	3 243 026

II. Udenlandske og koloniale varer (transitgods).

Varesorter.		Mængde. 1902.	Mængde. 1901.	Værdi i £. 1902.	Værdi i £. 1901.
Flesk	cwts.	9 647	59 690	22 296	134 261
Kjød, saltet	„	2 706	9 295	3 509	11 831
Smør	„	9	4	40	22
Kautschuk	„	315	493	3 922	4 759
Ost	„	381	325	1 006	852
Kemikalier, svovl	„	—	1 480	—	485

Varesorter.		Mængde. 1902.	Mængde. 1901.	Værdi i £. 1902.	Værdi i £. 1901.
Kemikalier, svovlsyrede	cwts.	7 020	—	440	—
„ andre slags	„	—	—	2 222	5 016
Tougverk		—	—	5 468	1 861
Kork	tons	28	46	364	669
Korn	cwts.	—	3 400	—	850
Hvedemel	„	6 641	48 564	1 942	19 567
Havremel	„	70	11 720	39	9 380
Sago o. l.	„	87	—	63	—
Mel, ikke ang. slags	„	—	60	—	27
Bomuld, raa	„	17 507	13 900	40 270	33 177
Bomuldsaffald	lb.	190 865	127 300	2 041	1 142
Droger		—	—	2 294	2 312
Indigo	cwts.	2	4	26	66
Melemner, andre slags		—	—	41	207
Fisk, nedlagt eller saltet	„	498	831	1 718	2 769
Lin	tons	10	—	500	—
Frugt, æbler	cwts.	2 992	2 267	2 336	2 149
„ vindruer	„	3 077	4 960	4 198	5 949
„ mandler	„	284	288	1 104	1 445
„ appelsiner	„	22 781	28 056	8 322	12 810
Gummi, alle slags	„	333	367	1 726	1 373
Jern- og staalvarer, ikke ang. slags	„	9 640	11 258	3 211	69 904
Hamp	tons	540	572	18 619	18 035
Huder	cwts.	361	1 814	929	4 769
Jute	tons	1 818	1 699	24 338	24 028
Jutevarer		—	—	21	907
Ister	cwts.	9 220	15 380	22 448	30 487
Læder	„	4 931	5 239	23 010	25 028
Maskiner		—	—	11 620	16 794
Jern- og staalvarer, ikke ang. slags	tons	150	3 027	3 532	3 881
Olje: Tran	fade	31	121	624	1 975
„ Oliven-	„	3	25	84	936
„ Palme-	cwts.	26	9	33	10
„ Lin-	„	418	167	10 225	2 833
Oleomargarin	„	23 987	37 530	35 672	56 195
Millboard og strawboard	„	25	19	7	5
Petroleum	gallons	10 030	202 340	281	5 149
Linfrø	quarters	15 200	9 754	39 467	22 239
Krydderier, peber	lbs.	6 344	3 200	206	91
„ ikke ang. slags	„	2 200	7 600	58	159
Sukker	cwts.	561	335	319	210
Sirup	„	—	27 796	—	9 193
Talg og Stearin	„	770	1 819	932	2 143
Møbler	tons	160	555	1 434	4 588
Uld	lbs.	27 600	16 500	976	695
Gulvtæpper af uld		—	—	217	138
Kaffe	cwts.	7 949	7 366	19 123	16 670
The	lbs.	93 398	82 126	4 595	3 998

Varesorter.		Mængde. 1902.	Mængde. 1901.	Værdi i £. 1902.	Værdi i £. 1901.
Vin	gall.	19 677	12 810	3 546	3 192
Kakao	lbs.	22 023	—	587	—
Erter	cwts.	1 635	—	807	—
Tørret frugt	„	106	—	225	—
Citronsaft	gall.	33	—	7	—
Spirituosa: Cognac	„	141	—	64	—
„ Rhum	„	3 120	—	552	—
„ Genever	„	6	—	2	—
Spirituosa, ikke ang. slags	„	250	—	205	—
Frugt i krukker eller glas	cwts.	114	—	170	—
Kondenseret melk	„	73	—	150	—
Tobak	lbs.	132 279	—	3 780	—
Ikke særskilt ang. varer		—	—	79 297	20 906
Tilsammen				417 260	598 137

I forbindelse med hvad der i det foregaaende er omtalt om udviklingen af den britiske handel i det sidst forløbne aar anføres nedenfor nogle yderligere opgaver sammenholdte med modsvarende zifre for de to nærmest foregaaende aar (fremdeles dog kun approximative for aaret 1902).

Det forenede kongeriges handelsomsætning udgjorde i værdi:

Indførsel.	1902. £	1901. £	1900. £
Fra britiske besiddelser	107 267 000	105 574 000	109 531 000
„ fremmede lande	421 548 000	416 416 000	413 545 000
Tilsammen	528 815 000	521 990 000	523 076 000
Udførsel.			
Til britiske besiddelser	108 988 000	104 788 000	94 380 000
„ fremmede lande	174 552 000	175 234 000	196 812 000
Tilsammen	283 540 000	280 022 000	291 192 000

Handelen med britiske besiddelser fordeler sig paa følgende maade:

	Indførsel. 1902. £	1901. £	1900. £
Ostindien	39 264 000	37 981 000	39 887 000
Australasien	30 664 000	34 853 000	35 434 000
Kanada	23 142 000	19 855 000	21 764 000
Sydafrika	5 653 000	5 132 000	3 973 000

	1902. £	1901. £	1900. £
Vestindien	2 162 000	1 838 000	1 670 000
Hongkong	759 000	603 000	1 066 000
Vestafrika	1 989 000	1 959 000	2 138 000
Østafrika	532 000	575 000	530 000
Andre besiddelser	3 102 000	2 778 000	3 069 000
Tilsammen	107 267 000	105 574 000	109 531 000

Udførsel.

	1902. £	1901. £	1900. £
Ostindien	36 882 000	39 716 000	35 099 000
Australasien	25 380 000	27 014 000	27 093 000
Kanada	10 340 000	7 785 000	7 605 000
Sydafrika	24 381 000	17 154 000	12 758 000
Vestindien	2 011 000	1 911 000	1 772 000
Hongkong	2 140 000	2 613 000	2 763 000
Vestafrika	2 769 000	2 929 000	2 211 000
Østafrika	825 000	1 615 000	811 000
Andre besiddelser	4 260 000	4 051 000	4 258 000
Tilsammen	108 988 000	104 788 000	94 370 000

Heraf fremgaar, at indførselen fra de britiske kolonier og besiddelser i aaret 1902 overhovedet har været stigende, om den end ikke har naaet samme høide som i aaret 1900. Den fornemste undtagelse herfra danner Australasien, som viser en ikke ringe tilbagegang i aaret 1902 i forhold til begge forudgaaende aar, hvilket opgives at bero paa den i Ny Syd Wales og Queensland raadende tørke, som bevirkede formindskelse af næsten alle agerbrugsprodukter. For Ostindiens vedkommende synes derimod resultatet at have været forholdsvis gunstigt, hvilket i endnu høiere grad gjælder Sydafrika og Vestindien.

Hvad udførselen betræffer, saa viser der sig tilbagegang i vareforsendelsen til Indien, Australasien, Hongkong samt Vest- og Østafrika, medens derimod afsætningen er betydelig forøget i Kanada og Sydafrika, ligesom ogsaa nogen tilvækst kommer tilsyne i exporten til Vestindien.

I det hele taget er ganske betydelig forøgelse opkommet i udførselsværdien i aaret 1902 sammenlignet med begge forudgaaende aar, hvilket vel maa ansees som et ganske fordelagtigt resultat, naar hensyn tages til de formindskede varepriser.

Angaaende vareomsætningen med fremmede lande kan hidsættes følgende oversigt:

Indførsel.

	1902. £	1901. £	1900. £
Norge	5 413 000	5 564 000	5 756 000
Sverige	9 571 000	9 788 000	10 635 000

	1902. £	1901. £	1900. £
Danmark . . .	15 717 000	14 440 000	13 188 000
Rusland	25 732 000	21 904 000	21 983 000
Tyskland . . .	33 616 000	32 207 000	31 182 000
Holland	34 853 000	32 872 000	31 381 000
Belgien	26 609 000	24 666 000	23 503 000
Frankrige . . .	50 672 000	51 213 000	53 619 000
Portugal	3 400 000	3 305 000	3 241 000
Spanien	14 290 000	14 040 000	15 882 000
Italien	3 566 000	3 384 000	3 418 000
Østerrige . . .	1 325 000	1 191 000	1 375 000
Grækenland . . .	1 703 000	1 466 000	2 227 000
Tyrkiet	6 256 000	5 839 000	5 768 000
Egypten	13 797 000	11 906 000	12 586 000
Indien (fremmede besiddelser) . .	2 497 000	3 060 000	1 971 000
Kina	2 400 000	2 125 000	2 363 000
Nordamerika . .	126 897 000	141 015 000	138 789 000
Mexiko	305 000	264 000	472 000
Centralamerika . .	665 000	911 000	672 000
Chile	4 553 000	4 313 000	4 828 000
Brasilien . . .	6 190 000	4 958 000	5 947 000
Uruguay . . .	653 000	474 000	490 000
Argentina . . .	14 020 000	12 415 000	13 080 000
Andre lande . .	16 848 000	13 096 000	9 189 000
Tilsammen	421 548 000	416 416 000	413 545 000

Udførsel.

	1902. £	1901. £	1900. £
Norge	2 920 000	3 243 000	3 298 000
Sverige	4 285 000	4 457 000	5 422 000
Danmark . . .	3 755 000	3 683 000	4 257 000
Rusland	8 642 000	8 673 000	11 001 000
Tyskland . . .	22 852 000	23 574 000	28 000 000
Holland	8 440 000	9 089 000	10 937 000
Belgien	8 413 000	8 156 000	10 776 000
Frankrige . . .	15 173 000	16 472 000	19 978 000
Portugal	1 842 000	1 711 000	2 066 000
Spanien	4 782 000	4 827 000	5 626 000
Italien	7 403 000	7 613 000	8 772 000
Østerrige . . .	1 916 000	2 141 000	2 517 000
Grækenland . . .	1 715 000	1 679 000	1 055 000
Tyrkiet	6 110 000	6 882 000	5 094 000
Egypten	6 158 000	6 315 000	6 000 000
Indien (fremmede besiddelser) . .	3 240 000	3 210 000	4 033 000

	1902. £	1901. £	1900. £
Kina	7 154 000	6 774 000	5 577 000
Nordamerika . .	23 726 000	18 394 000	19 781 000
Mexiko	2 197 000	1 551 000	1 998 000
Centralamerika . .	719 000	831 000	963 000
Chile	2 844 000	3 231 000	3 255 000
Brasilien . . .	5 391 000	4 152 000	5 820 000
Uruguay	1 530 000	1 323 000	1 691 000
Argentina . . .	5 870 000	6 752 000	7 143 000
Andre lande . .	16 935 000	20 501 000	21 752 000
Tilsammen	174 012 000	175 234 000	196 812 000

Med hensyn til indførselen fra udlandet sees saaledes rørelsen i sidste aar at have oversteget begge de foregaaende aars resultat.

Blandt de lande, som har ydet det største bidrag til forøgelse, merkes Rusland, Danmark, Tyskland, Holland, Belgien, Egypten og Argentina. I modsætning hertil er formindskelse opstaaet i varetilførselen fra Frankrige, Spanien og i betydelig grad fra Nordamerikas Forenede Stater, ligesom ogsaa tilbagegang er indtraadt heri for saavel Norges som Sveriges vedkommende. Seet fra vort synspunkt er dette sidstnævnte forhold lidet tilfredsstillende, isærdeleshed, om man tager i betragtning, at vort naboland Danmark har formaaet ogsaa under sidstforløbne aar at forøge sin allerede forud ganske betydelige export her til landet og nu drevet sin afsætning paa det britiske marked op til et høiere zifer end baade Norge og Sverige tilsammen.

Hvad den britiske vareudførsel til fremmede lande angaar, saa har der været en uafbrudt nedgang i samme i de tre sidste aar. De lande, hvis marked specielt har vist sig mindre aabent for de britiske produkter, synes at være Rusland, Tyskland og Frankrige, hvorhos ogsaa Norge og Sverige i ringere omfang end under tidligere aar har opretholdt sine handelsforbindelser. Visselig er, som allerede før nævnt, denne formindskelse delvis opveiet af en forøget export til Nordamerika, men det turde antages, at denne tilvækst har været beroende paa særegne omstændigheder. Det opgives nemlig, at der i de Forenede Stater efter en periode af arbeidsindstilling og stagnation i forretningsforetagender er opstaaet en yderst livlig industriel virksomhed, der fremkaldte en i høi grad forøget efterspørgsel paa stenkul og jern, hvilke produkter fornemmelig hentedes fra Storbritannien. Paa denne maade turde alene kunne forklares den ualmindelige export af nævnte artikler, som i aaret 1902 fandt sted herfra til Amerika, og som opgives at være uden sidestykke under de nærmest forudgaaende 20 aar.

Granskes videre den britiske handelsomsætning i de sidste to aar med hensyn til de forskjellige varegrupper, finder man en forøgelse af importen til det forenede kongerige af fødestoffe, tobak, kemikalier, oljer, visse raastoffe for industrien, samt manufakturvarer og pakkepostforsendelser, hvorimod der merkes en formindskelse i importen af slagtekvæg, toldbare livsfornødenheder, metaller, samt raamateriale for textilindustrien.

Hvad exporten herfra betræffer, har forøgelse fundet sted for levende dyrs vedkommende, ligeledes for fødevarer, metaller og metalarbeider (med undtagelse af fartøier), beklædningsgjenstande, kemiske produkter, samt ikke sær-

skilt angivne varer, medens atter nedgang har gjort sig gjældende for raamaterialier, garn og vævede arbeider, fartøier og pakkepostforsendelser, ligesom ogsaa transithandelen befindes at være i aftagende, og i sammenligning med aaret 1900 viser exporten i aaret 1902 desuden tilbagegang for levende dyr samt metaller og metalarbeider overhovedet.

Af det nu anførte synes med god grund at kunne sluttes, at det forenede kongeriges exporthandel har at kjæmpe med vanskeligheder for at kunne bibeholde sin høie rangstilling, medens paa den anden side landets eget marked snarere viser øget modtagelighed for fremmede varer. Under disse forhold er der grund til at egne de begivenheder særskilt opmerksomhed, som nylig er indtruffet inden den britiske handelspolitiks omraade, og som aabent har stillet i udsigt en mere eller mindre nær forestaaende omdannelse af det britiske riges hele økonomiske bygning. I denne henseende maa da først nævnes den alvorlige modstand, som er sporet fra interesserede kredse her i landet mod det vakte regjeringsforslag om atter at afskaffe den i sidste aar indførte afgift paa korn, hvilken afgift ved nærmere undersøgelse er fundet i nogen grad at have virket som en beskyttelsestold for det indenlandske jordbrug, hvis vilkaar siges at være alt andet end gunstige.

Dernæst turde der være anledning til at dvæle ved de udtalelser, som fra den britiske regjerings egen midte saa bestemt og vel noget uventet er bleven givne for at fremvise nødvendigheden af at skabe et mod udlandet rettet toldforbund mellem de britiske besiddelser og moderlandet, hvilken anordning skulde have til hensigt ved fastsættelse af en passende tarif, paa den ene side at modarbeide fremmede næringsstoffes adgang til det britiske marked, for ved derigjennem vundne toldintrader at danne et fond for alderdomspensionering for arbeidsklassen, medens paa den anden side kolonialprodukterne fremdeles skulde indgaa toldfrie her i landet, og saaledes vareindførselen hertil fremmes for de britiske besiddelser, som til gjengjæld skulde indrømme toldnedsættelse paa artikler fra moderlandet.

Bortseet fra den modsigelse, som man neppe kan undgaa at finde deri, at det nysnævnte regjeringsforslag til ophævelse af kornafgiften efterfulgtes af et nyt regjeringsforslag gaaende ud paa at skabe et helt system af told paa livsfornødenheder og antagelig ogsaa paa andre artikler, kan man i denne henseende ikke undgaa at lægge merke til den temmelig tydelige uvillighed, som er sporet fra den britiske befolknings side mod de tendenser, som saaledes er fremkommet til omvæltning af landets hele toldpolitik. Og denne uvilje synes ikke at aftage, jo mere anledning gives de interesserede til granskning af de grunde, som er anført til forsvar for et saa pludseligt systemskifte, ligesaalidt som det kan paastaaes, at der fra koloniernes side er vundet nogen afgjort tilslutning til det nye forslag, hvilket dog skulde have til hensigt at berede kolonierne fordele ved nærmere sammenknyttede og paa udlandets bekostning udvidede handelsforbindelser med moderlandet. Forslaget er i selve sit princip stridende mod den autonomi, som trods enheden i politiske anliggender hidtil er anseet at burde opretholdes paa det økonomiske omraade mellem det britiske verdensriges skilte dele, og som ogsaa formenes i ikke ringe grad at have bidraget til bevarelse af dets indbyrdes harmoni. Der turde derfor være fuld grund til nærmere at afvente begivenhedernes gang, inden man af nysnævnte tildragelse, som for en væsentlig del er fremkaldt gjennem visse andre staters strenge protektionisme, med sikkerhed skal kunne slutte sig til den retning, den britiske handelspolitik endelig kommer til at indtage ligeoverfor udlandet. I ethvert fald er det vanskeligt at indse, hvilke fordele der gjennem beskyttelses-

told, af hvad slags denne end maatte være, skulde kunne beredes den britiske industri, hvis fornemste afsætningsfelt, idetmindste i den nærmeste fremtid, formodes at skulle forblive udlandet og ikke de britiske kolonier.

Den norske skibsfart paa Londons generalkonsulatdistrikt i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	317	144 225	233	152 320	550	296 545	17	6 934	17	9 571	34	16 505
Seilskibe	227	102 213	229	163 059	456	265 272	8	3 458	17	16 075	25	19 533
Sum	544	246 438	462	315 379	1006	561 817	25	16 392	34	25 646	59	36 038
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	771	338 669	1512	736 751	2283	1075420	958	442 242	1780	1079559	2738	1521801
Seilskibe	833	259 091	426	230 899	1259	489 990	400	125 833	458	175 161	858	300 994
Sum	1604	597 760	1938	967 650	3542	1565410	1358	568 075	2238	1254720	3596	1822795
Totalsum af ladede fartøier	2148	844 198	2400	1283029	4548	2127227	1383	578 467	2272	1280366	3655	1858833
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	4	969	4	969	80	43 749	443	249 757	523	293 506
Seilskibe	-	-	2	1 313	2	1 313	305	161 229	131	90 619	436	251 848
Sum	-	-	6	2 282	6	2 282	385	204 978	574	340 376	959	545 354
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	222	121 249	1576	889 212	1798	1010461	102	38 134	1266	540 108	1368	578 242
Seilskibe	7	2 080	178	71 527	185	73 607	304	124 051	295	150 636	599	274 687
Sum	229	123 329	1754	960 739	1983	1084068	406	162 185	1561	690 744	1967	852 929
Totalsum af ballastede fartøier	229	123 329	1760	963 021	1989	1086350	791	367 163	2135	1031120	2926	1398283

De forenede rigers skibsfart paa Londons distrikt i sidst forløbne aar angives i følgende oversigt:

Norske fartøier:

A. Ankomne for at losse eller laste:

	Antal.	Tons.	Konsulatafgifter.	Bruttofragter.
			£	£
1. Fra Norge med ladning	2 148	844 198	—	421 286
Fra Norge i ballast . .	229	123 329	—	—
2. Fra Sverige med ladning	342	182 928	—	108 679
Fra Sverige i ballast . .	13	9 825	—	—
3. Fra andre lande med ladning . .	2 058	1 100 101	—	885 772
Fra andre lande i ballast . . .	1 747	953 196	—	—
Tilsammen ankomne	6 537	3 213 577	—	1 415 737
hvoraf dampsk. 4 635 dr. 2 383 395 tons.				
Overliggende fra aaret 1901	93	72 822	—	—
For norsk regning indkjøbte	26	26 558	—	—
Sum	6 656	3 312 957	—	1 415 737

B. Afgaaede efter at have losset eller lastet:

1. Til Norge med ladning	1 383	578 467	—	202 425
Til Norge i ballast . .	791	367 163	—	—
2. Til Sverige med ladning	247	132 854	—	43 764
Til Sverige i ballast . .	99	62 690	—	—
3. Til andre lande med ladning . .	2 025	1 147 512	—	535 720
Til andre lande i ballast . . .	2 036	968 430	—	—
Tilsammen afgaaede	6 541	3 257 116	£ 10 089. 10. 6	781 909

	Antal.	Tons.	Konsulutafgifter.	Brutto-fragter.
hvoraf dampsk. 4 663 dr. 2 410 054 tons.			£	£
Overliggende til aaret 1903	64	48 148	—	—
Solgte til udenlandske rederier	11	7 693	—	—
Sum	6 656	3 312 957	—	781 909
C. Fartøier, der anløb distriktets havne kun for at reparere eller for ordre	335	249 148	—	—

Svenske fartøier.

A. Ankomne for at losse eller laste:				
1. Fra Norge med ladning	51	29 647	—	12 214
Fra Norge i ballast. .	2	563	—	—
2. Fra Sverige med ladning	1 508	910 626	—	489 340
Fra Sverige i ballast. .	121	131 614	—	—
3. Fra andre lande med ladning . .	557	407 709	—	215 578
Fra andre i ballast. .	948	721 067	—	—
Tilsammen ankomne	3 187	2 201 226	—	717 132
hvoraf dampsk. 2 354 dr. 1 940 886 tons.				
Overliggende fra aaret 1901	36	23 956	—	—
For svensk regning indkjøbte . . .	19	21 503	—	—
Sum	3 242	2 246 685	—	717 132
B. Afgaaede efter at have losset eller lastet:				
1. Til Norge med ladning	31	20 937	—	6 752
Til Norge i ballast. .	5	5 028	—	—

	Antal.	Tons.	Konsulatafgifter. £	Brutto-fragter. £
2. Til Sverige:				
med ladning	1 489	1 012 014	—	324 341
i ballast .	113	79 312	—	—
3. Andre lande:				
med ladning	717	468 541	—	158 044
i ballast .	863	643 841	—	—
Tils. afgaaede hvoraf dampskibe 2 379 dr. 1 964 479 tons.	3 218	2 229 673	6 760. 7. 11	489 137
Overliggende til 1903 . .	23	15 971	—	—
Solgt til udenlandske rederier . . .	1	1 041	—	—
Sum	3 242	2 246 685	6 760. 7. 11	489 137
C. Fartøier, der anløb distriktets havne kun for at reparere eller for ordre	89	93 809	—	—

Sammenligner man resultatet i aaret 1902 med forholdet under tidligere perioder, synes vor skibsfart paa distriktet overhovedet i nogen tid at have været temmelig stillestaaende, hvilket nærmere fremgaar af nedenstaaende opgave, som indbefatter ankomne fartøier:

	1902.		Middeltal under perioden 1897—1901.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske fartøier . . .	6 537	3 213 577	6 878	3 397 619
Svenske —	3 187	2 201 206	3 080	1 976 093

Altsaa for norske skibe en ringe tilbagegang, men for svenske en vis tilvækst, saavel i antal som drægtighed.

Den stilling, vore landes skibsfart har indtaget i konkurrencen med andre lande under de tre sidste aar, fremgaar af nedenstaaende zifre, hvilke udviser drægtigheden af skibe, som er ankomne med last til samtlige havne i Storbritannien og Irland.

	1902. Tons.	1901. Tons.	1900. Tons.
Britiske fatøier	25 831 755	24 654 925	24 434 802
Norske —	2 671 712	2 701 849	2 842 020
Svenske —	1 338 077	1 336 113	1 332 013
Russiske —	444 652	457 946	482 340

	1902. Tons.	1901. Tons.	1900. Tons.
Danske fartøier	867 214	853 037	818 067
Tyske —	1 474 562	1 391 262	1 468 009
Hollandske—	1 373 421	1 364 463	1 209 018
Belgiske —	631 397	661 162	627 586
Franske —	915 832	842 536	777 132
Spanske —	1 249 912	1 068 702	1 112 350
Portugisiske fartøier	18 712	23 022	27 628
Italienske —	307 694	307 136	347 091
Østerrigsk-ungarske fartøier . .	182 537	82 217	95 761
Græske — . .	113 751	101 605	50 329
Amerikanske — . .	283 934	261 144	282 152
Andre landes — . .	230 241	230 716	288 712
	37 935 403	36 337 835	36 195 010

I henhold til disse opgaver kommer den norske skibsfart i første række efter den britiske, medens den svenske følger som den fjerde i rækken, efter den norske, tyske og hollandske.

Antallet af sjømænd, som under sidstforløbne aar paamønstredes med samt afmønstredes og rømte fra vore skibe i distriktets havne udgjorde:

	Paamønstrede.		Afmønstrede.		Rømte.	
	Med norske fartøier.	Med svenske fartøier.	Fra norske fartøier.	Fra svenske fartøier.	Fra norske fartøier.	Fra svenske fartøier.
Ved hovedstationen .	916	159	1 128	129	20	6
„ vicekonsulsstationen i Cardiff	791	78	568	48	32	17
„ do. do. i Liverpool	680	61	702	49	35	4
„ do. do. i Newcastle on Tyne	579	96	721	63	25	3
„ øvrige vicekonsulsstationer	1 530	406	1 703	443	150	108
Tilsammen	4 496	800	4 822	732	262	138
Mod i aaret 1901 . .	5 054	871	6 175	764	336	112
„ - „ 1900 . .	5 335	717	5 751	568	414	129

Som følge af de daarlige konjunkturer for skibsfarten, som raadede i sidstforløbne vinter, befandt der sig i dette lands havne en større mængde nødlidende sjøfolk, end hvad ellers har været tilfældet. Som belysende dette forhold kan her anføres, hvad de forenede rigers vicekonsul i Newcastle on Tyne skriver herom:

Til konsulatforretningernes mørkere side hører befatningen med det stadig voksende antal udarmede norske sjømænd, som stadig opholder sig i Shields, og af hvilke de fleste er afmønstrede fra norske og britiske fartøier og for det meste paa grund af egen feil.

Mange af disse tager hyre i England eller i de større kontinentale havne, sedvanligvis paa kortere tid (3 maaneder), og ved afskedigelsen fra fartøiet har de som regel intet tilgode, da deres hyre er opbrugt ved hyppige besøg i land under tjenestetiden. Et saadant liv er naturligvis i høieste grad tilintetgjørende, og de sjømænd, hvis tilværelse henflyder paa denne maade uden at bæres oppe af omtanke for fremtiden, forsvinder ogsaa i almindelighed i ung alder.

Saalænge skibsfarten er god, synes deres livskaar taalelige, men i modgangsdage ombyttes forholdet, og de synker da ned i elendighed.

Det er vanskeligt at forstaa den tiltrækningskraft, som et saadant værdiløst liv kan udøve specielt paa norske sjømænd, som i denne samling udgjør det største antal, idet man mere sjelden træffer blandt dem svenske og britiske sjøfolk. Det vilde være glædeligt, om der mod dette onde kunde findes et middel, men det bedste middel vilde utvilsomt være, om sjømandens egen hu kunde vendes til selvhjælp, og rederierne ved forhyringen understøttede ham i denne bestræbelse, hvortil ogsaa en begyndelse synes at være gjort i Kristiania og Bergen.

Anførte bedrøvelige skildring af sjømændenes liv kan i alt væsentligt tillempes ogsaa paa forholdet i London, dog er her de hjælpsøgende fortrinsvis af svensk nationalitet.

Som et ikke mindre sørgeligt tegn paa nød kan derhos nævnes det store antal af vore sjømænd, som forpleies i herværende hospitaler og de blandt dem hyppige dødsfald.

Som nys antydet tager en stor del af vore sjøfolk tjeneste med britiske fartøier, og kan det bemerkes, at ifølge officiel opgave over fremmede sjømænd i den britiske handelsflaade kommer svenskerne i første række med over 6 000 mand, medens nordmændene nævnes som de tredje i rækken, med omkring 4 000 mand.

En komite, som har havt at undersøge anledningen til det store antal fremmede sjøfolk, som tjener under landets flag, har blandt andet i sin nu afgivne betænkning foreslaaet, at lettelse skulde beredes for naturalisering af udenlandske sjømænd, som i fire aar har tjent ombord i britiske handelsfartøier, ligesom mønstring skulde negtes fremmed sjømand, som ikke besad tilstrækkelig kundskab i det engelske sprog til at forstaa givne ordrer. Muligens kan vedtagelse af disse bestemmelser lede til formindskelse i antallet af udenlandske sjømænd i britisk sjøtjeneste.

Det sidstforløbne aars fragter var, som det synes, endnu mindre fordelagtige end de, som raadede ved det nærmest foregaaende aars slutning, og som allerede da ansaaes at være i høi grad trykkede. De noteringer, som nu (i begyndelsen af juni 1903) forekommer, er imidlertid noget bedre og tyder paa en vis stigning i efterspørgselen efter tonnage. Dette skal specielt kunne siges om Middelshavs- og Østersjøfarten, ligesom ogsaa hvad angaar malm- og stenkulskibningen.

I traden paa Ostindien, La Plata og det amerikanske kontinent er rørelsen mindre merkbar, hvorimod Sortehavsmarkedet er livligt, omend fragtsatserne fremdeles er lave.

De to omstændigheder, som i den senere tid mest har tildraget sig den almindelige opmerksomhed inden skibningsverdenen er: optagelse for amerikansk regning af britisk tonnage i fart paa Atlanterhavet i et omfang af tilsammen 1 034 884 tons, dels ogsaa overenskomsten mellem den britiske regjering og Cunardlinjen, ifølge hvilken regjeringen har paataget sig ikke alene mod $2^3/_4$

pct. rente at forskyde nødvendig kapital til bygning af to større dampskibe i fart paa Amerika med 25 knobs fart, men ogsaa aarligen at udbetale en subvention af £ 150 000.

En komite, som nedsattes i aaret 1901 for at undersøge, i hvilken udstrækning udenlandske fartøiers subvenering skadede den britiske rederibedrift, hvilken komite erholdt sit opdrag fornyet i aaret 1902, afgav i december maaned sin betænkning, hvis hovedformaal syntes at være at indskjærpe nødvendigheden af, at det britiske flags overvegt i handelsfarten ogsaa for fremtiden opretholdtes. Skulde statsunderstøttelse bevilges, turde hensigten hermed, siges det, være at opnaa hurtige forbindelser mellem det britiske riges forskjellige dele tilligemed effektive transportmidler i krigstid for den britiske marineforvaltnings behov, hvorhos burde foreskrives ikke alene, at hel eller delvis befragtning eller salg af subveneret fartøi kun maatte ske med regjeringens samtykke, men ogsaa, at bestyrelsesmedlemmernes flertal samt fartøiernes officerer tilligemed en vis del af besætningen skulde være af britisk nationalitet. Ligeledes anbefaledes ophævelse af fyr- og merkeafgifter, hvilke imidlertid for indeværende aar af financielle grunde skal bibeholdes.

En parlamentskomite med opdrag at udrede spørgsmaalet om fastsættelse af en minimumslastelinje har endnu ikke offentliggjort sin betænkning, men det siges, at den vil gaa i fraraadende retning.

For fremmede skibe i britiske havne skulde et saadant lastemerke visselig ikke være obligatorisk i henhold til det lovforslag, som fremsattes herom i det britiske overhus, men meningen var ihvertfald, at britiske funktionærer skulde være berettigede til at skride ind for at forhindre fremmed fartøi fra at forlade britisk havn, saafremt der ved undersøgelse ikke fandtes tilstrækkelig last eller ballast ombord til at betrygge fartøiets sjødygtighed. Det synes nemlig her at være en almindelig antagen forudsætning, som ikke skulde være stridende mod international praxis, at enhver forskrift, som fandtes beføiet angaaende britiske fartøiers sjødygtighed, bemanding, udrustning og lastning m. m., ogsaa skulde være anvendelig paa fremmede skibe, der besøgte britiske havne for der at udføre handelsforretninger i konkurrence med britiske fartøier.

Den trykkede stilling, som raadede paa fragtmarkedet under sidstforløbne aar, var, efter hvad der opgives, specielt kjendelig for fartøier, der ankom hertil med trælast fra Østersjøen og med is fra Norge. For de sidstnævnte føiede det sig derhos saa, at et stort antal skibe ankom samtidig hertil, og da de alle var konsignerede til samme modtager, der blot havde en eneste losseplads til sin disposition, nødsagedes mange af disse fartøier til at ligge maanedsvis i havnen i paavente af deres tur til losning. Man henvendte sig til „Board of Trade“ i det haab, at denne myndighed skulde paa nogen maade kunne gribe ind for at raade bod paa dette for fartøiernes interesse saa skadelige forhold, men det svaredes, at der ikke fandtes nogen mulighed derfor. Lastemodtageren afviste paa sin side alle til ham rettede forestillinger om at træffe foranstaltning til at modtage ladningerne paa anden plads med den besked, at saavel befragtningskontrakt som konnossement indeholdt klausulen, at losningen skulde foregaa efter gjældende brug paa stedet, hvilket netop gik ud paa at losse paa derfor specielt bestemt plads, og at saaledes ikke nogen extraordinær anordning til fartøiernes bedste kunde paaregnes fra det hold.

Det, som saaledes i forhaandenværende tilfælde indtraf, er et nyt bevis til de utallige, som forhen i tidens løb er anført om den fare, som kan opstaa for rederierne ved at indgaa paa betingelsen at losse i overensstemmelse med skik og brug paa fartøiets lossested. At saadant imidlertid ofte sker

forklares af vedkommende derigjennem, at det ikke er muligt, under den nu raadende konkurrence, at erholde fragt i vis fart paa andre betingelser.

Med hensyn til losnings- og andre forhold inden Londons havn turde kunne bemerkes, at disse ventes at skulle forandres meget, om det lovforslag bliver antaget, som nu er forelagt det britiske parlament, ifølge hvilket hele havnen skal lægges under en eneste myndighed, som desuden skal erhverve eiendomsretten til alle deri opførte magasinbygninger samt alt andet materiel. Forslaget er utvilsomt i manges øine i høi grad værd at lægge merke til, og det ansees ligeledes sandsynligt, at det tilslut vil blive antaget.

Trods de lidet gunstige tider, som raadede for sjøfarten i sidstforløbne aar, var skibsbygningsvirksomheden dog ganske livlig. I løbet af aaret sattes paa vandet fra landets verfter:

	Dampskibe.		Seilskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Handelsfartøier og lignende fartøier . .	622	1 378 206	72	49 352

eller tilsammen 694 fartøier dr. 1 427 558 tons
mod . . . . 639 — „ 1 524 739 „ i aaret 1901
og . . . 692 — „ 1 442 471 „ i „ 1900.

Den største bygningsvirksomhed i aaret 1902 foregik paa verfterne ved Tyne og Humber, hvorimod verfterne ved Wear, Tees og Hartlepool var forholdsvis mindre sysselsatte. Det tør bemerkes, at denne ulighed ikke er uden betydning, eftersom man paa sidstnævnte verft hovedsagelig bygger fragtdampere, paa hvilke fartøier bestillingerne er gaaet ned paa grund af de trykkede konjunkturer.

Imidlertid har det forenede kongeriges egen handelsflaade ogsaa under sidstforløbne aar forøget sin tonnage med 743 354 tons (efter fradrag af forliste fartøier), hvilket ikke turde medføre nogen forbedring paa markedet, som formodentlig mest paa grund af overproduktion af skibsrum befinder sig i sin nuværende bedrøvelige tilstand.

Det forenede kongeriges h a v f i s k e gav under aaret 1902 et udbytte, som i sin helhed — skjældyr indbefattet — anslaaes til en værdi af £ 9 715 000 mod £ 9 542 000 i aaret 1901 og £ 9 707 000 i aaret 1900. Fisket var saaledes i sidste aar meget rigt, og dette gjælder især sildefangsten ved Yarmouth og Lowestoft under oktober og november maaned, hvilken fangst var overordentlig rig og for England og Wales tilsammen udviste en kvantitet af 1 000 000 cwts. over foregaaende aars resultat samt alene udgjorde tredjedelen af hele fisket dersteds. Der fiskedes ogsaa torsk og flyndre i større mængde end nogensinde tidligere, hvorimod koljefisket gav et forholdsvis ringere udbytte.

Betræffende fiskerinæringens og i forbindelse dermed staaende handelsgrenes udvikling i det forenede kongerige under de sidste ti aar gives følgende oversigt:

	1902. £	1892. £
Udbytte af landets eget fiske	9 707 000	6 928 000
Indførsel fra udenlandsk fiske	3 296 000	2 210 000
Tilsammen	13 003 000	9 138 000
Udførsel af fisk af britisk fangst	3 706 000	1 659 000
Fisk konsumeret i det forenede kongerige	9 297 000	7 479 000

Triest.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul C. V. Lexow, dateret 29de juni 1903.

Skibsfart. Intet norsk skib ankom i aaret til distriktet. I aaret 1901 ankom 3 norske skibe dr. 3 562 tons. Der er her overveiende regelmæssige dampskibslinjer, hvorfor den frie skibsfart i lang fart mere og mere aftager. Heller ikke ankom noget svensk skib hertil i aaret.

Til Triest ankom:

I aaret	1902	10 414	damp- og seilskibe	dr.	2 499 528 tons
- —	1901	9 970	—"—	„	2 278 801 „
- —	1900	8 465	—"—	„	2 158 624 „
- —	1899	8 886	—"—	„	2 181 746 „
- —	1898	8 708	—"—	„	2 063 112 „

Ved slutningen af aaret 1902 bestod den østerrigsk-ungarske handelsflaade af følgende antal skibe: Seilskibe inklusive smaa fiskefartøier 13 125 dr. 66 599 tons, heraf i langfart 32 dr. 23 667 tons; dampskibe inklusive smaa kyst- og lokaldampere 320 dr. 328 435 tons, heraf i langfart 175 dr. 311 573 tons. Det østerrigske Lloyds flaade bestod ved slutningen af forrige aar af 67 dampskibe dr. 183 917 tons, værdi 41 700 000 kroner. Under bygning var 6 dampere.

I aaret	1902	var	passagerantallet	280 619	personer
- —	1901	„	—	281 909	—
- —	1902	„	varemængden	10 815 604	decitons
- —	1901	„	—	11 068 028	—

Nettoudbyttet var kr. 580 871.oo mod kr. 1 038 153 i aaret 1901, altsaa betydelig mindre som følge af lave fragter og høie kulpriser. I aaret 1901 exporteredes med Lloyds skibe en høist betydelig mængde sukker til Japan, men næsten intet i aaret 1902.

Handel. Den samlede indførsel af stokfisk til Triest i aaret 1902 var 1 151 800 kg., mod 1 266 000 kg. i aaret 1901.

I de to foregaanede aar, 1899 og 1900, var indførselen betydelig lavere, nemlig resp. 926 000 og 772 300 kg. Indførselen reguleres efter fisket i Norge og priserne. Siden flere aar har ingen direkte indførsel fundet sted, idet den hele import gaar over Hamburg og Hull med Freitas- og Wilsonlinjernes dampskibe.

Mesteparten af den i frihavnen oplossede fisk forbruges i Østerrige-Ungarn. Af 726 900 kg., der i aaret 1902 udgik af frihavnen, gik 620 800 til indlandets forbrug. Endel udføres ogsaa til andre lande. Saaledes gik 91 000 kg. til Italien, 12 000 kg. til Grækenland og mindre partier til Tyrkiet, Egypten o. s. v. Forretningen i denne artikel kan siges at have været normal i aaret 1902.

Gjennemsnitspriserne for 1a Finmarken var i januar—april kr. 84.oo—79.oo, i august—december kr. 97—95 pr. 100 kg., fra Triests frihavn, ufortoldet, med 3 pct. kontantrabat.

Mellem sælgere i Norge og kjøbere her opstod nogle differencer angaaende fiskens størrelse, hvilke blev afgjort i mindelighed ved konsulatets mægling. Bedst vilde det være ikke at forpligte sig til at levere en vis størrelse, da endel importører her ofte søger et paaskud til at negte at modtage varen uden reduktion i prisen, naar ikke alt stemmer.

Af fisketran indførtes 1 121 900 kg., hvoraf 322 200 kg. fra det Asiatiske Tyrki, 275 100 kg. fra Japan, 222 900 kg. fra Storbritannien, 112 300 kg. fra Tyskland, 57 300 kg. fra det europæiske Tyrki og 50 100 kg. fra Norge. En del af indførselen fra Tyskland turde være norsk vare. I aaret 1901 var importen betydelig mindre, eller ialt 686 500 kg.

Af Yarmouthsild indførtes en noget større kvantitet end, hvad som kunde sælges med fordel, nemlig 264 100 kg. mod 164 400 kg. i aaret 1901. I januar—marts var forretningen endnu gunstig, gjennemsnitspris kr. 26.00 pr. tønde, ufortoldet fra frihavnen, netto kontant; senere opstod stort tab for importørerne.

Importen af tjære var større end forrige aar, nemlig 262 400 kg. mod ialt 68 800 kg. i aaret 1901; af skandinavisk vare opgives 90 500 kg. i aaret 1902.

Fra Tyskland indførtes via Hamburg 66 500 kg. fyrstikker, hvoraf størsteparten skal være svensk vare.

Af jern og staal i stænger indførtes fra Norge og Sverige 100 800 kg. De noterede priser var lig de af konsulatet for aaret 1901 opgivne.

Exporten til Norge bestod som sedvanlig af mindre partier chrysanthempulver, svampe, kemikalier, fennikel, laurbærblade, hvoraf kvantiteterne ikke med sikkerhed kan opgives.

Efter handelskammerets opgave, skal indførselen fra Norge og Sverige i aaret 1902 have udgjort 1 023 900 kg., værdi kr. 731 654, mod 1 004 400 kg., værdi kr. 817 438 i aaret 1901. Om exporten herfra nævnes intet.

Værdien af den hele indførsel var . . .	kr.	751 278 766,
deraf ad sjøveien til Triest „ . . .	„	385 328 489.
Værdien af udførselen fra Triest var . .	„	702 509 711,
deraf ad sjøveien „ — „ . .	„	340 206 212.

Angaaende indførselen af jernmalm for de herværende masovne (ved Servola) kan nævnes, at det overveiende kvantum kommer fra Bosnien (22 330 200 kg. i aaret 1902) og Grækenland (39 646 800 kg.) samt det europæiske Tyrki (10 101 000 kg.); ialt indførtes i aaret 1902 88 415 600 kg., mod 66 434 300 kg. i aaret 1901.

I forrige aar betaltes her 50 pct. jernmalm med frcs. 14.50 pr. ton cif. Triest. For norsk eller svensk jernmalm, basis 64 pct. jern, kunde frcs. 19 til 19.50 pr. ton cif. Triest erholdes. Prøver med nøiagtig analyse kan sendes til hr. vicekonsul V. A. Pfeiffer, Triest. Det beror ogsaa meget paa svovlkisgehalten og paa fragten, hvorvidt indførselen til Triest kan lønne sig. Sagen er endnu ikke prøvet.

I den for Østerrige-Ungarn udarbeidede toldtarif, der skal træde i kraft

efter opsigelsen af de nugjældende handelstraktater, for Norges og Sveriges vedkommende med 1 aars opsigelse, er foreslaaet ganske betydelige toldsatsforhøielser, hvoraf kan nævnes saltet, tørret og røget fisk, nuværende toldsats kr. 7.14 pr. 100 kg., efter den nye tarif kr. 30.00 pr. 100 kg.

Herværende handelskammere og importører af stokfisk har gjort regjeringen i Wien opmerksom paa de skadelige følger af en saadan toldsats. For tiden er vedkommende tarifnumer af kommissionen, der udarbeider tarifen, udsat til en senere tid.

Høsten var i almindelighed god i distriktet, kun i Istrien delvis daarlig. Sundhedstilstanden var hele aaret god.

Tanger (Marokko).

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul F. v. Mentzingen, dateret 31te juli 1903.

Til Marokko ankom i aaret 1902 5 norske dampskibe dr. 1 765 tons, hvoraf 4 dr. 1 492 tons i ballast til vicekonsulsstationerne i Casablanca og Mazagan og 1 dr. 273 tons med ladning af sukker fra Antwerpen til vicekonsulsstationen i Saffi. Samtlige skibe afgik med ladning af korn til Storbritannien.

Et svensk skib dr. 284 tons ankom til hovedstationen i Tanger med ladning af kul fra Cardiff og afgik i ballast til St. Ybes.

Der fandt ingen direkte export sted fra Marokko til de forenede riger. Heller ikke foregik der nogen direkte import til Marokko fra Norge. Derimod ankom der fra Sverige 490 std. trælast til Tanger og 4 484 planker samt 135 tons jern til Saffi.

I distrikterne Casablanca og Mazagan har høsten givet gunstige resultater, og der raader som følge deraf en usedvanlig stor velstand blandt jordbrugerne i disse distrikter.

Exporttolden paa korn er blevet betydelig nedsat, men tiltrods herfor har ingen export kunnet finde sted, da store mængder af korn har maattet sendes til de nordlige distrikter, hvor høsten af mangel paa regn har slaaet feil.

Indhold: **London** s. 511. — **Tanger (Marokko)** s. 558. — **Triest** s. 556.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved

No. 12. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Berlin.

Aarsberening for aaret 1902 fra generalkonsul Robert von Mendelssohn.

Almindelig oversigt.

Ogsaa i aaret 1902 havde handel og industri i almindelighed at kjæmpe med de samme vanskeligheder, som helt siden i midten af aaret 1900 har været raadende. Under de fem gode aar, som gik forud for krisen, havde den handel og industri omfattende organisme saa at sige erholdt forøget livskraft ved det store behov og forbrug af saavel færdige varer som raastoffe til disse varers forfærdigelse. Derpaa fulgte indskrækningen og svækket kjøbeevne, fremkaldt af formindskede indkomster saavel af arbeide som af kapital. Betegnende for dette forhold er det faktum, at den tyske kulkonsumtion, der ellers altid pleiede at stige for hvert aar, under det nu forløbne aar er gaaet tilbage med omkring tre millioner tons.

Dog kan aaret 1902 ogsaa siges at have medført visse lettelser. De under de foregaaende aar til umaadelig høie priser indkjøbte raavarelagere er lidt efter lidt blevet forbrugt, og tabene derpaa afskrevet; den nye produktion kunde regne med billigere materialier og behøvede nu ikke at befrygte noget prisfald paa samme. Produktionskraften, som under høikonjunkturerne var øget til det yderste, er ved udrangeringen af svagere industriforetagender kommet mere paa niveau med konsumtionen. Mistilliden har veget pladsen for en mere udbredt kredit, og laanerenten, som under høikonjunkturerne steg til en uhørt høide, er sunket ganske betydelig. Landbefolkningens kjøbeevne forøgedes i væsentlig grad ved en idetmindste i kvantitativ henseende særdeles gunstig høst.

Exporten til udlandet var inden mange brancher, specielt jernvarebranchen, usedvanlig betydelig. De største forretninger gjordes paa Nordamerika, dels paa grund af det derværende markeds gunstige stilling, dels ogsaa som følge af en længere kularbeiderstreik, der for en tid udover udøvede en i høi grad hemmende indflydelse paa den nordamerikanske industri. Dette virkede paa Tyskland saavel direkte som indirekte i saa maade, at andre lande, fortrinsvis dog England, fik anledning til at arbeide for Nordamerika, og den tyske industri erfarede derved mindre konkurrence baade paa det indenlandske og det udenlandske marked.

Værdien af den totale udførsel (bortseet fra ædle metaller) udgjorde med et rundt tal i aaret 1902 4 868 mill. mark mod respektive 4 431 og 4 611

mill. mark i aarene 1901 og 1900. Heraf turde dog ikke den slutning kunne drages, at Tyskland har havt en tilsvarende gevinst paa sin forøgede udførsel, da, som bekjendt, vareudførselen fra et land ofte er betinget eller frempresset af ugunstige afsætningsforhold i produktionslandet selv, og i saadanne tilfælde for det meste blot tjener til at afhjælpe eller forhindre stansninger i industridriften, hvilket naturligvis har sin store betydning, særlig i tider med større tilgang paa arbeidskræfter.

Indførselen (ædle metaller ikke indbefattet) opgik til en værdi af ca. 5 532 mill. mark mod 5 421 mill. mark i aaret 1901 og 5 765 mill. mark i aaret 1900.

Vinterens tidlige indtræden, hvorved skibsfarten inden landet altfor snart maatte indstilles, medførte følelige tab for adskillige forretningsgrene. Mange underveis værende fartøier blev indefrosne, og ladningen kunde blot med betydelige omkostninger befordres til bestemmelsesstedet. Under den foregaaende tid af aaret havde skibsfarten derimod været mere end sedvanlig gunstig.

Den tyske politik udøvede ogsaa under det forløbne aar sin store indflydelse paa det økonomiske omraade. Hvad særlig den indre politik angaar, turde kanske burde fremholdes den hemmende usikkerhed med hensyn til den handelspolitiske fremtid, hvilket alt havde sit ophav i rigsdagens og regjeringens behandling af toldtarifspørgsmaalet. Videre turde vel kunne nævnes den tyske børsvirksomheds vingestækning gjennem den nye børslov og børsskatten, hvorved man, ligesom ved toldtarifspørgsmaalet, sporer den overveiende indflydelse af agrarpolitiske tendenser.

Handel. Tysklands vareomsætning med udlandet. Som allerede ovenfor nævnt har værdien af Tysklands vareudførsel trods de ikke videre lysende konjunkturer under det nu forløbne aar oversteget fjoraarets og siden aaret 1895, da de nye handelstraktater traadte ikraft, vist en betydelig forøgelse. Værdien af vareindførselen, som under fjoraaret var gaaet meget tilbage, er ligeledes under det nys forløbne aar steget noget.

Kvantiteten af saavel indførsel som udførsel, hvilken jo egentlig spiller en mindre rolle end værdien, er under det forløbne aar, hvad indførselen angaar, sunket og, hvad udførselen angaar, steget.

Nedenfor meddeles en opgave over saavel mængden som værdien af Tysklands vareomsætning med udlandet under de sidste 10 aar.

Indførsel. (Exklusive ædle metaller).			Udførsel. (Exklusive ædle metaller).		
	1 000 tons.	Værdi i mill. mark.		1 000 tons.	Værdi i mill. mark.
1893	29 814.8	3 961.8	1893	21 361.0	3 092.0
1894	32 021.6	3 938.2	1894	22 883.3	2 961.5
1895	32 536.2	4 120.7	1895	23 829.4	3 317.9
1896	36 409.3	4 307.2	1896	25 719.5	3 525.1
1897	40 161 3	4 680.7	1897	28 019.4	3 634.9
1898	42 728.7	5 080.7	1898	30 093.8	3 756.6
1899	44 651.3	5 483.1	1899	30 402.8	4 207.0
1900	45 910.6	5 765.6	1900	32 681.3	4 611.4
1901	44 303.3	5 421.2	1901	32 362.2	4 431.4
1902	43 339.1 (approximativ)	5 532.0	1902	35 029.3 (approximativ)	4 868.2

Ved gjennemsyn af ovenstaaende approximative zifre for aaret 1902 fremgaar altsaa, at værdien af Tysklands indførsel under det forløbne aar sammenlignet med aaret 1901 er steget med 110.8 mill. mark og udførselen med 436.8 mill. mark.

Hvad kvantiteten angaar, saa er denne i aaret 1902 sammenlignet med aaret 1901 ved indførselen gaaet tilbage med 964.2 tusinde tons og ved udførselen steget med 2 667.1 tusinde tons.

Tysklands indførsel fra Norge og Sverige i aaret 1902 sammenlignet med aaret 1901. (1 decitons = 100 kg.).

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Affald:				
Limlæder fra garverier	—	—	6 088	1 577
Kunstig guano	60 345	48 013	—	—
Klid	156 523	186 674	—	—
Bly og blyvarer:				
Bly, raat, blyskrab, blyaffald	—	—	1 197	2 957
Droger, farver, apothekervarer:				
Fyrstikker	—	—	1 457	2 353
Kalciumkarbid	21 497	18 133	6 617	16 634
Is	122 324	59 716	—	—
Jod	152	139	—	—
Vitriol, blaa; kobbervitriol	—	—	2 682	979
Kridt, slemmet	—	—	29 705	32 811
Jern og jernvarer:				
Rujern	—	—	116 838	57 525
Smedejern i stænger, plogjern og jern til hjulringe	—	—	168 203	136 219
Billets, raaskinner, støbegods	—	—	10 924	9 551
Jerntraad, raa	—	—	45 691	49 078
Rør, valsede og dragne, af smedejern, raa	—	—	23 796	24 078
Grove jernvarer, ikke slebne, ferniserede, fortinnede etc.	—	—	1 498	1 337
Varer, slebne, ferniserede, fortinnede	—	—	1 749	1 818
Jordarter, malme, ædle metaller, asbest etc.:				
Kaolin, feltspat, ildfast ler	98 617	105 084	190 277	157 741
Blymalm	—	—	3 164	5 078

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Jernmalm	—	—	11 440 056	14 771 243
Slag af malm etc.	—	—	147 034	80 510
Zinkmalm	—	—	39 020	74 933
Guld, myntet	0.53	0.48	—	—
Guld, uforarbeidet, ogsaa i stænger	0.44	0.01	0.28	0.33
Ædle metaller, uforarbeidede, ikke specificerede	—	—	1.25	0.45
Korn og andre landbrugsprodukter:				
Havre	25 038	1 512	—	—
Bær til fortæring (tyttebær etc.)	—	—	51 099	36 354
Tagl, hestehaar	—	—	454	302
Huder og skind:				
Kalveskind, saltede og usaltede	1 261	710	3 344	838
Kalveskind, kalkede og tørre	3 600	2 446	3 609	3 878
Oksehuder, saltede og usaltede	386	1 235	7 645	10 723
Sæl- og sjøhundsskind	5	84	—	—
Gjedeskind, raa, med haar	274	293	—	—
Huder og skind for pelsberedning af pelsdyr	130	88	131	137
Træ og andre skjærbare stoffe samt varer deraf:				
Affald af animalske og vegetabilske skjærbare stoffe, ikke høvl- og sagflis	—	—	—	10 032
Horn, hover og ben til skjærerarbeider	—	—	—	1 258
Hvalfiskebarder	—	294	—	—
Finhvalbarder	1 081	673	—	—
Bygnings- og snedkervirke, raat eller blot paatværs bearbeidet med økse eller sag, mygt	44 044	35 359	30 319	64 785
Bygnings- og snedkervirke, hugget paa langs, mygt	—	—	465 598	336 981
Tøndestav, ikke af eg, ufarvet	—	—	—	19 083

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Bygnings- og snedkervirke, saget, kanthugget, og andre sag- og skjærbare stoffe, haarde	—	—	230	54 800
Do., myge	434 465	392 468	4 396 551	3 752 233
Kurvmagerarbeider, grove, raa	—	—	986	1 137
Snedker-, dreier- og hjulmagerarbeider, grove, raa	699	4 489	92 864	72 783
Bødkervarer, grove, beitsede, farvede	654	820	—	—
Maskiner og maskindele:				
Landbrugsmaskiner . . .	—	—	2 305	1 730
Andre maskiner for industrielle øiemed.	63	150	499	2 523
Kautschuk og guttaperka samt varer deraf:				
Kautschuk og guttaperka .	351	901	5 536	3 927
Kautschuk- og guttaperkagaloger og -støvler . .	—	—	447	510
Kobber og kobbervarer:				
Kobber, raat	—	—	2 676	175
Skillemynt, kobberskrab og kobberaffald	—	—	3 423	1 828
Messing og tambak, ogsaa skrab	1 322	1 855	—	—
Kolonial-, speceri-, konditorvarer:				
Ferskvandsfisk, død . .	—	824	—	—
Saltvandsfisk, fersk; sild .	51 018	42 690	21 928	75 273
Saltvandsfisk, fersk, anden	29 606	15 166	8 741	8 300
Stokfisk	7 081	6 384	—	—
Fisk, tillavet med eddike, olje og krydderier i fad og kar	2 431	2 489	—	—
Sild, saltet i tønder, tdr.	194 500	152 198	10 610	10 876
Sild, saltet, bestemt til gjødning	1 887	2 403	—	—
Hummer	2 231	1 939	—	—
Ris, skallet, indgaaet fra udlandet	7 137	1 484	—	—

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Fiske- og sælfedt, tran, hvalfedt . .	92 023	90 023	—	—
Pap og papirvarer:				
Træmasse, sleben . . .	14 646	62 707	14 762	137 604
Cellulose etc.	33 695	37 242	67 042	132 148
Omslagspapir, ikke halmpapir, usatineret . .	—	—	386	1 062
Omslagspapir, ikke halmpapir, satineret, ogsaa voksdugspapir . . .	2 164	1 898	10 093	8 235
Kulørt papir	—	—	325	341
Trækpapir	—	—	905	969
Sten og stenvarer:				
Ædelstene, ogsaa granater	5.37	1.61	—	—
Sten, raa i blokke . .	—	—	88 811	133 612
„ anden, raa . . .	—	—	452 326	408 038
Bygningssten, blot huggen	27 987	9 654	301 782	270 216
Gadesten, „ „	90 959	133 022	3 635 737	3 391 542
Sten i sagede blokke .	3 890	5 450	4 588	13 242
Stenhuggerarbeider, grove, uslebne, ikke af alabast og marmor	45 691	47 006	87 429	104 536
Dyr og dyreprodukter:				
Blærer, tarme etc. . .	—	—	641	719
Krebs	—	—	1 505	1 419
Lervarer:				
Mursten, tagsten etc., almindelig, uglasseret .	—	—	126 510	115 545
Sten, ildfast, uglasseret	—	—	53 055	57 016
Lerrør, glasserede . .	—	—	8 701	9 105

Tysklands udførsel til Norge og Sverige i aaret 1902 sammenlignet med aaret 1901.

(I decitons = 100 kg.).

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Affald:				
Klid	—	—	158 384	23 217
Maltspirer, risaffald, potetes-„Pülpe“	—	—	11 305	104
Klude	—	—	9 190	11 405

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Bomuld og bomuldsvarer:				
Bomuld, raa	—	—	8 411	4 383
Bomuldsaffald . . .	—	—	2 655	2 508
Bomuldsgarn, entraadet, raat, til nr. 17 . .	—	—	419	504
Do. do. over nr. 17 til nr. 45	—	—	330	382
Bomuldsgarn, en- og totraadet, bleget eller farvet, til nr. 17 . .	815	635	567	667
Bomuldsgarn, en- og totraadet, bleget eller farvet, over nr. 17 til no. 45	476	380	585	687
Bomuldsgarn, tre- og flertraadet, en og to gange tvundet	—	—	522	293
Bomuldsgarn, totraadet, flere gange tvundet; traad, akkom. . . .	420	418	1 434	1 055
Bomuldstøi, tæt, bleget og appreteret . . .	701	704	1 157	1 238
Fløiel, skaaren . . .	167	138	384	373
Bomuldstøi, tæt, farvet, trykt	2 151	2 463	2 661	2 457
Possementmagerarbeider og knapper	330	336	294	282
Trikotvarer	274	295	—	—
Andre aabent vævede stoffe, blegede, farvede, trykte	271	281	232	232
Kniplinger	—	—	51	65
Broderier	115	113	96	160
Bly og blyvarer:				
Bly, valset; vindusbly .	—	—	4 005	3 836
Bogtrykkertyper . . .	502	468	766	838
Akkumulatorer af bly i forening med andre materialier	—	—	2 409	5 991
Børstenbindervarer:				
Klædes- og haarbørster, fine	155	129	—	—
Droger, farver og apothekervarer:				
Blyanter og farvepenne samt pastelkridt etc. .	—	—	290	310

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Lakfernis	1 081	911	898	749
Kalciumoxydhydrat	5 918	1 402	23 840	38 680
Natriumoxydhydrat	—	—	4 473	2 350
Bogtrykkersværte	—	—	771	710
Natron, dobbeltkulsur	—	—	667	1 306
Soda, kalcineret	5 860	10 296	33 010	98 496
Potaske, dobbeltkulsur kali	2 656	3 751	6 997	9 517
Alizarin	—	—	673	468
Ammoniak, kul- og saltsur, salmiakgeist	—	—	1 837	1 843
Anilin og andre lignende farvestoffe	1 163	1 069	5 040	4 718
Barytsalt	—	—	2 341	7 621
Blyhvidt	—	—	3 491	2 637
Klorkalium	—	—	22 952	24 159
Quebrachotræextrakt	3 314	2 790	9 099	9 977
Andre garvestofextrakter	—	—	4 963	3 421
Glycerin, renset	622	1 700	802	583
Gummi-arabicum,Senegal-, Tragantgummi	—	—	1 480	604
Indigo	—	—	554	365
Kalk, ikke specificeret	—	—	811	367
Benmel	—	—	37 915	43 851
Galæbler, egenødder, valonea	—	—	1 440	1 798
Natron, svovlsur og sur svovlsur	—	—	36 732	36 639
Kalisalpeter	—	—	2 484	29 274
Saltsyre	—	—	20 648	18 872
Svovlsyre	—	—	21 990	20 335
Superfosfat	—	—	96 224	63 572
Terpentin og andre harpiksoljer	—	—	—	1 817
Bronce- og kromfarver	—	—	1 885	1 150
Zinkhvidt, zinkstøv, zinkaske	9 363	7 168	9 809	11 260
Farve- og garvestoffe, farver, ikke specificerede	—	—	—	572
Produkter, raa, for industrielt eller medicinsk brug, ikke specificerede	—	—	877	767
Kemiske fabrikater og præparater for tekniske øiemed, ikke specific.	702	829	2 145	2 857
Kemiske fabrikater og præparater for farmaceutiske øiemed, ikke specificerede	231	389	756	588

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Droger og apothekervarer, ufuldstændig angivne .	267	280	418	466
Jern og jernvarer:				
Jernskrab og jernaffald .	—	—	48 562	25 449
Hjørne- og vinkeljern .	56 983	40 999	137 823	136 604
Jernbaneskinner . . .	9 188	13 599	91 739	27 620
Smedejern i stænger, plogskjærjern og jern for hjulringe	52 250	44 657	22 754	29 631
Plader og blik af smedejern	56 965	77 211	30 136	37 763
Jerntraad, raa	30 606	27 011	5 622	9 953
Jerntraad, forkobret, fortinnet, poleret etc. .	14 022	15 804	—	—
Støbegods, grovt, ikke projektiler . . .	—	—	8 793	8 001
Ambolter, jernstøre etc.	3 407	2 694	—	—
Brygger og bestanddele til brygger	5 687	752	—	—
Telegraftraad	1 856	2 303	—	—
Jern til grove maskin-, skibs- og vogndele .	6 683	51	—	—
Jernbanevognaksler, hjuljern, hjul, kufferter .	7 449	6 029	10 344	11 358
Rør, valsede og dragne, af smedejern, raa . .	6 486	6 385	20 923	19 281
Grove jernvarer, ikke slebne, fernisserede, fortinnede	17 693	14 129	34 022	25 168
Projektiler uden blymantel, bearbeidede . .	1 776	—	295	—
Varer, emaljerede . .	1 525	1 797	—	—
Varer, slebne, fernisserede, fortinnede . .	11 867	8 510	7 711	5 741
Fine jernvarer af støbejern	1 174	1 619	2 066	1 949
Varer af smedejern . .	3 642	2 679	3 059	2 638
Symaskiner og dele deraf	945	1 134	850	918
Velocipeder af smedejern og velocipeddele . .	178	251	871	1 428
Knive og snedkerverktøi, fine	274	303	263	248
Jordarter, malme, ædle metaller, asbest etc.:				
Stassfurtersalte . . .	—	—	703 979	651 367
Roman- og portlandcement	150 218	170 440	76 831	20 450

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Mineralske farver . .	—	—	7 961	5 561
Gibs	—	—	28 153	29 910
Jordarter, ikke specificerede (boraxkalk etc.) .	—	—	31 123	38 192
Thomasslag, malet, thomasfosfatmel . . .	—	—	—	32 267 ?
Sølv, ubearbeidet, ogsaa i stænger	75.64	67.32	134.04	73.23
Lin og andre vegetabilske spindestoffe undtagen bomuld:				
Hamp, undt. aloe- og manilahamp	9 911	14 159	7 506	9 181
Stry (drev)	—	—	4 243	2 993
Jute	—	—	4 875	10 070
Korn og andre landbrugsprodukter:				
Hvede ifølge importbevis	8 211	9 267	388 198	305 616
Rug „ —	73 557	137 049	283 795	86 560
Havre	4 182	9 961	62 609	38 267
Erter	—	—	15 139	466
Raps-, roe-, resp. betefrø ifølge importbevis . .	—	—	5 690	4 845
Malt af byg og havre ifølge importbevis	5 885	2 419	—	—
Vækster, levende, blomsterløg etc.	962	1 137	2 566	2 939
Græs- og timoteifrø . .	—	—	5 625	5 333
Poteter, ferske . . .	105 764	42 816	891 934	812 321
Forskjellige sorter græsfrø	—	—	8 306	7 955
Kjøkkenhavevækster, ferske, ikke specificerede	6 887	6 388	—	—
Æbler	—	—	—	3 664
Pærer	—	—	3 766	2 581
Frøsorter, ikke specific.	—	—	8 223	8 660
Glas og glasvarer:				
Taffel- og speilglas etc., belagt	—	546	1 027	1 010
Taffel- og speilglas, ikke belagt, slebet, poleret	—	—	—	496
Glødelamper, elektriske, af glas i forbindelse med andre materialier	38	149	110	68
Kunstige ædelstene uden indfatning, glas- og emaljevarer i forening med andre materialier	660	974	847	923

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Tagl, haar, fjær, børster etc.:				
Fjær til sengklæder, urenset	—	—	1 164	579
Tagl, hestehaar, kogt, farvet, spundet i lokker, oljetøi af hestehaar .	—	—	789	660
Fjær til sengklæder, renset	501	570	—	253
Huder og skind:				
Oksehuder, saltede og usaltede	5 069	5 328	13 203	10 088
Oksehuder, kalkede og tørre	730	1 242	3 587	3 075
Huder og skind for pelsberedning af pelsdyr .	95	107	380	526
Træ og andre skjærbare stoffe samt varer deraf:				
Kork, raa i plader og skiver.	—	—	—	543
Quebrachotræ i stykker	14 786	8 389	23 530	26 169
Bygnings- og snedkervirke, saget, kanthugget, og andre sag- og skjærbare stoffe, haarde .	—	—	11 167	7 586
Horn og ben i raa plader, horn- og korkemel .	—	209	5	252
Snedker-, dreier- og hjulmagerarbeider, grove .	4 846	2 190	5 430	4 792
Finér, raa, dele til parketgulve, ubeitsede, ulimede	—	—	1 924	1 875
Trævarer, finere, træbronce	479	548	531	458
Kuvmagervarer, fine . .	600	470	—	—
Varer af animalske eller vegetabilske skjærbare stoffe, ikke specific. .	—	—	1 039	931
Humle.	991	698	3 586	2 729
Instrumenter, maskiner og transportmidler:				
Pianoer	1 358	1 426	1 217	1 184
Harmonikaer	—	—	418	608
Musikinstrumenter, andre slags	—	—	184	240
Astronomiske, optiske,				

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
mathematiske, kemiske og fysikalske instrumenter	20	29	58	53
Lokomotiver, lokomobiler	698	1 287	1 563	1 206
Dampkjedler med rør	—	—	1 258	2 676
Symaskiner med stel, fortrinsvis af støbejern	—	—	3 368	4 139
Landbrugsmaskiner	2 114	1 890	1 733	1 388
Bryggeri- og brænderimaskiner	147	395	2 276	485
Møllemaskiner	1 916	1 830	2 886	2 924
Elektriske maskiner	2 613	2 343	4 303	3 887
Væverimaskiner	703	683	5 110	1 840
Dampmaskiner	2 520	1 484	3 912	2 540
Maskiner for træmasse- og papirfabriker	2 254	757	5 769	1 757
Verktøimaskiner	—	—	7 173	3 889
Pumper	—	—	922	713
Løftekraner	1 375	1 584	—	—
Andre maskiner for industrielle øiemed	4 135	7 363	15 959	23 403
Jernbanevogne uden læderarbeide under 1 000 marks vrdi pr. stk.	—	—	stkr. 628	stkr. 710
Do. til en værdi af 1 000 mark og mere	stkr. 3	stkr. 35	stkr. 45	stkr. 1
Jernbanevogne med læder- eller tapetserarbeide	stkr. 2	stkr. 14	—	—
Dampbaade af jern eller staal	—	—	—	stkr. 3
Seilfartøier af træ	—	—	stkr. 1	stkr. 4
Kautschuk og guttaperka samt varer deraf:				
Kautschuk og guttaperka	—	232	432	867
Kautschukbaand og -plader, opløst kautschuk, ogsaa guttaperka	—	—	350	173
Grove varer af myg kautschuk, ikke velocipeddele(gummiringe), overspundne kautschukbaand	573	469	1 353	1 452
Varer af ebonit	128	129	430	415
Klæder og underklæder, færdige, ogsaa modevarer:				

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Klæder, undertøi og modevarer af silke . . .	—	—	20	20
Do. af halvsilke . . .	39	38	54	47
Klæder af bomuld, lin og uld:				
Mands- og gutteklæder .	471	386	169	130
Dameklæder	836	784	369	423
Andre klæder, modevarer af vegetabilske spindestoffe, uld etc. . . .	216	262	368	368
Korsetter af bomuld, lin og uld	167	224	—	—
Undertøi af bomuld og lin	433	425	759	914
Damehatte af filt eller vævede stoffe, garnerede	6 022	7 864	6 859	12 586
Damehatte af filt eller vævede stoffe, ugarnerede	—	—	52 521	39 281
Kobber og kobbervarer:				
Kobber, raat	—	—	778	2 282
Kobber i stænger og plader, upletteret . . .	—	—	1 129	1 067
Kobberlegeringer i stænger og plader, upletteret	2 722	2 157	1 797	1 596
Kobbertraad, upletteret .	2 063	1 925	1 477	3 184
Traad af kobberlegeringer etc, upletteret . .	—	—	1 159	1 137
Kabler for elektriske ledninger	3 713	3 327	12 378	8 944
Traad af uædle metaller eller legeringer af uædle metaller, overspundne eller overdragne med kautschuk eller guttaperka	58	275	425	421
Sigtebunde og metaldug af kobber for møller	259	334	273	346
Grove kobberslagerarbeider	—	—	970	567
Grove gjørtlervarer, rør af messingplader . .	936	270	959	1 086
Patroner med kobber- og messinghylser, knaldhætter	656	301	684	548

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Fine varer af kobber .	636	256	712	347
Fine varer af messing og andre kobberlegeringer, ikke specificerede . .	1 636	1 287	2 286	2 043
Telegrafapparater, telefoner og mikrofoner .	105	118	96	51
Fine varer af kobber, messing etc., forniklede	335	343	823	835
Kortevarer og galanterivarer etc.:				
Varer af ædle metaller, ægte perler, koraller og ædelstene . . .	5.12	6.89	17.66	19.22
Varer af celluloid og xylonit, ogsaa i forbindelse med andre materialier	88	111	144	130
Varer af uædle metaller, forgyldte eller forsølvede etc., fine galanteri- etc. varer	72	70	131	154
Uhre, ikke skibsuhre (skibskronometre) . . .	391	510	415	586
Briller og theaterkikkerter etc	—	—	41	42
Paraplyer og parasoller	—	—	157	188
Legetøi, alle slags .	699	842	993	1 193
Varer af spundne stoffe i forbindelse med andre materialier, ikke spec.	150	225	242	288
Læder og lædervarer:				
Læder, ikke specificeret	581	604	2 469	2 356
Handskelæder, korduan, marokin, safian, lakeret og farvet læder etc. .	323	322	2 226	1 726
Saalelæder	609	616	865	547
Drivremme af læder, ogsaa med underlag eller mellemlag af tøi . .	—	—	247	231
Grove varer af graat paklærred	335	313	439	376
Fint skotøi af læder eller i forbindelse med saadant	152	158	38	88
Fine lædervarer, ikke i forbindelse med andre materialier	100	133	295	470

	Fra Norge.		Fra Sverige	
	1002.	1901.	1902.	1901.
Fine lædervarer i forbindelse med andre materialier	213	224	381	398
Varer af fin voksdug etc.	416	471	—	—
Lingarn, lintøi og andre linvarer:				
Lingarn, entraadet, ufarvet, ubleget	—	—	421	293
Lingarn, entraadet, ufarvet, ubleget, over nr. 20 til nr. 35 samt jute- og manila-hampgarn, ufarvet, ubleget . .	—	—	445	247
Lingarn, entraadet over nr. 35, ufarvet, ubleget	—	—	132	98
Lingarn, entraadet, farvet, bleget	499	483	—	—
Lingarn, entraadet, over nr. 20—nr. 35, samt jute- og manila-hampvare, bleget, farvet .	—	—	637	528
Sygarn, akkomoderet, lintraad, bleget, farvet .	333	376	—	—
Sytraad, akkomoderet, bleget, farvet	128	129	145	122
Rebslagervarer	1 053	837	1 394	866
Lintøi, toskjæftet, treskjæftet, ufarvet, utrykt, ubleget, samt tøi af jute- og manilahamp over 40 traade paa 4 cm.^{2}	1 023	1 153	1 639	1 659
Matter af manilahamp, kokos, jute etc., ufarvede, utrykte . . .	—	—	261	246
Matter af manilahamp, kokos, jute etc., farvede, trykte . . .	—	—	239	307
Lintøi, toskjæftet, treskjæftet, farvet, trykt, bleget, tøier af jute etc. med mere end 120 traade paa 4 cm.^{2} .	208	275	439	454
Bøger og kunstsager:				
Bøger, karter, musikalier, tidsskrifter	818	922	2 407	2 647
Farvetryk, kobberstik, fotografier etc. . . .	356	298	1 368	1 214
Tavler og tegninger . .	29	50	76	61

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Kolonial-, speceri- og konditorvarer:				
Vin og most paa fad	—	—	2 122	2 527
Musserende vine	—	—	—	887
Vine, ikke musserende, paa flasker	—	626	1 813	1 917
Kaffesurrogater, ikke cikori	1 672	1 739	—	—
Kjøkkenvækster	—	—	—	842
Kakaopulver	—	—	204	158
Sagogryn og sagosurrogat	386	749	—	—
Korn-, bælgfrugter, grovmalet etc., gryn etc.	21 805	14 885	—	—
Hvedemel, ifølge importbevis	12 438	34 978	7 031	7 101
Rugmel, ifølge importbevis	112 386	212 460	26 979	14 440
Mel og andet korn af mais, ris og bælgfrugter	20 267	15 468	—	—
Ris, skallet inden landet	17 691	14 524	11 355	7 085
Salt (kogsalt, bergsalt)	69 072	67 059	262 412	259 813
Tobaksolje	38	80	29	15
Cigaretter	118	109	104	64
Cigarer	362	376	630	585
Raasukker	815	218	33	976
Topsukker	261 604	257 640	4 088	1 834
Sukker, andre sorter	28 273	33 019	—	—
Sukkerfarve	—	—	2 757	2 532
Oljer, ikke andetsteds specificerede, samt fedt:				
Oljesyre	—	—	552	249
Palmenødolje, kokosnødolje og anden vegetabilsk talg	—	—	3 530	1 470
Roe- og rapsolje paa fad	2 434	3 097	—	—
Oljekager, mel til oljekager	32 352	28 125	216 597	123 239
Pap- og papirvarer:				
Tagpap, asfalt og tjærepap	—	—	14 256	9 857
Slibe-, polér-, skifer-, fluepapir etc.	—	—	1 280	742
Fotografipapir	—	—	140	127
Kulørt, guld- og sølvpapir	562	477	1 085	955
Skrivpapir	1 916	1 677	4 796	4 814

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Papir, ikke spec., farvet pap	1 371	1 526	3 012	3 003
Tapeter af linoleum etc.	1 638	1 401	4 827	4 243
Pap og papirvarer, ikke specificeret	2 948	2 488	3 854	3 190
Silke og silkevarer:				
Silketraad	37	27	107	71
Silkebaand, ikke af gaze, krep, flor	46	48	47	69
Vævede stoffe, duge, schawle etc. af silke, ikke specificeret	83	89	151	163
Baand af halvsilke uden metaltraad	114	133	201	239
Possementmagervarer af halvsilke	—	—	55	46
Vævede stoffe, duge, schawle af halvsilke	188	227	548	672
Sten og stenvarer:				
Møllestene	6 698	9 849	2 730	5 051
Stenkul, koks:				
Koks	140 467	106 979	271 984	253 853
Stenkul	76 961	72 541	385 637	251 623
Halm- og bastvarer:				
Hatte af halm, rør, bast etc., ugarnerede	106 606	113 247	—	—
Hatte af halm, rør, bast etc., garnerede	109 340	118 532	—	—
Tjære, beg, harpiks og asfalt:				
Asfalt, harpiks- og træcement	—	—	42 708	35 508
Beg	—	—	4 250	4 648
Terpentinharpiks og terpentinbalsam	—	—	10 325	16 572
Dyr og dyreprodukter, ikke andetsteds specificerede:				
Blærer, tarme etc.	574	262	1 911	1 416
Gjæs, levende	—	—	stkr. 21 000	stkr. 26 512
Lervarer:				
Sten, ildfast, uglasseret	—	—	32 584	23 211
Lervarer, kulørte, malede, forgyldte etc.	5 310	6 178	1 516	1 977
Porcelæn og porcelænsvarer, hvide	1 186	1 631	1 596	1 448

	Norge.		Sverige.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Bordservicer, kulørte, forgyldte eller i forbindelse med andre materialier .	572	630	1 237	1 487
Luxusporcelæn (dekorationer etc.), kulørt, forgyldt	—	—	415	545
Andet porcelæn, kulørt etc.	—	—	353	471
Voksdug:				
Ikke grov, utrykt . . .	—	—	436	567
Uld og uldvarer:				
Faareuld, raa, vasket paa dyret	700	940	1 833	2 193
Faareuld, raa, fabrikmæssig vasket	672	641	3 417	2 758
Afkjæmmet uld	—	—	390	529
Kunstuld, uldaffald . . .	—	—	8 716	11 162
Kamuld	—	—	1 672	1 714
Uldgarn, andet, raat, enkelt	416	493	1 892	1 843
„ „ „ dobbelt	304	365	2 332	2 669
Uldgarn, bleget eller farvet, enkelt	206	272	1 324	1 171
Do., do., do., dobbelt .	462	402	1 692	1 458
Uldgarn, tre- eller flertvundet	791	747	1 592	1 267
Filte og matter af nøtehaar, farvede, utrykte filte af uld, matter af uldfilt etc.	308	283	594	670
Matter, vævede	300	317	730	769
Trikotvarer, utrykte . .	477	637	348	417
Klædes- og tøivarer, utrykte	6 800	7552	8 452	9 299
Plüsch	216	214	277	314
Possementmager- og knappemagerarbeider	91	107	158	139
Klædes-, og tøivarer, trykte	—	—	291	226
Zink og zinkvarer:				
Zink, raa	—	—	17 273	11 123
Zink, strukket, valset (plader og blik)	3 898	4 237	7 822	7 405
Zinkvarer, fine	—	—	697	572
Tin og tinvarer:				
Tin, raat, tinskrab . . .	—	—	775	428
Tinvarer, fine	—	—	284	306
Ufuldstændig deklarerede varer . . .	1 125	1 063	612	665

Jordbrug. Paa grund af den milde vinter og de for grøden særdeles gunstige veirforhold udover vaaren var udsigterne for den nye høst meget lovende. Men fra begyndelsen af juli til henimod midten af august herskede en regnperiode, der truede med at tilintetgjøre disse udsigter, og som i virkeligheden forsinkede indhøstningen adskillige uger. Dette var af saa meget større betydning, som de forhaandenværende kornlagere som følge af mangelfuld høst var meget minimale. Importen, som paa grund af de gode høstudsigter havde ligget nede, blev derfor i maanederne august og september usedvanlig livlig, særdeleshed da vel tørret vare blev uundværlig til ophjælp af den indenlandske kvalitet.

Den nye tyske høst viser følgende udbytte (i tons):

Aar.	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
1902	3 900 396	9 494 150	3 100 227	7 467 250
1901	2 498 851	8 162 660	3 321 102	7 050 153

I kvantitativ henseende var høsten ligesom i aaret 1901 ganske betydelig, kvaliteten var derimod ikke altid tilfredsstillende, skjønt dog ikke i saadant omfang, som man i begyndelsen befrygtede. Producenterne bragte i de første uger efter grødens indbjergning først den af regn skadede vare paa markedet, hvilket afstedkom et betydeligt prisfald. Da disse kvaliteter ofte var ubrugelige til formaling, anvendtes de hovedsagelig til kreaturfoder.

Indførselen af korn til Tyskland oversteg i aarene 1902 og 1901 udførselen med følgende zifre (tons):

Aar.	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
1902	1 992 351	871 441	1 092 864	256 298
1901	2 041 368	771 643	862 192	266 419

Rug. Den nye vare kom først i begyndelsen af august paa markedet. Kvaliteten var til en begyndelse mindre god, men blev siden bedre. Høsten var nemlig saa stor, at producenterne kun langsomt kunde indbjerge den, og netop det sidst indbjergede korn kunde paa grund af det imidlertid indtrædende bedre indhøstningsveir opvise de bedste kvaliteter. De sidste maaneders tilførsel var af særdeles god beskaffenhed.

Den rug, som umiddelbart efter den nye høst kom paa markedet, var af saa fugtig beskaffenhed, at den umulig kunde anvendes ublandet. For at afhjælpe denne ulempe importeredes betydelige mængder rug fra Sydrusland, hvorfra derimod en aldeles udmerket kvalitet erholdtes.

Prisen for tysk rug sank til 135 mark. Et yderligere prisfald forhindredes ved udeblivelsen af udenlandsk konkurrence, hvilket hovedsagelig beroede derpaa, at høsten i de nordiske lande, som bekjendt, var mindre gunstig.

Høstudbyttet udgjorde i det tyske rige ifølge statistiken:

	Vinterrug.	Sommerrug.
1902	9 342 503 tons	151 647 tons
1901	7 983 963 „	178 697 „
1900	8 403 256 „	147 403 „

Bryggeribyg. Sommeren var kold, og bygget, som mere end nogen

anden kornsort kræver varme, voksede vistnok høit i halmen under det stadige regnveir, men korndannelsen blev ikke i forhold dertil.

Prisen paa byg i Berlin i aaret 1902 var for:

Mährisk byg i august	166—170	mark
— „ i november	168—172	„
Schlesisk „ i februar	155—160	„
— „ i april	154—163	„
— „ i november	155—168	„
Oderbruch „ i februar	153—158	„
— „ i september	145—160	„
Uckermärkisk byg i februar	146—154	„
— „ i november	136—150	„

Havre. Havrehandelen kunde under det forløbne aar opvise særdeles bemerkelsesværdige tendenser. Prisen var høi, lige til den nye høst kom. Den oversteg undertiden prisen for brødkorn. Den allerede i slutningen af aaret 1901 indtrufne prisforhøielse af ca. 20 mark pr. ton formaaede dog ikke at gjøre noget afbræk i de ved Østersjøen beliggende provinsers og Mecklenburgs export. England, Holland, Danmark m. fl. lande betalte stadig høiere pris, end der kunde opnaaes i Berlin. Behovet her paa pladsen fyldtes under første halvaar næsten udelukkende ved tilførsel fra Schlesien og Posen. Denne tilførsel var ganske rigelig, og fra skibsfartens aabning var lagrene i stadigt tiltagende. Havren fra sidstnævnte provinser var paa grund af regnet under indhøstningen ikke tilstrækkelig modstandskraftig for export og derfor henvist til herværende marked.

Prisen paa bedre kvaliteter udgjorde under første halvaar 158—170 mark og steg lidt efter lidt til 185 og 200 mark. Ordinære kvaliteter betingede 154—157 og senere 170—184 mark, daarligere kvaliteter steg i pris fra 150—153 mark til 166 og 170 mark.

Indenlandsk havre af mindre god kvalitet betingede en pris af 144—149 mark, men sank senere til 137—141 mark. Middelsorter betaltes til en begyndelse med 150—156 mark, senere med 142—154 mark. Bedre kvaliteter opnaaede først en pris af 157—172 mark, hvilken derpaa sank til 155 à 165 mark.

Poteter. Poteteshøsten i aaret 1901 var i almindelighed usedvanlig god, idet poteterne, tilstrækkelig modne, viste en temmelig høi stivelsegehalt, og varens kvalitet ved kogning tilfredsstillede de største fordringer.

Derimod var høsten under det forløbne aar ikke saa god, dette baade, hvad kvalitet og kvantitet angaar. Poteterne viste blot en stivelsegehalt af 13—18 pct.; kun i ganske enkelte tilfælde var den høiere. Desuden var adskillige sorter, særlig de hvide, ofte indhule og raadne. I begyndelsen af oktober indtraf sterk nattefrost, som yderligere bidrog til at gjøre varen slet. En stor del poteter frøs desuden fast i jorden. Producenterne nærede frygt for, at naar de frostskadede poteter kom sammen med de tidligere indhøstede, disse sidste da skulde lide derved, og søgte derfor skyndsomt at afhænde sine forraad. Kjøberne var dog ikke villige til at magasinere større lagere, hvorfor et sterkt prisfald opstod. Poteter med ringe stivelsegehalt solgtes til fabriker for 0.50 mark pr. centner.

I november indtraf paany en sterk frost, saa at poteteslagrene tog skade

deraf. Paany vendte man sig med anbud til fabrikerne, og med trykkede priser fortsatte forretningerne saaledes indtil jul.

Handelen i Berlin var under aaret ganske livlig, da hersteds for det meste blot omsattes god vare. Export fandt ogsaa sted, navnlig til Sverige.

Tysklands totalexport af poteter udgjorde under den sidste treaarsperiode:

1902 . . .	1 972 913	decitons	til en værdi af	6 412 000 mark
1901 . . .	2 244 105	—	—„—	- 7 293 000 „
1900 . . .	1 808 147	—	—„—	- 7 233 000 „

Hvor overordentlig potetesexporten i de tre sidste aar har tiltaget paa Norge og Sverige fremgaar af følgende zifre: Til Sverige exporteredes: I aaret 1902 891 934 decitons, i aaret 1901 812 321 decitons, i aaret 1900 471 161 decitons. Til Norge exporteredes: I aaret 1902 105 764 decitons, i aaret 1901 42 816 decitons, i aaret 1900 40 145 decitons.

Prisen udgjorde i gjennemsnit:

Januar—april	for	spisepoteter . . .	mk.	3.20—4.00
—„—	„	fabrikpoteter . .	„	2.00—2.50
April—juni	„	spisepoteter . . .	„	2.00—3.80
Juli—septbr.	„	— . . .	„	2.80—4.50
Oktbr.—decbr.	„	— . . .	„	3.00—3.50
—„—	„	fabrikpoteter . .	„	1.00—1.90

Mel. For de møllebrug, som tilvirker rugmel, var de første maaneder af det forløbne aar lidet gevinstgivende. Forskaffelsen af rug viste sig for hver kommende maaned stadig vanskeligere, og afsætningen af melet var ogsaa forbundet med betydelige vanskeligheder.

Markedets stilling blev i juni og juli endnu ugunstigere. Tyskland kunde næppe afse noget af sin indenlandske rug, og for den udenlandske fordredes en pris, som med 10—15 mark pr. ton oversteg prisen for den, vistnok endnu paa marken staaende, indenlandske vare, der dog syntes meget lovende.

Paa grund af det regnfulde veir forsinkedes indhøstningen dag efter dag, og den, som vilde holde mølledriften oppe, maatte à tout prix forsyne sig med materiale, til og med med fare for at lide større tab. Ved den store efterspørgsel steg altsaa priserne paa rug usedvanlig hurtig. Sydrusland var allerede i juli færdig med indbjergningen af sin rug, der var af god og tung kvalitet, og skyndte sig nu at exportere hertil i store kvantiteter.

Ikke engang i august var tilbudet tilfredsstillende til at fylde møllernes behov, hvorfor melpriserne let kunde holde sig oppe til ud i september. Derefter sank de og rettede sig efter de raadende rugpriser.

Hvad hvedemelsforretningerne angaar, var prisforandringerne i første halvaar blot ubetydelige.

Konserverede grønsager. I begyndelsen af aaret var forretningerne ganske ugunstige. Forraadene af vedkommende vare var nemlig ganske store. Det kolde og ugunstige veir udover vaaren og sommeren befordrede dog konsumtionen af konserver i høi grad. Priserne steg saameget mere, som de nye frugter og grønsager blev høstede usedvanlig sent og uregelmæssig. Efterspørgselen kunde næppe tilfredsstilles af fabrikanterne.

Kreaturhandelen. Den stadig jævnt tiltagende mule- og klovesyge havde under tidligere aar lagt svære hindringer i veien for kreaturhandelen. Dette kan derimod ikke siges for det forløbne aars vedkommende. Ved aarets begyndelse var ganske vist endnu 144 pladse med tilsammen 550 gaarde erklæret smittede, men forholdet har merkbart forandret sig til det bedre, idet ved aarets slutning blot 31 pladse med tilsammen 68 gaarde hjemsøgtes af nævnte kreatursygdom. Værre saa det derimod ud med svinepesten. Ved aarets begyndelse var 449 pladse (576 gaarde) smittede, ved slutningen af juli var 892 pladse (1 124 gaarde) angrebne af svinepest, og til aarets slutning gik sygdommen blot tilbage til 672 pladse (797 gaarde).

Indførselen af hornkvæg har været større end i tidligere aar med undtagelse af aaret 1894. Særlig har Østerrige gjort rigelige leverancer.

Hele indførselen udgjorde 293 000 stykker kreaturer mod 216 990 i aaret 1901.

212 med slagtehus forsynede steder har erholdt tilladelse til mod oprindelsesbevis og besigtning ved grænsen at indføre hornkvæg fra tuberkelfrie lande, paa betingelse af, at dyrene straks nedslagtes.

I aaret 1902 har misvæksten i de østre provinser gjort sig meget merkbar. Fremfor alt manglede hø og halm. Denne vanskelighed ledede derhen, at et stort antal af de til raafoder henviste kreaturer maatte komme for tidligt paa slagtebænken, foruden at svineavlen paa mange steder af mangel paa halm og strømateriale har lidt store tab. Hele hjorder af svin er under vinteren 1901—1902 blevet offer for forkjølelse (svinepesten gjorde ogsaa sit til), idet den fornødne varme ikke kunde erholdes med den mangelfulde strøelse. Under høsten havde dette en betydelig prisforhøielse til følge, og tilførselen var altfor ubetydelig i forhold til efterspørgselen. Ogsaa i andre kreaturslags var tilførselen svag. Kalvepriserne opnaaede saaledes mod slutningen af aaret en endnu ukjendt høide. Det samme kan konstateres med hensyn til faar.

Priserne paa hornkvæg har ligeledes opnaaet en ret anseelig høide. Vistnok kommer fra og med august maaned hvert aar store, tunge okser paa markedet, men under det forløbne aar merkedes en usedvanlig knaphed i samtlige slags. Prisen for de billigste sorter hornkvæg var i aaret 1902 mk. 6.66 høiere pr. centner slagtevegt end i aaret 1901, og ved middelsorterne var prisforskjellen endnu større.

Kreaturpriserne var i Berlin ved midten af aaret høiere end foregaaende aar; prisforskjellen udgjorde for okser og kjør mk. 2.16, for svin mk. 2.85, for kalve mk. 4.78 og for faar mk. 3.48 pr. centner.

Lignende foreteelser viste sig paa næsten alle markeder i Tyskland. Da forhøielsen af engrosprisen naturligvis virkede tilbage paa detaljhandelen, og slagterne blot med vanskelighed kunde forsyne sig med vare, indgaves der talrige petitioner til regjeringerne om indskrænkning i eller ophævelse af importforbudet. Disse petitioner har dog hidindtil været uden resultat.

Smør. Den nye fremgangsmaade ved noteringen af de i Berlin gjældende smørpriser, der tillempes siden 1ste januar 1901, har tilfulde svaret til forventningerne. Man erholder herigjennem et langt mere træffende billede af de i engroshandelen virkelig opnaaede høieste salgspriser, end tidligere var tilfældet.

Markedet var allerede ved aarets begyndelse ganske ugunstigt. Da julforretningerne blot medførte en svag omsætning, maatte store lagere ligge over til det nye aar, hvilket medførte en prisnedsættelse i januar til 103 mark.

Heller ikke paaske- og pintsemarkedet svarede til forventningerne. Med begyndelsen af grønfoderperioden opstod en saa sterk overproduktion, at konsumtionen, som allerede før var temmelig ringe som følge af de ugunstige konjunkturer, ikke magtede at følge med. Veiret var ialmindelighed usedvanlig gunstigt for græsvæksten, saa at foderhøsten blev særdeles rigelig, og en stor smørproduktion fulgte. Handelen var derfor stadig belastet med store lagerforraad. I juni og juli blev trods den stadige produktion betydelige kvanta nedlagte i kjølehusene for at finde anvendelse til høsten. Nytilvirket vare tilførtes jævnlig, hvorfor lagerforraadene fandt en træg afsætning. Tysklands export paa England var ubetydelig.

Priserne paa prima meierismør stillede sig saaledes (i mark pr. 50 kg).

	1901.	1902.		1901.	1902.
Januar	114.50	103.50	Juli	104.50	102.00
Februar	111.75	109.00	August	118.00	103.00
Marts	110.00	110.50	September . . .	117.50	114.50
April	107.50	110.50	Oktober	125.75	118.00
Mai	109.50	107.50	November . . .	122.00	116.00
Juni	103.00	103.50	December . . .	117.00	109.50

Saavel importen som exporten er under aaret gaaet tilbage. I den sidste treaarsperiode importerede Tyskland: Aaret 1902 158 572 decitons til en værdi af 25 530 000 mark, aaret 1901 170 706 decitons til en værdi af 27 455 000 mark, aaret 1900 157 160 decitons til en værdi af 24 191 000 mark.

De største kvantiteter indgik fra Østerrige, Nederlandene og Rusland.

Exporten er i stadig tilbagegang og udgjorde i ovennævnte periode: Aaret 1902 21 891 decitons til en værdi af 4 794 000 mark, aaret 1901 24 517 decitons til en værdi af 5 360 000 mark, aaret 1900 25 243 decitons til en værdi af 5 479 000 mark.

M a r g a r i n. Man havde haabet, at margarinindustrien skulde erfare en lettelse, da det havde lykkedes at opnaa billigere pris paa raavaren. Uagtet dette haab ikke gik i opfyldelse, var situationen dog ikke saa trøstesløs som i aaret 1901. Den overdrevne konkurrence, som blev endel tyske fabrikers ruin, har aftaget noget. Den tidligere opdrivning af prisen har veget plads for en mere overlagt prisnormering, om end priserne her og der er altfor lavt satte, saa at nogen gevinst næppe turde være mulig.

En aarsag til forbedring af den herværende margarinindustris stilling udgjorde den forøgede konsumtion. I økonomisk ugunstige tider eftersøges nemlig altid det billigste, hvilket forklarer, at margarinen paa grund af sin prisbillighed blev foretrukket fremfor smør.

Tysklands indførsel af margarin udgjorde i de tre sidste aar:

1902 . . .	3 274 decitons	til en værdi af	278 000 mark
1901 . . .	3 921	—„—	333 000 „
1900 . . .	4 581	—„—	366 000 „

Størstedelen eller næsten to tredjedele kom fra Østerrige.

Sten. Forretningerne paa Berlin og nærliggende provinser i svensk og norsk gadesten har i det forløbne aar været mindre gunstige. En sterk overproduktion samtidig med mindre efterspørgsel konstateredes under aaret, hvorved betydelige lagere ophobedes hos de fleste af producenterne, der uophørlig nedsatte priserne.

Den store handelskrise i Tyskland bevirkede, at skatteindkomsterne i almindelighed var mindre gunstige, for ikke at sige daarlige, saa at kommunerne saa sig foranlediget til indtil videre at udsætte mange gadeanlæg. Som følge heraf gik stenpriserne saa betydelig ned, at produktionsomkostningerne knapt blev dækkede, og man behøver vel knapt at paapege, at fortjenesten under disse omstændigheder var yderst ringe eller mangen gang lig nul.

Først i sidste halvdel af aaret blev efterspørgselen efter gadesten større. Det forøgede behov dækkedes dog hovedsagelig ved realisering af en del gamle lagere, som solgtes til meget lave priser. Nogen egentlig forbedring i forretningerne kunde altsaa ikke merkes. Stemningen paa markedet var fremdeles ligesom tidligere meget trykket til i slutningen af aaret, og har senere blot en ubetydelig bedring kunnet merkes.

Denne markedets daarlige stilling, som ikke blot gjorde sig merkbar her, men i almindelighed paa de tyske afsætningssteder, foranledigede de fleste svenske stenproducenter til at slutte sig sammen til en ring, for om muligt paa denne maade at drive igjennem en forbedring i forretningerne.

Tiltrods for en høist betydelig indskrænkning og delvis fuldstændig indstillen af driften har nogen bedring ikke kunnet merkes, thi der savnes fremdeles den ubetinget nødvendige efterspørgsel.

Kommunernes pengeforholde har egentlig ikke forbedret sig, thi ved skattedeklarationssystemet — treaarsgjennemsnit — merkes følgerne af handelskrisen endnu ind i aaret 1903. Behovene har altsaa fundet meget rigelige tilbud og har blot tjent til i nogen grad at rydde afveien de ophobede lagere.

For kommende aar synes derimod spørgsmaal om betydelige gadeanlæg at være paa bane, med hvilke anlæg der i saa fald skal gaaes igang sommeren 1903. Man haaber altsaa, at en betydelig bedring i priserne antagelig skal indtræde, og at indbringende forretninger i stenbranchen skal kunne afsluttes.

En stor fare truer den fremtidige stenimport gjennem den kort før jul af den tyske rigsdag besluttede indførselstold paa gadesten, sten i blokke og stenhuggerarbeider.

Den nye toldtarif er endnu ikke traadt i kraft, og man lever ogsaa i fuldstændig uvished om tidspunktet for dens ikrafttræden.

Først naar et aar er hengaaet efter opsigelsen af hidtil gjældende handelstraktater, kan nogen ændring i de nuværende toldsatser paa vedkommende handelsartikel indtræde.

Totalimporten af gadesten, blot huggen, som i foregaaende aar sank betydelig, er i sidstforløbne aar gaaet yderligere tilbage. I den sidste treaarsperiode udgjorde denne import:

	Tons:		Værdi i mark:
1902	435 087	(approximativt)	6 265 000
1901	439 210		6 320 000
1900	563 612		8 037 000

	Heraf indgik:		
	1902.	1901.	1900.
	Tons.	Tons.	Tons.
Fra Sverige . .	363 574	339 154	411 054
„ Østerrige . .	31 444	48 496	56 017
„ Belgien . .	20 355	25 050	59 990
„ Norge . .	9 096	13 302	19 855
„ Danmark . .	8 084	7 031	13 398

En i større grad forøget import kunde altsaa blot konstateres fra Sverige.

Tysklands export til Nederlandene af gadesten udgjorde 41 310 tons i aaret 1902 mod 50 382 og 12 685 tons henholdsvis i aaret 1901 og i aaret 1900.

Af andre stensorter, som indføres i større kvantiter fra Sverige og Norge, merkes:

1. Raa stenblokke. Heraf har importen i de tre sidste aar aftaget med ca. 40 pct. Den udgjorde:

	Tons.		Værdi i mark.
1902	65 943	(approximativt)	1 952 000
1901	97 322		2 880 000
1900	110 492		3 090 000

Importen fra Sverige formindskedes fra 14 044 tons i aaret 1900 til 13 361 tons i aaret 1901 og 8 881 tons i aaret 1902. De største kvantiteter indgik fra Østerrige-Ungarn og fra Danmark.

2. Anden raa sten. Totalimporten heraf udgjorde:

	Tons.		Værdi i mark.
1902	304 058	(approximativt)	5 321 000
1901	327 497		5 731 000
1900	327 669		10 158 000 (?)

Importen heraf fra Sverige er i de sidste aar steget betydelig. Den udgjorde i aaret 1902 45 233 tons, i aaret 1901 40 804 tons, i aaret 1900 33 010 tons.

3. Forarbeidet sten, blot huggen. Heraf importeredes:

	Tons.		Værdi i mark.
1902	65 598	(approximativt)	4 192 000
1901	62 964		4 024 000
1900	70 660		4 630 000

Importen fra saavel Sverige som Norge steg betydelig. Den udgjorde fra Sverige 30 178 tons i aaret 1902, 27 022 tons i aaret 1901, 27 963 tons i aaret 1900 og fra Norge 2 799 tons i aaret 1902, 965 tons i aaret 1901, 593 tons i aaret 1900.

4. Sten i sagede blokke. Importen heraf, som næsten udelukkende finder sted fra Sverige og Norge, aftager fra aar til aar og udgjorde:

	Tons.		Værdi i mark.
1902	966	(approximativt)	116 000
1901	1 918		230 000
1900	3 434		412 000

Fra Sverige er importen sunket fra 1 198 til 459 tons og fra Norge fra 2 140 til 389 tons.

5. Grove, uslebne stenhuggerarbeider, ikke af alabast og marmor. Importen heraf, som under fjoraaret steg noget, er i sidstforløbne aar gaaet tilbage. Den udgjorde:

	Tons.		Værdi i mark.
1902	17 845	(approximativt)	1 071 000
1901	19 940		1 196 000
1900	18 435		1 198 000

Fra Sverige importeredes: 8 743 tons i aaret 1902, 10 454 tons i aaret 1901, 12 952 tons i aaret 1900 og fra Norge: 4 569 tons i aaret 1902, 4 701 tons i aaret 1901, 2 763 tons i aaret 1900.

Kul. Den tyske stenkul- og brunkulproduktion turde være formindsket med 2 mill. tons, hvortil kom, at indførselen gik tilbage, udførselen derimod forøgedes, saa at alt i alt en tilbagegang i den tyske konsumtion paa mindst 3 mill. tons kan konstateres. Et sidestykke hertil opviste aaret 1892 under indvirkning af tilbageslaget fra høikonjunkturerne i aarene 1889—1890.

Jernmalm. Jernmalmproduktionen i det tyske rige og Luxemburg opgik ifølge provisoriske opgaver i den officielle statistik for aaret 1902 til 17 963 595 tons mod 16 570 182 tons i aaret 1901 og 18 964 294 tons i aaret 1900. Værdibeløbene for disse kvantiteter beregnes til 65.7 mill. mk. i aaret 1902 mod 72.0 og 77.6 mill. mk. i aaret 1901, resp. 1900. Heraf fremgaar, at den erholdte malmkvantitet under det forløbne aar er steget noget, omend ikke i den grad som rujerntilvirkningen. Ved en sammenligning med aaret 1900, som idetheletaget havde at opvise den største malmudvinding, viser der sig en formindskelse af ikke mindre end ca. 1 000 000 tons. Hvad værdien angaar, saa kan den ikke opvise synderlig lysende tal. I aaret 1900 udgjorde gjennemsnitsværdien 4.09 mk. pr. ton., i aaret 1901 steg den til mk. 4.35 og sank i det sidstforløbne aar til mk. 3.66. Denne sidstnævnte pris modsvarer omtrent den, der var gjældende i aaret 1896. De allerede stedfundne og i udsigt stillede prisforhøielser paa rujern kommer nok til ogsaa at have sin indflydelse paa jernmalmprisen, hvorfor det maa antages, at gjennemsnitsprisen for aaret 1903 kommer til at stille sig fordelagtigere.

Jernmalmimporten er i det forløbne aar gaaet tilbage; den udgjorde i sidste femaarsperiode:

	Tons.	Værdi i mark.		Tons.	Værdi i mark.
1902 . .	3 957 403 (approximativt).	63 318 000	1900 . .	4 107 840	75 182 000
			1899 . .	4 165 372	70 248 000
1901 . .	4 370 022	69 703 000	1898 . .	3 516 577	54 484 000

De største kvantiteter indgik fra Spanien og Sverige.

Jern. Rujern. Aaret 1902 har, hvad den indenlandske tyske industri angaar, ikke opfyldt de forhaabninger, man gjorde sig i begyndelsen af aaret. Det saa nemlig da ud, som om tillid til en bedring i forholdene var indtraadt, og en livligere forretningsvirksomhed skulde bane sig vei, idet kjøberne af sig selv optraadte paa markedet, og større kontrakter afsluttedes. Men allerede efter de to første maaneder aftog forretningerne. Var ikke Amerika helt uventet kommet med impulser, saa havde sikkerlig jernproducenterne næppe været istand til at holde sin drift oppe. Trods den egne enorme produktion, som anslaaes til 18 000 000 tons (à 1 016 kg.), har Amerika i det forløbne aar importeret meget betydelige kvantiteter rujern og staal fra Storbritannien og Tyskland. Det fra sidstnævnte land til Amerika exporterede rujern udgjorde i aaret 1902 49 506 tons mod 5 939 tons i aaret 1901. Under saadanne omstændigheder var producenterne vel istand til ikke blot at opretholde sin tidligere drift, men ogsaa at udvide samme. Tysklands, inklusive Luxemburgs, produktion turde have udgjort ca. 8 400 000 tons, altsaa omtrent 500 000 tons mere end i aaret 1901.

I overensstemmelse med den forøgede produktion er konsumtionen i almindelighed ogsaa steget. Den tyske indenlandske konsumtion var dog mindre end i de nærmest foregaaende aar. Importen af svensk rujern viste sig livligere end under fjoraaret, dog til trykkede priser. For bedste kvaliteter betaltes kun 11—14 mark pr. 100 kg. cif. Rotterdam.

Tysklands import af rujern, som under foregaaende aar var aftaget i saa uhørt grad, er i det forløbne aar gaaet yderligere ned, nemlig med nær 50 pct.

Valset jern. Dette marked, som kanske haardere end nogen anden artikel rammedes af det heftigste omslag i konjunkturerne i aaret 1900, syntes i begyndelsen af aaret at kunne haabe paa lysere udsigter. Prisen var ved udgangen af 1901 sunket til ca. 90 mark pr. ton og paa flere steder derunder, men desuagtet led verkerne i alle egne af Tyskland af meget følelig arbeidsmangel. Dette forhold fremkaldte en sammenslutning af producenterne, og under indtrykket heraf aabnedes aaret 1902 med forhaabninger om bedre tider. Efterspørgselen steg ogsaa og blev til og med saa livlig, at prisen allerede i første kvartal kunde forhøies til 105 mark. Forretningens stilling blev siden endnu gunstigere, da Amerika, som ikke kunde fylde sine egne landes behov, blev en villig kjøber, hvilket havde tilfølge en ganske betydelig reduktion af de lagere, som havde hobet sig op.

Visse meningsforskjelligheder, som imidlertid havde ytret sig inden den løst sammenhængende producentring, lod snart nok forbrugerne indse, at det i længden vel vilde falde vanskelig for ringen at bestemme priserne. En vis reservation blev derfor merkbar blandt kjøberne. Hertil kom, at det ikke lykkedes jernforædlingsindustrien at opnaa den sysselsættelse, hvorpaa man havde haabet, og at denne for jernkonsumtionen saa vigtige faktor altsaa faldt ud af beregningen. Afsætningsmulighederne blev sluttelig saavel for producenterne som for engroshandlerne stadig vanskeligere, og det lykkedes

derfor ikke producenterne i tide at skaffe sig nødvendig sysselsættelse for det sidste halvaar.

Denne omstændighed gjorde, at de af ringen fastsatte priser ikke kunde gjennemføres. Mod slutningen af aaret var markedets stilling derfor ligesaa ugunstig som ved slutten af aaret 1901.

Situationen tilspidsedes sluttelig derved, at til og med vel renommerede jernverker undlod at følge ringens noteringer for valsejern, hvilket i sidste kvartal ledede til en fuldstændig opløsning af ringen.

S t a n g j e r n o g j e r n p l a d e r. Det herværende marked var ogsaa i det forløbne aar lidet gunstigt, omendskjønt en vis forbedring indtraadte i omsætningen.

Tysklands totalimport af smedejern i stænger og jern til hjulringe og plogjern, som i foregaaende aar var sunket saa betydelig, er i dette aar derimod steget noget. De største kvantiteter importeredes ligesom tidligere fra Sverige.

Totalimporten af billets, raaskinner og støbejern, som under de to forrige aar var gaaet saa betydelig ned, sank i aaret 1902 end yderligere. Omtrent to trediedele indkom fra Sverige.

Totalimporten af jerntraad er under det forløbne aar gaaet tilbage. Størstedelen udgjordes af raa jerntraad fra Sverige, hvoraf under aaret 1902 omtrent tre fjerdedele indkom fra Sverige.

T r æ l a s t. F u r u t ø m m e r. Prisnedgangen, som daterer sig fra sommeren 1900, opnaaede ved slutten af aaret 1901 sin kulmination. De lave priser og de ugunstige konjunkturer nødede skogeierne til betydelig at indskrænke sin vinterafvirkning, hvorved der blev udsigt til, at allerede forhaandenværende lagere muligens kunde reduceres.

Da byggevirksomheden under vaaren tiltog sterkt, blev omsætningen ganske livlig til stigende priser. I adskillige artikler var efterspørgselen betydelig større end tilbudet. I særdeleshed var de sagbrug, der arbeider for Berlin, specielt optagne og var ikke istand til at dække behovet af kantsagede bjælker. En stor mængde bukowinske furubjælker importeredes i stedet. Paa grund af de lave østerrigske jernbanefragter og de forhøiede priser her paa pladsen blev det for første gang muligt for derværende store sagbrug at exportere mere betydelige kvanta hertil.

Den livlige byggevirksomhed fortsatte til vinterens indbrud, hvorunder herværende lagere saa godt som aldeles udsolgtes.

I almindelighed stod priserne paa samme standpunkt som før aaret 1900, d. v. s. under de gunstige konjunkturers tid. Den livlige efterspørgsel viser sig særdeles merkbar ved afvirkningen i aarene 1902—1903; thi trælasthandlerne og sagbrugene betalte under de for kort tid siden afholdte fiskalauktioner priser, som til og med oversteg dem, der opnaaedes under de allerbedste konjunkturer. Afvirkningen er dog steget overalt, hvorfor en prisnedgang vel er at forudse, ifald den omfattende byggevirksomhed ikke vedvarer.

S l e e p e r s. Handelen i denne vare viste sig ligesaa lidet indbringende som aaret forud. Vistnok opnaaedes noget bedre priser for sleepers leverede til statsbanerne, men tabene paa svagere profiler var altfor betydelige til, at man skulde kunne paaregne nogen almindelig gevinst.

De udenlandske producenter, i hvis hænder sleepershandelen hovedsagelig hviler, holdt fast ved sine høie priser. Dette muliggjordes ved den ringe indenlandske produktion og mangelen paa tilstrækkelige lagere.

Tysklands totalimport af „bygnings- og snedkervirke, raat eller blot paa tvers hugget eller saget, blødt," viser i det forløbne aar en meget stor tilbagegang eller:

	Tons.		Værdi i mark.
1902 . . .	1 854 289	(approximativt)	42 649 000
1901 . . .	2 287 804		52 619 000

Fra Norge er importen i det forløbne aar steget, medens den derimod fra Sverige er gaaet betydelig ned.

Importen fra Norge udgjorde 4 404 tons i aaret 1902 mod 3 536 tons i aaret 1901 og fra Sverige 3 032 tons i aaret 1902 mod 6 479 tons i aaret 1901.

Totalimporten af blødt, paalangs hugget bygnings- og snedkervirke er i aaret gaaet tilbage med ca. 100 000 tons. Fra Sverige, hvorfra ikke saa ubetydelige kvantiteter indførtes, steg importen til 46 560 tons i aaret 1902 fra 33 698 tons i aaret 1901.

Den tyske totalimport af „saget bygnings- og snedkervirke samt kantsaget trævirke, blødt", er derimod steget med nær 100 000 tons. Den udgjorde:

	Tons.		Værdi i mark.
1902 . . .	1 339 964	(approximativt)	80 398 000
1901 . . .	1 242 501		74 550 000

De største kvantiteter indgik fra Sverige, Østerrige-Ungarn, Nordamerikas Forenede Stater, Rusland, Finland og Norge. Den største indførsel kunde konstateres fra Sverige og udgjorde 439 655 tons i aaret 1902 mod 375 223 tons i aaret 1901. Fra Norge er importen steget noget eller til 43 446 tons i aaret 1902 fra 39 247 tons i aaret 1901.

Tysklands totalimport af raa, grove snedker-, dreier- og hjulmagerarbeider, som under fjoraaret var gaaet betydelig ned, er i det sidstforløbne aar ligeledes steget. Den udgjorde i den sidste treaarsperiode:

	Tons.		Værdi i mark.
1902	25 256	(approximativt)	10 607 000
1901	23 044		9 679 000
1900	31 888		13 712 000

Ogsaa heraf indførtes mest fra Sverige. Importen fra dette land udgjorde 9 286 tons i aaret 1902, 7 278 tons i aaret 1901 og 11 507 tons i aaret 1900. Fra Norge aftog importen betydelig: til 70 tons i aaret 1902 fra 449 tons i aaret 1901 og 662 tons i aaret 1900.

Træmasse og cellulose. Importen af sleben træmasse, der i fjoraaret kunde fremvise et saa stort opsving, aftog i sidstforløbne aar i uhørt grad, og et saa ringe kvantum er ikke paa mange aar blevet indført som i det nu henrundne.

Tysklands totalindførsel udgjorde i sidste femaarsperiode:

	Tons.	Værdi i mark.		Tons.	Værdi i mark.
1902 . .	6 755	912 000	1900 . .	14 772	1 994 000
	(approximativt)		1899 . .	8 575	815 000
1901 . .	28 029	3 784 000	1898 . .	11 130	1 057 000

I aaret 1902 indførtes det største kvantum eller 1 758 tons fra Finland, derefter kom Østerrige-Ungarn med 1 738, Sverige med 1 476, Norge med 1 465 og Rusland med blot 279 tons.

Fra Sverige sank importen, som det af statistiken fremgaar, fra 13 760 tons i aaret 1901 til 1 476 tons i aaret 1902 og fra Norge fra 6 271 tons i aaret 1901 til 1 465 tons i aaret 1902.

Tysklands export tiltog derimod i aaret. I de sidste fem aar exporteredes fra Tyskland:

	Tons.	Værdi i mark.		Tons.	Værdi i mark.
1902 . .	8 798	1 232 000	1900 . .	6 911	967 000
	(approximativt)		1899 . .	3 020	362 000
1901 . .	6 708	939 000	1898 . .	3 005	361 000

Tysklands export paa Frankrige af denne vare har i sidste femaarsperiode været i stadigt stigende. Den udgjorde:

	Tons.	Værdi i mark.		Tons	Værdi i mark.
1902 . .	7 271	Opgave	1900 .	3 787	530 000
		mangler.	1899 . .	2 145	257 000
1901 . .	5 036	705 000	1898 . .	1 892	227 000

Importen af cellulose, som ligeledes det foregaaende aar kunde opvise en forøgelse, gik i sidstforløbne aar tilbage. I sidste femaarsperiode indførtes:

	Tons.	Værdi i mark.		Tons.	Værdi i mark.
1902 . .	21 938	4 460 000	1900 . .	22 559	4 737 000
	(approximativt)		1899 . .	18 360	4 039 000
1901 . .	32 070	6 520 000	1898 . .	18 212	4 007 000

Ifølge den officielle tyske statistik sank indførselen mest fra Sverige eller med omtrent 50 pct.; fra Norge derimod med blot ca. 10 pct.

Importen fra Sverige og Norge udgjorde i de tre sidste aar:

	Sverige.	Norge.
1902	6 704 tons.	3 370 tons.
1901	13 215 „	3 724 „
1900	6 024 „	2 186 „

Tysklands totalexport af cellulose er derimod i aaret tiltaget betydelig. Den udgjorde i de sidste fem aar:

	Tons.	Værdi i mark.		Tons.	Værdi i mark.
1902 . . .	75 454	17 355 000	1900 . . .	66 614	16 653 000
	(approximativt)		1899 . . .	58 294	13 991 000
1901 . . .	55 285	12 716 000	1898 . . .	56 696	13 607 000

I aaret 1902 er de største mængder exporterede til:

Frankrige	20 317 tons.	Nord. Amer. For. Stat.	7 109 Tons.
Belgien	12 536 „	Nederlandene . . .	6 803 „
Storbritannien . . .	9 510 „	Italien	6 552 „

Exporten specielt paa Frankrige er i sidste femaarsperiode steget i ganske høi grad. Den udgjorde:

	Tons.	Værdi i mark.		Tons.	Værdi i mark.
1902 . . .	20 317	Opgave mangler.	1900 . . .	15 051	3 763 000
			1899 . . .	13 956	3 349 000
1901 . . .	16 351	3 761 000	1898 . . .	14 877	3 570 000

P a p i r. De synkende konjunkturer paa papirmarkedet, der allerede tog sin begyndelse i slutningen af aaret 1901, har under 1902 stadig tilspidset sig. Lagrene var fra hausseperioden overfyldte, og konsumtionen formaaede ikke at følge den ved nye fabrikanlæg forøgede produktion. Særlig mod midten af aaret raadede saadan mangel paa ordres, at fabrikanterne saa sig nødsagede til at indskrænke driften. Saadant har ikke fundet sted paa mange aar. Depressionen strakte sig til alle grene inden papirindustrien. Saavel skrivpapir- som avispapirfabrikerne kunde i ugevis staa stille. Træmasse- og cellulose faldt i pris, uden at dette medførte nogen vinding for papirfabrikationen.

Handelen havde altsaa de største vanskeligheder at kjæmpe med, lagrene maatte delvis placeres med tab og konkurrencen optraadte skarpt paa de forskjellige omraader.

K l u d e. Handelen i klude viser lignende foreteelser som aaret forud. Forskjellen mellem hvide og ikke hvide klude er bleven ophævet i den tyske jernbanetarif. Den trykkede stilling paa markedet vedvarede, baade hvad uldne klude og klude for papirtilvirkning angaar.

Aaret kan derfor betegnes som ganske ugunstigt for vedkommende forretningsmænd.

Kludeexporten til Sverige er i de tre sidste aar aftaget betydelig og udgjorde: I aaret 1902 919 tons, i aaret 1901 1 141 tons, i aaret 1900 2 198 tons.

S p r i t. Spritbrændingskampagnen 1901—1902 (1ste oktober 1901—30te september 1902) opviser følgende tal:

1.	Produktion		424.3 mill. l.
2.	Brændevinskonsumtion	237.8	
3.	Konsumtion af denatureret sprit .	111.4	
4.	Export	21.9	371.1 „ „
	Overproduktionen udgjorde altsaa . .		53.2 mill. l.
5.	Lager af brændevin den 30te september 1902 .		100.9 „ „

En sammenligning med fjoraaret og den forud for ringdannelsen gaaende tiaarsperiode (1ste oktober 1889—30te september 1899) giver følgende resultat:

1. Produktionen, 424.3 mill. liter, overstiger fjoraarets med 18.4 mill. og den mindste produktion i nævnte tiaarsperiode (nemlig kampagnen 1891—1892) med ikke mindre end 134.4 mill. og den største (1898—1899) med 42 mill. liter.

2. Konsumtionen af brændevin overstiger forbruget under kampagnen 1890—1891, som var det mindste forbrug i nævnte tiaarsperiode, med 24 mill. liter. Den største, 1898—1899, opviste derimod en 3.6 mill. liter større konsumtion.

Ogsaa overfor kampagnen 1900—1901 er en tilbagegang med 3.1 mill. liter at konstatere, et forhold, som i betragtning af prisbilligheden og befolkningens normale forøgelse blot kan forklares af de daarlige tider.

3. Det til 111.4 opgaaende denatureringskvantum viser i sammenligning med foregaaende kampagnes (1900—1901) konsumtion en tilbagegang af 4.7 mill. liter, hvilket indtræffer for første gang siden kampagnen 1890—1891.

4. Exporten, 21.9 mill. liter, udviser overfor foregaaende kampagnes udførsel en forøgelse af 3.2 mill. liter og overstiger gjennemsnitstallet for exporten under tiaarsperioden før ringens dannelse med 7.2 mill. liter. Tyskland kunde altsaa glæde sig ved en exportforøgelse, hvis samme ikke havde sin grund i det forhold, at ringen giver sin exportvare betydelig under markedspris, blot for à tout prix at finde afsætning i udlandet for sin vare.

5. Det til 100.9 mill. liter opgaaende lager overstiger fjoraarets, det største, som nogensinde er forekommet til denne tid af aaret, med 46.9 mill. liter. Det største lager ved kampagnens slutning i tiaarsperioden før ringens dannelse (den 30te september 1894) udgjorde 46 mill. liter, det mindste i samme periode (30te september 1898) 21.1 mill. liter. Førstnævnte overtræffes altsaa med 54.9 mill., den sidste med 79.8 mill. liter.

Lokoprisen stillede sig i Berlin fra 1ste oktober 1901 til 30te september 1902 i mark 34.85, fra 1ste januar til 31te december 1902 i mark 37.10 i gjennemsnit. Den pris, som „die Centrale für Spiritusverwertung" betalte sine leverandører for brænderikampagnen 1901—1902, udgjorde mark 31.67, dens noteringer for prima sprit paritet Berlin udgjorde i gjennemsnit for samme tid mark 39.95; differencen mellem de to kategorier var altsaa for nævnte kampagne mark 8.18, for den foregaaende (1900—1901) havde differencen udgjort mark 8.68, for kampagnen 1899—1900 mark 8.25.

De største kvantiteter exporteredes i aaret 1902 til England med 91 994 decitons, Østerrige med 46 217 decitons, Schweiz med 29 535 decitons, Nederlandene med 15 754 decitons, Tyrkiet med 15 196 decitons og Italien med 14 838 decitons.

Sukker. Konventionen i Brüssel og kanske i endnu høiere grad den ringe europæiske roesukkerhøst under kampagnen 1902—1903 var i det forløbne aar de vigtigste faktorer, som kommer i betragtning for sukkermarkedet. Konventionens indflydelse paa verdensmarkedets videre udvikling kan endnu ikke endog tilnærmelsesvis beregnes. Tyskland, Frankrige, Østerrige, Belgien og Holland taber exportpræmierne, saavel de direkte som de indirekte, tilsammen i gjennemsnit omtrent 4 mark pr. deciton. I juli og august noteredes paa verdensmarkedet 12 mark pr. deciton, en pris, med hvilken roesukkerindustrien ikke engang med bibehold af exportpræmierne kan

nøie sig. Da de ovennævnte lande tilvirker 45—50 pct. af hele verdensproduktionen, turde i og med Brüsselerkonventionens ikrafttræden en anseelig prisstigning kunne ventes. Men forstemtheden i anledning af de store verdenslagere og forretningernes daarlige afvikling havde fremkaldt en saadan misnøie, at først visheden om, at den europæiske roesukkerhøst var bleven betydelig mindre end foregaaende aar — forskjellen udgjorde omkring 18 pct. — afstedkom en prisstigning i de sidste maaneder. Mod slutningen af december blev tendensen mattere.

Forsøgene paa paa basis af Brüsselerkonventionen at danne nye karteller virker naturligvis pristrykkende paa markedet. Man frygter ogsaa i Tyskland, at koloniallandene kommer til at benytte sig af sin vordende gunstige stilling og uden maadehold udvide sin produktion. For nærværende fordrer kolonierne høiere priser end dem, der gjælder for kampagnen 1901—1902. Thi kampagnen 1902—1903 har ogsaa vist en tilbagegang i rørsukkerlandenes produktion.

Blandt de lande, som ikke har tiltraadt konventionen, har Rusland og Nordamerikas Forenede Stater særlig interesse. Rusland, fordi det egentlig er det eneste betydelige roesukkerland, som har holdt sig borte fra konventionen, og de Forenede Stater, fordi det ligger i deres magt gjennem sin toldtarif sterkt at befordre rørsukkerproduktionen inden deres omfangsrige magtomraade, særlig Kuba.

Der truer med at opstaa en betydelig forøget verdensproduktion. Men man turde kunne vente, at konsumtionen kommer til at holde jævnt skridt med fabrikationen, da priserne idetmindste for de landes vedkommende, som har tiltraadt konventionen, vil stille sig betragtelig lavere.

Tysklands export af raffineret sukker af kampagnen 1901—1902 opviser atter en forøgelse i sammenligning med fjoraaret. Under maanederne august til december (altsaa kampagnen 1902—1903) gik udførselen tilbage.

Under kampagnen 1901—1902 kom for den tyske export hovedsagelig følgende lande i betragtning:

Storbritannien, Nordamerikas Forenede Stater, Britisk Nordamerika, Nederlandene, Norge, Schweiz og Japan.

Dog er afsætningen paa de Forenede Stater taget betydelig af, idet det derværende behov i tiltagende grad dækkes fra Kuba. Ogsaa til Japan var udførselen mindre, hvilket vel turde kunne tilskrives forhøielsen af den derværende indførselstold.

Det indenlandske marked ligger endnu helt og holdent i kartellets hænder.

Produktionen af roesukker udgjorde i decitons:

	1899—1900.	1900—1901.	1901—1902.	1902—1903. (beregnet)
Tyskland . .	17 986 000	19 840 000	22 995 000	17 300 000
Europa . .	55 180 000	60 730 000	68 430 000	56 200 000

Den tyske sukkerexport udgjorde (i decitons):

1899—1900 . . .	9 762 000	deraf raffineret	4 390 000
1900—1901 . . .	11 372 000	„ —	5 473 000
1901—1902 . . .	11 970 000	„ —	6 273 000
1901 aug.—december	4 943 000	„ —	2 641 000
1902 „ „	4 186 727	„ —	2 153 000

*

Sukkerprisen i aaret 1902 var pr. deciton i mark:

	Raasukker basis 88 pct. fob. Hamburg.	Sukker frit Berlin kartelpris.
Januar	13.00	56.00
April	12.60	56.00
August	12.30	55.00
December	16.50	58.75

Textilindustrien. Et tilbageblik paa det gamle aar viser, at samme har været ganske gunstigt for uldmarkedet. Lagrene var ikke særdeles store ved aarets begyndelse, og takket være god sysselsættelse inden mange brancher samt udebliven af spekulation kunde markedet udvikle sig paa sund basis, saa meget mere som raamateriale ikke forefandtes i overflod.

Markedet har i det forløbne aar været ganske gevinstgivende, da det mere gjaldt udenlandsk uld end tysk vare. Medens den udenlandske uld allerede fra aarets begyndelse kunde opvise stigende priser, raadede til i begyndelsen af mai en saadan konkurrence i den tyske uld, at en prisforhøielse ikke var mulig. Først paa de i Berlin afholdte auktioner i mai og juni indtraadte en større prisudjævning.

Handelen med beklædningstøier og klæde var i modsætning til de foregaaende aar ganske lønnende. Sommersæsonen, d. v. s. omsætningen ved aarets begyndelse, var træg og lidet livlig. Men denne spiller dog en forholdsvis underordnet rolle, og det endelige resultat betinges af vintersæsonens afsætning. Allerede i september indtraadte tørt, koldt veir og bragte til den grad liv i omsætningen, at herværende konfektionsfirmaer ikke kunde samle paa lager, og kjøbere i landdistrikterne kunde dække sine behov til gode gevinstgivende priser.

Herrebeklædningsbranchen var i særdeleshed meget sysselsat og kunde glæde sig ved udsolgte lagere. Man havde tidligere ved indkjøb af tøier vist en vis tilbageholdenhed og maatte derfor nu ved hver ordre anskaffe varen. Dette gjælder saavel de specielle vintertøier som buckskin og klæde. I alle artikler forelaa sterk efterspørgsel, og da prisen paa materialierne næsten hele aaret havde en stigende tendens, opnaaedes ogsaa for færdig vare bedre priser, som betaltes med beredvillighed.

Exportforretningerne i herretøier var ubetydelige, derimod holdt exporten af tøier i damebeklædningsbranchen sig idetmindste i jævnhøide med fjoraaret. Hovedsagelig exporteredes af sidstnævnte vare til England.

Damebeklædningsbranchen var i begyndelsen af aaret ganske gevinstbringende. Reiseordrene var normale; ogsaa lagerbesøgene viste en tilfredsstillende livlighed. I marts maaned aftog forretningerne og kom sig heller ikke op i løbet af sommeren. Vaar- og sommersæsonerne turde derfor kunne betegnes som mindre gunstige. Til vintersæsonen havde man sat store forhaabninger, da lagrene fra foregaaende aar var udsolgte. Reiseordrene svarede vistnok ikke til forventningerne, og lagerbesøgerne var i august meget forsigtige i sine indkjøb. Men i september begyndte markedet at blive livligt og opnaaede sit høidepunkt i oktober. Efterspørgselen var i denne maaned saa sterk, at den ikke kunde tilfredsstilles. Ogsaa november var ganske livlig. Aarsagerne hertil er vel at søge i de gunstige veirforholde og omskiftningen i moden. Om end omsætningen ikke var saa meget større, som almindelig antoges, da man

ikke før havde truffet tilstrækkelige anstalter til indkjøb af tøier, og det ikke uden vanskelighed var muligt at forøge arbeidsstyrken, saa var dog varemangelen en fordel for markedet, idet hele produktionen kunde afsættes til regulære priser. Vintersæsonen maa altsaa betegnes som ganske tilfredsstillende i damebeklædningsbranchen.

Herværende firmaer inden herrebeklædningsbranchen har mere end i tidligere aar søgt at arbeide paa export, hvilket delvis blev kronet med stor fremgang. Først og fremst kommer herved følgende lande i betragtning: Orienten, Sydamerika, Afrika, Holland og Belgien, derefter Schweiz, Sverige, Norge og Danmark.

Lærredsindustrien maatte lige til midten af aaret føle indflydelsen af den almindelige krise. Fra og med juli gjorde en afgjort forbedring sig merkbar, og denne vedblev til aarets udgang.

Hvad der synes at være absolut nødvendigt for den tyske lærredsindustris videre udvikling, er afsluttelsen af handelstraktater paa længere tid med de hovedsageligste afsætningslande, saa at nævnte industri maa kunne bestemme sin produktion for flere aar og ikke blot for den aller nærmeste fremtid.

Den herværendo lærredshandel blomstrede betydelig op i det forløbne aar og var særlig under høstmaanederne glimrende. Af stor betydning var det vedholdende kolde veir under høsten, hvorved beklædningsbranchen erholdt en meget god sysselsættelse. Ogsaa de store varemagasiner og de større manufakturdetaljforretninger har siden for nogle aar tilbage optaget artikelen lærred og er gode kunder for lærredsindustrien.

Hele den tyske juteindustri har i aaret 1902 befundet sig i en vanskelig stilling, idet det ikke har lykkedes at drive de trykkede priser paa jutefabrikater op, og tilvirkningsomkostningerne ikke altid blev dækkede. Dette er saa meget mere eiendommeligt, som nogen overproduktion ikke var forhaanden, siden jutespinderierne og -væverierne enedes om en produktionsindskrænkning af 20 pct.

Droger og kemikalier. Om handelen med droger er følgende at berette:

Langt ind i aaret vedvarede de ugunstige konjunkturer, som havde hersket under fjoraaret, og blot i de sidste maaneder viste der sig en liden forbedring, der dog var altfor ubetydelig til at gjøre resultatet for aaret 1902 lønnende.

Den i aaret 1901 indtrufne sænkning af det almene prisniveau vedvarede fremdeles, og de smaa prisforbedringer, som det lykkedes at drive igjennem paa nogle faa artikler, var uden indflydelse paa den faldende omsætning.

Da afsætningen inden landet var saa ringe, blev konkurrencen i export stadig større, syndikat og kartel opløstes etc., hvilket alt foraarsagede betydelige tab. Exporten af droger og kemikalier til Nordamerikas Forenede Stater samt til Syd- og Centralamerika var i stadigt stigende. Afsætningen paa de nordiske lande ansaaes tilfredsstillende. Hvad den kemiske industri angaar, har dens udvikling i det store hele taget gaaet i samme baner som i tidligere aar. Naturligvis har heller ikke her den store depression paa alle næringslivets omraader gaaet sporløst forbi.

I de sidste maaneder steg efterspørgselen i nogle brancher, om end priserne var noget trykkede. Her ligesom inden andre industrigrene var det usikkerheden med hensyn til den handelspolitiske fremtid, som kanske virkede mest trykkende paa en sund udvikling.

**

Læder og pelsverk. I almindelighed turde det kunne siges, at konsumtionen ikke har holdt jævnt skridt med fabrikationens udvikling. I stedet herfor ophobede der sig store lagere, hvilket voldte garverierne ganske følelige tab.

Overalt sporedes en træg likvidering, og den truende indførelse af toldsatser paa garvestoffe indvirkede desuden skadelig paa markedet.

Handelen med raa huder og skind kan siges at have været tilfredsstillende. Omsætningen befandt sig paa normal basis, og store prisforandringer fandt ikke sted.

Af tyske kalvehuder samlede der sig store lagere lige til høsten, idet saavel Amerika som de tyske fabrikanter ikke viste nogen interesse for nordtysk vare. Udpaa høsten optraadte Amerika atter som kjøber, hvorved lagrene, om end rigtignok til mindre tilfredsstillende priser, kunde reduceres noget.

Markedet i saltede oksehuder var ordinært. For kohuder betaltes under høsten bedre priser, omendskjønt Amerika blot optraadte med ringe kjøbelyst.

Pengemarkedet. Stemningen paa børserne viste sig hele aaret rolig, og kurserne var usedvanlig stabile. Disse foreteelser stod dog i nær forbindelse med virkningerne af den tyske børslov. Almenheden har ingenlunde tabt sin foretagsomhed. Man er blot mere eller mindre bleven bortjaget fra de tyske børser og forledet til udenlandske spekulationer, hvorunder feilslagne beregninger og tab har hørt til dagens orden.

Her paa pladsen er forretningerne paa det frie marked sunket til et yderst begrænset omfang, thi ethvert forsøg paa at lade vigtigere foreteelser følges af tilsvarende kursnoteringer paa vedkommende værdipapirer strandede mod interessenternes utilbøielighed til paa grund af børsloven at indlade sig paa større operationer. Kapitalisterne var ligesaa lidt at formaa til afsætning af sine aktiepapirer, som de viste sig tilbøielige til at kjøbe nye.

Ofte var det af mangel paa omsætning i det forløbne aar umuligt overhovedet at notere kurser, til og med paa værdipapirer, som forekom paa andre børser, og som ellers har pleiet at være gjenstand for en livlig arbitragehandel.

Hele aaret igjennem stod markedet i værdipapirer med fast rentefod i forgrunden. Paa dette omraade fandt talrige og betydelige emissioner sted, hvilke trods de store fordringer, de stillede til markedet, i almindelighed mod forventning lykkedes. I aarets første maaneder udgaves paany store tyske statslaan. I têten stod subskriptionen paa 115 millioner mark 3 pct. rigslaan og 185 millioner mark 3 pct. konsoler, som den 22de januar noteredes til 89.80 og overtegnedes enormt. Kursen paa tre procents-laanene er siden blevet forhøiet og var ved aarets udgang endnu 2 pct. over subskriptionsprisen. Paa ovennævnte emissioner fulgte snart adskillige forbundsstaters laan og en hel del preussiske provinslaan. Betydelige antal bylaan kom desuden paa markedet i aarets løb og fandt en meget velvillig modtagelse. Ved indkjøb af sporveie, elektricitetsverker, anlæg af slagtehuse m. m. er den kommunale forretningsvirksomhed i væsentlig grad blevet forøget i de sidste aar, saa at byernes pengebehov er vokset betydelig udover de tidligere grænser. I aaret 1902 kom ca. 171 mill. mark tyske kommunelaan paa herværende børs. Ogsaa hypotekbankernes emissionsvirksomhed, som har maattet lide under det begivenhedsrige aar 1901, var i aaret 1902 særdeles livlig. Af udenlandske finansoperationer burde maaske nævnes den lykkelig gjennemførte emission af det 4 pct. russiske statslaan (393 millioner mark) og den ungarske rentekonvertering (1 087.5 mill. østerr. kroner).

For bankerne har forholdene udviklet sig ganske tilfredsstillende. Glimrende resultater kunde dog ikke opnaaes, idet rentefoden næsten hele aaret igjennem var lav og emissionerne hovedsagelig indskrænkede til værdipapirer med fast rentefod. For større tab var bankerne i almindelighed forskaanede. Bankvirksomhedens koncentrering har fortsat uafbrudt, idet landsbankerne har sluttet sig sammen eller forenet sig med herværende institutter. „Disconto-Commandit-Gesellschaft" har forhøiet sin kommanditkapital med 20 mill. til 150 mill. mk., „Deutsche Bank" sin aktiekapital med 10 mill. til 160 mill. mk. og „Bank für Handel und Industrie" sin med 27 mill. til 132 mill. mk. Kursen paa bankaktierne er steget betydelig og stod ved aarets slutning mangen gang paa det høieste niveau, som den havde opnaaet i aaret.

Den tyske rigsbank begyndte aaret med en diskontosats af 4 pct., hvilken diskontosats meget snart eller allerede den 18de januar sænkedes til $3^1/_2$ pct. og den 12te februar til 3 pct., senere indtraadte den 6te oktober en forhøielse til 4 pct., hvilken diskontosats blev bestaaende til aarets udgang. De sidste fire aar har diskontosatsen ved den tyske rigsbank været:

	1902.	1901.	1900.	1899.
Høiest	4 pct.	5 pct.	7 pct.	7 pct.
Lavest	3 „	$3^1/_2$ „	5 „	4 „
Ultimo aaret	4 „	4 „	5 „	7 „

Privatdiskontoen, som jo i høi grad er beroende paa centralinstitutets rentefod, var høiest med $3^5/_8$ pct. i december og lavest med $1^1/_2$ pct. i marts, april, juli og august. Ultimo december var den $3^1/_8$ pct.

Lombardrenten noteredes som fremgaar af nedenstaaende opgave:

Fra	1ste jauuar—17de januar	5 pct.
„	18de „ —11te februar	$4^1/_2$ „
„	12te februar—4de oktober	4 „
„	6te oktober—31te december	5 „

De sidste fire aar er lombardrenten blevet noteret med:

	1902.	1901.	1900.	1899.
Høiest	5 pct.	6 pct.	8 pct.	8 pct.
Lavest	4 „	$4^1/_2$ „	6 „	5 „
Ultimo aaret	5 „	5 „	6 „	8 „

Vekselkursen (usance 10 dage) paa skandinaviske pladse var høiest (112.50) i september og lavest (112.25) i januar, marts og april. Ultimo december udgjorde den 112.35.

Kursen paa skandinaviske banksedler var høiest (112.75) i august og lavest (112.20) i april og december.

De større herværende bankinstituter har de fire sidste aar givet følgende uddelinger:

	1902.	1901.	1900.	1899.
Reichsbank . . .	5.47 pct.	6.25 pct.	10.96 pct.	10.48 pct.
Deutsche Bank . .	11.00 „	11.00 „	11.00 „	11.00 „

	1902.	1901.	1900.	1899.
Disconto Com. Gesellschaft . . .	8½ pct.	8.00 pct.	9.00 pct.	10.00 pct.
Dresdner Bank . .	6.00 „	4.00 „	8.00 „	9.00 „
Darmstädter Bank .	6.00 „	4.00 „	6.00 „	7.00 „
Nationalbank für Deutschland	5.00 „	3.00 „	6½ „	8½ „
Berliner Handelsgesellschaft . . .	7½ „	7.00 „	8.00 „	9½ „

Her paa børsen noterede norske stats- og andre værdipapirer havde i aaret følgende kurser at opvise:

Den norske stats 3 pct. laan af 1888 høiest, 94.50, i juli, lavest, 90.00, i marts.

—„— 3½ pct. laan af 1894 høiest, 101.30, i februar, juli, lavest, 100.00, i december.

—„— 4 pct. laan af 1892 høiest, 103.50, i april, lavest, 101.00, i februar.

Den norske hypotekbank: 3½ pct. obligationslaan af 1885, 1886, 1887, 1889, 1891, 1892, 1895, høiest, 94.00, i marts, juli, lavest, 90.60, i december.

Kristiania bys 4 pct. laan af 1894, høiest, 102.90, i juli, lavest, 100.10, i april.

Handelshuse inden distriktet, af hvilke nordmænd og svensker er indehavere eller medeiere.

a. Norske.

1. Wilhelm Moestue, Berlin. Indehaver: Wilhelm Moestue. Specialitet: Export og kommission i textilbranchen paa Norge. Etableret: 1867. Adresse: Sophienstrasse 16.

2. Ad. von Quillfeldt, Berlin. Indehaver: Ad. von Quillfeldt. Specialitet: Forsikringsbranchen. Etableret: 1882. Adresse: Französische-Strasse 24.

b. Svenske.

1. Alfa Laval Separator G. m. b. H., Berlin. Filial af Aktie bolaget Separator, Stockholm. Chef for kontoret og fabriken hersteds: Ing. A. Kullberg. Specialitet: Import af melkeseparatorer og andre meieriutensilier. Etableret: Juli 1901. Adresse: Haidestrasse 55/57.

2. Deutsche Verlags Anstalt, Stuttgart, Zweigstelle Berlin, Berlin. Filial af Deutsche Verlagsanstalt, Stuttgart. Chef for kontoret hersteds: Albert Blom. Specialitet: Bog- og avisforlag, papirfabrika-

tion og bogtrykkeri. Etableret: 1847; kontoret i Berlin 1902. Adresse: Ritterstrasse 33.

3. A. J. Johansson, Berlin. Indehaver: A. J. Johansson. Specialitet: Kunstforlag. Etableret: 1900. Adresse: Usedomstrasse 17.

4. Göran Santesson, vorm. Th. Oehlensläger & Co., Berlin. Indehaver: Göran A. Santesson. Specialitet: Import, export og kommission paa de nordiske lande og England i textilbranchen og meieriutensilier. Etableret: 1895. Adresse: Jägerstrasse 63.

5. Strömer & Nilson, Berlin. Medindehaver: Thor Henning Nilson. Specialitet: Import af svensk og norsk gadesten og forarbeidet sten. Etableret: 1897. Adresse: Prinz Louis Ferdinandstrasse 1. Firmaet, som tidligere havde sit hovedkontor i Stettin, har nu filial dersteds.

6. Ferdinand Schultze, Berlin. Medindehaver: Nils Trulsson. Specialitet: Likør- og destilationsfabrik. Etableret: 1865. Adresse: Münzstrasse 22.

7. Nils Ulander & Co., Berlin. Indehaver: Nils Ulander. Specialitet: Import og export af skandinaviske produkter, konserver, spirituosa etc. Etableret: 1892. Adresse: Lüneburgerstrasse 23.

8. Gomer von Trampe, Braunschweig. Indehaver: Gomer von Trampe. Specialitet: Export af skindhandsker. Etableret: 1893. Adresse: Bohlweg 8.

Nordiske foreninger i Berlin i aaret 1902.

Den svensk-norske understøttelsesforening. Den for svenske og norske undersaatter den 14de juni 1884 hersteds grundede svensk-norske understøttelsesforening, hvis formaal er at hjælpe saadanne trængende landsmænd og landsmandinder, som enten bor eller er paa gjennemreise i Berlin, har ogsaa i aaret 1902 med fremgang fortsat sin virksomhed

Som understøttelse eller laan er i aaret udbetalt mk. 1 774.35 til 178 personer mod mk. 1 704.47 til 209 personer i aaret 1901.

Ved velvillig formidling erholdt foreningen paa derom fremsat ansøgning fra Stettiner Dampfschiffs-Gesellschaft J. Fr. Braeunlich G. m. b. H., Stettin, 10 fribilletter for ruten Sassnitz-Trelleborg.

Ønskeligt var det, om svenske og norske rederier, hvis baade trafikerer Stettin—Göteborg og Kristiania ligesom ogsaa Hamburg og byer paa vestkysten af Sverige og Norge godhedsfuldt vilde stille til foreningens forføining et mindre antal fribilletter aarlig.

Siden foreningens stiftelse er i understøttelse og laan udbetalt ikke mindre end mk. 22 695.97 til 2 885 personer.

Den skandinaviske forening, som har sammenkomster hver lørdag aften kl. 9 i Café Lagergren, Schlossplatz 3.

Den kristelige forening for unge mænd, den skandinaviske afdeling, som har sammenkomster i sit lokale, Wilhelmstr. 34, og hvor gudstjeneste holdes hver søndag formiddag kl. 10.15.

Den skandinaviske klub i Berlin. Den i februar 1902 dannede forening „Skandinavischer Club zu Berlin" har i aaret havt en usedvanlig stor tilslutning.

Klubben, som i mai maaned feirede sin indvielsesfest, maatte — hovedsagelig paa grund af den livlige tilslutning — allerede paa eftersommeren tænke paa at udvide sine lokaler og flyttede under høsten ind i sit nuværende hjem, Bülowstrasse 108. I klublokalerne findes et stort antal norske, svenske og danske aviser og tidsskrifter.

Opgave over det samlede beløb af de ved generalkonsulatet i aaret 1902 oppebaarne expeditionsafgifter:

For norske expeditioner	mk.	476.95
„ svenske —	„	1 695.85
„ fælles —	„	37.00
Ialt	mk.	2 209.80

Generalkonsulatets adresse er fremdeles Jägerstrasse 49/50, dets telefonnummer Amt I 4 262 og den officielle expeditionstid alle hverdage kl. 10—1, men i regelen træffes personalet til kl. 5 e. m.

Told paa husdyr og kjød i Frankrige.

Rapport fra generalkonsulen i Havre, dateret 12te august 1903.

Herved har jeg den ære at indberette, at der ifølge en i „Journal officiel" for den 10de ds. publiceret lov af 31te f. m. fra den førstnævnte dag i Frankrige skal erlægges følgende indførselsafgifter for visse husdyr og for kjød:

	Tarif. Général.	Minimum.
Okser, kjør, ungokser og kviger pr. 100 kg. (levende)	fr. 30.00	fr. 20.00
Kalve og faar	„ 40.00	„ 25.00
Lam af indtil 10 kgs. vegt, pr. stykke	„ 4.00	„ 2.25
Bukke og gjeder „ „	„ 4.50	„ 3.00
Kid „ „	„ 2.00	„ 1.50
Svin, pr. 100 kg. (levende vegt)	„ 25.00	„ 15.00
Unggrise af indtil 15 kgs. vegt, pr. stykke . . .	„ 4.00	„ 2.25
Ferskt kjød	„ 40.00 „ 50.00	„ 25.00 „ 35.00
Saltet kjød (pr. 100 kg)	„ 50.00	„ 30.00

St. Petersburg.

Aarsberetning for 1902 fra forrettende generalkonsul F. Kemper, dateret 10de juli/27de juni 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	10	2 733	22	8 695	32	11 428	2	764	26	8 736	28	9 500
Seilskibe	-	-	21	12 788	21	12 788	-	-	2	1 114	2	1 114
Sum	10	2 733	43	21 483	53	24 216	2	764	28	9 850	30	10 614
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	7	1 257	96	86 741	103	87 998	-	-	39	33 239	39	33 239
Seilskibe	4	283	2	741	6	1 024	-	-	12	4 076	12	4 076
Sum	11	1 540	98	87 482	109	89 022	-	-	51	37 315	51	37 315
Totalsum af ladede fartøier	21	5 273	141	108 965	162	113 238	2	764	79	47 165	81	47 929
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	5	3 273	5	3 273	2	2 640	7	2 561	9	5 201
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	3	1 771	16	9 903	19	11 674
Sum	-	-	5	3 273	5	3 273	5	4 411	23	12 464	28	16 875
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	5	3 238	5	3 238	4	623	65	57 374	69	57 997
Seilskibe	-	-	8	3 194	8	3 194	-	-	2	142	2	142
Sum	-	-	13	6 432	13	6 432	4	623	67	57 516	71	58 139
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	18	9 705	18	9 705	9	5 034	90	69 980	99	75 014

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 341 170.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 508 900.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 247 dr. 121 038 tons, til hovedstationen 178 dr. 50 724 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 850.04, ved vicekonsulsstationerne kr. 6 414.10; heraf tilfaldt konsulen kr. 3 164.10.

Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 3 199.23, ved vicekonsulsstationerne kr. 4 703.73, heraf tilfaldt konsulen kr. 2 332.32. Ialt tilfaldt konsulen kr. 10 545.69.

I distriktet paamønstredes i aaret 1902 paa svenske fartøier 16 og paa norske fartøier 26 mand, samt afmønstredes fra svenske fartøier 29 og fra norske fartøier 40 mand.

I aaret 1902 ankom til St. Petersburg og Kronstadt: 1 583 fartøier dr. 1 300 229 tons, hvoraf 1 397 dampskibe dr. 1 253 813 tons og 186 seilskibe dr. 46 416 tons.

Fordelt paa nationaliteterne deltog i skibsfarten i aaret 1902:

	Antal.	Tons.		Antal.	Tons.
Britiske	368	404 469	Spanske	10	12 560
Tyske	349	268 322	Italienske	2	2 265
Danske	274	233 330	Franske	2	1 868
Russiske	140	112 918	Østerrigske	1	1 360
Hollandske . . .	60	53 894			

Skibsfarten paa Kronstadt varede fra 13de mai/30te april til 26/13de november.

Indførselen fra Sverige til St. Petersburg i aaret 1902 omfattede følgende varer:

Søm- og stangjern 241 426 bundter, rujern 861 tons, staal 1 450 kolli, jernplader 1 176 kolli, støbejern 202, jernvarer 2 592, maskiner og apparater 2 017, staalvarer 298, landbrugsredskaber 466, dampkjedelrør 726, sage og kjæder 171 kolli, cement 28 130 fade, teglsten 2 425 072 stykker, ler 1 757 tons, lerrør 3 919, snedkerarbeider 611, træmasse 926, granit 826 kolli, feltspat 2 164, kalk og sandsten 140, trækul 117 tons, tjære 100 fade, brød 66, punsch 36, hummer 40 kolli.

Indførselen fra Norge. I samme tidsrum indførtes til St. Petersburg:

Sild 22 786 tønder, feltspat og kvarts 1 290 tons, stenkultjære 1 300 fade.

Udførselen til Sverige fra St. Petersburg i aaret 1902 bestod af: Mineralolje 101 393, petroleum 256 000, oljekager 115 774, benkul og benmel 245 831, klid 410 281 pud, hvede 14 325, havre 24 421, rug 154 054, erter 734 tschetwert, 4 540 st. bastmatter og 461 280 kubikfod aspevirke.

Udførselen til Norge udgjorde i samme tidsrum: Petroleum 35 000 pud, rug 21 856 tschetwert, aspevirke 66 475 kubikfod.

Trælastexporten. I aaret 1902 udførtes fra St. Petersburg til fremmede lande:

Til Tyskland.	Til Holland.
188 902 tylvter bord.	8 024 st. props.

Til Holland.
57 968 st. bjelker,
542 788 „ pulpwood.

Til Belgien.
336 537 tylvter bord,
5 109 st. splitwood,
12 576 „ rickers,
220 990 „ props,
7 529 „ bjelker,
56 738 „ rundlast,
193 280 kubikfod aspevirke,
5 788 tylvter bord.

Til Frankrige.
345 665 st. rickers,
326 831 „ props,

Til Frankrige.
65 497 st. bjelker,
599 526 „ pulpwood,
721 035 kubikfod aspevirke,
577 499 tylvter bord.

Til Storbritannien og Irland.
277 902 st. splitwood,
247 826 st. rickers,
264 480 „ props,
128 525 „ rundlast,
51 199 „ pulpwood,
6 187 kubikfavne ved,
2 840 kubikfod aspevirke,
891 820 tylvter bord.

Korn. Der udførtes fra St. Petersburg i aaret 1902:

Hvede	74 747	tschetwert	Boghvedegryn	81 442	tschetwert
Havre	3 100 267	do.	Erter	9 746	do.
Rug	735 289	do.	Klid	510 665	do.
Linfrø	76 408	do.			

Af andre exportartikler fra St. Petersburg kan nævnes:

Lin	318 006	pud	Ruslæder	3 459	pud
Linstry	300 780	„	Tarme	41 838	„
Mineralolje	1 150 112	„	Børster	17 320	„
Petroleum	256 000	„	Kalvehuder	75 619	„
Gamle gummivarer	79 483	„	Huder	10 943	„
Smør	125 241	„	Uld	110 175	„
Lycopodium	2 203	„	Kamelhaar	70 747	„
Anis	1 926	„	Hestehaar	58 536	„
Oljekager	2 724 202	„	Æg	157 536	kass.
Benmel og benkul	608 672	„	Gummigaloger	24 856	„

Narvas import og export:

Import.			Export.		
Bomuld	270 060	pud	Linstry	2 600	pud
Jute	312 400	„	Bjelker	72 290	„
Stenkul	189 170	„	Spærrer	22 610	„
Koks	122 500	„	Sleepers	37 650	„
Sild	50 690	„	Aal	990	„
Maskiner	9 300	„	Bord	7 300	tylvter
Ildfast teglsten	5 900	„			
Ildfast ler	1 500	„			

Til Narva ankom i aaret 1902 71 fartøier dr. 37 097 tons, hvoraf 43 dampskibe dr. 31 516 tons.

Ruslands udenlandske handel over den europæiske, den kaukasiske og Sortehavets grænser samt handelen med Finland udviser for de første 11 maaneder af aaret 1902 følgende zifre, nemlig:

	1902. I tusinde rubler.	1901. I tusinde rubler.	1902. Forøgelse + Formindskelse ÷.
Udførsel . . .	756 335	668 237	+ 88 098
Indførsel . . .	481 422	485 800	÷ 4 378
Totalomsætning .	1 237 757	1 154 037	+ 83 720
Balance	274 913	182 437	+ 92 476

Værdien af udførselen forhøiedes i aaret 1902 med 13.2 pct., værdien af indførselen formindskedes derimod med 0.9 pct.; hele handelsomsætningen oversteg fjoraarets med 7.3 pct., balancen oversteg fjoraarets med 50.7 pct.

Værdien af udførte varer i de samme 11 maaneder, fordeltes paa de særskilte grupper, i tusinde rubler, paa følgende maade:

	1902.	1901.	1902: Forøgelse + Formindskelse ÷
Levnetsmidler	484 504	398 710	+ 85 794
Raastoffe og halvfabrikater	234 272	231 789	+ 2 483
Kvæg	19 747	17 393	+ 2 354
Fabrikater	17 812	20 345	÷ 2 533
Sum	756 335	668 237	+ 88 098

Af varer, hvis udførsel steg aller mest i de første 11 maaneder af aaret 1902, mod i samme tidsrum i aaret 1901, bør fremholdes korn, hvoraf i aaret 1901 exporteredes 428.3 mill. pud til en værdi af 316.8 mill. rub., men i aaret 1902 532.8 mill. pud til en værdi af 396.2 mill., d. v. s. med 24.4 pct. forøgelse i kvantitet og 25.1 pct. forøgelse i værdi. I særdeleshed tiltager merkbart udførselen af mais, fra 19.6 mill. pud med en værdi af 10.9 mill. rubler i aaret 1901 til 66.3 mill. pud med en værdi af 40.7 mill. rubler i aaret 1902. Foruden mais steg udførselen af:

	1902. Værdi i 1 000 rubler.	1901. Værdi i 1 000 rubler.	1902. Kvantum i 1 000 pud.	1901. Kvantum i 1 000 pud.
Hvede	145 856	114 106	167 800	128 641
Rug	65 158	53 674	91 616	79 177
Byg	59 807	44 290	97 465	71 975
Bønner, lindser .	4 366	2 973	4 680	3 240
Erter	4 756	4 424	5 436	4 857

I exporten af havre og hvedemel samt klid merkes derimod en formindskelse, nemlig:

	1902.	1901.	1902.	1901.
	Værdi i 1 000 rubler.		Kvantum i 1 000 pud.	
Havre	45 976	54 596	57 766	75 548
Hvedemel	4 433	5 471	2 685	3 352
Klid	13 269	15 013	26 743	20 699

Foruden ovennævnte kornsorter forøgedes udførselen af:

	Værdi i 1 000 pud.		Kvantum i 1 000 rbl.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Tørrede frugter og bær	965	410	195	83
Kjød, alle slags	3 096	2 051	528	384
Smør	27 163	25 467	2 214	1 892
			I mill. stykker.	
Æg	37 659	34 224	2 178	1 930
			I mill. grader.	
Sprit	811	495	42	37
			I 1 000 pud.	
Kaviar	2 197	1 685	162	114
Saltet og røget fisk undtagen sild	1 783	1 107	396	284
The	1 130	569	19	10
Oljefrø, alle slags	12 570	10 385	9 049	6 224
Græsfrø (ikke kløver)	1 833	1 163	2 186	1 602
Lin	43 036	35 928	8 956	6 947
Hestemanker og -haler	3 752	2 809	137	102
Svinebørster	5 467	4 946	132	117
Læder, alle slags	7 470	6 021	793	641
Kokoner	1 878	894	116	43
Bord	35 251	33 634	—	—
Manganmalme	5 538	4 512	25 087	18 776
Rujern	1 560	421	3 341	763
			I 1 000 stykker.	
Heste	8 465	5 704	90	63

Blandt varer, hvis udførsel formindskedes i regnskabsperioden, fremholdes ılgende:

	Værdi i 1 000 rubler.		Kvantum i 1 000 pud.	
	1902.	1901.	1902.	1901.
Tobaksblade	1 004	1 331	183	324
Sukker	4 915	6 938	3 277	4 227
Kløverfrø	1 566	2 478	238	336
Hamp	7 156	8 876	1 969	2 314
Nafta og produkter deraf	38 712	48 916	83 742	87 105
Platina	1 718	2 590	72 pud	93 pud

Af varer af den første gruppe (levnetsmidler) steg importen i de første 1 maaneder af aaret 1902 saaledes:

	1902.	1901.	1902.	1901.
Ris . . .	1 147 000 pud	772 000 pud	rbl. 1 244 000	rbl. 862 000
Kaffe . . .	548 000 „	536 000 „	„ 4 566 000	„ 3 623 000
Specerier .	255 000 „	195 000 „	„ 2 883 000	„ 2 401 000
Grønsager .	895 000 „	554 000 „	„ 515 000	„ 396 000

Importen af appelsiner og pomeranser steg ligeledes kvantitativt, omend deres værdi i told opgaves lavere.

En formindskelse saavel i kvantitet som i værdi bemerkedes ved indførselen af sild, the og citroner, nemlig:

	1902.	1901.	1902.	1901.
Saltet sild	7 176 000 pud	7 311 000 pud	rbl. 8 977 000	rbl. 9 448 000
The . .	1 300 000 „	1 325 000 „	„ 23 417 000	„ 27 085 000
Citroner .	1 048 000 „	1 352 000 „	„ 1 258 000	„ 2 359 000

Hvad raastoffe angaar, merkes samtidig med formindskelsen i import af stenkul, koks, rujern, jern, staal, zink, fedt, teglsten, kautschuk, gummi samt ufarvet spunden uld en forøgelse i indførselen af næsten alle fintraadede stoffe, ligesom ogsaa af kobber og dets legeringer, bivoks, ufarvede faarehuder og kopra, saaledes som følgende tabel udviser:

	I 1 000 pud.		I 1 000 rbl.	
Formindskelse:	1902.	1901.	1902.	1901.
Stenkul og koks	189 034	213 397	20 666	21 498
Rujern, jern og staal	5 249	7 524	5 504	7 476
Zink	615	729	1 786	2 216
Ildfast teglsten	3 649	5 202	730	1 028
Fedt	711	1 696	1 848	4 830
Kautschuk og gummi	514	535	17 054	17 627
Uld, ufarvet	136	154	4 923	6 963
Forøgelse:				
Bomuld	8 774	8 333	55 630	50 584
Raasilke	76	74	12 946	10 102
Bivoks	218	162	3 828	2 820
Kopra	2 597	2 281	6 417	5 332
Faarehuder, ufarvede	77	59	1 637	852
Kobber og dets legeringer . .	1 037	686	9 775	8 402

I de første 11 maaneder af aaret 1902 faldt importen af maskiner og apparater af støbejern, jern og staal ligesom dele deraf. I regnskabsperioden 1901 indførtes deraf 4 112 000 pud til en værdi af 36.7 mill. rubler, men i aaret 1902 3 514 000 pud til en værdi af 29.6 mill. rubler, d. v. s. 14.6 pct. mindre, hvad kvantiteten angaar, og 19.3 pct. i værdi.

En formindskelse observeredes ogsaa i indførselen af følgende fabrikata, nemlig:

	1902.		1901.	
Gjenstande af støbejern, jerntraad	562 000	pud	790 000	pud
Landbrugsredskaber	261 000	„	290 000	„
Instrumenter	354 000	„	380 000	„
Gjenstande af guld og sølv	740	„	778	„
Fartøier af jern	43	st.	62	st.

Importen tiltog derimod for følgende varer:

Gjenstande af kobber, messing	506 000	pud	444 000	pud
Komplicerede landbrugsmaskiner	1 471 000	„	1 041 000	„
Skrivpapir	2 267 000	„	2 008 000	„
Bomuldstøier	63 000	„	61 500	„

Toldindkomsterne i regnskabsperioden 1902 opgik til 192 millioner rubler, overstigende indkomsterne i aaret 1901 med 3.6 mill. rubler eller 2.0 pct.

Forholdet mellem oppebaarne toldafgifter og værdien af indførte udenlandske varer fremgaar af følgende tabel:

Værdien af indførte varer i aaret 1902	rubler	481.4 mill.
Oppebaarne toldafgifter - — 1901	„	192.0 „
eller 39.9 pct.		

Med hensyn paa størrelsen af handelsomsætningen med Rusland tilkommer første plads Tyskland, som i aaret 1902 importerede russiske varer til en værdi af 188.6 mill. rubler (24.9 pct. af Ruslands hele export), og som til Rusland exporterede varer til en værdi af 185 mill. rubler (38.4 pct. af Ruslands hele import).

Handelsomsætningen med andre lande sees af følgende tabel:

Ruslands export til:			Ruslands import fra:		
Storbritannien	173.7	mill. rub.	Storbritannien	94.1	mill. rub.
Holland	96.5	„ „	Nordamerikas Forenede Stater	35.2	„ „
Frankrige	48.3	„ „	Frankrige	23.7	„ „
Italien	43.5	„ „	Østerrige-Ungarn	21.0	„ „
Østerrige-Ungarn	32.5	„ „	Kina	17.3	„ „
Danmark	25.6	„ „	Egypten	13.4	„ „
Belgien	25.5	„ „			

Til Finland udførtes i aaret 1902 varer for 33.4 mill. rubler, og indførtes varer derfra for 21.3 mill. rubler.

Ruslands udenrigsskibsfart i aaret 1902 udviser, sammenlignet med foregaaende aar, en forøgelse saavel i antal af fartøier som i tonnage, hvilket fremgaar af følgende tabel:

Ankomne fartøier (i 1 000 registertons):

I aaret 1902:	9 887	fart.	dr.	9 227	t.,	deraf med ladning	4 949	dr.	3 645 t.
- „ 1901:	9 742	„	„	8 324	-	„ „ —	4 977	„	3 573 -

Afgaaede fartøier (i 1 000 registertons):

I aaret 1902:	9 763	fart.	dr.	9 103	t.,	deraf med ladning	8 459	dr.	7 975 t.
- „ 1901:	9 559	„	„	8 073	-	„ „ —	8 356	„	7 058 -

Vekselkurser. Den 31te december 1902 notoredes paa St. Petersburgs børs følgende kurser:

3 maaneders veksler:

London	rub.	93.85	kop.	for	10 £sterling
Amsterdam	„	77.60	„	„	100 holl. gylden
Berlin	„	46.05	„	„	100 rigsmark
Paris	„	37.42½	„	„	100 francs

Checks:

London	rub.	94.70	kop.	for	10 £ sterl.
Berlin . . .	„	46.30	„	„	100 rigsmark.
Paris	„	37.70	„	„	100 francs.
Amsterdam . . .	„	78.10	„	„	100 holl. gylden.
Wien	„	39.55	„	„	100 østerr. kr.
Kjøbenhavn . .	„	52.10	„	„	100 danske do.

I det forløbne aar har ingen forandringer fundet sted i svenske og norske handelshuse i St. Petersburg og Kronstadt.

Generalkonsulatets nuværende adresse er: Wasili Ostrow, Nikolai quai no. 23.

Fortegnelse

over handelshuse i St. Petersburg og Kronstadt, i hvilke nordmænd eller svensker er indehavere eller medeiere.

St. Petersburg.

Firma.	Indehaver.	Medeier.	Nationalitet.	Adresse.	Specialitet.	Etableringsaar.
C. F. Heissler.	C. Heissler.	—	Svensk.	Was. Ostrow, 2. linie no. 15.	Agenturer.	1859.
Emil S. Heilborn.	Emil S. Heilborn.	—	Do.	Konnogvardeisky boulevard no. 11.	Trælastexp.	1880.
Nicolai C. Smith.	Nicolai C. Smith.	—	Norsk.	Was. Ostrow, 13, linie no. 6.	Div. agenturer.	1885.
Joh. David Svensson.	Joh. David Svensson.	—	Svensk.	Simbirskaja 12.	Agenturer i jernbranchen.	1893.
A. Frankenfeldt & Co.	A. Frankenfeldt.	—	Do.	Admiralitetskanal no. 5	Dampskibsagenturer og maskinforr.	1898.
Albin Herlitz.	Albin Herlitz.	—	Do.	Toutschkoff perculok no. 11.	Div. agenturer.	1899.
K. A. Nilsson.	K. A. Nilsson.	—	Do.	Lilla Morskaja 7.	Do.	1874.

Kronstadt.

Hans Smith.	Hans Smith.	Nicolai C. Smith.	Norsk.	Kronstadt.	Skibsmægler og assuranceagent.	1850.
Radau & Co.		— Peter Wigius.	Svensk.	Kronstadt.	Skibsexpeditør.	1884.

Indhold: **Berlin** s. 559. — **St. Petersburg** s. 599. — **Told paa husdyr og kjød i Frankrige** s. 598.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 13. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Kobe.

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul P. Ottesen, dateret 20de mai 1903.

Skibsfart. Den norske skibsfart paa Japan i aaret 1902 stillede sig saaledes:

	Ankomne norske fartøier.				Afgaaede norske fartøier.			
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Til Norge.		Til andre lande.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Hovedstationen	-	-	33	37 993	-	-	32	36 555
Konsulatdistriktet forøvrigt . . .	-	-	221	240 661	-	-	220	240 941
Sum	-	-	254	277 954	-	-	252	277 496

Samtlige ankomne og afgaaede norske fartøier var dampskibe.

Af svenske fartøier ankom til distriktet i aarets løb 6 stykker, tilsammen dr. 5 572 tons.

Da de fleste af vore fartøier gaar i „timecharter", kan der ikke skaffes nogen paalidelig opgave over deres optjente bruttofragter.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen udgjorde tilsammen kr. 2 055.91 og ved vicekonsulsstationerne kr. 2 166.48, hvoraf tilfaldt konsulskassen kr. 1 083.24. Ialt tilfaldt der saaledes konsulskassen kr. 3 139.15.

Af expeditionsafgifter erlagdes ved hovedstationen kr. 187.27, hvoraf i norske anliggender kr. 169.47.

Af rømninger har intet tilfælde været anmeldt.

For at vise hvordan den norske dampskibsfart har været fordelt paa de forskjellige af distriktets havne i de sidste 8 aar, hidsættes følgende tabellariske opgave:

Opgave

over den norske dampskibsfart paa Japan i tidsrummet 1895—1902.

Havnens navn.	1895.		1896.		1897.		1898.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Yokohama	6	8 212	16	16 594	18	25 649	24	33 868
Yokkaichi	—	—	—	—	—	—	—	—
Kobe	80	66 502	77	58 037	47	43 844	51	52 179
Shimonosski	29	23 966	34	27 759	9	10 040	23	29 443
Moji	21	20 618	62	52 717	43	48 765	38	38 721
Karatsu	1	760	8	6 317	7	5 885	4	3 528
Nagasaki	78	64 581	76	57 326	59	43 758	44	41 613
Kuchinotsu	39	64 795	52	67 415	16	15 755	11	18 378
Hakodate	4	4 145	4	3 017	1	1 008	4	2 361
Muroran	—	—	4	7 042	3	3 364	11	11 354
Otaru	—	—	5	7 839	4	6 525	—	—
Niigate	—	—	1	2 009	—	—	—	—
Misumi	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	260	257 714	337	301 957	207	204 593	210	231 445

Havnens navn.	1899.		1900.		1901.		1902.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Yokohama	9	18 149	15	30 540	9	14 287	15	20 000
Yokkaichi	—	—	—	—	—	—	1	1 220
Kobe	12	26 547	24	46 477	14	22 229	33	37 293
Shimonosski	24	39 589	19	35 902	—	—	—	—
Moji	23	27 619	47	59 894	94	115 648	132	148 703
Karatsu	2	1 476	3	3 424	5	6 430	19	15 319
Nagasaki	32	32 843	23	26 575	37	39 017	33	28 575
Kuchinotsu	11	16 786	21	40 648	5	9 173	10	10 716
Hakodate	1	541	—	—	1	2 419	2	3 268
Muroran	10	17 448	12	24 515	13	27 439	6	9 654
Otaru	3	1 623	—	—	4	4 264	3	3 206
Niigate	—	—	—	—	—	—	—	—
Misumi	2	1 998	1	994	—	—	—	—
Ialt	129	184 609	165	268 969	182	240 906	254	277 954

Til sammenligning hidsættes endvidere en opgave over samtlige nationers deltagelse i skibsfarten paa Japan i tidsrummet 1895—1902; kun dampskibe medregnede.

Nationalitet.	1895.		1896.		1897.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Japanesisk . . .	346	254 000	979	1 135 000	1 264	1 573 000
Britisk	1 665	3 341 000	1 823	3 816 000	1 677	3 604 000
Fransk	123	278 000	82	174 000	78	168 000
Tysk	543	545 000	411	516 000	431	606 000
Norsk	260	256 000	337	301 000	207	204 000
Russisk	68	86 000	92	145 000	79	152 000
Amerikansk (U. S.)	76	195 000	80	210 000	78	208 000
Svensk	3	2 900	—	—	5	4 900
Øvrige nationer . .	130	157 100	66	188 000	104	159 100
Tils.	3 213	5 104 900	3 870	6 385 000	3 923	6 679 000

Nationalitet.	1898.		1899.		1900.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Japanesisk . . .	1 528	2 084 000	2 256	3 028 000	2 645	3 363 000
Britisk	1 851	3 933 000	1 405	3 241 000	1 542	3 739 000
Fransk	134	286 000	129	282 000	135	294 000
Tysk	408	663 000	299	531 000	392	1 030 000
Norsk	210	231 000	129	184 000	165	268 000
Russisk	98	179 000	178	284 000	196	356 000
Amerikansk (U. S.)	90	219 000	168	379 000	135	311 000
Svensk	—	—	—	—	—	—
Øvrige nationer . .	116	201 000	114	181 000	120	245 000
Tils.	4 435	7 796 000	4 678	8 110 000	5 330	9 606 000

Nationalitet.	1901.		1902.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Japanesisk	3 042	3 861 000	3 226	4 309 000
Britisk	1 644	4 080 000	1 618	4 127 000
Fransk	154	303 000	112	250 000
Tysk	385	1 192 000	362	1 186 000
Norsk	182	240 000	254	278 000
Russisk	284	455 000	316	466 000
Amerikansk (U. S.) .	175	404 000	191	536 000
Svensk	—	—	6	5 600
Øvrige nationer . .	174	344 000	122	372 400
Tils.	6 040	10 879 000	6 211	11 400 000

Som det fremgaar af ovenstaaende opgaver er den samlede skibsfart paa Japan gaaet endel frem ogsaa i det forløbne aar; dog ikke paa langt nær saa meget som i det næst foregaaende aar. Opgangen i aaret 1902 udgjør saaledes 171 fartøier af 520 000 tons drægtighed mod i aaret 1901 710

fartøier dr. 1 274 000 tons. Ligesom tidligere er det imidlertid japaneserne, som her kan vise den væsentligste fremgang, nemlig med 184 fartøier af 448 164 tons drægtighed. Japans dampskibsflaade — deri kun medtaget skibe af mere end 100 register tons drægtighed — udgjorde ved forrige aars begyndelse 542 skibe dr. 558 000 reg.-tons. I aaret 1895 udgjorde den kun 380 skibe dr. 323 000 reg.-tons.

Den norske skibsfart har i det forløbne aar vist nogen fremgang fra aaret 1901, nemlig med 72 skibe af 37 954 reg.-tons drægtighed. Endel opgang kan ogsaa paavises i den russiske og amerikanske skibsfart paa Japan, medens den tyske og franske har været i nedgang. Den britiske skibsfart viser nedgang i skibenes antal, men er omtrent stationær med hensyn til tonnage.

Angaaende aarsagerne til den norske skibsfarts fremgang i løbet af det foregaaende aar kan næppe noget bestemt udtales, uden forsaavidt som den — ihvertfald for nogen del — vistnok staar i forbindelse med den almindelige depression i det øvrige østasiatiske, specielt det kinesiske, fragtmarked, da nemlig til sine tider kulfragter fra Japan var omtrent de eneste fragter, som kunde erholdes. Paaviselige kjendetegn paa nogen varig fremgang tror jeg imidlertid ikke kan siges at foreligge.

Derimod turde muligens udsigterne stille sig bedre ligeoverfor udviklingen af vor skibsfart paa de manschuriske, koreanske og sibiriske farvande. Specielt antages det, at den nyanlagte havnestad Dalny — endepunktet for den transsibirisk-manschuriske jernbane — vil komme til at trække en meget betydelig skibsfart til sig. Allerede nu er adskillige norske dampskibe engagerede i timecharters for russisk regning for fart i disse farvande og gjennemgaaende til forholdsvis ret lønnende rater, og med den raske udvikling af de russiske entrepriser saavel i Manschuriet som i Korea — f. ex. aabning af miner, anlæg af jernbaner, koncessioner paa skovdrift etc. er det at forudse, at ikke ubetydelig tonnage vil behøves udover den, som russerne selv har disponibel herude. Norske redere bør derfor efter min mening holde sig stadig og nøie underrettet om forholdenes udvikling i disse egne.

Ligesom i aaret 1901 har ogsaa i det foregaaende aar den norske skibsfart paa Moji udvist en betydelig opgang. Ikke mindre end 132 norske dampskibe, dr. 148 703 reg.-tons anløb saaledes denne havn i aaret 1902 mod 94 skibe dr. 115 648 reg.-tons i aaret 1901. Mere end halvparten af den norske skibsfart paa Japan under forrige aar foregik paa Moji. Ogsaa for kulhavnen Karatsus vedkommende kan en merkbar fremgang paavises.

Fragtmarkedet under det foregaaende aar var herude — som overalt ellers — yderst trykket, og fragterne stillede sig ofte saa lave, at de mangen gang vistnok kun var tabbringende. De certepartier, som vore dampskibe kunde opnaa for maanedsbefragtninger, var derfor ogsaa adskillig ufordelagtigere end de, som afsluttedes i det næst foregaaende aar. Særlig uheldig stillede var saadanne baade, som ikke var specielt indrettede for traden herude. (Om indretningen af dampskibe passende herfor har jeg udtalt mig udførligere i min aarsrapport for aaret 1901).

Kulfragterne fra Moji — hvilke danner en ret træffende maalestok for fragtmarkedet i Østasien — stillede sig saaledes i aaret 1902 sammenlignet med aaret 1901:

			Til Shanghai.				Til Hongkong.				Til Singapore.			
			1902.		1901.		1902.		1901.		1902.		1901.	
			Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.
Januar .	mex.	$	1.65	1.25	2.25	2.00	2.00	1.65	2.75	2.50	2.35	2.30	3.00	2.50
Februar .	—	„	1.75	1.00	2.00	1.70	1.75	1.65	2.50	2.10	2.30	2.25	2.60	2.25
Marts . .	—	„	1.50	1.25	1.85	1.80	2.55	1.60	2.00	2.00	2.60	2.55	3.00	2.25
April . .	—	„	1.70	1.40	2.50	2.45	2.60	1.80	2.75	2.60	2.60	2.60	3.00	3.00
Mai . .	—	„	1.90	1.40	2.70	2.40	2.20	1.80	2.75	2.50	3.00	2.60	3.25	3.00
Juni . .	—	„	1.60	1.50	2.70	2.30	2.10	1.75	2.80	2.60	3.00	2.00	3 25	3.00
Juli . .	—	„	1.70	1.10	2.40	2.00	2.00	1.75	2.70	2.50	2.20	2.60	3.45	2.50
August .	—	„	1.45	1.10	1.75	1.75	1.70	1.40	3.00	2.30	2.25	2.25	3.00	3.00
September	—	„	1.70	1.25	1.90	1.70	2.00	1.75	2.25	2.10	2.00	2.00	2.75	2.75
Oktober .	—	„	1.50	1.10	2.00	1.70	2.30	1.50	2.25	2.10	—	—	2.75	2.75
November	—	„	2.00	1.50	1.80	1.50	2.80	2.25	2.25	1.50	3.00	3.00	2.75	2.50
December	—	„	1.70	1.60	1.60	1.25	2.50	2.25	2.10	1.90	—	—	2.75	2.25

I forrige aar solgtes til japanesiske redere 3 norske dampskibe dr. tilsammen 2 278 reg.-tons. I indeværende aar er ogsaa nogle af vore dampskibe solgt til japanesere.

Norsk hvalfangst paa den koreanske kyst. I løbet af det sidste aar har norsk foretagsomhed aabnet sig et nyt felt herude, nemlig paa hvalfangstens omraade. Et norsk selskab, hvis bestyrer er bosat i Nagasaki, har siden forrige høst drevet denne fangst med baade med fuldt moderne norsk udrustning paa østkysten af Korea, hvor hval findes i stor mængde. Den skudte hval indbugseres til et par havne paa den koreanske kyst, hvor den sælges til japanesere, som har koncessioner dersteds fra den koreanske regjering til anlæg for hvalstationer. Hvalkjødet sendes derefter til Japan, hvor det finder en kurant afsætning som næringsmiddel for de brede lag af befolkningen. De resultater, som paa denne maade opnaaes, tør vistnok — saalænge konkurrencen ikke bliver altfor stor — vise sig ret lønnende. Men et langt sikrere grundlag for bedriften samt langt større udviklingsmuligheder vilde kunne skabes, saafremt nordmændene selv kunde komme i besiddelse af koncessioner til anlæg af egne etablissementer i dertil passende koreanske havne.

Derved vilde man for det første opnaa, at de norske fangstskibe kunde frigjøre sig for det afhængighedsforhold, hvori de nu staar til de japanesiske koncessionærer, idet de da selv vilde kunne afhænde hvalkjødet paa det japanesiske marked. For det andet vilde vore hvalfangere — om det skulde findes mere regningssvarende — helt eller delvis kunne omlægge bedriften og benytte fangsten til udvinding af hvaloljе og altsaa ganske emancipere sig fra det japanesiske afsætningsmarked, hvor nu en sterk protektionistisk retning gjør sig gjældende, og som derfor altid vil være usikkert.

Om fordelene ved at exploitere fangsten paa den ene eller den anden maade vil man imidlertid først kunne opgjøre sig en fuldt begrundet mening, naar denne bedrift har været drevet endnu i nogen tid.

Økonomiske forholde og handel. Siden afgivelsen af min forrige aarsrapport har den økonomiske tilstand i Japan næppe bedret sig i nogen paaviselig grad. Forretningslivet og de fleste foretagender af industriel art ligger fremdeles nede, og der synes at være liden udsigt til nogen snarlig forbedring af varig art heri.

Betegnende for situationen er det, at forholdsvis betydelige beløb ophobes i bankerne uden at kunne finde nogen tilfredsstillende anbringelse Dette faktum synes ved første øiekast lidet forenligt med berettigelsen af de klager, som fremdeles lyder lige høilydt, over at landets udvikling hemmes paa grund af de vanskeligheder, som lovgivningen og forholdene forøvrigt lægger iveien for anbringelse af fremmed kapital i Japan. Denne tilsyneladende selvmodsigelse forklares imidlertid derigjennem, at det ikke er felter for udvidet virksomhed og derigjennem altsaa udvidet b e h o v for kapital, som mangler; tvertom, der er mange udviklingsmuligheder tilstede for landets naturlige ressurcer. Det, som mangler, er imidlertid t i l l i d e n. Tilliden til retskaffenheden, samvittighedsfuldheden og dygtigheden hos de personer, som staar i spidsen for de forskjellige foretagender, er gjennemgaaende saa grundig svækket, at banker og andre, som har penge til udlaan, vanskelig vover at resikere sine penge til støtte af foretagender, som vistnok forøvrigt turde byde betryggende sikkerhed, saafremt blot ledelsen var til at stole paa. I friskt minde haves jo desuden de mange bank-krach, som for nogle faa aar siden var resultatet af, at slet styrede bankinstituter kritikløst havde udlaant sine midler til foretagender og personer af liden moralsk og økonomisk vederheftighed; dengang lod man sig blænde af de store dividender, som selskaberne uddelte — ofte kun hentede fra laante penge —, samt friste af de høie renter, som bødes.

Naar derfor nu selv de japanesiske banker — tiltrods for, at de saa meget lettere end fremmede kapitalister kan kontrollere vedkommende foretagenders soliditet samt i paakommende tilfælde skaffe sig dækning — kun saa lidet vover at anbringe sine midler hos sine egne landsmænd og i deres foretagender, maa man ikke undres over, at fremmed kapital her holder sig tilbage. Anbringelse af fremmed kapital i Japan i nogen større udstrækning vil først kunne ventes, naar forbudet mod udlændinges ret til at erhverve fast eiendom modificeres eller ophæves, samt naar de mangehaande hindringer fjernes, som nu stiller sig i veien for, at udlændinge kan sikre sig den fulde ledelse af og kontrol med de foretagender, som de sætter sine penge ind i. Selv med disse lettelser vil imidlertid vistnok de fleste finde, at den japanesiske retspleie — saaledes som den hidtil praktiseres — kun yder de fremmede, der er saa uheldige at maatte ty til rettens bistand, en saa liden betryggelse, at alene af den grund fremmed foretagsomhed inden dette land maa hemmes i en følelig grad.

Ganske betegnende for de herboende europæeres mangel paa tillid til japaneserne i forretninger er det, at saavidt vides ikke et eneste europæisk (eller amerikansk) firma har turdet eller villet optage nogen japaneser som associé, og det tiltrods for de store fordele, som en saadan forbindelse vilde kunne medføre. — Jeg regner ikke her, at enkelte europæere har ladet sine sønner naturalisere som japanesere og optaget dem som kompagnoner i sine firmaer. — Det er sogar meget sjelden, at europæiske firmaer tør betro sine japanesiske betjente at inkassere eller sidde inde med penge; hertil anvendes fortrinsvis kinesere.

Som et ret illustrerende exempel paa den japanesiske retspleie og paa domstolenes opfatning af retsforhold, hvori fremmede er indviklede, kan nedenstaaende nylig afsagte høiesteretsdom tjene:

En europæer kjøbte for nogen tid siden endel aktier i et japanesisk minekompagni. Da imidlertid ifølge japanesisk lov udlændinge ikke kan være aktieeiere i mineselskaber, blev aktierne registrerede paa en japaneser som

straamand. Kort efter opdagedes det, at japaneseren havde hævet dividenden af aktierne samt underslaaet beløbet. Han blev herfor sat under tiltale, maatte tilstaa underslaget og blev ved de underordnede retter dømt til fængsel for bedragersk forhold. Høiesteret underkjendte imidlertid denne dom og frifandt den tiltalte paa grundlag af, at, naar loven ikke tillader andre end japanesiske undersaatter at drive gruber eller at være eiere af aktier i deslige foretagender, kunde tiltaltes forhold ikke ansees som forbrydersk. Høiesteret frifandt ligeledes japaneseren for det civile erstatningskrav, som samtidig var indbragt for retten.

Domme som den her citerede er ikke enestaaende, og udlændinge maa vistnok være forberedte paa, at det endnu vil tage lang tid, inden lovens aand forstaaes af dens udøvere hertillands. Samtidig med, at udviklingen af Japans naturlige hjælpekilder i høieste grad hemmes af de oven berørte forhold, stiger statsudgifterne stadig — især til armé og flaade — og der lægges beslag paa landets beskatningsevne i en udstrækning, som synes foruroligende.

Som et yderligere tryk paa de uheldige forretningstilstande virker endvidere den stadige synken i sølvets værdi. Japans hovedmarked for afsætningen af industriprodukter er nemlig Kina, og da sølv der er det eneste betalingsmiddel, lider den japanesiske handel og industri et betydeligt tab paa sin export til dette land.

Japans export og import viser en smule opgang i aaret 1902 sammenlignet med aaret 1901, idet importen gik op fra 255 millioner yens værdi til 271 millioner yens samt exporten fra 250 millioner yens til 255 millioner yens.

Angaaende betingelserne for afsætningen hertillands af norske produkter har jeg givet en udførlig redegjørelse i min forrige aarsrapport, og der er ikke i det foregaaende aar indtruffet noget, som i nævneværdig grad har kunnet forandre min deri udtalte opfatning af forholdene.

Da som før nævnt den officielle statistik ikke danner noget rigtigt udtryk for den virkelige import hertil fra lande, der — saaledes som Norge — ikke har direkte kommunikationer med Japan, men som maa lade alle sine varer gaa i transit hidud, er det vanskeligt med sikkerhed at paavise, hvordan fluktuationerne foregaar fra det ene aar til det andet. Ifølge statistiken skulde de forenede rigers samlede export til Japan udgjøre i værdi ca. 440 000 yens (ca. 860 000 kr.) i aaret 1902 mod 420 000 yens i aaret 1901. Begge disse tal er imidlertid meget for lave; navnlig er importen af skandinavisk, særlig norsk, træmasse langt betydeligere end den, som i de statistiske tabeller er opført for Norges og Sveriges vedkommende.

Nedenstaaende opgave viser de forskjellige landes deltagelse i importen til Japan i aaret 1902 efter antagen værdi:

Fra	britisk Indien	yen	49 300 000
„	Kina	„	40 500 000
„	Korea	„	7 900 000
„	russisk Asien	„	6 000 000
„	Annam og fransk Bagindien	„	5 600 000
„	Hongkong	„	2 400 000
„	hollandsk Indien	„	3 500 000
„	Siam	„	1 700 000
„	Straits Settlements	„	1 700 000
Fra	Philippinerne	yen	1 500 000
„	Storbritannien	„	50 300 000
„	Tyskland	„	25 800 000
„	Belgien	„	7 000 000
„	Frankrige	„	4 700 000
„	Østerrige-Ungarn	„	2 400 000
„	Schweiz	„	2 000 000
„	Holland	„	800 000
„	Norge og Sverige	„	440 000
„	Italien	„	180 000

Fra Spanien	yen 150 000	Fra Amerika (F. S.)	yen 48 500 000
„ Rusland	„ 100 000	„ Kanada	„ 500 000
„ Danmark	„ 18 000	„ Egypten	„ 2 500 600
„ Portugal	„ 11 000	„ Australien . . .	„ 1 700 000

Som det kunde forudsees, var det ogsaa ifjor Kina og Amerika (F. S.), som gjorde de største fremskridt i importen hertil. Især er det indførselen af raa bomuld, som her veier, idet nemlig i aaret 1902 Amerika udførte hertil for ca. yens 7 millioner og Kina for ca. 10 millioner bomuld mere end i aaret 1901. De to andre lande, som i nogen større mon deltager i bomuldsindførselen til Japan, nemlig britisk Indien og Egypten, viser ogsaa opgang (med respektive 2 millioner og $1^1/_2$ million yens værdi). Den samlede forøgelse i indførselen af bomuld i aaret 1902 mod i aaret 1901 udgjør ca. 20 millioner yens eller adskillig mere end den samlede forøgelse i Japans import i det foregaaende aar. Forholdet er saaledes det, at hvis man ser bort fra denne ene artikel, bomuld, viser importen til Japan i aaret 1902 en ikke liden nedgang sammenlignet med aaret 1901 og en betydelig nedgang sammenlignet med aaret 1900. Afsætningen hertillands i sin almindelighed af europæiske varer synes saaledes — ihvertfald for nærværende — at have en vanskelig tid at gjennemgaa. Imidlertid rammer nedgangen heldigvis ikke de to artikler, hvori Norge er hovedsagelig interesseret, nemlig træmasse og papir, hvorom nærmere nedenfor.

Jern og staal. Indførselen til Japan heraf — raat og bearbeidet — udgjorde i løbet af de tre sidste aar:

	1900.	1901.	1902.
Yens værdi. . . .	31 500 000	20 000 000	19 000 000

Af stangjern importeredes i de samme aar respektive 49 000 tons, 40 000 tons og 45 000 tons, hvoraf fra de forenede riger 18, 16 og 19 tons.

Af staal, andet end „mild steel“ importeredes i

	1900.	1901.	1902.
	Ca. 4 000 tons	3 500 tons	3 000 tons
deraf fra de forenede riger . . . . „	650 „	725 „	750 „

Jeg har grund til at anse disse tal, der er tagne fra den officielle statistik, som tilnærmelsesvis korrekte, ihvertfald for saavidt, at man af samme kan slutte, at der i de senere aar har været en ret merkbar stigning i indførselen af staal fra de forenede riger. Og alt eftersom den japanesiske jern- og staalindustri udvikler sig — hvad den f. ex. for skibsbygningens vedkommende har gjort meget raskt — tør det vistnok være at vente, at behovet for norsk og svensk tilvirkning af denne artikel vil stige end yderligere.

Maskiner, instrumenter, apparater, verktøi m. v. En ret bemerkelsesværdig nedgang i importen af disse artikler kan paavises for forrige aar. Den samlede import udgjorde nemlig i aaret 1902 en værdi af ca. 12 000 000 yens mod i aaret 1901 16 500 000.

Af telefoner indførtes der i aaret 1902 for ca. 200 000 yens mod for ca. 165 000 yens i aaret 1901 og for ca. 325 000 yens i aaret 1900.

Bomuldsvarer. Der indførtes heraf for følgende artiklers vedkommende i de 3 sidste aar (værdi i yen):

	1902.	1901.	1900.
Bomuldsgarn	1 700 000	4 800 000	7 000 000
Bomuldsflanel	700 000	230 000	1 500 000
Trykkede bomuldstøier	2 500 000	600 000	2 000 000
Bomuldssatin	1 800 000	1 700 000	3 700 000
Graa shirting	5 000 000	3 000 000	5 500 000
Hvid do.	1 200 000	1 600 000	1 300 000

Af bomuldsgarn kommer fremdeles omtrent alt fra England, af bomuldsflanel det meste fra Tyskland og Holland samt af trykkede bomuldstøier, satin og shirtings det meste fra England.

Af heluldne tøier indførtes der i aaret 1902 for ca. 2 millioner yens mod for ca. $1^1/_2$ million i aaret 1901 og for ca. 3 millioner i aaret 1900. Af halvuldne tøier indførtes der i de samme aar for respektive ca. $1^1/_2$ million yens, 1 million yens og $2^1/_2$ million yens. Det meste af disse to artikler kommer fra England.

Træmasse. Indførselen heraf til Japan udgjorde ifølge den offentlige statistik i de fem foregaaende aar følgende kvanta, udtrykt i kin (1 kin = 0.6 kg.):

Aar.	Ialt.	Fra de forenede riger.	Fra Tyskland.	Fra Amerika (F. S.)	Fra Kanada.
1898	6 800 000	2 100 000	2 600 000	1 600 000	400 000
1899	6 500 000	380 000	2 000 000	170 000	2 900 000
1900	6 700 000	600 000	4 800 000	300 000	—
1901	3 000 000	500 000	1 600 000	400 000	200 000
1902	6 300 000	1 400 000	3 500 000	300 000	50 000

Stigningen i importen af træmasse har saaledes i aaret 1902 været meget betydelig sammenlignet med det nærmest foregaaende aar (hvilket imidlertid paa grund af den excessive import i aaret 1900 kun kunde konsumere et meget begrænset kvantum af denne vare). Bemerkelsesværdigt er det, at Kanada som i aaret 1899 exporterede hid ikke mindre end ca. 3 millioner kin, i det følgende aar intet exporterede hertil, samt i aaret 1901 blot 200 000 kin og i aaret 1902 en ubetydelighed af 50 000 kin*). Den officielle statistiks tal kan saavel for de Forenede Staters som for Kanadas vedkommende ansees som paa det nærmeste rigtige, da der for disse landes export til Japan ikke er tale om transitvarer. Anderledes forholder det sig derimod for Norges og Sveriges vedkommende, idet al indførsel til Japan fra disse lande foregaar pr. transit især via Tyskland, og da oprindelsesbevis ikke fordres for træmasse, kan det ikke kontrolleres, hvormeget der af de saaledes indførte kvanta er af

*) Om aarsagerne hertil se aarsrapport for aaret 1901.

f. ex. tysk og hvormeget af norsk eller svensk oprindelse. Uanseet den officielle statistiks upaalidelighed i dette stykke, er det imidlertid utvilsomt, at indførselen fra de forenede riger, specielt fra Norge, har gjort et betydeligt fremskridt i det forløbne aar.

Da Japan ikke selv producerer træmasse, og da fabrikationen af papir, især trykpapir, saaledes som nedenfor nærmere paavist, gaar fremad meget sterkt, kan det paaregnes, at behovet for træmasse vil vokse ganske betragtelig. Tiltrods for de ugunstige konjunkturer forøvrigt tror jeg derfor, at udsigterne for en ret lønnende afsætning for denne vor vigtige exportartikel ogsaa for fremtiden vil stille sig ret gunstige paa dette marked.

Det har i den senere tid lykkes vore exportører mere og mere at emancipere sig fra de tyske exporthuse, som har sine filialer herude, og som for en væsentlig del har havt importen hertil i sine hænder, medens de samtidig — delvis gjennem generalkonsulatets formidling — har knyttet forbindelser med uafhængige europæiske importører. Jeg maa fremdeles advare vore exportører mod at indlade sig i direkte forretninger med japanesiske firmaer, med mindre disse er specielt kjendte som moralsk og økonomisk vederheftige.

Forøvrigt henvises angaaende denne artikel til min forrige aarsrapport.

Papir og pap. Af de sorter papir, som har interesse for norske exportører, nemlig tryk-, pak- og fyrstikpapir, indførtes til Japan i de tre sidste aar følgende kvanta, udtrykt i kin (1 kin = 0.6 kg.):

Trykpapir.	1902.	1901.	1900.
Totalimport	13 400 000	8 300 000	19 200 000
Deraf fra:			
De forenede riger	180 000	180 000	125 000
De Forenede Stater	2 000 000	2 000 000	2 500 000
England	2 600 000	2 500 000	5 800 000
Tyskland	2 600 000	800 000	3 000 000
Østerrige-Ungarn	1 700 000	2 000 000	4 600 000
Belgien	4 400 000	750 000	3 150 000
Pakpair:			
Totalimport	900 000	1 800 000	5 000 000
Deraf fra:			
De forenede riger	80 000	185 000	540 000
Tyskland	400 000	850 000	3 000 000
Østerrige-Ungarn	250 000	550 000	1 300 000
Belgien	50 000	70 000	25 000
Fyrstikpapir:			
Totalimport	—	1 830 000	2 775 000
Deraf fra:			
De forenede riger	—	365 000	400 000
Tyskland	—	1 250 000	2 040 000
Østerrige-Ungarn	—	125 000	320 000

Mangler opgave for aaret 1902.

Da oprindelsesbevis udkræves, for at papir skal komme ind under konventionaltarifen, kan ovenstaaende tal, som er hentede fra den officielle statistik, ansees som tilnærmelsesvis rigtige.

Som det sees, har importen i aaret 1902 gaaet adskillig op fra aaret 1901, men kommer ikke paa langt nær op mod importen i aaret 1900.

Formaterne paa trykpapir for det japanesiske marked maa være 31″ bredde og 43″ længde (engelsk maal).

Pakningen. Papiret maa pakkes plano i baller, som omgives af dobbelt blaat eller brunt pakpapir samt indsyes i kanvas. Ballerne maa forsynes med trærammer og jernbaand.

Prisen varierer adskillig, men kan nu sættes til yen 0.9½ à yen 0.11½ pr. ℔ engelsk. (1 yen = ca. kr. 1.85).

Kvantiteten beregnes efter ris (à 500 ark) og baller.

For nærmere at belyse de gjængse tykkelser af trykpapir hidsætter jeg et almindeligt assortement for en ordre paa 100 baller.

37	lb.	—	13	ris	pr. balle	=	5 baller
40	„	—	12	„	—„—	=	5 „
44	„	—	11	„	—„—	=	15 „
54	„	—	10	„	—„—	=	20 „
64	„	—	9	„	—„—	=	20 „
74	„	—	8	„	—„—	=	18 „
84	„	—	7	„	—„—	=	5 „
94	„	—	6	„	—„—	=	5 „
107	„	—	5	„	—„—	=	3 „
112	„	—	4	„	—„—	=	2 „
135	„	—	3	„	—„—	=	2 „
							Tilsammen 100 baller

Tiltrods for at forbruget af trykpapir ganske vist maa forudsættes at ville holde skridt med den jævnt stigende folkeoplysning samt med den voksende udbredelse af aviser og bøger ogsaa blandt befolkningens lavere lag, gjør dog den japanesiske fabrikation af dette slags papir saa store fremskridt saavel i kvantitativ som i kvalitativ henseende, at man næppe tør gjøre regning paa, at importen af fremmed vare vil tiltage i samme proportion som hidtil. Af saakaldet „European paper“, hvormed hovedsagelig menes billigt trykpapir, fabrikeredes der saaledes i Japan i aaret 1900 for ca. 6 650 000 yens værdi mod i aaret 1895 kun for ca. 2 400 000 yens. Skjønt produktionsstatistik endnu ikke foreligger for de sidst forløbne to aars vedkommende, er det næppe tvilsomt, at fremgangen i samme har været mindst ligesaa stor.

Indførselen af pakpapir sees at være i sterkt nedadgaaende. Dette forhold skyldes helt den indenlandske fabrikation, der i den senere tid har gjort betydelige fremskridt, saavel hvad kvantitet som hvad kvalitet angaar.

„Match-paper“. Tiltrods for at den officielle statistik ikke indeholder nogen opgave over indførselen heraf i det foregaaende aar, har jeg — efter hvad jeg derom paa anden maade har kunnet bringe i erfaring — al grund til at antage, at samme har tiltaget, ligesom at vor tilvirkning deraf spiller en forholdsvis fremragende rolle. Pakningen af „match-paper“ bør være:

For gult og blaat i baller paa 35 ris, arkene 22″×32″
„ grønt i — „ 15 „ — $24^3/_4$″×$36^1/_2$″ (engelske tommer).

Af pap udgjorde totalindførselen i aarene

1902.	1901.	1900.
Kin 3 800 000	kin 3 400 000	kin 3 400 000

Det meste af denne vare kommer fra Amerika.

Kondenseret melk. Indtørselen heraf til Japan stillede sig under de fem sidste aar saaledes (tallene udtrykt i dusin bokser):

Hvorfra:	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
Ialt	174 000	173 000	300 000	280 000	380 000
Deraf fra:					
De forenede riger	300	3 000	6 600	11 600	16 700
England . . .	28 000	74 000	165 000	130 000	162 000
Amerika (F. S.) .	69 000	57 000	81 000	86 000	128 000
Schweiz . . .	62 000	27 000	35 000	44 000	59 000
Holland. . . .	8 600	5 400	4 100	5 200	7 700

Det sees, at importen har tiltaget jævnt i den sidste femaarsperiode, og jeg tror, at det er rimeligt, at forbruget fremdeles vil stige. De forenede rigers deltagelse i denne import er vistnok i tiltagende; men den er efter min mening langt fra saa betydelig, som den burde kunne blive. Jeg maa derfor paany henlede vore exportørers opmerksomhed paa det japanesiske marked, idet jeg antager, at en videre energisk bearbeidelse af samme vil kunne føre til gunstige resultater. Landets egen melkeproduktion er forholdsvis overmaade liden, og det er næppe troligt, at den snart vil kunne udvikle sig saapas meget, at den vil være istand til at tilfredsstille det stadig voksende behov for melk. Melken anvendes især til opamning af børn, og alt eftersom der mere og mere anvendes kvindeligt arbeide i fabriker og verksteder, er det rimeligt, at efterspørgselen efter børnemelk tiltager. De gjængse merker er „Eagle“, „Nestle“ og „Milkmaid“, hvilke sælges her til respektive ca. kr. 25.00, kr. 19.00 og kr. 17.50 pr. kasse indeholdende 4 dusin bokser, hver boks veiende ca. 1 lb. og 2 unzer. Tolden er yen 0.12 pr. dusin bokser à 1 lb. og proportionalt for andre størrelser. Oprindelsesbevis udfordres, for at varen skal komme ind under denne lave konventionaltold.

Konkurrancen med de merker, som allerede har faaet et fast indpas, er ret skarp, og det maa derfor tilraades vore exportører at være meget omhyggelige med den vare, som hidsendes for indarbeidelse; dette gjælder saavel varen selv som emballagen. Kun de mest holdbare sorter kan sælges hertillands.

Hermetik. Smør. Som tidligere gjort opmerksom paa, er forbruget i Japan af hermetik forholdsvis lidet; specielt for fiskehermetiks vedkommende, da landet selv har en overflødighed af fersk fisk.

For konserveret smør turde imidlertid udsigterne til lønnende afsætning være bedre, end for de andre sorter af konserverede fødemidler, som

Norge fremstiller — kondenseret melk dog undtaget. Det meste, som importeres deraf, kommer fra de nærmeste smørproducerende lande, nemlig Amerika og Australien; dernæst kommer i rækken: Frankrige, Danmark, Tyskland, Holland og de forenede riger.

Keiser-Wilhelm-Kanalen.

Rapport fra generalkonsulatet i Hamburg, dateret 15de juli 1903.

Kanalen benyttedes under regnskabsaaret 1902—1903 af 32 010 afgiftspligtige fartøier (den keiserlige marines fartøier alsaa ikke medregnede). Heraf var 14 289 dampskibe med en drægtighed af 3 586 358 reg.-tons netto samt 17 721 andre slags fartøier med tilsammen 987 476 tons nettodrægtighed.

Fartøiernes nationalitet stiller sig saaledes:

	Antal.	Reg.-tons.	I forhold til den øvrige trafik udtrykt i pct., hvad tonnagen angaar.
Tyske	27 174	2 852 260	62.36
Belgiske	24	10 856	0.24
Engelske	505	382 493	8.36
Danske	1 217	409 548	8.95
Franske	13	5 069	0.11
Hollandske	1 419	272 842	5.97
Norske	338	155 039	3.39
Russiske	301	189 806	4.15
Svenske	982	264 371	5.78
Andre	37	31 550	0.69

De fartøier, som under sidste regnskabsaar passerede kanalen, befordrede:

	Antal.	Reg.-tons netto.		Antal.	Reg.-tons netto.
Passagerer	2 846	89 387	Korn	3 445	247 438
Kul	1 114	300 890	Hornkvæg	3	968
Sten	2 868	112 990	Løst gods	3 890	568 394
Jern	357	89 668	Stykgods	4 304	1 509 425
Trælast	1 703	700 537	Diverse	566	157 653

Disse fartøier kom fra og gik til følgende havnegrupper:

	Antal.	Reg.-tons netto.		Antal.	Reg.-tons. netto.
Tyske Nordsjøhavne (undt. Elbhavnene)	2 459	540 549	Russiske (finske) havne	2 263	1 326 821
Elbhavnene	16 653	1 565 989	Svenske havne	2 347	795 740
Britiske havne	1 624	885 613	Norske havne	88	24 739
Nederlandske, belgiske og Rhinhavne	1 993	1 036 908	Danske havne	4 134	436 235
Franske havne	182	112 597	Havne ved kanalen og Øvre-Eider	16 382	594 396
Andre vest- og sydhavne	171	168 694	Havne ved Nedre-Eider	535	19 449
Tyske Østersjøhavne	15 189	1 639 938			

Cadiz.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul C. Segerdahl, dateret 31te marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	42	21 867	42	21 867	9	6 307	30	16 553	39	22 860
Seilskibe	-	-	3	624	3	624	1	221	19	3 217	20	3 438
Sum	-	-	45	22 491	45	22 491	10	6 528	49	19 770	59	26 298
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	6	3 964	57	35 095	63	39 059	-	-	73	49 331	73	49 331
Seilskibe	2	914	4	1 943	6	2 857	-	-	1	428	1	428
Sum	8	4 878	61	37 038	69	41 916	-	-	74	49 759	74	49 759
Totalsum af ladede fartøier	8	4 878	106	59 529	114	64 407	10	6 528	123	69 529	133	76 057
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	1	1 341	7	4 890	8	6 231	-	-	11	5 607	11	5 607
Seilskibe	4	400	12	2 048	16	2 448	-	-	1	221	1	221
Sum	5	1 741	19	6 938	24	8 679	-	-	12	5 828	12	5 828
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	39	30 707	39	30 707	-	-	25	17 928	25	17 928
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2 009	4	2 009
Sum	-	-	39	30 707	39	30 707	-	-	29	19 937	29	19 937
Totalsum af ballastede fartøier	5	1 741	58	37 645	63	39 386	-	-	41	25 765	41	25 765

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 418 070.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 812 820.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 43 norske fartøier dr. 33 757 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 43 dr. 34 489 tons, til hovedstationen 21 dr. 13 740 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr 1 587.08, ved vicekonsulsstationerne kr. 4 022.56; heraf tilfaldt konsulen kr. 2 001.28. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 514.80, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 153.88, heraf tilfaldt konsulen kr. 576.94. Ialt tilfaldt konsulen kr. 4 690.10.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 319.46, i svenske sager kr. 59.98, i andre sager kr. 11.02, ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 504.58, i svenske sager kr. 144.75, i andre sager kr. 18.00.

For lastning eller losning har i aaret følgende norske skibe besøgt distriktet: Til hovedstationen kom 50 norske dampskibe dr. 28 098 tons og 19 seilskibe dr. 3 072 tons eller 69 norske fartøier dr. 31 170 tons.

Indseilede bruttofragter: Af norske ankommende dampskibe kr. 61 950.00, do. seilskibe kr. 5 420.00, afgaaende dampskibe kr. 162 150.00, do. seilskibe kr. 97 500.

Sevilla besøgtes af 32 norske dampskibe dr. 19 737 tons. De af disse indseilede bruttofragter opgaar til for ankommende skibe kr. 105 270.00, afgaaende kr. 139 760.00. Huelva besøgtes af 45 norske dampskibe dr. 31 334 tons, 1 norsk seilskib dr. 492 tons eller 46 norske fartøier dr. 31 826 tons. Indseilede bruttofragter for norske ankommende dampskibe kr. 24 680.00, do. seilskibe kr. 20 160.00, afgaaende dampskibe kr. 398 170.00. St.a Cruz de Tenerife besøgtes af 11 norske dampskibe dr. 7 803 tons, 3 norske seilskibe dr. 1 342 tons eller 14 norske fartøier dr. 9 145 tons. Indseilede bruttofragter for norske ankommende dampskibe kr. 55 590.00, do. seilskibe kr. 10 080.00, afgaaende dampskibe kr. 7 400.00. Las Palmas besøgtes af 13 norske dampskibe dr. 10 148 tons, 2 norske seilskibe dr. 1 023 tons eller 15 norske fartøier dr. 11 171 tons. Indseilede bruttofragter for norske ankommende dampskibe kr. 117 240.00, do. seilskibe 16 670.00, afgaaende dampskibe kr. 7 840. Desuden har havnen været besøgt i transit af 11 norske skibe dr. 14 389 tons. Sanlucar de Barrameda besøgtes af 1 norsk dampskib dr. 744 tons. Indseilet bruttofragt kr. 1 010.00. Desuden besøgtes havnen i transit for toldklarering til Sevilla af 32 norske skibe dr. 19 368 tons. Algeciras er i aaret ikke besøgt af noget norsk fartøi.

Fragterne har i aaret været:

Cadiz. Trælast fra Sverige og Finland pr. seilskib for bord, battens og planker vaaren og høsten frs. 53 à 63 pr. std.

Kul fra Cardiff 4 sh. 6 d à 5 sh. 3 d pr. ton, fra Newcastle 4 sh. 9 d à 5 sh. pr. ton.

Vin til Stockholm pr. dampskib £ 1. 5. 0 pr. pibe, til Göteborg £ 1. 5. 0, til Kristiania £ 1. 2. 6, til Kjøbenhavn £ 1. 5. 0, til Finland £ 1. 10. 0, alt med 10 pct.

Salt til Finland pr. seilskib fmk. 1.15 à 1.30 pr. hl., til Norge pr. dampskib kr. 0.75 à 1.00 pr. norsk tønde, til Montevideo og den argentinske kyst 10 sh. à 15 sh. 6 d pr. ton, til floderne op til Rosario og Paysandú 15 à 22 sh. pr. ton, til Rio Grande, San José do Norte og Pelotas 21 sh. à 27 sh. 6 d pr. ton, til Newfoundland 8 à 13 sh. pr. ton.

Sevilla: Trælast fra Østersjøen frs. 55 pr. std., klipfisk fra Norge pesetas 1.50 pr. bundt, kul fra England 5 à 6 sh. pr. ton, jern fra England 20 sh. pr. ton, mineralier til England 6 sh. pr. ton, vin til Frankrige frs. 20

pr. ton, oliven til England frs. 50 pr. ton, olivenolje til England frs. 25 pr. ton, kork til England frs. 50 pr. ton.

Huelva: Trælast fra Østersjøen frs. 54 pr. std., kul fra England 4 sh. 7 d pr. ton, mineralier til England 8 sh. 6 d pr. ton, til Frankrige 8 sh. pr. ton, til Tyskland 8 sh. 3 d pr. ton, til Belgien 8 sh. $4^1/_2$ d pr. ton, til Holland 8 sh. 3 d pr. ton, til de Forenede Stater 10 à 12 sh. pr. ton.

Sanlucar de Barrameda: Kul fra England 5 sh. 7 d pr. ton, tomfade til England 5 sh. pr. fad.

Import. Trælast. Importen har i aaret 1902 været: Til Cadiz 3 374 Petb.-stand., til Sevilla 3 341 Petb.-stand., Huelva 2 113 Petb.-stand., S.ta Cruz 3 056 Petb.-stand.; heraf kom fra Sverige til S.ta Cruz 580 Petb.-stand. og fra Norge til Sevilla 77 Petb.-stand., til St.a Cruz 1 215 Petb.-stand., medens der kom til Cadiz 1 323 Petb.-stand. fra Finland og 2 051 Petb.-stand. fra Frankrige; til Sevilla 2 510 Petb.-stand. fra Finland, 185 Petb.-stand. fra de Forenede Stater og Kanada og 569 Petb.-stand. fra andre lande; til Huelva 1 303 Petb.-stand. fra Finland, 426 Petb.-stand. fra Portugal, 230 Petb.-stand. fra de Forenede Stater og 154 Petb.-stand. fra Australien; til St.a Cruz 1 042 Petb.stand. fra Amerika, 158 Petb.-stand. fra England og 61 Petb.-stand. fra Tyskland.

Importen i aaret 1902 viser sammenlignet med aaret 1901 til Cadiz 1 805 Petb.-stand. formindskelse, til Sevilla 3 308 Petb.-stand. do., til Huelva 92 Petb.-stand. forøgelse og St.a Cruz 210 Petb.-stand. do.

Af stav for bødkerarbeider er til Cadiz fra de Forenede Stater importeret: I aaret 1902 1 377 698 stand. og i aaret 1901 1 727 671 stand.

Jern. Cadiz's import af baandjern for bødkerarbeider var 9 048 kg, fra forskjellige lande. Af andre sorter importeredes: Jernplader og rujern 1 605 482 kg. (deraf 956 335 fra Belgien), jernrør 70 437 kg. (deraf 51 891 fra England), skruer, spiger og bolter 748 732 kg. (deraf 718 250 fra Belgien), jerntraad 98 565 kg. (deraf 81 134 fra England).

Saltet fisk. Importen har i aaret 1902 været: Cadiz: 17 817 kg. fra Norge, 11 820 kg. fra England, 264 kg. fra andre lande, ialt 29 901 kg. mod i aaret 1901 36 706 kg.; Sevilla: 337 100 kg. fra Norge, 47 683 kg. fra England, 108 775 kg. fra Newfoundland, 211 136 kg. fra Labrador, ialt 704 694 kg. mod i aaret 1901 405 661 kg.; Huelva: 8 250 kg. fra Norge, 1 538 806 kg. fra Frankrige, ialt 1 547 056 kg., mod i aaret 1901 1 409 008 kg.; St.a Cruz: 251 000 kg. fra Spanien, 44 000 kg. fra Tyskland, 4 000 kg. fra England, ialt 299 000 kg. mod i aaret 1901 183 000 kg.

Til Cadiz er blandt andet importeret: Smør 9 951 kg. (deraf 9 816 fra Danmark), æg 903 655 kg., beg 1 674 392 kg. (deraf 1 617 716 kg. fra England), øl 3 921 liter (deraf 3 211 fra England), papir, alle slags, 22 757 kg. (deraf 11 410 fra Tyskland), vævede stoffe, alle slags, 30 392 kg., maskiner, alle slags, 1 303 541 kg. (deraf 690 843 fra Belgien), potetesmel 30 569 kg., fernisser og farver 50 745 (deraf 33 218 fra England).

Til Sevilla: Tjære 4 505 kg., sten, lere etc. 25 270 kg., porcelæn

87 260 kg., stangjern 116 725 kg., rujern 468 381 kg., jernplader og baandjern 692 500 kg, spiger 49 497 kg., staal 333 020 kg., kobber 10 723 kg., droger 992 228 kg., kemiske produkter 65 801 kg., tøier 101 275 kg., papir, alle slags, 92 234 kg., maskiner 1 826 394 kg., cement 7 696 962 kg., talg 840 207 kg.

Til Huelva: Cement 629 520 kg. fra Frankrige, 393 855 kg. fra England, 106 747 kg. fra Belgien og 23 000 kg. fra Tyskland, tjære og beg 12 367 kg. fra England og 2 688 kg. fra Tyskland, teglsten 75 214 kg. fra England, 52 632 kg. fra Belgien og 350 kg. fra Tyskland, øl 8 706 kg. fra England og 2 507 kg. fra Tyskland, smør 820 kg. fra England.

Til St. a Cruz de Tenerife: Cement 2 975 000 kg., deraf 2 135 000 fra Belgien, øl 233 581 liter, deraf 183 598 fra Tyskland, smør 72 000 kg.,z deraf 60 000 fra England, papir, alle slags, 392 000 kg., deraf 191 000 fra Tysklandf

Vin. Exporten har i aaret været: Fra Cadiz 17 103 822 liter, hvora 195 987 liter fra Norge; fra Sevilla 872 592 liter; fra Huelva 7 946 938 liter; fra Sanlúcar 20 056 liter.

Salt. Exporten fra Cadiz var i aaret 1902 87 794$^3/_4$ læster à $2^1/_8$ engelske tons, eller 186 563$^3/_4$ engelske tons mod i aaret 1901 90 884 læster. Til Norge exporteredes i aaret 1902 4 088$^1/_2$ læster, mod i aaret 1901 2 931 læster.

Saltprisen er fremdeles p.tas 22 pr. Cadizlæst ved fartøiets side her i havnen pr. kontant, og har udenlandske kjøbere desuden fordel af pesetaens lave værdi.

Ogsaa i aaret 1902 foretoges ved Bergens museum mykologiske analyser af salt ligesom foregaaende aar for at søge at bringe i erfaring, hvorvidt „klipfisksoppen" skrev sig fra dette, og hvis resultat jeg meddelte i min aarsberetning for 1901; ogsaa iaar har det ved analyserne vist sig, at der i de fra Cadiz indsendte prøver ikke fandtes „klipfisksop".

I Sanlúcar de Barrameda var saltprisen under aaret p.tas 20 pr. læst.

Olivenolje. Af denne artikel exporteredes i aaret 1902: Fra Cadiz 2 508 587 kg. (deraf 1 545 816 til Amerika); fra Sevilla i aaret 1902 6 031 153 (deraf 3 551 368 kg. til England).

Oliven. Heraf exporteredes i aaret 1902: Fra Cadiz 1 809 251 kg. (deraf 910 125 til Amerika); fra Sevilla i aaret 1902: 4 999 987 kg. (heraf 4 851 695 kg. til England).

Malme fra Huelva. Exporten var i aaret 1902: 457 887 tons jernpyrit, hvoraf 250 222 tons til de Forenede Stater, 904 897 tons kobbermalm, 1 222 tons rostet kobbermalm til England, 82 797 tons manganmalm, 3 375 tons kobbersulfat, 6 867 tons kobberbarrer (torales) til England, 575 tons blymalm.

Malme fra Sevilla: Jernmalm 340 158 tons, kobbermalm 21 757 tons, bly 576 696 kg., zink 487 945 kg., kviksølv 557 400 kg.

*

Fra Cadiz er i aaret 1902 bl. a. exporteret: Korkbark 1 737 kg., flaskekork 93 482 tons; fra Sevilla: Flaskekork 712 691 kg., korkbark 2 722 612 kg., korkspaan 1 809 765 kg., appelsiner 9 876 360 kg., kanarifrø 382 461 kg., vin 1 319 851 kg.; fra Huelva: Korkbark 515 033 kg., flaskekork 87 252 000 st., korkspaan 593 621 kg., appelsiner 15 813 kg., figener 192 894 kg., vindruer 1 538 kg., saltede sardiner 62 032 kg., deraf 40 000 kg. til Frankrige; fra St.a Cruz: Vin 317 000 kg., tomater 6 000 000 kg., bananer 290 000 klaser; fra Sanlúcar de Barrameda: Frugt 160 000 kg., kanarifrø 89 674 kg.

De gangbare kurser for à vista veksler har været følgende:

	London.	Paris.
1900:	P.tas 31.35 à 33.70 pr. £	P.tas 124.40 à 134.40 pr. frcs.
1901:	„ 32.70 à 36.10 —	„ 132.50 à 143.45 —
1902:	„ 32.86 à 34.87 —	„ 130.75 à 139.10 —

Karantæne. De i forrige aarsberetning omhandlede bestemmelser gjælder fremdeles.

Konsulatet har i aaret 1902 i embedsanliggender modtaget 503 og expederet 565 skrivelser.

Antallet af certifikater, legaliseringer og notariale forretninger var 78.

Med norske fartøier paamønstredes 3 udenlandske sjømænd og afmønstredes 1 norsk sjømand. Ingen rømning anmeldtes i aaret.

I havari indkom et norsk dampskib. Det indkom hertil bugseret af en spansk damper, hvis agent beslaglagde skibet for bugseringen, idet han til en begyndelse begjærede en erstatning af £ 2 500. 0. 0, men som det efter flere maaneders underhandling lykkedes konsulatet at reducere til £ 200. 0. 0 med undvigelse af en lang og kostbar rettergang for rederi og assurandører.

Der er inden provinsen forekommet flere streiker blandt landbrugsarbeiderne i Jerez de la Frontera, saltarbeiderne i San Fernando, hvilke begge i flere repriser varede i adskillige maaneder og berørte flere norske fartøier, samt endelig blandt arbeiderne i et af Cadiz' skibsverfter, hvilke konflikter dog alle lykkelig er afsluttet.

Konsulatets adresse er Ahumada 7, og kontortiden kl. 9—11 f. m. og kl. 12—5 e. m.

Lissabon.

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul Einar Dundas, dateret 28de mai 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	28	16 562	84	40 383	112	56 945	4	2 109	32	16 772	36	18 881
Seilskibe	-	-	3	894	3	894	3	1 562	1	389	4	1 951
Sum	28	16 562	87	41 277	115	57 839	7	3 671	33	17 161	40	20 832
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	22	12 322	62	34 374	84	46 696	21	12 676	97	43 308	118	55 984
Seilskibe	-	-	6	862	6	862	8	1 594	3	1 141	11	2 735
Sum	22	12 322	68	35 236	90	47 558	29	14 270	100	44 449	129	58 719
Totalsum af ladede fartøier	50	28 884	155	76 315	205	105 397	36	17 941	133	61 610	169	79 551
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	24	14 551	24	14 551	-	-	100	52 905	100	52 905
Seilskibe	-	-	2	1 139	2	1 139	-	-	1	82	1	82
Sum	-	-	26	15 690	26	15 690	-	-	101	52 987	101	52 987
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	86	42 353	86	42 353	-	-	50	31 891	50	31 891
Seilskibe	-	-	10	2 537	10	2 537	-	-	4	579	4	579
Sum	-	-	96	44 890	96	44 890	-	-	54	32 470	54	32 470
Totalsum af ballastede fartøier.	-	-	122	60 580	122	60 580	-	-	155	85 457	155	85 457

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier £ 42 714. 0. 0, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier £ 45 685. 0. 0.

Af svenske fartøier ankom til distriktet 89 dr. 62 396 tons, til hovedstationen 27 dr. 23 007 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen reis 1:284 135, ved vicekonsulsstationerne reis 1:555 157; heraf tilfaldt konsulskassen reis 2:061 713. Af svenske skibe ved hovedstationen reis 396 845, ved vicekon-

sulsstationerne reis 747 960, heraf tilfaldt konsulskassen reis 770 825. Ialt tilfaldt konsulskassen reis 2:832 538.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager reis 23 600, i svenske sager reis 20 975.

De forenede rigers skibsfart paa distriktet i de sidste fire aar udgjorde:

	1899.		1900.		1901.		1902.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske fartøier	200	108 669	248	136 519	291	169 886	327	165 977
Svenske fartøier	75	44 580	81	53 086	109	84 310	89	62 396
Sum	275	153 249	329	189 605	400	254 196	416	228 373

Handel. Ihvorvel skibsfarten paa Portugal i de senere aar har været i stadig tilvækst — samme udgjorde i aaret 1902 fra alle lande tilsammen 6 994 skibe dr. 11 744 873 tons mod 6 483 skibe dr. 10 414 793 tons i aaret 1901 — har handelen dog i aaret ikke i nogen mon tiltaget. De forenede rigers skibsfart paa Portugal var, om end i ubetydelig grad, dog mindre end det foregaaende aars.

Portugals samlede toldindtægter udgjorde i aaret 1902 reis 18 35:9909$217 mod reis 19 083:648$803 i aaret 1901 og værdien af importen i aaret 1902 reis 55 579:178$000 mod reis 57 823:349$000 i aaret 1901, hvoraf sees, at handelen snarere er aftaget end tiltaget.

Kursen paa London var ogsaa i aaret meget ustadig, den varierede mellem $39^3/_8$ og $42^1/_2$ pence pr. milreis.

Landets finansielle stilling er fortfarende den samme, og at en gjenoplivelse af handelen i nogen nærmere fremtid skulde finde sted, turde neppe være at vente. i Den gjældende portugisiske toldtarif af 10de mai 1892 har heller ikke t dette aar undergaaet nogen forandring. Den allerede i aaret 1894 af en oldkommission foretagne revision af tarifen er endnu ikke blevet godkjendt. Det siges imidlertid, at denne revision vil blive sanktioneret af Cortes i aaret 1903.

Klipfisk. Ihvorvel importen til Portugal af klipfisk i aaret har været noget større end foregaaende aars (den udgjorde fra alle lande tilsammen 25 524 tons mod 25 026 tons i aaret 1901), har dog den direkte indførsel fra Norge været betydelig mindre; samme opgik blot til 6 007 tons mod 7 951 tons i aaret 1901. Fra Newfoundland importeredes 16 945 tons mod 15 433 tons i aaret 1901; fra Danmark 34 tons mod 52 tons i aaret 1901.

Den indenlandske tilvirkning af klipfisk var i aaret usedvanlig stor; den opgik til ikke mindre end 2 194 tons mod 1 320 tons i aaret 1901.

Under de 3 første maaneder af aaret solgtes i Lissabon norsk klipfisk til 14 000 og 14 800 reis pr. quintal à 60 kg., fortoldet vare, men denne pris faldt siden ned til 12 600 og 12 000 reis. I Oporto varierede priserne paa norsk fisk mellem 9 000 og 12 600 reis, ligeledes pr. quintal à 60 kg.

At den direkte indførsel af klipfisk fra Norge i aaret aftog saa betydelig,

nemlig næsten t o tusen tons i sammenligning med aaret 1901, turde man vel kunne tilskrive det ugunstige udfald af det norske fiske samt den omstændighed, at medens i Portugal priserne paa norsk fisk faldt fra 14 800 og 14 000 reis pr. quintal til 12 600 og 12 000 reis, steg priserne i Norge ganske betydelig, hvilke forhold naturligvis har udøvet en hemmende indvirkning paa den norske klipfiskexport til Portugal.

T r æ l a s t. I aaret 1902 var indførselen heraf fra alle lande tilsammen noget mindre end i aaret 1901, især indførselen fra de forenede riger, og samme har, som det af nedenstaaende opgaver fremgaar, ikke paa mange aar været saa ringe.

Fra alle lande tilsammen importeredes i aaret 1902:

B j æ l k e r	kbm.	7 173	mod	11 059	i aaret 1901
deraf fra Norge og Sverige . . .	„	907	„	1 422	—
P l a n k e r	„	8 241	„	5 489	—
deraf fra Norge og Sverige . . .	„	2 210	„	1 139	—
B o r d	„	28 545	„	30 435	—
deraf fra Norge og Sverige . . .	„	8 262	„	19 378	—

De forenede rigers trælastexport paa Portugal i de sidste f e m aar udgjorde:

		1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
B j æ l k e r	kbm.	7 777	1 397	432	1 422	907
P l a n k e r	„	6 701	3 897	4 750	1 139	2 210
B o r d	„	23 261	14 481	11 861	19 378	8 262

T r æ m a s s e. Den direkte indførsel af denne vare fra de forenede riger var i aaret næsten den samme som foregaaende aars, eller 2 076 tons mod 2 104 tons i aaret 1901.

Fra alle lande tilsammen importeredes i aaret 1902 3 971 tons mod 3 539 tons i aaret 1901.

J e r n o g s t a a l. Importen heraf fra de forenede riger var i aaret større end foregaaende aars. Den udgjorde fra alle lande tilsammen:

J e r n	34 644	tons	mod	31 659	tons i aaret 1901
deraf fra Norge og Sverige .	4 518	„	„	2 483	„ —
S t a a l	2 287	„	„	3 044	„ —
deraf fra Norge og Sverige .	202	„	„	187	„ —

S a l t. Portugals saltexport var i aaret mindre end i det foregaaende aar. Den udgjorde til alle lande tilsammen: 148 657 tons mod 162 149 tons i aaret 1901, deraf til de forenede riger 48 291 tons i aaret 1902 mod 62 000 tons i aaret 1901.

K o r k. Exporten af denne artikel var ligeledes mindre end foregaaende aars.

Til alle lande tilsammen skibedes 39 415 tons mod 43 177 tons i aaret 1901, hvoraf til de forenede riger 1 625 tons mod 2 147 tons i aaret 1901.

Vin. Portugals vinexport var i aaret ganske livlig; den udgjorde:
Til alle lande tilsammen:

		I 1902:	I 1901:
Hvide og røde lettere vine . . .	dcl.	5 328 778	4 938 648
deraf til de forenede riger	„	3 373	10 807
Madeira.	„	255 417	239 289
deraf til de forenede riger	„	7 942	14 179
Portvine	„	2 747 226	2 684 012
deraf til de forenede riger	„	140 014	118 795

Fragter. Fragterne i dette aar var yderst lave. De variede for:

Salt fra Lissabon til Norge mellem 75 og 80 øre pr. tønde
„ Sverige „ 65 „ 80 „ „ hl.
„ Danmark 1 krone pr. tønde.
„ Holland 6 sh. 9 d—7 sh. pr. ton
Malm til England 7 sh. pr. ton
Grubetømmer til do. 5 sh. 6 d—6 sh. 6 d pr. ton
Stenkul til Lissabon 4 sh. 3 d—5 sh. pr. ton.

Nogen epidemisk sygdom er i aaret ikke forekommet.
Generalkonsulatets kontorlokale er nu i Travessa do Cotovelo 3 7, 2. etage.

Kaianlæg i Rio de Janeiro.

Uddrag af rapport fra generalkonsul I. M. Bolstad, dateret 23de mai 1903.

Den brasilianske regjering agter i Rio de Janeiros havn at bygge en kai, 3 500 meter lang, delt i tre sektioner, fra Arsenal de Marinha til det brasilianske Lloyds dok, fra denne til Ilha das Moças, fra denne til Praia dos Lazaros. Den 2den sektion skal bygges først. Af denne kai skal de første 2 500 meter have ti meters vanddybde, de øvrige 1 000 meter, mellem Prainha og Rua São Christovão otte meters dybde. Saaledes er man altsaa belavet paa fortøining ved kaien af selv meget store skibe. Fra Ilha das Cobras til São Christovão skal opmudres til en dyb og 300 meter bred kanal ind til kaien.

Idet kaien skal danne en ret linje, vil altsaa kystens nuværende bugtninger (Saude, Praia do Lazareto, Sacco do Alferes, Villa Guarany) forsvinde, og der vil mellem kaien og den nuværende linje være en afstand af fra 25 meter til mange hundrede meter, der altsaa bliver indvundet og opfyldt grund. Til fyld til dette arbeide vil blive anvendt en del af Morro do Senado og en kant af Morro do Castello, der følgelig vil blive revne.

Fra kaiens kant til første husrække indenfor skal der blive en bredde af 100 meter, hvoraf 25 er forbeholdt kai, kraner og jernbanespor, 25 bestemte til plads for sytten store pakhuse, maskinhus, toldvagt og andre bygninger, de øvrige 50 til en stor boulevard. Lyskilden og maskinernes drivkraft skal være elektricitet.

Midt for Morro da Saude, hvor Saudedokken ligger, faar kaien en afbrydelse ved et indløb til denne med en svingbro over.

Kjøbenhavn.

Fortegnelse over inden generalkonsulatet i Kjøbenhavns distrikt etablerede handelshuse, i hvilke nordmænd er interesserede, og som beskjæftiger sig med export eller import, skibsmægleri eller bankforretninger.

Firmaets navn.	Etableringsaar.	Indehavers navn.	Nationalitet.	Adresse.	Specialitet.
Kjøbenhavn:					
C. J. Christensen	1893	C. J. Christensen. H. F. A. Bülow.	Dansk. Nordm.	Nørre Farimagsgade no. 11.	Trælasthandel paa Finland.
Marinus Møller & Co.	1888	W. Herseth. K. Dehli.	— —	Tordenskjoldsgade no. 27.	Vinhandel.
Carl Norstrand	1874	Carl Norstrand. Frantz Norstrand (søn).	— Dansk.	Kongens Nytorv no. 6.	Kul, cinder, salt, torvstrø og jern.
Carl Jul. Olsen	1885	Carl Jul. Olsen.	Nordm.	Havnegaden no. 7.	Trælasthandel.
Simonsen & Nielsen	1891	Axel J. Wedum.	—	Bredgaden no. 33.	Cycleforretning.
H. A. Suhrke	1901	H. A. Suhrke.	—	V. Boulevard no. 15.	Sanitetsartikler.
J. S. Thorvildsen & Co.	1873	J. S. Thorvildsen.	—	Frederiksborgg. no. 25	Smørforretning.
Alf Wattne	1892	Alf Wattne.	—	Frederiksborgg no. 1.	Galanterif. en gros.
Aktieselskabet O. Wathnes arvinger	1898	Aktieselskabet O. Wathnes arvinger.	—	Havnegaden no. 31.	Rederi, fiske og handel, særlig paa Island
Frederikshavn:					
Frederikshavn Konservesfabrik	1901	Julius A. Echoff, (adm. direktør).	—		
Nykjöbing, F.					
Sukkerfabriken Nykjöbing	1884	C. Møllerup, direktør.	—		
Island: Akureyri:					
Th. Johnsen & Co.	—	Th. Johnsen & Co.	—	Kristiania.	Kommissionsforretning.

Firmaets navn.	Etableringsaar.	Indehavers navn.	Nationalitet.	Adresse.	Specialitet.
Eskefjord:					
Bull	1900	Bull.	Nordm.	Hellisfjord.	Hvalfangst.
Ellefsen	1900	Ellefsen.	—	Mjøfjord.	Do.
T. L. Imsland	1890	T. L. Imsland.	—	Seydisfjord.	Kjøbmand.
Sig. Johansen	1887	Sig. Johansen.	—	Do.	Do.
Fr. Klausen	1883	Fr. Klausen.	—	Eskefjord.	Sildefiske.
D. Nagell	1886	D. Nagell.	—	Reydarfjord.	Do.
P. Randulff	1890	P. Randulff.	—	Do.	Kjøbmand og sildef.
P. Stangeland	1896	P. Stangeland.	—	Faskrudsfjord.	Do.
Aktieselskabet O. Wathnes arvinger	1899	Fredrik Wathne.	—	Reydarfjord og Seydisfjord	Detailhandel og sildefiske.
Isafjord:					
Handelshuset Fredrik Herlofsen	1898	Fredrik Herlofsen.	—	Dvergastein i Alfsthafjord.	Import og export.
Det Haugesundske Hvalkompagni	—	— — — — — —	—	Talknafjord.	Export af hvalprodukter.
Hvalkompagniet	—	— — — — — —	—	Dyrefjord.	Do.
Do.	—	— — — — — —	—	Langeyri i Alfsthafjord.	Do.
Do.	—	— — — — — —	—	Uppsølum i Seydisfjord.	Do.
Do.	—	— — — — — —	—	Veydileysufjord.	Do.
Do.	—	— — — — — —	—	Ønundarfjord.	Do.
Hvalkompagniet „Harpunen“	—	— — — — — —	—	Dvergastein i Alfsthafjord.	Do.
Reykjavik:					
Fredriksen & Co.	—	Fredriksen & Co.	—	— — — —	Trælast og kulhandel.
Johan Lange	—	Johan Lange (Bergen.)	—	Borgarnæs i Borgarfj.	Detailhandel.

Odessa.

Aarsberetning for aaret 1902 fra konsul O. M. Osberg, dateret 29de mai 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	1 672	1	1 672	6	9 193	7	12 827	13	22 020
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	1 672	1	1 672	6	9 193	7	12 827	13	22 020
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	1	1 672	1	1 672	6	11 507	10	14 098	16	25 605
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	1 672	1	1 672	6	11 507	10	14 098	16	25 605
Totalsum af ladede fartøier	-	-	2	3 344	2	3 344	12	20 700	17	26 925	29	47 625
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	13	22 020	13	22 020	-	-	1	1 672	1	1 672
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	13	22 020	13	22 020	-	-	1	1 672	1	1 672
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	17	27 667	17	27 667	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	17	27 667	17	27 667	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	30	49 687	30	49 687	-	-	1	1 672	1	1 672

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 37 800.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 1 107 728.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb intet norsk fartøi.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 1 dr. 2 522 tons, til hovedstationen 1 dr. 2 522 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 406.12, ved

vicekonsulsstationerne 1 629.60, heraf tilfaldt konsulen kr. 814.80. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 160.15, ved vicekonsulsstationerne intet. Ialt tilfaldt konsulen kr. 2 381.07.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 11.60, i svenske sager kr. 8.60, i andre sager kr. 69.00.

De forenede rigers skibsfart paa Sortehavet har i det forløbne aar tiltaget omtrent i forhold til den forøgede export, men rederierne sysselsætter ikke mere sine større dampskibe regelmæssig med kul til Middelhavet og tilbage med korn fra Sortehavet, som en stor del engelske rederier gjør. Fra februar til september besøgtes hovedstationen ikke af noget norsk eller svensk fartøi. Under denne periode er i almindelighed exporten ikke saa sterk, og behøver fartøierne ikke at vente nogen længere tid paa kaiplads, som tilfældet er i høst- og vintermaanederne.

Fragterne fra Odessa til de vanlige importhavne, London, Hull, Antwerpen, Rotterdam, var i aaret i gjennemsnit i: Januar 8 sh. 6 d, februar 8 sh. 6 d, marts 7 sh. 6 d, april 7 sh., mai 7 sh. 9 d, juni 6 sh. 6 d, juli 6 sh., august 10 sh., september 10 sh. 6 d, oktober 9 sh. 6 d, november 8 sh., december 6 sh. 6 d; til Marseille eller Genua: Januar frcs. 9.50, februar 7, marts 7.25, april 6.50, mai 6.00, juni 7.25, juli 7.25, august 6.50, september 9.50, oktober 10.00, november 9.50, december 6.50.

Fra Nicolaieff var fragterne de samme som fra Odessa, da dampere nu kan laste ned til 24 fod fra denne plads.

Fra Azow var fragterne 1 sh. 6 d, respektive $1^1/_2$ franc høiere.

Kulimporten fra England i aaret indskrænkede sig til ca. 17 000 tons gaskul. Som dampkul benyttes nu blot russiske.

Af fremmede nationers fartøier besøgtes Odessa i aaret i udenrigs fart af følgende dampskibe:

368	engelske	dr.	741 037	tons	8 danske	dr.	11 852 tons
197	russiske	„	283 544	„	4 hollandske	-	8 130 „
118	italienske	„	195 770	„	2 spanske	-	3 916 „
58	østerrigske	„	109 321	„	2 tyrkiske	-	1 971 „
45	tyske	„	73 776	„	1 fransk	-	2 162 „
37	græske	„	52 024	„			

mod i aaret 1901:

382	engelske	dr.	689 761	tons	12 franske	dr.	18 239 tons
159	russiske	„	276 783	„	11 hollandske	„	15 241 „
144	italienske	„	229 802	„	10 spanske	„	12 415 „
105	østerrigske	„	111 820	„	9 danske	„	14 833 „
45	græske	„	61 878	„	2 tyrkiske	„	2 481 „
42	tyske	„	55 840	„	1 belgisk	„	1 327 „

Odessas havn har ogsaa i det forløbne aar vist sig aldeles for liden for trafiken, og i særdeleshed med den forøgede export i maanederne september, oktober og november har dampskibe maattet vente op til 20 dage paa kaiplads. Alle dampskibe, russiske saavelsom udenlandske, der ankommer med mindst 300 tons diverse varer eller mindst 500 tons kul eller teglsten, har fortrin for erholdelse af kaiplads fremfor dampere i ballast. De 6 pladse,

hvor korn lastes med conveyors, er imidlertid fremdeles blot for lastning. Sydvestbanen omgaaes med den tanke at bygge conveyors ved den for nogle aar siden nybyggede petroleumshavn, og dette skulde da betydelig ophjælpe mangelen paa kaiplads. I denne petroleumshavn kan imidlertid dampskibe for øieblikket blot laste ned til $18^1/_2$ engelske fod, og den maa derfor af regjeringen fordybes for at kunne være af nogen nytte for de store kornlastende fartøier.

Importen til Odessa sjøværts var i aarene 1901 og 1902:

	1901. Pud.	1902. Pud.
Appelsiner og citroner	1 674 231	1 329 737
Bær, rosiner, svedsker	78 840	84 025
Oliven	91 356	89 955
Nødder	379 600	310 568
Peber, krydderier	85 597	92 699
Kaffe	146 902	164 252
The	248 704	341 306
Tobak	6 750	6 309
Arac, rhum, kognac paa fad	3 725	2 752
Do. do. paa flasker	79 609	81 253
Vine	30 553	22 326
Champagne	73 836	74 515
Marineret fisk	57 820	62 171
Renset voks	36 064	57 094
Kastoroljefrø og kopra	739 286	795 846
Mur- og tagsten	784 061	1 262 171
Kul	6 030 934	1 093 984
Harpiks	238 750	—
Natron	9 149	4 410
Vitriol	6 999	13 442
Forskjellige slags madoljer	201 439	225 731
Garvebark og valonea	475 775	497 080
Forskjellige slags farver	101 963	105 045
Bly- og zinkhvidt	73 690	86 142
Verdigris	13 284	19 168
Forskjellige slags jern	29 204	33 934
Jernblik indtil størrelse no. 25 Birmingham	328 021	723 726
Do. over størrelse do.	430 640	
Staal	89 435	76 101
Støbejern	—	9 576
Tin	33 414	47 498
Bly	283 641	220 393
Blikvarer	22 488	23 404
Spader, ljaer, knive	22 594	21 301
Verktøi afjern	52 930	52 313
Apparater og diverse maskiner	68 854	72 352
Indhøstningsmaskiner (dele, da hele maskiner er toldfri)	53 127	62 255
Lokomobiler	45 834	62 230
Maskindele af staal, kobber og jern	70 213	43 400
Brevpapir	10 422	—
Bomuld	1 904 704	1 510 193
Jute	252 221	350 751
Traad	2 072	2 629
Farvet bomuld	2 560	2 707
Uldvarer	3 067	3 111
Silkelommetørklæder	31	40

Indhøstningsmaskiner importeredes i foraaret i store kvantiteter mest fra Nordamerika, og som følge af den bedre høst var allerede i juni alle maskiner paa lager udsolgt. Da disse maskiner fremdeles er toldfri, findes ingen opgave over importens størrelse.

Tærskemaskiner tages fremdeles for størstedelen fra England, endskjønt tyske fabrikanter med alle midler, saasom billigere priser og længere kredit, søger at fortrænge den engelske vare. Ploge, spader og ljaer tilvirkes nu i næsten ligesaa god kvalitet af russiske fabriker, og blot liden import finder sted af disse varer. En russisk plog sælges nu her paa pladsen til rbl. 27.00.

Af andre industriartikler leverer Tyskland den største del, og de engelske agenter beklager sig over den skarpe konkurrence. For at tage maskiner som exempel, saa maa herværende agenter for engelske firmaer garantere for sine kunder og kan blot sælge mod 30 pct. kontant betaling samt resten betalbar i løbet af 2 aar. Tyske fabrikanter tager selv risikoen, sælger mod 10 pct. kontant betaling og resten betalbar i løbet af 3 aar.

Af norske og svenske artikler sælges her blot saadanne varer, hvoraf begge rigers fabriker gjør en specialitet, f. ex. svenske separatorer, turbiner, brandsprøiter samt svensk og norsk ansjovis. Disse varer kommer med jernbane via Riga og Libau eller med dampskib over Hull og Hamburg, og opgave over importens størrelse kan derfor ikke erholdes.

Hvad separatorer angaar, saa gjør konsulatet opmerksom paa, at et dansk firma specielt gjør stor propaganda for sit fabrikat af denne artikel. Angaaende agerbrugsredskaber maa fabrikanter, som ønsker at exportere til Sydrusland, først gjøre sig fortrolige med, hvilke størrelser og typer den russiske konsument foretrækker, og for export hertil forfærdige saadanne.

Handelsreisende, som optager ordre, behøver nu blot at løse et 2den klasses pas, rbl. 150,00 plus 20—30 pct. stadsafgift, altsaa ca. rbl. 180.00, men forretningsmænd, som blot besøger Rusland for at engagere eller kontrollere agenter, behøver ikke at løse noget pas.

Exporten fra distriktet bestaar hovedsagelig af korn samt trælast fra Odessa i transit fra Østerrige samt sukker, af hvilken sidste artikel exporten aftager for hvert aar. Fra Nicolaieff er i aaret exporteret nogle ladninger jernmalm, og skal exporten mangedobles næste aar, for størstedelen til Rotterdam for viderebefordring til Sydtyskland.

Af trælast, furu og gran, mest smaa dimensioner, exporteredes bl. a. til:

	1902.	1901.	1900.
Alexandria	kubm. 98 736	kubm. 132 100	kubm. 114 555
Rotterdam	„ 57 178	„ 42 980	„ 58 608
Batum	„ 34 716	„ 47 060	„ 48 708
Cette	„ 10 626	„ 21 978	„ 16 148
Konstantinopel . . .	„ 21 439	„ 17 666	„ 15 092
Salonica	„ 4 906	„ 4 488	„ 4 400
Smyrna	„ 7 964	„ 4 312	„ 4 476
Portsaid	„ 4 686	„ 4 554	„ 1 276
Jaffa	„ 5 830	„ 6 578	„ 6 314
Beyruth	„ 6 974	„ 3 872	„ 6 160

	1902.	1901.	1900.
Tripolis	kubm. 4 356	kubm. 2 068	kubm. 4 268
Patras	„ 2 552	„ 968	„ —
Marseille	„ 7 304	„ 15 268	„ 10 076
Nizza	„ 572	„ 1 738	„ 3 080
St. Louis	„ 3 190	„ 1 298	„ 1 518
Algier	„ 1 232	„ 2 970	„ 1 408
Piræus	„ 1 716	„ 1 804	„ 2 992

Fragterne for trælast fra Odessa har været, regnet pr. 22 kubikmeter, Alexandria frcs. 125, Syriske havne 170, Marseille 130, Cette, Nizza, Cannes, St. Louis 170, Algier 200, Rotterdam £ 6 10. 0, Batum 30 rubler.

Bemerkes bør det, at man dette aar har sendt prøvepartier til engelske havne, samt at man i Konstantinopel synes at oparbeide et godt marked for trælast.

Kornexporten i aaret fra Odessa udgjorde i millioner pud: hvede 44.54; rug 20.56; mais 40.10; byg 18.30; havre 1.36; tilsammen 124.86 millioner pud mod i aaret 1893 104 millioner pud; i aaret 1894 164; i aaret 1895 135; i aaret 1896 110; i aaret 1897 90; i aaret 1898 112; i aaret 1899 68; i 1900 47; i aaret 1901 76.13.

Fra andre sydrussiske havne exporteredes i millioner pud:

	1901.	1900.		1901.	1900.
Nicolaieff	54.0	28.0	Theodosia	7.0	9.5
Rostoff	43.5	56.0	Berdiansk	6.0	6.5
Taganrog	10.5	14.0	Genichesk	3.0	4.0
Novorossisk	30.0	21.0	Kilia	4.5	—
Mariopol	7.0	10.5	Temriuk	3.0	—

Til de forskjellige importlande exporteredes fra Odessa i mill. pud:

	1901.	1900.		1901.	1900.
Holland (Sydtyskland)	22.25	13.85	Danmark	3.35	0.11
England	17.90	13.14	Norge og Sverige	4.08	0.78
Do., Gibraltar f. o.	1.27	0.49	Spanien	0.68	0.25
Tyskland	10.08	5.60	Tyrkiet	0.60	0.46
Italien	7.59	3.94	Egypten	0.29	0 14
Frankrige	6.11	4.33	Grækenland	—	0.11
Belgien	3.80	2.96	Finland	0.20	—

Odessa exporterede endvidere i aaret 1902 i mill. pud:

Oljekager	1.87	Sprit	mill. grader 48.66
Mel	1.81	Faar	stkr. 35 296
Klid	1.21	Heste	„ 320
Sukker	0.93	Kjør og okser (Malta og Piræus)	„ 11 123
Trælast	8.70	Smør	pud 3 787
Bønner	0.19	Saltet fisk	„ 82 898
Do.	0 37		
Erter	0.68		

Det til Norge og Sverige i aaret 1901 exporterede korn bestod af 2.82 millioner pud rug og 1.13 millioner pud byg. Høsten var, som exporten viser, god, omendskjønt Sydrusland led betydelig af insekter (den saakaldte Hessenflue), der antages at have fortæret 20 pct. af hvedehøsten. Endnu har man ingen forholdsregler taget for at ødelægge denne insekts larver.

Nicolaieff konkurrerer betydelig med Odessa i export af korn fra Dnieprdistriktet, og ved nævnte bys bedre havn og dens jernbanenet tiltager exporten med hvert aar. Fartøier kan nu fra 1ste marts til 1ste november (russisk tidsregning) passere Otchakoffs bar med $24^1/_3$ engelske fods dybgaaende. I vintermaanederne holdes trafiken aaben ved to isbrydere, der ledsager damperne uden afgift.

Nicolaieff besøgtes i aaret i udenrigsk fart af følgende antal dampskibe:

220 engelske,	5 danske,
62 græske,	4 tyrkiske,
46 italienske,	3 tyske,
40 østerrigske,	1 russisk,
15 norske,	1 spansk,
6 hollandske,	1 fransk.

Exporten fra denne havn i aaret udgjorde i millioner pud:

Hvede	39.69	Havre	2.28
Rug	27.55	Linfrø	0.17
Byg	13.16		

tilsammen 82.85 millioner pud mod i aaret 1901:

Hvede	21.9	Havre	2.4
Rug	15.7	Oljekager	0.18
Byg	13.6		

tilsammen 53.78 millioner pud. Ligeledes exporteredes i aaret:

4 407	tons jernmalm	til	Rotterdam,
2 645	„ do.	-	Glasgow,
8 288	„ do.	-	Barrow,

og beregnes jernmalmexporten for næste aar at skulle stige til 100 000 tons.

Kherson har i aaret exporteret direkte til udlandet 4 dampskihsladninger. Fartøier kan fremdeles laste ved kaien ned til 18 engelske fod, derudover maa kompletteres andetsteds. Fartøier kan klarere i Kherson og erholde lods i Otchakoff.

Skadowsk er en lasteplads i Perekopsbugten ca. 8 timers sjøreise øst for Odessa og har nu eget toldkammer.

Horli er ligeledes en lasteplads, beliggende i nærheden af Skadowsk og under samme toldkammer.

De fleste dampskibe, bestemte til disse pladse for lastning, passerer Odessa for klarering og erholdelse af lods, omendskjønt fartøier kan klarere i Skadowsk.

Eupatoria har fremdeles ingen beskyttet havn, men fartøierne laster paa reden fra pramme.
Denne plads besøgtes i aaret af følgende antal dampskibe:

27 engelske,	8 græske,	3 finske,
18 italienske,	7 norske,	2 tyske,
10 franske,	6 danske,	

og exporterede 5.06 millioner pud korn samt 5.32 millioner pud salt.

Theodosia har en godt beskyttet havn og gode bekvemmeligheder for lastning, men exporten fra denne havn gaar tilbage for hvert aar paa grund af mangel paa foretagsomme exportører.

Kertch har næsten ganske ophørt at exportere korn.

Genitchesk exporterer aarlig ca. 3 millioner pud korn. Lastningen foregaar paa reden fra pramme.

Berdiansk besøgtes i aaret af følgende antal dampskibe:

36 italienske,	5 engelske,	1 spansk,
18 græske,	1 østerrigsk,	1 tyrkisk,

mod i aaret 1900 af:

25 italienske,	4 engelske,
17 græske,	1 hollandsk.

Importen bestod af: 520 pud olje, værdi rbl. 4 984, 4 000 pud frugt, værdi rbl. 27 826, og exporten af 9.34 millioner pud korn.

Novorossisk er en vel beskyttet havn med alle nutidens bekvemmeligheder for lastning og kommer inden kort tid til at blive en betydelig exporthavn. I aaret 1901 exporteredes 30 millioner pud korn.

Batum besøgtes i udenrigsk fart i aaret af følgende antal dampskibe:

208 engelske . .	dr.	459 351 tons	20 italienske . .	„	47 073 tons
95 franske . .	„	139 700 „	25 græske . .	„	35 267 „
80 russiske . .	„	127 589 „	11 tyrkiske . .	„	15 543 „
69 tyske . . .	„	164 900 „	5 hollandske .	„	12 778 „
48 østerrigske .	„	89 822 „	3 norske . . .	„	4 053 „
43 belgiske . .	„	72 274 „	1 fremmed . .	„	3 763 „

samt af følgende antal seilskibe:

1 268 tyrkiske . .	dr.	33 861 tons	37 græske . . .	dr.	16 808 tons
373 russiske . .	„	3 690 „	1 fremmed . . .	„	395 „

Exporten udgjorde i aaret:

Raffineret petroleum	929 985	tons	Silke	387	tons
Destilleret do.	75 903	„	Silkeorm-pupper	1 503	„
Smøreolje	158 000	„	Matter	813	„
Olje	63 034	„	Cikorinødder og extrakt deraf	14 136	„
Nafta	550	„	Træ (nødde-)	1 532	„
Biprodukter af nafta	20 403	„	Do. (buxbom)	250	„
Manganese-malm	91 320	„	Bomuldsfrø	1 870	„
Mais	6 550	„			
Uld	3 930	„			

og af exporten bemerkes:

8 022 tons raffineret petroleum til Kristiania,
1 702 „ do. do. „ Vallø,
422 „ do. nafta do.

Importen udgjordes bl. a. af:

Jernblik	21 635	tons	Jern og staal	1 225	tons
Bord	19 950	„	Mursten	4 450	„
Maskiner	900	„	Ildfast sten	2 410	„

Taganrog besøgtes i aaret i udenrigsk tart af følgende antal dampskibe:

164	engelske	dr. 442 675	tons	8	russiske	dr. 11 171	tons
187	græske	„ 314 264	„	2	hollandske	„ 5 569	„
70	italienske	„ 164 642	„	2	danske	„ 4 299	„
9	østerrigske	„ 24 883	„	1	fransk	„ 2 733	„
8	spanske	„ 24 105	„	1	belgisk	„ 2 187	„
11	tyske	„ 23 264	„	1	norsk	„ 1 111	„

ligeledes af 48 græske seilfartøier dr. 11 702 reg.-tons.

Importen til Taganrog og Rostoff s/Don i aarene 1901 og 1902 sjøværts udgjorde bl. a.:

	1901.		1902.	
	Pud.	Værdi i rubler.	Pud.	Værdi i rubler.
Musikinstrumenter	1 190	41 650	680	23 800
Olivenolje	136 136	1 266 065	159 203	1 480 588
Johannesbrød	143 080	279 006	151 523	303 046
Nødder	14 550	76 387	3 274	10 487
Figener	15 587	98 198	12 009	75 657
Kaffe	524	10 480	2 396	47 920
Jern, arbeidet og i plader	21 119	46 462	11 137	26 731
Teglsten, ildfast,	266 352	119 858	10 874	5 347
Verktøi	170	5 100	191	7 640
Grafit	2 458	6 145	2 803	7 288

	1901.		1902.	
	Pud.	Værdi i rubler.	Pud.	Værdi i rubler.
Maskiner, diverse, ...	23 292	815 220	7 982	279 370
Garvebark og lignende . .	168 732	84 366	178 482	124 937
Kabler og elektricitetsutensilier	12 697	507 880	5 379	215 160
Symaskiner	15 132	393 960	11 956	358 680
Manufakturvarer	2 972	257 760	895	71 600
Spirituosa paa flasker . . .	706	10 590	102	1 530
Huder, saltede, ...	55 555	277 775	51 810	284 955
Do., garvede	233	5 126	32	704
Slibestene	1 698	33 960	1 045	20 900
Harpiks	62 149	124 298	—	—
Parfumerier (inkl. kemikalier)	414	24 840	5 020	121 200
Mineralolje	44 900	269 400	—	—
Petroleumskogeapparater . .	510	12 240	2 575	64 375
Ost	—	—	65	1 625
Konserver	—	—	287	5 740
Lamper	—	—	1 733	51 990

Værdien af de i aaret 1902 importerede artikler beløber sig til rbl. 5 224 664 eller omtrent det samme beløb som foregaaende aar. Hovedimportartiklerne er olivenolje, saltede oliven, agerbrugsmaskiner og symaskiner. Den inkasserede told beløb sig til rbl. 891 000.00 i guld eller rbl. 1 336 500 sølv.

Exporten fra Taganrog i aaret 1901 og 1902 udgjorde i millioner pud:

	1901.	1900.		1901.	1902.
Hvede	34.25	40.92	Havre	0.60	0.10
Rug	13.77	13.85	Linfrø	0.24	0.49
Byg	15.30	26.70	Colzafrø	0.33	0.28

foruden i aaret 1902:

Uld	96 719	pud	Kaviar, rød	46 792	pud
Oljekager	599 901	„	Do., sort	452	„
Mel	5 540	„	Saltet fisk	8 853	„
Makkaroni	750	„	Klid	364 250	„
Smør	20 563	„	Diverse	283 544	„

Af norske og svenske firmaer i distriktet findes: J. P. Ruhlin, maskiner, indehaver J. P. Ruhlin, Luteranskaja, Kiew;

Wickander & Larson, linoleum, hovedkontor Stockholm, filial Preobrachanskaja, Odessa;

O. M. Osberg, skibsmægler, Langerongd. 7, Odessa; alle svenske firmaer.

Konsulatet befinder sig i Langerongaden 7 og er aabent kl. $8^1/_2$—1 form. og kl. 3—7 efterm.

*

Madrid.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Erik Walén, dateret 15de juli 1903.

Økonomiske forholde. Aaret 1902 har at opvise adskillige forslag og foranstaltninger med det maal for øie at indvirke fordelagtig paa den økonomiske velstand.

I den hensigt at lette den Spanske Banks portefeuille gjordes ved aarets begyndelse en emission af statsobligationer til et beløb af 125 mill. pesetas. Operationen stødte paa en meget heftig opposition og blev, sammen med et forslag angaaende seddeludgivningen, som af regjeringen fremlagdes for rigsdagen, aarsag til, at finansministeren maatte gaa af.

Den nye minister bragte istand en overenskomst med banken for at regulere dens metalreservefond og formindske overskuddet af i omløb værende sedler, hvilken anordning betydelig modificerede det oprindelige forslag og ogsaa foraarsagede en betydelig diskussion angaaende det resultat, som man kunde vente sig af samme.

Regieringen optog et amorteringslaan af 338 440 000 pesetas til 5 pct., hvilket dækkedes 16.81 gange, med hvilket kolonialværdipapirerne forsvandt af markedet.

Desuden foresloges etablering i udlandet af filialer af den Spanske Bank, der skulde erstatte de existerende „Delegaciones de Hacienda" — finansministeriets befuldmægtigede —, og hvis opgave bl. a. skulde være at besørge udbetalingen af renten paa statens udenlandske obligationer; samt videre dannelsen af et syndikat for opkjøb til hensigtsmæssige tider af guld for at undgaa det hidindtil raadende børsspil i denne og lignende værdier.

Disse forslag blev efter adskillig diskussion antagne. I syndikatet indtraadte den Spanske Bank og jernbaneselskaberne, til fordel for hvilke sidste, for at lette dem anskaffelsen af francs, der skal aabnes i udlandet en kredit i guld for 50 mill. francs, af hvilken de kan gjøre brug efter behov, særlig naar kursens stilling ikke er gunstig for indkjøb.

Budgettet for aaret, som antoges at skulle falde ud med deficit, har tvertimod givet et overskud.

Værdimarkedets noteringer har vistnok været underkastet fluktuationer af nogen betydning, men i det hele taget har de udvist en med relativ jævnhed vedvarende stigning.

Det udenlandske laan, „exterior", har havt en betydelig stigning og opnaaede i oktober en notering af nær 90 pct. Derefter gik det tilbage, men steg paanyt, om end ikke til den høide, som det opnaaede i oktober, og stansede paa nær 88 pct., efter i begyndelsen af aaret at være bleven noteret til blot 78 pct.

Præmien paa guld, som i begyndelsen af aaret var $35^1/_4$, naaede i marts maaned, efter afvekslende stigning og fald, sit maximum, 39 pct. Efter dette tidspunkt gjør tendensen til nedgang sig definitivt merkbar, og efter adskillige fluktuationer kommer den i oktober ned til 30 pct. Regjeringens vanskeligheder og kriser driver den dog paanyt op i november, da den stiger til 37 pct. Ved det konservative partis tiltræden til magten falder den atter

og forbliver ved aarets udgang omtrent paa samme standpunkt som i dets begyndelse, d. v. s. paa omkring 35 pct.

Betalingen i guld af toldafgifterne for endel artikler ansees ikke at have medført det forønskede resultat, thi den har ikke havt den fordelagtige indvirkning paa vekselkursen, som man havde ventet sig. I stedet antages den at have bidraget til at formindske toldindkomsterne.

Den Spanske Banks diskonto har holdt sig uforandret og var under hele aaret 4 pct. I bankens balance ved aarets slutning befandtes reserven i guld at være 360 millioner mod 350 ved udgangen af aaret 1901; i sølv opgik den til ca. 492 mod 431 og i omløb værende sedler til 1 618½ mill. mod 1 632 i aaret 1901.

Betræffende de industrielle foretagender, saa er der i aaret 1902 fremdeles vist den samme frygt for dannelsen af selskaber som under foregaaende aar; nogle banker har desuagtet taget del i den industrielle virksomhed ved at stille sin indflydelse i sammes tjeneste. Saaledes er der til den private kapital med forønsket resultat blevet udfærdiget indbydelse for ca. 300 mill. pesetas, hvoraf 141 mill. kom paa jernbane- og sporveisselskaberne, 52 paa diverse industrier, 39 paa gruber og metallurgiske foretagender, 30 paa elektrisk belysning, 4 paa anden belysning (acetylen o. a.), 4 paa sukkerfabrikationen, 20 paa den nye Spanske Kreditbank (af hvilke blot 6 er spansk kapital) samt 10 paa skogindustrier.

I ministeriet for agerbrug, industri, handel og offentlige arbeider er der oprettet et regjeringskontor, der kaldes arbeidsinstitutet, i samme stil som „Office du travail" i Frankrige, hvilket har til formaal statistik og arbeidskontrol.

Ind- og udførsel.

I sammenligning med aaret 1901 er i aaret 1902 indførselen formindsket og udførselen forøget.

Formindskelsen i indførsel kommer hovedsagelig paa:

a. Manufakturartikler, der er sunket med 18.7 mill. pesetas, for størstedelen paa grund af formindskelsen i indførselen af fartøier og jernbanemateriale, samt

b. Næringsmidler, hvor formindskelsen udgjorde 26.1 mill. pesetas, tiltrods for en forøgelse i importen af klipfisk med 1.9 millioner.

Aarsagen til denne formindskelse er først og fremst at tilskrive aarets gode høst af hvede. Denne oversteg høsten i aaret 1901, som ansaaes for udmerket, med 3 pct. og de sidste fem aars middelhøst med 16 pct.

De artikler, hvori importen forøgedes, er:

a. Raamaterialier, hvor forøgelsen har været 13.5 mill. pesetas, sammenlignet med aaret 1901, idet dertil hovedsagelig bidrog stenkul, bomuld, huder og skind, samt træmasse.

***

b. Kaffe, kakao og, som ovenfor nævnt, klipfisk; middeltallet for indførselen af klipfisk i de sidste fem aar har været 40 101 tons, medens der i aaret 1902 importeredes 47 762 tons.

Hele formindskelsen i indførselen har, sammenlignet med 1901, ikke iberegnet ædle metaller, været 27.1 mill. pesetas.

Forøgelsen i udførsel kommer hovedsagelig paa næringsstoffe med en stigning af 44 mill. pesetas, sammenlignet med aaret 1901.

Formindskelsen i udførsel har fundet sted i manufakturartikler og opgaar i disse til 5.8 mill. pesetas.

Exporten af ordinær vin er fremdeles i stigende helt siden tabet af det franske marked.

Hele forøgelsen i udførsel var, sammenlignet med aaret 1901 og fraregnet sølv og guld, 52.9 mill. pesetas.

Ved sammenligning af importen med exporten, befindes denne sidste at være den førstnævnte underlegen med 58.7 millioner, ind- og udførsel af sølv og guld iberegnet.

Grubedrift. I det hele taget har aaret for grubedriften ikke været gunstigt; den i nærmest foregaaende aar raadende overspekulation har frembragt en overdreven forsigtighed. Exporten af jernmalm er dog steget, og jernindustrien i Vizcaya har ved at slaa sine anlæg sammen havt en god gevinst.

Den asturiske jernindustri befinder sig i et stadium af forandringer og forbedringer, men er ugunstig paavirket af arbeiderspørgsmaalet, som ved streiker vanskeliggjør dets udvikling.

Stenkulproduktionen kan siges at være stationær, uagtet forbruget uophørlig forøges.

Savnet af passende kommunikationer og mangelen paa materiale turde være en af aarsagerne til dette forhold, men ved anlæg af nye jernbaner bør vanskelighederne overvindes.

Medens saavel jern- og bly- som kobbergruberne hovedsagelig drives med udenlandsk kapital, er forholdet med kulgruberne ingenlunde det samme, og disse er endnu næppe kommet ud af det stadium, paa hvilket brydningen af andre mineralier befandt sig for 20 aar siden.

Udførselen af kobbermalm er sunket, men exporten af metaller har i stedet en forøgelse at opvise.

Fabriker for tilvirkning af produkter, i hvilke jern hovedsagelig indgaar, har givet bedre resultat end nogensinde før. Nye fabriker er under anlæg og andre under udvidelse, hvilket stiller i udsigt muligheden af en vedvarende tilvækst i produktionen for de nærmeste aar.

Agerbrug. Aaret har, som tidligere nævnt, været begunstiget af gode høstresultater, i særdeleshed m. h. t. korn, hvoraf beregnes at være erholdt 42 à 44 mill. hl.

Sukker. I de 45 hvidbedefabriker, som har været i virksomhed — af de 49, som nu existerer, — er der produceret 69 308 373 kg. sukker, og har forbruget af hvidbeder været 670 499 168 kg., hvilket udviser en forøgelse fra foregaaende aar af 9 672 000 kg. sukker og 11 716 704 kg. hvidbeder.

I rørsukkerfabrikerne, af hvilke 29 har været i virksomhed, men hvis kampagne endnu ikke er afsluttet, er der hidindtil produceret 10 312 020 kg. sukker af 138 776 112 kg. sukkerrør, hvilket giver som resultat en ganske betydelig formindskelse i produktionen, sammenlignet med forrige aar, og turde denne komme til at beløbe sig til omkring 10 000 000 kg.

Den nødvendighed af en sammenslutning af af fabrikerne, som paapegedes i forrige beretning, har nu ledet til opkomsten af sukkertrusten. Denne er under dannelse og ledes af den nye bank „Crédito Mobiliario Español", samt beregnes at have en kapital opgaaende til omkring 200 mill. pesetas.

Dette syndikat, i hvilket størstedelen af hvidbedesukkerfabrikerne er indtraadt, kommer til at bestemme sukkerprisen.

Alkohol. I slutningen af aaret har den bebudede alkoholudstilling fundet sted. Denne har dog snarere været et forsøg paa en udstilling end en virkelig saadan paa grund af dens ringe omfang.

Et forslag til beskatning af spritindustrien er blevet fremlagt, men endnu er ikke nogen beslutning fattet om dens endelige form, og af denne aarsag henstaar ligeledes indtil videre paa dagsordenen spørgsmaalet om fremstillingen af industriel alkohol og dens anvendelse.

Jernbanerne har havt et gunstigt aar, idet deres indtægter har udvist en forøgelse sammenlignet med aaret 1901 med omkring $16^1/_2$ mill. pesetas, af hvilke $6^1/_2$ mill. kommer paa Madrid-Zaragoza-Alicante-kompagniet og $5^1/_2$ mill. paa Norte eller det Nordspanske, de to største selskaber. Det bør bemerkes, at der allerede i aaret 1901 havde fundet en betydelig tilvækst i indtægterne sted; fra aaret 1899 til aaret 1902 har de to nævnte selskaber havt en forøgelse af 10 til 12 pct. Deres dividende kan endnu ikke beregnes, thi den bestemmes først i midten af det nye aar.

Et forslag til sekundærbaner, som fremlagdes for rigsdagen, er endnu uafgjort og henstaar paa dagsordenen som følge af de politiske vekslinger.

Nogen ny bane af betydning er ikke anlagt.

Sporveie. „La Sociedad Belga de Tranvias eléctricas en España", med en kapital af 20 mill. frcs., har blot faaet en gevinst af omkring 434 000 frcs., uagtet dets indtægter stiger til omkring 4 mill. frcs., mod 3.60 millioner frcs. i aaret 1901.

Industrier. Papir: Efter dannelsen af papirtrusten har ikke nogetsomhelst fremskridt været at merke i denne industri. Trusten har, trods sine ved dens dannelse afgivne forsikringer om, at dens formaal ikke var prisernes forhøielse, dog hidindtil ikke givet andet resultat end dette.

Elektricitet: Koncessioner paa udnyttelsen af vandfald har fundet sted i mængde, saaat der for fremtiden kan forventes en vedvarende fremgang i denne industri.

Den raske udvikling, som i de sidste aar har fundet sted, har dog ikke tilladt betydeligere foretagender for dette aar. Nævneværdigt er kun et, som grundedes i Madrid under navn af „Gasificacion Industrial" med en kapital af 8 mill. pesetas, i hvis verksteder elektriciteten skal fremstilles ved 6 gasmotorer af tilsammen 12 000 hestekræfters styrke. Foretagendet er dannet med den beregning som udgangspunkt at fremstille den for driften nødvendige gas af kul til lav pris fra Puertollano under samtidig tilgodegjørelse af biprodukter.

Nye industrier. Interesse findes for tegl-, kalk- og cementfabriker, samt for fabriker for andre bygningsmaterialier.

I Catalonien er i stor skala under opførelse fabriker for teglsten og cement, i betragtning af det stigende forbrug af denne sidstnævnte samt af det gode resultat, som de allerede existerende fabriker har givet.

I Guipuzcoa (San Sebastian) er under bygning en fabrik for det nye bygge- og konstruktionsmateriale „Garchey" glas.

Sluttelig er store bryggerier kommet istand Madrid og Catalonien.

Almindelige forholde. Saavel jordbrug som bergverksdrift lider fremdeles ved mangelfulde kommunikationer og, i særdeleshed det førstnævnte, under høie skatter.

Projekterede vandingsanlæg og sekundærbaner vil, naar de en gang kommer til udførelse, ganske sikkert ophjælpe landet og sætte det i stand til at exportere visse hovedartikler, som nu i stedet maa importeres, og vilde da ligeledes med én gang det saa længe debatterede spørgsmaal om guldpræmien være løst.

I importen af varer fra de forenede riger er ingen nævneværdig forandring indtraadt i aaret.

Paa elektricitetens og maskinindustriens omraade viser vore fabrikanter sig, hvad kvalitet og teknisk udførelse angaar, fuldt jævndygtige med de bedste kontinentale fabriker, men sidstnævnte, i særdeleshed de tyske, som har lidt af meget trykkede konjunkturer, har for at holde sine verksteder gaaende akcepteret priser, som for vore mere afsides beliggende fabriker vilde blive tabbringende. De for os lange og kostbare transporter spiller herved en ikke ubetydelig rolle.

Inden her etablerede norske og svenske firmaer er blot den forandring indtraadt, at trælastagenturfirmaet Stabel-Hansen & Heiberg er blevet opløst.

Konsulatets adresse er: Calle Recoletos no. 2, og det holdes aabent kl. 10—12 formiddag og kl. 3—5 eftermiddag.

Frankfurt a. Main.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul Max Baer, dateret 29de juni 1903.

Tysklands totalimport i aaret 1902 udgjorde i vegt og værdi:

I aaret	1902	. .	43 340 339.7	tons	til en værdi af	mk.	5 711 967 000
Mod i —	1901	. .	44 304 856.8	„	- - „	- „	5 710 338 000

Totalexporten udviser:

I aaret	1902	. .	35 029 278.9	tons	til en værdi af	mk.	5 006 711 000
Mod i —	1901	. .	32 363 494.5	„	- - „	- „	4 512 646 000

Det tyske toldomraades specialhandel med udlandet i aaret 1902 i sammenligning med aaret 1901 opviser efter dette en forøgelse i import af mk. 1 629 000 og en forøgelse i export af mk. 494 065 000. Men naar man fraregner de i disse totalzifre indbefattede værdier, af ædle metaller, opviser det forløbne aar mod aaret 1901 en forøgelse i indførsel med mk. 110 734 000, medens tilvæksten i exporten gaar ned til mk. 436 747 000.

Sverige leverer til Tyskland først og fremst jernmalm, trælast og sten, Norge fisk, sælspæk og is. Tyskland exporterer til Sverige og Norge alle slags varer, hvis mængder sammenlignet med totalexporten blot bevæger sig inden snevre grænser.

Nævneværdig var udførselen af friske poteter (89 193.4 tons), hvede, rug og bergsalt (70 397.9 tons) til Sverige. Medens exporten til dette land næsten overalt er steget, og ogsaa den tyske læder-, lærreds-, papir- og uldindustri der fandt afsætning for sine produkter, begrænsede exporten paa Norge sig til et ringere antal varer, der allerede tidligere ved ringere mængder yderligere havde en tilbagegang at opvise. Følgende opgaver over de importerede og exporterede varer repræsenterer de hovedsageligste gjenstande for varebytte mellem Norge og Tyskland, ligesom deres større eller mindre afsætning aaret 1902 mod aaret 1901.

Importen fra Norge udviser en forøgelse med hensyn paa: Guano, kunstig, 1 230 tons, kalciumkarbid 340, is 6 260, bygningsvirke, saget, mygt, 4 200, sild, fersk, 830, stokfisk 70, sild, saltet, 4 230, hummer 30 tons og en formindskelse for kaolin 650 tons, fisk, marineret, 5.8, gadesten 4 210, stenhuggerarbeider, raa, 130 tons

Exporten til Norge udviser en forøgelse med hensyn paa: Lak 17 tons, vinkeljern 1 600, stangjern, smedbart, 760, poteter, ferske, 6 290, maismel 480, topsukker 400 tons og en formindskelse for bomuldstøier, tætte, 30 tons, roman-cement 2 020, rug 6 350, pianoforter 6.8, sago 36.3, hvedemel 2 250, rugmel 10 010, møllestene 320 tons, straahatte, ugarnerede 660 tons, garnerede 920 tons.

Export-prøvelageret i Frankfurt am Main. Den 25de juni 1902 besluttedes foretagendets opløsning. Som grund anførtes, at institutionen havde nydt for ringe understøttelse af myndighederne og interesserede kredse. Regnskaberne opviser allerede tab; for foretagendets videre drift og til mere

reklame behøver lageret et tilskud af mk. 2 000 à 3 000, hvilket ikke staar til raadighed.

Bank- og børsvæsen. Efter de svære rystelser i aaret 1901 indtraadte for den tyske landøkonomi i det tilendebragte forretningsaar en rolig tid. Handel og næringsveie kunde i almindelighed endnu ikke udvikle sig i fremadskridende retning, om der end i det sidste halvaar her og der allerede viste sig tegn til konjunkturernes bedring, der synes at berettige til forhaabning om en om end langsom saa dog vedvarende gjenoprettelse af de gode økonomiske forholde. Denne forhaabning vil naturligvis først gaa i opfyldelse, naar handelstraktatspørgsmaalet finder en saadan løsning, at handelens og industriens videre udvikling ikke voldsomt hemmes af samme. Forretningsrørelsen inden de tyske børser var under størstedelen af aaret 1902 meget ubetydelig, hvilket beror ikke blot paa den stille forretningsgang i handel og industri, men endnu mere skriver sig fra trykket af den efter alles mening forfeilede børslov. Derfor er børsens snarlige befrielse fra disse ved lovgivningen paalagte baand en økonomisk nødvendighed.

Gjennemsnittet af rigsbankdiskontosatsen var i aaret 1902 3.32 pct. mod 4.10 pct. det foregaaende aar; privatdiskontogjennemsnittet 2.18 pct. mod 3.06 pct. i aaret 1901.

Antallet af de i det forløbne aar registrerede emissioner er som følge af den almindelige tilbagegang gaaet ned. Emissionernes antal var dette aar 78 ligesom i aaret 1901, mod 95 i aaret 1900; det viser altsaa en stilstand, der ogsaa raader ved andre børser, hvor da ikke en tilbagegang er indtraadt.

Kursen paa svenske statspapirer var i aaret 1902:

		2den januar.	31te december.
1886-aars	3½ pct.	98.70	100.10
1890- „	— „	99.80	100.30
1880- „	— „	100.30	100.90
	3 „	88.20	—

Svenske hypotekbankobligationer noteredes:

		2den januar.	31te december.
1878-aars	4 pct.	100.30	101.50
1886- „	3½ pct.	90.10	92.50

Akademiet for sociale- og handelsvidenskaber. Akademiet hersteds kunde under tredje semester opvise et forholdsvis betydelig tiltagende af studerende, idet deres antal steg fra 45 til 95. Foruden af de egentlige studerende besøgtes akademiet i vintersemesteret 1902 af 317 hospitanter og 134 tilhørere, saa at totalzifret udgjør 546, d. v. s. 119 mere end den foregaaende sommer. Af hospitanterne havde 82 akademisk fordannelse.

Akademiets anstrengelser fandt mangesidig anerkjendelse, saaledes derved at det tyske udenrigsdepartement sendte et antal assessorer til Frankfurt, der har til hensigt at uddanne sig for konsulatvæsenet, desuden ved, at „Kultusministerium“ erkjendte akademiets undervisning i det franske sprog som ligeberettiget med universitetsundervisning, idet for nyfilologer ved aflæggelse af statsexamen to semestre ved akademiet regnes til deres studietid, og endelig derved, at det preussiske finantsdepartement har truffet overenskomst med

akademiet om at sende sine toldtjenestemænd derhen til uddannelse i toldteknisk vareundersøgelse.

I overensstemmelse med sit formaal bliver akademiet besøgt af et helt igjennem modnere publikum end man finder ved andre høiskoler. Gjennemsnitsalderen hos de for vintersemesteret immatrikulerede tilhørere var ikke mindre end $25^1/_2$ aar. Akademiets besøgende har altsaa delvis allerede en længere virksomhed i det praktiske liv bag sig.

Trælasthandelen. Forretningerne var i det forløbne aar ganske ubetydelige, hvilket forklares af tilbagegangen i byggevirksomheden og inden industrien. Priserne for bedre materiale var paa verdensmarkedet i stigende, og ogsaa i Vesttyskland maatte man regne hermed.

Det viste sig, at prisforhøielsen for nordiske og amerikanske varer mod slutningen af forrige aar udgjorde omtrent 10 pct., og at ogsaa prisen paa bayerske og østerrigske bord langsomt gik op.

Høvlede varer, særlig s. k. „svenske lister", steg ca. 10—15 pct. i indkjøb, hvorimod salgsprisen ikke kunde øges i tilsvarende grad.

Pitch-pine Golflister forhøiedes med 20 pfg. pr. kvm., hvilket svarer til stigningen paa de svenske eller nordiske høvlede varer.

Kobber. Efter det heftige prisfald, som kobber i december 1901 maatte erfare, indtraadte atter paa kobbermarkedet i det hele taget normale forholde. Vistnok gik standardprisen i London i midten af januar ned til £ $45^1/_2$, men steg allerede i slutningen af samme maaned paa grund af den livlige efterspørgsel til £ 55, hvilken kurs holdt sig i længere tid. I marts maaned gik kursen tilbage til £ 52, og de følgende maaneder varierede noteringen mellem £ 50 og £ 54. Ved aarets slutning var kursen £ $52^1/_4$.

Kobberbehovet i Europa er i sammenligning med fjoraaret ganske betydelig forøget, hvilket bedst sees af den hurtig stegne tilførsel fra de Forenede Stater. Importen derfra opnaaede i sidstforløbne aar 169 000 tons mod ca. 96 000 tons i aaret 1901.

Tin, som opviste en livlig rørelse, begyndte i januar med £ $105^3/_4$, steg efterhaanden indtil april til £ $117^1/_4$ og derefter stødvis til £ 135 ved begyndelsen af juni. I ligesaa rask reaktion faldt det siden til oktober maaned til £ 114 og opnaaede ved aarets slutning atter en pris af £ $120^1/_4$.

Zink. Omendskjønt de under fjoraaret førte forhandlinger for istandbringelse af en konvention mellem europæiske producenter i sidste øieblik afbrødes, gik prisen, der ved aarets begyndelse noteredes til £ $16^1/_2$, uophørlig op for i juli at naa £ 19; efter en liden tilbagegang steg den videre til £ $19^1/_4$ i september, £ $19^1/_2$ i november og opnaaede endelig £ $19^3/_4$.

Bly. Forholdene paa blymarkedet var under det forløbne aar, ligesom i det foregaaende, mindre gunstige. Prisen var ved aarets begyndelse £ $10^1/_8$, steg i marts til £ $11^1/_2$—$11^3/_4$, sank derefter og varierede i sidste halvaar næsten uophørlig mellem £ 11 og £ $10^1/_2$. Ved aarets slutning var noteringen £ $10^7/_8$.

Maskinfabrikation. Forretningerne var ved aarets begyndelse temmelig livlige; senere indtraadte tilbagegangen, der først mod aarets slut-

ning gav plads for en liden bedring; i det hele taget var omsætningen blot $^3/_4$ af det foregaaende aars, hovedsagelig paa grund af de reducerede salgspriser. Grundprisen paa stangjern steg i aarets løb fra mk. 11.70 pr. 100 kg. til mk. 12.70, altsaa med mk. 1, jernbjælker fra mk. 11.50 til mk. 12, finblik til og med fra mk. 13.70 til mk. 15.50, altsaa med mk. 1.80, grovblik fra mk. 13.20 til mk. 14.75, altsaa med mk. 1.55, støbemetal faldt fra mk. 1.50 til mk. 1.35 pr. 1 kg. Grundprisen for enkelt støbegods holdt sig ved mk. 19 pr. 100 kg.

Konkurrencen inden de hovedsagelige specialiteter, saasom kraner, heiser, havneindretninger m. m., er blevet meget betydelig.

Læderhandel. Heller ikke for læderhandelen var aaret 1902 gunstigt. Den økonomiske nedgang indskrænkede kjøbeevnen i videre kredse, saa at forbruget var ringere end i de foregaaende aar. Dertil kom, at der i færdigt læder raadede nogen overproduktion, der trykkede priserne, saa at man ikke blot maatte beklage sig over formindsket omsætning, men ogsaa over utilstrækkelige priser. De tildels noget betænkelige kreditforhold bidrog til at hemme forretningerne, og det maatte bestemt betegnes som et misforhold, at i mange tilfælde i væsentlig grad for høie og for lange krediter begjæredes og bevilgedes.

Et nyt i handelen bragt kromunderlæder, som tilvirkes paa patenteret maade og garves ved hjælp af mineralier, har som følge af sine gode egenskaber fundet anklang, og armeforvaltningen har allerede anstillet omfattende forsøg dermed. Dette læder giver som følge af de billigere garvningsomkostninger endnu nogen fortjeneste.

Papirhandel. Den almindelige daarlige forretningsgang saavel i handelen med ind- som med udlandet ytrede sig i en følelig mangel paa ordres. Prisnedgangen i fjoraaret gjorde derfor i aaret 1902 videre fremgang. Heller ikke „Den tyske trykpapirfabrikforening", der omfatter 31 af de betydeligste fabriker for avistrykpapir, kunde helt og holdent forebygge prisfald og en meget usund konkurrence. Priserne faldt lavere end nogensinde, og først de sidste maaneder for aaret 1902 viste atter et lidet opsving.

Forretningerne i spillekort var i de tre første kvartaler noget træge, men blev mod aarets slutning livligere. Meget skadelig var — som i min sidste aarsberetning anført — toldforhøielsen i Sverige og Norge paa spillekort. Omsætningen med disse lande har gaaet betydelig tilbage.

Generalkonsulatets adresse er fremdeles Rossmarkt 14, I; det er aabent alle hverdage kl. 10—12.

Pernambucos handel i aaret 1902.

Rapport fra generalkonsulen i Rio de Janeiro, dateret 3dje august 1903.

I forbindelse med generalkonsulatets aarsberetning for aaret 1902 giver jeg mig den ære at anføre, at vicekonsulen i Pernambuco angaaende samme aar har afgivet saadan beretning:

Ligesom foregaaende aar var handelen i Pernambuco for Norges og Sveriges vedkommende af liden eller ingen interesse.

Indførselen. Kul indførtes næsten udelukkende i norske og portugisiske seilskibe, hvoraf størstedelen gaar til Vestindien eller Nordamerika for at laste.

Furu- og granplanker. Fra Sverige er i aarets løb ingen ladning heraf bleven indført.

Udførselen af sukker var i sæsonen fra 1ste september 1901 til 1ste september 1902 større end i den foregaaende sæson.

Bomuldshøsten var ogsaa større end i det foregaaende aar.

Der skibedes herfra i sidste sæson af sukker til brasilianske havne 75 305 533 kg., størsteparten sendtes i sække à 60 kg. og 75 kg., resten i tønder, $^1/_2$ tdr., $^1/_3$ tdr., $^1/_4$ tdr. og $^1/_8$ tdr. Til New York skibedes 1 347 764 sække indeholdende 90 094 025 kg. Til Liverpool 201 533 sække indeholdende 17 853 995 kg. Til Montevideo 648 880 kg. sendt i sække, tønder, $^1/_2$ tdr., $^1/_4$ tdr. og $^1/_8$ tdr.

Af bomuld udførtes til: Brasilianske havne 44 677 sække og 11 009 baller indeholdende 6 152 035 kg., Liverpool 14 959 sække og 53 099 baller indeholdende 12 712 475 kg. Lissabon 11 835 sække og 2 572 baller indeholdende 1 578 475 kg., Buenos Ayres 58 sække indeholdende 4 350 kg.

Af bomuldsfrø udførtes til Rio de Janeiro 1 140 sække à 75 og 80 kg. Til Bremen 78 508 sække.

Af rhum udskibedes til: Brasilianske havne 9 606 piber, 18 674$^1/_5$ piber og 732$^1/_{10}$ piber; Liverpol 57 piber, Lissabon 166 piber, Montevideo 328 og 9$^1/_5$ piber, Oporto 121 og 25 piber.

Af alkohol førtes til: Brasilianske havne 7 006 piber, 2 219$^1/_5$ piber og 114$^1/_{10}$ piber; Montevideo 52 piber; Oporto 27 piber og 10$^1/_5$ piber.

Af huder skibedes til Hamburg 22 832 stkr., Bremen 36 900 stkr., Liverpool 61 949 stkr., Lissabon 347 stkr., New York 13 136 stkr., Oporto 2 220 stkr.

Af saalelæder (meios de solla) udførtes til: Brasilianske havne 5 202 stkr., til New York 552 stkr.

Af honning skibedes til: Brasilianske havne 88 piber, Lissabon og Oporto 50 piber.

Skibsfarten paa Pernambuco var omtrent som i foregaaende aar.

Sundhedstilstanden var dette aar ligesom det foregaaende aar meget god. Ombord i norske og svenske skibe, som har anløbet havnen, er kun én mand afgaaet ved døden.

Bremen.

Aarsberetning for 1902 fra konst. konsul Herm. S. Gerdes, dateret 11te april 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning. Hovedstationen:												
Dampskibe	18	7 847	14	8 115	32	15 961	19	8 595	1	2 191	20	10 785
Seilskibe	9	1 884	21	10 561	30	12 444	3	626	9	993	12	1 619
Sum	27	9 731	35	18 676	62	28 405	22	9 221	10	3 184	32	12 404
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	22	8 976	17	14 619	39	23 595	-	-	5	3 691	5	3 691
Seilskibe	21	4 840	-	-	21	4 840	7	1 211	7	993	14	2 205
Sum	43	13 816	17	14 619	60	28 435	7	1 211	12	4 684	19	5 896
Totalsum af ladede fartøier	70	23 546	52	33 294	122	56 840	29	10 432	22	7 868	51	18 300
B. I ballast. Hovedstationen.												
ampskibe	-	-	9	5 938	9	5 938	2	781	18	9 928	20	10 709
eilskibe	-	-	2	106	2	106	10	5 518	10	5 504	20	11 021
Sum	-	-	11	6 044	11	6 044	12	6 299	28	15 432	40	21 730
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	427	1	427	4	1 306	31	19 025	35	20 331
Seilskibe	-	-	6	2 271	6	2 271	12	4 515	4	2 025	16	6 540
Sum	-	-	7	2 698	7	2 698	16	5 821	35	21 050	51	26 871
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	18	8 742	18	8 742	28	12 120	63	36 482	91	48 602

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 978 904.oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 124 362.oo.

For ordre, reparation eller lignende ankom 2 norske fartøier dr. 1 838 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 178 dr. 77 363 tons, til hovedstationen 77 dr. 18 226 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 872.76, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 976.36; heraf tilfaldt konsulen kr. 988.18. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 720.36, ved vicekonsulsstationerne kr. 3 495.40; heraf tilfaldt konsulen kr. 1 747.70. Ialt tilfaldt konsulen kr. 5 329.00.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 794.00, i svenske sager kr. 86.09.

Exporten over Bremen i aaret 1902 var betydelig, men exportørerne skal i flere tilfælde have solgt til ugunstige priser; dette gjælder specielt exporten af jern- og bomuldsvarer. Paa grund af det forholdsvis ringe tilbud steg priserne paa skandinavisk træ last til en høide, som de ikke har naaet siden 1870-aarene. Fragtmarkedet led under en yderligere nedgang i fragterne, specielt, hvad seilskibene angik. I udfragterne til Nordamerika var der en liden bedring, men paa grund af det daarlige udfald af maishøsten i de Forenede Stater var fragtforretningerne derfra til Bremen flaue. Søgningen til de to af Norddeutscher Lloyd underholdte skoleskibe er meget livlig, og de opnaaede resultater ansees at være særdeles gunstige. Havfiskeriet gav i aaret 1902 et godt udbytte. Weserverfterne var i det forløbne aar godt beskjæftigede, og maatte de 4 største verfter i aarets løb forhøie sin aktiekapital med $4^1/_2$ mill. mark. Verfterne beskjæftiger nu 7 400 arbeidere og byggede i aaret 1902 34 skibe med en samlet drægtighed af ca. 43 000 tons. Fortiden er 26 skibe under bygning.

Skibsfarten paa frihavnen har nu naaet et saadant omfang, at den for det nuværende bassin beregnede maximaltonnage af 1 mill. reg.tons pr. aar er overskredet. Et yderligere bassin med en længde af ca. 1 800 m. ventes imidlertid at ville blive færdigt høsten 1904. Der ankom til frihavnen:

I aaret 1900	2 108	skibe dr.	895 809	reg.-tons
- — 1901	2 140	— „	933 298	—
- — 1902 (11 maaneder)	2 114	— „	1 010 861	—

De vigtigste dampskibsrederier uddeler for aaret 1902 følgende dividende:

	mod	1901.	1900.	1899.
Norddeutscher Lloyd . . .	0 pct.	6 pct.	$8^1/_2$ pct.	$7^1/_2$ pct.
Hansa	6 „	— 8 „	14 „	14 „
Neptun	5 „	— 7 „	12 „	9 „
Argo	0 „	— 3 „	8 „	6 „

Antallet af de paa Weseren ankomne norske skibe, der blev indklarerede i Bremen, beløb sig til:

I aaret 1902	94	skibe dr.	48 438 reg.-tons
mod i — 1901	87	— „	48 578 —

Af ovennævnte skibe ankom i aaret 1902 92 ladede og 2 i ballast.

Fra Norge ankom idethele paa Weser 47 norske, 2 bremenske, 9 andre tyske, 1 hollandsk og 2 danske skibe.

Tilsammen i aaret 1902 . .	61	skibe dr.	22 912 reg.-tons
mod i — 1901 . .	42	— „	15 306 —

og værdien af de medbragte varer beløb sig til:

I aaret 1902	mk.	1 446 745	=	kr.	1 285 996
mod i — 1901	„	657 489	=	„	584 435

Fra Weser afgik i aaret 1902 til Norge 47 norske, 26 bremenske, 13 andre tyske skibe, 1 hollandsk og 1 fransk skib.

Tilsammen i aaret 1902 . .	86 skibe dr.	37 147	reg.-tons
mod i — 1901 . .	71 — „	33 648	—

og beløb værdien af de medbragte ladninger sig til:

I aaret 1902	mk.	5 847 509	=	kr.	5 197 786
mod i — 1901	„	5 796 393	=	„	5 152 350

For norsk regning blev i aaret 1902 indkjøbt et fartøi, nemlig fra Elsfleth bark „Triton“ dr. 727.81 reg.-tons netto, for en kjøbesum af mk 68 000.

Til Brake og Nordenham ankom i aaret 1902 følgende norske fartøier:

8 skibe dr.	3 507.73	reg.-tons	med ladning	fra	Norge
1 — „	1 111.27	—	„ —	„	fremmede havne.
1 — „	582.81	—	i ballast	„	do.

og afgik derfra:

1 skib dr.	582.81	reg.-tons	med ladning	til	Sverige
1 — „	399.45	—	„ —	„	fremmede havne
2 skibe „	1 142.00	—	i ballast	„	Norge
7 — „	3 805.55	—	i —	„	fremmede havne

Til Leer ankom i aaret 1902 følgende norske skibe:

4 skibe dr.	823.25	reg.-tons	med ladning	fra	Norge
2 — „	1 288.89	—	„ —	„	fremmede havne
1 — „	249.16	—	i ballast	„	do.

og afgik derfra:

4 skibe dr.	956.57	reg.-tons	med ladning	til	Norge
1 — „	115.84	—	„ —	„	Sverige
1 — „	427.11	—	i ballast	„	Norge
1 — „	861.78	—	i —	„	fremmede havne

Til Emden ankom i aaret 1902 følgende norske skibe:

8 skibe dr.	969.39	reg.-tons	med ladning	fra	Norge
1 — „	432.77	—	„ —	„	Sverige
4 — „	1 565.57	—	„ —	„	fremmede havne
3 — „	569.29	—	i ballast	„	do.

og afgik derfra:

2	skibe	dr.	129.58	reg.-tons	med ladning	til Norge
2	—	„	122.60	—	„ —	„ Sverige
5	—	„	786.72	—	„ —	„ fremmede havne
2	—	„	254.69	—	i ballast	„ Norge
5	—	„	2 243.43	—	i —	„ fremmede havne

Bremens samlede handelsomsætning i aaret 1902 fremgaar af følgende opgaver:

Indførselen udgjorde i aaret 1902		mk.	1 082 959 112
Udførselen — i — 1902		„	1 032 011 452
	Tils.	mk.	2 114 970 564
mod et totalbeløb i aaret 1901	af	„	2 071 729 201

De forenede rigers vareomsætning med Bremen har i aaret 1902 tiltaget. Den samlede indførsel fra og udførsel til Norge og Sverige beløb sig til:

I aaret 1902 . .	mk.	22 651 322	=	kr.	20 134 420
mod i — 1901 . .	„	21 599 159	=	„	19 199 252

Indførsel fra Norge.

Fisk, fersk, saltet og røget	2 428	kg. netto	1 311 mk.
Do. tørret	14 787	—	7 884 „
Havre	1 789 751	—	234 250 „
Byggematerialier, sten	436 000	—	10 275 „
Gadesten	1 076 300	—	17 937 „
Drogerier og salte	121 324	—	42 564 „
Is	3 560 000	—	28 700 „
Trælast	493 644 kbm. / 12 170.09	kg. netto	611 715 „
Træmasse	1 890 485	—	397 002 „
Tran	118 406	—	61 663 „
Maskiner og metalvarer	19 961	—	12 070 „
Papir	16 048	—	3 924 „

Udførsel til Norge.

	Dobeltcentner netto.	Mk.
Næringsmidler	157 292	4 403 534
Bygge- og brændemateriale	32 276	71 040
Andre raastoffe og halvfabrikater	28 811	1 000 475
Manufakturvarer	1	594
Industriprodukter	8 615	371 866
Tils.	226 995	5 847 509

Udførsel til Sverige.

	Dobbeltcentner netto.	Mk.
Næringsmidler	144 620	4 385 617
Bygge- og brændematerialier . .	169 097	375 636
Andre raastoffe og halvfabrikater	142 236	6 089 610
Manufakturvarer	951	59 112
Industriprodukter	10 907	581 155
Tils.	467 811	11 491 130

Antallet af ankomne skibe fra alle verdensdele udgjorde:

I aaret	1902 . . .	4 197	skibe dr.	2 984 410	reg.-tons
mod - —	1901 . . .	4 024	— „	2 717 633	—

Udvandringen over Bremen beløb sig i aaret 1902 til 143 329 personer, mod i aaret 1901 til 110 606, i aaret 1900 til 95 961, i aaret 1899 til 80 787 og i aaret 1898 til 60 486 personer.

Over Wesers handelsflaade vil opgave først foreligge i sommerens løb. Den bestod:

I aaret	1901	af 878	skibe dr.	733 863	reg.-tons
mod - —	1900	„ 825	— „	670 011	—
og - —	1899	„ 682	— „	604 210	—

Isimporten havde i aaret 1902 kun et ringe omfang, da behovet som følge af den sterke kulde her kunde dækkes direkte.

Der ankom fra Norge 7 skibe med 2 497.55 tons til Bremerhafen, 6 skibe med 2 408.69 tons til Geestemünde og 2 skibe med 765.39 tons til Brake.

De norske dampere „Kong Alf“ og „Kong Ragnar“ har i aaret 1902 underholdt en temmelig regelmæssig fart mellem Kristiania og Bremen.

Ingen nordmand eller svenske er etableret inden konsulatdistriktet eller deltager i nogen forretning sammesteds.

Til konsulatet ankom i aaret 1902 357 og afgik 406, tils. 763 skrivelser.

De til norske og svenske sjøfolk og andre personer ankomne, til dette konsulat adresserede telegrammer, breve etc. beløb sig til 1 160 stkr.

Fra norske skibe blev 128 personer afmønstret og 82 personer paamønstret.

Fra svenske skibe blev 14 personer afmønstret og 13 personer paamønstret.

Indhold: **Bremen** s. 650. — **Cadiz** s. 620. — **Frankfurt a/M.** s. 645. — **Kaianlæg i Rio de Janeiro** s. 628. — **Keiser Wilhelmkanalen** s. 619. **Kjøbenhavn** s. 629. — **Kobe** s. 607. — **Lissabon** s. 625. — **Madrid** s. 640. — **Odessa** s. 631. — **Pernambucos handel i aaret 1902** s. 648.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 14. departementet for udenrigske sager, handel, sjofart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Buenos Aires.

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul S. A. Christophersen, dateret 1ste august 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	An.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	3	5 716	3	5 716	-	-	1	1 672	1	1 672
Seilskibe	-	-	43	43 830	43	43 830	-	-	33	30 128	33	30 128
Sum	-	-	46	49 546	46	49 546	-	-	34	31 800	34	31 800
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	1 582	1	1 582	-	-	5	7 168	5	7 168
Seilskibe	-	-	10	7 883	10	7 883	1	772	10	9 000	11	9 772
Sum	-	-	11	9 465	11	9 465	1	772	15	16 168	16	16 940
Totalsum af ladede fartøier	-	-	57	59 011	57	59 011	1	772	49	47 968	50	48 740
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	1 672	1	1 672	-	-	3	5 716	3	5 716
Seilskibe	-	-	9	7 224	9	7 224	-	-	22	24 038	22	24 038
Sum	-	-	10	8 896	10	8 896	-	-	25	29 754	25	29 754
Konsulatdistriktet forøvrigt												
Dampskibe	-	-	4	5 496	4	5 496	-	-	1	1 582	1	1 582
eilskibe	-	-	8	8 568	8	8 568	1	889	3	2 261	4	3 150
Sum	-	-	12	14 064	12	14 064	1	889	4	3 843	5	4 732
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	22	22 960	22	22 960	1	889	29	33 597	30	34 486

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 870 000.00; for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 1 080 000.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 8 norske fartøier dr, 7 553 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 9 dr. 11 945 tons; til hovedstationen 6 dr. 8 107 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe, ved hovedstationen kr. 3 855.66, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 110.70; heraf tilfaldt generalkonsulen kr. 555.35. Af svenske skibe, ved hovedstationen kr. 514.79, ved vicekonsulsstationerne kr. 148.47; heraf tilfaldt generalkonsulen kr. 74.23. Ialt tilfaldt generalkonsulen kr. 5 000.03.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 1 058.00, i svenske sager kr. 223.00, i andre sager intet; ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 229.00, i svenske sager kr. 8.00, i andre sager intet.

Den norske skibsfarts bevægelse paa den argentinske republik stiller sig i sammenligning med det nærmest foregaaende aar saaledes:

	1901.		1902.		Forøgelse.		Formindskelse.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Ankomne:								
Med ladning	71	66 564	57	59 011	—		14	7 553
I ballast .	20	18 093	22	22 960	2	4 867	—	—
Tils.	91	84 657	79	81 971	2	4 867	14	7 553
Afgaaede:								
Med ladning	58	53 336	50	48 740	—	—	8	4 596
I ballast .	31	28 691	30	34 486	—	5 795	1	—
Tils.	89	82 027	80	83 226	—	5 795	9	4 596
Den norske skibsfarts samlede omfang	180	166 684	159	165 197	2	10 662	23	12 149
Bruttofragter:								
Med ankomne	Kr. 2 160 912		Kr. 1 870 000			—	Kr. 290 912	
„ afgaaede	„ 1 243 360		„ 1 080 000		—	—	„ 163 360	
	Kr. 3 404 272		Kr. 2 950 000		—	—	Kr. 454 272	

Af opsparede hyrebeløb er der gjennem generalkonsulatet bleven hjemsendt til Norge af norske sjømænd kr. 1 570.00.

Af mulkter ilagte sjømænd ombord i norske fartøier i henhold til sjøfartslovens paragraf 102 indbetaltes under det forløbne aar paa generalkonsulatet kr. 133.00.

Der forskaffedes gratis forpleining paa hospitalet for 5 fastboende nordmænd og 4 svensker.

Fra norske skibe indlagdes paa hospitalet 48 syge sjømænd og fra svenske 5.

Til den herværende sjømandskirke indbetaltes paa generalkonsulatet $ 82.75 papir og $ 10.00 guld.

Aarets hyrer udgjorde:

1ste styrmand kr.	75.00—90.00	2den styrmand kr.	65.00—70.00
Kok og stuert „	65.00—80.00	Baadsmand . . „	63.00—68.00
Tømmermand „	72.00—90.00	Seilmager . . „	54.00—72.00
Matros . . . „	46.00—54.00	Letmatros . . „	36.00—45.00
Jungmand . . „	20.00—36.00		

Ved hovedstationen paamønstredes paa norske seilskibe 122 nordmænd, 35 svensker og 119 udlændinge og afmønstredes 71 nordmænd, 14 svensker og 74 udlændinge.

Paa norske dampskibe paamønstredes 2 nordmænd og 2 udlændinge, medens ingen afmønstringer fandt sted.

Der anmeldtes at være rømt fra norske fartøier 27 nordmænd, 6 svensker og 28 udlændinge, hvilke tilsammen havde tilgode en hyre af kr. 1 238.00.

Til hovedstationen ankom følgende norske skibe:

Seilskibe med ladning: fra de Forenede Stater 39 dr. 41 064 tons, fra Brasilien 2 dr. 1 195 tons, fra Kanada 1 dr. 1 095 tons og fra Tyskland 1 dr. 476 tons.

Seilskibe i ballast: fra Uruguay 5 dr. 4 384 tons, fra Brasilien 2 dr. 1 361 tons og fra argentiske havne 2 dr. 1 479 tons.

Af de med ladning ankomne var 42 lastede med trælast og 1 med stykgods.

Dampskibe med ladning: fra England 3, hvoraf 2 dr. 4 675 tons var lastede med kul og 1 dr. 1 041 tons var lastet med stykgods.

Fra hovedstationen afgik:

Seilskibe med ladning: til Sydafrika 17 dr. 14 883 tons, til Tyskland 4 dr. 4 069 tons, til England 3 dr. 2 736 tons, til Rusland 3 dr. 3 394 tons, til de Forenede Stater 1 dr. 629 tons, til Holland 1 dr. 1 100 tons, til Frankrige 1 dr. 798 tons, til Belgien 1 dr. 676 tons, til kanalen f. o. 1 dr. 993 tons og til argentisk havn for at komplettere sin ladning 1 dr. 850 tons.

Af disse var 9 lastede med mais, 8 med quebracho, 7 med blandet last, 4 med ben, 2 med hvede, 2 med havre og 1 med uld og huder.

I ballast afgik: til Barbados f. o. 11 dr. 12 729 tons, til de Forenede Stater 5 dr. 5 707 tons, til argentiske havne 4 dr. 3 574 tons og til Kanada 2 dr. 2 028 tons.

Af dampskibe afgik 1 dr. 1 672 tons med blandet last til England, medens 2 dr. 4 675 tons afgik i ballast til Chile og 1 dr. 1 041 tons i ballast til Colastiné for at indtage ladning.

Almindelige bemerkninger. Ihvorvel aaret 1902, takket være den til heldig afslutning bragte grænsestrid med Chile, i enkelte retninger har været gunstigere end det foregaaende, saa kan dog stillingen langtfra betegnes som tilfredsstillende, idet saavel handel som industri i høi grad har lidt under virkningerne af den i saa mange aar raadende usikkerhed i alle forhold samt af en forfeilet finanspolitik, der har sat sin frugt i stedse øgede skattebyrder for produktionen, hvortil som et forværrende moment kommer det daarlige udfald af aarets høst. Den omstændighed, at skyerne paa den politiske himmel nu er trukket bort, i forbindelse med de udmerkede udsigter for indeværende aars høst har imidlertid bevirket, at man er begyndt at se fremtiden imøde med lysere forhaabninger, hvad der ikke har undladt at

øve en gavnlig indflydelse paa forholdene idetheletaget. Nogen grund til overdreven optimisme foreligger der dog ikke, idet der vil udkræves mange aars arbeide støttet af en loyal optræden fra statsmyndighedernes side, forat landet skal komme ud af den misère, hvori det i saa lang tid har befundet sig.

Pengeforholdene har gjennemgaaende stillet sig gunstigere, end de har gjort paa længe, hvilket har givet sig tilkjende dels ved en lettere adgang til diskonteringer og dels ved en nedadgaaende tendens i diskontorenten. For ikke lang tid siden kunde gode papirer kun med vanskelighed anbringes til 7 à 8 procent, men i den senere tid er førsteklasses papirer af bankerne bleven antaget til $5^1/_2$ à 6 procent.

Naar diskontorenten herude i saa lang tid har holdt sig saa høi, som det har været tilfældet, saa har dette ikke havt sin grund i, at der har hersket mangel paa penge — tvertimod; bankerne har som regel siddet inde med langt større beholdninger, end de har kunnet finde anvendelse for. Aarsagen til dette forhold maa derfor udelukkende søges i de slette økonomiske tilstande, der har tvunget bankerne til at udvise den allerstørste forsigtighed ved udlaanet af sine midler.

Det har vakt forundring, at det store exportoverskud, som hvert aar kommer landet tilgode, ikke har sat nogetsomhelst spor i retning af en bedring i de økonomiske forhold. I henhold til de statitiske opgaver har værdien af exporten i de senere aar oversteget importværdien med 50 à 60 millioner pesos guld. Dette overskud er dog i virkeligheden betydelig større, idet den officielle værdiansættelse af importartiklerne er meget for høi — i enkelte tilfælde endog 2 à 3 gange høiere end den virkelige værdi. Tolden beregnes nemlig for en stor del „ad valorem", og ved at ansætte værdierne saa høie har man opnaaet at skaffe den indenlandske industri en betydelig extra beskyttelse.

Af dette store overskud bliver rigtignok en del igjen exporteret i form af renter og afdrag paa stats- og kommunegjælden, dividender af de her anbragte kapitaler etc., men man har dog beregnet, at 20 à 25 millioner aarlig bliver tilbage i landet.

En saa betydelig guldtilførsel skulde, foruden at bevirke en nedgang i rentefoden, ogsaa foraarsage en stigning i konsumtionsevnen idetheletaget. Naar saa imidlertid ikke har været tilfældet, men det modsatte forhold tvertimod har gjort sig gjældende, idet importen har holdt sig stationær eller endog er aftaget, ligesom ogsaa de inden landet opkrævede produktionsafgifter er formindskede, saa er forklaringen kun at søge deri, at kapitalen under den raadendè mistillid har søgt sin tilflugt i bankenes kjældere istedetfor ved anbringelse i industrielle og andre foretagender at blive sat i almindelig cirkulation.

Efterhvert som tilliden er vendt tilbage, har der imidlertid vist sig tegn til, at kapitalen søger anvendelse paa en mere frugtbringende maade. Der er saaledes, væsentlig med argentinsk kapital, bleven oprettet flere nye fryserier for export af frosset kjød, og forskjellige konsortier for udnyttelse af de store quebrachoskove i den nordlige del af landet opgives ligeledes at være under dannelse.

Den større tillid, hvormed man er begyndt at anskue forholdene, har fremdeles givet sig udtryk i en livlig omsætning paa aktiemarkedet, men har særlig lagt sig for dagen ved den stigende efterspørgsel, som argentinske statspapirer har været gjenstand for saavel her i landet som i Europa. Følgen heraf har været en almindelig stigning i noteringerne for samtlige laans ved-

kommende, og et enkelt af disse, moratorielaanet til 6 pct., har endog været noteret over pari (101.5).

Naar undtages nogle mindre laan, der under indtrykket af, at der vilde opstaa krigerske forviklinger med Chile, for en del har fundet anbringelse inden landet, har man hidtil med hensyn til afsættelsen af argentinske statspapirer omtrent udelukkende været henvist til det engelske marked, hvis kursnoteringer derfor ogsaa har været de eneste gjældende. Den stigende evne, som det herværende marked viser til at absorbere argentinske statspapirer, peger imidlertid hen paa, at der heri vil ske en forandring, og at børsen i Buenos Aires for fremtiden ikke vil blive uden indflydelse paa noteringen af kurserne.

Forretningslivet har som allerede berørt vedblivende lidt under en sterk depression, om der end i enkelte retninger glædeligvis er nogen bedring at spore. Af en nylig offentliggjort statistik fremgaar det, at der under aaret er forefaldt falliter, moratorier og underhaandsakkorder med passiva til et beløb af ikke fuldt 40 millioner pesos, hvoraf der paa hovedstaden falder næsten 16 millioner.

Disse beløb, ihvorvel høie i og for sig selv, betegner dog en nedgang fra det foregaaende aar af noget over $5^1/_2$ mill. pesos og tyder saaledes paa, at forholdene saa smaat igjen begynder at nærme sig det normale.

Der har i forretningskredse i lang tid lydt klager over den her gjældende behandling af konkursboer, en behandling, der har været saa omstændelig og kostbar, at boerne kun i sjeldnere tilfælde har givet noget udbytte, hvorfor kreditorerne ofte har anseet det for spildt umage at sætte en skyldner under konkurs. At et forhold som dette i vid udstrækning har været benyttet af samvittighedsløse forretningsfolk til at gjøre konkurs i bedragersk øiemed, er selvforstaaeligt.

Kravene paa en reform paa dette omraade har længe været høilydte, og kongressen har derfor under sidste samling endelig fundet at burde imødekomme disse ved at vedtage en ny konkurslov, der forenkler fremgangsmaaden ved konkursbehandlingen og ligeledes søger at sætte en stopper for bedragerske falliter. Hvorvidt loven imidlertid virkelig vil magte at løse denne sidste opgave, er det endnu fortidligt at udtale nogen formening om.

Hvad industrien angaar, saa har denne ligeledes arbeidet under yderst vanskelige vilkaar, hvilket i en særlig fremtrædende grad har været tilfælde med to af landets vigtigere industrigrene, sukkerindustrien og vinindustrien.

For at bøde paa den inden sukkerindustrien raadende overproduktion blev der blandt andre midler ogsaa forsøgt ved hjælp af en overenskomst mellem fabrikanterne at begrænse produktionen. De mange forskjellige særinteresser, som gjorde sig gjældende, bevirkede imidlertid, at enigheden ikke blev af lang varighed, hvorfor de mest indflydelsesrige af fabrikanterne i den lovgivende forsamling i Tucuman, i hvilken provins den altoverveiende del af fabrikerne befinder sig, fik drevet igjennem en lov, der for hver enkelt af fabrikerne fastsatte et vist maximumskvantum sukker, som disse under en nærmere fastsat mulkt skulde være berettiget til at producere. Denne lov blev i almindelighed anseet som ukonstitutionel, og for at faa anledning til at prøve dens gyldighed for domstolene satte en stor del

af fabrikanterne sig udenvidere udover lovens bestemmelser og fabrikerede alt det sukker, som de havde lyst til. Som et nyt modtræk har provinsregjeringen forelagt den lovgivende forsamling et lovforslag, der har til hensigt at begrænse ogsaa dyrkningen af sukkerrør. En saadan lov har dog sikkerlig endnu mindre udsigt end den anden til at kunne gjennemføres og vil kun tjene til yderligere at bevise det frugtesløse i at forsøge ved lovgivningens hjælp at regulere produktionen. Imidlertid vokser fabrikernes produktionsoverskud stadig, og sukkerindustriens stilling bliver for hver dag, som gaar, mere og mere prekær.

Vinindustrien gjennemgaar for tiden, ligeledes paa grund af overproduktion, en lignende krise, og at finde botemidler herimod er et spørgsmaal, som længe har staaet paa dagsordenen.

Paa det sociale omraade har der under aaret hersket adskillig bevægelse. Streiker, snart inden det ene og snart inden det andet fag, har saa at sige hørt til dagens orden, og omendskjønt disse kun i de færreste tilfælde har ledet til positive resultater, tyder dog den hele bevægelse paa, at det konglomerat, som udgjør den herværende arbeiderstand, gjør forsøg paa at opnaa en fastere organisation for paa denne maade at give sine krav større eftertryk.

Af disse streiker har særlig en, der blev organiseret af havnearbeiderne, havt betydning grundet paa de følger, den førte med sig.

Bevægelsen begyndte med, at stevedorarbeiderne i forbindelse med pakhusarbeiderne nedlagde arbeidet for at opnaa en reduktion i vegten af de kolli, hvori uld, huder, hvede etc. udskibes. Disse var nemlig efterhaanden bleven saa store og tunge, at de kun med vanskelighed kunde haandteres.

Denne fordring ansaaes i almindelighed for berettiget, og da arbeiderne derfor havde den offentlige mening paa sin side, gav arbeidsgiverne snart efter, og der fastsattes for de forskjellige kolli en vis maximumsvegt, som ikke skulde kunne overskrides.

Antagelig forledet af den forholdsvise lethed, hvormed det var lykkedes dem at sætte sine krav igjennem, gjorde stevedor- og pakhusarbeiderne ganske kort tid efter paany streik — dennegang i forening med kjørerne — og forlangte lønsforhøielse, indførelse af ottetimers arbeidsdag samt fordrede, at arbeidsgiverne skulde forpligte sig til ikke at anvende andre arbeidere end dem, der tilhørte de organiserede fagforeninger.

Disse fordringer — særlig dog den sidstnævnte — fandt arbeidsgiverne ikke at kunne indgaa paa, og da de streikende med magt forhindrede, at der benyttedes andre arbeidere, udenat der i begyndelsen lagdes dem synderlige hindringer iveien, tiltrods for at de optraadte med stor voldsomhed, og der forefaldt adskillig blodsudgydelse, stansede omtrent alt arbeide i havnen. Følgen heraf var, at statskassen led et betydeligt afbræk i sine indtægter, idet toldintraderne næsten ganske ophørte, og dette foranledigede regjeringen til at gribe til kraftige forholdsregler for at gjenoprette ordenen. Tropper koncentreredes i hovedstaden, og saavel staten som kommunen stillede vogne til importørernes disposition.. Samtidig hermed søgte regjeringen kongressen om og erholdt bemyndigelse til at erklære hovedstaden samt provinserne Buenos Aires og Santa Fé, hvorhen streikebevægelsen ligeledes havde forplantet sig, i beleiringstilstand, ligesom den i al hast fik drevet igjennem i kongressen en lov, der gav regjeringen ret til at udvise af landet enhver udlænding, „hvis

opførsel bringer statens sikkerhed i fare eller forstyrrer den offentlige orden." Den herigjennem aabnede adgang benyttede regjeringen straks til at sende tilbage til sine respektive hjemlande de udenlandske agitatorer, som havde organiseret bevægelsen, og da arbeiderne saaledes pludselig blev berøvet sine ledere, havde streiken tabt en af sine vigtigste livsbetingelser og døde som følge heraf snart hen. Frugten af dette forsøg fra arbeidernes side paa at sætte sine krav igjennem blev saaledes kun en lov, som gjør udlændingenes stilling i landet i høi grad retsløs og usikker. Vedtagelsen af denne lov har derfor vakt almindelig misnøie, og er der ikke alene i udlændingenes organer, men ogsaa i den indfødte presse fremkommet sterke krav paa, at loven enten skal ophæves, eller at retten til udvisning ialfald skal fratages regjeringsmyndigheden og overføres til domstolene.

Kursen paa papirpengene var i slutningen af marts maaned, medens udsigterne for en fredelig løsning af grænsespørsmaalet med Chile endnu var ringe, oppe i 246, men gik efterhaanden ned, indtil den i oktober var faldt til omkring 227,30, paa hvilket punkt den holdt sig under resten af aaret. Kursen har altsaa nærmet sig sterkt den grænse (227,27), som i henhold til loven om konvertering af seddelmynt ikke maa overskrides, uden at der foretages nye seddelemissioner.

Vekselkursen paa England, Tyskland og Frankrige har varieret mellem henholdsvis $47^{7}/_{8}$ og $48^{15}/_{16}$, 4.08 og 4.145 samt 5.02 og 5.10 for 90 dage sigt.

Fragtmarkedet. Raterne fra La Platafloden til Europa var ganske tilfredsstillende i de første uger af aaret og avancerede endog noget sammenlignet med noteringerne i slutningen af det foregaaende aar, men da ingen af de øvrige betydeligere markeder viste tegn til fasthed, fremkom afskiberne snart med lavere offerter, og i midten af marts var der indtraadt en almindelig nedgang i fragtnoteringerne. Efterspørgselen efter dampskibe aftog betydelig i april og mai, og omendskjønt et ikke ringe antal befragtninger for korn og uld til Europa fremdeles fandt sted, saa akcepteredes dog aarets laveste rater for at opnaa forretning. Juni maaned var rolig og juli i høi grad stille, men i begyndelsen af august begyndte exportørerne at se sig om efter tonnage for afskibning af de enorme masser korn, som der gjordes regning paa, at den kommende høst vilde bringe. For lastning i aaret 1902 bedredes fragterne kun ubetydelig, men for den nye sæson aabnedes forretningen med 17 sh., og noteringerne avancerede snart. Fragtslutningerne fortsattes jævnt gjennem oktober og november med leilighedsvise fluktuationer i raterne, men i slutningen af sidstnævnte maaned negtede stevedorarbeiderne at laste korn og uld i den af exportørerne leverede pakning, idet de forlangte, at vegten af kornsækkene skulde reduceres fra 80 til 70 kg. og af uldballerne fra 500 til 450 kg. Dette forlangende fandt dog exportørerne sig ikke beføiet til at indgaa paa, og bevægelsen udbredte sig derfor efterhaanden til alle byer ved floden lige op til Colastiné. Da imidlertid kullosserne ikke var berørt af streiken, fortsattes losningen af de med kul ankommende fartøier paa vanlig maade, og de nedre havne blev som følge heraf lidt efter lidt sterkt opfyldte med tonnage. Redere, som havde gjort regning paa at opnaa uldfragter til lønnende rater, blev skuffede, og omendskjønt store masser uld laa færdig til afskibning, blev dog skibene nødt til at gaa op floden og tage den last, som tilbød sig. De faste

rutebaade akcepterede „parcels“ fra Rosario til engelske havne til en fragt af lige ned til 6 sh. pr. ton. Først efterat streikebevægelsen havde varet en maaneds tid, gav exportørerne efter for stevedorernes fordringer, hvorefter udskibningen snart igjen kom ind i sit vante spor.

Kornfragterne er som vanlig de, der har givet markedet sit præg. For dampskibe har noteringerne varieret mellem 15 sh. 6 d og 7 sh. fra Buenos Aires og mellem 19 sh. og 9 sh. 6 d fra San Lorenzo Range. For seilskibe har de holdt sig mellem 14 sh. og 15 sh. 6 d fra Buenos Aires og 1 sh. à 2 sh. høiere fra floden. Samtlige disse fragtsatser gjælder for Europa som bestemmelsessted. Af seilskibe har der forøvrigt kun været befragtet yderst faa med korn til Europa. Derimod var der til sine tider en ganske livlig efterspørgsel efter seilskibstonnage for Sydafrika til rater, der noteredes fra 17 sh. 6 d til 21 sh. fra Buenos Aires og fra 18 sh. til 23 sh. for lastning i flodhavnene. Til Australien har der ligeledes været afskibet nogle ladninger i seilskibe til 19 sh. fra Buenos Aires og i dampskibe til 24 sh. fra Rosario og 21 sh. fra Buenos Aires.

Fra Bahia Blanca er der afgaaet en hel del kornladninger til Europa i dampskibe, for hvilke der har været betalt fra 10 sh. til 17 sh. 6 d pr. ton.

For seilfartøiernes vedkommende har derimod forretningen været lig nul, idet der kun har været befragtet et enkelt norsk seilskib for losning i en norsk havn til en fragt af 16 sh. 6 d pr. ton.

Lastningen i Bahia Blanca har i det forløbne aar foregaaet med temmelig stor regelmæssighed, og de lange ophold, som tidligere var regelen, har derfor kunnet undgaaes.

Quebracho har været afskibet i store kvantiteter fra Colastiné til Europa i dampskibe til fragter, der har varieret mellem 12 sh. 6 d og 19 sh. 6 d. Nogle ladninger er ogsaa afgaaet i dampskibe til New York, for hvilke der har været betalt fra 15 sh. til 21 sh. Fragtraterne til Europa holdt sig for seilskibenes vedkommende mellem 18 sh. 6 d og 22 sh. for lastning i Colastiné. Til New York befragtedes en del seilfartøier med quebracho til rater, der noteredes fra $ 2.75 til $ 3.00 fra Buenos Aires og fra $ 4.25 til $ 5.00 fra Colastiné.

Da vandstanden i floden har været gunstig under det forløbne aar, er næppe nogen hel ladning quebracho afgaaet fra Puerto Borghi (Rosario), ihvorvel adskillige saavel damp- som seilskibe har kompletteret sine ladninger dersteds.

Lumberbefragtningerne fra Nordamerika til La Platafloden har næsten alle været effektuerede i Europa eller i staterne. Nogle enkelte befragtninger har dog fundet sted her til $ 11.00 à $ 11.50 pr. 1 000 superficielle fod. Raterne for spruce har som vanlig holdt sig $ 3.00 à $ 4.00 lavere end pitchpinefragterne.

Under det sidstforløbne aar er adskillige dampskibe ankomne hertil med lumber. Disse har gjerne havt et par dollar høiere fragt, men saa har de til gjengjæld havt den saakaldte 2-dollar-klausul i sine certepartier.

Uld har til Europa som sedvanlig kun været afskibet i dampskibe, for hvilke fragtsatserne har varieret mellem 10 og 18 frcs. pr. kubikmeter. Til Nordamerika har derimod endel seilskibe været befragtede med uld til en

fragt af fra $ 2.70 til $ 3.00 for lastning i Buenos Aires og fra $ 3.00 til $ 3.50 fra Rosario.

Dampskibe har for uld til de Forenede Stater opnaaet omkring 25 pct. høiere fragt end seilskibene, hvilket har sin grund i, at assurancen for denne kostbare last falder saa meget billigere, naar den skibes i dampskibe, end naar den gaar i seilfartøier.

Nogle seilskibe har ogsaa været befragtede med uld til staterne for en „lumpsum" beregnet efter $ 4.00 til $ 6.00 pr. registerton fra Buenos Aires og forholdsvis mere fra floden.

Saltede huder. Herfor har der været betalt fra 25 til 35 frcs. for dampskibstonnage fra Buenos Aires til Europa. Af seilskibe har kun nogle enkelte været befragtede til 30 sh. à 40 sh. for lastning i floden. Tørrede huder afskibes til Europa kun i dampskibe. Fragterne herfor har varieret mellem 50 og 80 frcs. pr. ton. Til de Forenede Stater har fragterne for dampskibe holdt sig omkring 5 cents pr. skaalpund. Temmelig betydelige kvantiteter tørrede huder er ogsaa afgaaede til de Forenede Stater sammen med uld i seilfartøier, for hvilke der har været betalt en „lumpsum" beregnet efter $ 4.00 til $ 7.00 pr. registerton, naar lastningen er foregaaet i Buenos Aires, og 50 à 75 cents mere fra Rosario.

Høfragterne til Brasilien har for seilskibe varieret mellem 2.00 og 2.75 amerikanske dollars pr. 40 kubikfod for lastning i Rosario. Fra Buenos Aires er neppe nogen hølast bleven afskibet med seilfartøi. For dampskibe betaltes der fra 6 til 9 amerikanske dollars pr. ton dødvegt fra Rosario og fra 5 til 8 dollars fra Buenos Aires. Af hø gaar 3 maaletons paa 1 ton dødvegt.

Til Sydafrika har fragtsatserne for seilskibe været noteret fra 13 sh. 6 d til 21 sh. pr. 40 kubikfod og for dampskibe fra £ 2 til £ 3 pr. ton dødvegt for lastning i Rosario og 10 à 15 pct. mindre fra Buenos Aires.

Benaske. Herfor har der været befragtet nogle italienske seilskibe til Middelhavet at laste i Buenos Aires til rater, der har varieret mellem 12 og 16 frcs. pr. ton. Til Nordeuropa har nogle faa seilskibe været sluttede for lastning i Montevideo til en fragt af 10 sh. à 12 sh. pr. ton, ligesom en liden seilskibsladning er afgaaet fra Buenos Aires, for hvilken fragten var 15 sh. pr. ton.

For Ben til Europa har seilskibe opnaaet 17 sh. à 23 sh. pr. ton fra Buenos Aires, medens raterne til de Forenede Stater har dreiet sig om $ 3.00 à $ 4.00 for lastning i Buenos Aires og $ 3.50 à $ 5.00 fra Rosario. Intet dampskib har været befragtet for fuld last hverken af benaske eller ben.

Kvægfragterne har til Brasilien holdt sig mellem 30 sh. og 40 sh. pr. hoved og til Sydafrika mellem £ 3 og £ 4. 10. 0 pr. hoved. En hel del lumpsumbefragtninger har ogsaa været effektuerede til en fragt af £ 1 pr. ton dødvegtskapacitet.

Til England har intet kvæg været afskibet grundet paa det dersteds existerende forbud mod import af levende kvæg fra Argentina. Al kvægexport foregaar i dampskibe.

Handel. Import. Den under aaret raadende almindelige depression inden forretningslivet har ikke undladt at øve sin indflydelse paa importhandelen, som i det store og hele taget har et lidet tilfredsstillende resultat at frem-

vise. Sammenligner man opgaverne over de to sidste aars import, finder man, at værdien er gaaet ned med næsten 11 millioner pesos guld fra 113 959 749 millioner i aaret 1901 til 103 039 256 millioner i aaret 1902.

Toldintraderne har som følge heraf givet et udbytte af omkring 20 millioner pesos papir mindre end budgetteret, og da ligeledes forskjellige andre indtægtsposter har vist sig at være for høit ansat, antages det, at budgettet for det forløbne finansaar, naar det endelige opgjør foreligger, vil vise en deficit af omkring 25 millioner pesos papir.

Tilbagegangen i importen falder hovedsagelig paa grupperne textilvarer, jernvarer samt drikkevarer, saaledes som fremgaar af nedenstaaende oversigt:

	1902.	1901.
	$ guld.	
Levende kvæg .	463 605	202 648
Nærings-midler .	10 626 004	10 954 487
Tobak .	3 229 647	3 037 287
Drikke-varer .	5 583 549	7 090 563
Textilvarer	29 744 239	32 947 808
Olje .	3 982 800	4 503 658
Kemiske pro-dukter .	3 697 800	4 114 802
Farvevarer	699 931	843 003
Trælast og trævarer	6 856 776	7 399 578
Papir og papirvarer	2 557 019	3 043 329
Lædervarer	962 661	1 141 806
Jern og jernvarer	17 916 082	21 724 443
Andre metalvarer	2 733 902	3 355 852
Sten- og glasvarer	10 908 694	10 155 132
Forskjellige artikler	3 076 547	3 445 353
	103 039 256	113 959 749

K l i p f i s k o g t ø r f i s k. Importen heraf udgjorde 1 775 tons mod 1 947 tons aaret iforveien, altsaa en tilbagegang af 172 tons. Hvor meget der heraf falder paa hver enkelt af de to artikler, giver statistiken ingen oplysning om, men man kan med sikkerhed gaa ud fra, at den overveiende del af det importerede kvantum er klipfisk; idet forbruget af tørfisk neppe overskrider 100 à 150 tons om aaret. Størsteparten af den klipfisk, som benyttes, kommer fra Hamburg og en mindre del fra Holland og Belgien, hvilket viser, at den norske klipfisk vedblivende formaar at hævde sin dominerende stilling paa det herværende marked.

Priserne paa k l i p f i s k var som vanlig i de første maaneder af aaret jævnt stigende, indtil de straks før paaske kulminerede med $ 34 og $ 32 papir pr. kasse paa henholdsvis 45 og 40 kg. for „bacalao comun", medens der for den benløse i blikbokser betaltes $ 8.50 pr. 10 kg. brutto og $ 9.00 pr. 10 kg. netto. Senere faldt priserne efterhaanden og noteredes henimod slutningen af aaret i $ 27.75 pr. 45 kg. og $ 24.00 pr. 40 kg. for „bacalao comun" og $ 7.00 og $ 8.00 pr. 10 kg. brutto og netto henholdsvis for den benfrie.

Af t ø r f i s k udsolgtes ældre beholdninger i begyndelsen af aaret til $ 4.40 papir pr. 10 kg., medens der for ny fisk opnaaedes $ 5.50 pr. 10 kg. Senere steg prisen og naaede sit høidepunkt i juni—juli med $ 7.00 pr. 10 kg., hvorefter den igjen faldt.

Tørfisk importeredes for nogle aar tilbage hovedsagelig fra Italien, men

er man i den senere tid mere og mere gaaet over til at tage sin forsyning fra mellemhandlerne i Hamburg.

Fiskekonserver. Heraf importeredes der 330 025 kg., eller 36 830 kg. mindre end i aaret 1901, hovedsagelig fra Spanien, Portugal, Italien og de Forenede Stater. Tyske og engelske fiskekonserver indføres ligeledes, ligesom ogsaa enkelte sorter norske nedlagte fiskevarer finder afsætning, omend i forholdsvis begrænsede kvantiteter.

De fra de Forenede Stater importerede fiskekonserver bestaar hovedsagelig af nedlagt laks og hummer, og da man i Norge vanskelig vil kunne konkurrere i disse artikler, ligesom ogsaa de fra Spanien, Portugal og Italien importerede fiskekonserver er fremstillet af fiskesorter, som ikke findes i Norge, er der liden udsigt til, at markedet for norske fiskekonserver herude vil kunne opnaa nogen væsentlig udvidelse.

Fisk i saltlage. Under denne rubrik opføres saltet sild, der omtrent udelukkende kommer fra Holland og Tyskland. Hollandske „matjes" er den sildesort, som mest falder i de herværende konsumenters smag, og har det derfor vist sig, at den norske fedsild har vanskeligt for at vinde indpas. Derimod skulde den norske vaarsild have udsigt til at kunne konkurrere, forsaavidt den er tilstrækkelig holdbar. Silden kommer for størsteparten pakket i solide trædunke indeholdende 50 og 100 stykker eller i blikbokse, der indeholder fra 1 til 6 dusin.

Importen af fisk i saltlage udgjorde 316 027 kg. mod 404 000 kg. aaret iforveien.

Sardiner. Heraf importeredes der 899 895 kg. mod 948 790 kg. i aaret 1901, for størstedelen fra Frankrige, Spanien og Portugal. Ogsaa norske røgede sardiner indføres omend i indskrænkede kvantiteter. Disse finder næsten udelukkende sin afsætning blandt udlændingene, væsentlig tyskere og skandinaver, idet røgede sager ikke falder i den indfødte argentiners smag.

Røgesild. Importen heraf er ringe, idet den kun opgaar til noget over 2 000 kg. om aaret. Denne artikel kommer hovedsagelig pakket i blikbokser indeholdende 1 dusin stykker, men ogsaa for en del i trædunke. Af førstnævnte pakning er Londonnerfirmaet Cross & Blackwells merke det, der har vundet mest indgang, men foreligger der ingen grund, hvorfor ikke norske exportører med held skulde kunne konkurrere i denne artikel, ihvorvel de herværende konsumenter er temmelig konservative, og det derfor er forbundet med vanskelighed at faa introduceret nye merker.

Ansjovis. Importen af ansjovis er ligeledes ubetydelig og viser en betragtelig nedgang sammenlignet med aaret iforveien. Der importeredes nemlig kun 10 692 kg. mod 30 602 kg. i aaret 1901. Den ansjovis, som benyttes, er væsentlig af norsk og italiensk oprindelse.

Kondenseret melk. Heller ikke forbruget af kondenseret melk er af fremtrædende betydning, idet den aarlige import kun dreier sig om 27 000 kg., der hovedsagelig finder afsætning til skibsbrug. Størsteparten af den melk, som sælges, skriver sig fra Schweiz, men enkelte importører fører ogsaa som regel den norske usukrede melk (vikingmerket) paa lager.

Nedlagte frugter og frugtsafte. Af førstnævnte importeredes der 208 712 kg. og af sidstnævnte 14 796 kg., hovedsagelig fra Frankrige, England og Tyskland. Fra Tyskland kommer der en del tyttebærsyltetøi paa glas samt tyttebærsaft, blaabærsaft og bringebærsaft, og da disse artikler falder temmelig dyre, turde der være udsigt til, at norske og svenske fabrikanter heri vil kunne optage konkurrencen. Forat dette skal kunne ske, er det imidlertid nødvendigt, at man anvender en ligesaa smagfuld emballage, som den de tyske fabriker benytter.

Tørrede blaabær indføres ligeledes fra Tyskland omend dog kun i mindre kvantiteter.

Textilvarer. For textilvarer af alle slags er Argentina et særdeles godt marked, hvad der kan sees deraf, at næsten 30 pct. af den samlede importværdi falder paa denne gruppe. Der findes her i landet forskjellige textilfabriker, men disse fører tiltrods for den enorme toldbeskyttelse, som de kan glæde sig ved, en høist prekær tilværelse, og naar undtages nogle enkelte artikler som uldtæpper, uldundertøi etc., af hvilke indførselen er aftaget, har deres virksomhed ikke øvet nogen merkbar indflydelse paa importen.

Af importartikler, der falder ind under denne gruppe, kan nævnes: Uldunderbenklæder 375 kg., uldtrøier 10 191 kg., uldtæpper af forskjellige slags 10 980 kg., uldgarn 178 851 kg., uldstrømper 3 570 kg., filthatte 5 512 dusin, bløde hatte 5 842 dusin, uldtøier 954 406 kg., tøier af uld og bomuld 736 156 kg., bomuldsgarn 3 220 tons, bomuldssække 1 049 tons, bomuldstæpper af forskjellige slags 13 470 tons, sække af sækkelærred 2 559 tons, sækkelærred 24 928 tons og seildug 594 299 kg.

Trælast. Importværdien af trælast udgjorde $ 5 647 240 guld mod $ 5 795 192 guld i aaret 1901, altsaa en ubetydelig tilbagegang. Af whitepine indførtes der 59 133 m.^{3} mod 60 461 m.^{3} aaret iforveien, af pitchpine 183 295 m.^{3} mod 192 538 m^3 og af spruce 84 570 m.^{3} mod 99 690 m.^{3}

Naar undtages, at der til et herværende sukkerraffinaderi gjennemsnitlig ankommer en mindre ladning kassebord fra Sverige om aaret, er det udelukkende nordamerikansk trælast, som afsættes paa det herværende marked.

Papir. Ihvorvel der her i landet er flere papirfabriker i virksomhed, er dog Argentina et meget betydeligt marked for papir af alle slags. Saaledes som fremgaar af foranstaaende oversigt, har importen af papir og papirvarer en værdi af fra $2^1/_2$ til 3 millioner pesos guld om aaret. Størsteparten af det papir, som indføres, kommer fra Tyskland, England og Nordamerika.

Fra de forenede riger finder der derimod ingen import af papir sted — ialfald ikke direkte —, hvilket er at beklage, da der vistnok vil være mulighed for at oparbeide et marked for norsk og svensk papir herude. For at dette skal kunne lykkes, er det imidlertid nødvendigt, at der gjøres opofrelser, og at der navnlig tilbydes de samme betalingsvilkaar, som der indrømmes andetstedsfra; men erfaringen viser, at de norske og svenske exportører er lidet tilbøielige til at indlade sig herpaa.

Under denne gruppe er der bleven indført: 1 974 tons karton, 4 532 tons avispapir, 382 583 kg. indpakningspapir, 967 743 kg. skrivpapir, 1 885 tons papir for bøger og verker, 213 121 kg. cigaretpapir og 329 359 kg. tapeter.

Træmasse. Importen heraf udgjorde 6 789 tons, hvilket betegner en liden forøgelse af 669 tons fra aaret iforveien. Denne artikel kommer hovedsagelig fra Tyskland og England, men er omtrent udelukkende af norsk og svensk oprindelse.

Jernvarer. Næst efter textilvarer kommer med hensyn til betydning gruppen jern og jernvarer, af hvilke importen, saaledes som tidligere anført, gik op i en værdi af henimod 18 millioner pesos guld.

Af importartikler under denne gruppe kan anføres: Staal i stænger og plader 888 649 kg., staal- og jerntraad af forskjellige slags 37 408 tons, spiger og hesteskosøm 1 510 tons, jern i stænger og plader 33 289 tons, galvaniseret jern 21 451 tons, traadstift 650 471 kg, staalskinner 59 150 tons, jernbjælker og støtter 13 440 tons, skruer 2 294 tons, komfurer, ovne og kaminer 188 683 kg., knive 1 628 kasser, verktøi 878 970 kg., møbler af jern 16 573 kg. og bicykler 534 stkr.

Fra Sverige importeredes der noget hesteskosøm og knive samt meierimaskiner, hvilke sidstnævnte her har vundet megen anerkjendelse og finder stigende afsætning, efterhvert som meieribedriften udvikler sig.

Sammenlignes importen fra de forskjellige lande under de to sidste aar, finder man, at England har hævdet sin stilling, medens den paa Tyskland, de Forenede Stater, Italien og Belgien faldende andel viser en betragtelig tilbagegang. Importen fordeler sig nemlig som følger:

	1902. $ guld.	1901. $ guld.
Storbritannien	36 995 460	36 460 808
Tyskland	13 229 275	16 724 549
Forenede Stater	13 303 504	15 533 639
Italien	12 265 003	14 736 103
Frankrige	9 243 071	9 959 541
Belgien	5 484 233	8 688 657
Brasilien	4 583 645	4 386 047
Spanien	3 166 902	3 912 536
Paraguay	1 469 510	1 767 644
Uruguay	744 694	679 236
Nederlandene	622 359	573 419
Chile	213 189	111 076
Bolivia	122 015	138 732
Kuba	106 781	—
Andre lande	1 489 615	287 762
	103 039 256	113 959 749

Export. Medens importhandelen, som allerede paavist, har arbeidet under lidet gunstige betingelser, har til gjengjæld udbyttet af exporten været særdeles tilfredsstillende, idet værdien heraf udgjorde $ 179 486 727 guld mod kun $ 167 716 102 guld aaret i forveien.

Hvorledes exporten stiller sig for de forskjellige gruppers vedkommende, i hvilke den er inddelt i statistiken, vil sees af følgende sammenligning:

	1902. $ guld.	1901. $ guld.
I. Kvægavlsprodukter:		
a. Levende dyr	5 617 696	3 084 755
b. Animalske stoffe	89 141 828	81 782 456
c. Forarbeidede stoffe	9 036 246	5 154 226
d. Animalske biprodukter	743 369	624 974

		1902. $ guld.	1901. $ guld.
II.	Agerbrugsprodukter:		
	a. Raaprodukter	61 118 427	63 103 999
	b. Forarbeidede stoffe	4 994 247	6 704 101
	c. Biprodukter	2 058 658	1 787 999
III.	Skovprodukter	3 649 208	2 821 496
IV.	Bjergverksprodukter	327 006	408 440
V.	Jagtprodukter	718 449	940 141
VI.	Forskjellige produkter	2 081 593	1 303 515
		179 486 727	167 716 102

I første gruppe er der af levende kvæg bleven exporteret 5 430 æsler, 6 247 heste, 34 460 muldyr og 96 755 faar mere end i aaret 1901. Kun af hornkvæg har udførselen været noget mindre, nemlig 118 303 stkr. mod 119 189 stkr. det foregaaende aar, men til gjengjæld er gjennemsnitsprisen for dettes vedkommende steget fra $ 16.61 guld til $ 24.08 guld, saaledes at den samlede exportværdi er $ 868 073 guld høiere end i aaret 1901. Ligeledes steg gjennemsnitsprisen for heste fra $ 23.81 guld til 28.73 guld, medens priserne for muldyr og faar omtrent var de samme. Idethele er altsaa udførselsværdien af levende kvæg tiltaget med over $2^1/_2$ million pesos guld.

Med hensyn til afsætningsstederne for disse produkter, saa opgiver statistiken, at der af faar er afgaaet 17 891 stkr. til Brasilien, 80 063 stkr. til Uruguay og 20 962 stkr. til „forskjellige lande". Af heste blev der afskibet 2 494 til Brasilien, 543 til England og 5 711 til „forskjellige lande" og af hornkvæg 4 570 stkr. til Brasilien, 3 121 til Uruguay og 17 965 til „forskjellige lande". Med sidstnævnte betegnelse er hovedsagelig at forstaa Sydafrika.

I underafdelingen „animalske stoffe" fæstes opmerksomheden først og fremst ved den storartede udvikling, hvori exporten af frosset kjød for nærværende befinder sig. Af nedenstaaende oversigt over udførselen i de 7 sidste aar vil sees, hvilken vækst denne exportgren har taget. Aaret regnes fra den 1ste oktober til den 30te september:

	Frosne faar.	Frosset oksekjød.		Frosne faar.	Frosset oksekjød.
	I 1 000 tons.			I 1 000 tons.	
1895/96	42.7	3.3	1899/00	56.1	19.3
1896/97	51.1	3.8	1900/01	58.6	40.9
1897/98	57.7	5.5	1901/02	75.3	65.2
1898/99	58.6	7.0			

Samtidig er udførselsværdien for frosne faar steget fra 1.7 til 6 millioner pesos guld og for frosset oksekjød fra 0.1 til 6.4 millioner. Herved er dog at bemerke, at naar dyrene tilvirkes til frosset kjød, bliver huderne exporteret for sig, medens dyrene, naar disse udføres i levende tilstand, jo selv bringer huderne til markedet. I nævnte tidsrum er derfor ogsaa udførselsværdien af tørrede og saltede oksehuder vokset fra 11.7 til 14.8 millioner pesos guld og af faareskind fra 5.5 til 8.5 millioner pesos guld.

Hvor lønnende exporten af frosset kjød er for nærværende, kan sees deraf, at to med engelsk kapital anlagte fryserier i det forløbne aar har uddelt

dividender paa ikke mindre end 45 og 50 pct. At en forretning, der giver et saa rigeligt udbytte, ikke har undladt at friste de indfødte pengemænd, som søger anbringelse for sine ledige kapitaler, er rimeligt, og man hører derfor stadig om oprettelsen af nye fryserier for argentinsk regning.

Omtrent hele aarets kjødproduktion gik som vanligt til England, nemlig 70 371 tons faare- og 54 402 tons oksekjød. Kun 9 699 tons faarekjød og 15 616 tons oksekjød afskibedes til „forskjellige lande", hvormed igjen væsentlig er at forstaa Sydafrika.

Den største udførselsartikel i underafdelingen „animalske stoffe" er u l d, hvoraf der exporteredes 197 936 tons mod 228 358 tons i aaret 1901, en formindskelse af 30 422 tons. Samtidig er dog gjennemsnitsprisen steget fra $ 195.59 guld til $ 231.44 guld pr. ton, saaledes at udførselsværdien for denne artikels vedkommende er ca. 1.14 millioner høiere end aaret iforveien, nemlig 45.80 mod 44.66 millioner.

Andre betydeligere udførselsartikler i denne gruppe er:

	Mængde.	Værdi i 1 000 pesos.	Gjennemsnitsværdi.
Gjedeskind	1 342 tons	823	0.60
Faareskind	41 405 „	8 487	204.98
Saltede oksehuder	35 343 „	6 385	180.65
Tørrede do.	26 558 „	8 822	332.19
Saltede hestehuder	135 685 stkr.	407	3.00
Tørrede do.	282 138 „	461	1.63
Tørret kjød (tasajo)	22 301 tons	2 647	118.70

Af gjedeskind, faareskind og tørrede oksehuder var udførselen omtrent den samme som aaret iforveien, af saltede oksehuder og tørrede hestehuder noget større og af saltede hestehuder og tørret kjød noget mindre, men da de opnaaede priser for disse produkter gjennemgaaende stillede sig høiere end i det foregaaende aar, viser udførselsværdien en betragtelig stigning sammenlignet med aaret 1901.

Den stedfundne fremgang i exporten af „forarbeidede stoffe" skyldes omtrent udelukkende artiklerne smør og talg, hvoraf der exporteredes henholdsvis 4 125 og 49 045 tons med en værdi af $ 1 277 969 og $ 6 209 038 guld mod 1 510 tons (værdi $ 377 545 guld) og 33 368 tons (værdi $ 3 902 715 guld) aaret iforveien.

Hvad særlig det førstnævnte af disse produkter, s m ø r, angaar, saa er de storartede fremskridt, som udførselen af denne artikel i et forholdsvis begrænset tidsrum har gjort, bemerkelsesværdig. Fra en meget beskeden begyndelse i aaret 1892 (1 320 kg.) har smørexporten i de mellemliggende 10 aar udviklet sig til at blive en af landets vigtigere indtægtskilder. Smørindustrien kan imidlertid endnu kun siges at være i sin barndom, men da alle mulige betingelser er tilstede for, at den fremdeles skal skyde en hurtig vækst, er det at forudse, at Argentina med tiden vil blive et af de første smørexporterende lande i verden.

Det hovedsagelige marked for det argentinske smør er England, men en del afskibes ogsaa til Brasilien og Sydafrika.

Af de under gruppen a g e r b r u g s p r o d u k t e r exporterede raastoffe har følgende størst betydning:

	Tons.	Værdi $ guld.	Gjennemsnitsværdi.
Hvede	644 908	18 584 894	28.82
Mais	1 192 829	22 994 060	19.27
Linfrø	340 937	17 840 952	52.32
Havre	19 842	503 465	25.37
Byg	825	20 367	24.69
Turnipsfrø . . .	2 496	74 888	30.00
Hø	98 166	1 004 133	10.23

Af hvede exporteredes der som følge af den i den nordlige del af landet indtrufne misvækst omkring 250 000 tons mindre end i aaret 1901. Da priserne paa hvede ligeledes stillede sig noget lavere, viser udførselsværdien for denne artikel en tilbagegang af ca. 8 millioner pesos guld i sammenligning med det foregaaende aar.

For maisexportens vedkommende stiller forholdet sig adskillig gunstigere. Rigtignok var det exporterede kvantum kun omtrent 80 000 tons større end i aaret 1901, men udførselen fandt sted paa en tid, da der paa verdensmarkedet grundet paa den feilslagne maishøst i de Forenede Stater raadede dyrtidspriser paa mais, og værdien af denne exportgren kan derfor fremvise en stigning af næsten 4 millioner pesos guld fra aaret iforveien. Exporten af linfrø var ligeledes noget større (2 000 tons) end i aaret 1901, ligesom exportværdien takket være de opnaaede høiere priser voksede med omkring 1 million pesos guld.

Sammenlignet med disse agerbrugets tre hovedprodukter spiller de øvrige artikler i denne afdeling en forholdsvis underordnet rolle. Af hø exporteredes der en ubetydelighed mere end i aaret 1901. Derimod gik udførselen af byg og turnipsfrø tilbage med henholdsvis 50 000 og 30 000 pesos guld. Denne lille difference blev dog mere end opveiet ved den større udførsel af havre (19 842 mod 2 225 tons) og den paa denne artikel faldende øgede exportværdi af ca. $^1/_2$ million pesos guld.

Blandt de i underafdelingen „forarbeidede stoffe" opførte artikler er exporten af mel som følge af den mislykkede hvedehøst gaaet tilbage, idet der heraf kun udførtes 39 040 tons mod 71 742 tons aaret iforveien. Imidlertid steg gjennemsnitsværdien fra $ 38.04 til $ 41.07 pr. ton, ellers var den indtrufne værdiformindskelse ($ 1 603 568 i aaret 1902 mod $ 2 711 298 i aaret 1901, eller en difference af $ 1 107 730) bleven endnu større.

Exporten af sukker viser ligeledes tilbagegang sammenlignet med det foregaaende aar, nemlig 41 694 tons mod 49 412 tons i aaret 1901, hvorved foraarsagedes en nedgang i exportværdien af noget over $ 600 000.

Af de under afdelingen „biprodukter" exporterede artikler fortjener kun at nævnes klid, hvoraf der udførtes for $ 272 134 mere end i aaret 1901.

Den paa gruppen „skovprodukter" faldende stigning i udførselsværdien skyldes en øget export af quebracho, der er den eneste artikel af betydning inden denne gruppe. Heraf exporteredes der under aaret:

	Mængde.	Værdi.
Jernbanesleepers	35 145 stkr.	52 717 guld
Stokke	245 723 tons	2 457 233 „
Extrakt	9 099 „	909 904 „

Grupperne „bergverksprodukter“, „jagtprodukter“ og „forskjellige produkter“ spiller en forholdsvis underordnet rolle for exporthandelen og fortjener derfor ingen nærmere omtale.

Fordelt paa de forskjellige lande stiller exporten sig saaledes, sammenlignet med aaret 1901:

	1902. $ guld.	1901. $ guld.
Storbritannien	35 084 066	29 920 759
Frankrige	29 587 457	28 637 121
Tyskland	22 939 881	21 479 883
Belgien	13 760 219	13 457 731
Forenede Stater	10 037 576	9 296 454
Brasilien	8 368 742	9 702 488
Sydafrika	8 285 387	2 891 259
Italien	4 215 756	4 018 950
Uruguay	3 673 633	3 710 663
Nederlandene	2 834 288	1753 931
Spanien	2 025 428	2 131 713
Chile	684 113	568 173
Bolivia	600 368	541 049
Kuba	470 991	366 163
Paraguay	212 212	216 053
Andre lande	10 196 675	8 915 313
Til ordre	26 509 935	29 807 780
	179 486 727	167 716 102

Indvandring. Intet giver et bedre vidnesbyrd om de i Argentina for tiden raadende vanskelige økonomiske tilstande end det store antal indvandrere, som, efter at have forsøgt at skabe sig en stilling herude, igjen har seet sig nødsaget til at forlade landet. Af de offentliggjorte statistiske opgaver fremgaar det nemlig, at medens der i det forløbne aar ankom 97 988 immigranter til Argentina, er ikke mindre end 78 803 personer atter vendt tilbage til sine respektive hjemlande.

Dette for landet saa beklagelige fænomen har længe været gjenstand for regjeringens opmerksomhed, og, efter hvad der opgives, skal agerbrugsministeren omgaaes med planer om at oprette udvandringsbureauer paa forskjellige steder i Europa og tilstaa frie overreiser for paa denne maade at søge at lede en del af den europæiske udvandrerstrøm til Argentina. I den herværende presse er det dog bleven fremholdt, at de forsøg, som tidligere har været gjort paa at skabe en øget indvandring ved kunstige midler, ikke opmuntrede til videre experimenter i samme retning, idet erfaringen viser, at der paa denne maade kun opnaaes at bringe en hel del lidet ønskelige elementer til landet, medens den bedre klasse arbeidere, der som regel gjennem slægtninges og bekjendtes skildringer er bleven sat godt ind i forholdene herude, holder sig borte. Opgaven maa være, fremhæves der, at skaffe den lavere klasse lettere livsvilkaar ved at formindske de paa de almindeligste nødvendighedsartikler hvilende høie afgifter samt tilveiebringe tryggere retstilstande; naar dette er skeet, vil nok indvandringen vokse af sig selv.

Den nuværende chef for agerbrugsdepartementet skal efter sigende være meget interesseret for at kolonisere de sydlige dele af landet med skandinaviske indvandrere, idet han gaar ud fra, at de klimatiske forholde der passer bedre for nord- end for sydeuropæere. At agerbrugsministeren virkelig omgaaes med planer i den retning har faaet bekræftelse derved, at han for nogen tid siden har sendt en kommissionær til de skandinaviske lande for at virke for udvandring hertil fra disse — særlig dog fra Finland. Til brug for den paa-

*

tænkte koloni er der bleven reserveret en landstrækning, som er beliggende i nærheden af den chilenske grænse i et af de sydlige territorier.

Da der ikke foreligger nærmere oplysninger om, hvorledes regjeringen har til hensigt at gribe sagen an, kan jeg ikke udtale nogen begrundet dom om det omhandlede kolonisationsprojekt; kun finder jeg at burde advare mod, at nogen udvandrer, medmindre der opnaaes betryggende garantier for, at regjeringen yder foretagendet den pekuniære støtte, som er uomgjængelig nødvendig, hvis dette skal kunne lykkes, og uden hvilken et kolonisationsforsøg i de afsidesliggende egne, som der her er tale om, kun vil foraarsage utilfredshed og skuffelser.

Til slutning skal jeg ikke undlade at bemerke, at den klasse udvandrere, som har de bedste udsigter til at kunne slaa sig igjennem herude, er dygtige og arbeidsomme jordbrugere, særlig saadanne som kan disponere over nogen kapital, ihvorvel sprogvanskeligheder og den store forskjel i levesættet gjør, at skandinaver har vanskeligere for at finde sig tilrette i Argentina end andetsteds.

I den til hans excellence udenrigsministeren under 20de mai 1901 indsendte opgave over handelshuse, der indehaves af nordmænd eller svensker, og som befatter sig med export eller import, skibsmægler- eller bankforretninger, er der indtraadt den forandring, at firmaet Åkerman, Fröber & Co. har ophørt at existere.

Den japanesiske fyrstikindustri.

Rapport fra generalkonsul P. Ottesen, dateret 31te mai 1903.

Tilvirkning af fyrstikker tog sin begyndelse i Japan i aaret 1876. En japaneser ved navn Shimitzu Makoto, som paa opdrag af sin regjering havde studeret fyrstikfabrikationen i Europa, grundede ved den tid den første fabrik i Tokio. Industrien tog snart god fart saavel dersteds som i byerne Osaka og Kobe, og man begyndte allerede i aaret 1878 at exportere fyrstikker. I aaret 1881 beregnedes exporten til en værdi af ca. 240 000 yen (1 yen = ca. kr. 1.85). I de nærmest følgende aar var markedet temmelig trykket, men fik i slutningen af ottiaarene et kraftigt opsving, og exporten har senere vist en næsten uafbrudt fremgang, saa at den i forrige aar beregnedes til over 8 millioner yens værdi. De vigtigste tilvirkningscentrer er fremdeles de nævnte tre steder med deres omliggende distrikter.

Tilvirkningen af fyrstikker drives dels fabrikmæssig og dels som husindustri; hovedsagelig paa sidste maade. Det meste af arbeidet saavel i fabrikerne som omkring i husene udføres af kvinder og børn.

Da den nødvendige kontrol med arbeidet ikke kan effektueres for husindustriens vedkommende, bliver den vare, som tilvirkes paa den maade, meget uensartet og i andre henseender mangelfuld. Men ogsaa den fabrikmæssige tilvirkning lader almindeligvis adskilligt tilbage at ønske. Selv de største af fabrikerne svarer efter vore begreber til et slags verksteder, hvor det meste arbeide drives med haandkraft, og hvor det, som findes, af maskiner kun er meget primitivt. Paa grund af manglende lovbestemmelser er de

hygieniske forhold og de øvrige betingelser for arbeidets udførelse i disse fabriker yderst slette.

Arbeidstiden er almindeligvis 10 timer daglig, og der arbeides alle ugens dage.

Arbeidslønnen er gjennemsnitlig for mænd ca. yen 0.70, for kvinder yen 0.25 til 0.30 à 0.40 og for børn yen 0.15 til 0.22 (1 yen = ca. kr. 1.85). Dette gjælder kun fabrikerne. Hvad arbeidstid og dagløn for husindustrien angaar, kan den vanskelig bestemmes, kun saa meget kan siges, at betalingen for det her leverede arbeide er ussel, og at det her befulgte system nærmest maa karakteriseres som „sweating".

Materialet for tilvirkningen af stikkerne kommer hovedsagelig fra den nordlige ø Hokkaido. For de bedste kvaliteter anvendes en slags piletræ (engelsk „white willow", japanesisk „yanaji") samt poppel (populus suaveoleus) og asp (populus tremula, varieteten „villosa") og til de tarveligere et slags furu (japanesisk „matzu"). Paa grund af fremkomne forespørgsler om tilstrækkeligheden af Japans egen forsyning med trævirke for dets fyrstikfabrikation har jeg nærmere undersøgt forholdene og kan oplyse, at der, for tiden ihvertfald, ikke finder nogen import sted hertillands af saadant trævirke. Tvertimod, der udføres ret betydelige kvanta af fyrstiksplint fra Japan til fabriker i Kina, Hongkong og Korea; i aaret 1902 gik exporten heraf op til en værdi af ca. 175 000 yen. Ogsaa det til æskerne anvendte træmateriale er af indenlandsk tilvirkning.

Af de kemikalier, som anvendes i fyrstikfabrikationen, produceres kun svovlet i Japan; de øvrige importeres fra Europa.

Papiret, saavel det, som bruges til sammenklistringen af æskerne, som det, der anvendes til disses indpakning, importeres fra udlandet og kommer hovedsagelig fra de forenede riger, Tyskland og Østerrige-Ungarn.

Angaaende de japanesiske fyrstikkers kvalitet kan merkes, at splinten almindeligvis er ujævn og sprød, saa at den ofte brydes istykker under strygningen. I varme fugtige klimater — og det er just til lande med saadant klimat, at den største del af de japanesiske fyrstikker gaar, — opløses lettelig for sikkerhedsstikkers vedkommende satsen paa saavel stikkerne som paa strygepladerne, og det er ikke nogen sjeldenhed, at størstedelen af en æskes indhold maa bortkastes som ubrugeligt. Efter hvad jeg paa den anden side har kunnet bringe i erfaring derom for norske og svenske fyrstikkers vedkommende i de samme klimater, skal saadanne ulemper kun sjelden forekomme. En anden ulempe ved de japanesiske fyrstikker er det, at tændsatsen ofte viser tendens til at sprage under antændningen, saa at glødende partikler løsrives og let kan bevirke antændelse.

I det hele taget maa de japanesiske fyrstikker gjennemgaaende karakteriseres som slette sammenlignet med vore, og til nogen væsentlig forbedring i tilvirkningen er der næppe synderlige tegn.

Til belysning af omfanget og udviklingen af exporten af fyrstikker fra Japan i de sidst forløbne 10 aar hidsættes nedenstaaende tabel, der er hentet fra den officielle statistik, og som vistnok kan gjøre regning paa at ansees som tilnærmelsesvis korrekt.

**

	1893. Gross.	1894. Gross.	1895. Gross.	1896. Gross.
Australien	6 565	91 900	63 450	32 975
Britisk Indien	1 102 000	2 069 662	3 188 716	1 722 443
Philippinerne	11 400	14 000	9 942	46 500
De Forenede Stater	1 300	5 285	19 350	51 518
Hongkong	9 959 498	8 608 223	8 900 442	11 269 314
Kina	2 214 360	2 767 115	4 401 451	4 442 639
Korea	244 290	268 136	308 253	383 845
Nederl. Indien	—	—	—	—
Sibirien	—	—	—	—
Straits Settlements	—	—	—	—
Øvrige lande	1 874	18 701	20 423	30 615
Sum	13 541 287	13 843 022	16 914 027	17 979 849
	Yen.	Yen.	Yen.	Yen.
Tilsammen værdi	3 537 974	3 795 635	4 672 812	4 986 260

	1897. Gross.	1898. Gross.	1899. Gross.	1900. Gross.
Australien	46 988	756	18 929	24 719
Britisk Indien	2 981 963	3 138 200	2 639 181	3 787 584
Philippinerne	52 400	4 350	53 450	28 750
De Forenede Stater	36 360	9 070	13 917	7 824
Hongkong	10 479 304	11 228 424	8 854 531	8 773 195
Kina	5 389 188	7 166 516	7 483 606	6 071 558
Korea	526 927	494 002	522 827	606 144
Nederl. Indien	—	2 550	5 250	5 617
Sibirien	—	—	—	254
Straits Settlements	—	—	—	—
Øvrige lande	25 016	34 494	36 170	12 385
Sum	19 538 146	22 078 362	19 628 134	19 317 994
	Yen.	Yen.	Yen.	Yen.
Tilsammen værdi	5 641 992	6 273 949	5 890 666	5 760 869

	1901. Gross.	1902. Gross.
Australien	29 371	7 975
Britisk Indien	3 794 347	2 544 851
Philippinerne	294 120	8 208
De Forenede Stater	6 600	1 950
Hongkong	9 653 285	9 794 713
Kina	10 487 322	11 588 814
Korea	692 163	769 805
Overføres	24 957 208	24 716 316

	1901. Gross.	1902. Gross.
Overført	24 957 208	24 716 316
Nederl. Indien	—	27 650
Sibirien	14 027	19 225
Straits Settlements	—	2 515 439
Øvrige lande	19 386	12 201
Sum	24 990 621	27 290 831
	Yen.	Yen.
Tilsammen værdi	7 392 868	8 169 965

Exporten af denne artikel er nu næsten helt og holdent gaaet over kinesernes hænder, hvilket er ganske naturligt baade paa grund af de kinesiske kjøbmænds overlegenhed over de japanesiske, og fordi afsætningsmarkederne for størstedelen beherskes af deres landsmænd.

Den aller væsentligste del af exporten foregaar over Kobe; af totalexporten af fyrstikker i aaret 1902, der udgjorde en værdi af yen 8 170 000, skibedes saaledes fra Kobe for ca. yen 7 270 000. Dette beløb fordeler sig mellem de forskjellige slags stikker paa følgende maade:

Sikkerhedsfyrstikker, almindelige	yen 2 757 971
Do. tynde	„ 2 321 711
Fosforstikker	„ 1 683 549
Svovlstikker	„ 512 982

De vigtigste destinationshavne er Hongkong, Shanghai, Chefoo, Tiensin, Singapore, Kalkutta og Bombay.

Priserne f. o. b. Kobe stiller sig gjennemsnitlig saaledes:

Sikkerhedsstikker:

Impregnerede, i kasser paa 50 gross yen 18.00
Uimpregnerede, i „ 50 — „ 14.50—17.00
Tynde, prima, i — „ 50 — „ 22.00

Svovlstikker, i kasser paa 50 gross yen 13.50—16.50
Do. i — „ 100 — „ 24.00

Fosforstikker i kasser paa 100 gross yen 23.50
Do. prima i — „ 50 — „ 17.00—18.00

Naar der spørges om de udsigter, som norske fyrstikker kan have til at konkurrere paa de østasiatiske markeder med de japanesiske, saa maa erindres, at det her almindeligvis er varens prisbillighed, som betinger den store afsætning blandt befolkningens brede lag; varens kvalitet spiller en sekundær rolle. Dette gjælder endog i den udstrækning, at der tages forholdsvis lidet hensyn til antallet af de fyrstikker, som virkelig tænder — som altsaa kan bruges —, sammenlignet med antallet af dem, som ikke kan faaes til at tænde eller som brydes istykker under afrivningen, med andre ord, det er den tilsyneladende prisbillighed, mere end den virkelige, som det kommer an paa for de fleste konsumenter.

Især for det kinesiske markeds vedkommende turde dette forhold være karakteristisk.

Paa afsætningsmarkederne i britisk og hollandsk Indien samt paa Philippinerne turde imidlertid udsigterne til at optage konkurrencen være gunstigere, og en mere energisk bearbeidelse af disse markeder burde kunne lønnes med gode resultater. Blandt andet forekommer det mig, at man i disse lande, som nu nyder en betryggende retspleie, maatte kunne beskytte sig bedre end hidtil mod den mildest talt illoyale konkurrence, som japaneserne, ved hjælp af skuffende efterligninger af vore etiketter, driver ligeoverfor norske og svenske merker.

Jeg finder, at det i denne forbindelse kan fortjene at nævnes, at japaneserne allerede i nogen tid har havt sin opmerksomhed, saavel for fyrstikkers som for en række andre artiklers vedkommende, sterkt henvendt paa det sydafrikanske marked, hvor man venter et stort opsving i forbruget, samt at der sandsynligvis om ikke ret længe vil blive gjort forsøg paa at kaste masser af japanesiske fyrstikker ind paa dette marked. Om vor fyrstikindustri end for nærværende ikke har nogen særdeles stor afsætning dertillands, tror jeg dog, at det vilde være fremsynt itide at søge at tilbageslaa den japanesiske konkurrence — som vistnok ogsaa dersteds vil optræde med imitationer af vore merker — fra et marked, hvor vi nu engang har skaffet os et godt fodfæste, og hvor vistnok store udviklingsmuligheder er tilstede.

Honolulu.

Aarsberetning for 1902 fra konsul H. W. Schmidt.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Honolulu ankom i aaret 1902 fra fremmede lande med ladning 6 norske seilskibe dr. 6 239 tons og i ballast 1 seilskib dr. 1 176 tons. Der afgik i ballast til fremmede lande 6 norske seilskibe dr. 6 239 tons. Bruttofragterne for de ankomne skibe udgjorde kr. 134 426.00.

For ordres, reparation etc. anløb et norsk skib.

Intet svensk skib anløb Honolulu i aaret 1902.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 451.84.

Værdien af Hawaiis import i fiskalaaret 1ste juli 1901—30te juni 1902 beløb sig til ca. 22 mill. $, hvoraf fra de Forenede Stater for ca. 19 mill. $. Af importartikler kan nævnes kemikalier for ca. $^1/_2$ mill. $, bomuldsvarer for ca. $^1/_8$ mill. $, fisk for ca. 85 000 $. Øernes export gaar ligeledes væsentlig til de Forenede Stater; den vigtigste exportartikel er kaffe, hvoraf der i det nævnte aar exporteredes 720 mill lbs. til en værdi af ca. 24 mill. $.

Forretningsaaret 1902 var i Hawaii det flaueste, man har oplevet i de sidste 3 à 4 decennier. Det er imidlertid at haabe, at der snart vil indtræde bedre tider.

Efterat Honolulu nu er blevet forenet med det amerikanske kontinent med en telegrafkabel, er øernes betydning som anløbssted for skibe, der befarer Stillehavet, tiltaget i høi grad. Der startes stadig nye dampskibsruter til de forskjelligste dele af verden.

Konsulatet kan ikke tilraade emigration til Hawaii.

Paa grund af den begunstigelse, som den gjældende toldtarif yder amerikanske varer, er næsten al konkurrance med de Forenede Stater udelukket; forbruget og importen af fisk er imidlertid i tiltagende, og konsulatet imødeser gjerne prøver og prisopgaver fra leverancedygtige norske huse, forat det kan forsøge at oparbeide et marked i norske fiskevarer.

Danzig.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Einar Jørgensen, dateret 12te august 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	26	9 512	67	40 471	93	49 983	24	6 741	37	20 857	61	27 598
Seilskibe	1	56	11	3 946	12	4 002	-	-	6	368	6	368
Sum	27	9 568	78	44 417	105	53 985	24	6 741	43	21 225	67	27 966
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ladede fartøier	27	9 568	78	44 417	105	53 985	24	6 741	43	21 225	67	27 966
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	11	9 057	11	9 057	1	703	41	29 702	42	30 405
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	3	2 101	3	1 532	6	3 634
Sum	-	-	11	9 057	11	9 057	4	2 804	44	31 234	48	34 039
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	11	9 057	11	9 057	4	2 804	44	31 234	48	34 039

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 596 151.11, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 227 001.78.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 231 dr. 57 610 tons, til hovedstationen 224 dr. 57 079 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 3 035.75, ved vicekonsulsstationerne intet; heraf tilfaldt konsulen kr. 3 035.75. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 3 340.60, ved vicekonsulsstationerne kr. 33.79; heraf tilfaldt konsulen kr. 16.89. Ialt tilfaldt konsulen kr. 6 393.24.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 67.02, i svenske sager kr. 29.95, i andre sager kr. 22.75.

I aaret 1902 ankom til Danzig 116 norske skibe, hvoraf 104 dampskibe dr. tils. 63 041 reg.-tons. Bruttofragterne for de ankomne skibe udgjorde kr. 596 151.00 og for de afgaaede kr. 227 002.00.

I samme tidsrum beløb den svenske skibsfart sig til 224 skibe, hvoraf 136 dampskibe, dr. tils. 57 080 reg.-tons, og udgjorde bruttofragterne for de ankomne skibe kr. 365 924.00 og for de afgaaede skibe kr. 273 303.00.

I aaret 1902 ankom til Danzig følgende skibe:

	Dampskibe.		Seilskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske . . .	104	59 040	12	4 001	116	63 041
Svenske . .	136	50 345	88	6 735	224	57 080
Belgiske . .	5	3 967	—	—	5	3 967
Danske . . .	59	41 333	137	8 353	196	49 686
Tyske . . .	931	348 399	120	27 105	1 051	375 504
Engelske . .	157	109 026	3	246	160	109 272
Franske . . .	1	1 526	—	—	1	1 526
Hollandske . .	39	17 813	34	2 598	73	20 411
Italienske . .	—	—	1	447	1	447
Russiske . .	6	5 351	6	1 743	12	7 094
	1 438	636 800	401	51 228	1 839	688 028

Der ankom saaledes	dampskibe	1 438	dr. 636 800	reg.-tons
	seilskibe	401	„ 51 228	—
	Ialt	1 839	dr. 688 028	reg.-tons
deraf ankom i ballast	dampskibe	370	dr. 145 045	reg.-tons
	seilskibe	28	„ 2 134	—
	Ialt i ballast	398	dr. 147 179	reg.-tons
og med ladning	dampskibe	1 068	dr. 491 755	reg.-tons
	seilskibe	373	„ 49 094	—
	Ialt lastet	1 441	dr. 540 849	reg.-tons

For nødhavn indkom 21 dampskibe og 26 seilskibe, hvoraf ingen norske skibe.

Der afgik fra Danzig	dampskibe	1 442	dr.	633 674 reg.-tons
	seilskibe	407	„	52 654 —
	Ialt	1 849	dr.	686 328 reg.-tons
Der afgik i ballast	dampskibe	406	dr.	179 395 reg.-tons
	seilskibe	109	„	24 603 —
	Ialt i ballast	515	dr.	203 998 reg.-tons
og med ladning	dampskibe	1 021	dr.	451 514 reg.-tons
	seilskibe	274	„	25 118 —
	Ialt lastet	1 295	dr.	476 632 reg.-tons
Af norske skibe ankom i ballast .	dampskibe	11	dr.	9 058 reg.-tons
	seilskibe	—	„	— —
	Ialt i ballast	11	dr.	9 058 reg.-tons
ankom med ladning	dampskibe	93	dr.	49 982 reg.-tons
	seilskibe	12	„	4 001 —
	Ialt lastet	105	dr.	53 983 reg.-tons
afgik med ladning	dampskibe	61	dr.	27 600 reg.-tons
	seilskibe	6	„	368 —
	Ialt lastet	67	dr.	27 968 reg.-tons
afgik i ballast .	dampskibe	42	dr.	30 404 reg.-tons
	seilskibe	6	„	3 633 —
	Ialt i ballast	48	dr.	34 037 reg.-tons

Fra 16de februar til 3dje marts, fra 14de til 18de marts og fra 4de til 28de december betaltes afgift til isbryderen.

I marts maaned udlagdes sjømerkerne i Danzigerbugt, og den 1ste april blev skibsfarten erklæret for aabnet paa Danzig.

I aarets løb udførte hr. Otto Thoresens dampskibe 16 reiser til Kristiania, delvis via Göteborg, og med anløb af Königsberg.

Vestlandske Lloyds dampskibe besøgte paa 5 reiser Danzig paa tur, resp. retur til Bergen.

Forskjellige dampskibe, tilhørende hr. Alb. W. Selmer i Trondhjem udførte 10 reiser hertil fra Trondhjem og tog iblandt returlast til Vest-Norge.

Fra Luleå med jernmalm gjordes 18 reiser af norske dampskibe og med kul fra engelske havne 7, fra Kjøbenhavn med stykgods 4, fra Idefjord med

sten 3, fra Ghent med thomasmel 1, fra engelske og skotske havne med sild 26, fra Ferdinandina 1 med fosfat, og fandt disse dampere for størstedelen udfragt herfra til Kristiania, Stockholm, Malmø og Danmark med kornvarer, til London, Greenock, Bristol, Rotterdam, Finland, Montreal med sukker og til London, Cardiff, Grimsby, Hartlepool og Danmark med trælast.

Af større seilskibe kom hertil fra Iquique 1 med salpeter, fra Champoton 1 og fra Cuyo 1 med farvetræ, fra Yucatan 1 med blaatræ og fra Savannah 1 med harpiks.

Danzigs handelsflaade udgjorde, foruden bugser- og kystfartøier, ved aarets begyndelse 2 seilskibe paa 1 043 reg.-tons og 25 dampskibe paa 13 136 reg.-tons, tilsammen 27 sjøgaaende skibe dr. ialt 14 179 reg. tons. I fart i havnen, paa reden og i Danzigerbugt gaar 67 bugser-, person- og fragtdampere og 6 kystfarere, hjemmehørende i Danzig.

I aaret 1902 havde rederierne at lide mere under de ugunstige forholde end i aaret 1901. Den i aaret 1900 indtraadte tilbagegang fra den gode skibsperiode udviklede sig i aaret 1902 mere skadelig paa grund af nybygninger kontraheret i den gode tid, medens samtidig varebyttet i verdenshandelen videre formindskedes. Kullene blev fremdeles dyre og de i gode tider bevilgede hyrer blev kun i enkelte tilfælde nedsatte.

Nord- og Østersjø-fragterne var bedrøvelige og vilde ikke vise nogen bedring. Fragterne herfra var ogsaa trykkede. Udover høsten fandt nogle mindre dampere for nogle maaneder en bedre beskjæftigelse til Sverige og Finland.

Til de Forenede Stater og Kanada optoges et antal dampere til lave rater.

Transporten af kul fra Rhinen og trælast herfra til Vest-Tyskland foregik delvis som tidligere med sjøgaaende lægtere.

Paa de herværende 3 private skibsværfter Schichau, Klawitter og Johansen stod i aaret 1902 under bygning: 1 linjeskib, „Wettin", paa 12 000 tons for den tyske marine, 1 krydser, „Nowik", paa 3 000 tons for den russiske marine, 1 havnedamper med ildslukningsindretning for byen Königsberg, 1 inspektionsdamper for Montevideo og 1 sjølægter for do.

Paa disse værfter arbeidede ialt ca. 3 600 mand. De tilbagegaaende konjunkturer i industrien har haardt truffet de herværende skibsværfter.

I foraaret 1902 steg beskjæftigelsen noget, og erholdt værfterne endel ordres, uden at nogen lønnende pris opnaaedes; i sommerens løb indtraadte igjen stilstand. Overordentlig flau var reparationsforretningen, begrundet i den trykkede tilstand i rederivæsenet.

Elbing. Schichau værft afleverede i aaret 1902: 5 torpedobaade, 1 kanonbaad, 4 skruedampskibe, 3 hjuldampere (deriblandt 2 jernbanefærger).

Fra lokomotivfabriken leveredes 14 lokomotiver.

Arbeidernes tal var gjennemsnitlig 3 400 mand. Til Elbing ankom 80 sjøgaaende skibe, hvoraf 7 svenske, 26 danske, 4 nederlandske og 30 tyske, og bestod ladningerne af 4 681 tons gadesten, 676 tons kalksten og 175 tons chamottesten fra Sverige.

Med ladning udgik 2 svenske, 1 dansk, 1 nederlandsk og 9 tyske skibe, alle med trælast.

Fragterne fra Danzig i aaret 1902 var gjennemsnitlig for dampskibe:

Til	Kristiania	$6^3/_4$ à 9 mark pr. 1 000 kg. sukker og kornvarer.
„	Bergen	$6^1/_2$ à 7 „ „ „ „ „ - „
„	Stockholm, Gefle . .	$5^1/_2$, 6 à 7 „ „ „ „ kornvarer.
„	Sikeå	$7^1/_2$ „ „ „ „ do.
„	Norrköping, Nyköping	$5^1/_2$, $6^1/_2$ à 7 „ „ „ „ do.
„	Sydsverige	5, $5^1/_2$ à 6 „ „ „ „ do.
„	Göteborg	5, $5^1/_2$ à 6 „ „ „ „ do.
„	danske havne . . .	5 à 6 „ „ „ „ oljekager og kornvarer.
„	„ „ . . .	14/16 pfg. for høvlet last, 23 pfg. for rundlast, 9/11 pfg. for sleepers, alt pr. kubikfod.
„	Stralsund	$14^1/_2$ pfg. pr. kubikfod skaaren last.
„	Leer	45 pfg. pr. furu-normalsleeper.
„	do.	17 „ „ kubikfod „Mauerlatten“.
„	Flensburg, Kiel . .	6 mark pr. 1 000 kg. kornvarer.
„	Rotterdam	47/55 pfg. pr. ege-normalsleeper.
„	do.	5 mk. pr. 1 000 kg. sukker.
„	do.	$5^1/_4$ mk. pr. 1 000 kg. kornvarer.
„	do.	47 pfg. pr. furu-normalsleeper.
„	Amsterdam	5 à $5^1/_2$ mk. pr. 1 000 kg. sukker.
„	Dortrecht	47 à 45 pfg. pr. ege-normalsleeper.
„	Antwerpen	19 ct. pr. kubikfod „Mauerlatten“.
„	Ostende	$7^3/_4$ mk. pr. load egesleepers.
„	do. . . .	20 ct. pr. kubikfod „Mauerlatten“.
„	Ghent . . .	8 „ „ do. egesleepers
„	London	5 sh. 3 d pr. 1 000 kg. sukker.
„	do.	5 sh. 6 d à 6 sh. pr. load furusleepers
„	do.	1 sh. à $10^1/_2$ d pr. 320 eng. pund havre.
„	do.	7 sh. 6 d pr. load „Mauerlatten“.
„	do.	1 sh. $4^1/_2$ d pr. 500 pund hvede.
„	Grimsby . . .	5 sh 6 d pr. load furusleepers.
„	Kingslynn	7 sh. pr. load do.
„	Sunderland . . .	6 sh. 6 d pr. load egesleepers.
„	Queensborough . .	6 sh 6 d „ „ furusleepers.
„	Southampton . . .	7 sh. 3 d „ „ do.
„	Newcastle	7 sh. 6 d „ „ do.
„	Liverpool, Bristol .	7 sh. 9 d „ 1 000 kg sukker.
„	Aberdeen	8 sh. „ load furutømmer.
„	Dublin	10 sh. „ „ furubjælker.
„	Newport	10 sh. 6 d „ „ egebjælker.
„	Campbeltown . . .	1 sh. 9 d „ quarter hvede.
„	Cardiff	1 sh 6 d „ „ havre.
„	Nantes . . .	50 ctm. pr. kbf. egebord, 28 ctm. pr. kbf. furu
„	New Orleans . . .	8 sh. 3 d pr. ton sukker.
„	Halifax	7 sh. 9 d „ „ „
„	Montreal	9 sh. „ „ „
„	Wasa, Jacobstad, Åbo	5 mark „ „ „
„	St. Petersburg . .	12 „ „ 1 000 kg. rug.

For seilskibe:

Til	Stockholm . . .	6 mark pr. 1 000 kg. oljekager.
„	do. . . .	$7^1/_2$ „ „ „ „ sukkerroeskræller.

Til Norköping, Østsverige $5^1/_2$ à 6 mark pr. 1 000 kg. oljekager.
„ Gefle . . . . . 6 mark pr. do. do.
„ do. . . . . 5 „ „ 1 000 kg. gammelt jern.
„ Söderhamn . . . 6 „ „ „ „ oljekager.
„ Sydsverige . . . 6 à $6^1/_2$ „ „ „ do.
„ Göteborg . . . . 9 mark „ „ „ klid.
„ do. og Halmstad $5^1/_2$ „ „ „ „ kornvarer og oljekager.
„ Danmark . . . . 4 à 5 til $6^1/_2$ mark pr. 1 000 kg. do. do.
„ do. . . . . 8 à 10 pfg. pr. kubikfod furusleepers.
„ do. . . . . $7^1/_2$ mark pr. 1 000 kg. sukkerroeskræller.
„ Bornholm . . . . 3 à 4 „ „ „ „ kornvarer.
„ Helsingfors . . . $5^1/_4$ „ „ „ „ jernbaneskinner.
„ Anklam, Ueckermünde $3^1/_2$ à 4 „ „ „ „ gammelt jern.
„ Flensburg . . . 30 pfg. pr. furu normalsleeper.
„ Lübeck . . . . $3^3/_4$ mark pr. 1 000 kg. melasse.
„ Rendsburg . . . 5 „ „ „ „ gammelt jern.
„ do. . . . 15 pfg. pr. kubikfod furu „Mauerlatten".
„ Stade . . . . . 18 „ „ „ „ „
„ Sharpness . . . 9 sh. 6 d pr. load furu.
„ Great Yarmouth . 10 sh. 6 d „ „ „
„ Tyne . . . . . 6 sh. 6 d „ „ „
„ Sunderland . . . 7 sh. 6 d „ „ chocks.
„ West Hartlepool . 8 sh. „ „ eg.
„ do. . 5 sh. $7^1/_2$ d „ „ furu.
„ Löwen . . . . 26 ctm. pr. kubikfod „Mauerlatten".
„ Groningen . . . 18 à 20 pfg. pr. do. do.

Til Danzig:

For dampskibe:

Fra Trondhjem . . . $5^1/_2$ à 6 mark pr. 1 000 kg. svovlkis.
„ Østnorge . . . 5 mark pr. 1 000 kg. granitsten.
„ Luleå . . . . 4 „ „ „ „ jernmalm.
„ Carlskrona . . . $3^1/_2$ à 4 mark pr. 1 000 kg. granitsten.
„ Lysekil . . . . $4^3/_4$ à $5^1/_4$ „ „ „ „ „
„ Gotland . . . . 4 mark pr. 1 000 kg. kalksten.
„ Skotland . . . 1 sh. 6 d og 1 sh. 7 d pr. tønde sild.
„ Sunderland . . . 4 sh. pr. ton kul.
„ Middlesbro . . . 4 sh. 6 d pr. ton do.
„ Tyne . . . . . 4 sh. 3 d „ „ do
„ Firth of Forth . 4 sh. 6 d à 4 sh. 9 d pr. tons do.
„ Swansea . . . 5 sh. 6 d pr. ton do
„ Cardiff . . . . 5 sh. 6 d „ „ brickets.
„ do. . . . . 4 sh. 9 d „ „ kul.
„ Colastine . . . 18 sh. 9 d „ „ quebrachotræ.
„ Antwerpen . . . 4 à $4^3/_4$ mark pr. ton thomasmel.

For seilskibe:

Fra	Höganäs, Helsingborg	3 à $3^1/_2$ mark pr. ton chamottesten og ler.
„	Lysekil	4 à 5 mark pr. ton granitsten.
„	Halmstad	5 mark pr. ton do.
„	Gotland	$3^3/_4$ à $4^1/_4$ mark pr. ton kalksten.
„	Göteborg	$6^3/_4$ mark pr. ton kultjære.
„	Yucatan	31 sh. pr. ton blaatræ.
„	Iquique	22 sh. „ „ salpeter.
„	Champeton	27 sh. „ „ farvetræ.
„	Leer	4 mark „ „ kul.
„	Bremerhaven	$4^3/_4$ „ „ „ „
„	Stettin	3 „ „ „ „

Over følgende fragter opføres en sammenlignende oversigt for seilskibe pr. load (50 kubikfod engl.) kanthuggen furu.

Til kulhavn paa Englands østkyst:

	1ste kvartal.	2det kvartal.
1902	7 sh. 6 d à 7 sh. 0 d	6 sh. 6 d
1901	8 sh. 6 d - 7 sh. 6 d	7 sh. 6 d
1900	9 sh. 6 d - 8 sh. 9 d	7 sh. 9 d à 11 sh. 0 d
1899	7 sh. 8 d - 8 sh. 0 d	8 sh. 6 d - 9 sh. 6 d
1898	6 sh. 0 d - 7 sh. 6 d	6 sh. 3 d - 7 sh. 0 d

	3dje kvartal.	4de kvartal.
1902	7 sh. 0 d	—
1901	6 sh. 3 d	6 sh. 3 d
1900	11 sh. 6 d	10 sh. 0 d
1899	8 sh. 6 d à 9 sh. 0 d	9 sh. 0 d à 8 sh. 0 d
1898	7 sh. 0 d - 8 sh. 3 d	—

For dampskibe pr. ton sukker til London:

	1ste kvartal.	2det kvartal.
1902	6 sh. 0 d à 5 sh. 0 d	5 sh. 0 d à 5 sh. 3 d
1901	7 sh. 6 d - 7 sh. 3 d	6 sh. 9 d - 6 sh. 0 d
1900	5 sh. 9 d - 7 sh. 0 d	7 sh. 8 d
1899	6 sh. 6 d - 6 sh. 0 d	6 sh. 5 d - 6 sh. 0 d
1898	5 sh. 3 d - 6 sh. 0 d	5 sh. 9 d - 6 sh. 0 d

	3dje kvartal.	4de kvartal.
1902	5 sh. 3 d à 5 sh. 6 d	5 sh. 6 d à 5 sh. $4^1/_2$ d
1901	6 sh. 0 d	6 sh. 5 d - 6 sh. 9 d
1900	8 sh. 0 d - 11 sh. 0 d	11 sh. 0 d - 11 sh. 7 d
1899	6 sh. 6 d - 7 sh. 0 d	8 sh. 6 d - 7 sh. 6 d
1898	6 sh. 6 d - 6 sh. 0 d	7 sh. 3 d - 7 sh. 6 d

Pr. load egesleepers til Ostende og Ghent:

	1ste kvartal.	2det kvartal.
1902	7 sh. 9 d à 8 sh. 0 d	7 sh. 9 d à 8 sh. 0 d
1901	9 sh. 8 d - 9 sh. 6 d	9 sh. 0 d
1900	8 sh. 6 d	9 sh. 6 d - 11 sh. 0 d
1899	9 sh. 6 d - 8 sh. 6 d	8 sh. 6 d
1898	8 sh. 9 d - 8 sh. $7^1/_2$ d	8 sh. 6 d - 9 sh. 9 d

	3die kvartal.	4de kvartal.
1902	7 sh. 9 d à 8 sh. 0 d	8 sh. 0 d à 8 sh. 6 d
1901	9 sh. 8 d - 9 sh. 6 d	8 sh. 6 d - 8 sh. 3 d
1900	12 sh. 0 d - 13 sh. 0 d	12 sh. 6 d - 10 sh. 0 d
1899	9 sh. 6 d - 10 sh. 6 d	12 sh. 6 d - 9 sh. 3 d
1898	9 sh. 3 d - 10 sh. 6 d	10 sh. 6 d - 10 sh. 0 d

For stenkul fra kulhavne paa Englands og Skotlands østkyst til Neufahrwasser:

	1ste kvartal.	2det kvartal.
1902	4 sh. 0 d à 4 sh. 3 d	4 sh. 0 d
1901	3 sh. 6 d - 5 sh. 6 d	4 sh. 6 d à 4 sh. 0 d
1900	6 sh. 9 d - 5 sh 6 d	6 sh. 0 d - 8 sh. 0 d
1899	4 sh. 9 d - 5 sh. 6 d	5 sh. 0 d - 5 sh. 6 d
1898	5 sh. 4 d - 5 sh. $7^1/_2$ d	4 sh. 6 d - 5 sh. 3 d

	3dje kvartal.	4de kvartal.
1902	4 sh. 3 d à 4 sh. 9 d	4 sh. 6 d à 4 sh. 0 d
1901	4 sh. 3 d - 4 sh. 9 d	4 sh. 9 d - 4 sh. $^1/_2$ d
1900	6 sh. 6 d - 6 sh. 9 d	7 sh. 9 d - 3 sh. 6 d
1899	7 sh. 7 d - 6 sh. 3 d	5 sh. $10^1/_2$ d à 6 sh. 9 d
1898	5 sh. 7 d - 5 sh. 3 d	7 sh. 0 d à 5 sh. 9 d

Indførselen fra Norge udgjorde:

Rugklid	354 350 kg.	Ost	15 kg.
Kalciumkarbid	80 429 „	Kondenseret melk	87 „
Jernstænger	3 796 „	Stentøi	4 „
Jernmalm	105 500 „	Tran	493 „
Svovlkis	15 435 835 „	Cellulose	447 196 „
Lædervarer	205 „	Sten i blokke	22 „
Hermetik (fisk)	24 „	Kantsten	1 040 000 „
Vildt	4 „	Gadesten	464 788 „
Sild	899 tdr.	Kultjære	374 110 „

Indførselen fra Sverige udgjorde:

Rugklid	67 419 kg.	Tran	10 341 kg.
Kridt	70 498 „	Pap	350 „
Rujern	21 504 „	Sten i blokke	1 809 312 „
Jernstænger	9 151 „	Stenskjærver	7 042 623 „
Ler	215 450 „	Kantsten	1 866 948 „
Jernmalm	94 304 135 „	Gadesten	31 275 885 „
Tyttebær	424 „	Slibestene	40 753 „
Snedkervarer	949 „	Stenhuggeriarbeider	395 000 „
Maskiner	6 256 „	Kultjære	195 480 „
Lædervarer	1 711 „	Teglsten	478 000 „
Vin	468 „	Chamottesten	1 121 927 „
Saltet fisk	48 „	Stentøi	15 „
Saltet sild	2 396½ tdr.	Kalksten	6 760 000 „

Udførselen til Norge bestod af:

Hvedeklid	1 000 kg.	Messingrør	7 236 kg.
Jernvarer	6 595 „	Likører	26 „
Hvede	185 334 „	Vin	965 „
Rug	870 859 „	Dextrin	22 450 „
Havre	258 223 „	Potetesmel	14 850 „
Erter	538 464 „	Risstivelse	500 „
Vikker	15 917 „	Arrowroot	150 „
Byg	200 000 „	Gryn	64 128 „
Græsfrø	10 200 „	Rugmel	389 527 „
Hampefrø	2 450 „	Melasse	11 222 „
Poteter	45 000 „	Raffinade	42 112 „
Kløverfrø	1 000 „	Sukker	203 021 „
Messingvarer	3 811 „	Pakpapir (glat)	1 186 „
Kobbervarer	10 348 „		

Forretningsforholdene i Danzig i aaret 1902 kan ikke siges at have været heldige. Enkelte beretninger angaaende forskjellige erhvervsgrene lyder ikke saa ugunstige, som tilfældet var i aaret 1901, men i det hele er forholdene dog mørkere.

Godstrafiken sjøveis har tiltaget med 7 procent mod i aaret 1901, men opnaaede ikke den høide som i aaret 1900. Denne stigning foraarsagedes ved en tiltagen i vareudførselen, som opgik til 21 procent mere end i aaret 1901; derimod stod indførselen 1½ procent tilbage for aaret 1901.

Saltindførselen har tiltaget derved, at speditionstrafiken fra Sortehavet gaar over Danzig til Polen. Indførselen af salt fra England viser en tilbagegang.

Indførselen af sild (saltet) var betydelig: 233 988 tønder mod 184 257 tdr. i aaret 1901, grundet det gode skotske fiske i aaret 1902.

Sildepriserne var: Vaarsild 12/13 mark, slosild 25/30 mark, fedsild, efter kvaliteten, 25/30 mark pr. tønde.

Svovlkis. Indførselen til Polen var den dobbelte mod aaret 1901 og tredobbelte mod aaret forud.

Speditionsforretningen ansees at have været lønnende i aaret 1902. Mange

byer i indlandet modtog over Danzig gadestenen, og de ellers almindelige speditionsartikler indtraf her i sedvanligt omfang

I frihavnen har jernbanedirektionen opstillet 3 elektriske kraner, som bliver meget benyttet, og det forventes, at ogsaa andre steder i havnen bliver forsynet med moderne indretninger. Der anskaffes her stadig bedre lossepladse, og man forlænger den gjerne foretrukne losseplads ved kaien ved Weichselbanegaarden.

Is importeredes i aaret 1902 ikke til distriktet. Jernmalm gik hovedsagelig til indlandet, Polen og Rusland.

Gadesten betaltes her for 1ste sort med $6^3/_4$ mark, 2den sort $6^1/_2$ mark pr. kvadratmeter, kantsten 4 mark à 7 mark pr. løbende meter og stenskjærver mark 6.70 à 7 mark pr. 1 000 kg.

Sundhedstilstanden var overalt i distriktet god.

Middelpriserne for korn frit leveret ombord fra transitlager i Danzig stillede sig i aaret 1902 pr. 1 000 kg. i kroner:

Kornsorterne med vegtopgave.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.
Hvede	132 punds	146	145	143	148	152	144
Do.	126 „	138	138	136	142	146	138
Rug . . .	125/126 „	113	112	116	113	116	115
Byg (maltbyg)	115/116 „	116	116	117	116	118	112
Do. (melbyg)	111/113 „	109	108	110	110	112	105
Foderbyg . . .		104	104	105	105	106	102
Havre . . .		136	136	136	138	135	142
Erter (kogeerter) .		140	140	142	140	140	140
Fodererter . . .		114	113	114	118	118	118

		Juli.	August.	Septbr.	Oktbr.	Novbr.	Decbr.
Hvede . .	132 punds	146	130	128	132	120	116
Do.	126 „	140	125	120	125	114	108
Rug . . .	125/126 „	117	109	106	110	104	105
Byg (maltbyg)	115/116 „	130	118	110	118	110	112
Do. (melbyg)	111/113 „	110	95	90	105	100	98
Foderbyg . . .		105	90	95	102	96	94
Havre . .		160	160	115	120	108	105
Erter (kogeerter)		150	150	150	165	150	135
Fodererter . . .		118	118	136	145	130	118

Udførselen fra Danzig (sjøveien) af kornvarer i aaret 1902 i tons à 1 000 kg.:

Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.	Bælgfrugter.	Raps.
22 906	33 879	21 280	33 762	22 342	4 491

Til konsulatet ankom i aaret 1902 af breve, telegrammer og cirkulærer 411, og afgik fra konsulatet 262 breve og telegrammer. Under konsulatets adresse ankom til sjøfolk og andre personer af breve eg telegrammer 1 493 stykker.

Der paamønstredes paa norske skibe 41 mand og afmønstredes 46 mand. Af de afmønstrede var 27 og af de paamønstrede 27 udlændinge.

Konsulatet befinder sig i St. Elisabethwall no. 6 A, II. etage og holdes aabent alle hverdage fra kl. 9—12 form. og 3—5 efterm.

Messina.

Aarsberetniag for 1902 fra konsul I. C. Martens, dateret 23de juni 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	6	3 872	18	17 782	24	21 660	6	4 257	12	10 013	18	14 270
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	6	3 872	18	17 782	24	21 660	6	4 257	12	10 013	18	14 270
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe . . .	-	-	49	47 443	49	47 443	45	42 362	15	17 092	60	59 454
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	49	47 443	49	47 443	45	42 362	15	17 092	60	59 454
Totalsum af ladede fartøier	6	3 872	67	65 225	73	69 103	51	46 619	27	27 105	78	73 724
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	335	1	335	-	-	6	6 553	6	6 553
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	335	1	335	-	-	6	6 553	6	6 553
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	31	34 779	31	34 779	-	-	18	20 675	18	20 675
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	31	34 779	31	34 779	-	-	18	20 675	18	20 675
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	32	35 114	32	35 114	-	-	24	27 228	24	27 228

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 378 000.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 920 000.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 1 norsk fartøi dr. 384 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 24 dr. 25 247 tons, til hovedstationen 6 dr. 4 841 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 010.15, ved vicekonsulsstationerne kr. 5 099.55; heraf tilfaldt konsulen kr. 2 549.75. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 179.90, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 047.20; heraf tilfaldt konsulen kr. 523.60. Ialt tilfaldt konsulen kr. 4 281.40.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 148.45, i svenske sager kr. 33.25.

*

Til Messina konsulatdistrikt ankom i aaret 1902 ialt 129 norske og svenske fartøier, fordelt paa følgende havne: Messina 31 fartøier dr. 26 836 tons, Augusta 2 dr. 1 886 tons, Catania 34 dr. 28 782 tons, Licata 7 dr. 7 607 tons, Palermo 15 dr. 19 231 tons, Porto Empedocle 3 dr. 4 249 tons, Trapani 37 dr. 40 873 tons, tils. 129 fartøier dr. 129 464 reg.-tons mod i aaret 1901 165 dr. 140 878 tons, i aaret 1900 137 dr. 127 813 tons, i aaret 1899 137 dr. 100 927 tons og i aaret 1898 181 dr. 114 637 tons.

Antallet af ankomne skibe var altsaa noget under det foregaaende aars, men udviser dog et ganske betydeligt tonnagezifer, idet gjennemsnitstonnagen var over 1 000 tons. Af forannævnte fartøier var 105 norske dr. 104 217 reg.-tons og 24 svenske dr. 25 247 reg.-tons. Alt udelukkende dampskibe.

Til Messina havn ankom i aaret 1902 4 349 fartøier dr. 2 327 160 reg.-tons, mod i aaret 1901 4 208 dr. 2 116 177 tons, i aaret 1900 4 036 dr. 1 847 049 tons, 1899 4 411 dr. 2 135 151 tons.

Der optjentes i bruttofragter paa ind- og udgaaende af norske fartøier kr. 1 298 000.oo og af svenske kr. 410 900.oo. Altsaa et ret anseeligt beløb, der betegner, hvilken trafik der foregaar paa Sicilien med norske og svenske fartøier. Tages desuden i betragtning, at adskillige fartøier ankom hertil i fremmed timecharter, hvorved altsaa ingen bruttofragt har kunnet beregnes fra dette konsulats side, saa kan man sikkert antage, at norske og svenske fartøier opseilede i bruttofragt over 2 millioner kroner paa dette konsulatdistrikt.

Af de i aarets løb stedfundne befragtninger kan opregnes følgende:

Et	dampskib	dr. 263	reg.-tons	— Messina—Baltischport —	£ 700. 0. 0.
„	—	„ 2 129	reg.-tons	— 3 sicilianske havne — New York —	£ 2 600. 0. 0.
„	—	„ 699	reg.-tons	— Blyth—Messina —	5 sh. 10 d pr. ton.
„	—	„ 1 413	reg.-tons	— Sunderland—Messina —	4 sh. 6 d pr. ton.
„	—	„ 1 186	reg.-tons	— Blyth—Messina —	4 sh. 9 d pr. ton.
„	—	„ 1 149	reg.-tons	— Barry—Messina —	6 sh. pr. ton.
„	—	„ 1 172	reg.-tons	— Blyth—Messina —	5 sh. 9 d pr. ton.

Endel af disse kulfragter er vel de laveste, der nogensinde har været noteret fra England til Sicilien.

Det er ikke behageligt at maatte konstatere, hvorledes vore smaa dampskibe paa 300—400 reg.-tons, der tidligere besørgede en god del af trafiken paa Triest og London, nu er ganske fortrængt af faste linjedampere; til Triest af den store ungarske linje „Adria“, og til London blandt andre ogsaa af en ny ugentlig linje, oprettet af De Freitas i Hamburg. Da desuden sicilianerne selv har opkjøbt en hel del urgamle dampere fra udlandet, saa er det ude med efterspørgselen efter vore smaadampere, der i tidligere aar var saa hyppige gjæster paa disse farvande. Ikke længere tilbage end i aaret 1895 ankom hertil 208 fartøier og i aaret 1891 ikke færre end 376, hovedsagelig norske, dampskibe, dr. tilsammen 180 262 reg.-tons. Som foran antydet er imidlertid gjennemsnitsdrægtigheden ganske betydelig steget, og er den nu dobbelt saa stor som for 10 aar siden. Hvad der er blevet tilbage for vore fartøier, er hovedsagelig den trafik, der staar i forbindelse med vor egen export til Sicilien eller Siciliens export til Norge eller Sverige. Desuden af og til nogle fartøier med kul fra England.

Samhandelen mellem de forenede riger og Sicilien var som vanlig temmelig betydelig, og værdien overskrider flere gange værdien af hele det øvrige Italiens omsætning med rigerne.

Hovedimport-artikelen var fra Norge stokfisk, hvoraf der ankom 10 282 kvintaler, altsaa over 1 million kg., mod 12 550 kvint. i aaret 1901 og 8 000 kvint. i aaret 1900. Efter den regel, der altid har hersket i Messina, skulde konsumtionen af stokfisk — i omvendt forhold til de enorme priser — være sunket til et minimum, og naar denne regel ikke har holdt stik i den forløbne sæson, saa skyldes dette væsentlig de bestræbelser fra dette konsulats side, der førte til, at exportørerne i Bergen sluttede sig sammen og undertegnede en konvention om blot at sælge stokfisk til Sicilien mod bekræftet bankrembours. Resultatet af denne overenskomst var over al forventning god. De norske exportører arbeidede med en hidtil aldeles uvant sikkerhed. Importørerne her, der i begyndelsen saa skjævt til reformen, merkede dog snart, at den ogsaa var til deres fordel, idet hver kjøber maatte indrette sine indkjøb efter sine midler og efter sin kredit i bankerne. Derved reguleredes forretningernes gang, idet indkjøbene foretoges med forsigtighed, og varerne ankom sukcessivt og efter enhvers behov. Ingen tvistigheder af betydning opstod, og ingen lagring paa toldboden af refuserede varer fandt sted. Det hørte jo i tidligere aar til dagens orden, at importørerne her kjøbte paa 3 mdrs. kredit langt flere varer, end de havde brug for, og medens de lod vekslerne ligge i de altfor medgjørlige banker uden akcept, modtog de ved varernes ankomst, hvad der konvenerede dem, og refuserede, hvad der ikke passede dem at modtage. Alt dette kunde ikke passere længere, efterat remboursen var indført, og trods den fordelagtige situation, hvori de tidligere var, derved, at de kunde gjøre indvendinger omtrent efter ønske, da de norske exportører formelig paaduttede dem sine varer gjennem sine agenter, har fiskehandlerne i Messina nu alligevel indseet, at remboursen i den grad regulerer fiskehandelen, at de vilde blive utilfredse, om konventionen ikke fornyes ogsaa for næste sæson.

Hvilken lettelse i arbeidet denne nye tingenes tilstand har været for konsulatet, behøver jeg næppe at paapege.

Stokfiskpriserne aabnede paa følgende maade:

Lire 85 cif. for almindelig „Holländer“ pr. 100 kg.
„ 77 „ „ „samfængt“ fisk „ —

og steg sukcessivt i sæsonens løb til resp. lire 110 og 98 cif. Endel „vestre“ fisk omsattes sogar henimod sæsonens slutning til 128 lire cif., da der opstod mangel paa de billigere sorter. Saadanne uhyre priser har hidtil været ukjendte i Messinas annaler. Af norsk klipfisk ankom der intet, medens der fra Kanada indførtes ca. ti tusinde kvintaler. Desværre fortrænges den norske klipfisk efterhaanden fra de fleste italienske markeder grundet dens ringe holdbarhed i sammenligning med Newfoundlandsfisken (shorefish). De senere aars daarlige fiskerier i Norge, med deraf følgende høie priser, vanskeliggjør end yderligere koukurrencen for den norske klipfisks vedkommende.

Nogen direkte indførsel af svensk trælast med eget fartøi fandt ikke sted, men ad indirekte vei ankommer der aarlig til Sicilien omtrent 1 000 std. Ligesaa ankommer aarlig fra Sverige adskilligt jern, beg og tjære samt lidt træmasse, med tyske og engelske dampskibe.

Af artikler, der antages at kunne indføres til Sicilien fra de forenede riger, vil jeg paapege: fra Norge, røgesild, tilberedt paa Yarmouthmaner. Om denne artikels introduktion paa de italienske markeder har konsulatet afgivet udførlig rapport til Norges oplysningskontor for næringsveiene, og adskillige forespørgsler i sagens anledning fra fiskeribyerne paa vestlandet har

overbevist mig om, at konsulatets forslag har vakt interesse paa mange hold. Smaa forsøg er allerede foretaget. Alene Messina forbruger 11—12 000 halvtønder Yarmouth røgesild aarlig. Neapel kanske endnu langt mere, og alt ialt er jeg vel ikke langt fra virkeligheden, naar jeg anslaar forbruget af engelsk røgesild i hele Italien til 100 000 halvtønder. Da den anvendte sildesort er forholdsvis smaafaldende, og da man i Norge ofte har overflod paa de mindre merker og vanskelighed for at anbringe samme, saa har jeg tænkt mig muligheden af, at der kunde være en ny erhverskilde i denne artikel. Hvad der lønner sig for englænderne, maa vel ogsaa kunne lønne sig for nordmændene, der har saa gode, gamle forbindelser i andre brancher af fiskeimporten til Italien.

Fremdeles er vistnok et marked at oparbeide for svensk „solfato di rame", d. e. kobbersulfat. Ligesaa for cellulose og for fint indpakningspapir, hvis man kunde faa tolden paa sidstnævnte store artikel nedsat fra $12^1/_2$ lire pr. 100 kg. til et rimeligere niveau som for grovt indpakningspapir.

Exporten fra Sicilien til de forenede riger var ogsaa i det forløbne aar meget betydelig. Til Norge udskibedes alene fra Trapani 72 000 tons salt i udelukkende norske dampskibe, og til Sverige afgik fra samme sted 11 000 tons, dels med norske og dels med svenske dampere. Prisen for salt i Trapani var frcs. 3.50 pr. ton à 2 salme.

Fra Augusta afgik ligeledes nogle faa ladninger salt til Norge. Augustasalt kan i regelen kjøbes $^1/_2$ lira pr. ton billigere end Trapanisalt. Derimod synes man at have forladt de simplere saltsorter, der var at faa paa den udsatte, aabne sicilianske sydkyst.

Fra Sicilien afskibedes derhos et ganske betydeligt kvantum svovl saavel til Norge som især til Sverige, og værdien deraf opgaar til henimod 3 millioner lire. Prisen for god sekunda vare dreiede sig om lire 10 pr. 100 kg.

Af andre betydelige exportartikler til de forenede riger kan nævnes frugt og olivenolje, hvis værdi ogsaa tilsammen overstiger 1 million lire.

Forholdene paa Sicilien har ikke undergaaet nogen væsentlig forandring til det bedre siden min forrige beretning. Høsten var daarlig for flere hovedartiklers vedkommende, og dertil kom, at priserne paa citroner og appelsiner trods den magre produktion holdt sig lav. — Olivenhøsten var yderst mislig. Armoden stiger overalt, da industrien mangler, og paa mange landsbygder udvandrer den arbeidsdygtige del af befolkningen til Amerika. Dette er for det meste tilfældet i de provinser, der fra naturens side er udstyret med den frugtbareste jordbund. I svovlprovinserne derimod, hvor jordsmonnet er kummerligt, men hvor rigdommen ligger dybere, er forholdene i de senere aar langt bedre. I svovlgruberne arbeides der dygtig, siden der er kommet samhold mellem producenterne under ledning af det store „Anglo Sicilian Sulphur Comp." i Palermo. Netop disse provinser, der i tidligere aar fremviste den største elendighed, fordi arbeidet var knapt og daarlig lønnet, har i disse senere aar nydt en forholdsvis velstand, og nu er man endog kommet saa vidt, at arbeiderne i svovlgruberne følger tidens aand og af og til gjør streik. For nærværende streiker 10 000 arbeidere alene i provinsen Caltanissetta.

Efterat de italienske finanser er kommet paa fode igjen, er der for nogen tid siden bevilget større beløb til forbedring af flere havne i Sicilien. Vigtige arbeider foregaar derfor i Catania, Licata, Trapani og tildels i Messina.

Om det end nu har aftaget endel, efterat jeg har paavist det unyttige deri, saa indløber der dog endnu stadig anmodninger til konsulatet fra begge riger om at forskaffe agenturer for leveringsdygtige og paalidelige exportører af frugt, bomolje og svovl. Da nu huse af den forlangte beskaffenhed hersteds forekommer i indskrænket antal, og da disse faa firmaer naturligvis forlængst har sine agenter i alle større byer i norden, saa nødes jeg stadig til at svare tilbage, at det er mig umuligt at forskaffe nogen noget saadant agentur. 2da firmaer opgiver jeg af princip ikke.

Der verserer fremdeles processer, tildels om meget store beløb, hvilke fordrer konsulens personlige indgriben og tilsyn. Det gaar ikke an hernede at overlade alt til advokaten, men man maa ofte passe paa sin egen advokat, hvis man vil komme til noget resultat. Endel mindre sager bilagdes i mindelighed, saaledes en, der verserede i Catania, og som overdroges dette konsulat gjennem Nordisk Skibsrederforening.

Der indgik i aaret til konsulatet 284 skrivelser og afsendtes 302.

Konsulatets adresse er fremdeles: Via Garibaldi no. 102. Kontortid fra kl. 10 til 2.

Nürnberg.

Uddrag af aarsberetning for 1902 fra konsul Bernhard Lang, dateret 15de august 1903.

T r æ l a s t i n d u s t r i e n. Udviklingen af denne industrigren blev i aaret 1902 meget reduceret, dels derved at forbruget af hugget virke i forrige aar saavel i Bayern som i den bayerske sagindustris fornemste afsætningsomraade, nemlig Rhinprovinserne og Westphalen, i betydelig grad er gaaet tilbage, dels stod raavarerne høit i pris, idet der manglede konkurrence. De dyre bayerske jernbanefragter gjør ogsaa konkurrencen mellem de bayerske og de udenlandske sagbrug større aar for aar, idet i modsætning til de saa billige fragter i andre lande og særlig i Østerrige-Ungarn, hvor taksten lidt efter lidt nedsattes fra 3 pfennige pr. kilometerton til 1.4 pfennig, den bayerske fragtsats af 3 pfennige pr. kilometerton holdes vedlige.

Om den store bayerske trælasthandel, resp. bordexport og specielt den bayerske sagindustri, der alene for bord for nogle aar siden opviste et exportzifer af over mk. 30 000 000, ikke fuldstændig skal gaa under, maa taksten for bord med det allerførste nedsættes fra 3 til 2 pfennige, først og fremst paa de bayerske baner, ligesom ogsaa paa de i sammenhæng hermed staaende preussiske.

Trælasthandelen gik i aaret 1902 ikke saa godt som tidligere. At industrien og byggevirksomheden laa nede, gav sig yderst ubehagelig tilkjende, ligesom der med hensyn til betalingen fandtes meget tilbage at ønske.

Priserne, som i begyndelsen af aaret var sunket til det lavest mulige niveau, steg meget langsomt; desværre kunde ikke engang indkjøbspriserne

være tilstrækkelig høie, thi eiere af gamle lagere solgte stadig til næstsn tabbringende priser. Konkurrencen fra Østerriges side gjorde sig ogsaa iaar meget følelig gjældende, trods bordtolden af mk. 80.oo pr. 10 000 kg., og det fremholdes, at ved fornyelsen af handelstraktaterne bliver denne told idetmindste bibeholdt i samme høide. Med hensyn til fragten er det ønskeligt, at omkostningerne for veining, pakning o. s. v. stilles billigere.

Om end indkjøbet af raavirke kunde ske til for sagbrugsvirksomheden noget gunstigere priser, saa var dog oparbeidelsen af dette materiale lidet gevinstbringende. God kvalitet af furu var ligesom tidligere eftersøgt og betingede en høi pris. Afsætningen var ellers i almindelighed daarlig, skjønt ikke daarligere end foregaaende aars; ved slutningen af aaret gjorde til og med en større efterspørgsel sig gjældende, dog uden at indvirke paa salgsprisen. Om nogen gevinst kan der blot i faa tilfælde blive tale. Ogsaa i handelen med rundvirke blev store mængder kostbart træ overført til det nye forretningsaar, hvilket alt maatte sælges med tab.

H u m l e. I modsætning til foregaaende aar kan man nu tale om gunstigere forholde i den tyske humleproduktion og delvis ogsaa i humlehandelen.

Indhøstningsaaret 1902 er for Bayern at regne som det bedste i det sidste decennium. Kort før plukningen i august og september skadede heftige storme og haglskure flere haver i Hallertau og forringede deres værdi. Anderledes stillede forholdene sig i England, hvor man allerede i juni og juli kunde forudse, at blot ringe høst var at forvente. Ved denne tid blev derfor næsten hele det tiloversblevne af høsten 1901 solgt til England, saa at forraad ikke medførtes til den nye sæson.

Medens de vigtigste forretninger i foregaaende aar udviklede sig i Böhmen, var dette nu tilfældet i Bayern paa grund af dette lands større høst.

Ogsaa dette aar forregnede man sig her ved vurderingen af den ventede høst, idet man altfor meget satte ud af betragtning de andre produktionslande. Derimod ventede man i Böhmen forgjæves paa høie priser, idet man ligesom hos os forrige aar antog den i hjemlandet herskende misvækst for almindelig. I Böhmen raadede trods den ringe høst liden efterspørgsel med lave priser, medens Bayern med sin store høst kunde glæde sig ved overordentlig livlige forretninger og stigende priser. Allerede ved høstens begyndelse var det tydeligt, at med undtagelse af Tyskland alle lande maatte vente mindre høstresultater end foregaaende aar, og i særdeleshed havde England en totalt feilslagen høst.

Afkastningen i Bayern blev i det store hele taget ikke saa stor, som man havde beregnet. Høsten takseredes til 280 000—300 000 centner, medens den officielle statistik i sine for kort tid siden udgivne opgaver udviser et resultat af 272 000 centner.

Gjennemsnitshøsten er for dette aar pr. hektar 11.6 ctr. mod 4.2 ctr. aaret forud.

Angaaende kvaliteten frembragte Bayern dette aar meget god humle. Særlig vakker vare bragte Spalterland, Hallertau og Juratrakten. Ifølge opgave fra det statistiske bureau er 85 pct. meget god, medens blot 15 pct. er af middels kvalitet. Produktet var en meget fin, lupulinrig og aromatisk vare, men skjærmen var dog mindre nu end det foregaaende aar. Denne egenskab, ved hvilken varen faldt mere i vegt, maa saavel i Bayern som i de andre tyske distrikter have bidraget til overvurdering af høstmængden.

Trods høstens forsinkelse udviklede humleforretningerne sig i begyndelsen

kun langsomt, hvortil væsentlig bidrog den ved vaarens og forsommerens kjølighed samt ved de industrielle forholde foraarsagede ringe ølkonsumtion.

Den ro, som i begyndelsen herskede paa markedet, slog i slutningen af september helt og holdent om. Snart overbevistes man om, at udlandets behov var større, end man i begyndelsen havde troet, og saa siden, hvorledes den store mængde humle, som torvførtes i Nürnberg, paa kort tid udsolgtes, skjønt varen indkom mangelfuldt tørret og ved eftertørringen tabte lige til 20 pct.

De tyske bryggerier, som i begyndelsen havde vist stor tilbageholdenhed, begyndte i løbet af oktober ligeledes at søge at dække sit behov. Paa denne maade indtraf det, at markedet efter før blot smaa indkjøb blev overfyldt med store bestillinger, og exporthandelen var i sterkt stigende. Spalterlandhumlen f. ex. blev opkjøbt paa nogle faa dage, og de kjøbmænd, der ikke straks i begyndelsen gjorde sine indkjøb, kunde senere blot med store opofrelser skaffe sig denne kvalitet. Böhmen, i særdeleshed Saaz, som forrige aar spillede en saa stor rolle, blev under hele høsten forsømt af kjøberne. Nürnberg har ogsaa dette aar overtaget rollen som leder inden humleforretningerne samt vist sig sin opgave som verdens fornemste humlemarked voksen.

Forholdet mellem produktionen i aarene 1901 og 1902 i centner:

	1901.	1902.		1901.	1902.
Bayern . .	125 000	272 000	Østerrige . .	335 000	198 000
Würtemberg .	54 000	68 000	Rusland . .	80 000	70 000
Baden . . .	20 000	35 000	Belgien og Holland	75 000	60 000
Elsass . . .	60 000	65 000	Frankrige . .	50 000	45 000
Preussen . .	22 000	30 000	England . .	630 000	311 000
			Amerika . .	450 000	360 000
Tyskland ialt	281 000	470 000	Australien .	15 000	15 000
			Verdenshøst	1 916 000	1 529 000

Import- og exportforholdene stillede sig meget gunstig. Medens der forrige aar indførtes 133 886 ctr. udenlandsk humle, kunde blot 93 016 ctr. udføres. I 1902 indførtes 39 560 ctr. og udførtes 193 780 ctr. Exporten til England var størst, nemlig 50 000 ctr. mod 15 000 foregaaende aar. Udførselen til Belgien steg fra 18 176 ctr. til 35 000, medens Amerika indtager tredje plads; zifrene er der resp. 9 524 og 33 878. Da humlen i gjennemsnit solgtes for 90—95 mark pr. ctr., saa er der ved denne export tilført landet ca. 18 mill. mk.

Nürnberger kortevare- og legetøiexport. Den almindelige forretning har ikke havt det opsving, som man havde haabet. Om end afsætningen ikke har vist nogen tilbagegang, saa maa det fremholdes, at gevinsten fra exportforretningerne ikke har staaet i forhold til den store risiko samt det besvær og arbeide, som denne industri kræver.

Angaaende udførselen til Sverige, Norge og Danmark klages der over, at de enormt høie toldsatser hindrer forretningerne; ogsaa de store licentsafgifter for handelsreisende besværliggjør handelen paa disse lande.

Bryggerier. Ogsaa her viste følgerne af den almindelige depression sig. Sammenlignet med foregaaende aars afsætning var denne omtrent 50 000

hl. mindre, mod i aaret 1900 90 000 hl. samt i aaret 1899 135 000 hl. mindre. Naar afkastningen af bryggerierne, af hvilke to i aarets løb har maattet indstille sine betalinger, bliver ugunstig paavirket ved ølkonsumtionens tilbagegang, saa bliver dette endnu mere forholdet ved konkurrencens indvirkning, ved de stadig større og større udgifter til lønninger, skatter o. s. v. Raamaterialierne kjøbtes til omtrent samme priser som før.

De nürnbergske bryggeriers maltforbrug var i hl.: Tischers bryggeri: 67 020 (70 200), Brauhaus Nürnberg: 57 411 (60 713), Lederer's bryggeri: 36 070 (38 169), Kurz's bryggeri: 31 328 (36 136), Strebel & Wagner: 20 101 (19 083). De i parentes staaende zifre angiver maltforbruget i aaret 1901.

Blyantfabrikationen. Stillingen kan betegnes som omtrent den samme som under foregaaende aar. Det økonomiske tryk hindrede ogsaa her en forøgelse i forbruget, om end et større behov af de finere sorter var at merke. Exporten er forøget i væsentlig grad til de lande, som ikke har saa høie toldsatser. I de Forenede Stater havde ingen herværende fabrik nogen større afsætning, da feltet fuldkommen beherskes af de amerikanske fabriker ved de høie toldsatser. Indførselen fra Østerrige er aftaget sterkt i de sidste aar. De opnaaede salgspriser var i særdeleshed paa markeder udenfor Tyskland meget lave, en følge af den tyske og i særdeleshed den amerikanske konkurrence.

Broncefarver. Den almindelige forretningsgang var i stort som i smaat den samme som i aaret 1901. Priserne for raastoffe var de samme som før, medens de færdige fabrikater noteredes langt billigere. Adskillige, i sine aarsager endnu ikke forklarede, explosioner, som er forekommet ved fabrikation af aluminiumbronce, og som har afstedkommet svære ulykkestilfælde og ildsvaader, har havt til følge, at tilvirkningen af disse broncesorter er bleven belagt med store paalæg af regjeringen.

Velocipedfabrikationen. Aaret 1902 havde ligeoverfor aaret 1901 en væsentlig forskjel at opvise. Næsten alle velocipedfabriker var mere sysselsatte end tidligere. En aarsag hertil er at søge i det gode veir, som raadede i april og mai. Salgspriserne var ogsaa lavere, hvilket gjorde, at man ikke kan tale om nogen større gevinst.

Spinde- og væveindustrien. Aaret 1902 er vel i denne industri det daarligste paa flere aar. I særdeleshed laa væveindustrien saa fuldkommen nede, at driften overalt maatte reduceres, hvilket havde til følge, at ogsaa spinderierne manglede fuld sysselsættelse. Følgende statistiske opgaver angaaende traadexporten hidsættes:

	1891.	1892.	1893.	1894.
Export	276 700	258 100	316 600	248 600 kg.
	1899.	1900.	1901.	1902.
Export	225 500	200 700	194 000	209 200 kg.

Med denne tilbagegang i omsætningen blev ogsaa priserne lavere, saa at en stor del solgtes med direkte tab.

Maltfabrikationen. Denne branche led meget af den ugunstige sommer. Ølbrygningen er af tidligere angivne aarsager gaaet meget tilbage, hvorved ogsaa forbruget af de til øllets fremstilling hovedsagelige raaprodukter er blevet reduceret. De daarlige tider havde videre til følge, at nogle mindre bryggerier i den nærmeste omegn blev tvungne til at indstille sine betalinger.

Margarinfabrikationen. Afsætningen har i rapportaaret været meget tilfredsstillende med høie priser. Saa glædelig denne forøgelse i konsumtionen er, saa beklagelsesværdigt er forholdet mellem de høie priser for raavarer og de opnaaede salgspriser. Aarsagen til de høie fedtpriser var den i aaret 1901 i Amerika totalt mislykkede maishøst, der blot omfattede 140 mill. quarters mod 240 mill. det foregaaende aar. Ved den ugunstige høst af et saa vigtigt fodermiddel gik kvægbestanden i Amerika saa betydelig tilbage, at priserne for fedt forhøiedes overalt.

Penselfabrikationen. Nogen væsentlig forskjel fra det foregaaende aar er ikke indtraadt. Forretningerne gik i de gamle spor og var i almindelighed tilfredsstillende. Raaprodukterne steg dog i pris, og synes denne prisforhøielse endnu ikke at have taget slut.

Speil- og guldlistefabrikationen. Det tilendebragte aar har ikke vist sig ugunstigt, idet afsætningen er forøget i høi grad, dog næsten udelukkende til Syd-Tyskland.

Sprit-, edikke- og brændevinsproduktionen. Paa grund af den enormt store spritproduktion i kampagnen 1901—1902 og ved ophævelsen af brænderiskatten blev spritpriserne væsentlig billigere og saaledes gunstigere for fremstilling af edikke og likører. Afsætningen af disse to artikler var dog mindre end i foregaaende aar. Produktionen af vindestillering var meget større end i fjoraaret.

Tobaksfabrikationen. Den omstændighed, at der af denne en gang saa betydelige industri blot findes 3 fabriker tilbage, illustrerer fuldkommen, at en tilbagegang er indtraadt i stedet for en forbedring, og at der blot kan være tale om en ringe gevinst. Hvad særlig cigarfabrikationen angaar, kan man ikke ytre sig gunstigt derom.

Tinfigurfabrikationen. Forretningerne har inden denne branche gaaet meget daarlig. De mange tab, som den kjøbedygtigste almenhed har lidt, fik sit udtryk først og fremst deri, at man sparede paa luxusartikler, i særdeleshed legesager. At fabrikerne dog har kunnet bestaa, har man først og fremst den betydelige export at takke for.

Tinfolium. Omsætningen heraf kunde ikke forøges, idet raatin er steget betydelig i pris. Prisen herpaa var i januar £ 103. 0. 0, steg i april til £ 119. 0. 0 for i mai at gaa lige op til £ 137. 0. 0. Ved aarets slutning var prisen sunket til £ 120. 0. 0. Arbeidslønningerne er bibeholdt paa samme standpunkt.

Nürnbergs folkemængde, som exempelvis i aaret 1900 udgjorde 261 390 personer, var ved aarets slutning 261 081.

Konsulatets adresse er fremdeles Marienplatz 11, og holdes det aabent kl. 9—11 form. og kl. 3—5 efterm.

Port au Prince, Haiti.

Aarsberetning for 1902 fra konsul H. E. Roberts, dateret 15de marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	6	4 258	6	4 258	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	6	4 258	6	4 258	-	-	-	-	-	-
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	9	6 286	9	6 286	-	-	5	5 896	5	5 896
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	32	16 864	32	16 864
Sum	-	-	9	6 286	9	6 286	-	-	37	22 760	37	22 760
Totalsum af ladede fartøier	-	-	15	10 544	15	10 544	-	-	37	22 760	37	22 760
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4 258	6	4 258
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4 258	6	4 258
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	5	5 896	5	5 896	-	-	9	6 286	9	6 286
Seilskibe	-	-	32	16 864	32	16 864	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	37	22 760	37	22 760	-	-	9	6 286	9	6 286
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	37	22 760	37	22 760	-	-	15	10 544	15	10 544

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 4 dr. 1 641 tons, til hovedstationen 1 dr. 338 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 154.72, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 708.12; heraf tilfaldt konsulen kr. 854.06. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 21.44, ved vicekonsulsstationerne kr. 83.66; heraf tilfaldt konsulen kr. 41.83. Ialt tilfaldt konsulen kr. 1 072.05.

Af alle nationers flag ankom i aaret 1902 til Port au Prince 218 skibe dr. 291 930 tons, hvoraf seilskibe kun 5 dr. 1 380 tons. Hamburg-Amerikalinjen underholder den største dampskibsfart paa Haiti.

Almindelige forhold. Øen Haiti, hvoraf republiken Haiti udgjør omtrent en tredjedel af det samlede fladeindhold, er særdeles frugtbar og egner sig især fortrinlig til dyrkning af kaffe. Jorden er imidlertid lidet opdyrket, og øens rigdomme bl. a. af logwood ligger for en stor del unyttede paa grund af de yderst slette kommunikationer. En jernbane paa 45 km. er netop færdigbygget, og en anden strækning er under bygning. Klimatet, der udenlands har et slemt rygte, synes dog ikke at være stort værre her end paa andre steder under samme breddegrad. Republiken Haitis befolkning anslaaes til 1 300 000, nogen regulær folketælling finder imidlertid ikke sted her. Størsteparten af indbyggerne er negere. I det forløbne aar har revolution og indre uroligheder anrettet store ødelæggelser og hindret handelen i høi grad. For tiden hersker der atter rolige forholde inden republiken.

Den industrielle virksomhed bestaar, bortseet fra et par sæbefabriker og en cigarfabrik, væsentlig kun i fabriker for bearbeidelse af sukker og kaffe.

Republikens hovedexportartikel er kaffe, hvoraf exporten i aaret 1901—1902 opgik til ca. 65 mill. lbs. mod 58 mill. lbs. i det foregaaende og 72 mill. lbs. i det næstforegaaende indhøstningsaar. Det største kvantum gik til Frankrige. Priserne varierede mellem $7^1/_2$ og 12 centimes pr. lb.

Af kakao, der gav en middels høst, exporteredes 3 680 000 lbs.; prisen var 15 cts. pr. lb.

Af logwood exporteredes ca. 160 mill. lbs.; en stor del af denne export foregik i norske skibe.

Af andre exportartikler kan nævnes: bomuld, honning, voks, mahogni, pokkenholt og gjedeskind.

Importen opgik til en værdi af ca. 25 mill. francs, hvoraf fra de Forenede Stater importeredes for ca. 18 mill. francs; derefter kom Frankrige, England og Tyskland.

Kursen. Præmien paa amerikansk guld fluktuerede i aarets løb mellem 115 og 155 pct. Gjennemsnitspræmien har i de senere aar været i stigende. Den var i aaret 1902 138 pct., medens den 8 aar tidligere kun var 16 pct.

Port Louis, Mauritius.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Hamilton Stein, dateret 11te marts 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til Port Louis fra fremmede lande med ladning 8 norske skibe dr. 4 877 tons (hvoraf 1 dampskib dr. 1 065 tons) og i ballast 2 skibe (seilskibe) dr. 671 tons, ialt 10 norske skibe dr. 5 548 tons.

Ingen norske skibe anløb distriktet for ordre, reparation eller lignende.
Ingen svenske skibe besøgte i aarets løb konsulatdistriktet.
Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 517.82.

Medens der, som nævnt, i aaret 1902 til Port Louis ankom 10 norske skibe dr. 5 548 tons, ankom der i aaret 1901 15 skibe dr. 9 217 tons og i aaret 1900 9 skibe dr. 3 198 tons.

Af de i aaret 1902 ankomne norske skibe var kun ét dampskib; dette ankom under maanedsbefragtning fra Hongkong og Singapore med en ladning stykgods samt kinesiske passagerer og returnerede til samme havne med en ladning sukker samt passagerer. Af de ankomne seilskibe bragte 1 trælast fra Sverige. Fem norske seilskibe forlod havnen i ballast; to afgik med ladning af sukker.

Fragter. Der betaltes i aarets løb følgende udfragter fra Port Louis:

Til Europa 17 sh. 6 d à 25 sh. 0 d + 10 pct. pr. ton for sukker.
„ Europa via Seychllerne 27 sh. 0 d netto pr. ton for guano.
„ Australien 10 sh. 0 d à 15 sh. 0 d netto pr. ton.
„ Kapkolonien 17 sh. 6 d à 35 sh. 0 d + 5 pct. pr. ton.
„ Bombay 4 à 8 annas pr. sæk for sukker.

Fragterne for endel dampere, der befragtedes for transport af sukker herfra til London, kjendes ikke her, da befragtningerne blev afsluttede i London.

Handel. Forholdene i kolonien var i det forløbne aar ikke synderlig lyse. En af tørken frembragt ondartet kvægsygdom i forbindelse med en ringe sukkerhøst og lave priser paa sukker vilde have hidført en financiel krise, hvis ikke regjeringen havde støttet plantageeierne ved ydelse af laan. For det kommende aar er udsigterne betydelig bedre, da der nu er faldt regn, saa der er udsigt til en god sukkerhøst i aaret 1903—1904, hvorhos man venter at opnaa høiere priser for sukkeret.

Sukkerexporten opgik i aaret 1901—1902 til ca. 148 mill. kg. mod ca. 175 mill. kg. i aaret 1900—1901 og ca. 157 mill. kg. i aaret 1899—1900. Høsten 1902—1903 anslaaes i det hele til kun 135 à 140 tusinde tons. For tiden beror der i Port Louis afventende skibning ca. 50 000 tons. Størsteparten af det exporterede sukker gaar fremdeles til Indien, dernæst kommer Sydafrika og Storbritannien som de vigtigste afsætningsfelter.

Af andre exportartikler fra St. Louis kan nævnes: Rhum (export i aaret 1902 ca. 178 000 liter), vanille (export i aaret 1902 ca. 4 800 kg.) samt aloefibrer (export i aaret 1902 ca. 2 mill. kg.). Af samtlige tre artikler skibes det største kvantum til Storbritannien og Frankrige; af ruhm gaar dog ogsaa betydelige kvantiteter til Seychellerne.

Pesten fortsætter fremdeles sine herjninger, dog var der i aaret 1902 en afgjort nedgang saavel i antallet af pesttilfælde som i dødsfald, sammenlignet med tidligere aar. Sygdommen naaede ligesom under tidligere aar sin største høide i maanederne oktober, november og december. I ugen 24de til 30te november indtraf der 29 tilfælde og 16 dødsfald.

Forbedringer i havneforholdene i Port Louis ansees meget paakrævede, og regjeringen har sagen under overveielse, men har endnu ikke sat noget arbeide igang.

Postbefordringen sker fremdeles ved „Messageries Maritimes“ og „the British India Steam Navigation Co.'s“ skibe.

Lübecks handel og skibsfart i aaret 1902.

Rapport fra generalkonsul A. R. Landström, dateret 27de august 1902.

Af den nylig udkomne tabellariske oversigt over Lübecks handel og skibsfart i aaret 1902, udgiven af byens handelskammer, tillader man sig at meddele følgende uddrag:

Til en begyndelse turde som almindelig bemerkning kunne siges, at den tendens til det bedre, som har kunnet observeres i gangen af Tysklands udenrigshandel i dens helhed i aaret 1902, ogsaa har gjort sig merkbar for Lübecks vedkommende.

Havnens ind- og udførsel sjøværts, som i aaret 1901 opgik til 801 000 tons til værdi 230.7 mill. mk., udgjorde i aaret 1902 853 300 tons til værdi 247.6 mill. mk., modsvarende en tilvækst af 52 300 tons og 16.9 mill. mk.

Ligesom i aaret 1901 var ogsaa i aaret 1902 indførselen i kvantitet uforholdsmæssig større end udførselen, hvorimod denne sidste repræsenterede en større værdi, en naturlig følge af, at indførselen hovedsagelig bestaar af forholdsvis tunge og voluminøse billige raaprodukter, medens udførselen derimod for størstedelen udgjøres af værdifulde industriprodukter.

Med hensyn til tonnagen af de trafikerende fartøier var det tyske flag sterkest repræsenteret. Derefter kommer i række efter størrelsen Sverige, Rusland og Finland, Danmark, Norge, Storbritannien, Nederlandene og endelig Belgien.

Tages hensyn til afgangsstedet, ankom fra Rusland og Finland 416 fartøier dr. 143 808 tons, fra Sverige 622 fartøier dr. 132 086 tons, fra Danmark 493 fartøier dr. 97 120 tons, fra Norge 3 fartøier dr. 333 tons.

Som det falder naturligt i betragtning af den geografiske beliggenhed, er Lübecks hovedsagelige handelsvirksomhed fremdeles rettet paa Østersjøomraadet, som i aaret 1902 optog 709 774 tons eller 83 pct. af byens til 853 250 tons opgaaende samlede direkte ind- og udførsel sjøværts. Af den nævnte kvantitet kom paa Norge 1 754 tons mod 2 147 tons i aaret 1901 og paa Sverige 248 422 tons mod 232 560 tons i aaret 1901.

Af de enkelte Østersjølande indtager, hvad angaar den med Lübeck omsatte varekvantitet, Sverige første plads. Fra Sverige opgik i aaret 1902 indførselen til 162 844 tons med en værdi af over 25 mill. mk. og udførselen derhen til 85 579 tons og en værdi i rund sum af 40 mill. mk. Sammenligner man disse tal med foregaaende aars, viser indførselen fra Sverige i aaret 1902 et minus af 2 600 tons, men udførselen en forøgelse af 18 400 tons. Forøgelse viser sig i indførselen af følgende svenske produkter: Bord og planker (+ 7 245 t.), spærrer og bjælker (+ 6 687 t.), tjære, beg (+1 159 t.) og

tyttebær (+1 123 t.). Af feltspat er indførselen ligeledes væsentlig tiltaget. Derimod er den gaaet betydelig ned med hensyn til jernmalm (med 11 886 t.) og fersk fisk (med 4 227 t.).

Den forøgede udførsel henfører sig hovedsagelig til stangjern (+ 5 240 t.), poteter (+5 082 t.), gjødningsstoffe (+ 1 036 t.) og stenkul (+ 1 033 t.).

Indførselen fra Norge gik i værdi ned fra 268 542 mk. i aaret 1901 til 34 140 mk., udførselen til Norge fra 658 149 mk. til 483 533 mk.

Adelaide.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Andrew S. Neill.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til vicekonsulsstationerne ankom i aaret 1902 med ladning fra fremmede lande 3 norske skibe dr. 2 293 tons og i ballast 7 skibe dr. 5 711 tons, ialt 10 skibe dr. 8 004 tons, samtlige seilskibe. Der afgik med ladning til fremmede lande 10 seilskibe dr. 9 137 tons og i ballast 1 seilskib dr. 549 tons.

For ordre, reparation eller lignende anløb 8 norske skibe dr. 6 512 tons.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 3 dr. 1 708 tons.

Erlagte konsulatafgifter ved vicekonsulsstationerne af norske skibe kr. 309.oo, af svenske skibe kr. 172.oo.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 4.oo, i svenske sager kr. 109.oo; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 26.oo, i svenske sager kr. 10.oo.

Importen til Sydaustralien fra Norge og Sverige androg i aaret 1902 til et beløb af £ 38 929 og bestod af følgende varer: Lys £ 127, ost £ 13, separatorer £ 482, fyrstikker £ 754, papir £ 5, trælast £ 37 548.

Trælast. Importen af trælast bestod blandt andet af: „Timber, dressed“ (bord), told 3 sh. pr. 100 sup. feet, totalimport 4 265 771 fod, værdi £ 26 132 (hvoraf fra de forenede riger 3 648 200 fod, værdi £ 20 740); „Timber, undressed“ fra 7 in. × $2^1/_2$ in. til 12 in. × 6 in. (battens og planker), told 1 sh. 6 d pr 100 sup. feet, totalimport 14 343 496 fod, værdi £ 48 454 (hvoraf fra de forenede riger 2 488 067 fod, værdi £ 16 808); døre af tykkelse over $1^1/_2$ in. indtil $1^3/_4$ in., told 5 sh. pr. st., 73, værdi £ 66; døre i tykkelse $1^1/_2$ in. og derunder, told 3 sh. 6 d. pr. st., 2 088, værdi £ 729; af døre kom intet fra de forenede riger.

Ved udgangen af aaret 1902 var priserne for efternævnte sorter trælast i større partier, som følger, leveret fra brygge eller lager, told og ilandbringelsesomkostninger betalt af sælgeren:

„Baltic deals“ $5^3/_4$ à 6 d pr. fod 9″×3″.
„Flooring“ $1^1/_8$″ 10 sh. 9 d pr. 100 løbende fod
Do. $^7/_8$″ 8 sh. 6 d „ — — „
Do. $^3/_4$″ 7 sh. 6 d „ — — „

„Matchboards“ $^5/_8$“ 6 sh. 6 d pr. løbende fod
Do. $^1/_2$“ 5 sh. 9 d „ — „
Do. $^3/_8$“ 4 sh. 6 d „ — „
„Spruce deals“ $3^3/_4$ d à 4 d „ fod 9“×3“
Oregon . . . 1 sh. 6 d pr. kub.fod.

Export. Sydaustraliens fornemste exportartikel er hvede, hvoraf der i aaret 1902 exporteredes ca. 4 mill. bushels til en værdi af ca. £ 745 000, mod en værdi af ca. £ 840 000 i aaret 1901. Af uld exporteredes ca. 104 000 baller til en værdi af ca. £ 1 060, mod en værdi af ca. £ 1 030 i aaret 1901. Af faareskind udførtes ca. 15 000 bundter til en værdi af ca. £ 245 000, mod ca. £ 185 000 i aaret 1901. Af kobber exporteredes ca. 6 850 tons til værdi ca. £ 390 000, mod ca. £ 490 000 i aaret 1901.

Fragter. Exporten af brødstoffe til oversjøiske steder var i aaret 1902, paa grund af det ved den ødelæggende tørke i Victoria og New South Wales foraarsagede store behov i disse stater, af meget indskrænket omfang, og fragterne til den Engelske Kanal for ordre faldt fra 25 sh. 6 d pr. ton i januar og 28 sh. 9 d i februar til den lave rate af 22 sh. 6 d. Til sydafrikanske havne varierede fragterne mellem 24 sh. 6 d og 26 sh. 3 d til Algoa Bay, 19 sh. og 25 sh. 9 d til East London, 22 sh. 6 d til 26 sh. 3 d til Natal og 20 sh. 6 d til 27 sh. 6 d til Kapstaden. Fra Port Pirie skibedes 3 à 4 ladninger mineral; fragterne var 19 sh. 6 d, 20 sh. og 22 sh. 6 d pr. engelsk ton, idet udgifterne til „trunk-way“ deltes lige mellem skibet og befragteren. Da der nu ikke er nogen efterspørgsel efter tonnage for korn, er fragterne for mineral faldt end yderligere, og der berettes om fragtslutninger til 16 sh., 17 sh., 16 sh. 6 d og 15 sh. 3 d pr. ton.

Ved vicekonsulatet i Port Adelaide blev i aaret 1902 paamønstret paa norske skibe 29 mand (hvoraf 21 nordmænd, 1 svenske og 7 udlændinge) og paa svenske skibe 8 mand (1 nordmand, 2 svenske og 5 udlændinge) samt afmønstret fra norske skibe 19 mand (11 nordmænd og 8 udlændinge) og fra svenske skibe 6 mand (5 svenske og 1 udlænding). Der rømte fra norske skibe 16 mand (12 nordmænd og 4 udlændinge) og fra svenske skibe 2 mand (svenske).

Der findes i Sydaustralien ingen nordmand eller svenske, der er etableret som kjøbmand eller skibsmægler.

Guayaquil.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Charles Rickert.

Skibsfart. Til Guayaquil ankom i aaret 1902 185 skibe dr. 310 993 tons. Det engelske, tyske og chilenske flag var talrigst repræsenteret. Intet norsk eller svensk skib anløb havnen i aaret 1902.

Handelen led saavel paa grund af den store financielle krise, som brød ud i slutningen af aaret 1901, som paa grund af den gule febers optræden i Guayaquil et betydeligt afbræk.

Republiken Ecuadors samlede import beløb sig i aaret 1902 til 44 082 tons varer til en værdi af ca. 14½ mill. sucres (= reichsmk. 29 mill.) mod 69 727 tons til en værdi af ca. 15 mill. sucres i aaret 1901. Den største andel i importen havde England med ca. 8 000 tons varer, værdi 5¾ mill. sucres, de Forenede Stater med henholdsvis ca. 16 000 tons og ca. 3 mill. sucres, Tyskland med ca. 5 000 tons og ca. 2 mill. sucres samt Frankrige med ca. 2 500 tons og ca. 1½ mill. sucres. Af importartikler kan nævnes levnetsmidler (ca. 10 700 tons, sucres 1¾ mill.), vogne (60 tons, 30 000 sucres), jernvarer (4 200 tons, henimod 1 mill. sucres), garn og tougverk (184 tons, ca. 200 000 sucres), trælast og trævarer (1 900 tons, ca. 157 000 sucres), maskiner (375 tons, ca. ¼ mill. sucres), papir etc. (ca. 570 tons, 300 000 sucres), hatte (ca. 40 tons, 140 000 sucres), textilvarer (ca. 3 000 tons, 3.85 mill. sucres), stearinlys (ca. 580 tons, ¼ mill. sucres). Under det forløbne aar aftog importen fra Tyskland og de Forenede Stater, hvorimod importen fra Frankrige og især fra England udviser en forøgelse, sammenlignet med det foregaaende aar.

Exporten fra republiken Ecuador i aaret 1902 androg til en samlet vegt af 51 094 tons og en værdi af ca. 18 mill. sucres (= ca. 36 mill. rmk.) og gik væsentlig til Frankrige, de Forenede Stater, Tyskland, England og Spanien. De vigtigste exportartikler er: Kakao, hvoraf exporten udgjorde ca. 24½ mill. kg. mod ca. 22½ mill. kg. i aaret 1901 (henimod det halve kvantum gik til Frankrige; prisen varierede mellem 18 og 25 sucres pr. quintal à 46 kg.); kaffe, export i aaret 1902 ca. 3½ mill. kg., hvoraf mesteparten gik til Chile (prisen var kun 9 à 10 sucres pr. quintal, og da saadanne priser ikke engang dækker produktionsomkostningerne, foretrækker plantageeierne at dyrke det mere lønnende produkt kakao); gummi elasticum, export i aaret 1902 ca. 400 000 kg. mod ca. 325 000 kg. i aaret 1901; elfenbensnødder, export i aaret 1902 kun ca. 18 mill. kg. mod ca. 26½ mill. i aaret 1901; frugt, export i aaret 1902 ca. 2½ mill. kg.; huder, export i aaret 1902 ca. 0.8 mill. kg.

Blandt betydeligere industrigrene inden republiken kan nævnes bryggeriindustrien, som nu er naaet saa langt, at det indenlandske øl fuldstændig har fortrængt det udenlandske, samt fabrikationen af straahatte, af hvilken sidste artikel der i aaret 1902 exporteredes for en værdi af henimod 700 000 sucres.

Kursen holdt sig i aaret temmelig stationær, nemlig i sucres 197 à 198 pr. 400 reichsmark.

Indhold: **Adelaide** s. 700. — **Buenos Aires** s. 655. — **Danzig** s. 677. — **Den japanesiske fyrstikindustri** s. 672. — **Guayaquil** s. 701. — **Honolulu** s. 776. — **Lübecks handel og skibsfart i aaret 1902** s. 699. — **Messina** s. 687. — **Nürnberg** s. 691. — **Port au Prince, Haiti** s. 696. — **Port Louis, Mauritius** s. 697.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved

No. 15. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Riga.

Aarsberetning for 1902 fra konst. konsul Eugène Berg.

2den del*),

dateret 30te juli 1903.

Almindelige forholde. Efter den svære økonomiske krise, som i aaret 1900 herskede inden den industrielle og kommercielle verden, og som i aaret 1901 endnu mere gjorde sig gjældende, var udsigterne for nogen betragtelig forandring til det bedre for sidstforløbne aar ikke synderlig store.

Omendskjønt man vel ikke kan tale om noget nævneværdigt opsving i forretningsvirksomheden i aaret 1902, kan man dog merke, at nævnte krise, som paa flere omraader vistnok fremdeles har udøvet sit tryk, alligevel i det hele taget viser en tilbageskridende tendens.

Efterat krigstilstanden i Sydafrika var ophørt, tiltog vistnok vareexporten til de sydafrikanske stater, paa samme tid som guldudbyttet i Transvaal øgedes, men de overdrevne forhaabninger, man — særlig i England — havde næret, blev i ikke ringe grad skuffede.

Man havde nemlig overseet, at følgerne af de herjinger, der opstaar ved en krig, som den nysnævnte, alene kan fjernes gjennem en langsom gjenoplivelse af næringsvirksomheden og handelsrørelsen, og at saaledes nogen væsentlig indflydelse paa verdensmarkedet ikke saa umiddelbart kan paaregnes.

Det samme gjælder ogsaa betræffende forholdene i Kina, siden uroligheder dersteds ophørte.

Hvad angaar den økonomiske tilstand inden Rusland i det forløbne aar, saa viser sidste halvdel af samme paa flere omraader en ikke umerkelig bedring. Først og fremst har hertil bidraget kornhøsten, der, endog ved sammenligning med de særdeles gunstige aar 1893 og 1894, udviser et glimrende resultat, hvortil kommer, at priserne stod høiere end de nævnte aar. Væsentlig fordelagtigere end i aaret 1901 stiller ogsaa udenrigshandelen sig. Værdien af totalomsætningen opgik nemlig i aarets 11 første maaneder til $1^1/_4$ milliard rubler, et zifer, som hidtil ikke har kunnet opvises. Ved sammenligning med aaret 1901 opgaar forøgelsen med et rundt tal til 83 mill. rubler. Exportens værdi oversteg importens med 275 mill. rubler, hvilket ikke er forekommet i de sidste ti aar.

*) Se hefte nr. 5, side 209.

Om end handelsbalancen i og for sig ikke giver nogen tilforladelig oversigt over et lands økonomiske forholde, saa er det dog bemerkelsesværdigt, at exporten i den sidste tid aar om andet har gjort store fremskridt. Det i det sidste aar opnaaede gode resultat lader sig forklare af en vekselvirken mellem to faktorer: paa den ene side den stadig øgede værdi af exporten og paa den anden side den allerede i flere aar merkbare aftagen af værdien af de importerede varer.

Foruden paa den gunstige kornhøst beror den overvegt, som udførselen i det forløbne aar viser overfor indførselen paa følgende forholde: forøgelse i afsætning af værdifulde landbrugsprodukter, formindskelse i indførsel af maskiner og for fabrikers indredning nødvendigt materiale samt tiltagende afsætning af mangehaande artikler, der tidligere i almindelighed importeredes fra udlandet, men nu produceres inden landet.

Hvad den russiske industri angaar, viser et tilbageblik paa samme i aaret i almindelighed et lidet glædeligt billede. En forbedring paa dette omraade kan saa meget mindre konstateres, som situationen næsten endnu har forværret sig.

Af markedets uvisse og usikre tilstand samt den uovervindelige pessimisme, som har gjort sig merkbar i vide kredse blandt industridrivende, synes det at fremgaa, at man ikke endnu inden den nærmeste fremtid paaregner nogen forbedring paa det industrielle omraade. Anvendelsen af kapital for nyanlæg og forbedringer fandt sted blot i ringe omfang, og store industrielle anlæg kunde ikke holdes i fuld virksomhed, ja maatte af mangel paa afsætning til og med stænges. De fleste konkurser og driftsindstillinger faldt paa metalindustrien, der paa grund af foregaaende aars overproduktion, som havde trykket priserne ned til et minimum, trods omfangsrige bestillinger fra statens side alligevel befandt sig i en trykket stilling.

Blandt de industridrivende viste der sig en stræben mod at slutte sig sammen til større foreninger for at søge at forhøie det tabbringende prisniveau, og havde dette til nærmeste resultat en organisation af et jernbliksyndikat, der inden kort tid optog i sig næsten alle større verker i det sydlige Rusland og Polen. Efter mønster af dette syndikat dannedes der en forening af fabrikanter af jernbjælker, der havde til maal ordningen af produktionen og afsætningen af denne artikel. Som følge af den almindelige krise opstod ogsaa inden andre grene af industrien foreninger med det formaal at modarbeide tilbagegangen i priserne, af hvilke dog flere snart opløstes.

Hvad angaar fragtmarkedet, udviser dette et lidet glædeligt resultat, hvilket har sin grund dels i den skarpe konkurrence, der som følge af den følelige mangel paa fragter, som gjorde sig gjældende paa hele verdensmarkedet, opstod i aaret 1902, dels i forretningsstansninger og den anseelige tilbagegang i fragtsatserne.

Lovgivning. Det forløbne aar har at opvise flere forordninger paa handelens og sjøfartens omraade.

Først og fremst maa nævnes den af regjeringen den 7de november g. st. stadfæstede beslutning angaaende koncentreringen af samtlige handels-, skibsfarts- og havnesager under et centralt administrativt kontor.

Af vigtigere forordninger paa skibsfartens omraade maa nævnes den i 17 større havnestæder den 1ste juli g. st. indførte nye havneforordning samt offentliggjørelsen af lov angaaende reformer for sjøfolks uddannelse og af nyt

reglement vedkommende befal paa handelsfartøier, hvilke to forordninger stadfæstedes den 6te mai. g. st.

Den med reformen angaaende handelshavnene i intimeste sammenhæng staaende omregulering betræffende opkrævningen af handels- og sjøfartsafgifter havde ved den nye pudafgifts indførelse tilfølge en tyngende forhøielse i afgifterne for flere for Rigas handelsomsætning vigtige artikler. De af interesserede i dette spørgsmaal gjorte energiske forsøg paa at udvirke en nedsættelse i de for handelen trykkende afgifter ledede ikke til det forønskede resultat. Alene for trælast af ringere værdi samt ligesaa for diverse mindre betydningsfulde artikler nedsattes satserne fra $^1/_2$ til $^1/_4$ kopek.

Blandt andre vigtige lovforholdsregler fortjener den nye vekselforordning af 27de mai g, st. særlig interesse. Dette reglement, som traadte ikraft den 1ste januar g. st. dette aar, afhjælper mangfoldige mangler i den tidligere gjældende veksellov og stemmer bedre overens med det praktiske livs fordringer. Fremfor alt er vekselens form og indhold forandret, og mange overflødige udtryk er udeladt, hvorved indholdet har vundet i klarhed. Videre er respitdagene afskaffede, og istedet for den hidtil gjældende præskriptionstid af 10 aar er en femaarig saadan indført; for endossenternes vedkommende udgjør den til og med blot 1 aar.

Af stor betydning er ogsaa den den 29de april g. st. stadfæstede rigsraadsbetænkning, ved hvilken yderligere et vigtigt skridt er taget i og for konsolidering af privataktiebankers virksomhed; artikel 1 i reglementet bestemmer nemlig: at hverken medlemmer af en aktiebanks forvaltning, dens administrerende direktør, ei heller selve bankpersonalet, maa nyde kredit, af hvilket slags det end monne være, i den bank, de tilhører.

I anledning af det forestaaende udløb af terminen for de mellem Rusland og endel fremmede stater afsluttede handelstraktater paadreves udarbeidelsen af en ny toldtarif med stor skyndsomhed, og allerede i januar maaned indeværende aar kunde en saadan offentliggjøres. Ved de nye projekterede toldsatser vil der paa varer, som indføres over den vestlige landgrænse, paalægges 20 pct. høiere told, end om samme varer importeredes sjøværts. Herved vil udførselen af endel artikler over landgrænsen saa godt som umuliggjøres.

Blandt reiste lovforslag, som endnu venter paa afgjørelse, maa bl. a. nævnes: forslag til ny konkurslov, ny tobakslov, til ordningen af kornexporten, samt bestemmelser for vareimport.

Ruslands kommunikationer. Jernbanenettet er i det forløbne aar blevet i ikke uvæsentlig grad udvidet. For regulær trafik aabnedes 647 verst og for provisorisk 600 verst baner af normal sporvidde og 241 verst sekundærbaner, hvorved jernbanernes samlede længde ved slutningen af aaret 1902 udgjorde 55 700 verst.

Af de nyaabnede baner er af særlig interesse for Riga strækningen Witebsk—Shlobin (265 verst) paa linjen Riga—Orel.

Af større under bygning værende jernbanelinjer maa her følgende nævnes: Baikalbanen, linjen Oranburg—Taschent, St. Petersburg—Wjatka og Bologoje —Ssiedlez.

Det allerede i flere aar svævende spørgsmaal angaaende anlægget af en jernbanelinje Riga—Bauske—Kowno (ev. Wileika) er endnu ikke afgjort.

Hvad angaar det russiske jernbanenets transport- og trafikevne lader denne endnu meget tilbage at ønske. Forstyrrelser i korntransporten er en, særlig i høstmaanederne, stadig tilbagevendende foreteelse.

**

Under foregaaende aar gjorde dette paa kornhandelen skadelig indvirkende forhold sig gjældende paa en følelig maade. Paa sydost- og Rjasan—Uralbanerne havde betydelige kornladninger samlet sig, saaledes paa de for Rigas handel vigtigste jernbanelinjer. Trods vedtagne kraftige forholdsregler fra jernbanestyrelsens side i og for en hurtigere befordring af kornet, viste nævnte forhold sig merkbart ikke alene indtil foregaaende aars udgang, men ogsaa i begyndelsen af dette aar.

Den i konsulatets beretning for aaret 1901 omtalte centralgodsstation i Riga gaar nu sin fuldendelse imøde og er allerede saa vidt færdig, at modtagelse og afsendelse af varer fra samme har fundet sted siden medio april d. a. De hovedsageligste jordarbeider er afsluttede og kontoret for godsexpedition er indrettet, hvorhos fire rækker pakhuse med en gulvflade af tilsammen 5 556 kvadratfavne er anlagt langs jernbanesporene. Slutteligen er der opbygget et særskilt magasin for gods, som befordres upakket, ligesom et pakhus for korn, hvorhos der findes en løftekran.

Pengemarkedet. Forretningsvirksomheden i det forløbne aar havde et roligt forløb og var ikke underkastet nogen særlig forstyrrelse.

At mangel paa foretagsomhed raadede, fremgik tydelig af den i næsten hele aaret forholdsvis billige og jævne pengetilgang. For den kapitalsterke almenhed var aaret 1902 ganske gunstigt, da værdipapirerne i det hele taget steg i værdi. Dette gjælder først og fremst stats-, jernbane- og hypothekpapirer, men ogsaa aktier i bank- og industrielle foretagender kan notere kursforbedring. Emissionsvirksomheden var særdeles svag, og antallet af paa børsen nyindførte værdipapirer var yderst ringe. Paa herværende børs optoges det Russisk-baltiske dampskibsaktieselskab samt aktieselskabet Prowodniks aktier til notering.

Den af finantsministeren gjennemførte valutareform har forvandlet rubelen, som tidligere har været udsat for stadige kursvekslinger, til en fast værdimaaler. Som følge heraf har rubelkursen paa Riga børs kun undergaaet ubetydelige vekslinger.

I aaret varierede tremaanederskursen paa Berlin gjennemsnitlig pr. maaned mellem 46.02½ og 45.75 rub. for 100 rmk. mod 45.90 og 45.70 rub. i aaret 1901, hvorimod samme kurs f. ex. i aaret 1891 vekslede mellem 52 og 40.37½ rub.

Ind- og udførsel. Værdien af sjøværts til Riga indførte og derfra udførte varer under sidste femaarsperiode fremgaar af nedenstaaende zifre:

	Indførsel. Rub.	Udførsel. Rub.		Indførsel. Rub.	Udførsel. Rub.
1898 . .	58 481 526	70 299 434	1901 . .	55 300 368	77 265 779
1899 . .	63 355 661	77 375 554	1902 . .	47 745 561	87 808 665
1900 . .	58 599 935	72 974 148			

Indførselsværdien i aaret 1902 stiller sig saaledes betydelig lavere end indførselsværdien i aarene 1898—1901, men overstiger samme værdi i aarene 1866—1897. Værdien af de udførte varer udviser, i sammenligning med aaret 1901 (et for exporten særdeles gunstigt aar), en forøgelse af omkring 10½ mill. rub.

Af Rigas hovedsageligste importartikler forøgedes indførselen af stenkul,

maskiner og maskindele, bomuld, ris, sild, korkbark, kaffe, vin, kunstige gjødningsstoffe, salt, salpeter, kopra, gummi, the og bly.

Udførselen var ringere i følgende artikler: kokes, jern, staal, ru- og støbejern, jernbaneskinner, farvetræ, harpiks, soda, potaske, champagne, fosfat, svovl, kridt og svovlkis.

Værdien af det europæiske Ruslands ud- og indførsel fremgaar af nedenstaaende, i officielle opgaver angivne tal (i tusinde rubler):

	1900.	1901.	1902.
Udførsel	688 435	729 815	825 277
Indførsel	572 064	532 944	527 095
Ialt	1 260 499	1 262 759	1 352 372
Udførselen sammenlignet med indførselen viser . . . . . +	116 371	+ 196 871	+ 298 182

Ved sammenligning med aaret 1901 er saaledes udførselen i sidstforløbne aar forøget med 13 pct., totalomsætningen med 7.1 pct., udførselen i forhold til indførselen med 51.4 pct., hvorimod indførselen er sunket med 1.1 pct.

Udførselen fordeltes paa nedennævnte hovedgrupper paa følgende maade (i tusinde rubler):

	1900.	1901.	1902.
Levnetsmidler . .	381 174	430 955	526 189
Raastoffe	269 806	256 697	258 267
Dyr	17 902	20 224	21 558
Fabrikater . . .	19 553	21 939	19 363
Ialt	688 435	729 815	825 377

Som heraf fremgaar, oversteg udførselsværdien i aaret 1902 foregaaende aars værdi, hvad angaar 1) levnetsmidler med 95 234 000 rub. eller 22.1 pct., 2) raastoffe med 1 570 000 rub. eller 0.6 pct. og 3) dyr med 1 334 000 rub. eller 6.5 pct., hvorimod udførselsværdien af fabrikater i førstnævnte aar formindskedes med 2 676 000 rub. eller 12.2 pct.

Importen er — sammenlignet med aaret 1901 — forøget blot fra Schweiz, Holland, Sverige, Ostindien og Nordamerikas Forenede Stater, hvorimod indførselen fra andre lande er gaaet ned.

Kornudførselen over de russiske Østersjøhavne i aaret 1902 fremgaar af nedenstaaende zifre:

	Hvede. Pud.	Rug. Pud.	Havre. Pud.	Byg. Pud.	Ialt. Pud.
Riga	392 843	1 989 494	3 039 873	1 306 579	6 728 789
Libau	113 452	1 133 853	22 489 886	131 775	23 868 966
Reval	151 403	109 518	2 999 000	36 168	3 296 089
St. Petersburg . . .	790 000	6 644 000	18 706 000	26 000	26 166 000
Pernau	—	—	—	169 912	169 912
Tils.	1 447 698	9 876 865	47 234 759	1 670 434	60 229 756

Værdien af det fra Windau udførte korn opgives til 822 300 rubler.

Rigas kornexport udgjorde ikke fuldt $6^3/_4$ mill. pud og indtager saaledes, i lighed med foregaaende aar, tredje plads blandt Østersjøhavnene, men udviser i sammenligning med aaret 1901 en formindskelse af omtrent 3.2 mill. pud.

Exporten af de fire ovennævnte kornsorter: hvede, rug, byg og havre, stillede sig over de forskjellige Østersjøhavne i de sidste fire aar (i mill. pud):

	1899.	1900.	1901.	1902.
St. Petersburg . .	15.9	49.1	42.0	26.1
Libau	17.1	36.7	32.5	23.9
Reval	5.2	15.5	9.9	3.3
Riga	6.6	11.2	9.9	6.7
Pernau	—	—	0.5	0.2
Ialt	44.8	112.5	94.8	60.2

Af ovenstaaende tal fremgaar, at aaret 1902 opviste et lavere exportzifer end aarene 1900 og 1901, men et høiere end aaret 1899, samt at der i det forløbne aar udskibedes 34.6 mill. pud mindre end i aaret 1901, og falder formindskelsen i udførselen paa samtlige de nævnte havne, nemlig paa St. Petersburg med 15.9 mill. pud, Libau med 8.6 mill. pud, Reval med 6.6 mill. pud, Riga med 3.2 mill. pud og endelig Pernau med 0.3 mill. pud.

Ved en sammenligning af kornudførselen over havnene ved Østersjøen samt Sortehavet og det Azowske hav ligesom over den vestlige landgrænse stiller zifrene sig saaledes (i mill. pud):

	1899.	1900.	1901.	1902.
Over Østersjøhavne . .	44.8	113.4	94.8	60.2
„ de sydlige havne .	185.6	182.6	215.0	302.2
„ landgrænsen . . .	15.0	20.5	22.8	33.2

Siden aaret 1901 er saaledes udførselen over de sydlige havne tiltaget betydelig, beroende derpaa, at i de sidste aar særdeles gode høstresultater er forekommet i det sydlige Rusland. Over de sidstnævnte havne er nemlig udførselen fra 215 mill. pud steget til 302 mill. pud, eller af Ruslands kornexport regnet i procenter, fra 60.5 pct. til 72.9 pct., saaledes en forøgelse af 12.4 pct., hvorimod der over Østersjøhavnene udførtes 11.7 pct. mindre end foregaaende aar.

Over landgrænsen er kornexporten ligeledes tiltaget, nemlig fra f. ex. i aaret 1899, da der udførtes 15 mill. pud, til 33.2 mill. pud i aaret 1902, eller fra 5.9 pct. til 8 pct. Sidstnævnte aar udførtes over de sydlige havne 242 mill. pud mere end over Østersjøhavnene.

Kornpriserne. Ved en sammenligning med flere af de sidste aar udviser hvedeprisen i aaret 1902 et relativt lavt zifer.

For 129/130 ℔'s hvede betaltes nemlig høist 92 kop.; 127/128 ℔'s af samme vare saaledes i aaret 1901 for lige til 96—97 kop. Paa grund af en daarligere høst i Østersjøhavnenes tilførselsomraader end i sydhavnenes er, som tidligere bemerket, hvedeexporten over de førstnævnte havne sunket betydelig.

Rugpriserne stod derimod forholdsvis ganske høit og udgjorde i januar for 120 ℔'s russisk vare 78—81 kop., steg i de følgende maaneder lige til

83 kop., men sank, da ny vare var kommet paa markedet, senere paa aaret til 75—76 kop. De fornemste kjøbere af rug var Tyskland, Holland, Danmark, Storbritannien samt Sverige og Norge, medens de hovedsageligste konsumenter af hvede var Tyskland, Frankrige, Storbritannien, Holland, Italien, Østerrige-Ungarn, Belgien og Sverige.

Prisen paa b y g, som hovedsagelig udførtes til Tyskland, Storbritannien, Holland og Belgien, samt i anden række til Frankrige og Østerrige-Ungarn, udgjorde i januar for 100 ℔'s russisk vare 72—74 kop., men steg i februar til 80 kop., hvorefter den i de nærmeste tre maaneder ikke undergik nogen forandring.

I august betaltes for 103 ℔'s vare 71 à 72 kop.; i september varierede prisen mellem 65 og 69 kop. for samme vare. I november samt ligeledes i oktober gik prisen op til 71—72 kop., for i slutningen af aaret paany at falde til 67 kop.

Paa h a v r e, som har sine hovedsageligste konsumenter i Storbritannien, Holland, Tyskland, Frankrige og Belgien, varierede prisen for hvid saadan vare i aarets første maaneder mellem 90 og 97 kop. I begyndelsen af mai steg prisen til 99—102 kop., men faldt atter i juni til 90—92 kop. Efterat den nye høst var kommet paa markedet, stod varen i september i en pris af 74 kop. og vekslede i oktober mellem 75 og 76 kop., men faldt siden mod slutningen af aaret til 70—72 kopek.

Høiere kvaliteter kurlandsk havre betingede i begyndelsen af aaret 90—97 kop. og holdt sig paa samme niveau til sommeren. Under sidste halvdel af aaret kom denne vare, paa grund af misvækst i Kurland, ikke mere paa markedet.

Det samme gjælder almindelig kurlandsk havre, som i begyndelsen af aaret betaltes med 87—90 kop., i mai med 92 og i juni med 87 kop.

Utørret russisk havre betaltes i august maaned med 70 kop., men sank i pris, saa at i december samme vare erholdtes for 63—64 kop.

Russisk tørret havre kunde i januar erholdes for 85—86 kop., men steg i februar og marts til 87—88 kop. I april og mai viste priserne en vedvarende stigende tendens — lige til 94 kop. —, men gik i juni tilbage til 87 kop. Under høstmaanederne solgtes varen ikke længere.

Kornhøsten fra Ruslands 72 guvernementer (inkl. Centralasien og Sibirien) i aaret 1902 fremgaar af nedenstaaende zifre:

Vinterrug . . .	1 403 370 000	pud	Boghvede . . . 81 471 700 pud
Sommerrug . .	21 750 300	„	Hirse . . . . 182 387 100 „
Vinterhvede . .	365 936 600	„	Mais . . . . 75 440 400 „
Sommerhvede. .	643 184 600	„	Erter . . . . 46 154 500 „
Havre	824 685 900	„	
Byg.	449 592 600	„	Sum 4 108 278 500 pud
Spelt	14 304 800	„	

U d f ø r s e l a f a n d r e v a r e r. Ruslands l i n e x p o r t over distriktets havne udviser en forøgelse af ca. 2.1 mill. pud mod foregaaende aar. Exporten over de forskjellige havne stiller sig saaledes i de sidste to aar (i tusinde pud):

	Riga.	Libau.	Pernau.	Windau.	Sum.
1901	2 820	1 204	520	—	4 544
1902	3 930	141	585	1 812	6 468

Af hele Ruslands linudførsel i aaret 1902, udgjørende omkring $10^2/_3$ mill. pud, exporteredes over Østersjøhavnene med en rund sum 7.8 mill. pud, nemlig over Riga 36.8 pct., Libau 1.3 pct., Reval 10.2 pct, Pernau 5.5 pct., Windau 17 pct. og St. Petersburg 2.7 pct. De hovedsageligste linkonsumenter er Storbritannien, Frankrige og Belgien.

For livlandsk vare betaltes i begyndelsen af aaret 50 rubler pr. berk., men prisen sank i de sidste maaneder til $48^1/_2$ rub. Kurlandsk vare betingede til en begyndelse en pris af 47 rub. for mindre prøvepartier, men faldt lidt efter lidt i værdi og kunde ved slutningen af aaret erholdes for rub. $43^1/_2$.

Ifølge tolddepartementets opgaver udførtes i aaret 1902 fra Rusland 1 673 000 pud linstry mod 1 973 000 næstforegaaende aar, saaledes en formindskelse af 300 000 pud. I nævnte export deltog Riga med 7.8 pct., Libau med 2.6 pct. og Pernau med 6.9 pct.

Af hamp exporteredes foregaaende aar 2 109 000 pud, hvoraf der over Riga udskibedes 573 265 pud eller 27.2 pct., over Libau 60 000 pud eller 2.8 pct., mod resp. 2 542 000, 570 000 og 166 000 pud i aaret 1901.

Prisen paa hamp stod i begyndelsen af aaret høiere end ved aarets slutning og varierede efter de forskjellige sorter mellem rub. 48.00 og 42.50 pr. berkowez.

Ruslands export af slaglinfrø over distriktets havne i de sidste to aar fremgaar af nedenstaaende zifre (i tusinde pud):

	Riga.	Libau.	Pernau.
Aaret 1901	337	487	43
„ 1902	1 100	624	43

Af Ruslands samlede export af slaglinfrø har 18.1 pct. fundet veien over Riga, 10.1 pct. over Libau og 0.7 pct. over Pernau.

Hvad angaar udførselen af linfrø til udsæd er denne export over Riga tiltaget med omkring 65 000 pud, idet der i aaret 1901 exporteredes 400 000 pud mod 465 000 pud i aaret 1902, udgjørende 92.7 pct. af den samlede udførsel over Østersjøhavnene, medens der over Pernau alene udskibedes 7 pct. og over Libau 0.3 pct.

I aaret 1902 udførtes fra Riga omtrent samme kvantitet hampefrø som i aaret 1901, nemlig 10 000 pud mod 11 000 pud; Libau har derimod et betydelig forøget exportzifer at opvise, idet udførselen derfra udgjorde 43 500 pud i aaret 1901 mod 192 300 pud i sidstforløbne aar. Hampefrøexporten fra Rusland har taget et stort opsving, idet der i aaret 1902 udførtes 1 100 000 pud, medens der næstforegaaende aar exporteredes blot 483 000 pud.

Udførselen af oljekager over Riga viser omtrent samme zifre for de to sidste aar, nemlig i aaret 1901 2 816 000 pud og i aaret 1902 2 783 000 pud. Af Ruslands udførsel af oljekager, der opgik til 20.2 mill. pud mod 21.2 mill. pud i aaret 1901, kom 8 mill. pud paa Østersjøhavnene mod 8.7 mill. pud i det sidstnævnte aar eller, beregnet i procenter, resp. 39.7 mod 41.2 mill.

Oljekageexporten af forskjellige slags fremgaar af følgende tal (beregnet i pud):

	1901.	1902.
Linfrøkager	8 219 000	7 239 000
Hampefrøkager	1 938 000	2 951 000
Solsikkekager	8 273 000	7 954 000
Raps- og roefrøkager . .	2 754 000	2 103 000
	21 184 000	20 247 000

Af e r t e r exporteredes i aaret 1902 fra Rusland 5 436 000 pud mod 5 129 000 pud i aaret 1901.

Paa grund af forbedrede kommunikationer er udførselen af s m ø r over Riga tiltaget i kjæmpemæssige dimensioner, hvilket fremgaar deraf, at der i aaret 1889 udskibedes 17 153 pud, i aaret 1900 81 457 pud, i aaret 1901 760 779 pud og i aaret 1902 1 090 444 pud.

Medens i aaret 1901 forstyrrelser ofte forekom i smørexporten, forløb samme i sidstnævnte aar uden nogensomhelst vanskelighed. Jernbanetogene indtraf punktlig, og smøret ankom i god tilstand, hvilket sidste maa tilskrives den foregaaende sommers kjølige veir, men først og fremst de i stor mængde nyanskaffede kjølevogne. Afsætningen var god, beroende paa, at forsendelserne ankom regelmæssig.

I det herværende kjølemagazin, som ikke alene er til nytte for opbevaring af smør, men ogsaa for sammes sortering, oplagdes store kvantiteter af denne vare.

Fra Sibirien udførtes i aaret 1902 med et rundt tal 2.1 mill. pud, hvoraf 1.1 mill. fandt veien til Riga. Blot en ringe kvantitet konsumeredes paa pladsen, medens størstedelen udskibedes.

Prisen pr. fad à $3^1/_2$ pud var ca. 42 rubler.

Fra hele Rusland udførtes, ifølge opgaver fra tolddepartementet, i aaret 1902 2 274 000 pud mod 1 968 000 pud foregaaende aar.

Da det russiske smørs kvalitet stadig forbedres, samt mere fordelagtige anordninger for dets transport er vedtaget, og derhos antallet af de for export arbeidende meierier saavel i Sibirien som i andre dele af riget stadig forøges, turde denne exportvare komme til i fremtiden stadig mere at indtage en betydelig stilling.

Som følge af foretagne forbedringer i de direkte dampskibsforbindelser med England, spiller dette land aar for aar en større rolle som kjøber af det russiske smør.

Ogsaa Tyskland viser sig som en betydelig konsument af nævnte vare. Hvad specielt smørexporten over Riga angaar, saa udskibedes mere end $^4/_5$ af tilførselen til Storbritannien.

Udførselen af o s t fra det russiske rige udgjorde i aaret 1902 45 000 pud mod resp. 44 000 og 41 000 pud i aarene 1901 og 1900.

Exporten af æ g, som siden aaret 1895 har udviklet sig betydelig, har i sidstforløbne aar et stort opsving at opvise, idet nemlig 9 142 483 pud med en udførselsværdi af omkring 45 mill. rubler udførtes mod resp. 8 193 012 pud og 35.4 mill. rubler i aaret 1901.

Af de tre fornemste ægexporterende Østersjøhavne udførtes (i tusinde pud):

	Riga.	St. Petersburg.	Libau.	Tilsammen.
1901	2 153	1 253	314	3 720
1902	3 122	1 000	319	4 441

I rigets hele udførsel af æg deltog Riga i aaret 1902 med 34.1 pct., St. Petersburg med 11.6 pct. samt Libau med 3.5 pct. mod resp. 26.3 pct., 15.3 pct. og 3.8 pct. i aaret 1901. Over Riga, som indtager første plads af udførselssteder, hvad ægexporten angaar, udskibedes saaledes mere end $^1/_3$ af denne vare.

Da aaret 1901 havde givet et ugunstigt resultat for trælastexportører, kunde man forudse, at skogdriften i aaret 1902 skulde indskrænkes ganske betydelig, hvilken formodning ogsaa tilfulde sandedes.

At den formindskede afvirkning, som ikke blot var af lokal natur, men ogsaa gjorde sig gjældende paa andre produktionsomraader, maatte udøve indflydelse paa forretningsvirksomheden, var at antage, i særdeleshed da paa grund af de i aaret 1901 stedse faldende priser kjøberne i udlandet blot havde forsynet sig med de nødvendigste forraad og derfor saa godt som ingen lagere var blevet anskaffet.

De herværende lagere formindskedes i betydelig grad, og væsentlige forbedringer i priserne betræffende flere slags trælast opnaaedes.

Udførselen af trælast over Rige udgjorde i engelske kubikfod: I aaret 1900 46 550 000, i aaret 1901 39 850 000, i aaret 1902 46 100 000.

Indførselen. Da industrien, som før omtalt, i aaret befandt sig i en trykket stilling, er ogsaa importhandelen, der for størstedelen omfatter raastoffe og halvfabrikater, faldt forholdsvis ugunstig ud.

Af varesorter, som er gjenstand for indførsel fra Norge eller Sverige eller importeredes med norske eller svenske fartøier, maa anføres følgende:

Af stenkul indførtes i aaret 1902 til det russiske rige 174 mill. pud mod 192.5 mill. pud i aaret 1901 og 240 mill. pud i aaret 1900, og denne artikel viser saaledes ved sammenligning med importen i nævnte aar en formindskelse af resp. 18.5 og 66 mill. pud. Til Riga indførtes af nævnte vare 24.3 mill. pud mod 22.9 mill. pud i aaret 1901, saaledes en forøgelse af omkring $1^1/_2$ mill. pud.

At dømme efter industriens stilling i indeværende aar, da en — om end langsom — forbedring paa dens gebet er begyndt at vise sig, turde en forøget import af stenkul være at paaregne.

Af hele Ruslands indførsel af kul kom paa St. Petersburg 52.2 pct., Reval og Baltischport 3.7 pct., Libau 4.2 pct., Pernau 1.5 pct. samt Riga 14 pct., og importeredes saaledes over disse fem Østersjøhavne 75.6 pct. af den russiske kulindførsel.

Kulprisen, deri told indbefattet, holdt sig i april—september i 14 kop. pr. pud samt fra oktober til aarets udgang i ca. $15^1/_4$ kop.

Af kokes indførtes til det russiske rige i aaret 1902 26.4 mill. pud mod 31 mill. pud i aaret 1901 og 33.9 mill. pud i aaret 1900. Af indførselen kom førstnævnte aar paa St. Petersburg 5.8 mill. pud, Reval 182 096

pud, Libau 230 128 pud og Riga 644 112 pud, eller tilsammen 6 856 336 pud eller 26 pct. af totalimporten, af hvilken resten for størstedelen gik over den vestre grænse, hovedsagelig fra Schlesien, medens Østersjøhavnene forsynes med denne vare fra Westfalen.

Jern og staal. Indførselen af støbejern udgjorde i tusinde pud til:

	Riga.	Libau.	Hele Rusland.
I aaret 1902	45	6.5	1 112
- „ 1901	74	49	1 845
- „ 1900	185	98.5	3 161

Denne artikel har tabt sin plads som en af de vigtigste importvarer for denne by, idet den indenlandske industri nu har udviklet sig saaledes, at den kan fylde behovet med en vare af god kvalitet.

Af stangjern indførtes (i tusinde pud) til:

	Riga.	Libau.	Hele Rusland.
I aaret 1902	153	180	3 729
- „ 1901	292	316	5 347
- „ 1900	261	408	5 675

Ogsaa i indførselen af denne vare til Riga er der paa grund af det opsving, som har fundet sted inden den russiske jernproduktion, opstaaet en betydelig formindskelse, hvilket fremgaar deraf, at importen under femaarsperioden 1896—1900 udgjorde 1.7 mill. pud i gjennemsnit, og, som ovenstaaende zifre udviser, i aaret 1901 sank til 292 000 pud og i aaret 1902 til 153 000.

Da der i Rusland leveres en kvalitativt god og forholdsvis billig vare, der paa grund af de høie toldsatser med fremgang kan kappes med den udenlandske, er det saagodtsom udelukket, at denne gren af importen paany kan opblomstre.

Af staal indførtes (i tusinde pud) til:

	Riga.	Libau.	Hele Rusland.
I aaret 1902	245	60	718
- „ 1901	315	10	795
- „ 1900	352	4	1 111

Uagtet formindskelse i indførselen hertil har fundet sted, er dog Riga fremdeles den vigtigste importhavn for staal; anden plads indtager St. Petersburg med 130 000 pud. Af langt mindre betydning er Reval med 37 000 pud og Libau, hvortil, som oven sees, 60 000 pud indførtes.

Indførselen af maskiner, redskaber og verktøi, alle slags eller dele deraf, udgjorde (ifølge opgaver fra den statistiske afdeling i tolddepartementet) (i tusinde pud):

	Riga.	Libau.	Hele Rusland.
I aaret 1902	1 053	187	5 636
- „ 1901	957	367	6 012
- „ 1900	1 126	487	8 615
- „ 1899	1 769	380	11 773

Som heraf fremgaar, er importen til Rusland af alle slags maskiner siden aaret 1899 sukcessivt faldt og udviser i aaret 1902 blot halvdelen af den kvantitet, som indførtes i aaret 1899. Til Riga importeredes 96 000 pud mere end næstforegaaende aar.

Hvad specielt Rigas maskinimport angaar, kommer de største partier fra England, men Tyskland indtager i den sidste tid en fremtrædende stilling som exportør af jordbrugsmaskiner. Paa disse gebeter er England bleven overfløiet.

Af de for den industrielle virksomhed bestemte maskiner indførtes $^2/_3$ fra England og den største del af resten fra Tyskland. Fra Sverige importeredes ogsaa endel maskiner for jordbruget. Store partier af maskiner indføres over den vestlige landgrænse. Af Sortehavets havne indtager Odessa, hvad maskinindførsel angaar (væsentlig jordbrugsmaskiner), første plads.

Af farvetræ indførtes:

	Til Riga.	Til hele Rusland.
I aaret 1902	1 037 599 pud	2 614 000 pud
- „ 1901	1 304 393 „	3 420 000 „
- „ 1900	1 702 612 „	2 264 000 „

Importen af farvetræ til hele det russiske rige for aaret viser saaledes en formindskelse med ca. 800 000 pud og til Riga med 260 000 pud. For størstedelen indføres denne vare hertil af de forenede rigers fartøier.

Til Riga indførtes i aaret 1902 af korkebark 454 223 pud mod 374 349 pud i aaret 1901; til Libau 206 599 pud mod 221 937 pud i aaret 1901. Hele Ruslands import af korkebark udgjorde i aaret 785 000 pud mod 893 000 pud næstforegaaende aar. Over Riga, Libau og Reval indførtes 669 623 pud eller ca. 85 pct. De to førstnævnte byer er hovedcentre for landets korkindustri.

Af malm indførtes til Riga sidstforløbne aar: 5 265 pud jernmalm, 6 364 pud manganmalm, 757 296 pud svovlkis samt 3 603 pud andre, ikke specificerede malme.

Værdien af importen sjøværts til Riga udgjorde 42.7 mill. rub. mod 53.3 mill. rub. foregaaende aar, saaledes en formindskelse af 7.6 mill. rub., hvorimod værdien af indførselen over landgrænsen og Finland stod paa omtrent samme niveau som i aaret 1901.

Værdien af Ruslands import, fordelt paa de fire hovedgrupper, udgjorde i de tre sidste aar (i tusinde rub.):

	1900.	1901.	1902.
Levnetsmidler	79 844	84 349	81 409
Raastoffe	307 402	288 107	295 483
Dyr	1 136	1 495	1 403
Fabrikater	183 682	185 993	148 800
Sum	572 064	559 944	527 095

Det er saaledes alene, hvad indførselen af raastoffe angaar, at aaret 1902 ved sammenligning med aaret 1901 har at opvise en forøgelse, nemlig med 7 376 000 rubler eller 2.5 pct.

Af de fra distriktets vicekonsuler indkomne aarsberetninger hidsættes følgende uddrag:

Libau. Aaret 1902 har for Libaus handel og skibsfart været mindre tilfredsstillende, og i særdeleshed viser udførselen en betydelig nedgang i sammenligning med aaret 1901.

Skibsfarten. Libau besøgtes i aarets løb af 1863 fartøier med en samlet drægtighed af 616 858 reg.-tons mod resp. 2 124 fartøier og 710 130 reg.-tons i aaret 1901, saaledes en meget betydelig formindskelse eller 261 fartøier og 93 272 reg.-tons. Norge deltog med 65 fartøier dr. 20 510 tons mod 82 fartøier dr. 35 304 tons i aaret 1901 og Sverige med 223 fartøier dr. 73 383 tons mod 219 fartøier dr. 75 335 tons næstforegaaende aar.

Kornfragterne varierede mellem 9 d à 1 sh. pr. quarter til Rotterdam, Antwerpen, London og havnene paa Englands østkyst; 1 sh. à 1 sh. 3 d til Rouen og havnene ved den engelske kanal; til Østersjøhavnene betaltes rmk. 10.00 à 16.00 pr. 2 000 kg. (rugbasis).

Kursen har holdt sig fuldstændig stabil (rmk. 216.00 = 100 rubler).

Udførsel. Totalværdien af udførselen beløb sig til rub. 44 618 230 mod rub. 57 796 000 i aaret 1901 og udviser saaledes en formindskelse for aaret af 13 mill. rub. eller ca. 22 pct.

Af nedenstaaende exportartikler udførtes:

	1902.		1901.	
	Kvantitet.	Værdi i rub.	Kvantitet.	Værdi i rub.
	Pud.		Pud.	
Havre	22 490 000	18 442 000	24 460 000	20 304 000
Hvede	113 450	102 100	2 867 000	2 550 000
Rug	1 133 850	884 400	5 088 000	3 765 000
Byg	131 770	101 460	94 800	70 000
Oljekager	2 958 000	2 366 400	2 889 000	2 398 000
Klid	1 962 400	1 255 900	1 398 600	839 100
Erter og bønner	738 500	744 700	1 159 000	1 107 300
Hamp, lin og stry	248 920	1 143 920	1 650 770	7 749 800
Linfrø	624 100	1 017 280	485 030	897 300
Hampefrø	192 320	269 250	43 530	60 900
Huder	261 000	3 916 000	242 180	3 632 800
Petroleum	193 650	309 840	702 340	1 123 750
Smør	241 510	3 139 600	181 810	2 181 700
Æg	319 120	1 595 600	314 360	1 578 000
Trælast	99 108		83 130	
	Kubikfod. 4 804 680		Kubikfod. 4 330 900	
	Mille. 794¼	2 968 450	Mille. 588¼	2 658 000
	Stkr. 173 123		Stkr. 162 448	

Kornexporten. Udførselen af kornvarer er betydelig mindre end i aaret 1901, og er det i særdeleshed exporten af hvede og rug, som er aftaget, medens exporten af havre, som er Libaus fornemste exportartikel, har holdt sig paa nogenlunde samme niveau.

Hamp og lin. Disse varer er for Libaus vedkommende kun speditionsartikler, da der i Libau ikke drives nogensomhelst forretning i denne branche.

Petroleum. Af denne artikel udførtes tidligere over Libau ganske betydelige kvantiteter, men i de senere aar er exporten heraf stadig aftaget, dels paa grund af de billige skibsfragter fra Batum til kontinentet, dels paa grund deraf, at jernbanefragterne fra Wolgadistrikterne stiller sig billigere til St. Petersburg end til Libau.

Smør. Exporten heraf har øget for aaret med 60 000 pud eller ca. 1 000 tons.

Indførsel. Totalværdien af de i aaret indførte varer beløb sig til rub. 17 530 723, mod rub. 18 190 704 i aaret 1901. Importartiklerne udgjordes blandt andet af kul, kokes, jern, staal, farvetræ, huder, gjødningsstoffe, kork-bark, sild.

Sild. Afsætningen af skotsk sild tiltager, medens importen af norsk sild er i stadigt aftagende.

Havnearbeider. Paa havnens uddybning og kaiers anlæggelse arbeides der fremdeles.

Hasenpoth-jernbanen. Det har længe været under overveielse at forlænge denne jernbane til Goldingen, og forundersøgelser herfor er ogsaa foretagne, men endnu er i sagen intet afgjort.

Den skandinaviske sjømandskirke og forsamlingslokalet aabnedes den 20de april 1902 og besøgtes de første 12 maaneder af over 5 000 personer.

Pernau. Til Pernau ankom i aaret 110 fartøier, hvoraf 80 dampskibe og 30 seilskibe dr. tilsammen 60 283 tons; i skibsfarten paa havnen deltog Norge med 5 fartøier, hvoraf 3 dampskibe og 2 seilskibe dr. tilsammen 3 343 tons og Sverige med 3 dampskibe dr. 2 006 tons.

Handelsforbindelsen mellem de forenede riger og Pernau var ubetydelig i aaret.

Pladsens største industrielle etablissement, cellulosefabriken Waldhof, har i det forløbne aar ikke blot ikke indskrænket, men til og med udvidet sin produktion. Afsætning for tilvirkningen var dog ikke mulig i Rusland, hvorimod 900 453 pud cellulose exporteredes.

Lin. Høsten var væsentlig større end i foregaaende aar og ligeledes kvaliteten bedre. Prisen stillede sig i ca. £ 27. 0. 0 cif. Skotland.

Linfrø. Høsten var ringe og kvaliteten mindre god. For sædefrø betaltes lige til 190 kop. og for slaglinfrø 135—145 kop. pr. pud, franko waggon Pernau.

Byg og havre. Høsten var middelmaadig og kvaliteten daarlig, da saavel byg som havre blev skadet af høstfrosten. For byg betaltes 78 kop., for havre 75—85 kop. pr. pud, alt efter kvaliteten.

Fragterne stillede sig saaledes:

Dampskibe til	Skotland, lin	18 sh. 0 d—20 sh. 0 d
—	„ Irland, do.	22 sh. 6 d—25 sh. 0 d
—	„ Holland, korn	1 sh. $1^1/_2$ d—1 sh. 6 d
—	fra Tyne, kul	4 sh. 0 d—4 sh. 3 d

Totalværdien af importen opgik til 554 498 rub. Fra Norge indførtes 450 tønder sild, værdi 4 500 rub., og fra Sverige slibesten til en værdi af 2 400 rub.

Windau. Aaret 1902 kan betegnes som det afgjørende vendepunkt i Windaus historie, hvad handel og skibsfart angaar, og de zifre, som import og export opviser, overstiger betydelig de foregaaende aars.

Skibsfarten. I aaret 1902 besøgtes Windaus havn af 361 fartøier dr. tilsammen 230 780 tons mod 150 fartøier dr. 82 806 tons i næstforegaaende aar. Af de ankomne fartøier var 8 dr. 4 551 tons norske og 15 dr. 8 539 tons svenske.

Import. Totalværdien af importen i aaret 1902 opgik til rub. 4 030 054, deraf fra Sverige rub. 61 470.

De fornemste importartikler var: Levnetsmidler rub. 62 090, raastoffe 1 020 820, ubearbeidede metaller 150 167, kul 42 806, manufakturvarer og industrivarer 2 305 236.

Af de importerede varer forbliver blot en ringe del i Windau; størstedelen deraf gaar til rigets indre.

Adskillige dampskibe, som vinteren 1902 var destinerede til Riga og Reval, hindredes af is i at gaa didind og lossede i stedet sin ladning i Windau.

Sild. Før importeredes aarlig et par skibsladninger norsk sild, men i aaret 1902 fandt ingen indførsel deraf sted. Det lokale forbrug dækkedes fra Libau og Riga.

Export. Totalværdien af exporten udgjorde rub. 13 398 565, hvoraf til Sverige rub. 90 610.

De fornemste exportartikler var: Havre og rug rub. 822 300, græsfrø rub. 23 276, hø rub. 9 314 743, stry rub. 322 205, hamp rub. 17 907, uld rub. 47 092, garn rub. 17 315, trælast rub. 1 549 497, oljekager rub. 28 338, smør og ost rub. 994 692, vildt og flesk rub. 163 086, æg rub. 40 407.

Med undtagelse af ca. $1^1/_2$ mill. rub., som falder paa trælastexporten, udgjøres næsten hele den øvrige export af transitgods fra det indre af Rus-

land og Sibirien. Som af ovenstaaende fremgaar, er hovedexportartikelen hø, som kommer fra det indre af riget.

I løbet af vinteren 1902 udskibedes deraf ca. 34 000 tons, hovedsagelig til Gand, Dunkerque, skotske østkysthavne og Belfast. De to førstnævnte pladse har været kjøbere af en overveiende mængde deraf, og er det fornemlig danske dampskibe, som har besørget transporten. Fragten har varieret mellem frcs. 17.00 og frcs. 20.00 pr. ton.

Kornexporten. Til fremme af kornudførselen har jernbaneselskabet opført en stor elevator, der rummer ca. 50 000 tons. Medens den aarlige export før, da Windau savnede jernbane, opgik til blot 1 000 tons, er den i aaret 1902 steget til 15 000 tons og turde sandsynligvis ved næste aarsskifte komme til at opvise et 5 à 6 gange større tal. Jernbaneselskabet har oprettet et eget „Commerz-Agentur" med hovedsæde i St. Petersburg for indkjøb og salg af korn og har for nærværende paa lager ca. 50 000 tons, hvormed elevatoren er fuldstændig fyldt (for største delen havre).

Jernbaner. Jernbanen er først og fremst aarsagen til den sterke udvikling, samfærdselen har faaet. Linjerne Windau—Tvekum og Kreutzburg—Moskva, der aabnedes i aaret 1901, er bygget af og tilhører jernbaneselskabet Moskva—Windau—Rybinsk, der ogsaa har under bygning forbindelsesbanen Tvekum—Kreutzburg. Denne linje antages at skulle blive færdig i slutningen af aaret 1903, og da kommer jernbaneselskabet til at have egen direkte linje Windau—Moskva, medens for nærværende alt gods maa gaa over Riga.

Windaus børs. Paa grund af handelens og samfærdselens sterke udvikling merkede man behovet af mere ordnede forholde og af sammenslutning mellem kjøbmændene for varetagelse af deres interesser. Allerede i aaret 1901 var børsstatuter udarbeidede, og da disse var sanktioneret af regjeringen, valgtes en børskomite, bestaaende af 5 medlemmer. En af dennes første foretagender var udarbeidelse af Windaus usancer for handel og skibsfart.

Havnen. Arbeidet med nye kaier og adskillige nye moderne pakhuse gaar raskt fremad, og ved slutningen af aaret 1902 var $^2/_3$ færdige af de lange bølgebrydere, som bygges for at danne indløb til havnen. De før ofte forekommende opgrundninger af „baren" er nu fuldstændig ophørt, og der findes nu 20 fod vand. Indløbet kommer til at fordybes til 25—26 fod, saa at havnen bliver tilgjængelig ogsaa for de største dampskibe, som trafikerer Østersjøen.

Da Windaus havn er aaben hele vinteren og frembyder de bedste arrangementer for transittrafik, er der udsigt til, at varer til og fra Sibirien kommer til at gaa denne vei. I særdeleshed synes smørexporten at komme til stadig mere at drages bort fra andre nærbeliggende havne. I aaret 1902 udførtes ca. 1 600 tons, alt til London.

Dampskibsruter. Adskillige danske, tyske og engelske rederier har, særlig for vinterskibsfarten, truffet aftale med jernbaneselskabet angaaende gjennemgaaende fragter og herved forpligtet sig til at opretholde regelmæssige dampskibsture.

De vigtigste linjer er foruden Windau—Kjøbenhavn: London—Windau, Hull—Windau, Antwerpen—Windau, Leith—Windau, Bremen—Windau, Hamburg—Windau og vice versa.

Som af ovenstaaende fremgaar, udvikler forholdene sig raskt, og inden forholdsvis kort tid turde Windau blive en af Østersjøens mest betydningsfulde havne.

Kapstaden.

Aarsberetning for aaret 1902 fra generalkonsul A. Ohlsson, dateret 31te juli 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	2	4 194	2	4 194	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	6	3 861	51	47 635	57	51 496	-	-	1	545	1	545
Sum	6	3 861	53	51 829	59	55 690	-	-	1	545	1	545
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	2	4 208	2	4 208	-	-	1	2 104	1	2 104
Seilskibe	11	7 359	147	122 640	158	129 999	-	-	1	403	1	403
Sum	11	7 359	149	126 848	160	134 207	-	-	2	2 507	2	2 507
Totalsum af ladede fartøier	17	11 220	202	178 677	219	189 897	-	-	3	3 052	3	3 052
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4 194	2	4 194
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	68	60 804	68	60 804
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	70	64 998	70	64 998
Konsulatdistriktet forøvrigt												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4 208	2	4 208
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	150	123 994	150	123 994
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	152	128 202	152	128 202
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	-	-	-	-	-	-	222	193 200	222	193 200

*

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier £ 322 007. 0. 0.
For ordre, reparation eller lignende anløb 9 norske fartøier dr. 6 446 tons.
Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 42 dr. 25 602 tons, til hovedstationen 15 dr. 10 612 tons.
Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 229. 6. 5, ved vicekonsulsstationerne £ 446. 13. 4; heraf tilfaldt konsulen £ 223. 6. 8. Af svenske skibe ved hovedstationen £ 31. 4. 7, ved vicekonsulsstationerne £ 52. 0. 7; heraf tilfaldt konsulen £ 26. 0. 3. Ialt tilfaldt konsulen £ 509. 17. 11.
Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager £ 10. 0. 0, i svenske sager £ 4. 0. 0.

Skibsfarten paa de koloniale havne viste i aaret 1902 fremdeles en forøgelse sammenlignet med næstforegaaende aars, og ligger naturligvis aarsagen deri, at krigen herude inden aarets fem første maaneder endnu ikke bragtes til fuldstændig afslutning. En mængde tonnage var derfor fremdeles nødvendig for armeens rekrutering og kosthold, og da fred derefter blev sluttet, optoges naturligvis betydelig dampskibstonnage for at tilbagetransportere den store mængde tropper og krigsmateriale, samt for tilbagebringelse til Syd-Afrika af de mange krigsfanger.
Havnene i Kapkolonien besøgtes i fjoraaret af ialt: 2 483 dampskibe dr. 10 810 345 tons og 647 seilskibe dr. 626 149 tons, af hvilke 2 285 dampskibe og 224 seilskibe var af britisk nationalitet.

Hvad seilfartøierne angaar, ankom

til Kapstaden	123	britiske	og	192	udenlandske
„ Mossel Bay	1	britisk	„	8	—
„ Port Elizabeth . . .	57	britiske	„	124	udenlandske
„ East London . . .	43	„	„	74	—

De skandinaviske landes skibsfart har omtrent holdt sig paa samme niveau som i aaret 1901 og har saaledes ikke kunnet opnaa de zifre i antal af fartøier eller størrelse af tonnage, som den havde at opvise aarene før og straks i begyndelsen af krigen.

De ankommende svenske fartøiers antal udgjorde i aaret 1902:

37 fartøier med en samlet tonnage af 22 612 mod
35 — „ - „ — „ 26 455 i aaret 1901.

Af ovenstaaende 37 fartøier ankom:

til Kapstaden	10	dr.	7 622 tons
„ Mossel Bay	(intet fartøi)		
„ Port Elizabeth	11	dr.	5 777 „
„ East London	3	„	1 419 „
„ Durban	13	„	7 794 „

De ankomne norske fartøier var i antal:

I aaret 1902	219	dr. tilsammen	189 897 tons
- „ 1901	215	„ —	177 924 „

Af disse sidstnævnte 219 fartøier ankom:

Til Kapstaden	59	dr.	55 690	tons
„ Mossel Bay	6	„	3 755	„
„ Port Elizabeth	37	„	30 933	„
„ East London	47	„	37 196	„
„ Durban	70	„	62 323	„

Ialt ankom saaledes til distriktet, Natal deri iberegnet: 256 svenske og norske fartøier dr. 212 509 tons, medens for aaret 1901 de modsvarende zifre var: 250 fartøier dr. 204 379 reg.-tons.

Af de i fjoraaret ankomne fartøier har 77 bragt ladning fra Sverige og 17 fra Norge, medens 162 er ankommet under rubriken „fra andre lande med ladning".

Man har saaledes af ovenstaaende fakta kunnet merke, at vore skandinaviske skibsredere fremdeles har sin opmerksomhed fæstet ved frygten for fartøiernes mere eller mindre lange ophold i de forskjellige havne herude, en frygt, som har været fuldstændig beføiet, idet det viste sig, at ogsaa i fjoraaret mange fartøier maatte ligge ret længe uvirksomme paa reden, inden de fik komme ind i dokkerne.

Glædeligt var det imidlertid at finde, at flere skibsredere havde forberedt sig paa denne eventualitet samt tilsikret sig visse losningsbestemmelser, og at man saaledes kunde merke, at vedkommende havde agtet mine raad at fordre bestemte losningsdage, at regne fra fartøiernes ankomst i Table Bay.

Efterat imidlertid de britiske militærmyndigheder havde kunnet afstaa fra de for deres virksomhed reserverede kaier og omraader inden dokken, gik forholdene efterhaanden tilbage til det mere normale, og i samme grad gik expeditionen med fartøiernes losning raskere og mere tilfredsstillende.

I sammenhæng hermed bør nævnes, at hele virksomheden inden dokken her i Kapstaden i alle sine grene er kommet under et helt nyt regime, idet Table Bay Harbour Board selv har overtaget ikke alene fartøiernes losning og ladningernes opstabling og sortering, men ogsaa størstedelen af godsets opkjøring og levering til de respektive varemodtagere. Det er givet, at der i selve overgangsperioden fra den gamle til den nye arbeidsordning viste sig endel ulemper betræffende sammenføring af de forskjellige arbeidsgrene, men efterat maskineriet nu er kommet igang, og organiseringen har arbeidet sig ind i alle detaljer af arbeidet, tror jeg, at resultatet vil blive til skibsfartens bedste.

Table Bay Harbour Board har allerede anskaffet og agter yderligere at anskaffe en mængde pramme, kraner, dampvogne (saakaldte „traction engines") samt andre losnings- og transportmidler, og det ser ud, som om ingen omkostninger skal komme til at spares for at faa alt i en saa fuldstændig orden som muligt. Derhos har Kapregjeringen nu, siden krigen er overstaaet, anledning til at lade disponere for godstrafiken fra dokken og fra havnene forøvrigt et tilstrækkeligt antal jernbanevogne, hvilket naturligvis er til stor lettelse for expeditionen. Samtidig planeres nye kaianlæg, der dog ikke kan regnes at blive færdige endnu paa mange aar.

Fragtmarkedet. Fragtmarkedet har holdt sig næsten uforandret siden fjoraaret med kanske en noget nedadgaaende tendens. Fragtsatserne til Kapstaden for trælast har været:

**

Fra	Skellefteå . .	75 sh.	Fra	Gefle . . .	75 sh., 86 sh. 9 d
„	Örnsköldsvik .	85 sh.	„	Norrköping .	80 sh.
„	Hernösand . .	87 sh. 6 d	„	Göteborg . .	75 sh., 78 sh., 85 sh., 87 sh. 6 d
„	Sundsvall . .	70 sh., 75 sh., 80 sh., 85 sh.	„	Fredriksstad .	65 sh., 67 sh. 6 d
„	Hudiksvall . .	82 sh. 6 d, 87 sh. 6 d	„	Fredrikshald .	65 sh.
„	Söderhamn .	85 sh.	„	Kristiania . .	72 sh. 6 d., 77 sh.
„	Ljusne . . .	85 sh.	„	Onega . . .	90 sh.

Stenkulsfragterne har i aaret 1902 været:

Fra	Cardiff . . .	15 sh., 15 sh. 9 d 16 sh., 18 sh., 23 sh. 24 sh., 25 sh.	Fra	Greenock . .	18 sh., 18 sh. 6 d 19 sh. 6 d, 20 sh.
„	Swansea . .	18 sh.	„	Ardrossan . .	17 sh., 18 sh. 9 d 19 sh. 6 d
„	Newport . .	18 sh. 6 d, 20 sh. 3 d	„	Liverpool . .	19 sh., 23 sh.
„	Glasgow . . .	19 sh.	„	Shields . . .	21 sh.
			„	Grangemouth .	19 sh. 9 d

De angivne fragtsatser er naturligvis beroende paa fartøiernes størrelse saavel som paa skibningsterminerne.

Bruttofragterne for de til distriktet ankomne fartøier udgjorde:

For svenske fartøier . . . . . £ 37 913 mod £ 53 905 i aaret 1901
„ norske — . . . . . „ 220 293 „ „ 354 599 - „ „

eller tilsammen £ 258 206 mod £ 408 504 i aaret 1901

Skibbrud i aaret 1902. Aaret 1902 har været et ulykkesaar, hvad tab af fartøier rundt disse kyster angaar, og et stort antal menneskeliv gik derved tabt.

I Kapstaden drev norsk barkskib „Ryvingen“ af Mandal under storm den 31te mai iland i Table Bay, sank med hele sin kullast og blev fuldstændig vrag.

Paa kysten rundt Cape Point forulykkede de norske barkskibe „Gustaf Adolf“ af Arendal og „Varuna“ af Farsund, det første den 28de juni, det andet den 14de august, og blev begge vrag. Af førstnævnte fartøis besætning druknede kapteinen og 3 mand.

I Mossel Bay drev norsk barkskib „Poseidon“ af Kragerø iland den 1ste september og blev fuldstændig vrag.

I Port Elizabeth forulykkede følgende fartøier under den svære storm den 1ste september og blev fuldstændig vrag: Barkskib „Constant“ af Stavanger, alle reddede; „Iris“ af Kristiansand, besætningen reddet; „Limari“ af Hernösand, 8 mand druknede; „Waimea“ af Kristiania, kapteinen og 7 mand druknede; „Hermanos“ af Grimstad, 2 af besætningen druknede; „Content“ af Lyngør, alle reddede.

I East London drev den 10de juni to fartøier, nemlig barkskibene „Atbara“ af Kristiania og „Aurora“ af Halmstad, iland og blev vrag; af det førstnævntes besætning reddedes kun kapteinen.

Barkskibet „Altona“ af Kristiania paa vei til Kapstaden udeblev og er saaledes gaaet under med mand og mus.

Rømninger. Antallet af rømninger i Kapstaden har i aaret 1902 været:

Fra svenske skibe	5 svenske sjømænd	Fra norske skibe	26 norske sjømænd
	ingen norske do.		10 svenske do.
	11 udenlandske do.		27 udenlandske do.
			Tilsammen 79 sjømænd.

Som det af generalkonsulatets sidste aarsrapporter er fremgaaet, har i de sidste aar en virkelig rømningsfeber raset blandt sjøfolk, som besøger havnene herude. Man kan opstille saa strenge forbud derimod, man vil, saa synes endnu ikke noget effektivt middel at have kunnet udtænkes. D'herrer skibsførere maa derfor for alvor tage denne sag i sin egen haand ved at forpligte sig til ikke at tage i sin tjeneste nogen, som man ved er en rømling fra et andet fartøi.

Saalænge „Martial Law“ var i kraft herude, havde man en vis hemsko paa besætningerne, idet da ingen sjømand maatte forlade sit fartøi uden kapteinens skriftlige tilladelse, og blev sjøfolk paatrufne iland, havde de ved opfordring at vise denne permissionsseddel. Var nogen mand uden saadan seddel, blev han arresteret indtil videre. Ogsaa den nu gjældende „Immigration Law“ burde modarbeide rømninger, men dette synes desværre ikke at være tilfældet.

De talrige rømninger volder selvfølgelig konsulatet og skibsførerne en masse besvær og tidsspilde, da en skriftlig rapport af konsulatet i hvert enkelt tilfælde umiddelbart skal gives til magistraten.

Ogsaa med hensyn til rømlingerne havde det derfor været ønskeligt, om de skridt havde faaet lov at gjennemføres, som allerede var sat igang af generalkonsulatet, nemlig at faa de samme bestemmelser gjældende her, som tidligere gjaldt i Western Australia angaaende hver rømlings afstraffelse.

Jeg har hørt en almindelig beklagelse fra skibsførernes side over, at denne lov ikke kunde komme istand her, thi de nævnte bestemmelser havde ganske sikkert formindsket lysten til at rømme.

I aaret 1902 blev ved generalkonsulatets forsorg som følge af sygdom eller paa grund af skibbrud følgende antal sjømænd hjemsendt: 61 norske og 7 svenske sjømænd.

Firmaer inden distriktet, hvori personer af norsk eller svensk nationalitet er interesserede som indehavere eller medeiere, og som driver import eller export:

Kapstaden:

Karl Lithman & Co., Dock Road. Indehaver: Karl Lithman. Firmaet er etableret 1885 og driver import af trælast samt eier en mindre sag hersteds.

Ahlbom, Gullander & Co., Dock Road. Indehaver: Carl Eric Ahlbom. Firmaet er etableret 1899, driver import af trælast og jernvarer. Eier sagbrug ved Salt-River udenfor Kapstaden.

Thesen & Co., Loop Street. Indehavere Nils Peter og Hjalmar Thesen. Firmaet er etableret 1870 og importerer trælast samt korn. Driver ogsaa mølle- og rederivirksomhed med to kystdampere. Har filialkontorer i Knysna, Paarl og Durban.

Gustaf Andersson, Strand Street. Indehaver: Gustaf Andersson. Firmaet er etableret 1895 og driver forretning med og import af tapeter, farver og lignende artikler.

Arthur E. Brusewitz, agent, Long Street; Anderssons Building. Har i 2 aar drevet agentur for exportører af trælast og papir.

Mercer & Skaugen. Dock Road. Kaptein O. Skaugen (nordmand) er medeier i forretningen. Etableret 1895. Skibshandel og importører af skibsfornødenheder.

East London.

S. N. Paulsen & Co. Indehaver S. N. Paulsen (nordmand). Etableret 1894. Skibshandel og importører af skibsfornødenheder.

Durban:

J. J. Egeland. Trælastimportør. Etableret 1884. Indehaver J. J. Egeland, de forenede rigers vicekonsul.

Natal Fishing Co. Ltd. Etableret 1895. J. J. Egeland, medeier og selskabets sekretær.

Johannedal Timber Co. Trælastimportører. Etableret for ca. 2 aar siden. Disponent E. Taplin.

Thesen & Co. Filial af firmaet Thesen & Co. i Kapstaden.

N. Meyer. Etableret for ca. 14 aar siden. Indehaver Norman Meyer (nordmand). Skibshandler og importør af skibsfornødenheder.

E. Berg. Etableret for ca. 3 aar siden. Indehaver Emil Bernhard Berg (nordmand). Skibshandler.

South African Trading Company. Trælastimportører samt dampskibsagenter. Medeier Viggo Berck (nordmand).

Paa- og afmønstringer i aaret 1902:

I Kapstaden paamønstredes:			I Kapstaden afmønstredes:		
Med svenske fartøier	30	sjømænd	Fra svenske fartøier	20	sjømænd
„ norske do.	173	—	„ norske do.	112	—
Tilsammen	203	sjømænd	Tilsammen	132	sjømænd

Overblik over almindelige samt handels-forholde i aaret 1902. En nærmere granskning af den tilgjængelige statistik over koloniens import tilkjendegiver utvetydig, at et storartet opsving i forretningerne paa Sydafrika har gjort sig gjældende. De to nyforhvervede kolonier var efter krigens afslutning i en meget bedrøvelig tilstand og i stor mangel af alle slags livsfornødenheder, hvortil kom den store materielle skade, som broer, huse og en mængde andre anlæg havde lidt som følge af krigen, hvilket alt maa opbygges paanyt og istandsættes.

En masse fornødenheder saasom træ, jern og andet byggemateriale var derfor nødvendige, og kjøbmændene her i havnepladsene forudsaa dette og havde fyldt sine lagere i den allerstørste udstrækning for straks at være færdige, saasnart forholdene i Transvaal og i søsterkolonien blev saadanne, at trafiken og vareomsætningen der kunde aabnes. At konkurrencen skulde blive særdeles livlig, var jo at vente, og flere lande udsendte derfor specielle repræsentanter, s. k. „Trade Commissioners", der var sagkyndige personer, og som gjennemreiste kolonierne for at studere handelsforholdene samt siden efter hjemkomsten afgav officielle rapporter over sine studier og erfaringer. Amerika, England, Australien, Kanada med flere lande har havt sine „Commissioners" herude, og er derfor en stor del bestillinger gaaet til fabrikanter og exportører i de nævnte lande.

De skandinaviske lande har forsaavidt fulgt exemplet, som nogle faa trælastexportører personlig er reist herud for at faa være med i konkurrencen, men da selvfølgelig ogsaa hjemlandene havde kunnet optage konkurrencen ogsaa i andre artikler, saasom maskiner, staal, jern etc., saa havde det været ønskeligt og ganske sikkert til økonomisk fordel, om maskinfirmaer og andre industrielle anlæg ogsaa havde udsendt fuldt kompetente personer for at optage kampen og søge at sikre sig en del leverancekontrakter.

Direkte dampskibsleiligheder er naturligvis en faktor af den allerhøieste vegt ved arbeidet paa at introducere et lands frembringelser, og der findes derfor nu regulære dampskibsforbindelser mellem saavel Nordamerika som Argentina og de sydafrikanske havne.

Hvad de engelske „Trade Commissioners" særlig har fæstet opmerksomheden ved, er de udsendte varers hensigtsmæssigste pakning. Da fragten regelmæssig beregnes efter varens omfang, bør derfor varen pakkes i kasserne saa tæt som muligt. De amerikanske og tyske exportører har iagttaget denne side af sagen, ligesom ogsaa, efter hvad de britiske „Commissioners" har sagt, de amerikanske og tyske maskiner gjøres lettere i vegten end de engelske, omendskjønt naturligvis soliditeten maa være sat fuldstændig ud af betragtning.

Total-importen til Kapkolonien i aaret 1902 steg til en værdi af	£ 32 109 605
medens modsvarende zifer i aaret 1901 var	„ 13 802 877
saaledes en forøgelse af	£ 18 306 728
Total-exporten i aaret 1902 var	£ 15 832 992
mod aaret forud	„ 9 934 950
en forøgelse af	£ 5 898 042

Værdien af de artikler, som berører de forenede rigers export, og som

importeredes til Kapkolonien for forbrug der og i andre sydafrikanske kolonier, sees af følgende zifre for de to sidste aar:

	1901. £	1902. £
Cement	68 366	110 652
Dynamit og sprængstoffe	75 582	69 806
Jernmanufakturvarer	918 224	1 565 683
Jern og -plader .	203 580	444 583
Maskiner . . .	661 056	1 123 667
Maltdrikke . . .	221 929	237 820
Ost	95 635	108 258
Smør (margarin iberegnet) . .	337 980	400 749
Spritvarer . . .	368 506	550 238
Trævarer:		
Uforædlede . . .	293 158	451 077
Forædlede . . .	261 898	386 072
Fyrstikker . . .	25 181	20 768
Agerbrugsredskaber . .	72 239	161 092

Af disse artikler er under aaret 1902 importeret fra Sverige og Norge til følgende beløb (til sammenligning hidsættes ogsaa tilsvarende zifre for aaret 1901):

	1901. £	1902. £
Jernmanufakturvarer:		
Fra Sverige . . .	1 079	408
„ Norge . . .	—	145
Trævarer, uforædlede:		
Fra Sverige . . .	151 920	257 945
„ Norge . . .	15 703	29 243
Trævarer, forædlede:		
Fra Sverige . . .	84 797	74 038
„ Norge . . .	32 846	67 829
Fyrstikker:		
Fra Sverige . . .	228	442
„ Norge . . .	130	158

Ovennævnte zifre angiver dog værdien blot af de sendinger, der ankom med direkte leilighed fra Sverige og Norge til kolonien. Opgave over svenske og norske varer, der skibedes over f. ex. England og Tyskland, optages nemlig og indbefattes i de statistiske opgaver angaaende importen fra disse lande.

Følgende tabel viser værdien af de fornemste landes export til Kapkolonien i de sidste to aar:

Europæiske lande: Fra	1901. £	1902. £
Storbritannien	13 802 877	20 994 095
Tyskland . .	805 620	1 273 855
Belgien . .	292 281	516 845
Sverige . .	238 314	333 087
Holland . .	206 320	265 018
Frankrige . .	190 265	239 066
Norge . . .	48 992	100 630
Danmark . .	27	16

Udeneuropæiske lande: Fra	1901. £	1902. £
Nordamerikas Forenede Stater .	1 921 287	3 256 420
Mauritius . . .	484 936	304 680
Argentina . .	—	1 347 793
Australien . .	1 976 438	1 968 267
Brasilien . . .	196 933	297 821
Natal	544 103	581 640
Ostindien . . .	211 123	345 004

I de sidste tre aar importeredes fra og exporteredes til de europæiske lande samt Nordamerikas Forenede Stater til følgende beløb i pund sterling:

Import:

	1900. £	1901. £	1902. £
Fra Nordamerikas Forenede Stater	1 772 580	1 921 287	3 256 420
„ Belgien	264 584	292 281	516 845
„ Danmark	267	27	16
„ Frankrige	106 574	190 265	239 066
„ Tyskland	551 101	805 620	1 273 855
„ Holland	166 574	206 320	265 018
„ Italien	7 060	13 805	13 994
„ Norge	58 133	48 992	100 630
„ Sverige	140 406	238 314	333 087
„ Portugal	2 720	4 815	7 559
„ Rusland	2 475	3	6 613
„ Storbritannien	11 052 428	13 802 877	20 994 095

Export:

	1900. £	1901. £	1902 £
Til Nordamerikas Forenede Stater	22 310	8 446	4 470
„ Belgien	890	54 344	47 515
„ Danmark	—	3	5
„ Frankrige	20 036	20 256	8 943
„ Tyskland	36 162	119 831	205 933
„ Holland	2 223	783	399
„ Italien	—	723	1 762
„ Norge	—	6	14
„ Sverige	—	20	156
„ Storbritannien	6 854 175	9 934 950	15 484 859

Værdien af de fornemste artikler, exporterede fra Kapkolonien, har i aaret 1902 været som følger (til sammenligning hidsættes de tilsvarende tal for aaret 1901):

	1901.	1902.		1901.	1902.
Angorahaar	502 605	770 059	Gjede- og faareskind	389 218	421 240
Diamanter	4 930 104	5 427 360	Strudsfjær	839 049	895 040
Guld	1 225 899	5 915 207	Uld	1 489 246	1 930 227
Huder	58 566	62 125	Vin	28 873	23 157
Kobbermalm	571 031	273 366			

I politisk henseende synes nu efter krigen stilhed og resignation at være indtraadt. Vel kunde til en begyndelse en vis misstemning og mistro hos de beseirede merkes, men ogsaa denne stemning er lidt efter lidt veget, især deles-hed efter det besøg, den engelske kolonialminister Mr. Chamberlain gjorde herude i slutningen af forrige aar. Ved personlige konferencer med denne fik repræsentanterne for alle samfundslag anledning til at diskutere de forholde,

under hvilke de havde at leve, og misforstaaelse paa begge sider kunde paa denne maade bedst udjævnes.

Med de forudsætninger, som isærdeleshed Transvaal i sig selv eier, var det naturligvis at vente, at en strøm af folk skulde sætte kursen derhen. Naturligt var det ogsaa, at de britiske myndigheder skulde give sine egne undersaatter forretten til indvandring, og der indførtes derfor visse restriktioner med hensyn til personer af anden nationalitet, der ønskede at reise derop. De britiske myndigheder fordrede, at s. k. „Permits" skulde søges for hver enkelt, som ønskede at begive sig til Transvaal eller Orange-River-kolonien. Saadanne gaves uden vanskeligheder til britiske undersaatter, men til udlændinge gives og gaves de blot i et meget indskrænket antal for saa meget som muligt at tilbageholde de fremmede elementer.

Endnu den dag idag gives, hvad svensker og nordmænd angaar, kun 25 saadanne „Permits" tilsammen pr. maaned, og da en masse ansøgninger indkommer gjennem generalkonsulatet saavel som gjennem vicekonsulaterne her i kolonien og i Natal, indsees let, at de søgende maa vente en rummelig tid, inden „Permit" kan erholdes, regelmæssig 3 à 4 maaneder.

Personer, som ønsker at begive sig til Transvaal og Orange-River-Colony, bør saaledes paa forhaand gjøre sig beredt paa en saadan lang venten paa „Permit".

Hele dette „Permit-system" volder konsulatet en betydelig korrespondence, da alle ansøgningerne maa sendes gjennem dette, forat der skal blive taget nogen notits deraf.

Immigrationslov. En anden omstændighed at iagttage ved indvandringen til Sydafrika er den for nogen tid siden ikrafttraadte „immigrationslov", ifølge hvilken visse bestemmelser maa opfyldes, forat personer kan tillades at lande i Kapkolonien og i Natal.

Da jeg tidligere har indsendt et exemplar af denne lov i sin helhed, maa det blot være mig tilladt at anføre hovedpunkterne af samme.

Ingen person maa lande her, forsaavidt vedkommende ikke er kyndig i et haandverk eller fag og har plads eller arbeide paa forhaand at gaa til, omfattende en kontraktstid af mindst 6 maaneder og til en løn af mindst 5 shillings pr. dag. Vedkommende maa ellers besidde egne midler — i Kapstaden bestemt til mindst £ 5 — i Durban til mindst £ 10 —, samt maa det iøvrigt fremgaa, at vedkommende person ikke indgiver frygt for, at han maa falde samfundet til byrde, f. ex. som følge af uhelbredelig sygdom eller anden aarsag. I Port Elizabeth er vilkaarene endnu strengere. Der tillades ingen af besætningen paa de paa reden liggende fartøier at gaa iland uden konsulens og „immigrations-officerens" skriftlige tilladelse.

Ingen mand tillades at afmønstre fra et fartøi, ja end ikke at blive ommønstret fra et fartøi til et andet uden „immigrationsofficerens" tilladelse eller „Permit", hvilket naturligvis volder tidsspilde og besvær for konsulatet og skibsførerne, og her i Kapstaden maa desuden paa grund af denne lov særskilt „Permit" fra magistraten, s. k. „Certificate of Domicile", anskaffes, i tilfælde af at en person ønsker at begive sig sjøværts til nogen af kysthavnene.

Paa grund af disse antydede bestemmelser maa jeg paa det alvorligste tilraade enhver, idetmindste under de nærværende forholde, ikke at lade sig lokke af lyst til at reise hid ud. I Johannesburg gaar allerede en masse folk arbeidsløse, og ogsaa her i kolonien og i Natal er det knapt for arbeidsfortjeneste. Vistnok hører man i aviserne tale om behov af arbeidskræfter for

minerne, men der tænkes da paa kaffere, negre, for det allergroveste arbeide, for hvilket udelukkende saadanne anvendes, og som europæere ikke kan holde ud med, men ogsaa denne side af sagen kommer inden kort tid til at løses, da man er betænkt paa at importere en mængde indiere og kinesere for dette øiemed.

Byldepesten. Kapstaden og Mossel Bay er fri for „Plague“ siden begyndelsen af aaret 1902, men endnu forekommer nogle enkelte tilfælde i Port Elizabeth, East London samt andre pladse inden kolonien. I East London rapporteredes et dødsfald af pest saa nylig som den 22de juli 1903.

Natal erklæredes i disse dage fri for „Plague“, men der er siden rapporteret et par yderligere tilfælde i aviserne. Ialt er der indtruffet 175 tilfælde, hvoraf 124 dødsfald (mest indiere). Af dødsfaldene har blot 4 været europæere og ingen skandinaver. Intet tilfælde har fundet sted blandt sjøfolk eller blandt fartøierne paa reden. De strengeste forsigtighedsregler er taget, ligesom „Venice Convention“, kap. 1, § 2 nøie befulgtes. Det maa dog antages, at pesten inden kort tid vil ophøre paa ovennævnte pladse.

Nogle enkelte tilfælde af kopper er indtruffet, men isolering af tilfældene er foretaget saa strengt, at den ringeste fare for spredning er udestængt.

Forøvrigt har sundhedstilstanden været god.

Natal. (Vicekonsulens beretning).

Værdien af total-importen for aaret 1902 var £ 13 317 000, 40 pct. mere end for aaret 1901.

Fra Storbritannien importeredes for		£	8 354 000
„ britiske kolonier	—	„	2 227 000
„ Sverige og Norge	—	„	192 000
„ andre lande	—	„	2 644 000

Værdien af total-exporten udgjorde £ 9 156 000 mod £ 4 792 000 for aaret 1901.

£ 2 128 625 udgjorde sydafrikanske produkter
„ 7 029 916 — ikke — —

Til Transvaal exporteredes for		£	5 361 000
„ Kapkolonien	—	„	579 000
„ Orange-River-Colony	„	„	309 000
„ andre lande	„	„	2 907 000

(Norge og Sverige intet).

Trælast. 3 120 939 kubikfod uhøvlet og 2 037 687 kubikfod høvlet virke importeredes over Durban i aaret 1902 mod £ 2 486 739, respektive 745 336 i aaret 1901. Der er at forvente endnu større zifre for indeværende aar.

Markedet er for nærværende fast. Følgende priser noteres fra lager i Durban, told betalt:

3×9 redwood	.	.	.	.	$5^1/_2$	à $6^1/_4$ d	pr. løbende fod
$^7/_8$×6 —	(aktuel)	.	.	$1^1/_2$	d	„ —	„
$^1/_2$×6 —	—	.	.	$1^1/_8$	d	„ —	„

Disse priser kan dog vanskelig holde sig til aarets slutning.

Skibsfarten. Til Durban ankom i aaret 1902:

907	dampskibe	med en samlet tonnage	af	1 793 016
148	seilskibe	„ - „	„ -	136 411

af hvilke 3 dampsbibe dr. 3 747 tons og 83 seilskibe dr. 66 370 tons var norske og svenske.

Vandstanden ved barren i Durban var i gjennemsnit (ved lav vandstand) i aaret 1902 18.5″, i aaret 1901 $19^1/_2$ fod.

Seilfartøier af indtil 22 fods dybgaaende og dampskibe af 23.2″ fods dybgaaende har i aarets løb passeret barren.

Den for Natal-regjeringens regning bestilte dok (en flydedok) forliste her paa kysten under udbugseringen, men regjeringen bestilte straks en anden noget større, der nu er under arbeide i England og ventes inden kort tid at være færdig.

Losning af fartøier. Nu kan man anse fartøiernes dispatch for at være temmelig tilfredsstillende, regelmæssig medgaar 3 til 6 uger. Havnen er ved mudring og yderligere kaibygning betydelig udvidet og forbedret. Man har under overveielse at anvende et større beløb, nemlig £ 3 000 000, til havneforbedringer i de nærmeste 5 aar efter en plan, der kaldes „Hartley-Barry"-planen, og drives denne gjennem, kan Durbans havn regnes som den bedste i Sydafrika.

Rømninger er i de senere aar tiltaget betydelig, dels beroende paa de høiere hyrer, som stilles i udsigt, og dels beroende paa den lille risiko, rømlingerne løber, aldenstund de lokale myndigheder kun bringer rømlingerne ombord og saaledes giver dem anledning til at rømme paanyt. Et forslag er dog bragt paa bane, nemlig at faa Natal-regjeringen til at give instruktioner til politimyndighederne om, at disse kan holde en rømling arresteret iland paa skriftlig anmodning af konsulen, indtil fartøiet er færdigt til at afseile.

Immigration. En ny noget strengere immigrationslov efter mønster af den i Kapkolonien gjældende er nu for parlamentet.

Imidlertid vil undertegnede fraraade immigration til Durban, medmindre man paa forhaand har lønnende arbeide at gaa til eller er i besiddelse af egne midler (mindst £ 10). I modsat fald risikerer man ikke at blive sluppet iland. Særlig vil undertegnede advare ikke-haandverkere, saasom kontorister, handelsbetjente, forhenværende sjømænd samt ubemidlede jordbrugsarbeidere, men ogsaa murere, tømmermænd, smede og lignende har vanskelig for at faa arbeide paa grund af en for stor tilstrømning af folk, og da tiderne er alt andet end gode herude for nærværende.

Havre.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul Herman Schanche, dateret 31te august 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier,						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning. Hovedstationen:												
Dampskibe	10	4 599	37	27 955	47	32 554	10	4 599	22	9 084	32	13 683
Seilskibe	5	2 678	58	35 094	63	37 772	1	127	2	769	3	896
Sum	15	7 277	95	63 049	110	70 326	11	4 726	24	9 853	35	14 579
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	119	71 627	334	222 824	453	294 451	47	29 913	93	59 926	140	89 839
Seilskibe	102	19 104	39	19 155	141	38 259	5	1 644	10	2 710	15	4 354
Sum	221	90 731	373	241 979	594	332 710	52	31 557	103	62 636	155	94 193
Totalsum af ladede fartøier	236	98 008	468	305 028	704	403 036	63	36 283	127	72 489	190	108 772
B. I ballast. Hovedstationen:												
Dampskibe	1	455	2	1 161	3	1 616	-	-	19	22 779	19	22 779
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	29	16 926	27	18 112	56	35 038
Sum	1	455	2	1 161	3	1 616	29	16 926	46	40 891	75	57 817
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	21	11 316	21	11 316	23	9 956	314	208 809	337	218 745
Seilskibe	-	-	1	140	1	140	50	16 568	78	17 454	128	34 022
Sum	-	-	22	11 456	22	11 456	73	26 504	392	226 263	465	252 767
Totalsum af ballastede fartøier	1	455	24	12 617	25	13 072	102	43 430	438	267 154	540	310 584

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 5 421 830.oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 588 412.oo.

For ordre, reparation eller lignende anløb 2 norske fartøier dr. 2 078 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 348 dr. 274 604 tons, til hovedstationen 54 dr. 41 684 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 4 191.16, ved vicekonsulsstationerne kr. 19 250.21; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 10 060.70. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 2 050.67, ved vicekonsulsstationerne kr. 13 368.49; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 7 049.63. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 23 352.16.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 475.85, i svenske sager kr. 111.89, i andre sager kr. 27.72, ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 45.72, i svenske sager kr. 15.84, i andre sager intet.

Ifølge franske statistiske opgaver havde den totale skibsfartsbevægelse paa havne i Frankrige i det sidstforløbne treaar følgende omfang for ladede fartøiers vedkommende.

Ankomne skibe:

	Aar 1902*).		Aar 1901.		Aar 1900.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Franske skibe . .	7 617	4 746 694	7 719	4 794 117	7 637	4 678 506
Udenlandske do.	17 327	13 622 685	17 786	13 405 389	19 026	13 681 942
Ialt	24 944	18 369 379	25 505	18 199 506	26 663	18 360 448

Afgaaede skibe:

	Aar 1902*).		Aar 1901.		Aar 1900.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Franske skibe . .	7 603	4 539 047	7 474	4 501 168	7 296	4 332 585
Udenlandske do. .	13 351	9 196 335	13 157	8 628 995	13 603	8 561 707
Ialt	20 954	13 735 382	20 631	13 130 163	20 899	12 894 292

Heraf fremgaar, at totaldrægtigheden for ankomne ladede skibes vedkommende i det sidstforløbne aar, sammenlignet med aaret 1901, tiltog med ca. 170 000 tons og for afgaaede ladede skibes vedkommende med over 600 000 tons.

Der foreligger endnu ikke for aaret 1902 franske opgaver over den udstrækning, hvori det norske og det svenske flag har deltaget i denne skibsfartsbevægelse; i aarene 1901 og 1900 stillede forholdet sig saaledes for ankomne ladede fartøier:

	Aar 1901.		Aar 1900.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske . . .	845	497 979	932	546 129
Svenske . . .	361	238 727	388	252 396

*) Foreløbige opgaver.

For aaret 1902 er man for nærværende henvist til den ved vore konsulater i Frankrige indsamlede statistik.

Ifølge denne, der ogsaa medtager ballastede fartøier, men kun omfatter de havne, hvori konsulattjenestemænd er ansat, var antallet og drægtigheden af ankomne norske og svenske skibe følgende:

a. Norske skibe:

	Aar 1902.		Aar 1901.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Havre	113	71 942	124	80 812
Bordeaux	66	54 725	84	67 810
Boulogne s/M.	41	14 286	45	17 372
Brest	6	4 091	4	1 914
Caen	54	22 666	39	16 964
Calais	39	20 523	39	21 296
Cherbourg	11	5 214	15	7 537
Concameau	16	1 096	15	993
Dieppe	21	8 655	26	10 948
Donamenez	15	1 034	17	1 168
Dunkerque	39	30 326	60	44 150
Fécamp	4	963	4	3 359
Granville	9	5 502	6	1 865
Honfleur	25	19 386	24	14 009
Isigny	—	—	1	208
Landemeau*)	1	208	1	219
La Rochelle	30	19 422	29	20 868
Lorient	18	1 856	19	2 478
Nantes	55	35 381	54	34 515
Paimboeuf*)	1	652	3	1 762
Rouen	78	46 646	90	57 256
Sables d'Olonne	8	3 493	3	1 464
St. Malo og St. Servan	16	6 396	21	10 508
St. Nazaire	38	35 436	31	30 154
St. Valenz s/Somme	11	1 529	12	1 799
Tréport*)	5	2 331	5	1 634
Trouville-Deauville	9	4 349	16	5 815
Tilsammen	729	416 108	787	458 877
Til Marseilles distrikt er ankommet	76	56 261	64	48 352
Altsaa til hele Frankrige ialt	805	472 369	851	507 229

*) Disse vicekonsulater er inddragne i aaret 1902.

b. Svenske skibe.

	Aar 1902.		Aar 1901.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Havre	54	41 684	71	52 938
Bordeaux	50	38 118	42	28 089
Boulogne s/M.	7	3 854	7	4 939
Brest	3	1 576	3	3 367
Caen	11	5 631	6	2 019
Calais	40	35 021	27	17 496
Cherbourg	5	4 169	1	968
Dieppe	17	15 647	18	14 425
Dunkerque	32	34 044	45	42 569
Fécamp	3	1 385	5	1 789
Granville	—	—	1	145
Honfleur	8	8 280	13	11 261
La Rochelle	26	14 921	32	18 453
Nantes	10	7 347	25	23 234
Rouen	52	45 315	66	52 425
Sables d'Olonne	—	—	2	1 049
St. Malo og St. Servan	6	3 800	9	6 218
St. Nazaire	6	5 094	13	13 578
Tréport*)	—	—	2	811
Trouville—Deauville	18	8 718	3	1 440
Tilsammen	348	274 604	391	297 213
Til Marseilles distrikt ankom	24	17 422	24	22 744
Altsaa til hele Frankrige ialt	372	292 026	415	319 957

Ifølge disse opgaver var skibsfarten under saavel norsk som svensk flag i tilbagegang i aaret 1902.

Følgende tabel udviser forholdet mellem seilskibs- og dampskibsfarten under norsk og svensk flag i de to sidst forløbne aar for de havnes vedkommende, hvori konsulattjenestemænd er ansatte:

1902.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Ialt.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske skibe	220	85 111	585	387 258	805	472 369
Svenske skibe	23	6 594	349	285 432	372	292 026

1901.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Ialt.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske skibe	226	81 977	625	425 252	851	507 229
Svenske skibe	25	9 267	390	310 690	415	319 957

*) Vicekonsulatet i Tréport blev inddraget i september 1902.

Heraf fremgaar, at i modsætning til, hvad der tidligere har været tilfældet, falder tilbagegangen i vor skibsfart paa Frankrige i det sidst forløbne aar hovedsagelig paa dampskibsfarten.

Den norske skibsfart var i tilbagegang i Havre, Bordeaux, Boulogne, Dunkerque samt Rouen, men forblev stationær i Calais, La Rochelle og Nantes og tiltog noget i Caen og St. Nazaire.

Den svenske skibsfart aftog fornemlig ved hovedstationen samt i Dunkerque, La Rochelle, Nantes, Rouen og St. Nazaire, medens den tiltog i Bordeaux og Calais.

Aarsagerne til denne tilbagegang i det hele taget har jeg paapeget i tidligere aarsberetninger, hvortil jeg tillader mig at henvise.

Frankriges handelsflaade, som ved udgangen af aaret 1900 talte 15 585 fartøier, dr. 1 037 726 tons, udgjorde den 31te december 1901 15 692 fartøier dr. 1 110 988 tons. Heraf var 1 299 dampskibe dr. 546 541 tons og 14 393 seilskibe dr. 564 447 tons.

For aaret 1902 foreligger endnu ingen opgaver. Sammenligner man de ovennævnte zifre for aaret 1901 med opgaverne for aaret 1892, finder man ved denne tiaarsperiodes afslutning en tilvækst af 414 skibe og 205 382 tons eller 22.67 pct., og betragter man særskilt seil- og dampskibe, finder man en forøgelse af 38.66 pct. for de førstnævnte og 9.62 pct. for de sidstnævnte.

I statsunderstøttelse til handelsflaaden var der for aaret 1902 blevet bevilget ialt 21 030 000 frcs., hvoraf 7 300 000 frcs. til bygningspræmier og 13 730 000 frcs. til farts- og udrustningspræmier.

Denne bevilgning har imidlertid antagelig været utilstrækkelig; thi i aaret 1901 medgik efter opgaver, som dog endnu kun er foreløbige, 9 518 000 frcs. til bygningspræmier og 18 246 000 frcs. til fartspræmier eller ialt 27 764 000 frcs., og de ved lov om handelsflaaden af 7de april 1902 indførte ændringer i præmiesystemet forudsættes at have medført forøgede udtællinger af statskassen allerede i aaret 1902.

For aaret 1903 har nationalforsamlingen ogsaa bevilget ialt 29 250 000 frcs. til disse øiemed.

Forøvrigt er det selvfølgelig endnu altfor tidligt at udtale nogen mening om virkningerne af den nysnævnte lov, der som bekjendt væsentlig tilsigter dampskibsflaadens ophjælp.

Med al anerkjendelse af de forbedringer i præmiesystemet, som loven har indført, synes man i Frankrige at befrygte, at den alligevel vil være utilstrækkelig til at fremkalde en tilvækst af koffardiflaaden, nogenlunde modsvarende den, som i den senere tid har fundet sted i andre store sjøfartslande, og man har derfor mere og mere fæstet sin opmerksomhed paa anlæg af frihavne i Frankrige som middel til at ophjælpe handelsflaaden ved den større adgang til fragtfortjeneste for saavel ind- som udgaaende, som saadanne anlæg antages at maatte medføre.

Efter at frihavnsanlæggene i Tyskland, Danmark, Italien og Østerrige har været gjort til gjenstand for studium, har regjeringen i indeværende parlamentssession forelagt for kamrene et forslag, hvorefter statsraadet (le Conseil d'Etat) skal kunne bestemme, at dele af en sjøhavn og det dertil stødende landterritorium skal betragtes som frihavn, naar vedkommende handelskammer, med støtte af kommunestyret andrager derom. I den offentlige diskussion om sagen er Dunkerque, Havre, Nantes, Bordeaux og Marseille bleven nævnt som

*

de steder, hvor der i tilfælde fortrinsvis skulde blive spørgsmaal om at faa istandbragt frihavne.

Ifølge en af den franske generaltolddirektion offentliggjort foreløbig opgave havde i aaret 1902 skibsfartsbevægelsen følgende omfang i Frankriges fornemste havne (for ankomne og afgaaede ladede fartøiers vedkommende):

	Ant.	Tons.		Ant.	Tons.
Marseille . . .	7 862	9 463 872	Rouen	1 740	1 069 489
Havre	3 588	3 909 237	Cette	1 600	937 568
Boulogne . . .	3 609	3 039 965	St. Nazaire . .	814	746 487
Cherbourg . . .	2 010	3 030 102	La Rochelle . .	581	688 239
Bordeaux . . .	2 361	1 782 464	Dieppe	2 902	647 631
Dunkerque . . .	2 408	1 759 258	Nantes	751	385 460
Calais	3 943	1 415 819			

Sammenlignet med opgaverne for aaret 1901 udviser denne fortegnelse, at skibsfarten i aaret 1902 tiltog i Marseille, Havre, Boulogne, Bordeaux, Dunkerque, Calais og La Rochelle, men aftog noget i Cherbourg, Rouen, Cette, St. Nazaire, Dieppe og Nantes.

I min forrige aarsberetning omtalte jeg, at deputeretkammeret i begyndelsen af aaret 1902 havde bifaldt et af ministeren for de offentlige arbeider fremsat forslag om en bevilgning af ialt 703 350 000 frcs. til havne-, flodud-dybnings- og kanalarbeider.

Imod forventning blev sagen ikke afgjort af senatet i forrige lovgivningsperiode, og de af valgene i aaret 1902 udgaaede kamre har af hensyn til budgettets stilling seet sig nødt til at gjøre betydelige indskrænkninger i det oprindelige forslag.

Efter de i forrige maaned i senatet faldne voteringer stiller bevilgningerne sig nu saaledes:

A.	Til udbedring af allerede existerende vandveie . .	frcs.	29 170 000
B.	Til anlæg af nye vandveie	„	176 900 000
	(deraf 71 000 000 frcs. til en kanal fra Marseille til Rhonefloden).		
C.	Til havnearbeider	„	86 880 000
		Ialt frcs.	292 950 000

Den sidste post omfatter følgende havne: Dunkerque frcs. 26 000 000, Boulogne frcs. 4 500 000, Dieppe frcs. 5 820 000, Havre frcs. 8 500 000, Rouen frcs. 4 000 000, St. Nazaire frcs. 3 100 000, Nantes frcs. 22 000 000, Bordeaux frcs. 8 000 000, Bayonne frcs. 2 100 000 og Cette frcs. 2 860 000.

Alene for Dunkerque's, Dieppe's, Nantes's og Bayonne's vedkommende er de oprindelig forlangte beløb blevet bevilgede; overalt ellers er der blevet foretaget nedsættelser.

Ved et dekret af den 7de juni 1902 indførtes visse ændringer i lodsreglementet for det 4de arrondissement (kyststrækningen mellem Loire Inférieure og den spanske grænse).

Herom er i sin tid særskilt indberetning blevet afgivet.

Et fransk dampskibsselskab anlagde i aaret 1902 for handelsdomstolen i

St. Nazaire proces mod lodserne i det 3jde arrondissement (Belle-Ile og Loire-Inférieure) med paastand paa restitution af angivelig urettelig oppebaarne lodsafgifter i tiden fra 1871 til 1901.

Sagens sammenhæng var den, at indtil 1871 oppebar lodserne afgift i henhold til en tarif af 1859, men i førstnævnte aar forhøiedes tarifen ved et dekret, som Thiers's regjering ved en forglemmelse promulgerede den 23de august 1871 uden at have ladet det approbere af statsraadet („Conseil d'Etat"), hvilket efter fransk ret skulde være nødvendigt. Domstolen i St. Nazaire erklærede, at dekretet af 1871 paa grund af denne formfeil manglede retsgyldighed, og at lodserne følgelig var forpligtede til at tilbagebetale de urettelig oppebaarne beløb.

Denne dom blev af lodserne appelleret til La Cour d'Appel i Rennes.

Imidlertid intervenerede ogsaa marinestyrelsen i sagen, idet lodserne utvilsomt havde handlet i god tro eller ialfald efter høiere ordre, og det saaledes sluttelig maatte blive den franske regjering, som eventuelt vilde komme til at tilbagebetale til vedkommende rederier de urettelig oppebaarne afgifter, der for de nævnte 30 aar skulde andrage til 5 à 7 millioner francs.

Førend sagen blev optagen til afgjørelse ved appelretten i Rennes, vedtog imidlertid den franske nationalforsamling i den sidste finantslov en bestemmelse om, at den ved dekret af 23de august 1871 fastsatte tarif for lodsafgift skal betragtes som fuldt gyldig tiltrods for den nævnte formfeil.

I henhold til denne lovbestemmelse har appelretten den 27de mai d. a. afvist den for samme indbragte sag. Og hvorledes man end vil dømme om den af nationalforsamlingen nu benyttede fremgangsmaade, hvilken af „Le Comité Central des Armateurs de France" er bleven betegnet som et forsøg paa ved en beslutning af tilbagevirkende art at dække over en i og for sig ulovlig situation, maa eventuelle yderligere reklamationer i sagen for fransk domstol hermed ansees for at være bleven gjort umulige.

Franske skibsmaalings-forhold. I løbet af aaret 1902 blev flere norske og svenske skibe — i lighed med visse andre nationers — ommaalte i Rouen, fordi den afgiftspligtige nettodrægtighed efter fransk anvendelse af det nominelt engelske maalingssystem bliver adskillig mindre, end naar maalingen udføres i England eller andetsteds. Da de franske myndigheder imidlertid negtede at meddele norske og svenske skibe generelle maalebreve, det vil sige maalebreve gjældende i alle franske havne, hvilken negtelse skulde nødvendiggjøre ommaaling i de forskjellige havne i Frankrige, som fartøiet maatte besøge, og da særlig lodserne i Seinefloden vægrede sig ved at lade sine afgifter beregne efter de nye maalebreve, gjorde generalkonsulatet sagen til gjenstand for indberetning til vedkommende myndigheder i hjemlandene.

Imidlertid har den 15de mai iaar handelsdomstolen i Rouen afsagt dom i et af Seinelodserne anlagt søgsmaal, hvorunder disse gjorde krav paa, at lodsafgifterne for de i Rouen efter fransk fremgangsmaade ommaalte fartøier skulde beregnes ikke efter deres franske, men efter deres udenlandske maalebreve, og, som det var at forudse, har handelsdomstolen forkastet denne paastand. Vanskelighederne vil dog først være ryddet fuldstændig afveien, naar der ved en international overenskomst bliver tilstaaet norske og svenske skibe adgang til i sine hjemlande at faa sig meddelt maalebreve, tilblevne efter fransk anvendelse af den engelske regel.

Den ovennævnte „Comité Central des Armateurs de France", som er bestemt til at omfatte alle de franske skibsredere, der maatte slutte

sig til dens statuter, har til opgave at studere og forsvare det franske skibsrederis fællesinteresser.

Denne forening eller syndikat stiftedes vistnok først i januar indeværende aar, men er i kort tid naaet frem til at omfatte størsteparten af de franske skibsredere og har allerede ved flere leiligheder interveneret hos statsmagterne i skibsrederiets interesse.

Foreningen har sit sæde i Paris.

Den franske regjerings i flere særskilte indberetninger omhandlede forslag til lov om „La sécurité de la navigation maritime" blev ifjor gjort til gjenstand for en udførlig indstilling fra vedkommende komite inden deputeretkammeret. Men da dette ikke rak frem til at behandle forslaget forinden sin opløsning, og da de af valgene i aaret 1902 fremgaaede kammere efter gjældende reglementariske forskrifter ikke kan befatte sig med de for dets forgjængere fremlagte forslag, med mindre disse fremsættes paanyt, er det ganske uvist, om og naar dette forslag vil blive lov.

I juni 1902 udfærdigedes af den franske marineminister et cirkulære om kostholdet ombord i handelsskibe, hvilket turde frembyde adskilligt af interesse ogsaa hos os under bestræbelserne for at forebygge visse antagelig af en mangelfuld ernæring hidrørende sygdomme blandt sjømænd.

Navnlig synes det franske cirkulæres forskrift om hyppig fornyelse af proviantbeholdningen og dets paabud om kostens tilberedning ved duelige kokke at fortjene opmerksomhed og i end høiere grad dets bestemmelse om, at konsulerne og andre vedkommende skal kunne negte et fartøis udklarering ikke blot, naar en skibsfører ligefrem vægrer sig for at anskaffe ny proviant istedetfor saadan, som ved besigtigelsen maatte være bleven befunden at være ligefrem uspiselig, men endog i tilfælde af, at provianten maatte befindes at være „mistænkelig" i kvantitativ eller kvalitativ retning.

Hvad det franske skibsmæglervæsen angaar, da staar spørgsmaalet om denne næringsveis frigjørelse gjennem privilegiets fuldstændige afskaffelse fremdeles uløst.

Et par gange i aarets løb har generalkonsulatet havt anledning til at intervenere til fordel for skibsførere, som har været i den stilling, at de overensstemmende med fransk ret har kunnet gjøre krav paa at ind- og udklarere sine fartøier selv, det vil sige uden mæglers mellemkomst.

Som bekjendt er betingelsen herfor den, at fartøiets fører taler og skriver det franske sprog og har sine skibsdokumenter, hvori indbefattet dagbogen, affattet paa dette sprog, saaledes at toldvæsenet er istand til paa egen haand, det vil sige uden tilkaldelse af tolk, at foretage den undersøgelse af skibspapirerne, som udkræves til bestyrkelse af førerens opgave over reisen m. m.

Isaafald skal nemlig toldvæsenet i regelen ikke være berettiget til at kræve fremstillet for sig to mand af besætningen til bekræftelse af rigtigheden af journaluddraget („Rapport de mer").

Ellers er skibsmægleren eneberettiget til at fungere som tolk i toldkammeret eller for handelsdomstolen, og, saasnart hans tjeneste dér benyttes, ansees han for at være berettiget til at kræve fuld kurtage.

Enkelte dampskibsredere har, som antydet, for at undgaa de høie skibsmæglergebyrer indrettet sig paa den maade, at de har ansat som førere mænd, der er det franske sprog fuldt mægtige, og jeg tør tro, at dersom man i større udstrækning benyttede denne udvei til at frigjøre sig for skibsmæglerne, turde der maaske heri ligge et ganske effektivt middel til at opnaa ialfald en reduk-

tion af de gebyrer, som nu oftest synes at staa i stort misforhold til de skibsfarten af disse funktionærer ydede tjenester.

Totalbeløbet af bruttofragterne for de til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier er efter skibslisterne for aaret 1902 beregnet til kr. 5 421 830.oo (mod kr. 6 568 106.oo i aaret 1901) og for afgaaede norske fartøier til kr. 588 412.oo (mod kr. 754 682.oo i aaret 1901); for ankomne svenske fartøier til kr. 2 861 265.oo (mod kr. 2 915 560.oo i aaret 1901) og for afgaaede svenske fartøier til kr. 440 589 oo (mod 577 363.oo i aaret 1901).

Denne nedgang i bruttofragtbeløbet er bevirket ikke alene ved den ovenfor konstaterede tilbagegang i den norske og svenske skibsfart paa Frankrige, men ogsaa ved de lave fragtnoteringer, som gjaldt i aaret 1902.

Hvad nu særlig skibsfarten paa hovedstationen i Havre betræffer, da havde denne i aaret 1902 følgende omfang for ankomne ladede og ballastede fartøiers vedkommende:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Ialt.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Britiske	15	13 531	1 141	961 084	1 156	974 615
Franske*)	45	47 576	503	627 741	548	675 317
Tyske	6	4 277	238	477 091	244	481 368
Hollandske	6	2 263	93	76 169	99	78 432
Norske	63	37 772	50	34 170	113	71 942
Spanske	—	—	31	59 293	31	59 293
Danske	33	5 488	42	38 159	75	43 647
Svenske	7	2 453	47	39 231	54	41 684
Russiske	13	7 146	15	26 626	28	33 772
Italienske	22	4 717	6	16 991	28	21 708
Belgiske	—	—	3	8 799	3	8 799
Græske	—	—	4	6 082	4	6 082
Japanske	—	—	1	3 588	1	3 588
Østerrigske	1	538	1	2 313	2	2 851
Portugisiske	1	396	1	1 997	2	2 393
Rumænske	—	—	1	1 426	1	1 426
Tilsammen	212	126 157	2 177	2 380 760	2 389	2 506 917

Til sammenligning tjener, at i aaret 1901 ankom 2 495 ladede og ballastede fartøier dr. 2 540 322 tons.

Tilbagegangen i aaret 1902 faldt hovedsagelig paa det britiske, svenske, spanske og norske flag, medens skibsfarten under tysk, hollandsk og dansk flag var i nogen tilvækst.

Af norske seilskibe (ialt 63) ankom 38 med logwood, 13 med mahogny, pitch-pine og andre udeneuropæiske træsorter, 4 med is, 4 med saltede huder, 1 med nikkelmalm, 1 med sukker, 1 med hvede og 1 med nafta; to af disse afgik med henholdsvis stykgods og klid, resten i ballast.

*) Foruden et betydeligt antal fartøier i kystfart.

Af de ankomne norske dampskibe (ialt 50) bragte 20 vin og frugt, 2 vin og kobber, 12 stykgods, 6 trælast, 5 kul, 1 bomuld, 1 arachider; 3 ankom i ballast.

22 norske dampskibe afgik med stykgods, 1 med klid; de øvrige med restlast eller i ballast.

Af svenske seilskibe ankom kun 7 (5 med logwood og 2 med saltede huder); heraf afgik 2 med klid, 1 med stykgods og 4 i ballast.

Af de 47 svenske dampskibe ankom 23 med stykgods, 17 med trælast, 2 med kul, 2 med jern og 3 i ballast.

29 svenske dampskibe afgik med stykgods, 3 med klid og resten i ballast.

Der noteredes i aarets løb følgende fragtsatser for norske og svenske skibe i farten paa Havre:

Ankomne seilskibe.

Logwood pr. ton.

Fra St. Marc.: 37 sh. 9 d i januar, 28 sh. 9 d og 33 sh. 0 d i juli, 26 sh. 6 d og 27 sh. 0 d i august.
„ Belize: 27 sh. 6 d i marts, 26 sh. 3 d og 27 sh. 0 d i juni, 25 sh. 0 d i september og 27 sh. 5 d i december.
„ Cap Haiti: 29 sh. 3 d i januar, 27 sh. 3 d i april, 29 sh. 0 d i juni, 24 sh. 0 d i september, 22 sh. 0 d i november.
„ Laguna: 25 sh. 0 d i april, 37 sh. 6 d i mai, 34 sh. 0 d i oktober.
„ Jamaica: 30 sh. 0 d i januar, 31 sh. 0 d i februar, 27 sh. 0 d i december.

Mahogny pr. ton.

Fra Laguna: 46 sh. 3 d i februar, 40 sh. 0 d i april, 37 sh. 6 d i december.
„ Belize: 37 sh. 6 d i marts.

Farvetræ pr. ton.

Fra Buenos Ayres: 18 sh. 6 d i januar, 13 sh. 0 d i februar.

Is pr. ton.

Fra Drøbak: 8 frcs. i marts og april.
„ Kristiania: 10.25 frcs. i juli.

Huder pr. ton.

Fra Rio Grande: 35 sh. 0 d i juni og 38 sh. 6 d i august.

Nikkelmalm pr. ton.

Fra Tokio: 29 sh. i april og mai.

Ankomne dampskibe.

Trælast pr. standard: Fra Sundsvall 31 frcs. i juni og 33 frcs. i august, fra Kronstadt 35 frcs. i september og 32 frcs. i oktober, fra Kristiania 25 frcs. i december.

Kul pr. ton: Fra Cardiff 3 sh. $10^1/_2$ d i februar og august, fra Swansea 4 sh. i februar, 4 sh. 3 d i juli.

Den i aaret 1901 istandkomne engelsk-franske regelmæssige dampskibslinje mellem Kanada og Havre maatte allerede i aaret 1902 indstilles angivelig af mangel paa returfragtgods fra Frankrige. Derimod har i indeværende sommer (1903) det finske dampskibsselskab „Finska Lloyd" organiseret en direkte regelmæssig dampskibsforbindelse mellem Kanada og La Rochelle med anløb af Havre.

Arbeidet paa Havre's nye forhavn m. m. fortsattes i det sidst forløbne aar uden at være bleven afsluttet.

Summen af de opsparede hyrebeløb, som i aaret 1902 indbetaltes til generalkonsulatet for at hjemsendes, udgjorde frcs. 12 415 for norske sjøfolk og frcs. 3 720 for svenske sjøfolk.

Endvidere hjemsendtes respektive frcs. 598.89 og frcs. 70.00 som afholdt i henholdsvis norske og svenske sjøfolks hyrer i medfør af sjøfartslovens § 105 (mulktbeløb).

Til fordel for den norske sjømandskirke i Havre indsamledes ved generalkonsulatet 638 frcs.

II. Handelen.

Værdien af Frankriges handelsomsætning med udlandet beregnes i aaret 1902 at have udgjort (ifølge „Commerce Spécial") ialt 8 646 millioner francs mod 8 382 millioner francs i aaret 1901, altsaa 264 millioner francs mere.

Indførselsværdien androg i aaret 1902 til 4 394 millioner francs og udførselsværdien til 4 252 millioner. I sammenligning med aaret 1901 er indførselsværdien steget med ca. 25 millioner francs og udførselsværdien med ca. 240 millioner.

Indførselen. Fordelt paa de forskjellige hovedgrupper af varer stillede indførselsværdien sig saaledes:

Næringsmidler	818	millioner	francs
Raastoffe for industrien . . .	2 799	—	„
Fabrikvarer	777	—	„
Ialt	4 394	millioner	francs

Sammenholdes disse tal med de tilsvarende for aaret 1901, sees indførselen af næringsmidler og af fabrikvarer at være steget med henholdsvis 34 og 5 millioner francs, medens indførselen af raastoffe er aftaget med ca. 14 millioner.

Da som bekjendt den fuldstændige franske handelsstatistik for aaret 1902 først vil foreligge henimod indeværende aars udgang, er det for nærværende ikke muligt at meddele statistiske data til belysning af vareomsætningen mellem Norge og Sverige samt Frankrige i det sidst forløbne aar undtagen for nogle ganske faa artiklers vedkommende, og selv hvad disse angaar, er opgaverne af rent foreløbig art.

T r æ l a s t. Af almindeligt bygningsvirke („bois à construire") af furu og gran importeredes til Frankrige fra alle lande:

	I aaret 1902.	I aaret 1901.
Rundlast . . .	44 000 tons	50 000 tons
Huggen last . .	96 000 „	127 000 „
Saget virke . .	952 000 „	928 000 „
Ialt	1 092 000 tons	1 105 000 tons

For rundlasts og huggen lasts vedkommende foreligger ingen opgave over produktionslandene.

Af det sagede virke importeredes:

	I aaret 1902.	I aaret 1901.
Fra Sverige	462 000 tons	408 000 tons
„ Norge	31 000 „	29 000 „
„ Rusland	293 000 „	310 000 „
„ andre lande . . .	166 000 „	181 000 „
Ialt	952 000 tons	928 000 tons

Importen af spærrer, stør m. m. opgives at have udgjort 86 000 tons i aaret 1902 mod 60 000 tons i aaret 1901.

Det henimod slutningen af aaret 1901 i Nordeuropa indtraadte prisfald satte de franske importører istand til at foretage store indkjøb, og saaledes fandtes der i Frankrige i begyndelsen af aaret 1902 store beholdninger af nordisk trælast.

Næsten alle franske industrigrene og særlig metalvareindustrien udfoldede ringe virksomhed i aaret 1902, og som følge heraf blev ogsaa forbruget af trælast mindre betydeligt; men da priserne stadig steg under hele aaret 1902, har udbyttet vistnok forsaavidt været tilfredsstillende.

Den financielle stilling i Finland og Rusland var ikke gunstig for disse landes trælastproduktion i aaret 1902, og derfor blev ogsaa det kvantum trælast, som derfra frembødes paa det franske marked, mindre end i det foregaaende aar.

Pitchpine vedblev at indføres i adskillig udstrækning, hvorimod efterspørgselen efter „spruce" fra Kanada var sterkt begrænset.

Trælast fra Rumænien, Siebenbürgen og Bosnien, som i de sidste aar er begyndt at importeres til Frankrige, har en tendens til at ville faa et større

marked paa grund af, at denne trælast er af større dimensioner og er saget med omhu og sælges til lavere priser end samme dimensioner fra Østersjølandene, tiltrods for den høiere fragt, som den maa bære.

Enkelte af distriktets vicekonsuler har gjort denne nye konkurrence med nordisk trælast til gjenstand for særlig omtale. Saaledes skriver vicekonsulen i Fécamp, der er specielt sagkyndig i trælasthandelen, at efter de oplysninger, han har faaet, skulde totalimporten deraf til franske havne have andraget til 10 000 à 12 000 standards, og at det i betragtning af de store anstrengelser, der udfoldes af producenterne i Øst-Europa, er mere end sandsynligt, at denne import vil faa et stort omfang ikke alene i Frankrige, men ogsaa i Belgien, Holland, Tyskland og England, til hvilket sidste land der skal være blevet solgt over 20 000 standards rumænsk trælast for leverance i aaret 1903.

Ogsaa vicekonsulen i Rouen fremhæver i sin aarsberetning den nye fare, som truer Nordens trælasthandel fra de heromhandlede konkurrenters side.

Træmasseimporten tiltog ogsaa i aaret 1902 betydelig, som følgende indførselsopgave udviser:

		Aaret 1902.	Aaret 1901.	Aaret 1900.
Mekanisk masse . . .	kg.	116 011 300	91 775 500	77 866 600
Kemisk do.	„	82 134 900	71 907 100	56 267 600
I alt	kg.	198 146 200	163 682 600	134 134 200

Der foreligger endnu ingen oplysning om størrelsen af de kvanta, som ankom fra Norge og Sverige i det sidst forløbne aar.

I aaret 1901 udgjorde importen i „Commerce Spécial" fra Sverige 31 979 400 kg. til en værdi af 8 044 000 frcs. og fra Norge 85 339 300 kg. til en værdi af 18 532 000 frcs., hvilket sidste beløb er omtrent to trediedele af den samlede værdi af indførselen fra Norge, som nemlig i det heromhandlede aar androg til 29 228 000 frcs.

Jern og staal. Den franske metalvareindustri fik ikke synderlig store ordres fra udlandet i aaret 1902, og hvad forbruget i Frankrige betræffer, kan særlig bemerkes, at den nye lov om handelsflaaden af april 1902 ikke synes at have svaret til forventningerne om, at den skulde bringe større liv i den heromhandlede industrigren, hvortil grunden angivelig er den sterke begrænsning af de præmier, som stilledes til disposition for nybygning.

Derimod indløb der ogsaa ifjor fra kolonierne bestillinger af betydning.

Den i marts 1902 indtraadte prisforhøielse for fransk staal og jern tiltog ikke yderligere, og priserne holdt sig indtil aarets udgang uden større fluktuationer.

Aaret afsluttedes med stor stilhed i forretningerne og uden udsigt til nogen snarlig forbedring.

De franske fabriker, som befatter sig med tilvirkning af Thomas- og Martinstaal, vedblev ogsaa i aaret 1902 at udvide sin bedrift, og det i den grad, at produktionen nu begynder at overstige behovet.

Frankrige gjorde ikke betydelige indkjøb i Sverige i aaret 1902 paa grund af de derværende høie priser og tillige paa grund af de i den franske staalfabrikation indførte forbedringer.

Priserne paa svensk jern i Frankrige undergik ikke store fluktuationer i det sidst forløbne aar.

Rogn. Importen af torske- og makrelrogn fra alle lande udgjorde 5 235 000 kg. (brutto) til en værdi af 1 563 000 frcs., mod i aaret 1901 4 722 000 kg. til en værdi af 1 405 000 frcs.

Der foreligger endnu ingen officielle franske opgaver over de forskjellige landes andel i importen i aaret 1902, men ifølge vicekonsulernes opgaver ankom til de fornemste sardinfiskebyer følgende kvanta:

Til Douarnenez 7 634 tdr. norsk og 700 tdr. newfoundlandsk.
„ Concarneau 11 679 tdr. norsk og 752 tdr. amerikansk.
„ Lorient og Port Louis 7 026*) tdr. norsk.
„ Sables d'Olonne 410 tdr. norsk, 294 tdr. fransk samt 272 tdr. makrelrogn.

Til trods for at der angivelig i Frankrige ikke fandtes nogen restbeholdning af rogn for aaret 1901, kom en stor del af det i aaret 1902 importerede kvantum ikke til anvendelse i sæsonens løb.

Sardinfisket mislykkedes nemlig — antagelig paa grund af den kolde vaar og sommer — i den grad, at gamle fiskere erklærede ikke at kunne mindes et saa ringe fiske siden aaret 1847. Rognpriserne holdt sig derhos meget høie, idet der i maanederne juli—oktober noteredes for 1ste sort Bergensrogn gjennemgaaende ca. 110 frcs., og først i november, henimod fiskets slutning, faldt priserne sukcessivt til 95, 80 og 75 frcs.

Fiskerne benyttede endvidere, ligesom i de foregaaende aar, meget arachidemel, hvilket produkt solgtes for 15 à 16 frcs. pr. 75 kg.

Under disse omstændigheder antoges der ved sæsonens slutning at lagre i Frankrige omkring 16 000 tdr. af de forskjellige sorter rogn, hvilket betydelige kvantum selvfølgelig maatte komme til at indvirke trykkende paa rognmarkedet i aaret 1903, saameget mere som det i aaret 1902 feilslagne fiske i høi grad har svækket den økonomiske evne hos befolkningen i fiskeridistrikterne.

Isimporten til hele Frankrige skulde ifølge en foreløbig opgave have udgjort 34 210 tons i aaret 1902, mod 33 275 tons i aaret 1901 og 46 159 tons i aaret 1900.

Totalimporten til de havne inden Havres distrikt, i hvilke konsuler er ansat, var 29 021 tons i aaret 1902, mod 31 294 tons i aaret 1901 og 35 102 tons i aaret 1900.

Paa grund af den stadig tiltagende benyttelse af kunstis er der ingen udsigt til, at Norges ishandel paa Frankrige vil kunne gjenvinde sin tidligere betydning.

Af de øvrige artikler, som i de senere aar i nogenlunde store mængder er blevne indført til Frankrige fra de forenede riger, var totalimporten i aaret 1902 følgende:

Vareslags.	Vegt i metriske kvintal.	Værdi i frcs.
Havre	2 065 547**)	35 352 000

*) Desuden ankom adskillig amerikansk og fransk rogn, hvis kvantum vicekonsulen ikke har kunnet opgive.

**) Heraf fra Sverige 46 957 og fra Rusland 342 771 metr. kv.

Vareslags.	Vegt i metriske kvint.	Værdi i frcs.
Hval-, torske- og anden tran	73 613	4 781 000
Hvalbarder, ubearbeidede	1 568	4 300 000
Stokfisk	3 995	320 000
Sælskind, uberedte	511	460 000
Andre uberedte huder og skind	536 772	145 000 000
Hesteskosøm	8 970	673 000
Kobbermalm	178 622	25 900 000
Zinkmalm	694 507	11 807 000
Jern- og staalrør	21 404	1 520 000
Kobbersulfat	222 731	10 023 000
Brolægningssten	770 000	1 678 000
Trætjære	26 860	349 000
Angler	74 200*)	—

Hvad særlig indførselen over Havre betræffer, henvises til følgende af det derværende toldkammer meddelte opgaver over indførselsmængderne i „Commerce général".

Indførsel fra Norge til Havre i aaret 1902:

	Kg.		Kg.
Saltet svinekjød	891	Do., saget, fra 35 mm. og derunder	130 000
Delikatessekjød	21	Tøndebaand, spaan m. m.	62 110
Vildt	1 121	Stav og stænger, ubearbeidede	91 389
Vildtkonserver	13	Ved i bundter til brænde	6 000
Huder, uberedte	50 383	Drev og lin	3 300
Læder, uberedt	113	Uldklude	980
Margarin	3 193	Andre slags klude	5 230
Kondenseret melk	48		Liter.
Ost	47	Brændevin	143
Smør, saltet	88		Kg.
Stokfisk	88	Brynesten, slebne	1 539
Sild, konserveret og anderledes præpareret	2 789	Gadesten	222 300
Hvaltran	214	Is	2 700 000
Torsketran	229	Fede oljer m. m.	1 543
Hvalbarder	22 500	Jern, erts	220
Sælskind, uberedte	28 000	Jernskrab og kobberskrab	1 030
Grønsager	364	Andre metaller	3 300
Tjære	142	Spiger	20 448
Bygningsvirke, rundt, ubearbeidet	26 000	Hesteskosøm	34 816
Do., firhugget eller saget, af 80 mm. eller derover	1 012 000	Emner til tømmermandsarbeide og hjulmagerarbeide	222
Do., saget, fra 80 mm. til 35 mm.	1 073 000		

*) „Commerce général".

Indførsel fra Sverige til Havre i aaret 1902:

Huder, store, uberedte	227 231		Liter.
Do., smaa, uberedte	900	Likør	25
Smør, saltet	335		Kg.
Andre fedtsorter	12 000	Raat smedejern (smeltestykker)	10 220
Fisk, konserveret, marineret og paa anden maade tilberedt	353	Stangjern	1 280 686
Havre	209 600	Jernbaneskinner	1 405
Tran	284	Staal i stænger	1 635
Bygningstømmer, rundt, i stokke	15 000	Rent kobber	33
Do., firhugget eller skaaret, af 80 mm. eller derover	769 000	Landbrugsmaskiner	1 193
Do., skaaret, af 80 mm. til 35 mm.	16 126 000	Verktøimaskiner	8 661
Do., skaaret, af 35 mm. og derunder	13 606 000	Dampkjedler, gasometre	719
Stager og stør	31 456	Laase	224
Ved i bundter til brænde	4 000	Ankere, kabler og kjettinger	347
	Liter.	Skruer og bolte	352
Brændevin	2	Kjøkkenudstyr, upoleret	194
		Do., poleret og emaljeret	484
		Træplader, priser etc.	40 340
		Spoler til sytraad	6 646
		Fyrstikker	69 232

Udførselen. Udførselsværdien stillede sig ifølge „Commerce spécial“ for de forskjellige varegrupper saaledes:

Næringsmidler	708	millioner francs
Raastoffe for industrien	1 170	— „
Fabrikvarer	2 374	— „
Ialt	4 252	millioner francs

I sammenligning med det foregaaende aar var der en formindskelse af 37 millioner francs for næringsmidler, men en forøgelse af 152 millioner francs for raastoffe for industrien og 125 millioner francs for fabrikvarer.

Der foreligger endnu ikke specialopgaver over omfanget af exporten til Norge og Sverige.

Vinhøsten m. m. Udstrækningen af Frankriges vingaarde var i aaret 1902 1 733 338 hektar eller 2 007 hektar mindre end i aaret 1901.

Da aarets vinproduktion anslaaes til 39 884 000 hektoliter, mod 57 964 000 hektoliter i aaret 1901, har middelafkastningen pr. hektar været 23 hektoliter eller ca. 10 hektoliter mindre end i aaret 1901.

I Algier udgjorde det med vinranker beplantede areal i aaret 1902 160 792 hektar, mod 151 877 hektar aaret forud, men ogsaa dér blev afkastningen mindre, idet der indhøstedes i aaret 1902 3 666 110 hektoliter, mod 5 563 032 hektoliter i aaret 1901.

Om vinmarkedets stilling i Bordeaux, der som bekjendt for de forenede riger frembyder stor interesse, har vicekonsul Hartmann meddelt følgende oplysninger:

„Departementet Girondes produktion af vin var i aaret 1902 betydelig mindre end i de to foregaaende aar og androg til kun 286 100 000 liter. Kvantitativt var imidlertid dette aars høst meget ulige fordelt; deficiten bæres hovedsagelig af de smaa vine i de forskjellige distrikter af Gironden, hvilke af naturen er mere stedmoderlig behandlede end „le Médoc".

Til sammenligning hidsættes resultatet af de fem sidste aar:

	Gironde.	Hele Frankrige.
1902	286 100 000 liter	3 988 378 300 liter
1901	430 800 000 „	5 796 351 400 „
1900	573 835 000 „	6 735 266 000 „
1899	347 870 800 „	4 990 768 000 „
1898	234 551 500 „	3 228 235 900 „

Efter alle beretninger at dømme har aaret 1902's vine en tilfredsstillende farve og alkoholstyrke; de er tillige i besiddelse af „bouquet" og en vis renhed i smagen. Maaske kunde man have ønsket en større fylde; men paa den anden side maa det ikke lades ude af betragtning, at disse vine allerede paa det nuværende tidlige stadium har gjort fremskridt, der berettiger til at antage, at de vil fortsætte at vinde i kvalitet.

Hvad aaret 1901's vine angaar, udvikler disse sig jævnt; de er sødere, end man fra begyndelsen af skulde have antaget, og har desuden ogsaa tiltaget i „vinositet". Paa grund af de moderate priser har i det sidste specielt de klassificerede Médocvine været gjenstand for ikke ubetydelige forretninger, og synes forrige aars vine i det hele taget at have henledet opmerksomheden fra dette aars høst.

For de ordinære vine af aaret 1901 som ogsaa for aaret 1902 har efterspørgsel været meget sterk, hvilket væsentlig har bidraget til at hæve den minimumspris, hvortil man tidligere har kunnet tilfredsstille sine behov.

Af de ældre vine retfærdiggjør 1899-aargangen mere og mere den gunst og tillid, hvoraf den altid har nydt godt. 1900-aargangen har fortsat tilfredsstillende at udvikle sig, og er priserne som følge af dens fortrinlige kvalitet steget ganske betydelig.

Det hidtil anførte gjælder baade for røde og for hvide vine. Dog synes for aaret 1902's vedkommende hvidvinene ikke at være saa vellykkede som de røde vine. De mange forskjellige anvendelsesmaader af hvidvinene, der jo tilsikrer dem afsætning under alle omstændigheder, har dog alligevel for disse foraarsaget en endnu betydeligere „hausse" end for rødvinene".

Cider. Heraf tilvirkedes i aaret 1902 9 210 000 hektoliter, hvilket er ca. $3^1/_2$ million hektoliter mindre end i aaret 1901 og ca. $8^1/_2$ million hektoliter mindre end gjennemsnitsudbyttet i de nærmest foregaaende ti aar.

Sukker. Totalexporten af uraffineret sukker udgjorde i aaret 1902 175 000 tons, mod 431 000 tons i aaret 1901, og af raffineret sukker 145 000 tons mod 162 000 tons i aaret 1901.

Ved dekret af 14de august 1902 nedsattes udførselspræmien, saaledes at

der fra 1ste september 1902 udbetaltes, alt efter sukkerets kvalitet, frcs. 1.11, 1.27 og 1.43 pr. 100 kg. raffineret sukker. Som før indberettet, ophører denne exportpræmie ganske den 1ste september 1903.

Kornhøsten. Der indhøstedes i Frankrige i aaret 1902:

124 297 000	hektoliter	hvede mod 109 574 000 hl. i aaret 1901,
18 882 000	—	rug „ 20 509 000 „ - „ „
3 228 000	—	blandkorn af hvede og rug mod 3 037 900 i aaret 1901,
16 129 000	—	byg mod 13 693 000 hl. i aaret 1901,
106 295 000	—	havre „ 79 389 000 „ - „ „

Da udbyttet af havrehøsten langt oversteg det gjennemsnitlige udbytte i de senere aar, aftog indførselen af denne kornsort betydelig og udgjorde kun 2 065 000 metriske kvintal (hvoraf ca. 47 000 fra Sverige), mod 4 179 000 metriske kvintal i aaret 1901 (hvoraf 99 000 fra Sverige).

I min forrige aarsberetning anførte jeg, at en lov af 4de februar 1902 havde indført visse ændringer i de tidligere gjældende regler for den saakaldte „admission temporaire" af hvede.

Foranlediget ved en hertil indløben forespørgsel finder jeg i denne forbindelse at burde nævne, at „l'admission temporaire" egentlig bestaar deri, at man lader indføre uden erlæggelse af toldafgift og med en saakaldt „acquit-à-caution" visse raaprodukter, og at man tilstaar importørerne den tid, som er nødvendig til bearbeidelsen deraf, og at man lader varerne udføre uden erlæggelse af de afgifter, hvormed de ellers er betyngede.

„L'admission temporaire" i egentlig forstand maa saaledes ikke forveksles med „drawback", der er en restitution af oppebaarne toldafgifter, eller med exportpræmier, der nu her i landet efter sukkerexportpræmiens ophør kun vil existere for klipfisk.

De vigtigste af de ved loven af 4de februar 1902 indførte ændringer er følgende:

1. Toldafgiften for de udenlandske kornvarer, som angives til „admission temporaire", maa deponeres i indførselsøieblikket.
2. De mølleren for toldafgiftens erlæggelse meddelte toldkammerkvitteringer („titres de perception") maa ikke transporteres.
3. Melet maa exporteres inden to maaneder efter toldkammerkvitteringens udstedelse; i modsat fald indgaar toldafgiften uigjenkaldelig i statskassen.
4. De indførte kornvarer maa forsendes direkte til møllen, og melet maa sendes direkte derfra til exportstedet.

Under det ældre system, der støttede sig til en lov af 5te juli 1836, tolererede man transport af toldkammerkvitteringerne, „acquits-à-caution", hvormed der dreves en formelig handel.

Da den nye lov, hvis principer, at det udførte mel skal være produceret af det indførte korn, umuliggjør en saadan trafik, og da den ogsaa ellers lægger spekulationshandelen hindringer iveien, synes der nu kun ganske undtagelsesvis at kunne blive spørgsmaal om export af hvedemel.

Torskefiskerierne. Udrustningerne havde i det hele taget samme omfang som i aaret 1901, idet der afgik til Island fra Dunkerque 74 skibe, fra Gravelines 17 og fra Paimpal 42 samt til Newfoundland fra Fécamp 68 skibe, fra Granville 41 og fra St. Malo, St. Servan og Cancale 109.

Frankriges totalimport af saltet torsk (heri indbefattet klipfisk) androg i aaret 1902, ifølge foreløbige opgaver, til ca. 67 779 000 kg., mod 64 428 000 kg. i aaret 1901; som sedvanlig hidrørte importkvantumet saagodtsom udelukkende fra franskmændenes egne fiskerier.

I det sidstforløbne aar blev der exporteret fra Frankrige i alt 28 430 000 kg. til en værdi af ca. 17 000 000 frcs., mod 26 330 000 kg. til en værdi af 15 800 000 frcs. i aaret 1901.

Af exportkvantumet gik i aaret 1902:

Til Spanien	14 817 000	kg.
„ Italien	7 037 000	„
„ Algier	1 286 000	„
„ Martinique	926 000	„
„ andre lande	4 364 000	„
Ialt	28 430 000	kg.

Som sedvanligt fandt ogsaa i aaret 1902 exporten væsentlig sted fra Bordeaux.

Forøvrigt har generalkonsulatet i aaret 1902 ligesom tidligere gjort udførlig rede for de store franske torskefiskerier og klipfiskmarkedets stilling i talrige specialrapporter, hvortil jeg henviser.

Det i min forrige aarsberetning bebudede anlæg til tørring af klipfisk i Fécamp (Seine Inférieure) blev færdigbygget i aaret 1902 og er traadt i virksomhed i aaret 1903.

Til præmier vedkommende havfiskerierne (udrustnings-, rognimport- og klipfiskexportpræmier), hvortil i aarene 1899—1901 gjennemsnitlig var medgaaet 5 227 000 frcs., bevilgedes for aaret 1902 frcs. 5 300 000.

Caracas.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul G. Valentiner.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til vicekonsulsstationen i La Guaira ankom i aaret 1902 med ladning fra fremmede lande 9 norske skibe dr. 4 655 tons, alle seilskibe, hvilke i bruttofragter optjente £ 2 984. Samtlige skibe afgik i ballast.

Til vicekonsulsstationen i Puerto Cabello ankom med ladning 1 norsk seilskib dr. 457 tons og i ballast 3 dampskibe dr. 2 617 tons, ialt 4 norske skibe dr. 3 074 tons. Af disse skibe afgik 2 dr. 1 758 tons med ladning af kvæg til Havana og 2 dr. 1 316 tons i ballast.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved vicekonsulsstationen i La Guaira kr. 219.97 og ved do. i Puerto Cabello kr. 127.64.

Ingen svenske skibe anløb konsulatdistriktet i aaret 1902.

Handel. Aaret 1902 kan for republiken Venezuela ganske vist karakteriseres som det allerugunstigste aar, som landet har oplevet under sin bestaaen

som selvstændig stat. Det var atter borgerkrigen, som hjemsøgte landet med sine herjinger, kun i langt større udstrækning end i tidligere aar, idet den rasede uafbrudt fra aarets første til dets sidste dag. Det siger sig selv, at handelen under saadanne forholde maatte ligge nede. De til hovedstaden Caracas importerede varer maatte afsættes i byen selv og dens nærmeste omegn. I de fjernere liggende egne, hvor oprørerne herskede, foregik der i stor skala indsmugling af varer, ligesom den af de revolutionære dekreterede ophævelse af differentialtolden af 30 pct. paa varer fra Antillerne befordrede importen af varer fra Trinidad og Curaçao. Herunder led importhandelen i de tidligere stapelpladse betydelig.

Exporten led i mindre grad end importen under de ulykkelige tilstande. Exporten af kaffe erfarede en yderligere nedgang til reducerede priser, hvorimod kakao exporten foregik i stor maalestok og til gode priser.

Hvad de fremtidige udsigter for Venezuela angaar, synes samme nærmest at afhænge af det forvaltningssystem, som regjeringen vil slaa ind paa. Landet besidder som bekjendt store produktionsmuligheder og har jo tidligere gjentagende formaaet over forventning at reise sig efter lidte kalamiteter.

Importen over havnen La Guaira bestod i aaret 1902 bl. a. af følgende varer: Stenkul (ca. 15 000 tons), cement (ca. 1 000 tons), manufakturvarer (ca. 5 500 tons), petroleum (ca. 2 000 tons), forskjellige sorter olje (ca. 500 tons), jern- og kortevarer (ca. 600 tons), maskiner (ca. 150 tons), jernbanemateriel (ca. 100 tons), trælast (ca. 75 tons), levnetsmidler og spirituosa (ca. 10 000 tons).

Exporten over La Guaira bestod bl. a. af: ca. $7^1/_2$ mill. kg. kaffe, ca. 6 mill. kg. kakao og ca. 0.9 mill. kg huder. De største partier saavel af kaffe som kakao skibedes til Frankrige (Havre, Bordeaux og St. Nazaire); huderne gik for størstedelen til New York.

Indhold: **Caracas** s. 749. — **Havre** s. 731. — **Kapstaden** s. 719. — **Riga** s. 706.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 16. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Stettin.

Aarsberetning for 1902 fra konst. konsul Elis T. Holmberg, dateret 28de august 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	18	3 259	127	78 110	145	81 369	2	331	29	15 028	31	15 359
Seilskibe	19	1 261	16	2 631	35	3 891	5	227	21	1 295	26	1 523
Sum	37	4,520	143	80 741	180	85 260	7	558	50	16 323	57	16 882
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	22	18 887	22	18 887	1	248	-	-	1	248
Seilskibe	-	-	3	223	3	223	1	97	2	325	3	421
Sum	-	-	25	19 110	25	19 110	2	345	2	325	4	669
Totalsum af ladede fartøier	37	4 520	168	99 851	205	104 370	9	903	52	16 648	61	17 551
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	1	699	2	786	3	1 486	21	6 768	93	58 821	114	65 589
Seilskibe	-	-	1	38	1	38	3	325	5	1 977	8	2 303
Sum	1	699	3	824	4	1 524	24	7 093	98	60 798	122	67 892
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	248	1	248	1	829	21	18 058	22	18 886
Seilskibe	-	-	3	421	3	421	-	-	3	224	3	224
Sum	-	-	4	669	4	669	1	829	24	18 282	25	19 110
Totalsum af ballastede fartøier	1	699	7	1 494	8	2 193	25	7 922	122	79 080	147	87 002

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 325 725.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 167 910.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 1 310 dr. 242 237 tons, til hovedstationen 1 050 dr. 197 758 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 4 742.75, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 159.99, heraf tilfaldt konsulen kr. 578.89. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 8 285.50, ved vicekonsulsstationerne kr. 2 085.84, heraf tilfaldt konsulen kr. 1 042.92. Ialt tilfaldt konsulen kr. 14 650.06.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 106.67, i svenske sager kr. 218.67, ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 1.50, i svenske sager kr. 17.78.

Handel. Ogsaa aaret 1902 var mindre gunstigt for Stettins handel. Skjønt udførselen overstiger den i aaret 1901 med 72 000 tons, var som følge af den betydelig større formindskelse i indførsel totalsummen af indførsel og udførsel lavere end i aaret 1901. Stettins indførsel beløb sig til i aarene: 1902 2 214 000 tons, 1901 2 400 000, 1900 2 464 000, 1899 2 234 000, 1898 2 413 000, 1897 2 280 000, 1896 2 049 000, 1895 1 821 000 tons.

I sammenligning med aaret 1901 viser saaledes aaret 1902 en tilbagegang i indførsel af 186 000 tons, og endnu større bliver formindskelsen, om man fratrækker indførselen til jernverket „Kraft", som ligger i nærheden af Stettin, og hvis indførsel egentlig ikke burde indtages i den officielle statistik over Stettins indførsel. Til dette jernverk indførtes 378 000 tons raamaterialier, og er omtrent samme kvantum aarlig indført til jernverket siden dets anlæggelse, høsten 1897. Fratrækkes saaledes de 378 000 tons raamaterialier, som indførtes for jernverkets regning i sidstforløbne aar, staar der tilbage et tal, der angiver den virkelige indførsel, som med 1 836 000 tons viser et standpunkt, som indførselen havde allerede i aaret 1895.

Indførselen. I aaret 1902 indførtes til Stettin fra Tysklands toldomraade 318 333 tons, Hamburgs frihavn 7 375, Belgien 16 291, Danmark 33 156, Frankrige 21 483, Grækenland 5 597, Storbritannien 671 067, Italien 3 474, Nederlandene 24 370, Norge 45 975, Østerrige-Ungarn 134, Portugal 21 735, Rumænien 24 982, Rusland 130 115, Finland 4 582, Sverige 462 010, Spanien 144 167, Tyrkiet, europ. 2 570 og asiat. 6 513 = 9 083, Brasilien 8 515, Nordamerikas For. Stater 194 868, Algier 31 628, brit. Ostindien 7 549, brit. Nordamerika 4 754, britisk Australien 8 720, brit. Vestindien 4 352, Argentina 2 043, Malakka 3 677, Chile 1 104, Egypten 834, brit. Vestafrika, Kina, nederl. Indien, tysk Vestafrika, Costarica, Guatemala, Ceylon, Japan, portug. Vestafrika, Mexiko og brit. Østafrika 1 980; ialt 2 213 953 tons.

De hovedsageligste indførselsartikler var: Stenkul 609 200 tons, trælast 110 300 tons, korn 126 600 tons, petroleum 69 300 tons, sild 105 900 tons, rujern 31 300 tons, jernmalm 359 900 tons, svovlkis 75 200 tons, fosfat 131 200 tons, gadesten 157 600 tons.

Opgave over de vigtigste importartikler med angivelse af de lande, fra hvilke importen har fundet sted.

I denne tabel er følgende forkortelser anvendt: Al. = Algier, A. S. = Nordamerikas Forenede Stater, Arg. = Argentina, Aust. = Australien, B. =

Belgien, Br. = Brasilien, K. = Kanada, D. = Danmark, E. = Storbritannien, F. = Frankrige, Fin. = Finland, H. = Holland, I. = Indien, N. = Norge, P. = Portugal, R. = Rusland, Rum. = Rumænien, S. = Sverige, Sp. = Spanien, T. = Tyskland.

Import.

Varesort.	Kvantitet. Tons.	Forøgelse eller formindskelse i sammenligning med aaret 1901. Tons.	Exportland.	
Asfalt	2 113	÷ 1 050	1 168 E.	
Bauxit	7 885	+ 1 415	7 865 F.	
Bygningstømmer, mygt træ	22 855	÷ 14 110	11 891 T.	10 837 R.
Bord	72 541	+ 3 249	67 914 T.	3 827 S.
Kalciumkærbid	1 051	÷ 628	973 N.	64 S.
Cellulose	2 968	÷ 381	1 641 T.	533 S.
			340 N.	
Fosfat	131 231	+ 30 075	89 831 A. S.	24 905 Al.
			13 448 E.	8 146 Aust.
Ister	15 159	÷ 5 339	13 517 A. S.	
Jernmalm	359 880	÷ 31 169	230 758 S.	87 556 Sp.
Kaffe	6 623	÷ 2 198	3 810 B.	730 H.
Kaolin og feltspat	38 756	÷ 3 345	15 037 S.	13 448 E.
			5 980 N.	
Klid	22 935	÷ 9 671	12 012 N.	5 605 T.
Landbrugsmaskiner	2 842	+ 607	1 577 E.	911 A. S.
Linfrø	9 718	+ 2 286	6 812 R.	2 900 T.
Mais	33 990	÷ 17 647	18 417 Rum.	9 924 T.
			2 557 Tyrkiet.	
Oljekager	16 874	÷ 1 298	8 414 F.	3 451 R.
			1 896 A. S.	
Petroleum	69 158	÷ 9 876	fra A. S.	
Raps	14 260	+ 7 499	3 726 R.	3 036 T.
Ris	7 704	÷ 972	3 116 T.	2 035 D.
			542 S.	
Sild	105 856	+ 14 579	70 425 E.	16 924 N.
			15 855 H.	
Slag af malme	29 528	+ 4 227	14 133 S.	6 923 R.
			6 127 E.	
Korn: hvede	9 430	÷ 10 533	2 248 Rum, det øvrige hovedsagelig fra R.	
Do. rug	40 672	÷ 41 858		
Do. havre	12 992	+ 2 448		
Sten: uhuggen	16 595	÷ 8 985	13 619 D.	1 278 S.
Do. gadesten	157 589	+ 25 609	155 890 S.	
Stenhuggerarbeider	8 776	÷ 2 925	S. & N.	
Stenkul	605 210	÷ 87 842	524 846 E.	80 333 T.
Stangjern	12 052	+ 2 117	7 786 S.	4 006 T.

Varesort.	Kvantitet. Tons.	Forøgelse eller formindskelse i sammenligning med aaret 1901. Tons.	Exportland.	
Superfosfat .	12 570	+ 7 651	5 240 E. 2 084 H.	5 232 B.
Svovlkis	75 155	+ 2 747	55 181 Sp.	19 974 P.
Rujern	31 271	÷ 33 800	16 727 T.	13 312 E.
Talg	4 144	+ 1 713	2 587 A. S.	791 E.
Tjære	2 432	+ 971	766 S.	641 N.
Zinkmalm	1 465	÷ 4 841	S.	

Export. Stettins udførsel viser en forøgelse af 72 000 tons. Den beløb sig til i aarene 1902 885 300 tons, 1901 813 300 tons, 1900 817 000 tons, 1899 882 500 tons, 1898 765 700 tons, 1897 707 000 tons, 1896 676 500 tons, 1895 610 000 tons.

Forskjellig fra foregaaende aar er der nu optaget i udførselsstatistiken bunkerkul, som indtoges af udenlandske fartøier, og beløb dette kvantum sig til 16 000 tons. Til udførselen har jernverket „Kraft" bidraget med 37 000 tons rujern.

Stettins udførsel udgjorde til:

Tysklands toldomraade 277 052 tons, Hamburgs frihavn 10 584, Belgien 6 970, Danmark 59 096, Frankrige 297, Storbritannien 194 975, Italien 270, Nederlandene 17 525, Norge 44 290, Rusland 45 279, Finland 24 694, Sverige 140 903, Spanien 641, Nordamerikas Forenede Stater 61 286, Østerrige-Ungarn 18, Portugal 11, Rumænien 3, Brasilien, brit. Nordamerika, asiat. Tyrki, Egypten, brit. Østafrika, brit. Sydafrika, tysk Sydvestafrika, brit. Ostindien, Kina, Japan, Nederlandene, Indien, Argentina, Chile, Mexiko, Peru og brit. Australien 1 452, tils. 885 346 tons.

De hovedsageligste udførselsartikler var:

Raasukker 47 900 tons, raffinadesukker 70 000 tons, korn 34 000 tons, poteter 67 700 tons, potetesfabrikater 87 700 tons, cement 89 000 tons, jern 63 300 tons, zink 48 600 tons.

Opgave over de vigtigste exportartikler med angivelse af de lande, til hvilke exporten fandt sted.

Forkortelserne er de samme som i den tilsvarende ovenstaaende opgave over importen.

Varesort.	Kvantitet. 1902. Tons.	Forøgelse eller formindskelse i sammenligning med aaret 1901. Tons.	Importland.		
Bly	7 909	+ 1 501	5 130 E.	2 252 R.	118 S.
Briketter . .	4 847	+ 28	3 141 T.	873 D.	686 S.
Cement . . .	89 192	÷ 8 842	10 873 A. S. 6 476 S.	8 006 R. 5 446 N.	7 322 F.
Chamottesten .	12 127	+ 5 532	2 768 S. 723 N.	2 581 R.	1 925 E.

Varesort.	Kvantitet. Tons.	Forøgelse eller formindskelse i sammenligning med aaret 1901. Tons.	Importland.	Exportland.	
Dextrin . . .	15 219	+ 3 556	6 651 E.	5 492 T.	2 241 A. S.
Frugt, tørret .	6 284	+ 1 559	1 829 T.	1 042 D.	1 093 E.
			1 049 S.		
Jern: rujern .	47 032	+ 7 980	18 532 A. S.	4 832 B.	14 795 T.
Do. stangjern .	11 800	+ 1 830	8 030 D.	1 290 R.	1 145 N.
Do. grove jernvarer . . .	3 295	+ 147	2 207 T.	423 R.	
Kainit . . .	11 288	÷ 1 283	9 030 S.	2 140 D.	
Kaolin (china clay) . . .	3 954	+ 249	2 155 R.	1 005 S.	
Klude . . .	3 364	+ 811	2 231 A. S.	278 Fin.	
Malt	9 468	+ 373	2 514 D.	2 052 S.	1 848 N.
Mel, rugmel .	39 013	+ 11 808	12 274 T.	8 950 Fin.	6 699 H.
			2 525 S.	1 927 N.	
Natron, svovlsurt . . .	2 330	+ 546	936 R.	790 S.	301 T.
Papir, pak- . .	8 250	+ 1 583	5 172 T.	2 728 E.	
Poteter . . .	67 684	÷ 2 787	57 377 S.	9 040 N.	810 E.
Potetesmel . .	46 084	+ 12 653	22 660 T.	347 D.	16 251 E.
			197 N.	612 Fin.	
Props . . .	17 329	÷ 2 495	14 751 E.	2 349 T.	
Roeolje . . .	9 826	÷ 1 803	4 900 E.	437 T.	
Salt	7 267	÷ 2 202	4 548 S.	1 315 D.	
Saltsyre . . .	2 600	÷ 252	1 266 S.	612 D.	
Sild	10 175	÷ 778	7 835 T.	1 325 R.	307 Fin.
Sukker, raasukker . . .	47 614	÷ 17 174	10 940 T.	15 096 A. S.	19 541 E.
Do., raffinade	69 050	+ 923	41 631 E.	13 998 N.	230 S.
Korn: Hvede .	3 572	÷ 4 131	2 064 S.	325 N.	
Rug . .	5 939	+ 4 472	2 721 S.	788 N.	622 D.
Byg . .	10 224	÷ 4 119	3 920 E.	1 568 Fin.	308 N.
Havre .	9 454	+ 7 681	6 290 E.	2 483 T.	
Sprit . . .	18 397	+ 3 382	6 277 Hamburg, 7 554 øvrige T.		
Stivelsesirup .	21 332	+ 6 641	14 876 T.	6 301 E.	
Superfosfat .	13 983	+ 4 047	6 698 S.	7 077 T.	50 N.
Zink: ubearbeidet . .	39 358	+ 18 186	29 005 E.	1 410 S.	5 337 T.
			1 253 H.		
Do, bearbeidet	9 202	+ 452	6 138 E.	796 S.	401 N.

Stettins vareomsætning med Norge i aarene 1902 og 1901 i tons à 1 000 kg.:

Indførsel i tons à 1 000 kg.

	1902.	1901.		1902.	1901.
Bygningsvirke .	2	335	Maskiner for industrielle øiemed	7	4
Cellulose . . .	340	216	Metaller, kobber	25	—
Kalciumkarbid .	974	878	Pap	5	7
Dyrehaar . . .	10	—	Sten, gadesten .	221	488
Dyretalg . . .	8	—	„ i blokke .	119	2 011
Fisk, saltet . .	16 923	14 008	Bygningssten . .	157	90
„ stokfisk . .	102	58	Stenhuggerarbeider	3 595	3 618
Feltspat, kaolin .	5 980	5 840	Sten, ubearbeidet	1 870	1 909
Garverlim . . .	11	49	Sjøgræs, sjøtang	9	1
Huder	—	9	Tjære	641	253
Is	330	—	Tran	624	773
Jern, stangjern .	63	—	Træmøbler . .	2	11
Jernmalm . . .	125	1	Træmasse . . .	1 454	3 041
Jutestoffe, ufarvede	53	48	Uld	—	7
Klid	12 013	10 134	Zink	57	2
Kobber	25	—	Zinkmalm . . .	—	273
Kunstuld . . .	2	5			
Kryolit	—	65			
Klude	33	41			

Stettins udførsel til Norge i aaret 1902:

Udførsel i tons à 1 000 kg.:

	1902.	1901.		1902.	1901.
Alun	9	7	Andre jernvarer . . .	250	156
Ammoniak, kulsur	24	41	Kløverfrø . . .	46	57
Borax, borsyre .	7	3	Kurvvidje, afbarket	28	10
Cement, Portlands-	5 446	8 066	Kjøkkenhavevækster	79	66
Chilisalpeter . .	47	38	Legeringer af kobber i stænger etc.	34	69
Dextrin . . .	26	26	Maskiner, overveiende for landbrug	10	—
Ildfaste rør . .	63	—	Do. for industrielle øiemed .	32	88
Frugt, tørret etc.	986	849	Margarin . . .	36	18
Gjørtlervarer, grove . .	75	10	Makulatur, glittet	27	19
Glas, hulglas, hvidt . . .	36	39	Musikinstrumenter, pianoer etc.	14	13
Jern og jernvarer:			Mursten . . .	273	495
Grove jernvarer . .	130	76	„ ildfast .	723	125
Jerntraad . .	9	34	Malt	1 848	1 420
Do., forkobret	154	149	Møbler . . .	21	14
Jernrør . . .	245	146	Mel af rug . .	1 927	3 738
Plader og blik	52	63			
Stangjern . .	1 145	1 163			
Staaltrosser .	57	47			
Ambolter m. m.	267	—			

	1902.	1901.
Mel af hvede	—	119
Natron, svovlsur	44	46
Poteter	9 040	3 272
Potaske	78	64
Potetesmel	198	314
Porcelæn	40	26
Rebslagervarer	41	—
Roeolje	282	323
Saltsyre	61	53
Sirup og melasse	62	4
Sago	48	57
Smør	99	88
Svovlsyre	90	67
Superfosfat	50	—
Korn: Bønner	71	73
Hvede	326	139
Havre	168	—
Byg	308	129
Rug	779	618
Erter	47	53
Sukker, raffineret	13 998	13 919
Tagpap, asfaltpap	73	55
Talg af hornkvæg og faar	18	2
Tøndestav	88	53
Trævarer, dreiede og skaarne	35	3
Zinkaske, zinkhvidt	445	417
Zink, raa	213	59
„ bearbeidet	401	386
Edikke	14	13
Øl paa fad	21	27
Kridt, slemmet	505	596
Sten: Gadesten	155 891	130 867
Sten i blokke	1 278	5 517
Bygningssten, huggen	11 017	8 244
Stenhuggerarbeider, grove	5 141	7 987
Ildfast sten	874	572
Tjære	766	47
Træmasse	1 031	4 693
Trævirke, bygnings	3 998	2 916
Do., snedkerarbeider	216	203
Zinkmalm	1 465	5 183

Stettins import fra Sverige i aarene 1902 og 1901 — forsaavidt de vigtigste artikler angaar — i tons à 1 000 kg.:

	1902.	1901.
Cellulose	533	1 598
Fisk, fersk sild	484	78
„ saltet sild	1 441	2 090
Feltspat, kaolin	15 037	12 661
Jernmalm	230 758	270 262
Jernslag	14 133	7 207
Jern: rujern	1 114	787
Jernrør	247	440
Jerntraad	159	278
Smeltestykker	1 977	1 120
Stangjern	7 786	5 553
Kalksten	761	2 269

Et tilbageblik paa disse opgaver viser, at Stettins handel er gaaet tilbage ogsaa i aaret 1902. De høie skibsafgifter og havnepenge samt mangel paa god kanalforbindelse med indlandet er aarsagerne hertil. Medens de „frie stæder“ Hamburg og Lübeck arbeider under gunstige forhold, idet de ved rigelige understøttelser af staten er blevet sat istand til at faa sine kanalforbindelser med indlandet væsentlig forbedret, vises mod den preussiske by Stettin en tilbageholdenhed i at imødekomme dens ønske og krav paa understøttelse for forbedringen af kanalleden til Berlin og lettelse i skibsafgifterne og de af staten paalagte havneafgifter, som er høist skjæbnesvanger for Stettins handel.

I aarsberetningen for 1901 har jeg nærmere fremhævet de fordele, som Hamburg og Lübeck nyder ved lempeligere skibsafgifter og bedre kanalforbindelser.

Under disse forhold drager i særdeleshed Hamburg til sig transporter, som efter stedernes geografiske beliggenhed burde tilkomme Stettin, og gjælder

dette saavel indførselen som udførselen ikke alene paa transatlantiske lande, men ogsaa paa England og til og med paa Skandinavien.

K o r n. Tysklands behov af hvede var som følge af den daarlige høst i aaret 1901 usedvanlig stor. Forventningerne om, at større livlighed paa kornmarkedet skulde fremkaldes ved dækkelsen af behovet, slog imidlertid feil, da Amerikas overskud af korn var saa stort, at alle behov uden vanskeligheder kunde dækkes. Ved den amerikanske masseexport holdtes priserne lave, og ikke engang den daarlige høst i Argentina kunde bringe dem i stigning.

Behovet af rug viste sig at være langt mindre end forventet, paa grund af at den yderst rige tilgang paa poteter indskrænkede konsumtionen af rug. Tilførselen fandt sted hovedsagelig fra Sydrusland, som i modsætning til Nordrusland, hvor tilgangen paa rug var knap, viste rig tilgang, og var priserne indtil juni ikke underkastet nævneværdige fluktuationer.

Først da indbjergningen af den indenlandske høst blev udhalet, indtraadte et livligere stadium i rugforretningerne. Den nye rugs kvalitet var meget ilde medfaren af regn, og saa man sig tvungen til straks at indføre større mængder hvede og rug. Dog gjaldt dette blot en raskt forbigaaende periode, da høsten af hvede og rug var yderst rigelig, og kvaliteten blev bedre, alt eftersom sæden blev tør. Importen til Stettin var, om man ser bort fra de for herværende møllebrug bestemte ladninger hvede og rug, trods indlandets store kjøbebehov, ubetydelig, idet Nordrusland ikke kunde exportere, og Stettin ikke kunde konkurrere med Hamburg i indførselen fra Sydrusland. Konkurrencen fra Hamburg og de talrige af staten understøttede landbrugsselskaber, som stadig mere og mere begynder at drive aaben handel med korn, har en skadelig indflydelse paa Stettins kornhandel. Aar for aar gaar denne tilbage.,

H v e d e. Ved aarets begyndelse noteredes for god tysk hvede mk. 178.00 og en forandring i prisen indtraadte først med begyndelsen af juni, da den faldt til mk. 175.00 som følge af de glimrende høstudsigter. En liden stigning i prisen gjorde sig dog snart merkbar, da høsten blev forsinket af den vedholdende nedbør og hveden skadet af regnet. Der indtraadte derfor en livlig efterspørgsel efter gammel hvede. Betydelig tilførsel af ny hvede trykkede prisen ned, og i september var den mk. 150.00, ved hvilket standpunkt udførsel af hvede fandt sted til Sverige og Danmark. Nogen prisforandring indtraadte ikke senere, men noteredes for pommersk hvede af middelsgod kvalitet ved aarets slutning mk. 151.00, medens udenlandsk hvede samtidig kostede mk. 15.00—20.00 mere pr. ton.

R u g. Indtil skibsfarten aabnedes, var markedet yderst stille, og kostede rugen i slutningen af februar mk. 150.00. Som følge af den store tilførsel, som derefter indtraadte, og vanskeligheden ved at kunne afsætte samme, faldt priserne, og kostede rug i midten af april mk. 145.00. Jo længere man imidlertid kom mod tiden for indhøstningen, som af det regnfulde veir forsinkedes høist betydelig, desto livligere blev efterspørgselen efter rug, og det varede ikke længe, inden lagrene paa pladsen var solgt. Prisen paa rug steg fra mk. 159.00 i begyndelsen af juli til mk. 162.00 i slutningen af juli og mk. 165.00 medio august.

Den nye rug var for størstedelen indbjerget fugtig og havde ligesom hveden lidt af den rigelige nedbør. De første uger kunde den knapt anvendes til formaling, men blev rugens beskaffenhed lidt efter lidt bedre. Til export viste den sig dog af for ringe gehalt, og var den rug, som exporteredes til Skandinavien, kommen fra tragterne ved Warte og Netze. Den nye rug betingede i begyndelsen mk. 142.00, ved aarets slutning mk. 132.50.

Byg. Bygget af aarets høst viste sig som følge af dets ringe spireevne mindre eftersøgt. Skadet af regn og stygt i farven kunde det for en stor del kun anvendes til foder, og saa bryggerierne sig nødsagede til at vende sig til andre tragter for at erholde godt maltbyg, hvorved i særdeleshed Mähren og Ungarn kom i betragtning. For saadant byg betaltes her mk. 160.00 til 175.00 pr. 1 000 kg.

Under disse forholde naaede heller ikke exporten af maltbyg sin sedvanlige høide, da exportvaren blot kom til anvendelse i brænderier. Priserne varierede for bedre byg mellem mk. 140.00 og mk. 152.00 i august og mk. 130.00 og mk. 145.00 de næstfølgende maaneder.

Havre. God pommersk havre kostede i begyndelsen af januar mk. 148.00, i begyndelsen af april mk. 156.00 og betingede i august mk. 180.00.

Den nye høst var kvantitativt meget rigelig, kvalitativt derimod ret mangelfuld, og da havren kun med vanskelighed og til yderst lav pris kunde sælges til udlandet, foretrak landmændene at fodre med havre i stedet for at sælge den og kjøbe den dyre mais. For middelsgod havre betaltes i begyndelsen af september mk. 140.00—142.00, i slutningen af september mk. 134.00—136.00.

Ved export godtgjøres exportørerne de nu gjældende toldsatser, nemlig for rug og hvede mk. 3.50 pr. 100 kg., for havre mk. 2.80 pr. 100 kg., for byg mk. 2.00 pr. 100 kg., for erter mk. 1.50 pr. 100 kg

Angaaende mængden af til Sverige og Norge udført korn henvises til ovenstaaende opgaver over Stettins udførsel til de to riger.

Poteter. Første halvaar. Det milde veirlig, som raadede vinteren over, tillod, at skibningerne til Sverige og Norge fra og med januar kunde finde sted næsten uafbrudt. I almindelighed kan varen betegnes som god, og stivelsegehalten var temmelig høi. Priserne stillede sig i mk. 26 00 —30.00 pr. ton fob. for fabrikvare. Magnum bonum maltpoteter opnaaede i begyndelsen ca. mk. 32.00, men siden steg priserne og naaede i løbet af maanederne mai og juni op til mk. 37.00—38.00 pr. ton fob.

Exporten af rosen- og imperator-poteter, de saakaldte „Frühkartoffeln", der modner allerede i juli og august og i begyndelsen pakkes i kurve, var som følge af det kolde veir og den derved forsinkede høst i de forenede riger større end vanlig til disse lande.

Den nye høst maa, om end undtagelser kan opvises, hvad kvaliteten angaar, i det hele taget betegnes som daarlig. En omstændighed, som bidrog til det daarlige resultat, var, at der allerede i oktober, medens en betydelig del af poteterne endnu ikke var optagne, indtraadte en frostperiode, hvorved varen skadedes allerede i jorden. Ved den senere i november indtrædende sterke frost tog en betydelig del poteter skade i de i jorden nedlagte forraad, hovedsagelig beroende derpaa, at landmændene ikke havde tildækket sine forraad itide. Den saa pludselig og tidlig indtrædende sterke kulde traf landmændene aldeles uforberedte, da nogen kulde af betydning i de sidste aar har pleiet at indtræde først ved juletid eller noget senere. Under disse omstændigheder er det let forklarligt, at aldeles enorme frostskader opstod.

Hvad stivelsegehalten angaar, saa var resultatet allerede fra begyndelsen meget daarligt, saa at poteter med mere end 18 pct. neppe var at erholde. Ved det stedse vekslende veirlig blev skibningerne meget forhindrede, og led de fleste exportører temmelig store tab. Priserne var i begyndelsen temmelig lave, og betaltes der for fabrikpoteter mk. 25.00—26.00, for magnum bonum spisepoteter mk. 30.00—32.00 pr. ton fob. Stettin. Da der siden senhøstes gjorde sig stor efterspørgsel efter spisepoteter gjældende fra England og ogsaa

fabrikpoteter var efterspurgt i Sverige og Norge, steg priserne ret betydelig, og erholdtes i december pr. ton fob. for fabrikpoteter mk. 32.00—34.00, spisepoteter mk. 38.00—40.00.

Mel. I første halvaar var efterspørgselen efter mel meget liden og priserne yderst trykkede. Først da det regnfulde veir under indhøstningstiden gav grund til at befrygte en kvantitativt daarlig høst, indfandt der sig en livligere efterspørgsel, og maatte møllebrug i indlandet, som blot undtagelsesvis havde paa lager gammel, god rug, kjøbe mel i Stettin. Under disse omstændigheder steg priserne paa mel og opnaaede en høide, som de ikke har havt i de sidste tre aar.

I midten af august, da veiret blev stadigere og høsten bedre, ophørte efterspørgselen fra indlandet, og optraadte de møllebrug, der kort forud havde kjøbt mel, som skarpe konkurrenter.

Ved dette tidspunkt begyndte imidlertid en livlig export af mel til Skandinavien og fremfor alt til Finland, der vedvarede til aarets udgang, om end med langsomt faldende priser.

Udførselen af hvedemel var ringe og beløb sig til kun 1 831 tons. Derimod overstog sidstforløbne aars udførsel af rugmel det foregaaende aars og beløb sig til 39 013 tons, hvoraf 2 525 tons gik til Sverige, 1 927 tons til Norge.

Priserne i transit var for:

Rugmel.			Hvedemel.		
Januar	mk.	13.65	Januar	mk.	18.25
Februar	„	13.90	Februar	„	18.00
Marts	„	13.65	Marts	„	17.75
April	„	13.40	April	„	18.00
Mai	„	13.40	Mai	„	17.75
Juni	„	13.30	Juni	„	17.25
Juli	„	13.40	Juli	„	17.00
August	„	13.00	August	„	18.25
September	„	13.00	September	„	17.25
Oktober	„	13.20	Oktober	„	16.50
November	„	13 20	November	„	16.50
December	„	13.00	December	„	16.50

Sukker. Den rige høst i aaret 1901 gav allerede samme høst anledning til at befrygte, at sukkermarkedet skulde komme i en trykket stilling. Følgerne af den rige afkastning, som med ca. 1 200 000 tons oversteg næstforegaaende aars totalhøst, skulde imidlertid komme til at virke endnu voldsommere, end man havde antaget.

Markedet aabnedes i januar under mat holdning til en pris af mk. 6.50 pr. 50 kg. fob. for raasukker og var ogsaa i februar særlig flaut, beroende paa den paagaaende Brüsselerkonference. Da underretningen om, at Brüsselerkonventionen var afsluttet, indløb, indtraadte en fuldstændig afmattelse paa alle markeder.

Som følge deraf sank prisen i første halvdel af marts for raasukker til mk. 6.10, men steg atter i april i forventning om Englands krigstold, hvilken dog til stor skuffelse for spekulanterne udeblev. I mai, juni og juli var markedet slæbende, og sank prisen paa raasukker i juli til mk. 5.90.

Noget bedre var maanederne august og september, idet prisen paa raasukker gik op til mk. 6.25, og i oktober steg tildels prisen endnu noget som følge af spekulationer i Paris. I november indvirkede den tidlig indtrædende

vinter paa markedet, og naaede prisen op til mk. 8.10 pr. 50 kg. for raasukker.

I januar betalte England 8 sh. 4½ d for „grannulated". og steg prisen i februar i forventning om den engelske indførselstold til 8 sh. 9 d. I marts sank prisen atter til 8 sh. 3 d, da udsigterne til toldforhøielsen fordunkledes.

I april og mai faldt prisen paa „grannulated" langsomt til 7 sh. 9 d og i juni til 7 sh. 6 d. I maanederne juli og august tog den gamle høst slut; prisen varierede mellem 7 sh. 3 d og 7 sh. 6¾ d. Da begyndelsen af september neppe havde bragt nogen forandring gjorde snart en bedre efterspørgsel sig gjældende, og prisen steg til 7 sh. 9 d.

I oktobers hausseperiode avancerede prisen til 8 sh. 8¼ d og i november yderligere 6 d.

I første halvdel af december var prisen for „grannulated" 9 sh. 9 d og i slutningen 9 sh. 4½ d.

Dermed var en periode tilende, under hvilken de indtil da laveste sukkerpriser i verden havde raadet, og som havde været rig paa overraskelser for sukkerindustrien.

Stenkul. Under aaret 1902 indførtes til Stettin sjøværts 605 200 tons stenkul, og ankom desuden fra Schlesien 294 200 tons. Ved sammenligning med aaret 1901 viser der sig en formindskelse af 200 000 tons. Deraf falder paa engelske stenkul 85 000 tons (8.25 pct. mindre end i aaret 1901). Denne tilbagegang i den engelske indførsel synes man at ville tilskrive udførselstolden i England, 1 shilling pr. ton.

Kulprisen i Stettin var i de to sidste aar:

For engelske kul:

	„Steam smalls"		Durham gas- og „boking"kul
1902	mk. 10—11	1902	mk. 15—16
1901	„ 11—12	1901	„ 15—16

For schlesiske kul:

	Förder.		„Stück Würfel"
1902	mk. 16.50—17.50	1902	mk. 18—19
1901	„ 16.50—17.50	1901	„ 18—19

Til Stettin indførtes 524 800 tons engelsk stenkul. I denne indførsel var kun et faatal norske og svenske fartøier sysselsat. 323 255 tons indførtes i tyske, 149 230 i engelske, 91 190 i danske, 32 057 i norske og kun 6 050 tons i svenske fartøier.

Sild. Forrige aar nedsaltedes 3 103 000 tønder sild, hvoraf 555 000 tdr. var norsk, 3 000 svensk, 1 652 000 britisk, 723 000 hollandsk og 170 000 tdr. tysk fangst. Af norsk sild var 125 000 tdr. slosild, 230 000 vaarsild, 200 000 fedsild.

Importen til Stettin udgjorde ialt:		Omsætningen var:	
467 544	trd. britisk sild	410 625	tdr. britisk sild
118 872	„ norsk „	113 971	„ norsk „
107 684	„ hollandsk sild	100 857	„ hollandsk sild
8 053	„ tysk „	5 508	„ tysk „
1 338	„ svensk „	1 338	„ svensk „
703 491	tønder.	632 299	tønder.

Fangstresultaterne har, naar Sverige undtages, i de respektive lande i det forløbne aar været større end næstforegaaende aars. Særlig gode resultater præsterede det engelske fiske ved Yarmouth og Lowest med 430 000 tdr. mod 250 000 tdr. i aaret 1901, samt det hollandske med 723 000 tdr. mod 520 000 tdr. det foregaaende aar.

Ligesom beretningsaarets totalfangst var enestaaende, var ogsaa Stettins import betydelig større end vanlig og overstiger den hidindtil største, aaret 1893, med ca. 52 000 tønder. Afsætningen opviser, sammenlignet med foregaaende aars, en tilvækst af 39 060 tdr. og overtræffes kun af afsætningen i aarene 1893 og 1894, da priserne var særdeles lave.

Omsætningen af gammel sild viser mod foregaaende aar en formindskelse af 23 251 tdr., men er dette udelukkende en følge af, at lagrene af den gamle vare var saa smaa. Af ny sild omsattes derimod 62 311 tdr. mere, hvilket betyder saa meget mere, da priserne for næsten alle sorter var høiere end aaret forud. Aarsagen til denne forhøielse af konsumtionen kan utvilsomt søges i de endnu raadende ugunstige økonomiske forholde samt de høie kjødpriser.

I den samlede omsætning har norsk sild, uagtet afsætningen deraf var større end i aaret 1901, kun havt en mindre andel. Fedsilden ankom for sent og i for smaa mængder, til at forretningerne kunde vinde større udstrækning, og for vaar- og slosild er behovet her altid særdeles lidet. Af skotsk sild, som atter dannede hovedmassen af afsætningen, forsendtes 42 470 tdr. mindre end næstforegaaende aar, men denne difference blev mere end udjevnet af den forøgede konsumtion af hollandsk sild, hvorfor priserne stillede sig ikke ubetydelig lavere end for skotsk sild.

Gammel sild. Salget af norsk fedsild var under vaarmaanederne af mindre omfang; det lille, som fandtes af de tre største merker, erholdt temmelig snart kjøbere til stigende priser. Ogsaa forraadene af MK tog snart slut. Afsætningen af paa skotsk maade behandlet sild var i begyndelsen af aaret mindre livlig, hvad slosild angaar dog noget bedre. Meget livlig efterspørgsel erfarede skotsk, engelsk og hollandsk sild, hvorfor priserne til sin tid betydelig forhøiedes. Med udgangen af april var lagrene af alle sorter gammel vare saa godt som ryddede.

Priserne paa den gamle norske sild var i marts for KKK mk. 37—38, KK mk. 37—38, samt i april og mai for K mk. 34—34½, MK mk. 24—25, M mk. 19—20, for vaarsild mk. 10—11 og for slosild mk. 20—21.

Ny sild. Importen af matjessild var af begrænset omfang; de tilførte partier fandt for det meste kjøbere til høie priser. Castlebay nedlægning opnaaede i gjennemsnit mk. 75, Shorway omkring mk 50 fortoldet. For ny Shetlands og skotsk østkystsild var konjunkturerne gunstige ved sæsonens begyndelse, da der hverken her eller i indlandet fandtes gamle forraad. Allerede fra begyndelsen af blev altsaa efterspørgselen livlig og holdt sig uforandret til slutningen af oktober, samtidig med at priserne, trods den gode fangst og rigelige tilførsel, fulgte en stadig stigende retning. En mattere stemning indtraadte først med de ugunstige resultater af fangsten ved Yarmouth, hvorpaa en langsom nedgang i priserne fulgte. Efterat nogle mindre partier af Islands- og Nordsjøsild allerede i slutningen af juli til en vis grad havde erstattet fedsilden, ankom den egentlige norske fedsild medio august og betaltes med høie priser. Forretningerne var indtil ultimo oktober temmelig regelmæssige, kun nu og da var nogen større livlighed at bemerke. I november og december var markedet særdeles flaut.

Den svenske sild fandt hurtig afsætning, og betaltes for fulls mk. 30—32, matfulls mk. 28—31, matties mk. 24—25, i enkelte tilfælde mk. 28, og for spents mk. 19—21.

Hollandsk sild var under høstmaanederne gjenstand for god efterspørgsel, ligeledes vandt den tyske vare terræn.

Ved aarsskiftet bestod lageret af:

1902.				1901.	
23 723	tdr.	fedsild	mod	11 057	tdr.
1 469	„	slo- og vaarsild . . .	„	9 234	„
25 192	tdr.	norsk sild	„	20 291	tdr.
96 953	„	britisk „	„	40 034	„
15 146	„	holl. „	„	8 319	„
3 459	„	tysk „	„	914	„
140 750	tdr.	. . . . .	mod	69 558	tdr.

Paa de fire største importpladse Stettin, Hamburg, Königsberg og Danzig fandtes ialt ved samme tidspunkt paa lager: 423 085 tdr. mod 223 811 tdr. i aaret 1901 og 249 468 tdr. i aaret 1900.

Ved aarets slutning var priserne paa sild følgende:

Norsk KKK	mk.	32—35	Skotsk crown-large-fulls	mk.	$40^1/_2$—41
— KK	„	31—34	— crown-fulls . .	„	39 —40
— K	„	29—31	— crown-matfulls .	„	33
— MK	„	19—24	— crown-matties .	„	25
— M	„	13—15	— crownspents . .	„	23 —$23^1/_2$
— slosild	„	28—30			
Engelsk fulls	mk.	29—30	Hollandsk superior . .	mk.	38
— matfulls . . .	„	26—27	— prima fulls .	„	30—31
— matties . . .	„	23—24	— smaa fulls .	„	29
			Tysk prima fulls . .	„	33—34
			— smaa fulls . .	„	32—$32^1/_2$

Cement. Stettins export af Portlandscement beløb sig til 89 192 tons, og exporteredes deraf til Nordamerikas Forenede Stater 10 874 tons, Danmark 8 385 tons, Rusland 8 006 tons, Finland 7 322 tons, Sverige 6 476 tons, Norge 5 446 tons, Storbritannien 353 tons, til andre lande direkte eller over Hamburg 182 tons.

Den tyske cementindustri led ogsaa under det forløbne aar af følgerne af en ubetænksom, langt over behovet opdreven produktion.

Som det af ovenstaaende opgave fremgaar, har der til Sverige og Norge fundet en betydelig export af cement sted. Da kvaliteten af cementen imidlertid er meget forskjellig, burde forbrugerne af tysk Portlandscement gjøre sig nøie bekjendt med dens egenskaber, da en ogsaa mindre god og som saadan naturligvis yderst billig cement synes at være bleven exporteret. Prima Stettiner cement kan dog maale sig med de bedste cementsorter. For saadan cement er prisen mk. 5—4.75 pr. fad à 170 kg. netto eller for samme kvantitet i sække fob. Stettin.

Jern. Aaret 1902 bragte ikke den gjenopblomstring i jernmarkedet, hvorefter man saa ivrig havde længtet. Priserne var yderst trykkede. For schlesisk „Schweisseisen“ noteredes i begyndelsen af januar mk. 100 pr. ton,

de rhinsk-westfalske „Flusseisen"verker nedsatte sine fordringer lige til mk. 95 pr ton. Til disse lave priser dækkede nu engroshandelen ganske hurtig behovet for flere maaneder, og følgen blev, at priserne steg. Til denne prisforhøielse bidrog ogsaa i høi grad den omstændighed, at Amerika optraadte som en ivrig kjøberne af jern og staal. At afsætningen til Amerika var betydelig, fremgaar deraf, at omtrent en tredjedel af Tysklands jernfabrikater kunde afsættes derhen.

Fra januar til juli steg prisen paa stangjern omtrent mk. 20 pr. ton. Derefter fulgte en afmattelse paa markedet. Afsætningen til Amerika ophørte, og kjøberne forøvrigt holdt sig reserverede. Da derpaa i slutningen af oktober valseverksforeningen besluttede fuldstændig at frigive salgspriserne for stangjern, faldt disse ned til næsten samme lave standpunkt, som de havde havt ved aarets begyndelse. Ved aarets slutning forhøiede jernverkerne atter noteringerne med mk. 5 pr. ton, efterat kjøberne var traadt frem fra sin afventende stilling, og større livlighed i indkjøbene havde givet anledning til prisforhøielse.

Priserne paa de mest gangbare artikler inden jernbranchen var pr. ton for:

Westfalen—Flusseisen. Fob. Dortmund.		Oberschles. Schweisseisen. Fob. Kattowitz.	
Januar	mk. 95	Januar	mk. 100—105
Juli	„ 115	Juli	„ 120
December	„ 95—100	December	„ 105—110

Jernmalm. Indførselen af jernmalm og manganmalm til Stettin, som i sidstforløbne aar beløb sig til 371 198 tons, viser i sammenligning med indførselen i aaret 1901 en formindskelse af 28 720 tons. Til denne import bidrog følgende lande, nævnt efter importens betydning: Sverige, Spanien, Rusland, det asiatiske Tyrki, Algier, Brasilien, Grækenland, britisk Nordamerika og britisk Ost-Indien.

Den til Stettin ankomne malm expederes dels til indlandet, dels finder den anvendelse ved jernverket „Kraft" i nærheden af Stettin. Ved dette jernverk anvendtes sidstforløbne aar 377 781 tons raamaterialier, deriblandt 175 000 tons jernmalm fra Sverige, 84 000 tons fra Spanien og 50 000 tons fra andre lande. Det øvrige kvantum jernmalm, som ankommer til Stettin, sendes til Østerrige og den tyske provins Schlesien pr. jernbane, da vandstanden i den flod- og kanalforbindelse, som findes derhen, kun undtagelsesvis, som i indeværende aar, er saa høi, at Kosel, hvor der dog maa foretages omlastning paa jernbanevogn, kan naaes af de større pramme. Den svenske jernmalm til Danzig gaar videre til Schlesien. De vigtigste svenske exporthavne er som bekjendt Luleå og Oxelösund. Salget af jernmalmen fra Luleå ligger i hænderne paa et Lübeckerfirma, medens derimod malmen fra Oxelösund disponeres af et firma i Rotterdam. Priserne paa svensk jernmalm beregnes at stille sig i mk. 15—18 pr. 1 000 kg., alt efter kvaliteten. Man udskiller Gellivaramalmen i forskjellige kvaliteter, A., B., C. og D., beroende paa malmens indhold af jern, der veksler fra 63 til 67 pct.

Den russiske malm, som kommer fra Poti i Kaukasien, indeholder kun ca. 45 pct. jern, den spanske malm ca. 50—52 pct., den indiske 46 pct. Disse sidstnævnte malmsorter indeholder betydelige mængder mangan og anvendes i blanding med svensk jernmalm ved jernverket „Kraft" for tilvirkningen af et slags rujern, der kaldes „Spiegeleisen", og som finder kjøbere ikke alene i Tyskland, men ogsaa i England og fremfor alt i Amerika. Ved jernverket tilvirkedes i sidstforløbne aar 129 125 tons rujern. Fragterne fra Luleå og

Oxelösund beregnes til mk. 5 resp. mk 3.75—4, men kan ikke nøiagtig angives, da samtlige dampskibe, som ankom derfra til Stettin, var befragtede i maanedsfragt. Fra Poti beløb fragten paa jernmalm sig til 11 sh. pr. ton.

Indførselen af svensk og norsk granit. I rigsstatistiken angives indførselen til hele Tyskland af sten, raa eller huggen, til 870 686 tons mod 929 994 tons i aaret 1901, og udførselen i aaret 1902 til 597 136 tons. Lægger man derimod værdien af stenen til grund, viser samme statistik, at udførselen overstiger indførselen med ca. 3 mill. mk. Den hovedsageligste indførsel fandt sted fra Sverige med 447 866 tons, beregnet værdi 8.5 mill. mk., den hovedsageligste udførsel gjaldt Nederlandene med 409 684 tons til en værdi af 15.3 mill. mk.

Hvad særlig angaar indførselen til Stettin, fremgaar af foregaaende opgaver, at den noget oversteg indførselen i aaret 1901. Den største del af importen gik til indlandet, i særdeleshed til Berlin. De pommerske byers behov af skandinavisk granit var omtrent som foregaaende aars.

De importerede sorter sten udgjordes ligesom tidligere hovedsagelig af gadesten, kantsten og trottoirplader.

Af disse tre sorter leveres de første to hovedsagelig fra Sverige, medens trottoirpladerne næsten udelukkende tilvirkes i Norge.

En vis uro begyndte at gjøre sig gjældende paa det skandinaviske stenmarked allerede i midten af det forløbne aar ved den i udsigt stillede told paa sten, som mod aarets slutning af rigsdagen fastsattes til 40 pf. pr. 100 kg. gadesten. Tidspunktet for dens ikrafttræden er meget usikkert, og ønskeligt vilde det være, at den overhovedet ikke traadte ikraft, hvad særlig tolden paa gadesten angaar, da den kommer til næsten at tilintetgjøre den svenske og norske udførsel af granit til Tyskland og dermed ogsaa kommer til at berøve særlig den sydsvenske seilskibsflaade den hovedsageligste transportvare. At indlandet i tilfælde af, at tolden træder ikraft, er tabt for den skandinaviske export, ansees for afgjort, da allerede nu tysk gadesten, skjønt den ikke er af samme gode beskaffenhed som den nordiske, med fremgang konkurrerer med denne i Berlin og paa andre større pladse i indlandet. Hvorvidt ogsaa kystbyerne gaar tabt, er endnu usikkert, da idetmindste de nu gjældende jernbanefragter stiller sig for høie for transport did af gadesten fra de tyske stenbrud. Imidlertid kan man ingenlunde være sikker paa, at der ikke med tiden ogsaa for denne artikel, som for adskillige andre, indføres en preferentialfragttarif, som indrømmer en billigere transport for gadesten fra indlandet til kysten end i modsat retning.

Under alle omstændigheder anstiller nu, siden spørgsmaalet om told er kommet paa dagsordenen, de fleste byer forsøg med andre gadebrolægningsmaterialier, og synes disse at falde saaledes ud, at den nordiske granit faar konkurrenter at kjæmpe med, der truer med, om tolden indføres, endnu mere at formindske importen fra Sverige og Norge.

Et af disse materialier, som turde være mindre kjendt i Skandinavien, er de s. k. slagstene, som støbes af jernslag. I støbningen faar disse stene et ensartet net udseende. Prisen paa disse er nu omtrent den samme som paa den importerede gadesten. Slagstenindustrien drives mest i Rhinprovinserne, men udbreder sig mere og mere op mod kysten.

Angaaende dette materiales praktiske anvendelighed som gadebrolægning er man paa forskjellige steder kommet til forskjellige resultater. F. ex. i Leipzig, der dog tidligere ikke har anvendt importeret granit, har man med

godt resultat anvendt slagsten. I Stralsund har man ogsaa iaar forsøgt med dette materiale i stedet for svensk gadesten. I Stettin, som de sidste aar har importert for $^1/_2$ mill. mk. granit pr. aar, er ogsaa forsøg gjort med slagsten til brolægning af gadekryds og overgange, men den viste sig mindre heldig og erstattedes med svensk gadesten. Faren for, at slagstenen mere og mere skal finde anvendelse i stedet for den nordiske granit, ansees dog for at være stor; at forsøgene i Stettin ikke faldt saa heldig ud, beror paa, at der findes mange og bratte bakker, og slagstenbrolægningen ikke frembyder tilstrækkelig støtte for hestehoverne, idet nemlig fugerne mellem disse stene blive for smaa. Paa jevnere mark erholdes derimod en i holdbarhed og udseende udmerket brolægning.

Den nordiske granits farligste konkurrent er imidlertid den bekjendte asfalt, som stadig mere og mere vinder indpas i de større byer. Som et illustrerende exempel kan nævnes byen Stettin, som i hvert af aarene 1901 og 1902 forbrugte 40 000 kv. m. svensk gadesten. Da tolden paa sten i slutningen af aaret 1902 gik igjennem, besluttede man at begynde med asfalt. Ikke mindre end 20 000 kv. m. er allerede nu belagt dermed, og arbeiderne fortsættes stadig. Følgen er blevet, at der for aaret 1903 kjøbtes kun 5 000 kv. m. granitgadesten, mod som nævnt 40 000 kv. m. for hvert af de foregaaende aar.

Prisen paa færdig gade af asfalt stiller sig allerede nu, inden tolden fordyrer den svenske granit, 2 mk. billigere pr. kv. m. Men selv om denne pris skulde bibeholdes, bliver asfaltgaden ved det aarlige vedligehold, den trænger, ligesaa dyr som en gade af granit, der ikke har betalt told.

Den nu raadende pris paa asfalt er imidlertid saa yderst lav, at fabrikerne synes at arbeide uden fortjeneste i paavente af den endelige afgjørelse af spørgsmaalet om, hvorvidt tolden paa sten skal træde ikraft eller ikke.

Hvad angaar priserne paa den nordiske granit i aaret 1902, har disse holdt sig omtrent i høide med priserne i aaret 1901. For gadesten erholdtes i Stettin mk. 8.10—8.35 pr. kv. m., for kantsten mk. 4.30—4.50 pr. løb. m., for trottoirplader mk. 10.20—10.50 pr. kv. m. Efter toldens ikrafttræden antages importeret gadesten at komme til at stille sig 20—25 pct. høiere i pris.

I almindelighed turde aaret 1902, at dømme efter kvantiteten af indført granit, kunne betegnes som særdeles gunstigt for den skandinaviske steninduistri, medens man for aaret 1903 paa grund af den truende told ikke vover at haabe paa tilnærmelsesvis saa store leverancer som i det forløbne aar.

Trælasthandelen paa de største tyske Østersjøhavne. Til dækkelse af behovet for trælast er Tyskland i stadig stigende grad henvist til indførsel af udenlandsk trælast, om det end ikke hører til de lande, der som England, Holland, Belgien, Danmark m. fl. er tvunget til at indføre næsten hele behovet fra udlandet. Sydtyskland ligesom ogsaa Preussens østlige og mellemste provinser er istand til ikke blot at dække eget behov, men ogsaa at afsætte overskud af trælast paa andre omraader, medens Preussens vestlige provinser og Sachsen er henviste til indførsel. Deraf kommer det, at de østligste tyske Østersjøhavne, Memel, Königsberg og Danzig, exporterer trælast til de paa træ fattigere tyske omraader og ligeledes til Storbritannien, saa at der fra visse tyske havne finder export sted, uagtet Tyskland hører til de trælastimporterende lande. For opkomsten af denne export har de nævnte havne dog for en stor del at takke mellemhandelen med skogprodukter fra Rusland,

som tillige med Sverige og Norge samt Østerrige-Ungarn tilhører de vigtigste europæiske trælastexporterende lande.

Den betydeligste handelsplads for trælastexporten er Memel, hvis export beløber sig til ca. 20 mill. mk. aarlig. Denne trælast kommer fra Rusland. Neppe halvparten saa stor er udførselen fra Königsberg. Fra Danzig er exporten næsten ligesaa stor som fra Memel og udgjøres hovedsagelig af russisk trælast, medens af exportvirket fra Königsberg $^2/_3$ er tysk.

De vestlige tyske Østersjøhavne er næsten uden undtagelse henvist til import af trælast enten fra den skandinaviske halvø og Rusland eller fra nævnte trælastexporterende tyske havne. Til Lübeck indføres aarlig henimod 300 000 tons trælast. Hvad de pommerske havne angaar, er importen til Stettin større end exporten og beløb sig i aaret 1902 til 108 000 tons; der exporteredes 21 700 tons. Exportvirket bestaar hovedsagelig af props og egevirke. Forøvrigt kan man sige, at den del af Pommern, som ligger østenfor Oder, dækker behovet af trælast fra egne skoge, medens den vestlige del er fattigere paa skog og delvis maa importere trælast.

Landbrugsmaskiner. Fra Amerika og England indførtes til Tyskland under sidstforløbne aar landbrugsmaskiner til en værdi af 15 mill. mk., deraf fra England for $2^1/_2$ mill. mk. Til Stettin er indførselen fra England særdeles stor og opgaar til noget over halvparten af totalindførselen til hele Tyskland.

De maskiner, som hovedsagelig ankommer hertil, er damptærskemaskiner med dertil hørende drivkraft, og er i særdeleshed de, som kommer fra det bekjendte engelske fabrikfirma Clayton & Schüttle, Woorth i Lincoln, meget anseede. Fabriken nævnes, forat de svenske og norske fabrikanter ved sammenligning mellem eget fabrikat og det nævnte engelske skal kunne slutte sig til, om konkurrence er mulig. En ret anseelig del af de hertil indførte damptærskemaskiner gaar videre til Rumænien.

Vore landbrugsmaskiner har i de sidste aar naaet en saadan fuldendthed, at der med tanke paa den soliditet, som i almindelighed udmerker det svenske og norske arbeide, turde findes udsigter til med fremgang at kunne optage konkurrencekampen med de bedste udenlandske fabrikater.

Angaaende tolden maa som retledning meddeles, at der for tærskemaskiner, slaattemaskiner og saamaskiner beregnes, alt eftersom den overveiende bestanddel er af smedejern pr. 100 kg. mk. 5.00, støbejern pr. do. mk. 3.00, træ pr. do. mk. 3.00.

I den nye toldtarif af 25de december 1902, som endnu ikke er traadt ikraft, — og tidspunktet for dens ikrafttræden er yderst usikkert, — er toldsatserne for landbrugsmaskiner snarere lavere end høiere.

Til distriktets enkelte stationer ankom i aaret 1902 følgende antal:

Norske fartøier:

	Antal.	Tons.
Stettin	184	86 785
Colberg	4	1 162
Greifswald	2	356
Stolpmünde	3	496

*

	Antal.	Tons.
Stralsund	1	700
Swinemünde	19	17 066
Wolgast	—	—
	213	106 565

Svenske fartøier:

	Antal.	Tons.
Stettin	1 073	200 185
Colberg	59	5 131
Greifswald	9	602
Stolpmünde	33	2 694
Stralsund	20	3 652
Swinemünde	109	29 053
Wolgast	6	786
	1 309	242 103

Af de svenske fartøier var 535 dampskibe dr. 196 702 tons. De til distriktet ankomne norske dampskibe var 171 dr. 101 990 tons.

Ved sammenligning med nærmest foregaaende aar viser det sig, at de forenede rigers skibsfart paa Pommern er steget i antal med 57 fartøier, men derimod drægtigheden formindsket med ikke mindre end 40 359 tons.

Denne tilbagegang i tonnagen skriver sig fra den formindskede norske skibsfart paa Stettin. Denne viser en tilbagegang af ikke mindre end 72 fartøier dr. 39 580 tons. Aarsagen hertil er at søge deri, at der i aaret 1901 var engageret i maanedsbefragtning for jernmalm- og stenkulsindførselen 4 store norske dampskibe, der gjorde 45 reiser og saaledes forøgede tonnagen paa Stettin med 47 115 tons, medens i aaret 1902 kun én norsk damper var engageret og med sine 7 reiser repræsenterede 9 821 tons.

I de sidste 7 aar ankom til Stettin:

	Svenske fartøier.		Norske fartøier.		Tilsammen.	
Aar:	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1896:	605	134 158	143	62 226	748	196 384
1897:	664	150 507	202	79 657	866	230 164
1898:	734	163 760	335	130 227	1 069	293 987
1899:	779	153 795	280	103 757	1 059	257 552
1900:	899	182 869	232	115 080	1 131	297 949
1901:	956	197 489	256	126 365	1 212	323 854
1902:	1 973	200 185	184	86 785	1 257	286 970

Af denne opgave fremgaar, at den svenske skibsfart gjennem en række af aar har befundet sig i stadig tilvækst, og ligesom under de næstforegaaende aar har gadesten og jernmalm udgjort den hovedsageligste last. For indeværende aar turde der dog indtræde en formindskelse i den svenske skibsfart, da indførselen af gadesten synes at skulle blive mindre.

De norske fartøier indtjente i aaret 1902 følgende bruttofragtbeløb i mk. for reiser:

Til Stettin:

Fra Norge.	Fra Sverige.	Fra andre lande.	Tilsammen.
60 825	124 390	1 150 610	1 335 825

Fra Stettin:

Til Norge.	Til Sverige.	Til andre lande.	Tilsammen.
7 110	9 545	167 010	183 665

I aaret 1901 beløb summen af bruttofragterne for til Stettin ankomne norske fartøier sig til mk. 1 776 675 og for udgaaede til mk. 161 135.

Omendskjønt den norske skibsfart paa Stettin, som ovenfor fremholdt, var betydelig mindre end aaret forud, opgik dog bruttofragterne for udgaaende fragter til et høiere beløb, idet desuagtet et større antal afgik med ladning, end tilfældet var i aaret 1901.

De svenske fartøier indtjener hovedsagelig sine fragter i trafik mellem Sverige og Stettin. Derimod ankommer de norske fartøier sjeldnere fra Norge og Sverige, men derimod fra andre lande, i særdeleshed fra England.

I sidstforløbne aar var mønstringsforretningernes antal ved generalkonsulatet 384, deraf paamønstredes paa svenske fartøier 77 sjømænd og afmønstredes 162. Af de paamønstrede var 31 svensker, 1 nordmand, 3 finner og 42 tyskere. Paa norske fartøier paamønstredes 49 sjømænd, hvoraf 12 var nordmænd, 4 svensker, 2 russere og 31 tyskere.

Generalkonsulatets og de samme underliggende vicekonsulaters adresser og kontortider er:

Stetttin, 24 Mittwochstr., 9—12 30; 3.30—6.
Colberg, 33 Baustr., 9—12; 3—6.
Greifswald, 45 Steinbeckerstr., 9—12; 3—6.
Stolpmünde, 48 Hafenstr., 9—12; 3—6.
Stralsund, 43 Heilgeiststr., 9—12; 3—6.
Swinemünde, 2 Bollwerk, 9—12; 3—6.

Til Stettins havn ankom ialt:

	1902.		1901.	
		Kbm.		Kbm.
Seilskibe . . .	1 603 dr.	335 100	1 714 dr.	372 500
Dampskibe . .	2 854 „	3 271 000	2 970 „	3 523 100
	4 457 dr.	3 606 100	4 684 dr.	3 895 600

I skibsfarten paa Stettin deltog de forskjellige nationer med følgende procenttal, regnet efter drægtigheden:

**

	1902.	1901.		1902.	1901.
Tyske . . .	48.3 pct.	46.5 pct.	Norske . . .	5.8 pct.	8 pct.
Engelske . .	14.9 „	15 „	Russiske . . .	1.4 „	2 „
Danske . .	14.3 „	13 „	Hollandske . .	1.8 „	1.5 „
Svenske . .	12 „	12 „	Andre lande	1.4 „	2 „

Der viser sig altsaa forøgelse for det tyske og det danske flag, men formindskelse for det engelske og norske.

I antal var de tyske fartøier de første; derefter fulgte de svenske, saa de danske, de engelske og de norske.

Trafiken med sjøgaaende pramme. Trafiken med disse fartøier har paa Stettin ikke naaet den høide, som man for nogle aar siden var tilbøielig til at forudsige. De risikoer, som farten med disse fartøier vedvarende medfører, gjør dem mindre populære, og forsikringsselskaberne beregner for transporter med dem høiere præmier, ja de lader sig til og med ofte kun med vanskelighed formaa til at give forsikring paa varer lastede i saadanne pramme. Desuden synes sjøfolk at vise mere og mere utilbøielighed for at lade sig forhyre med dem og deres bugserdampere, da bekvemmelighederne er yderst smaa, men risikoen stor. Mange langreiser over sjø og langs kysterne er gjort forsøgsvis med disse pramme for at skaffe erfaring for deres egenskaber, men jo længere veien har været, desto oftere har forsøgsreisen været baade den første og den sidste.

Den tyske flaade af sjøgaaende pramme har imidlertid vokset betydelig, da prammene under alle omstændigheder har vist sig udmerkede for flod- og den nærmere kysttrafik, for en stor del i sin egenskab af lægtere for større fartøier. I begyndelsen af aaret 1902 eiede Tyskland 260 saadanne pramme dr. 79 831 tons, og tilhørte deraf 245 pramme Nordsjørederierne og kun 15 dr. 2 698 tons Østersjørederierne.

I aaret 1902 passerede der Swinemünde 29 pramme dr. 12 983 tons, medbringende 20 065 tons gods, hvoraf halvdelen gik til jernverket „Kraft", bestaaende af kalksten fra Faxe i Danmark, den øvrige del til Stettin. Fra Sverige ankom 5 pramme med ladning, nemlig 2 fra Karlskrona med gadesten, 2 fra Väddö med jernmalm og en pram fra Luleå med 1 500 tons jernmalm.

Forsøget med at transportere jernmalm fra Luleå med pramme faldt ikke ud til befragterens tilfredshed og frister ingenlunde til yderligere forsøg. Ligeledes anser man al transport af jernmalm med pramme fra Narvik til kontinentet for udelukket.

Fragtmarkedet. Markedet begyndte straks om vaaren med yderst lave, delvis tabbringende rater, som under hele aaret ikke var underkastet nogen væsentlig forbedring. Vistnok viste der sig i september som følge af streik blandt kularbeiderne i Frankrige og Nordamerikas Forenede Stater en liden forhøielse i de engelske og skotske kulfragter, men denne stigning var af saa kort varighed, at den ikke kunde medføre nogen forbedring i den almindelige stilling. I særdeleshed var fragterne for seilfartøierne utrolig slette, og mange seilfartøier, som i de foregaaende aar med godt resultat for længere transporter havde optaget kampen med dampskibene, maatte nu nøie sig med en fjerdedel af de fragtsatser, som de havde havt i den gunstigste periode nogle aar tidligere.

I Østersjøen besværliggjordes desuden fragtmarkedet ved isforholdene, idet skibsfarten aabnedes sent, men stængtes tidlig. Hvad særlig Stettin angaar, er vanskelige isforholde særdeles følelige, da isbryderafgifterne er betydelig høie.

Udfragterne fra Stettin til nedenstaaende pladse var følgende:

Helsingborg, Halmstad	poteter pr. 1 000 kg.	mk. 5.00—6.00
Åhus, Sölvesborg, Karlskrona	„ „ „ „ „	4.00—5.50
Kalmar	mel „ „ „ „	6.00
Lidköping	oljekager „ „ „ „	8.00
Warberg, Uddevalla	briketter „ „ „ „	3.00—3.50
Gefle	hvede „ „ „ „	6.00
Stockholm	syre „ ballon „	1.00
„	chamotte „ 1 000 kg. „	5.25
Norrköping	oljekager „ „ „ „	5.00—5.25
Karlshamn og nærliggende byer	gjødningssalt pr. 1 000 kg.	mk. 3.00—4.00
Åhus, Malmö	cement pr. fad pf. 50—55	
Malmö	tagpap pr. 1 000 kg.	mk. 4.50
Uddevalla	benmel „ „ „ „	3.50
Sundsvall	mel „ „ „ „	7.00
Göteborg	briketter „ „ „ „	3.50
„	oljekager „ „ „ „	4.00
Kristiania	chamotte „ „ „ „	6.00—6.75
„ Larvik, Moss	poteter „ „ „ „	5.00—6.00
Bergen	chamotte „ „ „ „	10.00
Drammen	cement „ fad „	1.00

Fragterne til Stettin var fra nedenstaaende pladse:

Arendal, Risør	kvarts pr. 1 000 kg.	mk. 5.00—5.25
Drammen	trottoirsten pr. 1 000 kg.	mk. 5.00—5.25
Bergen, Haugesund	sild pr. tønde	mk. 1.25—1.50
Kristiania	is pr. 1 000 kg.	mk. 7.00
Kristiansand	feltspat pr. 1 000 kg.	mk. 5.75
Karlshamn, Karlskrona	gadesten „ „ „ „	3.25—3.50
Lysekil, Westervik	„ „ „ „ „	4.00—4.50
Helsingborg	jernslag „ „ „ „	3.25—3.50
Göteborg	„ „ „ „ „	4.00
Sölvesborg	granitblokke pr. 1 000 kg.	4.00
Höganäs	chamotte „ „ „	mk. 3.50
Sjötorp	feltspat „ „ „ „	6.00
Norrköping, Stockholm	„ „ „ „ „	4.00—4.50
Oxlösund	jernmalm „ „ „ „	4.00
Uddevalla	feltspat „ „ „ „	4.50—4.75
Torshälla	jernslag „ „ „ „	4.50
Härnäs	„ „ „ „ „	5.00
Stockholm	gasrensningsmasse pr. 1 000 kg.	mk. 4.50
Oskarshamn	papirmasse „ „ „ „	7.50
Luleå	jernmalm „ „ „ „	5.00

Den tyske Østersjøflaades tilbagegang. Ved begyndelsen af det 19de aarhundrede indehavde de tyske Østersjørederier over $^2/_3$ af hele den tyske handelsflaade. Drægtigheden af deres fartøier beløb sig til næsten en halv million tons. Til Stettin, Danzig og Königsberg ankom da aarlig omkring 4 000 fartøier, som hovedsagelig kom fra England, men ogsaa fra Frankrige og Skandinavien. En livlig udførselshandel af korn, trælast, lin og uld fandt sted over disse byer, medens der paa den anden side foregik en ligesaa betydelig indførsel af kolonialvarer, jern og vævede stoffe. Med aaret 1805 havde den tyske Østersjøflaade naaet sit høidepunkt. Krigen med Frankrige og blokaden af kysterne formindskede den tyske handelsflaade høist betydelig; saaledes tabte Königsberg, som lige forud havde flere hundrede fartøier, saa mange, at det i aaret 1808 kun havde omkring 50 fartøier, og paa lignende maade rammedes de andre byer af fartøistab, om end ikke i saa høi grad som Königsberg.

Indtil i midten af aarhundredet beholdt Østersjørederierne fremdeles overtaget, men da begyndte Nordsjørederierne stadig mere og mere at overfløie dem. Ved den saa raskt indtrædende forandring af verdenshandelen tabte Østersjøen i betydning. Ogsaa indre forandringer i Tyskland bidrog hertil. Jo mere Tyskland som følge af befolkningens forøgelse selv forbrugte sine landbrugsprodukter, desto mere tabte Østersjøhavnene i betydning, da disse havde exporteret kornet til udlandet.

Allerede i aaret 1860 eiede Nordsjørederierne 51.25 pct. af den tyske flaades tonnage, i aaret 1880 62.48 pct. og i aaret 1901 89.22 pct. af handelsflaaden, som da talte 3 959 fartøier, sjøgaaende pramme iberegnede, dr. 2 093 033 tons. De sjøgaaende pramme beløb sig til 260 dr. 79 831 tons.

Skibsbyggeriet. I aaret 1902 byggedes i Tyskland for tysk regning 154 fartøier dr. 157 619 reg.-tons og for udenlandsk regning 22 fartøier, dr. 21 205 tons. Paa udenlandske værfter byggedes for tysk regning 19 fartøier dr. 45 970 tons.

Ved sammenligning med aaret 1901 viser det sig, at der i aaret 1902 byggedes 7 fartøier mere, men at tonnagen tiltrods herfor med 40 519 tons staar tilbage for foregaaende aars. Tiltrods herfor maa man sige, at skibsværfterne i sidstforløbne aar var fuldt sysselsatte, idet virksomheden i aaret 1901 var uforholdsmæssig stor, og nævnte værfter følte ikke saa tungt vegten af den almindelige trykkede forretningsstilling, som den øvrige industri.

Sidstforløbne aar var virksomheden ved Stettins skibsværfter betydelig, undtagen ved skibsværftet „Oderwerke“, som størstedelen af aaret stod under likvidation. Selv om der ved værftet „Vulcan“ kun afleveredes ét fartøi dr. 4 329 bruttotons fuldtfærdigt, var værftet alligevel fuldstændig sysselsat med bygning af flere fartøier, som blev færdige først i indeværende aar. Blandt disse maa nævnes „Kaiser Wilhelm II“ dr. 20 100 bruttotons og med en maskinstyrke af 40 000 indik. hkr., fragt- og passagerdamperen „Gneisenau“ dr. 8 300 bruttotons samt en ikke navngiven lignende damper à 9 000 bruttotons.

Ved „Oderwerke“ byggedes blandt andet passagerdamperen „Odin“ dr. 1 177 bruttotons og med en maskinstyrke af 2 300 indik. hkr. Denne damper gaar nu mellem Trelleborg og Sassnitz og udmerker sig ved sit solide arbeide og jævn gang. Ved de andre skibsværfter, Nüske & Co. og Gustav Kock, leveredes næsten udelukkende bugserdampere og andre mindre dampere samt større pramme.

Fisket ved den pommerske kyst. Medens indtil for ca. seks aar siden resultatet af fisket paa den tyske Østersjøkyst aar for aar blev daarligere, er siden nævnte tidspunkt en forandring til det bedre indtraadt derved, at fiskerne endelig besluttede sig til at gaa over til havfiske.

Den preussiske regjering saa sig allerede for 15 à 20 aar tilbage foranlediget til at understøtte bygningen af havfiskebaade og stillede for dette øiemed rentefrie laan indtil mk. 4 000.oo pr. baad til disposition, men fiskerne havde trods denne imødekommelse vanskelig for at skilles fra sine gamle aabne baade. Ved et energisk arbeide fra fiskeritjenestemanden i Swinemündes side lykkedes det dog denne at formaa nogle fiskere til med understøttelse af statstilskud at bygge et mindre antal havbaade.

Allerede efter et aars forløb var de første havfiskere istand til at tilbagebetale halvdelen af det fra statskassen modtagne laan, og foranledigede det gode resultat større kredse af fiskere til at anskaffe sig havbaade. Deres antal er nu stadig steget og udgjør for nærværende ca. 500 baade i Swinemündedistriktet.

En videre fremtrædende udvidelse har „Scheerbrettfiskeriet" antaget siden aaret 1901, og forøges antallet af disse fiskere og denne slags fartøier meget raskt, uagtet intet statsbidrag er blevet bevilget for dette øiemed, thi afkastningen af dette fiske har været saa rigeligt paa flyndre og stenbit, at saavel fiskere som kjøbmænd har været tilfredse. Bruttoafkastningen pr. aar af den med et „Scheerbrettzeese" erholdte fangst af flyndre og pigvar kan sikkert anslaacs til 2 500—3 000 mk., da varen betales i gjennemsnit med 6 mk. pr. 50 liter.

Det turde vel kunne antages, at dette fiske vil faa en endnu betydeligere udvidelse, da det med interesse omfattes af fiskerne.

Hvad angaar afkastningen af Østersjøfisket i Swinemündeomraadet for aaret 1902, kan denne, efterat fiskerne under frostperioden i januar og februar havde repareret sine garn og redskaber, i begyndelsen af sæsonen i marts og april og videre i mai og juni betegnes som god; alene laksefangsten gaar tilbage aar for aar. Grunden hertil turde være at søge deri, at ved den betydelige trafik af damp- og seilfartøier til og fra Swinemünde sønderrives og bortslæbes garnene, hvorved naturligvis betydelige tab opstaar for fiskerne. Som følge deraf har laksefiskerne mere vendt sig til østkysten og fisker nu ved Stolpmünde, Rixhoft, Hela og lige op til Pillau, hvor de finder mere ro og opnaar bedre resultater. Det raa, regn- og stormfulde veirlig foregaaende sommer havde indflydelse paa fisket, saa at fangsten blev meget daarlig.

Særlig fangsten af stør blev langt tilbage, hvilket vel har sin grund deri, at antallet af de fiskere, som sysselsætter sig med dette fiske, er steget betydelig. Derved afspærredes fiskegrunden fuldstændig af garn, hvilket har bragt støren til at opsøge andre grunde, hvor den kan være mere uforstyrret. Fisket med størgarn ophørte i september, og skjønt veiret i denne maaned og ligesaa i oktober var meget raat og stormende, var fangsten i almindelighed middelmaadig. Det vedholdende ugunstige veir i november havde stor indflydelse, og den allerede i december indtrædende frost hindrede fisket fuldstændig.

Fangsten føres delvis til Swinemünde og Osternothafen og sælges til røgerierne i Wollin, Swinemünde og Ahlbeck, medens fangsten fra pladsene, hvor Peene udmunder, seiles til Kröslin og derfra sendes videre ind i landet, hovedsagelig til Berlin. I sammenhæng hermed kan nævnes, at forsendelserne

af fersk fisk ved nedsættelsen af jernbanefragterne har naaet en uanet udstrækning.

Et særligt opsving har størhandelen opnaaet i Divenow, idet der i aarenes løb dersteds har dannet sig en flaade af 15 størbaade, der kun befatter sig med størfangst og for det meste har kunnet glæde sig ved god fangst. De priser, som erholdes for stør, varierer mellem 50 og 60 mk. pr. 50 kg.

Forestaaende forbedringer og anlæg i skibsfartens interesse. 1. Den ved foden af vestre molo i Swinemünde opstillede kanon for taagesignaler befinder sig for tiden i ubrugbar stand og erstattes af en artillerikanon, som imidlertid medfører forholdsvis høie omkostninger og desuden ingenlunde er ufarlig. Efter nøiagtige forsøg, som viser, at pladsen for et taagesignal paa vestre molo ikke er fordelagtig, har man fundet opstilling af en stentorlur paa østre molo, der strækker sig længere ud i havet, for mere hensigtssvarende og har besluttet sig for en saadan. Omkostningerne, der vil beløbe sig til mk. 28 000, er bleven bevilget af staten.

2. Antallet af de fartøier, som søger nødhavn i Sassnitz i stormfuldt og taaget veir, tiltager aar for aar. I aaret 1901 søgtes havnen som nødhavn af 42 dampskibe og 184 seilskibe. Daglig ankommer og afgaar desuden postdampere paa linjen Trelleborg—Sassnitz. For disse sidste er det særdeleshed af stort værd, at havnen i hvilketsomhelst veir kan anløbes paa bestemte tider. De i mørke ankommende fartøier er imidlertid nu henviste til lyset paa moloen, som i tykke neppe kan sees paa en sjømils afstand, og som i klart veir svækkes af de mange elektriske lamper paa stranden, saa at indløbet til havnen er vanskeligt at finde. Man agter derfor at forsterke havnelyset paa den maade, at et 12 meter høit taarn bygges paa moloens pierhoved, som forsynes med et paa 6 miles afstand synligt fyr. Forat havnen skal tilfredsstille alle fordringer til en beskyttelseshavn, kommer desuden taagesignalindretningerne til at forbedres. Disse bestaar nu af en kanon, som i taaget og uklart veir sættes i virksomhed kun, naar postdamperne fra Trelleborg ventes, og en klokke, som ringer, om fartøier, som befinder sig tilsjøs, ved signaler giver tilkjende sit ønske om at løbe ind i havnen. Ingen af disse indretninger svarer til sin bestemmelse og skal derfor erstattes af en stentorlur, som skal opstilles paa moloen. Til nævnte forbedringer ved Sassnitz har staten bevilget 41 400 mk.

3. At passere den i havet fremskydende halvø Jasmund paa Rügen er i tykke og uklart veir forbundet med stor fare for skibsfarten, idet havnebunden slutter brat fra strandene, og braadyb straks indtræder, saa at fartøierne kan nærme sig indtil en sjømils afstand fra kysten uden at merke nærheden af den farlige strand. Til betryggelse af skibsfarten skal der derfor oprettes en med vagt stadig forsynet taagesignalstation, som udrustes med en stentorlur.

Kolberg. Skibsfarten paa Kolbergs havn var ogsaa i aaret 1902 livlig. Fartøiernes antal var større end i aaret 1901, og den indførte mængde varer var som aaret forud; derimod var udførselen i aaret 1902 noget mindre sammenlignet med foregaaende aar.

De norske fartøier, 3 dampskibe og 1 seilskib, lossede 2 071 tons kul. Et norsk dampskib indtog ladning af 440 tons poteter.

Fra Sverige og Norge indførtes med 9 dampskibe og 78 seilskibe 12 840

tons sten, med 6 dampskibe 1 492 tons kalksten og med et seilskib 104 tons kalk.

Til Sverige og Norge var destineret et dampskib og 4 seilskibe, lastede med 887 tons poteter samt 2 seilskibe, lastede med 150 tons briketter.

Heraf fremgaar, at udførselen til de forenede riger er aftaget betydelig, kornexporten derhen bortfaldt i det forløbne aar. En forandring i disse forholde turde vel i den nærmeste fremtid neppe være at vente, da der for de produkter, Sverige og Norge exporterer, f. ex. trælast, kalk, fisk etc., ingen synderlig større kjøbere findes hverken her paa pladsen eller i indlandet. Behovet af trælast dækkes i regelen fuldstændig fra skogene i den østre del af riget. Man er til og med istand til at exportere endel ubearbeidet eller bearbeidet trælast. For anvendelse af kalk til gjødning vises der ikke stor tilbøielighed; af kunstige gjødningsstoffe anvendes hovedsagelig superfosfat, kainit og tomasfosfat.

Næsten det samme er forholdet med hensyn til fiskeindførselen fra de forenede riger. Kolberg selv eier en flaade paa ca. 100 fiskerbaade, og udgjøres fangsten, som ved gunstige leiligheder sendes til indlandet, i særdeleshed til Berlin, hovedsagelig af laks, flyndre, torsk og sild. Nogle røgerier findes paa pladsen; de sysselsætter sig med røgning af flyndre, laks og aal.

De hovedsagligste importvarer i det forløbne aar var kul fra England, sten fra Sverige, mais fra Hamburg og stykgods fra Stettin, hvori vel hele behovet af saltet sild, der i modsætning til tidligere ikke mere indføres direkte, er indbefattet.

Af udskibede exportprodukter maa følgende nævnes: Poteter og briketter til Sverige og Norge, havre til Danmark og tyske havne, pitprops til England, forabeidet trælast til tyske havne.

I egenskab af handelsplads er Kolberg ikke bemerkelsesværdig, heller ikke som industriby. De teglverk, som findes paa stedet, er ikke istand til at levere synderlig godt fabrikat.

Af landmandsprodukter er tilførselen af korn ganske ubetydelig, af poteter derimod mere anseelig. Kvægdriften kaster temmelig godt af sig, og er Berlin og Sachsen gode afsætningsomraader for disse produkter.

Kolbergs havn har en dybde af ca. 4 meter, der holdes vedlige af et dersteds stationeret mudderverk.

Stolpmünde. Handelsomsætningen inden distriktet var under aaret i almindelighed tilfredsstillende, og foruden de vanlige indførselsartikler, gaskul, gadesten og cellulosekub, kom i det forløbne aar yderligere til to exportartikler i større mængde, nemlig telegrafstolper og pitprops. Derimod viste omsætningen i korn en ganske betydelig tilbagegang, beroende paa den feilslagne høst, som ikke gav producenterne meget tilovers til afsætning. Saaledes ophørte f. ex. udskibningen af havre, som ellers pleier at være ganske betydelig, allerede i juli maaned. Naar man fraregner de fartøier, som har anløbet Stolpmünde for nødhavn, vedligeholdtes godstrafiken i de tre sidste aar som følger: i aaret 1900 med 410 fartøier dr. ca. 157 624 kbm., i aaret 1901 med 493 fartøier dr. ca. 184 916 kbm., i aaret 1902 med 539 fartøier dr. ca. 226 183 kbm., hvilket udviser en forøgelse, som kan ansees meget lovende for stedets udvikling.

Blandt disse fartøier var flere større, fra 700—800 tons drægtighed, enkelte lige op til 1 000 tons. Dette glædelige forhold kan tilskrives de

gjennemgribende havneforbedringer og udbygningen af havnene, saa at nu uden risiko ogsaa større fartøier fra 12—14 fods dybgaaende kan anløbe havnen. Arbeiderne ved den vestre havnearm paagaar endnu, og turde hele det ret storartede anlæg i løbet af aaret 1903 naa sin fuldendelse.

De største exportartikler var: Korn, telegrafstolper, bord og bjælker, pitprops og glas.

Af importartiklerne var de mere betydelige følgende: Cellulosekub, stenkul, gjødningsstoffe, gadesten og cement.

Af ankomne svenske fartøier medførte 4 dampskibe og 26 seilskibe gadesten og kantsten, et dampskib tomasfosfat, et seilskib mais.

De norske fartøier var lastede med følgende artikler: Et dampskib med tomasfosfat og et seilskib med gadesten.

Stralsund. I aaret 1902 ankom 479 fartøier dr. 68 176 kbm. (2.83 kbm. = 1 reg.-ton). Af disse seilede under tysk flag 383 fartøier, dansk 79, svensk 18, nederlandsk 8, britisk 8.

Fra svenske havne ankom 39 fartøier og fra norsk havn et fartøi; der afgik til Sverige 74 fartøier.

Indførselen af de hovedsageligste importartikler udgjordes af 4 837 tons trælast, 988 tons gjødningsstoffe, 3 717 tons mais, 1 061 tons oljer, 797 tons petroleum, 12 382 tons stenkul og 287 tons salt. De fornemste exportartikler var korn 23 099 tons, raasukker 8 524 tons, bøge- og egetræ 522 tons og raps 402 tons.

Fra Sverige indførtes trælast, kalksten, gadesten og fisk. Fisken ankom for en større del med fiskerbaade, som afleverede fangsten til fiskerøgerier eller til forsendelse til indlandet. Til Sverige udførtes kun korn og rapsfrø.

Fragtmarkedet lod adskilligt tilbage at ønske. De fra Stralsund sluttede fragter er de samme som gjennem en række af aar og gjælder med faa undtagelser Schleswig-Holstein og nærliggende svenske og danske havne. Disse fragter afsluttes med kystdampere og har i aarevis været omtrent de samme, nemlig om vaaren mk. 4, i sommermaanederne mk. 3.50—3, om høsten mk. 4—5 pr. 1 000 kg. for korn. Den største del af hvedehøsten gaar sedvanlig til Stockholm med dampskibe, som befragtes af kjøberne selv og af disse sendes til Stralsund for at afhente hveden. De fragter, som disse fartøier erholder, er ikke kjendt. Afskibningen af korn var ved skibsfartens aabning høist betydelig, men aftog derefter under sommeren i en saadan grad, at mange fartøier maatte afseile ufuldstændig lastede eller tomme. Under høsten indtraadte et noget bedre stadium i skibningen af korn.

Blandt fragter til Stralsund merkes fra:

Newcastle, kul	pr. ton	5 sh.	6 d
Stade, salt	„ 1 000 kg.	5—6	mk.
Königsberg, linfrøkager . . .	„ —	„ 4.40	„
Kjøbenhavn, mais	„ —	„ 3	„
Kalmar, spærrer	„ kb.fod	10—11	øre
Halmstad —	„ —	$10^1/_2$	„
Skellefteå —	„ $31^1/_2$ kb.fod	6	kr.
Rügenwalde, bord	„ kb.meter	3.50	mk.

Fiskeribedriften opnaaede ikke fuldt samme betydning som i det foregaaende aar, idet udførselen af fersk, røget og nedlagt fisk beløb sig til 4 933 tons mod 5 457 tons i aaret 1901.

Aarets uldmarked fandt sted den 5te juni. Kun 1 300 centner à 50 kg. omsattes mod 1 600 centner det foregaaende aar. Priserne var ca. 20 pct. høiere end aaret forud. Særlig velkjendte stammer fra Rügen opnaaede mk. 123—127, og for extrafin uld betaltes mk. 130 og endnu høiere.

Swinemünde. Til denne havn ankom i aaret 1902 følgende antal fartøier:

	Dampskibe.		Seilskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Tyske	55	67 521	18	738
Engelske	49	45 807	—	—
Danske	39	41 556	2	48
Svenske	83	23 264	28	2 117
Norske	18	17 027	1	38
Hollandske	11	11 018	1	54
Spanske	3	3 913	—	—
Belgiske	1	863	—	—
Russiske	2	1 777	—	—
Sum	261	212 746	50	2 995

Af de ankomne fartøier kom 17 norske dampskibe med ladning af stenkul fra England og et med vin fra Frankrige, et norsk seilfartøi med gadesten fra Sverige, 8 svenske dampskibe med stenkul fra England, 55 med gadesten, 6 med fersk sild fra Sverige og 14 fra tyske havne i ballast, 26 svenske seilskibe med gadesten fra Sverige, et med mursten og et i ballast.

Samtlige fartøier er afgaaet i ballast, undtagen 13 svenske dampskibe medførende mindre partier stykgods, et seilfartøi med mursten til Sverige og et med cement til Norge.

Regelmæssig dampskibsforbindelse mellem Swinemünde og Karlskrona samt Karlshamn underholdtes ogsaa i det forløbne aar af de svenske dampskibe „Glückauf“, „Karlshamn“, „Baltic“ og „Orvar Odd“. Ladningerne til Swinemünde bestod af gadesten, medens fartøierne afgik i ballast.

Fragterne for stenkul fra England var i marts/mai 3 sh. 6 d, 3 sh. $7^1/_2$ d, 3 sh. 9 d; juni/september 3 sh. 9 d, 4 sh., 4 sh. $7^1/_2$ d, oktober/december 4 sh. 3 d, 4 sh. 6 d, 4 sh. $7^1/_2$ d. Importen fra Sverige udgjordes af 23 066 tons gadesten, 3 141 kasser fersk sild, 365 tønder salt sild og 90 kasser tyttebær. Fra Norge fandt ingen direkte indførsel sted. Fra England indførtes 330 739 tons stenkul. Exporten bestod af sukker, cement, zink, papir og klude, sidstnævnte artikel dog kun i mindre partier.

Priserne paa svensk fersk sild varierede mellem 15 21 mk. pr. kasse. Svenske tyttebær betingede en gjennemsnitspris af mk. 17 pr. 50 kg.

Fiskeri. Afkastningen af kystfisket anslaaes til ca. mk. 279 000.

Skandinaviske firmaer er i Pommern yderst faatallige og indskrænker sig til følgende:

Stettin: Strömer & Nilson, filialafdeling under hovedkontoret i Berlin, hvis ene chef er svensk. Import og export af bergverksprodukter.

Swinemünde: C. Willmanson, svensk. Bankforretning.

Tunis.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Hj. Rosenlund.

1ste del,

dateret 23de september 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning. Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	6	5 569	6	5 569	-	-	5	4 507	5	4 507
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	6	5 569	6	5 569	-	-	5	4 507	5	4 507
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	727	1	727	2	1 140	6	6 388	8	7 528
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	727	1	727	2	1 140	6	6 388	8	7 528
Totalsum af ladede fartøier	-	-	7	6 296	7	6 296	2	1 140	11	10 895	13	12 035
B. I ballast. Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	865	1	865	-	-	2	1 927	2	1 927
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	865	1	865	-	-	2	1 927	2	1 927
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	7	6 800	7	6 800	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum		-	7	6 800	7	6 800	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	8	7 665	8	7 665	-	-	2	1 927	2	1 927

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 40 207.oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 144 880.oo.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 5 dr. 5 250.28 tons, til hovedstationen 3 dr. 2 932.82 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved hovedstationen kr. 377.25, ved vicekonsulsstationerne kr. 455.05; heraf tilfaldt konsulen kr. 604.77. Af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 161.42, ved vicekonsulsstationerne kr. 147.19; heraf tilfaldt konsulen kr. 235.01. Tilsammen tilfaldt konsulen kr. 839.79.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 14.64, i svenske sager kr. 48.40, i andre sager intet, ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 15.oo, i svenske sager intet.

I andre havne inden regentskabet end de ovenanførte var den norske og svenske skibsfart af følgende omfang:

Norske fartøier:

	Antal.	Tons.
Ankomne med ladning	3	2 858
i ballast	8	7 470
Afgaaede med ladning	8	7 470
i ballast	3	2 858

Svenske fartøier:

	Antal.	Tons.
Ankomne med ladning	1	982
Afgaaede i ballast	1	982

Bruttofragterne for disse reiser er ikke konsulatet bekjendt.

Af ladede norske fartøier ankom 7 med stenkul, 2 med malm, 1 med stykgods og afgik 5 med malm, 4 med salt, 6 med alfa og 6 med fosfat.

Af de svenske fartøier ankom 3 med ladning af tømmer og 1 med stenkul; 2 afgik med ladning af fosfat.

Fragtmarkedet. Følgende fragtsatser er kommet til konsulatets kundskab:

For stenkul, fra Cardiff:

Til Tunis: 8.50 frcs.; 8.25 frcs. (jan.); 8.oo frcs.; 8.25 frcs. (febr.); 8.50 frcs.; 8.25 frcs.; 8.oo frcs. (marts); 8.75 frcs; 8.50 frcs. (mai); 9 oo frcs. (juli); 7.25 frcs. (septbr.); 7.75 frcs.; 8.oo frcs. (oktbr.); 7.oo frcs.; 7.50 frcs.; 7.25 frcs. (novbr.).

Til Bizerte: 8.25 frcs.; 8.oo frcs. (marts); 8.50 frcs. (april); 7.50 frcs. (novbr.).

Til Sfax: 8.25 frcs. (jan.); 8.oo frcs. (aug.).

Fra Swansea: Til Bizerte: 6.50 frcs. (septbr.); til Sfax: 7.25 frcs. (decbr.).

Fra Port Talbot: Til Bizerte: 9.50 frcs. (april); 7.75 frcs. (septbr.).

For malm: Fra Tunis: Til Antwerpen: 10.oo frcs. (febr.); 10.oo frcs. (mai); 7 sh. 6 d (juni); 9.50 frcs. (juli); til Swansea: 8.oo frcs. decbr.).

For salt: Fra Mahdia: Til Aalesund: Kr. 0.80 pr. 140 liter (april); til Bergen: Kr. 0.90 pr. 150 liter (juni); til Skellefteå: 11.oo frcs. pr. ton (juni).

For tømmer: Fra Umeå: Til Tunis: 50.oo frcs. ($^2/_3$ for dækslast) dampskib (novbr.).

For fosfat: Fra Sfax til følgende havne: Valencia 7.oo frcs. + 5 pct.; Hamburg 9 sh. 6 d; London 8 sh. 0 d; Gand 8 sh. 1½ d; 9 sh. 3 d; Kings Lynn 9 sh. 6 d; 10 sh. 0 d; 7 sh. 0 d; 8 sh. 6 d; Rotterdam 7 sh. 3 d; 9 sh. 3 d; Ipswich 10 sh. 0 d; Hull 9 sh. 0 d; Zwyndrecht 7 sh. 3 d; Dublin 9 sh. 0 d; Swansea 6 sh. 9 d; Bremen 9 sh. 0 d; Rendsburg 8 sh. 0 d; Antwerpen 7 sh. 3 d.

Samtlige disse fosfatfragtsatser, hvorom meddelelse blev givet af det fosfatexporterende selskab i Sfax, var uden „despatchmoney" og „trimming".

For alfa (spartogræs) fra havne paa Tunis's sydøstkyst til engelske havne var de omtrentlige fragter i begyndelsen af aaret 12 sh. 0 d, om sommeren 18 sh. 0 d og mod aarets slutning atter 12 sh. 0 d. Ved alfabefragtninger stipuleres sædvanlig en lumpsumfragt.

Den almindelige skibsfart paa regentskabets samtlige havne fremgaar af følgende officielle opgave:

Ankomne fartøier.	Antal	Tons.	Import i tons.	Export i tons.
Franske	1 942	1 358 311	185 033	168 391
Italienske	2 777	1 088 041	115 242	119 483
Engelske	134	147 446	29 244	57 932
Tyske	52	64 805	14 988	42 999
Tunesiske	6 867	55 680	30 166	25 528
Græske	43	30 157	25 853	5 474
Norske	27	25 445	11 951	24 960
Østerrigske	32	20 427	4 262	2 217
Danske	11	9 737	9 636	4 717
Svenske	7	6 316	3 379	4 109
Belgiske	7	5 942	3 899	7 047
Tyrkiske	58	4 901	3 893	2 531
Hollandske	4	3 865	3 672	4 773
Russiske	7	3 723	645	4 711
Spanske	21	3 108	3 452	1 517
Rumænske	1	1 452	2 100	—
Uruguayske	1	1 191	—	1 800
Amerikanske	1	753	—	133
Portugisiske	1	339	—	280
Tilsammen	11 993	2 831 639	447 415	478 602
Mod i aaret 1901.	10 852	2 724 092	351 353	366 876
—„— 1900.	11 751	2 520 434	332 641	382 537
—„— 1899.	11 489	2 433 841	331 535	305 809

I den her for aaret 1902 angivne skibsfart indgaar seilfartøier, for den aller største del — 8 610 stykker dr. 137 612 tons — italienske og tunesiske med ca. 5.4 pct. af den samlede tonnage. De ankomne dampskibes gjennemsnitsdrægtighed var omkring 826 tons mod 842 aaret forud. De forenede rigers skibsfart paa regentskabet, som denne viser sig ifølge den officielle statistik, var i aarene 1899—1902:

Ankomne norske fartøier:

	Antal.	Tons.	Import i tons.	Export i tons.
1902 . . .	27	25 445	11 951	24 960
1901 . . .	32	29 573	10 904	16 037
1900 . . .	11	12 341	3 976	6 856
1899 . . .	4	3 341	2 261	269

Ankomne svenske fartøier:

	Antal.	Tons.	Import i tons.	Export i tons.
1902 . . .	7	6 316	3 379	4 109
1901 . . .	7	7 069	2 077	4 856
1900 . . .	9	7 600	5 083	5 628
1899 . . .	9	8 291	6 804	1 704

Medens den svenske skibsfart paa Tunis i de sidste tre aar er gaaet noget tilbage, viser derimod den norske en forholdsvis ikke ubetydelig forøgelse, der maa tilskrives det norske flags stadig livligere deltagelse i fragtfarten med stenkul hertil og med fosfat, malm og salt herfra. De tre sidstnævnte artikler udgjør en passende returfragt for fartøier kommende nordfra med trælast eller stenkul.

Af den ovenstaaende opgave over den almindelige skibsfart fremgaar, ved sammenligning med tilsvarende opgave for aaret 1901, at den franske skibsfart, som i de sidste 10 aar regelmæssig har været i stigende, hvad tonnagen angaar, er sunket med 3.4 pct., et forhold, som for en del antagelig er foraarsaget af sjømandsstreikerne i Marseille ved forrige aarsskifte. Det tyske flag, der i aaret 1896 ikke var repræsenteret i de tunesiske havne og i aaret 1897 indtog 12te plads blandt de sjøfarende nationer, er siden gaaet saa betydelig fremad, at det i aaret 1902 indehar 4de plads med en forøgelse i tonnage mod aaret 1901 af 67 pct. Den græske, danske og belgiske skibsfart er vokset, medens den norske, svenske og hollandske, hvad tonnagen angaar, er gaaet tilbage, om end fartøiernes deltagelse i ind- og udførselen er øget noget. Aarsagen til forøgelsen i de østerrigsk-ungarske fartøiers drægtighedszifre, som dog ikke betyder et tilsvarende fremskridt i den effektive tonnage, ligger i oprettelsen af en regelmæssig ungarsk dampskibslinje, „Adria", hvis fartøier hver tredie uge besørger forbindelse mellem Fiume, Triest og nordafrikanske havne.

Handel. Nogen officiel statistik over regentskabets import og export foreligger ikke endnu, hvorfor konsulatet for nærværende maa indskrænke sig til at meddele, at værdien af landets indførsel og udførsel i aaret 1902 er gaaet op til:

Indførsel	72 972 189	francs
Udførsel	44 928 929	„
Sum	117 901 118	francs,

udvisende en forøgelse mod aaret 1901 af ca. 14 mill. francs.

Agerbrug. Fra agerbrugets synspunkt betragtet kan aaret 1902 kaldes middelmaadigt, saavel hvad korn som hvad vin og oliven angaar.

Korn. Høsten, som i den nordlige del af landet knapt blev middelmaadig og i den mellemste del daarlig, udeblev næsten helt og holdent i det sydlige Tunis. I lighed med, hvad der tidligere har fundet sted, maatte derfor regjeringen træde til og forstrække de mest trængende med korn til udsæd. Paa denne maade uddeltes næsten 2 mill. kg. hvede og 1.5 mill. kg. byg.

De besaaede arealer var: 363 543 hektar for hvede, 376 358 hektar for byg og 14 290 hektar for havre.

Nydyrkningsarbeiderne paa statens domæner udføres delvis af straffanger.

Vinproduktionen opgik kun til 100 000 hektoliter mod 170 000 det foregaaende aar og 225 000 i aaret 1900. Høiere salgspriser erstattede i nogen grad den mangelfulde høst. Tunis's vingaarde, der nu optager en flade af 13 811 hektar, er fremdeles fri for phylloxera.

Oliventræerne gav et udbytte af kun 16 177 466 liter olje mod $26^1/_2$ mill. liter i aaret 1901 og 34 mill. liter i aaret 1900.

Daddelpalmerne gav i almindelighed god høst saavel i kvantitet som i kvalitet.

Silkeavling. Forsøgene hermed fortsattes. De opmuntres af regjeringen og har givet de bedste resultater.

Græshopper har vist sig i aarets løb, men, takket være energiske forholdsregler, forøvede de ingen nævneværdig skade.

Korkegskoge. I aaret 1902 høstedes 1 831 100 kg. korkbark, som ved salg paa auktion indbragte 482 343 francs.

Grubedrift. Fosfat. Exporten heraf fra Sfax opgik til: 261 677 tons (mod i aaret 1901 175 850 tons, i aaret 1900 167 276 tons og i aaret 1899 63 713 tons), hvoraf til Frankrige 108 037 tons, Italien 53 713 tons, England 49 038 tons, Tyskland 29 326 tons, Holland 14 075 tons, Spanien 2 125 tons, Sverige 2 030 tons, Belgien 2 000 tons, Norge 1 333 tons.

Jeg finder paany at burde fæste vedkommende rederes opmerksomhed paa den anledning til fragter, som denne export frembyder, saa meget heller som, efter hvad der allerede er bleven indberettet, de ubehagelige klausuler om „despatchmoney“ og „trimming“ nu pleier at stryges af fosfatcertepartierne.

Malm. Omendskjønt yderligere nogle (8) koncessioner er givet for zink- og blygruber, er produktionen af malm fremdeles ganske ubetydelig; den udgjorde 29 225 tons mod 23 265 tons i aaret 1901.

Antagelig er det, at ogsaa malmexporten vil blive lettet ved de nye jernbaner, hvis anlæg er besluttet, og som bl. a. kommer til at drage over Tunis, exporten af den fosfat, som i meget store kvantiteter findes ved Kalaât es Senam. Disse fosfatfund indehaves af Compagnie des Phosphates du Dyr.

Fiske. Aarets resultat blev betydelig ringere end for aaret 1901 og opgik til:

Sardiner	98 900	kg.,	værdi	27 411	francs
Thunfisk	397 565	„	„	159 026	„
Svampe	131 130	„	„	2 349 530	„
Bløddyr	427 624	„	„	302 739	„
Andre slags	3 763 327	„	„	1 581 151	„
Tilsammen	4 818 546	kg.,	værdi	4 419 857	francs
mod i aaret 1901	6 076 539	„	„	5 104 231	„
„ - „ 1900	5 226 646	„	„	4 004 402	„
„ - „ 1899	4 583 905	„	„	4 430 966	„

Ovenstaaende tal omfatter kun den fisk, som føres til havnene og til pladse med mere end 500 indvaanere, og er derfor lavere end i virkeligheden.

Offentlige arbeider. Blandt vigtigere saadanne i havnene maa nævnes det med iver fortsatte arbeide i Bizerte med udvidelse af kanalen og med anlæg af en bølgebryder tvers foran og udenfor det af de to havnearme dannede indløb. En følge af kanaludvidelsen bliver, at den bevægelige hængebro, som danner forbindelsen mellem de to kanalbanker, mod dette aars slutning maa borttages. Den skal erstattes af to færger, byggede i Bizerte.

Kanalen ved indløbet til La Goulette og havnebassinerne ved nævnte plads og ved Tunis er blevet opmudret.

Jernbaner. Anlægning af visse for landets videre udvikling særdeles betydningsfulde jernbanelinjer er besluttet i aarets løb. Disse linjer er:

1. Pont du Fahs—Kalaât es Senam med sidebane til Kef; 2. Kaironan—Sbiba; 3. Bizerte—Nefzas og 4. Sfax—Sousse-nettet.

For bygning af disse jernbaner skal den tunesiske regjering i den udstrækning, hvortil der er behov, laane indtil 40 mill. francs. En del af dette beløb, $14^1/_2$ mill. francs, er allerede realiseret ved udstedelse af 31 660 obligationer og er bestemt at skulle anvendes til bygning af den førstnævnte af ovenstaaende jernbanelinjer. Dette bygningsforetagende sattes igang i begyndelsen af indeværende aar. Til entreprenør for nævnte strækning og for dens drift er antaget Compagnie des Chemins de Fer de Bône-Guelma et Prolongements. Paa konsulatets forespørgsel om, hvorvidt der var nogen mulighed tilstede for norske og svenske firmaer for at deltage i leverance af materiel, har man faaet det svar, at ifølge kontraktens bestemmelser kun materiale, der stammer fra Frankrige eller Tunis, maa anvendes. Den paabegyndte strækning, der bliver smalsporet, skal aabnes for trafik senest den 10de august 1905. Paa samme skal der i retning Tunis expederes fosfat fra de store ovennævnte fund ved Kalaât es Senam.

Elektrisk belysning er indført i visse dele af Tunis. Forbindelse ved elektrisk sporvei er oprettet mellem Tunis og nærliggende pladse. De vidtløftige arbeider med sprængning af tunnelen ved Bargon i og for forøget vandtilførsel til Tunis er fortsat. Man gjør sig haab om, at den nye vandledningsstrækning skal blive færdig til at tages i brug vaaren 1904.

Landets budget for aaret balancerede med et overskud af 3 937 308 francs.

*

I aarets løb er der udfærdiget 65 patentbreve paa opfindelser.

Lovgivning. Af arbeider paa dette omraade maa nævnes: Et dekret af 19de februar tilstod under visse vilkaar, og forudsat at reexport fandt sted inden to maaneder, toldfri indførsel af kar af jern eller plader indeholdende svovlkul eller petroleum og af glasflasker indeholdende øl af fransk oprindelse.

Ved en den 1ste april ikrafttrædende lov blev telefonvæsenet omorganiseret; loven bestemte blandt andet, at private telefonlinjer paa visse vilkaar kunde anlægges.

Tillægsbestemmelser i havnereglementet i Bizerte — angaaende seilfartøier — fastsattes ved dekret den 24de juni.

Ved dekret af 20de august bestemtes, at de i loven af 24de oktober 1900 givne bestemmelser angaaende fartøier og varer kommende fra pestsmittede steder skal anvendes ogsaa overfor fartøier og varer kommende fra steder smittede af kolera.

Norske og svenske handelshuse, etablerede i Tunis: Medeieren hr. H. S. Ellefsen i firmaet Batt & Ellefsen, Tunis, er i aarets løb blevet optaget som fransk borger.

Sundhedstilstanden har i almindelighed været god; dog forekom i begyndelsen af aaret en koppeepidemi af mild art i Tunis. Nogle tilfælde af spedalskhed iagttoges i juni paa øen Djerba; energiske forholdsregler toges for at hindre sygdommens udbredelse.

Regentskabets indførsel og udførsel vil blive behandlet i aarsberetningens 2den del. Denne vil blive afgivet, saasnart toldstatistiken for aaret 1902 er blevet tilgjængelig og har kunnet bearbeides af konsulatet.

Konsulatets adresse er Rue El-Monastiri no. 21; dets kontortid hverdage kl. 8—11 f. m.

Alexandria.

Aarsberetning for 1902 fra fungerende generalkonsul H. Barker.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Fra fremmede lande ankom i aaret 1902 med ladning til hovedstationen 13 norske skibe dr. 22 365 tons og til konsulatdistriktet forøvrigt 1 norsk skib dr. 1 022 tons, ialt 14 skibe dr. 23 387 tons, samtlige dampskibe. Der afgik til fremmede lande med ladning fra hovedstationen 3 norske skibe dr. 4 776 tons samt i ballast fra hovedstationen 9 norske skibe dr. 16 031 tons og fra det øvrige konsulatdistrikt 1 skib dr. 1 022 tons; ialt afgik 13 norske skibe dr 21 829 tons, samtlige dampskibe.

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske skibe kr. 365 500.00, for afgaaede skibe kr. 56 500.00.

For ordre eller reparation anløb ingen norske skibe.

Konsulatdistriktet besøgtes af 9 svenske skibe dr. 19 890 tons, hvilke alle ankom til hovedstationen.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 310.00, ved vicekonsulsstationen kr. 64.00, hvoraf tilfaldt generalkonsulen kr. 32.00; af svenske skibe ved hovedstationen kr. 1 080.00, ved vicekonsulsstationen intet; ialt tilfaldt generalkonsulen kr. 2 422.00.

Expeditionsafgifter intet.

Handel. Værdien af Egyptens export androg i aaret 1902 til et beløb af £ 17 617 000, hvilket i sammenligning med det foregaaende aar udviser en forøgelse af £ 1 887 000. Importen opgik i aaret 1902 til en værdi af £ 14 211 000, eller £ 438 000 mindre end i aaret 1901.

Det høiere zifer, som exporten har at opvise, tilskrives de høiere priser, som betaltes for de egyptiske produkter, saasom bomuld og bomuldsfrø. Nedgangen i værdien af importen skyldes de reducerede priser paa europæiske produkter og den ringe indførsel, som fandt sted af korn og mel paa grund af den rige kornhøst i aaret 1902, der satte Egypten istand til næsten at brødføde sig selv.

Bomuld. Egypten exporterede i aaret 1ste september 1901—31te august 1902 et kvantum af ca. $6^1/_2$ mill. kantarer bomuld. Der var under hele aaret en stor efterspørgsel efter egyptisk bomuld, som nu er blevet en uundværlig artikel for saavel den europæiske som den amerikanske industri. Gjennemsnitsprisen var $ $10^1/_2$ pr. kantar; den høieste pris var $ 15.00 og den laveste $ $9^3/_4$. Stigningen af den amerikanske konsumtion af egyptisk bomuld fremgaar af følgende zifre: I aaret 1900: 49 940 baller, 1901: 80 873 baller, 1902: 102 666 baller.

Af bomuldsfrø exporterede Egypten i aaret 1901—1902 420 000 tons, hvoraf 375 000 tons gik til England.

Sukker. Der exporteredes ca. 450 000 sække raasukker, hvoraf 325 000 gik til Amerika; til Sverige skibedes 800 sække. Gjennemsnitsprisen var frcs. 25 pr. 100 kg. f. o. b. Alexandria.

Af andre betydeligere exportartikler kan nævnes bønner og byg; det egyptiske byg er af en udmerket kvalitet og er meget efterspurgt af bryggerierne.

Importen af kul til Alexandria opgik til 859 000 tons. Desuden ankom der i transit over Port Said 853 000 tons.

Af norske artikler importeredes der til Egypten kun ubetydelige kvantiteter sild og klipfisk.

Fra Sverige var importen betydeligere, idet den i det forløbne aar erfarede en ganske betragtelig forøgelse; den udgjorde i egyptiske pund: Trælast £ eg. 236 000, fyrstikker £ eg. 5 400, papir £ eg. 800, metaller £ eg. 800, isenkram og elektriske apparater £ eg. 3 800. Den store import af svensk trælast skyldtes hovedsagelig de lave fragter (52 à 58 frcs. pr. standard); kvantumet var: 22 574 std. bjælker og 3 864 std. bord.

**

Det er at beklage, at de høie fragter fremdeles stiller sig hindrende iveien for den udvikling, som samhandelen mellem de forenede riger og Egypten ellers vilde kunne erholde. Den fordyrelse af transportomkostningerne, som omladningen i Hull, Hamburg og Antwerpen medfører, sluger nemlig fortjenesten paa varerne.

Fragter. Der noteredes i aaret 1902 følgende fragter:

	Bomuld til Liverpool pr. ton à 40 kub.fod.	Korn til Liverpool pr. quarter à 480 lbs.	Bomuldsfrø til London og Hull pr. ton à 20 cwts. Høiest.	Lavest.
Januar	11 sh.	1 sh. 6 d	9 sh	8 sh.
Februar			7 sh 6 d	5 sh.
Marts			6 sh. 6 d	5 sh.
April			6 sh. 6 d	6 sh.
Mai			6 sh. 6 d	6 sh.
Juni			6 sh. 6 d	6 sh.
Juli			6 sh.	5 sh.
August			5 sh 6 d	5 sh.
September			10 sh.	9 sh.
Oktober			9 sh.	8 sh.
November			7 sh. 6 d	7 sh.
December			7 sh.	6 sh.

	Korn til London og Hull pr. quartor à 480 lbs. Høiest.	Lavest.
Januar	1 sh. 9 d	1 sh. 3 d
Februar	1 sh. 6 d	1 sh. 1½ d
Marts	1 sh. 3 d	1 sh. 1½ d
April	1 sh. 3 d	1 sh. 3 d
Mai	1 sh 3 d	1 sh. 3 d
Juni	1 sh. 3 d	1 sh. 3 d
Juli	1 sh. 3 d	1 sh.
August	1 sh. 1½ d	1 sh.
September	1 sh. 10½ d	1 sh. 9 d
Oktober	1 sh. 9 d	1 sh 7½ d
November	1 sh. 6 d	1 sh. 4½ d
December	1 sh. 4½ d	1 sh. 3 d

Havana.

Aarsberetning for 1902 fra fungerende generalkonsul A. C. Hernandez.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	An.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	148	145 380	148	145 380	-	-	25	23 677	25	23 677
Seilskibe	-	-	3	1 903	3	1 903	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	151	147 283	151	147 283	-	-	25	23 677	25	23 677
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	71	77 916	71	77 916	-	-	91	106 271	91	106 271
Seilskibe	-	-	5	2 496	5	2 496	-	-	5	2 496	5	2 496
Sum	-	-	76	80 392	76	80 392	-	-	96	108 767	96	108 767
Totalsum af ladede fartøier	-	-	227	227 675	227	227 675	-	-	121	132 444	121	132 444
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	14	12 994	14	12 994	-	-	137	134 697	137	134 697
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1 903	3	1 903
Sum	-	-	14	12 994	14	12 994	-	-	140	136 600	140	136 600
Konsulatdistriktet forøvrigt												
Dampskibe	-	-	42	50 501	42	50 501	-	-	22	22 275	22	22 275
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	42	50 501	42	50 501	-	-	22	22 275	22	22 275
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	56	63 495	56	63 495	-	-	162	158 875	162	158 875

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier (tidsbefragtning) ca. £ 953. 0. 0.

For ordre, reparation eller lignende anløb intet norsk fartøi.

Af svenske skibe ankom til Havana 3 dr. 3 999 tons.

Konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen $ 2 150.67, ved vicekonsulsstationerne $ 1 771 00; af svenske skibe ved hovedstationen intet, ved vicekonsulsstationerne $ 61.25.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager $ 120.00.

Den 20de april 1902 grundlagdes den nye republik Cuba; den nye administration synes at være sin opgave fuldt voksen.

Sukkeravlingen var i aaret 1902—1903 særdeles stor; den anslaaes til ca. 950 000 tons. Omend priserne lader noget tilbage at ønske, giver de dog plantageeierne en noksaa pen fortjeneste. I aaret 1902 exporteredes ca. 750 000 tons sukker, hvilket alt gik til de Forenede Stater.

Tobak. Tobakshøsten var i aaret 1902 mindre end i det foregaaende aar. Der exporteredes i aaret 1902 ca. $13^1/_2$ mill. kg. bladtobak, ca. 208 mill. stkr. cigarer, ca. $11^1/_2$ mill. pakker cigaretter og ca. 65 000 kg. skaaren tobak. Til de forenede riger exporteredes 384 kg. bladtobak (mod 12 720 kg. i aaret 1901), 86 380 stkr. cigarer (mod 238 400 stkr. i aaret 1901) og 2 210 pakker cigaretter (mod 4 125 pakker i aaret 1901).

Melasse. Exporten udgjorde ca. 14 mill. gallons; prisen var 10 à $10^1/_2$ cents pr. gallon.

Honning. Der exporteredes ca. $4^1/_2$ mill. lbs. til en værdi af ca. $^1/_4$ mill. $ guld.

Voks. Udførselen af denne artikel udgjorde ca. 830 000 lbs. til en værdi af ca. 220 000 $ guld.

Frugt. Exporten af ananas, appelsiner og andre frugter samt krydderier og grønsager var betydelig større end i de to foregaaende aar. Den samlede export gik til de Forenede Stater.

Klipfisk. Importen af norsk klipfisk udgjorde i aaret 1902 50 989 kasser mod 47 950 kasser i 1901. Priserne varierede mellem $ $6^1/_2$ og $ $9^1/_4$ pr. kasse og var høiest i maanederne februar—mai. Fra Halifax indførtes i aaret 1902 41 967 „drums". Den fineste kvalitet betaltes med $ $4^1/_4$ à $ 6 pr. „drum".

Tørret kjød. Der indførtes i aaret 1902 ca. 350 000 kvintaler.

Kul. Importen udgjorde i aaret 1902 ca. 230 000 tons. Der er i Havana anledning for dampskibe til bekvemt og hurtig at forsyne sig med bunkerkul.

Import af forskjellige artikler:

		1901.	1902.
Øl	foustager	7 369	2 377
	kasser	20 989	20 565
	ankere	1 528	1 070
Chokolade	kasser	860	980
Konserver	„	20 985	13 188
Hø	baller	104 870	73 731
Æg	kasser	78 100	34 750
Sæbe fra England	„	100	—

		1901.	1902.
Sæbe fra Forenede Stater .	kasser	2 302	225
„ Spanien . . .	„	76 491	51 342
Kondenseret melk	„	103 400	89 548
Smør fra Spanien	„	2 075	1 513
„ England	„	301	342
„ Forenede Stater .	„	6 578	5 510
„ » .	tdr.	1 809	1 260
Stivelse	kasser	1 695	2 110
	sække	560	26
Poteter fra Spanien . . .	kurve	22 269	19 761
	kasser	2 511	2 991
	sække	3 804	466
	tønder	1 967	322
„ Amerika og England	sække	2 530	11 603
	tønder	219 096	223 843
Papir	baller	48 639	38 358
	kasser	12 029	7 150
	bundter	15 781	8 862
Sardiner	kasser	32 071	49 669
	„drums“	13 837	12 204
Lys	kasser	92 280	89 605

Havneafgifter. Der henvises til generalkonsulatets udførlige opgaver i forrige aarsberetning*).

De der omhandlede havneafgifter, tonnageafgifter, lodspenge, bugserafgifter, arbeidspenge, kranafgifter, dokafgifter etc er fremdeles gjældende.

Kjøbenhavns frihavn.

Skrivelse fra generalkonsulen i Kjøbenhavn, dateret 4de november 1903.

Under henvisning til mine tidligere beretninger om Kjøbenhavns frihavn tillader jeg mig herved at meddele nogle oplysninger om forholdene i frihavnen, hovedsagelig med hensyn paa aaret 1902.

Frihavnens disponible rum er godt udnyttet. Kjendelig er vedvarende mangelen paa lagerrum saavel for varer til forbrug inden landet som til transitgods. Og dog findes jo, foruden silopakhusene, som rummer omkring 17 500 tons kornvarer, i frihavnsselskabets pakhuse og skur en gulvflade af næsten 182 000 kvadratalen. Hvad deraf ikke er fast udleiet, bruges af selskabet til oplag mod leieafgift efter bestemt takst. Selskabet skal ikke være tilbøieligt til yderligere fast udleie just paa grund af den raadende mangel paa plads

*) Se hefte no. 9 for 1902, side 461 og 462.

til at besørge den daglige trafik. De fleste kjøbmænd foretrækker ogsaa at lagre sine varer hos selskabet selv, hvortil grunden ansees nærmest at være den, at laan paa varerne indrømmes alene, naar de henligger under selskabets egen varetægt.

Det vil sikkert være af almindelig interesse at erfare noget om leieafgifternes størrelse. Takster for disse er ganske vist fastsatte af vedkommende ministerium; men disse takster omfatter i regelen blot minimal- og maximalafgifter med stort spillerum. Indenfor disse grænser kan afgifterne bestemmes af selskabet, som derved kan tage hensyn til leieaftalens betydning for trafiken i almindelighed, og hvorvidt derigjennem kan aabnes et nyt forretningsomraade inden frihavnen m. m. I første række bestemmes dog leien af anlægssummen for den bygning, hvori lokalerne er beliggende, og af hvad derhos maa beregnes at paaløbe af udgifter til almindelige anordninger inden frihavnen, saasom banespor, samt til renhold, tilsyn m. m. Den største forskjel mellem leieafgifterne medfører naturligvis bygningens egen beskaffenhed, om der i leien skal indgaa erstatning for opvarmning og benyttelse af vareheise og deslige. Høiest er leieafgiften i det saakaldte manufakturhus, hvor den er kr. 4.53 pr. kvadratalen; i pakhus no. 1 er den kr. 4.00; men i skurene er den kr 2.00, vekslende mellem kr. 2.66 i skuret ved Langelinje og kr. 1.83 i tømmerskur no. 1, alt pr. kvadratalen. For omkring et aar siden var det samlede beløb af leieafgifter kr. 80 034.00 for 24 522 kvadratalen udleiet gulvflade, eller i gjennemsnit kr. 3.35 pr. kvadratalen. Fra selskabets side betones det imidlertid, at dets opgave i det hele taget jo ikke er saa meget at skaffe sig stort økonomisk udbytte som at være til gavn for handelens og sjøfartens interesser. Selskabet er derfor tilfreds med den uddeling paa dets aktiekapital, som erholdes, og hvilken er 4 pct. For et sligt foretagende, som sigter til alment gavn og tjener til at hæve det hele lands vareomsætning, vil denne uddeling sees at være noksaa betydelig, tilmed uventet stor.

Hvad angaar rørelsen inden frihavnen, fortjener det at fremholdes, hvorledes man gjennem nedsætning af taksterne paa arbeidspenge for kornvarer og foderstoffe har søgt at drage trafiken med disse varer til frihavnen.

I sin helhed er dette ikke lykkedes; Kjøbenhavn har jo nemlig, som forhen af mig fremholdt, at udholde en voksende konkurrence fra enkelte provinshavne, der optager en øget del af indførselen af foderstoffe. Opsvinget for frihavnen er dog bemerkelsesværdigt. Frihavnen optog af Danmarks hele indførsel:

Af rug . . .	1899:	16.1;	1900:	4.1;	1901:	9.2;	1902:*)	20.7	pct.
„ byg . . .	„	9.1;	„	28.8;	„	24.6;	„	11.4	„
„ hvede . .	„	25.5;	„	16.9;	„	52.3;	„	44.4	„
„ mais . .	„	34.1;	„	30.1;	„	34.9;	„	46.1	„
„ oljekager .	„	29.6;	„	20.6;	„	26.5;	„	22.2	„
„ klid . . .	„	19.9;	„	23.8;	„	28.3;	„	33.4	„

Transitforretningerne ansees imidlertid bestemt at have taget et meget stort opsving, om ikke hvad kjøbmændene angaar, saa dog hvad dampskibsselskaberne, og især Det forenede Dampskibsselskab betræffer. Denne art trafik

*) Procenttallene for aaret 1902 gjælder alene aarets 3 første kvartaler.

kan nu siges hovedsagelig at foregaa i frihavnen, ligesom ogsaa sidstnævnte selskabs ruteskibe i fart paa New York benytter frihavnen.

Et foretagende, som sikkerlig vil komme til at tilføre frihavnen trafik, er Det vestindiske Kompani, som tager sigte ikke blot paa tilveiebringelsen af regelmæssig forbindelse med de dansk-vestindiske øer, men ogsaa paa oparbeidelsen af en rute paa Centralamerika.

Det østasiatiske Kompani, som skal trafikere den vestindiske rute, har ogsaa som bekjendt forlagt sin virksomhed i hjemlandet til frihavnen. Fra kompagniets side er jo opmerksomheden ogsaa rettet paa udnyttelsen af chancerne i Sydafrika, og herigjennem kan frihavnen ogsaa faa forøget trafik. Det er ogsaa kompagniet, som har anlagt de store cisterner for flydende brændsel i frihavnen. Disse tanker rummer 16 000 tons „liquid fuel". Der skal være opnaaet udmerkede resultater med dette fyrestof paa kompagniets skibe, og frihavnsselskabet, som har anskaffet et lokomotiv for fyring med olje, er tilfreds dermed. Det kan maaske ogsaa nævnes her, at Det østasiatiske Kompagni, efter hvad der meddeles mig, skal omgaaes med vidtløftige planer om indførelse af dette brændselsystem, ikke alene paa dampskibe, men ogsaa ved dampmaskiner til anvendelse paa land, og det ikke alene i Danmark, men ogsaa over hele Norden. Da dette fyringssystem sees at vinde større udbredelse, vilde man sikkert gjøre vel i ogsaa i Norge snart at anlægge cisterner for at fylde beholdere, saaledes at skibene ikke maatte søge Kjøbenhavn herfor, hvad der ansees for at burde være ganske unødvendigt.

Naar det af frihavnsinstitutionens modstandere gjøres gjældende, at den virksomhed, som drives i frihavnen eller med denne som operationsbasis, ligesaa godt skulde kunne fremmes af en moderne udstyret og bekvemt beliggende havn uden forskyvning af toldgrænsen, tager de fuldstændig feil. Ogsaa den virksomhed, som ikke betinges af frihavnen som saadan, foregaar langt lettere og udvikles langt bedre i en frihavn end i en havn med den sedvanlige toldtekniske udrustning.

Uanseet den ubestridelige nytte, en frihavn medfører for den omsætning, for hvilken den som beliggende udenfor toldgrænsen først og fremst er bestemt, faar den, som ovenfor paavist, betydning ogsaa langt udover sin egentlige opgave, udrustet som den er — og maa være for den tilsigtede omsætnings skyld — med moderne havneindretninger og pakhuse m. v., som vil vise sig at være egnede til benyttelse under de forskjellige arter trafik, ikke mindst under den transoceane.

Sikkert er det, at de danske bestræbelser for af Kjøbenhavn at gjøre en stapelplads for Norden, har sit støttepunkt i Kjøbenhavns frihavn, og at denne, som var for stor for trafiken, da den byggedes, nu har evnet i høi grad at fremlokke rørelse og trække trafik til sig. Nogen naturlig nødvendighed for, at Kjøbenhavn skulde være en uundgaaelig omlastningsplads for varer til og fra Sverige, end mindre Norge, synes imidlertid ikke at kunne findes. Snarere burde, med hensyn til vore store exportartikler, ganske det modsatte være tilfældet. For tilfælde af, at Norden formaar at opretholde særskilte direkte transoceane lastedampskibslinjer, synes disse, med hensyn baade til exporten og til afsætningsmarkedet for importen, at have et langt naturligere udgangspunkt i svensk eller i norsk havn end i Kjøbenhavn.

Med hensyn til frihavnsplanerne i Norge har jeg ment ikke at burde undlade at fremhæve dette. Naar man saa ser i de norske blade omtalt med ros, at Det østasiatiske Kompagni vil lade en af sine dampere anløbe Norge,

da maa det undskyldes, at man ikke kan dele en slig anskuelse. Med Norges storartede forbindelser med egne skibe paa de fjerneste havne vil det sikkert ikke kunne møde altfor store vanskeligheder, naar det søgte at faa istand en egen linje, bygget paa norsk og svensk export og behov for import. I hvilken udstrækning denne trafik skulde fremmes af en frihavn i Norge, tillader jeg mig dog ikke herfra at bedømme.

Smyrna.

Aarsberetning for 1902 fra konsul F. Clemm.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Smyrna ankom i aaret 1902 fra fremmede lande med ladning 2 norske skibe dr. 764 tons og i ballast 2 skibe dr. 1 878 tons, ialt 4 norske skibe dr. 2 642 tons, alle dampskibe. Af disse skibe afgik 3 i ballast og 1 med ladning.

Til vicekonsulsstationen i Beirut ankom med ladning af kul 1 norsk dampskib dr. 974 tons, hvilket afgik i ballast.

Ingen svenske skibe anløb konsulatdistriktet.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen frcs. 199.63, ved vicekonsulsstationen i Beirut frcs. 85.93, hvoraf tilfaldt konsulen frcs. 42.95. Ialt tilfaldt konsulen frcs. 242.58.

Expeditionsafgifter i norske sager frcs. 11.10, i svenske sager frcs. 21.00.

Smyrnas import og export foregaar for den største del med de regulære dampskibslinjers baade: Cunard Line, Liverpool; Ellerman Line, Liverpool; Wilson Line, Hull; Deutsche Levante Linie, Hamburg; Levant Line, Hamburg —Amerika; A. C. de Freitas & Co., Hamburg; Koninkl. Nederlandsche Stoomboot Maatschappij, Amsterdam; Adolf Deppe, Antwerpen; Messagéries Maritimes, Marseille; Compagnie Fraissinet, Marseille; Østerrigske Lloyd, Triest; Khedivial Mail S. S. Co., London; T. Bowen Rees & Co., Smyrna.

Den samlede skibsfartsbevægelse paa Smyrna i aaret 1902 fremgaar af følgende oversigt:

	Dampskibe.		Seilskibe.	
	Ant. fartøier.	Tons.	Ant. fartøier.	Tons.
Tyske	98	145 745	—	
Engelske	280	373 050	2	
Amerikanske	—	—	1	
Østerrigsk-ungarske	230	303 838	1	
Belgiske	22	28 139	—	
Spanske	5	5 416	—	
Egyptiske	2	1 620	—	
Franske	130	235 669	2	
Græske	508	189 087	246	101 762
Hollandske	30	24 943	—	
Italienske	71	111 621	24	
Norske	4	2 645	—	
Tyrkiske	394	224 972	3 139	
Russiske	203	343 676	—	
Samiske	—	—	116	
Uruguaysk	1	1 191	—	
Tilsammen	1 978	1 991 612	3 531	101 762

Fragterne fra Smyrna til Göteborg, Kristiania og Bergen var for: tørrede frugter 35 sh., flydende varer 35 sh. à 40 sh., vallonia 34 sh., oljefrø 25 sh., korn 18 sh. à 22 sh., mineralier 15 sh. à 20 sh.; til Stockholm 5 sh. mere, til kontinentet, Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen, Hamburg, 10 sh. mindre pr. ton.

Jernbaner. Smyrnas kommunikationer med det indre af provinsen bestaar af to jernbanelinjer: Smyrna — Aidin — Diner med sidelinjer, 515.5 km., tilhørende „Ottoman Railway Co.", og linjen Smyrna — Cassaba med forlængelse og sidelinjer, 517.8 km. De steder, som endnu ikke berøres af jernbanerne, sender fremdeles sine produkter med kamel.

Høsten. Høsten inden distriktet faldt daarligere ud end foregaaende aar, undtagen for enkelte artiklers vedkommende, f. ex. sultanarosiner og vallonia. Aarsagen hertil søger man i den knappe nedbør under vaaren.

Exporten fra Smyrna udgjorde i aaret 1902 en værdi af frcs. 108 425 000 mod i aaret 1901 frcs. 112 490 000, i aaret 1900 frcs. 107 010 000, i aaret 1899 frcs. 94 000 000, i aaret 1898 frcs. 85 000 000 og i aaret 1897 frcs. 120 000 000.

De vigtigste exportartikler var:

	Tons.	Frcs.		Tons.	Frcs.
Lakritstræ	11 000	3 300 000	Hvid mais (dari)	4 000	620 000
Bomuld	5 000	5 600 000	Byg	125 000	15 500 000
Bønner	18 000	2 800 000	Opium	400	8 500 000
Smergel	14 000	1 350 000	Erter	2 500	520 000
Figener	12 200	8 000 000	Rosiner	60 600	28 100 000
Bomuldsfrø	5 000	500 000	Tobak	1 000	2 500 000
Valmuefrø	2 500	800 000	Vallonia	55 000	13 500 000
Sesamfrø	1 300	550 000	Tæpper, kv.m.	515 000	8 600 000

De arktikler, som fra Smyrna exporteredes til de forenede riger, var rosiner, tobak og vine.

Industrien i denne provins er begyndt, om end langsomt, at udvikle sig. Den vigtigste gren, tæppefabrikationen, har naaet en tilvirkning af 515 000 kv.m. til en værdi af 8 600 000 francs. Der findes nogle ret betydelige garverier, desuden møllebrug, fabriker for tilvirkning af maskiner og dampkjedler, et bomuldsspinderi, en ssømfabrik, en hesteskofabrik etc.

Importen til Smyrna opgik i aaret 1902 til frcs. 74 000 000, mod i aaret 1901 frcs. 72 000 000, i aaret 1900 frcs. 70 000 000, i aaret 1899 frcs. 67 000 000, i aaret 1898 frcs. 70 000 000 og i aaret 1897 frcs. 85 000 000.

De vigtigste importartikler var:

Alkohol	frcs.	1 800 000	Papir	frcs.	525 000
Fyrstikker	„	300 000	Petroleum	„	1 700 000
Trælast	„	2 000 000	Saltet fisk	„	175 000
Kaffe	„	2 300 000	Isenkram	„	3 500 000
Stenkul	„	3 150 000	Ris	„	1 500 000
Søm	„	250 000	Tomsække	„	1 100 000
Kobber	„	400 000	Svovl	„	875 000
Porcelænsvarer	„	300 000	Sukker	„	3 900 000
Jern	„	1 300 000	Glasvarer	„	500 000
Oljer til farveblanding	„	500 000			
Manufakturvarer af uld, bomuld, lin, silke etc.	„	30 000 000			

Fra Norge importeredes i aaret 1902: Trælast til en værdi af frcs. 19 500 og torsketran til en værdi af frcs. 23 000.

Fra Sverige importeredes: Jern 750 tons, værdi frcs. 190 000, papir for frcs. 3 000 og fyrstikker for frcs. 23 000.

Jern. Importen androg i aaret 1902 til 4 100 tons, hvoraf fra: Sverige 750 tons, Belgien 2 000 tons, Tyskland 1 250 tons, Østerrige og England hver 50 tons. Desuden er der i aaret 1902 indført til Smyrna af de to jernbaneselskaber, gaskompaniet og Smyrnas vandvæsen ca. 3 500 tons jern fra Belgien, Tyskland og England (skinner, rør etc.).

Trælast. Fra Triest er der importeret ca. 200 000 kub.fod sleepers, dimensioner 3″×3″×12′, 3″×4″×12′. 4″×4″×12′, 3″×4″×15′, 4″×4″×15′, 3″×4″×18′, 4″×4″×18′, 4″×5″×18′, 5×6″×18′, 5″×6″×21′, 4″×5″×21′, 3″×4″×21′, 4″×4″×21′, hvoraf den allerstørste del har været af god kvalitet, til en pris af 97 centimes pr. kub.fod, et mindre betydeligt parti af ringere kvalitet til en 3 cent. lavere pris. Firmaet Agost. Scarpa har leveret næsten alt af bedre kvalitet, medens den ringere hovedsagelig kjøbtes hos G. Feltrinelli & Co.

Exporten fra Galatz af alle slags trælast sker fob. Galatz. Fragt og assurance til Smyrna er gjennemsnitlig frcs. 6.50 pr. kubikmeter. Fra Galatz er der ankommet til Smyrna ca. 150 000 fod usagede bord, dimensioner: 5 m.×75 mm.×29 cm. og 5 m×75 mm.×26 cm., til en pris af frcs. 240—260 pr. 100 fod; endvidere 18 000 kbm. sagede bord, dimensioner:

Meter.	mm.	
4	45	× 22—38 cm.
4	40	
4 . . .	25	
4	18	
4	12	

Meter.	mm.	
4	9	×22—30 cm.
4	7	

til en grundpris af frcs. 40 pr. 25 mm. prima.

Smyrnas handel med sagede bord besørges af to aktieselskaber, det ene A. G. vorm. Leopold von Popper, Budapest, det andet A. G. vorm. Goetz & Co., Budapest. De vilkaar, hvorunder disse selskaber afslutter forretninger i Smyrna, er ved akcept paa 4 maaneder eller pr. kontant ÷ 3 pct. mod konnossement med 2 pct. provision til agenterne.

Fra Odessa er der i det forløbne aar indkommet flere ladninger bord til Smyrna, men da man her ikke har været tilfreds med disse, er forbindelserne med denne havn blevet stadig sjeldnere.

Fra Bulgarien indførtes i aaret 1902 1 000 kb.m. høvlede bord à frcs. 46 pr. kb.m. cif. Smyrna.

Af amerikansk pitch-pine importeredes intet i aaret 1902.

Fra Norge importeredes 350 kb.m. høvlede bord à frcs. 55 pr. kb.m. cif. Smyrna.

Hvad der af Nordens trælast mest er af interesse for Smyrna, er høvlede bord samt gran- og furuvirke. De høie fragtomkostninger er imidlertid den fornemste aarsag til, at der ikke er indført større partier af nordisk trælast her. Dog findes der agenter hersteds, som er villige til at repræsentere trælastexportører i de forenede riger.

Fyrstikker. Værdien af importerede fyrstikker i aaret 1902 var ca. frcs. 300 000, hvoraf østerrigske fyrstikker for frcs. 200 000, italienske for frcs. 77 000 og svenske for frcs. 23 000.

De østerrigske fyrstikfabrikanter har dannet et syndikat (repræsenteret her af brødr. Athanassoula) for at konkurrere med andre tilvirkningssteder. De søger i størst mulig grad at efterligne de svenske fyrstiketiketter, da svenske fyrstikker er meget efterspurgt her. Prisen paa østerrigske fyrstikker var 50 à 55 frcs. pr. kasse à 50 gross, og det er nødvendigt, at priserne paa svenske fyrstikker sættes saavidt lavt, at de paa en effektiv maade kan bekjæmpe den østerrigske konkurrence.

Papir. Tryk- og skrivpapir indføres fra Østerrige, Tyskland, Belgien, Frankrige, Italien og England. Værdien af det i aaret 1902 indførte opgik til 100 000 frcs., og priserne har varieret mellem 27 og 80 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna, alt efter kvalitet og vegt. Efter min erfaring foretrækker man her trykpapir af en minimumsvegt af 40 gram pr. kv.m. og til en pris af 27 à 33 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna.

Pakpapir (straapapir) importeredes til en værdi af 180 000 frcs. fra Frankrige, Italien, Østerrige og Tyskland. Prisen pr. 100 kg. cif. Smyrna har været 15—25 frcs. efter kvalitet og vegt.

Kuvertpapir („patentpapir") importeredes til en værdi af 60 000 frcs. fra Østerrige, Tyskland og Sverige. Prisen var 23—30 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna.

Cigaretpapir indførtes til en værdi af 180 000 frcs. fra Østerrige, Italien og Frankrige. Prisen var 80—100 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna.

Fisk. Af saltet og tørret torsk er der i aaret 1902 indført:

Fra Danmark:	54 tdr. à 6 kvintaler	324	kvintaler
„ —	750 baller à $1^1/_2$ kvintal	1 125	—
„ Frankrige:	1 200 baller à $1^1/_2$ kvintal	1 800	—
„ Liverpool:	100 tdr. à 4 kvintaler	400	—
		3 649	kvintaler

Priserne har varieret fra £ 19 til £ 21 pr. ton.

Af sild (røget rød sild) importeredes fra Yarmouth 6 990 tdr. à $^1/_2$ kvintal = 3 500 kvintaler, fra Aberdeen 1 000 tdr. à $^1/_2$ kvintal = 500 kvintaler, ialt 4 000 kvintaler. Priserne har været: I august/september 9 à 10 sh., i oktober/december 8, 7 og 6 sh. pr. tønde à $^1/_2$ kvintal.

Af kaviar importeredes der tidligere ca. 200 à 300 tdr. aarlig, udelukkende fra Rusland. I de sidste aar er importen gaaet ned til 50 tdr. (ca. 75 kvintaler) aarlig som følge af de forhøiede priser. Efter hvad nogle importører paastaar, skulde den norske kaviar meget godt kunne optage konkurrencen med den russiske. Den pris, som udvalgt norsk kaviar vilde betinge, skulde være ca. kr. 11.00 à 11.50 og for sekunda kaviar kr. 7.00 à 7.50 pr. kg. De firmaer, der kan interessere sig for norsk kaviar, er Panos Triantafillou og Carvounopoulo Frères, begge i Smyrna.

Indførselstolden til Tyrkiet er 8 pct. af værdien paa alle artikler.

Konsulatet tilraader exportører i de forenede riger, inden de indlader sig

i forretninger med handelshuse, der er dem fremmede, altid først at indhente de fornødne oplysninger fra konsulatet.

Sundhedstilstanden inden konsulatdistriktet har i aaret 1902 været tilfredsstillende.

Konsulatets kontor, der befinder sig i Youvanoglou Khans lokale, er aabent kl. 10—1 form. og kl. 4—6 efterm.

Piræus.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul N. Axélos.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 fra fremmede lande til Piræus med ladning af kul 3 norske dampskibe dr. 3 763 tons, hvilke afgik i ballast; til Patras med ladning 3 norske dampskibe dr. 1 242 tons, hvilke afgik med ladning af korinter; til Cefalonia med ladning 1 norsk dampskib dr. 440 tons, der afgik med ladning af rosiner; til Zante med ladning 1 norsk dampskib dr. 819 tons, der ligeledes afgik med ladning af rosiner.

Til Piræus ankom 1 svensk seilskib dr. 443 tons med ladning af trælast fra Sundsvall.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 239.02, ved vicekonsulsstationerne kr. 157.10, hvoraf tilfaldt generalkonsulen kr. 78.50; af det svenske skib ved hovedstationen kr. 28.15; ialt tilfaldt generalkonsulen kr. 345.67.

Grækenlands import opgik i aaret 1902 til en værdi af 134 891 301 frcs. mod 138 765 302 frcs. i aaret 1901, altsaa en formindskelse i aaret 1902 af 3 874 000 frcs. Exporten androg i aaret 1902 til et beløb af 80 136 829 frcs. mod 93 780 955 frcs. i aaret 1901, altsaa ligeledes en formindskelse i aaret 1902 af 13 644 126 frcs.

Grækenlands trælastimport i aaret 1901.

1ste klasse. Skibstømmer:

1.	Gran og furu i almindelighed	6 008 kbm.
2.	Bjælker og planker af gran og furu	2 110 „
3.	Gran- og furutømmer, barket og ubarket	353 „
4.	Eg	1 391 „
	Ialt	9 862 kbm.

2den klasse. Bygningstømmer:

1.	Gran og furu i almindelighed	58 881 kbm.
2.	Bjælker og planker af gran og furu	21 364 „
3.	Gran- og furutømmer (rundlast), barket og ubarket	1 315 „
4.	Eg	32 220 „
5.	Kastanje, ask etc.	795 „
	Ialt	124 575 kbm.

3die klassse. Bødkermaterialier:

1. Tøndebaand	893 599	o. k.
2. Tøndestave	5 372 513	„
3. Bøg etc.	1 572 717	„
4. Kassematerialier	38 375	„
Ialt	7 877 204	o. k.

4de klasse. Snedkermaterialier:

1. Ibenholt og andre finere træsorter	184 888	o. k.
2. Almindelige træsorter i forældet tilstand	5 007	„
3. Do. mindre dimensioner	1 179	„
Ialt	191 074	o. k.

Fra Sverige indførtes 5 499 kbm. bygningstømmer til en værdi af frcs. 480 468.

Valparaiso.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul Bruno Mohr.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Valparaiso ankom i aaret 1902 fra fremmede lande med ladning 3 norske seilskibe dr. 3 495 tons, hvilke optjente i bruttofragter tils. £ 4 645. Af disse skibe afgik 2 dr. 2 499 tons i ballast og 1 dr. 996 tons med ladning, hvilket sidste i bruttofragt optjente £ 996.

Til vicekonsulsstationen i Iquique ankom med ladning fra fremmede lande 5 norske skibe dr. 7 984 tons, hvoraf 2 dampskibe dr. 4 674 tons. Af disse skibe afgik 1 dr. 1 176 tons i ballast og de øvrige med ladning.

Til vicekonsulsstationen i Antofagasta ankom med ladning 1 norsk seilskib dr. 1 053 tons, hvilket afgik med restlast til Iquique.

For at indhente ordres og indtage kul ankom til konsulatdistriktet 13 norske skibe dr. 27 783 tons, hvoraf til hovedstationen 4 dr. 6 998 tons, de øvrige til vicekonsulsstationen i Coronel.

Ingen svenske skibe ankom i aarets løb til konsulatdistriktet.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 221.55, ved vicekonsulsstationen i Iquique kr. 506.91 og ved do. i Antofagasta kr. 66.86.

Salpeterexporten. Paa grund af den stadig tiltagende efterspørgsel efter salpeter holdt priserne sig høie. Der er dannet en forening af producenter, hvilken fastsætter priserne, og opretholdt den under aarets løb en notering af 6 sh. 5 d pr. kvintal à 46 kg. Denne pris vil antagelig fremdeles blive raadende.

Den samlede export udgjorde i aaret 1902: ca. 30 mill. kvint. = ca. $1^1/_3$ mill. tons til en værdi af ca. 170 mill. chil. $ à 18 d pr. $. Henimod $^1/_5$ af den hele export gik til de Forenede Stater.

Den høieste fragtrate for salpeter til Europa var i aaret 1902: 21 sh. 3 d og den laveste 17 sh. 6 d. I april 1903 noteredes 13 sh. 9 d.

Salpeterhavnen Caleta Coloso (Antofagasta) er nu færdig, og indskibning har der allerede fundet sted, ligesom der er losset kulladninger sammesteds.

Kobberexporten androg i aaret 1902 til 29 056 tons til en værdi af ca. $ $23^1/_3$ mill. à 18 d pr. $. Landet har en overordentlig stor rigdom af kobber, men der mangler kapital til at iverksætte nogen grubedrift i større skala.

Kul. Der importeredes i aaret 1902 ca. 850 000 tons kul, hvoraf omtrent halvparten kom fra Europa, resten kom fra Australien.

For maanederne fra og med januar til og med september opgik værdien af den samlede import til ca. 124 mill. $ og af exporten til ca. 137 mill $; for sidste kvartal er statistiken endnu ikke tilgjængelig.

Antallet af norske og svenske skibe, som bringer kul fra Australien, er i aaret 1902 gaaet tilbage, medens samtidig skibsfarten under italiensk flag viser fremgang.

Fra norske og svenske skibe afmønstredes i aaret 1902 9 mand og paamønstredes 11 mand, medens der rømte 6 mand.

Kornhøsten var i det sidstforløbne aar i almindelighed god, naar undtages de sydlige distrikter, hvor kornet ødelagdes af regnet. Landet indfører nu ikke længere korn, men exporterer tværtimod et, rigtignok ubetydeligt, kvantum hvede.

Landets finanser lader fremdeles meget tilbage at ønske, omend vekselkursen i den senere tid har steget sukcessivt fra $13^1/_2$ d til $16^3/_4$ d.

Industrien gaar stadig fremad og begunstiges ved protektionstold. Saagodtsom al bedrift er imidlertid endnu i udlændingers hænder, da chilenerne nødig anbringer kapital i industrielle foretagender.

Fiskeri. Den store fiskerigdom langs Chiles vidtstrakte kyst er endnu lidet udnyttet, omend fiskeribedriften i den senere tid er blevet omfattet med større interesse. Prisen paa levende fisk er meget høi.

Indhold: **Alexandria** s. 784. — **Havana** s. 787. — **Kjøbenhavns frihavn** s. 789. — **Piræus** s. 796. — **Smyrna** s. 792. — **Stettin** s. 751. — **Tunis** s. 778. — **Valparaiso** s. 797.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 17. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Shanghai.

Aarsberetniny for 1902 fra konst. generalkonsul Filip Hagberg, dateret 15de september 1902.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	109	111 944	109	111 944	-	-	52	49 539	52	49 539
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	109	111 944	109	111 944	-	-	52	49 539	52	49 539
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	414	360 251	414	360 251	-	-	277	237 783	277	237 783
Seilskibe	-	-	2	1 412	2	1 412	-	-	1	769	1	769
Sum	-	-	416	361 663	416	361 663	-	-	278	238 552	278	238 552
Totalsum af ladede fartøier	-	-	525	473 607	525	473 607	-	-	330	288 091	330	288 091
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	7	6 909	7	6 909	-	-	65	70 071	65	70 071
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	7	6 909	7	6 909	-	-	65	70 071	65	70 071
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	39	36 253	39	36 253	-	-	174	158 270	174	158 270
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	1	643	1	643
Sum	-	-	39	36 253	39	36 253	-	-	175	158 913	175	158 913
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	46	43 162	46	43 162	-	-	240	228 984	240	228 984

For ordre, reparation eller lignende ankom 19 norske fartøier dr. 17 872 tons.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 28 dr. 31 483 tons, til hovedstationen ingen.

Af norske fartøier erlagdes i konsulatafgifter ved hovedstationen kr. 3 723.39, ved vicekonsulsstationerne kr. 17 837.25, hvoraf tilfaldt konsulskassen kr. 8 918.62. Af svenske fartøier erlagdes ved vicekonsulsstationerne kr. 1 273.11, hvoraf tilfaldt konsulskassen kr. 636.55. Tilsammen tilfaldt konsulskassen kr. 13 278.56.

I expeditionsafgifter erlagdes ved hovedstationen i norske sager kr. 441.96, i svenske sager kr. 291.90.

Fra udlandet indklareredes i aaret 8 737 fartøier dr. 7 224 000 tons, mod 7 757 fartøier dr. 6 339 000 tons i aaret 1901. I kystfarten indklareredes 25 678 fartøier dr. 19 749 000 tons mod 24 438 fartøier dr. 17 853 000 tons i aaret 1901.

Ialt ind- og udklareredes 53 990 000 tons mod 48 416 000 tons i aaret 1901, og deltog deri følgende nationer med nedennævnte procentvise andel:

	1901.	1902.		1901.	1902.
Storbritannien	54 pct.	50 pct.	Norge	0.7 pct.	1.5 pct.
Kina . . .	13.3 „	17 „	Rusland . . .	0.8 „	1.0 „
Japan . . .	11.4 „	14 „	Amerika . . .	1.8 „	1.0 „
Tyskland . .	15.6 „	13 „	Alle andre . .	0.9 „	1.0 „
Frankrige . .	1.5 „	1.5 „			

De fleste kinesiske dampskibe, som under og efter urolighederne i aaret 1900 gik under engelsk, amerikansk eller tysk flag, tog i aaret sit nationalflag tilbage.

Sammenlignende tabel over skibsfarten under aarene 1901 og 1902.

	1901.		1902.	
Flag.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Amerikansk	1 241	898 063	1 295	493 831
Østerrigsk	71	111 583	30	53 157
Belgisk	4	5 164	—	—
Britisk	25 012	26 151 332	24 758	26 950 202
Kinesisk	22 615	6 434 824	26 303	9 341 082
Koreansk	28	21 584	38	28 758
Dansk	80	103 220	98	127 906
Fransk	1 208	733 041	1 511	833 759
Tysk	6 641	7 542 829	6 046	7 220 146
Italiensk	10	334	—	—
Japanesisk	6 115	5 518 376	6 898	7 350 515
Norsk	321	327 847	913	829 141
Svensk	18	17 802	40	38 396
Portugisisk	600	45 950	388	32 296
Russisk	787	407 989	1 107	603 510
Siamesisk	2	616	—	—
Spansk	12	390	2	5 946
Hollandsk	77	93 852	70	78 693
Andre	2	1 872	2	2 664
Sum	64 844	48 416 668	69 499	53 990 002

Fragterne. For „trip-“ og „timecharter“ noteredes i aaret følgende fragter:

I januar: 1 418 tons, Moji—Shanghai, timecharter, $ 7 500; 757 tons, Tientsin—Shanghai, timecharter, $ 6 650.
„ februar: 2 808 tons, Amerika—Shanghai, timecharter, £ 1 750.
„ marts: 849 tons, Nagasaki—Shanghai, do., $ 6 700; 2 191 tons, Cardiff—Shanghai, trip, 17 sh. p. t.
„ april: 2 419 tons, Port Oregon—Shanghai, timecharter, £ 1 200.
„ mai: 994 tons, Chinvantao—Shanghai, timecharter, $ 7 800.
„ juli: 868 tons, Hongkong—Shanghai, do., £ 625.
„ september: 1 269 tons, Moji—Shanghai, trip, $ 1.40; 994 tons, Chinvantao—Shanghai trip $ 1.15.
„ oktober: 833 tons, Moji—Shanghai, timecharter, $ 5 000.
„ december: 1 220 tons, Moji—Shanghai, do., $ 6 500.

Handel. Tabel over Kinas handelsomsætning med udlandet i Haikwan taels i de sidste fem aar:

Aar:	Import.	Export.	Sum.
1898 . . .	209 579 334	159 037 149	368 616 483
1899 . . .	264 748 456	195 784 832	460 533 288
1900 . . .	211 070 422	158 996 752	370 067 174
1901 . . .	268 302 918	169 656 757	437 959 675
1902 . .	315 363 905	214 181 584	529 545 489

I kroner var totalomsætningen med iagttagelse af kurserne i:

Aaret 1898	957 mill.	Aaret 1901	1 161 mill.
„ 1899	1 243 „	„ 1902	1 217 „
„ 1900	1 041 „		

Handelsomsætningen i Haikwan-taels har at opvise et høiere beløb end noget foregaaende aar. Dog var vilkaarene for handelen ikke særlig gunstige. En heftig koleraepidemi rasede over hele riget. Tørke, paafulgt af oversvømmelser i det sydlige, hvor et oprør endnu paagaar, og mangel paa tillid i de nordlige provinser indvirkede skadelig paa omsætningen.

I handelsomsætningen deltog de forskjellige lande i aarets løb saaledes:

		Hk. tls.	Sum.
Storbritannien	Import fra	57 624 610	
	Export til	10 344 375	
			67 968 985
Hongkong	Import fra	133 524 169	
	Export til	82 657 375	
			216 181 544
Indien	Import fra	33 037 439	
	Export til	2 832 274	
			35 869 713
Singapore og Straits	Import fra	4 108 926	
	Export til	3 026 922	
			7 135 848

**

		Hk. tls.	Sum.
Australien	Import fra	301 838	
	Export til	23 955	
			325 793
Sydafrika og Mauritius	Import fra	—	
	Export til	183 618	
			183 618
Britisk Amerika	Import fra	2 832 511	
	Export til	365 612	
			3 198 123
Forenede Stater	Import fra	30 138 713	
	Export til	24 940 152	
			55 078 865
Philippinerne	Import fra	857 768	
	Export til	148 325	
			1 006 093
Sydamerika	Import fra	30 000	
	Export til	74 725	
			104 725
Det europæiske kontinent (undtagen Rusland)	Import fra	18 484 678	
	Export til	39 728 637	
			58 213 315
Rusland via Odessa og Batum	Import fra	889 016	
	Export til	3 793 905	
			4 682 921
Rusland og Sibirien via Kiachta	Import fra	—	
	Export til	4 267 090	
			4 267 090
Russisk Manchuri	Import fra	345 518	
	Export til	2 850 611	
			3 196 129
Korea	Import fra	1 260 999	
	Export til	1 043 428	
			2 304 427
Japan	Import fra	35 342 283	
	Export til	28 728 294	
			64 070 577
Macao	Import fra	2 490 550	
	Export til	4 972 068	
			7 462 618
Kochin-Kina, Tonkin og Annam	Import fra	1 851 104	
	Export til	1 202 362	
			3 053 466
Siam	Import fra	980 691	
	Export til	930 702	
			1 911 393
Java og Sumatra	Import fra	1 309 940	
	Export til	503 346	
			1 813 386
Asiat. Tyrki, Persien, Egypten, Algier, Aden m. m.	Import fra	135 558	
	Export til	1 563 808	
			1 699 366
	Import ialt	325 546 311	

	1901. Hk. tls.	1902. Hk. tls.
Opium	32 936 579	35 456 656
Bomuldsvarer	99 651 999	127 545 309
Uldvarer	4 727 371	3 921 173
Diverse vævede stoffe	704 871	916 857
Metalvarer	10 428 662	10 574 928
Andre slags	119 853 436	136 948 982
Sum	268 302 918	315 363 905

Blandt metalvarer merkes:

	1901.	1902.		1901.	1902.
Tin i plader	2 832 000	2 386 000	Stangjern	699 000	590 000
Jernvarer, ikke klassificerede	784 000	1 000 000	Jernplader	351 000	501 000
Jernskrab	884 000	981 000	Jerntraad	380 000	272 000
Sømjern	622 000	738 000	Staal	300 000	424 000
Bly i barrer	728 000	718 000	Staal, mygt	350 000	347 000
Kobber	420 000	983 000	Rujern	114 000	42 000

I gruppen „andre slags" merkes følgende varer:

	I mill. Hk. tls. 1901.	1902.		I mill. Hk. tls. 1901.	1902.
Ris	7	23.6	Sandeltræ	1.2	1.7
Sukker	13.5	20.5	Ginseng	1.2	1.6
Petroleum	17.3	11.5	Vin, øl og sprit	3	1.5
Stenkul	8.4	6.8	Cigarer og cigaretter	2.2	2
Bomuld	3.9	3.9	Sjøgræs	1.6	1.3
Mel	4.7	3.8	Husholdningsartikler	1.6	1.2
Fyrstikker	3	3.5	Apothekervarer	0.9	1.2
Trælast	1.7	2.3	Sæbe	1	1
Anilinfarver	1.6	2.2			

Udførselen. Denne ansloges til 214 181 584 Hk. tls. eller 44 524 827 Hk. tls. høiere end i aaret 1901.

Udførselen af sesamfrø steg fra 297 000 til 882 000 pikuls som følge af aabningen af den sydlige del af Lu-Han-jernbanen (Peking-Hankow). Bønnekager og bønner, som er gjenstand for sterk efterspørgsel i Japan, børster, cassia lignea, rhabarbra, talg, tobak og uld viste samtlige tilfredsstillende fremgang. Efterspørgselen paa halmfletning stiger fremdeles. En betydelig udførsel af bomuld finder sted til Japan, hvorfra den kommer tilbage i form af garn, som med fremgang kan konkurrere med den indenlandske vare.

The opviste i aaret en noget forbedret kvalitet; forøvrigt er alle sagkyndige enige om, at alle distrikter undtagen Ichang udviser en beklagelig nedgang i kvalitet i de sidste 20 aar. Kineserne tager ikke mod raad og vægrer sig haardnakket for at lytte til alle forslag til forbedringer i dyrkning og tilberedelse, medens derimod deres medkonkurrerende i Indien og paa Ceylon vier

alle detaljer den største opmerksomhed og altid lægger vind paa at indføre forbedringer. Kraftige forestillinger i løbet af vaaren formaaede den kinesiske regjering til at nedsætte udførselstolden til det halve, men den er dog for høi, opgaaende til mindst $12^1/_2$ pct. for ordinær the, og da likin og andre paalæg i det indre fremdeles bibeholdes, skjønt samme i visse distrikter stiger op til næsten samme beløb som tolden, er det at frygte, at denne „halfmesure" for at søge at ligestille kinesisk the med den konkurrerende vare ikke kommer til at gavne handelen væsentlig. En nyhed, som følges med interesse, var transporten af 3 mill. skaalpund med den sibiriske jernbane. Dette skulde kunne lede til større udvikling, om kineserne blot kunde formaaes til at ofre større opmerksomhed paa kvaliteten. En reduktion i den russiske toldtarif vilde ophjælpe thehandelen, især da Rusland nu er den største kjøber af sort the.

Totalexporten af alle slags the var omkring 31 pct. høiere end i aaret 1901. Amerika tog 168 000 pikuls sort the mod 97 000 pikuls foregaaende aar og 126 000 pikuls grøn the mod 87 000 pikuls. Sort the via Kiachta steg fra 17 000 til 66 000. Udførselen af teglthe forøgedes betydelig, fra 300 000 til 560 000 pikuls, dette paa grund af at den saakaldte Congou-the, som forbruges øst for Irkutsk, og som tidligere kunde indføres toldfrit, i aaret maatte erlægge told og derfor erstattedes af teglthe. Ceylon Dust, som er mørkere i farve end China Dust, indføres for at forbedre kvaliteten og udseendet af teglthe. Det kan bemerkes, at udførselen af grøn the fra Ceylon til de Forenede Stater, før i tiden et kinesisk monopol, steg fra 800 000 pounds i aaret 1901 til 2 000 000 i aaret 1902. Det maa beklages, at den kinesiske regjering og the-kompagnierne ikke tager mere energiske forholdsregler for at ophjælpe denne værdifulde, men hensygnende handel.

Aaret var ikke gunstigt for silkeindustrien. Varmt veir i begyndelsen af april klækkede æggene for tidlig, inden morbærbladene var udsprungne, og en stor del af de unge silkeorme ødelagdes. Vaadt og koldt veir efterpaa svækkede end mere de overlevende, og den første silkehøst blev daarlig saavel i kvalitet som i kvantitet. Det hjalp ikke, at anden høst gav et uventet godt resultat; totalproduktionen stod betydelig under et middelsaars. Den livlige efterspørgsel fra Europa og Amerika, den daarlige høst og den synkende kurs drev imidlertid priserne saa vidt op, at sølvværdien af silkehandelen oversteg foregaaende aars. Dampspinderierne begyndte aaret under ugunstige forholde, da de kontrakter, de indgik om kokoner til rimelige priser i marts og april, ikke kunde opfyldes. Heldigvis kunde kokoner af anden høst erholdes til billigere priser.

Værdien i runde tal af de fornemste udførte varesorter, sammenlignet med foregaaende aar:

	I mill. haikwan taels.	
	1901.	1902.
Silke	60.9	79.2
The	18.5	22.9
Bomuld	4.7	13.2
Huder	4.5	5.7
Bønnekager	4.7	5.4
Skind	4.0	5.3
Bønner	3.9	4.3
Halmfletning	3.6	3.9
Oljer	2.8	3.5

	I mill. haikwan taels.	
	1901.	1902.
Papir	2.7	3.1
Madvarer	2.7	2.8
Matter i ruller	2.2	2.8
Do.	0.9	1.1
Uld	1.6	2.4
Sukker	3.0	2.3
Tobak	2.2	2.2
Porcelæn	1.7	1.9
Medicin	1.5	1.9

	I mill. haikwan taels. 1901.	1903.		I mill. haikwan taels. 1901.	1902.
Kreaturer	1.8	1.8	Frugt	1.5	1.3
Hamp	1.3	1.8	Vegetabilsk voks .	1.0	1.1
Børster	1.2	1.7	Fisk	1.1	1.1
Fyrverkerisager . .	2.0	1.7	Fjær	0.6	0.8

Angaaende varebyttet mellem Norge og Kina samt Sverige og Kina er oplysninger meddelt af firmaet Schiller & Co., som fra Sverige indførte: Telefoner og vekselbord til en værdi af £ 3 500, 20 tons pakpapir £ 240, amykos £ 10, ialt £ 3 750, samt af firmaet Thoresen & Co., som fra Norge indførte:

Træmasse	40	tons . . .	£ 400	Valsemasse	350	kg. . £ 30
Papir	35	„	„ 480	Knækkebrød	160	„ . „ 8
Øl	50	kasser . . .	„ 36	Uldtepper	1 000	par . „ 140
Stole	40	dusin . . .	„ 60			
Paraplyer	1 000	stkr. . . .	„ 70			Ialt £ 1 224

Firmaet bemerker angaaende paraplyerne, at disse udsendtes i kongsignation og kun kunde sælges med tab.

Til Skandinavien exporterede firmaet 670 halve kasser sort the, af hvilke 200 til en værdi af £ 175 antages at have fundet veien til Norge.

Uden tvil indførtes svensk jern og staal og norske konserver. Til Sverige udførtes i lighed med foregaaende aar betydelige kvantiteter vegetabilsk voks.

Hongkong.

Skibsfart. Den samlede drægtighed af i aaret ankomne og afgaaede fartøier opgik til 21 528 780 tons eller 2 203 396 tons mere end i aaret 1901. Ankomne 51 542 dr. 10 783 502 tons; afgaaede 51 547 dr. 10 754 278 tons. Af britisk oceangaaende tonnage indklareredes 3 010 441 tons og udklareredes 3 005 148 tons; af britiske floddampere paa Kanton, Macao og West River 1 775 960 og 1 780 238; af udenlandsk oceangaaende tonnage 3 273 817 og 3 238 719 tons respektive; af udenlandske floddampere indklareredes 95 766 tons og udklareredes 95 909 tons; af dampslupper i fart paa havne udenfor kolonien 97 607 og 97 607 tons; af junker i udenrigshandelen 1 613 895 og 1 624 344 tons; af junker i lokaltrafiken 916 016 og 903 313 tons; af den samlede drægtighed udgjorde saaledes: Britisk oceanfart 27.94 pct., britisk flodfart 16.52 pct., udenlandsk oceanfart 30.25 pct., udenlandsk flodfart 0.89 pct., dampslupper i udenrigsfart 0.91 pct., junker i udenrigsfart 15.04 pct., junker i lokaltrafik 8.45 pct.

Følgende opgave udviser en sammenligning med foregaaende aar; dampslupper og junker i lokaltrafik ikke iberegnet:

	1901. Antal.	Tons.	1902. Antal.	Tons.
Britiske . .	6 715	9 213 639	7 102	9 571 787
Udenlandske .	4 092	5 345 502	5 359	6 704 211
Junker . . .	35 394	3 266 168	36 245	3 238 239
Sum	46 201	17 825 309	48 706	19 514 237

Saaledes en betydelig forøgelse i antal og tonnage af udenlandske fartøier.

Det virkelige antal fartøier af europæisk konstruktion, som indklareredes i aarets løb, var, bortseet fra floddamperne og dampslupper 718, af hvilke 350 var britiske og 368 udenlandske. Disse 718 fartøier indklareredes 4 047 gange med en samlet drægtighed af 6 284 258 tons.

Dampskibe.

	Antal.		Indklareringer.		Drægtighed.	
Flag.	1901.	1902.	1901.	1902.	1901.	1902.
Britisk . . .	321	324	1 770	1 753	2 894 519	2 965 030
Østerrigsk . .	20	20	53	50	128 483	125 929
Belgisk . . .	3	1	9	3	12 407	3 624
Kinesisk . .	4	17	10	135	3 349	163 396
Koreansk . .	1	—	1	—	796	—
Dansk . . .	8	6	12	13	25 903	23 374
Hollandsk . .	9	8	29	23	40 872	26 464
Fransk . . .	22	27	206	228	209 094	219 111
Tysk . . .	122	123	842	939	1 242 499	1 360 524
Italiensk . .	2	4	12	14	17 988	23 428
Japanesisk . .	65	56	336	409	692 981	865 400
Norsk . . .	26	49	79	300	78 004	263 379
Portugisisk .	3	3	49	46	4 948	7 897
Russisk . .	4	11	4	16	8 797	32 046
Spansk . . .	1	—	1	—	784	—
Svensk . . .	1	4	7	15	6 923	14 325
Amerikansk .	19	23	89	56	130 476	121 939
Intet . . .	1	—	1	—	80	—
Sum	632	676	3 510	4 000	5 498 903	6 215 866

Seilskibe.

Flag.	Drægtighed. 1901.	1902.	Flag.	Drægtighed. 1901.	1902.
Britisk	23 261	45 411	Norsk	—	1 418
Fransk	7 040	—	Sarawak . . .	—	1 338
Tysk	143	2 973	Forenede Stater .	25 191	17 040
Italiensk . . .	794	—	Sum	56 429	68 392
Japanesisk . . .	—	212			

Fragterne var i begyndelsen af aaret lave paa grund af ugunstige underretninger om rishøsten fra Saigon og Bangkok.

Den voksende grøde truedes af en for den aarstid usedvanlig nedbør, som dog holdt op inden virkelig skade var skeet, og straks efter det kinesiske nytaar (i slutningen af februar) merkedes en større efterspørgsel efter lasterum, og fragtsatserne holdt sig oppe hele aaret igjennem. I de sydlige provinser i Kina slog rishøsten feil, og betydelige kvantiteter udskibedes fra havnene ved Yangtzefloden til Whampoa og Canton. Efterspørgselen i oktober og november var i virkeligheden saa stor, at al tilgjængelig tonnage fandt anvendelse til hurtig stigende fragter.

Tidsbefragtninger. Kineserne var i aaret meget forsigtige og befragtede ikke gjerne fartøier paa længere tid. I aaret 1901 afsluttedes en mængde 12-maaneders befragtninger, men det viste sig, at befragterne havde betalt for høit, og de tabte penge. Dampskibe paa 1 000 reg.-tons erholdt i aaret 1901 fra 8 000 til 8 500 dollars pr. maaned for et helt aar, og samme dampere befragtedes i aaret 1902, naar de blev ledige, for 6 000 à 6 500 dollars for 3 à 6 maaneder.

Disse reduktioner i fragtsatserne foraarsagede i forening med faldende sølvkurs temmelig ugunstige resultater for rederierne, og mange dampere, som forkastede anbud paa tidsbefragtninger, opviste i virkeligheden bedre resultater af trip-charters.

Fragtsatser:

Saigon—Hongkong: I januar 10 cent pr. pikul; i marts 15 cent, langsomt stigende til $17^1/_2$ og 18 cent pr. pikul i december.

Saigon—Philippinerne: I januar 23 cent pr. pikul, stigende til 35 cent i oktober, derefter synkende til 25 à 27 cent i december.

Phillippinerne—Japan: Ringe efterspørgsel; i august til 28 cent pr. pikul, i november 34 cent.

Philippinerne—Hongkong: 20 à 25 cent pr. pikul.

Newchwang—Canton: I juni 25 cent pr. pikul; i oktober 36 à 40 cent pr. pikul.

Moji—Hongkong: $ 1.75 pr. ton stenkul i januar; $ 2.75 à $ 2.80 pr. ton i november.

Japan—Manila: $ 3.50 pr. ton, langsomt stigende til $ 4.10 pr. ton.

Bangkok—Hongkong opviste kun begrænset efterspørgsel i aaret til 32 cent pr. pikul indenfor og 27 cent pr. pikul udenfor barren.

Japan—Singapore: Middelfragtsatsen var $ 3 pr. ton.

Wuhu—Chinkiang—Canton: Meget sterk efterspørgsel efter lasterum. Fragterne steg fra 24 til 46 cent pr. pikul, men faldt noget mod slutningen af aaret.

Handel. Hovedtrækkene i koloniens handel i aaret 1902 var:

Forøget indførsel af opium 69.6 pct., af ris 32.3 pct., af stykgods 15.7 pct., af stenkul 13.4 pct., af sukker 11.1 pct., af trælast 10.7 pct.

Formindsket indførsel af hamp 26.5 pct., af mel 25.1 pct., af „bulk oil“ 22.9 pct., af „case oil“ 22.5 pct., af bomuld 20.3 pct.

Hele indførselen i aaret beløb sig til 26 037 fartøier dr. 9 867 486 tons med 6 921 928 tons last, hvoraf 4 549 531 lossedes i Hongkong. Heri medregnes da ikke antal, drægtighed eller last i den lokale junke- og dampsluptrafik.

Importen fordelte sig paa de forskjellige lande som følger:

	Fartøier.	Tons.	Tons losset ladning.	Transit.
Kanada	23	47 673	19 735	—
Det europæiske kontinent	150	299 673	67 258	280 438
Storbritannien . . .	173	503 847	202 725	515 715
Mauritius	6	6 069	7 611	—
De Forenede Stater . .	152	437 971	231 257	95 061
Sum	504	1 295 233	528 586	891 214

	Fartøier.	Tons.	Tons losset ladning.	Transit.
Australien og Ny-Zealand	57	107 094	67 637	38 664
Indien og Straits . . .	231	470 447	325 791	281 622
Japan	415	1 019 501	913 800	380 611
Java og det Indiske Arkipel	182	231 155	302 545	28 320
Det nordlige Stillehav .	2	832	350	—
Asiatisk Rusland . . .	4	9 089	5 116	8 222
Sum	891	1 838 118	1 615 239	737 439
Nord-Borneo	44	57 329	74 663	14 707
Kinakysten	1 382	1 835 498	309 165	633 011
Kochin-Kina	195	228 585	305 329	37 962
Formosa	111	94 842	43 780	6 030
Philippinerne	258	347 474	91 097	5 400
Hainan og Tonkinbugten	361	274 097	272 975	42 934
Siam	300	310 382	499 021	3 700
Wei-hai-wei	1	2 700	—	—
Sum	2 652	3 150 907	1 596 030	743 744
Floddampere paa Canton, Macao og West River	2 192	1 871 726	233 608	—
Dampslupper, gaaende paa havne udenfor kolonien	1 820	97 607	19 596	—
Junker i udenrigshandelen	17 978	1 613 895	566 472	—
Totalsum	26 037	9 867 486	4 549 531	2 372 397

Udførselen opgik til 3 146 144 tons med 26 309 fartøier dr. 9 841 965 tons, der indtog 654 274 tons bunkerkul; alt fordelt som følger:

	Fartøier.	Tons.	Tons losset ladning.	Bunkerkul.
Kanada	22	57 075	25 061	—
Det europæiske kontinent	38	153 775	27 734	9 785
Storbritannien	76	254 564	50 012	1 508
Mauritius	3	3 195	1 310	1 920
Forenede Stater . . .	124	346 166	180 847	360
Sum	263	814 775	284 964	13 573
Australien og Ny-Zeeland	43	83 226	43 700	10 947
Indien og Straits . . .	269	610 279	298 922	76 541
Japan	420	940 873	183 592	47 542

	Fartøier.	Tons.	Tons losset ladning.	Bunkerkul.
Java og det indiske Arkipel	50	73 410	15 052	14 225
Det nordlige Stillehav	4	2 742	1 800	1 170
Asiatisk Rusland	8	8 960	8 400	690
Sum	794	1 719 490	551 466	151 145
Nord-Borneo	37	43 175	4 465	9 020
Kinakysten	1 764	2 464 262	760 796	209 924
Kochin-Kina	213	264 685	60 199	57 701
Formosa	59	58 478	49 198	5 870
Philippinerne	217	308 915	145 818	49 727
Hainan og Tonkinbugten	431	311 425	173 256	55 231
Port Arthur	1	2 140	—	400
Siam	239	243 179	40 401	58 662
Kiaochow	5	3 470	1 500	860
Wei-hai-wei	6	9 873	4 500	1 000
Sum	2 972	3 709 602	1 240 133	448 395
Floddampere paa Canton, Macao og West River	2 193	1 876 147	144 304	28 627
Dampslupper, gaaende paa havne udenfor kolonien	1 820	97 607	30 386	12 534
Junker i udenrigshandelen	18 267	1 624 344	894 891	—
Totalsum	26 309	9 841 965	3 146 144	654 274

Handelsomsætningen i de fornemste varesorter, sammenlignet med foregaaende aar:

Varesort.	1901.	1902.	Varesort.	1901.	1902.
Stykgods	1 278 619	1 480 003	Flydende brændsel	3 973	6 299
Stenkul	917 144	1 040 906	Sandeltræ	5 272	5 374
Ris	618 780	819 919	Opium	2 872	4 871
Sukker	241 291	268 268	Rotting	3 488	4 742
Mel	145 287	107 826	Bly	260	625
Petroleum (i kasser)	77 977	60 400	Bønner	1 290	300
Do. (i cisterne)	70 728	54 461	The	1 473	25
Trælast	66 860	75 023	Svovl	55	—
Hamp	31 195	22 923			
Bomuldsgarn og bomuld	14 423	11 498			

Vareomsætningen mellem de forenede riger og Hongkong var i lighed med foregaaende aar ringe.

Fortegnelse over de inden Shanghai konsulatdistrikt existerende handelshuse, i hvilke nordmand eller svenske er medeier:

Firmaets navn.	Norsk eller svensk medeiers navn.	Adresse.	Specialitet.	Grundet.
Schiller & Co.	Gustav L. Öberg, tillige administrerende direktør i Shanghai Mutual Telephone Company Limited.	4, Kinkiang Road, Shanghai.	Import af stenkul, telefonmateriel m. m.	1891
Nils Møller & Sons	Nils Møller.	9, Hankow Road, Shanghai.	Skibsreder i seilfartøier.	1894
Thoresen & Co.	Olaf Thoresen.	15, Canton Road, Shanghai.	Agenter for „Det oversøiske Compagnie“ i Kristiania, skibsmæglere.	1898
Irvine, Edblad & Co.	H. Edblad.	17, Peking Road, Shanghai.	Fondsmæglere og kommissionsagenter.	1900

Shanghai-traktaten mellem Storbritannien og Kina af 5te september 1902.

I artikel XI i slutningsprotokol afsluttet i Peking den 7de september 1901 forpligtede den kinesiske regjering sig til at træde i underhandlinger om saadanne ændringer i og tillæg til de bestaaende handels- og sjøfartstraktater, som de udenlandske regjeringer kunde anse for nyttige og nødvendige, ligesom ogsaa om andre emner vedkommende handelsforbindelserne i den hensigt at tilveiebringe lettelser i samme.

England, Japan og de Forenede Stater hidsendte i den anledning befuldmægtigede, og forhandlinger paagik i Shanghai i aaret 1902, men blot England afsluttede dem i aarets løb ved ovennævnte traktat, der indeholder 16 artikler og 3 tillægsklausuler.

Artikel I indfører en reform i udfærdigelsen af „drawbacks", der gjøres til lovligt betalingsmiddel ved erlæggelse af indførsels- eller udførselstold samt skal indløses kontant ved gjenudførsel af udenlandske varer.

I artikel II forpligter Kina sig til at træffe foranstaltninger til indførelse af et nationalt myntvæsen for hele riget.

Artikel III foreskriver, at det samlede beløb af tolden og likin-afgiften paa varer, som indføres i junker fra Hongkong til Canton-provinsen, ikke maa være mindre end de afgifter, det keiserlige sjøtoldvæsen opkræver af dampskibe.

Artikel IV regulerer kinesiske aktieeieres retslige stilling i britiske aktieselskaber, idet de kinesiske domstole herefter skal paalægge dem samme forpligtelser som britiske aktieeiere. Paa den anden side paaligger der britiske aktieeiere i kinesiske selskaber samme ansvar som kinesiske.

Artikel V bestemmer, at den kinesiske regjering skal rydde afveien alle kunstige hindringer for skibsfarten i Canton-floden, tillader rederier paa egen bekostning at træffe foranstaltninger til hjælp for skibsfarten paa øvre Yangtze og paalægger sjøtoldvæsenet at opsætte nødvendige signalstationer og udlægge sjømerker i farvandet mellem Ichang og Chungking.

Artikel VI udvider retten til oplag i traktathavnene, og artikel VII indeholder bestemmelser til beskyttelse af udenlandske varemerker og om oprettelse af et registreringsvæsen.

Om artikel VIII mere nedenfor.

Artikel IX forpligter Kina til uopholdelig at iverksætte gjennemgribende reformer i grubelovgivningen ved at optage saadanne i Storbritannien, Indien og andre lande gjældende lovbestemmelser, som synes at egne sig for de faktiske forholde i Kina, saa at der paa samme tid, som kinesiske undersaatters interesser befordres, og Kinas suveræne ret paa ingen maade krænkes, ingen hindringer lægges i veien for anbringelse af udenlandsk kapital, og at heller ikke udenlandske kapitalister kommer i en mindre gunstig stilling end under almindelig vedtagne udenlandske retsprincipper og lovbestemmelser i emnet.

Artikel X foreskriver indførelsen af nye forordninger for den indenlandske dampskibstrafik, samt aabner adskillige nye anløbspladse ved Yangtze og Cantonfloden.

Artikel XI omhandler importforbud paa morfin undtagen for medicinsk brug, saasnart alle andre traktatmagter har samtykket heri. Kina forpligter sig samtidig til at forbyde tilvirkningen af morfin inden landet.

I artikel XII tilsiger Storbritannien sin bistand, naar Kina ønsker at

reformere retsvæsenet, og stiller i udsigt afskaffelsen af extraterritorialiteten, naar Storbritannien finder, at saa passende kan ske.

Artikel XIII fremholder ønskeligheden af en international kommission for at undersøge missionsspørgsmaalet i den hensigt at tilveiebringe og opretholde et vedvarende fredeligt forhold mellem omvendte og ikke omvendte.

Artikel XIV. Udførsel af ris og andre kornsorter til udlandet er fremdeles forbudt. Ifølge Tientsin-traktaten af 1858 har imidlertid udenlandske kjøbmænd ret til at skibe korn fra den ene kinesiske havn til den anden, en ret som ofte misbruges. Denne artikel tilstaar nu ret for de kinesiske myndigheder til ved hungersnød, misvækst og lignende at forbyde udførsel af ris og andet korn fra et vist distrikt til andre dele af riget.

Artikel XV giver ret saavel for Storbritannien som for Kina til efter 10 aars forløb at gjøre paastand paa revision af toldtarifen; tilsikrer Storbritannien samme behandling som den mest begunstigede nation; samt opretholder allerede bestaaende traktater mellem de to traktatmagter, forsaavidt de ikke er ophævet eller forandret ved den her foreliggende.

Artikel XVI autoriserer traktatens engelske tekst.

Artikel VIII er den vigtigste og indholdsrigeste, og den træder først da ikraft, naar samtlige andre traktatmagter har givet sit bifald til den.

Hovedindholdet er likin-systemets afskaffelse og indførelsen af høiere toldsatser og andre paalæg til vederlag.

Den afgift paa varer under transport i det indre af Kina, det være sig paa indførte varer paa vei fra kysten eller grænsen til forbrugsstedet eller paa landets egne produkter paa vei til exporthavnen, som kaldes likin, paalagdes i begyndelsen af 1850-aarene for at skaffe midler til betaling af omkostningerne ved Taiping-oprørets undertrykkelse. Den fastsattes oprindelig til 1 pro mille, og det beløb, denne afgift indbringer, og som for en overveiende del gaar til de enkelte provinsers skatkammere, synes at opgaa til 16 000 000 à 18 000 000 taels aarlig.

Da det er lettere at kontrollere vareforsendelsen tilvands end tillands, er likin-systemets egentlige arnested kommet til at blive de af kanaler og floder tæt gjennemskaarne rige lavlande i det mellemste og sydlige Kina, hvorimod likin er saagodtsom ukjendt i nord samt i bjergtrakterne i det indre.

Indførelsen af denne afgift og endnu mere oppebørselsmaaden er blevet mere og mere forhadt for de udenlandske handelsinteressers talsmænd, idet den har givet anledning til uendelige trakasserier ved likin-bommene, unødigt ophold, besigtigelser m. m.

Ved traktaten i Tientsin i aaret 1858 mellem Storbritannien og Kina erholdt vistnok kjøbmændene ret til i stedet for at betale de uvisse likinafgifter at erlægge en tillægstold af $2^1/_2$ pct., d. v. s. halvdelen af ad-valoremtolden paa toldpligtige varer; herfor erholdtes et saakaldt transitpas, som skulde medføre ret for varen til frit og uhindret at passere likinstationerne. Det viste sig imidlertid, at man foretrak at underkaste sig likin fremfor de viderværdigheder, som mødte transitpassene, og af indførselen benytter kun 18 pct. sig af dette privilegium.

Den hovedsagelige indvending mod likin er ikke saa meget tyngden af de nuværende paalæg som deres tøielighed, uvisheden om den virkelige størrelse af de transitafgifter og forbrugsskatter, som kan ramme kjøbmandsvaren, thi nogen fastsat tarif findes ikke; samt at vareførselens frihed og hurtighed lider utilbørlig skade. Fuldstændig at afskaffe systemet baade for udenlandske og for indenlandske varer og istedet udfinde en ordning, hvorved provinsstyrelsernes

og centralregjeringens formindskede indtægter blev godtgjort, er derfor mere og mere traadt i forgrunden som de udenlandske handelsinteressers ønskers maal. Dog mangler der ikke et sterkt parti, som modsætter sig enhver forandring, og som støtter sig paa en rodfæstet overbevisning om, at likin ikke kan afskaffes, ligesom ogsaa paa mistillid til Kinas bona fides. Hertil kan da svares, at god tro maa forudsættes for enhver traktat, samt at om disse toldbomme vel engang er borttaget, og fri vareførsel er blevet offentlig og høitidelig proklameret, saa vil den kinesiske kjøbmand, forvisset om kraftig bistand fra udlændingerne, ikke lade sig afskrække fra at fremsætte klagemaal, i tilfælde af, at hans ret og hans privilegier skulde trues.

Imidlertid er hjørnestenen i den nu omhandlede traktat mellem Storbritannien og Kina netop likinsystemets afskaffelse og til vederlag for formindskede indkomster indførelsen af en tillægstold paa importerede varer af $7^1/_2$ pct., hvorved hele indførselstolden kommer til at beløbe sig til $12^1/_2$ pct., forhøielsen af exporttolden til effektive $7^1/_2$ pct. ad valorem, indførelsen af en forbrugsskat paa indenlandske varer og en akcise paa visse produkter, samt regulering af salt- og opiumskatterne og maaden for deres erlæggelse.

Det er vel knapt troligt, at denne artikel kommer til uforandret at bifaldes af de andre traktatmagter, men det er at haabe, at principet om likinsystemets udryddelse kommer til at fastslaaes i alle kommende traktater.

T o l d t a r i f r e v i s i o n. For at ophjælpe Kinas finantser bestemtes i art. VI af slutningsprotokollen af 7de september 1901, der undertegnedes af Kina paa den ene side samt Tyskland, Østerrige-Ungarn, Belgien, Spanien, de Forenede Stater, Frankrige, England, Italien, Japan, Nederlandene og Rusland paa den anden, at den gjældende kinesiske toldtarif inden 2 maaneder skulde afløses af en anden med en toldsats af effektive 5 pct. ad valorem, samt at forhandlinger straks skulde indledes om en omsætning i specifike toldsatser.

Hertil har efter diplomatisk fremstilling kongen givet sit bifald for de forenede riger.

For at gjennemføre omsætningen af denne 5 pct. værditold til specifike toldsatser paagik i aaret 1902 forhandlinger i Shanghai mellem kinesiske befuldmægtigede og delegerede for de fleste traktatmagter. Et tarifudkast kom istand, der undertegnedes definitivt af repræsentanterne for Tyskland, England, de Forenede Stater og Japan samt underskreves ad referendum af repræsentanterne for Østerrige-Ungarn, Belgien, Nederlandene og Spanien. De fire førstnævnte stater samtykkede derhos i dets ikrafttræden den 1ste november 1902.

Det er at antage, at samtlige magter kommer til at godkjende tarifudkastet med mindre forandringer og tillæg.

Moskva.

Aarsberetning for 1902 fra konsul N. Winkel.

I modsætning til de foregaaende, for den russiske handel meget vanskelige og kritiske aar viser det sidstforløbne aar en væsentlig forandring til det bedre. Aarsagen hertil er væsentlig at søge i de gode resultater af kornhøsten.

Ifølge den statistiske centralkomites beretning var i aaret 1902 i rigets 72 guvernementer og distrikter 79 628 133 desjatin land besaaet, hvoraf 47 392 865 eller 59.5 pct. med sommersæd og 32 235 268 desjatin eller 40.5 pct. med vintersæd. Resultatet af høsten i disse distrikter beløb sig til 4 108 278 500 pud korn og poteter, hvoraf 1 769 306 600 pud eller 43.7 pct. vintersæd og 2 338 971 900 pud sommersæd. Sammenlignet med aaret 1901 giver høsten for 1902 et overskud af 1 062 326 400 pud eller 34.9 pct.

Sammenlignet med gjennemsnitsresultatet for femaarsperioden 1897—1901 var høsten i aaret 1902 for vintersædens vedkommende 21.9 pct. og for sommersædens vedkommende 30.8 pct. større. Ogsaa poteter gav et overskud af 16.7 pct. Paa grundlag af disse resultater maa høsten i aaret 1902 betegnes ikke alene som meget god, men endogsaa som usedvanlig gunstig.

Det rene overskud af kornhøsten efter fradrag af det for udsæd nødvendige korn beløber sig til 3 427 395 800 pud i Ruslands 72 guvernementer og distrikter, saa at der kommer 27.44 pud pr. individ af befolkningen, mod 19.2 pud i aaret 1901, 23.20 pud i aaret 1900 og 25.41 pud i aaret 1899.

Halmhøsten beløb sig ialt til 5 473 571 500 pud, eller 1 296 825 600 pud mere end foregaaende aar. Gjennemsnitlig gav en desjatin 68.7 pud halm.

I europæisk Ruslands 64 guvernementer stillede høstresultaterne i de sidste 10 aar sig som følger:

	Mill. pud.	Indbygger-antal. i mill.	Pud pr. individ.
1892	2 577	102.5	25.2 pud
1893	3 460	102.55	33.7 „
1894	3 323	103.85	32.0 „
1895	3 061	105.21	29.1 „
1896	3 080	106.61	28.9 „
I gjennemsnit	3 100	104.05	29.8 „
1897	2 546	108.05	23.6 „
1898	3 037	109.55	27.7 „
1899	3 424	111.11	30.8 „
1900	3 358	112.71	29.8 „
1901	2 938	114.30	25.7 „
I gjennemsnit	3 161	111.14	27.5 „
1902	3 939	116.00	33.9 „

Til de forskjellige lande opgik exporten til følgende tal:

*

	Tusinde rubler.			Tusinde rubler	
	1901.	1902.		1901.	1902.
Tyskland . .	178 856	203 596	Egypten	9 816	6 792
Storbritannien .	156 751	188 775	Rumænien . . .	10 375	14 782
Holland . . .	84 689	103 013	Sverige	8 809	10 731
Frankrige . .	61 222	55 158	Norge	4 967	6 250
Østerrige-Ungarn	30 217	35 701	Ostindien . .	9 072	5 618
Italien . . .	37 751	48 885	Forenede Stater .	4 009	4 413
Belgien . . .	21 188	28 434	Kina	3 635	944
Tyrkiet . . .	21 329	15 338	Andre lande . .	22 537	30 981
Danmark . .	25 893	27 836			

I det procentvise forhold mellem de vigtigste exporterede kornsorter er der i de sidste aar indtraadt væsentlige forandringer, hvilket fremgaar af følgende opgave:

	1900.	1901.	1902.
Hvede	27.8 pct.	29.7 pct.	32.1 pct.
Rug	22.2 „	17.7 „	16.9 „
Byg	12.7 „	16.6 „	18.0 „
Havre	19.1 „	17.2 „	10.9 „
Mais	4.5 „	6.3 „	11.8 „
Andre kornsorter . .	13.7 „	12.5 „	10.3 „

Ægexporten er i det forløbne aar atter tiltaget betydelig og opgik til 2 230 mill. stkr. til en værdi af 38 617 000 rubler mod 1 997 mill. stkr. til værdi 35 392 000 rubler i aaret 1901 og 1777 mill. stkr. til værdi 31 313 000 rubler i aaret 1900. Hovedexporten af denne artikel gik til Tyskland, nemlig 857 mill. stkr., til England gik 574 mill. stkr. og til Østerrige-Ungarn 544 mill. stkr.

Af smør exporteredes 2 309 000 pud til en værdi af 28 415 000 rubler (deraf 1 085 000 pud over Riga og 242 000 pud over Libau), mod 1 968 000 pud til værdi 26 432 000 rubler i aaret 1901 og 1 190 000 pud tilværdi 13 473 000 rubler i aaret 1900.

Importen over den europæiske og Sortehavs-grænsen samt over Finland opgik i aaret 1902 til 527 095 000 rubler mod 523 288 000 i aaret 1901 og 572 064 000 i aaret 1900.

Vareindførselen fra de enkelte lande beløb sig til:

	Tusinde rubler.			Tusinde rubler.	
	1901.	1902.		1901.	1902.
Tyskland . . .	208 823	202 886	Sverige	3 373	3 476
Storbritannien .	102 913	99 307	Norge	6 158	5 112
Frankrige . .	27 566	26 284	Danmark . . .	4 561	4 268
Østerrige-Ungarn	24 855	23 506	Rumænien . . .	2 158	1 541
Belgien . . .	8 878	6 963	Forenede Stater .	34 111	39 150
Italien . . .	10 224	9 213	Egypten	18 299	15 082
Schweiz . . .	5 781	6 688	Kina	21 440	19 446
Tyrkiet . . .	7 198	6 510	Ostindien . . .	6 590	10 199
Holland . . .	8 545	11 337	Andre lande . .	9 436	13 455

Udførselen af de hovedsageligste artikler stillede sig som følger:

	Tusinde rubler.	
	1901.	1902.
Levnetsmidler	430 955	526 189
deraf:		
Hvede . . .	122 680	162 216
Rug	56 123	69 907
Byg	47 796	64 135
Havre	58 513	49 796
Mais	17 211	41 937
Hvedemel . .	5 990	5 177
Æg	35 392	38 617
Kaviar	1 852	2 548
Fisk, fersk . .	822	715
Raamaterialier og halvfabrikata.	256 489	258 267
deraf:		
Træmaterialier .	56 910	55 122
Frø, alle slags .	16 653	18 898
Lin	44 438	51 460
Hamp	9 864	7 709
Pelsvarer . . .	6 107	6 453
Huder, alle slags	6 578	7 941
Børster . . .	5 425	5 854
Fjær	1 428	1 270

	Tusinde rubler.	
	1901.	1902.
Rugmel . . .	8 171	9 526
Klid og andet affald . . .	16 411	14 926
Poteter . . .	505	359
Ferskt kjød . .	1 266	1 558
Saltet og røget kjød . . .	883	1 016
Ost	301	299
Smør	26 436	28 415
Fisk, saltet, røget og marineret . .	1 378	1 877
Sukker	7 564	6 147
Tobak i blade . .	1 420	1 062
Uld, alle slags .	5 580	5 120
Malme . . .	4 688	6 051
Metaller, ubearbeidede . .	2 798	3 308
Nafta og naftaprodukter .	52 289	42 143
Apothekervarer .	981	1 065
Dyr	20 220	21 558
Fabrikater	21 902	19 263

Indførselen omfattede hovedsagelig følgende artikler:

	Tusinde rubler.	
	1901.	1902.
Levnetsmidler	83 323	81 409
deraf:		
Appelsiner og citroner	5 750	3 576
The	29 186	26 126
„ (over Irkutsk)	9 567	8 548
Tobak i blade . .	1 925	1 944
Raamaterialier og halvfabrikater	284 762	295 483
deraf:		
Talg	4 968	1 964
Bivoks	3 040	3 995
Huder, raa . .	6 676	7 592
„ bearbeidede	5 694	5 987

	Tusinde rubler.	
	1901.	1902.
Arak, rhum, cognac etc. paa fad	1 442	1 658
Do. paa flasker .	1 661	1 805
Druevin paa fad	5 626	5 777
„ „ flasker	3 971	4 214
Fisk, fersk . .	1 058	1 055
„ marineret .	1 818	1 819
Sild, saltet og røget	9 979	9 823
Pelsvarer . . .	4 867	5 714
Træ, alm. sorter	8 080	7 430
„ kostbare .	240	319
Korkbark . . .	2 217	2 362
Planter, frø etc.	11 645	13 085
Byggematerialier	1 563	1 544
Stenkul . . .	17 635	18 546
Koks	3 720	3 334

	Tusinde rubler.	
	1901.	1902.
Kautschuk, guttaperka, gummi .	18 918	18 409
Kemiske produkter og materialier	12 307	13 543
Farver og farvestoffe . . .	11 387	11 339
Raasilke . . .	10 221	15 524
Uld, ukardet og uspunden .	14 774	19 092
Bomuld, spunden	4 726	4 695
Uld, kardet, ufarvet	4 583	4 515
Do., spunden . .	3 485	3 416
Do., tvunden . .	7 429	5 275
Metaller, ubearbeidede . . .	30 307	28 696
deraf støbejern .	856	537
„ jern . .	6 336	4 690
„ blik . . .	379	146
„ staal . .	914	698
„ tin . . .	5 460	5 057
„ bly . . .	4 339	4 833
„ zink . . .	2 367	1 911
Træmasse . . .	2 453	2 446
Raa bomuld . .	57 231	61 895
Dyr	1 432	1 403

	Tusinde rubler.	
	1901.	1902.
Fabrikater .	153 771	148 800
deraf:		
Snedkerarbeider og dreiervarer	2 719	2 449
Glasvarer . . .	1 691	1 722
Metalvarer af:		
Messing . . .	3 426	3 940
Støbejern . .	2 062	1 630
Jern og staal	6 198	6 607
Blik	2 784	2 611
Traad	1 605	1 203
Traadvarer . .	2 428	2 213
Ljaer, sigder, uldsakse . . .	2 183	1 590
Instrumenter . .	3 862	3 432
Maskiner, apparater og maskindele . .	56 703	51 359
Fysikalske instrumenter . . .	3 462	3 351
Urmagervarer . .	3 097	2 834
Musikinstrumenter	3 509	3 618
Skrivpapir . . .	10 045	11 836
Bomuldsvarer . .	3 601	3 917
Uldvarer . . .	5 984	6 639
Silkevarer og -baand	2 687	2 840
Halvsilkevarer og -baand . . .	323	424
Galanterivarer og toiletartikler .	2 515	3 102

Bangkok.

Den norske skibsfart i 1902. Til konsulatdistriktet ankom i aaret 1902 fra fremmede lande med ladning 144 norske skibe dr. 102 665 tons og i ballast 60 skibe dr. 46 402 tons, tilsammen 204 norske skibe dr. 149 067 tons (hvoraf kun 1 seilskib dr. 541 tons). De fra konsulatdistriktet i aarets løb afgaaede skibe var alle lastede.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 2 dr. 1 712 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 4 286.15, af svenske skibe kr. 108.70.

Barcelona.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul Malte Ameen, dateret 22de oktober 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	16	9 738	66	45 883	82	55 621	2	1 318	8	5 623	10	6 941
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	16	9 738	66	45 883	82	55 621	2	1 318	8	5 623	10	6 941
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	31	19 965	88	50 633	119	70 598	57	39 171	279	185 239	336	224 410
Seilskibe	-	-	5	450	5	450	1	97	-	-	1	97
Sum	31	19 965	93	51 083	124	71 048	58	39 268	279	185 239	337	224 507
Totalsum af ladede fartøier	47	29 703	159	96 966	206	126 669	60	40 586	287	190 862	347	231 448
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	73	49 474	73	49 474
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	73	49 474	73	49 474
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	284	195 028	284	195 028	-	-	67	41 216	67	41 216
Seilskibe	-	-	1	97	1	97	-	-	5	450	5	450
Sum		-	285	195 125	285	195 125	-	-	72	41 666	72	41 666
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	285	195 125	285	195 125	-	-	145	91 140	145	91 140

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 158 515.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 1 852 970.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 6 norske fartøier dr. 4 671 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 56 dr. 48 057 tons, til hovedstationen 6 dr. 5 302 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 3 412.20, ved vicekonsulsstationerne kr. 12 330.83; heraf tilfaldt konsulskassen tilsammen

kr. 9 577.51. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 282.81, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 858.64; heraf tilfaldt konsulskassen tilsammen kr. 1 216.13. Ialt tilfaldt saaledes konsulskassen kr. 10 793.64.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 208.73, i svenske sager kr. 102.02, ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 1 191.64, i svenske sager kr. 122.54.

De fartøier, som i aaret har losset eller ladet, fordeler sig saaledes paa de enkelte konsulatstationer:

Stationer:	Svenske fartøier.		Norske fartøier.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Barcelona	6	5 302	84	56 948	90	62 250
Alicante	1	1 057	8	4 532	9	5 589
Almeria	5	4 349	36	23 674	41	28 023
Cartagena	3	3 765	39	36 512	42	40 277
Denia	4	3 389	28	18 458	32	21 847
Mahon	—	—	3	1 525	3	1 525
Malaga	14	11 155	68	41 908	82	53 063
Tarragona	9	7 699	41	28 292	50	35 991
Torrevieja	3	3 520	12	8 013	15	11 533
Valencia	11	7 821	174	103 259	185	111 080
Sum	56	48 057	493	323 121	549	371 178
Mod i aaret 1901	107	94 866	439	264 805	546	359 671
—„— 1900	106	92 735	410	256 205	516	348 940
—„— 1899	103	80 231	483	241 801	586	322 032
—„— 1898	74	55 576	339	171 304	413	226 880
—„— 1897	85	62 924	448	215 811	533	278 735

Af disse tal fremgaar, at sammenlignet med femaarsperioden 1897—1901 staar aaret 1902 lavest med hensyn til svenske fartøier, men høiest med hensyn til norske.

I forhold til aaret 1901 sank den svenske skibsfart i aaret 1902 til næsten halvdelen, eller med 51 fartøier og 46 809 tons, medens derimod den norske skibsfart steg fra 439 fartøier og 264 805 tons til 493 fartøier og 323 121 tons og altsaa udviser en forøgelse af ikke mindre end 54 fartøier og 58 316 tons. Nedgangen i den svenske skibsfart rammede hovedsagelig Barcelona, hvor antallet sank fra 20 til 6, men ogsaa alle de andre havne; saaledes gik antallet i Cartagena ned fra 10 til 3, i Malaga fra 20 til 14, i Valencia fra 18 til 10 o. s. v. Forøgelsen i den norske skibsfart viser sig fornemlig i Valencia, hvor antallet steg fra 140 til 174 og tonnagen fra 71 420 til 103 259; dernæst kom Malaga med en forøgelse af 10 fartøier og 6 377 tons. I Barcelona steg antallet kun med 2, og i Alicante ligesom i Almeria viser der sig en nedgang.

I aaret 1902 besøgtes havnene i distriktet ikke af noget svensk seilfartøi og af norske seilskibe kun af 6 mindre fartøier dr. tilsammen 547 tons.

Ligesom i foregaaende aarsberetning erindres her med hensyn paa denne skibsfartsstatistik om, at fartøier, som under samme reise har losset eller indtaget ladning i flere havne, i hver enkelt saadan havn optages med hele sin tonnage, være sig meget eller lidet ladning losset eller indtaget. Heraf følger, at de angivne tal, særlig for den norske skibsfart og nærmest for de havne, som anløbes af den subvenerede norsk-spanske linjes baade, lader skibsfarten

synes af større omfang, end hvad der i virkeligheden har været tilfældet. Paa den anden side omfatter disse tal kun de havne, i hvilke de forenede riger har konsulær repræsentation, og kan altsaa ingenlunde ansees som fyldestgjørende ved bedømmelsen af trafiken i det hele paa distriktet. Ved hjælp af fra de enkelte toldkamre direkte begjærede opgaver kan med hensyn paa trafiken paa havne, hvor norske og svenske vicekonsuler ikke findes ansat, følgende zifre hidsættes for aaret 1902:

Havn.	Svenske fartøier. Antal.	Tons.	Norske fartøier. Antal.	Tons.	Tilsammen. Antal.	Tons.
Burriana	5	2 334	52	32 013	57	34 347
Grao de Castellon . . .	7	3 442	47	30 398	54	33 840
Gandia	5	2 300*)	48	29 500*)	53	31 800*)
Garrucha	—	—	15	16 313	15	16 313
Aguilas	1	1 079	11	13 016	12	14 095
Mazarron	—	—	12	10 075	12	10 075
Palma	—	—	4	1 924	4	1 924
Portman	—	—	3	3 077	3	3 077
Ibiza	1	875	1	259	2	1 134
Vinaroz	—	—	1	345	1	345
Sum	19	10 030	194	136 920	213	146 950
Lægges hertil de for konsulatstationerne angivne zifre	56	48 057	493	323 121	549	371 178
skulde vor skibsfart i det hele paa distriktet for aaret 1902 være gaaet op til	75	58 087	687	460 041	762	518 128

Hertil turde desuden komme et eller andet svensk eller norsk fartøi i distriktets andre — ca. 30 — mindre havne eller toldstationer, fra hvilke opgaver ikke foreligger.

Angaaende de i aaret indtjente bruttofragter kan opgave naturligvis kun gives for konsulatstationerne, hvis indsendte skibslister viser følgende totalsummer for aarene 1900—1902:

For norske fartøier:

	Aaret 1900.	Aaret 1901.	Aaret 1902.
Med ladning fra Norge	kr. 99 980	123 585	166 755
„ „ „ andre lande . .	„ 1 543 380	1 252 615	991 760
Tilsammen ankomne	kr. 1 643 360	1 376 200	1 158 515

*) Approximativt; exakt opgave er ikke meddelt.

		1900.	1901.	1902.
Med ladning til Norge	kr.	179 580	167 365	187 440
„ „ „ andre lande . .	„	1 211 020	1 281 140	1 665 530
Tilsammen afgaaede	kr.	1 390 600	1 448 505	1 852 970
Ialt ind- og udgaaende . . .	kr.	3 033 960	2 824 705	3 011 485
For svenske fartøier:				
Med ladning fra Sverige . . .	kr.	154 135	37 055	32 660
„ „ „ andre lande . .	„	586 720	487 390	103 585
Tilsammen ankomne	kr.	740 855	524 445	136 245
Med ladning til Sverige . . .	kr.	95 820	101 865	85 190
„ „ „ andre lande . .	„	339 785	291 340	128 820
Tilsammen afgaaede	kr.	435 605	393 205	214 010
Ialt ind- og udgaaende . . .	kr.	1 176 460	917 650	350 255

I disse tal, som for svenske fartøier viser en nedgang til henimod en trediedel af det i aaret 1901 indtjente beløb og for norske fartøier nogen, om end ringe forøgelse, indgaar ogsaa beregnede fragtbeløb for de fartøier, som har gaaet i maanedsbefragtning eller har været befragtede med et vist beløb for reisen til og fra Spanien. Ifølge skibslisterne har antallet af maanedsbefragtede fartøier i aaret 1902 været: Svenske, med ladning: ankomne 3, afgaaede 11; norske, med ladning: ankomne 104, afgaaede 164.

Forandringerne i fartøisbesætningerne har indskrænket sig til: afmønstrede fra norske fartøier i Barcelona 1 nordmand og 6 udlændinge, i Tarragona 1 udlænding, i Malaga 1 nordmand; paamønstrede med norske fartøier: i Barcelona 2 nordmænd og 6 udlændinge, i Valencia 2 udlændinge, i Malaga 1 nordmand. Som rømt anmeldtes 1 nordmand fra et norsk fartøi i Malaga.

Angaaende skibsfarten i det hele paa Spanien giver den officielle statistik følgende opgaver over fra udlandet ankomne og til udlandet afgaaede ladede fartøier, hvilke tal dog for aaret 1902 kun er approximative:

	1900.		1901.		1902.	
Ankomne:	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Dampsk., spanske	5 193	4 549 728	5 432	4 741 494	5 513	4 763 571
Do., udenlandske	3 060	2 574 257	3 175	2 666 078	3 206	2 771 442
Seilsk., spanske	1 246	94 213	1 100	76 831	1 160	72 421
Do., udenlandske	648	155 687	733	173 062	780	161 548
Ialt ankomne	10 147	7 373 885	10 440	7 657 465	10 659	7 769 482

Afgaaede:	1900. Antal.	1900. Tons.	1901. Antal.	1901. Tons.	1902. Antal.	1902. Tons.
Dampsk, spanske	5 865	5 957 314	6 422	6 361 083	6 841	6 824 000
Do., udenlandske	7 147	6 552 324	6 892	6 379 172	7 004	6 866 247
Seilsk., spanske	1 211	71 065	1 047	65 185	1 122	58 299
Do., udenlandske	605	113 623	713	140 989	737	122 817
Ialt afgaaede	14 828	12 694 326	15 074	12 946 429	15 704	13 871 363

Skibsfarten paa Spanien synes ifølge disse opgaver at befinde sig i stadig tilvækst, og derhos holder de spanske fartøier de udenlandske fuldt ud stangen. Antagelig vilde zifrene for de spanske i virkeligheden stille sig høiere, om ikke skibsrederne undertiden foretrak at lade sine fartøier gaa under fremmed flag for at undgaa de høist betydelige omkostninger ved et fra udlandet indkjøbt fartøis overflyttelse til det spanske register.

Angaaende de fremmede fartøiers deltagelse i trafiken paa Spanien giver statistiken ingen totalzifre for hvert enkelt land, hvad fartøiernes antal og drægtighed angaar. I denne henseende kan dog nogen veiledning hentes af en opgave, som angiver de under de forskjellige flag ind- og udførte varemængder. For aaret 1901 var tallene følgende:

Flag.	Import. Nummer i rækken.	Import. Antal tons à 1 000 kg.	Export. Nummer i rækken.	Export. Antal tons à 1 000 kg.
Spansk	2	1 254 138	2	3 216 313
Tysk	4	155 271	4	389 349
Argentinsk	18	—	17	90
Østerrigsk-ungarsk	11	33 989	12	63 800
Belgisk	13	27 395	7	217 200
Brasiliansk	17	548	16	964
Dansk	12	28 667	9	87 497
Fransk	7	77 322	5	339 147
Græsk	9	52 734	14	14 134
Hollandsk	10	37 731	6	244 721
Britisk	1	1 364 286	1	4 821 997
Italiensk	5	146 525	8	206 160
Nordamerikansk	16	5 616	18	—
Norsk	3	292 652	3	496 813
Portugisisk	15	6 791	15	2 141
Russisk	6	124 236	11	82 900
Svensk	8	73 296	10	83 768
Uruguaysk	14	18 131	13	33 500

Som heraf fremgaar, kommer, saavel hvad lossede som ladede varekvantiteter angaar, de britiske fartøier i første række, dernæst de spanske og som no. 3 i rækken, om end med et langt mellemrum, de norske, medens de svenske staar som no. 8 for lossede og som no. 10 for ladede varer.

De i foregaaende aarsberetning fremførte udtalelser om mangel paa kaiplads i Barcelonas havn maa ogsaa nu gjentages. De projekterede arbeider med nye havnearme, kaier og overbyggede oplagspladse gaar fremad, men er

langt fra færdige og har derfor hidindtil kun bidraget til at hindre trafiken og belemre pladsen. Særlig er i endel tilfælde losning af trælast blevet forsinket ved vanskeligheden ved at finde passende plads for lastens oplægning, og lasten har undertiden maattet transporteres ret betydelige afstande fra fartøiets anløbsplads, inden den har kunnet stables for den af toldmyndighederne foreskrevne opmaaling, efter hvis iverksættelse lasten først kan kjøres fra havneomraadet til modtagernes bordtomter.

Derhos har losningsarbeiderne i havnen gjentagne gange lidt afbræk ved arbeidstvister og s t r e i k e r, ikke blot ved den store generalstreik i februar 1902 med sine voldsomme og blodige optrin og fuldkommen stansning af al trafik, men ogsaa ved partielle arbeidsindstillinger af kullossere, kjørere etc. I Barcelona pustes der til den talrige arbeiderbefolknings misnøie af agitatorer, som stadig holder det saakaldte „sociale spørgsmaal" oppe, og ofte udbryder streiker inden den ene eller den anden virksomhedsgren helt uforudseet og ved de ubetydeligste ydre foranledninger, men paa den anden side bliver arbeidsindstillingerne i almindelighed ikke saa særdeles langvarige, og de ophører ofte, uden at øiensynlig noget bestaaende gode for arbeiderne derved er opnaaet. Generalkonsulatet har derfor ikke troet at burde indberette hver i havnen udbrudt streik for ikke i unødig grad at skræmme vore rederier fra at slutte fragter, da i de fleste tilfælde arbeidet kan antages at være i fuld gang igjen ved tiden for losningen. Paa den anden side har det ikke været muligt som svar paa fra rederier indkomne forespørgsler at udtale sig om udsigterne for uhindret losning ved et vist bestemt tidspunkt endog i den allernærmeste fremtid. Om end den enkelte lastemodtager ofte ikke kan være direkte part i eller aarsag til arbeidstvisterne, er det dog i alle tilfælde end mindre muligt for rederierne at forhindre eller bilægge disse tvister, og er det egnet til at vække forbauselse, at de sidstnævnte finder sig i uden erstatning at bære det tidstab, som af streikerne paaføres deres fartøier, og ved den i certepartierne sedvanlig forekommende streikeklausul at lade følgerne af de lokale forhold eller misforhold først og fremst gaa ud over fartøierne.

I det forløbne aar er der ligeledes forekommet anledning til at fæste sig ved utjenligheden af endnu en anden, nu almindelig befragtningsklausul, den nemlig, som tilsikrer lastemodtageren retten til at udse fartøiets mægler. Det kan saa meget mindre være hensigten her at fremkaste nogen nedsættende beskyldning mod de agtede mæglerfirmaer her paa pladsen, der sedvanlig har at besørge vore fartøiers klarering og forretninger, som disse selv nok turde medgive, at den omhandlede klausul ofte nok kan bringe dem i en besværlig og vanskelig stilling og ingenlunde bidrager til at støtte dem i deres bestræbelser i fartøiernes interesse. Men det ligger i sagens natur, at en mægler, som har kjøbmandens velvilje at takke for, at fartøiets affærer er blevet ham anbetroet, ikke ligeoverfor denne vil kunne optræde med samme uafhængighed og kraft som den, der udfører sit opdrag alene paa grund af rederiets tillid. I længden er forholdet ogsaa skikket til at lede derhen, at kjøbmændene heller vender sig til de mæglere, som viser sig medgjørlige, end til de uafhængige og energiske. Vigtigheden af, at skibsmægleren virkelig er fartøiets, men ikke lastemodtagerens kommissionær, er særlig stor i de lande, hvor man, som tilfældet er i Spanien, gjør rettest i endog med opofrelser og eftergivelser at undgaa langvarige, kostbare og usikre rettergange, og hvor lastemodtageren i visheden herom som oftest fremstiller ubeføiede fordringer overfor fartøierne. Ikke blot ved tvister om fragtopgjøret, men ogsaa naar det gjælder hurtig despatch og lign., beror her saa meget paa maaden, hvorpaa de nødvendige underhandlinger mellem parterne føres, og kan, i særdeleshed om dertil sproget

lægger hindringer i veien for, at kapteinerne selv direkte kan meddele sig til kjøbmænd, advokater o. a., saa meget udrettes til fartøiets bedste af en energisk og uafhængig skibsmægler, at det synes eiendommeligt, at rederierne i saadan udstrækning er villige til at lægge sine interesser i hænderne paa hvilkensomhelst person, som det maa behage lastemodtageren at udse.

Import og export. Nogen fuldstændig statistik over Spaniens varesomsætning med udlandet foreligger endnu ikke for aaret 1902. I denne henseende har man kun at ty til endel præliminære opgaver, som ikke omfatter alle importerede eller exporterede varesorter, og som heller ikke for de deri indbefattede varer er aldeles fuldstændige og definitive. Imidlertid turde man alligevel af disse ufuldstændige opgaver kunne danne sig et generelt billede af varebyttet i store træk, og meddeles derfor her denne præliminære statistiks slutsummer for aaret 1902, sammenlignet med de tilsvarende tal for de nærmest foregaaende tre aar.

Import:	1899. Værdi i pesetas.	1900. Værdi i pesetas.	1901. Værdi i pesetas.	1902. Værdi i pesetas.
Raastoffe . . .	386 552 005	417 292 338	428 195 216	441 654 105
Fabrikvarer . .	299 047 809	312 708 518	263 068 452	244 347 135
Levnetsmidler .	194 755 078	139 238 430	138 592 414	112 479 090
Sum	880 354 892	869 239 286	829 856 082	798 480 330
Export:				
Raastoffe . . .	311 823 111	297 015 287	305 069 800	319 795 741
Fabrikvarer . .	162 558 010	171 087 988	149 474 775	143 673 580
Levnetsmidler .	279 168 717	264 627 966	229 965 744	273 910 907
Sum	753 549 838	732 731 241	684 510 319	737 380 228

For de i denne statistik indbefattede vareklasser skulde altsaa aaret 1902 vise en fortsat nedgang i importens værdi, men for exportens værdi en forhøielse, som danner en afbrydelse i den forudgaaende treaarsperiodes stadige nedgang. Fra handelsbalancens synspunkt skulde aaret stille sig forsaavidt fordelagtigt, som importens værdi i de tre foregaaende aar har oversteget exportens med respektive 126 805 054, 136 508 045 og 181 345 763 pesetas, medens samme overskud i aaret 1902 opgik til kun 61 100 102 pesetas.

Af samme opgaver fremgaar videre, at formindskelsen i importværdien falder paa fabrikvarer og fødemidler, medens derimod værdien af importerede raastoffe gjennem de fire aar har været i jævn stigning, udvisende en forøgelse for aaret 1902 med en rund sum 55 000 000 pesetas mod aaret 1899 og af 13 500 000 pesetas mod aaret 1901. Da samtidig exporten af fabrikprodukter er sunket, saa at dens værdi i aaret 1902 var næsten 19 000 000 pesetas lavere end i aaret 1899 og 5 800 000 lavere end i aaret 1901, turde man kunne slutte, at det haarde slag, som tilføiedes den spanske fabrik- og industrivirksomhed ved tabet af kolonierne, har foranlediget de industridrivende til inden Spanien selv at søge erstatning for de tabte koloniale markeder, samt at disse bestræbelser ikke har været uden fremgang.

Hvad de forenede rigers vareudveksling med Spanien angaar, frembyder den officielle spanske statistik nedenstaaende opgaver. Totalværdierne af dette varebytte angives for femaarsperioden 1897—1901 saaledes:

Aar.	Sverige. Import fra. pesetas.	Export til. pesetas.	Overskud i Sveriges favør. pesetas.	Norge. Import fra. pesetas.	Export til. pesetas.	Overskud i Norges favør. pesetas.
1897	7 254 819	1 522 779	5 732 040	16 770 269	688 588	16 081 681
1898	4 197 817	863 098	3 334 719	13 173 306	1 895 809	11 277 497
1899	5 488 931	871 423	4 617 508	15 602 545	1 841 797	13 760 748
1900	10 609 638	720 112	9 889 526	14 173 537	1 780 303	12 393 234
1901	10 901 286	684 262	10 217 024	17 197 242	1 535 418	15 661 824

Hvad importværdien angaar, viser aaret 1901 (det sidste for hvilket fuldstændige opgaver foreligger) det høieste zifer under femaarsperioden saavel for Sverige som for Norge, men medens forøgelsen i aaret 1901 sammenlignet med foregaaende aar for Sverige er kun 291 648 pesetas, er den for Norge 3 023 705 pesetas. Herved bør dog merkes, at importen fra Sverige i aaret 1900 havde paa det nærmeste fordoblet sig eller var steget med 5 120 707 pesetas, medens den fra Norge samtidig sank med 1 429 008 pesetas. Værdien af exporten fra Spanien til hvert af rigerne var i aaret 1901 lavere end de nærmest foregaaende aar.

Som en følge af den forøgede import fra og den formindskede export til de forenede riger stillede overskuddet i disses favør sig endnu fordelagtigere end de foregaaende aar, opgaaende for Norge til ikke mindre end 15 661 824 og for Sverige til 10 217 024 pesetas.

Om arten, kvantiteten og værdien af de forskjellige artikler og varer, som de forenede riger sendte til eller hentede fra Spanien, giver statistiken for aaret 1901 følgende detaljerede opgaver:

Import til Spanien i aaret 1901.

Varernes art efter toldtarifens rubriker:	Fra Norge. Kvantitet.	Værdi i pesetas.	Fra Sverige. Kvantitet.	Værdi i pesetas.
Sten- og lergods for industrielle og bygningsøiemed, cement . . . . kg.	780	39	—	—
Mineralbeg, asfalt, kreosot etc. . . . . „	951	76	—	—
Petroleum og andre mineraloljer . . . . . „	—	—	2 265	680
Mineralier . . . . . „	—	—	50	2
Glasvarer, ordinære, tomflasker etc. . . . . „	1 621	487	51 957	15 587
Staal, finere, smeltestykker etc. . . . . „	1 948	2 727	—	—
Stangjern, smedet . . „	11 370	3 070	585 517	158 090

		Fra Norge.		Fra Sverige.	
		Kvantitet.	Værdi i pesetas.	Kvantitet.	Værdi i pesetas.
Jern, smedet, i plader af mindst 3 mm. tykkelse	kg.	149	42	2 365	662
Do. af mindre end 3 mm. tykkelse	„	—	—	7 278	2 256
Jern og staal i skruer, muttere etc. . . .	„	55	27	—	—
Søm, spiger etc. . . .	„	87 968	39 586	18 170	8 177
Blikkenslagerarbeider etc.	„	—	—	129	77
Emaljerede jern- og staalpladearbeider . . .	„	—	—	5 294	7 941
Andre ordinære jernmanufakturvarer	„	147	81	130	72
Naale, penne, urfjære etc.	„	—	—	1	20
Kobber-, bronce- og messingarbeider	„	68	272	—	—
Tjære, harpiks og lign. .	„	587	106	—	—
Vegetabilske produkter, anvendte som medikamenter, ikke særskilt specificerede	„	39	55	—	—
Andre do. do. . . .	„	8	9	—	—
Animalske produkter for medicinsk brug (tran)	„	117 168	93 734	—	—
Tilberedte farver og blæk	„	2 926	4 389	400	600
Naturlige mineralvande .	„	35	25	—	—
Lim og albumin . . .	„	—	—	1 000	900
Kemiske gjødningsstoffe .	„	20 200	4 040	—	—
Andre kemiske produkter	„	100	100	11 595	11 595
Stivelse, potetesmel og dextrin (for industrielle øiemed)	„	10 000	2 727	—	—
Voks, parafin, stearin .	„	32	58	49	98
Uldvarer, strikkede . .	„	1	16	—	—
Træmasse for papirtilvirkning	„	8 302 227	1 660 445	11 172 216	2 234 443
Bøger paa fremmede sprog	„	—	—	3	7
Pakpapir, almindeligt .	„	1 718	1 202	—	—
Papir, tyndt, af uren masse, for frugtpakning . .	„	957	957	—	—
Trælast, alm., i planker, bord, bjælker, spærrer	kbm.	15 989	1 119 230	117 386	8 217 020
Do. do., høvlet, pløiet etc. for kasser og gulve	„	—	—	75	6 150
Bødkerarbeider . . .	kg.	—	—	495	173
Snedkerarbeider, grovere	„	—	—	4 316	8 632
Trækul, ved	„	178 920	16 103	—	—
Huder	„	—	—	1 412	2 965

		Fra Norge.		Fra Sverige.	
		Kvantitet.	Værdi i pesetas.	Kvantitet.	Værdi i pesetas.
Skind, lakerede og kalveskind, garvede . . .	kg.	—	—	36	756
Maskinremme af læder .	„	7	77	190	2 090
Pelsverk	„	9	495	—	—
Animalske fedtstoffe (industritran)	„	26 611	23 950	5 080	4 572
Tarmer	„	—	—	4 226	10 555
Rogn	„	1 808 224	361 645	—	—
Diverse elektriske belysningsapparater . . .	„	9	72	—	—
Telefonapparater og dele deraf	„	—	—	1 768	12 376
Videnskabelige instrumenter og apparater . .	„	—	—	43	645
Agerbrugsmaskiner . .	„	958	1 054	1 016	1 118
Motorer, dampkjedler etc.	„	—	—	4 764	5 717
Maskiner, andre slags .	„	7 120	11 392	14 505	23 208
Elektriske kabler . . .	„	—	—	56	95
Vraggods fra strandede fartøier	„	—	440	—	—
Vildt	„	38	76	—	—
Flesk	„	31	37	—	—
Smør	„	351	1 193	—	—
Klipfisk og stokfisk . .	„	20 313 450	13 813 147	235 162	159 910
Fersk fisk eller let saltet for transporten . . .	„	158	54	—	—
Fisk i saltlage, røget, nedlagt (ikke hermetisk i blikdaaser)	„	1 031	588	—	—
Grønsager, tørrede . .	„	—	—	8	2
Frugt	„	40	16	—	—
Sukker	„	93	54	—	—
Likører, kognak o. a. .	ltr.	37	185	327	1 635
Øl	„	1 395	656	73	35
Konserver (ansjos etc. i blikdaaser)	kg.	277	1 385	41	205
Finere bagverk, konfekturer etc.	„	31	93	26	78
Brød	„	10	5	—	—
Ost	„	11	28	—	—
Is	„	582 888	ikke angivet	—	—
Tomsække	stkr.	30 997	30 997	2 132	2 132
Sum, værdi i pesetas		—	17 197 242	—	10 901 286

Export fra Spanien i aaret 1901.		Til Norge.		Til Sverige.	
		Kvantitet.	Værdi i pesetas.	Kvantitet.	Værdi i pesetas.
Marmor, saget og arbeidet	kg.	1 778	533	—	—
Stenkul og koks	„	—	—	120 000	3 120
Glasvarer, ordinære, tomflasker etc.	„	927	324	1 371	480
Lerkar, do.	„	—	—	39	31
Bly	„	10 109	3 538	—	—
Bark og andre garvestoffe	„	23 989	3 359	—	—
Salt	„	19 989 800	199 898	11 877 000	118 770
Tomsække	stkr.	1 237	1 237	158	158
Uldvarer, vævede	kg.	—	—	180	2 340
Cigaretpapir	„	—	—	300	690
Bøger og noder	„	1	3	8	24
Gravurer	„	—	—	2	30
Træarbeider, møbler og lign.	„	72	144	3 010	6 020
Bødkerarbeider	„	183 762	62 479	127 396	43 315
Flaskekork	tusind	1 045	15 675	134	2 010
Hønsefjær	kg.	8 372	3 767	3 075	1 384
Fisk, saltet, røget etc.	„	30	27	—	—
Løg	„	14 560	1 165	—	—
Mandler, uskallede	„	—	—	590	501
Do. skallede	„	1 919	4 221	—	—
Nødder	„	69 810	52 358	9 318	6 988
Kastanjer	„	2 377	476	—	—
Figener, tørrede	„	27 269	6 545	82 100	19 704
Rosiner	„	1 090 957	709 122	410 347	266 726
Citroner	„	1 325	398	—	—
Appelsiner	„	787 645	118 146	—	—
Druer	„	21 679	7 588	45 518	15 931
Andre ferske frugter	„	67 003	10 050	—	—
Anis	„	6 955	5 912	—	—
Safran	„	10	1 000	—	—
Olivenolje	„	68 393	68 393	—	—
Brændevin, ordinært („aguardiente")	ltr.	3 345	2 007	6 035	3 621
Likører	„	600	1 200	—	—
Vin, ordinær	„	970 004	194 001	563 469	112 694
Do. „amontillado" og „oloroso de Jerez"	„	5 370	6 444	7 170	8 604
Do. andre Jerez-sorter og lign.	„	133 010	42 563	205 702	65 825
Do. „generoso"	„	10 096	6 562	1 574	1 023
Konserver	kg.	1 392	2 088	1 000	1 500
Konfekturer	„	—	—	48	20
Tomfade (atter udførte, af fremmed oprindelse)	„	11 985	4 195	7 580	2 653
Sum, værdi i pesetas			— 1 535 418	—	684 262

Af de importerede varer indtages første plads af den norske **klipfisk**, hvoraf i aaret 1901 importeredes til en værdi af 13 813 147 pesetas eller mere end tretten syttendedele af hele importen fra Norge. Totalimporten til Spanien af klipfisk og stokfisk, mellem hvilke artikler den spanske statistik ikke gjør forskjel, angives for femaarsperioden 1897—1901 saaledes:

Fra:	1897. Kilogram.	1898. Kilogram.	1899. Kilogram.	1900. Kilogram.	1901. Kilogram.
Norge	23 068 677	17 395 537	17 459 482	16 903 800	20 313 450
Frankrige	7 683 151	7 112 642	9 635 606	13 376 041	11 806 820
Franske besiddelser i Amerika	—	—	2 136 065	573 079	—
Storbritannien	2 757 272	2 377 566	3 410 247	3 408 717	5 646 786
Britisk Nordamerika	3 685 497	4 568 922	2 765 525	5 110 164	3 172 080
Brit. besiddelser i Europa	—	—	—	1 142 493	—
Danmark	2 013 190	1 668 831	1 556 102	1 745 705	1 993 567
Danske besiddelser i Europa	1 054 842	1 780 024	122 085	—	1 688 058
Tyskland	—	—	10 170	—	15 760
Portugal	16 297	19 000	37	18 536	25
Sverige	3 247	—	71 008	—	235 162
Italien	32 398	18	1 660	8 257	16 396
Holland	9 800	—	—	113 500	508
Hollandsk Oceanien	—	—	—	—	92 500
Forenede Stater	13 000	—	—	—	—
San Salvador	—	—	433 028	—	—
Ceuta	—	200	—	—	—
Kuba	15	—	—	—	—
Kanariøerne	—	—	—	—	4 307
Japan	—	—	—	—	155
Ikke angivet oprindelse	122 700	2 039	58 654	54 338	2 899
Sum kg.	40 460 086	34 924 779	37 659 669	42 454 630	44 988 473

For aaret 1902 beregnes totalimporten at være gaaet op til kg. 47 761 923, men detaljopgaverne over produktionslandene er endnu ikke tilgjængelige.

Af de anførte zifre fremgaar, at importen i det hele i de sidste fem aar har været i tilvækst. Importen i aaret 1902 skulde have oversteget den for aaret 1898 med noget mere end 12 800 000 kg. Forskjellen mellem aarene 1901 og 1898 var over 10 000 000 kg., men medens der i aaret 1898 paa Norges del faldt 49.8 pct. eller paa det nærmeste halvdelen af hele importen, kom der i aaret 1901 fra Norge kun 45.1 pct. af, hvad Spanien i det hele importerede af denne artikel. Om ogsaa de 235 162 kg., der sidstnævnte aar opgives som værende af svensk oprindelse, turde kunne antages at være norsk produktion, fremgaar det af det anførte, at den forøgede konsumtion i Spanien i mindre grad er kommet Norge tilgode end dets konkurrenter i denne vare.

Af den i aarsberetningen for 1901 omtalte „bacalao de Canarias" viser der sig under nævnte aar at være blevet indført kun 4 307 kg. Fiske-

importører hersteds synes ikke at tro paa nogen alvorlig konkurrence fra dette hold; dog er det opgivet, at en af Barcelonas største kapitalister skulde være sterkt interesseret i det kanariske fiskes udvikling.

Den i aaret 1901 importerede kvantitet fordeler sig paa følgende maade paa de enkelte konsulatdistrikter og paa havnene inden Barcelonas distrikt:

Til Barcelona . . .	kg. 5 080 580	Til Cartagena . . .	kg. 3 177 570
„ Tarragona . . .	„ 1 160 789	„ Almeria	„ 72 310
„ Valencia	„ 2 777 266	„ Malaga	„ 3 410 103
„ Alicante	„ 2 881 228	„ Palamos	„ 2 120

Ialt sjøværts til Barcelona distrikt	kg. 18 561 966
Til havne i Bilbaos distrikt	„ 24 380 902
„ — i Cadiz —	„ 1 799 950
Landværts fra Frankrige, Portugal og Gibraltar	„ 245 655
Tilsammen	kg. 44 988 473

Et sammendrag af de som sedvanlig to gange i maaneden til det kongelige norske departement for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri afgivne markedsrapporter viser for aaret 1902 følgende zifre for klipfiskimporten til Barcelonas konsulatdistrikt:

Til Barcelona:

Norsk, direkte sjøværts	kg. 1 027 000	
Do. pr. jernbane fra Bilbao etc.	„ 252 000	
		kg. 1 279 000
Islandsk og færøfisk, sjøværts	kg. 3 544 170	
Do. pr. jernbane fra Bilbao	„ 200 000	
		kg. 3 744 170
Fransk, sjøværts	kg. 726 680	
Do. pr. jernbane	„ 112 000	
		„ 838 680
Skotsk, shetlandsk etc. fra England		„ 94 000
Tilsammen		kg. 5 955 850

samt desuden 13 000 kg. stokfisk.

Til Tarragona:

Norsk, direkte sjøværts		kg. 1 312 200
Islandsk, sjøværts	kg. 448 750	
Do. pr. jernbane	„ 23 150	
		„ 471 900
Fransk, sjøværts	kg. 32 560	
Do. pr. jernbane	„ 46 000	
		„ 78 560
Skotsk etc.		„ 38 672
Tilsammen		kg. 1 901 332

Til Valencia:		Til Alicante:	
Norsk, direkte sjøværts kg.	285 000	Norsk, direkte sjøværts kg.	160 000
Fransk . . . . . „	547 400	Fransk . . . . . „	740 000
Labrador . . . . . „	1 085 000	Newfoundland . . . „	1 292 000
Newfoundland og „Inglés“ . . . . . „	925 510	Labrador . . . . . „	398 300
Tilsammen kg.	2 842 910	Tilsammen kg.	2 590 300

Til Cartagena:		Til Malaga:	
Norsk, direkte sjøværts kg.	546 000	Norsk, direkte sjøværts kg.	507 665
Fransk . . . . . „	809 400	Fransk . . . . . „	52 000
Newfoundland og Labrador . . . . . „	2 630 600	Newfoundland og Labrador . . . . . „	3 581 435
Tilsammen kg.	3 986 000	Tilsammen kg.	4 141 100

Af de forskjellige sorter klipfisk skulde der altsaa i aaret 1902 til Barcelonas distrikt være blevet importeret følgende kvantiteter, indbefattet hvad der lossedes i andre spanske havne og siden hidførtes pr. jernbane:

Norsk . . . . . kg.	4 089 865	Labrador og Newfoundland . . . . . kg.	9 912 845
Islandsk og færøfisk . „	4 216 070		
Skotsk og shetlandsk „	132 672		
Fransk . . . . . „	3 066 040	Tilsammen kg.	21 417 492

Sammenlignes disse zifre med de tilsvarende i foregaaende aarsberetning, viser det sig, at importen til Barcelonas distrikt i aaret 1902 skulde være vokset med ikke mindre end omkring 3 723 500 kg. Af denne forøgelse falder i runde tal paa norsk fisk 685 000 kg., paa islandsk 311 300 kg., paa skotsk 62 000 kg., paa fransk 176 000 kg., paa newfoundlandsk og Labrador 2 488 700 kg. Omend altsaa forøgelsen hovedsagelig falder paa de billigere sorter, newfoundlandsk, Labrador og lignende, som finder sin egentlige afsætning i de sydligste havne, er dog den tiltagende konsumtion ogsaa kommet de dyrere sorter og deriblandt norsk klipfisk tilgode.

Af andre norske fiskeriprodukter, som forekommer i ovenstaaende importliste for aaret 1901, indtages første plads af rogn med en importværdi af 361 645 pesetas. Denne artikel gaar imidlertid næsten udelukkende til Nord-Spanien. Af medicin-tran indførtes samme aar fra Norge 117 168 kg., værdsat til 93 734 pesetas, mod 75 801 kg. næstforegaaende aar. Af tran for industrielt brug indførtes i aaret 1901 fra Norge 26 611 kg. værdsat til 23 950 pesetas, mod 19 097 kg. i aaret 1900. Med hensyn til denne artikel viser der sig altsaa nogen forøgelse tiltrods for den i foregaaende aarsberetning fremholdte sterke konkurrence af billigere og uden tvivl slettere vare fra andre lande, særlig Belgien og Japan. Den fra Belgien kommende vare er opgivet idetmindste for en del at være norsk tran, opblandet med billigere fedtstoffe, og hvad den japanske angaar, skal denne aldeles ikke være torsketran, men et fuldstændig underlegent produkt, som siges at kunne fremstilles ogsaa her med ringe omkostninger af sardiner og anden fisk som raamateriale. Her turde, ligesom for saa mange andre artikler, prisbilligheden være afgjørende for afsætningen; dog berettes det, at et betydeligt parti tran,

som er indført fra Japan, som usælgeligt allerede i længere tid skal have ligget magasineret her i Barcelona.

Paa grund af toldsatserne og konkurrence med indenlandske og franske tilvirkninger er det vanskeligt her at finde nogen større afsætning for de norske og svenske hermetiske fiskeprodukter, og den import af ansjovis i trædunke, som hidtil har fundet sted om end blot i mindre kvantiteter, maa vel helt være umuliggjort, efterat det er blevet bestemt, at denne artikel skal toldbehandles som „konserver" og ikke, som tidligere skeet, som „fisk, nedlagt i saltlage, røget etc.", d. v. s. betale en toldsats af 1 peseta 50 centimos pr. kg. istedetfor 12 pesetas pr. 100 kg.

Importen til Spanien af almindelig trælast, saget og hugget, opgik ifølge de præliminære statistiske opgaver for aaret 1902 til 494 980 kub.m. og skulde altsaa, om dette zifer er rigtigt, have været ikke ubetydelig lavere end under de to nærmest foregaaende aar. I aaret 1901 importeredes nemlig 648 910 kub.m. og i aaret 1900 646 264 kub.m.

Den i aaret 1901 indførte kvantitet kom fra følgende lande:

Fra Sverige . . .	kub.m.	117 386	Fra Kanada . . .	kub.m.	33 366
„ Norge	„	15 989	„ Østerrige . . .	„	12 989
„ Rusland og Finland	„	164 384	„ Italien	„	4 723
„ Frankrige . . .	„	142 392	„ Diverse andre lande	„	8 768
„ Portugal . . .	„	88 291			
„ Forenede Stater .	„	60 622	Tilsammen	kub.m.	648 910

Heraf indførtes til havne inden Barcelonas konsulatdistrikt følgende kvantiteter:

Til Barcelona . . .	kub.m.	125 384	Til San Felicé de Guixols . . .	kub.m.	761
„ Alicante . . .	„	20 929	„ Malaga	„	35 598
„ Denia	„	3 192	„ Marbella	„	424
„ Torrevieja . . .	„	2 916	„ Torre del Mar . .	„	926
„ Almeria . . .	„	9 658	„ Cartagena . . .	„	16 076
„ Garrucha . . .	„	1 895	„ Aguilas	„	1 818
„ Palma	„	13 847	„ Tarragona . . .	„	4 576
„ Andraixt . . .	„	4 888	„ Valencia	„	49 798
„ Mahon	„	657	„ Gandia	„	1 360
„ Vinaroz . . .	„	1 571			

For femaarsperioden 1897—1901 var importen fra de forenede riger til hele Spanien:

		1897.	1898.	1899.	1900.	1901.
Fra Sverige	kub.m.	88 704	46 129	45 412	130 662	117 386
„ Norge	„	10 382	4 234	26 434	16 121	15 989

Af „almindelig trælast, høvlet, pløiet, for gulve, kasser og lign." er indførselen til Spanien meget ringe som følge af en minimaltoldsats af 9 pesetas pr. kub.m. samt, særlig hvad kasseemner angaar, paa grund af konkurrence med billigt indenlandsk træ. I aaret 1901 indførtes fra Sverige kun 75 kub.m., fra Norge intet.

**

Af grankub for tilvirkning af træmasse skal der i den senere tid være importeret noget.

Spanien importerer aarlig ganske betydelige kvantiteter stav. I aaret 1902 indførtes heraf 13 481 tusinde og i aaret 1901 ikke mindre end 16 470 tusinde til en værdi af 13 999 500 pesetas. Af sidstnævnte aars import kom mere end halvdelen eller 9 151 tusinde fra Nordamerikas Forenede Stater, fornemlig New Orleans, og 6 491 tusinde fra Italien, 674 do. fra Frankrige, 110 fra Østerrige, men intet fra Sverige eller Norge. Størstedelen af importen turde udgjøres af egestav for vinfade eller olivenoljekar. Behovet af stav til tønder og andre emballager for tørre varer, cement, kemikalier o. a., ligesom til de eiendommelig formede kasser, som anvendes til pakning af sardiner, dækkes for den største del ved indenlandsk tilvirkning og til billige priser. Tolden, der udgjør 10 pesetas pr. tusinde, turde ikke danne nogen absolut hindring for afsætning af skandinavisk stav, men herværende importører er af den opfatning, at denne paa grund af fragten og høie tilvirkningsomkostninger ikke vilde kunne konkurrere med den indenlandske.

Importen af **træmasse**, alle slags, til Spanien steg i aaret 1902 til 31 788 981 kg. mod 25 933 824 kg. i aaret 1901 og 21 912 277 kg. i aaret 1900, altsaa for denne artikel en stigning i importen for de sidste to aar af ikke mindre end næsten 10 000 000 kg. Den i aaret 1901 importerede træmasse var af følgende oprindelse:

Fra Sverige	kg.	11 172 216	Fra Holland . .	kg.	200 606
„ Norge	„	8 302 227	„ England . . .	„	101 960
„ Tyskland . . .	„	3 611 118	„ Schweiz . . .	„	65 900
„ Belgien	„	968 858	„ Kanada . . .	„	10 831
„ Rusland	„	735 496	„ Grækenland . .	„	10 180
„ Forenede Stater .	„	454 144	„ Østerrige . .	„	1 011
„ Frankrige . . .	„	299 228	„ Italien . . .	„	49
				Sum kg.	25 933 824

Ved sammenligning med opgaverne for næstforegaaende aar (1900) viser det sig, at medens importen i det hele forøgedes med 4 021 547 kg., steg importen fra Sverige med 3 310 625 kg. og fra Norge med 1 847 081 kg. eller tilsammen fra de forenede riger med 5 157 706 kg., d. v. s. at det spanske marked ikke alene har taget hele sit forøgede behov fra Sverige og Norge, men at disse lande desuden har vundet terræn paa sine konkurrenters bekostning og forsynet Spanien med ca. $^3/_4$ af hele dets import mod ikke fuldt $^2/_3$ aaret forud. Den relativt største formindskelse falder paa Kanada; fra 819 329 til 10 831 kg.; importen fra Tyskland sank med 998 749 kg., fra Østerrige med 156 166 kg., fra Frankrige med 122 867 kg., fra Holland med 189 554 kg. Forøgelse fandt derimod sted i importen fra Rusland med 733 696 kg., de Forenede Stater med 311 497 kg. og Belgien med 227 467 kg.

Da adskillig træmasse ogsaa produceres inden landet, tyder denne voksende import paa en fortsat udvikling af den spanske papirindustri, særlig kanske hvad angaar grovere **papir** og **pap**. Tiltrods herfor viser der sig ingen nedgang i importen af flertallet af papirsorter, som det fremgaar af nedenstaaende importzifre for de tre sidste aar.

	1900. Kg.	1901. Kg.	1902. Kg.
Tryk- og skrivpapir, papir i ruller, uskaaret, ikke overstigende 35 gr. i vegt pr. kv.m.	3 138	4 697	13 542
Do. do. do., af 36 til 50 gr. do. do. . .	27 291	11 845	232 667
Do. do. do. af høiere vegt	249 698	209 268	251 468
Papir, hvidt eller farvet, skaaret, tilvirket for haand, linjeret etc. samt konvolutter.	169 799	147 126	155 555
Tapetpapir: Trykt paa naturlig grund . .	240 710	223 386	210 872
— „ mat eller glittet grund	66 110	64 945	59 225
— med guld, sølv, uld etc.	20 175	23 919	22 812
Diverse sorter og karton: Almindeligt pakpapir	722 942	666 644	1 011 084
Tyndt do., af uren masse, for pakning af frugt	140 845	53 941	74 110
Foret med tøi	27 635	21 257	19 705
Ikke særskilt specificeret sort	592 896	369 309	473 606
Karton, finere, glattet og presset, i ark .	156 721	159 592	Opgave savnes
Do. andre sorter, og papæsker, forede med almindeligt papir	1 045 464	850 785	do.

For aaret 1902 findes ikke endnu detaljopgaver over denne imports oprindelseslande, hvorfor ikke kan opgives, hvilke kvantiteter der er kommet fra Sverige eller Norge. Zifrene for aaret 1901 findes i den ovenfor indtagne importtabel og viser, at ikke blot, som forudsagt i beretningen for nævnte aar, de forenede rigers andel i denne import er gaaet ned, men til og med er ophørt med undtagelse af nogle mindre partier fra Norge af almindeligt pakpapir og tyndt do. for frugtpakning.

Importen af jern og staal af alle slags fra Sverige viser for aaret 1901 en værdi af 177 295 pesetas og fra Norge 45 533 pesetas mod respektive 341 101 og 54 984 pesetas i aaret 1900, altsaa en ret betydelig nedgang, hvad Sverige angaar. Denne falder hovedsagelig paa rubriken „jern og staal i stænger," hvoraf importen sank fra 1 234 629 kg. til 585 517 kg. Fra Norge importeres hertil hovedsagelig hesteskosøm, for hvilken artikel importzifret sank fra 122 138 kg. til 87 968 kg.; af samme artikel importeredes i aaret 1901 fra Sverige noget mere end foregaaende aar, 18 170 kg. mod 8 800 kg. Af emaljerede jern- og staalpladearbeider fra Sverige er importen steget noget og opgik i aaret 1901 til 5 294 kg., værdi 7 941 pesetas.

Telefonapparater og dele deraf indførtes fra Sverige til en værdi af 12 376 pesetas i aaret 1901 mod 10 360 pesetas i aaret 1900. Maskiner af diverse slags indførtes i aaret 1901 fra Sverige til en værdi af 23 208 pesetas mod 46 965 do. det foregaaende aar. Af motorer, lokomobiler, dampkjedler etc. indførtes fra Norge i aaret 1900 til en værdi af 44 700 pesetas, men i aaret 1901 intet; for Sverige var de tilsvarende zifre 0 og 5 117.

Af tomflasker indførtes til Spanien:

	1899.	1900.	1901.
Fra Norge . . .	498 kg.	1 020 kg.	1 621 kg.
„ Sverige . .	71 844 „	77 027 „	51 957 „

Med hensyn til disse tal bør imidlertid merkes: dels at der under samme rubrik indbefattes ogsaa andre almindelige beholdere af glas saasom krukker etc.; dels at der ifølge den spanske toldtarifs bestemmelser, ved import af varer paa glasbeholdere og flasker betales særskilt told for disse sidste, uanseet selve varen. Som følge heraf indgaar i importstatistiken for den heromhandlede rubrik, ikke blot hvad der maa være importeret som virkelige tomflasker, men ogsaa alt, hvad der er indkommet i og for importen af vin, øl, cider, mineralvand og andre flydende varer paa buteljer, flasker og damejeanner samt af konserver og andre varer i glaskrukker. Naar der derfor i de ovennævnte aar, 1899—1901, fra Norge indførtes resp. 1 448, 1 075 og 1 395 liter øl, synes flaskeimporten for størstedelen at have beroet paa og staaet i sammenhæng med ølimporten. Men da derimod listen over importen fra Sverige optager kun ubetydelige kvantiteter flydende varer, kan den derfra indførte kvantitet glasvarer antages for den overveiende del at have udgjort svenske glasfabrikater, der som saadanne har fundet afsætning i Spanien.

Af andre artikler paa importlisten er enten vitterligen intet losset inden Barcelonas distrikt, som f. ex. tilfældet er med is fra Norge, eller ogsaa er de indførte kvantiteter saa smaa, at artiklerne neppe kan ansees som regulære handelsvarer, men kun som gjenstande for tilfældig indførsel, maaske iblandt af private, her bosatte eller hertil indflyttede skandinaver; muligens udgjøres endel af dem ogsaa af med vore fartøier medført „overskud af proviant", som har maattet fortolde ifølge den i forrige aarsberetning omtalte forordning af 27de november 1901 med dens unegtelig eiendommelige bestemmelse, at toldfrihed tilstaaes for ombord medførte proviantartikler, som konsumeres under fartøiets ophold i spansk havn, men at toldafgift i visse tilfælde maa erlægges for proviant, som gjenudføres og altsaa forbruges, først naar fartøiet befinder sig paa reise udenfor spansk territorium.

Blandt disse „smaa artikler" maa imidlertid særskilt nævnes **smør** og **ost**, da det synes bemerkelsesværdigt, at saa lidet eller intet heraf indføres fra Sverige og Norge, uagtet den spanske meieridrift ikke har naaet nogen synderlig udvikling, og som følge heraf en ret betydelig import finder sted fra andre fremmede lande. Hvad s m ö r angaar, var importen heraf:

	1900.	1901.	1902.
I det hele	248 990 kg.	245 798 kg.	275 816 kg.
hvoraf fra Danmark . .	183 552 „	163 752 „	
„ „ Frankrige . .	29 485 „	44 537 „	
„ „ England . .	12 975 „	10 559 „	
„ „ Tyskland . .	11 546 „	17 428 „	
„ „ Sverige . . .	802 „	— „	
„ „ Norge . . .	14 „	351 „	

Detaljopgaver mangler.

Paa grund af den lange transport og varmen her kommer det danske smør i hermetiske blikdaaser af forskjellig størrelse. Saadanne ser man i alle større speceriforretninger i Barcelona, og ved plakater og annoncer gjøres der reklame for samme. Med hensyn til ovenstaaende tal bør merkes, at under toldtarifrubriken „smør" ogsaa indbefattes m a r g a r i n, hvorfor det synes antageligt, at endel af de indførte kvantiteter — særlig fra Tyskland og England — ikke er natursmør, men margarin. Men da margarinfabriker findes i Sverige og Norge, burde jo export derfra muligens kunne lønne sig, ogsaa hvad denne artikel angaar.

Importen af o s t er opgaaet til:

	1900.	1901.	1902.
I det hele	1 717 800 kg.	1 872 929 kg.	1 919 646 kg.
hvoraf fra Holland . .	1 368 799 „	1 492 232 „	
„ „ Schweiz . .	210 382 „	219 534 „	
„ „ Frankrige .	102 447 „	117 060 „	
„ „ Danmark .	620 „	31 „	
„ „ Sverige . .	11 „	— „	
„ „ Norge . .	— „	11 „	

Detaljerede opgaver mangler.

Med hensyn til osteimporten, der saaledes sees at befinde sig i tilvækst, indtager Holland omtrent samme stilling som Danmark med hensyn til smør, Den sort, som afsættes mest her, er ogsaa den hollandske, kugleformede, rødfarvede „eidamer"; dernæst er den schweiziske „gruyère" mest efterspurgt.

I sammenhæng hermed bemerkes, at størrelsen af importen af k o n d e n s e r e t eller paa anden maade præpareret m e l k ikke fremgaar af den spanske statistik, thi ifølge denne hører naturlig melk under rubriken „animalske fedtstoffe" (grasas animales) og „koncentreret, med malt tilsat eller efter Apperts methode konserveret melk" under rubriken „konserverede fødemidler".

Kursnoteringerne paa Barcelonas børs for a vista veksler i pund sterling og francs har i aaret 1902 været:

	For £ 1. 0. 0.		For 100 francs.	
	Høiest.	Lavest.	Høiest.	Lavest.
	Pesetas.	Pesetas.	Pesetas.	Pesetas.
I januar . . .	34.15	33.55	136.00	133.60
- februar . . .	34.65	33.95	138.00	135.25
- marts . . .	35.00	34.50	139.20	137.25
- april	34.70	34.10	137.80	135.50
- mai	34.83	34.47	138.15	136.90
- juni	34.73	34.33	137.70	136.10
- juli	34.65	34.42	137.70	136.70
- august . . .	34.60	34.40	137.40	136.65
- september . .	34.45	33.65	136.75	133.50
- oktober . . .	33.75	32.98	134.10	131.10
- november . .	34.40	33.35	136.80	132.75
- december . .	34.22	33.78	136.10	134.30

I aaret	noteredes	for	100	frcs.	lavest	p.tas	131.10,	høiest	p.tas	139.20
mod -	„	1901	„	„	„	„	„	131.75,	„	„	144.00
og -	„	1900	„	„	„	„	„	127.70,	„	„	134.70

I det hele taget har pesetaens værdi i aaret 1902 været noget høiere end i aaret 1901, men lavere end i aaret 1900.

Disse kursforhold har mindre betydning for vor skibsfart, da jo fragterne i det hele taget bestemmes i pund sterl. eller francs, ligeledes turde størstedelen af de forenede rigers hertil exporterede varer betales i nævnte myntsorter. Men for dem af vore exportører, som hidsender varer i konsignation, ligesom for de spanske importører, maa kursens vekslinger gjøre alle forret-

ninger og beregninger vanskelige og usikre. Da det er umuligt at beregne, hvilket beløb i pesetas man maa betale for francs eller pund ved en akcepts forfaldsdag, og da forskjellen i noteringerne i løbet af nogle faa uger kan gaa op til 4 à 5 pct., er det klart, at spørgsmaalet om aarsagerne til og botemidlerne mod denne tilstand ikke længere kan skydes tilside, og at fra handelens og industriens side stadig sterkere krav fremstilles paa stormagternes indgriben. Blandt alle de forslag, som i denne retning er fremstillet og diskuteret, er dog hidtil kun ét kommet til iverksættelse, nemlig det ved kongeligt dekret af 30te november 1901 udfærdigede og ved lov af 22de februar 1902 fastsatte paabud om toldafgifternes erlæggelse i guld eller francs for visse varesorter. Som man kunde vente, har denne forholdsregel, stillet helt for sig selv, og uden at efterfølges af andre skridt, kun havt meget ringe indflydelse i retning af kursforholdenes bedring i almindelighed.

Af de af nogle vicekonsuler afgivne beretninger hidsættes følgende uddrag:

Almeria. Export. Af friske druer udførtes i sidste skibningssæson følgende kvantiteter:

	Fade à 23 kg.	Fade à 11½ kg.		Fade à 23 kg.	Fade à 11½ kg.
Til Liverpool .	477 525	1 662	Marseille . .	—	310
„ London . .	220 301	453	New York . .	156 268	275
„ Hull . . .	33 500	10	Rusland, Danmark, Sverige		
„ Newcastle on Tyne . .	9 082	21	og Norge . .	11 268	230
„ Bristol . .	11 189	—			
„ Manchester	902	24		1 043 118	3 639
„ Hamburg .	21 970	589			

eller tilsammen 24 033 562 kg. Til Sverige og Norge afskibedes med direkte dampskibsleilighed 5 519 hele og 135 halve fade druer. Sammenlignet med foregaaende sæson (1901) viser produktionen en formindskelse af omkring 50 000 fade, paa grund af ugunstige veirforholde.

Produktionen af anden frugt er i fremgang, og i forhold til foregaaende aar steg exporten af mandler noget og af appelsiner ret betydelig; af førstnævnte produkt udførtes til engelske havne 4 459 kasser og af sidstnævnte tilsammen 18 758 kasser, hvoraf til England 18 640 og til Hamburg 118. Af figener solgtes til London 2 603 kasser.

Produktionen af esparto er steget noget; heraf udskibedes i aaret 21 886 tons, mod kun 18 763 tons i aaret 1901.

Af calamine (zinksilicat) udskibedes til Tyskland og Belgien tilsammen 3 092 tons.

Af jernmalm exporteredes i aaret tilsammen 294 592 tons, hvoraf størstedelen til England og Skotland med 259 797 tons og resten til Frankrige 23 895 tons, til Holland 6 900 tons og til Belgien 4 000 tons. De nuværende lave priser medfører ikke nogen større export, og de gruber, som er beliggende i nogen afstand fra kysten, er af denne grund saa godt som paralyserede. Imidlertid er nu under udførelse i Almerias havn en særskilt lasteplads for mineralier med anordninger, som vil i høi grad reducere indlastningsomkost-

ningerne, og venter man, at virksomheden, naar dette arbeide er fuldført, vil gjenoptages i mange gruber, som nu ligger nede, og at exporten vil i væsentlig grad forøges.

Af bly i stænger exporteredes 9 850 tons, alt til Marseille.

Af salt exporteredes 11 540 tons, hvoraf 650 til Sverige (Karlskrona).

Import. De fra udlandet indførte artikler var hovedsagelig: Kul, 27 000 tons fra England; trælast 1 498 kub.met. fra Finland og 200 do. fra Amerika, egestave for fabrikation af fade for drueexporten, 510 000 stkr. fra New Orleans.

Ingen direkte import af klipfisk fandt sted i aaret 1902.

Skibsfarten paa Almeria viser for aaret 1902 følgende zifre:

	Antal.	Tons.		Antal.	Tons.
Svenske fartøier	5	4 349	Belgiske fartøier	1	847
Norske „	36	23 674	Russiske „	1	728
Britiske „	185	200 265	Græske „	1	1 703
Italienske „	25	48 828	Spanske „ (indbefattet kystfarten)	998	515 266
Tyske „	11	7 319			
Franske „	7	3 758			
Danske „	6	6 064			
Østerrigske „	6	9 615	Sum	1 286	822 935
Portugisiske „	4	519			

Denia. I maanederne juli—november foregaar en livlig export af frugt, og dennes dyrkning, tilberedning og pakning giver paa den anden side anledning til import af guano og andre gjødningsstoffe, af svovl og andre midler mod insekter, samt i større skala af træ, som hovedsagelig anvendes for fabrikation af kasser og anden emballage.

Den intense hede, som den 9de og 10de juli hjemsøgte distriktet, foraarsagede stor skade for landbruget og særlig for muskateldruen, som er den fornemste produktionsartikel. Derved formindskedes med omkring 35 pct. tilvirkningen af rosiner, hvoraf man før havde ventet en overflod, og paa grund heraf holdt priserne sig meget høie under hele sæsonen. Tilgangens knaphed gjorde, at salgene særlig til det nordlige Europa blev ringe.

Ligeledes formindskedes skibningerne af friske druer og appelsiner, medens derimod exporten af mandler, granatæbler og lign. var omtrent af samme størrelse og af løg betydelig større end i aaret 1901.

Exporten fra denne havn i aaret 1902 var:

	Kvantitet.	Værdi i pesetas f. o. b.		Kvantitet	Værdi i pesetas f. o. b.
Rosiner tons	17 850	13 351 800	Appelsiner kass.	6 514	66 470
Druer tønder	70 130	527 272	Jordnødder sække	12 852	305 864
kasser	5 648				
Løg „crates“	207 260	471 138	Granatæbler, meloner og andre artikler	—	127 874
kasser	5 156				
Mandler halvkasser	7 787	317 526			

Importen af træ for fabrikation af kasser og anden emballage opgik til omkring 25 000 kub.meter, hvoraf en fjerdedel fra Frankrige og Italien og de andre tre fjerdedele fra de Baleariske øer og Galicien. Af tømmer for byggeøiemed indførtes 560 kub.met. fra de Forenede Stater.

Paa grund af den sterke konkurrence stillede fragterne sig ganske lave under hele aaret.

Skibsfarten paa Denia viser i aaret 1902 følgende zifre:

Flag.	Antal.	Tons.	Flag.	Antal.	Tons.
Svensk	4	3 389	Belgisk . . .	1	548
Norsk	28	18 458	Hollandsk . . .	4	2 009
Britisk	60	47 922	Spansk	235	54 556
Dansk	14	9 206			
Tysk	11	7 466	Sum	367	160 133
Italiensk	5	6 463	mod i aaret 1901	383	193 683
Østerrigsk . . .	5	10 116			

Langsomt, men uden afbrydelse, er arbeidet fortsat med opførelsen af den nordre havnearm, som nu har naaet en udstrækning af 1 340 meter. Et mindre mudderverk af Priestmans system begyndte at arbeide den 18de oktober.

Den 15de november tændtes to udmerkede ledfyre, som angiver den til havnen ledende rende, og hvis lys merkes paa mere end 12 miles afstand fra kysten.

Disse forbedringer hilses med tilfredsstillelse af byens kjøbmænd, som helt siden aaret 1897 har betalt en lastnings- og losningsafgift af 1 peseta pr. ton, og ligeledes turde de blive velkomne for skibsrederierne, der ogsaa fra samme aar har maattet erlægge en afgift af 15 centimos pr. ton af fartøiernes drægtighed, selv naar disse kun anløber reden. Man nærer haab om, at fra næste sommer fartøier, som ikke overstiger 180 fod i længde og 16 fod i dybgaaende, skal kunne søge beskyttelse inde i havnen, samt at der samtidig skal ske nedsættelse i de afgifter for lastning og fortøining, som gjælder for nærværende, og som ansees for altfor høie.

Om end lastning og losning nu gaar meget hurtig for sig, takket være det betydelige antal tilgjængelige „feluker" og andre for øiemedet konstruerede baade, vanskeliggjøres eller umuliggjøres disse operationer ved høi sjø for de fartøier, som maa ligge forankrede paa reden, og undertiden nødes disse til at løfte anker og gaa tilhavs for ikke at risikere stranding og forlis. Mindre fartøier, hvis dybgaaende ikke er mere end 12 fod, ansees for sikre indenfor ankringspladsen.

Malaga. Under det forløbne aar er det kommercielle liv her tiltaget, tiltrods for de afgifter, som oppebæres i havnen saavel af gods som af fartøier. For aaret 1902 viser de fornemste export- og importartikler følgende zifre:

Export.					
Olivenolje	kg.	11 771 941	Rosiner	„	3 821 929
Mandler	„	2 107 004	Bly	„	37 303 601
Erter	„	1 830 703	Vin	„	6 695 945
Citroner	„	5 160 229	Figener	„	2 167 927
Mineralier	„	14 644 575	Sum	kg.	88 157 613
Appelsiner . . .	„	2 653 759	mod i aaret 1901 .	„	75 766 144

Import.

Klipfisk	kg.	6 024 917
Bomuld	„	2 835 736
Svovl og kemikalier	„	4 393 509
Kaffe	„	1 924 989
Stenkul	„	57 198 493
Korn, mais	„	1 491 903
Stav	„	2 493 343
Guano	„	14 734 587
Jern og staal	„	18 609 132
Maskiner	„	5 211 642
Huder og skind	„	228 633
Stivelse	„	967 270
Asfalt og cement	„	7 591 887
Ost	„	427 187
Sum	kg.	124 132 148
mod i aaret 1901	„	105 936 380

For de ovenanførte artikler viser der sig altsaa i det hele en betydelig forøgelse saavel for export som for import.

En nedgang i exporten af erter med ikke mindre end ca. 2 100 000 kg. mod i aaret 1900 tilskrives tabet af det kubanske marked. Exporten af mandler er derimod steget med ca. 50 pct., og ogsaa for appelsiner, citroner og figener viser der sig tilvækst i udførselen. Det samme gjælder mineral-exporten, et sikkert tegn paa, at grubevirksomheden inden distriktet befinder sig i opsving. Paa den anden side viser en tiltagende import af klipfisk, kaffe, stenkul, maskiner, jern og staal, at forretningerne med det indre af landet eller transithandelen er livligere, thi en stor del af, hvad der importeres hid, sendes herfra videre til afsætningspladse i de nærliggende provinser.

At klipfiskimporten til Malaga i ovenstaaende opgave angives til 6 024 917 kg., medens den tidligere (side 832) er opgivet til kun 4 141 100 kg., turde ifølge vicekonsulens forklaring bero derpaa, at der i det førstnævnte høiere zifer, som præliminært og underhaanden hentet fra tolddeklarationerne, uden tvivl indbefattes adskillige kvantiteter, som vel er ankommet til Malaga som første spanske havn, men siden er gaaet som transitgods til andre havne. Det lave zifer er uden tvivl det rigtigste, naar det gjælder den virkelige tilførsel til og salg paa markedet i Malaga.

Den forøgede vareomsætning har naturligvis foranlediget en forøget skibsfart; medens der i aaret 1901 til havnen ankom tilsammen 2 040 fartøier, steg antallet for. aaret 1902 til 2 195 stykker. Af disse var:

Dampskibe, spanske	1 079	dr.	1 249 556	tons
— udenlandske	548	„	589 796	„
Seilskibe, spanske	501	„	33 286	„
— udenlandske	67	„	15 380	„
Tilsammen	2 195	dr.	1 888 018	tons

Havnen besøgtes under aaret af 14 svenske og 68 norske fartøier.

Angaaende den industrielle virksomhed paa pladsen er der lidet at indberette. Det store mølle- og bagerianlæg, som paabegyndtes for mere end et aar siden, er endnu ikke færdigt. „La Aceitera Malagueña“ eller olivenoljefabriken har derimod i nogen tid været i virksomhed, og „Las Altos Homos“ med sine for nogle aar siden opførte smelteovne, hammere, støberi og mekaniske verksteder fortsætter med fremgang at kappes med de udenlandske konkurrenter paa disse omraader, og dets aktier staar i god kurs. Adskillige mindre industrier og haandverk er ogsaa opstaaet, som uden hver for sig at eie større betydning dog tilsammen medvirker til forhøielsen af den lokale velstand.

Om landbruget maa bemerkes, at høsten af druer, appelsiner, citroner og figener har været god og rigeligere end foregaaende aar. Vinproducenterne lider imidlertid fremdeles under formindskelsen i afsætningen til det franske marked, der tidligere konsumerede saa store kvantiteter fra Malaga.

Det sociale spørgsmaal, som i aarets første otte maaneder her antog en akut karakter med en hemmende indvirkning paa industrien, jordbruget og ogsaa paa handelen, er mod aarets slutning traadt ind i et roligere stade, som man haaber maa vedvare.

Arbeiderne til byens forskjønnelse fortsættes. Haveanlæggene i „el Parque" udvides, og i den pittoreske østre del opføres stadig nye hoteller. Antallet af fremmede, som opholder sig her om vinteren saavelsom om sommeren, tiltager merkbart, om sommeren for at benytte sjøbadene, om vinteren for at nyde det milde klima. Byens autoriteter sysselsætter sig med forbedring af det almindelige sundhedsvæsen, og man har begyndt at tænke paa et vidtstrakt net af afløbsledninger i stedet for de gamle, som ikke svarer til nutidens fordringer.

Venedig.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Herman Zethelius, dateret 7de november 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Af norske skibe ankom med ladning til hovedstationen: Fra Norge 6 dampskibe dr. 4 172 tons, fra andre lande 4 dampskibe dr. 6 672 tons, ialt 10 dampskibe dr. 10 844 tons; til konsulatdistriktet forøvrigt ankom med ladning: Fra Norge 4 dampskibe dr. 2 734 tons, fra andre lande 1 dampskib dr. 1 496 tons, ialt 5 dampskibe dr. 4 230 tons. Der ankom saaledes tilsammen med ladning fra Norge 10 dampskibe dr. 6 906 tons, fra andre lande 5 dampskibe dr. 8 168 tons eller ialt 15 dampskibe dr. 15 074 tons. Intet norsk fartøi ankom i ballast. Til Norge afgik med ladning fra hovedstationen 6 dampskibe dr. 4 172 tons, fra konsulatdistriktet forøvrigt 4 dampskibe dr. 2 734 tons, ialt 10 dampskibe dr. 6 906 tons; til andre lande med ladning intet. I ballast afgik intet norsk skib fra konsulatdistriktet til Norge, til andre lande fra hovedstationen 4 dampskibe dr. 6 672 tons, fra konsulatdistriktet forøvrigt 1 dampskib dr. 1 496 tons, ialt 5 dampskibe dr. 8 168 tons. Intet norsk seilskib ankom til eller afgik fra konsulatdistriktet i aaret 1902. For ordre, reparation eller lignende anløb intet norsk skib

Intet svensk fartøi besøgte i aarets løb konsulatdistriktet.

Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved hovedstationen kr. 578.32, ved vicekonsulsstationerne kr. 172.34; heraf tilfaldt konsulen kr. 86.17. Af svenske fartøier intet.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 59.50, i svenske sager intet, ved vicekonsulsstationerne intet.

Af de norske fartøier, som i aaret 1902 besøgte distriktet, ankom 10 med ladning af stokfisk samt endel feltspat og træmasse. De øvrige 5 indehavde samtlige ladning af stenkul.

De forenede rigers skibsfart paa distriktet de sidste fem aar udviser følgende zifre:

	Svenske skibe.		Norske skibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1898	4	4 981	16	12 577
1899	5	5 479	9	6 277
1900	8	12 545	11	9 433
1901	2	2 179	11	11 363
1902	—	—	15	15 075

Heraf fremgaar, at den svenske skibsfart er ophørt i det forløbne aar. Den norske opviser derimod en forøgelse af 4 i antal af fartøier samt i tonnagen af 3 712 tons. Aarsagen til denne forøgelse er at søge i, at den subvenerede linje (Otto Thoresen & Co.s) fartøier gjorde ikke mindre end 10 besøg i Venedig og Ancona. Bemeldte fartøier indehavde for størstedelen ladning af fisk, feltspat og træmasse. Der er grund til at formode, at Venedig fremdeles kommer til at faa regelmæssige forbindelser med Norge, og at de kommer til at blive af varighed.

Fragter. For stenkul betaltes: Januar 6 sh. 6 d, februar 6 sh. 9 d, marts 6 sh. 6 d, april 6 sh. 9 d, mai 6 sh. 9 d, juni 6 sh. 9 d, juli 6 sh. 3 d, august 6 sh. 3 d, september 6 sh. à 6 sh. 3 d, oktober 5 sh. 6 d à 5 sh. 9 d, november 5 sh. 6 d, december 6 sh.

For fisk fra Bergen direkte med den subvenerede linje betaltes 70 lire pr. ton; fra Bergen via Hamburg 55 sh. pr. ton, fra do. via Hull 50 sh. pr. ton, fra Finmarken via Hamburg 68 sh. pr. ton, fra Tromsø via Hamburg 65 sh. pr. ton.

De enkelte nationers deltagelse i skibsfarten paa Venedig i aaret 1902 fremgaar af følgende opgave: Italienske fartøier 600 000 tons, engelske 336 000 tons, østerrigske 384 000 tons, tyske 38 900 tons, franske 6 450 tons, hollandske 1 395 tons, græske 47 800 tons, norske 15 075 tons, danske 3 884 tons, svenske intet, russiske 15 600 tons.

Handelen. Den samlede import opgik i det forløbne aar til ca. 330 mill. lire og exporten til ca. 310 mill.

Da det herværende handelskammer ikke endnu har afsluttet sin statistik for aaret 1902, er det ikke muligt at opgive kvantiteten og værdien af de forskjellige varer, der importeredes til Venedig i det forløbne aar. Følgende oplysninger angaaende visse for de forenede rigers handel vigtige artikler har dog kunnet indhentes:

Jernvarer. Der indførtes fra Østerrige 20 300 kvintaler, Belgien 6 000 kv., Tyskland 3 500 kv., England 31 000 kv., Frankrige 46 500 kv. og Rusland 18 000 kvintaler.

Trælast. Importen udgjorde fra de Forenede Stater 25 000 kvintaler, fra Østerrige 235 000 kvintaler.

Pap og papir. Der indførtes fra Østerrige 1 500 kvintaler, Tyskland 8 900 og England 750 kvintaler.

Træmasse. Der ankom fra Norge og Sverige 9 318 kvintaler.

Ovennævnte varer ankom samtlige sjøværts.

Overland indførtes: Jernvarer 61 000 kvint., pap og papir 36 000, træ-last 440 000, fyrstikker 3 300 kvint.

Stokfisk udgjør fremdeles den fornemste artikel i varebyttet mellem de forenede riger og Italien, og der indførtes af denne vare i det forløbne aar 21 891 kvintaler à 100 kg. mod 10 066 kvint. i aaret 1901. Altsaa en forøgelse i importen af ca. 11 800 kvint. Priserne var for Bergensfisk lire 114—116—118—120 og for Finmarksfisk 103—105—108.

Til Ancona indførtes ca. 4 000 kvint. mod 3 000 i aaret 1901. Denne forøgelse i importen havde sin hovedsagelige grund dels i frygten for, at indeværende aars fiske skulde give et daarligt resultat, dels ogsaa i de nu mere normale priser paa stokfisk. Indførselen af fisk fra Norge til Ancona er dog for nærværende ubetydelig mod, hvad den var for nogle aar siden. Priserne paa den norske fisk er betydelig høiere end paa den islandske og den nordamerikanske, saa kjøberne finder fordelagtigere at kunne tilfredsstille sine behov fra de sidstnævnte lande. Af det hele kvantum, 4 000 kvint., kom kun 1 000 kvint. med den direkte linjes baade paa grund af, at de anløber Ancona, kun naar en vis kvantitet skal skibes. De øvrige 3 000 kv. indførtes via Hull og Hamburg.

Af andre artikler, der indførtes fra Norge, kan anføres 300 tons feltspat, der anvendes ved perlefabrikerne. Videre kommer ogsaa fra Norge en ikke ubetydelig kvantitet tran for medicinsk og industrielt brug.

Ifølge det statistiske bureaus opgaver skal ca. 931 tons træmasse være indført fra de forenede riger, hvoraf 200 tons kom med den regulære linjes baade. Efter de herværende dampskibsagenters opgivende skal importen have udgjort 1 131 tons, nemlig fra Norge og Sverige med den norske regulære linje 200 tons og via Hull 300 tons samt fra Sverige via Hamburg 631 tons; for de to førstnævnte posters vedkommende vides ikke, hvormeget der er af norsk og hvormeget af svensk oprindelse.

Fra Venedigs konsulatdistrikt exporteres betydelige kvantiteter hamp til Norge samt endel glasvarer, børsteemner, møbler m. m. til saavel Norge som Sverige.

Af firmaer, som sysselsætter sig med import af fisk, kan anføres:

Dalcetti & figli, Ulissi Ringler, Luccano Stella og Francesco Guidica, alle i Venedig; Maggion & Bartoli, Padova, Flli Gentilicci, do., G. B. Stella, Treviso, Cesare Tarsette, Ancona, Sabbato Baroffacle & Co., do.

Riga.

Fortegnelse over de vigtigste af de i aaret 1902 til Riga fra de forenede riger sjøværts importerede varer samt opgave over totalimporten af samme varer fra alle lande.

(Indkommet med skrivelse fra konsulatet i Riga af 12te november 1903).

	Fra Norge.		Fra Sverige.	
	Kvantum.	Værdi rub.	Kvantum.	Værdi rub.
Sild	Pud 161 136 (=17 904 tdr.)	310 992	Pud 1 827 (= 203 tdr.)	3 526
Ildfast sten	—	—	141 567	3 976

	Fra Norge.		Fra Sverige.	
	Kvantum.	Værdi rub.	Kvantum.	Værdi rub.
Feltspat	Pud 49 312	12 328	Pud 72 036	18 009
Gasrensningsmasse	„ 29 911	1 196	—	—
Gadesten	—	—	„ 14 041	3 089
Støbejern	„ —	—	„ 7 633	7 633
Granit	„ —	—	„ 11 165	5 582
„	—	—	stkr. 176	?
Harpiks (ikke specificeret)	—	—	pud 666	1 465
Jern	—	—	„ 6 290	11 636
Kalciumkarbid	—	—	„ 210	3 360
Kalksten	—	—	„ 33 235	9 970
Klorkali	—	—	„ 356	4 848
Kobbervitriol	—	—	„ 1 350	6 212
Kvarts	„ 41 178	12 356	„ 65 749	19 725
Ler, almindelig, og porcelænsler	—	—	„ 188 884	30 221
Slibesten	—	—	„ 1 737	1 563
Sten (ikke specificeret)	—	—	„ 15 259	7 629
Staal	—	—	„ 12 885	61 848
Svovlkis	„ 450 226	108 054	—	—
Tjære (trætjære)	—	—	„ 400	280
Træmasse	—	—	„ 15 265	15 265
Manufaktur- og industrivarer:				
Kloakrør	—	—	„ 34 154	17 077
Støbejernsartikler	—	—	„ 773	3 478
Diverse landbrugsmaskiner	—	—	„ 14 174	141 745
Diverse industrimaskiner	—	—	„ 2 567	30 804
Maskindele	—	—	„ 4 501	45 015
Værdien af den samlede import udgjorde		444 927		567 647

	Totalimport.	
	Kvantum.	Værdi rub.
Sild	pud 633 542 (= 70 393 tdr.)	1 222 736
Ildfast sten	pud 408 163	97 959
Feltspat	„ 147 776	36 944
Gasrensningsmasse	„ 107 068	4 042
Gadesten	„ 100 890	22 195
Støbejern	„ 45 768	45 768
Granit	„ 21 070	10 535
„	stkr. 176	?
Harpiks (ikke specificeret)	pud 23 483	51 663
Jern	„ 153 773	284 480
Kalciumkarbid	„ 210	3 360
Kalksten	„ 33 235	9 970
Klorkali	„ 16 856	229 248

	Totalimport. Kvantum.	Værdi rub.
Kobbervitriol	pud 4 387	20 182
Kvarts	„ 153 132	45 939
Ler, almindelig og porcelænsler	„ 1 511 300	241 808
Slibesten	„ 61 586	55 427
Sten (ikke specificeret) .	„ 31 387	15 693
Staal	„ 245 396	1 177 900
Svovlkis	„ 757 296	181 751
Tjære (trætjære) . . .	„ 1 066	746
Træmasse	„ 16 931	16 931
Manufaktur- og industrivarer:		
Kloakrør	„ 49 026	24 513
Støbejernsartikler . . .	„ 7 317	32 928
Diverse landbrugsmaskiner	„ 62 464	624 645
Diverse industrimaskiner	„ 120 423	1 445 082
Maskindele	„ 659 201	6 592 010

Rigas export til Norge sjøværts i aaret 1902:

Rug	141 146	106 565
Hamp . . . , ...	7 022	28 088
Slaglinfrø	24 600	39 360
Værdien af den samlede export til Norge udgjorde		174 130

Indhold: **Bangkok** s. 818 — **Barcelona** s. 819. — **Moskva** s. 815. — **Riga** s. 844. — **Shanghai** 799. — **Venedig** 842.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1903.

Udgivet ved
No. 18. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1903.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Galatz.

Aarsberetning for 1902 fra fung. konsul Emile Sulzer, dateret 31te august 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 fra fremmede lande til Galatz med ladning af kul 1 norsk dampskib dr. 1 116 tons, hvilket afgik i ballast, og til Braila 4 norske dampskibe dr. 4 466 tons, hvilke afgik med ladning af korn. Ialt besøgtes konsulatet altsaa af 5 norske dampskibe dr. 5 582 tons.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 5 dr. 7 433 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen lei 98.50, ved vicekonsulsstationen i Braila lei 394.15; af svenske skibe ved hovedstationen lei 327.35, ved vicekonsulsstationen i Braila lei 188.35.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen lei 40.85, ved vicekonsulsstationen i Braila lei 63.00.

Almindelige forhold. Rumæniens landbrug har, med hensyn til høstens udbytte pr. areal, givet et middelmaadigt resultat, men har i sin helhed ikke destomindre afkastet et betydeligt kvantum, paa grund af at det dyrkede omraade har været langt større end de foregaaende aar. Desuden har det store overskud fra maishøsten i aaret 1901 bidraget til at forøge kornexporten i aaret 1902, der har været meget større end i de foregaaende aar. Dette forhold fremgaar af skibsfarten paa Donau. De gjennem Sulinas flodmunding i aaret 1902 udgaaede fartøiers drægtighed har været 2 302 980 reg.-tons, hvilket er det høieste zifer, som nogensinde er naaet; det overstiger med 472 978 tons skibsfarten i aaret 1901 og med 771 295 tons gjennemsnittet af skibsfarten i de sidste ti aar (1892—1901). Den laveste drægtighed er noteret for aaret 1899 med 1 070 367 tons.

Skibsfarten i aaret 1902 udgjorde: 1 579 dampskibe dr. 2 253 016 tons og 208 seilskibe dr. 49 964 tons. I denne skibsfart deltog følgende lande med efternævnte antal reg.-tons: Norge 12 643 tons, Sverige 3 251, Storbritannien 1 109 328, Grækenland 471 208, Østerrige-Ungarn 270 061, Italien 157 177, Rusland 50 324, Tyrkiet 43 191, Tyskland 42 500, Rumænien 33 928, Holland 29 931, Frankrige 25 928, Spanien 19 166, Belgien 17 503, Danmark 15 680, Bulgarien 934, Samos 227 tons.

Et tilbageblik paa skibsfarten siden aaret 1861, det aar, da de af en europæisk kommission indførte forbedringer i samfærdselens interesse paa Donau

begyndte at vise sine virkninger, udviser følgende stigning i drægtigheden af de gjennem Sulinas flodmunding udgaaede fartøier: 1861 450 770 tons, 1871 549 720, 1881 793 454, 1891 1 512 030, 1901 1 830 002, 1902 2 302 980 tons.

Størrelsen af den norske tonnage paa Sulina har vekslet, som følger: 1862 5 282 tons, 1872 0, 1882 4 654, 1892 49 095, 1902 12 643 tons.

Fragterne for korn til England og kontinentet varierede mellem 8 sh. og 14 sh. pr. ton; til Middelhavet og Adriaterhavet betaltes 9 à 11 frcs. pr. ton.

Kornhandelen. De fornemste artikler, som exporteredes over Sulina, var:

	1902. Tons.	1901. Tons.		1902. Tons.	1901. Tons.
Hvede . . .	1 257 979	693 900	Hirse	11 031	24 921
Rug	191 507	230 385	Frø (oljehold.) .	108 726	73 459
Mais	1 493 947	1 175 986	Hamp . . .	231	1 097
Byg	327 595	247 824			
Havre . . .	126 501	93 031	Ialt	3 552 219	2 603 115
Bønner . . .	34 702	62 512			

Exporten af korn og anden sæd i aaret 1902 overstiger med 949 104 tons samme export i aaret 1901 og med 1 907 497 tons det næstforegaaende aars.

I disse exportzifre er som altid medregnet produkterne fra Donaus bredder i Bulgarien og Serbien samt fra Rusland ved Donaus og Pruts bredder.

Kornpriserne var i aaret 1902 i Galatz og Braila: Hvede frcs. 14, rug frcs. 11, byg frcs. $10^1/_2$, havre frcs. $10^1/_2$, mais frcs. 11, alt pr. 100 kg. fob.

Trælast. Granplanker udførtes i aaret 1902 i et antal af 2 165 371 stkr. mod 1 911 209 stkr. i aaret 1901. Af bygningstømmer udførtes 374 787 kbm. mod 419 460 kbm. i aaret 1901.

Af andre varer udførtes: Mel 14 516 tons, klid 14 214, erter 2 174, sukker 2 172, salt 260, oljekager 825, saltet fisk 357, jernskrab 5 141 tons, okser 330 stkr., diverse varer 10 000 tons.

Exporten af granbord har naaet et betydeligt omfang, og det er sandsynligt, at zifret for aaret 1903 kommer til at overstige det for aaret 1902. Et eneste handelshus, Giodl Frères, har i aaret 1902 udført omkring 26 000 standards granbord som transitgods fra Østerrige-Ungarn, og exportzifret kommer i aaret 1903 til at overstige 34 000 standards.

Ifølge den opfatning, som er gjældende i sagkyndige kredse, kommer exporten af gran til at have naaet sit maximum i aaret 1903; en yderligere udvikling af denne export synes at være udelukket som følge af en strengere tillempning af skovlovene i Østerrige-Ungarn og i Rumænien; dette kommer til at sætte en grænse for den maade, paa hvilken skovene hidindtil har været behandlet, og som paa mange steder næsten har ført til udrydning af disse.

Import. Af de over Sulinas flodmunding i aaret 1902 importerede varer er der kun optaget statistik over de to artikler stenkul og petroleum. Af stenkul blev der i aaret 1902 importeret: Engelske 126 689 tons, tyske 20 775 tons, russiske 8 892 tons og tyrkiske 1 756 tons. Af russisk petroleum importeredes 8 895 tons mod 9 204 tons i aaret 1901.

Anvendelsen af importeret brændsel er i stadigt aftagende i Rumænien. Istedet anvender man i stor udstrækning indenlandsk brændemateriale, saasom træ, brunkul, raapetroleum, biprodukter og blandinger af petroleum og brunkul.

Sulinas flodmunding. Efterat man har forkortet kanalen ved Sulina ved at borttage en svingning paa strækningen mellem 18. og 27. kilometerpæl, og denne nye led har været aaben for skibsfarten siden i oktober maaned, er dermed de hydrotekniske arbeider afsluttet, som paalaa den europæiske kommission, der havde i opdrag at forbedre samfærdselen paa Donau. Denne europæiske kommission afslutter sin virksomhed i aaret 1904; om kommissionens fuldmagt kommer til at fornyes, er uvist, men isaafald kommer maaske ogsaa svingningen ved Tultcha, der i høi grad besværliggjør skibsfarten, til at rettes, omendskjønt der her vil blive store vanskeligheder at overvinde.

Mundingens dybde har uforandret holdt sig ved over 24 engelske fod. I det indre af Sulina-armen, hvor minimumsdybden indtræder i oktober maaned, er samme ikke gaaet under 18 fod; i de andre maaneder varierer denne minimaldybde mellem 19 og 21 fod. Den 6te december 1902 frøs Nedre Donau til, og skibsfarten aabnedes atter den 19de februar 1903.

Kilias flodmunding. De forbedringsarbeider, som den russiske regjering har ladet foretage i denne flodmunding, har blot og bart bestaaet i enkle mudringsarbeider. Ikke destomindre har det lykkedes at erholde en dybde af 10 à 11 fod, hvilket gjør det muligt for postbaade etc. med ringe dybgaaende at trafikere strækningen Odessa—Donau uden at passere Sulina. For at Kilia skulde kunde optage konkurrencen med Sulina, maatte for førstnævnte gjennemføres baade kostbare og langvarige arbeider.

Prut. Reguleringen af trafiken paa floden Prut besørges af en saakaldt „blandet Prutkommission", til hvilken delegerede sendes fra Østerrige-Ungarn, Rusland og Rumænien. Flodens seilbarhed er meget ubestemt, aldenstund vandmængden under tørke gaar lige ned til 23 kbm. pr. sekund. Dette har til følge, at det temmelig ofte indtræffer, at de med korn lastede fartøier i maaneder bliver liggende fast ved stationerne. Med den afbrydelse i skibsfarten, vinteren medfører, er Prut neppe seilbar halvdelen af aaret. I aarene 1900 og 1902 var floden seilbar kun 126 dage; gjennemsnittet af dage, hvori floden har været seilbar i de sidste ti aar, er 178.

For at raade bod herpaa kræves indrettelsen af et slusesystem. Men de pengetilgange, hvorover nævnte blandede kommission raader, strækker ikke til hertil. Den afgift, som oppebæres, er ikke paa langt nær tilstrækkelig til et saa stort arbeide, og paa den anden side finder ikke de i spørgsmaalet interesserede regjeringer, at det er umagen værd.

De paa Prut afgaaede fartøiers tonnage var i aaret 1902 93 984, mod 70 727 i aaret 1901 og 25 614 i aaret 1900; gjennemsnittet i de sidste ti aar var 64 650 tons. Fartøierne i aaret 1902 repræsenteredes af 36 bugserbaade dr. tilsammen 475 tons og 900 pramme dr. tilsammen 93 539 tons.

Størrelsen af den export, som fandt sted med disse fartøier, opgik i aaret 1902 til 2 450 749 hl. korn, mod 1 852 524 i aaret 1901 og 528 308 i aaret 1900.

Kornet føres til Galatz. Totalexporten i aaret 1902 var: Hvede 367 811 hl., rug 512 596 hl., byg 208 107 hl., mais 1 360 795 hl., bønner 90 hl. og raps 1 390 hl.

I aaret 1902 kom der desuden 204 flaader af grantømmer, bestemt for et sagbrug, der er opført ved Reni paa Donaus venstre bred nedenfor Galatz. Endel af disse flaader medfører korn.

Den import, der finder sted paa Prut, er af ganske underordnet betydning.

Donau. Skibsfarten paa Donau med sjøgaaende skibe strækker sig helt

op til Braila. Den repræsenteres af dampskibe, tilhørende følgende selskaber: Østerrigske Lloyd, Navigazione Generale Italiana, Deutsche Levante Linie, Société anonyme Hongroise, det franske selskab „Fraissinet", det tyrkiske selskab „Egée", Det russiske Sortehavsselskab og den rumænske stats dampbaade, samt af dampskibe fra private selskaber, af hvilke hovedsagelig maa nævnes de engelske. Der forekommer ogsaa et mindre antal seilskibe, der hovedsagelig gaar med ladning af bord eller gammelt jern til Sortehavet eller Middelhavet; deres antal er i aftagende.

De rumænske assuranceselskaber eier et isbryderfartøi paa Donau, som kan gjøre skibsfarten store tjenester.

Constanza. Constanza's havn blev i aaret 1902 anløbet af 407 dampskibe dr. tilsammen 557 513 tons og 60 seilskibe dr. tilsammen 3 789 tons, ialt 467 fartøier dr. 561 302 tons, en tonnage, der med 88 408 tons overgaar det foregaaende aars. Drægtigheden fordeler sig saaledes paa følgende lande: Italien 168 960 tons, England 158 567, Østerrige-Ungarn 155 925, Tyskland 25 812, Grækenland 22 585, Rumænien 13 068, Tyrkiet 7 665, Spanien 3 169, Danmark 2 126, Belgien 1 601, Holland 1 260, Frankrige 555 tons.

Intet norsk eller svensk fartøi anløb Constanza i aaret 1902.

Importen til Constanza opgik i aaret 1902 til 46 465 tons, mod 82 598 tons i aaret 1901. Paa grund af allerede tidligere omtalte aarsager er importen af stenkul til Rumænien aftaget; den beløb sig i aaret 1902 til 39 601 tons og i aaret 1901 til 79 262 tons. Naar man fra ovennævnte importzifer borttager importen af kul, staar der tilbage for de andre artikler, som importeredes i aaret 1902, 3 542 tons.

Exporten i aaret 1902 har betydelig overskredet det foregaaende aars. Fra Constanza's havn exporteredes:

	1902. Tons.	1901. Tons.		1902. Tons.	1901. Tons.
Hvede	43 631	12 654	Hirse	9 125	17 889
Rug	3 216	4 671	Oljefrø	28 292	11 472
Byg	82 067	71 557	Bønner	5 809	921
Havre	35 266	14 935			
Mais	155 979	64 474	Ialt	363 385	198 573

Desuden er der i aaret 1902 fra Constanza exporteret af petroleum 18 222 tons og af diverse handelsartikler 31 626 tons.

Arbeiderne paa Constanza's havn: forlængelsen af dæmningerne og bølgebryderne samt fuldendelsen af det indre af havnen, fortsættes fremdeles. Hensigten med disse arbeider saavel som med opførelsen af den monumentale bro over Donau ved Czernavoda er i nogen grad at gjøre sig uafhængig af Sulinas flodmunding og at forskaffe Rumænien fri adgang til havet ogsaa i vintertiden, naar Donau er islagt. Forøvrigt venter man sig store udviklingsmuligheder for Constanza's havn. Dens geografiske beliggenhed, den udmerkede stand, hvori alt dens materiel befinder sig, det vidstrakte, frugtbare omraade, som omgiver den, og hvis produkter vil søge ud til fremmede markeder over Constanza, synes at bidrage til at retfærdiggjøre de forventninger og forhaabninger, man stiller til denne havn.

Jordbrug. De i Rumænien hovedsagelig dyrkede produkter optog i aaret 1902 følgende areal:

	Hektar.		Hektar.
Korn	4 770 094	Enge	622 922
Olje- og textilvækster	273 173	Vingaarde og plommeplantninger	221 146
Grøntsager og rodfrugter	51 287		
Vækster for industrielle øiemed	10 558	Ialt	5 979 439
Haver	29 967		

Dette udgjør 45.52 pct. af Rumæniens hele fladeindhold, som er 13 135 300 hektar.

Arealet og resultatet af, hvad der hovedsagelig dyrkedes i aaret 1902, har været:

	Hektar.	Høst i hl.			Hl.
Hvede	1 486 485	26 859 886	Vin	142 714	1 043 491
Rug	172 816	2 452 150	Plommer	78 432	1 423 970
Byg	507 777	8 694 027			
Havre	321 137	7 719 352			Kvintal à 100 kg.
Mais	2 181 855	24 120 653			
Hirse	98 517	515 445	Hø paa kunstig eng	81 761	2 308 230
Raps	223 889	2 065 126	Hø paa naturlig eng	541 161	11 356 160
Lin	41 343	354 143	Løg, agurker	6 879	524 360
Hamp	7 675	55 456	Forskj. sorter frugt	4 755	386 140
Bønner	34 078	220 628			
Erter	4 297	42 251			Stkr.
		Kvintal à 100 kg.	Meloner	11 148	128 830 000
Poteter	11 596	896 946	Kaal	7 185	75 733 000
Sukkerroer	6 214	1 308 360			
Tobak	4 051	27 649			

Værdien af vinhøsten i aaret 1902 anslaaes til 28 349 620 lei og af plommebrændevin til 8 937 560 lei.

Høsten for aaret 1903 indgav til en begyndelse de bedste forhaabninger, men ugunstigt veir har i høi grad formindsket det endelige resultat. Den vækst, der har lidt mest, er maisen, hvoraf man ventede sig det mest glimrende resultat. Sommerens brændende tørke har i mange trakter ødelagt høsten, der som følge heraf bliver yderst middelmaadig. Denne svegne forhaabning har i særdeleshed virket nedslaaende paa landbefolkningen, for hvem maisen udgjør det fornemste næringsmiddel. De øvrige kornsorter beregnes at falde middelmaadig ud, rug og byg noget derunder, ligesaa hvede og til og med rug af de bedste kvaliteter. Det er ingenlunde sjeldent dette aar at se hvede, der veier $82^1/_2$ à 83 kg. pr. hl.

Finantser. Statens finantser er i en blomstrende forfatning. Budgettet for finantsaaret 1901—1902 afsluttedes med et overskud af 21 214 810.62 lei. Hvad finantsaaret 1902—1903 angaar, er der indtil 30te juni d. a. indflydt 239 745 195.76 lei, hvilket viser et overskud af 21 245 195.76 lei over de paa forhaand gjorte beregninger af ca. 218 500 000 lei. Udgiftsbudgettet opgik pr. 30te juni til 214 059 781.19 lei. Indeværende finantsaar kommer ligeledes til at udvise et stort overskud.

Budgettet for finantsaaret 1903—1904 beregner i indtægter 225 117 000 lei og i udgifter 218 500 000 lei. Dette budget giver altsaa et overskud af 6 617 000 lei.

Rumæniens statsgjæld opgik 31te december 1902 til 1 393 839 611 lei. Et beløb af 175 millioner skatteobligationer konverteredes i februar maaned d. a. til 5 pct. rentebærende statspapirer, at amortisere i løbet af 40 aar. Den nominelle kapital ved denne konvertering var 185 millioner, saa at statsgjælden for nærværende opgaar til 1 403 839 611 lei, bortseet fra de tilbagebetalinger, som har fundet sted i aaret 1903.

Brunkul. Produktionen af brunkul opgik til: I 1899—1900 63 328 tons, i 1900—1901 104 312 tons og i 1901—1902 131 585 tons.

Petroleum. Produktionen heraf opgik til: I 1899—1900 222 013 tons, i 1900—1901 247 185 tons og i 1901—1902 298 139 tons. Der udførtes i 1900—1901 75 912 tons og i 1901—1902 63 238 tons. Denne export fordeltes paa:

	1900—1901.	1901—1902.		1900—1901.	1901—1902.
Tyskland .	12 689	20 715	Norge . .	6 009	—
Østerrige-			Italien . .	6 055	548
Ungarn .	14 111	20 026	Bulgarien .	4 520	2 636
England .	26 901	17 322	Tyrkiet . .	4 779	691

Politiske forholde. Det turde maaske ikke være afveien at fremholde, at medens i Rumæniens nabolande de politiske lidenskaber skiller og sønderriver partierne og fremkalder en yderst beklagelsesværdig tingenes tilstand, har dette rige ikke ophørt at kunne glæde sig ved en absolut ro og en fuldkommen sikkerhed paa alle omraader.

Udvandringen fra Rumænien af en del af den jødiske befolkning vedvarer, omend i formindsket maalestok mod, hvad forholdet før var. Det er især deleshed dem, der er haardest rammet af de foregaaende aars kriser og som følge heraf med vanskelighed finder sit nødtørftige ophold, der i fjerne lande søger at grunde sig et nyt hjem.

De sanitære forholde i Rumænien i aaret 1902 har ikke ladet noget tilbage at ønske. Ingen epidemi har hjemsøgt landet, og nogen alvorlig kvægpest har heller ikke grasseret.

Lourenço Marques.

Aarsberetning for 1902 fra konsul B. H. Kup.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Lourenço Marques ankom i aaret 1902 fra Norge 3 norske skibe dr. 3 666 tons, fra Sverige 12 skibe dr. 21 257 tons og fra andre lande 10 skibe dr. 19 760 tons, ialt 25 norske skibe (alle seilskibe) dr. 44 683 tons, der samtlige ankom med ladning, væsentlig bestaaende af trælast. Alle de i aarets løb afgaaede skibe afgik i ballast. Bruttofragterne for de ankomne skibe udgjorde £ 41 393.

Til vicekonsulsstationen i Beira ankom i aaret 1902 med ladning af trælast og (for et skibs vedkommende) kul 7 norske skibe dr. 5 807 tons, alle seilskibe.

Ingen svenske skibe anløb konsulatdistriktet i aaret 1902.

De forenede rigers skibsfart paa Lourenço Marques har i aaret 1903 taget et stort opsving. Saaledes ankom der alene i 1ste kvartal 1903 35 seilskibe mod 25 i hele aaret 1902. Paa et tidspunkt under aaret 1903 henlaa der i havnen paa engang 24 norske og svenske skibe. De fleste skibe har været ladet med bjælker, sleepers og anden trælast. Fra Australien har der foregaaet en livlig transport hid pr. dampskib af foder bestemt for Transvaal og Oranjekolonien.

Havnearbeiderne her skrider stadig fremad, og man venter, at en del af kaien vil kunne tages i brug i mai 1904. Kaien skal ialt have en udstrækning af 2 000 meter, og dybden langs samme skal blive 24 fod ved laveste vandstand.

Konsulatet tillader sig at henlede skibsrederes opmerksomhed paa de store ulemper, som ofte opstaar for hertil ankommende skibsførere derved, at skibet i certepartiet er konsigneret til et bestemt firma, som regel ladningsmodtageren selv eller dennes agent. Det siger sig selv, at denne ordning ved opstaaende tvist mellem skibet og modtageren er yderst uheldig, og maa konsulatet fraraade, at føreren paa denne maade forhindres fra selv at vælge sin mægler.

Man maa fremdeles gjøre skibsredere opmerksomme paa, at ethvert skib, som ankommer til en portugisisk havn eller en havn i en portugisisk koloni, maa være forsynet med sundhedspas fra afgangsstedet. Passet maa være forsynet med vedkommende portugisiske konsuls viso. Findes der ingen portugisisk konsul paa stedet, bør dette anføres i passet.

Handel. Blandt vigtigere udførselsprodukter kan nævnes gummi elasticum, voks, jordnødder, kopra, oljefrø og kaffe. Størsteparten af disse produkter skibes pr. dampskib til Marseille, London, Rotterdam og Hamburg. Importen over Lourenço Marques var under det forløbne aar meget livlig; især indførtes der meget kvæg, muldyr og æsler, bestemt for Transvaal og Oranjekolonien, samt fourage for de britiske tropper. Trælasthandelen har antaget store dimensioner, og sleepers og bygningsmaterialier er fremdeles gjenstand for stor efterspørgsel. Det er for nærværende ikke tilraadeligt at exportere levnetsmidler hid, da lagrene heraf er overfyldte.

Sundhedstilstanden i Lourenço Marques har forbedret sig betydelig, hvilket sikkerlig for en stor del skyldes den foretagne opfyldning af de sumpige strækninger, som omgav byen.

Byen er i den senere tid gaaet betydelig fremad i retning af bebyggelse, anlæg af veie etc. Saaledes har den faaet en tidsmæssig torvhal, ligesom en elektrisk sporvei er under anlæg.

En jernbane gjennem Swaziland ventes snart at ville forbinde Lourenço Marques med Johannesburg, hvorved afstanden til den sidstnævnte by vil forkortes med 60 eng. mile.

Af nordmænd og svensker er der her fortiden bosat ca. 30.

Angaaende forholdene i Quilimanedistriktet indberetter vicekonsulen i Quilimane, at omtrent al fri handel sammesteds hindres derved, at regjeringen bortforpagter distriktet til private kompanier, som har saagodtsom monopol paa al handel. Afgifterne til regjeringen er særdeles store. Importen opgik i aaret 1902 til et beløb af ca. $^1/_2$ mill. milreis og exporten til ca. $^1/_3$ mill. milreis. Trafiken til og fra det indre af Zambezi er nu fuldstændig overgaaet til

havnen Chinde, saaledes at Quilimane kun har sin egen lokale handel. Chinde kan som regel ikke anløbes af dyberegnaende skibe, hvorfor varer fra Europa for at naa did maa omlades i Beira, hvorimod de i Quilimane kan losses direkte, da der over baren sammesteds ved høivande er en jævn vandstand af 20—24 fod. Indseilingen til Quilimane er forsynet med et meget godt fyrtaarn med fast, hvidt lys, og seilleden er afmerket ved bøier.

Beira (vicekonsulens beretning). Stik imod den nærede forhaabning om, at forholdene i Beira ved Boerkrigens ophør vilde forbedre sig, udviste aaret 1902 en yderligere nedgang i forretningerne. Dette skyldes for det første, at man synes at have tabt tilliden til minerne i Rhodesia og Manica, og dernæst, at trafiken til Rhodesia mere og mere er begyndt at gaa over Kapstaden istedetfor over Beira, hvilket har sin grund i de uforholdsmæssig høie jernbanefragter, som for tiden betales fra Beira, og som f. ex. for trælast gaar op i £ 9. 5. 0 pr. ton til Salisbury, Rhodesias hovedstad.

Importen over Beira opgik i aaret 1902 til en værdi af ca. £ 490 000, hvoraf imidlertid de i Beira selv konsumerede varers værdi kun udgjorde ca. £ 285 000. I den samlede import deltog Norge og Sverige med tilsammen £ 22 000, mod £ 20 250 i aaret 1901. Importen fra de forenede riger bestod for den væsentligste del af trælast. Konsulatet tillader sig at henlede norske og svenske exportørers opmerksomhed paa, at kvaliteten af de fra de forenede riger exporterede trævarer, saasom døre, vinduer, gesimser etc., ikke kan maale sig med det amerikanske produkt. Da forbruget af disse artikler allerede er betydeligt, og da efterspørgselen ventes at ville tiltage, er det af vigtighed, at der lægges vind paa at forbedre kvaliteten af den skandinaviske vare. Den samlede trælastimport i aaret 1902 udviser sammenlignet med det foregaaende aar en forøgelse i værdien af £ 1 750. Der vil her senere uden tvil ogsaa blive et godt marked for minestaal. Konsulatet staar til tjeneste med opgave over adresser paa herværende mineselskaber. Af andre skandinaviske varer, som importeres her, kan nævnes fyrstikker og stokfisk.

Konsulatet tillader sig at henlede exportørernes opmerksomhed paa den store landstrækning, som forvaltes af „Companhia do Mozambique & Rhodesia“ et areal omtrent saa stort som Tyskland og Frankrige tilsammen. Hvis dette land svarer til forventningerne, vil det blive et storartet marked for alle slags varer, og det gjælder derfor at begynde at operere, medens markedet endnu er nyt. Med hensyn til trælast kan det bemerkes, at de to første ladninger Oregon pine er ankomne i aaret 1902. En anden vigtig artikel er billige bomuldsvarer.

Beiras vigtigste exportvare er kautschuk.

Bortseet fra teglverksindustrien foregaar der i distriktet ingen industri, som fortjener omtale, og man er saaledes med hensyn til industriprodukter fuldstændig henvist til importen fra udlandet.

Skibsfarten. Beiras havn besøgtes i aaret 1902 af 263 dampskibe dr. 333 323 tons samt 22 seilskibe dr. 10 160 tons. Af seilskibene var 7 dr. 5 807 tons norske.

I aaret 1902 blev Beira anløbet af dampskibe tilhørende følgende dampskibsselskaber: „Deutsche Ost-Afrika Linie“, „Aberdeen Line“, „British India Steam Navigation Co.“, „Natal Direct Line“, „Chargeurs Réunis“ m. fl.

Mozambique-kompagniet har gjort meget for at forbedre havneforholdene i Beira og har blandt andet bygget en god kai. Bygningen af et nyt fyrtaarn paa Makuti Point, ca. 7 eng. mile nord for Beira, ventes paabegyndt i aaret 1903.

Port of Spain, Trinidad.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Edgar Tripp.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Trinidad ankom i 1902 fra fremmede lande med ladning 23 norske skibe dr. 17 119 tons og i ballast 8 skibe dr. 5 289 tons, ialt 31 norske skibe dr. 22 408 tons (hvoraf dampskibe 16 dr. 15 365 tons). Der afgik i samme aar fra Trinidad til fremmede lande med ladning 21 norske skibe dr. 14 506 tons og i ballast 8 skibe dr. 5 245 tons, ialt 29 norske skibe dr. 19 751 tons (hvoraf dampskibe 15 dr. 13 783 tons).

Bruttofragter for ankomne norske skibe £ 11 719, for afgaaede £ 10 325.

Af svenske skibe ankom til Trinidad i aaret 1902: 1 dr. 403 tons.

Af paa- og afmønstringer foregik paa konsulatet i aaret 1902 henholdsvis 11 og 16. Der rømte 3 mand, hvoraf 2 nordmænd og 1 udlænding.

Et norsk skonnertskib grundstødte ved Tobago, kondemneredes og solgtes ved auktion.

Den norske skibsfart paa øen viser en glædelig forøgelse sammenlignet med aaret 1901.

Havneforhold. Arbeiderne med forbedringen af brygge- og dybdeforholdene i Port of Spain og San Fernando fortsattes, og der blev truffet arrangements for hurtig forsyning af kul til skibene til rimelige priser.

Postforbindelsen med Europa besørges af The Royal Mail Steam Packet Co. med fjortendagligt anløb. Franske dampere tilhørende den transatlantiske linje fører ogsaa post, ligesom der er hyppig forbindelse via New York.

Immigration. Der indvandrer et stort antal ostindiske arbeidere til Trinidad, hvilke finder arbeide ved sukker- og kakaoplantagerne. Andre emigranter end kropsarbeidere fraraades at komme hid, medmindre de har sikret sig ansættelse paa forhaand.

Klimatet er, skjønt meget varmt, dog ikke usundt.

Handel. Der foregaar ingen direkte samhandel mellem kolonien og de forenede riger. Hvad der indføres her af skandinaviske produkter kommer i transit over andre lande. Det vigtigste af disse produkter er **fyrstikker**, hvoraf de svenske (sikkerhedsfyrstikker) spiller den største rolle. Alt, hvad der tiltrænges af almindelige svovlstikker leveres af en indenlandsk fabrik. Konsulatet kjender fortiden ingen anden skandinavisk artikel, som kan optage konkurrencen med de fra andre lande importerede produkter, saalænge der ingen direkte dampskibsforbindelse findes mellem de forenede riger og Trinidad.

Af **exportartikler** kan nævnes: Kakao, hvoraf der i 1902 expoteredes til en værdi af 907 531 £; kokosnødder; asfalt, værdi 170 563 £, væsentlig skibet til de Forenede Stater; sukker, værdi 410 000 £. Exportens totalværdi opgik til ca. $4^1/_2$ mill. £.

Øen er meget godt skikket for dyrkning af kautschuk, hvoraf der udvindes et betydeligt kvantum.

Man har begyndt at drive gruber for udvinding af manjak, et mineral, som egner sig udmerket som isoleringsmateriale for elektriske ledninger etc.

Singapore.

Aarsberetning for 1902 fra konsul W. P. Waddell, dateret 15de oktober 1903.

Den norske skibsfart. Til hovedstationen ankom i aaret 1902 med ladning fra fremmede lande 173 norske skibe dr. 141 040 tons, til konsulatdistriktet forøvrigt 32 skibe dr. 29 045 tons, ialt 205 ladede skibe dr. 170 085 tons, samtlige dampskibe; i ballast ankom 2 dampskibe dr. 1 092 tons og 2 seilskibe dr. 1 083 tons, ialt 4 skibe dr. 2 175 tons, samtlige til hovedstationen. Der afgik med ladning fra hovedstationen 147 skibe dr. 112 962 tons (hvoraf 2 seilskibe dr. 1 083 tons og fra konsulatdistriktet forøvrigt 32 skibe (alle dampskibe) dr. 29 045 tons, ialt 179 ladede skibe dr. 142 007 tons; i ballast afgik 31 skibe (alle dampskibe) dr. 31 239 tons, samtlige fra hovedstationen.

For ordre-, reparation etc. anløb 7 norske skibe dr. 6 534 tons.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 22 dr. 25 657 tons, til hovedstationen 16 dr. 18 571 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen $ 2 894.26, ved vicekonsulsstationerne $ 356.68; af svenske skibe ved hovedstationen $ 269.26, ved vicekonsulsstationerne $ 263.83.

Den samlede skibsfart paa kolonien Straits Settlements i aarene 1901 og 1902 udviser med hensyn til ankomne skibe følgende billede:

	1901.			1902.	
	Antal.	Tons.		Antal.	Tons.
Singapore . . .	5 208	6 193 683	Singapore . . .	5 184	6 170 973
Penang	2 510	2 428 346	Penang	2 439	2 556 032
Malacca	1 507	301 493	Malacca	1 489	321 829
Ialt	9 225	8 923 522	Ialt	9 112	9 048 834

Importen. Den samlede import opgik i aaret 1902 til en værdi af $ 322 396 485; heraf indførtes til Singapore for et beløb af ca. 246 mill. $, til Penang for ca. 73 mill. $ og til Malacca for ca. 3 mill. $.

De vigtigste importartikler var: Bomuldsvarer (ca. $4^1/_2$ mill. stykker), kul (ca. 600 tons), petroleum (ca. $1^1/_3$ mill. kasser), ris (ca. $8^1/_2$ mill. piculs), opium (ca. 16 000 kister). Af petroleum kommer nu den største del fra Sumatra; importen af russisk og amerikansk petroleum udgjør kun 6 pct. af den samlede import.

Exporten. Værdien af den samlede export udgjorde i aaret 1902 ca. 285 mill. $, hvoraf fra Singapore udførtes for ca. 209 mill. $, Penang ca. 73 mill. $ og Malacca ca. 3 mill. $. Værdien af exporten fra Penang er steget fra 59 mill. $ i aaret 1901 til 73 mill. $ i aaret 1902.

Af vigtigere exportartikler kan nævnes: Sago (762 000 piculs), kaffe (104 000 piculs), gambier (693 000 piculs), gummi (424 000 piculs), huder (76 000 piculs), kryderier (942 000 piculs), tapioka (937 000 piculs), tin (916 000 piculs), kopra (854 000 piculs), spanskrør (440 000 piculs).

Sammenlignet med aaret 1901 viser exporten en betydelig forøgelse. Den største forøgelse viser sig i exporten af tapioka, kopra og tin. Tinpriserne fluktuerede som vanlig temmelig voldsomt. Londonner noteringerne varierede mellem 100 og 133 £; de udgjorde ved aarets slutning 122 £.

Kursen for 4 maaneders veksler paa London, som i januar udgjorde 1 sh. $10^{11}/_{16}$ d, sank, indtil den ved aarets slutning var kommet ned i 1 sh. $6^{5}/_{8}$ d. Man er nu ifærd med at indføre visse reformer, som tilsigter at forebygge den ødelæggende spekulation i kursen, som i mange aar i høi grad har beskattet koloniens handel.

Det nye fyr ved Fort Canning er nu færdigt til at tages i brug.

Genf.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul C. F. de Geer, dateret 25de september 1903.

Naar undtages den metallurgiske industri, kan de økonomiske forholde i Schweiz i aaret 1902 sættes ved siden af forholdene i det exceptionelt gunstige aar 1899.

Exporten var i aaret 1902 endog større end i aaret 1899, medens derimod den opnaaede gevinst var mindre, i ethvert fald hvad fabrikerede varer angaar.

I det forløbne aar har Schweiz i større udstrækning end tidligere tyet til udlandet for dækkelse af sit behov af fabrikvarer, specielt konfektionsartikler.

Den voksende konsumtion i de Forenede Stater har været gavnlig for flere af de schweiziske exportindustrier, f. ex. fabrikationen af silketøier og silkebaand. Paa den anden side sporedes der nedgang i afsætningen til Asien af bomuldsvarer.

Aaret 1902 udviser betydelig forbedrede resultater med hensyn til kvægdriften samt tilvirkningen af ost og kondenseret melk.

Fabrikationen af krèmechokolade, hvortil forbruges store kvantiteter melk, gjør i Schweiz stadig store fremskridt, og denne chokolade bydes publikum stadig i nye former.

Exporten af uhre har erfaret adskillig tilbagegang.

Udbyttet af vin- og poteteshøsten var i aaret 1902 middelmaadigt.

Den **samlede haudelsomsætning** gik i Schweiz i aaret 1902 op til et beløb af ca. 2 002 mill. francs (mod ca. 1 886 mill. francs i aaret 1901). Heraf falder paa importen ca. 1 128 mill. francs (i aaret 1901 ca. 1 050 mill. francs) og paa exporten ca. 874 mill. francs (i aaret 1901 ca. 836 mill. francs).

Til Norge og Sverige exporterede Schweiz varer til et samlet beløb af frcs. 6 608 520, medens importen fra de forenede riger, som for en væsentlig del bestod af **jern** (rujern, støbejern, smedejern og jernbaneskinner) gik op til en værdi af frcs. 1 279 639.

Forøgelsen i den samlede import i sammenligning med aaret 1901 fordeler sig saaledes: Levnetsmidler 30.7 mill. francs, raastoffe 29 mill. francs, fabrikvarer 18.5 mill. francs.

Exporten viser følgende forøgelse: Levnetsmidler 14.5 mill. francs (hvoraf chokolade og kakao 4 mill. frcs. og kondenseret melk 5 mill. frcs.), raastoffe 2.5 mill. francs, fabrikvarer (specielt alleslags broderier) 20.6 mill. francs.

Maskinfabrikationen udviser i sammenligning med aaret 1901, grundet paa prisfaldet paa samtlige artikler, en nedgang i exportværdien af 1.3 mill. francs, nemlig 44.4 mill. francs i aaret 1902 mod 45.7 mill. francs i aaret 1901. Der findes for tiden i Schweiz maskinfabriker tilhørende 110 forskjellige eiere, hvilke beskjæftiger 24 300 arbeidere. Fabrikerne er væsentlig beliggende i kantonerne Zürich, Schaffhausen, Argau, Thurgau, Basel, Bern, St. Gallen og Luzern.

Lovgivning. Der er i aaret 1902 vedtaget en lov vedrørende elektriske anlæg for svag strøm.

Bridgetown, Barbados.

Aarsberetning for 1902 fra konsul H. B. Gardiner Austin, dateret 18de september 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Barbados ankom i aaret 1902 fra fremmede lande med ladning 17 norske skibe dr. 15 690 tons (hvoraf 5 seilskibe dr. 2 613 tons) og i ballast 95 skibe dr. 64 920 tons (hvoraf 2 dampskibe dr. 2 341 tons), ialt 112 norske skibe dr. 80 610 tons. Der afgik til Norge i ballast 2 skibe dr. 2 529 tons og til andre lande i ballast 94 skibe dr. 61 754 tons samt til andre lande med ladning 18 skibe dr. 17 522 tons; ialt afgik 114 skibe dr. 81 805 tons.

Af svenske skibe ankom til Barbados 13 dr. 5 642 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe £ 53. 12. 6, af svenske skibe £ 0. 16. 1, ialt £ 54. 8. 7, der tilfaldt konsulen.

Expeditionsafgifter £ 0. 2. 16.

Aaret 1902 var et meget uheldigt aar for kolonien. Sukkerhøsten var ikke stor, hvortil kom, at sukkerpriserne var lavere, end de nogensinde tidligere havde været. Mest ødelæggende for næringslivet var imidlertid den koppeepidemi, som hjemsøgte øen, og som gjorde, at der over hele Vestindien blev indført karantæne for skibe kommende fra Barbados, samt bevirkede, at alle nationers skibe skyede øen.

Som følge heraf gik skibsfarten paa Barbados ned til 490 seilskibe dr. 62 494 tons og 377 dampskibe dr. 645 568 tons, hvilket i sammenligning med aaret 1901 viser en nedgang af 179 seilskibe dr. 8 718 tons og 49 dampskibe dr. 21 821 tons.

Importen var som følge af karantænen meget reduceret, specielt hvad angaar næringsmidler fra de Forenede Stater og Canada, idet Barbados forsyner mange af de øvrige vestindiske øer med levnetsmidler og andre produkter, hvilken forretning nu blev stanset ved karantænepaalægget i de øvrige øer.

Værdien af importen androg til 872 678 £, hvilket var en nedgang af ca. 150 000 £ sammenlignet med aaret 1901. Størstedelen af de importerede varer kom fra England og de Forenede Stater.

Exporten udgjorde i værdi 592 463 £, eller en formindskelse af 367 537 £ i sammenligning med det foregaaende aar. Exporten, som hovedsagelig bestaar af **sukker** og dets biprodukter, sirup og rhum, gik for størstedelen til de Forenede Stater og de britiske kolonier. Af raasukker skibedes i aaret 1902 til de Forenede Stater 46 181 fustager à ca. 1 ton (mod 57 186 fustager i aaret 1901), til England 1 337 fustager (mod 2 226 fustager i aaret 1901). Af sirup skibedes i aaret 1902 til britiske besiddelser 40 815 fustager (mod 40 900 fustager i aaret 1901).

München.

Uddrag af aarsberetning for 1902 fra konsul Richard Tüngler.

Skandinavisk træmasse og cellulose. Behovet af skandinavisk træmasse og cellulose i dette distrikt har hidindtil udelukkende været afhængigt af veirforholdene her, og som følge heraf har den skandinaviske træmasse kun i meget vandfattige aar med held kunnet deltage i konkurrencen.

Medens paa den ene side de høie jernbanefragter, mk. 2.50 pr. 100 kg., fordyrer varen og vanskeliggjør dens afsætning, har samtidig den hidindtil tilbudte vare ved større fabriker for bedre papirsorter vist sig at være altfor grov og uldagtig, saa at den udelukkende vilde kunne anvendes til avistrykpapir, om ikke ogsaa her prisen paa det nordiske fabrikat i de fleste tilfælde bidrog til at afgjøre dets skjæbne paa en ufordelagtig maade.

En af de betydeligste papirfabrikanter har ladet mig vide, at han i aaret 1900—1901 bestilte 200 vognladninger à 10 000 kg., men at han siden af ovennævnte grunde har dækket sit behov paa det indenlandske marked.

De skandinaviske cellulosesorter anerkjendes enstemmig at være af god kvalitet, dog hemmes ogsaa her forretningen derved, at prisen er høiere end paa den indenlandske vare; denne prisforskjel kan undertiden gaa op til mk. 1.00 à 1.50, varen leveret franco.

Svenske trævarer (døre, vinduesrammer, trapper, trappedele etc.) kommer kun en sjelden gang til anvendelse i bygningsfaget, hvilket forhold af de toneangivende kontraktører angives at skrive sig fra, at størrelseforholdene for de enkelte bygverk i Bayern er i en saa væsentlig grad forskjellige, og at der saaledes stiller sig store hindringer iveien for anvendelsen af allerede færdige varer.

Derimod anvendes svensk træ paa et andet felt. Paa grund af den rige fedtgehalt, der er eiendommelig for svensk furu, og som ganske særlig synes at gjøre den skikket til anvendelse, hvor det gjælder stor modstandsevne mod veirligets indflydelse, har ogsaa i Sydbayern svensk furu formaaet med held at konkurrere med det indenlandske produkt. Det er specielt jalousie- og persiennefabrikanterne, der har havt aabent øie for de nævnte fordele ved den nordiske importvare.

Svensk furu ankommer hertil direkte fra Sverige som halvfabrikat, opskaaret i stave, og det er sedvane ved opførelse af solidere bygverker og næsten altid ved offentlige bygninger at anvende persienner af svensk furu. Rigtignok er importen fremdeles kun mulig for de store firmaer, der bestiller

i vognladninger; paa grund af transportomkostningerne stiller nemlig prisen paa svensk furu sig fra 25 til 33 1/3 pct. høiere end prisen paa indenlandsk, alt efter markedets stilling. Det er dog værd at bemerke, at der f. ex. blandt nederbayerske fabrikanter findes dem, der aabent tilstaar, at de stadig taber terræn ligeoverfor det svenske fabrikat. Vedens smukke flammede udseende, den lette bearbeidelse, den allerede omtalte modstandsdygtighed mod veirligets indflydelse og en aarelang holdbarhed hos det svenske importfabrikat turde muligens lægge det spørgsmaal nær, om der ikke var udsigt til ved officielle forhandlinger at opnaa billigere transportbetingelser og en tilsvarende forøget afsætning. At importere svensk træ for paneling, forarbeidelse i møbelbranchen etc. og saaledes ved denne vares anerkjendte fortrin erobre den ogsaa andre felter lader sig fortiden paa grund af den høie pris ikke gjøre.

Skandinavisk sten. I bygningsfaget anvendes overalt, hvor det gjælder solidere arbeider, og hvor høiere priser betales, nordisk granit, der foretrækkes for bayersk syenit. Der er her tale om grøn, rød og sort granit samt Labrador, der importeres i raa blokke, forarbeides videre paa steder, hvor der er billig drivkraft og arbeidsløn, og først færdigpoleret finder sin endelige anvendelse her.

En langt betydeligere rolle spiller derimod det nordiske materiale ved forarbeidelsen af mindesmerker og gravmonumenter. I de bayerske granitsliberier, der importerer og forarbeider det nordiske materiale, har i mere end 10 aar nordisk granit været toneangivende faktor ved gravmonumentarbeider af enhver art. Desværre kan der ikke skaffes statistiske opgaver over mængden af det i konsulatdistriktet forarbeidede materiale af skandinavisk oprindelse.

Norske fiskeprodukter. I handelen med sardiner i olje er i det sydlige Bayern de franske og fremfor alt de portugisiske produkter mest efterspurgt, tiltrods for den norske vares fortrinlige kvalitet. Dette har sin grund deri, at den fra syden tilbudte vares kjødstruktur, men fremfor alt det sydlandske produkts olje- og kryderisammensætning bedre passer for den i Sydtyskland herskende smagsretning, medens man altid finder den nordiske vare noget for stramt krydret.

Marinerede sager, fiskepudding, Stavanger-specialiteter, saavelsom ansjovis har til dato kun i forsvindende smaa partier været tilstede paa markedet; dog var en af det sydtyske fiskemarkeds mest erfarne kjenderes udtalelse til mig om disse artiklers fremtid her opmuntrende, idet den gik ud paa, at han i indeværende aar vilde indføre saadanne artikler i større stil end før (saaledes ansjovis i tønder) og var sikker paa at opnaa en god forretning deri.

Ogsaa i fiskeposteier kan der muligens i tidens løb gjøres forretninger; men her maa exporthusene aldrig undlade at ledsage tilbud og leverancer med brugsanvisninger i det tyske sprog.

Af **sild**, saavel fersk som røget, er konsumtionen meget betydelig, og den over Hamburg og Lübeck hidførte norske vare finder navnlig som s. k. „Bismarkhäring“ en livlig afsætning. Den sydtyske smag, der ellers er saa yderlig konservativ, har nu fuldstændig forsonet sig med sild og **stokfisk**, der ligeledes er en efterspurgt artikel.

Anderledes stiller det sig med de mange sorter marineret fisk, hvoraf Norge har saa meget fremragende at byde. I denne branche er hidindtil ikke synderlig terræn vundet. Ved artikler, der som fiskevarer er henvist til en forholdsvis rask konsumtion, vil jeg ikke undlade at omtale en eiendommelighed, der er egen for en stor del af de herværende forretningsmænd, den

nemlig, at de søger at skaffe sig en høi fortjeneste paa det enkelte stykke, en fremgangsmaade, der ikke alene er lidet skikket til at befordre omsætningen, men som ogsaa ved disse artikler medfører fare for bedærvelse ved langvarig lagring.

Vistnok har nordiske produkter paa det sydtyske marked paa grund af den gunstige geografiske beliggenhed en skarp konkurrent i Holland, der tilgavns udnytter fordelen ved en billig og dertil rask forbindelse tilvands, og naar Holland stiller en tønde sild i 40 mark, kan Skandinavien ikke frembyde sin vare under 44 mark; men man kan dog med en vis grad af sikkerhed udtale, at konsumtionen bevæger sig i en opadgaaende linje, og at det herværende afsætningsomraade ved nogen iagttagelse af de af den sydtyske smagsretnings særegenhed betingede eiendommeligheder maa kunne udvides.

Konsulatet besvarer gjerne specialspørgsmaal fra interesserede paa dette omraade og staar til tjeneste med fornødne anvisninger og opfordringer.

Norske ski. Professor Nansens skildringer af exkursionerne i de nordiske sneregioner, Norges tiltagende betydning som maal for turistreisende og endelig sport- og skiløberforeningernes bestræbelser har gjort brugen af ski almindelig ogsaa i Bayern, saa at denne artikel nu slutter sig til de faste aarlige importartikler fra Norge. Bestillingerne finder sted om sommeren, med leverance gjerne i oktober maaned til de herværende grossister.

Hærforvaltningen har overladt omsorgen for troppernes nødvendige udrustning til de enkelte kommandoer, der ogsaa selv meddeler ordres, men som dog neppe vil være at formaa til at afgive bestillinger direkte til udlandet. Uddannelsen i skiløbning indskrænker sig forøvrigt endnu kun til jægertropperne.

Grossisterne her lægger navnlig en særlig vegt paa punktlig effektuering, levering uden omsvøb, hvilket turde være saa meget mere at iagttage for norske leverandører, som man saavel fra Freiburg i. B. som ogsaa fra Wien gjør livlige anstrengelser for at drage bestillingerne fra dette distrikt til sig.

Idet hermed disse meddelelser om skandinaviske produkters marked i Bayern afsluttes, maa endnu en bemerkning tilføies, hvad forretningsforbindelser i Sydbayern angaar, særlig hvor det dreier sig om indførelse af nye artikler: Man maa regne med befolkningens eiendommelige naturel. Paa grund af dens konservative karakter og dens flegma er enhver nyhed eller forandring den imod, og man maa kjæmpe sig frem skridt for skridt. Dygtige agenter og med sproget vel fortrolige reisende vil bedst kunne overvinde vanskelighederne, og den største taalmodighed er det bedste middel til opnaaelse af et gunstigt resultat, idet selv gjentagende afslaaelse af tilbud intet beviser med hensyn til markedets konsumtionsevne.

Karlsruhe.

Uddrag af aarsberetning for 1902 fra konsul Robt. Koelle.

Trælast. Markedet for skaaren granlast var ikke bedre end i det foregaaende aar, og indskrænkningen i byggevirksomheden gjorde sig i aaret 1902 endnu mere følbar end i aaret 1901. Ganske anderledes var det imidlertid med nordisk last for høvlerierne. Produktionsindskrænkningen bevirkede

knaphed, specielt med hensyn til granlast, og de gode merker solgtes raskt til forhøiede priser. Henimod slutningen af sæsonen var efterspørgselen ligefrem stormende, og priserne steg for enkelte sorter enormt.

Fabrikationen af **korkeproppe** havde ikke noget heldigt aar, tildels paa grund af konkurrencen fra leverandørerne af de saakaldte patentkorke.

Efterspørgselen efter **landbrugsmaskiner** var temmelig livlig, men de opnaaede priser var ikke tilfredsstillende.

Handelen med **fiskekonserver** er tiltaget betydelig paa grund af den store stigning i kjødpriserne.

Det uheldige mølleregulativ har gjort næsten al export af **mel** umulig.

I **maltindustrien** klages over tiltagende overproduktion.

I enkelte grene af den **kemiske** storindustri bemerkedes tegn til nogen bedring; dette gjælder specielt syre- og sodafabrikationen.

Med hensyn til **velocipedfabrikationen** er at merke, at saavel priserne som efterspørgselen erfarede en yderligere tilbagegang.

Mannheim.

Uddrag af rapport fra vicekonsul Oscar Sternberg.

Ved vicekonsulatet erlagdes i aaret 1902 i expeditionsafgifter et beløb af mk. 37.75.

Skibsfarten paa Rhinen begunstigedes i aaret 1902 af en næsten hele aaret igjennem vedvarende fordelagtig vandstand og afbrødes kun i første halvdel af december ved isgang. Paa grund af Rhinflaadens i de sidste aar stedfundne raske vækst oversteg tilbudet af tonnage i aaret 1902 det forhaandenværende behov, hvilket bevirkede, at fragterne blev særdeles trykkede. Den samlede Rhinflaade bestod ved udgangen af aaret 1901 af 9 602 fartøier med en besætning af 28 477 mand. Af fartøierne var 1 223 dampskibe og 8 379 seilskibe og slæbepramme med en bæreevne af 2 733 207 tons.

Varetransporten over Mannheims havn udgjorde i aaret 1902: ankomne varer 39 756 871 dobbeltcentner (= 100 kg.), afgaaede varer 8 475 814 dobbeltcentner, hvilke tal udviser en betydelig nedgang i sammenligning med det foregaaende aar, hvilket igjen udviste et betragtelig lavere zifer end det næstforegaaende aar.

Is indføres nu ikke til Mannheim, da behovet dækkes af den i byen selv tilvirkede kunstis.

Fabrikationen af **speilglas** led i aaret 1902 under de lave, tabbringende priser.

Tapetfabrikerne var i aaret 1902 godt beskjæftigede, exportforretningerne opnaaede tilfredsstillende resultater, og udsigterne er i det store og hele taget ikke ugunstige.

Byg. Byghøsten i Pfalz var i aaret 1902 saavel i kvantitativ som i kvalitativ henseende udmerket. I det hele taget var byghøsten i hele Sydtyskland større end i noget foregaaende aar. Priserne for saavel rhinpfalzisk som badenpfalzisk byg bevægede sig i begyndelsen mellem mk. 15.00 og 15.50 pr. 100 kg., men steg derpaa med mk. 1.50.

Hannover.

Uddrag af aarsberetning for 1902 fra generalkonsul Bernhard Caspar.

Bergverksdrift. De i provinsen Hannover beliggende store jernverker, Ilseder Hütte i forbindelse med Peiner Walzwerk ved Peine og Georgs-Marien-Bergwerks- und Hütten-Verein i Osnabrück, maatte naturligvis ogsaa dette aar lide under de herskende ugunstige forholde. Ifølge Ilseder-Hütte's sidste aarsberetning har produktionen været 220 786 500 kg.; valseverkernes produktion var 171 378 tons. Foretagendet kunde dog give den anseelige dividende af 40 pct. (mod 50 pct. aaret forud), og man venter en lignende uddeling for indeværende aar.

Georgs-Marien-Bergwerks- und Hütten-Verein havde en produktion af 206 916 tons jernmalm og 28 876 tons kul; der fremstilledes 86 980 tons rujern og 73 780 tons koks; jernstøberiet leverede 7 792 tons støbegods. Selskabet beskjæftigede i hyttedriftsafdelingen 2 287 arbeidere, og den gjennemsnitlige aarsfortjeneste for disse var mk. 928.92. Ved staalverket var produktionen 66 627 tons halvfabrikater, saasom raastaal osv., 50 761 tons færdige fabrikater, som skinner, sviller etc., og der beskjæftigedes gjennemsnitlig 1 768 arbeidere med en aarsfortjeneste af i gjennemsnit mk. 984.42 pr. arbeider. Præferenceaktiernes dividende var 5 pct., og almindelige aktier gav 2 pct.

Tysklands udenrigshandel med **kul** og **koks** har i de første 11 maaneder af aaret stillet sig saaledes:

Udførsel af stenkul.

1899.	1900.	1901.	1902.
12 809 020 tons	14 111 409 tons	13 891 696 tons	14 536 708 tons

Indførsel af stenkul.

5 760 017 tons	6 845 263 tons	5 790 918 tons	5 855 231 tons

Udførsel af koks.

1 980 986 tons	2 040 026 tons	1 928 302 tons	1 963 603 tons

Indførsel af koks.

423 113 tons	477 243 tons	362 337 tons	333 178 tons

Torvindustri. Fabrikationen af torv i provinserne Hannover og Westfalen udvikler sig. Som afsætningsfelter for torvstrø maa merkes Tyskland, Holland, Frankrige og særlig England.

Hannovers **bomuldspinderi- og væveriindustri** afsluttede det sidstforløbne forretningsaar med et meget betydeligt tab og saa sig nødsaget til sterkt at reducere aktiekapitalen og udstede nye aktier. Garnproduktionen var 4 750 000 eng. pund mod 5 287 000 eng. pund det foregaaende aar.

Tæppefabrikationens stilling kan betegnes som gunstig i det forløbne aar. Samtlige fabriker var stadig godt beskjæftigede til antagelige priser bestillingerne ikke alene for indlandet, men ogsaa for export var rigelige.

Voksdugindustrien. Forbruget af voksdug var betydeligere end det foregaaende aar, hvad der særlig er at tilskrive lagerhusenes stadig voksende konsum.

*

Kautschukindustrien. „Vereinigte Harburg-Wiener Gummi-Fabriken", hvis regnskabsaar afsluttes 30te juni, havde et bedre resultat at opvise end det foregaaende aar og kunde give en dividende af 24 pct. mod 20 pct. forrige aar.

Ogsaa „Continental-Caoutchouc- und Guttapercka-Kompagnie" i Hannover og „Hannoversche Gummi-Kamm-Kompagnie", der forrige aar gav henholdsvis 45 pct. og 15 pct., men hvis dividende for det den 31te december udløbende forretningsaar endnu ikke er fastsat, har gunstige resultater at opvise.

Krisen i **velocipedindustrien** har passeret højdepunktet, og for de store leveringsdygtige fabriker gav det forløbne aar atter tilfredsstillende resultater.

Den tyske **celluloidindustri.** Det var stadig en meget vanskelig sag at holde bedrifterne nogenlunde lønnende igang, priserne var trykkede, og kun ved store anstrengelser, ved fremstilling af udsøgt smagfulde mønstre lykkedes det endnu at opnaa et resultat. Hele branchens ulykke har været, at fabriker, der ikke kan fremstille nogen brugbar vare, bringer produkter paa markedet, der knapt nok engang fortjener navn af celluloid.

Cementindustrien har ogsaa i det forløbne aar arbeidet med meget ugunstige resultater. Den 31te december 1901 opløstes det nordvest-mellemtyske cementsyndikat. Dette havde tilfølge en større rystelse paa markedet, end endog de største pessimister havde forudseet. I alles kamp mod alle stansede ikke prisnedgangen ved de enkelte fabrikers tilvirkningsomkostninger, ja end ikke ved den billigstproducerende fabriks tilvirkningsomkostninger. Uden tvivl er ogsaa denne grænse langt overskredet, og i det sidstforløbne aar er store mængder cement solgt med virkeligt tab. Medens syndikatets minimalpris i begyndelsen var 380 mk. for 10 000 kg. cement franco, emballage iberegnet, og senere nedsattes til 345 mk., sank prisen efter syndikatets opløsning paa mange steder i sommerens løb lige ned til 150 mk. for 10 000 kg., ja paa sine steder leveredes bedste Portlandcement for 135 mk., altsaa billigere end kalk. Den allerede gjennem en række af aar sterkt tiltagende anvendelse af Portlandcement i de forskjelligste bygningsformaal fremskyndedes uden tvivl endnu mere ved de hidtil uhørt billige priser; den tyske betonforenings og de tyske Portlandcementfabrikanters forenings fremvisning paa Düsseldorferudstillingen af de forskjelligste betonkonstruktioner og -anvendelser, der vakte almindelig interesse, kan vel ogsaa have givet et stød i samme retning. Som følge heraf var ved andet halvaars begyndelse alle fabriker i Rhinprovinsen og Westfalen i fuld virksomhed, ja i august og september indtraadte af og til mangel, og enkelte fabriker maatte forlange leveringsfrist.

Teglstensindustrien. Den i egnen om Hannover og Linden høit udviklede teglstensindustri gjennemgaar fortiden en meget alvorlig krise. Hvor lidet misundelsesværdig denne industris stilling her for nærværende er, fremgaar af den omstændighed, at i aaret 1901 af de i Hannover og omegn beliggende teglverk 12 anlæg med en produktionsevne af 56 mill. teglsten overhovedet ikke har været i drift, medens andre teglverk afkortede arbeidstiden til nogle maaneder eller idetmindste i betydelig grad indskrænkede sin produktion.

Glasindustrien. I denne branche var forretningens stilling forskjellig. Der maa skjelnes mellem de fabriker, der fremstiller saakaldte kvalitetsvarer, og dem, der fabrikerer stapelartikler. De førstnævnte havde hidindtil endnu stadig kunnet regne paa en forholdsvis lønnende afsætning af sine varer, medens de sidstnævnte fabriker allerede i længere tid har været drevet saa-

godtsom uden fortjeneste. I den sidste tid har imidlertid stillingen forværret sig ogsaa for de fabriker, der fremstiller kvalitetsvarer, forsaavidt som de slog sig paa fremstilling af hvidt medicinglas. Glashytterne, der under forrige aars højkonjunktur exempelvis slet ikke havde kunnet fremstille hvidt medicinglas nok, troede uden tvivl, at denne tilstand vilde blive vedvarende. Der byggedes nye glasovne, nye hytter opstod, og hytter, der hidtil havde produceret belysningsartikler, begyndte at tilvirke den nu saa lønnende artikel medicinglas. Herved opstod der nu en meget stor overproduktion paa dette felt, og i denne trykkede stilling solgte glashytterne til de smaa og de mindste forhandlere medicinglas til priser, der betød et direkte tab. Ogsaa paa taffelglasfabrikationens omraade er der indtraadt en stagnation i afsætningen, der turde have sine aarsager i den almindelige økonomiske depression og foranledigede fabrikanterne til, for at faa lagrene ryddet eller idetmindste reduceret, at foretage betydelige prisnedsættelser (lige til 50 pct.). Næsten det samme er forholdet med speilglas (udstillingsvindusglas). Her og i almindelige vindusglas er trods bestaaende syndikater konkurrencen i at underbyde ganske betydelig, selv om man bortser fra den skjærpende omstændighed, som udlandets konkurrence frembyder.

Tapetindustrien. Takket være de tyske tapetfabrikanters forening er priserne for middels og billig vare steget noget, men fordelen herved ophævedes dog næsten ganske igjen ved en betydelig stigning i papirpriserne. De fordringer, der stilles af de handlende og af publikum, kræver stadig større udgifter til kunstneriske og tekniske udførelser, saa at disse merudgifter ogsaa tærede ganske betydelig paa fortjenesten, og der kun blev en ganske beskeden avance. For export var trods tapetfabrikanternes forening ingen højere priser at opnaa, da de udenlandske markeder mangen gang betragtes som afsætningspladse for overproduktionen. Fordringen til kredit skjærpes derhos mere og mere. Det vigtigste afsætningsomraade er Tyskland og Østerrige-Ungarn; exporten paa Sydamerika, Italien, Holland og Belgien, Schweiz, Frankrige og Danmark gaar bedre end før; ligeledes synes en forretning med Nordamerika at være i opkomst. Udførselen vilde vel overalt kunne gaa endnu bedre, om det kunde lykkes at opnaa en nedsættelse i udlandets, fornemlig Ruslands, Østerriges og Italiens, høie toldsatser.

For **pianofabrikationen** og handelen med klaverer har forholdene artet sig bedre, end man tidligere havde vovet at haabe. Priserne paa raamaterialier var gaaet en smule tilbage fra sin tidligere høide, og derved blev ogsaa fabrikationen noget mere lønnende. Afsætningen til udlandet, hovedsagelig England og Rusland, var ret livlig. Der klagedes kun over, at de russiske kjøbere forlangte en særdeles lang kredit, oftest 12 til 15 maaneder. Til Balkanstaterne var forretningen paa grund af uaaret dersteds daarlig. Italien var hovedsagelig marked for billigere varer. Af udeneuropæiske lande var Australien og Indien fremdeles gode kunder for tyske klaverer af bedre fabrikat; man frygter kun for, at de nye toldforslag vil blive meget betænkelige for handelsforbindelserne med de sidstnævnte lande, da for enkelte kolonier toldforhøielsen vil udgjøre indtil 40 pct. af værdien. Forretningen paa Sydafrika var som følge af krigen ganske stille, men begynder nu atter saa smaat at røre paa sig. Til de Forenede Stater kunde de tyske fabrikanter ikke gjøre nævneværdige forretninger, ligesaa var afsætningen til Canada lig nul, da disse lande har sine egne fabrikanter.

Paraply- og parasolindustrien, der i provinsen Hannover har flere ret betydelige bedrifter at opvise, har i aaret 1902 ikke havt noget gunstigt

forretningsaar. To faktorer øvede en ufordelagtig indflydelse: først og fremst den almindelige industrielle tilbagegang, der i høi grad svækkede saavel kjøbelyst som kjøbeevne, og dernæst veirliget. Det usedvanlige, lidet vaarlige veir, der vedvarede lige til pintse, ødelagde næsten ganske omsætningen i parasoller. Høstomsætningen i paraplyer indskrænkedes til et minimum. Kvantitativt har omsætningen neppe været ringere, men der kjøbtes udelukkende ganske billige kvaliteter, hvis forarbeidelse trods den ringere fortjeneste dog fordrer det samme apparat og de samme omkostninger.

Om **trælasthandelen i Hannover** foreligger en beretning fra midten af december maaned 1902, der bl. a. indeholder følgende:

Der hersker liv og rørelse i Hannovers vidstrakte skoge. Trælastauktionerne har naaet sit højdepunkt. De sidste ugers strenge kulde har ogsaa bragt de sagbrugseiere til at foretage indkjøb, der hidtil havde haabet at kunne dække sit behov med nordisk trælast eller med tømmer af galizisk eller bukowinsk oprindelse til billigere priser. De i den sidste tid sterkt indsvundne forraad af rundlast gjorde en komplettering nødvendig; derfor vendte saavel konsumenter som handlende hele sin opmerksomhed mod salget i skogene. Det lod sig ikke negte, at som følge af den almindelige daarlige forretningsgang i handelen med saget virke og det endnu langtfra tilstrækkelige opsving i byggevirksomheden stod afsætningen af saget virke, særlig bjælker, kantvirke, planker og gulvbord af alle slags, meget tilbage; paa grund af den trykkede stilling ved høvlerierne og møbelfabrikerne i Hannover havde ogsaa sagbrugseierne skjænket tømmerauktionerne i skogene liden opmerksomhed og i september og oktober holdt sig merkbart tilbage i sine indkjøb. Dette var dem saameget mindre at bebreide, som de ønskede at blive klar over det indenlandske trælastmarkeds forvirrede stilling og at afvente, om ikke forholdene endnu skulde kunne stille sig gunstigere. Endvidere vilde og maatte de lade auktionsterminerne i de hannoveranske skoge upaaagtede, da der udbødes træ til altfor høie priser. Priserne for saget virke, der under de ugunstige byggekonjunkturer ikke stod og endnu ikke staar i nogetsomhelst forhold til indkjøbsprisen for ubearbeidet trælast, bragte tab eller kun en meget ringe fortjeneste. Hvad under da, om konsumenterne holdt sig tilbage ved skogauktionerne. Hvad de trængte, var billigt træ, der svarede til priserne for færdigt materiale, og saadant bød ikke de indenlandske skoge. Da saa heller ikke deres ønsker kunde imødekommes i Bremen eller i Rhin- og Mainhavnene, vender de sig nødtvungent til skogauktionerne i provinsen Hannover. I de sidste uger fandt da ogsaa ret vigtige, ja ligefrem betydelige træauktioner sted i Hannovers skoge. De priser, der maatte betales, var gjennemgaaende meget høie, men motiveredes dog af nødvendigheden af at fylde de tomme forraad.

Gjennemsnitspriserne for rundvirke af forskjellige klasser og sorteringer stillede sig saaledes: Der betaltes for ædelgran 1ste klasse 20.50—22.25 mk., 2den klasse 18.75—19.75 mk., 3dje klasse 18.00—18.50 mk., 4de klasse 14.75—15.25 mk., 5te klasse 13.25—13.75 mk. Grankub, der var meget efterspurgt af papirfabrikanterne, opnaaede for 1ste klasse 7.25—9.25 mk., 2den klasse 5.25—6.50 mk. Grantømmer var gjenstand for liden opmerksomhed, en kjendsgjerning, der vel finder sin forklaring i stilstanden inden møbelbranchen. Priserne stod her tilbage for de i skogtaxterne angivne værdier. Der betaltes for 1ste klasse 18.25—18.50 mk., (taxt 20.00—22.25), 2den klasse 16.00—16.50 (18.00—20.00), 3dje klasse 15.25—15.75 mk. (16.50—17.00), 4de klasse 12.25—12.75 mk. (14.00—15.00) og endelig 5te klasse 11.40—11.50

mk. (12.00—12.50). Furutømmer blev med livlig efterspørgsel overalt solgt til høie priser. Priserne for godt materiale oversteg taxterne med indtil 30 pct. For 1ste klasse betaltes indtil 34 mk., for 2den klasse betaltes 26.75—28.25 mk., 3dje klasse 24.50—25.75 mk., 4de klasse 20.00—20.50 mk., 5te klasse 14.00—15.75 mk., 6te klasse 10.00—12.50 mk. Furusleepers opnaaede 12.00—15.00 mk. Lærketømmer betaltes godt; enkelte privatskoge i provinsen Hannover bragte særlig vakkert tømmer paa markedet. Der betaltes: For 1ste klasse 25.00—25.75 mk., 2den klasse 20.00—22.25 mk., 3dje klasse 18.00—19.50 mk., 4de klasse 15.50—17.00 mk., 5te klasse 11.50—12.75 mk.

Handelen i rødbøgetømmer var livlig. Priserne for rødbøgetømmer var: 1ste klasse 20.50—24.25 mk., 2den klasse 18.50—20.25 mk., 3dje klasse 17.00—17.50 mk., 4de klasse 14.50—15.00 mk., 5te klasse 12.50—13.75 mk. For bøgekub var priserne: 1ste klasse 6.50—7.25 mk., 2den klasse 5.50—6.25. Overordentlig høie var priserne for egetømmer, der var gjenstand for livlig efterspørgsel. Enkelte særlig svære stammer betaltes med 76 mk. pr. kbm. Gjennemsnitspriserne var for 1ste klasse 68.50—72.50 mk., 2den klasse 53.50—61.50 mk., 3dje klasse 44.75—52.75 mk., 4de klasse 33.25—42.50 mk., 5te klasse 29.75—33.00 mk., 6te klasse 25.75—27.50 mk. Egesleepers var meget efterspurgt og betaltes med priser, der langt oversteg taxterne; der betaltes 16.75—26.50 mk. De her omhandlede træsorter var af fortræffelig kvalitet. Forretningerne i grubetømmer forløb rolig; følgende gjennemsnitspriser var herskende: Grubetømmer af eg 11.25—12.50 mk., af furu 6.50—10.75 mk., særlig gode kvaliteter op til 12.00 mk., alt pr. kubikmeter.

Kingston (Jamaica).

Aarsberetning for 1902 fra konsul S. Soutar, dateret 25de september 1903.

Den norske skibsfart i aarene 1901 og 1902.

I aaret **1901** ankom til konsulatdistriktet fra fremmede lande med ladning 69 norske skibe dr. 48 112 tons (hvoraf til hovedstationen 57 dr. 38 713 tons) og i ballast 32 skibe dr. 20 278 tons (hvoraf til hovedstationen 25 skibe dr. 16 571 tons), ialt 101 norske skibe dr. 68 390 tons (hvoraf til hovedstationen 82 skibe dr. 55 284 tons); heraf var dampskibe 93 dr. 64 133 tons (hvoraf til hovedstationen 81 dr. 54 734 tons). Af samtlige skibe afgik 78 dr. 50 206 tons med ladning og 23 dr. 18 184 tons i ballast til fremmede lande.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 3 dr. 1 470 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 148. 15. 1, ved vicekonsulsstationerne £ 33. 15. 6, hvoraf tilfaldt konsulen £ 16. 7. 9; af svenske skibe ved hovedstationen intet, ved vicekonsulsstationerne £ 5. 2. 11, hvoraf tilfaldt konsulen £ 2. 11. 5; ialt tilfaldt konsulen £ 168. 4. 3.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager £ 7. 2. 10.

I aaret **1902** ankom til konsulatdistriktet fra fremmede lande med ladning 70 norske skibe dr. 47 375 tons (hvoraf til hovedstationen

64 skibe dr. 44 560 tons) og i ballast 39 skibe dr. 25 052 tons (hvoraf til hovedstationen 23 skibe dr. 15 786 tons) ialt 109 norske skibe dr. 2 427 tons (hvoraf til hovedstationen 87 skibe dr. 60 346 tons); heraf var dampskibe 100 dr. 68 288 tons (hvoraf til hovedstationen 87 dr. 60 346 tons). Af samtlige skibe afgik 91 dr. 58 214 tons med ladning og 17 dr. 13 172 tons i ballast til fremmede lande.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 1 dr. 348 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 141. 14. 1, ved vicekonsulsstationerne £ 33. 18. 2, hvoraf tilfaldt konsulen £ 16. 19. 1; af svenske skibe ved hovedstationen intet, ved vicekonsulsstationerne £ 1. 4. 4, hvoraf tilfaldt konsulen £ 0. 12. 2; ialt tilfaldt konsulen £ 159. 5. 4.

Expeditionsafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 6. 17. 6.

Det norske flag indtager en fremragende plads med hensyn til skibsfarten paa Jamaica, idet de norske dampskibe i aaret 1902 med hensyn til antal staar som nr. 1 og med hensyn til drægtighed kun overgaaes af de britiske (henholdsvis 317 skibe dr. 172 501 tons og 308 skibe dr. 437 290 tons). Størsteparten af de norske dampskibe gaar i frugttraden, i hvilken fragtfart det norske flag er fuldstændig dominerende. Der anvendes i frugttraden skibe paa 7 à 900 reg. tons med en hurtighed af 13 à 14 knob med god ventilation, specielt indrettet for øiemedet. Enkelte af disse skibe er blevet befragtede for 5 aar til en fragt af 960 £ pr. maaned. Det maa antages, at man, efterhvert som denne trade udvikler sig, vil komme til at forlange større og mere hurtiggaaende skibe.

Importen til Jamaica opgik i aaret 1902 til en værdi af £ 1 755,921, hvoraf størsteparten kom fra England og de Forenede Stater. Importen fra Norge udgjorde kun £ 5. 10. 0 under gruppen „baade og lægtere".

Der indførtes tidligere endel svenske **fyrstikker**, hvilken import har ophørt efter oprettelsen af en indenlandsk fyrstikfabrik, som leverer fyrstikker til en pris af 2 sh. 4 d à 2 sh. 6 d pr. gross, og som beskyttes ved en indførselstold af 3 sh. 6 d pr. gross æsker à 100 stikker. Imidlertid indføres saavel stikker som æsker og etiketter fremdeles fra Sverige, idet kun satsen laves her.

Forsøg har været gjort med import af norsk **klipfisk** og **sild**, men tiltrods for den norske vares overlegne kvalitet gik salget meget trægt. Importen af klipfisk udgjorde i aaret 1902 12 119 718 lbs., hovedsagelig fra Canada, til en værdi af £ 115 157; told 3 sh. 6 d pr. 100 lbs. Af saltet sild indførtes 27 030 tønder, ogsaa hovedsagelig fra Canada, til en værdi af ca. £ 23 000; told 4 sh. pr. tønde. Af **røgesild** importeredes 83 481 lbs., værdi ca. 700 £; told 1 sh. 4 d pr. lb. Af **makrel** indførtes 4 837 tønder, værdi ca. 9 000 £; told 4 sh pr. tønde; denne vare kom ogsaa fra Canada. Gjennemsnitsprisen for fortoldet vare var: for klipfisk 22 sh. à 26 sh. pr. kasse; saltet sild 22 sh. à 25 sh. pr. tønde; røgesild 9 d pr. æske; makrel 35 sh. pr. tønde.

Importen af **kondenseret melk** udgjorde ca. 2 mill. lbs. til værdi ca. 23 000 £; told 1 sh. 2 d pr. lb. Omtrent halvparten kom fra de Forenede Stater; af resten kom omtrent lige meget fra Tyskland og Storbritannien. Fortoldet vare betaltes: For „Nestles" 16 sh. 9 d, „Milkmaid" 15 sh. 10 d pr. kasse à 4 dus. boxer.

Af **trælast** kom fra de Forenede Stater ca. $2^1/_2$ mill. sup. feet uforarbeidet pitch pine, værdi 9 694 £; told 9 sh. pr. 1 000 sup. feet; og ca. $1^1/_3$ mill. sup. feet forarbeidet pitch pine, værdi 5 123 £; told 14 sh. pr.

1 000 sup. feet. Desuden kom, hovedsagelig fra Canada, ca. 2 mill. fod uforarbeidet granlast, værdi 8 108 £; told 9 sh. pr. 1 000 fod; og ca. $^1/_3$ mill. fod forarbeidet granlast, værdi 276 £; told 14 sh. pr. 1 000 fod.

Exporten opgik til en værdi af £ 1 823 684, hvoraf størsteparten gik til de Forenede Stater.

Til de forenede riger foregik ingen direkte export. Hvis den nye dansk-vestindiske dampskibslinjes skibe kommer til at anløbe Norge, vil der blive anledning til at indføre kaffe, kakao, rhum, sukker, pimento, mahogny og andre finere træsorter samt logwood, dividivi og andre Jamaicaprodukter til Norge ligesom til at udvide exporten af norske produkter til Jamaica. Mangelen af direkte skibsleilighed hindrer nu varebyttet.

Havneforhold etc. Ved hjælp af anlagte ledefyre i den kanal, som fører til Kingston, kan skibe, som forud har anløbet en anden havn paa øen og der erholdt fri praktika, nu gaa ind til Kingstons havn ogsaa om natten. Skibe, som kommer direkte fra udlandet, maa imidlertid ankre ved karantænestationen og forblive der til morgenen. I henhold til en forestilling fra konsulatet er der blevet indført en forandring i havnelovene, hvorved skibe, der anløber kun for at forsyne sig med vand, fritages for at betale fyr- og andre afgifter.

Sundhedstilstanden paa øen er god.

Kingston er nu en by paa ca. 70 000 indbyggere med gode gader, elektrisk belysning, elektrisk sporvei og helt igjennem moderne indrettet.

De her foregaaende paa- og afmønstringer for norske og svenske skibe gjælder næsten udelukkende farvede mandskaber, der anvendes som kullempere, fyrbødere etc. paa dampskibe gaaende i frugttraden. Ingen rømninger fra norske eller svenske skibe anmeldtes paa konsulatet.

Bombay.

Aarsberetning for 1902 fra konsul F. Bickel, dateret 1ste september 1903.

Den norske skibsfart. Til Bombay ankom i aaret 1902 med ladning fra fremmede lande 15 norske skibe dr. 12 788 tons og i ballast 1 skib dr. 554 tons, ialt 16 norske skibe dr. 13 342 tons, alle dampskibe. Der afgik med ladning til fremmede lande 13 norske skibe dr. 10 496 tons og i ballast 4 skibe dr. 3 854 tons, ialt 17 norske skibe dr. 14 350 tons, samtlige dampskibe.

Et svensk seilskib dr. 593 tons afgik fra havnen i aaret 1902 (med ladning).

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe rupees 752. 3. 0, af det svenske skib rs. 32. 2. 0.

Expeditionsafgifter i norske sager rs. 22. 14. 0.

Den samlede skibsfart paa Bombay udviser i finantsaaret 1ste april 1902—31te marts 1903 med hensyn til ankomne skibe følgende billede:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Ialt.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Fra udlandet . .	260	28 369	639	1 431 773	899	1 460 142
I kystfart . . .	43 851	694 665	1 622	1 209 581	45 473	1 904 246

Handelsforholdene var i aaret 1902 gjennemgaaende sunde. Da der faldt rigeligt med regn, forsvandt al frygt for en gjentagelse af hungersnøden. Handelen hindres imidlertid i nogen grad af pesten, som fremdeles hersker i flere distrikter.

Exporten opgik, fraregnet penge og ædle metaller, i finantsaaret 1902—1903 til en værdi af rs. 383 599 990, eller en forøgelse af ca. 5 mill. rs. sammenlignet med det foregaaende aar.

De vigtigste exportartikler var: Bomuld, bomuldsgarn, hvede, mel og oljefrø.

Bomuldstilførselen til Bombay udgjorde i aaret 1902 ca. 2 mill. baller, hvoraf omkring halvparten gik til de indenlandske fabriker, 1/4 til Europa og 1/4 til Kina og Japan. Endel bomuld blev exporteret til Sverige, men intet til Norge.

Importen udgjorde i finantsaaret 1902—1903 en værdi af ca. 276 mill. rs., heri ikke medregnet penge og ædle metaller.

De vigtigste importartikler var:

Twist og garn	rs.	4 116 506	Jernbanemateriale	rs.	4 723 061
Bomuldsvarer	„	69 814 990	Trælast	„	2 337 837
Uldvarer	„	6 090 987	Petroleum	„	11 419 460
Silkevarer	„	11 045 606	Farve- og garvemateri-alier	„	6 094 979
Raa silke	„	4 431 816	Fyrstikker	„	1 402 214
Jern	„	5 979 951	Glas og glasvarer	„	4 745 461
Staal	„	7 020 613	Papir og pap	„	2 669 406
Isenkram	„	7 250 088	Sukker	„	23 807 951
Kobber og messing	„	10 543 789	Drikkevarer	„	5 342 501
Maskiner	„	10 419 909			

Samhandelen med de forenede riger viser følgende billede:

Export til Sverige:		
Raa bomuld	rs.	110 900
Diverse	„	4 050
	rs.	114 950

Import fra Sverige:		
Isenkram	rs.	15 592
Fyrstikker	„	260 346
Jern	„	107 989
Staal	„	102 065
Papir	„	29 183
Trælast	„	16 860
Diverse	„	5 515
	rs.	537 550

Export til Norge . . . intet

Import fra Norge:		
Fyrstikker	rs.	187 789
Jern	„	191 875
Papir og materialier for papirfabrikation	„	4 913
Trælast	„	19 893
	rs.	404 470

Fyrstikker. Importen fra Japan er i stadig stigning og opgik til en værdi af rs. 868 264. Derimod har importen fra Norge og Sverige aftaget.

Trælast. Næsten al den trælast, som indføres her, kommer nu fra Siam og Birma. Importen fra andre lande udgjorde: Fra Østerrige 2 373 tons, Tyskland 104 tons, Storbritannien 956 tons, Norge 258 tons, Sverige 213 tons, Straits Settlements 2 444 tons.

Calcutta.

Aarsberetning for budgetaaret 1ste april 1902—31te marts 1903 fra generalkonsul S. E. Voigt.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Calcutta ankom i aaret 1902 fra fremmede lande 2 norske skibe dr. 2 967 tons, begge i ballast. Begge skibe afgik til fremmede lande med ladning og optjente i bruttofragter tilsammen £ 5 800.

Ingen svenske skibe besøgte Calcutta i aaret 1902.

Konsulatafgifter af norske skibe: £ 10. 8. 4.

Expeditionsafgifter: £ 0. 4. 9.

I budgetaaret 1902—1903 ankom til Calcutta ialt 1 492 skibe dr. 2 934 079 tons, hvoraf fra udlandet 569 dr. 1 451 470 tons, mod i det foregaaende aar henholdsvis 1 499 dr. 2 869 700 tons og 529 dr. 1 280 872 tons.

Fragterne. London-raterne var lavere end de to foregaaende aar; i august maaned 1902 var de noget bedre, da endel dampere befragtedes fra Birma til Japan, og ligeledes i februar 1903, da en god del forretninger afsluttedes. Kulfragterne var flaue. Udfragterne stod høiest i juli—september, men er siden gaaet jævnt og stadig nedad.

Import og export. Den samlede indførsel i budgetaaret 1902—1903 over havnene Bengal, Calcutta, Chittagong, Balasore, Puri og Naraingunge var 482 767 158 rupier mod 493 349 874 rupier det foregaaende aar; den samlede udførsel over de samme havne i samme tidsrum var henholdsvis 634 109 551 rupier og 662 117 674 rupier.

Statistiken for Chittagong viser, at denne havn bliver af stadig større betydning som fordelende centrum for de tilstødende distrikter, takket være den lette adgang, Assam-Bengalbanen nu har skaffet. Dampere gaar nu regelmæssig direkte til England fra denne havn. Der importeredes i aaret 1902—1903 af salt, petroleum, jernbanemateriel, metaller og andre artikler for ialt 1 679 000 rupier mod 1 123 000 rupier det foregaaende aar, og exporten af ris, jute, the og andre artikler opgik til 15 292 000 rupier mod 14 852 000 rupier det foregaaende aar.

Da der ingen direkte dampskibsforbindelse findes mellem Calcutta og de forenede riger, kan der ikke skaffes nogen paalidelig statistik over Norges og Sveriges vareomsætning med Bengalen. Varerne gaar med Hansa-linjens dampere til og fra Hamburg med anløb af Antwerpen eller med britiske linjers baade via England. Gjennemgaaende konnossementer til norske og svenske havne gives dog med Hansa-linjen fra Calcutta; men dette privilegium benyttes neppe i nogen større udstrækning. De uden tvivl betydelige kvanti-

teter af skandinaviske metaller, fabrik- og andre varer indgaar som regel i statistiken under omladningshavnen, og det samme sker med Bengalens udførselsartikler til de forenede riger — jute, the, huder, indigo, shellak og grovt sækketøi, foruden mindre artikler. Svenske jutefabrikers konsumtion ansloges for nogen tid siden til ca. 12 000 tons aarlig.

Konsumtionen af svensk stangjern, hamret og valset, synes at være gaaet ned, hvilket skyldes anvendelsen af tysk basisk staal istedetfor svensk jern i den indenlandske fabrikation af agerbrugsredskaber. Det er almindelig erkjendt af de indfødte her, at basisk staal ikke giver redskaber af saa god kvalitet som svensk jern; men for dem spiller prisbillighed den største rolle. Prisen paa tysk basisk staal i stænger og barrer opgives at være omkring £ 6. 10. 0 – £ 7. 0. 0 pr. ton, frit leveret Hooghly-floden, medens prisen paa valset svensk jern i stænger skal være £ 11. 0. 0 pr. ton, hvilket viser, at det hele er udelukkende et prisspørgsmaal. Det synes, som om svensk stangjern, ligesom engelsk stangjern, holder paa at tabe sin stilling paa det indiske marked, ikke fordi de har tabt sine tidligere anerkjendte gode egenskaber, men ene og alene fordi deres plads tilsyneladende paa en vis maade kan fyldes af en langt billigere artikel.

Sicca-rupien er ikke længere løbende mynt, men anvendes endnu i enkelte forretningsbrancher, bl. a. i raazink. 100 sicca-rupier svarer til 106/10/8 regjeringsrupier.

Ifølge de opgaver, der er offentliggjort af toldvæsenet, udgjorde importen af **knivsmedarbeider** (hvorunder indbefattes symaskiner og agerbrugsredskaber) i værdi 7 681 216 rupier. **Verktøi** af godt materiale og til rimelige priser faar afsætning her. Den indiske arbeider ønsker ikke kostbare og kunstnerisk udførte redskaber.

Trælast. Værdien af indførte bord og planker, undtagen af teak, var 49 681 rup. Markedsnoteringen paa 1ste klasses europæisk teaktræ var 180 rup., almindelig 1ste klasses 105 rup.

Træmasse. Følgende import har fundet sted i aarets løb: Fra England til en værdi af 4 640 rup., Antwerpen 2 900 rup., Triest 8 615 og Hamburg 26 265 rup. Det er at antage, at denne import skeede for en eller flere af de herværende papirfabriker; disse er: „Bally Paper Mills Co.“, „Tittaghur Paper Mills Co.“, „Imperial Paper Mills Co.“ og „Bengal Paper Mills Co.“ Sandsynligvis paa grund af overproduktion og deraf følgende for sterk konkurrence er papirhandelen overordentlig trykket, og naar undtages Tittaghur Co., har de herværende fabriker ikke arbeidet med synderlig fortjeneste. En af dem, „Imperial“, har maattet likvidere. Dens lager og fabriken med maskineri er af administrator solgt til Tittaghur Co. til under indkjøbspris.

Værdien af **pap** og **papir**, deri indbefattet tryk- og skrivpapir samt konvolutter, der indførtes under aaret, beløb sig til 1 371 473 rupier.

Thekister. Værdien af indførselen var i rupier: Trækister, fra England 543 481, fra Hamburg 82 191, fra Indien og Straits Settlements 130 692; jernkister, fra England 348 584, fra Göteborg 961 og fra Indien og Straits Settlements 252.

Kalciumkarbid. Der importeredes til en værdi af 43 721 rupier. Markedsprisen var 4—4½ annas pr. lb.

Beg og tjære. Importværdien var i rupier: Af amerikansk og europæisk beg 14 308, do. stenskulsbeg 10 648, do. tjære 60 827, do. stenkulstjære 272 830. Markedsprisen paa Stockholmbeg var 18/8—19 rupier og paa do. stenkulstjære 15—16 rupier pr. fad.

Fyrstikker. Importen af japanesiske fyrstikker viser en nedgang. Værdien af de fra England importerede fyrstikker var i det forløbne aar 2 063 rup. mod mere end 300 000 rup. for 20 aar siden.

Statistik over aarets import:

	Gross.	Værdi i rupier.	Gjennemsnitsværdi pr. gross. Rs.
Fra England	143	2 063	14.43
„ Triest	86 959	57 879	0.66
„ Antwerpen	860 750	628 221	0.73
„ Hamburg	302 667	228 126	0.75
„ Bremen	16 750	43 227	2.62
„ Genua	120	170	1.42
„ Malmö	8 750	6 175	0.71
„ Göteborg	4 375	4 084	0.93
„ Kristiania	10 450	7 767	0.74
„ Europa ialt	1 290 964	977 712	
„ Japan og Straits Settlements	625 748	388 334	0.62
Ialt	1 916 712	1 366 046	0.71

Hesteskosøm. Efterspørgselen efter europæisk vare er meget liden her, da brugbare søm forfærdiges her til meget rimelige priser af indfødte arbeidere. Konsumtionen maa imidlertid have været stor, da ikke alene heste, men ogsaa hornkvæg, der her almindelig og i stort antal anvendes som trækdyr, bliver skoet med jernsko af indenlandsk tilvirkning.

Lim forarbeides nu her og ved garverierne i Indiens nordvestlige provinser og sælges til lavere priser end importeret lim.

Export. **Stenkul.** Exporten og forsyningen af bunkerkul, der siden aaret 1898 er steget i omfang med ca. 50 pct., viser en svag nedgang i det forløbne aar, hvilket fremgaar af nedenstaaende opgaver:

1901—1902:	Export	523 962 tons	1902—1903:	Export	429 173 tons
	Bunker	688 679 „		Bunker	698 156 „
	Ialt	1 212 641 tons		Ialt	1 127 329 tons

Den officielt opgivne værdi af de 698 000 tons bunkerkul var 6 251 000 rupier eller 9 rupier (ca. £ 0. 12. 0) pr. ton. Fragterne til Colombo og Bombay var lavere end det foregaaende aar. Den gjængse rate var 5, 9—6/10 rupier pr. ton f. o. b.

Bomuld. Bengalens bomuldshøst var i kvantitativ henseende mindre tilfredsstillende. Exporten til Europa var 207 722 cwts., til Kina, Japan etc. 95 561 cwts., ialt 303 283 cwts. mod 333 292 cwts i aaret 1901—1902. Priserne var for aarets høst: „Fine ginned“ 17.8 rup., „Cawnpose“ 17.12 rup. og „fully good“ 15.12 rupier pr. maund.

Ris og korn. Med i almindelighed gunstige høstresultater har exporthandelen været livlig, og den synes heller ikke at have lidt noget afbræk ved den i Storbritannien paalagte korntold af 5 pence pr. cwt.; en betydelig for-

retning paa fremmede lande har udviklet sig i erter og bælgfrugter. Af ris exporteredes til Europa 974 285 cwts., til andre lande 4 796 486 cwts., ialt 5 770 771 cwts. Af hvede exporteredes ialt 1 052 978 cwts., andre kornsorter 792 280 cwts. og bælgfrugter 1 443 897 cwts.

Antallet af herværende møllebrug er i stadigt stigende, og skibningerne af mel til udlandet steg fra 27 408 cwts. i aaret 1901—1902 til 68 859 cwts. i sidstforløbne aar; heraf gik henimod halvparten til Mauritius, resten hovedsagelig til Ceylon og Arabien.

Oljefrø. Linfrøhøsten var under middels, men rapsfrøhøsten rigelig og ligesaa valmuefrøhøsten. Der exporteredes af: Linfrø 4 156 756 cwts., rapsfrø 956 981 cwts., valmuefrø 426 592 cwts., andre slags 26 345 cwts.

Ved slutningen af aaret noteredes for linfrø rs. 5.5 og for rapsfrø rs. 4.5 pr. maund. Linfrøhøsten for aaret 1903 synes at skulde give et godt udbytte, og priserne er derfor synkende.

Indigo. Den trykkede stilling, der er en følge af den kunstige indigos konkurrence, blev endnu føleligere i det sidstforløbne aar paa grund af en meget ugunstig sæson. Det beplantede areal indskrænkedes fra ca. 800 000 til ca. 575 000 acres. Ugunstigt veir virkede endvidere uheldig paa afkastningen, der kun naaede op til 43 000 „factory maunds", den mindste høst siden aaret 1878. Betydelige bestillinger fra Japan og Arabien bidrog til at holde priserne paa de bedre kvaliteter oppe; disse vilde ellers have lidt ved den formindskede bestilling fra Rusland. Gode og efterspurgte sorter stod i priser, der var 15—20 rupier høiere pr. „factory maund" end foregaaende sæsons og gode middelssorter 10 rupier høiere end foregaaende sæson. Mindre gode kvaliteter var vanskelige at sælge, endog med en betydelig prisnedsættelse, indtil henimod sæsonens slutning, da forsinkede amerikanske bestillinger indløb. Exporten var: Til Europa 12 868 cwts., Egypten 1 640, de Forenede Stater 6 426, Tyrkiet 2 699, Japan 3 130 og andre lande 2 634 cwts., ialt 29 407 cwts.

Jute. Ugunstigt veir forsaarsagede en snau høst, og den samlede udførsel beløb sig til 3 632 022 baller mod 4 121 202 baller i aaret 1901—1902. Ved sæsonens udgang var priserne følgende: „red marks" 36 rupier, „first black" 33 rupier pr. balle fob. De indenlandske fabrikers konsumtion anslaaes nu til ca. 2 800 000 baller aarlig. Denne faktor vil komme til at udøve stadig større indflydelse paa prisernes stilling i aar med knap høst. Man antager, at lagrene nu er betydelig reducerede i det indre af landet, og fabrikerne her har mindre rigelige forraad end ellers. Regjeringens beretning om udsigterne for den kommende høst spaar heller ikke om noget gunstigt resultat, nemlig $76^1/_2$ pct. af en normalhøst. Priserne for det nye aars afkastning er endnu usikre.

Jutevarer. Aarets export viser ingen yderligere tilvækst. Der exporteredes 223 708 105 sække og 492 723 700 yards jutestrie til en værdi af henholdsvis 46 070 000 og 43 125 000 rupier. I løbet af de to sidste aar har der fundet en tilvækst af ca. 30 pct. sted i importen af vævestole for tilvirkning af paklærred, paa hvilket efterspørgselen fremdeles er i stadigt stigende. Priserne har staaet paa et lavt niveau og har tilladt en skarp konkurrence med Dundee om de amerikanske markeder.

Shellak. Aarets høst af shellak betegnes som knap, og tilberedelsen af materialet hemmedes ved pestens herjinger, men disse faktorer har dog været uden indflydelse paa exportens omfang, der viser en betydelig tilvækst fra det foregaaende aar. Der exporteredes i aaret 1901—1902 155 152 cwts., men

i aaret 1902—1903 231 293 cwts. Priserne var stadig stigende; prisen for T. N. er for tiden 64 rupier pr. maund.

Huder og skind. I det forløbne aar er priserne paa raa huder steget. Man bestræbte sig for at holde forraadene vedlige og indkjøbte huder fra trakter, der laa langt udenfor de distrikter, hvorfra den sedvanlige forsyning hentes. Følgerne af sidste hungersnød og tørke var alligevel endnu merkbare, idet kvaliteten fremdeles var daarlig, og store dele af landet kun i forholdsvis ringe grad bidrog til at fylde forraadene. De i sin tid saa overordentlig store udskibninger af saakaldte „famine hides" („hungersnødshuder") forekommer nu i almindelighed ikke mere, og kun et ringe lager heraf staar tilbage. Exporten af raa huder udgjorde til: England 14 538 cwts., Tyskland 247 938, Italien 73 267, Østerrige 83 534, Frankrige 39 787, Europa forøvrigt 35 310 og de Forenede Stater 94 916 cwts., ialt 589 292 cwts. Af raa skind exporteredes til: England 16 091 cwts., Frankrige 2 490, andre europæiske lande 9 501, de Forenede Stater 135 153 cwts., ialt 163 235 cwts. Af tilberedte huder og skind exporteredes 214 cwts.

Horn. Exporten heraf opgik til 22 620 cwts. Prisen paa bøffelhorn var 16 rupier pr. maund ($2^1/_2$ maunds = 100 stkr.).

Ingefær. Exporten steg fra 568 324 lbs. til 1 112 595 lbs. og var den største siden sæsonen 1896—1897. Omtrent $^3/_4$ gik til de Forenede Stater for at erstatte manglende afrikanske og japanesiske sorter. Prisen var ved aarets udgang 14—15 rupier pr. maund. Den nye høst antages at ville blive stor, og priserne er roligere.

The. Exporten sjøværts var ca. 6 mill. lbs. mindre end det foregaaende aar. Den hele udførsel herfra beløb sig til 150 944 961 lbs., hvortil kommer udførselen fra Chittagong, 19 998 331 lbs., og den beregnede udførsel til indiske havne og med jernbane til Bombay 5 000 000 lbs., hvilket ialt giver et samlet høstresultat af 176 mill. lbs., konsumtionen her ikke iberegnet. Bemerkelsesværdig er stigningen i export direkte til kontinentet; der exporteredes saaledes henholdsvis i aarene 1901—1902 og 1902—1903: Til Tyrkiet 2 329 069 lbs. og 2 825 974 lbs., til Rusland 1 565 282 lbs. og 3 967 836 lbs., til Tyskland 645 229 lbs. og 581 938 lbs., eller ialt 7 375 648 lbs i aaret 1902—1903 mod 4 539 580 lbs. i aaret 1901—1902. Det forløbne aar viser, at man har bestemt sig for at begynde med tilvirkning af grøn the, idet der produceredes ca. $1^1/_2$ mill. pund heraf i aarets løb.

Ved sæsonens slutning i februar maaned var prisnoteringerne følgende:

„Dust" . .	$3^1/_2$	annas pr. lb.	„Orange Pekoe". .	10	annas pr. lb.
„Fans„ . .	$4^1/_4$—5	—„—	„Broken Pekoe". .	$5^1/_2$—$7^1/_2$	—„—
„Broken" .	$4^3/_4$	—„—	„Broken Orange Pekoe". .	12	—„—
„Sonchong"	$4^1/_4$	—„—			
„Pekoe Sonching" . .	$4^1/_2$—7	—„—			

Ved aarets slutning traadte en forordning ikraft om skat paa al the, der udføres fra britisk Indien; skatten, der erlægges med $^1/_4$ pie ($^1/_{48}$ af en anna) pr. lb., skal anvendes til at fremme udviklingen af den indiske theindustri.

Af andre toldpaalæg er der i aaret 1902 indført en tillægstold paa sukker for at imødegaa det saakaldte kartelsystem. De lande, der hovedsagelig berørtes heraf, var Østerrige-Ungarn og Tyskland, paa hvis produkter

den nye importtold gaar op til henholdsvis 3/3/9 rupier og 2/13/9 rupier pr. cwt.

Vekselkursen har i det forløbne aar undergaaet faa forandringer. Den er nu 1 sh. 6 d for a vista bankveksler.

Almindelige forhold. Statistiske opgaver over hele Britisk Indiens export i finantsaaret 1902—1903. Den samlede export og import, med undtagelse af, hvad der har fundet sted for regjeringens regning, har beløbet sig til i tusinde rupier:

Import:	1901-1902.	1902-1903
Varer . . .	815 190	787 879
Guld . . .	82 976	131 466
Sølv . . .	113 508	121 091
	1 011 674	1 040 436

Export:	1901-1902.	1902-1903.
Udenlandske varer, reexporterede .	32 598	29 356
Indiske varer	1 212 050	1 258 808
Guld . . .	33 665	36 774
Sølv . . .	50 961	51 326
	1 329 274	1 376 264

Nedgangen i importen af varer (med 3.3 pct. eller 27 300 000 rupier = £ 1 820 700) tilskrives den vidtomfattende nød, der endnu gjør sig merkbar efter misvæksten i aaret 1899. Indiens export af varer steg med 71 900 000 rupier (£ 4 794 900) som følge af en ganske overordentlig omsætning af ris og andet almindeligt brødkorn, undtagen hvede, hvoraf kun en liden export fandt sted. Paa grund af snau høst blev værdien af den exporterede jute mindre end det foregaaende aar. Lave priser reducerede værdien af opium, og depressionen i the og indigo var større end nogensinde før. Produktionen i Indiens guldminer, der exporteres til London, ansloges til 30 530 000 rupier.

Totalimporten af **kobber** var 395 850 cwts. i aaret 1902—1903 mod 193 822 cwts. det foregaaende aar og har udvist en stadig stigning siden hungersaaret 1899—1900. Dette metal har en udstrakt anvendelse hos de indfødte ved tilvirkningen af husgeraad. Da det let atter kan bringes over i en afsættelig form, er kobber altid efterspurgt, naar tiderne er gode i Indien, men kastes af kjøberne atter ind paa markedet, naar tiderne er daarlige, som det f. ex hændte i aaret 1900. Saaledes kan kobbermarkedet paa en maade siges at give et billede af den herskende økonomiske tilstand blandt folket i Indien. Efterspørgselen paa forarbeidet kobber maa være steget med udviklingen af brugen af elektricitet som drivkraft, belysningsmiddel og i andre øiemed.

Importen af **jern og staal** var i aaret 1902—1903 henholdsvis 196 292 tons og 171 008 tons, mod i aaret 1901—1902 180 604 tons og 158 462 tons.

Importen af **jernbanemateriel** er den største, der endnu nogensinde har fundet sted. Der importeredes af private selskaber for 16 117 224 rupier og for regjeringen til en værdi af 37 485 224 rupier, eller for ialt 53 602 431 rupier.

Oljer importeredes til en værdi af 37 148 452 rupier mod 42 189 079 rupier det foregaaende aar. Af petroleumsimporten kom ca. 47 pct. eller ialt ca. 71 mill. gallons fra Rusland; Amerika indførte 9 mill. gallons. Amerikas konkurrence er skjærpet ved Standard Oil Company's oprettelse af etablissementer for tankolje og begunstiges ved de stigende priser paa russisk olje. En

virksom konkurrent for den importerede olje er produktet fra oljefelterne i britisk Birma; udviklingen gaar her fremad, og forrige aars produktion var efter opgivende 54 849 000 gallons petroleum. Udskibningen fra Birma til Indien var 17 269 000 gallons „kerosinolje", 3 435 000 gallons maskin- og andre oljer.

Fyrstikker. Værdien af den samlede import til britisk Indien var i rupier: i aarene 1900—1901 3 980 573, i 1901—1902 4 365 854 og i 1902—1903 4 676 376.

Statistisk opgave over de fornemste exportartikler fra hele Indien.

	1901-1902. Rupier.	1902-1903. Rupier.		1901-1902. Rupier.	1902-1903. Rupier.
Korn og bælgfrugter	182 884 425	254 807 880	The	81 494 893	73 616 421
Frø	167 792 684	148 825 771	Lak	9 605 279	18 507 872
Raa bomuld	144 260 933	147 571 981	Kaffe . . .	12 502 200	13 212 628
Raa jute . .	117 972 723	111 264 752	Indigo . . .	18 522 554	12 056 819
Bomulds-garn og -tøier . . .	108 653 008	100 076 891	Uld, ubearbeidet . .	7 938 259	11 653 204
Jutevarer .	87 114 174	90 198 987	Trælast . .	8 915 416	8 751 055
Huder og skind . . .	82 306 848	84 351 534	Oljer . . .	6 917 507	8 576 793
Opium . . .	85 229 854	80 169 354	Levnetsmidler . . .	6 096 611	6 788 510
			Raasilke . .	6 634 209	6 548 153

Generalkonsulatets adresse er: Nr. 4, Mission Row. Kontortid: kl. 11—5, lørdage kl. 11—2. Telegrafadresse: „Norsk", Calcutta.

Rusland.

Skibspapirer, der maa medhaves af skibe, som trafikerer russiske havne.

Skrivelse fra konsulatet i Riga, dateret 15de januar 1904.

Under ærbødig henvisning til den med konsulatets skrivelse af 14de august sidstleden i tysk oversættelse indsendte forordning af 8de juni 1903 (g. st.), indeholdende bestemmelser angaaende indførselen af udenlandske varer, tillader man sig at fremholde ønskeligheden af, at vedkommendes opmerksomhed særlig henledes paa, at fartøier, der fra og med den 1ste indeværende januar (g. st.) anløber russiske havne, bør medføre foruden andre papirer ogsaa sundhedspas og manifest.

Ved fartøiets visitation er ifølge forordningens § 7 føreren forpligtet til (ombord paa fartøiet) at overgive toldtjenestemanden en skriftlig deklaration (se § 11), ledsaget af følgende bilag: 1) konnossementer, forsaavidt disse ikke allerede før fartøiets ankomst er blevet toldkamrene direkte tilstillet; 2) fortegnelse over fartøiets proviant og inventar; 3) fortegnelse over passagerer; 4) mandskabsliste; 5) fortegnelse over medbragte artikler, tilhørende føreren og besætningen; 6) sundhedspas.

Ifølge § 30 maa manifest tilstilles toldkammeret inden 48 timer efter fartøiets ankomst. Nærmere forskrifter angaaende konnossementer og manifest findes i forordningens §§ 30—38.

Manifesterne, som skal udfærdiges paa de steder, hvor fartøiet indtager ladning, maa indeholde:

1) fortegnelse („Aufzählung") over samtlige konnossementer for ladningen; 2) antal kolli ifølge hvert konnossement særskilt, for styrtede („geschüttete") eller løse varer antal partier ifølge hvert konnossement særskilt, varens benævnelse og omtrentlige vægt; 3) underskrift af speditøren („Unterschrift des Agenten des Transportunternehmens").

Fartøier, som ikke har agenter paa lastningspladsen, kan forevise manifest med førerens underskrift; dog maa manifestet isaafald paa lastepladsen forevises myndighed, der kan bekræfte rigtigheden af stedet for dets udfærdigelse.

Manifest udfærdiges enten omfattende fartøiets hele ladning eller for hver losseplads særskilt (§ 36).

Konnossement maa ifølge § 32 indeholde:

1) Fartøiets, førerens og vareafsenderens navn; 2) ladningens afskibnings- og destinationssted; 3) varens benævning; 4) hver enkelt i konnossementet angiven vares kvantum i brutto eller stykker, maal eller antal særskilte beholdere („Behälter"), hvor de sidstnævnte angiver varens kvantum; 5) for varer forsynede med emballage: antallet af kolli, emballagens art, mærke og numer eller adresser, og 6) underskrift af fartøiets fører eller speditør („des Agenten des betr. Transportunternehmens").

Rettelser eller raderinger i konnossementer, der angaar varernes navn eller kvantum (punkt 3 og 4 § 32) eller de opgaver, der skal erlægges ifølge samme (§ (32), punkt 5), maa ifølge § 33 legitimeres paa afskibningsstedet:

1) for varer, der føres med dampere, der gaar i regelmæssig fart — ved underskrift eller segl af agenten eller repræsentanten for transportforetagendet („Transportunternehmens") og 2) for varer, der føres med andre fartøier — af skibsmægler, told- eller politifunktionær.

Det samme gjælder rettelser eller raderinger i manifest.

Anmerkninger paa konnossement eller manifest angaaende difference mellem antallet af indlastede kolli og opgave derom i konnossementet („Vermerke über „strittige" Kolli") ansees gyldige, kun forsaavidt de paa lastningspladsen bekræftes paa den (i § 33) ovenangivne maade (§ 64).

Rotterdams handel og skibsfart
i 1ste halvaar 1903.

Skrivelse fra generalkonsulatet i Amsterdam af 23de oktober 1903.

Man har den ære at oversende følgende specielle rapport, afgiven fra Rotterdams „Kamer van Koophandel" til ministeren „van Waterstaat, Handel & Nijverheid":

Trafiken over Rotterdam, der efter en kortvarig stilstand allerede i sidste halvdel af aaret 1902 begyndte at tiltage merkbart, har i første halvdel af dette aar fremdeles i enhver henseende holdt sig i stigende. Som bevis herpaa kan tjene, at der indklareredes:

1ste januar 1903—30te juni 1903	3 562	fartøier dr.	3 460 566	tons
— 1902—30te „ 1902	3 118	— „	2 874 731	„
altsaa en tilvækst af	444	fartøier dr.	585 835	tons.

Ligeledes er indførselen over Rotterdam tiltaget, idet lodsafgifterne i Maassluis fra den 1ste januar 1903 til den 30te juni 1903 beløb sig til fl. 147 223.80, mod fl. 118 482.45 1ste januar 1902 til 30te juni 1902, altsaa en Forøgelse af fl. 28 741.35 eller 24 pct. i første halvaar 1903 mod samme tidsrum af aaret 1902. Dette er saa meget mere at bemerke, naar man betænker, at aaret 1902 allerede havde et plus af mere end 16 pct. mod aaret 1901. Lodsafgifterne betales efter de udgaaende fartøiers dybgaaende. Jo større altsaa indkomsterne er, desto større var dybgaaendet, og jo større dybgaaende, desto mere last havde de udgaaende fartøier inde.

Den nu atter stigende skibsfart giver dog anledning til at klage over det faktum, at der ved opmaalingen sidstl. juni konstateredes en formindskelse i dybden ved Maassluis. Efter denne opmaaling kan der ved lavt vande ikke regnes paa mere end en dybde af 36 dm., hvilket har til følge, at fartøier for at være sikre paa at komme tilsjøs uden at støde paa grund ved udgaaendet, ikke maa lastes dybere end til 80 dm., medens fartøier før kunde lastes indtil 83 dm. og mere. Saa meget mere er denne tilbagegang at beklage, som den havde kunnet forebygges, om de allerede udkastede planer i rette tid var blevet udført. Paa denne tilstand maa derfor den største opmerksomhed henledes.

Fragterne forblev lave, og der findes liden udsigt til, at de skal stige. Rederibedriften var derfor ogsaa lidet lønnende.

Striker. Jernbanepersonalets strike var af liden indflydelse. Til den første strike mærkedes lidet eller intet. Under arbeidsnedlæggelsen i april kunde rutebaadene arbeide regelmæssig, og heller ikke paa malm-, korn- og trælastfartøierne nedlagdes arbeidet overalt. Det største bryderi havde imidlertid kornbaadene, idet varemodtagerne ikke altid kunde finde arbeidere. I det hele taget kan det siges, at striken ikke havde stor sympati hos havnearbeiderne i Rotterdam. Det er klart, at arbeidet ikke gik saa raskt som sedvanligt, og da først paaskedagene og derefter nogle regndage indtraf, var en liden ophobning af fartøier i havnen ikke til at undgaa. Udlandet syntes i begyndelsen at nøle med at dirigere gods over Rotterdam; denne tvivl ophørte dog snart, da man indsaa, at mange beretninger i udenlandske blade om tilstanden i Rotterdam var sterkt overdrevne.

Varehandelen. Om denne kan ikke let en almindelig dom udtales.

Man faar indskrænke sig til at meddele, at noteringerne for kaffe havde en faldende tendents. God ordinær Java, som i januar betingede 34 ct., kom i juli ned til 26 ct., og god ordinær Santos faldt fra 18 ct. til 16½ ct.

I korn var der liden forandring, nemlig:

	1ste januar 1903.	30te juni 1903.
Rug (pr. 2 000 kg.) . . .	fl. 135.00	fl. 130.00
Hvede (pr. 2 400 kg.) . . .	„ 180.00	„ 187.00
Havre (pr. 100 kg.) . . .	„ 7.00	„ 6.25
Byg (pr. 2 000 kg.) . . .	„ 115.00	„ 115.00
Mais (—) . . .	„ 125.00	„ 126.00

I margarin var priserne ligeledes faldende; 1ste januar 1903 betaltes for extra fin kvalitet fl. 66.00 og den 1ste juli fl. 45.00.

---

*

Dresden.

Uddrag af aarsberetning for 1902 fra generalkonsul B. Wunderlich.

Textilindustrien. De tyske kamgarnsspinderier kunde hele aaret igjennem glæde sig ved en forholdsvis tilfredsstillende og lønnende beskjæftigelse. Der synes at burde kunne næres begrundet haab om, at fabrikerne inden denne gren af textilindustrien snart vil kunne gjenoprette de i de foregaaende aar lidte tab.

Uldvæverierne fandt det vanskelig at finde afsætning for sine varer i udlandet, og exportziferet er for næsten alle herhen hørende bedrifters vedkommende i tilbagegang. Ogsaa bomuldsindustrien havde en formindsket export at opvise.

Den tyske fabrikation af **tepper** har sit hovedsæde i Oelsnitz, hvor over 2 000 arbeidere er beskjæftigede i denne industri. Foruden Tyskland selv er England, Amerika, Østerrige-Ungarn og Spanien de vigtigste afsætningsfelter for tyske tepper og møbelstoffe.

Den tyske **chokoladeindustri** led ogsaa i aaret 1902 under de høie sukkerpriser og de trykkede priser paa de mest gangbare kakaovarer. De tyske chokoladefabriker har dannet et forbund, som nu tæller 84 fabriker som medlemmer. Forbundet har oprettet en egen sukkerfabrik, som staar udenfor sukkerkartellet. Forbundet forsøger at bekjæmpe forfalskningen af kakaovarer og garanterer, at de med dets merker forsynede varer er ublandede.

Industrien med forfærdigelsen af klædte dukker har i Tyskland udviklet sig særdeles livlig, og afsætningen var i aaret 1902 meget god. Foruden de vanlige afsætningslande, som Schweiz, Rusland, Belgien og Skandinavien, optraadte ogsaa Brasilien og de øvrige sydamerikanske stater som kjøbere.

Sæbeindustrien. Det er lykkedes ingeniør Schnatzner at konstruere en maskine, som antagelig vil medføre en omvæltning i sæbeindustrien. Medens det tidligere tog 8 à 14 dage, før sæben kunde blive formet, presset og færdig til afsendelse, kan ved hjælp af den nye maskine den sæbe, som om formiddagen endnu befinder sig i flydende tilstand i kjedelen, blive fuldt færdig til forsendelse samme dag.

Papir. Den tyske export af trykpapir er i aaret 1902 gaaet betydelig tilbage, især paa det engelske marked. For at holde exporten oppe beregner den tyske papirring indtil 15 pct. lavere priser ved export end for salg inden landet. Saaledes noteres der f. o. b. Hamburgs frihavn 19 à 20 pfg. pr. kg., medens der paa det indenlandske marked forlanges 22 à 23 pfg.

I den engang saa livlige og lønnende **elektriske** industri er tilstanden høist elendig, og der synes i denne branche ikke længere at kunne være tale om nogen fortjeneste.

Hvidevare- og **kniplingsindustrien** i Vogtland befandt sig i en blomstrende tilstand, og rigelige ordres indløb fra alle kanter. Der klages kun over mangel paa tilstrækkelig arbeidskraft. Paa mange steder forlader haandverkere og jordbrugere sit arbeide for at søge beskjæftigelse ved den mere lønnende broderiindustri. I Elbfeld, en landsby med 3 000 indbyggere, som tidligere udelukkende beskjæftigede sig med jordbrug, er der nu opstillet over 500 brodermaskiner.

Den **finere mekaniske** og **optiske industri** befinder sig i Tyskland paa et meget høit trin, og de tyske produkter i denne branche finder afsætning næsten hele verden over. Af denne fabrikationsgrens produkter exporteres mindst

halvparten af den hele produktion. Man har nu ogsaa opnaaet at gjøre sig uafhængig af England og Holland med hensyn til det til de optiske instrumenter nødvendige glas, som nu i fortræffelig kvalitet fremstilles i Tyskland selv.

Fra den 1ste oktober 1902 er den tidligere skattefrihed for spiritus til medicinsk brug ophævet, hvilket har skabt en livlig efterspørgsel efter alle slags spirituspræparater.

Trævareindustrien. Stillingen inden denne industri var i det hele taget utilfredsstillende; især gjaldt dette møbelfabrikationen, og specielt da tilvirkningen af masseartikler. Særlig ugunstig er stillingen for dreierne, hvis arbeide ved den stil, som nu er den herskende, bliver mere og mere overflødigt. Hjulmagerbedriften gjennemgaar en stor krise, og mange hjulmagere gaar ledige. For jenbanevogn-fabrikationen ser det ogsaa tildels trøstesløst ud. Derimod var der betydeligt liv i fabrikationen af musikinstrumenter, og pianofabrikerne var gjennemgaaende godt beskjæftigede; exporten af pianoer kom dog ikke op mod foregaaende aars; gode kunder i denne branche er bl. a. Frankrige, Østerrige, Danmark, Norge og fremforalt britisk Sydafrika. Ogsaa legetøisfabrikerne var godt beskjæftigede.

Om exportforholdene i sin almindelighed skriver „der Exportverein für das Königreich Sachsen" i sin aarsberetning bl. a. følgende: De forhaabninger, som man havde næret om, at der efter afslutningen af uroligheder i Kina og krigen i Sydafrika vilde komme en gjenoplivelse af exportforretningerne paa disse lande samt England og dets kolonier, er — maaske med undtagelse af Ostindien — ikke paa langt nær gaaet i opfyldelse. Vistnok er der fra Sydafrika efterspørgsel efter artikler som landbrugsmaskiner, turbiner, pumper, vogne, sæletøi, skotøi, møbler, velocipeder etc., dog turde det endnu komme til at vare længe, før Sachsen—Thüringens export til dette land atter kommer op paa den tidligere høide. Konsulatet tillader sig at gjøre opmerksom paa den af exportforeningen udgivne righoldige „Adressbuch der gesammten sächsisch-thüringischen Industrie", der paa forlangende erholdes gratis tilsendt fra foreningens kontor, Niedergraben nr. 5, Dresden.

Leipzig.

Uddrag af aarsberetning for 1902 fra vicekonsul H. von Stieglitz.

Vicekonsulatet udfærdigede under aaret 26 bekræftelser af underskrifter, oversættelser etc. og 11 attester og meddelte 55 oplysninger samt ydede i 35 tilfælde understøttelse til norske og svenske undersaatter.

Børster. Omsætningen i denne artikel var god. Fra England og Amerika var der især forespørgsel efter stive russiske sorter, medens derimod Tyskland og Frankrige mere foretrak de bløde sorter. I kinesiske børster var omsætningen livlig, men priserne havde en nedadgaaende tendents.

Bog- og kunsthandel. Forretningerne var for forlagsboghandlerne paa grund af den forhøiede arbeidsløn i trykkerierne mindre lønnende. Blandt kunsttrykkerierne kunde et enkelt uddele en dividende af 9 pct., medens andre arbeidede med tab. En kromopapirfabrik uddelte en dividende af 8 pct.

Gummivarefabrikernes fortjeneste gik i aaret 1902 noget tilbage tiltrods for de billigere priser paa raaproduktet.

**

I farver og farvevarer var omsætningen noget livligere end i aaret 1901. Et firma i vaske- og pudseartikler forøgede sin omsætning med henimod 1/2 mill. mark og forhøiede sin dividende fra 14 pct. i aaret 1901 til 16 pct.

Celluloidfabrikerne havde et godt forretningsaar.

Et aktieselskab, som driver **lampefabrik** og **messingvalseverk**, havde det hele aar fuldt op af ordres og kunde forhøie sin dividende fra 5 pct. i det foregaaende aar til 8 pct.

En fabrik, som tilvirker **landbrugsmaskiner**, leverede under aaret bl. a. ca. 75 000 ploge og ca. 12 000 enkelte dele til universalploge og overskred langt det foregaaende aars produktion.

De fabriker, som leverer maskiner for bogtrykkerier, havde tilfredsstillende beskjæftigelse; især var traadheftningsmaskiner meget efterspurgt.

Tre herværende **kamgarnsspinderier** uddelte i aaret 1902 følgende dividender: 11 pct. (mod i aaret 1901 8 pct.), 11 pct. (mod 8 1/3 pct.) og 6 1/2 pct. (mod 3 pct.). Et af spinderierne opnaaede en omsætning af 17 mill. mark og beskjæftigede til sine tider 3 000 arbeidere. Et herværende **strikkegarnsspinderi** kunde forhøie sin dividende fra 5 pct. i aaret 1901 til 9 pct. Det herværende **bomuldsspinderi**, som mere og mere gaar over til mako-(fin-)spinding, og som har 200 000 spindler, var temmelig regelmæssig beskjæftiget og havde ved aarets slutning ordres for 6 maaneder fremover. Det uddelte ligesom i aaret 1901 en dividende af 12 1/2 pct.

Pelsvarer. Blandt artikler, som i aaret 1902 var gjenstand for stor prisforhøielse, kan nævnes graaverk, hvorfor prisen til sine tider var 3 gange saa stor som tidligere, samt sølvræv; det berettes, at et enkelt skind af sidstnævnte sort i London blev betalt med ca. 9 000 mark. I hareskind var forretningen særdeles livlig, idet en amerikansk hattemode fremkaldte adskillig efterspørgsel; prisstigningen beløb sig til 30 pct. Sorte katteskind var særdeles efterspurgte.

Vildt og fisk. Der betaltes for rensdyr i februar—september følgende priser pr. 1/2 kg.: laar mk. 0.90—1.00—0.85—0.90, ryg mk. 1.25—1.50—1.10; for hare (med skind) pr. stk.: i januar mk. 4.00, oktober mk. 4.25—3.60—3.75; tiur pr. stk.: januar mk. 6.00, november—december mk. 5.00; aarhane pr. stk.: januar—april mk. 3.00—2.25—2.50, oktober mk. 2.60—2.50; røgelaks (Østersjølaks) pr. 1/2 kg. mk. 4.00; hyse, fersk, pr. 1/2 kg. mk. 0.40—0.60, røget mk. 0.40—0.50; hummer, levende pr. stk. mk. 2.75—3.50.

Indhold: **Bombay** s. 869. — **Bridgetown** s. 858. — **Calcutta** s. 871. — **Dresden** s. 880. — **Galatz** s. 847. — **Genf** s. 857. — **Hannover** s. 863. — **Karlsruhe** s. 861. — **Kingston** s. 867. — **Leipzig** s. 881. — **Lourenço Marques** s. 852. — **Mannheim** s. 862. — **München** s. 859. — **Port of Spain** s. 855. — **Rotterdam** s. 878. — **Rusland** s. 877. — **Singapore** s. 856.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.